ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Περιλαμβάνον γενικῶς ἀνέκδοτον ἁγιορειτικὴν κ.λ.π. ὕλην, οἷον ἀνεκδότους Ἀκολουθίας ἁγίων, Κανόνας παρακλητικοὺς καὶ μή, καὶ ἄλλα σοφὰ ἀποφθέγματα ἁγίων ἀνδρῶν παλαιοτέρων καὶ νεωτέρων, εὑρισκόμενα εἰς τοὺς Κώδικας τῶν ἱερῶν Μονῶν.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΥΠΟ
ΣΩΤΗΡΙΟΥ Ν. ΣΧΟΙΝΑ

ΕΤΟΣ Ε' 1940-41

1940
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ - ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑ
ΕΝ ΒΟΛΩ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΕΤΟΣ Ε. 1940-41 ΑΡ. 49 - 50

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον κῆπον καὶ περιβόλι, τῆς Παναγίας Δέσποινας τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.
(Καισάριος Δαπόντες)

ΙΔΡΥΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ (†1940) ΜΟΝΑΧΟΣ - ΙΑΤΡΟΣ | Ἐν Βόλῳ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1940 | Διευθυντὴς - Ἰδιοκτήτης ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ Κοραῆ 47 ἐν Βόλῳ

Η ΕΛΠΙΣ ΟΥ ΚΑΤΑΙΣΧΥΝΕΙ

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ ε΄. ἔτος.

Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους τούτου εὑρίσκει τὴν Ἑλλάδα μας εἰς κατάστασιν ἀνθηρὰν ὄχι μόνον ἀπὸ ἀπόψεως πολιτικῆς ἑνότητος ἀλλὰ καὶ ἀπὸ θρησκευτικῆς ἐλπίδος καὶ πίστεως πλέον παρ' ἄλλοτε, εὔνομον καὶ ἀκμαίαν. Ὁ σίδηρος ὅσον σφυρηλατῆται καιόμενος, ἐπὶ τοσοῦτον λαμβάνει μορφὴν στιλπνήν, ὁ χρυσὸς τότε μόνον λαμπρύνεται περισσότερον καθ' ὅσον πυρακτώνεται.

Ἡ Ἑλλάς μας, ἡ ὀρθόδοξος Ἑλλάς, ἦτο πάντοτε πιστὴ εἰς τὸν Θεόν, τὸν νόμον Του τὸν εὐαγγελικὸν καὶ τὰς παραδόσεις Του, εἰς ὡρισμένας ὅμως ἱστορικὰς περιόδους ὑπῆρξε πολὺ θερμοτέρα εἰς τὴν πρὸς τὸν Κύριόν μας Ἰ. Χριστὸν πίστιν, καὶ τὴν πίστιν της αὐτὴν τὴν ἐξεδήλωνεν ἐμπράκτως, θυσιαζομένη σωματικῶς καὶ πνευματικῶς, εἴτε ὑπὲρ τῆς θρησκείας της εἴτε ὑπὲρ τῆς Πατρίδος. Αἱ περίοδοι αὗται παρουσιάζοντο εἰς ἡμᾶς ἄλλοτε μὲν ἀπὸ ἀποστασίαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν νόμον Του, εἰς ἣν περίπτωσιν ἐπενέβαινεν ἡ χάρις Του, καὶ τὸ ἔλεός Του διὰ διαφόρων τιμωριῶν, ἵνα μᾶς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, ὁπότε μετανοοῦντες ἐπεστρέφομεν πρὸς Αὐτόν, ἄλλοτε δὲ ἀπὸ διαφόρους πολιτειακὰς μεταβολὰς καὶ ἐσωτερικὰς ἐπαναστάσεις, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐπέτρεπεν αὐτὸς ὁ Θεός, πάλιν πρὸς τὸ συμφέρον μας, διὰ λαῶν ξένων καὶ βαρβάρων, νὰ τιμωρηθῶμεν ἁπλῶς ἢ ὑποδουλωθῶμεν, ἐνδυναμούμενοι δὲ καὶ ζητοῦντες ἐν μετανοίᾳ τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου, ἐκερδίζαμεν τὴν νίκην ἐναντίον παντὸς ἐχθροῦ.

Ἐπέπρωτο ὅμως, ἡ θερμή μας πίστις πρὸς τὸν Θεὸν τῶν πατέρων μας, τὸ ἔμφυτον νομοταγὲς τοῦ Ἕλληνος Ὀρθοδόξου πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀγαπημένην του πατρίδα Ἑλλάδα, διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς ὁποίας, πρόσφατοι εἶναι ἀκόμη αἱ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

γιγαντομαχίαι τοῦ 1821 καὶ τοῦ 1912—13, εἰς ἃς ἀπεδύθη ὁ ἑλλ. λαὸς καὶ διὰ τὰς ὁποίας ἐπέσυρε τὸν θαυμασμὸν τῶν ἄλλων λαῶν, ἐπέπρωτο, λέγω, νὰ δοκιμασθῇ μὲ θλίψεις, συνεπείᾳ τῆς γενικῆς ἐν τῇ ἐγγὺς Εὐρώπῃ ἀκαταστασίας τοῦ πολέμου. Ἄγνωστον δὲ μέχρι σήμερον κράτος εὐρωπαϊκόν, ἀναμφιβόλως δὲ χριστιανικὸν καὶ πεπολιτισμένον, ἐνέπηξε καὶ ἡμάτωσε τὴν μάχαιράν του κρυφίως καὶ ὑπούλως εἰς τὴν καρδίαν τῆς Ἑλλάδος, βυθίσαν ἓν ἀπὸ τὰ δοξασμένα πλοῖά μας, τὴν «Ἕλλην». Αὐτὸ δὲν ἦτο δι' ἡμᾶς παρὰ μία σοβαρὰ καὶ συγκλονιστικὴ θλῖψις. Καλὸν θὰ ἦτο διὰ τὸν ἐχθρὸν νὰ μὴ μᾶς ἔδιδε τὴν θλῖψιν αὐτήν, διότι αὕτη ἐγέννησεν εἰς ἡμᾶς ἐθνικὴν φλόγα ἄσβεστον, μᾶς ἐγέννησε τὴν δύναμιν καὶ τὴν ΕΛΠΙΔΑ, ὅτι ὁ Θεός, Ὅστις πάντοτε εἰς αὐτὰς τὰς περιστάσεις ἐνεθάρρυνε καὶ ἐσήριζε τοὺς Ἕλληνας, καὶ πάλιν ὁ ἴδιος θὰ εὐδοκήσῃ ν' ἀποδώσῃ ὄχι τὴν νίκην, ἀλλὰ τὸ ΔΙΚΑΙΟΝ τὸ ὁποῖον σήμερον καταπατεῖται ἀσυστόλως.

Ὅπως λοιπὸν εἰς τὰς περιστάσεις ἐκείνας ὁ Θεὸς ἐδικαίωσε καὶ ἐδόξασε τὴν Ἑλλάδα, οὕτω καὶ σήμερον θὰ πράξῃ, μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ μετανοήσωμεν.

Ἄλλοτε ὁ Θεὸς πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ λαοῦ του τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔστειλε δύο ἀνθρώπους, τὸν Μωϋσέα καὶ τὸν Ἀαρών, οἵτινες βραδέως μὲν ἀλλ' ἀσφαλῶς ὡδήγησαν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας τὴν ῥέουσαν μέλι καὶ γάλα, νῦν δὲ ὁ αὐτὸς Θεὸς ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς τὸν λαμπρόβλητον **Βασιλέα μας Γεώργιον** καὶ τὸν ὀξυδερκῆ Κυβερνήτην **Ἰωάννην Μεταξᾶν**, οἵτινες εὐσεβοῦντες εἰς Αὐτὸν καὶ ὑπακούοντες, θὰ μᾶς ὁδηγήσουν βραδέως μὲν διὰ θλίψεων καὶ στενοχωριῶν, ἀσφαλῶς δὲ εἰς τὴν ἐπηγγελιμένην παρὰ τῶν πατέρων μας κληρονομίαν, τὴν ὁποίαν κατεκύρωσαν ποταμοὶ αἱμάτων καὶ ἀπαρασάλευτα ἀπὸ αἰώνων ἱστορικὰ δίκαια.

Οἱ διαιτώμενοι ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ τῆς πατρικῆς εὐσεβείας λαμπάδες ζῶσαι ἐξ ἀρετῶν, ἁγιορεῖται μοναχοί, οὐ παύονται δεόμενοι νυχθημερὸν τοῦ Κυρίου ὑπὲρ τῆς κατευοδώσεως τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν· ἔχομεν δὲ τὴν ἀδιάσειστον πεποίθησιν, ὅτι ἡ Ἑλλὰς θὰ ἐξέλθῃ δεδικαιωμένη ἐκ τῆς λαίλαπος ταύτης ἢ οἱ ἐπιβουλευόμενοι καὶ μηχανορραφοῦντες κατὰ τῆς πατρίου παρακαταθήκης της.

ΒΑΣΙΛΕΥ ΓΕΩΡΓΙΕ,
ΙΩΑΝΝΗ ΜΕΤΑΞΑ,

Πρέπει νὰ ὑπερηφανεύεσθε, διότι ἡγεῖσθε λαοῦ ὅπως ὁ ἑλληνικός, ὁ ὁποῖος ὑπέρ ποτε εἶναι πειθήνιος εἰς τὰ κελεύσματά Σας, ἀκμαῖος καὶ προδιατεθειμένος διὰ πᾶσαν θυσίαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ φωνὴ τῆς ἐθνικῆς του παραδόσεως. Τὸ δολοφονικὸν μαχαίρι κατὰ τοῦ φρουροῦ τῆς ἑλληνικῆς πίστεως, ἐπλήγωσε βαθύτατα τὴν ἐθνικὴν ψυχήν· ἐστὲ δὲ βέβαιοι ὅτι προβάλλοντες τὸ ἀήττητον λάβαρον, τὸν τίμιον Σταυρόν, ὡς ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, καὶ τὴν χριστιανικὴν ἐλπίδα ἥτις μεγαλουργεῖ, ὡς ἀσπίδα, θὰ προχωρήσητε ἀσφαλῶς καὶ ἀδιστάκτως διὰ μέσου τῶν ἀκανθῶν τῆς γνωστῆς ἀγνώστου ἐπιβουλῆς.

Ἡ Ἐλπὶς οὐ καταισχύνει.

Σ. Σ.

ΙΩ. ΣΠΑΘΑΡΗ - ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ
ΕΚ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Η ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
(Κτίτορος τῆς Μεγίστης Λαύρας)

— Ἀναχώρησις τῆς ἱερᾶς θεωρίας ἐκ τῆς προβλῆτος τῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων

Ἡμέρας ὅλας πρὸ τῆς παραμονῆς οἱ μοναχοὶ εὑρίσκονται εἰς γενικὴν ἀναστάτωσιν καὶ ἀπασχόλησιν μὲ τὴν παρασκευὴν τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς μεγαλοπρεπεστέραν ἐμφάνισιν τῆς μονῆς, ἰδίᾳ κατὰ τὸν πανηγυρισμὸν τοῦ πάτρωνος ἁγίου· ὡς πρὸς τοῦτο δὲ κοινὴ ἀντίληψις ἐπικρατεῖ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, τῶν μονῶν φιλοτιμουμένων ποία νὰ ὑπερβάλῃ τὴν ἄλλην εἰς τὴν ὅσον ἔνεστι θεαματικωτέραν καὶ εὐσεβόφρονα ἐκδήλωσιν τῆς ὀφειλομένης τιμῆς πρὸς τοὺς πάτρωνας καὶ προστάτας αὐτῶν. Ὁ καθαρισμὸς τῶν ἱερῶν σκευῶν, αἱ ἐπενδύσεις τῶν ἱερῶν εἰκόνων, ἡ προπαρασκευὴ φαγητῶν καὶ συσσιτίων διὰ τὴν εὐπροσωποτέραν τῆς μονῆς ἀνάδειξιν εἰς τὰ ὄμματα τῶν φιλοξενουμένων, οἵτινες τότε ἰδίᾳ ἐξαιρετικῶν ἀπολαύουσι περιποιήσεων, ἵνα τρανότερον τὸ πνεῦμα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καταφανῇ, ἀποτελοῦσι πράγματι κάτι τὸ συγκινητικὸν διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ πιστοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐποικοδομητικὸν ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ἀπείρου πλήθους τοῦ κατακλύζοντος τὰ ἔνδον καὶ περίχωρα τῆς μονῆς, μὲ μόνην τὴν μυχίαν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας του ὅπως ὑποστῇ ἀνεπτέρωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ του συναισθήματος ἀναρριπιζομένου ὑπὸ τὰς γλυκυφώνους ἐπικλήσεις τῶν μοναχῶν, καὶ ἀπὸ τὴν λάμψιν τῶν πολυχρώμων ἀμφιέσεων τῶν ἱερέων βοηθουμένων εἰς τὰ ὑπ' αὐτῶν τελετουργούμενα ὑπὸ τῶν βαθυστοχάστων καὶ ἁρμονικῶν μελῳδιῶν τῆς Ἐκκλησίας μας. Μὲ τὴν πρόθεσιν λοιπὸν νὰ μετάσχωμεν τοῦ ἑορτασμοῦ μιᾶς τῶν μεγαλυτέρων πανηγύρεων ἐν ἁγίῳ Ὄρει, ἀπεπλεύσαμεν ἐκ τοῦ ὁρμίσκου τῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων, ἐπιβαίνοντες ἐλαφροῦ βενζινοκινήτου ἀκατίου, ἄλλωστε εὐκόλου λείας τοῦ ἀπεράντου πελάγους, τὸ ὁποῖον ἐξετείνετο μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τῶν μικρασιατικῶν παραλίων· ἐκτὸς ἡμῶν, ἦτοι τοῦ συνεκδήμου κ. Σ. Βραχνοῦ καὶ ἐμοῦ, τῆς ἱερᾶς θεωρίας τοῦ προσκυνήματος μετεῖχον οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγιορειτικῶν μονῶν καὶ ὁ ῥηξικέλευθος καὶ ἱπποτικὸς Διοικητὴς τοῦ ἁγίου Ὄρους φίλος ἡμῶν παλαιόθεν· μετὰ δίωρον πλοῦν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ νεώριον τῆς Λαύρας μὲ τὴν ψυχὴν κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον εἰς τὸ στόμα, ὅπου καὶ ἀνεπέμψαμεν ὕμνους εὐχαριστηρίους εἰς τὴν Ὑπέρμαχον Στρατηγὸν ἐπὶ τῇ παρ' ἐλπίδα διασώσει μας. Δὲν εἶναι δὲ ὑπερβολὴ τὸ λεγόμενον, ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐνῷ ἀμερίμνως συνεζητοῦμεν εἰς ἀτμόσφαιραν φιλικῆς διαχύσεως περὶ θεμάτων περιστρεφομένων περὶ τὰ θαύματα τοῦ πανηγυριζομένου ἁγίου καὶ τῶν κατορθωμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπετέλεσε διὰ νὰ φυτεύσῃ εἰς τὰ ἔρημα ἐκεῖνα μέρη μίαν καρποφόρον ὄασιν τῆς χριστιανικῆς ψυχῆς, μετὰ τὴν παράκαμψιν τῆς ἄκρας τῆς Γαλιάγρας, τὸ ἐλαφρὸν καὶ σκαθρὸν ἀκάτιον ἡμῶν ἤρχισε χοροπηδοῦν καὶ σαλευόμενον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, κατὰ τρόπον ἀνεξήγητον δεδομένου ὅτι, οὔτε ἀνέμου πνοὴ σφοδρὰ ἔπνεεν, οὔτε κύμα-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τα ἐφαίνοντο διογκούμενα· κατὰ τὴν ἀντίληψιν ὅλων ὑποβρύχια ῥεύματα ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔχοντα τὴν ἀφετηρίαν συνετάρασσον τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, ὡς ἐκ τούτου δὲ λικνιζόμενον λοξῶς τὸ ἀκάτιον μὲ τάσεις ἀνατροπῆς ἐνέπνεε φρικιάσεις τρόμου εἰς τοὺς ἐπιβάτας του ὧν οὐκ ὀλίγοι ὠχριάσαντες περιελούοντο καὶ ὑπὸ ἰδρῶτος ἀπὸ κορυφῆς μέχρις ὀνύχων χωρὶς νὰ ἀναφέρωμεν καὶ τὸ ὅτι ἐνίων σπασμωδικῶς ἔτριζον ἀνεπαισθήτως οἱ ὀδόντες, συνοδευομένου τοῦ φαινομένου τούτου καὶ ὑπὸ συστάσεως τῶν μυῶν καὶ ἐλαφροῦ τρόμου αὐτῶν διὰ τὴν ἀγωνίαν. Οἱ διακριτικώτεροι ἐξ ἡμῶν ἀντελήφθημεν ὅτι πράγματι διετρέχομεν κίνδυνον, ὄχι μόνον ἐκ τούτου, ὅτι ἀπὸ τῆς Γαλιάγρας καὶ πέραν εἶχε παύσει ἡ χαριτολόγος διάθεσις τῶν συμπλωτήρων μας, ἥτις διεχύνετο ἀπὸ ὅλων τὰ στόματα, καλῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν στάσιν εὐλαβείας τὴν οὐχὶ ἄμοιρον τρόμου, ὅστις ἔδωσε διέξοδον εἰς τὰ διακατέχοντα ἡμᾶς συναισθήματα διὰ τῆς προσηλώσεως τοῦ νοῦ μας εἰς τὸν ἑορτάζοντα ἅγιον Ἀθανάσιον, ὅστις κατὰ τὸ τροπάριον, «τῶν δαιμόνων κατετρόπωσε φάλαγγας», καὶ εἰς τὸ θεοτοκίον «ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ τῆς ἀπειρογάμου νύμφης εἰκὼν διεγράφη ποτέ», ἅτινα ἀναμελπόμενα ὑπὸ τῶν μοναχῶν διεσκέδασαν τὰ μελανὰ τοῦ θανάτου πτερά, τῶν ὁποίων ἡ ψυχρὰ πνοὴ ἤρχισεν ἤδη νὰ πλήττῃ τὴν ἐξημμένην φαντασίαν μας. Καὶ αὐτὸς ὁ διαγωνιζόμενος πρὸς τὸ ὕψος τοῦ ἱστοῦ τῆς βενζινακάτου εὐσταλὴς εὔζωνος μὲ νὰ στήθῃ διακοσμούμενα ὑπὸ τῶν πιρασήμων τῆς ἀνδρείας, ἀνέλαβε θάρρος σταυροκοπούμενος καὶ ὑπηχῶν τὴν γλυκεῖαν ψαλμῳδίαν. Τέλος ἔδωκεν ὁ Κύριος νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸν ἤρεμον τῆς μονῆς ὅρμον, ὅπου ἐνῷ ἔξω ἐμαίνετο θαλασσοταραχή, ἐκεῖ ἡσυχα ἐπλευρίσαμεν εἰς τὴν προβλῆτα καὶ μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν μονῶν τοῦ γραμματέως τῆς διοικήσεως καὶ τοῦ φιλόφρονος φίλου ἡμῶν ἀστυνομικοῦ διοικητοῦ τοῦ ἁγ. Ὄρους κ. Ἀθαν. Κούτσα κατηυθύνθημεν εἰς τὸ παρὰ τὸν ἀστυνομικὸν στυθμὸν καφενεῖον, ὅπου ἀνελάβομεν δυνάμεις συνελθόντες ἐκ τῶν περιπετειῶν, τὰς ὁποίας ἐδοκιμάσαμεν.

— **Τῷ οἴκῳ Σου πρέπει ἁγίασμα, Κύριε, εἰς μακρότητα ἡμερῶν**

Δόξα ὅμως ὀφείλεται τῷ Παντοδυνάμῳ, ὅστις μᾶς ἀφήρπασεν ἀπὸ τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον καὶ μᾶς ἠξίωσε νὰ παρευρεθῶμεν εἰς τὴν πανήγυριν τοῦ ἁγίου, ἥτις μᾶς ἀπεζημίωσε καὶ πνευματικῶς καὶ ἠθικῶς δι' ὅσα κακὰ ὑπεφέραμεν. Μετ' ὀλίγον οἱ ἔξωθεν ἀναμένοντες βορδιονάριοι (ἀγωγιᾶτες) μᾶς ἀνεβίβασαν ἐπὶ εὐτραφῶν ἡμιόνων μὲ ποικιλόχρωμα ἐπισάγματα καὶ ἀφοῦ ἐκαθήσαμεν ἀναπαυτικὰ ἐπ' αὐτῶν, ἠρχίσαμεν τὴν ἄνοδον πρὸς τὴν μονήν, ὅπου μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἀντικρύσαμεν τοὺς προϊσταμένους αὐτῆς ἐξελθόντας εἰς προϋπάντησιν ἡμῶν καὶ ἔχοντας ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ὁσιώτατον καὶ ἐλλογιμώτατον πρύτανιν τῆς μοναστικῆς κατὰ Λαύραν ἀδελφότητος, σοφὸν ἰατρὸν Ἀθανάσιον, (ἤδη μεταστάντα πρὸς Κύριον) προσφωνοῦντα μετὰ μεγάλης μειλιχιότητος καὶ καταδεκτικότητος τὸ «καλῶς ὡρίσατε». Δὲν ἐπροφθάσαμεν ν' ἀφιππεύσωμεν, ὅτε ἤρχισαν νὰ τίθενται εἰς κραδασμὸν πολυάριθμοι κώδωνες διαφόρου ἐντάσεως ἤχου, ἄλλοι μὲν μὲ τὴν βαρύτητα, ἄλλοι δὲ μὲ τὸ ὕψος των ἀπαρτίζοντες ἐναρμόνιον χαιρετιστήριον συμφωνίαν, ἡ ὁποία σοῦ ἐσήκωνε ὑψηλὰ τὸν νοῦν ἀπὸ τῶν ἐγκοσμίων. Ἡ πομπὴ ὁλόκληρος προηγουμένων τῶν προεστῶν τῆς μονῆς καὶ ἀκολουθούσης τῆς πληθύος τῶν προσκυνητῶν ἀνέρχεται μὲ βραδέα βήματα εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς δεξιώσεως τοῦ ἀρχονταρικίου (ξενῶνος), ὅπου ὁ ἐνδημῶν καὶ ἐφησυχάζων μητροπολίτης Μελιτουπόλεως, Βορ. Ἠπείρου Ἱερόθεος, μὲ ἱεροπρεπὲς παράστημα καὶ χωρὶς καμμίαν ἔταρσιν συνωμίλει ἐπιχαρίτως καὶ οἰκείως πρὸς τοὺς προσελθόντας ξένους ἀνταλλάσσων ἐντυπώσεις καὶ ἐκφέρων τὴν ἔγκυρον γνώμην του εἰς τὰς ἀναφυομένας συζητήσεις. Μετὰ τὸ γεῦμα συνιστάμενον ἐξ ἀφθόνων καὶ τεχνηέντως καρυκευμένων ἐδεσμάτων καὶ ὀλιγόωρον ἀνάπαυσιν, ἀφοῦ ἐλιτανεύθη ἀπὸ τοῦ παρεκκλησίου, ὅπου εἶναι ἐνθρονισμένη ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς περιωνύμου Παναγίας τῆς Κουκουζελίσσης, ἀπαστράπτουσα ἐκ τῶν ἀδαμάντων τιμαλφῶν ἀναθημάτων καὶ πολυτελοῦς ἐπενδύσεως, ἤρχισεν ἀπὸ τῆς 4ης περίπου ὥρας ὁ ἑσπερινὸς διὰ νὰ ἐπακολουθήσῃ ἄνευ διακοπῆς ἡ ἀγρυπνία μὲ τὸν πρὸ τῆς λειτουργίας ἁγιασμὸν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ καθολικοῦ ἐντὸς ὑποστέγου φιάλης, διὰ τοῦ λιθοκολλήτου ἐκ τιμίου ξύλου σταυροῦ, δώρου ἀμυθήτου ἀξίας τοῦ κτίτορος τῆς μονῆς Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ. Κατὰ τὴν ἀλλεπάλληλον ταύτην ἐν λογικῷ εἱρμῷ καὶ ἐν βαθεῖ συμβολισμῷ ἐκτύλιξιν τῶν διαφόρων φάσεων τῶν ἱερῶν τελετῶν καὶ ἀκολουθιῶν, ὁ Μητροπολίτης μετέχων ἐνεργῶς τῆς ἱερουργίας ἵστατο ἄκαμπτος εἰς τὸν θρόνον του, παρὰ τὸ βαρὺ φορτίον τῆς ἡλικίας του, καὶ τῶν ἀμφίων του, προσκλίνων μόνον ὑπὸ τύπον φευγαλέας ἀναπαύσεως πρὸς τὴν ποιμαντορικήν του ῥάβδον, διὰ ν' ἀποτινάξῃ τὸν ἀκούσιον ἐκ τῆς κοπώσεως νυσταγμὸν τῶν βλεφάρων.

Αἶνοι καὶ ὕμνοι, πρὸς τὸν κρατύναντα καὶ δοξάσαντα τὸν ἅγιον Θεόν, πληροῦν τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ ναοῦ, διακοπτόμενοι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀπὸ τὴν διάτορον φωνὴν τοῦ ἀναγνώστου, ἥτις δεσπόζει τῶν ψαλμῳδιῶν, ἐνῷ ἀπὸ τὰ κατσία, θυμιατήρια ἄνευ ἁλύσεων, ἀλλὰ μετὰ βάσεως μεταλλίνης καὶ γλυκυφθόγγων κωδωνίσκων, ἀναδίδονται ἀρωματώδεις ἀτμίδες, ἡ δὲ θέα τοῦ θυμιῶντος διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς διακόνου καὶ διὰ τῆς ἑτέρας ἀνέχοντος ναόσχημον ὁμοίωμα, εἰς ἔνδειξιν τοῦ ὅτι ὁ μοναχικὸς βίος θεωρεῖται ὡς ὁ στυλοβάτης τῆς Ἐκκλησίας, σοῦ δημιουργεῖ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι παρευρίσκεσαι εἰς οὐράνιον τελετήν, ἔνθα τὰ πάντα ἐξαϋλωμένα ψάλλουν μακρὰν τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἐπιθυμίας αὐτοῦ, ἥτις παράγεται, τὸν ὕμνον τῶν θαυμασίων τοῦ Θεοῦ.

Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον θὰ σοῦ προκαλέσῃ ῥίγη συγκινήσως εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ διακόνου, εἰς τὸ ἐπιβλητικὸν καὶ οἰκεῖον περιβάλλον τῆς χριστιανικῆς ἀνατάσεως, ἐκφώνησις τῶν εὐσεβεστάτων αὐτοκρατόρων τῶν κτιτόρων τῆς μονῆς, καὶ παρ' αὐτοὺς μνημονεύονται οἱ σήμερον διάδοχοί των Βασιλεῖς τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες συνεχίζουν τὴν παράδοσιν, ἣν ἐκεῖνοι ἐκληροδότησαν ὡς ὑπερμάχων τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Τὴν μεταρσίωσιν αὐτὴν τοῦ προσκυνητοῦ συμπληροῦσιν οἱ ὑποτονθορυζόμεναι ὑπὸ τῶν μοναχῶν προσευχαί, ἡ ἀντοχὴ αὐτῶν κατὰ τὴν πολύωρον ἀγρυπνίαν καὶ ἡ ἐνσυνείδητος στάσις των, ἥτις εἶναι ἀντιστρόφως ἀνάλογος πρὸς τὸν σωματικὸν κάματον. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν διανέμονται κόλλυβα, ἀπὸ 2 δίσκων πελωρίων, διαμέτρου πλέον τοῦ 1 μέτρου ἑκάστου, ἐπὶ τοῦ ἑνὸς τῶν ὁποίων τῇ βοηθείᾳ πολυχρώμου σακχάρεως ἔχουν καλαισθητικώτατα φιλοτεχνηθῇ εἰς δικέφαλος ἀετός, τοῦ ὁποίου ἡ ἀμφιλαφὴς σκιὰ σκέπει ἀνατολὴν καὶ Δύσιν, τὴν ἄλλοτε οἰκουμένην τῆς Βυζαντινῆς φρασεολογίας, ἤτοι τὸν πεπολιτισμένον κόσμον, ἐπὶ τοῦ ἑτέρου δὲ τὸ σταυροφόρον Βασιλικὸν στέμμα τῆς ἀνασούσης δυναστείας ἡμῶν μετὰ ζωηροτάτης τῶν χρωμάτων ἀπεικονίσεως, ὥστε νὰ ἀποτελοῦν πραγματικὰ ἀριστουργήματα καλλιτεχνικά, τιμῶντα τὴν καλαισθητικὴν ἐπίδοσιν τῶν μοναχῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Ὁ ἅγιος Πέτρος
Ὁ Ἀθωνίτης

Ὁ ἅγιος Ὀνούφριος
Ὁ Αἰγύπτιος

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΤΩΝ ΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΗΜΩΝ ΟΝΟΥΦΡΙΟΥ ΤΟΥ ΑΙΓΥΠΤΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΑΘΩΝΙΤΟΥ

ΕΟΡΤΑΖΟΜΕΝΩΝ ΤΗ ΙΒ΄ ΙΟΥΝΙΟΥ

(Ποίημα Γερασίμου μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου)

Ἀπεστάλη ἡμῖν πρὸς ἔκδοσιν τύποις παρὰ τοῦ Γέροντος ἀσκητοῦ Δανιὴλ Σπηλαιώτου μοναχοῦ, τῇ συμπράξει καὶ συνεργασίᾳ τοῦ ἁγιογραφικοῦ οἴκου Ἀδελφότητος Χαλδαίζων ἐν Νέᾳ Σκήτῃ ἁγίου Παύλου τοῦ ἁγίου Ὄρους.

ΕΝ ΤΩ ΜΙΚΡΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Ἱστῶμεν στίχους δ΄. καὶ ψάλλομεν τὰ ἑπόμενα στιχηρὰ προσόμοια.

Ἦχος δ΄. Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσιν.

Ἰχνηλάτης πανάριστος, τοῦ Προδρόμου τῆς χάριτος, τὴν ψυχὴν πτερούμενος θείῳ ἔρωτι, ὡς ἀληθῶς ἐχρημάτισας, Ὀνούφριε ὅσιε, ἐν ἐρήμῳ γὰρ στερρῶς, κατοικήσας ἠξίωσαι δόξης κρειττονος, καὶ Ἀγγέλων ἐτράφης θείῳ ἄρτῳ, ὡς συνέστιος τῶν ἄνω, ὡς τῶν ἐν κόσμῳ ὑπέρτερος.

Ὡς τεθέαται ὅσιε, ὁ κλεινός σε Πάφνουτιος, χαρμονῆς πεπλήρωται καὶ ἐκπλήξεως· ὅτι οὐράνιον Ἄγγελον, ἑώρα ἐν σώματι, καὶ ἐδόξαζε Χριστόν, τὸν λαμπρῶς σε δοξάσαντα καὶ τὸ τίμιον, καὶ σεπτόν σου κηδεύσας πάτερ σῶμα, σάλπιγξ γέγονεν ἐν κόσμῳ, τῆς εὐαγοῦς πολιτείας σου.

Τὸν τοῦ Πέτρου συνώνυμον, καὶ τοῦ Ἄθω τὸν πρώταρχον, Πέτρον τὸν θεόφρονα, μακαρίσωμεν· τῆς Θεοτόκου προνοίᾳ γάρ, δεινῇ ἐγκαρθείρξεως, ὡς ἐρρύσθη θαυμαστῶν, πολιτείαν φιλόθεον καθυπέσχετο, καὶ ἐν Ὄρει κατάρας τῷ τοῦ Ἄθω, ἃ συνέθετο ἐν θλίψει, στερρῶς εἰς ἔργον ἠγάγετο.

Ὅσπερ θήραμα κάλλιστον, θηρευτὴς ὁ φιλόχριστος, μυστικῶς θηρεύσας σε τὸν κρυπτόμενον, κήρυξ ἐδείχθη διάτορος, τῶν λαμπρῶν ἀγώνων σου, καὶ τῶν θείων δωρεῶν, τῷ ἐνθέῳ πληρώματι Πέτρε ὅσιε, καὶ πιστοῖς τὸ μακάριόν σου σκῆνος, ὡς τῆς χάριτος ταμεῖον, θεοπρεπῶς ἐφανέρωσε.

Δόξα. Ἦχος δ΄.

Τοὺς ὑπὲρ φύσιν διωσαμένους, ὡς τὸν κόσμον Εὐαγγελικῶς ἀπρ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

στραφέντας, Ὀνούφριον αἰνέσωμεν, καὶ Πέτρον τὸν μακάριον. Ὁ μὲν γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ, τὴν τῶν παθῶν Αἴγυπτον καταλιπών, τῆς ἀπαθείας τῷ λειμῶνι ἐνήλασεν· ὁ δὲ ἐν Ὄρει τοῦ Ἄθω, τὸν ἐξ αἰωνίων ὀρέων φωτίζοντα ὑπέρθεον Λόγον, ἀσκητικῶς ἐδόξασε. Καὶ ἀμφότεροι παρὰ Θεοῦ δοξασθέντες, ἀπαύστως πρεσβεύουσιν, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Ἐκ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλους σου φύλαττε, εὐλογημένη Θεοτόκε, ἵνα σε δοξάζωμεν, τὴν ἐλπίδα τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἀπόστιχα

Ἦχος β΄ Οἶκος τοῦ Εὐφραθᾶ

Χαίροις τῶν ἀσκητῶν, δυὰς ἡ παννοσία, Ὀνούφριε καὶ Πέτρε, πολῖται τῆς ἐρήμου, θεῖοι καὶ οὐρανόφρονες.

Στίχ. Καυχήσονται ὅσιοι ἐν δόξῃ, καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν.

Ἴσοι τὴν ἀρετήν, ἰσότιμοι τῇ δόξῃ, ὡράθητε Πατέρες, κἂν διαφόροις χρόνοις, ἐνθέως ἠγωνίσασθε.

Στίχ. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ᾆσμα καινόν.

Ἄστρον χρυσοφαές, ἐκ τῆς Αἰγύπτου ὤφθη, Ὀνούφριος ὁ μέγας, σέλας δὲ ἡσυχίας, ὁ Πέτρος ἐν τῷ Ἄθωνι.

Δόξα. Τριαδικὸν

Πάτερ σὺν τῷ Υἱῷ, καὶ Πνεύματι τῷ θείῳ, Πέτρου καὶ Ὀνουφρίου, δέχου τὰς ἱκεσίας, καὶ οἰκτειρον τὸ πλάσμα σου.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Ἤκουσε τῶν σεπτῶν, ῥημάτων σου ὁ Πέτρος, καὶ ἔδραμεν ἐν Ἄθῳ, καὶ ὤφθη σοι Παρθένε, θεράπων οἰκειότατος.

Τὸ νῦν ἀπολύεις, τὸ Τρισάγιον, καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον μετὰ τοῦ Θεοτοκίου, ὅρα εἰς τὸ τέλος τοῦ μεγ. Ἑσπερινοῦ.

ΕΝ ΤΩ ΜΕΓΑΛΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα ἱστῶμεν στίχους η΄ καὶ ψάλλομεν τὰ ἑπόμενα στιχηρὰ προσόμια.

Ἦχος πλ. δ΄.
Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος,

Πάτερ θεόφρον Ὀνούφριε, ἐν ἐρημίᾳ με νῦν, τῶν παθῶν αὐλιζόμενον, εἰς ὁδὸν εὐθεῖάν με ἀρετῶν χειραγώγησον, πρὸς μετανοίας, τρίβον πρεσβείαις σου, πρὸς θελημάτων, Θεοῦ ἐκπλήρωσιν, πρὸς ἀδαπάνητον, τῶν καλῶν ἀπόλαυσιν ὅπως τὸ σόν, χαίρων παναοίδιμε, τελῶ μνημόσυνον.

Πάτερ θεόφρον Ὀνούφριε, τὸν παγετὸν τῆς νυκτός, καὶ ἡμέρας τὸν καύσωνα, τῇ ἐλπίδι ὅσιε, τῶν μελλόντων ὑπέμεινας, τὰ ἐπὶ γῆς σου μέλη νεκρώσας γάρ, τῆς οὐρανίου ζωῆς ἐπέτυχες, ἔνδον γενόμενος, τῆς παστάδος ἅγιε περιχαρῶς, κάλλος τὸ ἀμήχανον, ὁρῶν τοῦ Κτίστου σου.

Πάτερ θεόφρον Ὀνούφριε, τῆς κοσμικῆς σεαυτόν, ἀποστήσας συγχύσεως, πρὸς τὴν ὑπερκόσμιον, ἀνηνέχθης ἀκρότητα, αὐτὴν ποθήσας τῶν ἀγαθῶν τὴν πηγήν, αὐτὸ τὸ ὄντως ἐφετὸν ἔφθασας· οὗ ταῖς ἐλλάμψεσι, μάκαρ πυρσευόμενος ἁμαρτιῶν, ζόφου ταῖς πρεσβείαις σου, ἡμᾶς ἐξάρπασον.

Πάτερ παμμάκαρ Ὀνούφριε, τὰς ὑπὲρ νοῦν δωρεάς, οὐρανόθεν δεξάμενος, εὐσεβῶς μετέδωκας, τοῖς ποθοῦσι τρισόλβιε, τῆς σῆς ἀσκήσεως τὰ γνωρίσματα, εὐλογημένης φωνῆς ἀκήκοας, ἔνδον γενόμενος, τοῦ νυμφῶνος ἔνθα νῦν περιπολεῖς, θρόνῳ τοῦ Παντάνακτος, ἀξιοθαύμαστε.

Ἕτερα. Ἦχος β΄.
Ποίοις εὐφημιῶν στέμμασιν.

Ποίοις εὐφημιῶν στέμμασιν, ἀναδήσωμεν τὸν θεῖον Πέτρον; τὸν τοῦ Κορυφαίου συνώνυμον, καὶ τῶν Ἀσωμάτων τὸν σύμφυτον, τὸν τῆς Θεοτόκου θεῖον μύστην· τοῦ Ἄθω, τὸν πρωτοστάτην καὶ ἀκρέμονα, τὴν πέτραν, τῆς καρτερίας τὴν στερέμνιον, τὸν τοῦ δολίου βελίαρ, τὰς μηχανουργίας, θριαμβεύσαντα ἐμφανῶς, καὶ νίκης τὸν στέφανον, οὐρανόθεν κομισάμενον.

Ποίοις ᾄσματικοῖς μέλεσιν, ἀνυμνήσωμεν τὸν θεῖον Πέτρον; τὸ τοῦ Ἡλιοῦ ἀφομοίωμα, καὶ τοῦ Βαπτιστοῦ τὸ ἐκτύπωμα, τὸν στερρὸν πολίτην τῆς ἐρήμου· τὸ δένδρον, τῆς ἀπαθείας τὸ γλυκύκαρπον· τὸν πλοῦτον, τοῦ Παρακλήτου τὸν πολύτιμον, τὴν Θεοτύπωτον στήλην, τῶν λαμπρῶν ἀγώνων, δι' οὗ πρὸς κρείττονα ἀρετήν, ἀεὶ ῥυθμιζόμεθα, μοναζόντων τὰ συστήματα.

Πέτρα τῆς ἀῤῥαγοῦς πίστεως, ἀκλινῶς ἐρηρεισμένος Πέτρε, ἔστης ἀκατάβλητος ὅσιε, ἐν ταῖς τοῦ ἐχθροῦ ἐπιθέσεσι, καὶ ταῖς φαντασίαις ταῖς ποικίλαις, καὶ τούτου, ἀπογυμνώσας τὴν κακόνοιαν, διῆλθες, ἐν ἡσυχίᾳ καὶ γυμνότητι, τὴν σὴν ζωὴν ὑπὲρ φύσιν· ὅθεν εὐφροσύνης, τὸν χιτῶνα προφητικῶς, ἡμφίεσαι χάριτι, μεταστὰς πρὸς φῶς ἀνέσπερον.

Πόθῳ οἱ εὐτελεῖς δοῦλοί σου, μακαρίζομέν σε πάτερ Πέτρε· σὺ γὰρ πολιτείαν ἀσώματον, ἤνυσας σαφῶς μετὰ σώματος, ἐν τῇ ὑπωρείᾳ τῇ τοῦ Ἄθω, καὶ βίᾳ, στερρῶς παλαίων τῇ τῆς φύσεως, τοὺς δόλους, καὶ τὰς βουλὰς τοῦ κοσμοκράτορος, τῇ σῇ ἠκύρωσας πίστει· ἔνθεν σε ἡ χάρις, περιέθαλψε τοῦ Θεοῦ, καὶ ἄρτον οὐράνιον, θαυμαστῶς ἐδέχου ὅσιε.

Δόξα. Ἦχος πλ. β΄.

Σήμερον ἐνθέως ἐξέλαμψεν, ἡ τῆς ὁσίας ξυνωρίδος μνήμη, Ὀνουφρίου τοῦ τρισμάκαρος, καὶ Πέτρου τοῦ ἐν Ἄθῳ τοὺς εὐσεβεῖς εὐφραίνουσα. Ταύτην οὖν χρεωστικῶς ἑορτάσωμεν, τοῖς ὁσίοις πατράσι βοῶντες. Χαίροις ὁ ἀπὸ βρέφους ἀνατεθεὶς τῷ Θεῷ, καὶ μέχρι τέλους αὐτῷ εὐαρεστήσας, ἐρημικοῖς καμάτοις σου, θεόφρον Ὀνούφριε. Χαίροις ὁ τῇ θεϊκῇ προνοίᾳ τῆς αἰχμαλωσίας ῥυσθείς, καὶ τῇ τῆς Θεοτόκου ὁδηγίᾳ, ἐν ἀβάτῳ ἐρήμῳ τοῦ Ἄθω οἰκήσας, καὶ Ἀγγελικῶς διωσόμενος Πέτρε. Χαίρετε οἱ τὴν βροτείαν λαθόντες φύσιν, καὶ ἄγγελοι ἐν ὕλῃ φανέντες. Διὸ πατέρες πανόσιοι, τὴν ζωαρχικὴν Τριάδα δυσωπεῖτε, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Ὁ αὐτός.

Τίς μὴ μακαρίσει σε Παναγία Παρθένε; Τίς μὴ ἀνυμνήσει σου τὸν ἀλόχευτον Τόκον; ὁ γὰρ ἀχρόνως ἐκ Πατρὸς ἐκλάμψας Υἱὸς Μονογενής, ὁ αὐτὸς ἐκ σοῦ τῆς ἁγνῆς προῆλθεν, ἀῤῥάστως σαρκωθείς, φύσει Θεὸς ὑπάρχων, καὶ φύσει γενόμενος ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς· οὐκ εἰς δυάδα προσώπων τεμνόμενος, ἀλλ' ἐν δυάδι φύσεων, ἀσυγχύτως γνωριζόμενος. Αὐτὸν ἱκέτευε, σεμνὴ Παμμακάριστε, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἴσοδος. Φῶς ἱλαρόν· τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ ἀναγνώσματα.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα.

Κεφ. Γ΄. 1 Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἅψηται αὐτῶν βάσανος. Ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι, καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἡ ἔξοδος αὐτῶν, καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα· οἱ δὲ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ ἐλπὶς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης. Καὶ ὀλίγα παιδευθέντες, μεγάλα εὐεργετηθήσονται· ὅτι ὁ Θεὸς ἐ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

πείρασεν αὐτούς, καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ. Ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτούς, καὶ ὡς ὁλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς. Καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσι, καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται. Κρινοῦσιν Ἔθνη καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας. Οἱ πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ. Ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα.

Κεφ. Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι. Ε΄ 16 καὶ ἐν Κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν παρὰ Ὑψίστῳ. Διὰ τοῦτο λήψονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας, καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς Κυρίου· ὅτι τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ σκεπάσει αὐτούς, καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν. Λήψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὁπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν. Ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνην, καὶ περιθήσεται κόρυθα κρίσιν ἀνυπόκριτον. Λήψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιότητα· ὀξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν· συνεκπολεμήσει αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονας. Πορεύσονται εὔστοχοι βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἀλοῦνται· καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις βιφήσονται χάλαζαι. Ἀγανακτήσει κατ᾽ αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγκλεισουσιν ἀποτόμως· ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαῖλαψ ἐκλικμήσει αὐτούς· καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέψει θρόνους δυναστῶν. Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ σύνετε· μάθετε δικασταὶ περάτων γῆς· ἐνωτίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους, καὶ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν· ὅτι ἐδόθη παρὰ Κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ Ὑψίστου.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα.

Κεφ. Δίκαιος ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, Δ΄. 7 ἐν ἀναπαύσει ἔσται. Γῆρας γὰρ τίμιον οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρηται. Πολιὰ δέ ἐστι φρόνησις ἀνθρώποις καὶ ἡλικία γήρως, βίος ἀκηλίδωτος. Εὐάρεστος Θεῷ γενόμενος, ἠγαπήθη· καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν, μετετέθη. Ἡρπάγη, μὴ κακία ἀλλάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ. Βασκανία γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά, καὶ ῥεμβασμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον. Τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ, ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς· ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. Οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες καὶ μὴ νοήσαντες, μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτον· ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΙΤΗΝ

Ἰδιόμελα. Ἦχος α΄.

Φωστῆρες δύο ὑπέρλαμπροι, τῇ οἰκουμένῃ ἀνέτειλαν, Ὀνούφριος καὶ Πέτρος, τὴν Ἐκκλησίαν φαιδρύνοντες· ὁ μὲν γὰρ ἐξ Αἰγύπτου, ὡς ἑωσφόρος φαεινός, τῆς καθαροτάτης ἀσκήσεως, σελαγίζει τὰ γνωρίσματα· ὁ δὲ ἐκ τοῦ Ἄθω τοῦ ὑψιτενοῦς, ὡς οὐρανομήκης στύλος τηλαυγής, τῆς πρὸς Θεὸν οἰκειώσεως, διαυγάζει τὰς ἐλλάμψεις. Βαδίσωμεν οὖν ἅπαντες, κατέναντι τῆς λάμψεως αὐτῶν, ἵνα τὸ σκότος τῶν παθῶν ἀποφύγωμεν, καὶ ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως πολιτευσώμεθα, ὁμοφρόνως βοῶντες· Κύριε δόξα σοι.

Ὁ αὐτὸς

Πάλαι μὲν ἡ Αἴγυπτος, ἀπιστίας ζόφῳ ἐκαλύπτετο, νῦν δὲ τῆς δόξης Κυρίου πλήρης ὁρᾶται. Ἐν ταύτῃ γὰρ Ὀνούφριε, ἐν ὁσιότητος ἀκρότητι, τῷ τὰ χειροποίητα ταύτης καθελόντι, ἐλάτρευσας ἀοίδιμε· ἐν γὰρ ἀβάτῳ αὐλισθεὶς ἐρήμῳ, μόνος μόνῳ τῷ Θεῷ προσωμίλησας, ἀνενδότοις καθάρσεσι. Τίς οὖν κατ᾽ ἀξίαν τὸν ἐξηλλαγμένον βίον σου αἰνέσεται; τὸ τῆς νηστείας σύντονον; τῆς προσευχῆς τὴν ἀνάβασιν, τὴν ἄκραν τῆς ἐρήμου μόνωσιν, καὶ τὴν ἐν γυμνότητι ἀνδρείαν; Πάντα θαυμαστὰ τὰ σὰ καὶ ἐξαίρετα. Ἀλλ᾽ ὦ πατέρων ἀκροθίνιον, ἀπαύστως ἱκέτευε, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ὁ αὐτὸς

Ἄθως ὁ περίβλεπτος, ὁ εὐαγὴς τῆς Θεοτόκου κλῆρος, καυχᾶται τοῖς ἀγῶσί σου, Πέτρε παμμακάριστε· ἐν τούτῳ γὰρ τῷ Ὄρει ἐπιβάς, πρὸς ὄρη αἰώνια, τὴν διάνοιάν σου ὕψωσας· καὶ τῶν ἀρετῶν τὴν ἄσκησιν, ἀνενδότως διαμείβων, πέτρα ἀκατάσειστος, ὑπομονῆς ἐδείχθης· τῶν γὰρ μανιωδῶν τοῦ σκότους φασμάτων, καὶ τῶν ποικίλων τῆς φύσεως ἀναγκῶν, στερρότατῳ φρονήματι, περιεγένου Πάτερ. Ὅθεν τῆς καρτερίας σου τὴν φρόνησιν, Ἄγγελοι ἐθαύμασαν, δαίμονες τεθήπασι, καὶ ἡ Ἐκκλησία ἠγάσθη, καὶ τῷ σὲ δυναμώσαντι, ἐν ἀγαλλιάσει κράζει, Κύριε δόξα σοι.

Δόξα. Ἦχος πλ. α΄.

Δεῦτε τῶν πιστῶν αἱ πατριαί, δεῦτε καὶ ἐνωτίσασθαι, οἵους ἀγῶνας διήνυσαν, Ὀνούφριος καὶ Πέτρος, οἱ γενναῖοι ἀδάμαντες· τὴν γὰρ φύσιν λαθόντες, τοῦ τῶν Ἀγγέλων ἐν οὐρανοῖς πολιτεύματος, οὐδαμῶς ἀπελείφθησαν. Ὦ τοῦ θαύματος! πῶς οὐδόλως ἐκάμφθησαν τῇ ἄκρᾳ σκληραγωγίᾳ; πῶς δὲ καὶ ἐντέχνως διεκρούσαντο, τὸν πονηρὸν κοσμοκράτορα; ὅπου γὰρ ἔρως θεϊκός, πάντα ὑπὲρ φύσιν ἐνεργεῖται. Ἀλλ᾽ Υἱὲ Θεοῦ Μονογενές, ὁ τοὺς ὁσίους μεγαλύνας, παράσχου δι᾽ αὐτῶν τῷ κόσμῳ σου, εἰρήνην καὶ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν Θεοτοκίον

Μακαρίζομέν σε, Θεοτόκε παρθένε, καὶ δοξάζομέν σε, οἱ πιστοὶ κατὰ χρέος, τὴν Πόλιν τὴν ἄσειστον, τὸ τεῖχος τὸ ἄῤῥηκτον, τὴν ἀῤῥαγῆ προστασίαν, καὶ καταφυγὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ

Στιχηρὰ προσόμοια
Ἦχος πλ. α΄.
Χαίροις ἀσκητικῶν ἀληθῶς.

Χαίροις ὁ ὑπερκόσμιος νοῦς, ὁ τῶν Ἀγγέλων μιμητὴς καὶ ἰσότιμος, βροτὸς γὰρ ὑπάρχων πάτερ, τὴν ὑπὲρ φύσιν ζωήν, οὐρανίῳ πόθῳ πεπολίτευσαι, εἰς ἔρημον ἄβατον, προσχωρήσας Ὀνούφριε, καὶ πᾶν γεῶδες, τιναξάμενος φρόνημα, καὶ ἰσάγγελος γεγονὼς μετὰ σώματος· ὅθεν θάμβους πεπλήρωται, ἐν σοὶ ὁ Παφνούτιος, καὶ κήρυξ ὤφθη τῷ κόσμῳ, τῆς ὑπὲρ νοῦν πολιτείας σου, δι᾽ ἧς ἐδοξάσθη, ὁ δοξάσας σε πλουσίως, τῆς δόξης Κύριος.

Στίχ. Τίμιος ἐνώπιον Κυρίου, ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ.

Χαίροις Ὄρους τοῦ Ἄθω ἀστήρ, καὶ οἰκιστὴς θεοειδὴς ὀρεσίτροφος· τὸ ξῆφος τὸ διακόψαν, τὰς τῶν δαιμόνων ὁρμάς· τὸ τῆς ἡσυχίας, ὅρμα ἄγρυπνον· ὁ φίλος ὁ γνήσιος, τῆς ἁγνῆς θεομήτορος, ταύτης γὰρ πάτερ, τῇ προνοίᾳ θαλπόμενος, διεσκέδασας, τοῦ ἐχθροῦ τὰ βουλεύματα, Πέτρε μακαριώτατε, ἡ πέτρα ἡ ἄθραυστος, τῆς ἀῤῥαγοῦς καρτερίας, ἡσυχαστῶν στάθ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

μη ἔμψυχε, Χριστὸν ἐκδυσώπει, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι, τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Καυχήσονται ὅσιοι ἐν δόξῃ, καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν.

Χαίροις ἡ τῶν ὁσίων δυάς, οἱ ὀρεινόμοι, οὐρανόφρονες ἄνθρωποι, οἱ λύχνοι οἱ δαδουχοῦντες, τῆς ἀπαθείας τὸ φῶς, καὶ τοῦ Παρακλήτου, τὰ χαρίσματα, Ὀνούφριε ἔνδοξε, τῆς Αἰγύπτου ἀγλάϊσμα, καὶ πάτερ Πέτρε, τὸ τοῦ Ἄθω σελάγισμα, καὶ περίβλεπτον, ἀρετῶν στηλογράφημα, δένδρα τὰ ἀγλαόκαρπα, καρπῶντῆς ἀσκήσεως, τῆς ἀκτησίας ὁ πλοῦτος, θείας ἀγάπης οἱ ἄνθρακες, Χριστὸν δυσωπεῖτε, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι, τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ΄.

Τὴν ἰσάγγελον ζωήν, ἐπ᾽ ἐρήμους διανύοντες, ἀγγελικῆς διακονίας, κατ᾽ ἀξίαν ἠξιώθητε, ἔξω κόσμου καὶ σαρκὸς γὰρ γεγονότες, ἐπουρανίῳ εἰκότως ἄρτῳ, δι᾽ Ἀγγέλων ἁγίων ἐτράφητε. Τί οὖν ὑμᾶς καλέσωμεν; Ἀγγέλους ἐν σώματι; ξένους καὶ παροίκους τῶν γηΐνων ἢ τῆς δόξης Κυρίου θεωρούς; Καὶ νῦν ἀνακεκαλυμμένως, τὸ θεῖον κάλλος καρπούμενοι, Ὀνούφριε καὶ Πέτρε, πρεσβεύσατε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Ἀνύμφευτε Παρθένε, ἡ τὸν Θεὸν ἀφράστως συλλαβοῦσα σαρκί, Μήτηρ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου, σῶν οἰκετῶν παραλήψεις δέχου Πανάμωμε, ἡ πᾶσι χορηγοῦσα, καθαρισμὸν τῶν πταισμάτων, νῦν τὰς ἡμῶν ἱκεσίας προσδεχομένη, δυσώπει σωθῆναι πάντας ἡμᾶς. Τὸ νῦν ἀπολύεις. Τὸ Τρισάγιον καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον μετὰ τοῦ Θεοτοκίου.

Ἦχος α΄. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τῶν Ἀγγέλων τὸν βίον ἐν σαρκὶ μιμησάμενοι, ὤφθητε ἐρήμου πολῖται, καὶ χαρίτων κειμήλια, Ὀνούφριε Αἰγύπτου καλλονή, καὶ Πέτρε τῶν ἐν Ἄθῳ ὁ φωστήρ· διὰ τοῦτο τοὺς ἀγῶνας, ὑμῶν ἀεὶ τιμῶμεν ἀναμέλποντες. Δόξα τῷ ἐνισχύσαντι ὑμᾶς, δόξα τῷ θαυμαστώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι δι᾽ ὑμῶν πᾶσιν ἰάματα.

Θεοτοκίον

Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι Παρθένε τὰ χαῖρε, σὺν τῇ φωνῇ ἐσαρκοῦτο, ὁ τῶν ὅλων Δεσπότης, ἐν σοὶ τῇ ἁγίᾳ Κιβωτῷ, ὡς ἔφη ὁ δίκαιος Δαβίδ, ἐδείχθης πλατυτέρα τῶν οὐρανῶν, βαστάσασα τὸν Κτίστην σου. Δόξα τῷ ἐνοικήσαντι ἐν σοί, δόξα τῷ προελθόντι ἐκ σοῦ, δόξα τῷ ἐλευθερώσαντι ἡμᾶς διὰ τοῦ τόκου σου.

Ἢ τὸ Θεοτόκε Παρθένε, ἐὰν τελῆται ἀγρυπνία, ὅτε γίνεται ἡ εὐλόγησις τῶν ἄρτων καὶ ἡ ἀνάγνωσις ἐκ τοῦ βίου τῶν Ἁγίων.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΡΟΝ

Μετὰ τὸν Ἐξάψαλμον καὶ τὸ Θεὸς Κύριος, ψάλλομεν τὰ ἀπολυτίκια ὡς εἰς τὸν Ἑσπερινόν.

Μετὰ δὲ τὴν α΄. Στιχολογίαν ψάλλομεν τὰ ἑπόμενα Καθίσματα.

Ἦχος α΄. Τὸν Τάφον Σου Σωτήρ.

Ἐκ βρέφους τῷ Χριστῷ, ἠκολούθησας πάτερ, καὶ κόσμου τὰ τερπνά, ἐβδελύξω ἐμφρόνως· ἐντεῦθεν συνηριθμήσαι, μοναστῶν ἐμηγύρεσι, καὶ διέλαμψας. πάσῃ σπουδῇ ἐναρέτῳ, γυμναζόμενος, πρὸς τοὺς τελείους ἀγῶνας, Ὀνούφριε ὅσιε.

Δόξα. Ὅμοιον

Τὸν Πρόδρομον Χριστοῦ, καὶ Ἠλίαν τὸν μέγαν, μιμούμενος σοφέ, ἐν ἐρήμῳ ἀβάτῳ ηὐλίσθης ἀγαλλόμενος, μηδεμίαν ποιούμενος, σαρκὸς πρόνοιαν, ἀλλ᾽ ἐντρυφῶν καθ᾽ ἑκάστην, θείαις πράξεσιν, ὥφθης θεράπων Κυρίου, Ὀνούφριε μέγιστε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον ὅμοιον

Καθάρισον Ἁγνή, τὴν ῥυπῶσαν ψυχήν μου, καὶ φώτισον φωτί, τῆς σῆς δόξης τὸν νοῦν μου, τοῦ σώματος δὲ νέκρωσον, τὰς ὀρέξεις Πανάμωμε, καὶ ἀνάδειξον, δοῦλον πιστόν με ἐν πᾶσι, τοῦ ἐκλάμψαντος, ἐκ τῆς ἀχράντου γαστρός σου, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Μετὰ τὴν β΄. στιχολογίαν. Καθίσματα.

Ἦχος δ΄.

Ὁ Ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ

Ἀϊχμαλωσίας χαλεπῆς ὡς ἐρρύσθης, τῇ μεσιτείᾳ Νικολάου τοῦ θείου, τὰς σὰς εὐχὰς πληρῶσαι πάτερ ἔσπευσας, ἃς ἐν θλίψει πρότερον, καθυπέσχου Κυρίῳ· χαίρων γὰρ ὑπέκλινας, τῷ ζυγῷ τοῦ Σωτῆρος, καὶ τὴν στενὴν ἐβάδισας ὁδόν, Πέτρε τρισμάκαρ σκηνώσας ἐν Ἄθωνι.

Δόξα. Ἦχος πλ. α΄.

Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Ἐν τῷ Ὄρει τοῦ Ἄθω πάτερ προσέδραμες, ὁδηγηθεὶς τῇ προνοίᾳ τῆς Θεοτόκου ἁγνῆς, καὶ κατέπληξας βροτοὺς τῇ πολιτείᾳ σου, ἐν γυμνότητι καὶ γὰρ διελήλυθας τὸ ζῆν, καὶ ἴσχυνας τὸν βελίαρ, τῇ καρτερᾷ σου ἐνστάσει, Πέτρε ὁσίων ἐγκαλλώπισμα.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον ὅμοιον

Ἐπιστᾶσα κατ᾽ ὄναρ Θεοχαρίτωτε, τῷ σῷ θεράποντι Πέτρῳ σὺν Νικολάῳ ὁμοῦ, καθωδήγησας αὐτὸν ἐπὶ τὸν κλῆρόν σου, ἔνθα τῇ σῇ ἐπισκοπῇ, θριαμβεύσας τὸν ἐχθρόν, δεδόξασται ἀριδήλως, οὗ ταῖς εὐχαῖς Θεοτόκε, φρούρει ἡμᾶς τοὺς πεποιθότας σοι.

Μετὰ τὸν πολυέλεον. Καθίσματα

Ἦχος πλ. δ΄. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Τῆς ἐρήμου πολῖται καὶ οἰκισταί, ξυνωρὶς τῶν ὁσίων ἡ θαυμαστή, Ὀνούφριε ἔνδοξε. σὺν τῷ Πέτρῳ ἐδείχθητε, ὁ μὲν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ βιώσας ὡς ἄσαρκος, ὁ δὲ ἐν Ὄρει Ἄθῳ, αἰσχύνας τὸν δράκοντα· ὅθεν οὐρανίων, ἀγαθῶν κληρονόμοι, καὶ σύμφυτοι ὤφθητε ἀληθῶς καὶ ἰσότιμοι, τῶν Ἀγγέλων μακάριοι. Πρεσβεύσατε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ, ὑμῶν τὰ μνημόσυνα.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτοκίον ὅμοιον

Πολυύμνυμε Κόρη ὑπερκαλλής, Θεοβάδιστε τόπε πύλη ζωῆς, νεφέλη ὁλόφωτε, τοὺς πιστοὺς ἀναψύχουσα, ἡ ζωηφόρος βρύσις, τῆς θείας χρηστότητος, ἡ βλύζουσα τῷ κόσμῳ, ἐλέους τὰ ῥεύματα, πλῦνον τὴν ψυχήν μου, ἐκ παθῶν ἀκαθάρτων, καὶ κάθαρον Ἄχραντε, λογισμῶν τὴν καρδίαν μου, θείου φόβου καθάρσεσιν, ὡς ἂν ἐν μετανοίᾳ θερμῇ, δανύσω βίου τὸ ὑπόλοιπον, καὶ ὀφθῶ κληρονόμος, τῆς ἄνω λαμπρότητος.

Οἱ Ἀναβαθμοί, τὸ α΄. ἀντίφωνον τοῦ δ΄. ἦχου.

Προκείμενον

Καυχήσονται ὅσιοι ἐν δόξῃ καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν.

Στίχ. Ἰδοὺ ἐμάκρυνα φυγαδεύων καὶ ηὐλίσθην ἐν τῇ ἐρήμῳ.

Εὐαγγέλιον εἰς ὁσίους.

Ὁ Ν΄. Ψαλμός. Δόξα, ταῖς τῶν σῶν ὁσίων. Καὶ νῦν ταῖς τῆς Θεοτόκου.

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς καὶ τὸ ἰδιόμελον.

Ἦχος πλ. β΄.

Σήμερον τῶν μοναζόντων οἱ χοροί, ἐν ἔργοις θεαρέστοις λευχειμονοῦντες, τοῖς θεοφόροις πατράσι δράμωμεν, Ὀνουφρίῳ καὶ Πέτρῳ· ἰδοὺ γὰρ ἐπέστησαν ἡμῖν, ὡς ἀστέρες πολύφωτοι, τῆς θεοφιλοῦς ἀσκήσεως, ἀστράπτοντες τὰς χάριτας, καὶ τῆς ῥαθυμίας τὸν ζόφον, ὁλοτελῶς ἐκμει-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

οῦντες. Αὐτοῖς οὐ βοήσωμεν. Πατέ- [illegible] ἰσάγγελοι, πρὸς τὸ νοητὸν φῶς Χριστοῦ τῶν προσταγμάτων, ἀσφαλῶς κυβερνήσατε, τοὺς ὁμοφρόνως ὑμᾶς μακρίζοντας.

Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου κ.λ.π.

ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Ὁ τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἱρμῶν εἰς στ΄. καὶ τῶν ἁγίων οἱ δύο εἰς η΄.

Ὁ Κανὼν τῆς Θεοτόκου

Ἦχος β΄. Ὁ Εἱρμός.

»Ἐν βυθῷ κατέστρωσέ ποτε, τὴν »Φαραωνίτιδα πανστρατιάν, ἡ ὑ»πέρπλους δύναμις, σαρκωθεὶς ὁ Λόγος »δέ, τὴν παμμόχθηρον ἁμαρτίαν ἐξή»λειψεν, ὁ δεδοξασμένος Κύριος, ἐνδό»ξως γὰρ δεδόξασται. (ὶς)

Ὡς ὡραίαν ὡς περικαλλῆ, ὅλην ὡς ἀμώμητον, ἐν γυναιξὶ Θεὸς σε ἐκλεξάμενος, σοῦ τὴν μήτραν ᾤκησε τὴν ἀμώμητον, ὃν δυσώπει Πανάμωμε, μώμου ἐγκλημάτων, ἅπαντας ῥυσθῆναι τοὺς ὑμνοῦντάς σε.

Ψυκλιμικῶς Ἁγνὴ ἐκ δεξιῶν, οἵαπερ Βασίλισσα, τοῦ ἐκ τῆς σῆς νηδύος ἀναλάμψαντος, Βασιλέως ἔστηκας, ὃν ἱκέτευε δεξιὸν παραστάτην με, δεῖξαι ἐν ἡμέρᾳ, τῆς ἀνταποδώσεως Πανάμωμε.

Χερσωθεῖσαν φύσιν τῶν βροτῶν, πᾶσιν ἀτοπήμασι, τὸν ὑετὸν τεκοῦσα τὸν οὐράνιον, ὅλην ἀνεκαίνισας, ἀλλὰ δέομαι τῆς ψυχῆς μου τὴν αὔλακα, ἀποχερσωθεῖσαν, δεῖξον καρποφόρον Θεονύμφευτε.

Χαρμονῆς παραίτιος ἡμῖν, ὤφθης χαροπάροχε, τὸν τὴν χαρὰν τοῖς ἀνθρώποις πηγάσαντα, ἀνωδίνως τέξασα, διὸ ῥῦσαί με ἀθυμίας καὶ θλίψεως, καὶ τὸν τεθλιμμένον, νοῦν μου χαροποίησον Πανάμωμε.

ΕΤΕΡΟΣ τοῦ ὁσίου Ὀνουφρίου.

Ἦχος ὁ αὐτός. Δεῦτε λαοί.

Ὅλον Χριστόν, εἰσοικισάμενος ἔνδοξε, καὶ κόσμου ἐρωσάμενος, δόξαν τὴν ἄστατον, τῆς αὐτοῦ ἀπολαύσεις, Ὀνούφριε ἀξίως χαρᾶς ἀοίδιμε.

Νόμῳ Χριστοῦ, ἐμμελετήσας θεσπέσιε, δένδρον ζωῆς κατάκαρπον, ἀρεταῖς δέδειξαι, προβαλλόμενος χάριν, τῶν θείων ἰαμάτων τοῖς κατορθώμασιν.

Νοῦν καθαρόν, ἀπὸ παιδὸς προσκτησάμενος, τοῦ Βαπτιστοῦ Ὀνούφριε τὴν ὑπεράνθρωπον, βιοτὴν ἐμιμήσω, διὸ καὶ πρὸς ἐρήμους χαίρων ἐχώρησας.

Θεοτοκίον

Οἶκος Ἁγνή, ὁ τῆς Σοφίας ἐγνώρισαι, ἐκ τῶν αἱμάτων σάρκα γάρ, τῶν σῶν ἁγνῶν λαβών, καὶ Σταυρῷ ὁμιλήσας, Θεὸς τῆς ἀπαθείας, ἡμῖν μετέδωκεν.

ΑΛΛΟΣ. Τοῦ ὁσίου Πέτρου

Ἦχος πλ. δ΄. Ὑγρὰν διοδεύσας

Πλουσίαις ἐκλάμπων μαρμαρυγαῖς, ὡς φωτὸς ἀδύτου, κληρονόμος θεοειδής, καταύγασον Πέτρε τὴν ψυχήν μου, ἀνευφημοῦντος τὰ σὰ κατορθώματα.

Ἐν βίῳ ὑπάρχων περιφανής, κτήσει τῆς σοφίας, καὶ τῇ γνώσει τῇ εὐαγεῖ, Χριστοῦ δὲ τοῖς ἴχνεσι βαδίσας, περιφανέστατος Πέτρε γεγένησαι.

Τῆς σῆς ἐπακούσας πάτερ φωνῆς, διὰ Νικολάου τοῦ τρισμάκαρος ὁ Θεός, καὶ τοῦ Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου, αἰχμαλωσίας δεινῆς σε ἐρρύσατο.

Θεοτοκίον

Ῥημάτων σου θείων ἐκπληρωτής, ὁ ὅσιος Πέτρος, ἀνεδείχθη Μῆτερ

ἄγνή, ἐν Ὄρει τοῦ Ἄθω γὰρ σκηνώσας, τῇ ἀρωγῇ σου ἐχθρὸν ἐτροπώσατο.

Καταβασία. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου. (Ἐὰν ἐγένετο ἀπόδοσις τῆς Πεντηκοστῆς.)

Ὠδὴ γ΄. Ὁ Εἱρμός

»Ἐξήνθησεν ἡ ἔρημος, ὡσεὶ κρῖνον »Κύριε, ἡ τῶν ἐθνῶν στειρεύουσα, »Ἐκκλησία τῇ παρουσίᾳ σου, ἐν ᾗ »ἐστερεώθη ἡ καρδία μου. (δὶς).

Φορέσας με τὸν ἄνθρωπον, ἐκ γαστρός σου πρόεισιν, ὁ Ποιητὴς Πανάχραντε, ἀφθαρσίας στολὴν δωρούμενος, τοῖς πολλοῖς γυμνωθεῖσαν ἀτοπήμασιν.

Ὑπέρτιμον ἐκύησας, Θεὸν Λόγον Ἄχραντε, ὃν ἐκτενῶς ἱκέτευε, οἰκτειρῆσαι τὴν ταπεινήν μου ψυχήν, ἡδονῶν ἀτιμίᾳ σκυθρωπάζουσαν.

Τὰ τραύματα θεράπευσον, τῆς ψυχῆς μου Πάναγνε, τὴν ταπεινὴν καρδίαν μου, φαρμαχθεῖσαν ἰῷ τοῦ ὄφεως, δραστικῷ σου φαρμάκῳ περιποίησαι.

Τῆς Εὔας ἐπανόρθωσις, ὤφθης Παναμώμητε, τὸν Λυτρωτὴν κυήσασα, τὸν ἐκ λάκκου ἡμᾶς συμπτώσεων, ἀνορθοῦντα δι' ἄκραν ἀγαθότητα.

ΕΤΕΡΟΣ τοῦ ὁσίου Ὀνουφρίου.

Στερέωσον ἡμᾶς ἐν σοὶ Κύριε.

Ὑπῆλθες τὸν ζυγὸν Χριστοῦ Ὀνούφριε, ἐρήμοις ἀβάτοις σὺ καταμόνας, ὁμιλεῖν ἐπιποθῶν αὐτῷ, καὶ τοῦ κάλλους τρυφᾶν δόξης, τῆς θείας αὐτοῦ.

Φωτίσας σεαυτὸν φωτὶ τῆς γνώσεως, καὶ γνόφον σκεδάσας τῶν παθημάτων, ἐν πλαξὶ ταῖς τῆς καρδίας σου, ἀπαθείας τὸν νόμον πάτερ εἴληφας.

Φρονήματι σοφῷ καλλωπιζόμενος, σαρκός σου τὴν πρόνοιαν ἀπηρνήσω, καὶ Ἀγγέλων ἰσοστάσιος, ἀνεδείχθης Ὀνούφριε ἐν σώματι.

Θεοτοκίον

Ῥανίδι συμπαθῶς τῇ τῆς πρεσβείας σου, τὴν φλόγα κατάσβεσον τῆς ψυχῆς μου, Θεοτόκε ἀειπάρθενε, συμπαθείας πηγήν μοι ἐπαρδεύουσα.

ΑΛΛΟΣ. Τοῦ ὁσίου Πέτρου.

Σὺ εἶ τὸ στερέωμα.

Ὅλος σοι φαινόμενος, πλήρης στοργῆς ὁ Νικόλαος, τὴν ποθητήν, τρίβον σοι δεικνύει, ἀσφαλῶς περιέπων σε.

Νοῦν τὸν σὸν κατεύθυνας, πρὸς τὸ σωτήριον θέλημα, εὐοδωθείς, Πέτρε πρὸς τὴν Ῥώμην, θείᾳ ῥώμῃ ῥωννύμενος.

Γνοὺς τὴν σὴν προσέλευσιν, Ἀρχιερεὺς ὁ θεόληπτος, τῶν μοναστῶν, Πέτρε καταλέγει, τῷ ὁσίῳ σε τάγματι.

Θεοτοκίον

Ἔχων σε βοήθειαν, Πέτρος ὁ δοῦλός σου ἄχραντε, τὰς τοῦ ἐχθροῦ, δεινὰς πανουργίας, στερρόφρονως διέλυε.

Καταβασία: Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους.

Καθίσματα

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε

Ἐμάκρυνας ὅσιε καὶ ἐν ἐρήμοις σαφῶς, ηὐλίσθης τὸν Κύριον, ῥυόμενόν σε δεινῶν, ἀεὶ ἐκδεχόμενος· ὅθεν εὐαρεστήσας, τῷ Δεσπότῃ παμμάκαρ, εἴληφας τὴν ἀγήρω, οὐρανῶν βασιλείαν, ἐν ᾗ χοροβατῶν Ὀνούφριε, ἡμῶν μνημόνευε.

Δόξα, ὅμοιον

Γυμνὸς προσεχώρησας πρὸς τοὺς ἀγῶνας σοφέ, καὶ πάσας ἐγύμνωσας, τὰς μηχανὰς τοῦ ἐχθροῦ, ἀτρέπτῳ ἐνστάσει σου· σὺ γὰρ ἐν ὑπωρείᾳ, τῇ τοῦ Ἄθω ἀσκήσας, πάσας τὰς κακουχίας, τῶν δαιμόνων καθεῖλες· διό σε

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

παμμάκαρ Πέτρε, Χριστὸς ἐθαυμάστωσε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον ὅμοιον

Ταχεῖάν σε σύμμαχον καὶ ἀρωγὸν εὐμενῆ, ὁ Πέτρος ὁ ὅσιος ἐφεύρηκὼς ἀληθῶς, Παρθένε πανάμωμε, ἔβαλε τὸν βελίαρ, τῇ ἁγίᾳ σου κλήσει, ἥνυσε δὲ ὁσίως, ἀρετῶν τὴν πορείαν, καὶ νῦν τῆς σῆς εὐκλείας, ὁρᾷ τὴν ἔλλαμψιν.

Ὠδὴ δ΄ Ὁ εἱρμὸς

»Ἐλήλυθας ἐκ Παρθένου, οὐ πρέ»σβυς οὐκ Ἄγγελος, ἀλλ᾽ αὐτὸς »ὁ Κύριος, σεσαρκωμένος καὶ ἔσωσας, »ὅλον με τὸν ἄνθρωπον· διὸ κραυγάζω »σοι. Δόξα τῇ δυνάμει σου Κύριε. (δὶς)

Σταγόνα μοι κατανύξεως, ὄμβρισον Δέσποινα, ἐξαίρουσαν ἅπαντα, τὸν τῆς καρδίας μου καύσωνα, καὶ τῆς διανοίας μου, τὰς σφαλερὰς ἐνθυμήσεις ἀναστέλλουσαν.

Ῥομφαίᾳ ἡδονῆς με, πληγέντα καὶ κείμενον, τραυματίαν Ἄχραντε, μὴ ὑπερίδῃς ἀλλ᾽ ἴασαι, λόγχῃ καὶ τῷ αἵματι, τοῦ σταυρωθέντος Υἱοῦ σου καὶ Θεοῦ ἡμῶν.

Πλουτήσασα δεσποτείαν, ἁπάσης τῆς κτίσεως, δεινῶς με πτωχεύοντα, χάριτος θείας οἰκτείρησον, ὅπως μεγαλύνω σε, ὡς ἀγαθήν μου προστάτιν Παναμώμητε.

Παράδεισος εὐθαλής, καὶ θεόφυτος πέφηνας, τὸν τῆς δόξης Κύριον, ζωῆς ὡς ξύλον βλαστήσασα, τοὺς δεινῶς τῷ δήγματι, τοῦ πλάνου θνήξαντος, Ἄχραντε ζωοῦντα καὶ σώζοντα.

ΕΤΕΡΟΣ. Τοῦ ὁσίου Ὀνουφρίου
Εἰσακήκοα Κύριε.

Ἱδρυμένος ἀκλόνητος, παρὰ Χριστοῦ δαιμόνων τρικυμίας, ὡς ἀφρὸν Ὀνούφριε διαλέλυκας.

Ὡς ἀδάμας τοῖς θάλπεσι, καὶ τοῖς κρυμοῖς στερρῶς ἐγκαρτερήσας, τῶν δαιμόνων ἔλυσας τὰ παλαίσματα.

Ὡς κατεῖδέ σε ὅσιε, ὁ ἱερὸς Παφνούτιος ἐξέστη, τῆς σῆς πολιτείας τὴν χάριν ἀγάμενος.

Θεοτοκίον

Τῆς ψυχῆς μου τὴν κάκωσιν, τοῦ σοῦ Υἱοῦ τῇ λάψει Θεοτόκε, ἀφελοῦσα σύναψον σωτηρίᾳ με.

ΑΛΛΟΣ. Τοῦ ὁσίου Πέτρου
Σύ μου ἰσχὺς Κύριε.

Ῥώμην σοφέ, τὴν εὐαγῆ μεγαλόπολιν, καταλείψας, ὅλος ἔνθους ἔσπευσας, ἀποπληρῶσαι τὰς σὰς εὐχάς, ἅσπερ συνετάξω, ἐν θλίψει τῷ ῥυσαμένῳ σε, ἡσύχως γὰρ ἀνῦσαι, ἡρετίσω τὸν βίον, καὶ ὁσίως λατρεῦσαι Κυρίῳ σου.

Ἀποδημῶν, τῆς κοσμικῆς ματαιότητος, καὶ ἐκπλέων, κόσμου τὸ κλυδώνιον, ἐπερατώθης θείᾳ βουλῇ ἐν Ὄρει τοῦ Ἄθω καὶ ἐν αὐτῷ κατεσκήνωσας· Μητρὸς γὰρ τῆς τοῦ Λόγου, τὰς λαμπρὰς ὑποσχέσεις, ὡς λιμένα ἀχείμαστον εὗρηκας.

Ἰδὼν σεμνῶς, τὴν Θεοτόκον τὴν Ἄχραντον, σὺν τῷ θείῳ, Νικολάῳ ὅσιε καὶ ἐκ χειλέων τῶν ἑαυτῆς, τῶν ἐπαγγελμάτων, ἀκηκοὼς τὰ μηνύματα, χαρᾶς ἐπλήσθης θείας, καὶ τῇ ταύτης προνοίᾳ, σεαυτὸν ὅλον Πέτρε ἐκδέδωκας.

Θεοτοκίον

Ῥήσεις τὰς σάς, καὶ τὰ πιστὰ εὐαγγέλια, οἷα πάλαι, ἐπηγγείλω Δέσποινα, Πέτρῳ τῷ μύστῃ σου τῷ πιστῷ, κεκτημένοι πάντες, οἱ τῷ σῷ Ὄρει μονάζοντες, ἁπάσης δυσχερείας, διὰ τῆς σῆς εὐνοίας, ἐκλυτρούμεθα σὲ μεγαλύνοντες.

Καταβασία. Τὴν ἀνεξιχνίαστον.

Ὠδὴ ε΄. Ὁ εἱρμὸς

»Μεσίτης Θεοῦ, καὶ ἀνθρώπων γέ»γονας Χριστὲ ὁ Θεός, διὰ σοῦ

»γὰρ Δέσποτα, τὴν πρὸς τὸν ἀρχίφω»τον Πατέρα σου, ἐκ νυκτὸς ἀγνωσίας, »προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν. (δὶς)

Ὁδὸν τῆς ζωῆς, ἡ τεκοῦσα Ἄχραντε ὁδήγησον, ὁδὸν εἰς εὐθεῖάν με, νῦν εἰς ἀνοδίας τε καὶ βάραθρα, χαλεπῶν συμπτωμάτων, ἀλόγως κρημνιζόμενον.

Ξενώσας φρενί, ἐμαυτὸν ἀγνώμονι Παρθένε Μήτηρ Θεοῦ, ἀσώτως ἐβίωσα, χώραν εἰς μακρὰν περιπλανώμενος, ἀλλ᾽ ἐπίστρεψον σῶσον, ταῖς σαῖς με παρακλήσεσιν.

Ναμάτων τῶν σῶν, ζωηρρήτων πότισον τὸν δοῦλόν σου, φλογμῷ συγκαιόμενον, τῶν ἁμαρτιῶν καὶ κινδυνεύοντα, προσβολαῖς τῶν δαιμόνων, Παρθενομῆτορ Ἄχραντε.

Ναὸς θεαυγής, καὶ λαμπρὸν ἀνάκτορον Χριστοῦ ὑπάρχουσα, σκεῦος θείου Πνεύματος, τὴν ψυχήν μου ἔργασαι Παναύμνητε, νοητῶν γεγουνίαν, λῃστῶν κατοικητήριον.

ΕΤΕΡΟΣ τοῦ ὁσίου Ὀνουφρίου.
Ὁ τοῦ φωτὸς χορηγός.

Ὁλοκαυτώσας τὸν νοῦν, τῷ δι᾽ ἡμᾶς ὑπὲρ ἡμῶν θάνατον, διὰ Σταυροῦ κεκαρτερηκότι, ἀξίως κοινωνός, καὶ συγκληρονόμος τῆς δόξης γεγένησαι.

Ναὸν εἰργάσω σαυτόν, ὁλολαμπῆ ταῖς ἀρεταῖς ὅσιε, διαφανεῖς βολίδας ἐνθέους, ἀστράπτων τηλαυγῶς, θείων θαυμασίων παμμάκαρ Ὀνούφριε.

Νοῒ ἐνθέῳ σοφέ, τὴν τοῦ Χριστοῦ κατανοῶν ἔλλαμψιν, ἐν τῇ ἐρήμῳ ὡς ἐν Παραδείσῳ, κατῴκεις ἐν χαρᾷ, τὰ τῆς ἀφθαρσίας ἐκφέρων βλαστήματα.

Θεοτοκίον

Ἀγαθοδότην Χριστόν, Θεοκυήτρια Ἁγνὴ τέξασα, τὸν πονηραῖς πάθων τρικυμίαις, κλονούμενόν με νῦν, τῇ σῇ εὐσπλαγχνίᾳ Παρθένε θεράπευσον.

ΑΛΛΟΣ. Τοῦ ὁσίου Πέτρου.
Ἵνα τί με ἀπώσω.

Ὡς παλάτιον μέγα, ᾠκησας τὸ σπήλαιον Πέτρε μακάριε, καὶ τὴν σὴν καρδίαν, εὐαγὲς τῆς Τριάδος ἀνάκτορον, ἐναρέτοις πόνοις, καὶ ἀκροτάτῃ σου ἀσκήσει, ἀληθῶς ἀπειργάσω ἀοίδιμε.

Τῶν δαιμόνων τὰ σμήνη, κατιδόντα ὅσιε τὴν πολιτείαν σου, πλείσταις πανουργίαις, κατὰ σοῦ ἐφορμῶντα ἐχρήσαντο, ἀλλὰ τῇ σῇ στάσει, ἥττηται τούτων ἡ μανία· τῇ γὰρ θείᾳ ἠτένιζες χάριτι.

Ὁλοτρόπως λυττήσας, κατὰ σοῦ μακάριε ὁ δολιότροπος, ἐν πληθύϊ ὤφθη, τοξοτῶν μανικῶς πολεμούντων σε, ἀλλ᾽ ἡμφιεσμένος, τὴν τῆς Πανάγνου παντευχίαν, ἐτροπώσω αὐτοῦ τὴν θρασύτητα.

Θεοτοκίον

Νοερῶς τὴν σὴν δόξαν, μόνη ὑπερένδοξε θεοχαρίτωτε, ὁ θεόφρων Πέτρος, θεωρῶν καθαρθεὶς τὴν διάνοιαν, ἤνεγκεν ἀνδρείως, τὰς τῶν δαιμόνων κακουργίας, καὶ τὴν τόλμαν αὐτῶν καταβέβληκεν.

Καταβασία. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.

Ὠδὴ στ΄. Ὁ εἱρμὸς

»Ἐν ἀβύσσῳ πταισμάτων κυκλούμε»νος, τὴν ἀνεξιχνίαστον τῆς εὐ»σπλαγχνίας σου, ἐπικαλοῦμαι ἄβυσ«σον, ἐκ φθορᾶς ὁ Θεός με ἀνάγαγε. (δὶς)

Μή με δείξῃς δαιμόνων ἐπίχαρμα, ἐν τῷ κριτηρίῳ τῷ μέλλοντι Δέσποινα, ἀλλ᾽ εὐμενῶς προσβλέψαι μοι, τὸν Κριτὴν καὶ Υἱόν σου δυσώπησον.

Λογισμοῖς παροργίζων σε Κύριε, καὶ ταῖς πονηραῖς καὶ ἀθέσμοις μου πράξεσιν, εἰς ἰλασμὸν προσάγω

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

σοι, τὴν Μητέρα σου οἰκτειρον σῶσόν με.

Κατακρίσεως ῥῦσαί με Δέσποινα, τὸν αὐτοκατάκριτον ὄντα τοῖς πταίσμασιν, ὡς τὸν Κριτὴν κυήσασα, καὶ Θεὸν τῶν ἁπάντων καὶ Κύριον.

Κυβερνήτην Χριστὸν ἡ κυήσασα, εὐπλόως κυβέρνησον τὴν πολιτείαν μου, καὶ πρὸς λιμένα ἴθυνον, τῆς ἀλήκτου ζωῆς με Πανάμωμε.

ΕΤΕΡΟΣ τοῦ ὁσίου Ὀνουφρίου.
Εἱρμὸς ὁ αὐτός

Ἰθυνόμενος αὔραις τοῦ Πνεύματος, ὁρμῳ γαληνῷ προσεπέλασας ὅσιε, τὸ βάρος παρωσάμενος, τῆς σαρκὸς ἐγκρατείᾳ Ὀνούφριε.

Νεύσει θείᾳ θεούμενος γέγονας, ἄγγελος ἐπίγειος τὴν Ἰωάννου γάρ, καὶ Ἠλιοὺ ἐζήλωσας, πολιτείαν παμμάκαρ Ὀνούφριε.

Νοητῆς φωταυγείας πληρούμενος, καὶ ἐπουρανίῳ τροφῇ ἐκτρεφόμενος, Ἀγγέλους συλλαλοῦντάς σοι, ὡς ἰσάγγελος ἔσχες Ὀνούφριε.

Θεοτοκίον

Ὁ δυνώμενος πάθεσιν Ἄχραντε, καὶ συμποδιζόμενος τοῖς παραπτώμασιν, ἡ τὴν χαρὰν κυήσασα, τῶν κακούντων τὴν λύσιν παράσχου μοι.

ΑΛΛΟΣ. Τοῦ ὁσίου Πέτρου
Ἱλάσθητί μοι Σωτήρ.

Τὴν ἔρημον παροικῶν, ξένος τοῦ κόσμου καὶ πάροικος, ἐδείχθης ὡς ἀληθῶς, Πέτρε παμμακάριστε· Θεῷ ἤρετίσω γάρ, μόνος μόνῳ πάτερ, προσανέχειν τελεώτατα.

Ὁ δολιόφρων ἐχθρός, ὁ κατὰ σοῦ φρυαττόμενος, δίκην δεινῶν ἑρπετῶν, καὶ θηρίων ὥρμησε, κατὰ σοῦ μακάριε, ἀλλὰ κλήσει τοῦτον, τῆς Πανάγνου κατηδάφισας.

Ὑπὸ τῆς θείας ῥοπῆς, περιθαλπόμενος ὅσιε, τὴν γύμνωσιν τῆς σαρκός, ὡς ἄσαρκος ἔφερες, καὶ σαυτῷ ἐξύφανας, τῆς ἀθανασίας, πολυτίμητον ἱμάτιον.

Θεοτοκίον

Ἄϋλῳ ἐπισκοπῇ, τῆς Θεοτόκου σκεπόμενος, ἀπήμαντος τὰς βουλάς, διέβης τοῦ δράκοντος, καὶ τὸν Ἄθω ἡδευσας, Πέτρε θεοφόρε, τοῖς ἱδρῶσι τῶν ἀγώνων σου.

Καταβασία. Τὴν θείαν ταύτην.

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ΄. Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως.

Ὡς ἐν σαρκὶ ἰσάγγελοι, καὶ τῶν Ἀγγέλων σύναυλοι, ἐν ταῖς ἐρήμοις ὁσίως ἐφάνατε, ὑπερφυέσι σκάμμασιν, Ὀνούφριε θεοφόρε, καὶ Πέτρε τῶν ἐν Ἄθῳ τὸ ἐγκαλλώπισμα, δυὰς ἡ οὐρανόφρων προσάδοντες. Ἀλληλούϊα.

Ὁ Οἶκος

Ὦ ἀγάπη, τὸ φῶς τὸ ὑπέρλαμπρον! ὦ πασῶν ἀρετῶν τὸ κεφάλαιον! ἡ ἀεὶ τὰ οὐράνια τάγματα εὐφροσύνης πληροῦσα καὶ χάριτος, ἡ ἐνοικήσασα τοῖς ἁγίοις Πατριάρχαις, Προφήταις καὶ Ἀποστόλοις, ὧν ταῖς εὐχαῖς καὶ ἡμῖν ἐνοίκησον, ἵνα σὺν αὐτοῖς μελῳδῶμεν τῷ Θεῷ. Ἀλληλούϊα.

Συναξάριον

Τῇ ΙΒ΄. τοῦ αὐτοῦ μηνὸς μνήμη τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν Ὀνουφρίου τοῦ Αἰγυπτίου καὶ Πέτρου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ.

Στίχοι

Καὶ τὴν ἑνὸς χιτῶνος ἐντολὴν πάτερ,
ὑπερβέβηκας, γυμνητεύσας εἰς τέλος.
Καὶ σοὶ προτείνει δεξιὰν Χριστὸς Πέτρε,
σωθέντι γυμνῷ ἐκ θαλάσσης τοῦ βίου.

Δωδεκάτῃ γε Ὀνούφριον Πέτρον τε ἐκ βίου ἦραν.

Καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ Συναξαριστοῦ.

Ταῖς αὐτῶν καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ὠδὴ ζ΄. Ὁ εἱρμός

»Ἀντίθεον πρόσταγμα, παρανομοῦν»τος τυράννου, μετάρσιον τὴν »φλόγα ἀνερρίπισε, Χριστὸς δὲ ἐφή»πλωσε θεοσεβέσι Παισί, δρόσον τὴν »τοῦ Πνεύματος, ὁ ὢν εὐλογημένος καὶ »ὑπερένδοξος. (δὶς)

Ἰσχύς μου καὶ ὕμνησις καὶ σωτηρία βεβαία, ἀντίληψις καὶ τεῖχος ἀπροσμάχητον, ὑπάρχουσα Δέσποινα, τοὺς πολεμοῦντάς με δαίμονας πολέμησον ἀεί, ἐπιζητοῦντας τοῦ θανατῶσαί με.

Θεὸν σωματώσασα παρθενικῶν σου αἱμάτων, ἐθέωσας Παρθένε τὸ ἀνθρώπινον, διό με τοῖς πάθεσι καταῤῥυπούμενον, καὶ καταφθειρόμενον ἐχθροῦ ταῖς μεθοδείαις ῥῦσαι πρεσβείαις σου.

Ἡ κάμινος γέννησιν, προδιετύπου τὴν σὴν Παναμώμητε, τοὺς Παῖδας γὰρ οὐκ ἔφλεξεν, ὡς οὐδὲ τὴν μήτραν σου τὸ πῦρ τὸ ἄστεκτον, ὅθεν δυσωποῦμέν σε, πυρὸς τοῦ αἰωνίου ῥῦσαι τοὺς δούλους σου.

Ἡλίου τὸ σκήνωμα, τοῦ ἀνεσπέρου ἡ μόνη ὑπέρλαμπρος, καὶ φωτοτόκος Δέσποινα, τῇ αἴγλῃ τῆς δόξης σου, τῇ ζωηφόρῳ σου Ἁγνή, τὸν νοῦν μου κατάυγασον, καὶ τὴν καρδίαν πλῆσον θείας ἐλλάμψεως.

ΕΤΕΡΟΣ τοῦ ὁσίου Ὀνουφρίου
Εἰκόνος χρυσῆς.

Νεώσας ψυχήν, τῷ ἀρότρῳ προσευχῆς πάτερ Ὀνούφριε, καὶ κατασπείρας τὴν ἐγκράτειαν, στάχυν ἁγνείας ἐθέρισας, ἣ συνδιαιτώμενος μάκαρ, σὺν Ἀγγέλοις ἐκραύγαζες, εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Ἐμάκρυνας μέν, σεαυτὸν ἐκ κοσμικῆς διαίτης ὅσιε, ἐν ἐρημίαις δ' αὐλιζόμενος, ἄρτον οὐράνιον εἴληφας, εἶχες γὰρ Χριστὸν σιτοδότην, ᾧ γεγηθὼς ἀνεκραύγαζες, εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Ἐώρα τῶν σῶν, ἐν ἐκπλήξει ὑπὲρ φύσιν παλαισμάτων, τοὺς πόνους πατὴρ Ὀνούφριε, δοξαζομένους τῷ Πνεύματι, ὁ κλεινὸς Παφνούτιος ᾄδη, διὸ καὶ χαίρων ἐκραύγαζεν, εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Θεοτοκίον

Ἑλίζει βροτούς, καὶ ἀΰλους Πάναγνε τῆς σῆς λοχείας, θεῖον μυστήριον, μόνη γὰρ ἄνευ σπορᾶς Λόγον τέτοκας, σάρκα γεγονότα δι' οἰκτον, ᾧ σωθέντες κραυγάζομεν, εὐλογημένη ἡ Θεὸν σαρκὶ κυήσασα.

ΑΛΛΟΣ. Τοῦ ὁσίου Πέτρου
Πηγὴν Ἑβραίων.

Θέρμῃ πυρούμενος ἄϋλῳ, ἀγαπήσεως ἁγίας ζωηφόρου, τοῦ κρυμοῦ τὴν φορὰν, καὶ καῦσιν τοῦ ἡλίου, ὑπέμεινας ἀκλόνητος, πάτερ Πέτρε θεοφόρε.

Ὥσπερ θεράπων σου οἰκεῖος, καὶ Ἀρχάγγελος δυνάμεως Κυρίου, ὁ ἐχθρὸς τῶν καλῶν, ἐπέστη σοι πλανῆσαι, τὸν ἀπλανῆ ἀστέρα σε, ἀλλ' ἠσχύνθη ταῖς εὐχαῖς σου.

Πῶς σου τὸν βίον ἐξυμνήσω, καὶ τὰ τρόπαια τὰ κατὰ τῶν δαιμόνων; ὡς περ ἄϋλος γάρ, ἐν ὕλῃ ἠγωνίσω, καὶ τοῦ ἐχθροῦ κατέβαλες, τὰς μυρίας πανουργίας.

Θεοτοκίον

Ῥώμην παρέχουσα καὶ σθένος, ἐν ὀνείρῳ σοι ἐπέστη ἡ Παρθένος· καὶ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

πλησθεὶς χαρμονῆς, ὅλος ἔνθους ἐβόας, εὐλογημένη Δέσποινα, σὺ ὑπάρχεις εἰς αἰῶνας.

Καταβασία. Οὐκ ἐλάτρευσαν.

Ὠδὴ η΄. Ὁ εἱρμός

»Κάμινός ποτε πυρὸς ἐν Βαβυλῶνι, »τὰς ἐνεργείας διεμέριζε, τῷ θείῳ »προστάγματι, τοὺς Χαλδαίους κατα»φλέγουσα, τοὺς δὲ πιστοὺς δροσίζουσα »ψάλλοντας, εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα »τὸν Κύριον. (δὶς)

Ζήλου τὰ καλὰ κακῶν μακρυνομένη, δι' ἐμμελείας θείων πράξεων, ψυχή μου πρεσβεύουσαν, ὑπὲρ σοῦ τὴν Θεομήτορα, καὶ πάντων ἀκαταίσχυντον, ἔχουσα προστασίαν, ὡς συμπαθῆ καὶ φιλάγαθον.

Ἔλυσας δεσμοῦ τῆς πάλαι καταδίκης, θεοκυῆτορ τὸ ἀνθρώπινον, διὸ ἱκετεύω σε, διαλῦσαι πάντα σύνδεσμον, κακίας τῆς καρδίας μου, Ἄχραντε συνδεσμοῦσα, θείᾳ στοργῇ με τοῦ Κτίσαντος.

Δόξης τοῦ Πατρὸς ἀπαύγασμα τεκοῦσα, τὴν ἀδόξῳ σκυθρωπάζουσαν, πταισμάττων καρδίαν μου, Θεοτόκε καταφαίδρυνον, καὶ δόξης με ἀνάδειξον, μέτοχον ἀϊδίου, εὐλογημένη Πανάμωμε.

Δύναμιν Ἁγνὴ κατὰ παθῶν ποικίλων, ἡ τοῦ Πατρὸς σαρκὶ κυήσασα, τὴν σύνθρονον δύναμιν, παράσχου μοι καὶ ἴασαι, ψυχῆς μου τὴν ἀσθένειαν, σὺ γὰρ ἁμαρτανόντων, ὤφθης θερμὸν ἱλαστήριον.

ΕΤΕΡΟΣ τοῦ ὁσίου Ὀνουφρίου
Τὸν ἐν καμίνῳ τοῦ πυρός.

Αἴγλῃ τοῦ Πνεύματος σαφῶς, πυρσευόμενος τὸν νοῦν φωσιῆρος δίκην, θεωριῶν ἀκτῖνας, καὶ ἰαμάτων αὐγάς, ἀστράπτεις παμμάκαρ Ὀνούφριε, τοῖς ὑπερυψοῦσι, Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Δυνάμει θείᾳ εὐσθενής, γνωριζόμενος ἀεὶ δαιμόνων θράσος, καθελὼν τῶν ἀλόγων, ζώων τὴν φύσιν σαφῶς, κραυγάζων ὑπέταξας ὅσιε· σὲ ὑπερυψοῦμεν, Χριστὲ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Δόξαν προσφέρων τῷ Θεῷ, τῇ κοιμήσει σου Παφνούτιος ὁ θεῖος, εὐσχημόνως κηδεύει, τὸ σῶμά σου τὸ σεπτόν, καὶ σάλπιγξ ἐδείχθη τοῖς πέρασι, τῶν ὑπερφυῶν σου, Ὀνούφριε ἀγώνων.

Θεοτοκίον

Ὅσπερ νεφέλη φωτεινή, τὸν ὑπέρθεον Χριστὸν ἥλιον φέρεις, ἐν ἀγκάλαις σου Μῆτερ, δι' οὗ τὸν ζόφον παθῶν, ψυχῆς μου λαμπρύνασα αὔγασον, τῷ τῆς ἀπαθείας, φωτὶ Θεογεννῆτορ.

ΑΛΛΟΣ τοῦ ὁσίου Πέτρου
Οἱ θεορρήμονες Παῖδες

Ὡς ἰσαγγέλῳ σοι Πέτρε Ἄγγελος θεῖος, ἄρτον Ἀγγέλων κομίζει, δι' οὗ τρεφόμενος ἔψαλλες, εὐλογεῖτε τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.

Τὸ ἐπουράνιον μάννα σοι ἐπομβρίζει, ὁ τῆς ζωῆς ἡμῶν ἄρτος τοὺς σοὺς ἀγῶνας δεξάμενος, εὐλογεῖτε βοῶντι τὰ ἔργα τὸν Κύριον.

Ἀγαλλιᾶται ὁ Ἄθως τὸ πῖον Ὄρος, καὶ ἐμφανὲς τῆς Παρθένου, τοῖς ἐναρέτοις σου σκάμμασι, Πέτρε καὶ πόθῳ γεραίρει τὴν ἔνθεον μνήμην σου.

Θεοτοκίον

Ῥάβδῳ τῆς σῆς προμηθείας ὁ θεῖος Πέτρος, ἐπερειδόμενος Κόρῃ, ἀσκητικῶς διεπέρασε, τῆς ἀρετῆς τὴν πορείαν δοξάζων τὴν δόξαν σου.

Καταβασία. Παῖδας εὐαγεῖς.

Ὠδὴ θ΄. Ὁ εἱρμὸς

»Ἀνάρχου Γεννήτορος, Υἱὸς Θεὸς »καὶ Κύριος, σαρκωθεὶς ἐκ Παρ»θένου ἡμῖν ἐπέφανε, τὰ ἐσκοτισμένα »φωτίσαι συναγαγεῖν, τὰ ἐσκορπι»σμένα, διὸ τὴν πανύμνητον, Θεο»τόκον μεγαλύνομεν. (δὶς)

Γευσάμενος βρώσεως, μὴ προσηκούσης θάνατον, ὁ Ἀδὰμ ἐκ τοῦ ξύλου πικρῶς ἐτρύγησε, ξύλῳ δὲ παγεὶς ὁ Υἱός σου τὸν γλυκασμὸν, τῆς ἀθανασίας ἐπήγασεν Ἄγραντε, διὰ τοῦτό σε γεραίρομεν.

Βασίλισσα πέφυκας, τὸν Βασιλέα Κύριον, ὑπὲρ λόγον τεκοῦσα τὸν διαλύσαντα, ᾅδου τὰ βασίλεια Κόρη ὃν ἐκτενῶς, δυσώπει τῆς ἄνω, Βασιλείας ἅπαντας, ἀξιῶσαι τοὺς ὑμνοῦντάς σε.

Ἀγάθυνον Δέσποινα, τὴν ταπεινὴν καρδίαν μου, ἡδονῶν κακωθεῖσαν ταῖς ἐπικλύσεσιν, ὡς τὸν Ἀγαθὸν τετοκυῖα, καὶ ἀγαθὴ ὑπάρχουσα ὅλη, καὶ πρὸς μετανοίας με, ἀγαθὰς πύλας εἰσάγαγε.

Ἀφθόρως κυήσασα, τὸν ἐκ φθορᾶς ῥυσάμενον, διὰ τ υς τιμίου, γένος τὸ βρότειον, ἐκ φθοροποιῶν παθημάτων καὶ χαμερπῶν, ἀεὶ νοημάτων ἐλεύθερον τήρει με, Θεοτόκε τὸν ἱκέτην σου.

ΕΤΕΡΟΣ τοῦ ὁσίου Ὀνουφρίου
Τὸν ἐκ Θεοῦ Θεὸν Λόγον

Πυρὶ Θεοῦ τῆς ἀγάπης, ἡδονὰς καταφλέξας, σαρκὸς καὶ ὡραΐσας τὴν ψυχήν, οἷα ἀστὴρ πάτερ ἔλαμψας, ἐν ἐρήμῳ φωτίζων, τὴν πᾶσαν οἰκουμένην ἐμφανῶς, τοῦ σοῦ βίου ἀκτῖσι, καὶ φέγγει τῶν ἰάσεων.

Ὅλος Θεῷ κεκραμένος, δι' ἀγάπης τρισμάκαρ, μετέσχες βασιλείας τῆς αὐτοῦ, καὶ τῆς τρυφῆς τὴν ἀπόλαυσιν, καὶ ζωῆς τὸν χειμάῤῥουν, καὶ τῶν ἑορταζόντων τὸν χορόν, καὶ χαρὰν τὴν ἀγήρω, ἀπείληφας Ὀνούφριε.

Θεὸν εὐίλατον ἔχων, σῆς ἀσκήσεως πόνοις, ἱδρῶσί τε καμάτων νῦν τῶν σῶν, τοῦτον ἡμῖν ἐξευμένισαι, τοῖς ὑμνοῦσί σε πᾶσι, λυτρούμενος σοφὲ ἐκ πειρασμῶν, καὶ παθῶν καὶ ὀδύνης, Ὀνούφριε ἀοίδιμε.

Θεοτοκίον

Ὡς προστασίαν σε μόνην, καὶ ἰσχὺν Θεοτόκε, καὶ τεῖχος καὶ προπύργιον στερῤῥόν, ἔχων τροποῦμαι ἐχθρῶν προσβολάς, καὶ παθῶν ἐπικλύσεις, ἐν σοὶ γὰρ τὰς ἐλπίδας μου ἀεί, ἀνεθέμην τῇ μόνῃ, φθορᾶς ἀπαλλατούσῃ με.

ΑΛΛΟΣ τοῦ ὁσίου Πέτρου
Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ ὁ οὐρανός.

Χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης πνευματικῆς, καὶ πολλῆς ἐπληρώθη ἐκπλήξεως, ὁ θηρευτής, πάτερ ὥσπερ θήραμα νοητόν, καὶ θησαυρὸν ἀσύλητον, ἔνδον τῆς ἐρήμου σε ἐφεῦρών, τὸν πάλαι κεκρυμμένον, καὶ ἤνεσεν ἐν θάμβει, Πέτρε Χριστὸν τὸν σὲ δοξάσαντα.

Ἡ θήκη τῶν λειψάνων σου ἡ σεπτή, ἰατρεῖον ἐδείχθη ἀδάπανον, νόσων δεινῶν, παύουσα τὴν ῥύμην τὴν χαλεπήν, καὶ πνεύματα ἀκάθαρτα, πάτερ ἀπελαύνουσα ἐμφανῶς, ἡ χάρις γὰρ ἡ θεία, ἐν ταύτῃ ἐνοικοῦσα, ξένα ἐργάζεται θαυμάσια.

Νεκρώσας μου τὸ φρόνημα τῆς σαρκός, τῆς ζωῆς ἐνεργείᾳ τῆς κρείττονος, Πέτρε σοφέ, ζώωσον ψυχήν μου τὴν ταπεινήν, τὴν νεκρωθεῖσαν ὅσιε, ταῖς ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐπιῤῥοπαῖς, δεξάμενος ὑψόθεν, τὸν ὕμνον θεωρόφρε, ὥσπερ λεπτὰ δύο θεόδεκτα.

Θεοτοκίον

Ναμάτων ψυχοτρόφων ζωοποιῶν, γλυκερῶν καὶ ποτίμων πολύῤ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ρυτος, οὗτος πηγή, Κεχαριτωμένη Μῆτερ Ἁγνή, ὕδωρ ζωῆς ἀθάνατον, ἐλθὸν τῇ διψώσῃ μου νῦν ψυχῇ, καὶ κάθαρόν με Κόρῃ, δακρύων ἐπομβρίαις, διὰ τελείας μεταγνώσεως.

Καταβασία. Ἅπας γηγενής.

Ἐξαποστειλάρια
Τῶν Μαθητῶν ὁρώντων σε.

Ὁ ὑψηλός σου βίος τοῖς μονοτρόποις, κανὼν θεοσεβείας τελεστάτης, σὺ γὰρ λογισμῷ ἐνζυμωμένος, ἐν ζυγῷ διακρίσεως, ποιεῖς Ὀνούφριε τούτους, εὐπαρακλήτως ὁδεύειν.

Ἕτερον ὅμοιον.

Ἡσυχαστῶν, τὸν πρώτιστον τῶν ἐν Ἄθῳ, τὸν ὑπερμέτρους ἀγῶνας τετελεκότα, Πέτρον μακαρίσωμεν τὸν ὅσιον, ὡς πέτρα γὰρ ἀτίνακτος, τὰς προσβολὰς τῶν δαιμόνων, κατέρραξε μέχρι τέλους.

Θεοτοκίον ὅμοιον.

Ὡς κηδεμών, καὶ ἔφορος καὶ προστάτις, καὶ ἰατρὸς τροφεύς τε καὶ θεία σκέπη, τοῦ ἁγίου Ὄρους σου Θεόνυμφε, φρούρει ἀεὶ καὶ δίεπε, πρὸς σωτηρίας εἰσόδους, τοὺς ἐν αὐτῷ κατοικοῦντας.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ

Ἱστῶμεν στίχους στ΄. καὶ ψάλλομεν τὰ ἑπόμενα στιχηρὰ προσόμοια.

Ἦχος πλ. δ΄. Ὢ τοῦ παραδόξου θαύματος

Πάτερ θεόφρον Ὀνούφριε, τοῦ Ἡλιοὺ μιμητής, χρηματίσας ἐν πνεύματι, μετανάστης γέγονας, τῆς τοῦ κόσμου συγχύσεως, σαρκὸς ὀρέξεις ἀπαρνησάμενος, καὶ ἐν ἐρήμῳ συναυλιζόμενος, χαίρων μακάριε, τὴν ψυχὴν ἐπτέρωσας, πρὸς οὐρανόν, ἔνθα τὸ πολίτευμα, σαφῶς ἐκέκτησο.

Ὅσιε πάτερ Ὀνούφριε, ἱερωτέραν ψυχήν, θεοφρόνως κτησάμενος, πειρασμοὺς ὑπήνεγκας, θεῖα πίστει ῥωννύμενος, καὶ δι᾽ ἀγάπης, Θεῷ ἑνούμενος, τῇ τῶν πραέων γῇ κατεσκήνωσας, ὡραϊζόμενος, ἀρετῶν λαμπρότησιν ὅθεν τὴν σήν, μνήμην εὐφραινόμενοι, πανηγυρίζομεν.

Πάτερ παμμάκαρ Ὀνούφριε, τὰς ὑπὲρ νοῦν δωρεάς, οὐρανόθεν δεξάμενος, εὐσεβῶς μετέδωκας, τοῖς πεθοῦσι τρισόλβιε, τῆς σῆς ἀσκήσεως τὰ γνωρίσματα, εὐλογημένης φωνῆς ἀκήκοας, ἔνδον γενόμενος, τοῦ νυμφῶνος ἔνθα νῦν περιπολεῖς, θρόνῳ τοῦ Παντάνακτος, ἀξιοθαύμαστε.

Πέτρε τῶν ἐν Ἄθῳ καύχημα, ἀγωνισμάτων τῶν σῶν, τὰ λαμπρὰ κατορθώματα, καὶ τῆς πολιτείας σου, τὰ ἐξαίρετα ἔπαθλα, τὰς διανοίας ἡμῶν ἐξέστησαν, καὶ τῶν δαιμόνων, φάλαγγας ἔτρεψαν. Ὢ τῶν καμάτων σου! πῶς καθάπερ ἄσαρκος τὴν σὴν ζωήν, γυμνός τε καὶ ἄστεγος, ἤνυσας ὅσιε.

Θεία κελεύσει πειθόμενος, τῆς Θεοτόκου Ἁγνῆς, ἐν τῷ Ἄθῳ προσέδραμες, βίον ὑπερκόσμιον, ἀνενδότως ἑλόμενος, ἔνθα δαιμόνων λύσας τὰ φάσματα, ἄρτον Ἀγγέλων ἐδέξω ὅσιε. Ὢ ἧς ἠξίωσαι, ἀριζήλου χάριτος, Πέτρε σοφέ! ὄντως θεοβράβευτον, τὸ σὸν ἀξίωμα!

Ὥσπερ θησαυρὸν κρυπτόμενον, ὁ εὐσεβὴς θηρευτής, σὲ θηρεύων ἐφεύρηκεν, ἐν ἐρήμῳ ὅσιε, ἐκπλαγεὶς τῷ θεάματι, ἁγιασθεὶς δὲ ταῖς σαῖς προσψαύσεσιν, ἁγιασμοῦ σε δῶρον πολύτιμον, πᾶσιν ἐγνώρισε, καὶ καθυπουργήσας σοι κόσμῳ παντί, ἐμφανὲς πεποίηκε, τὸ θεῖον σκῆνός σου.

Δόξα. Ἦχος β΄.

Ἐζητήσατε θεοφόροι, τοῦ θεωρεῖν τοῦ Κυρίου τὴν τερπνότητα, καὶ μόνοι αὐτῷ μόνῳ, προσομιλεῖν ἐπεποθήσατε. Ὅθεν κόσμον κατελίπετε, φυγαδεύοντες καὶ διαιτώμενοι, ἐν ἐρήμοις καὶ ὄρεσι, καὶ τὸν Χριστὸν ἐνδεδυμένοι, χιτῶνος οὐκ ἐφροντίζετε, τῆς ἀφθαρσίας χιτῶνα ὑμῖν αὐτοῖς ἐμπορευόμενοι, μεθ᾽ οὗ εἰσήλθετε εἰς τὸν οὐράνιον νυμφῶνα, αἰωνίως ἀγαλλόμενοι, Ὀνούφριε καὶ Πέτρε, καὶ πρεσβεύοντας τῷ Κυρίῳ, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου, εἰς σὲ ἀνατίθημι, Μῆτερ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου.

Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπόλυσις

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ

Τὰ τυπικά, οἱ μακαρισμοί, καὶ ἐκ τῶν Κανόνων ἡ γ΄. καὶ στ΄. ᾠδή. Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον ζήτει εἰς ὁσίους.

Μεγαλυνάρια

Δεῦτε τῆς ἐρήμου τοὺς πολιστάς, καὶ τῆς ἰσαγγέλου, διαγωγῆς, Ὀνούφριον ἅμα, καὶ Πέτρον τὸν ἐν Ἄθῳ, ὡς ἰσοτίμους δόξῃ, ὕμνοις τιμήσωμεν.

Ἔρημον ἑλόμενοι κατοικεῖν, ἐν σκληραγωγίᾳ, καὶ γυμνότητι τῆς σαρκός, ἄϋλος ἐν ὕλῃ, Ὀνούφριε ὡράθης, καὶ ἄρτῳ οὐρανίῳ, ἐτράφης ὅσιε.

Τῇ τῆς Θεοτόκου Πέτρε ὁμφῇ, ὑπήκουσας ἐν Ἄθῳ, καὶ δαιμόνων τὰς μηχανάς, ἴσχυνας εἰς τέλος, τῇ καρτερᾷ ἀσκήσει, καὶ ἄρτον τῶν Ἀγγέλων, ἐδέξω ὅσιε.

ΟΙ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΒΙΟΙ
Τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν ΟΝΟΥΦΡΙΟΥ τοῦ ΑΙΓΥΠΤΙΟΥ καὶ ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ΑΘΩΝΙΤΟΥ, ἀντιγραφέντες ἐκ χειρογράφων τῆς ἱερᾶς μονῆς Μεγίστης Λαύρας.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ
Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν
ΟΝΟΥΦΡΙΟΥ ΤΟΥ ΑΙΓΥΠΤΙΟΥ
Ἱστορηθεὶς παρὰ Παφνουτίου μοναχοῦ τοῦ ἀναχωρητοῦ.
(Λαυριωτικ. χειρόγραφ κῶδιξ Ι 117 Φύλ 3ϹΟ β. – 315 α.)

Εὐλόγησον πάτερ

1. Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν σπουδὴν ἐποιησάμην εἰς τὴν ἐσωτέραν γενέσθαι ἔρημον, καὶ θεάσασθαι εἰ ἔστιν ἄλλος μοναχὸς ἔσωθέν μου δουλεύων τῷ Κυρίῳ· καὶ ἀναστάς, ἐπορεύθην ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας εἰς τὴν ἐνδοτέραν ἔρημον, μήτε ἄρτου μήτε ὕδατος μεταλαβών· τῇ δὲ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἐπιστὰς σπηλαίῳ σεμνῷ, ἔμεινα πρὸς τὴν θυρίδα κρούων ἐπὶ ὥραν μίαν, ἐπ᾽ ἐλπίδι τοῦ κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἀδελφῶν, μοναχόν τινα ἐξελθεῖν καὶ ἀσπάσασθαί με αὐτόν. Κρούσαντος δέ μου καὶ μηδενὸς ἀποκρινομένου, ἀνεώξας τὴν θύραν, εἰσῆλθον, τὸ εὐλόγησον, κράζων. Καὶ θεασάμενός τινα καθεζόμενον, ἠψάμην τοῦ ὤμου αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ὡσεὶ χνοῦς· καὶ τὸ λοιπὸν δὲ τοῦ σώματος ψηλαφήσας, εὗρον τοῦτον ἤδη τεθνηκότα ἐκ πολλοῦ τοῦ χρόνου. Ἐθεασάμην δὲ καὶ κολόβιον, καὶ αὐτοῦ ἁψάμενος, γέγονεν ὡσεὶ κονιορτὸς ἐν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τῇ χειρί μου, ὥστε παραχρῆμα ἐκδύσασθαί με τὴν ἰδίαν στολὴν καὶ σκεπάσαι τὸ σῶμα τοῦ τεθνηκότος· καὶ προθύμως ὀρύξας ταῖς ἰδίαις χερσὶ τῇ ψαμμώδει γῇ κατέθηκα τὸ λείψανον αὐτοῦ μετ' εὐχῆς καὶ δακρύων πολλῶν.

2. Ἐξελθὼν ἐκεῖθεν, ἐπορεύθην πάλιν ἐπὶ τὰ ἐνδότερα μέρη τῆς ἐρήμου. Καὶ εὑρηκὼς ἕτερον σπήλαιον, ἔξωθεν δὲ ἰδὼν ἴχνη ἀνθρώπων, καὶ γνοὺς οἰκεῖν τινα ἐν αὐτῷ, βραχὺ μετεβλήθην τὸν νοῦν· κρούσας δὲ καὶ μηδεμιᾶς ἀκούσας φωνῆς, εἰσελθὼν ἐν τῷ αὐτῷ σπηλαίῳ καὶ οὐδένα εὑρηκὼς ἐξῆλθον λογιζόμενος δοῦλον Θεοῦ ἐκεῖσε ἀσκεῖν· καὶ πλησίον τοῦ τόπου γενόμενος, μέλλων ἐπὶ τὸ ἴδιον ἔρχεσθαι κελλίον, ἔμεινα προσκαρτερῶν πᾶσαν τὴν ἡμέραν, σπουδάζων ἀσπάσασθαι τὸν ἄνδρα, εὐχόμενος καὶ λέγων ἀπαύστως ἐκ τοῦ Ψαλτηρίου. Πληρουμένης δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἐθεασάμην ἀγέλην βουβάλων ἐρχομένην καὶ ἀδελφὸν ἐν μέσῳ αὐτῶν περιπατοῦντα. Φθασάντων δὲ αὐτῶν ἐγγύς μου εἶδον τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον γυμνὸν μὲν ἀπὸ ἐσθῆτος, ταῖς δὲ θριξὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐσκεπασμένον. Καὶ ἐπιστὰς τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἱστάμην, καί νομίσας με πνεῦμα εἶναι, ἔμεινε προσευχόμενος· (καὶ γὰρ πολλὰ πνεύματα ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις ἐπείρασαν αὐτόν, καθὼς αὐτὸς τελευταῖον ἐξηγήσατό μοι·) εἶπον δὲ αὐτῷ: Τίνος χάριν φοβῇ δοῦλε Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν; θεώρησον καὶ βλέπε τὰ διαβήματά μου, ὅτι ἄνθρωπός εἰμι ὡς καὶ σύ· ψηλάφησον ὅτι σὰρξ καὶ αἷμά εἰμι· αὐτὸς δὲ θεωρήσας με καὶ εὐχαριστήσας, εἶπε τό, Ἀμήν. Ἐγὼ δὲ παρεκάλεσα αὐτὸν καὶ ἔπεισα εἰς τὸ ἴδιον σπήλαιον εἰσαγαγεῖν με, ἐκεῖνος δὲ ἐπηρώτα με· πῶς παραγέγονας ἐνταῦθα; καὶ ἐθάρρησα αὐτῷ τὸν σκοπόν μου, ὅτι θελήσας γνῶναι τοὺς δούλους τοῦ Χριστοῦ τοὺς ὄντας ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, παραγέγονα· καὶ ὁ Θεὸς οὐκ ἐστέρησέ με τῆς ἐπιθυμίας μου ταύτης.

3. Καὶ ἐπηρώτησα αὐτὸν λέγων: Πῶς ἦλθες ἐνταῦθα; καὶ πόσον χρόνον ἔχεις ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ; καὶ τίνος ἕνεκεν γυμνητεύεις μηδὲν περιβεβλημένος; Ὁ δὲ ἔφη μοι ταῦτα: Ὀνόματι μοναχὸς πρώην ἤμην ἐν Κοινοβίῳ τῆς Θηβαΐδος διάγων καὶ ἐργαζόμενος θαρσηκάριος (*). Συνεῖδον οὖν ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ Κοινοβίου ἐκείνου, καὶ μόνος ἡσυχ'ως οἰκεῖν ἐν Μοναστηρίῳ, ὥστε τοὺς ξένους καὶ μοναχοὺς δέχεσθαι, μείζονα μᾶλλον μισθὸν παρὰ τῷ Θεῷ εὑρεῖν σπουδάζων. Τοῦτο καταθυμίως ἐν νῷ λαβών, ᾠκοδόμησα μικρὸν κελλίον καὶ ἔμεινα ἐν αὐτῷ μόνος τὸ ἴδιον χειρότεχνον πράττων· ὅθεν καὶ πολλοὶ παρεγένοντο πρός με ἐπιτάττοντές με ὅπερ ταῖς χερσὶν ἐποίουν ἔργον· καὶ οὐκ ὀλίγα μοι ἐνταῦθα προσεγέγονεν εὖ, περὶ ὧν περὶ τοῖς πτωχοῖς καὶ τοῖς χρείαν ἔχουσι καὶ τοῖς ξενιτεύουσι παρεῖχον. Ὁ δὲ κατὰ πάντα μισόκαλος ἐχθρὸς φθονήσας μοι κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, καὶ παρεμποδών μοι πρὸς τὸν σπουδαζόμενον παρὰ Θεῷ σκοπὸν γενέσθαι βουλόμενος, εἰσελθὼν εἰς τὸν νοῦν μιᾶς μοναχῆς γυναικὸς γενομένης πρός με ἐπιταττούσης μοι ἔργον, παρεσκεύασεν αὐτὴν ἐπὶ πολὺ γενέσθαι πρός με, ὥστε παῤῥησιασθέντας ἡμᾶς πρὸς ἀλλήλους καὶ συναλισθῆναι· τὸ δὲ δεινότερον καὶ τελευταῖον, ὠδινήσαμεν πόνον καὶ ἐτέκομεν ἀνομίαν, καὶ ἐμείναμεν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ἐπὶ μῆνας ἕξ. Μετὰ δὲ ταῦτα, ἐν νῷ λαβὼν τὸ τοῦ βίου τέλος καὶ τὴν αἰωνίαν καὶ μεγάλην κρίσιν, καὶ τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον καὶ τὴν τοῦ ἀσβέστου πυρὸς κατάφλεξιν, καὶ τὴν τοῦ ἀκοιμήτου σκώληκος κατάβρωσιν, εἶπον ἐν ἑαυτῷ: Οὐαί σοι ψυχή! κάλλιόν μοι ἀναστῆναι καὶ ἀπελθεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ φυγεῖν ἀπὸ τῆς

(*) Ἐν ἑτέρῳ χειρογράφῳ λινυφικὸν=ἐπεξεργασίαν λινῶν ὑφασμάτων.

ἁμαρτίας· καὶ καταλείψας πάντα τὰ πράγματά μου, καὶ τὴν γυναῖκα ἐκείνην ἐπορεύθην ἐν ταύτῃ τῇ ἐρήμῳ, καὶ εὗρον τὴν πηγὴν καὶ τὸ σπήλαιον τοῦτο καὶ τὸν φοίνικα τοῦτον τὸ πρᾶγμα τῆς ζωῆς μου. Οὗτος ὁ φοίνιξ γεννᾷ δώδεκα σπάθας καθ' ἕκαστον ἔτος, τουτέστι μίαν σπάθην κατὰ μῆνα· ἡ δὲ μία σπάθη ἀρκεῖ μοι τριάκοντα ἡμέρας, καὶ μετὰ ταῦτα ἔρχεται ἄλλη σπάθη· οὐδὲν δὲ ἔχω ἄλλο ἐν τῷ σπηλαίῳ τούτῳ, οὐ τροφὴν ἄρτου, οὐκ ἄλλο τι βρώσιμον· ἀλλὰ καὶ τὰ ἱμάτιά μου τῷ χρόνῳ διεφθάρησαν, καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς μου τὸ σῶμα σὺν τῇ ἀσχημοσύνῃ σκέπεται· ἤδη γὰρ τριακονταετῆ χρόνον ἔχω εἰσελθὼν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, καὶ οὐ διέλειψεν ὁ ἀὴρ κρᾶσιν κεραστικὴν ἑκάστοτε διδούς μοι, καὶ οὐκ ἐγευσάμην παντελῶς ἄρτου.

4. Ταῦτα ἀκούσας ἐγὼ παρὰ τοῦ δικαίου ἐκείνου, ἠρώτησα αὐτὸν λέγων: Ἀρχῆς ὅταν ἦλθες ἐνταῦθα, ἐκοπώθης ἢ οὔ; αὐτὸς δὲ ἀποκριθεὶς εἶπέ μοι: Πρῶτον πάνυ ἐκοπώθην ἀδελφέ, ὡς ὀδυνώμενόν με ῥίπτειν ἐμαυτὸν ἐπὶ τὴν γῆν, πάσχοντα τὴν καρδίαν καὶ μὴ δυνάμενον ἀνακεφαλίσαι καὶ τὴν σύναξίν μου ἑστῶτα ποιῆσαι, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς καρδίας ῥίπτειν ἑαυτὸν εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ κυλιόμενον ἐπιτελεῖν τὴν σύναξίν μου, εὐχόμενος τῷ περὶ πάντα εὐσπλάχνῳ Θεῷ ὑπὲρ λύτρου τῶν ἐμῶν ἁμαρτιῶν. Καὶ πολλοὺς ὑπομείνας κόπους, ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καθεζόμενος, καὶ τὰ ἐντὸς τῆς κοιλίας μου σφόδρα πάσχων, ἐθεασάμην ἄνδρα ἔνδοξον ἐνώπιόν μου ἑστῶτα, ὃς ἀπεκρίνατό μοι λέγων; Τί ἔχεις καὶ πόθεν ἀλγεῖς; Πάραυτα δὲ τοῦτο ἀκούσας παρ' αὐτοῦ, ἐνεδυναμώθην καὶ εἶπον αὐτῷ· τὸ ἤπαρ. Αὐτὸς δὲ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκτείνας καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' ἐμὲ καὶ τοὺς δακτύλους ἐπ' ἀλλήλους, ἔσχισε τὸ πλευρόν μου ὡς ἐκ μαχαίρας, καὶ ἐξήγαγέ μου τὸ ἧπαρ· (σφόδρα γὰρ ἔπασχον αὐτό·) καὶ ἔδειξέ μοι τὰς πληγὰς ἃς εἶχον ἐν αὐτῷ· καὶ ἔξεσεν αὐτὸ τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἄμωμον ἐνέβαλε ῥάκος, καὶ κατέστησε τὸ ἧπάρ μου εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ· καὶ ψηλαφήσας ὅλον τὸ σῶμά μου ταῖς εὐλογημέναις αὐτοῦ χερσίν, ἐκόλλησε τὸ σαθρὸν τοῦ πλευροῦ, καὶ εἶπέ μοι: Ἰδοὺ ὑγιὴς γέγονας, μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρον τούτου γένηταί σοι, ἀλλὰ δούλευε Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Καὶ ἰδοὺ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἕως τοῦ νῦν ἐθεραπεύθην πάντα τὰ ἐντός μου. καὶ ἔπαυσεν ὁ πόνος τοῦ ἥπατός μου. Μένω οὖν ἐξ ἐκείνου ἄκοπος, εὐλογῶν τὸν Θεὸν καὶ δοξάζων αὐτὸν διὰ τὴν αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν. Ἔδειξέ μοι δὲ καὶ τὸ ῥάκος τοῦ ἀμώμου ὃ ἐπέθηκεν ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ὁ ἔνδοξος ἐπὶ τὸ πλευρὸν αὐτοῦ.

5. Ὅτε ταῦτα πάντα ἀφηγήσατό μοι τῷ ταπεινῷ Παφνουτίῳ, παρεκάλεσα αὐτὸν μεῖναι σὺν αὐτῷ ἐν τῷ σπηλαίῳ αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς ἀπεκρίνατό μοι λέγων: Οὐ δύνασαι ἀδελφέ μου τὴν ὁρμὴν τῶν δαιμόνων βαστάσαι. Ὕστερον δὲ παρεκάλεσα αὐτὸν γνωρίσαι μοι τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ εἶπέ μοι. Τιμόθεος ὄνομά μοι· μέμνησό μου καί εὔχου μοι ἀγαπητὲ ἀδελφέ μου, ἵνα ὁ Θεὸς τελειώσῃ ἐπ' ἐμοὶ τὸ ἀγαθὸν οὗ ἠξιώθην. Ἐγὼ δὲ Παφνούτιος προσέπεσα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ εὔχεσθαι ὑπὲρ ἐμοῦ· αὐτὸς δὲ ἀποκριθείς, ἔφη: Ὁ Δεσπότης ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εὐλογήσαι σε καὶ σκεπάσαι σε ἀπὸ πάσης παγίδος τοῦ διαβόλου, καὶ παράσχοι σοι ὁδοὺς εὐθείας εἰς τὸ περιδραμεῖν σε πρὸς τοὺς ἁγίους αὐτοῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογηθείς δὲ παρ' αὐτοῦ, ἐξῆλθον προθύμως σὺν χαρᾷ πολλῇ εὐλογῶν τὸν Θεὸν διὰ τοὺς λόγους οὓς ἤκουσα παρ' αὐτοῦ· ὁδεύων δὲ ἐλογιζόμην ἐν ἑαυτῷ,

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

καὶ λυπούμενος σφόδρα, ἔλεγον. Τί ἐστιν ἡ ἐμὴ ζωή, ἢ ἡ πολιτεία; Καὶ ἔμεινα οὐκ ὀλίγας ἡμέρας ἐνθυμούμενος ταῦτα καὶ ἐπιθυμῶν ἀκολουθεῖν τοῖς θεαρέστοις ἔργοις τοῦ δικαίου τούτου ἀνδρός· τῆς δὲ τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ ἐπιλαμψάσης μοι προνοίας, οὐκ ἠμέλησα τῆς ἐμαυτοῦ ζωῆς, ἀλλ' ἐγερθεὶς πάλιν, ἐπορεύθην ἐν τῇ ἐσωτέρᾳ ἐρήμῳ ἐν ὁδῷ ἀβάτῳ, ἔνθα ἐστὶ τὸ γένος τῶν λεγομένων Μαζίκων, πᾶσα γάρ μοι γέγονε σπουδὴ γνῶναι εἰ ἔστιν ἕτερος ἀναχωρητὴς ἐν τοῖς ἐνδοτέροις μέρεσι τῆς ἐρήμου δουλεύων τῷ Θεῷ, ὅπως ἀξιωθῆναί με καὶ τούτου τυχεῖν.

6. Ταύτης τῆς ὁδοῦ ἀπαρξάμενος, βαστάσας μεθ' ἑαυτοῦ ὀλίγους ἄρτους καὶ ὕδωρ μέτριον, ἅπερ ἄχρις ἡμερῶν τεσσάρων ἤρκεσάν μοι. Τούτων διελθουσῶν, καὶ τοῦ δαπανήματος πληρωθέντος, ἐλυπούμην περὶ τὴν τροφὴν στενούμενος, καὶ παραχρῆμα δύναμιν λαβών, καὶ τὸν θάνατον ἐνώπιόν μου ἔχων ἐάσας, ἐπορεύθην ἐπὶ ἄλλας τέσσαρας ἡμέρας καὶ νύκτας τέσσαρας μὴ γευσάμενος ἄρτου ἢ ὕδατος, ὡς πάλιν τῇ τροφῆς λειπόμενον σφόδρα κοπωθῆναι με, καὶ ῥίψαντα ἐμαυτὸν ἐπὶ τῆς γῆς προσδοκᾶν τὸν θάνατον. Τότε εἶδον ἄνδρα ἔνδοξον ἐλθόντα, καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὰ χείλη μου ἐπιθέντα, ὥσπερ ἰατρὸς τὴν μίλην αὐτοῦ ἐπὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ παραχρῆμα ἐνεδυναμώθην, ὥστε μήτε πείνης μήτε δίψης αἰσθάνεσθαί με. Ἰδὼν δὲ ταύτην τὴν μεγάλην καὶ φοβερὰν ὀπτασίαν, ἀνεστὰς πάλιν ἐπορεύθην προθύμως εἰς τὴν ἐσωτέραν ἔρημον ἐπὶ ἄλλας τέσσαρας ἡμέρας καὶ τέσσαρας νύκτας, καὶ σφόδρα κοπωθείς, καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖράς μου εἰς τὸν οὐρανόν, ηὐξάμην τῷ Θεῷ, καὶ πάλιν ἑωρακὼς ἐλθόντα πρός με τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον ὃν εἶδον τὸ πρότερον, δύναμιν παρ' αὐτοῦ ἔλαβον πολλὴν αὖθις.

7. Δέκα καὶ ἑπτὰ ἡμερῶν παυσαμένων τῆς ἐμῆς ὁδοιπορίας, ἐθεασάμην πόρρωθεν ἄνδρα τῷ εἴδει φοβερὸν ἐρχόμενον, δρασὺν ὄντα ταῖς θριξί, καὶ ταύταις τὸ σῶμα ἐσκεπασμένον ὡσεὶ θηρίον φοβερόν, ἦν γὰρ ἀπὸ ἐσθῆτος γυμνός, καὶ φύλλα βοτάνης ἐπὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ περιβεβλημένος· τοῦτον δὲ θεασάμενος πλησίον μου, ἔμφοβος γενόμενος, ἀνῆλθον ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ὄρους ὑψηλοῦ λίαν τυγχάνοντος· ἐδειλίασα γὰρ νομίσας ἀνθρωποκτόνον αὐτὸν εἶναι. Αὐτὸς δὲ φθάσας ὑπὸ κάτω τοῦ πτερυγίου ἐκείνου, ἐβόησέν μοι ἐκ τοῦ ἰδίου ἐπὶ τὴν σκιάν, ἦν γὰρ θλιβόμενος διὰ τὴν τοῦ γήρως καὶ τῆς τροφῆς στένωσιν, καὶ τὸν καύσωνα καὶ τὸν κόπον ὃν ὑπέμεινεν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐκείνῃ Καὶ ἀναβλέψας ἐπὶ τὸ ὄρος καὶ θεασάμενός με, ἐφώνησέ μοι λέγων: Κάτελθε πρός με ἄνθρωπε ἁγιώτατε, καὶ γὰρ κἀγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὁμοιοπαθής σοι οἰκῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ διὰ τὸν Θεόν· ἐγὼ δὲ ἀκούσας ταῦτα, προθύμως κατελθών, ἔῤῥιψα ἐμαυτὸν ἐπὶ τὴν γῆν πρὸς τοὺς ποσὶν αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἔφη μοι: Ἀνάστα υἱέ μου, καὶ σὺ γὰρ δοῦλος εἶ τοῦ Θεοῦ καὶ φίλος τῶν ἁγίων. Καὶ ἀναστάς, ἠξιώθην καθίσαι ἐναντίον αὐτοῦ, παρεκάλεσα δὲ αὐτὸν πολλάκις ὥστε εἰπεῖν μοι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ εἶπέ μοι: Ὀνούφριος ὄνομά μοι, ἔχω δὲ ἔτη ἑξήκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ. περιπατῶν ἐν τοῖς ὄρεσι τῆς ἐρήμου ταύτης καὶ τρεφόμενος ὡς ὁ Κύριος κελεύει, ἄνθρωπον παντελῶς ἐν σαρκὶ γνωριζόμενόν μοι οὐχ ἑωρακώς, εἰμὴ σὲ καὶ μόνον. Ὠκουν μὲν πρώην ἐν εὐκτηρίῳ Μοναστηρίῳ καλουμένῳ Ἐρίτι τοῦ Ἑρμολύτου νόμου τῆς Θηβαίων χώρας ὅπερ πληροῦται ὑπὸ ἀδελφῶν τὸν ἀριθμὸν ἑκατὸν ὁμοιοπίστων τε καὶ ὁμοψύχων, κοινῶς ἐσθιόντων πάντων ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν ἡσυχίᾳ μεγάλῃ ἀσκούντων καὶ δοξαζόντων τὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα.

8. Ἔτι οὖν ἐν ἡλικίᾳ διάγων ἐκεῖ καὶ παιδευόμενος τὴν φιλοθεΐαν ὑπὸ τῶν ἁγίων πατέρων καὶ τὴν εἰλικρινῆ πίστιν, καὶ τὸν κανόνα τῆς εὐλαβείας διδασκόμενος, ἤκουσα τῶν ἁγίων πατέρων λεγόντων περὶ τοῦ θαυμαστοῦ καὶ θεοσεβοῦς Προφήτου Ἠλιοῦ, ὅπως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐνεδυναμώθη διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ ἐγκρατείας ἣν ἐν τῇ ἐρήμῳ ὑπήνεγκε· καὶ πάλιν περὶ τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, καθ' ὃν οὐ γέγονέ τις ἀνθρώπων πώποτε, καὶ περὶ ὧν ὑπέστη ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ φανερωθῆναι αὐτὸν τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἐπυθόμην τῶν ἐν τῷ Μοναστηρίῳ ἁγίων πατέρων, λέγων. Τί οὖν: οἱ ἐν τῇ ἐρήμῳ οἰκοῦντες μείζονες ἡμῶν ὑπάρχουσιν; Οἱ δὲ εἶπον. Ναί· ἡμεῖς μὲν ἀλλήλους καθ' ἑκάστην ὁρῶμεν· καὶ κοινῶς τὰς συνάξεις ἡμῶν ἐπιτελοῦμεν μετ' εὐφροσύνης, ἡνίκα δὲ πεινάσωμεν, τὴν τροφὴν εὑρίσκομεν· ὁμοίως καὶ εἰ διψήσωμεν, ὕδωρ ἔχομεν· καὶ εἰ συμβῇ τινα ἡμῶν ἐν ἀδυναμίᾳ συλληφθῆναι, παραμυθεῖται ὑπὸ τῶν ἑτέρων διὰ τὸ κοινῶς διάγειν ἡμᾶς· εἰ δὲ καὶ βρώσιμόν τι ἐπιθυμήσωμεν, ἀλλήλοις τοῦτο διακονοῦμεν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ οἰκοῦντες ἐν τῇ ἐρήμῳ, τούτων πάντων ἐκτός εἰσι· πάθεν γὰρ αὐτοῖς ταῦτα: Εἰ δὲ καὶ θλῖψις αὐτοῖς ἐπέλθῃ ποτέ, ἢ πόλεμος ἐκ τῆς τοῦ ἀντικειμένου παγίδος, ποῦ εὑρήσωσιν ἄνθρωπον μεταβαλεῖν τὸν οἰονοῦν, ἢ παραμυθήσασθαι δυνάμενον; Ἢ καὶ τροφῆς λειπούσης αὐτοῖς, οὐκ εὔκολον μεταλαβεῖν ταύτης· ὡσαύτως καὶ τῆς δίψης αὐτοὺς καταλαβούσης, ὕδωρ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς· τὸ δὲ μάλιστα, πλέον κοπιῶσιν, ἀδελφέ, οἱ τοιοῦτοι ὅτε τὴν ἔρημον καταλαβεῖν πρὸς οἴκησιν βούλονται, καὶ τὴν περὶ Θεὸν δουλείαν ἐπὶ πλέον ἀσπάζονται, καὶ τῇ ἀσκήσει ἑαυτοὺς παραδίδωσι τήν τε πεῖναν καὶ δίψαν ὑπενεγκεῖν προθυμούμενοι, καὶ τοὺς κρυπτομένους τοῦ μισοκάλου πολέμους νικῆσαι καταγωνιζόμενοι, καὶ πᾶσαν τὴν στενὴν ὁδὸν ἐν Κυρίῳ διώκοντες εἰς τὸ μηδαμῶς ἡττηθῆναι τῇ τοῦ ἀντικειμένου μανίᾳ· σπουδὴ γάρ ἐστιν αὐτῷ ἀεί, τοῖς ταῦτα ἐπιθυμοῦσι παρέμπτοδον γενέσθαι καὶ πειράζειν αὐτούς, ὅπως τοῦ ἀγαθοῦ ἀνακόψαι σκοποῦ καὶ μὴ ἐπιμεῖναι τῇ ἀσκήσει καὶ τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ τυχεῖν μεγαλοδωρεᾶς; ὅτε ἐκ τοῦ σώματος ἐξέρχονται. Ἐπειδὴ τοὺς ὑπομένοντας σωφρόνως ἐν τῇ ἀσκήσει, ἡ τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ ἡμῶν καταλαμβάνει εὐσπλαγχνία πρὸς ἀνταπόδοσιν ὧν διὰ Θεὸν ὑπέμειναν, καὶ ὑπὸ τῶν ἁγίων Ἀγγέλων στελλομένων πρὸς αὐτούς, διακονοῦνται τήν τε τροφὴν αὐτῶν καὶ τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς πέτρας, καθάπερ Ἡσαΐας διδάσκει ὁ Προφήτης, (λέγων) ὅτι, «οἱ ὑπομένοντες τὸν Κύριον ἀλλάττουσιν ἰσχύν, πτεροποιοῦνται ὡς ἀετοί, περιπατοῦσι καὶ οὐ πεινάσουσι». Καὶ πάλιν λέγει: ὅτι «ἐὰν διψήσωσι, φέρεται αὐτοῖς ὕδωρ ἐκ τῆς πέτρας» καὶ γίνονται αὐτοῖς τῆς ἐρήμου αἱ βοτάναι γλυκεῖαι ἐν τῷ στόματι ὑπὲρ μέλι, εἰ δὲ καὶ συμβῇ πόνον αὐτοῖς γενέσθαι, ἢ πόλεμον τοῦ ἀντικειμένου διαναστῆναι τὴν ὥραν καθ' ἣν τὰς χεῖρας ἐκτείνοντες τῷ Κυρίῳ προσεύχονται, παραχρῆμα ἐξ αὐτοῦ ἄνωθεν αὐτοῖς στέλλεται βοήθεια, καὶ σκορπίζονται καὶ διασκεδάζονται πάντες οἱ πειρασμοὶ ἀπ' αὐτῶν διὰ τὴν πρὸς τὸν Κύριον ὀρθότητα καὶ καθαρὰν καρδίαν αὐτῶν. Οὐκ ἤκουσταί σοι, τέκνον, τὰ ἐν τῇ Γραφῇ φερόμενα, ὅτι ὁ Θεὸς οὐκ ἐγκαταλείπει πτωχὸν εἰς αἰῶνας; «ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολεῖται εἰς τέλος». Καὶ πάλιν, «εἰσακούσεται αὐτῶν ὁ Κύριος, καὶ λυτρώσεται αὐτοὺς ἐκ τῆς θλίψεως αὐτῶν»,

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἑκάστῳ γὰρ ὁ Θεὸς δίδωσι κατὰ τὸν κόπον ὃν ὑπέμεινε δι' αὐτόν. Μακάριος οὖν ἐστιν ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· οἱ Ἄγγελοι διακονοῦσιν αὐτῷ, καὶ ποιοῦσιν ἀγαλλιᾶσθαι αὐτὸν ἑκάστης ὥρας ἐν τῷ σώματι ὄντα.

9. Ταῦτα ὑπὸ τῶν ἁγίων πατέρων τῶν ἐν τῷ Μοναστηρίῳ διδαχθεὶς ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος Ὀνούφριος, μέλιτος πλέον γλυκύτητος τὴν καρδίαν καὶ τὴν ψυχὴν πληρωθείς, μεγάλως ἠσθόμην ἑαυτῷ βοηθείας καὶ διορθώσεως, ὥστε ὡς ἐν ἄλλῳ τινὶ κόσμῳ τὸν ἐμὸν κατακλιθῆναι λογισμόν. Καὶ προθύμως ἀναστὰς ἐν νυκτί, ἔλαβον ὀλίγους ἄρτους ἀρκοῦντάς μοι πρὸς τροφὴν ἡμέρας τέσσαρας, σπουδάζων ὑπὸ Θεοῦ ὁδηγούμενος, κατὰ τὴν αὐτοῦ οἰκονομίαν, γνῶναι ἔνθα βούλεταί με οἰκεῖν. Ἐξερχόμενος δὲ ἐκ τοῦ Μοναστηρίου κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην, ἦλθον εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ὄρους εἰσελθεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ βουλόμενος, καὶ προσέσχον φῶς ἐνώπιόν μου· καὶ τοῦτο ἰδὼν ἐφοβήθην σφόδρα, ὥστε βουλεύσασθαι με ὑποστρέφειν καὶ τὸν τόπον καλαβεῖν ἐν ᾧ πρώην ἐτύγχανον, καὶ πάλιν κατὰ τὸ πρότερον οἰκεῖν. Ἀλλὰ τῆς περὶ τὰ μείζονα ἐν Κυρίῳ προκοπῆς, κατὰ τὴν αὐτοῦ πρόνοιαν, καὶ τοῦτο τεκμήριον γέγονέ μοι· ἰδοὺ γὰρ φοβηθέντος μου, ἔνδοξός τις παρίσταται ἐνώπιόν μου ὡς τοῦτο γνούς, ἐστράφη πρός με καὶ ἐγγίσας μοι ἔφη: Μὴ φοβηθῇς· ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ Ἄγγελος ὁ συμπορευόμενός σοι ἐκ νέας σου ἡλικίας· ἡ γὰρ οἰκονομία αὕτη ἣν ἠξίωσέ σε ὁ Κύριος περιπατῆσαι, τελειοῦταί σοι. Καὶ ταῦτα λαλήσας μοι, περιεπάτησε μετ' ἐμοῦ καὶ ἦλθεν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἄχρι μιλίων ὡσεὶ ἓξ ἢ ἑπτά· σπήλαιον δὲ σεμνὸν ἑωρακώς, γέγονα πλησίον αὐτοῦ, γνῶναι βουλόμενος εἰ ἔχῃ ἄνθρωπον ἐν αὐτῷ, καὶ φθάσας εἰς τὴν θύραν, ἔκραξα τό, κῦρι εὐλόγησον, κατὰ τὸ ἔθος τῶν φιλοχρίστων ἀδελφῶν. Καὶ εἶδον ἄνδρα γηράλιον, ὡραιότατον, καὶ ἁγιώτατον, καλὸν σφόδρα τῷ εἴδει, μεγάλης Θεοῦ χάριτος πεπληρωμένον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· θεασάμενος δὲ αὐτόν, ἔρριψα ἐμαυτὸν ἐπὶ τὴν γῆν παραχρῆμα εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ προσεκύνησα αὐτόν· αὐτὸς δὲ τῇ χειρὶ ἐγείρας με, ἠσπάσατο λέγων: σὺ εἶ ὁ ἀδελφὸς Ὀνούφριος ὁ συνεργός μου ἐν Κυρίῳ. Εἴσελθε τέκνον, ὁ Θεὸς συμπράξει σοι, καὶ διαμείνῃς ὡς ἐκλήθης, τὰ ἀγαθὰ πληρῶν ἔργα κατὰ τὸν αὐτοῦ φόβον. Εἰσελθὼν δὲ ἐκάθισα σὺν αὐτῷ ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας, σπουδάζων ὅσιον παρ' αὐτοῦ μαθεῖν ἔργον, ὅπερ καὶ γέγονε· τὰς γὰρ τῶν ἐρημιτῶν ἐδίδαξέ μοι πολιτείας. Αὐτὸς δὲ γνοὺς ὅτι τὸ πνεῦμά μου διέλαμψεν εἰς τὸ μαθεῖν τὸ ἀγαθὸν ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῖς κρυπτομένοις ἀντιστῆναι πολέμοις τοῦ ἀντικειμένου, καὶ τὸν φόβον ὃν ἔχει ἡ ἔρημος, λέγει μοι : Ἀνάστηθι τέκνον· ἀπαγάγω σε εἰς ἕτερον σπήλαιον ἐν τῇ ἐσωτέρᾳ ἐρήμῳ, εἰς τὸ οἰκεῖν σε μόνον ἐν αὐτῷ καὶ κόπον ὑπομένειν· ἐπὶ τοῦτο γὰρ ἀπεστάλκέ σε ὁ Θεὸς ἐν τῇ οἰκονομίᾳ ταύτῃ, ἵνα τὴν ἐσωτέραν οἰκήσῃς ἔρημον. Ταῦτα δέ μοι συμβουλευσάμενος, ἐπορεύθημεν κατὰ τὴν ἐνδοτέραν ἔρημον ἡμέρας τέσσαρας, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπέστημεν καλυβίῳ μικρῷ, οὗ ἦν πλησίον φοίνιξ· καὶ εἶπέ μοι ὁ ἁγιώτατος ἐκεῖνος ἀνήρ: Οὗτός ἐστιν ὁ τόπος ὁ κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ πρὸς οἴκησιν εὐτρεπισθείς σοι. Ἔμεινεν οὖν σὺν ἐμοὶ ἐν αὐτῷ ἡμέρας τριάκοντα διδάσκων με τὰ καλὰ ἔργα· καὶ μετὰ τὰς τριάκοντα ἡμέρας συνταξάμενος, ἐπορεύθη ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ ἐξ ἐκείνου, ἅπαξ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἀπηντῶμεν ἀλλήλοις, ἕως τῆς ἡμέρας ἐν ᾗ τοῦ σώματος ἐξῆλθε· καταλαβὼν δὲ αὐτὸν τοῦτον, κατεθέμην τὸ τίμιον λείψανον αὐτοῦ πλησίον τῆς ἐμῆς

οἰκήσεως.

10. Ὡς πάντα ταῦτα ἀφηγήσατό μοι, ἠρώτησα αὐτὸν ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος Παφνούτιος, λέγων : Πάτερ ἀγαθέ, πολὺν κόπον ὑπέμεινας τὸ πρῴην ἡνίκα ἦλθες εἰς τὴν ἔρημον ταύτην; Καὶ λέγει μοι ὁ μακάριος Γέρων : Πίστευσον, ἀγαπητὲ ἀδελφέ, τοσοῦτον ὑπέστην κόπον, ὥστε ἀπελπίσαι με ἑαυτὸν πολλάκις μέχρι θανάτου· τῆς τε πείνης καὶ δίψης ἐπικειμένων μοι, ἅμα δὲ καὶ τοῦ καύσωνος τῆς ἡμέρας, καὶ τοῦ πάγους καὶ τοῦ ψυχροῦ ἀέρος τῆς νυκτὸς, καὶ ἐβάφη ἡ σάρξ μου ἐκ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ δὲ ἀγαθὸς Θεὸς ἰδὼν ταῦτα ὑπενέγκαντά με, καὶ τὸν ἀγῶνα τῆς νηστείας, καὶ ὡς δέδωκα τὴν ψυχήν μου εἰς ἄσκησιν, ἐκέλευσε τὸν ἅγιον Ἄγγελον αὐτοῦ οἰκονομῆσαί με καὶ φέρειν πρός με τὴν καθημερινὴν τροφήν, καὶ ὕδωρ μέτριον πρὸς στηριγμὸν τοῦ σώματός μου· καὶ ἡ φοίνιξ αὕτη ἐκβάλλει μοι δεκαδύο σπάθας τοῦ ἔτους, ὡς εἶναι κατὰ μῆνα μίαν. Ταύτας ἐσθίοντός μου μετὰ καὶ τῶν βοτανῶν τῆς ἐρήμου, γίνεταί μοι, κατὰ τὴν τοῦ Θεοῦ οἰκονομίαν, γλυκεῖαι μέλιτος πλέον· γέγραπται γάρ, «οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ» καὶ ἔξεις τὴν αὐτοῦ οἰκονομίαν· λέγει γὰρ ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ Εὐαγγελίῳ, «μὴ μεριμνήσητε τί φάγητε, ἢ τί πίητε· ὁ γὰρ Κύριος καὶ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, οἶδε τίνος χρῄζετε. Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν.»

11. Ταῦτα ἀκούσας παρὰ τοῦ μακαρίου Ὀνουφρίου, ἐθαύμασα καὶ εἶπον αὐτῷ : Πάτερ ἀγαθέ, πόθεν κοινωνεῖς, Σαββάτῳ ἢ Κυριακῇ; αὐτὸς δὲ ἀποκριθείς μοι, ἔφη: Ἄγγελος Κυρίου παραγίνεται πρός με ἀγαθὸς καὶ τῇ ἀχράντῳ διακονεῖ μοι Κοινωνίᾳ· οὐκ ἐμοὶ (δὲ) μόνον ταύτης μεταδιδούς, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ ἐρήμῳ οἰκοῦσι διὰ Θεόν, τοῖς μὴ ὁρῶσιν ἄνθρωπον, καὶ εὐφροσύνης πληροῖ πάντας· ἐὰν δέ τις ἐξ αὐτῶν ἐπιθυμήσει ἄνθρωπον ἰδεῖν, ἀναλαμβάνει αὐτὸν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰς τὸ θεωρῆσαι τοὺς ἁγίους καὶ ἀσπάσασθαι αὐτούς· καὶ λάμπει ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ὡς τὸ φῶς, καὶ χαίρεται τῷ πνεύματι, καὶ σφόδρα εὐφραίνεται καὶ ἀγάλλεται τοῦ ἀγαθοῦ ἀξιούμενος τῶν μὴ λειπόντων εἰς τοὺς αἰῶνας, ὥστε αὐτὸν ἐπιλαθέσθαι τοῦ κόπου οὗ ἐν τῇ ἐρήμῳ ὑπέμεινε· μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὸν ἴδιον ὑποστρέφει τόπαν, καὶ μένει ἐν εὐφροσύνῃ ἐπὶ πολλοὺς ἀσκῶν χρόνους, λογιζόμενος εἰς ἕτερον μετεληλυθέναι κόσμον, τὴν μεγάλην ἐκείνην ἰδεῖν ἀξιωθεὶς δωρεάν, καὶ μηδαμῶς κόσμον εἶνε μεμνημένος.

12). Ταῦτα τοῦ ἁγίου πατρὸς Ὀνουφρίου ἀφηγησαμένου μοι ὑποκάτω τοῦ πτερυγίου τοῦ Ὄρους, ἔνθα ὑπήντησα αὐτῷ· πάσης δὲ πληρωθεὶς χαρᾶς, λήθην ἔλαβον τῶν κόπων τῶν συμβεβηκότων μοι πορευομένου ἐν τοῖς ὄρεσι τῆς ἐρήμου, τήν τε πεῖναν καὶ δίψαν μηδὲ ὅλως ἐνώπιόν μου λογισάμενος· καὶ ἰσχὺν ἔν τε τῷ πνεύματι καὶ τῷ σώματί μου λαβών, καὶ ἀγαλλιάσεως πλησθεὶς εἶπον αὐτῷ ; Μακάριός εἰμι ἀξιωθεὶς ἰδεῖν σε ἁγιώτατε πάτερ, καὶ ἀκοῦσαι τῶν καλῶν καὶ γλυκυτάτων σου λόγων πρὸς πᾶσαν ὄντως μοι εὐεργεσίαν· αὐτὸς δὲ ἀποκριθεὶς ἔφη μοι : Ἀνάστα ἄρτι ἀδελφὲ καὶ ἀπέλθωμεν ἅμα· οὐ διέλιπον δὲ (ἐγὼ) ξενιζόμενος καὶ θαυμάζων τὴν χάριν τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ὀνουφρίου. Εἶτα προκόψαντες δύο ἢ τρία μίλια, κατελάβομεν καλύβιον σεμνότατον ἔχον φοίνικα πλησίον ἑστῶτα· καὶ αὐτὸς δὲ ἐπιστὰς τῷ τόπῳ, ηὔξατο σὺν ἐμοί. Πληρώσας δὲ τὴν εὐχήν, εἶπε τό, Ἀμήν· καὶ μετὰ ταῦτα καθεσθέντες ἐμείναμεν, τὰ ἀγαθὰ Κυρίου ἐξηγούμενοι ἀλλήλοις· τῆς δὲ ἡμέρας τελειουμένης περὶ δυσμὰς ἡλίου, ἐώ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ρακα ἐν μέσῳ τοῦ καλυβίου ἐκείνου ἄρτον κείμενον καὶ ὕδωρ μικρόν. Λέγει δέ μοι ὁ μακάριος ἐκεῖνος ἀνήρ : Ἔγειρε τέκνον μετάλαβε ὀλίγου ἄρτου καὶ ὕδατος ἐνώτιόν σου ὄντων· ὁρῶ γάρ σε κινδυνεύοντα ἐκ τῆς πείνης καὶ δίψης καὶ τοῦ κόπου τῆς ὁδοῦ· ἐγὼ δὲ εἶπον αὐτῷ : Ζῇ ὁ Σωτήρ μου Κύριος, οὐ μὴ φάγω, οὐδ' οὐ μὴ πίω, εἰ μὴ βάλλωμεν τὰς χεῖρας ἡμῶν κοινῶς καὶ γευσώμεθα. Πολλὰ οὖν παρακαλέσας αὐτόν, μόλις ἴσχυσα πεῖσαι αὐτὸν σὺν ἐμοὶ τὴν χεῖρα ἐπιβάλαι. Καὶ κλάσαντες τὸν ἄρτον τοῦ γεύσασθαι, ἐκορέσθημεν, ἐξ αὐτοῦ· ἐπερίσσευσε δὲ ἡμῖν ἐκ τοῦ ἄρτου. Καὶ ἐμείναμεν τὴν νύκτα ἐκείνην προσευχόμενοι· πρωΐας δὲ γενομένης, εἶδον αὐτόν, μετὰ τὴν ἑωθινὴν εὐχήν, ἀλλάξαντα τὴν τοῦ προσώπου θεωρίαν καὶ τὴν χροιάν, καὶ ἐφοβήθην· αὐτὸς δὲ γνοὺς τοῦτο, εἶπε πρός με : Μὴ φοβηθεὶς ἀδελφὲ Παφνούτιε· ὁ γὰρ περὶ πάντα εὔσπλαγχνος Θεός, ἀπέσταλκέ σε πρός με, ἵνα φροντίσῃς τῆς ταφῆς τοῦ λειψάνου μου· ἰδοὺ (γὰρ) τῇ σήμερον ἡμέρᾳ τελειῶ τὴν οἰκονομίαν μου, καὶ ἀπέρχομαι εἰς τὴν ἀναπαυσίν μου ἕως τοῦ αἰῶνος· ἔστι δὲ ἡ ἡμέρα αὕτη παρὰ Ῥωμαίοις δωδεκάτη τοῦ Ἰουνίου μηνός. Παρήγγειλε δέ μοι καὶ τοῦτο : Ἐὰν ἐξέλθῃς ἐν Αἰγύπτῳ ἀδελφὲ Παφνούτιε, κήρυξον (τὸ) μνημόσυνόν μου εἰς θυμίαμα ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν καὶ πάντων τῶν Χριστιανῶν. Ἐὰν γάρ τις προσφορὰν εἰς ὄνομά μου καὶ μνημόσυνον προσαγάγῃ Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ, φέρει αὐτὸν ὁ Κύριος εἰς τὴν πρώτην ὥραν τῶν ἕνδεκα ἐτῶν(;)· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἴτημά μου ὃ ᾐτησάμην αὐτόν. Καὶ εἴτις θρέψει ἀδελφὸν πτωχὸν εἰς ὄνομά μου, μνησθῶ αὐτοῦ, ἵνα ἀξιώσῃ αὐτὸν ὁ Κύριος εἰς τὴν πρώτην ὥραν τῶν ἕνδεκα ἐτῶν ἐλθεῖν. Ἐγὼ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπον αὐτῷ: Ἐὰν δὲ πένης ἐστὶ μὴ δυναμενος προσκομίσαι τι, ἢ θρέψαι ἀδελφὸν εἰς μνημόσυνόν σου, ὁ τοιοῦτος εἰς τὴν πρώτην ὥραν τῶν ἕνδεκα ἐτῶν οὐκ ἔρχεται; Ὁ δὲ εἶπεν : Εἰ ὀλίγον θυμίαμα ἐξ ὀνόματός μου εἰς ὀσμὴν εὐωδίας τῷ Κυρίῳ προσαγάγῃ, τῆς ὁμοίας ἀξιοῦται χαρᾶς. Τολμήσας δὲ καὶ τοῦτο εἶπον αὐτῷ : Ἐὰν δὲ μὴ εὑρίσκῃ τις θυμίαμα ἐν ἐρήμῳ διάγων, καθάπερ καὶ σύ, ἢ μὴ εὑρήσῃ τι προσενέγκαι, οὐ φέρεται εἰς τὴν ὥραν τῶν ἕνδεκα ἐτῶν; μᾶλλον πάτερ φθάσει πρὸς ἡμᾶς πάντας ἡ εὐχὴ τῆς δικαιοσύνης σου· εἶτι γὰρ αἰτήσῃ τὸν Κύριον. δίδοταί σοι, καὶ οὐχ ὑστερεῖται τὸ αἴτημά σου, διὰ τὴν ἄσκησίν σου δουλείαν τὴν ἐπὶ τοὺς ἑξήκοντα χρόνους οὓς ἐποίησας ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ διατελῶν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπέ μοι : Ἐὰν τις ἔστι πένης ἐν τῇ ἐρήμῳ οἰκῶν, καὶ οὐ δύναται ποιῆσαι προσφοράν, ἢ θυμίαμα βαλεῖν, ἀναστὰς ὁ τοιοῦτος, λεγέτω : Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ τὰ λοιπὰ ἕως τοῦ Ἀμὴν ἐξ ὀνόματός μου τῷ Κυρίῳ προσενέγκει· κἀγὼ μνησθήσομαι πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εὔξομαι ἀξιωθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν πρώτην ὥραν τῶν ἕνδεκα ἐτῶν, μετὰ πάντων τῶν δικαίων τὸν μισθὸν κληρονομῆσαι.

13). Ἐγὼ δὲ πάλιν εἶπον αὐτῷ: Πάτερ ἀγαθέ, εἰ ἄξιός εἰμι, σπουδή μοι ἐστὶν οἰκῆσαι εἰς τὸν τόπον τοῦτον μετὰ τοῦ ἐκ τοῦ σώματός σου ἐξελθεῖν σε. Αὐτὸς δὲ ἔφη μοι : Τέκνον, οὐκ ἦλθες εἰς τὴν οἰκονομίαν ταύτην, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἀπέσταλκέ σε, ἵνα τοὺς ἁγίους αὐτοῦ χαροποιήσῃς τοὺς οἰκοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ κηρύξῃς τὴν εὐωδίαν τῆς πολιτείας αὐτῶν ἐν μέσῳ τῶν εὐσεβῶν ἀδελφῶν, εἰς κέρδος καὶ δόξαν τῶν ἀκουόντων καὶ πιστευόντων. Ἀπελθε οὖν τέκνον εἰς Αἴγυπτον καὶ μένε εἰς τέλος ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, κηρύττων πᾶσιν ἃ ἐωρακας καὶ ἐώρακας ἐν τῇ ἐρήμῳ.

14). Ταῦτα εἰπόντος τοῦ τιμίου τούτου

καὶ ἱεροῦ Ὀνουφρίου, ἔπεσα εἰς τὸ ἔδαφος πρὸς τοὺς ποσὶν αὐτοῦ λέγων : Εὐλόγησόν με ἅγιε πάτερ, ἵνα εὕρω ἔλεος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ ὡς ἠξίωσέ με ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ προσκυνῆσαί σε, πάλιν εἰς τὸν μέλλοντα αὐτοῦ αἰῶνα, κελεύσει αὐτοῦ, ἀξιωθῆναί με· αὐτὸς δὲ ἔφη πρός με : Τέκνον Παφνούτιε, ὁ Κύριος οὐ μὴ λυπήσῃ σε περὶ οὗ αἰτῆσαι· εὐλογήσει δέ σε καὶ στηρίξει εἰς τὴν ἀγάπην αὐτοῦ καὶ λυτρώσηταί σε ἐκ παντὸς πτώματος καὶ τῶν δεσμῶν τοῦ ἀντικειμένου, καὶ τελειώσει ἐν σοὶ τὸ ἔργον ὃ ἐπεχείρησας· σκεπάσουσί σε δὲ οἱ Ἄγγελοι αὐτοῦ καὶ φυλάξουσιν ἀπὸ τῆς ἐπιβουλῆς τοῦ ἐχθροῦ, καὶ μὴ εὑρήσουσι κατηγορῆσαί σου τι ἐν τῇ φοβερᾷ ὥρᾳ τῆς παραστάσεως τοῦ Θεοῦ, ᾧ μέλλεις τὴν ἀπολογίαν σου διδόναι. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀναστὰς πάλιν, ἠύξατο πρὸς τὸν Θεὸν μετὰ δακρύων καὶ στεναγμῶν πολλῶν· καὶ μετ' ὀλίγον κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ῥίψας ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ, παραδοὺς τὸ πνεῦμα ἐν χειρὶ Θεοῦ μετ' εὐφροσύνης. Παραχρῆμα δὲ ἠκουσα φωνῆς Ἀγγέλων μεγάλης ὑμνούντων τὸν Θεὸν ἔμπροσθεν τῆς ψυχῆς τοῦ μακαρίου καὶ ἁγίου Ὀνουφρίου. Καὶ ἦν χαρὰ μεγάλη κατὰ τὴν ὥραν τῆς πρὸς Θεὸν ἀπαντήσεως αὐτοῦ. Καὶ ἀποδυσάμενος ἐγὼ τὸ λεβιτωνάριον ὃ ἐφόρουν, καὶ λύσας τὰ πλάγια αὐτοῦ, διεμέρισα αὐτὸ εἰς δύο· καὶ τὸ μὲν ἥμισυ, τῷ σώματι αὐτοῦ τρόπῳ κηδείας ἐσκέπασα· τὸ δὲ ἕτερον ἥμισυ, ἐφόρεσα ὅπως μὴ μείνω γυμνός, καὶ εὑρὼν πέτραν ἐπίκοιλον ὡσεὶ λάκκον, κατεθέμην τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐκεῖσε. Καὶ συναγαγὼν λίθους πολλούς, ἐσκέπασα τὸ λείψανον αὐτοῦ· ἀναστὰς δὲ ἠὐξάμην ἵνα μείνω ἐκεῖ. Καὶ εἶδον πάραυτα τὸ καλύβιον αὐτοῦ συμπεπτωκός, καὶ τὸν φοίνικα δι' οὗ ἐτρέφετο, καὶ αὐτὸν ὁμοίως συμπεπτωκότα. Καὶ τοῦτο διὰ τάχους συμβὰν θεασάμενος, ἔγνων ἐκ τούτου μὴ εἶναι θέλημα Θεοῦ οἰκεῖσαί με εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, (καὶ) ἔφαγον τὸ περισσεῦσαν τοῦ ἄρτου, καὶ τὸ ὕδωρ ὁμοίως ἔπιον· ἐκτείνας δὲ πάλιν τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, προσηυξάμην. Καὶ εἶδον ἐλθόντα πρὸς με τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον ὃν πρῶτον ἑώρακα ἐν τῇ ἐρήμῳ πορευόμενος, καὶ ἐνδυναμώσας με, ἐπορεύετο ἔμπροσθέν μου.

15). Ἐξελθόντος μου ἐκεῖθεν, καὶ λυπουμένου διὰ τὸν μακάριον πατέρα Ὀνούφριον, πάλιν ἐν τῇ ψυχῇ γέγονέ μοι χαρά, ὅτι ἐκ τοῦ ἁγίου στόματος αὐτοῦ εὐλογηθῆναι ἠξιώθην. Καὶ περιπατήσας ἡμέρας τέσσαρας, ἔφθασα ἐπάνω Κελλίου κεκτισμένου ὄντος ἐπὶ ὕψους· καὶ εἰσελθὼν ἐν αὐτῷ, οὐχ εὗρον ἄνθρωπον καὶ ἐκαθέσθην μικρὸν ἐνθυμούμενος, καὶ εἶπον ἐν ἑαυτῷ : Ἆρα ἔστι τις ἐν τῷ σπηλαίῳ τούτῳ ἐν ᾧ ἤγαγέ με ὁ Θεός; Ὅθεν ταῦτα λογιζομένου μου, εἰσῆλθεν ἀνὴρ ἅγιος πεπληρωμένος πολιῶν, οὗ τὸ εἶδος θαυμαστὸν καὶ εὐπρεπὲς περιβεβλημένος ἔνδυμα διὸ βαΐων πεπλεγμένον καὶ σκέπον τὸ σῶμα αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ ἑωρακώς με, παρευθὺς λέγει μοι : Σὺ εἶ ὁ ἀδελφὸς Παφνούτιος. ὁ σκεπάσας τὸ σῶμα τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ὀνουφρίου; ἐγὼ δὲ γνοὺς ἐν ὀπτασίᾳ τὸ γεγονὸς μεμαθηκέναι αὐτόν, προσέπεσα αὐτῷ παραχρῆμα· καὶ αὐτὸς παρακληθείς, ἔφη μοι : Ἀνάστα ἀδελφέ· ὁ Θεὸς ἠξίωσέ σε φίλον τῶν ἁγίων αὐτοῦ γενέσθαι· ἤδη γὰρ ἐδιδάχθην παρὰ τῆς αὐτοῦ οἰκονομίας, τὴν πρός με κατὰ τὴν σήμερον ἔλευσίν σου· φανερώσω δέ σοι, ἀδελφὲ ἀγαπητέ, ὅτι ἑξήκοντα ἔτη ἔχω ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, ἄνθρωπον οὐκ εἰδὼς ἐλθόντα πρός με, εἰμὴ μόνον τοὺς σὺν ἐμοὶ ἐνταῦθα κατοικοῦντας ἀδελφούς. Ἡμῶν δὲ μεταξὺ λαλούντων εἰσῆλθον τρεῖς ἄλλοι ὡς ἅγιοι γηράλιοι πατέρες ἐν τῷ Κελλίῳ ἐκείνῳ· καὶ ἀποκριθέντες παρευθὺς εἶπόν μοι : Εὐλόγησον ἀ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

δελφέ· σὺ εἶ ὁ ἀδελφὸς Παφνούτιος ὁ συνεργὸς ἡμῶν ἐν Κυρίου, ὁ σκεπάσας τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου Ὀνουφρίου; συγχώρησον ἀδελφέ, μεγάλην δύναμιν γνῶναι ἠξιώθης· ἰδοὺ γὰρ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν, ὅτι παραγίνῃ σήμερον πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐκέλευσέ σε μεῖνε μεθ' ἡμῶν μίαν ἡμέραν. Ἑξήκοντα γὰρ ἔτη οἰκοῦμεν τὴν ἔρημον ταύτην μὴ θεασάμενοι ἄνθρωπον, πλὴν σοῦ μόνου καὶ ἑαυτούς.

16. Ὁμιλούντων ἡμῶν τὰ περὶ τοῦ πατρὸς Ὀνουφρίου καὶ ἑτέρων ἁγίων, μετὰ δύο ὥρας εἶπόν μοι: Ἔγειρε ἀδελφέ, μετάλαβε ἄρτου μικροῦ καὶ στήριξον τὴν καρδίαν σου, ἐπειδὴ πόρρωθεν παραγέγονας, καὶ σπουδή ἐστιν ἡμῖν συγχαρῆναί σοι. Ὡς οὖν ἤγειράν με, ηὐξάμεθα ὁμοθυμαδὸν πρὸς τὸν Θεόν· καὶ ἰδοὺ ἑωράκαμεν ἐνώπιον ἡμῶν πέντε ἄρτους θερμοὺς ὡς παρευθὺς ὀπτηθέντας, αὐτοὶ δὲ ἤγαγον καὶ ἕτερόν τι βρώσιμον εἶδος, ὅπερ σὺν τοῖς ἄρτοις μετελάβομεν, καὶ καθεσθέντες, ἐγευσάμεθα ἀμφότεροι. Καὶ πάλιν εἶπόν μοι: Ἰδοὺ σήμερον, ὡς προεῖπόμέν σοι, ἑξηκονταετῆ χρόνον ἔχομεν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, καὶ τέσσαρες ἄρτοι φέρονται ἡμῖν καθ' ἡμέραν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, κελεύσει Θεοῦ, νῦν δὲ γενομένου σου πρὸς ἡμᾶς, ἰδοὺ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἄρτων, καὶ ὑπὲρ σοῦ ἐπέμφθη ἡμῖν, καὶ οὐ γινώσκομεν πόθεν φέρονται, ἀλλ' εἰσερχόμενοι καθ' ἡμέραν ἐν τῷ σπηλαίῳ, εὑρίσκομεν αὐτοὺς ἡτοιμασμένους καθ' ἑαυτούς. Μετὰ δὲ τὸ γεύσασθαι ἡμᾶς μετ' ἀλλήλων, ἐποιήσαμεν τὴν νύκτα ἐκείνην προσευχόμενοι καὶ μεγάλην ἐπιτελοῦντες σύναξιν· ἐπέκειτο δὲ ἡ ἁγία τῆς Κυριακῆς ἡμέρα. Πρωΐας δὲ γενομένης, παρεκάλεσα αὐτοὺς ὅπως μείνω σὺν αὐτοῖς ἐν τῷ σπηλαίῳ αὐτῶν ἄχρι τῆς τελευτῆς μου. Καὶ αὐτοὶ ἀποκριθέντες. εἶπόν μοι: Οὐκ ἔστι θέλημα Θεοῦ οἰκῆσαί σε ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ μεθ' ἡμῶν, ἀλλ' ἐγερθείς, ἔξελθε εἰς Αἴγυπτον, καὶ διήγησε φιλοχρίστοις ἀδελφοῖς πάντα ὅσα εἶδες, εἰς μνημόσυνον ἡμῶν καὶ εἰς κέρδος καὶ ὠφέλειαν τῶν ἀκουόντων. Ταῦτα αὐτῶν εἰρηκότων μοι, παρεκάλεσα αὐτοὺς σφόδρα, ὥστε γνωρίσαι μοι τὰ ὀνόματα αὐτῶν, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἠνέσχοντο τοῦτο εἰπεῖν μοι, ἀλλ' ἢ μόνον τοῦτο εἶπον: Ὁ πάντα γινώσκων, αὐτὸς ἐπίσταται τὰ ὀνόματα ἡμῶν. Μνημόνευε δὲ ἡμῶν ἀδελφέ, ἵνα ἀξιωθῶμεν ἀλλήλους θεάσασθαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ. Σπούδασον οὖν, τέκνον ἀγαπητόν, ἐκφυγεῖν τοὺς πειρασμοὺς τοῦ κόσμου εἰς τὸ μὴ ἐμπικιχθῆναί σε ὑπ' αὐτῶν, ἐπειδὴ πολλοὺς ἐχλεύασεν. Ταῦτα ἀκούσας παρ' αὐτῶν, προσέπεσον αὐτοῖς, καὶ εὐλογηθεὶς παρ' αὐτῶν, ἐξῆλθον ἐν εἰρήνῃ, ἦσαν δὲ προειρηκότες μοι καὶ ἕτερα τινά, ἅπερ καὶ γεγόνασί μοι.

17. Ἐξελθὼν δὲ τοίνυν ἀπ' αὐτῶν, ἐπορεύθην κατὰ τὴν ἔρημον τὴν ἐνδοτέραν ἐπὶ ἡμέραν μίαν· καὶ φθάσας σπήλαιον πηγῆς ὕδατος, ἐκάθισα ἐκεῖ εἰς τὸ ἀναπαύσασθαί με μικρὸν ἐκ τοῦ κόπου τῆς ὁδοῦ· ἦν δὲ ἐπιτήδειος ὁ τόπος ἔχων δένδρα πολλὰ περὶ τὴν πηγὴν ἐκείνην καρπῶν πεπληρωμένα· ἀναπαυθεὶς δὲ μικρὸν καὶ ἐγερθείς, περιῆλθον ἐν μέσῳ τῶν δένδρων, θαυμάζων τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν αὐτῶν καὶ λογιζόμενος, τίς ἄρα ὁ φυτεύσας εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον· ἦσαν δὲ τῶν δένδρων ἐκείνων οἱ καρποὶ φοίνικες, κίτραι, ῥόαι, συκάμινα, ζιζυφα καὶ ἀμπελῶνες, πάντα πεπληρωμένα, καὶ ἕτερα τερπνὰ καὶ καρποφόρα δένδρα, ὧν ἡ γεῦσις γλυκεῖα ὑπὲρ μέλι. Πρὸς δὲ τούτοις, καὶ μυρσίναι καὶ ἄλλα διάφορα δένδρα πλήρη εὐωδίας ὁσμὴν παρέχοντα. Καὶ ἡ πηγὴ ἐκείνη βρύουσα ἀφ' ἑαυτῆς ὕδωρ, καὶ πάντα ἐκεῖνα ποτίζουσα τὰ δένδρα, ὥστε ἐννοεῖν με τὸν Παράδεισον εἶναι τοῦ Θεοῦ. Ὡς οὖν ἐθαύμαζον τὴν θεωρίαν ταύτην,

εἶδον τέσσαρας νεωτέρους, ἱλαροὺς καὶ σφόδρα εὐειδεῖς, ἐρχομένους ἀπὸ μακρόθεν πρός με, περιεζωσμένους δέρματα προβάτων, πλησιάσαντας καὶ λέγοντας: Χαῖρε ἀδελφὲ Παφνούτιε, ἐγὼ δὲ ῥίψας ἑαυτὸν ἐν τῇ γῇ ἐπὶ πρόσωπον, προσεκύνησα αὐτούς. Καὶ ἐγείραντές με, ἐκάθισαν σὺν ἐμοὶ καὶ ἐλαλήσαμεν μετ' ἀλλήλων, ἦσαν δὲ ἔνδοξοι, ὥστε νομίζειν με αὐτοὺς Ἀγγέλους εἶναι καὶ ἐξ οὐρανοῦ αὐτοὺς κατεληλυθέναι, οἵτινες σφόδρα συνεχάρησάν μοι, καὶ ἐκ τῶν καρπῶν τῶν δένδρων ἐπάραντες, μετέδωκάν μοι εἰς βρῶσιν· καὶ ηὐφράνθη ἡ καρδία μου ἐν τῷ ἀγαπᾶσθαί με παρ' αὐτῶν. Καὶ ἐποίησα ἑπτὰ ἡμέρας σὺν αὐτοῖς ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ἐσθίων ἐκ τῶν καρπῶν τῶν δένδρων· ἠρώτησα δὲ αὐτούς: Πῶς ἤλθατε ἐνταῦθα, καὶ πόθεν ἐστέ; αὐτοὶ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον: Ἀδελφέ, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἀπέσταλκέ σε πρὸς ἡμᾶς, πάντα τὸν ἡμέτερον ἀφηγούμεθά σοι βίον. Ἡμεῖς ἀπὸ πόλεώς ἐσμεν τῆς λεγομένης Ὀξυρύγχου· καὶ οἱ γονεῖς ἡμῶν βουλευταί εἰσι τῆς πόλεως ἐκείνης· περὶ δὲ τὴν τῶν γραμμάτων ἐκείνων παιδείαν ὑπ' αὐτῶν φροντιζόμενοι, ἐν μιᾷ παραδοθέντες διατριβῇ, τὰ μὲν πεζὰ μεμαθήκαμεν γράμματα· ἐναρξάμενοι δὲ καὶ τῆς ἀνωτέρας παιδείας, εἰς μίαν συνήλθομεν γνώμην, τοῦ Κυρίου πρὸς τὸ κρεῖττον συνεργοῦντος ἡμῖν, καὶ ἐβουλευσάμεθα μαθεῖν καὶ τὴν αὐτοῦ σοφίαν. Ἐξ ἐκείνου τοίνυν, ἑκάστης ἡμέρας περὶ τούτου ἀλλήλους ἐν προθυμίᾳ διεγείροντες, καὶ σκοπὸν ἔχοντες ἀγαθὸν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, ἐπορεύθημεν εἰς τὴν ἔρημον σπουδάζοντες εὑρεῖν καὶ ἡσυχάσαι πρὸς ὀλίγας ἡμέρας, ἕως ἂν γνῶμεν εἰς ἡμᾶς τὴν ἐκ Θεοῦ οἰκονομίαν. Λαβόντες δὲ ὀλίγους ἄρτους μεθ' ἑαυτῶν καὶ ὕδωρ μέτριον πρὸς τροφὴν ἡμῶν ἄχρις ἡμερῶν ἑπτά, καὶ φθάσαντες ἔνδον τῆς ἐρήμου, ἐν ἐκστάσει γεγάναμεν, καὶ ἐθεασάμεθα ἄνδρα ἔνδοξον ἐνώπιον ἡμῶν, ὃς κρατήσας τῆς χειρὸς ἡμῶν, ἐν τῷδε τῷ τόπῳ εἰσήγαγε, καὶ παρέδωκεν ἡμᾶς ἀνδρὶ πάνυ γεγηρακότι δουλεύοντι τῷ Κυρίῳ· καὶ ἰδοὺ ἑξαετῆ χρόνον ἔχομεν ἐλθόντες ἐνταῦθα, ἐμείναμεν δὲ μετ' αὐτοῦ ἄχρις ἐνιαυτοῦ ἑνός, διδασκόμενοι παρ' αὐτοῦ ὅπως τῷ Κυρίῳ δουλεύσωμεν. Πληρωθέντος δὲ τοῦ ἔτους ἐκείνου, ἐτελειώθη οὗτος ὁ ἅγιος πατήρ· καὶ ἐξ ἐκείνου μόνοι ἐσμὲν ἐνταῦθα. Ἰδοὺ δὲ ἀδελφὲ ἑξαετῆ χρόνον, ὡς εἰπομέν σοι, διάγομεν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ οὐκ ἔγνωμεν γεῦσιν ἄρτου, ἢ ἑτέρας τροφῆς μετελάβομεν, εἰμὴ μόνον ἐκ τῶν καρπῶν τῶν δένδρων τούτων. καὶ ἑκάστης ἑβδομάδος ἅπαξ ἀλλήλους ὁρῶμεν· ἐν τούτῳ γὰρ τῷ τόπῳ εὑρισκόμεθα, καὶ ἀλλήλους ἀπαντῶμεν ἔν τε Σαββάτῳ καὶ Κυριακῇ· μετὰ δὲ τὰς δύο ταύτας ἡμέρας, ἕκαστος ἡμῶν εἰς τὸν ἴδιον παραγίνεται τόπον καὶ διάγει ἐν αὐτῷ.

18. Ταῦτα τοίνυν ἀκούσας παρ' αὐτῶν, ἐπερώτησα αὐτούς: Πόθεν κοινωνεῖτε ἔν τε τῷ Σαββάτῳ καὶ τῇ ἁγίᾳ Κυριακῇ; ἀποκριθέντες δὲ εἶπον: Διὰ τοῦτο συναγόμεθα ἐν Σαββάτῳ καὶ Κυριακῇ. Ἄγγελος γὰρ φωτός, παρὰ Θεοῦ στελλόμενος, γίνεται πρὸς ἡμᾶς καὶ μεταδιδωσιν ἡμῖν τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν· σφόδρα δὲ ἐχάρην ἐγὼ ἀκούσας τοῦτο. Καὶ ἐν τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ, ἔτι ἐκεῖσε ὄντος μου, Σαββάτου καταλαβόντος, λέγουσί μοι: Εὐτρεπίσθητι ἀδελφὲ ἀγαπητὲ καὶ αὐτός, ἐπειδὴ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἔρχεται ὁ Ἄγγελος τοῦ Θεοῦ μεταδιδοὺς ἡμῖν τὴν ἄχραντον Κοινωνίαν· ὁ γὰρ δεχόμενος ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, φυλάττεται καὶ ἀφέωνται αὐτοῦ αἱ ἁμαρτίαι πᾶσαι, καὶ οὐ δυνατόν ἐστι πειρασθῆναι αὐτὸν ἐκ τῆς τοῦ ἐχθροῦ ἐνεργείας. Ἔτι δὲ αὐτῶν ταῦτα λαλούντων μοι, ἠσθόμεθα ὁσμὴν θυμιάματος καὶ εὐωδίας πολλῆς, ὥστε θαυμάζειν με μηδέποτε τοιαύτης αἰσθόμενον πνοῆς. Καὶ παραχρῆμα ἐγερθέντες, μέχρι

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τῆς ὥρας ἐκείνης ἐμείναμεν ψάλλοντες καὶ ὑμνοῦντες τὸν Βασιλέα Χριστόν. Καὶ ἰδοὺ Ἄγγελος Κυρίου ἦλθε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἠξιώθημεν δέξασθαι παρ' αὐτοῦ τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν τοῦ τε Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μεταλαβὼν δὲ τῆς χάριτος, καὶ σύμφοβος γενόμενος, ἔμεινα ὡς ὕπνῳ κατεχόμενος· καὶ μετὰ τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν εὐλογηθέντες παρὰ τοῦ Ἀγγέλου, αὐτὸς μὲν ἐνώπιον ἡμῶν ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανούς· εἶπον δέ μοι ἐκεῖνοι: Ἀνάστα ἀδελφὲ δυναμώθητι. Ἐσπέρας δὲ καταλαβούσης, μόλις ἠδυνήθην διϋπνισθεὶς ἐγερθῆναι ὑπὸ τῆς ὀσμῆς τοῦ θυμιάματος καὶ τοῦ φόβου συνεχόμενος.

19. Διετελέσαμεν δὲ πάλιν ὅλην τὴν νύκτα ψάλλοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν, ἕως Ὄθρου, ἐπέφωσκε γὰρ ἡ Κυριακή· τῆς δὲ ἡμέρας ἐκείνης διαφαυούσης, πάλιν αἰσθόμεθα τὴν ὀσμὴν τοῦ θυμιάματος πρὸς ἡμᾶς ἐρχομένην, καὶ ἐπληρώθημεν εὐφρασίας ἐξ αὐτοῦ ὡς μὴ ὄντες ὅλως ἐν κόσμῳ, ἀλλ' ἐν τῷ αἰωνίῳ φωτί. Εἶτα παραγενόμενος ὁ Ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ὡς τὸ πρῶτον, δέδωκεν αὐτοῖς τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν, ἐγὼ δὲ ἐνδυναμωθεὶς τὴν καρδίαν, πάλιν ἐδεξάμην τὴν φοβερὰν δύναμιν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ. Καὶ εὐλόγησεν ἕκαστον ἡμῶν λέγων: Γένοιτο ἐν ὑμῖν τὸ Σῶμα τοῦτο καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Δεσπότου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, τροφὴ ἄφθαρτος καὶ ζωὴ αἰώνιος Καὶ ἀποκριθέντες μετὰ φόβου, εἴπομεν τό, Ἀμήν, ἦν δὲ χαρὰ μεγάλη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἀξιωθέντων τοιαύτης δόξης. Καὶ μετὰ ταῦτα ὑποστρέψας ὁ Ἄγγελος ἔφη πρός με: Πορεύου ἀπὸ τῆς ἐρήμου ταύτης ἔξω τῆς Αἰγύπτου, καὶ δίδαξον ταῦτα πάντα ἃ ἑώρακας, τοῖς φιλοχρίστοις ἀδελφοῖς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σπουδάσωσι τὴν καλὴν πολιτείαν ἀναλαβεῖν, ἐξαιρέτως δὲ κήρυξον πᾶσι τὰ κελευσθέντα σοι ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ὀνουφρίου, οὗ ἠξιώθης ὑπὸ Κυρίου προσκυνῆσαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ θάψαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ πέτρᾳ, ἰδοὺ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐκλήθης παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐλογεῖ σε ὡς ἕνα τῶν ἁγίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς συναριθμήσασθαι αὐτοῖς. Ἠτησάμην δὲ αὐτοὺς ἵνα συγχωρήσωσί μοι οἰκῆσαι μετ' αὐτῶν ἕως τῆς ἐμῆς τελευτῆς. Καὶ αὐτὸς ἀποκριθεὶς εἶπέ μοι: Ὡς ἤρεσε τῷ Θεῷ, οὕτως ἐπέτρεψεν ἑκάστῳ μένειν· καὶ γὰρ πᾶσαι αἱ πράξεις αἱ παρὰ Κυρίου, δεκταὶ καὶ καλαί εἰσι, καὶ πάντες εἰσέρχονται εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἑκατονταπλασίονα δίδωσι, καθὼς δύνασαι βαστάσαι. Πορεύου οὖν ἐν Αἰγύπτῳ, ἐπειδὴ οὕτω ἐκέλευσέ μοι ὁ Κύριος ἀποστεῖλαί σε.

20. Ταῦτα εἰρηκὼς ὁ Ἄγγελος, καὶ εὐλογήσας ἡμᾶς ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν, ὁρώντων ἡμῶν αὐτῶν τοῖς ἰδίοις ὀφθαλμοῖς· αὐτοὶ δὲ πάλιν ἤγαγον ὁπώρας, καὶ κοινωνήσαντες, τούτων μετελάβομεν. Καὶ οὕτως ἐξελθόντος μου, κατηντήσαμεν ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἄχρι μιλίων πέντε, συνταττόμενος δὲ αὐτοῖς. παρεκάλεσα αὐτοὺς εἰπεῖν μοι τὰ ὀνόματα αὐτῶν. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος, ἔφη Ἰωννᾶς, ὁ δὲ δεύτερος, Ἀνδρέας, ὁ τρίτος, Ἡρακλαίμων, ὁ τέταρτος, Θεόφιλος, παραγγείλαντές μοι εἰπεῖν τὰ ὀνόματα αὐτῶν τοῖς ἀδελφοῖς εἰς μνημόσυνον αὐτῶν· κἀγὼ παρεκάλεσα αὐτοὺς μέμνησθαί μου. Καὶ ἐξελθὼν ἀπ' αὐτῶν, ἐπορεύθην λυπούμενος, πάλιν δὲ χαρὰν μεγάλην εἶχον, θαυμάζων καὶ μεμνημένος ὧν ἔτυχον εὐλογιῶν παρὰ τῶν ὁσίων ἐρημιτῶν καὶ τοῦ Ἀγγέλου. Καὶ ἐξελθὼν ἐν Αἰγύπτῳ ὁδοιπορῶν ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς, εὗρον δύο ἀδελφοὺς φοβουμένους τὸν Θεόν, καὶ ἀνεπαύθην ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν ἐπὶ ἡμέρας δέκα, ἀναγγέλλων αὐτοῖς ἃ εἶδον καὶ ὅσα γεγόνασί μοι. Εἶπον δέ μοι ἐκεῖνοι μετ' εὐφροσύνης πολλῆς: Ἀληθῶς ἀδελφὲ Παφνούτιε, ἠξιώθης μεγάλους καὶ τελείους δούλους τοῦ Θεοῦ ἰδεῖν. Ἐκεῖνοι δὲ οἱ ἀδελφοὶ φιλάνθρωποι καὶ φιλόξενοι, ἦσαν ἀσκηταὶ φοβούμενοι τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης ψυχῆς, ὀνομάζεται δὲ ὁ τόπος αὐτῶν Σκῆτις. Ἀκούσαντες δὲ ἅπερ ἐξηγησάμην αὐτοῖς, σπουδαίως ἔγραψαν ταῦτα· καὶ σπουδαίως δραμόντες, περιήρχοντο πᾶσαν τὴν Σκῆτιν, ἐπιφερόμενοι τὴν βίβλον ἣν συνέταξαν διὰ τῆς ἐξηγήσεώς μου. Καὶ μετὰ τὸ ἀναγνῶναι αὐτὰ τοῖς ἁγίοις πατράσιν, ἔλαβον αὐτὸ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπερ καὶ κατέλιπον κέρδος καὶ εἰς εὐφροσύνην τοῖς πιστεύουσι καὶ ἀκούουσιν αὐτοῦ· καθ' ἣν γὰρ ὥραν ἠβουλήθησαν μελετῆσαι αὐτό, ἐπὶ πλεῖον ηὐλόγουν τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ. Ἔστω δὲ ἡ χάρις καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ἡμῶν, πρεσβείαις τῶν εὐχρεστησάντων αὐτῷ ἁγίων καὶ ὁσίων πατέρων ἡμῶν, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἕως ὧδέ εἰσι λόγοι τοῦ μακαρίτου Παφνουτίου, ὅστις ἐπιστρέψας εἰς τὴν ἑαυτοῦ κέλλαν καὶ ζήσας ἐν αὐτῇ ὀλίγον καιρόν, εἶδεν Ἄγγελον Κυρίου ἐλθόντα καὶ εἰπόντα αὐτῷ: Ἐλθὲ δοῦλε τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς αἰωνίους σκηνὰς ἵνα ἀγάλλησαι μετὰ τῶν δικαίων καὶ πάντων τῶν τῷ Θεῷ εὐαρεστησάντων· ταῦτα δὲ ἀκούσας, ηὐχαρίστησε τῷ Κυρίῳ, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον Χριστόν. ὯΙ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν·

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν

ΠΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΑΘΩΝΙΤΟΥ

(Λαυρεωτ. Χαρτ. κῶδιξ Ε 60 φύλ. 30 α. — φύλ. 56 β.)

Εὐλόγησον πάτερ

1. Τὸ τοὺς τῶν ἁγίων βίους, καὶ τὴν αὐτῶν θεοφιλῆ πολιτείαν ἐγγράφως ἐκτίθεσθαι, καὶ τοῖς μετέπειτα πρὸς ὠφέλειαν καὶ ζῆλον ὅμοιον παραδιδόναι, καλὸν καὶ λίαν ἐπωφελὲς καὶ θεάρεστον· τοῖς τε γὰρ ἀκούουσιν ὄνησις οὐχ ἡ τυχοῦσα γίνεται, καὶ τῷ γράφοντι μισθὸς ἀπὸ τῆς ὠφελείας τῶν ἀκουόντων. Ὅθεν κἀγὼ πατρικῇ πεισθεὶς ἐντολῇ κελευούσῃ, τὸν τοῦ μακαριωτάτου πατρὸς ἡμῶν Πέτρου βίον ἀνάγραπτον γενέσθαι, τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ Ὄρει ἀγγελικῶς πολιτευσαμένου, καὶ ἀσάρκως, ἵν' οὕτως εἴπω, βεβιωκότος, δίκαιον ἔκρινα, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ εἰς αὐτὸν γενομένου θαύματος παρὰ τοῦ τρισμάκαρος πατρὸς ἡμῶν Νικολάου ἀπάρξασθαι, καὶ οὕτω καθ' εἱρμὸν καὶ ἀκολουθίαν τὸν ἄλλον αὐτοῦ διασαφῆσαι βίον. Τὰ δὲ τοῦ θαύματος τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, ὡς αὐτὸς ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν Μεθόδιος ὁ Πατάρων Ἐπίσκοπος συνεγράψατο. μοναχοί, φησί, τινες τῶν ἐγκρίτων καὶ πάντα Θεῷ ἐπιτηδευόμενοι ἀρέσκειν, μετὰ τῶν ἄλλων καλῶν καὶ τῇ ἀληθείᾳ στοιχειούμενοι, τοῦτό μοι γεγενῆσθαι ὑπὸ Νικολάου τοῦ παμμάκαρος νεωστὶ τὸ θαῦμα διηγόρευσαν.

2. Πέτρος, ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ, μοναχὸς ἀπὸ Σχολαρίων (*) γενόμενος, τοιούτῳ τρόπῳ μονάσαι διεβεβαιώσατο. Ὄντος γὰρ αὐτοῦ ἐν τῇ πέμπτῃ Σχολῇ, καὶ μετὰ στρατοπέδων διαφόρων ἐπὶ Συρίαν ἀποσταλέντος πρὸς πόλεμον, ἔτυχεν, οἷα πολλάκις φιλεῖ ἐν ἀνθρώποις γίνε-

(*) Σχολάριος=Στρατιώτης τῶν ταγμάτων τῆς Ἀνατολικῆς φρουρᾶς παρὰ Βυζαντινοῖς.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

σθαι, τῶν Βαρβάρων ἐπικρατεστέρων ὀφθέντων, τραπῆναι μὲν τοὺς Ῥωμαίους ἐν τῷ πολέμῳ, ζωγρηθῆναι δὲ παρ' αὐτῶν πλείστους· μεθ' ὧν καὶ οὗτος ὁ Πέτρος αἰχμαλωτισθείς, εἰς τὸν λεγόμενον Σαμαρᾶν ἀποστέλλεται· (Κάστρον δὲ τοῦτό ἐστι τοῖς ἄραψιν ὀχυρώτατον καὶ πολυάνθρωπον), ἀποδοθῆναί τε τῷ τούτων ἀρχηγῷ τοῦ πολέμου ὡς ἄρπαγμα. Ἐπειδὴ ἐκεῖνος ὁ δυσσεβὴς εἰς δημοσίαν φυλακὴν αὐτὸν ἐναπέθετο, καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐν σιδήροις βαρυτάτοις κατησφαλίσατο, σωφρονέστερος ὥσπερ τῶν οἰκείων γενόμενος ἐξεταστής, καὶ γνοὺς ὡς ἄρα διὰ τοῦτο εἰς προνομὴν καὶ δουλείαν ἀπεδόθη, (διότι πολλάκις εὐξάμενος τῷ Θεῷ γενέσθαι μοναχὸς καὶ τοῖς τοῦ κόσμου ἀποτάξασθαι πράγμασιν, εἰς πέρας ἀγαγεῖν τὰ τῆς εὐχῆς ἀνεβάλλετο·) ἐποτνιᾶτο, ἤσχαλλεν, ἐδυσχέραινεν, ἑαυτὸν τῆς βραδυτῆτος κατεμέμφετο· καὶ δὴ ὡς ἄξια παθών, εὐχαρίστως ὑπέφερε τὰ γενόμενα. Ὡς δὲ χρόνος αὐτῷ παρῳχήκει ἐν τῇ φρουρᾷ πλεῖστος, καὶ οὐδεμία ἀφορμὴ σωτηρίας ἐπρομηθεύετο, ἐκ πολλῆς συνηθείας τῶν τοῦ ἁγίου Νικολάου θαυμάτων προϋπάρχων, καὶ ἅμα τοῦτον ἐν τοῖς θλιβεροῖς ἀρωγὸν ἐπιβοᾶσθαι μεμελετηκώς, τῇ ἐξ ἔθους παῤῥησίᾳ χρησάμενος: Ἐγώ, φησιν, ἅγιε Νικόλαε, οἶδα ὡς ἀνάξιός εἰμι πάσης σωτηρίας· πυλλάκις γὰρ μονάσαι τῷ Θεῷ ὑποσχόμενος, μὴ περατώσας δὲ ὅπερ ηὐξάμην τῷ Πλάσαντι, δικαίως καὶ τῆς ἐνθάδε ζοφώδους καθείρξεως ἔτυχον. Διά τοι τοῦτο, πρὸς αὐτὸν μὲν τὴν ἱκεσίαν τῆς ἀπολυτρώσεως, οὐ τολμῶ ποιήσασθαι, σοὶ δὲ ὡς συνήθως ἔχοντι τὰ τῶν ἐν ἀνάγκαις προσοικειοῦσθαι βάρη καὶ ταῖς δεήσεσι τῶν θλιβομένων προσεπικάμπτεσθαι, θαῤῥῶν προσφεύγω, καὶ σὲ μεσίτην πρὸς αὐτὸν καὶ ἐγγυητὴν προβάλλομαι, ὡς ἄρα διὰ σοῦ, τῇ ἐκείνου ἐπινεύσει, τῶν ὧδε δεσμῶν ἀπολυτρούμενος, οὐκέτι τοῖς κοσμικοῖς θορύβοις ἐπιμενῶ, οὐδὲ τῇ οἰκείᾳ πατρίδι ἐμαυτὸν ἐγκατοικήσω, ἀλλ' ἐπὶ Ῥώμην πορεύσομαι, καὶ ἐν τῷ τοῦ Κορυφαίου Πέτρου σηκῷ διατελέσω τὸν ἅπαντά μου τῆς ζωῆς χρόνον, μοναστὴς ἀντὶ κοσμικοῦ δεικνύμενος, καὶ εὐαρεστεῖν Θεῷ, ὅση δύναμις, ἐπιτηδευόμενος.

3. Ταῦτα καὶ τὰ τούτων πλείονα λέγων ὁ ἀνήρ, καὶ ἅμα νηστείαις ἑαυτὸν ἐπιδιδοὺς καὶ δεήσεσιν, ἑβδομάδα ἡμερῶν ἄσιτος διετέλεσε, περὶ δὲ τὸ τῆς ἑβδομάδος τέλος, ὀπτάνεται αὐτῷ ὁ ταχὺς τῶν ἐπικαλουμένων αὐτὸν ἐπίκουρος, ὁ θερμὸς προστάτης καὶ μέγας Νικόλαος, καὶ φησὶ πρὸς αὐτόν: Καὶ τῆς δεήσεώς σου, ἀδελφέ Πέτρε, ἐπήκουσα, καὶ τὸν στεναγμὸν τῆς καρδίας σου ἠκροασάμην, καὶ τὸν εὔσπλαγχνον Θεὸν ὑπὲρ σοῦ ἐλιπάρησα. Ἀλλ' ἐπείπερ αὐτὸς βραδὺς τῶν αὐτοῦ ἐντολῶν ἐκπληρωτὴς καθέστηκας, γνῶθι ἀδελφέ, ὡς οὐ βούλεταί σε τῶν δεσμῶν ἀναθεῖναι, κρεῖττον ἢ καθ' ἡμᾶς τὴν σωτηρίαν σου προμηθούμενος· ὅμως δ' οὖν, ἐπείπερ αὐτοῦ ἐστιν ἐντολὴ τό, «αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται, κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν», μὴ ἐκκακήσωμεν τὴν αὐτοῦ ἱκετεύειν ἀγαθότητα καὶ φιλανθρωπίαν, καὶ ὅπερ οἶδε συμφέρον, τοῦτο πάντως καὶ οἰκονομήσει εἰς ἡμᾶς.

4. Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἅγιος Νικόλαος, καὶ ἐγκαρτερεῖν αὐτὸν ἐγκελευσάμενος, γεύσασθαί τε τροφῆς προτρεψάμενος, ἀπ' αὐτοῦ ἀνεχώρησε. Τοῦ δὲ Πέτρου τότε μὲν μεταλαβόντος τροφῆς, ἔπειτα δὲ καὶ αὖθις ἑαυτὸν εἰς ἱκεσίαν μετὰ νηστείας ἐπιτείναντος, φαίνεται αὐτῷ ἐκ δευτέρου ὁ ἅγιος Νικόλαος σκυθρωπῷ τινι βλέμματι, ὡς δῆθεν ὑπὲρ αὐτοῦ ἱκετεύων καὶ παρακουόμενος· καὶ λέγει αὐτῷ ὑφειμένῃ τῇ φωνῇ: Ἐγὼ μὲν ἀδελφὲ πίστευσον, οὐκ ἐπαυσάμην περὶ σοῦ τὴν τοῦ Θεοῦ

ἀγαθότητα καὶ φιλανθρωπίαν ἐκβιαζόμενος, ἀλλ' οὐκ οἶδα οἷς τισι κρίμασιν, ἢ ποίᾳ οἰκονομίᾳ, τὴν ἀπολύτρωσιν ὑμῖν ἀναβάλλεται. Πλὴν ἐπειδήπερ εἴωθεν ὁ πολυεύσπλαγχνος τὴν ἀναβολὴν πρὸς τὸ συμφέρον ἡμῶν πραγματεύεσθαι, ἵνα μὴ ταχέως λαμβάνοντες, καταφρονῶμεν ῥᾳδίως τῆς χάριτος· θέλει δὲ ἴσως καὶ παρ' ἑτέρων ὑπὲρ σοῦ ἀξιωθῆναι τῶν εὐαρεστησάντων αὐτῷ, ἐγώ σοι πρὸς αὐτὸν ὑποδείξω πρεσβευτὴν ἀξιώτατον. Λάβωμεν οὖν αὐτὸν συνήγορον ἀμφότεροι, μόνον ἐπὶ ἀψευδέσι τοῖς πράγμασι, καὶ οἶδα ὡς ἐπινεύσει Θεός, δοθῆναι ἡμῖν τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα. Τοῦ δὲ εἰρηκότος: Καὶ τίς εἴη ἄρα ἅγιε Δέσποτα ὁ πλέον σοῦ τὸ θεῖον ἱλασθησόμενος; σοῦ γὰρ ταῖς πρεσβείαις καὶ ταῖς προστασίαις, ὁ κόσμος ἅπας περισώζεται. Ὑποφθάσας αὐτῷ ὁ μέγας ἔφη Νικόλαος: Οἶδας Συμεὼν τὸν Δίκαιον, ὃς ἐν χερσὶ τὸν Κύριον τεσσαρακονθήμερον προσδεξάμενος, ἐν τῷ Ναῷ εἰσεκόμισεν; Οἶδά, φησιν, ἅγιε τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἀγνοῶ τὸν ἄνδρα· τοῖς γὰρ ἁγίοις Εὐαγγελίοις ἐστὶν ἀνάγραπτος, Ὁ δὲ φιλανθρωπότατος Νικόλαος, τοῦτον, ἔφη, ἀμφότεροι εἰς πρεσβείαν κινήσωμεν, δύναται γάρ, ὡς τῷ Θρόνῳ τῷ Δεσποτικῷ μετὰ τοῦ Προδρόμου καὶ τῆς Θεοτόκου ἀεὶ παριστάμενος, καὶ πάντως τὰ ἀπέραντα ἡμῖν, πέρας αἴσιον ἀπολήψονται. Ὡς δὲ ταῦτα εἰπὼν ὁ ἅγιος Νικόλαος, ἀπηλλάττετο.

5. Διϋπνισθεὶς οὖν ὁ ἀνήρ, πάλιν ἑαυτὸν ταῖς ἱκεσίαις καὶ νηστείαις ἐκδεδωκώς, τὰς Νικολάου πρεσβείας ἐπικαλεῖσθαι οὐκ ἀπέλιπε. Καὶ θέα μοι ἐνταῦθα τὴν τοῦ Ἁγίου συμπάθειαν, πῶς τὸν ἱκέτην ἀποθεραπεῦσαι βουλόμενος καὶ τῶν αἰτήσεων αὐτῷ προμηθεύσασθαι τὸ συμπέρασμα, οὐ κατώκνησεν εἰς τοῦτο συμπρεσβευτὴν καὶ Συμεὼν παραλαβεῖν τὸν δικαιότατον, μεθ' οὗ παραστὰς τῇ τρίτῃ ἐπιφορᾷ τῆς ἀποκαλύψεως, ὅτε δὴ καὶ τὴν λύσιν αὐτῷ τῶν λυπηρῶν ἐχαρίσατο: Θάρσει, ἔφη, ἀδελφὲ Πέτρε, καὶ τῆς ἀθυμίας τὸ πολὺ ἀποσκευασάμενος, τῷ κοινῷ μεσίτῃ καὶ συμπρεσβευτῇ Συμεὼν τὰ τῆς αἰτήσεως ἐπιθάῤῥησον. Τούτου δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνατείναντος, καὶ τὸν μέγαν Συμεὼν περισκοπήσαντος, ἐντρόμου τε ὅλου γενομένου τῷ δέει τῆς ὁράσεως, ὁ δίκαιος αὐτῷ παραστὰς Συμεὼν ῥάβδον χρυσῆν μεταχειριζόμενος, ἐφούδ τε καὶ κίδαριν καὶ ἐπωμίδα περιβεβλημένος, τοιούτοις πρὸς αὐτὸν ἀπεχρήσατο ῥήμασιν: Αὐτός, φησίν, ὑπάρχεις ὁ τῷ ἀδελφῷ Νικολάῳ ἐνοχλῶν καὶ συνεχῶς δεόμενος, ἀναθεῖναί σε τῆς περιεχούσης σε θλίψεως, καὶ τῆς ἐνταῦθα φρουρᾶς, καὶ τῶν σιδηρῶν τούτων δεσμῶν; ὁ δὲ μόλις τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνοιγέντος: Ναί, φησιν, ἅγιε τοῦ Θεοῦ, ἐγώ εἰμι ὁ ταπεινός, ὃς ἐγγυητὴν αὐτὸν εἰς Θεόν, καὶ τὴν σὴν ἁγιωσύνην μεσίτην καὶ πρεσβευτὴν προβαλλόμενος: Καὶ φυλάττεις, φησίν, ἀπὸ τοῦ νῦν ἀσφαλῶς ἅπερ αὐτῷ καθωμολόγησας, μοναχὸς γενόμενος, καὶ ἐναρέτως βιοῦν ἀπὸ τοῦ παρόντος διεγειρόμενος; Ναί, φησιν, ὑποφθάσας ὁ ἱκέτης ἀντέφησε. Καὶ ὁ δίκαιος Συμεών: Ἐπειδήπερ, φησίν, ἐμμένειν οἷς ὡμολόγησας διαβεβαιοῖς, ἔξελθε ἀκωλύτως τῶν ἐνταῦθα, καὶ ὅπου βούλει βάδιζε· οὐδὲν γάρ σε τοῦ λοιποῦ τῶν δοκούντων κωλυτικῶν ἐμποδίσαι ἢ παρακατασχεῖν δυνήσεται. Τοῦ δὲ Πέτρου τοὺς πόδας τοῖς σιδήροις καθηλωμένους ὑποδείξαντος, ἐκτείνας τὴν ἐν τῇ χειρὶ ῥάβδον ὁ ἅγιος Συμεών, τῶν τε σιδήρων ἐφαψάμενος, ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός, οὕτως αὐτὰ διαλύσας, παραχρῆμα ἠφάνισεν.

6. Εἶτα ἐξελθὼν τοῦ δεσμωτηρίου ὁ δίκαιος Συμεών, καὶ συνακολουθῶν αὐτῷ ὁ Πέτρος ἅμα Νικολάῳ τῷ θεομάκα-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ρι, τὴν πορείαν ἔξω τῆς πόλεως εὑρέθη ποιούμενος· γνωρίσας δὲ τῷ Πέτρῳ, ὡς οὐκ ἐνύπνιον τὸ ὁρώμενον; (ὀνειρεύεσθαι γὰρ αὐτὸς ἐδόκει τῷ παραδόξῳ τοῦ πράγματος·) τῷ μεγάλῳ Νικολάῳ ἐπιμελεῖσθαι αὐτοῦ ἐπειπών, αὐτὸς μὲν ἠφαντώθη ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν· ἔμεινε δὲ μόνος ὁ ἄνθρωπος τῷ κηδεμόνι τῆς αὐτοῦ σωτηρίας Νικολάῳ παρομαρτῶν καὶ προσανακείμενος. Ὁ δὲ μέγας Νικόλαος τὰ πρὸς σιτισμόν, αὐτῷ ἄρασθαι διεκελεύετο· τοῦ δὲ εἰπόντος, μηδὲν ἔχειν ὃ διατραφήσεται, ὁ τοῦ Κυρίου γνήσιος θεράπων Νικόλαος, θαρρεῖν αὐτῷ τοῦ λοιποῦ διακελευσάμενος, εἰσελθεῖν ἐν ἑνὶ τῶν ἐκεῖσε κήπων παρεγγυήσατο, κἀκεῖθεν ὅσα βούλοιτο τῶν ὀπωρῶν ἑαυτῷ ἀποκομίσασθαι. Οὗπερ γενομένου, καὶ τοῦ ἀνθρώπου εἰς διατροφὴν εὐπορήσαντος, οὐκ ἐπαύσατο ὁ μέγας χειραγωγῶν αὐτὸν Νικόλαος, ἕως εἰς Ρουμανίαν ἀβλαβῆ διεκόμισεν. Ἐπεὶ δὲ τῆς γραικῶν ἐπέβη γῆς ὁ ἀνήρ, ὁ μὲν ἅγιος εὐθὺς αὐτοῦ ἀπηλλάττετο, τοῦτο μόνον πρὸς αὐτὸν εἰπών : Καιρός σοι ἀδελφὲ Πέτρε τὰς συνθήκας ἐκπληρῶσαι ταχύτατα· εἰ δὲ μή, πάλιν τῷ Σαμαρᾷ ἀποκομίζῃ ὡς δέσμιος. Ὁ δὲ (Πέτρος), ἅμα μὲν καὶ τῆς προτέρας ἀναβολῆς δεδιὼς τὸ ἐπιτίμιον, ἅμα δὲ καὶ τὸν ἅγιον θεραπεύειν ἐκμηχανώμενος, οὐδὲ ἐν τῷ οἰκείῳ οἴκῳ ἀπελθών, οὐδὲ μὴν τοῖς ἰδίοις ἢ γνωρίμοις ἑαυτὸν φανερώσας, ὡς ἂν μὴ ὑπ' αὐτῶν τῆς σπουδῆς ἀναχαιτισθῇ, τάχους ὡς εἶχε πρὸς Ῥώμην ἠπείγετο, ἀποδοῦναι τῷ Κυρίῳ τὰς εὐχάς, μετ' ἐξομολογήσεως, ἃς διέστειλε τὰ χείλη αὐτοῦ. Καὶ σκόπει μοι ἐνταῦθα, ὦ φιλότης, τοῦ παμμάκαρος Νικολάου κηδεμονίας τὸ ἀσύγκριτον πῶς ὥσπερ πατὴρ φιλόστοργος καὶ συμπαθής, ἢ ὥσπερ παιδαγωγὸς ἄριστος, τῷ αὐτῷ προσανεσχηκότι συμπαρομαρτεῖ, οὕτως αὐτῷ συνωδειπόρει, ἐπηκολούθει, προέτρεχε, τὰ ἔμπροσθεν προωμάλιζε, τὰ ὄπισθεν ἐπερρώννυε, κατευοδῶν ἐν ἅπασι· καὶ οὐκ ἀπέστη τούτου, ἕως ἂν αὐτὸν τῷ Θεῷ προσῆξεν, ὡς ἐπεχείρησεν.

7. Ἄρτι γὰρ τότε τῇ Ῥώμῃ ἐγγίζοντος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν τόπον ἀγνοοῦντος, ἀγνοουμένου δὲ καὶ αὐτοῦ, τῷ τηνικαῦτα τῆς Ῥωμαίων Ἐκκλησίας προεδρεύοντι ὁ μέγας αὐτὸν κατάδηλον καὶ ἐμφανῆ πορίστησι Νικόλαος· νύκτωρ τῷ Πάπᾳ ἐπιστάς, τὸν ἄνδρα ἐπὶ χεῖρας κρατῶν, αὐτῷ τοῦτον ὑπεδείκνυεν· ὅπως μὲν αὐτόν, ἐκ τοῦ Σαμαρᾶ ἀνερρύσατο· καὶ ὅπως εὐχὴν ἔχῃ ἐν τῷ τοῦ Κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων ἀποκείρασθαι σηκῷ καθ' ἑξῆς ἐκδιηγούμενος, γνωρίσας αὐτῷ ἅμα καὶ τὸ τοῦ ἀνθρώπου ὄνομα, Πέτρον προσαγορεύσθαι εἰπών, σπεύδειν τε ἐν τῷ αὐτῷ Πάπᾳ ὑποθέμενος, ὡς ἂν τάχιον τὰ τῆς εὐχῆς περατώσειε. Διϋπνισθεὶς οὖν ὁ Πάπας, καὶ πρὸς τὸ τοῦ Κορυφαίου τέμενος ἀπιών, (ἦν γὰρ Κυριακὴ τῶν ἡμερῶν), πάντας περιεσκόπει, καὶ τῶν προσαπαντώντων κατενόει τὰ πρόσωπα, εἴ ἄρα τὸν δειχθέντα αὐτῷ καθ' ὕπνους ἀναγνωριεῖ καὶ θεάσηται. Καὶ δὴ τὸ πλῆθος προσανεσχηκὼς τοῦ λαοῦ, ὁρᾷ τὸν ἄνθρωπον μέσον τῶν ἄλλων ἱστάμενον· νεύμασι δὲ ἅπαξ καὶ δὶς τοῦτον προσκαλεσάμενος, ὡς εἰδε μὴ ὑπακούοντα, ἐξ ὀνόματος αὐτὸν ἐπιβοᾶν ἐπεχείρησε : Πέτρε, λέγων, ὁ ἀπὸ Γραικίας ἐληλυθώς, οὐκ αὐτὸς εἶ ὃν ὁ μέγας Νικόλαος ἐκ τοῦ Σαμαρᾶ τῶν δεσμῶν καὶ τῆς φυλακῆς ἀπελυτρώσατο; Τοῦ δὲ ἑαυτὸν εἶνε ὁμολογήσαντος, καὶ τῷ παραδόξῳ θαμβηθέντος τοῦ ἀκούσματος, ὁ Πάπας αὐτῷ ἀπεκρίνατο : Μηδὲν θαυμάσῃς ἀδελφὲ Πέτρε, λέγων, ὅτι ἐξ ὀνόματός σε ἐκάλεσα ὃν οὐδέποτε τεθέαμαι· ὁ γὰρ πολὺς καὶ μέγας Νικόλαος νύκτωρ μοι ἐπιστάς, ἅπαντα τὰ κατὰ σὲ ἐνεφάνισε, καὶ ὡς ἥκεις ἀποθριξόμενος ἀποπληρώσων.

8. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Πάπας, καὶ τὸν ἄνδρα ἀποκείρας, Θεῷ τοῦτον ὡς ἡ ὑπόσχεσις, καθιέρωσε· καὶ ποιήσας χρόνον οὐκ ὀλίγον μετ' αὐτοῦ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, κατηχηθεὶς παρ' αὐτοῦ τὰ πρὸς σωτηρίαν ψυχῆς καὶ ὠφέλειαν συντείνοντα, ἀνεχώρησεν ἐν εἰρήνῃ τῆς Ῥώμης, εἰρηκότος αὐτῷ τοῦ μακαριωτάτου Πάπα : Πορεύου τέκνον, ὁ Κύριος ἔσται μετὰ σοῦ, καὶ αὐτὸς εὐθύναι τὴν ὁδόν σου, στηρίζων πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ διαφυλάττων σε ἀπὸ τῶν τοῦ διαβόλου μεθοδειῶν. Πεσὼν οὖν ὁ μακάριος Πέτρος εἰς τοὺς πόδας τοῦ Πάπα, λέγει πρὸς αὐτόν : Σῶζου τίμιε πάτερ, σώζου μαθητὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὑπήκοε τοῦ ἐμοῦ ἐγγυητοῦ καὶ ῥύστου μου, τοῦ ἁγίου Νικολάου. Καὶ ἀσπασάμενος αὐτὸν, τόν τε Κλῆρον ἅπαντα, ἐξῆλθε τῆς πόλεως δεόμενος τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀγαθῆς μὴ ἐνδοῦναι προθέσεως. Εὑρὼν δὲ πλοῖον, εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸ καὶ ἀπέπλευσεν· ἦν δὲ ὁ ἄνεμος ἐπιτήδειος, καὶ πλεύσαντες ἡμέρας ἐφ' ἱκανάς, κατήντησαν ἔν τινι χωρίῳ, καὶ τὴν ναῦν προσορμίσαντες, ἐξῆλθον οἱ ναυτικοὶ τοῦ ὀπτῆσαι ἄρτους. Ἀπελθόντες οὖν ἔν τινι οἰκίσκῳ, εὗρον πάντας τοὺς ἐν αὐτῷ κακῶς ἔχοντας· ὀπτήσαντες δὲ τοὺς ἄρτους καὶ καθίσαντες πρὸς ἑστίασιν, λέγουσιν ἑνὶ αὐτῶν : Λαβὼν ἄρτον ζέοντα, ἀποκόμισον τῷ ναυκλήρῳ καὶ τῷ Ἀββᾷ ἡμῶν.

9. Ὡς οὖν ἤκουσεν ὁ τοῦ οἴκου κύριος περὶ τοῦ Ἀββᾶ, λέγει τοῖς ναύταις: Κύριοί μου, ἐλθέτω ὁ πατὴρ καὶ εὐλογησάτω ἐμέ τε καὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι ἤδη τῷ θανάτῳ προσεγγίζομεν, τῇ χαλεπῇ ταύτῃ, ὡς ὁρᾶτε, ἀῤῥωστίᾳ περιπεσόντες. Τοῦτο ἀκούσαντες ἐκεῖνοι, ἀπελθόντες ἀνήγγειλαν τῷ Ἀββᾷ, τὴν ἄκραν δὲ ταπείνωσιν περικείμενος οὗτος, καὶ μὴ θέλων ἑαυτὸν ἐμφανίσαι, πορευθῆναι σὺν αὐτοῖς οὐκ ἠβούλετο· μαθὼν δὲ ὅτι εἰς αὐτὰς κατήντησαν τοῦ θανάτου τὰς πύλας, κατηφιῶν ἅμα καὶ σκυθρωπάζων, μετ' αὐτῶν διήνυσε τὴν ὁδόν. Ὡς δὲ τῇ θύρᾳ τοῦ οἴκου προσήγγισαν, τοῦ πατρὸς τό, Χαῖρε τῷ οἰκοδεσπότῃ προσφθεγξαμένου, εὐθὺς καὶ παραχρῆμα, ὥσπερ ἐκ βαρυτάτου κάρου εἰς ἑαυτὸν γενόμενος, ἀνέθορε τῆς κλίνης ὁ ἀσθενῶν· καὶ πεσὼν πρὸς τοὺς πόδας τοῦ ὁσίου, καὶ τούτους μετὰ δακρύων περιπτυσσόμενος, ἀνέστη ἐῤῥωμένος καὶ ὑγιής, παραδόξου τυχὼν τῆς ἰάσεως ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς τοῦ ὁσίου χειρός, διέδραμε πάντα τὰ τῶν ἀσθενούντων κλινίδια, καὶ ποιοῦντος τοῦ ὁσίου τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα, εὐθέως ἰῶντο οἱ τῇ νόσῳ κατεσχημένοι. Ἰασάμενος οὖν πάντας τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ ἀῤῥώστους, αὖθις ὑπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον· ἀνήγγειλαν δὲ πάντα τὰ παρ' αὐτοῦ γενόμενα τῷ ναυκλήρῳ οἱ ναῦται, καὶ δεδωκότες δόξαν τῷ Θεῷ, πεσόντες ἅμα προσεκύνησαν αὐτῷ.

10. Ὁ οὖν οἰκοδεσπότης ὁ τῆς ἰάσεως τυχὼν πανοικί, λαβὼν ἄρτους καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον, παρεγένετο εἰς τὸ πλοῖον ταῖς οἰκείαις χερσὶ διαβαστάζων αὐτά Ὁ δὲ μένας πατὴρ ἡμῶν Πέτρος, τὴν μὲν αὐτοῦ προαίρεσιν ἀπεδέξατο, λαβεῖν δὲ αὐτὰ οὐ παρεδέχετο : καὶ πεσὼν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ἅμα τοῖς συνελθοῦσιν αὐτῷ, ἔκλαιον ὁμοῦ πικρῶς λέγοντες: Δοῦλε γνήσιε τοῦ Χριστοῦ, εἰμὴ τὴν μικρὰν ταύτην εὐλογίαν ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν λήψῃ, οὐδὲ αὐτοὶ παλινοστοῦμεν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡμῶν. Μόλις δὲ πεισθεὶς ὁ πατήρ, πάντων τῶν ἐν τῷ πλοίῳ δυσωπησάντων πρὸς τοῦτο, λαβεῖν αὐτὰ κατεδέξατο· καὶ χαίροντες ὑπέστρεψαν εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ τῷ τούτου θεράποντι.

11. Τούτου οὕτω γενομένου, καὶ τοῦ Κυρίου δοξάσαντος ἐν πᾶσι τὸν ἴδιον οἰκέτην, τῶν ἐκεῖσε ἁπάντων οἱ ναυτικοί,

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τῆς ἐπὶ τὸ πρόσω πορείας εἶχοντο. Ἦν δὲ ἡ μὲν τροφὴ τοῦ μακαρίτου πατρὸς ἐν τῷ πλοίῳ, ἀφ' ἑσπέρας εἰς ἑσπέραν οὐγκία ἄρτου, ἡ δὲ πόσις, ἀπὸ τοῦ θαλαττίου ὕδατος ἑνὸς μικροῦ βαυκαλίου. Καὶ διαπλεύσαντες ἡμέρας ἱκανάς, καὶ ἔν τινι ἡσύχῳ τόπῳ προσορμισθέντες, μικροῦ μετασχὼν ὕπνου ὁ θεοφόρος Πέτρος, ὁρᾷ τὴν πανάχραντον Θεοτόκον μετά τινος ὑπερβαλλούσης αἴγλης φανεῖσαν, καὶ τὸν μέγαν Νικόλαον αἰδοῖ καὶ φόβῳ καὶ συστολῇ πλησιάζοντα, καὶ ἱκετικῶς λέγοντα αὐτῇ : Δέσποινα τοῦ παντὸς καὶ Κυρία, ἐπείπερ τὸν δοῦλόν σου τοῦτον τῆς χαλεπῆς ἐκείνης αἰχμαλωσίας ἐλευθερῶσαι ἠθέλησας, δυσωπήθητι ὑποδεῖξαι τούτῳ καὶ τόπον, ἐν ᾧ τὸν ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς αὐτοῦ διατελέσει χρόνον, τὰ φίλα Θεῷ διαπράττων. Καὶ στραφεῖσά, φησι πρὸς αὐτὸν ἡ Θεοτόκος: «Ἐν τῷ τοῦ Ἄθω Ὄρει ἔσται ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ, ὅπερ εἰς κλῆρον ἐμὸν αἰτησαμένη εἴληφα παρὰ τοῦ ἐμοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ, ὅπως οἱ τῶν κοσμικῶν ἀναχωροῦντες συγχύσεων καὶ τῶν πνευματικῶν ὅση δύναμις ἀντεχόμενοι, καὶ τὸ ἐμὸν ἀληθείᾳ καὶ πίστει καὶ διαθέσει ψυχῆς ἐπικαλούμενοι ὄνομα, τήν τε παροῦσαν ζωὴν ἀμερίμνως διανύωσι, καὶ τὴν μέλλουσαν δι' ἔργων θεαρέστων κληρονομῶσι· πάνυ γὰρ ἐτιτερπῶς ἔχω τούτου, καὶ λίαν μου τὸ πνεῦμα ἐπ' αὐτῷ ἐπευφραίνεται· καὶ γὰρ σαφῶς οἶδα, ὅτι ἔσται ποτὲ ὅτε πλησθήσεται τοῦ Τάγματος τῶν μοναχῶν ἀπ' ἄκρων ἕως ἄκρων αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλεος τοῦ ἐμοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ (εἴ γε καὶ αὐτοὶ τῶν σωτηρίων ἐντολῶν ἀντέχονται), εἰς τὸν σύμπαντα αἰῶνα, ἀπ' αὐτῶν οὐ διασκεδασθήσεται· καὶ πλατυνῶ αὐτοὺς ἐπὶ νότον καὶ βορρᾶν τοῦ εἰρημένου Ὄρους, καὶ κατακυριεύσουσιν αὐτοῦ ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ ὑφηλίῳ περιβόητον θήσω, καὶ τῶν διακαρτερούντων ἐν αὐτῷ ὑπερασπιῶ». Ἀλλ' ὅρα μοι πᾶς ὁ παρατυγχάνων τῷδε τῷ διηγήματι, Δεσπότου μὲν ἄκραν φιλανθρωπίαν, δούλου δὲ συμπάθειαν καὶ στοργὴν πρὸς ὁμόδουλον, καὶ Δεσποίνης πρὸς οἰκέτην κηδεμονίαν καὶ προστασίαν· ἐννόει μοι δὲ καὶ τὴν τοῦ ὁσίου Πέτρου ἀκραιφνεστάτην πίστιν, ἥτις πάντα τὰ δυσχερῆ κατευμάρισε, καὶ τὴν εὐχὴν ἣν ηὔξατο τῷ Κυρίῳ, ἀποδοθῆναι πεποίηκε. (*)

(*) Ὁ μέγας ἐν Ἁγίοις Γρηγόριος Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης ὁ καὶ Παλαμᾶς, ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ συγγραφέντι βίῳ τοῦ ὁσίου τούτου Πέτρου ἀρχομένῳ οὕτῳ: «Οὐ δίκαιόν ἐστιν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ», ὡς ἑξῆς ἱστορεῖ τὴν πρὸς τὸν ὅσιον ἐμφάνειαν ταύτην τῆς Θεοτόκου:

«...Ὅναρ ὁρᾷ τὴν ἀειπάρθενον Μητέρα Θεοῦ, ταύτῃ δὲ τὸν ἑαυτοῦ προμηθέα Νικόλαον ἐν οἰκέτου σχήματι παρεστῶτα, καὶ πρὸς αὐτὴν ἡρεμαίᾳ φωνῇ φθεγγόμενον : Ποῦ καταλύσει Πέτρος ὦ Δέσποινα; Τὴν δ' ὑπολαβοῦσαν φαιδρῶς τε καὶ κοσμίως ἀποκρινομένην «Ἔστιν Ὄρος ἐπ' Εὐρώπης κάλλιστον ὁσιοῦ καὶ μέγιστον, πρὸς Λιβύην τετραμμένον, ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάσσης εἴσω προϊόν. Τοῦτο τῆς γῆς ἁπάσης ἀπολεξαμένη, τῷ μοναχικῷ πρέπον καταγώγιον προσκληρῶσαι διέγνων ἔγωγε, ταῦτ' ἄρα καὶ ἰδιαίτατον ἐνδιαίτημα τοῦτ' ἀφιέρωσα ἐμαυτῇ, καὶ ἅγιον τούντεῦθεν κεκλήσεται. Καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ δὲ τὸν πρὸς τὸν κοινὸν ἀνθρώποις πολέμιον ἀγῶνα ἐπαναιρουμένων, προπολεμήσω διὰ βίου παντός. Καὶ πάντως ἔσομαι τούτοις ἅμαχος σύμμαχος, τῶν πρακτέων ὑφηγητής τῶν μὴ πρακτέων ἑρμηνευτής· κηδεμών, ἰατρός, τροφεύς, ἤν ἄρα βούλει τροφήν τε καὶ ἰατρείαν, ὅση τε πρὸς τὸ σῶμα τείνει καὶ τοῦτο συνιστᾷ τε καὶ λυσιτελεῖ, καὶ ὅση τὸ πνεῦμα διανιστᾷ τε καὶ ῥώννυσι καὶ μὴ τοῦ καλοῦ διαπεσεῖν συγχωρεῖ. Συστήσω δ' ἄρα τῷ Υἱῷ καὶ Θεῷ μου, οἷς ἂν γένηται καλῶς καταλῦσαι τῆδε τὸν βίον, τῶν αὐτοίς ἡμαρτημένων τελείαν ἐξαιτησαμένη παρ' αὐτοῦ τὴν ἄφεσιν».

Οἶδα ὅτι πᾶσιν ἐνῆκεν ἡδονὴν ὁ λόγος· καὶ εἰκότως, ἅτε τὴν περισπούδαστον ἡμῖν τε καὶ τοῖς εὖ φρονοῦσιν ἅπασι κατὰ ψυχὴν σωτηρίαν ἀναμφιλέκτως ἐπαγγελόμενος. Ὅταν γὰρ ἡ τοῦ Θεοῦ Μήτηρ, ἡ καὶ τὰ ἀδύνατα δυνατὰ καθέστηκεν, ὑπισχνεῖται βοηθεῖν, καὶ οὐκ ἐνταυθοῖ μόνον, οὐδ' ἐπὶ τοῦ παρόντος, πρὸς δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, καὶ οὐκ ἐπὶ σμικροῖς ἀπαλλαγὴν δὲ προξενοῦσαν τῶν ἀῤῥήτων ἐκείνων εὐθυνῶν καὶ τῶν ἀκηράτων ἀγαθῶν ἀπόλαυσιν, τίς οὐκ ἂν ὑπερβαλλόντως ἥδοιτο νοῦν ἔχων;

12. Διϋπνισθεὶς οὖν ὁ μακάριος Πέτρος ἀκμαίαν ἔτι τὴν ὀπτασίαν ἔχων, ηὐχαρίστησε τῷ Θεῷ, καὶ τῇ Παναγνῳ τούτου Μητρί, καὶ τῷ μεγάλῳ πατρὶ Νικολάῳ· ἦν δὲ ὥρα ὡσεὶ τρίτη καὶ πνεύματος ἐπιφόρου τυχόντος, ἐπορεύοντο χαίροντες. Ἐγγισάντων δὲ ἤδη τῷ τοῦ Ἄθω Ὄρους ἀκρωτηρίῳ, αἴφνης ἔστη τὸ πλοῖον, τοῦ ἀνέμου ἔτι πνέοντος καὶ τὰ ἱστία πληροῦντος. Καὶ διηπόρουν οἱ ναυτικοὶ πρὸς ἀλλήλους λέγοντες : Τί ἄρα ἐστὶ τὸ σημεῖον τοῦτο, καὶ τίς ἡ παράδοξος αὕτη καινοτομία; ὅτι ἐν τοσούτῳ χάσματι πελάγους, ἀνέμου ἐπιτηδείου ὄντος, τὸ σκάφος ἔστη παρ' ἐλπίδα τῆς ἐπὶ τὸ πρόσω πορείας; Ταῦτα διαπορούντων αὐτῶν, μέγα στενάξας ἔφη πρὸς αὐτοὺς ὁ ἅγιος : Τεκνία, θέλοντα μαθεῖν με καὶ ἐρωτῶντι, εἴπατέ μοι· ἴσως γὰρ τῆς διαπορήσεως ὑμῶν ἐπιλύτης ἔσομαι. Τίς ἡ κλῆσις τοῦ τόπου τούτου; οἱ δὲ εἶπον : Τὸ ἅγιόν ἐστιν Ὄρος τίμιε πάτερ, ὅπερ ἀρχῆθεν τὴν τοῦ Ἄθω εἴληφε προσηγορίαν. Καὶ λέγει αὐτοῖς : Τάχα δι' ἐμὲ τὸ σημεῖον τοῦτο γέγονε σήμερον· καὶ εἰ μὴ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐξενέγκαντες ἐάσητέ με, περαιτέρω προβῆναι οὐ δύνασθε· Οἱ δὲ δάκρυσι συσχεθέντες, τὰ ἱστία χαλάσαντες, τῇ γῇ προσήγγισαν, καὶ τοῦτον μετ' ὀδυρμῶν καὶ θρήνων ἐκβαλόντες, εἴασαν ἐκεῖσε λέγοντες αὐτῷ, ὅτι μεγάλης σκέπης καὶ βοηθείας ὑστερήθημεν σήμερον, σοῦ διαιρεθέντος ἡμῶν. Καὶ ὁ ἅγιος πρὸς αὐτούς : Τί οὕτως ὀλολύζετε καὶ ἑαυτοὺς κατασπαράσσετε τέκνα, δι' ἐμὲ τὸν πάσης ἁμαρτίας ἀνάπλεων; Ὁ Θεὸς ὁ φιλάνθρωπος, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, αὐτὸς καὶ ὑμῖν συνοδεύσει, κἀμοὶ χεῖρα βοηθείας ὀρέξει ἀπαρχὴν ποιουμένῳ πολιτείας θεοφιλοῦς.

13. Οὕτως εἰπών, καὶ τὸν ἐν Κυρίῳ δεδωκὼς αὐτοῖς ἀσπασμόν, τρίτον ἐπελάβετο τῆς νηός, καὶ τῷ Τιμίῳ Σταυρῷ σφραγίσας, καὶ ἐπειπών, πορεύεσθε ἀδελφοὶ ἐν εἰρήνῃ, ὁ Κύριος μεθ' ἡμῶν, ἐξέπεμψεν εἰς τὰ ἴδια. Ἀπὸ δὲ τῆς ἀκρωρείας ἐκείνης, τὸ ἀνωφερὲς τῆς ὁδοῦ καὶ δύσβατον ἱδρῶτι πολλῷ διελθὼν καὶ κόπῳ, πρός τι πεδίον ἐγένετο ὁμαλὸν καὶ εὐάερον· καὶ μικρὸν τῶν πόνων ἀνεθείς, πάλιν ἤρξατο διερχόμενος περισκοπεῖν τὸν τόπον ἐν ᾧ ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ ἔσται· πολλοὺς δὲ χειμάῤῥους καὶ νάπας καὶ γηλόφους διελθών, εὗρε σπήλαιον, πάνυ μὲν σκοτεινόν, ὕλῃ δὲ βαθείᾳ περιεστοιχισμένον, ἐν ᾧ τοσοῦτον ἑρπετῶν ἐσμὸς ἦν, ὡς ὑπερβαίνειν οὐρανίων ἀστέρων πλῆθος καὶ θαλαττίαν ἄμμον, μεθ' ὧν καὶ δαιμόνων ἐνεφώλευον πλήθη, οἳ τοσοῦτον ἤγειραν σμῆνος πειρασμῶν τῷ ἁγίῳ, ὡς μήτε γλῶσσαν χωρεῖν ἀφηγεῖσθαι, μήτε ἀκοὴν παραδέχεσθαι. Τινὰ γὰρ τῶν τῆς ὕλης ἐκείνης διατεμὼν ἅ τὴν θεόδμητον ἔσκεπον τοῦ σπηλαίου θύραν, κατώκησεν ἐν αὐτῷ εὐχαριστῶν τῷ Κυρίῳ καὶ ἐξομολογούμενος νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ τὰς εὐχὰς θερμῶς ἀναπέμπων.

14. Οὕπω τὸν δεύτερον τῆς ἑβδομάδος τοῦ ἁγίου καιρὸν διανύσαντος, τὸ καρτερικώτατον αὐτοῦ καὶ τολμηρὸν, μὴ φέρων ὁ ἀεὶ τοῖς καλοῖς ἐπιβασκαίνων σατάν, ἄρας τὴν πανστρατιὰν αὐτοῦ μετὰ βελῶν καὶ τόξων, εἴσεισι μόνος ἐν ἐκείνῳ τῷ σπηλαίῳ ἔνθα ὁ μακάριος τὸν τῆς μαρτυρικῆς ἀθλήσεως διήνυεν ἀγῶνα· οἱ δὲ ἄλλοι, λίθους παμμεγέθεις ὥσπερ κυλίοντες ἔξωθεν, μετὰ φωνῶν καὶ κραυγῶν ἔπεμπον κατ' αὐτοῦ, ὥστε ταῦτα ὁρῶντα

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τὸν ἅγιον λέγειν, ὅτι πάντως πέφθακέ μου τὸ πέρας, καὶ οὐκ ἔτι τοῖς ζῶσιν ἀριθμηθήσομαι. Καὶ ὁ μὲν πρωτοστάτης τούτων, ἔνδον ἦν τοῦ σπηλαίου· ἡ δὲ ἄλλη αὐτοῦ πανοπλία τὰ τόξα κατέχοντες, ἐδόκουν πέμπειν κατὰ τοῦ ὁσίου φονίως. Ὡς δὲ τῇ ἄνωθεν χάριτι ἀσινὴς διετηρεῖτο, λέγει ἐν ἑαυτῷ: Ἐξελεύσομαι τοῦ σπηλαίου καὶ γνώσομαι τίς ἡ τοσαύτη μανία, καὶ τί τῶν συνειλεγμένων τὸ σύνταγμα· καὶ ἐξελθών, εἶδε τὰ τῆς πονηρίας πνεύματα κύκλῳ τοῦ σπηλαίου ἑστῶτα, καὶ κραυγαῖς ἀφορήτοις καὶ φοβεραῖς ὄψεσι, ροιζηδὸν κατ' αὐτοῦ ἐπιόντα· καὶ τὸ ὄμμα πρὸς οὐρανὸν ἀνατείνας, τὴν Θεοτόκον ἐπεκαλεῖτο πρὸς συμμαχίαν, εἰρηκὼς οὕτως: ἁγία Θεοτόκε βοήθει τῷ δούλῳ σου. Καὶ ἅμα τὸ ἀκοῦσαι τοὺς ἐναντίους τὸ γλυκὺ καὶ περιπόθητον ἡμῖν τῆς Θεοτόκου ὄνομα, εὐθὺς καὶ παραχρῆμα γεγόνασιν ἄφαντοι.

15. Εἴχετο οὖν πάλιν τῶν ἀγώνων ὁ ἅγιος, ἑαυτὸν ἐκδεδωκὼς τῷ σπηλαίῳ· καὶ προσευχόμενος ἔλεγε μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς: Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεός μου, μὴ ἐγκαταλίπῃς με· καὶ οὐκ ἔτι ἠδύνατο φωναὶ μέχρι καιροῦ τινος. Μετὰ ταῦτα πεντήκοντα παρελθουσῶν ἡμερῶν, πάλιν τῷ προτέρῳ χρησάμενοι σχήματι οἱ ταλαίπωροι, ὁπλίζονται κατ' αὐτοῦ, καὶ κινοῦσι πᾶν ἑρπετὸν ἰοβόλον, καὶ πάντα τὰ θηρία ἃ ἦν ἐν τῷ Ὄρει, καὶ μετ' αὐτῶν ἄγουσιν ἐν τῷ σπηλαίῳ· καὶ τὰ μὲν αὐτῶν, ἔνθεν κἀκεῖθεν τρέχειν ἐποίουν οἱ ἀλιτήριοι· τὰ δὲ, χάσμασι χρᾶσθαι καὶ ζῶντα πειρᾶσθαι καταπιεῖν τὸν δίκαιον· ἄλλα δὲ ἕρπειν καὶ συρίττειν καὶ βλοσυρὸν ὁρᾶν παρεσκέυαζον. Ἀλλὰ καὶ πάλιν τούτους τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἐκνενευρισμένους, τῷ σημείῳ τοῦ Σταυροῦ, καὶ τῇ ἐπικλήσει τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀχράντου τοῦτον τεκούσης Μητρός, πάντας ἐφυγάδευσε.

16. Χρόνου οὖν πληρωθέντος ἑνός, καὶ ἡσυχίαν ἀσκοῦντος τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν Πέτρου, καὶ ὅση δύναμις αὐτῷ καθαιροῦντος τὰ τοῦ ἐχθροῦ ὑψώματα καὶ τεχνάσματα, δεινὸν ποιεῖται ὁ ἀλάστωρ τὴν αὐτοῦ ἠρεμίαν καὶ οὐκ ἀνεκτόν. Καὶ ὅρα οἷα αὐτῷ μεμηχάνευται· μετασχηματισθεὶς γὰρ ὁ δαίμων εἰς ἕνα τῶν οἰκειακῶν παίδων αὐτοῦ, δρομαίως ἔρχεται πρὸς τὸ σπήλαιον· καὶ ἀναιδῶς περιπτυξάμενος αὐτόν, φιλεῖν ὑποκρινόμενος ὁ τοῦ μίσους ἀνάπλεως, καθίσας ἤρξατο κλαίειν καὶ λέγειν οὕτως: Ἀκηκόαμεν κύριε ἡμῶν, πῶς μὲν ἐν τῷ πολέμῳ κρατηθείς, πρὸς τὸν Σαμαρᾶν ἀπηνέχθης, καὶ τῇ κακῇ καὶ ζοφώδει ἐκείνῃ εἱρκτῇ παρεδόθης· πῶς δὲ ὁ Θεός, εὐχαῖς τοῦ παμμάκαρος πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, τ ῦ φρουρίου, ἐκείνου, ὡς ἀπόλοιτο, ἐκβαλών, τῇ τῶν Ῥωμαίων γῇ σε ἀποκατέστησε· διὸ καὶ πάντες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ σου ἅμα ἐμοὶ τῷ μάλιστα περικαιομένῳ τὴν καρδίαν σῆς θέας καὶ ὁμιλίας ἕνεκεν, πενθοῦσιν ἀπαρηγόρητα. Πολλὰς δὲ πόλεις, καὶ κώμας ὅτι πλείστας διαδραμόντες, οὐκ ἰσχύσαμεν τῆς ἐφέσεως ἐπιτυχεῖν, καὶ τὸ ποθούμενον ἡμῖν κατιδεῖν πρόσωπον· ἀπορίᾳ δὲ συσχεθέντες, δάκρυσι καὶ δεήσεσι τὸν μέγαν ἐπικαλούμεθα Νικόλαον, ἐκλιπαροῦντες, ὦ γλυκύτατε, ἀποκαλύψαι ἡμῖν ὅπου περ ἂν ᾖς, τὸν κεκρυμμένον σε θησαυρὸν. Καὶ οὐ παρεῖδεν ἡμῶν τὸ ἀνάξιον ὁ ἐν πᾶσι θερμός, ἀλλ' ἀπεκάλυψε τάχιστα τὰ κατὰ σὲ φανερώσας. Νῦν οὖν κύριέ μου ἄκουσόν μου, καὶ πορευθῶμεν εἰς τὸν οἶκον ἡμῶν (οἶδας δὲ καὶ αὐτὸς ὡς περικαλλὴς ἐστι), καὶ ἴδωσι πάντες τὸ αὐτοῖς σε ποθούμενον πρόσωπον, καὶ δοξασθῇ Θεὸς ἐν ἀμφοτέροις ὁ ἀεὶ δοξαζόμενος. Περὶ δὲ ἡσυχίας, μὴ ἔστω σοι φροντίς· κἀκεῖ γὰρ καὶ μοναστήρια εἰσι πάμπολα, καὶ ἡσυχαστήρια, ἐν οἷς τὸν ἅπαντά σοι βίον ἡσυχαστικῶς διαγύσεις.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς πρὸς αὐτῆς τῆς ἀληθείας, λέγε μοι: Τί τῶν δύο μάλιστα Θεὸς θεραπεύεται; ἀναχωρήσει κόσμου καὶ ἐρημίᾳ καὶ ἡσυχίᾳ, τῇ τε τῶν ἀποῤῥώγων πετρῶν καὶ φαράγγων τούτων διατριβῇ ἐν οἷς σαυτὸν μόνον, τάχα δὲ οὐδὲ ἑαυτόν, ἥκιστα ὠφελήσειας, ἢ ἀνθρώπων διδασκαλίᾳ καὶ ὁδηγίᾳ καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπιστροφῆς ἐκ τῆς πλάνης; Ἔγωγε οἶμαι, ὡς μιᾶς ψυχῆς ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτῆς ἐπιστροφή, πολλῶν ἐρημικῶν ὑπερακοντίσει ἀγῶνας. Καὶ μαρτυρεῖ μοι τῷ λόγῳ ὁ λέγων, ὁ «ἀνάγων ἅξιον ἐξ ἀναξίου, ὡς τὸ στόμα μου ἔσται»· πολλὰ δὲ πλήθη ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν εἰσιν ἀεὶ ἐν μυρίοις πάθεσι πλανώμενα, καὶ χρήζουσιν εἰκότως τοῦ μετὰ Θεὸν αὐτοῖς βοηθήσοντος. Μυρίος οὖν ἀποκείσεταί σοι μισθός, εἴ γε τοὺς πλανωμένους ἐλθὼν ἐπιστρέψειας πρὸς Θεόν. Λοιπὸν τί μέλλει; τί τὴν μετὰ τοῦ ὁλοκαρδίως φιλοῦντός σε οἰκέτου, ἀναδύῃ ὁδόν;

17. Ταῦτα τοῦ δαίμονος λέγοντος, καὶ ἄλλα τινὰ μετὰ δακρύων, ἤρξατο διαταράττεσθαι καὶ ὁ ἅγιος, καὶ δάκρυσι βρέχων τὸ πρόσωπον, φησὶ πρὸς αὐτόν: Ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, οὐκ Ἄγγελος, οὐκ ἄνθρωπος ἔφερέ με, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Θεός, καὶ ἡ πανάχραντος αὐτοῦ μήτηρ ἡ Θεοτόκος· καὶ εἰ μὴ τῇ ἐκείνων γνώμῃ καὶ προτροπῇ τῶν ὧδε χωρισθῶ, ἄλλως οὐ χωρίζομαι. Ἅμα δὲ τὸ ἀκοῦσαι τὸν δαίμονα τὸ τῆς Θεοτόκου ὄνομα, εὐθέως ἄφαντος γέγονε. Καὶ θαυμάσας ὁ ἅγιος τὴν σκαιωρίαν τοῦ δαίμονος, τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα πεποιηκώς, πάλιν ἡσύχασε· νηστείᾳ δὲ χρησάμενος καὶ ἐγκρατείᾳ πολλῇ, καὶ προσευχαῖς ἀνενδότοις σχολάζων, εἰς ἄκρον ἔφθασε ταπεινώσεως, καὶ μέτρον ἀγάπης εἰλικρινοῦς, καὶ νοὸς καθαρότητα. Διὸ καὶ σφόδρα ἠδημόνει καὶ ἔσπευδεν ὁ λαμπόνηρος, τὸν τόνον αὐτοῦ χαλάσαι, καὶ τῆς ἐπὶ τὸ κρεῖττον ῥοπῆς ἀναστεῖλαι.

18. Καὶ μετὰ παραδρομὴν χρόνων ἑπτά, εἰς ἄγγελον φωτὸς μετασχηματισθείς ὁ δαίμων, ἐσπασμένην ἔχων ἐν τῇ χειρὶ ῥομφαίαν, ἔστη πλησίον τῆς τοῦ σπηλαίου ὀπῆς καὶ καλέσας αὐτὸν ἔξ ὀνόματος, ἔφη: Πέτρε θεράπον Χριστοῦ, ἔξελθε καὶ ἀναγγελῶ σοι λόγους καλούς. Καὶ λέγει ὁ ἅγιος: Σὺ τίς εἶ ὁ λόγους μοι ἀναγγεῖλαι ὑπισχνούμενος ὠφελίμους; Καὶ ὁ πονηρός: ἐγὼ εἰμι Κυρίου ὁ ἀρχιστράτηγος, καὶ ἀπεστάλην πρὸς σέ· ἴσχυε οὖν καὶ ἀνδρίζου. καὶ χαῖρε καὶ ἀγαλλίᾳ, ὅτι θρόνος σοι θεῖος ἡτοίμασται καὶ στέφανος ἀμαράντινος. Νῦν οὖν τὸν τόπον τοῦτον καταλιπών, πορεύθητι ἐν τῷ κόσμῳ εἰς στήριγμα καὶ ὠφέλειαν πολλῶν· καὶ γὰρ ὁ Θεὸς τὴν πηγὴν ἐξήρανε τοῦ ὕδατος τὴν πλησίον σου, διὰ τὰς τῶν θηρίων καὶ ἑρπετῶν ἐπιδρομὰς τὰς κατὰ σοῦ γινομένας, ὅπως ἀποψύξωσιν ὕδατος μὴ μετέχοντα· ἦν δὲ ὁ πάνσοφος ἐν κακίᾳ οὗτος προαποστείλας δαίμονα, κωλύοντα καὶ διακατέχοντα τὴν τοῦ ὕδατος ῥύμην. Τοῦτο ἀκούσας ὁ ἅγιος, ἔφη ἐν ταπεινώσει: Τίς εἰμι ἐγὼ ὁ κύων, ἵνα Ἄγγελος κυρίου ἔλθῃ πρός με; Καὶ ὁ δαίμων: Μὴ θαυμάσῃς· ἐν γὰρ τοῖς καιροῖς τούτοις, σὺ νενίκηκας καὶ Μωυσῆν καὶ Ἠλίαν καὶ Δανιήλ, καὶ μέγας ἐκλήθης ἐν οὐρανοῖς, διὰ τὸ τέλειον τῆς ὑπομονῆς σου· τὸν γὰρ Ἠλίαν, ὑπερβέβηκας τῇ ἀσιτίᾳ· τὸν Δανιήλ, τοῖς ἑρπετοῖς καὶ θηρίοις· τὸν Ἰώβ, τῇ καρτερίᾳ. Νῦν οὖν ἀναστάς, θέασαι τὴν τοῦ ὕδατος λεῖψιν, καὶ ταχέως ἐξελθὼν τῶν ὧδε, ἄπελθε ἐν μοναστηρίῳ τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ· κἀκεῖ ἔσομαι μετὰ σοῦ, καὶ ὠφελήσω πολλοὺς διὰ σοῦ λέγει Κύριος παντοκράτωρ. Καὶ ὁ ἅγιος: Ἐγὼ γίνωσκε, ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἐν πᾶσι συνεργοῦσά μοι Θεοτόκος, καὶ ὁ θερμὸς τῶν ἐν ἀνάγκαις ἀρωγὸς Νικόλαος, τῶν ὧδε οὐκ ἀφίσταμαι· ἅμα δὲ τὸ ἀκοῦσαι τῆς Θεοτόκου, τὸ ὄνομα, εὐθὺς ἐξ ὀφθαλμῶν ἐγένετο τοῦ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἁγίου ὁ δαίμων. Καὶ γνοὺς τὰ τεχνάσματα τοῦ διαβόλου ὁ ἅγιος, καὶ τὴν αὐτοῦ ἐν ἅπασιν ἀσθένειαν, προσηύξατο πρὸς Κύριον, λέγων οὕτως: Ὁ μὲν ἐχθρός, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεός μου, ὠρυόμενος περιέρχεται ζητῶν καταπιεῖν με· ἀλλὰ σὺ τῇ κραταιᾷ χειρί σου, περιφρουρεῖς με τὸν δοῦλόν σου· διὸ καὶ εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ ἀπέστης ἀπ' ἐμοῦ.

19. Ταῦτα λέγων ὁ ἅγιος, ἡσύχασε. Καὶ τῇ ἐκείνης ἡμέρας νυκτί, ἀφυπνώσαντος αὐτοῦ ὡς εἰώθει μικρόν, φαίνεται αὐτῷ ἡ ταχεῖα τῶν χριστιανῶν βοήθεια, ἡ φιλάνθρωπος Θεοτόκος, ἅμα Νικολάῳ τῷ μεγάλῳ, καί φησι πρὸς αὐτόν: Ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι δειλιάσῃς· ὁ γὰρ Θεὸς μετὰ σοῦ ἐστιν· καὶ ἀναντιῤῥήτως αὔριον ἀποστέλλεται Ἄγγελος τροφὴν οὐράνιον κομίζων σοι· τοῦτο δὲ προστεταγμένος ἐστί, κατὰ τεσσαρακονθήμερον ἀπὸ τῆς δεῦρο ποεῖν. Καὶ ταῦτα εἰπόντων, καὶ τὴν εἰρήνην αὐτῷ δεδωκότων, ἀνεχώρησαν· ὁ δὲ πεσὼν προσεκύνησε τὸν τόπον ἔνθα οἱ πόδες αὐτῶν ἵσταντο. Καὶ τῇ ἐπαύριον, ἔρχεται ὁ Ἄγγελος ὑψόθεν ἐπιφερόμενος τὰς οὐρανίους τροφὰς· καὶ ὑποδείξας τὸ μάννα, καθὼς ἡ Θεοτόκος ὑπέσχετο, ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ. Εὐχαριστήσας δὲ τῷ Θεῷ καὶ τῇ τούτου Μητρί, ἡσύχασε κατὰ μόνας ἀσκῶν, καὶ τὰς εὐχὰς τῷ Κυρίῳ ἀποδιδούς, ἔτη πεντήκοντα τρία· ἐξέλιπον δὲ καὶ αἱ πυκναὶ φαντασίαι τοῦ διαβόλου καὶ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, τῇ τοῦ Θεοῦ συνεργείᾳ καὶ συμμαχίᾳ. Ἐν δὲ τοῖς τοσούτοις χρόνοις οὐχ ἑώρακε φύσιν ἀνθρώπου οὐκ ἦν αὐτῷ τραφὴ πλὴν τοῦ μάννα· οὐκ ἔνδυμα· οὐ σκέπη, οὐκ ἄλλο τι τῶν ὅσα χρῄζει τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος· ἀλλὰ μόνον τὸν οὐρανὸν ἔχων στέγην, καὶ τὴν γῆν ἀγαπώμενον κλινίδιον, οὕτως ἐπανεπαύετο ὁ μακάριος· ἐν καύματι μὲν καιόμενος, ἐν ἀνέμῳ δὲ καὶ χιόνι ψυχόμενος. Καὶ ταῦτα πάντα ὑπέμεινεν ὑπὲρ ἄνθρωπον διὰ τὴν μέλλουσαν μισθαποδοσίαν. Ὅτε οὖν ἠθέλησεν ὁ Κύριος φανερῶσαι αὐτὸν τοῖς ἀνθρώποις, οἰκονομίαν τοιόνδε τὸν τρόπον γενέσθαι παρεσκεύασεν.

20. Θηρευτής τις, τὸ τόξον αὐτοῦ καὶ τὴν φαρέτραν λαβών, ἐξῆλθε θηρεῦσαι κατὰ τὸ Ὄρος· πολλὰς δὲ λόγχμας, φάραγγάς τε βαθείας καὶ ἀποκρήμνους, καὶ τὰς ὑλώδεις ῥαχίας τοῦ Ὄρους παραμειψάμενος, ἐγένετο κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος ἔνθα ὁ ἅγιος τὴν ἀγγελικὴν ἠσπάζετο πολιτείαν, καὶ τὸν οὐράνιον ἦν ἐμπορευόμενος πλοῦτον. Καὶ ἰδοὺ παμμεγέθης ἔλαφος τοῦ πλησιάζοντος τῷ σπηλαίῳ δρυμοῦ ἐξελθών, σκιρτῶν πως, ἤλατο ἐνώπιον τοῦ θηρευτοῦ· ἰδὼν δὲ ἐκεῖνος ὑπερμεγέθη τε ὄντα καὶ σφόδρα ὡραῖον, τἆλλα πάντα καταλιπών, ἠκολούθει τοῦτον ἐφ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Ὥσπερ δὲ ἐκ προνοίας τινὸς ὁ ἔλαφος ὁδηγούμενος, ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω τοῦ σπηλαίου· κατ' ἴχνος δὲ βαίνοντος τοῦ θηρευτοῦ, καὶ περισκοποῦντος ποίῳ τρόπῳ περιγένηται τοῦ ζῴου, φαίνεται αὐτῷ ἐν τοῖς δεξιοῖς μέρεσιν ἀτενίσαντι, ἀνὴρ βαθὺς μὲν τὴν ὑπήνην, καὶ τὰς τῆς κεφαλῆς τρίχας μέχρι τῆς μήτρας καθιεμένας ἔχων· τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα ἅπαν γεγυμνωμένον, καὶ παντὸς ἐστερημένον ἐνδύματος· ὃν ἰδών, καὶ τῷ παραδόξῳ τοῦ ὁράματος ἔκπληκτος γεγονώς, ἐδειλίασε σφόδρα· καὶ τὸ θήραμα καταλιπών, ὀπισθόρμητος εἴη, καὶ φεύγειν ὅση δύναμις ἤρξατο. Ἑωρακὼς δὲ τοῦτον ὁ μακάριος φυγῇ χρησάμενον, φησὶ πρὸς αὐτὰν μεγάλῃ τῇ φωνῇ: Τί φοβῇ; τί ταράττῃ; τί δέ με φεύγεις ἀδελφέ; κἀγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὡς καὶ σύ, καὶ οὐ φάσμα δαιμόνιον ὡς ὑπέλαβες. Δεῦρο πρός με καὶ ἔγγισον, καὶ ἀναγγελῶ σοι πάντα τὰ κατ' ἐμέ· εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἀπέστειλέ σε ὁ Κύριος. Ἐμφόβου δὲ τοῦ ἀνδρὸς ὑποστρέψαντος καὶ θάμβους πλήρους, ἀσπασάμενος ὁ πατὴρ καὶ θαῤῥεῖν προτρεψάμενος, καθ' εἱρμὸν

καὶ τάξιν καὶ ἀκολουθίαν, πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ ἀνήγγειλε τῷ ἀνδρί, τήν τε κάθειρξιν αὐτοῦ τὴν ἐν τῷ Σαμαρᾷ καὶ τὴν ἀνάῤῥυσιν τὴν διὰ τοῦ μεγάλου πατρὸς Νικολάου γενομένην, καὶ τὸ ποίῳ τρόπῳ κατῴκησεν ἐν τῷ ὄρει· καὶ πῶς παρὰ τῶν δαιμόνων διαφόρως ἐπολεμήθη· καὶ πῶς ἐτρέφετο ὑπὸ τοῦ Ἀγγέλου· καὶ πῶς παρέσχεν αὐτῷ τὸ μάννα ὁ Κύριος, καὶ ὅπως τῇ τούτου καὶ μόνῃ τροφῇ διήρκεσεν ἔτη πεντήκοντα τρία· καὶ ἁπλῶς πάντα τὸν βίον αὐτοῦ διεσάφησε τῷ ἀνδρί. Ἐκπλαγεὶς δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις, καὶ ἐννεὸς γενόμενος, ἔφη τῷ ἁγίῳ: Νῦν ἔγνων ὅτι ὁ Κύριος ἐπεσκέψατό με καὶ ὑπέδειξέ μοι, ὦ πάτερ, κεκρυμμένον σε τὸν αὐτοῦ θεράποντα· κἀγὼ τοίνυν μετὰ σοῦ ἔσομαι ἀπὸ τοῦ νῦν δοῦλε τοῦ Θεοῦ, καὶ σὺν σοὶ τὸν σωτήριον διανύσω ἀγῶνα. Ὁ δὲ φησι πρὸ αὐτόν: Οὐχ οὕτως ἔσται τέκνον· ἀλλὰ πρῶτον ἄπελθε ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ τὸ ἐπιλαγχάνον σοι μέρος τῆς πατρικῆς κληρονομίας διάδος τοῖς δεομένοις· ἀπόσχου τε οἴνου καὶ κρεῶν καὶ τυροῦ καὶ ἐλαίου, καὶ πρὸ τούτων, τῆς ἰδίας γυναικός· καὶ ἐπιμελήθητι εὐχῶν καὶ προσοχῆς καὶ ψυχῆς συντετριμμένης τοῦτον τὸν χρόνον· καὶ μετὰ τὸ τέλος αὐτοῦ ἐλθὲ πρός με, καὶ εἴτι μοι Κύριος ὁ Θεὸς ἀποκαλύψει, τοῦτο καὶ γενήσεται.

21. Ταῦτα εἰπών, καὶ τὴν εὐχὴν αὐτοῦ ὡς ἀῤῥαβῶνα δοὺς τῷ θηρευτῇ, ἀπέστειλεν εἰς τὰ ἴδια εἰρηκώς: Σὺ μὲν ἐν εἰρήνῃ πορεύου τέκνον· τὸ δὲ μυστήριον φύλαττε· θησαυρὸς γὰρ φανερούμενος, εὐάλωτος ἔσται κλέπταις καὶ εὐεπιχείρητος. Καὶ ἀπελθὼν ὁ θηρευτής, τὸν μὲν χρόνον ἐκεῖνον ἐποίησε καθὼς εἶπεν ὁ ἅγιος· μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐντολῆς, λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ δύο μοναχοὺς καὶ τὸν ἴδιον ἀδελφόν, ἐπορεύθησαν ἅμα εὑρόντες πλοιάριον· καὶ δὴ ἐν ὀλίγῳ καθώρμισαν ἐν τῷ ἀκροθηνίῳ. Καὶ τῆς ὁδοῦ πόθῳ πολλῷ ἀψάμενοι, ἀνέρχονται εἰς τὸ σπήλαιον. Καὶ θέα μοι, ὦ φιλότης, τὸ τῆς θείας οἰκονομίας ἀπόῤῥητον· προλαβὼν γὰρ πάντας ὁ θηρευτής, ἅτε δὴ καὶ ζήλῳ θερμοτέρῳ κινούμενος, εὗρε τὸν μακάριον τεθνεῶτα, καὶ τὰς χεῖρας σταυροειδῶς δεδεμένας ἔχοντα, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς εὐσχημόνως κεκαλυμμένους καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα σεμνῶς ἐπὶ γῆς κείμενον. Ἰδὼν δὲ οὕτω τὸν ἅγιον κείμενον, τῇ λύπῃ ὥσπερ ἔκπληκτος γεγονώς, ταῖς χερσὶ κρούσας τὸ πρόσωπον, ἔπεσε χαμαὶ οἰμωγῇ καὶ κλαυθμοῖς καὶ ὀδυρμοῖς συνεχόμενος, Μετὰ μικρὸν δὲ καὶ οἱ συνελθόντες αὐτῷ μοναχοὶ καταλαβόντες ἐκεῖσε, καὶ τὰ περὶ τῆς διδαχῆς καὶ νουθεσίας καὶ ἐντολῆς τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ βίου αὐτοῦ εἰπόντος αὐτοῖς μετὰ δακρύων τοῦ θηρευτοῦ, ἔκλαυσαν καὶ αὐτοὶ πικρῶς στερηθέντες τῆς αὐτοῦ ὁμιλίας καὶ εὐχῆς.

22. Ὁ οὖν τοῦ θηρευτοῦ ἀδελφός, πνεύματι κατείχετο ἀκαθάρτῳ· καὶ ἅμα τῷ προσεγγίσαι καὶ ἅψασθαι τοῦ λειψάνου, ἦν ἰδεῖν φοβερώτατον θέαμα· σπαραγμοὶ γὰρ συνεχεῖς τὸ σῶμα αὐτοῦ κατεσπάραττον, οἵ τε ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὕφαιμοι ἐγένοντο καὶ διάστροφοι· τὸ δὲ στόμα πλῆρες ἀφροῦ· καὶ τρίζωντοὺς ὀδόντας ἐβόα λέγων. Ὦ Πέτρε, οὐκ ἀρκεῖ σοι τῶν πεντήκοντα τριῶν χρόνων ὁ διωγμὸς ὃν ἐποίησας εἰς ἐμὲ ἐξεώσας με τοῦ σπηλαίου μου, ἀλλὰ καὶ νῦν βούλει με καὶ ταύτης ἐκδιῶξαι τῆς κατοικίας μου; οὐκ ἀκούω σου, οὐδ' οὐ μὴ ἐξέλθω. Καὶ βλεπόντων τῶν ἑστηκότων, ἐγένετο φαιδρά τις καὶ περικαλλὴς ἡ τοῦ ἁγίου ὄψις. Καὶ πολλὰ σπαράξαν καὶ διαταράξαν αὐτὸν τὸ τῆς κακίας δαιμόνιον, ἀπέστη ὡσεὶ καπνὸς ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ἀνθρώπου, ὃς πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, ἄφασίᾳ κατείχετο καὶ ἀφωνίᾳ, νεκροῦ μηδὲν διαφέρων· ἐπικαλεσαμένων δὲ τὰς εὐχὰς τοῦ ἱεροῦ γέροντος, καὶ τὴν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

δι' αὐτῶν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἠγέρθη ἐῤῥωμένος καὶ σωφρονῶν, εἰπὼν τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ : Εὐχαριστῶ σοι κύριέ μου ἀδελφέ, ὅτι διὰ σοῦ ἐν καλῷ ἦλθον ὧδε, καὶ ταύτης ὡς ὁρᾷς ἔτυχον τῆς ἰάσεως.

23. Χαρᾷ τοίνυν καὶ δάκρυσι τὸ τίμιον αὐτοῦ ἀράμενοι λείψανον ἦεσαν ἐπὶ τὸ πλοῖον, καὶ εἰσελθόντες ἐν αὐτῷ, ἤνυον τὴν ὁδὸν αὐτῶν τὴν ἐπὶ βοῤῥᾶν παραπλέοντες τοῦ ὄρους πλευράν· κακ' οἰκονομίαν δὲ Θεοῦ ἔστη τὸ πλοῖον ἐν τῷ πελάγει, ἐν ἴσῳ γενόμενον τῆς μονῆς ἧς ἡ προσηγορία, τοῦ Κλήμεντος. Μὴ θαυμάσητε δὲ μονῆς ἀκούσαντες· ἡ γὰρ τῆς Θεοτόκου πρόῤῥησις ἤδη προβαίνειν ἤρξατο, καὶ τὸ δὴ λεγόμενον, ἀπὸ σταγόνος ὕδατος, τῆς τῶν κατοικούντων ἐνδείας εὐαριθμήτου καὶ ὀλιγότητος, εἰς πέλαγος αὔξειν ἄπειρον καὶ πλατυσμὸν καὶ πλῆθος τὸ νυνὶ φαινόμενον, ἡ τῶν καλῶν συνεργὸς ᾠκονόμησε πρόνοια. Ὅθεν εὐκαιρόν ἐστιν εἰπεῖν καὶ ἡμᾶς μετὰ τοῦ εἰπόντος, «ὡς καλοί σου οἱ οἶκοι Ἰακώβ, αἱ σκηναί σου Ἰσραήλ, ἃς ἔπηξεν ὁ Κύριος καὶ οὐκ ἄνθρωπος». Ἀπὸ ὥρας δὲ τρίτης ἕως ἐννάτης, καὶ κώπαις χρώμενοι, καὶ ἱστία ἐφαπλοῦντες, καὶ ἄνεμον ἐπιτήδειον ἔχοντες, μετακινῆσαι τοῦτο ἐκεῖθεν οὐκ ἴσχυον. Ὁρῶντες δὲ οἱ τῆς εἰρημένης μονῆς μοναχοὶ τὸ πλοῖον μὴ μετακινούμενον, καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ ἀνάγκῃ καὶ βίᾳ χρωμένους τοῦ παραιτέρω προϊέναι, καὶ ἀστοχοῦντες, ἐθαμβοι ἐγένοντο· καὶ οἰκείῳ πορθμείῳ χρησάμενοι, ἀπῆλθον πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐπυνθάνοντο παρ' αὐτῶν, τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι· οὐκ ἠβούλοντο δὲ οὗτοι φανερῶσαι τὸ μυστήριον, ἀλλὰ πλασταῖς καὶ ψευδέσι χρώμενοι ἀπολογίαις, ἔσπευδον τὰ τοῦ πράγματος διασκεδάσαι. Ἐπιγνόντες δὲ οἱ μοναχοί, ὡς, οὐκ ἀληθῆ λέγουσιν ἀλλ' ἐπίπλαστα, μόνον ὡς ἔνευσαν τὸ πλοῖον πρὸς τὴν μονήν, καὶ εὐθὺς ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπορεύθη ἐπὶ τὴν γῆν· ἐμβριμησάμενος δὲ αὐτοῖς ὁ προεστώς, καὶ ἀπειλαῖς σφοδροτάταις χρησάμενος, καταλεπτὸν ἔμαθε πάντα παρὰ τοῦ θηρευτοῦ. Εὐθὺς δὲ μετὰ κηρῶν καὶ λαμπάδων δραμόντες, ἦραν τὸ λείψανον καὶ κατέθεντο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Καὶ ἦν ἰδεῖν πᾶσαν νόσον δραπετεύουσαν τῶν τῆς μονῆς ἀδελφῶν καὶ τοὺς κακῶς ἔχοντας αὐθωρὸν ἰωμένους. Διαδραμοῦσα δὲ, ὥσπερ τις κήρυξ, ἡ φήμη, οὐ μόνον τοὺς ἐν τῷ Ἄθῳ Ὄρει συνήθροισε μοναχούς, ἀλλὰ καὶ πλήθη ἄπειρα τῆς περιχώρου· καὶ πάντες ἰῶντο καὶ ἐθεραπεύοντο, ὁπόταν κατείχοντο νοσήματι. Καὶ ἦν χιὼν μεγάλη καὶ ἀγαλλίασις ἔν τε τοῖς ἐν τῷ Ὄρει, καὶ πᾶσι τοῖς ἔξωθεν ἀθροισθεῖσι.

24. Καὶ μετὰ ταῦτα, οἱ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὄντες μοναχοί, λαβόντες τὸ ἅγιον λείψανον, ἤγαγον ἐν τῷ νάρθηκι τοῦ πανσέπτου ναοῦ τῆς πανυμνήτου Θεοτόκου, ἔνθα εἰώθεισαν τὰς ἐτησίους συνάξεις ἐπιτελεῖν. Καὶ ποιήσαντες ἀγρυπνίας καὶ ὑμνωδίας ἀκαταπαύστους μέχρις ἡμερῶν ἑπτά, κατέθεντο ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ ναοῦ τῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ἀλόη καὶ σμύρνῃ καὶ διαφόροις ἀρώμασι, μετὰ καθαρᾶς σινδόνος εἱλήσαντες· εἶχον δὲ αὐτὸ ἐν μεγάλῃ τιμῇ, ὅτι καὶ πάσας αὐτῶν τὰς νόσους ἐθεράπευε καὶ μαλακίας. Οὕτω μὲν οὖν τοῦ ἁγίου ἐν τοῖς ἁπάντων στόμασιν ὄντος, καὶ διαβοήτου τοῖς θαύμασι γενομένου, ὁ θηρευτὴς ἅμα τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ, τὰς εὐχὰς τῶν γερόντων εἰς ἐφόδιον αἰτησάμενοι, τὴν ὁδὸν αὐτῶν ἐπορεύθησαν χαίροντες· οἱ δέ γε μονάζοντες ἐκεῖνοι οἱ τῷ θηρευτῇ συναναβάντες ἐν τῷ σπηλαίῳ, κλοποφορῆσαι τὸ σῶμα τοῦ μεγάλου Πέτρου βουλευσάμενοι, ὑφάλῳ γνώμῃ καὶ κεκρυμμένῳ πλάσματι προσπεσόντες, λέγουσι τοῖς πατράσι : Γνωσιόν ἔστω ὑμῖν θεοφόροι πατέρες, ὡς οὐκ ἀφιστάμεθα τοῦ θησαυροῦ ὃν ὁ Κύριος ἀπεκάλυψεν ἡμῖν,

ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ καὶ ὑμῶν τὰς λοιπὰς ἡμέρας ἡμῶν διανύσομεν. Καὶ τῶν πατέρων μάλα περιχαρῶς δεξαμένων τὸν λόγον, (ἦσαν γὰρ ὑπὲρ τὰς ἄλλας ἀρετὰς τῷ ἁπλάστῳ κοσμούμενοι), μικρὰς ἐκεῖνοι προσμείναντες ἡμέρας, εἰδότες ἔνθα τέθαπτο ὁ πατήρ, νυκτιλόχους ἐνέδρας ποιήσαντες, ὥσπερ τινὲς τυμβωρύχοι τῷ τάφῳ προσέδραμον, καὶ τοῦτον φόβῳ καὶ σπουδῇ διανοίξαντες, τὸ τίμιον ἔλαβον λείψανον, καὶ σὺν αὐτῷ δρομαῖοι τὸν αἰγιαλὸν πεφθακότες, ἐν ἀκατίῳ προστοιχηθέντι ἐμβάντες, τοῦ ὄρους φυγάδες ᾖχοντο.

25. Τούτων αὐτήκοος καὶ αὐτόπτης ὁ ταπεινὸς ἐγὼ γεγονὼς Νικόλαος, ἔσπευσα, εἰ καὶ μὴ πάντα, ἀλλ' οὖν ὀλίγα τινὰ ἐκθέσθαι καὶ τῷ παρόντι ἐντάξαι συγγράμματι, ὡς ἂν εἰδεῖεν οἱ μετέπειτα τοῦ κόσμου ἀνακεχωρηκότες, καὶ τῷ ὄρει τούτῳ προσορμισθέντες πῶς δεῖ περιπατεῖν αὐτούς, καὶ ποίας ἀντέχεσθαι πολιτείας, καὶ μεθ' οἵων ἀγώνων καὶ καμάτων καὶ πόνων, ἡ τῶν οὐρανῶν βασιλεία κληρονομεῖται· ὡς οἵ γε ἀναπεπτωκότες καὶ κατ' ἐμὲ ῥᾳθυμοῦντες, καὶ μέγα τοῦτο μόνον ἡγούμενοι τὸ ῥαγῆναι τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἐν κόσμῳ, τὰ δὲ ἄλλα ἀδεῶς διαπράττοντες, ἤγουν ἐπικτήσεις σκευῶν ποικίλων καὶ πολυτίμων, καὶ ἀγρῶν καὶ κτημάτων καὶ τῶν ἄλλων, ἃ τοῖς φιλοκόσμοις καὶ φιλομερίμνοις εἰσὶ περισπούδαστα πρὸς τὸ μηδὲν ἑαυτοὺς ὠφελῆσαι, καὶ τοὺς ἀκούοντας καὶ τοὺς ὁρῶντας τὰ μέγιστα παραβλάπτουσι, καὶ βλασφημεῖσθαι δι' αὐτῶν τὸ τοῦ Θεοῦ παρασκευάζουσιν ὄνομα, πολυκτήμονες ἀντὶ ἀκτημόνων, ὀνομαζόμενοι, καὶ τοῦ τῆς γῆς πλούτου κύριοι, καὶ τοῦ οὐρανίου πλούτου ἀλλότριοι. Ἀλλὰ μὴ γένοιτό τινα τῶν ἀψευδῶς ἀποτασσομένων τῷ βίῳ, τὴν ἐναντίαν τῶν ἐντολῶν πορεύεσθαι· τὴν στενὴν δὲ μᾶλλον προτιμᾶν τῆς πλατείας, καὶ τὴν πενίαν τοῦ πλούτου, καὶ τῆς δόξης τὴν ἀδοξίαν, καὶ τῆς παρούσης χαρᾶς τὴν νομιζομένην ἐπίπονον καρτερίαν· ἵνα καὶ τῷ παρόντι βίῳ τὸ φῶς αὐτῶν τοῦ βίου διαυγάσῃ, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τὴν ἀναφαίρετον κληρονομήσωσι βασιλείαν, ἧς οὐδὲν τῶν ἐνταῦθα ποθεινότερον ἢ τιμιώτερον τοῖς γε νοῦν ἔχουσι, καὶ τὴν ἀλήθειαν προτιμῶσι τοῦ ψεύδους. Ἀλλ' ἐπαναληπτέον αὖθις τὸν λόγον, καὶ διηγητέον τὰ μετὰ τὴν κλοπὴν τοῦ λειψάνου τοῦ θεοφόρου πατρὸς γενόμενα θαύματα.

26. Ἄραντες τοίνυν οἱ μοναχοί, καθ' ὃν εἶπον τρόπον τὸ σῶμα, κατήχθησαν εἴς τι χωρίον Φώκομιν, τελοῦν ὑπὸ τὸ θέμα Θράκην· ἦν δὲ πλησίον τούτου πηγὴ καὶ παρ' αὐτῇ τὸ ἄριστον ἑτοιμάσαντες, τὴν μὲν πήραν ἐν ᾗ τὸ σῶμα τεθησαύριστο τοῦ ἁγίου, παρὰ φυτοῦ κλάδων ἀπηώρησαν ἐλαίας· αὐτοὶ δὲ αὐτοσχεδίῳ καὶ λιτῇ χρησάμενοι τραπέζῃ, εὐχαριστήσαντες ἤσθιον. Οὕπω δὲ τὰ μέσα τοῦ ἀρίστου τούτων ἐχόντων, ἰδοὺ παμπληθεὶ οἱ τῆς χώρας οἰκήτορρες, μετὰ γυναικῶν καὶ παίδων ἔρχονται ἑκατοὺς σπαράσσοντες καὶ ἀλαλάζοντες, καὶ Πέτρον τὸν μέγαν ἀπὸ τοῦ Ἄθω ἐληλυθότα ἐπικαλούμενοι· τὸν δὲ τρόπον τῆς τοιαύτης αὐτῶν ἀλλοιώσεως, οὐ κατοκνήσω διηγήσασθαι. Στοά τις ἦν ἀρχαία τῆς κρήνης ἐγγὺς ἐν ᾗ οἱ μοναχοὶ ἑαυτοὺς ἔψυχον, οὐ μόνον ὕψει ὑπερφερὴς καὶ πλάτει ὑπερμεγέθης, ἀλλὰ καὶ ἐπιμήκης, ἥτις τῷ χρόνῳ τῇ ὕλῃ καταχωσθεῖσα, οἰκητήριον γέγονε δαίμονος χιλιάρχου, ὃς μετὰ τῶν ὑπὸ χεῖρα τοσαῦτα ἐκεῖσε διέπραττεν, ὡς μὴ μόνον ἀνθρώπους διαφθείρειν καὶ δαίμοσιν ὑποβάλλειν, ἀλλὰ καὶ ὄνους καὶ κύνας καὶ βόας καὶ τὰ λοιπὰ τῶν κτηνῶν ἀποπνίγειν· καὶ πολλὴ θλῖψις ἐν τῇ χώρᾳ καὶ ἀδημονία ἦν περὶ τούτου. Οὗτοι τοίνυν ἅμα τὸ πλησιάσαι αὐτοῖς τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου, ἔφυγον μὲν ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐπεισέφρησαν δὲ ἐν τῇ κώμῃ ἐκείνῃ, καὶ πάντας ἐνθουσιᾶν καὶ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

διαταράττεσθαι τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἐποίουν· ὡς δὲ τῷ φυτῷ καὶ τῇ πήρᾳ σπαραγμῷ καὶ κραυγῇ προσεπέλασαν, ἣν ἰδεῖν θαῦμα τῶν πάλαι θαυμάτων παραδοξότερον· εὐθὺς ἀποσπάντα τὰ δαιμόνια τῶν ἀνθρώπων, καὶ θρηνητικῶς ὀλολύζοντα, τῆς περιχώρου ἐκείνης ἐλαύνεσθαι. Τίς δὲ καταλεπτὸν ἐξείποι, ἢ γραφῇ διασαφῆσοι τῶν γενομένων τότε θαυμάτων τὰ ὑπὲρ ἄμμον πλήθη; μύρου γὰρ εὐωδεστάτου πλῆρες γενόμενον παραυτίκα τὸ λείψανον, ἣν ἰδεῖν τῇ τούτου προσψαύσει δαιμονιῶντας σωφρονοῦντας, τυφλοὺς ὁρῶντας, λεπροὺς καθαιρουμένους, χωλοὺς ἄρτια βαδίζοντας, καὶ ἁπλῶς πάσης πάντας ἀσθενείας ἀπηλλαγμένους, ἐν οἷς καί τις ἀνὴρ ἐν ὅλοις ἔτεσιν ὀκτὼ κλινήρης ἐπὶ τῆς οἰκίας κείμενος, μετὰ κραυγῆς ἠντιβόλει τοὺς κατὰ τὴν λεωφόρον τρέχοντας, ἐπὶ τὴν θαυματουργὸν ἐκείνην πήραν τὴν παρὰ πᾶσιν ᾠδομένην τοῦτον ἀπαγαγεῖν, οἱ δὲ μᾶλλον τοῦ δρόμου εἴχοντο, ἢ ἐκείνου ἤκουον· παραθεωρουμένου δέ, μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἤλγει καὶ ἐδυσχέραινεν. Ὡς δὲ ἤδη ἀπείρηκε, τινὰ πρὸς οἶκτον μὴ ἐπισπώμενος, ἰδοὺ οἱ ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐτοῦ εὐεκτοῦντες, ὑποστρέψαντες καὶ σωφρονοῦντες ἀπὸ τῆς μετὰ τῶν ἄλλων ἐπελθούσης αὐτοῖς ἐπιθέσεως τῶν δαιμόνων, ἐν τάχει διαβαστάσαντες τοῦτον μετὰ τῆς κλίνης, πρὸς τὴν πηγὴν ἐπορεύοντο τῆς ὑγείας· καὶ ἅμα τὸ πλησίον γενέσθαι, ἤλλατο τῆς κλίνης, εὐθὺς καὶ εἷς τῶν ὁδοιπορούντων ἐγένετο, οὓς καὶ προλαβών, καὶ τῷ Ἁγίῳ περιχαρείας δάκρυσι προσπεσών, πάντων εἰς αὐτὸν θεωρούντων, ἄρτιος τοῦ ἐδάφους ἠγέρθη καὶ ὑγιής, ἠχόν τινα φοβερὸν καὶ τρισμὸν τῶν ἄρθρων αὐτοῦ τῇ ἐγέρσει ἀποτελεσάντων. Καὶ πάντες ἔδωκαν δόξαν τῷ Θεῷ, μετὰ τῶν ἄλλων ἰδόντες καὶ τὸ φρικτὸν τοῦτο θέαμα.

27. Φήμης δὲ καθ' ὅλης τῆς περιχώρου διαδραμούσης, ἦν ἰδεῖν συῤῥέοντα τὰ τῶν πλησιοχώρων πλήθη, οἳ τοὺς ἀῤῥώστους αὐτῶν ἐπὶ κραββάτοις φέροντες, ἐῤῥωμένους καὶ ὑγιεῖς ἰδίοις ποσὶ βαδίζοντας εἰς τὰ οἰκεῖα διέσωζον· γνωστὸν δὲ τῷ τῆς πόλεως ἐπισκόπῳ γενόμενον, λαβὼν πάντα τὸν κλῆρον αὐτοῦ μετὰ θυμιαμάτων καὶ κηρῶν, σταυροὺς ταῖς χερσὶ καὶ τὸ ἅγιον βαστάζοντας εὐαγγέλιον, τὸ χωρίον κατέλαβον ἔνθα τὸ ἱματοφόρον ὑπῆρχε τοῦ ὁσίου λείψανον, καὶ ὡς ἀπὸ σημείου ἑνός, τιμῆς ἕνεκεν προσηκούσης, κεκλιμένως ἐβάδιζον ἕως ἐλθόντες ἔστησαν ἐν τῇ κλίνῃ· καὶ ποιήσαντες εὐχὴν ἐκτενῆ, περιεπτύξατο τὸ λείψανον πρῶτον μὲν ὁ ἐπίσκοπος εἶθ' οὕτως οἱ καθ' ἑξῆς· καὶ ὥρας οὐκ ὀλίγας προσκαρτερήσαντες, εἶδον θαυμάτων ἄβυσσον προϊοῦσαν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν, καὶ δάκρυσι βρέχοντες τὰς παρειὰς τὸ, Κύριε ἐλέησον, ἔκραζον, καὶ τὸ, δόξα σοι ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν τὰ παράδοξα θαύματα διὰ τῶν εὐαρεστούντων σοι. Μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν καλέσας τοὺς μοναχοὺς ὁ ἐπίσκοπος, λέγει παρακλητικῶς αὐτοῖς : Δέομαι ὑμῶν ἀδελφοί, χαρίσασθαι ἡμῖν τὸν θεῖον τοῦτον καὶ χρυσοῦ παντὸς τιμιώτερον θησαυρόν, καὶ οἰκοδομήσας οἶκον εὐκτήριον, ἐν αὐτῷ τοῦτον περιστελῶ εἰς μνήμην ὑμῶν καὶ λύτρον τῶν ἐμοὶ πεπλημμεληκότων ἐν τῷ παρόντι βίῳ, καὶ ταύτης ἕνεκεν τῆς χάριτος, λήψεσθαι παρ' ἐμοῦ νομίσματα ἑκατόν· οὐ γὰρ ἀνέχομαι τοιοῦτον μαργαρίτην πολύτιμον ὧδε κἀκεῖσε περιέρχεσθαι, ἢ τὸν λύχνον ὑπὸ τὸν μόδιον κρύπτεσθαι καὶ τὰς ἀκτῖνας συστέλλειν τῆς χάριτος. Οἱ δὲ μοναχοὶ μηδὲ ἄκροις ὠσὶ τὰ ῥηθέντα θελήσαντες παραδέξασθαι, ἔμειναν ἀντιπίπτοντες, καὶ μὴ μεθήσειν φάσκοντες, κἂν χρυσοῦ ὑπόσχοιτο χίλια τάλαντα· ὡς δὲ τῇ ἐξουσίᾳ χρησάμενος τούτοις ἐνεβριμήσατο ὁ ἐπίσκοπος ἅμα τῷ λοιπῷ καταλόγῳ τῶν ἱερέων, ἐὰν μὴ ταῦτα βούλησθε λαβεῖν εἰρηκότες, ἀπέλθετε τῶν ὧδε κεναῖς ταῖς χερσί, καταπειθεῖς γεγόνασι καὶ ὑποκλινεῖς. Καὶ τὰ ἑκατὸν εἰληφότες νομίσματα, μετὰ καί τινων ἄλλων εἰδῶν, ἐπορεύθησαν πρὸς τὰ τῆς ἀνατολῆς μέρη· τὴν μὲν τοῦ ὁσίου στέρησιν ὀδυρόμενοι, τῇ δὲ ποσότητι τοῦ χρυσίου, μικρὸν τὴν λύπην παραμυθούμενοι.

28. Ἀναχωρησάντων δὲ τούτων, ἰδού τις δαιμονῶν ἔτρεχε, βοῇ χρώμενος ἀνυποστάτῳ, καὶ Πέτρον τὸν ἀπὸ Σχολαρίων ἀνακαλούμενος· οὐκ ἀρκετὸν ἐφάνη σοι, λέγων, τὸ τῆς ἐμῆς κατανομῆς καὶ τοῦ Ὄρους διῶξαι, ἐν ᾧ ὢν ἔσπευδον πλανᾶν τοὺς μοναχούς κατὰ τὸν κόσμον ἔρχεσθαι, ἀλλὰ καὶ ὧδε παραγέγονας, τῆς μικρᾶς ταύτης βουλόμενος ἐξορίσαι με κατοικίας καὶ ἀναπαύσεως; ἄρτι σου τὸ σῶμα πυρίκαυστον ποιῶ πάντων ὁρώντων, εἰ μὴ ἐάσῃς με· ἦν δὲ κατέχων ὁ ἄνθρωπος λαμπάδας πυρὸς ἐν ἑκατέραις ταῖς χερσί, καὶ ὡς μόνον ὥρμησε ταύτας ἐν τῷ λειψάνῳ θεῖναι, γέγονέ τις ψόφος καὶ ἦχος βίαιος, καὶ παραχρῆμα ὡς ἀστραπὴ πυρὸς ἀπέπτη τοῦ ἀνθρώπου ὁ δαίμων θρηνητικῶς τὸν ἀέρα περιερχόμενος. Δοξασάντων δὲ πάντων κἂν τούτῳ τὸν φιλάνθρωπον Κύριον, λαβὼν τὸ λείψανον ὁ ἐπίσκοπος ἅμα τῷ κλήρῳ ἐν τῷ ἐπισκοπείῳ ἦγαγον· κἀκεῖσε διαφόρων ἀσθενειῶν διάφοροι τῶν συῤῥεόντων ἀπαλλαγέντες, ἐν πολυτίμῳ λάρνακι, μύροις τοῦτο κατετίθεσαν, καὶ πρὸς τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκόμισαν, καὶ ἐπὶ τρισὶ νυχθημέροις δοξολογίας ποιήσαντες, οὕτως ἕκαστος φόβῳ καὶ χαρᾷ σύμμικτοι, εἰς τὰ ἴδια ἴεσαν. Μέχρι δὲ τοῦ νῦν ἰάσεις ἐκεῖσε ἐπιτελοῦνται πολλαὶ εἰς δόξαν τῆς Παναγίας καὶ Ὁμοουσίου Τριάδος, καὶ τιμὴν τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν.

29. Τούτων ἀκούσαντες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες ἐν πλαξὶ καρδίας πάντα γράψωμεν καὶ ποιήσωμεν, καὶ τῶν πρὸ ἡμῶν πατέρων τὸν ἀκηλίδωτον βίον καὶ μικροῦ δεῖν ἄσαρκον καὶ ἀσώματον, ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς ἐντυπώσαντες, κλαύσωμεν καὶ θρηνήσωμεν τὸ χαῦνον ἡμῶν εἰδότες, καὶ πρὸς πᾶν ἀγαθὸν μαλακὸν καὶ ἀναδυόμενον. Ἐκεῖνοι γὰρ ἅπαξ κόσμου καὶ τῶν ἐν κόσμῳ ἀπαλλαγέντες, οὐκέτι περὶ τὰς κοσμικὰς ματαιοπονίας ἑαυτοὺς ἀπησχόλησαν· ἀλλ' ὁσημέραι πυρὶ προσλαμβάνοντες πῦρ, καὶ ταῖς ἀναβάσεσιν ὥσπερ θεούμενοι, τὰ κάλλη τῶν ὁρωμένων καὶ τοῦ βίου τὴν εὐθηνίαν, ὡς σκιὰν παρέτρεχον, καὶ τὰς μερίμνας καὶ φροντίδας καὶ τἆλλα, οἷς οἱ φιλοκτήμονες καὶ φιλόϋλοι ἥδονται, ὡς ἐμπόδιον τῶν ἀρετῶν ἀπεστρέφοντο, μονολόγιστον κεκτημένοι διαγωγὴν καὶ μονότροπον, τὴν δυσεύρετον καὶ σπανίοις ἄρτι γινωσκομένην, ἵνα μὴ λέγω περατουμένην· οὐ γὰρ τρυφῆς ἐπεμελῶντο, οὐ χιτῶσιν ἐπετέροντο, ἢ σωματικὴν ἐζήτουν ἀνάπαυσιν, οὐδὲ κτήσεις ἐπόθουν καὶ ἐπικτήσεις καὶ πλατυσμοὺς καθάπερ ἡμεῖς, ἀλλ' εἰς ὀσμὴν μύρου ἔτρεχον τοῦ νοητοῦ, ὅ ἐστι Χριστὸς ἡ ζωὴ καὶ τὸ φῶς, καὶ παρ' αὐτοῦ τὰς οὐρανίους ἐδέχοντο τρυφὰς καὶ παρακλήσεις, ὧν κόρος τοῖς γευσαμένοις οὐκ ἔστιν· ὅθεν καὶ τοιαύτας εἰλήφασι χάριτας, καὶ κατὰ παθῶν καὶ δαιμόνων τὰ νικητήρια ἔχουσιν.

30. Ἴδε οὖν πᾶς ὁ τοῦ θεαρέστου τούτου βίου ἀκροατὴς οἷον φωστῆρα τηλαυγῆ καὶ παγκόσμιον τὸ καθ' ἡμᾶς τοῦτο θεῖον Ὄρος ἐξήνεγκεν, ὃς ἀγρυπνίᾳ καὶ πόνῳ καὶ γυμνότητι καὶ ἀσιτίᾳ διηνεκεῖ καὶ πένθει καὶ συντριβῇ καρδίας ἐν ὅλοις ἔτεσι πεντήκοντα καὶ τρισὶν ἑαυτὸν ἐκδυσάμενος, ἀνώτερος γέγονε καὶ λογισμῶν καὶ παθῶν καὶ δαιμόνων, καὶ εἰς αὐτὸ πέφθακε τὸ τῶν ὁρεκτῶν ἔσχατον, τὴν ἄκραν λέγω πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην, καὶ τὴν πρώτην καὶ μόνην μακαριότητα. Ἧς ἀξιωθείημεν καὶ ἡμεῖς ἔργῳ τὴν τούτου πολιτείαν μιμούμενοι, καὶ τοῖς κατὰ Θε-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ὸν προτερήμασιν ἐγκαλλωπιζόμενοι, ἵνα καὶ τῶν ὁμοίων αὐτῷ γερῶν ἐπιτύχωμεν παρὰ τῆς ἀεννάου πηγῆς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. Ὧ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ ἀνάρχῳ Πατρὶ καὶ τῷ ζωοποιῷ καὶ παναγάθῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

ΕΙΚΩΝ ΑΝΕΥ ΕΙΚΟΝΟΣ

(Ἐξ ὅσων εἶδα κατὰ τὴν περιοδείαν μου)

Ἡ ἐν τῷ Πρωτάτῳ τῶν Καρυῶν εἰκὼν τῆς Θεοτόκου τοῦ «Ἄξιόν ἐστιν»

Ὁ Κύριος ἐπέτρεψεν ὅπως καὶ δι' ἔκτην φορὰν ἐπισκεφθῶ τὴν ἰδιοκτησίαν τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου, τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος. Ἐπιθυμῶ ὅπως κάμω γνωστόν, χάριν ἐντρυφήματος μᾶλλον ἢ ὠφελείας, εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ παρόντος περιοδικοῦ μερικὰ πράγματα, ἅτινα πρέπει νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὸ ἅγιον Ὄρος, διὰ τοῦτο τὸ παρὸν δημοσίευμα δύναται νὰ ἐπέχῃ καὶ θέσιν προχείρου ὁδηγοῦ δι' αὐτούς.

Ἐπαναλαμβάνω διὰ νὰ ὑπομνήσω ὅσα ἀνέφερον κατὰ τὰς ἐντυπώσεις μου τὰς δημοσιευθείσας εἰς τὸ γ΄. ἔτος τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» ὅτι εἶναι ἀνάγκη πάντες οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸ ἅγιον Ὄρος μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ ἀποκομίσουν ἐκ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης μεγάλας πνευματικὰς ὠφελείας. Δὲν εἶναι ζήτημα ἐξόδων τόσον, ὅσον ζήτημα ἀποφάσεως. Διότι τὰ κυρίως ἔξοδα εἶναι μόνον διὰ τὴν μετάβασιν καὶ ἐπιστροφήν. Ἡ δὲ μετάβασις γίνεται ἢ ἀτμοπλοϊκῶς μέχρι τῆς Δάφνης ἢ σιδηροδρομικῶς μέχρι Θεσσαλονίκης καὶ ἐκεῖθεν δι' αὐτοκινήτου μέχρις Ἱερισσοῦ, εἶτα εἰς τὴν παραλίαν τῆς Τρυπητῆς καὶ διὰ βενζινοπλοίου κατόπιν εἰς Δάφνην. Ἡ διὰ θαλάσσης συγκοινωνία ἐνεργεῖται ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος, διὰ ξηρᾶς δὲ καθημερινῶς. Ἀπὸ τῆς Δάφνης μέχρι τῶν Καρυῶν (πρωτεύουσαν τοῦ ἁγίου Ὄρους, ἔνθα μένει ἡ ἱερὰ Κοινότης τῶν εἴκοσιν ἱερῶν Μονῶν καὶ ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ) εἶναι 2 1)2 ὧραι καὶ δύναταί τις νὰ μεταβῇ πεζῇ ἂν ἔχῃ πράγματα θὰ πάρῃ ζῶον ἀπὸ τὴν Δάφνην καὶ θὰ πληρώσῃ 40—50 δραχ. Εἰς Καρυάς, ἀφοῦ διέλθῃ ἐκ τῆς ἀστυνομίας καὶ πάρῃ σημείωμα ὅτι εἶναι καλὸς ἄνθρωπος καὶ δύναται νὰ ἐπικοινωνήσῃ ἐλευθέρως, θὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἱερὰν Κοινότητα νὰ πάρῃ τὸ διαμονητήριον πληρώνων διὰ χαρτόσημον 50 δραχ. αἵτινες δίδονται πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐν ἁγίῳ Ὄρει Ἀθωνιάδος Σχολῆς. Τὸ διαμονητήριον αὐτὸ εἶναι ἕνα συστατήριον ἔγγραφον τῆς ἱερᾶς Κοινότητος πρὸς ἁπάσας τὰς μονὰς καὶ λοιπὰ καθιδρύματα καὶ διὰ τοῦ ὁποίου συνίσταται ὁ ἐπισκέπτης πρὸς τὴν ἱερὰν μονὴν νὰ γίνῃ δεκτὸς καὶ νὰ τῷ παρασχεθῇ κάθε περιποίησις καὶ εὐκολία, ὅσον ἀφορᾷ τὴν γενικὴν ἐπίσκεψιν τῆς μονῆς, τὸν ἀσπασμὸν τῶν ἱ. θαυματουργῶν εἰκόνων καὶ ἁγίων λειψάνων ἢ ἂν θέλουν οἱ ἐκ τῶν ἐπισκεπτῶν λόγιοι νὰ ἀντιγράψουν διάφορα θέματα ἀπὸ διαφόρους Κώδικας κλπ. Εἶτα κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του, ἐὰν ἡ μονὴ εἰς ἣν πρόκειται νὰ μεταβῇ εἶναι μακράν, θὰ τῷ παράσχῃ τὰ μέσα νὰ μεταβῇ ἐκεῖ διὰ ζώου ἢ διὰ λέμβου (ἐὰν εἶναι παραθαλασσίως αἱ μοναί.)

Τὰς εὐκολίας αὐτὰς παρέχει τὸ μεγάλο διαμονητήριον, τῶν 50 δραχμῶν. Ὑπάρχει ὅμως καὶ τὸ μικρὸν διαμονητήριον, τὸ ὁποῖον χορηγεῖται δωρεάν. Αὐτὸ δίδεται εἰς τοὺς ἐργατικούς, οἵτινες μεταβαίνουν εἰς ἅγιον Ὄρος δι' ἐργασίαν καὶ πρόκειται νὰ παραμείνουν ἐπὶ μακρόν. Τὸ μεγάλο ἐπίσης διαμονητήριον δίδεται δωρεὰν εἰς τοὺς φοιτητὰς καὶ μαθητὰς διαφόρων ἀνωτέρων σχολῶν οἵτινες μεταβαίνουν ἐκεῖ διὰ συγγραφικήν τινα ἐργασίαν θρησκευτικὴν ἢ φιλολογικὴν ἢ καὶ ἁπλῶς νὰ προσκυνήσουν.

Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν διαφόρων μονῶν, δὲν ἀπαιτοῦνται διόλου ἔξοδα οὔτε δὲ κεριὰ διὰ νὰ ἀνάψῃ κανείς, διότι ἡ φιλοξενία ἐφαρμόζεται πλουσιωτάτη καὶ πρόθυμος. Μόνον προκειμένου ν' ἀσπασθῇ τις τὰ ἅγια λείψανα δύναται, ἐὰν θέλῃ, νὰ προσφέρῃ ἐλάχιστόν τι εἰς τὸν ἱερέα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἐλάχιστον περιέρχεται εἰς τὴν μονήν, διότι ὅλοι οἱ πατέρες, πρὸ παντὸς τῶν κοινοβίων, δόξα τῷ Θεῷ, διατηροῦν πλήρη ἀκτημοσύνην. Μ' ὅλον τοῦτο δὲν ἐμποδίζεται εἰς τοὺς χριστιανοὺς νὰ προσφέρουν μικρὸν ἢ μέγα ποσὸν εἰς μίαν μονὴν ἢ ἄλλο καθίδρυμα κατόπιν τάμματος ἢ πρὸς ὄφελος τῆς ψυχῆς των.

Ἄλλο ἔξοδον ἐν ἁγίῳ Ὄρει εἶναι τοῦτο. Ἐάν τις προσκυνητὴς θελήσῃ ἀντὶ διὰ ξηρᾶς, νὰ μεταβῇ θαλασσίως πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ θαυμασμὸν τοῦ ἁγίου Ὄρους κατὰ μῆκος τῆς παραλίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς θαλάσσης τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἀφ' ἑτέρου, θὰ χρειασθῇ νὰ μεταβῇ διὰ τοῦ βενζινοπλοίου τοῦ ἐκτελοῦντος τὴν συγκοινωνίαν τοῦ ἁγίου Ὄρους μεταξὺ τῶν διαφόρων μονῶν, ὁπότε θὰ πληρώσῃ ἐξ ἰδίων του.

Αὐτὰ ὅμως εἶναι διὰ τοὺς ἔχοντας περισσὰ χρήματα καὶ θέλοντας νὰ ἱκανοποιήσουν τόσον τὴν ψυχὴν ὅσον καὶ τὴν ὅρασιν. Ἐκεῖνοι ὅμως οἱ χριστιανοί, οἵτινες

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἔχουν μετρημένα τὰ χρήματά των, ἢ μᾶλλον στεροῦνται ἄλλων ἀναγκαίων πραγμάτων διὰ νὰ οἰκονομήσουν τὸ μικρότερον ποσόν, ἡ τοιαύτη ἐπίσκεψις δι' αὐτοὺς θὰ εἶναι πολυτέλεια. Ἂς γνωρίζουν ὡσαύτως καὶ τοῦτο· ὅσον περισσότερον δυνηθοῦν νὰ δαδίσουν πεζῇ καὶ ὅσον περισσότερον κόπον καταβάλλουν ἢ ἱδρῶτα χύσουν, ἡ πνευματικὴ ὠφέλεια δι' αὐτοὺς θὰ εἶναι πολὺ μεγαλυτέρα ἐκείνων, οἵτινες διαθέτουν πλούσια τὰ μέσα τῆς μεταβάσεώς των ἀπὸ μονῆς εἰς μονήν. (*)

Προκειμένου νὰ μεταβῇ τις εἰς ἅγιον Ὄρος, πρέπει νὰ ἔχῃ μαζί του πιστοποιητικὸν ἢ δελτίον ταυτότητος μὲ τὴν φωτογραφίαν του, μόλις δὲ φθάσῃ εἰς Δάφνην, μὲ τὸ πλοῖον ἢ βενζινόπλοιον, πρέπει νὰ τὸ ἔχῃ εἰς χεῖράς του καὶ τὸ ἐπιδείξῃ εἰς τὸν Ἀστυνομικὸν Σ αθμάρχην τῆς Δάφνης, ὅστις ἀνέρχεται πρῶτος ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου καὶ παίρνει ὅλων τὰ πιστοποιητικὰ πρὸς ἔλεγχον. Εἰς τὸν μὴ ἔχοντα πιστοποιητικὸν δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἔξοδος ἐκ τοῦ ἀτμοπλοίου. Εἶναι περιττὸν ν' ἀναφέρωμεν, καθ' ὃ γνωστὸν τοῖς πᾶσι, ὅτι εἰς γυναῖκας ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται ἡ ἐπίσκεψις τοῦ ἁγίου Ὄρους.

Ἐξερχόμενος ὁ προσκυνητὴς τοῦ ἀτμοπλοίου, θὰ καθίσῃ εἰς τὸ μόνον καφενεῖον τῆς Δάφνης νὰ πάρῃ τὸν καφέ του ἢ καὶ νὰ τσιμπήσῃ κἄτι ἂν ἔχῃ ὄρεξιν. Ἐν τῷ μεταξὺ, ἐὰν ἔχῃ πράγματα καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ μεταβῇ πεζὸς εἰς Καρυάς, θὰ συμφωνήσῃ ἕνα ἀγωγεῖα ἀπὸ τοὺς ὡρισμένους ποὺ εὑρίσκονται ἐκεῖ διὰ τοὺς προσκυνητὰς καὶ οὗτος, λαϊκὸς ἢ μοναχός, θὰ φορτώσῃ τὰ πράγματά του καὶ θὰ εἶναι ἕτοιμος. Κατόπιν θὰ κληθῇ ὁ ἐπισκέπτης παρὰ τοῦ Σταθμάρχου εἰς τὸ γραφεῖόν του ὅπου θὰ δηλώσῃ τὴν ταυτότητά του καὶ ἀφοῦ καταχωρηθῇ τὸ ὄνομά του μὲ ὅλα τὰ σχετικὰ εἰς εἰδικὸν πρὸς τοῦτο βιβλίον, θὰ τῷ ἐπιστραφῇ τὸ πιστοποιητικόν του καὶ θὰ ἐκκινήσῃ ἐλευθέρως διὰ τὰς Καρυάς. Ἡμίσειαν ὥραν ἄνωθεν τῆς Δάφνης εὑρίσκεται ἡ ἱερὰ μονὴ Ξηροποτάμου. Θὰ διέλθῃ ὁ προσκυνητὴς πολὺ πλησίον αὐτῆς (ἀπὸ τὴν αὐλήν της), δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν ὅμως νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ, διότι δὲν θὰ ἔχῃ τὸ διαμονητήριον καὶ οὕτω ἄνευ χρονοτριβῆς θὰ φθάσῃ εἰς Καρυάς. Μόλις φθάσῃ ἐκεῖ, ἡ πρώτη του ἐργασία εἶναι νὰ μεταβῇ εἰς κάποιο ὑπαίθριον φωτογραφεῖον νὰ βγάλῃ 3 φωτογραφίας μικράς. Κατόπιν θὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ἄστυν. Διοίκησιν καὶ θὰ παραδώσῃ τὰς φωτογραφίας μὲ τὸ πιστοποιητικόν του, ὁ δὲ ἐντεταλμένος πρὸς τοῦτο Ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος θὰ τῷ δώσῃ σημείωμα πρὸς τὴν ἱερὰν Κοινότητα, θὰ τῷ ἐπιστρέψῃ δὲ καὶ πάλιν τὸ πιστοποιητικόν του. Τὸ σημείωμα αὐτὸ θὰ τὸ δώσῃ εἰς τὴν ἱερὰν Κοινότητα, ἥτις θὰ τὸν ἐφοδιάσῃ μὲ τὸ διαμονητήριον, τὸ μικρὸν δωρεὰν ἢ τὸ μεγάλο ἀντὶ 50 δραχ. Ἀπ' ἐδῶ καὶ πέρα πλέον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μεταβῇ ἐλεύθερα εἰς ὁλόκληρον τὸ ἅγιον Ὄρος ὅταν θέλῃ καὶ ὅπως θέλῃ.

Ὅστις δὲν εἶναι ἐν τάξει μὲ τὴν δικαιοσύνην, πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπιτραπῇ εἰς αὐτὸν ἡ μετάβασις ἐκεῖ, διότι ἡ Διοίκησις Καρυῶν κρατεῖ βιβλίον κατακλιωκομένων, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκονται ὅλοι γενικῶς οἱ κατακλιωκόμενοι δι' οἱανδήποτε ἀφορμὴν καὶ αἰτίαν, ἕως ὅτου τοιοῦτος ὅστις θὰ τολμήσῃ νὰ μεταβῇ ἐκεῖ δι' οἱονδήποτε λόγον, συλλαμβάνεται ἀμέσως καὶ ὁδηγεῖται εἰς Θεσσαλονίκην διὰ τὰ περαιτέρω.

Προκειμένου τώρα ὁ προσκυνητὴς νὰ ἀρχίσῃ τὴν περιοδείαν του, τίθεται εὐθὺς εἰς αὐτὸν τὸ δίλημμα, ἀπὸ ποῦ νὰ ἀρχίσῃ καὶ ποῦ νὰ τελειώσῃ. Διὰ τοῦτο πρέπει ἐκ τῶν προτέρων νὰ κάμῃ πρόγραμμα. Δύναται λοιπὸν νὰ κάμῃ τὸ πρόγραμμα αὐτὸ ἀπὸ τὸ σπῆτί του ἀκόμη, ἔχων ἕνα ὁδηγὸν (βιβλίον) τοῦ ἁγίου Ὄρους ἢ χάρτην τινά, μὲ τὰ ὁποῖα δὲν θὰ δυσκολευθῇ νὰ τὸ καταρτίσῃ. Ἐὰν δὲν ἔχῃ ἀπὸ αὐτά, δύναται καὶ ἐκεῖ ἐπιτοπίως νὰ τὸ καταρτίσῃ, ἐρωτῶν ἕνα οἱονδήποτε μοναχὸν, ὅστις θὰ τὸν ὁδηγήσῃ ἀσφαλῶς, ἀγοράζων ἐν ἀνάγκῃ ἀπὸ τὸ μόνον βιβλιοπωλεῖον τῶν Καρυῶν τοῦ πατρὸς Κοσμᾶ ἕνα ὁδηγὸν καὶ οὕτως ἀρχίζει τὴν περιοδείαν του, ἔχων πάντοτε ὑπεράνω αὐτοῦ ὡς φύλακα καὶ σκέπην τὴν Κτητόρισσαν τοῦ ἱεροῦ τούτου τόπου, τὴν Παναγίαν μητέρα τοῦ Κυρίου μας.

Ὁ κάθε προσκυνητὴς δύναται νὰ κάμῃ ἴδιον πρόγραμμα ἐπισκέψεων, ἐγὼ ὅμως θὰ ἐκθέσω μὲ ὀλίγας γραμμὰς τί εἶδα καὶ τί συνήντησα σύμφωνα μὲ τὸ ἰδικόν μου πρόγραμμα.

Ὡς συνοδόν μου εἶχον τὸν ἐν ἀποστρατείᾳ ἀξιωματικὸν τῆς χωροφυλακῆς κ. Νικ. Γκουντόπουλον προσφέροντα ἀτελῶς τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην».

Ἀναχωρήσαντες ἐκ Βόλου τὴν Παρασκευὴν 9ην Αὐγούστου ἀτμοπλοϊκῶς, ἐξήλθομεν εἰς Δάφνην τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς 11 Αὐγούστου (29 Ἰουλίου) (*) καθόσον τὸ ἀτμόπλοιον παραμένει εἰς Θεσσαλονίκην ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν καὶ ἀναχωρεῖ τὴν 6ην ἑσπερινὴν διὰ Δάφνην.

Μὴ ἔχοντες περιττὰ πράγματα ἀνεχωρήσαμεν πεζῇ διὰ Καρυάς, ὅπου ἐνηργήσαμεν ὅλην τὴν διαδικασίαν διὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ μεγάλου διαμονητηρίου. Μὴ δυνηθέντες νὰ παραλάβωμεν πρὸ μεσημβρίας τὰ διαμονητήρια, μετέβημεν τὴν

(*) Ἐπειδὴ εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος ἐπικρατεῖ τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον, ἀπὸ σήμερον θὰ θέτωμεν διπλῆν ἡμερομηνίαν νέου καὶ παλαιοῦ ἡμερολογίου.

(*) Θὰ δημοσιεύσωμεν σχετικὰ μὲ τὸν κόπον καὶ ἱδρῶτα τοῦτον, ὅταν φθάσωμεν εἰς τὴν Παναγίαν τῆς μονῆς Σίμωνος πέτρας καὶ εἰς τὴν ἱ. Σκήτην τῆς ἁγίας Ἄννης.

Ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὰ παρθένα δάση τοῦ ἁγίου Ὄρους. Ἀπὸ Δάφνης εἰς Καρυάς.

μεσημβρίαν εἰς τὸ ἀντιπροσωπεῖον (Κονάκι) τῆς ἱ. μονῆς Διονυσίου, ὅπου ὁ φίλος μας μοναχὸς πατὴρ Χαράλαμπος ἀντιπρόσωπος, ὁ ἐκ Βόλου μοναχὸς Γεννάδιος (Κωνστ. Βασιλάκης), Παγκράτιος μοναχὸς ἐκ Σοφάδων καὶ ὁ δόκιμος κ. Στέργιος Τσαμπαλῆς ἐξ Ἀμπελῶνος, μᾶς ἐδέχθησαν μὲ πολλὴν χαράν. Ἐδῶ ἐφάγομεν καὶ ἡσυχάσαμεν ὀλίγον τὴν μεσημβρίαν.

Τὸ πρόγραμμά μας ἦτο νὰ εὑρεθῶμεν τὸ βράδυ εἰς τὴν ἱ. μονὴν Φιλοθέου, μεταβαίνοντες μὲ ζῶα τῆς μονῆς ἢ ἄλλα.

Ἐνῶ ἡσυχάζομεν εἰς τὸν κοιτῶνα, περὶ τὴν 3 1)2κν ἀπογευματινὴν, ἠκούσαμεν ἐκκλησιαστικὴν μελῳδίαν. Οἱ πατέρες ἐγερθέντες ἐνωρίτερον ἡμῶν, εἰσῆλθον εἰς τὸ ἐκκλησάκι των, τοῦ ἁγίου Στεφάνου καὶ ἀφοῦ ἀνέγνωσαν τὴν Θ'. ὥραν, ἤρχισαν νὰ ψάλλουν τὸν ἑσπερινόν. Ἡμεῖς μόλις ἠκούσαμεν τὴν ὡραίαν ψαλμῳδίαν, ἠγέρθημεν, ἡτοιμάσθημεν ἀμέσως καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν ναόν. Εἰς τὸ τέλος τοῦ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἑσπερινοῦ, ἔψαλλον τὸ Θεοτοκάριον· (Κανόνα τῆς Θεοτόκου, ὅστις συνηθίζεται νὰ ψάλλεται εἰς ὅλον τὸ ἅγιον Ὄρος εἰδικὸς εἰς κάθε ἡμέραν ἐκ τοῦ Θεοτοκαρίου τοῦ Νικοδήμου.(*) Μετὰ τὸν Κανόνα ἐξήλθομεν, ἐπήραμεν τὸν καφὲ καὶ ἀνεχωρήσαμεν. Μετέβημεν τότε εἰς τὴν Ἱ. Κοινότητα, παρελάβομεν τὰ διαμονητήριά μας καὶ ἐξεκινήσαμεν διὰ τὴν μονὴν Φιλοθέου πεζῇ, διότι λόγῳ τῆς Κυριακῆς δὲν εἰργάζοντο τὰ ζῶα. Ἐξεκινήσαμεν τὴν ὅην μ. μ. καὶ κατόπιν πορείας 2 1)2 ὡρῶν μέσῳ πυκνοτάτου καὶ τερπνοτάτου δάσους ἐφθάσαμεν ἐκεῖ τὴν 7 1)2 ὥραν, μόλις ἐπρολάβαμεν ἀνοικτὴν τὴν θύραν. Μόλις πάρῃ ὀλίγον καὶ σκοτεινιάσῃ, κλείουν αἱ πύλαι τῆς μονῆς καὶ οἱ βραδύναντες προσκυνηταὶ μένουν ἔξω αὐτῆς.

Ἱ. Μονὴ Φιλοθέου

Εἰσήλθομεν, καί : εὐλογεῖτε πατέρες ἅγιοι, εἴπομεν, ἀφοῦ ἐπεδείξαμεν τὰ διαμονητήρια. Ἀργήσατε εὐλογημένοι, μᾶς εἶπεν ὁ πορτάρης, καὶ ἐπροχωρήσαμεν εἰς τὸ ἀρχονταρῆκι ὅπου παρεδώκαμεν τὰ διαμονητήρια εἰς τὸν ἀρχοντάρην. Ἐφέτος παρέλαβε πάλιν τὸ ἀρχονταρῆκι ὁ μοναχὸς Σάββας Φιλοθεΐτης, ὡς ὁ μόνος ἁρμόδιος διὰ τὸ ὑψηλὸν τοῦτο διακόνημα. Καὶ εἶναι ὁ μόνος ἁρμόδιος, ὄχι διότι εἶναι οἱ ἄλλοι ἀναρμόδιοι, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔτυχεν ἀνωτέρας μορφώσεως, καθ' ὃ καὶ συνεργάτης ἡμῶν εἰς τὸ ἔργον τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» περιποιεῖται περισσότερον τοὺς προσκυνητὰς καὶ παρέχει τὴν πρέπουσαν εἰς ἕνα ἕκαστον φιλοξενίαν, ὥστε νὰ φεύγουν ὅλοι εὐχαριστημένοι.

Ὁ προσκυνητὴς μόλις εἰσαχθῇ εἰς τὸ ἀρχονταρῆκι θὰ τοῦ προσφέρῃ ἀμέσως ὁ ἀρχοντάρης τὰ σχετικὰ ἀναψυκτικὰ ἐπειδὴ θὰ εἶναι κουρασμένος, γλυκό, τσίπουρο καὶ καφέ, τηρουμένης τῆς συνηθείας αὐτῆς μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας. Κατόπιν θὰ τοῦ ἑτοιμάσῃ φαγητόν, ἐὰν εἶναι νηστικός, οἱαδήποτε ὥρα καὶ ἂν εἶναι· καὶ ἂν μὲν ἔχῃ ἕτοιμον φαγητόν, καλῶς, ἄλλως θὰ ἑτοιμάσῃ κάτι πρόχειρον νὰ φάγῃ· Ἐὰν πρόκειται νὰ μείνῃ ἑσπέραν, πρὸ τοῦ φαγητοῦ θὰ τὸν ὁδηγήσῃ εἰς τὸ ὁρισθὲν διὰ τὴν νύκτα δωμάτιον διὰ νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον ἕως ὅτου ἑτοιμασθῇ ἡ τράπεζα.

Ἀκριβῶς αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς ἡμᾶς· ἐδόθη δωμάτιον, ἡτοιμάσθη ἡ τράπεζα, ὁ δὲ ἀρχοντάρης Σάββας μᾶς συνώδευσεν εἰς τὸ φαγητὸν τιμῆς ἕνεκεν. Ἀρκετὴν ὥραν συνεζητήσαμεν μετὰ τὸ φαγητὸν ὁπότε ἀπεσύρθημεν εἰς τὸν κοιτῶνα.

Τώρα ὡς πρὸς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀκολουθίαν, αἱ διάφοροι μοναὶ ἔχουν καὶ διάφορα τυπικά. Καὶ ἄλλαι μὲν ἐξυπνοῦν τὴν 7ην Βυζαντινὴν ὥραν καθ' ἡμᾶς 1 μ. μεσον. ἄλλαι τὴν 2 ἢ 2 1)2, οὐδέποτε ὅμως ἀργότερα. Ἀρχίζουν τὴν ἀκολουθίαν τους ἀπὸ τὸ μεσονυκτικὸν καὶ τελειώνουν μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν τὴν 6—7 πρωϊνήν. Μερικαὶ κοινόβιοι μοναί, ἀναγινώσκουν συνεχῶς τὴν ἀκολουθίαν, μέχρι τῆς α'. ὥρας καὶ κατόπιν ἀναπαύονται μίαν ὥραν, μετὰ δὲ τὴν ἔγερσιν ἀναγινώσκουν τὴν γ'. καὶ ς'. ὥραν καὶ εἰσέρχονται εἰς τὴν λειτουργίαν, ὁπότε τελειώνουν μαζὶ μὲ τὴν καθημερινὴν παράκλησιν, τὴν 8ην πρωϊνήν.

Πῶς ἀναγινώσκονται

Τὸ μεσονυκτικόν, ὁ ὄρθρος καὶ ἡ α'. ὥρα ἀναγινώσκονται καθημερινῶς εἰς τὸ Καθολικόν, ἡ γ'. καὶ ς'. συναπτομένη εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν, τελεῖται εἰς ἓν τῶν πολλῶν παρεκκλησίων ἐντὸς τῆς μονῆς π.χ. τὴν Δευτέραν εἰς τοὺς Ἀσωμάτους, τὴν Τρίτην εἰς τὸν Πρόδρομον, τὴν Τετάρτην εἰς τὸν Σταυρόν, τὴν Πέμπτην εἰς τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους καὶ καθεξῆς

(*) Ὅλα τὰ κελλία γενικῶς ἐν ἁγίῳ Ὄρει ἔχουν τὸν ναόν των, ὅπου κάμνουν τὴν καθημερινὴν ἀκολουθίαν των οἱ πατέρες, νύκτα καὶ ἡμέραν.

ἀναλόγως τῶν παρεκκλησίων, ἅτινα ἔχει ἑκάστη μονή. Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Κοινωνικοῦ ψάλλεται πάντοτε παράκλησις εἰς τὴν Θεοτόκον ἢ εἰς ὡρισμένον ἅγιον. Εἰς τὸ Καθολικὸν (κεντρικὸν Ναὸν τῆς μονῆς) λειτουργοῦν μόνον τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς μεγάλας ἑορτάς.

Σεβόμενοι λοιπὸν καὶ ἡμεῖς τὴν τάξιν τῆς ἀκολουθίας των, ἠγέρθημεν τὴν 3ην πρωϊνὴν καὶ μετέβημεν εἰς τὸν ναόν. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἀκολουθίας ἀνήλθομεν εἰς τὸ ἐπιτροπεῖον καὶ ἐπήραμεν καφέ, οἱ δὲ σεβαστοὶ κ. κ. Ἐπίτροποι ἐτακτοποίησαν τὴν ὑπόθεσίν μας καλῶς καὶ ἀμέσως, διότι ἠπείγοντο νὰ μεταβοῦν μετὰ τῶν ἐργατῶν εἰς τὴν συλλογὴν τῶν λεπτοκαρύων.

Ἄλλο ζήτημα σπουδαῖον διὰ τὸν προσκυνητὴν εἶναι ὁ ἀσπασμὸς τῶν θαυματουργῶν εἰκόνων καὶ ἁγίων λειψάνων, καὶ διὰ τοὺς λογίους ἡ ἐπίσκεψις τῆς βιβλιοθήκης τῆς μονῆς καὶ τοῦ σκευοφυλακείου αὐτῆς. Καταλληλοτέρα ὥρα πρὸς τοῦτο εἶναι, διὰ μὲν τὰς ἁγίας εἰκόνας καὶ τὰ λοιπὰ ἱστορικὰ τῆς μονῆς μετὰ τὴν πρωϊνὴν ἀκολουθίαν μέχρι τῆς ἑτοιμασίας τῆς τραπέζης. Δύναται ὁ προσκυνητὴς νὰ παρακαλέσῃ ἕνα μοναχὸν τῆς ὑπηρεσίας, τὸν Ἐκκλησιαστικὸν φέρ' εἰπεῖν, νὰ τὸν ὁδηγήσῃ παντοῦ εἰς τὰς θαυματουργοὺς εἰκόνας καὶ λοιπὰ ἱστορικὰ τῆς μονῆς ἐξηγῶν εἰς αὐτόν, κατὰ τὸ δυνατόν, τὴν ἱστορίαν τῶν εἰκόνων κ.λ.π.

Ἡ βιβλιοθήκη ἔχει εἰδικὸν βιβλιοφύλακα, ὃν δύναται ὁ λόγιος νὰ παραλάβῃ καὶ μεταβῇ ἐκεῖ καὶ ἐντρυφήσῃ ὅσην ὥραν θέλει. Διὰ τὰ ἅγια λείψανα ὅμως καταλληλοτέρα ὥρα εἶναι ἀμέσως μετὰ τὸν ἑσπερινόν, ἀφοῦ εἰδοποιηθῇ προηγουμένως ὁ Βηματάρης, εἰς τὸ διακόνημα τοῦ ὁποίου ὑπάγονται τὰ ἅγια λείψανα.

Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν θὰ φέρῃ τὴν ὡρισμένην τράπεζαν, θὰ τὴν στρώσῃ μὲ καθαρὸν εἰδικὸν τραπεζομάνδηλον, μὲ μανουάλια ἔνθεν καὶ ἔνθεν, θὰ φέρῃ κατόπιν ἕνα-ἕνα τὰ ἅγια λείψανα εἰς ἁπαστραπτούσας λάρνακας καὶ θέσῃ κατὰ σειρὰν καὶ ἔπειτα ὁ προσκυνητὴς ἀφοῦ βάλῃ τρεῖς ἐδαφιαίας μετανοίας, θὰ ἀσπάζεται αὐτὰ ἕνα-ἕνα ἀρχόμενος ἀπὸ τὸν τίμιον σταυρὸν τοῦ Κυρίου μας, ἑρμηνεύοντος τοῦ ἱερέως τίνων ἁγίων λείψανα εἶναι. Εἰς τὸ τέλος ὁ προσκυνητὴς ἄλλας τρεῖς μετανοίας ἐδαφιαίας καὶ ἐπαναφέρῃ αὐτὰ ὁ ἱερεὺς εἰς τὴν προτέραν θέσιν μετὰ τοῦ αὐτοῦ σεβασμοῦ.

Προβάτα

Προκειμένου ν' ἀναχωρήσωμεν διὰ Προβάταν καὶ ἐπειδὴ τὰ ζῶά της ἦσαν ἀπησχολημένα μὲ τὰ λεπτόκαρα, μᾶς ἔδωκαν ἕνα ἐργάτην διὰ νὰ μᾶς μεταφέρῃ τὰ ὀλίγα πράγματα μέχρι τῆς πλησίον ἐκεῖ μονῆς Καρακάλλου. Ἐχαιρετίσαμεν, ηὐχαριστήσαμεν καὶ ἀπήλθομεν. Φθάσαντες εἰς τὴν μονὴν Καρακάλλου ἐσκέφθημεν, προκειμένου νὰ ἐπιστρέψωμεν τὴν ἑσπέραν, νὰ ἀφίσωμεν τὰ πράγματα ἐδῶ καὶ οὕτω κατηυθύνθημεν εἰς τὴν Σκήτην τῆς Προβάτας, ἡμίσειαν ὥραν ἀπέχουσαν τῆς τοῦ Καρακάλλου. Ἐκεῖ ἐπεσκέφθημεν διαδοχικῶς τὰ κελλία, Ἀρχαγγέλων, τοῦ πατρὸς Γαβριὴλ μοναχοῦ καὶ Κοσμᾶ ἱερομ, ἁγίου Δημητρίου τοῦ Πατρὸς Ἀβερκίου ἱεροδιακόνου, ἁγίου Ἀθανασίου, τοῦ πατρὸς Γαβριὴλ Σκοπελίτη, τοῦ προφήτου Ἠλιοῦ, τοῦ πατρὸς Γαβριὴλ ἱερομ, τῆς Μεταμορφώσεως, τοῦ πατρὸς Χαραλάμπους μοναχοῦ, τῶν ἁγίων Θεοδώρων, τοῦ πατρὸς Προκοπίου ἱεροδ. τῆς Κοιμήσεως, τοῦ πατρὸς Ἰγνατίου ἱερομ. καὶ κατελήξαμεν εἰς τὴν Μεγάλην Παναγίαν, τοῦ πατρὸς Βικεντίου ἱερομονάχου, ὅστις μᾶς ἐφιλοξένησεν ἀβραμιαίως. Ἐδῶ ἡσυχάσαμεν ὀλίγον καὶ μετὰ τὸν καφὲ ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὴν μ. Καρακάλλου. Καθ' ὁδὸν διήλθομεν ἀπὸ τοὺς τρεῖς ἱεράρχας τοῦ Κυρίλλου ἱερομ., ὧν ἐνεγράψαμεν συνδρομητήν.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Ὁ Ἄθως ὁρώμενος ἀπὸ τὴν ἄπλωταριὰν τοῦ κελλίου Κοίμησις (Μ. Παναγία) τοῦ ἱερομ. Βικεντίου ἐν Προβάτα.

Ἱερὰ Μονὴ Καρακάλλου

Δέον νὰ γνωρίζῃ ὁ προσκυνητὴς ὅτι ἡ φιλοξενία παρέχεται πλουσία ἀνεξαρτήτως γνωριμίας, δηλαδὴ καὶ οἱ ἄγνωστοι ἀπολαμβάνουν τὴν ἰδίαν φιλοξενίαν, ὅπως καὶ οἱ γνωστοὶ καὶ φίλοι. Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ προσκυνητοῦ ἀποτυγχάνει τότε, ὅταν πηγαίνῃ μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ φάγῃ καὶ νὰ πίῃ ὁπότε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων δὲν τὸν ἐπισκιάζει.

Μόλις εἰσήλθομεν εἰς τὴν μονήν, ἐσήμαινε τὸ ἀπόδειπνον καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, χωρὶς νὰ ἔχωμεν ἀκόμη φάγει, εἰσήλθομεν εἰς τὸν ναὸν καὶ τὸ ἠκούσαμεν. Μετὰ τὸ ἀπόδειπνον συνειθίζουν νὰ ἐπισυνάπτουν καὶ τοὺς χαιρετισμοὺς τῆς Θεοτόκου. Τόσον τὸ ἀπόδειπνον ὅσον καὶ τοὺς χαιρετισμούς, τὰ ἀνέγνωσαν νεαρὰ παιδιὰ τῶν 23 ἐτῶν καὶ ἄνω τὰ ὁποῖα εἶναι μοναχοὶ ἢ δόκιμοι, ἀρνηθέντες τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, ζηλώσαντες τὴν ἀγγελικὴν πολιτείαν.

Μετ' εὐχαριστήσεως ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα ὅτι τὴν φορὰν αὐτὴν συνηντήσαμεν πολλοὺς νέους βαλλόντας μετάνοιαν εἰς διαφόρους μονὰς διὰ τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἡ θρησκευτικὴ πρόοδος τοῦ ἔθνους μας βελτιοῦται συνεχῶς χάρις εἰς τὰς προσπαθείας Ἐκκλησίας καὶ πολιτείας πρὸς πάταξιν παντὸς ἀντιθρησκευτικοῦ παράγοντος καὶ ἀντεθνικῆς ἐνεργείας. Ἀκόμη δὲ ὅτι τὰ σύντονα κηρύγματα καὶ τὰ Κατηχητικὰ σχολεῖα ἤρχισαν νὰ παρουσιάζουν τοὺς καρπούς των. Θερμὰ συγχαρητήρια εἰς τοὺς νέους αὐτούς, οἵτινες ἐξέλεξαν τὴν φιλοσοφικὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀγγελικὴν πολιτείαν, μακρὰν τῆς τύρβης καὶ τῆς ματαιότητος τοῦ κόσμου. Εἴθε καὶ ἄλλοι νέοι νὰ ἐμιμοῦντο αὐτούς.

Τρεῖς νεαροὶ μοναχοὶ Διονυσιᾶται, πρότυπα ἀρετῆς.

Εἷς ἀπὸ τοὺς νεαροὺς δοκίμους εἰς τὴν ἱερὰν Μ. Διονυσίου, τοὺς ἀρνηθέντας τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου.

Μετὰ τὸ ἀπόδειπνον ἀνήλθομεν εἰς τὸ δωμάτιόν μας καὶ μᾶς ἔφερον τὸ φαγητὸν μετὰ τὸ ὁποῖον ἡσυχάσαμεν. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν καὶ περὶ ὥραν 4ην μετέβημεν εἰς τὸν ναὸν καὶ ἠκούσαμεν τὸν ὄρθρον δεδομένου ὅτι ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρήσωμεν. Ἀφ' ἑσπέρας ἐζητήσαμεν ἀπὸ τὸν ἀρχοντάρην νὰ ἑτοιμασθοῦν διὰ τὴν πρωΐαν δύο ζῶα διὰ τὴν Λαύραν καὶ τὰ ὁποῖα εἶχον ἑτοιμασθῆ καὶ ἐπερίμενον. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην μετέβην πρὸς συνάντησιν τοῦ Ἡγουμένου καὶ λοιπῶν Ἐπιτρόπων διὰ νὰ τοὺς χαιρετίσω. Μόλις συνήντησα τὸν σεβ. Ἡγούμενον, μοῦ εἶπε : Μὰ κ. Σχοινᾶ τόσον γρήγορα θὰ μᾶς φύγετε; πρέπει νὰ μείνετε σήμερον νὰ σᾶς εἴδομεν καὶ φεύγετε αὔριον. Πράγματι τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ ἁγίου Ἡγουμένου μοὶ ἐφάνησαν ὡς ἐπιτακτικὰ καὶ ἀκουσίως ἀπεφασίσαμεν νὰ μείνωμεν καὶ ἐμείναμεν. Διέταξε τότε τὸν ἀγωγέα νὰ διαθέσῃ τὰ ζῶα εἰς ἄλλην ἐργασίαν διότι θὰ ἐμέναμεν. Ἡτοιμάσθημεν τότε καὶ μετέβημεν εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν ἥτις ἔγινεν εἰς τὸ ἐκκλησάκι τοῦ ἁγίου Ἰωάσαφ καὶ ἐτελείωσε τὴν 8ην πρωϊνὴν μαζὶ μὲ τὴν παράκλησιν.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΙΑΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΩ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΛΑΥΡΑΣ

(Ἐκ τοῦ Κώδικος Μ 36)

Ὁ Ἱπποκράτης λέγει· «ὁ βίος βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρά, ὁ δὲ καιρὸς ὀξύς, ἡ δὲ πεῖρα σφαλερά, καὶ ἡ κρίσις χαλεπή». Καὶ οὕτως ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ὀλίγη καὶ ἡ τέχνη τῆς ἰατρικῆς μακρά, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἰατρείας πρέπει νὰ εἶνε γρήγορος, καὶ ἡ δοκιμὴ τοῦ ἰατροῦ σφαλτή, καὶ ἡ διάγνωσις δύσκολος. Ὁ δὲ πολὺς Μπαλάνος ὁ ἰατροφιλόσοφος, ὅστις ἐξήγησε τοὺς ἀφορισμοὺς τοῦ Ἱπποκράτους λέγει· «ὅπερ εἶναι δοκεῖ τοῖς μουσικοῖς ὀργάνοις ἡ ἁρμονικὴ καλουμένη ἀναλογία, τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἡ ὑγεία τῷ ἀνθρωπίνῳ πέφυκε σώματι. Καθάπερ γὰρ ἐκεῖνα τῶν ἐν αὐτοῖς χορδῶν τὴν προσήκουσαν εὐαρμοστίαν τε καὶ εὐρυθμίαν ἀποδεξαμένων, ἐμμελείας πάσης καὶ μεγίστης ἡδονῆς εἰσιν ἔμπλεα παρὰ τοῦ ἐπιδεξίου

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

μουσουργοῦ ἐντέχνως κρουόμενα, οὕτω γε καὶ τῷ τοῦ ἀνθρώπου σώματι παρούσης μὲν τῆς ὑγείας χάρις οὐχ ἡ τυχοῦσα ἐπανθεῖ, κάλλος σώματος, ἰσχύς, ταχύτης ποδῶν, χειρῶν ἐπιδεξιότης, γλώττης ἐλευθερία, προσώπου τερπνότης, ὀμμάτων φαιδρότης καὶ ἁπαξαπλῶς εἰπεῖν πᾶσα ἡ τῶν λοιπῶν μελῶν συμμετρία· ἀπούσης δὲ τῆς ὑγείας πᾶν αἶσχος καὶ ἀδυναμία πᾶσα πρόσεστι, καὶ τῶν ἄλλων λυπηρῶν οὐκ ὀλίγα συνεπιγίνεται. Ὅσον περ τοίνυν ἡ ὑγεία τῶν ἐν ἀνθρωπίνῳ σώματι φύσει καλῶν ὑπερέχει καὶ ὅτι μάλιστα τοῖς ἀνθρώποις ἐφετὴ οὖσα τυγχάνει, τοσοῦτόν γε καὶ ἡ ἰατρικὴ τέχνη πρωτιμοτέρα ἐστὶ τῶν λοιπῶν τεχνῶν ἅμα δὲ καὶ χρησιμωτέρα. Τὸ δὲ ὑγιαίνειν διαιρεῖται εἴς τε τὸ συντηρητικὸν τῆς ὑγείας, καὶ τὸ προφυλακτικὸν τῶν νόσων, καὶ εἰς τὸ ἀναληπτικὸν ἀπὸ τῶν νόσων τὴν ὑγείαν· δεῖ δὲ οὐ μόνον τὸν ἰατρὸν παρέχειν τὰ δέοντα, ἀλλὰ καὶ τὸν νοσοῦντα καὶ τοὺς παρεόντας ἐκτελεῖν πᾶν τὸ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ προστασσόμενον». Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Λαύρας κέκτηται ἀπὸ τοῦ δεκάτου αἰῶνος καὶ ἐντεῦθεν πλὴν τῶν ἰατρικῶν κωδίκων Ἀετίου, Ἀμιδηνοῦ, Παύλου, Αἰγινήτου, Ἱπποκράτους, Γαληνοῦ, Διοσκουρίδου, Ἀναζαρβέα καὶ λοιπῶν, καὶ πλεῖστα ὅσα ἰατροσόφια, εἰς ἃ φανεροῦται ἡ ἐξέλιξις τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης καὶ τὰ ὁποῖα ἐκμεταλλεύονται οἱ ξένοι. καὶ διὰ τοῦτο χάριν τῶν κ.κ. ἰατρῶν καὶ χάριν τῶν ἐπιζητούντων ἰατρικὰς συμβουλὰς πρακτικὰς τῶν προγόνων ἡμῶν, καὶ χάριν τῆς ἱστορίας τῆς ἰατρικῆς, προβαίνομεν εἰς τὴν δημοσίευσιν τῶν ἀρχαιοτέρων ἰατροσοφίων ἐξ' ὧν θὰ ἀποδειχθῇ ὅτι πολλὰ ἐκ τούτων ἐφανίσθη καὶ ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΡΙΤΙΚΗ

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΤΥΧΙΑΝ

Ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα προβλήματα, πολὺ παλαιὸν ὅσον ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ πάντοτε νέον, τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησε τοὺς θύραθεν καὶ τοὺς χριστιανοὺς φιλοσόφους εἶνε καὶ τὸ ζήτημα τῆς μετὰ θάνατον θέσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἀνέκαθεν ἡ ὑγιὴς φιλοσοφία τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔθεσεν, ὡς ὕψιστον σκοπὸν τὴν ἐπὶ γῆς εὐδαιμονίαν αὐτοῦ ἀλλὰ μετέθεσε ταύτην κυρίως πέραν τοῦ τάφου, χωρὶς βέβαια νὰ παραγνωρίσῃ τὴν ἐπίγειον ἀνθρωπίνην ζωήν.

Αὐτὴ ἡ Π. Δ. εἰς τὰς πρώτας της σελίδας ὁμιλεῖ περὶ ἑνὸς Παραδείσου τοῦ κήπου τῆς Ἐδέμ, ὅστις ἦτο τύπος τοῦ ὑπερουρανίου ἐκείνου χώρου, χάριν τοῦ ὁποίου καὶ ἐπλάσθη ὁ ἄνθρωπος. Πρὸ παντὸς ὅμως ὁ Ἰησοῦς ἀφήσας τὴν ἀθάνατον τοῦ Οὐρανοῦ δόξαν κατῴκησε τὸν μικρὸν πλανήτην μας, ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἵνα ἡμεῖς τῇ πτωχείᾳ Ἐκείνου πλουτήσωμεν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν. Πολλάκις ὁ ἀρχηγὸς τῆς πίστεώς μας καὶ τῆς ἀθανάτου αὐτοῦ ἐξ ἀποκαλύψεως νέας θρησκείας, ἐλάμβανεν ἀφορμὴν νὰ ὁμιλῇ περὶ τῆς «αἰωνίου ζωῆς» καὶ τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Διὰ τοῦ πρώτου κηρύγματος τῆς μετανοίας ἔδειξε τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. «Μετανοεῖτε ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Ἐκτοτε τὰ κηρύγματά του καὶ πολλαὶ ἐκ τῶν παραβολῶν Αὐτοῦ ὡς κεντρικὴν ἰδέαν πέριξ τῆς ὁποίας ὡς περὶ ἄξονα ἐστρέφοντο, εἶχον τὴν ἔννοιαν τῆς «βασιλείας τῶν Οὐρανῶν». Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἀπόστολοι συχνὰ πυκνὰ καταπιάνονται ἀπὸ τὸ πάντοτε φλέγον τοῦτο ζήτημα. Ἡ Πατρολογία τῶν ὀκτὼ πρώτων μεταχριστιανικῶν αἰώνων ἔχει νὰ μᾶς παρουσιάσῃ σωρείαν ὁμιλιῶν, πραγματειῶν καὶ λόγων σχετικῶν μὲ τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. Οὐδόλως πάλιν ὑστέρησε μέχρι σήμερον καὶ ἡ νεωτέρα χριστιανικὴ γραμματολογία.

Ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας μίαν ἐσχάτως γενομένην ἀνατύπωσιν ἑνὸς μικροῦ βιβλίου μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ῥωσικοῦ μὲ τὸν τίτλον «Ὁδηγὸς εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν» ἐκ τῶν πρὸς νεοφωτίστους διδαχῶν Ἰννοκεντίου ἐπισκόπου Καμτσάτκας, αἱς προσετέθη προοίμιον περὶ τῶν Εὐαγγελικῶν ἀγώνων τοῦ συγγραφέως κατὰ τὰς Ῥωσικὰς νήσους τῆς ἀρκτῴας Ἀμερικῆς. (Ἔκδοσις γ'. ἐν Βόλῳ 1940).

Το βιβλίον τοῦτο τὸ ὁποῖον δεικνύει καὶ τὴν μεγάλην ἐξωτερικὴν ἱεραποστολικὴν δρᾶσιν τῆς πάλαι διαλαμψάσης ἀδελφῆς Ῥωσικῆς Ἐκκλησίας, μεταφρασθὲν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Παγκάλου, ἀποτελεῖται ἀπὸ 102 σελίδας σχ. 8ου, εἰς ἃς μετὰ τῆς διακρινούσης τὸν συγγραφέα πίστεως, ἀναπτύσσεται ὁ τρόπος καὶ τὰ μέσα, δι' ὧν δύναται ὁ χριστιανὸς νὰ γίνῃ μέτοχος τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Διαιρεῖται φυσικῶς εἰς τρία μέρη· α') τὴν εἰσαγωγὴν (σ. 23—27) β') εἰς τὸ κύριον θέμα, ὅπερ πάλιν ὑποδιαιρεῖται εἰς τέσσαρα κύρια μέρη (σελ. 28—92) καὶ γ') εἰς τὸν ἐπίλογον (σελ. 93—102). Προτάσσεται τοῦ βιβλίου προοίμιον, ὅπερ ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο· α') ἀποστολαὶ εἰς Καμτσάτκαν, ἤτοι πράξεις τινὲς ἐπίσημοι περὶ τῶν εἰς τὰς νήσους καὶ τὰ παράλια τῆς Ῥωσικῆς Ἀμερικῆς προόδων τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας (σελ. 5—16) καὶ β') ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ θεοφιλεστάτου Ἰννοκεντίου ἐπισκόπου Καμτσάτκας, πρὸς τὸν πανιερώτατον Φιλάρετον, Μητροπολίτην Μόσχας. σελ. 17—22).

Ἐκ τοῦ πρώτου μέρους τοῦ προοιμίου φαίνεται ὅτι, ὁ συγγραφεὺς γεννηθεὶς περὶ τὸ τελευταῖον τέταρτον τοῦ 18ου μ. Χ. αἰῶνος ἔφερε τὸ ὄνομα π. Βενιαμίνοφ πρὶν γίνῃ ἐπίσκοπος. Περὶ τὸ 1823 σταλεὶς ὡς ἱεραπόστολος ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπον τοῦ Ἰρκούτσκου διὰ νὰ ἱερουργῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Οὐναλάσκας, νήσου τοῦ Ἀρκτικοῦ Ὠκεανοῦ, «κατώρθωσε νὰ οἰκειωθῇ μὲ τὰς διαφόρους τῆς Ἀλεουτικῆς γλώσσης διαλέκτους καὶ μετέφρασεν εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτὴν τὴν σύντομον κατήχησιν, τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, μέρος τοῦ κατὰ Λουκᾶν, ὡσαύτως καὶ τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων.

Ἐπίσης ὁ π. Βενιαμίνοφ «ἔγραψε δύο συγγράμματα, ἐξ ὧν τὸ ἓν τρίτομον καταγίνεται εἰς τὴν ἔρευναν τῶν ἠθῶν, τῶν γλωσσῶν, τῶν θρησκευτικῶν παραδόσεων καὶ τῆς τοπογραφίας τῆς Ρωσικῆς Ἀμερικῆς, τὸ δὲ πολὺ συντομώτερον, παρουσιάζει ἀκριβῆ μόνον εἰκόνα τῶν προόδων τοῦ χριστιανισμοῦ μεταξὺ τῶν φυλῶν τῶν διαφόρων Ἀμερικανικῶν νήσων. Μετὰ μεγάλου ζήλου ἔφερεν εἰς πέρας τὴν ὑψηλήν του ἀποστολὴν κατηχῶν κυρίως τὴν νεολαίαν. Ὅταν δὲ κάποτε ἔπεσεν ἀσθένεια εἰς τοὺς Κολεούγους, ὁ π. Βενιαμίνοφ ἀπεδείχθη ἄγγελος παρηγορίας πάντοτε δὲ τὸν διέκρινεν ἡ αὐταπάρνησις, ἥτις πρέπει νὰ εἶνε καὶ τὸ γνώρισμα κάθε χριστιανοῦ.

Ἐντεῦθεν ἡ Ἐκκλησία ἐπιβραβεύουσα τοὺς κόπους του τὸν προήγαγεν εἰς τὸ τοῦ ἐπισκόπου ἀξίωμα.

Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπίσκοπος Καμτσάτκας προσέφερεν ὑψίστης σημασίας ὑπηρεσίας εἰς τοὺς νεοφωτίστους χριστιανούς.

Εἰς τὸ δεύτερον μέρος ὁ θεοφιλέστατος Ἰννοκέντιος, ἐν εἴδει ἡμερολογίου, ἐκθέτει εἰς ἐπιστολήν του ἀπὸ 30)4)1842 πρὸς τὸν Μητροπολίτην Μόσχας Φιλάρετον τὰ τῆς

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

δράσεως καὶ τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ἐργασίας. Δίδει πληροφορίας περὶ διαφόρων γνωστῶν τῷ Ἀρχιερεῖ προσώπων καὶ διαφόρους εἰδήσεις μὲ τὴν ζωὴν τῶν νεοφωτίστων χριστιανῶν. Ἀξία πολλῆς προσοχῆς εἶνε ἡ μεγάλη πίστις καὶ εὐλάβεια τῶν νεοφωτίστων, τόση μεγάλη, ὥστε νὰ μὴ ἐντρέπωνται νὰ ὁμολογήσουν τὰ ἁμαρτήματά των ἐνώπιον ὅλων.

Διὰ τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὸ ἐν λόγῳ βιβλίον ὁ συγγραφεὺς φιλοσοφεῖ τὴν κατὰ Χριστὸν φιλοσοφίαν. Θέτει τὸν πραγματικὸν σκοπὸν τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις εἶνε νὰ καταστῇ εὐτυχὴς καὶ εὐδαίμων. Ἐξαρτᾷ πολὺ ὀρθῶς τὴν εὐτυχίαν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ. «Δὲν θέλεις σβέσει τὴν πυρκαϊὰν μὲ φρύγανα καὶ ἔλαιον, διότι μόνον τὸ ὕδωρ δύναται νὰ τὴν σβέσῃ· ἀπαράλακτα δὲν θέλεις χορτάσει τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας μὲ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ τοῦ κόσμου, διότι μόνον ἡ θεία χάρις δύναται νὰ σβέσῃ τὴν δίψαν τῶν ἐπιθυμιῶν μας» (σελ. 23.) Εἶνε ἐναυστόχαστα τὰ ὅσα γράφει περὶ τῶν γηΐνων πραγμάτων. «Πᾶν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἐπιθυμοῦμεν μᾶς ἀρέσκει μόνον ἕως ὅτου τὸ ἀποκτήσωμεν· ὅταν δὲ τὸ λάβωμεν εὐθὺς μᾶς προξενεῖ ἀηδίαν.» (σελ. 24.) Ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὰ συγγράμματα τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος καὶ ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, θέτει τὴν εὐτυχίαν εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς οὐρανίου Βασιλείας. Οὐχὶ ἄνευ λόγου ζητεῖ παρὰ τῶν ἀνθρώπων ὀρθόδοξον πίστιν καὶ ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς ἁμαρτίας διὰ νὰ ζήσουν μετὰ τοῦ Θεοῦ. Ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν, εἰς αὐτὸν τὸν Θεὸν Πατέρα, εἶνε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ «Λυτρωτής, ὁ Σωτὴρ, ὁ Ἐλευθερωτὴς καὶ Εὐεργέτης ἡμῶν». (σελ. 25.)

Κατόπιν προκειμένου νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν διήγησιν, διαιρεῖ ταύτην ὡς ἑξῆς α΄) Περὶ τοῦ ποῖα εἶνε τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς ἐχάρισε διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· β΄.) Πῶς ὁ Ἰ. Χ. ἔζησεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τί ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν· γ΄.) Τίς ἡ ὁδὸς διὰ τῆς ὁποίας χρεωστοῦμεν νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, καὶ δ΄.) Πῶς μᾶς βοηθεῖ ὁ Ἰ. Χ. νὰ περιπατήσωμεν αὐτὴν τὴν ὁδὸν καὶ πῶς εἰμποροῦμεν νὰ λάβωμεν αὐτὴν τὴν βοήθειαν. Τέλος προκειμένου νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν δικπραγμάτευσιν τοῦ κατ' ἐξοχὴν ὑψηλοῦ τούτου θέματος, κάμνει μίαν θερμὴν προσευχὴν πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ζητῶν τὸν ἄνωθεν θεῖον φωτισμόν.

Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς διηγήσεως, ἀφ' οὗ πρῶτον μᾶς περιγράφει ποῖα ἀγαθὰ εἶχεν ὁ Ἀδάμ, λέγει χαρακτηριστικώτατα ὅτι «ὁ Ἀδὰμ ἦτο εἰς τὸν παράδεισον καὶ εἰς τὸν Ἀδὰμ ὁ παράδεισος» (σελ 29) καὶ ἀφ' οὗ ἀπαριθμεῖ τὰς μεγάλας ἀπωλείας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐκ τῆς πτώσεως τοῦ πρωτοπλάστου, ἐξ ἧς σύμπασα ἡ λογικὴ καὶ ἄλογος φύσις ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, κατόπιν ἐκθέτει τὰ ἀνεκτίμητα ἀγαθὰ ἅτινα μᾶς ἐχάρισεν ὁ Ἰησοῦς. Οὕτω «διὰ τῆς διδαχῆς του διέλυσε τὸ σκότος τῆς ἀγνοίας καὶ τῆς πλάνης τοῦ ἀνθρωπίνου νοός. Διὰ τῆς ζωῆς του μᾶς ἔδειξε τὴν ὁδὸν τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Διὰ τῶν παθῶν καὶ τοῦ θανάτου Αὐτοῦ μᾶς ἀπελύτρωσεν ἀπὸ τὰ χρέη τὰ ὁποῖα ἐχρεωστούσαμεν εἰς τὸν Θεόν. Διὰ τῆς ἀναστάσεως Αὐτοῦ κατέλυσε τὰς πύλας τοῦ ᾅδου καὶ μᾶς ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ παραδείσου. Διὰ τῆς ἀναλήψεώς του ἐδόξασε τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ τέλος μᾶς ἡτοίμασεν εἰς τοὺς Οὐρανοὺς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ ἢ νὰ φαντασθῇ» (σελ 31 καὶ ἑξῆς). Ἐντεῦθεν ζητεῖ ὁ συγγραφεὺς ὅπως ἀγαπήσωμεν τὸν Χριστὸν καὶ εἴμεθα εὐγνώμονες πρὸς Αὐτόν. Θὰ δείξωμεν δὲ τὴν πρὸς Αὐτὸν εὐγνωμοσύνην, ἐὰν προσπαθῶμεν νὰ μιμηθῶμεν τὸν Ἰησοῦν.

Εἰς τὸ δεύτερον μέρος ὁ Ἰννοκέντιος ἐν

συντόμῳ μᾶς ἐκθέτει πρῶτον πῶς ἔζησεν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Χριστὸς καὶ δεύτερον τί ὑπέφερε δι' ἡμᾶς. Ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὸ πρῶτον «ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκ τῆς γεννήσεώς του μέχρι τοῦ θανάτου, δὲν ἔπραξεν οὐδὲ τὴν παραμικρὰν ἁμαρτίαν, οὔτε ἐν λόγῳ οὔτε ἐν ἔργῳ οὔτε ἐν διανοίᾳ· ἀλλ' ἔπραττε πᾶν ἀγαθὸν εἰς πάντα καιρὸν καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους» (σελ 37). Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸ δεύτερον «ὁ Ἰησοῦς ἐκ τῆς γεννήσεώς του ἕως τὸν θάνατόν του, ὑπέφερε καὶ εἶδε πικρίας καὶ δυσαρεσκείας πανταχόθεν. Ὑπέφερε καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους καὶ διὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ἐθλίβετο ὄχι μόνον διότι δὲν τὸν ἤκουον καὶ τὸν ἐλύπουν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ διότι αὐτοὶ ἐχάνοντο καὶ δὲν ἤθελον νὰ ἐπιστρέψουν ἀπὸ τὴν ἀπώλειάν των. Ὁ Ἰησοῦς ἔπαθεν ὁρατῶς καὶ ἀοράτως... διὰ τὴν ἀνέκφραστον ἀγάπην του πρὸς ἡμᾶς, μόλον ὅτι εἶνε ὁ ἀληθινὸς Θεός, ὁ Παντοδύναμος Πλάστης, ὅλης τῆς οἰκουμένης, ὁ μέγας Βασιλεὺς τῶν Ἀγγέλων καὶ τῶν ἀνθρώπων, ὁ ἰσχυρὸς Δεσπότης ὅλων τῶν κτισμάτων, ὁ φοβερὸς κριτὴς τῶν ζώντων καὶ τῶν ἀποθανόντων». (σελ 38)

Εἰς τὸ τρίτον μέρος τὸ ὁποῖον εἶνε καὶ τὸ ἐκτενέστερον τῶν ἄλλων, ὁ συγγραφεὺς τὸν ὁποῖον διακρίνει βαθυτάτην πνευματικότης δεικνύει τὴν ὁδὸν, ἥτις φέρει εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. Αὕτη ὅπως καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη,. εἶναι ὁ Κ. Η. Ι. Χ. καὶ ὁ ἀκολουθῶν Αὐτὸν σώζεται. Πῶς πρέπει νὰ τὸν ἀκολουθῶμεν μᾶς τὸ διδάσκει ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς λέγων· «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι». Τὸ χωρίον τοῦτο διὰ μακρῶν ἀναπτύσσεται, ἐν πολλοῖς δὲ καὶ κατὰ τρόπον πρωτότυπον ὡς εἰς τὸ περὶ σταυρῶν τοῦ χριστιανοῦ, οὗς διακρίνει εἰς ἐξωτερικοὺς καὶ ἐσωτερικούς. Πρὶν ἀκολουθήσει τις τὸν Χριστὸν εἶνε ἀνάγκη, κατὰ τὸν συγγραφέα, νὰ ἐκπληρώσῃ ὡρισμένα καθήκοντα ἅτινα καὶ περιγράφει· «ἀκολουθεῖν δὲ τὸν Χριστὸν σημαίνει ζῆν ὅπως ἐκεῖνος ἔζησεν». Ἐν συνεχείᾳ (σελ. 64—73) ἐξηγεῖ διατί εἶνε στενὴ καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. Εἰς τὸ τέταρτον καὶ τελευταῖον μέρος (71—72) ἐκτίθεται τὸ «πῶς μᾶς βοηθεῖ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ περιπατήσωμεν τὴν ὁδὸν τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν καὶ πῶς εἰμποροῦμεν νὰ λάβωμεν τὴν βοήθειαν ταύτην.» Ἀναπτύσσων τὸ μέρος τοῦτο ὁ συγγραφεὺς πολὺ ὀρθῶς γράφει, ὅτι «τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος, ζωογονεῖ, ἐμψυχώνει καὶ ἐνισχύει τὰ πλάσματα· δίδει εἰς μὲν τὰ ζῶα τὴν ζωήν, εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸν νοῦν, εἰς τὸν χριστιανὸν δὲ ζωὴν πνευματικὴν ὑψηλοτέραν, δηλ, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα φωτίζει τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν βοηθεῖ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν οὐράνιον Βασιλείαν» (σελ. 71.) Τὸ μέρος τοῦτο δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς δύο· εἰς τὸ α΄.) ἔνθα ἀναπτύσσονται ἐξονυχιστικῶς αἱ διάφοροι ἐνέργειαι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου χριστιανοῦ (71—75) καὶ εἰς τὸ β΄.) εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς διηγεῖται διὰ μακρῶν πῶς εἰμποροῦμεν νὰ ἀποκτήσωμεν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Διὰ τοῦ ἱεροῦ ἀριθμοῦ 7, καθώρισε τὰ γνωστὰ καὶ ἀληθινὰ μέσα πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Κατὰ τὴν πεῖραν καὶ τῶν μεγάλων ἁγίων, ταῦτα εἶνε τὰ ἑξῆς. α΄.) Ἡ καθαρότης τῆς καρδίας καὶ ἡ σωφροσύνη· β΄.) ἡ ταπείνωσις, γ΄.) ἡ ἀκρόασις τῆς θείας φωνῆς, δ΄.) ἡ προσευχὴ, ε΄.) ἡ καθημερινὴ ἀπάρνησις ἑαυτοῦ, ς΄.) ἡ ἀνάγνωσις καὶ ἀκρόασις τῆς ἱ. Γραφῆς καὶ ζ΄.) τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας καὶ κατ' ἐξοχὴν ἡ ἁγία Μετάληψις. Ταῦτα ἀναπτύσσει λεπτομερῶς μετὰ πολλῶν καὶ βαθυτάτων ψυχολογικῶν παρατηρήσεων.

Εἰς τὸν ἐπίλογον (93—102) ὁ συγγρα-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

φεύς, ἀφ' οὗ ἐν ἀδραῖς γραμμαῖς ἀνακεφαλαιώνει τὰ ὅσα εἶπεν, ἀπαντᾷ εἰς μίαν ἔνστασιν ὅτι δηλ. εἶνε δύσκολον νὰ ἀποκτήσῃ κανεὶς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. «Εἶνε δύσκολος λέγει ἡ ὁδὸς τῆς αἰωνίου εὐδαιμονίας, ἀλλ' εἶνε ἄρα εὐκολωτέρα ἡ ὁδὸς τῆς ἐπιγείου εὐτυχίας; Παρατηρήσατε πῶς κοπιάζουσι καὶ ἱδρώνουσιν οἱ συναθροίζοντες πλοῦτον καὶ οἱ ζητοῦντες τιμὴν καὶ δόξαν ἐπίγειον καὶ πόσον συνεχῶς ἡμεῖς ἐνίοτε μετὰ προθυμίας καὶ εὐχαριστήσεως ἀναδεχόμεθα κόπους καὶ φροντίδας διὰ καμμίαν ματαίαν εὐχαρίστησιν.» (σελ.94.) Ἐν συνεχείᾳ προτρέπει τοὺς χριστιανοὺς ὅπως στρέψουν τὴν προσοχήν των εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς τονίζων, ὅτι πέραν τοῦ τάφου προσμένει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν ἢ ᾅδης· αἰωνία μακαριότης ἢ αἰώνιοι βάσανοι, μέσος ὅρος δὲν ὑπάρχει. Κατακλείων δὲ τὸ ὅλον βιβλίον δίδει ἑπτὰ συμβολὰς δι' ὧν δύναται νὰ ὠφεληθῇ ἕκαστος ὅστις θέλει νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Χριστὸν (97—102)· προσθέτων σύναμα τὰ ἑξῆς. «Ὁ ἄνθρωπος ὅστις θερμῶς βαδίζει τὴν ὁδὸν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, δι' ἕκαστον κόπον, δι' ἑκάστην θλῖψιν, δι' ἑκάστην νίκην τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ δι' ἑκάστην κατακράτησιν τοῦ ἑαυτοῦ του, καὶ δι' ἕκαστον ἔτι σκοπὸν καλὸν καὶ ἐπιθυμίαν, ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ θέλει ἀνταμειφθῇ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ζωήν· τί δὲ τὸν προσμένει ἐκεῖ, τοῦτο οὐδὲ νὰ εἴπῃ τις, οὐδὲ νὰ τὸ φαντασθῇ δύναται...» (σελ. 101.)

Τὸ βιβλίον τοῦτο διακρινόμενον διὰ τὸ ἁπλοῦν ὕφος καὶ πρὸ παντὸς διὰ τὸ πνευματικὸν αὐτοῦ περιεχόμενον, συνιστᾶται θερμότατα εἰς τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς.

Σ. Γ. Ν.
Θεολόγος

ΣΑΒΒΑ ΜΟΝΑΧΟΥ ΦΙΛΟΘΕΪΤΟΥ

ΜΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΠΕΡΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΤΙΝΕΣ ΟΙ ΔΙΑΠΡΕΨΑΝΤΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗΝ ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

Β΄. Ἐπὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης

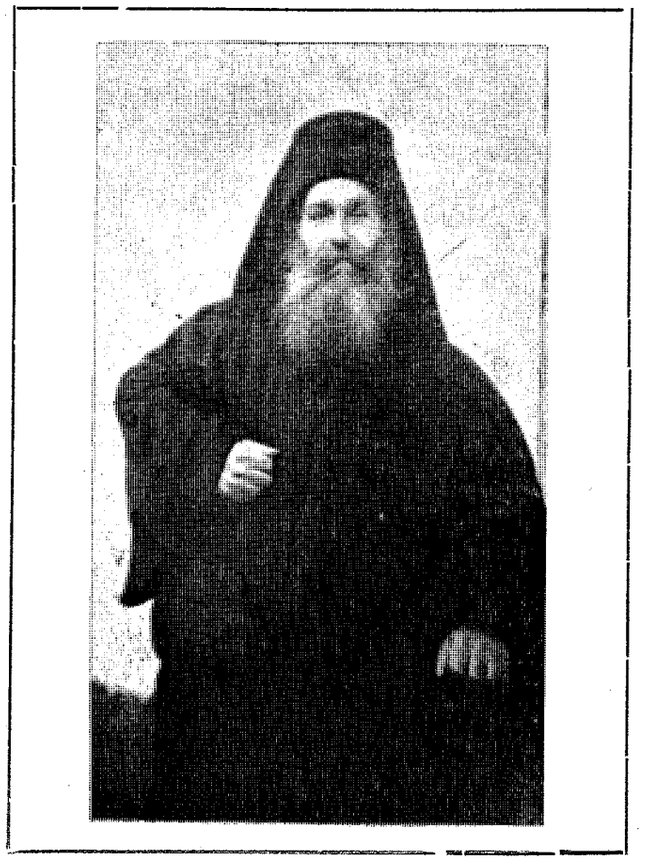
(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)
(δ΄. ἔτος σελ. 364)

Ἐρχόμεθα τώρα νὰ ἴδωμεν τίνες ἦσαν οἱ διαπρέψαντες εἰς τὴν μουσικὴν καὶ ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς· καὶ ἐκ μὲν τῆς Π. Διαθήκης ἐκ τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ ἤτοι τῶν Ἰουδαίων, πολλοὶ κατὰ καιροὺς ἀνεδείχθησαν ποιηταὶ καὶ ἐποίησαν ἀξιοθαύμαστα ποιήματα, ἐκ τῶν ὁποίων εἰσήγαγον εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ. Τὰ ποιήματα ταῦτα τὰ ὁποῖα συνέταττον, τὰ ὠνόμαζον μὲ διαφόρους ὀνομασίας, ἤτοι αἴνους, ᾠδάς, ἄσματα, ψαλμοὺς καὶ ὕμνους. Καὶ ἡ μὲν λέξις αἶνος σημαίνει τὸν ἔπαινον ἡμῶν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὰ θεῖα θαύματα· ἡ δὲ λέξις ᾆσμα σημαίνει τὴν μελῳδίαν, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς ἁρμονίαν μὲ τὸν ἦχον τοῦ ὀργάνου. ἡ λέξις ψαλμὸς (*) σημαίνει ἁπλῶς φωνητικὴν μελῳδίαν προφερομένην ἐκ τοῦ στόματος καὶ ἡ λέξις ὕμνος σημαίνει δοξολογίαν καὶ εὐχαριστίαν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὰ εἰς

(*) Ψαλμὸς ἀρχικῶς μὲν σημαίνει ποίημα, τοῦ ὁποίου τὸ μέλος ἀποδίδεται δι' ὀργάνου· ὕστερον δὲ μετέπεσεν εἰς τὴν ἀνωτέρω σημασίαν.

ἡμᾶς ποριζόμενα ἀγαθά· διὰ τῶν τοιούτων λοιπὸν ὕμνων καὶ ψαλμῶν οἱ Ἰουδαῖοι ὕμνουν καὶ ἐδοξολόγουν τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Μουσικοὶ δὲ καὶ ποιηταὶ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ γένους ὑπῆρξαν πολλοί· ἐπισημότεροι ἐξ αὐτῶν ἦσαν ὁ Δαβίδ, ὁ Σολομὼν καὶ ἄλλοι πολλοὶ μαθηταὶ τοῦ Δαβίδ, οἵτινες καὶ ψαλμῳδοὶ ἐλέγοντο, περιφημότερος δὲ πάντων τῶν ψαλτῳδῶν τῆς Π. Διαθήκης ἐστάθη ὁ Δαβίδ, οὗτινος τὰ θεόπνευστα ποιήματα καλοῦνται ψαλμοί. Ὁ Δαβὶδ ἐποίησε 150 ψαλμούς, (*) τοὺς ὁποίους ἡ ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία διὰ τὰ θεόπνευστα καὶ ὑψηλὰ νοήματα, ἅτινα ἐμπεριέχουσιν οὗτοι, προσλαβοῦσα μεταχειρίζεται αὐτοὺς εἰς τὰς τέσσαρας ὡ-

(*) Κατὰ τὴν κρίσιν τινῶν ἐπισήμων λογίων ὁ Δαβὶδ ἐποίησε μόνον 80 ψαλμοὺς οἱ λοιποὶ εἶναι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τινὲς δὲ καὶ τοῦ Σολομῶντος· ἄλλοι δὲ φρονοῦσιν ὅτι ὅλοι οἱ ψαλμοὶ εἶσι τοῦ Δαβὶδ ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν.

Σάββας μοναχὸς Φιλοθεΐτης
Ὁ ἐκ τῶν συνεργατῶν τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης».

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ρισμένας ὥρας τῆς ἡμερονυκτίου ἀκολουθίας· ἤτοι ἑσπερινοῦ, μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου καὶ λειτουργίας, πρὸς ὕμνον καὶ δοξολογίαν τῆς Τρισυποστάτου Θεότητος. Τόσην δὲ χάριν ἔχουσιν οἱ ψαλμοὶ τοῦ Δαβίδ, ὥστε εἶναι ἀδύνατον ἄνθρωπος ἀπηλπισμένος καὶ τεθλιμμένος, νὰ μὴ εὕρῃ παρηγορίαν ἐν τῇ καρδίᾳ του, ἀναγινώσκων τοὺς ψαλμοὺς αὐτοῦ. Ἐκτὸς τούτου οἱ ψαλμοὶ οὗτοι περιέχουσι καὶ προφητικὴν ἔννοιαν· προλέγουσι δηλαδὴ περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, περὶ τῶν παθημάτων αὐτοῦ, περὶ τῆς ταφῆς, τῆς ἀναστάσεως, τῆς Ἀναλήψεως αὐτοῦ, περὶ τῆς δράσεως τῶν ὁσίων, περὶ τῆς μαρτυρίας τῶν ἁγίων μαρτύρων, καὶ περὶ πολλῶν ἄλλων ἐπισήμων γεγονότων. Ὥστε ὁλόκληρος ἡ βίβλος τοῦ ψαλτῆρος θεωρεῖται παρὰ τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς ἡμῶν Ἐκκλησίας θεόπνευστος· καὶ διὰ τοῦτο συγκαταλέγεται μετὰ τῶν λοιπῶν κανονικῶν βιβλίων τῆς ἁγίας Γραφῆς. Ὁ δὲ ἱερὸς Χρυσόστομος τόσον πολὺ ἐκτιμᾷ τὴν βίβλον ταύτην, ὥστε ἀξιοῖ αὐτὴν ἀνωτέραν καὶ αὐτῶν τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Μετὰ τοῦ Δαβὶδ συγκαταλέγονται καὶ ἄλλοι σύγχρονοι αὐτοῦ μουσικοί, τοὺς ὁποίους αὐτὸς ἐδίδαξε καὶ διώρισεν, ἵνα ψάλωσιν ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ τῆς Διαθήκης Κυρίου· (*) (Α΄. παραλειπ. κεφ. ιε΄. καὶ ις΄.) τὰ δὲ ὀνόματα τῶν διορισθέντων ψαλτῳδῶν εἶναι τὰ ἑξῆς. Αἱμάν, Ἀσάφ, Ἰδιθούν, Ἀθάν, Ζαχαρίας, Ὀζιήλ, Σεμιραμώθ, Ἰεχιήλ, Ὠνί, Ελιάβ, Μαασίας, Βεναΐας, Ματαθίας Ἐλιφαλαίας, Μακενίας, Ἀβδεδόμ, Ἰεϊήλ. Ὀζίας, Χωνενίας, Βαραχίας. (Β΄. Παραλειπ. λε΄. 15).

Μετὰ τὴν κατὰ τῶν Φιλισταίων διπλῆν νίκην τοῦ Δαβὶδ ἐν τῇ Βάαλ—Φερασεὶμ καὶ τῇ κοιλάδι, πρὸς δόξαν καὶ εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ, οὗτος ἡτοίμασε τόπον ἐκλεκτὸν διὰ τὴν σκηνήν, ὅπου ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἡ κιβωτὸς τῆς Διαθήκης Κυρίου. Τότε συνήθροισεν ὁ Δαβὶδ πάντας τοὺς καταγομένους ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀαρὼν καὶ τοὺς Λευΐτας (διότι μόνον εἰς αὐτοὺς ἐπετρέπετο (*) νὰ ἐγγίσωσι καὶ σηκώσωσι τὴν κιβωτὸν τῆς Διαθήκης Κυρίου·) ἵνα ἀναβιβάσωσι τὴν κιβωτὸν εἰς τὸν ἡτοιμασμένον αὐτῇ τόπον. Τότε οἱ ἀνωτέρω ψαλτῳδοὶ σὺν αὐτῷ, ὅστις φορῶν λαμπρὰν βυσίνην στολήν, συνώδευον τὴν κιβωτὸν τῆς Διαθήκης, ψάλλοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Κύριον ἐν διαφόροις ὀργάνοις. Ἀφοῦ δὲ ἐτοποθέτησαν αὐτὴν εἰς τὸν ἁρμόδιον τόπον ἐν λαμπρᾷ πομπῇ καὶ παρατάξει, ὁ Δαβὶδ διώρισε τοὺς ἀνωτέρω ψαλτῳδοὺς καὶ Λευΐτας, ἵνα λειτουργῶσι καθ' ἑκάστην καὶ προσφέρωσι θυσίας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Τότε πρώτην φορὰν τὴν ἡμέραν ταύτην παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἀσὰφ καὶ τῶν λοιπῶν μουσικῶν τὸν ρδ΄. ψαλμὸν πρὸς δοξολογίαν τοῦ Κυρίου· ἔπειτα συνάψας καὶ τὸν ρλε΄. ψαλμὸν ηὐχαρίστει τὸν Κύριον· «ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀπαγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἔργα αὐτοῦ.» (ψαλμ. ρε΄. 1—15,) καὶ «Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ᾆσμα καινόν, ᾄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ.» (αὐτόθι.) Μετὰ τὸν Δαβὶδ καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ποιητὴς πολλῶν ποιημάτων ἀναφαίνεται ὁ Σολομών, ὁ ὁποῖος διὰ τὴν σύνεσιν καὶ τὴν σοφίαν ἣν ἔλαβε παρὰ τοῦ Θεοῦ ὠνομάσθη σοφός. Οὗτος λοιπὸν ἐκτὸς τῶν θεοπνεύστων καὶ σοφωτάτων συγγραμμάτων ἅτινα συνέγραψε, καὶ τὰ ὁποῖα ἐμπεριέχονται ἐν τοῖς βιβλίοις αὐτοῦ, (Παροιμίαι, Σοφία Σολομῶντος, Ἆσμα Ἀσμάτων, Ἐκκλησιαστὴς), ἔγραψε καὶ πάμπολα ποιήματα, ἐκ τῶν ὁποίων κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἁγίας Γραφῆς τὰ σπουδαιότερα εἶναι αἱ τρισχίλιαι παραβολαί, αἱ πεντακισχίλιαι ᾠδαὶ καὶ οἱ δύο ψαλμοί· οα΄. (71) καὶ ρκς΄. (126). Καὶ οἱ τρεῖς δὲ παῖδες οἱ ἐμβληθέντες ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονόσορος εἰς τὴν ἐπταπλασίως καυθεῖσαν κάμινον, θείῳ νεύματι ἐμπνευσθέντες ἔψαλλον τὴν κατανυκτικωτάτην ἐκείνην ᾠδήν, δι' ἧς προσκαλοῦσι πάντα τὰ κτίσματα εἰς δοξολογίαν τοῦ λυτρωτοῦ ἡμῶν Θεοῦ. «Εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου, τὸν Κύριον ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.» (ᾠδὴ Ζ΄. καὶ Η΄. τῶν τριῶν παίδων).

Εἶναι δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ποιηταί, μουσικοὶ καὶ διδάσκαλοι τῆς μουσικῆς τέχνης ἐκ τῆς παλαιᾶς Διαθήκης, ἀλλὰ διὰ τὸ σύντομον καὶ διὰ τὴν ἄγνοιαν πολλῶν, ἀρκούμεθα εἰς τοὺς ἐπισημοτέρους ὀλίγους τούτους. Ἐρχόμεθα νῦν ἵνα συνεχίσωμεν ἐξιστοροῦντες καὶ περὶ τῆς δράσεως τῶν πνευματοφόρων ἐκείνων ᾀοιδῶν, τῶν μετὰ τὴν εὐαγγελικὴν χάριν ἐν ποιήσει καὶ μουσικῇ τέχνῃ διαπρεψάντων.

(Ἀκολουθεῖ)

(*) Τὴν ἐξιστόρησιν ταύτην εὑρίσκει ὁ ἀναγνώστης εὐρύτερον εἰς τὸ φυλλάδιον «πανηγυρικαὶ τελεταὶ» τοῦ ἁγ. Ὄρους σελ. 11, 12, ἔκδοσις ὑπ' ἐμοῦ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει. 1936.

(*) Ὅτε ὁ Δαβὶδ ἀπεφάσισε νὰ μεταφέρῃ τὴν κιβωτὸν τῆς Διαθήκης Κυρίου ἀπὸ τὴν τοποθεσίαν Καριὰθ—Ἰαρεὶμ πόλεως Ἰούδα, τότε ἐπέθηκεν αὐτὴν ἐπὶ ἁμάξης καινῆς· καὶ ὅτε ἔφθασαν μέχρι τῆς ἅλωνος Χειδὸν ἐν ψαλμοῖς, τυμπάνοις καὶ ἄλλων ὀργάνων, τότε ὁ Ὀζὰ ἐξέτεινε τὴν χεῖρά του ἵνα κρατήσῃ αὐτήν, (τὴν κιβωτὸν) καὶ πάραυτα ἐνεκρώθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν αὐθάδειάν του.

ΑΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΤΟΥ ΠΑΛΑΜΑ

ΕΥΧΗ ΕΠΙ ΕΘΝΟΥΣ ΕΠΙΔΡΟΜΗ

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώνων καὶ διαμένων εἰς τοὺς αἰῶνας, ὁ τοσοῦτον ὑπερβάλλων τῇ εὐσπλαγχνίᾳ, ὅσον καὶ τῷ τῆς δυνάμεως ἀπεριλήπτῳ ὁ διὰ τοὺς ἀνεκδιηγήτους σου οἰκτιρμοὺς κλίνας οὐρανοὺς καὶ καταβὰς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ διὰ τὴν τῶν ἁμαρτωλῶν σωτηρίαν ἐνανθρωπίσας, ὁ τὴν ἡμετέραν ἀπαθανατίσας ἢν προσελάβου φύσιν, καὶ μετ' αὐτῆς ἀνελθὼν ὅθεν καὶ κατῆλθες, ὡς ἂν ἐξ οὐρανῶν ὑπακούσῃς ἵλεως

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τῶν ἐν συντετριμμένῃ καρδίᾳ βοώντων πρὸς σέ. Αὐτὸς Δέσποτα τῶν ἁπάντων κλῖνον τὸ οὖς σου, καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν ἀναξίων δούλων σου, τῶν ἐμφραττομένων τὸ στόμα διὰ τὸ τῆς συνειδήσεως αὐτοκατάκριτον, τολμώντων δὲ ὅμως τὴν δέησιν. Ἴσμεν γὰρ ἀναξίως πολιτευθέντες τῆς σῆς ὑπὲρ ἡμῶν μέχρις ἡμῶν ἀπορρήτου κενώσεως καὶ τῶν μεγάλων ἔργων καὶ λόγων καὶ παθημάτων καὶ τῆς μέχρις ᾅδου συγκαταβάσεως καὶ τῆς ὑπερδεδοξασμένης ἐπανελεύσεως· ἀλλ' οἴδαμέν σου καὶ τὴν ἀήττητον φιλανθρωπίαν καὶ τὴν ἀδαπάνητον ἀγαθότητα. Διὸ καὶ προσρίπτομεν ἑαυτοὺς εἰς τὸ πέλαγος τῶν σῶν οἰκτιρμῶν καὶ ὁμολογοῦμεν τὴν δεσποτείαν, εἰ καὶ τῶν σῶν ἀλλοτριούμεθα προσταγμάτων διὰ τὸ πλῆθος τῶν πλημμεληματῶν ἡμῶν· καὶ δεόμεθά σου, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν, μηδὲ ἀπορρίψῃς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, μηδὲ παραδῷς ἡμᾶς τοῖς καθ' ἡμῶν μαινομένοις. Ἐπίβλεψον ἐφ' ἡμᾶς εὐσπλάγχνῳ σου ὄμματι· ἔπιδε συμπαθῶς ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ταπείνωσιν καὶ δεῖξον ἀνωτέρους τῶν τε ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν, καὶ τῶν ἐπικειμένων καὶ προσδοκωμένων δεινῶν· ἔνθες ἡμῖν δύναμιν ἐξ ὕψους· περιτείχισον ἡμᾶς τῇ σῇ παντοδυνάμῳ δεξιᾷ· φύλαξον ἡμᾶς ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πτερύγων σου· κατοχύρωσον τῇ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπῃ, καὶ εἰρήνην ἀστασίαστον δώρησαι. Πρὸ δὲ πάντων καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν σὸν φόβον καὶ τὴν σὴν ἀγάπην ἐν ἡμῖν στήριξον, ἵνα καὶ ἐφ' ἡμᾶς δοξασθῇ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον· ὅτι μόνῳ σοι κατελείφθημεν, καὶ πρὸς σὲ μόνον βλέπομεν, καὶ ἐπὶ σοὶ μόνῳ πάσας τὰς ἐλπίδας ἔχομεν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ ζωοποιῷ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ

Περὶ τῆς Ἀνακομιδῆς, τοῦ ἁγίου λειψάνου, τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ.

(Ἐξ ἀρχαίου χειρογράφου τῆς πλουσίας βιβλιοθήκης τῆς ἱ. μονῆς Γρηγορίου ἐν ἁγίῳ Ὄρει).

Εὐλόγησον πάτερ

Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως τῶν ῥωμαίων Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, Πατριαρχοῦντος Κωνσταντινουπόλεως Νικολάου, ἐγένετο καταδρομὴ τῶν ἰσμαηλιτῶν κατὰ τῶν ῥωμαίων, οἵτινες αἰχμαλωτίζοντες καὶ φονεύοντες καὶ πυρὶ παραδίδοντες ὅσους χριστιανοὺς καὶ ἂν εὕρισκον, ἠρήμωσαν ὅλας τὰς πόλεις καὶ κάστρα καὶ χωρία, ἕως τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐκεῖνοι δὲ ὅπου ἐγλύτωσαν ἀπὸ τὸ σπαθί τους ἄνδρες τε, γυναῖκες καὶ παιδία, τοὺς ἐπῆραν αἰχμαλώτους, ὁμοῦ μὲ τὰ ὑπάρχοντά τους καὶ ἐγύρισαν εἰς τὸν τόπον τους. Τότε καὶ τὰ Μῦρα τῆς Λυκίας, ὅπου τὸ πάνσεπτον λείψανον τοῦ θαυματουργοῦ Νικολάου, εὑρίσκετο, αὐτοὶ οἱ ἀγαρηνοὶ ἐχάλασαν καὶ ἠρήμωσαν· τοῦτο δὲ ἔγινε, τῇ τοῦ Θεοῦ παραχωρήσει διὰ τὰς ἁμαρτίας μας, μὲ τὰς ὁποίας πολλὰ παροργίζομεν τὸν ὕψιστον Θεὸν καθ' ἑκάστην ὥραν, καθὼς λέγει ὁ ψαλμῳδός· «παρώργισαν τὸν Ὕψιστον». Ὅταν γὰρ ὁ Θεὸς ἀγανακτήσῃ ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ, τότε δὲν ψηφᾷ, οὔτε τοὺς ἁγίους του, ἀλλ' οὐδὲ τὰς προσευχὰς αὐτῶν εἰσακούει· εἶπε γάρ ποτε τῷ προφήτῃ Ἱερεμίᾳ. «ἐὰν σταθοῦν Μωϋσῆς καὶ Σαμουὴλ ἐνώπιόν μου, δεόμενοι ὑπὲρ λαοῦ παραπικραίνοντός με, οὐκ ἔστιν ἡ ψυχή μου πρὸς λαὸν τοῦτον». Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν δίκαιον θυμὸν τοῦ Θεοῦ, ἐρημωθέντων πολλῶν χωρίων καὶ πόλεων εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἠρημώθη καὶ τὸ Κάστρον τῆς Λυκίας ὡς εἴπομεν, πλὴν τῆς Μητροπόλεως καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἐκκλησίας. Διὰ τοῦτο εὐδόκησεν ὁ Κύριος, νὰ σηκωθοῦν ἀπ' ἐκεῖ τὰ ἅγια λείψανα τοῦ μεγάλου πατρὸς Νικολάου, καὶ νὰ μεταφερθοῦν ἀπὸ τὴν ἠρημωμένην χώραν, εἰς τὴν πολυάνθρωπον πολιτείαν τὴν ὀνομαζομένην Πάρον. Αὕτη ἡ Πάρος, δὲν εἶναι ἡ εὑρισκομένη νῆσος εἰς τὸ αἰγαῖον πέλαγος, ἀλλ' εἶναι μία πόλις, ὅπου εὑρίσκεται πρὸς δυσμάς, ἐπάνω εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὑποκειμένη εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης τοῦ Πάπα.

Αὐτὴ δὲ ἡ μετάθεσις ἔγινε διὰ δύο αἰτίας· πρώτη μέν, διὰ νὰ μὴ μείνουν τὰ λείψανα τοῦ τοιούτου ἁγίου ἀνδρὸς δίχως καμμίαν τιμὴν εἰς τὸν κόσμον, τοῦ ὁποίου ἡ ἁγία ψυχή, εἰς τὰς ἐπουρανίους λαμπρότητας ἐπάξια ἑαυτῆς δέχεται γέρα, καὶ ἵνα μὴ ἡ ἄφνεως τῶν θαυμάτων, καὶ ἰαμάτων πηγὴ μείνῃ δίχως τοὺς ἀντλοῦντας ἀπὸ αὐτήν. Δεύτερον δὲ διὰ νὰ μὴ ὑστερηθῇ καὶ ἡ Δύσις τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ Θεοῦ, τῇ μεσιτείᾳ τοῦ αὐτοῦ θεράποντος γινομένων, ἡ ὁποία Δύσις δὲν εἶχε πέσει ἀκόμη εἰς τὴν αἵρεσιν καὶ κακοδοξίαν, ἀλλ' ἦτο ὀρθόδοξος, ἡνωμένη μὲ τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν,

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Ἔγινε δὲ αὕτη ἡ ἀνακομιδὴ οὕτω. Πρεσβύτερός τις εὐλαβὴς καὶ σεβάσμιος, ἐκατοικοῦσεν εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν Πάρον. Εἰς αὐτὸν οὖν τὸν πρεσβύτερον ἐφάνη τὴν νύκτα ὁ ἅγιος Νικόλαος καὶ τοῦ λέγει· ἀναστάς, εἰπὲ εἰς τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ εἰς ὅλον τὸν κλῆρον τῆς ἐκκλησίας, νὰ ὑπάγουν εἰς τὰ Μῦρα τῆς Λυκίας, νὰ σηκώσουν ἀπ' ἐκεῖ τὰ λειψανάμου, φέροντές τα ἐδῶ νὰ τὰ θέσουν εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν Πάρον, ἐπειδὴ καὶ δὲν ὑποφέρω πλέον τὸ νὰ εὑρίσκωμαι εἰς τόπον ἔρημον· οὕτω γὰρ εὐδόκησεν ὁ Κύριός μου. Μετὰ δὲ τὴν ὀπτασίαν ἐσηκώθη ὁ πρεσβύτερος καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὰ ῥηθέντα διὰ νυκτὸς ἀπὸ τὸν ἅγιον καταλεπτῶς διηγήθη εἰς τὸν κλῆρον τῆς ἐκκλησίας καὶ εἰς τοὺς λοιπούς. Ταῦτα καὶ αὐτοὶ ἀκούσαντες ἀπὸ τὸν πρεσβύτερον, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην, λέγοντες· σήμερον ἐμεγάλυνεν ὁ Κύριος τὸ ἔλεός του ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ἡμῶν.

Καὶ ἐν τῷ ἅμα ἡτοίμασαν τρία κάτεργα, ἐκλέξαντες καὶ ἄνδρας ἐπισήμους καὶ τὸν Θεὸν φοβουμένους καὶ ἔστειλαν αὐτοὺς ὁμοῦ, μὲ ἀρκετοὺς ἱερεῖς καὶ διακόνους, εἰς τὴν τῶν λειψάνων ἀνακομιδήν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἠκούοντο εἰς τὴν θάλασσαν κακοὶ ἄνθρωποι, ἐστοχάσθησαν καὶ αὐτοὶ νὰ μὴ εὔγουν εἰς τὸν δρόμον ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ ἐκαμιώθησαν πῶς εἶνε τάχα πραγματευτάδες, καὶ ἔχουν νὰ κάμουν ταξείδιον. Ὅθεν γεμίσαντες τὰ κάτεργά τους σιτάριον, ἔπλευσαν ὡς πραγματευόμενοι, καὶ πλεύσαντες ἀκινδύνως καὶ μὲ καλὸν ἄνεμον ἦλθον πρῶτον εἰς Ἀντιόχειαν, ὅπου καὶ τὸ σιτάριον καλῶς πωλήσαντες, καὶ κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν πραγματευτῶν, ἠγόρασαν ἄλλα εἰδίσματα. Ἔπειτα ἀκούοντες ἐκεῖ ἀπὸ ἄλλους πραγματευτάδες βενετσιάνους ὅπου ἔτυχαν καὶ ἦλθον προτήτερα, ὅτι καὶ αὐτοὶ ἔχουν σκοπὸν νὰ πηγαίνουν εἰς τὴν Λυκίαν καὶ εἰς τὴν τῶν Μυρέων πόλιν διὰ νὰ πάρουν τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἐσπούδαξαν οὗτοι οἱ παριανοὶ νὰ προλάβουν τὸν δρόμον προτήτερα ἀπὸ τοὺς βενετσιάνους. Καὶ ἔτσι τὸ ὀγρηγορώτερον πλεύσαντες (ἐπειδὴ θεία βοηθεία, ὁ ἄνεμος ἦτο εἰδικός τους) ἔφθασαν εἰς τὸν λιμένα τῆς Λυκίας, καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν πλοίων ἐπῆραν μαζί τους καὶ ἅρματα, φοβούμενοι μήπως καὶ τοὺς ἐμποδίσει τινάς· καὶ ἔτσι ἐπῆγαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου. Εὑρόντες δὲ ἐκεῖ τέσσαρας μοναχούς, ἠρώτησαν αὐτούς. Ποῦ κεῖνται τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἐπειδὴ θέλομεν νὰ τὰ προσκυνήσωμεν; οἱ δὲ μοναχοὶ ἔδειξαν αὐτοῖς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου, ὁ ὁποῖος ἦτο ὑποκάτω εἰς τὸ ἔδαφος τῆς ἐκκλησίας μέσα εἰς τὸν ὁποῖον ἦσαν κρυμμένα τὰ λείψανα· Οἱ δὲ Παριανοὶ σκάψαντες τὸ ἔδαφος, καὶ σηκώσαντες πολὺ χῶμα, εὗρον τὴν ἱερὰν θήκην μὲ τὰ λείψανα· καὶ ξεσκεπάσαντες εἶδον ὅτι ἦτο γεμάτη ἀπὸ μῦρον εὐῶδες, ἐκ τῶν ἱερῶν λειψάνων ἀναβλύζον, καὶ τὸ μὲν μῦρον ἄδειασαν εἰς τὰ ἑαυτῶν ἀγγεῖα, τὸ δὲ λείψανον τοῦ ἁγίου μετὰ χαρᾶς πέρνοντες, χερσὶν ἱεραῖς, τὸ ἐπῆγαν εἰς τὰ ἑαυτῶν κάτεργα, καὶ τὸ ἀπέθεσαν ἐντίμως εἰς ἕνα ἀπὸ αὐτά. Ἐπῆγαν δὲ μὲ αὐτοὺς καὶ οἱ δύο μοναχοὶ ἀπὸ ἐκείνους τοὺς τέσσαρας, οἱ δὲ ἄλλοι δύο ἀπέμειναν ἐκεῖ εἰς

τὴν Λυκίαν, καὶ μὲ τοιαύτην καλὴν πραγματείαν ἐτῆραν οἱ Παριανοὶ τὸν ἀτίμητον θησαυρὸν τῶν λειψάνων ἀπὸ τὸν τῶν Μυρέων λιμένα τὴν α'. Ἀπριλίου· Καὶ κινήσαντες μὲ καλὸν ἄνεμον, εἰς ὀλίγας ἡμέρας, τὴν θ'. Μαΐου, ἡμέρᾳ Κυριακῇ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἑσπερινοῦ ἔφθασαν εἰς τὴν ἑαυτῶν χώραν, ὁ δὲ λαὸς τῆς Πάρου, ἰδόντες τὴν πρὸς αὐτοὺς τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου ἔλευσιν, εὐθὺς μὲ ἐπισκόπους καὶ ἱερεῖς καὶ μοναχοὺς καὶ πάντα τὸν ἐκκλησιαστικὸν κλῆρον εὐγῆκαν εἰς προϋπάντησιν πάντες, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδία καὶ τὸ πλῆθος τοῦ κοινοῦ λαοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, μετὰ θυμιαμάτων καὶ λαμπάδων, ψάλλοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἱκετηρίους ᾠδὰς τὸν τοῦ Χριστοῦ ἱεράρχην ἀναπέμποντες. Καὶ λαβόντες αὐτὸν τὸν πολύτιμον καὶ πνευματικὸν θησαυρὸν μετὰ μεγάλης τιμῆς καὶ χαρᾶς, ἀπέθεσαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ τιμίου Προδρόμου, ὅπου εἶνε κοντὰ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγίνοντο πολλὰ θαυμάσια ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἅγια λείψανα· χωλοὶ γὰρ καὶ τυφλοί, κωφοί τε καὶ δαιμονισμένοι, καὶ οἱ ἀπὸ πάσας ἄλλας ἀσθενείας κρατούμενοι ἐλάμβανον τὰς ἰάσεις εὐθὺς, ὅπου μόνον ἤγγιζαν εἰς τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου. Ὥστε ὅπου τὴν μὲν β'. ἡμέραν ἔγινεν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ὅπου ἰατρεύθησαν τεσσαράκοντα ἑπτά, τὴν δὲ γ'. ἡμέραν εἴκοσι δύο, τὴν δὲ δ'. ἡμέραν εἴκοσι ἐννέα, καὶ τὴν ε'. ἡμέραν ἰατρεύθη ἕνας ἄνθρωπος κωφὸς καὶ βωβός, ὅπου εἶνε πέντε χρόνους εἰς αὐτὴν τὴν ἀσθένειαν. Ἔπειτα ἐφάνη ὁ ἅγιος εἰς ὀπτασίαν ἑνὸς ἐναρέτου μοναχοῦ, καὶ τοῦ εἶπε· Θεοῦ εὐδοκίᾳ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ εἰς τὴν ἐννάτην ὥραν καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ὥραν ἔδωκα τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι ἴασιν εἰς ἕνδεκα ἀνθρώπους. Ταύτην τὴν ὀπτασίαν τοῦ ἁγίου, ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος διηγεῖτο τοῖς πᾶσιν εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ εἰς τιμὴν τοῦ αὐτοῦ θεράποντος· ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα καθ' ἑκάστην ἡμέραν δὲν ἔπαυον θαυμασίως τὰ ἰάματα καὶ ἕως τοῦ νῦν δίδονται ταῖς προστρέχουσινεἰς αὐτὸν μετὰ πίστεως. Οἱ δὲ πολῖται τῆς Πάρου βλέποντες τὴν τοιαύτην χάριν τῶν ἰαμάτων ἀπὸ τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὡσὰν ἀπὸ καμμίαν βρύσιν ἀδιαλείπτως πηγάζουσαν, ἔκτισαν ἐκκλησίαν εἰς τὸ ὄνομά του μεγάλην καὶ ὡραίαν καὶ τὴν ἐστόλισαν μὲ κάθε λογῆς εὐπρέπειαν. Ἔπειτα κατεσκεύασαν θήκην ἀργυρᾶν μετὰ λίθων πολυτίμων, καὶ χρυσώσαντες αὐτὴν πάντοθεν, καὶ μετὰ τρεῖς χρόνους τῆς ἀνακομιδῆς, ἀπὸ τὰ Μῦρα τῆς Λυκίας εἰς τὴν Πάρον, συναχθέντες ἀπὸ τὰς πέριξ πόλεις καὶ χώρας οἱ ἀρχιεπίσκοποι καὶ ἐπίσκοποι μετὰ τοῦ κλήρου αὐτῶν, ἐποίησαν σεπτὴν μετάθεσιν τῶν ἁγίων λειψάνων τοῦ θαυματουργοῦ Νικολάου ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ τιμίου Προδρόμου, εἰς τὴν καινούργια ἐκκλησίαν ὅπου εἰς τὸ ὄνομά του ἐκτίσθη, εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὅπου καὶ πρότερον ἀπὸ τὰ Μῦρα τῆς Λυκίας εἰς τὴν Πάρον ἐφέρθησαν καὶ οὕτω τὰ ἔθεσιν εἰς τὴν θήκην τὴν ἀργυρᾶν, ἔνδον τοῦ θυσιαστηρίου· τὴν δὲ παλαιὰν πρώτην θήκην ὅπου εἶχε τὰ ἅγια λείψανα, τὴν ἔθεσσν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ μέρος μικρὸν ἀπὸ τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου πέρνοντας ἔ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

βαλαν εἰς αὐτὴν χάριν προσκυνήσεως πάντων τῶν προσιόντων. Καὶ ἔτσι ἀπὸ τότε ἐπεκράτησε συνήθεια νὰ ἑορτάζηται τὸν κάθε χρόνον ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Νικολάου εἰς τὰς 20 Μαΐου, τόσον ἐκείνη ὅπου ἀπὸ τὰ Μύρα εἰς τὴν Πάρον ἐγένετο, ὅσον καὶ ἡ ἄλλη ὅπου ἔγινεν ἀπὸ τὴν τοῦ Προδρόμου ἐκκλησίαν εἰς τὴν καινούργια ἐκκλησίαν ὅπου ἐκτίσθη εἰς τὸ ὄνομά του. Οὐ μόνον δὲ εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν Πάρον κατὰ τὰ μέρη τῆς Δύσεως, ἀλλὰ καὶ εἰς τῆς Ρωσσίας ὅλης τὸ βασίλειον, καὶ εἰς ὅλην τὴν Βουλγαρίαν αὐτὴν τὴν ἡμέραν εὐσεβῶς πανηγυρίζεται ἡ ἀνακομιδή, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν μετακομιδὴ αὕτη, καὶ μάλιστα τότε ἡ Ρωσσία ἀκόμη οὖσα νεοφώτιστη πολλῶν καὶ ἀναριθμήτων θαυμάτων ἠξιώθη ἀπὸ τὸν ἅγιον. Μετὰ ταῦτα περνῶντες μερικοὶ χρόνοι, ἐφάνη ὁ ἅγιος ἐν ὁράματι εἰς ἕνα μοναχὸν καὶ τοῦ λέγει ὅτι, νὰ βάλουν τὰ λείψανά του ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν ἁγίαν τράπεζαν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ὅπερ ἐγένετο, καὶ ἐτέθησαν ἐκεῖ κατὰ τὸν λόγον τοῦ ἁγίου, μῦρον ἀναβλύζοντα μέχρι τὴν σήμερον καὶ ὡς εἶναι εἰς ὅλους φανερόν, ἀποδίδονται ἰάματα εἰς πᾶσαν ἀσθένειαν, εἰς δόξαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τοῦ ἐνδοξαζομένου ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.

Πρέπει νὰ προσθέσωμεν ἐδῶ πότε καὶ τίνι τρόπῳ τὸ μῦρον τοῦτο ἀνέβλυζεν ἐκ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου; Ἔχομεν λοιπὸν παράδοσιν ἀπὸ σοφοὺς καὶ ἀξιοπίστους ἄνδρας, ὅτι κάθε χρόνον κατὰ τὴν σήμερον ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τῆς μεταθέσεως τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου, ὅταν ὁ ἱερεὺς ἤρχιζε τὴν θείαν λειτουργίαν, ἤρχιζε νὰ τρέχῃ καὶ τὸ μῦρον ἀπὸ τὰ δύο πόδια τῶν ἁγίων λειψάνων τοῦ μεγάλου Νικολάου ὄχι ἀπὸ τὰ δάκτυλα ἐμπρός, ἀλλὰ ἀπὸ τὰς ὄπισθεν πτέρνας τῶν ποδῶν του· ἔτρεχε δὲ τόσον πολύ, ὥστε ὅπου ἐφαίνοντο νὰ τρέχουν ὡσὰν δύο βρύσες· Ὅθεν ἔβαλαν ὑποκάτω καζάνια μεγάλα καὶ κάδους· ἐλέγετο δὲ πολὺ ἀργὰ ἡ θεία λειτουργία, ἕως τρεῖς ὥρας καὶ ἐπέκεινα, διὰ νὰ τρέξῃ περισσότερον μῦρον καὶ διὰ νὰ γεμίσουν οἱ κάδοι ἐκεῖνοι καὶ τὰ ἀγγεῖα· τόση δὲ οὐράνιος εὐωδία εὔγαινεν ἐκεῖθεν, εἰς τρόπον, ὥστε ὅλη ἡ ἐκκλησία ἐγέμιζε. καὶ οἱ χριστιανοὶ σχεδὸν ἐλιγοθύμουν ἀπὸ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐοσμίας, ἥτις ἐνίκα ὅλα τὰ πλέον πολύτιμα τοῦ κόσμου μύρα καὶ ἀρώματα. Ὅταν δὲ ἐτελείωνεν ἡ θεία λειτουργία, τότε καὶ τὸ θεῖον μῦρον ἐκεῖνο ἔπαυεν ἀπὸ τὸ νὰ τρέχῃ· ἐμοιράζετο δὲ αὐτὸ εἰς ὅλην τὴν Ἰταλίαν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, καὶ δι' αὐτοῦ ἐγίνοντο ἄπειρα θαύματα εἰς κάθε ἀσθένειαν, εἰς ἐκείνους ὅπου μετὰ πίστεως τὸ μετεχειρίζοντο, καὶ τοῦτο μὲν ἐγίνετο ἕως ὅτου ἡ δυτικὴ Ἐκκλησία δὲν ἦτο φανερὰ ἔτσι ἀναθεματισμένη, καὶ κεχωρισμένη ἀπὸ τὴν ἀνατολικήν. Ἀφοῦ δὲ αὕτη μένουσα εἰς τὰ αἱρετικά της δόγματα, ἀνεθεματίσθη καὶ ἐχωρίσθη τελείως ἀπὸ ἡμᾶς, τότε πλέον καὶ ὁ μέγας Νικόλαος δὲν ἐδέχετο, οὔτε τὴν λειτουργίαν τῶν Λατίνων καὶ Παπιστῶν, ἀλλ' ἐὰν ἐλειτούργει κατὰ τὴν σήμερον ἡμέραν παπιστὴς ἱερεύς, τὸ μῦρον ἀπὸ τοὺς πόδας του δὲν τὸ ἄφινε νὰ τρέξῃ. Διὰ τοῦτο ἠναγκάζοντο οἱ Λατίνοι νὰ πέρνουν ἱερέα Ὀρθόδοξον φρονοῦντα τὰ δόγματα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας νὰ λειτουργῇ, καὶ εὐθὺς ὅπου αὐτὸς ἤρχιζε τὴν θείαν λειτουργίαν, ὦ! τοῦ θαύματος! ἤρχιζε τότε καὶ τὸ οὐράνιον ἐκεῖνο μῦρον νὰ τρέχῃ ἀπὸ τὰ πόδια τοῦ ἁγίου. Καὶ τοῦτο κατὰ ἀλήθειαν εἶναι ἓν πρωτοφανέστατον θαῦμα, ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ὅπου δείχνει ὁ μέγας Νικόλαος, ὅτι ἐστάθη ἀληθῶς καθαρώτατον κατοικητήριον τοῦ νοητοῦ μύρου Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ὡς μῦρον ἐκενώθη, καὶ εὐωδίασεν ὅλην τὴν οἰκουμένην, καθὼς λέγει ἡ ᾄσματίζουσα νύμφη, «μῦρον ἐκκενωθὲν ὄνομά σου». Θαῦμα φοβερόν, τὸ ὁποῖον παραστέκει εἰς ὅλους, ὅτι ὁ θεῖος Νικόλαος ὄχι μόνον ζῶντας ἔγεινεν ὑπέρμαχος καὶ κήρυξ τῆς θεολογίας τοῦ Χριστοῦ, ὡς Υἱὸν ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ δογματίσας μέσα εἰς ἐκείνην τὴν πρώτην Σύνοδον, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον, ὅτι ἔγινεν ὑπέρμαχος τῆς ἀληθοῦς θεολογίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, κηρύττων τοῦτο μὲ σιωπῶσαν γλῶσσαν, διὰ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὅτι δὲν ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, καθὼς κακοδόξως φλυαροῦσιν οἱ δυτικοί, ἀλλὰ ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς καθὼς ὀρθοδόξως δογματίζει, ἡ καθ' ἡμᾶς ἀνατολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία. Καὶ τοῦτο δὲ, πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι τὴν σήμερον τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Νικολάου εἰς τὴν πόλιν Πάρον οὐχ εὑρίσκεται, καθὼς ἐπληροφορήθημεν ἀπὸ τοὺς ἐκεῖσε ἐλθόντας· ποῦ δὲ νὰ εὑρίσκεται, ἡμεῖς δὲν ἠξεύρομεν, βέβαια, ἀλλὰ μόνος Χριστὸς ὁ Θεός, ὁ καὶ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Μάρκου, τὸ ἐν τῇ Βενετίᾳ ποτὲ εὑρισκόμενον κρύψας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, κατὰ τὸ βάθος τῆς Αὐτοῦ προνοίας καὶ γνώσεως, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

(Ἕπονται θαύματα τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἀνέκδοτα εἰσέτι.)

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ

Ἥτοι συμβουλὴ πνευματικὴ διεξοδικὴ καὶ πάνυ ὠφέλιμος, εἰς κάθε μοναχὸν εὐλαβῆ καὶ ταπεινόφρονα ἐν Κοινοβίῳ διάγοντα, καὶ ἐν ὑποταγῇ κατὰ Θεόν.

(Ἀντεγράφη ἐκ μικροῦ χειρογράφου Κώδικος τῆς Ἱ. Μ. Διονυσίου, συγγραφέντος παρὰ ἀνωνύμου Γέροντος, πρακτικοῦ καὶ ἐναρέτου, σταλὲν δὲ ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν παρὰ τοῦ ἐν Καρυαῖς ἀντιπροσώπου πατρὸς Χαραλάμπους μοναχοῦ Διονυσιάτου, καὶ τὸ ὁποῖον πάνυ εὐχαρίστως δημοσιεύομεν).

Πρὸ πασῶν τῶν ἄλλων ἀρετῶν προηγεῖται καὶ προτιμᾶται ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ὀρθόδοξος πίστις, καθὼς λέγουσιν οἱ ἅγιοι πατέρες. Καθὼς γὰρ τὸ στόμα τοῦ ἀνθρώπου ἄνευ κεφαλῆς οὐ δύναται ζῆσαι, οὕτω καὶ ὁ χριστιανὸς ἢ καὶ μοναχός, ἄνευ ὀρθοδόξου πίστεως καὶ εὐσεβείας οὐ δύναται σωθῆναι. Διὰ τοῦτο καὶ σύ, ἀδελφέ μου ἐν Χριστῷ, φύλαττε καὶ πίστευε ἀληθῶς καὶ βεβαίως εἰς ὅσα οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ἐκή-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ρυξαν καὶ οἱ θεοφόροι πατέρες διὰ τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμεν. Συνόδων ἐδογμάτισαν. Ὁμοίως πίστευε ἀναμφιβόλως καὶ εἰς ὅσα περιέχει τὸ ἅγιον σύμβολον τῆς πίστεως ἡμῶν, ἤγουν τὸ, πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν Πατέρα Παντοκ. κ.τ.λ. καθὼς πιστεύει καὶ ὁμολογεῖ ἡ ἀνατολικὴ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία. Οὕτω γὰρ παρελάβομεν ἐκ τῶν ἁγίων πατέρων καὶ οὕτως ἐπιστεύσαμεν, εἰς ταῦτα δὲ καὶ ἐβαπτίσθημεν καὶ εἰς ταῦτα μέλλομεν τελευτᾶν. Περὶ δὲ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος (λέγει ὁ Μέγας Βασίλειος) ποτὲ μὴ φιλονεικήσῃς μὲ κανένα ἄνθρωπον, εἴτε πιστόν, εἴτε ἄπιστον, οὐ γὰρ ἔστι σοι χρεία, τοῦτο μόνον πίστευε καθὼς ἐδιδάχθης, καὶ σπούδασον νὰ ποιῇς τὰ ἔργα τῆς πίστεως, λέγει γὰρ ὁ Ἀδελφόθεος Ἰάκωβος ὅτι, ἡ πίστις ἄνευ τῶν ἔργων νεκρὰ ἔστιν. Ἔργα δὲ τῆς πίστεως εἶναι νὰ ἀγαπᾷς τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ καρδίας σου καὶ νὰ δουλεύῃς αὐτὸν, φυλάττων τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἐναρέτως πολιτευόμενος· λέγει γὰρ ὁ Κύριος «ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με». Ὅθεν χρέος ἔχομεν, ἀγαπητέ, ἀπαραίτητον νὰ ἀγαπῶμεν τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας καὶ διανοίας ἡμῶν· ὅτι αὐτῷ πρέπει ἡ δόξα καὶ ἡ προσκύνησις, πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Περὶ τῆς Χριστοῦ Οἰκονομίας δι' ἡμᾶς.

Ἄκουσον δὲ καὶ ἄλλην εὐεργεσίαν ποῦ ἔκαμεν εἰς ἡμᾶς ὁ Κύριος ἀπὸ τὰς ἄλλας ἀσυγκρίτως μεγαλειτέραν, ὅσον εἶναι ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τὴν γῆν, ἣν οὐδέποτε δυνάμεθα ἐκπληρῶσαι οἱ τάλανες. Εἶπεν ὁ Κύριος, «οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, μὴ ἀπόλλυται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.» Καὶ εὐδοκίᾳ τοῦ Πατρὸς καὶ συνεργίᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἦλθεν ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸν κόσμον διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν· σαρκωθεὶς ἐκ Πνεύματος Ἁγίου, καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, μὴ βδελυξάμενος τὰ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἰδιώματα. Καὶ καθὼς ἀρρεύστως συνελήφθη, οὕτω καὶ ἀνερμηνεύτως ἐγεννήθη. Τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος, διπλοῦς τὴν φύσιν, μίαν δὲ τὴν ὑπόστασιν· οὐκ ἄνθρωπος θεοφόρος, ἀλλὰ Θεὸς σαρκοφόρος. Ἡ δὲ Κυρία Θεοτόκος παρθένος πρὸ τοῦ τόκου ἦν, καὶ μετὰ τόκον πάλιν παρθένος ἔμεινεν. Ὁ οὖν Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς ὑπὸ τῆς παναγίας αὐτοῦ Μητρός, καὶ γάλακτι θαυμασίως ἀνετράφη, καὶ ἐν φάτνῃ ἀνεκλίθη, ὑπὸ μάγων καὶ ποιμένων ἐπροσκυνήθη, καὶ βρεφοκτόνου Ἡρῴδου ἐπεβουλεύθη πρὸς φόνον, εἰς Αἴγυπτον κατῆλθε· καὶ πάλιν ἐκεῖθεν εἰς Ναζαρὲτ ἐπανῆλθε, καὶ Ναζωραῖος ἐκλήθη, καὶ ἐν τῷ Ναῷ προσεφέρθη, καὶ ὑπὸ τοῦ δικαίου Συμεὼν ἐνηγκαλίσθη.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἔμεινεν ὁ Ἰησοῦς ἀγνοούμενος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἐστὶν Υἱὸς Θεοῦ ἕως ἔγινε τριάκοντα ἐτῶν, ἐργαζόμενος τὴν τεκτονικὴν τέχνην, πρὸς διατροφήν· ὅθεν καὶ τέκτων ὠνομάζετο ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ υἱὸς τοῦ τέκτονος Ἰωσήφ, διδάσκων ἡμᾶς ὁ Κύριος, ἵνα

καὶ ἡμεῖς ἐργαζώμεθα τὸ κατὰ δύναμιν, μὴ γινόμενοι ὑψηλόφρονες, ὀκνηροὶ καὶ ἀργοφάγοι, ὡς ἄφρονες.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙ ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΙΩΣΗΦ ΠΡΩΗΝ ΤΥΡΝΟΒΟΥ

ΜΕΡΟΣ Β'.

(Ἐκ τοῦ Λαυρ. Κώδικος Λ 197)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ δ' ἔτους σελ. 332)

Κατὰ Ἀρχιερέων ἱερέων καὶ μοναχῶν

Ἐμοὶ ἐκδίκησις καὶ ἐγὼ ἀνταποδώσω καὶ παραδώσω, λέγει Κύριος τοὺς μισθωτοὺς καὶ ἐπιδημίους ἁρπακτῆρας, οὐ μὴν δὲ ποιμένας, οἵτινες τὸν ἀμπελῶνά μου αἱ κακεργάται διέφθειραν, καὶ τὰ πρόβατά μου διεσκόρπισαν· οἳ χρυσίου καὶ ἀργυρίου ἕνεκα ἐποίμαινον, καὶ διὰ δόξαν πρόσκαιρον τὸ ἱερατεῖον, τουτέστι τὴν ἀρχιερωσύνην ἐξεζήτησαν, πολλὴν καὶ ἐπώδυνον καὶ ὑπομονῆς ἀνεπίδεκτον· ἀποδώσει τὴν κρίσιν ὁ τῆς δικαιοσύνης Θεός. Αὐτὸς γὰρ ἐν ὀργῇ καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς· πρόβατα γὰρ καὶ βόας ἀφρόνως ἐκτήσαντο, καὶ τὰ ἐμὰ πρόβατα ἅπερ τῷ τιμίῳ αὐτοῦ αἵματι ἐξηγοράσατο, οὐκ ἐπεμελήθησαν οἱ ἄθλιοι· διὰ τοῦτο ἐπισκέψεται ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν καὶ ἐν μάστιξι τὰς ἀδικίας αὐτῶν· τοὺς δὲ ἐν τρυφῇ καὶ γελείοις βιοῦντας ἱερεῖς, καὶ μὴ τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτοῖς Ἐκκλησίας ἐπιμελουμένους, τί ἆρά γε ποιήσει αὐτοῖς ὁ ἀδέκαστος καὶ φοβερὸς τῶν ἁπάντων Κριτής; ἐν πυρὶ παιδεύσει αὐτοὺς καὶ ἐν ταρτάρῳ βυθίσει, καὶ ὡς σκεύη κεραμέως συντρίψει αὐτούς· τοὺς δὲ κακῶς πολιτευομένους τῶν μοναχῶν, οἵτινες ἐν πολλῇ ἀμελείᾳ πορευόμενοι, ἐψεύσαντο καὶ Θεῷ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις, τί ποιήσει ἆρά γε καὶ αὐτοῖς; καὶ αὐτοὶ πάντες ἐντραπήσονται ἔμπροσθεν τῶν ἀχράντων δυνάμεων, ὅτι οὐκ ἐφύλαξαν τὰς ἑαυτῶν ὑποσχέσεις, ἃς ὡμολόγησαν ἐπὶ πολλῶν μαρτύρων, οὔτε διετήρησαν τὰς ἐπαγγελίας ἐκείνας καὶ τὰς εὐχάς ἃς διέστειλε τὰ χείλη αὐτῶν, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν ἐν τῇ γλώσσῃ ἐλάλησεν. Ὁ Θεὸς καὶ τοὺς ἀγκιστρεύσει καὶ τινάξει ὥσπερ ἀπὸ τῶν νεφελῶν τὸν ἀέρα, καὶ εἰς τὴν ἄβυσσον αὐτοὺς παραπέμψει· οὐ γὰρ ἤρκεσεν αὐτοῖς αὐτῶν ἡ ἀπώλεια, ἀλλὰ καὶ τοῖς μοναχοῖς αὐτῶν, καὶ ἄλλοις σκάνδαλον ἀπωλείας ἐγένοντο οἱ παράφρονες.

Ἐρώτησις ὠφέλιμος

Ἀδελφός τις μετ' εὐλαβείας τινὰ τῶν πνευματικῶν καὶ ὁσίων πατέρων ἄνδρα εἰδήμονα ἠρώτησε, λέγων αὐτῷ· πάτερ ἅγιε, καὶ τῶν θείων γραφῶν εἰδήμων, εἰπέ μοι, παρακαλῶ, ὠφελείας λόγον, πῶς δηλαδὴ σωθῆναι δυνήσομαι. Ὁ δὲ ὑπολαβὼν ἔφη· εἰ θέλεις ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων πορεύεσθαι καὶ διατελεῖν, τοῦτο ἀπαραιτήτως ὀφείλεις ποιῆσαι· νὰ μὴ ἔχῃς οὔτε νὰ φυλάττῃς ἔχθραν καὶ μῖσος κατά τινος ὅλως· μήτε νὰ κατακρίνῃς τινά, οὔτε νὰ περιγελᾷς καὶ χλευάζῃς οὔτε ὅ,τι ἀγαθὸν ἔργον ποιεῖς, νὰ λογιάζῃς πῶς κάτι τι ἐκατόρθωσας, ἀλλὰ νὰ λέγῃς μετ' εὐχαριστίας καὶ πολλῆς ταπεινώσεως· τῆς θείας χάριτός ἐστι τὸ κατόρθωμα, χωρὶς γὰρ αὐτοῦ οὐ δυνάμεθα ποιεῖν οὐδέν. Πρόσεχε νὰ μὴ λέγῃς ὁ δεῖνα καλῶς ἢ ἄλλως κακῶς πολιτεύεται· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ μὴ κρίνειν τινά, ἀλλὰ πάντας ἴσῳ ὀφθαλμῷ καὶ μιᾷ προθέσει, ἑνὶ λογισμῷ καὶ μιᾷ καρδίᾳ ἐν ἁπλότητι βλέπε, καὶ ἀποδέχου ὅλους ὡς αὐτὸν τὸν Χριστόν. Μὴ παραδώσῃς τὰς ἀκοάς σου εἰς ἄνθρωπον ὅταν κατακρίνῃ καὶ διασύρῃ κανένα, οὔτε νὰ ἀφήνῃς τὰ ὦτά σου νὰ ἡδύνωνται εἰς αὐτὸ τὸ θεοστυγὲς διήγημα, ἀλλὰ σιγῇ ἄκρα καὶ πολλῇ νὰ φυλάττῃς τὸ στόμα σου· νὰ εἶσαι ἀργὸς εἰς τὸ λαλεῖν, καὶ ταχὺς εἰς τὸ προ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

σεύχεσθαι· μὴ φυλάττῃς μῆνιν καὶ ἔχθραν κατὰ τοῦ καταλαλοῦντός σε μήτε κατ' ἄλλου τινὸς ἀνομίαν ἐργαζομένου· ἀλλὰ τὰ σὰ μόνον βλέπε πταίσματα· καὶ πάντοτε ὠνείδιζε σεαυτὸν ταλανίζωντας.

—Ταῦτα πάτερ, τῶν πολλὰ ἀγωνιζομένων ἴδιόν ἐστι.

— Τέκνον καὶ ἀδελφέ, γίνωσκε ὅτι ἡ νεότης εἰ μὲν ἔχει ταπείνωσιν, ἄρκε τὸν εἶνε εἰς αὐτὴν ἡ ταπείνωσις· οὐδὲν ἄλλο ζητεῖ ἀπὸ τοὺς νέους ὁ Κύριος εἰ μὴ καθαρότητα καὶ ταπείνωσιν· διὰ τοῦτο λοιπὸν σὺ γίνου πρᾶος καὶ εἰρηνικός, συμπαθὴς τε καὶ ἐλεήμων· κράτει πάντα τὸν ἑαυτόν σου ὑποκάτω πάντων ἀνθρώπων, καὶ τότε θέλεις εἶσαι τῇ ἀληθείᾳ μὲ τὸν Θεὸν συνοδευόμενος· ἀγωνίζου νὰ μὴ φαντάζεσαι κατὰ νοῦν, τάχα πῶς ἔφθασες εἰς τὰ μέτρα τοῦ δεῖνος ἁγίου· μάλιστα νὰ λέγῃς αὐτὸς σεαυτῷ πάντοτε· ἀθλία ψυχὴ καὶ ταλαίπωρος, γινώσκεις ἀρά γε ὅτι ἐν ἁμαρτίαις ὑπερέβημεν καὶ τοὺς δαίμονας; καὶ οὐδέποτε ἀγαθὸν ἔργον ἐποιήσαμεν ἐνώτιον Θεοῦ; εἰς τοῦ ὁποίου τὴν φρικτὴν ἐκείνην ἡμέραν τῆς κρίσεως τί λογῆς ἀπολογίαν, οὐαὶ ἡμῖν, θέλομεν δώσει· νὰ εἶναι ἡ προσευγή σου ἀδελφὲ ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς σου ὡς ἁμαρτωλοῦ· λέγε διὰ παντὸς μὲ κατάνυξιν : Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν κρυφίων μου καθαρισόν με, καὶ ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖσαι τοῦ δούλου σου. Ἔτι καὶ αὐτὸ γίνωσκε ἀδελφέ, δηλαδὴ ποτέ σου νὰ μὴ ἀρέσκεσαι τοῖς ἀγαθοῖς τῶν ἔργων σου μήτε νὰ θαρρῇς ἐπ' αὐτοῖς· διότι, ὡσὰν ὅπου τῶν ἀνθρώπων ἡ γνώμη εἶναι σφαλερά, δὲν ἠμπορεῖς νὰ ἠξεύρῃς ἐὰν εἶναι τὰ ἔργα σου ἀρεστὰ εἰς τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο τέκνον μου ἐν Χριστῷ, μᾶλλον εἰς τὸν Θεὸν θάρρει καὶ ἔλπιζε παρὰ εἰς τὴν δυναμίν σου· ὅτι οὐαὶ οἱ πεποιθότες ἑαυτοῖς λέγει ὁ Ἡσαΐας. Ἔτι καὶ τοῦτο γίνωσκε, ὅτι ἐν ὅσῳ τὴν παροῦσαν διατρέχεις ζωήν, νὰ μὴ ἀρέσκεσαι ποτέ σου τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις σου, οὔτε νὰ ἔχῃς τὸ θάρρος σου ἐπ' αὐτοῖς· διότι δὲν ἠξεύρεις ἐὰν εἶνε καὶ εἰς τὸν Θεὸν ἀρεστά· διὰ τοῦτο μᾶλλον ἔλπιζε εἰς τὸν ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, παρὰ εἰς τὸν ἑαυτόν σου ὅπου εἶσαι γῆ καὶ σποδὸς καὶ κάλαμος ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενος. Πόσα καὶ πόσα κατὰ ἀλήθειαν ἁμαρτάνομεν οἱ ἄθλιοι, καὶ τὰ περισσότερα ἀγνοοῦμεν. Διὸ πάλιν λέγω σοι, ὅταν ἰδῇς τὸν ἄλλον καὶ ἁμαρτήσῃ καὶ πταίσῃ τίποτε, ἐσὺ ὅλο τὸν ἑαυτὸν σου ὀνείδιζε καὶ κἂν τε σε ὑβρίσει τινὰς ἢ κατακρίνῃ, ἢ περιπαίξῃ, ἐσὺ μὲ κάθε λογῆς τρόπον τὸν λογισμόν σου ταπείνωσον, καὶ κατάκρινε ὡς ἁμαρτωλὸν καὶ αὐτοῦ τοῦ ζῆν ἀνάξιον.

Τέκνον· οἷος πειρασμὸς ἔλθοι σοι, ἡ σιωπή ἐστιν αὐτοῦ σου τὸ νικᾶν καὶ ἡ ταπείνωσις, καὶ τὸ λέγειν : εὐλόγησον πάτερ· τὰ γὰρ ἔργα πάντα τοῦ ταπεινώφρονος, γνωστὰ εἰσι παρὰ τῷ Θεῷ· καὶ ἐπαινετὰ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ, καὶ φρικτὰ τοῖς μοχθηροῖς καὶ ἀλαζόσι δαίμοσι. Σὺ τοίνυν ἐὰν ᾖς ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ καὶ συντετριμμένος κατὰ τὸ λόγιον, ἀγαπήσει σε ἀληθῶς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ κατοικήσει ἐν σοί, καὶ δώσει σοι δύναμιν καὶ ἰσχύν, ὅπου νὰ ἀντισταθῇς εἰς πᾶσαν βιωτικὴν μέριμναν αἱ ὁποῖαι οὐδὲν ὠφελήσωσιν ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἵνα μερίμναις βιωτικαῖς καὶ φροντίσι καταπνιγῶμεν, ἀλλὰ νὰ ἔχωμεν ὅλως διόλου τὸν νοῦν μας πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν περὶ ψυχῆς φροντίδα καὶ ἀπερισπάστως νὰ προσευχώμεθα ἐν πολλῇ ἡσυχίᾳ καὶ καταστάσει.

(Ἀκολουθεῖ)

Διαδόσατε τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην».

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

Η ΡΟΖΑ ΤΟΥ ΤΑΝΝΑΝΒΟΥΡΓΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ

Η ΡΟΖΑ ΕΝ ΤΗ ΦΥΛΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΑΥΤΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἀφ' οὗ χρόνου ἡ Ῥόζα εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, πολλαὶ διεξοδικαὶ καὶ ἐπίπονοι ἡμέραι παρῆλθον χωρὶς νὰ δυνηθῇ ν' ἀνεύρῃ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἐν ᾧ ὁ πατήρ της ἐκρατεῖτο. Ἐθεώρει πολὺ σκληρὸν τὸ νὰ ᾖναι τόσον πλησίον αὐτοῦ καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ τὸν βλέπῃ. Καὶ ὅμως, ἀπ' ἀρχῆς ἀκτὶς ἐλπίδος τὴν ὑπεθέρμαινε Παρατηρήσασα ὅτι ὁ φύλαξ τοῦ φρουρίου ἦτο ταὐτοχρόνως καὶ δεσμοφύλαξ, καὶ ὅτι οὗτος ἔρερεν εἰς τοὺς δεσμώτας τὴν τροφὴν αὐτῶν, ἐξήτασεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸν φύλακα περὶ τῶν ὑπὸ τὴν φύλαξίν του ἐμπεπιστευμένων αἰχμαλώτων καὶ οὕτως ἠδυνήθη νὰ μάθῃ ὅτι ὁ πατήρ της Ἐλευθέρτης ἔζη ἀκόμη καὶ ἔχαιρε καλὴν ὑγείαν. Πολλάκις παρεκάλει τὸν φύλακα νὰ τῇ δείξῃ τοὺς δεσμώτας, ἀλλ' οὗτος πάντοτε ἀπεκρίνετο εἰς τὴν Ῥόζαν κινῶν τὴν κεφαλὴν καὶ λέγων· «δὲν πρέπει νὰ ᾖσαι τόσον περίεργος.» Ἡ Ῥόζα δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὰ δακρυά της βλέπουσα τὸ πλῆρες ἀσχήμου ζωμοῦ πήλινον βαθυλωτὸν πινάκιον, τὸν μαῦρον ἄρτον. καὶ τὴν πλήρη ὕδατος στάμνον, ἅτινα ἦσαν προωρισμένα διὰ τὸν ἱππότην πατέρα της. «Φεῦ! ἔλεγεν αὕτη στενάζουσα, οἱαδήποτε καὶ ἂν ὦσι τὰ δεινά μου οὐδόλως συγκρίνονται πρὸς τὰς ταλαιπωρίας τοῦ πατρός μου· ἐκ δὲ ταύτης τῆς στιγμῆς δὲν θέλω νὰ φοβοῦμαι οὐδένα κόπον.»

Μίαν ἑσπέραν καθ' ἣν στιγμὴν ὁ φύλαξ ἡτοιμάζετο νὰ φέρῃ εἰς τοὺς δεσμώτας τὸ δεῖπνόν των, προσεκάλεσε τὴν νεάνιδα λέγων· «λοιπόν, Ῥόζα. ἐλθὲ μετ' ἐμοῦ· αὔριον ἀναγκαζόμενος ἵν' ἀπουσιάσω ἐντεῦθεν ἕνεκεν ὑποθέσεων τοῦ ἱππότου κυρίου μου, θέλω νὰ σοὶ δείξω τὰς φυλακὰς διὰ νὰ φέρῃς εἰς τοὺς αἰχμαλώτους τὴν τροφήν των. Ἡ σύζυγός μου δὲν ἔχει σχεδὸν τὸν πρὸς τοῦτο καιρὸν καὶ πολὺ ὀλιγώτερον τὴν ἐπιθυμίαν.»

Λαβὼν δὲ ὁ φύλαξ μετὰ ταῦτα διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς τὸ ἐμπεριέχον τὰ πλήρη ζωμοῦ ἀγγεῖα κάνιστρον, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας τὴν χονδρὴν δέσμην τῶν κλειδίων, καὶ προπορευόμενος τῆς Ῥόζας, ὡδήγησεν αὐτὴν εἰς μακρὰν καὶ σκοτεινὴν στοάν.

Ἀπὸ τὴν ἰδέαν τοῦ ὅτι ἔμελλε νὰ ἐπανίδῃ τὸν πατέρα της μὲ τρόπον τόσον ἀπροσδόκητον, ἡ Ῥόζα συνεκινήθη βαθέως. Ὅση μεγάλη καὶ ἂν ὑπῆρξεν ἡ πρὸς τοῦτο χαρά της, τοσαύτη καὶ ἡ κυριεύουσα αὐτὴν φρίκη. Τεταραγμένη ὑπ' ἀπείρων καὶ διαφόρων συγκινήσεων, παρηκολούθει τὸν φύλακα μετὰ βήματος τρέμοντος, ἡ δὲ καρδία της ἔπαλλε μετὰ ταχύτητος. Μ' ὅλα ταῦτα ζητήσασα νὰ συνέλθῃ εἰς ἑαυτήν, ἔπνιξε τὰς συγκινήσεις της ἵνα μὴ προδοθῇ εἰς τὸν φύλακα· διότι ἐστοχάσθη ὅτι, ἐὰν οὗτος ἀνεκάλυπτε τοὺς ἑνώνοντας αὐτὴν μὲ τὸν πατέρα της δεσμούς, δὲν ἤθελε τῇ ἐμπιστευθῇ τὰς κλεῖς τῆς φυλακῆς τοῦ πατρός της.

Ὁ δὲ φύλαξ ἐστάθη ἔμπροσθεν μικρᾶς τινος σιδηρᾶς θύρας, ἐκτισμένης ἐντὸς τοῦ τοίχου, καὶ ἠνέῳξεν αὐτήν. Ἀνήσυχος καὶ τρέμουσα ἡ Ῥόζα παρετήρησε τὸ ἔνδον καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς φυλακῆς, εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον, τοῦ ὁποίου ἡ ἐν ἀταξίᾳ κόμη, ὁ ἠμελημένος πώγων καὶ ἡ ἀγρία ἔκφρασις τοῦ βλέμματός του, ἐπροξένησαν φρίκην εἰς τὴν νεάνιδα. «Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἶπεν ὁ φύλαξ, ἦτο ἄλλοτε ἀνδρεῖος καὶ φοβερὸς πολεμιστής, ἀλλ' ὁ ἔρως τοῦ παιγνιδίου καὶ ἡ φθοροποιὸς αὐτοῦ κλίσις εἰς τὰ ποτά, τὸν παρέσυραν εἰς τὸ ἔγκλημα. Ἐγκαταλιπὼν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τὸ εὐγενὲς αὐτοῦ στάδιον, ἐτεδόθη εἰς τὸν λῃστρικὸν βίον καὶ ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ ἀπὸ τὴν τύχην ἥτις τὸν περιμένει. Τῷ ἔδωκε τὴν μερίδα του καὶ ἐπανέκλεισε τὸν φεγγίτην τῆς εἱρκτῆς του.

Μετὰ ταῦτα ἠνέῳξεν ἄλλην σιδηρᾶν θύραν, εἰς τὸ βάθος τοῦ σκοτεινοῦ θόλου, τῆς ὁποίας ἡ Ῥόζα παρετήρησε μορφὴν γυναικός, βεβαρημένης ἀπὸ βαρείας ἁλύσους· ἡ κόμη της ἦτο διεσπαρμένη ἐπὶ τῶν ὤμων της, αἱ παρειαί της κοῖλαι καὶ βαθεῖα μελαγχολία ἐζωγράφειτο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ ταύτην, εἶπεν ὁ φύλαξ τῇ Ῥόζᾳ, ἦτο ἄλλοτε νέα, ὡραία ὡς ἄγγελος, μὴ μείνασα δὲ μέχρι τέλους εἰλικρινὴς καὶ καθαρά, περιέπεσεν εἰς τὸ κακόν, καὶ τώρα τὴν ἐπιβαρύνει ἡ ὑποψία τῆς βρεφοκτονίας, καὶ ἂν ἀποδειχθῇ θέλει κατατομηθῆ. Πολλάκις ἡ ἀπελπισία καθιστᾷ αὐτὴν μανιώδη· διό, Ῥόζα, μὴ ῥιψοκινδυνεύσῃς ποτὲ ν' ἀνοίξῃς τὴν θύραν τῆς φυλακῆς της, διότι δύναται καὶ νὰ σὲ κακομεταχειρισθῇ καὶ νὰ δραπετεύσῃ.

Ἰδοὺ ὁ μόνος εἰς τοῦ ὁποίου τὴν φυλακὴν θέλομεν δυνηθῆ νὰ εἰσέλθωμεν, ἐξηκολούθησεν ὁ φύλαξ, ἀνοίγων σιδηρᾶν τινα θύραν. Οὗτος εἶναι ἄνθρωπος γλυκὺς τὸ ἦθος, ἀγαθός, εὐσεβὴς καὶ λίαν ὑπομονητικός· οὗτος εἶναι ὁ ἱππότης Ἐδελβέρτος τοῦ Ταννανβούργου. Ἡ δυστυχὴς Ῥόζα δὲν ἠδυνήθη ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν πατέρα της, ὠχρὸν καὶ καταβεβλημένον, μακρὰ γενειὰς συνέτεινε νὰ τὸν καθιστᾷ ἀγνώριστον, τὰ ἐνδυματά του ἦσαν ἐφθαρμένα. Ἐκάθητο ἐπὶ πετρίνου θρανίου, δεδεμένος ὑπὸ ἀρκετὰ μακρᾶς ἁλύσου, ἥτις τῷ ἐπέτρεπεν ἵνα περιφέρεται καθ' ὅλον τὸ ἐμβαδὸν τῆς φυλακῆς του. Ὑπερμεγέθης καὶ χονδροειδῶς κεκομμένος λίθος τῷ ἐχρησίμευεν ὡς τράπεζα, ἐφ' ἧς ἦσαν ἐπιτεθειμένα πηλίνη ὑδρία πλήρης ὕδατος καὶ ὀλίγος ξηρὸς ἄρτος. Ὁ καλὸς ἱππότης τὸν ἀριστερὸν βραχίονά του ἔχων ὑψωμένον ἐπὶ τῆς τραπέζης ταύτης, ἐστήριζε τὸ μέτωπον ἐπὶ τῆς μιᾶς χειρός του, τὴν δὲ ἑτέραν ἐξέτεινε θλιβερῶς εἰς τὸν δεσμοφυλακά του. Παρὰ τῇ τραπέζῃ του εὑρίσκετο παλαιὰ ξυλίνη κλίνη σκωληκόβρωτος· ὀλίγα ἄχυρα καὶ χονδρόν τι κάλυμμα ἀπετέλουν πᾶσαν τὴν κοίτην αὐτοῦ· ἡ θέα τῆς φυλακῆς ταύτης ἐπροξένει τὴν φρίκην. Προωρισμένη νὰ περικλείῃ ἱππότας, ἦτο λίαν εὐρύχωρος καὶ σχήματος κυκλικοῦ, ὁ δὲ ὑψηλὸς θόλος αὐτῆς ἦτο ἐσχηματισμένος ὑπὸ μεγάλων τεμαχίων βράχου. Ὁ χρόνος εἶχεν ἀμαυρώσει τοὺς τοίχους καὶ τὸν θόλον. Μίαν μόνην σιενωτὴν καὶ σιδηρόφρακτον θυρίδαν, εἶχεν ἐν τῷ παχυτάτῳ τοίχῳ, τὸ μεγαλήτερον μέρος τῶν μικρῶν στρογγύλων ὑαλίων τοῦ παραθύρου αὐτοῦ ἦτο κεκαλυμμένον ἔξωθεν ἐκ χωμάτων, τὸ δ' ἐπίλοιπον ἐσκέπαζον ἄκανθαι, ἀφθόνως βλαστημοῦναι. Τὸ ἀμυδρὸν καὶ πρασινωπὸν φῶς, ὅπερ ἐφώτιζε τὸ σκοτεινὸν ἐκεῖνο κατώγειον δὲν ἐχρησίμευεν εἰς ἄλλο τι εἰμὴ μόνον εἰς τὸ νὰ καθιστᾷ τὴν κατοικίαν ἐκείνην ἔτι τρομερωτέραν καὶ φρικωδεστέραν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ διεύθυνσις τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» παρακαλεῖ πάντας τοὺς Σεβ. Ἀρχιερεῖς καὶ Ἡγουμένους πασῶν τῶν ἱερῶν Μονῶν τοῦ κράτους μας, μοναχούς, κληρικοὺς καὶ λαϊκούς, τοὺς ἔχοντας ὕλην ἀνέκδοτον, σοβαρὰν καὶ ψυχωφελῆ, ὅπως ἀποστείλωσι ταύτην πρὸς δημοσίευσιν, ἐνισχύοντες τὸ περιοδικόν, ἵνα καταστῇ τοῦτο τελειότερον, ὅπως εἶναι καὶ πρωτότυπον, διότι ἐκτὸς τῆς καθαρᾶς Ἁγιορειτικῆς ἀνεκδότου ὕλης, θὰ δημοσιεύωμεν τοιαύτην ἀπὸ ὁπουδήποτε προέρχεται, ἀρκεῖ νὰ εἶναι ἀνέκδοτος καὶ σοβαρά.

«ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ»
ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΒΟΛΩ
Διευθυντὴς καὶ ἰδιοκτήτης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Κατοικία: Βασσάνη 101
Γραφεῖα καὶ τυπογραφεῖα: Κορᾶῃ 47

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐσωτερικοῦ δρ. 75
Διὰ τὰς Μονὰς τοῦ ἁγ. Ὄρους δρ. 200
Ἐξωτερικοῦ σελίνια 5
Ἀμερικῆς δολλ. 2
Τὸ διπλοῦν τεῦχος δρχ. 15

Ἐπιστολαί, συνδρομαὶ καὶ δωρεαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Σωτ. Σχοινᾶν - Κορᾶῃ 47, Βόλον.

Χειρόγραφα, δημοσιευόμενα ἢ μή, δὲν ἐπιστρέφονται.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Εἰς τοὺς μὴ ἐκπληρώσαντας τὰς προηγουμένας ὑποχρεώσεις των πρὸς τὸ περιοδικόν, δὲν θὰ σταλῇ εἰς τὸ ἑξῆς τὸ φύλλον, ἐκτὸς ἂν ἀποστείλωσιν αὐτὰς καὶ ἀνανεώσουν τὴν συνδρομήν των.

Οἱ λαβόντες τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ ε'. ἔτους ἀρ. 49-50 καὶ μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ εἶναι συνδρομηταί, παρακαλοῦνται νὰ ἐπιστρέψωσι τεῦτο ἀσφαλῶς, διὰ νὰ τοὺς διαγράψωμεν.

Οἱ μὴ ἐπιστρέψαντες τοῦτο θεωροῦνται τακτικοὶ συνδρομηταί.

Ὅσοι κρατήσουν τὸ α'. ἢ β'. τεῦχος καὶ ἐπιστρέψουσι τὸ γ'. π.χ. μὲ τὴν λέξιν «διαγράφομαι», δὲν θὰ διαγράφωνται ἂν δὲν ἐπιστρέψουν τὰ τεύχη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ δ'. ἔτους ἢ τὴν ἀξίαν αὐτῶν.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΕΙΑΝ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ

Ἰννοκεντίου Ἐπισκόπου Καμτσάτκας.

Ἐκ τοῦ Ρωσσικοῦ μετάφρασις ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Παγκάλου.

Ἐκδοθεῖς εἰς τρίτην ἔκδοσιν ὑπὸ Σωτηρίου Σχοινᾶ.

Τὸ μόνον συγγενικὸν τοῦ βιβλίου τούτου εἶναι ἡ ἐξάντλησις ὅλης τῆς ἐκδόσεως ἐντὸς 15 ἡμερῶν καὶ ἡ ἐκ νέου ἐπανέκδοσις, τὸ τρίτον.

Τιμὴ μὲ τὰ ταχυδρομικὰ δρ. 14.

Γράψατε: Σωτ. Σχοινᾶν, Κορᾶῃ 47 Βόλον.

Οἱ ζητοῦντες τεύχη τοῦ περιοδικοῦ μεμονωμένα, δέον νὰ ἀποστέλλωσιν ἡμῖν δρ. 15 εἰς γραμματόσημα, ἄλλως δὲν θὰ ἀποστέλλωνται. **Ἡ Διεύθυνσις**

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΧΑΛΔΑΙΖΩΝ ΕΝ ΝΕΑ ΣΚΗΤΗ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ἀναλαμβάνει τὴν ἱστόρησιν γνησίων Βυζαντινῶν ἁγίων εἰκόνων οἱουδήποτε μεγέθους μὲ τιμὰς συγκαταβατικὰς καὶ ἐγγυᾶται διὰ τὴν πλήρη καλλιτεχνικὴν ἐμφάνισιν ἀπὸ πάσης ἐπόψεως.

Ἐτιμήθη μὲ δύο βραβεῖα ἀπὸ τὰς ἐκθέσεις Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ ἐδέξατο ἄπειρα συγχαρητήρια διὰ τὰς καλάς του ἐργασίας.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Εὑρισκομένων παρὰ τῷ ἐκδότῃ κ. Σωτ. Ν. Σχοινᾷ ἐν Βόλῳ, Κοραῆ 47 καὶ ἀποστελλομένων ἐλευθέρων ταχυδρομικῶν τελῶν.

"ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ,,

Ἔτος α΄.	Δεδεμένον δραχ.	250
» β΄.	Ἄδετον	110
» »	Πανόδετον	140
» »	Δερμάτινον	165
Μεμονωμένα τεύχη ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 7 καὶ ἑντεῦθεν ἕκαστον	»	10
Νέα Κλίμαξ Ἰω. Σιναΐτου		
ἄδετον	»	115
πανόδετον	»	140
δερμάτινον	»	165
Θέατρον Πολιτικὸν ὑπὸ Ν. Μαυροκορδάτου σελ. περίπου 700 καὶ ἐπὶ ἐκλεκτοῦ χάρτου ἄδετον	δραχ.	75
πανόδετον	»	100
δερμάτινον	»	125
(Τὸ ἔργον τοῦτο συνιστῶμεν ἰδιαιτέρως)		

Ἐκδόσεις Ἐμμ. Φαρλέκα

Κώδιξ Ὀρθοδόξου πίστεως † Μητροπολίτου Πραιμαρίου Κ. Βοϊδάκη	δρχ.	225
Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος Μ. ἀρχιμ. Μ. Κωνσταντινίδου	»	115
Σκέψου καλῶς ἐπ' αὐτοῦ (ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ)	»	30

Μουσικαὶ ἐκδόσεις τοῦ αὐτοῦ

Τριῴδιον	»	135
Πεντηκοστάριον	»	165
Ἀνοιξαντάρια	»	12
Δοξολογία εἰς Ἐθνικὰς καὶ Βασιλικὰς ἑορτὰς	»	30
Πολυχρονισμοὶ ὅλων τῶν ἤχων	»	12
Ἐγκόλπιον Χριστιανοῦ ὑπὸ Πλ. Στωϊκίδου, ἑρμηνεῦον ἅπαντα τὰ κατὰ τὴν ἱερὰν ἀκολουθίαν τοῦ Ἑσπερινοῦ, Ὄρθρου καὶ Λειτουργίας τελούμενα καὶ πολλὰ ἄλλα	»	15
Συμβουλευτικὸν ἐγχειρίδιον ὑπὸ Νικοδήμου Ἁγιορείτου ἄδετον	»	60
πανόδετον	»	80
Ἱστορία Βαρλαὰμ καὶ Ἰωάσαφ ὑπὸ Ἰωάν. Δαμασκηνοῦ ἄδετον	»	50
πανόδετον	»	70
Ἡ ποιμαντικὴ Ἰω. Χρυσοστόμου, Κλ. Στραπιάτου	»	80
Ἀκολουθία τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ὑπὸ Φιλοθέου Ζερβάκου Ἀρχιμανδρίτου	»	20
Ἱστορία Ζωοδόχου πηγῆς Λογγοβάρδας τοῦ αὐτοῦ	»	30
Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου Γερασίμου τοῦ ἐκ Λεονταρίου τῆς Πελοποννήσου καταγομένου καὶ ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ζουρβιτσῆς τῆς Δημητριάδος ἀσκήσαντος	»	10
Ἑρμηνεία τῶν 14 ἐπιστολῶν καὶ τῶν 7 καθολικῶν τοῦ Ἀποστ. Παύλου ὑπὸ Θ. Ζωγράφου τόμοι 11 ἄδετον	»	2.0
Δεδεμένα εἰς 3 τόμους μὲ δέρμα	»	3.0
Κυριακοδρόμιον Εὐαγγελίων, Ἀποστόλων μετὰ Ἑορτοδρομίου τοῦ αὐτοῦ τόμοι 3	»	150
Δεδεμένα εἰς 3 τόμους μὲ δέρμα	»	300
Ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ ἀναγκαιότης τοῦ ταχτικοῦ ἐκκλησιασμοῦ, Ν. Π. Γιαννίου, ἔργον πρωτότυπον	»	28
Ὁ πορεία τοῦ Χριστιανοῦ ἀποδημητοῦ, Ι. Βουνιάνου	»	25
Ἡ πορεία τῆς Χριστιανῆς ἀποδημητρίας	»	20
Ἡ ὀρφανὴ ἀπὸ τὸ Λόουντ: Τὸ περίφημον δραματικὸν ἔργον τῆς γερμανίδος συγγραφέως Καρλόττας Pfeiffer, μεταφρασμένον μὲ πολλὴν εὐσυνειδησίαν. Βιβλίον ἐξόχως διδακτικὸν καὶ ἀριστούργημα ἀπὸ λογοτεχνικῆς ἀπόψεως	»	10
δεδεμένον	»	15
Ψυχῆς παραμυθία ἤτοι Εὐχαὶ Ποιητικαὶ Ξένης μοναχῆς	»	5
Προσκυνητάριον τοῦ ἁγίου Ὄρους ἤτοι Ἱστορία περιληπτικὴ ὅλων τῶν Μονῶν τοῦ ἁγίου Ὄρους κ.λ.π.	»	30
Ἀπαραίτητοι συστάσεις διὰ πάντα χριστιανὸν	»	2
Χρυσόβουλλα τοῦ ἁγ. Ὄρους	»	55
Ἀπομνημονεύματα Ἰωακ. Σπετσιέρη τεῦχος α΄	»	15
β΄ καὶ γ΄ ἕκαστον	»	10
Λόγοι Πανηγυρικοὶ τοῦ αὐτοῦ	»	15
Περὶ κοινῆς Ἀναστάσεως	»	10
Ἀκολουθία τῆς Θείας Μεταλήψεως	»	3

Ὅλα τὰ βιβλία τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς καὶ πολλὰ ἄλλα θρησκευτικὰ βιβλία.

ΣΗΜ. Δεχόμεθα παντὸς εἴδους θρησκευτικὰ βιβλία πρὸς πώλησιν.

Ζητήσατε τιμοκατάλογον

Συνδρομὴ ἐτησία	δραχ.	75
Διὰ τὰς μονὰς τοῦ ἁγ. Ὄρους	δρ.	200
Ἐξωτερικοῦ	σελίνια	5
Ἀμερικῆς	δολλάρια	2
Τὸ παρὸν διπλοῦν τεῦχος	δραχ.	15

ΕΤΟΣ Ε΄. 1940-41 ΑΡ. 51-52

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Περιλαμβάνον γενικῶς ἀνέκδοτον ἁγιορειτικὴν κ.λ.π. ὕλην, οἷον ἀνεκδότους Ἀκολουθίας ἁγίων. Κανόνας παρακλητικοὺς καὶ μή, καὶ ἄλλα σοφὰ ἀποφθέγματα ἁγίων ἀνδρῶν παλαιοτέρων καὶ νεωτέρων, εὑρισκόμενα εἰς τοὺς Κώδικας τῶν ἱερῶν Μονῶν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1) Παράγγελμα τοῦ Μ. Βασιλείου πρὸς ἱερέα	σελ.	1
2) Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου	»	5
3) Κανὼν Παρακλητικὸς εἰς τὸν αὐτὸν	»	82
4) Ὁ βίος καὶ τὰ θαύματα αὐτοῦ	»	85
5) Θαύματα τῆς Θεοτόκου	»	99
6) Προφητεία Μωϋσέως τοῦ Αἰθίοπος	»	108
7) Ἐὰν ὁ Θεὸς μεθ' ἡμῶν	»	111
8) Περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Πασσᾶ	»	113
9) Ἡ ὀπτασία τοῦ Δανιὴλ	»	117
10) Ἑρμηνεία Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας Α΄. Τιμ. Κεφ. β΄.	»	124
11) Βενιαμὶν μοναχὸς	»	152
12) Εὐχὴ ἐπὶ καταδρομῇ ἐθνῶν	»	153
13) Χρονικὰ τοῦ ἁγίου Ὄρους	»	155
14) Ἡ Ρόζα τοῦ Τανναβούργου (συνέχεια)	»	156
15) Διάφοροι δηλώσεις	»	158

1940
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ - ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑ
ΕΝ ΒΟΛΩ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΥΣΕΒΕΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Ἐπειδὴ ἡ πλειονότης τῶν συνδρομητῶν μας, ἐξακολουθεῖ νὰ μὴ ἀποστέλλῃ τὴν συνδρομήν της εἰς τὸ περιοδικόν μας, μὲ ὅλας τὰς θερμὰς παρακλήσεις, ἃς κάμωμεν εἰς ἕκαστον φύλλον, ἀλλὰ καὶ δι' ἰδιαιτέρας προσωπικῆς ὑπομνήσεως τόσον εἰς τὰ ἡγουμενοσυμβούλια τῶν ἱ. Μονῶν, ὅσον καὶ εἰς τοὺς κατὰ τόπους Σεβ. Μητροπολίτας καὶ λοιπὰ ἄτομα, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὴν δημοσιευομένην «Ἔκκλησιν», παρακαλοῦνται οἱ ἀδελφοὶ χριστιανοὶ καὶ αἱ ἱ. Μοναί, ὅσοι καὶ ὅσαι λαμβάνουσι τὸ φύλλον καὶ ἀναγνωρίζουσι τὴν χρησιμότητα αὐτοῦ, ὅπως ἀποστείλουν ἡμῖν χρηματικὴν ἐνίσχυσιν οἱουδήποτε ποσοῦ, ἀναπληροῦντες οἱονεὶ κατὰ τὸ δυνατὸν τοὺς καθυστεροῦντας.

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς «Ἐκκλήσεως» θὰ ἐννοήσῃ πᾶς τις ὅτι ἔχομεν ἀποκομίσει σημαντικὴν ζημίαν ἀπὸ τὰ τέσσαρα ἔτη τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης».

Ἀναμένομεν λοιπὸν ἀπὸ τὰς Ἱερὰς Μονάς, Ἐκκλησιαστικοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ ἀπὸ ἀδελφοὺς χριστιανοὺς τοὺς ἀναγνωρίζοντας τὴν χρησιμότητα τοῦ περιοδικοῦ τούτου, ὅπως ἀποστείλωσιν ἡμῖν σχετικὴν ἐνίσχυσιν.

Τὰ ὀνόματα τῶν ἀποστελλόντων θὰ δημοσιεύωνται, ἐκτὸς ὅταν δηλώσωσιν ὅτι θέλουν νὰ μείνουν ἐν τῷ κρυπτῷ, ὁπότε θὰ δημοσιεύωνται ὡς ἄγνωστοι, πρὸς γνῶσιν αὐτῶν.

Πρὸς μεγαλυτέραν διάδοσιν τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» καὶ δι' ἐκείνους, οἵτινες ἐγγραφόμενοι θὰ ἤθελον ὅλην τὴν σειρὰν αὐτῆς, παρέχομεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ α΄. ἔτους καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 7, (ἐξαντληθέντων τῶν ἀριθμῶν 1—6) ἀντὶ 50 δραχ. τὸ ἔτος. Ἀπὸ τὸν α΄. τόμον ὁλόκληρον ὑπάρχουν εἰσέτι ὀλίγα σώματα, τὰ ὁποῖα διαθέτομεν πρὸς δραχ. 250 ἕκαστον δεδεμένα. ΕΥΚΑΙΡΙΑ!

ΕΤΟΣ Ε΄. 1940-41 ΑΡ. 50—51

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον κῆπον καὶ περιβόλι, τῆς Παναγίας Δέσποινας τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.

(Καισάριος Δαπόντες)

ΙΔΡΥΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ † (1940) ΜΟΝΑΧΟΣ - ΙΑΤΡΟΣ

Ἐν Βόλῳ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1940

Διευθυντὴς - Ἰδιοκτήτης ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ Κοραῆ 47 ἐν Βόλῳ

ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΑ ΕΙΣ ΚΟΙΝΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ

(Ἐκ τῆς χειρογράφου βιβλιοθήκης τοῦ Λαυριωτικοῦ Κελλίου Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου, τοῦ Γέροντος Βενιαμὶν μοναχοῦ).

Σπούδασον, ὦ Ἱερεῦ, νὰ παραστήσῃς τὸν ἑαυτόν σου ἐργάτην ἀκαταίσχυντον, ὅπου νὰ ὀρθοτομῇς τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. Μὴν ἤθελες παρασταθῆ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐν καιρῷ προσευχῆς ἔχοντας ἔχθραν κατά τινος, διὰ νὰ μὴν ἤθελες ἐξορίσει μακρὰν ἀπὸ σὲ τὸ Παράκλητον Πνεῦμα. Εἰς τὴν ἡμέραν, ὅπου εἶναι ἡ σύναξις διὰ τὴν προσευχήν, μὴν ἤθελες κάμῃ κρίσεις, οὔτε νὰ φιλονικῇς, ἀμὴ μένοντας καὶ προσκαρτερῶντας εἰς τὴν ἐκκλησίαν, προσεύχου καὶ ἀναγίνωσκε ἕως νὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα, εἰς τὴν ὁποίαν μέλλεις νὰ ἐπιτελέσῃς τὴν θείαν Μυσταγωγίαν· καὶ ἔτσι παραστάσου μὲ κατάνυξιν καὶ καθαρὰν καρδίαν εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον, μὴ κυττάζοντας ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἀμὴ μὲ φόβον καὶ τρόμον παριστάμενος τῷ ἐπουρανίῳ Βασιλεῖ. Μὴ δι' ἀνθρώπινον δουλείαν, ἢ διὰ χάριν τινῶν ραθύμων, ἢ διὰ προσωποληψίαν ἤθελες ἀφαιρέσει ἢ συντέμνει τὰς εὐχάς· ἀμὴ κύτταξε πρὸς μόνον τὸν Βασιλέα, ὅπου εἶναι ἔμπροσθέν σου, καὶ εἰς τὰς ἀγγελικὰς δυνάμεις, ὅπου τὸν περιτριγυρίζουν. Κάμε τὸν ἑαυτόν σου ἄξιον τῶν ἱερῶν Κανόνων, καὶ μὴ συλλειτουργῇς μὲ ἐκείνους, ὅπου οἱ αὐτοὶ Κανόνες σὲ ἐμποδίζουν. Βλέπε εἰς ποῖον παραστέκεσαι, πῶς ἱερουργεῖς καὶ εἰς ποίους μεταδίδεις· μὴν ἤθελες λησμονήσει τὴν Δεσποτικὴν ἐντολήν, ἐκείνην τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ἥτις λέγει. «Μὴ δότε τὰ ἅγια τοῖς κυσί, καὶ τοὺς μαργαρίτας μὴ βάλετε ἔμπροσθεν τῶν χοίρων». Κύτταξε μὴν ἤθελες παραδώσει τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἰς χεῖρας ἀναξίων· μὴν ἤθελες ἐντραπῇ τοὺς ἐνδόξους τῆς γῆς εἰς ἐκείνην τὴν ὥραν, οὔτε κἂν αὐτὸν τὸν ἴδιον βασιλέα, ὅπου φέρῃ εἰς τὴν κεφαλήν του τὸ διάδημα, ἀμὴ εἰς τοὺς ἀξίους μετάδιδε τὴν μετάληψιν δωρεάν, καθὼς καὶ σὺ τὴν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἔλαβες, καὶ εἰς ἐκείνους ὅπου οἱ θεῖοι Κανόνες ἐμποδίζουν, μὴν ἤθελες τὴν μεταδίδει.

Πρόσεχε, μὴ δι' ἀμέλειαν, ποντίκι ἢ ἄλλο τι ζῶον ἤθελεν ἐγγίσει τὰ θεῖα Μυστήρια, μηδὲ νὰ νοτισθοῦν, ἢ καπνισθοῦν, ἢ νὰ μεταδοθοῦν ἀπὸ ἀνιέρους καὶ ἀναξίους. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα φυλάττοντας, θέλεις σώσει τὸν ἑαυτόν σου καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.

Λόγος τοῦ ἁγίου Μαξίμου περὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ ἱερέως.

Πρέπει ὁ ἱερεὺς νὰ ἦναι ἅγιος καὶ ψυχῇ καὶ σώματι. Νὰ ἦναι στύλος πυρός· νὰ φωτίζῃ τὴν Ἐκκλησίαν, ἤγουν τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ· καὶ νὰ ἦναι καθαρώτερος ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, διὰ νὰ μὴ τὸν ἀφήσῃ ἔρημον τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Ἡ ἱερωσύνη γίνεται εἰς τὴν γῆν, καὶ τάξιν ἔχει ἐπουρανίων ταγμάτων, διότι, ὄχι ἄνθρωπος, οὐδὲ Ἄγγελος, οὐδὲ ἄλλη καμμία δύναμις κτιστὴ δύναται νὰ τὴν ἐνεργήσῃ, ἀλλ' αὐτὸ τὸ Πανάγιον Πνεῦμα αὐτὴν τὴν Λειτουργίαν τελειοῖ, καὶ ὁ ἱερεὺς κάμνει τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Ἀγγέλων. Διὰ τοῦτο πρέπει καὶ ὁ ἱερωμένος νὰ βάνῃ εἰς τὸν νοῦν του ὅταν λειτουργῇ πῶς στέκεται μὲ τοὺς Ἀγγέλους εἰς τὸν οὐρανόν, ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πρέπει νὰ ἦναι καθαρὸς ὡσὰν καὶ οἱ Ἄγγελοι. Ἢ δὲν ἠξεύρετε, πῶς δὲν ἤθελε δυνηθῇ ποτε ἀνθρωπίνη ψυχὴ νὰ βαστάσῃ ἐκεῖνο τὸ πῦρ τῆς θυσίας, ἐὰν δὲν ἦτο πολλὴ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ἡ βοήθεια; Διότι ἐὰν δὲν δύναται νὰ γνωρίσῃ τινὰς τὸν ἄνθρωπον, ὅπου εἶναι ἀκόμη σαρκὶ καὶ αἵματι συμπεπλεγμένος, πῶς δύναται νὰ σιμώνῃ τῆς μακαρίας φύσεως καὶ ἀκηράτου; Τότε θέλει ἰδῆ καλά, πόσης τιμῆς ἠξίωσε τοὺς ἱερεῖς ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Τὴν ἱερωσύνην λοιπὸν καὶ αὐτοὶ οἱ ἅγιοι καὶ θεοφόροι πατέρες πολλὰ τὴν εὐλαβήθησαν, ὡς ὑψηλήν, οὐράνιον καὶ ἔνθεον, καὶ μετὰ βίας πρέπει καὶ ἁρμόζει μόνον τῶν ἁγίων νὰ τὴν ἔχουν· καὶ διὰ τοῦτο ὅποιος ἱερεὺς δὲν εἶναι ἅγιος, ἂς φεύγῃ μακρὰν ἀπὸ τὴν Λειτουργίαν, νὰ μὴ καῇ καὶ ψυχικὰ καὶ σωματικά. Τόσον εἶναι ὑψηλοτέρα ἡ ἱερωσύνη ἀπὸ τὴν βασιλείαν, ὅσον εἶναι εἰς τὸ μέσον τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἡ διαφορά. Ἐκεῖνοι οἱ ἱερεῖς, ὅπου ὑπάγουν νὰ λειτουργήσουν τὴν φρικτὴν ἱερουργίαν, πρέπει νὰ καθαρίζουν καὶ τὰς μικρὰς φαντασίας τῆς ψυχῆς καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν εἰσιέναι κατὰ μίμησιν τῶν Σεραφὶμ καὶ τῶν Χερουβίμ.

Διότι εἶναί τινες τῶν ἱερέων, ὅπου οὔτε πράξει, οὔτε λόγῳ, οὔτε γνώσει πολιτεύονται, κατὰ τοὺς θείους Κανόνας, ἀλλὰ προφάσει φιλοδοξίας καὶ φιλοτιμίας, ἤγουν διὰ νὰ τοὺς τιμοῦν καὶ νὰ ἔχουν ὀφίκια οἱ ἱερεῖς καὶ διὰ τοῦτο μήτε τοῦ λόγου τους, μήτε ἄλλους ἠδυνήθησαν νὰ σώσουν. Ἄλλοι δὲ πάλιν διὰ νὰ ἦναι ἀμελεῖς καὶ ἀδούλιδες, καὶ δὲν δύνανται νὰ κυβερνήσουν τὴν ζωήν τους, ἔγιναν ἱερεῖς. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλοι ὅπου δὲν ἠξεύρουν τὸ κρῖμα τῆς ὑπηρεσίας ταύτης τῆς Ἐκκλησίας, μηδὲ εἰς νοῦν βάνοντας τῆς ἀξίας τὸ μέγεθος, εἰσέβησαν εἰς τὸ θυσιαστήριον καθὼς ἔτυχαν, ἀγράμματοι καὶ ἀπαίδευτοι καὶ μὴ γνωρίζοντες τὸ τοιοῦτον φοβερὸν Μυστήριον, ἀποκοτίαν λέγουσιν εἶναι τὴν ἱερωσύνην. Ἄλλοι δὲ πάλιν ἦσαν ἐνάρετοι καὶ

ἐγκρατεῖς, καὶ ἀνέβησαν εἰς ἁγιωσύνην, καὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἱερωσύνης ἀλλοιωθέντες, ἐθάρρησαν πολλὰ εἰς αὐτὸ τὸ ἄξίωμα, ὅπου τοὺς ἐδόθη, καὶ οὕτω κλαπέντες καὶ κλασθέντες, ἠμέλησαν τῆς ἀρετῆς αὐτῶν, καὶ ἔπεσαν εἰς πάθη καὶ παίσματα, καὶ ἐκολάσθησαν. Ἕτεροι δὲ διὰ ταπεινώσεως καὶ καθαρᾶς συνειδήσεως λειτουργοῦσι τῷ θυσιαστηρίῳ, καὶ ἀπαντυχαίνουν τὴν ἀνταπόδοσιν παρὰ τοῦ Κυρίου. Ἐκεῖνος δέ, ὅπου εἶναι ἀνάξιος καὶ λειτουργεῖ, δεύτερος Ἰούδας εἶναι καὶ προδότης, διότι τὸν Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν ἐσχίσθη ἡ γῆ καὶ τοὺς ἐκατάπιε ζῶντας, μόνον διότι ἠθέλησαν νὰ θυμιάσουν εἰς τὸν ναὸν ἀναξίως. Πόσον σᾶς φαίνεται ἐνοχώτερος ἐκεῖνος, ὅπου καταπατῇ τὸ Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ; Ἐκεῖνος βέβαια μὲ χειρότερη τιμωρία καὶ κόλασιν θέλει παιδευθῆ.

Ὁ καλὸς καὶ ἀληθινὸς ἱερεὺς πρέπει νὰ ἦναι εὐσεβής, σώφρων, διδακτικός, ταπεινός· νὰ μὴν ἦναι μεθυστής, νὰ κρατῇ τὴν γλῶσσάν του· νὰ μὴν ἦναι μνησίκακος, μήτε φιλάργυρος, ἀλλὰ ἐλεήμων καὶ πλέον ἀπὸ ὅλους φιλόξενος. Μὲ ὅλους μικροὺς καὶ μεγάλους ἠγαπημένος, καὶ εἰρηνικός. Νὰ μὴ πέρνῃ κέρδος ἀπὸ ἐκείνους ὅπου δανείζῃ· νὰ μὴ βλασφημῇ καὶ ἀφορίζῃ τινά, μηδὲ πραγματευτὴς νὰ γένῃ διὰ νὰ μὴ λέγῃ ψεύμματα· κατάκρισιν νὰ μὴ δέχεται· νὰ μὴ μεταιωρίζεται καὶ νὰ κάμνῃ τοὺς ἄλλους νὰ γελοῦν, νὰ μὴν ἀργολογᾷ, ἀλλὰ νὰ συντυχαίνῃ εἰς ὠφέλειαν τῶν ἀκουόντων, καὶ αὐτὰ νὰ ἦναι ἀπὸ τὴν θείαν Γραφήν· νὰ μὴν ἦναι γαστρίμαργος καὶ φιλήδονος, διὰ νὰ μὴ λυπῆται τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· νὰ μὴν ἀποκρίνεται μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς, ἀλλὰ ταπεινὰ εἰς ὅλους· νὰ μὴν καλλωπίζεται, μηδὲ νὰ φθονῇ τὴν προκοπὴν τοῦ ἄλλου. Τὸν ὑβρίσαντα αὐτὸν νὰ συγχωρῇ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ἔμπροσθεν πάντων, πρὶν νὰ βασιλεύσῃ ὁ ἥλιος. Νὰ ἐξετάζῃ μετὰ πραότητος τοὺς ἁμαρτάνοντας, καὶ μὲ φόβον Θεοῦ νὰ τοὺς ἐλέγχῃ· οὐδὲ πρέπει νὰ σκανδαλίσῃ τινά, πλούσιον ἢ πτωχόν. Αὐτὰ ὅλα ὅπου εἴπαμεν, χρεωστεῖ ὁ ἱερεὺς νὰ φυλάττῃ μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ προσοχῆς, ἵνα μετὰ παρρησίας καὶ καθαρᾶς καρδίας, καὶ ἄλλους διδάσκει. Ἐὰν δὲ πάλιν ἀμελῇ τὰ λεγόμενα καὶ δὲν τὰ φυλάττῃ καλῶς πρὸς ὠφέλειαν τῶν διδασκομένων ὑπ' αὐτοῦ, συμφέρει αὐτῷ μυλόλιθον νὰ κρεμάσουν εἰς τὸν λαιμόν του καὶ νὰ τὸν ρίψουν εἰς τὴν θάλασσαν, διότι παρέβη τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἠμέλησε τοιαύτης διδασκαλίας.

Παλλαδίου Ἐπισκόπου

Ὅσοι προτοῦ νὰ λάβουν ἐμπειρίαν εἰς τὰς θείας Γραφάς, καὶ προτοῦ νὰ καθαρισθοῦν ἀπὸ τὰ πάθη, καὶ νὰ φωτισθοῦν ἀπὸ τὰς ἀρετάς, καὶ νὰ τελειωθοῦν εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ, καὶ τῶν δογμάτων τῆς πίστεως, γίνονται ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ ἐπιχειροῦν νὰ καθαρίσουν τοὺς ἄλλους, καὶ νὰ φωτίσουν αὐτοὺς καὶ νὰ τελειώσουν· ἀλλοίμονον! τί ἀκολουθεῖ; αὐτοὶ γίνονται νόθοι καὶ παρέγγραπτοι ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ τοῦ ἐπαγγέλματός των ἀνάξιοι· οἱ τοιοῦτοι εἰς τὸν αὐτὸν γίνονται μαθηταὶ καὶ διδάσκαλοι, στρατιῶται καὶ στρατηγοί, ναῦται καὶ καραβοκύριοι. Καὶ διὰ νὰ μὴ φαίνωμαι ὅτι

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἐγὼ λέγω ταῦτα, ἂς ἔλθῃεἰς τὸ μέσον ὁ Θεολόγος Γρηγόριος νὰ τὰ εἰπῇ μὲ τὴν ρητορικὴν καὶ ὑψηλήν του γλῶσσαν· «ταῦτα τῶν νόθων καὶ παρεγγράπτων ἱερέων ἐστὶ καὶ τοῦ ἐπαγγέλματος ἀναξίων, οἱ μηδὲν τῇ ἱερωσύνῃ προεισενεγκόντες, μηδὲ τοῦ καλοῦ προταλαιπωρήσαντες, ὁμοῦ τε μαθηταὶ καὶ διδάσκαλοι τῆς εὐσεβείας ἀναδείκνυνται· καὶ πρὶν καθαρθῆναι, καθαίρουσι· χθὲς ἱερόσυλοι καὶ σήμερον ἱερεῖς· χθὲς τῶν ἁγίων ἔξω, καὶ μυσταγωγοὶ σήμερον· παλαιοὶ τὴν κακίαν, καὶ σχέδιοι τὴν εὐσέβειαν· ὃ ἔργον χάριτος ἀνθρωπίνης, οὐ τῆς τοῦ Πνεύματος... ὧν οὐχ ὁ τρόπος τὸν βαθμόν, ὁ βαθμὸς δὲ τὸν τρόπον πιστεύεται, παραπολὺ τῆς τάξεως ἐναλλαττομένης».(Λόγος εἰς τὸν Μ. Ἀθανάσιον) καὶ πάλιν λέγει ὁ αὐτός· «ὥστε οἱ πλείους ἡμῶν, ἵνα μὴ λέγω πάντες, ἀποθέσθαι σχεδὸν τὴν πρώτην τρίχα καὶ τὸ τὰ παιδικὰ ψελλίζεσθαι· πρὶν παρελθεῖν εἰς τὰς θείας αὐλάς, πρὶν τῶν ἱερῶν βίβλων γνῶναι κἂν τὰ ὀνόματα, πρὶν Καινῆς καὶ Παλαιᾶς χαρακτῆρα γνωρίσαι καὶ τοὺς προστάτας· οὕπω γὰρ λέγω, πρὶν ἢ τὸν βόρβορον ἀποπλύνασθαι, καὶ τὰ τῆς ψυχῆς σῖσχη, ὅσα ἡ κακία ἡμῖν προσεμάξατο· ἂν δύο, ἢ τρία ῥήματα τῶν εὐσεβῶν ἐξασκήσεων, καὶ ταῦτα ἐξ ἀκοῆς, οὐκ ἐντεύξεως, ἢ τῷ Δαβὶδ βραχέα καθομιλήσωμεν, ἢ τὸ τριβώνιον εὖ περιστειλώμεθα, ἢ μέχρι τῆς ζώνης φιλοσοφήσωμεν... Βαβαὶ τῆς προεδρίας καὶ τοῦ φρονήματος. Ἱερὸς καὶ ἐκ σπαργάνων ὁ Σαμουήλ, εὐθὺς ἐσμὲν σοφοὶ καὶ διδάσκαλοι καὶ ὑψηλοὶ τὰ θεῖα καὶ γραμματέων τὰ πρῶτα καὶ νομικῶν· καὶ χειροτονοῦμεν ἡμᾶς αὐτοὺς οὐρανίους καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων Ραββὶ ζητοῦμεν» (Ἐν τῷ ἀπολογητικῷ.)

Καὶ ἡ ἁγία Γραφὴ τοῦτο μαρτυρεῖ, λέγουσα πρὸς τὸν διάβολον, ὑποκάτω εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως Τύρου· «ἀνθ' ὧν ὑψώθη σου ἡ καρδία καὶ εἶπας. Θεός εἰμι ἐγώ.... ὑψώθη ἡ καρδία σου ἐπὶ τῷ κάλλει σου». (Ἰεζ. κή.) Λέγει δὲ καὶ ὁ θεῖος Αὐγουστῖνος· «οὐκ ἔστιν ὁ διάβολος πόρνος, οὐδὲ μέθυσος, οὐδέ τι τοιοῦτον· ἔστι δὲ ἁλαζὼν καὶ βάσκανος». Διὰ τοῦτο κακῶς καὶ παρανόμως ποιοῦσιν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ πνευτικοὶ ἐκεῖνοι οἵτινες ὅταν μέλλουν νὰ δώσουν συμμαρτυρίαν εἴς τινα, ὅπου μέλλῃ νὰ γένῃ διάκονος, ἀρκοῦνται εἰς μόνην τὴν ἐξομολόγησιν τοῦ ὑποψηφίου καὶ δὲν ἀναβάλλουν τὴν ὑπόθεσιν διὰ νὰ ἐρωτήσουν ἐκείνους τοὺς χριστιανούς, καὶ τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς ὅπου ἠξεύρουν τὴν ζωὴν καὶ πολιτείαν ἐκείνου, καὶ ἀκολούθως νὰ λάβουν μαρτυρίαν παρ' αὐτῶν· ἀλλὰ εὐθὺς δίδουν συμμαρτυρίαν. Ἀλλὰ τί ἀκολουθεῖ; ἀλλοίμονον! ἀνιέρως τὰ θεῖα ἐνεργοῦνται, καὶ ἀκάθαρτοι πολλάκις καὶ ἀνάξιοι εἰς τὸ φοβερὸν ἀξίωμα καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἱερωσύνης, ἀναβιβάζονται· διότι οἱ ὑποψήφιοι ἐκεῖνοι, νέοι ὄντες, καὶ ἀπὸ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μαινόμενοι, κρύπτουσι τὰς ἁμαρτίας των, καὶ δὲν τὰς φανερώνουν μόνον διὰ νὰ κερδίσουν τὸ δοξάριον ὅπου ἐπιθυμοῦν· οἱ δὲ πνευματικοί, ὡσὰν τυφλοὶ καὶ ἀνόητοι, πιστεύουν εἰς τὰ λόγια των καὶ παραδίδουσι φεῦ! τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἰς χεῖρας τῶν βεβήλων, καὶ ἀναξίων. Πόσην δὲ κόλασιν ἔχουν νὰ λάβουν οἱ τοιοῦτοι, ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ εἰπῶ· ἴλεως, ἴλεως ὁ Θεός!

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΝΔΟΞΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ
ΑΡΤΕΜΙΟΥ
ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ
ΕΟΡΤΑΖΟΜΕΝΟΥ ΤΗ Κ' ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(Ποίημα Γερασίμου μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου)

Ἀπεστάλη ἡμῖν πρὸς ἔκδοσιν τύποις παρὰ τοῦ μοναχοῦ Γέροντος Βενιαμίν, τῷ ὄντι ἐν τῷ Λαυριωτικῷ κελλίῳ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου.

ΕΝ ΤΩ ΜΙΚΡΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Ἱστῶμεν στίχους δ'. καὶ ψάλλομεν τὰ ἑπόμενα στιχηρὰ προσόμοια.

Ἦχος α'. Τῶν οὐρανίων Ταγμάτων

Δαβιτικῶς ὥσπερ φοίνιξ, ἐν ταῖς αὐλαῖς τῆς σεπτῆς, τῶν πρωτοτόκων μάρτυς, Ἐκκλησίας ἀνθήσας, καρπῷ δὲ σῶν ἀγώνων πάντας ἡμᾶς, ἐπευφράνας διήγειρας, πρὸς ἐγκωμίων ὑπόθεσιν καὶ θερμόν, ζῆλον τοῦτον ἀξιάγαστε.

Ῥείθροις αἱμάτων σου θείοις, ὄντως ἀπέπνιξας, τὸν ἀποστάτην μάρτυς, σὺν αὐτῷ καὶ τὸ στίφος, ἐχθρῶν μὴ φαινομένων, τῶν δὲ πιστῶν, τὴν δσίαν δμήγυριν, χαρᾶς ἐπλήρωσας θείας ἀγωνισθείς, μέχρις αἵματος Ἀρτέμιε.

Δεῦτε πιστοὶ συνελθόντες ἀνευφημήσωμεν, τὸν τοῦ Χριστοῦ ὁπλίτην, καὶ στερρὸν στρατιώτην, Ἀρτέμιον τὸν πάνυ τὴν τοῦ ἐχθροῦ, δυναστείαν πατήσαντα, τούτῳ βοῶντες ἐν πίστει ὑπὲρ ἡμῶν, τῷ Θεῷ μάρτυς ἱκέτευε.

Ἐπὶ τὴν θείαν εἰκόνα τοῦ θείου μάρτυρος, προσδράμωμεν ἐν πίστει, καὶ ληψώμεθα ῥῶσιν, ψυχῶν τε καὶ σωμάτων ὡς ἀληθῶς, πλημμυρεῖ τὰ ἰάματα, τοῖς προσκυνοῦσιν ἐκ πόθου τε καὶ χαρᾶς, ὡς ἀντίτυπον αὐτοῦ τῆς μορφῆς.

Δόξα. Ἦχος β'.

Ἀγγέλους ἔπεισας καὶ ἀνθρώπους, ἀγάλλεσθαι τοῖς θαυμασίοις σου, καὶ θαυμάζειν τὴν ὑπομονήν σου, ἀδαμάντινε Ἀρτέμιε· ὡς ἀδάμας γὰρ ἴστασο ἀκλόνητος ἐν τοῖς παλαίσμασι, καὶ τὰς τῶν τυράννων ἀπειλὰς μὴ πτοούμενος, ὑπὲρ αὐτῶν χρηστομιμήτως τὸν Θεὸν ἐδυσώπεις· ὃν καθικέτευε καὶ ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν ἐν πίστει ἐκτελούντων τὴν μνήμην σου.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου, εἰς σὲ ἀνατίθημι, Μῆτερ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Εἰς τὸν στίχον

Στιχηρὰ προσόμοια. Ἦχος β΄.
Οἶκος τοῦ Εὐφραθᾶ

Ἀρτέμιε λαμπρόν, τῶν ἀθλοφόρων κλέος, καὶ τῶν πιστῶν ἡ δόξα, προσδέχου τὰς αἰτήσεις, τῶν πόθῳ εὐφημούντων σε.

Στίχ. Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.

Δεῦτε τῶν μοναστῶν, τὰ πλήθη συνελθόντα, ἐν τῷ σεπτῷ τεμένει, τοῦ θείου Ἀρτεμίου, ὅπως αὐτὸν ὑμνήσωμεν.

Στίχ. Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ..

Ἅπάντων ὁ φωστήρ, τῶν εὐσεβῶν ὁ μέγας, ἡ τῶν δαιμόνων πτῶσις, τῶν ἀθλητῶν τὸ κλέος, Ἀρτέμιος ὑμνήσθω μοι.

Δόξα ὅμοιον

Πρέσβευε ἐκτενῶς, Θεῷ τῷ ἐν Τριάδι, ὑπὲρ τῶν ἐκτελούντων, καὶ πόθῳ ἀνυμνούντων, τὴν μνήμην σου Ἀρτέμιε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Χαῖρε ἡ τὴν χαράν, τοῦ κόσμου δεξαμένη, Χριστὸν τὸν ζωοδότην, καὶ παύσασα τὴν λύπην, Παρθένε τῆς προμήτορος.

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος πλ. α΄. Τὸν Συνάναρχον Λόγον

Τῶν αἱμάτων τῷ λύθρῳ...

(Ζήτει ἐν τῷ μεγάλῳ ἑσπερινῷ)

ΕΝ ΤΩ ΜΕΓΑΛΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Μετὰ τὸν προοιμιακόν, τὴν α΄. στάσιν τοῦ Μακάριος ἀνήρ, εἰς δὲ τὸ Κύριε ἐκέκραξα ἱστῶμεν στίχους ἡ΄. καὶ ψάλλομεν τὰ ἑπόμενα στιχηρὰ προσόμοια.

Ἦχος β΄. Ποίοις εὐφημιῶν

Ποίοις εὐφημιῶν στέμμασι, στεφανώσωμεν τὸν ἀθλοφόρον; τὸν ἐν οὐρανοῖς διαιτώμενον, καὶ πνευματικῶς πάντας προφθάνοντα, τοὺς εἰλικρινῶς αὐτὸν ποθοῦντας· τὸν πάντων, προασπιστὴν καὶ ἀντιλήπτορα· τὸ μέγα, τῶν ἀσθενούντων παραμύθιον, τὸ ἀῤῥαγέστατον τεῖχος, τῶν αὐτὸν ποθούντων, τὸν δι᾽ οὗ δαιμόνων ὀφρῦν, Χριστὸς καταβέβληκεν, ὁ ἔχων τὸ μέγα ἔλεος.

Ποίοις εὐωδιῶν ἄνθεσιν, ἀναδήσωμεν τὸν ἀθλοφόρον; τῶν παθῶν Χριστοῦ τὸ ἐκτυφράγισμα, καὶ τὸν ἀψευδέστατον μάρτυρα, τῆς αὐτοῦ θεότητος καὶ δόξης· τὸν πάντα, τὰ ἐπὶ γῆς ἀπαρνησάμενον· καὶ μόνα, τὰ ἐπουράνια ποθήσαντα· ὅθεν αὐτὸν ἐπαξίως, ἀθανάτου δόξης, διαδήμασι στεφανοῖ, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἔχων τὸ μέγα ἔλεος.

Πᾶσαν ἀντ᾽ οὐδενὸς θέμενος, τὴν ἐπίγειον εὐκλειαν μάρτυς, ἔσπευσας τὴν ἄνω κληρώσασθαι, ἥνπερ ὁ Πατὴρ Θεὸς δίδωσι, τοῖς αὐτοῦ ἐντάλματα τηροῦσι· καὶ θέλων, Χριστοῦ μιμήσασθαι τὸ πάθημα, τρανῶς, τοῦτον ἀνεκήρυττες Ἀρτέμιε, Ἰουλιανοῦ ἔμπροσθεν μάκαρ, καὶ τυχὼν τοῦ πόθου, νῦν πρεσβεύεις Θεῷ ἡμῶν, πταισμάτων τὴν ἄφεσιν, δωρηθῆναι τοῖς σὲ δοξάζουσι.

Λόγος οὐχ ἱκανὸς βρότειος, τῶν θαυμάτων σου τὰς ἐπιδόσεις, ἐξυμνεῖν ἢ νοῦς ἐννοεῖν σοφέ, μάρτυς ἀθλοφόρε Ἀρτέμιε, καὶ γὰρ ἄπειρον τούτων ἡ χάρις, λυτροῦσαι, ἐκ νόσων πάντας τοὺς ὑμνοῦντάς σε· καὶ θείᾳ, ἐπιστασίᾳ ἀοράτῳ σου, τῶν παιδογόνων μορίων, ἄλγη φυγαδεύεις· διὸ δὸς καὶ ἡμῖν τανῦν, ψυχῶν καὶ σωμάτων τε, εὐρωστίαν τοῖς σὲ γεραίρουσι.

Ἕτερα Προσόμοια

Ἦχος δ΄. Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσι

Οὐρανίαις ἐλλάμψεσι, φωτισθεὶς τὴν διάνοιαν, τὸ τῆς πλάνης ἔφυγες σκότος ἔνδοξε, καὶ τῷ φωτὶ προσεπέλασας, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ταῖς χάρισιν αὐτοῦ, καταυγάζεις τὰ πέρατα· διὸ πρέσβευε, ἐκ φθορᾶς καὶ κινδύνων λυτρωθῆναι, τοὺς ἐν πίστει ἐκτελοῦντας, τὴν ἀεισέβαστον μνήμην σου.

Ἐπιπνοίᾳ τοῦ Πνεύματος, μυηθεὶς γνῶσιν ἔνθεον, τὸν τῶν ὅλων Κτίστην ἔγνως Ἀρτέμιε· καὶ τοὺς τῇ κτίσει λατρεύοντας, πανσόφως διήλεγξας, καὶ ὡδήγησας λαούς, εἰς Θεοῦ τὴν ἐπίγνωσιν· δι᾽ ὃν ἤθλησας, καὶ τὸ στέφος ἐδέξω τῶν καμάτων, λυτρωθῆναι ἱκετεύων, διαφθορᾶς τοὺς ὑμνοῦντάς σε.

Πολυτρόποις κολάσεσι, χαλεπαῖς μαστιγώσεσι, παραδοὺς αἰκίζεσθαι τὸ πολύαθλον, καὶ καρτερώτατον σῶμά σου, θεόφρον Ἀρτέμιε, οὐκ ἠρνήσω τὸν Χριστόν· οὐ ξοάνοις ἐπέθυσας ἀλλ᾽ ὑπέμεινας, ὡς περ πάσχοντος ἄλλου ἀναμένων, τὰς μελλούσας ἀντιδόσεις, καὶ τὴν ἀθάνατον εὐκλειαν.

Ἀθλητῶν ἀκροθίνιον, Ἐκκλησίας ὡράϊσμα, εὐσεβούντων μέγιστον ἀντιλήπτορα, πηγὴν θαυμάτων ἀκένωτον, Χριστός σε ἀνέδειξεν, ἐναθλήσαντα στερρῶς, ἀθλοφόρε Ἀρτέμιε, ὃν ἱκέτευε, ἐκ φθορᾶς καὶ κινδύνων λυτρωθῆναι, τοὺς τελοῦντας χαρμοσύνως, τὴν ἀεισέβαστον μνήμην σου.

Δόξα. Ἦχος πλ. β΄.

Τὴν τῶν μαρτύρων καλλονήν, καὶ νοερὸν φωστῆρα τῆς πίστεως· Ἀρτέμιον τὸν πολύαθλον ἐν ᾠδαῖς ἀσμάτων τιμήσωμεν. Οὗτος γὰρ βασιλέα ἔχθιστον ἤλεγξεν, καὶ τῷ αἵματι τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ, τὴν Ἐκκλησίαν Χριστὸς ἐπορφύρωσεν, ὅθεν καὶ ἀπέλαβε τῶν ἰαμάτων τὴν χάριν τὴν ἄφθονον, τοῦ θεραπεύειν τὰς νόσους καὶ κοιλιακὰ δυσίατα πάθη, πρὸς ὃν βοήσωμεν. Χαίροις στρατιῶτα τοῦ οὐρανίου βασιλέως, ὁ κατ᾽ ἐχθρῶν αἰσθητῶν καὶ νοητῶν, νίκης ἀράμενος τρόπαια. Χαίροις ὁ τὸν Σωτῆρα δοξάσας τυράννων ἐνώπιον, τῇ θεοσοφίᾳ τῶν λόγων σου. Χαίροις ὁ στερρὸς ἀθλητὴς καὶ γενναῖος τῆς εὐσεβείας πρόμαχος, ὁ τὴν ἀσύγκριτον ἀγάπην πρὸς Χριστὸν ἐνδειξάμενος, ὃν καθικέτευε Ἀρτέμιε παναοίδιμε, ἐλεηθῆναι ἡμᾶς, τοὺς ἐκτελοῦντας τὴν λαμπράν σου πανήγυριν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Τίς μὴ μακαρίσει σε Παναγία...

Εἴσοδος, τὸ Φῶς ἱλαρόν, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα.

Προφητείας Ἡσαΐου τὸ ἀνάγνωσμα

Τάδε λέγει Κύριος. Πάντα τὰ Ἔθνη.

Σοφίας Σελομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα

Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ...

Σοφία Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα

Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι...

(Εἰς μεγαλομάρτυρα. Ὅρα «Ἁγ. Βιβλιοθήκην» ἔτος δ΄. σελὶς 337.)

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΙΤΗΝ

Στιχηρὰ ἰδιόμελα ἦχος α΄.

Σταλάξατε τὰ ὄρη γλυκασμόν, καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία σκιρτήσατε, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ σήμερον εὐφροσύνως ἀγαλλομένη βοᾷ. Ἐλαμπρύνθη μου τὸ κάλλος ὑπὲρ πάντα λόγον. Ἰδοὺ γὰρ τῶν ἀθλοφόρων τὸ μέγα κειμήλιον, ὁ μέγας Ἀρτέμιος, τὴν πορείαν πρὸς οὐρανὸν ἐποιήσατο. Δεῦτε οὖν φιλέορτοι, ὀρθοδόξων τὸ σύστημα πανηγυρίσαντες πίστει, τὴν θείαν αὐτοῦ ἐκτελέσωμεν ἄθλησιν, ἱκετεύοντες αὐτόν, αἰτήσασθαι Χριστὸν τὸν Θεόν, τοῦ ῥυσθῆναι τὴν οἰκουμένην ἐκ παντοίων θλίψεων.

Ὁ αὐτὸς

Ἀγάλλεται σήμερον ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ, λαμπρυνομένη τῇ χάρι-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τι, καὶ πιστῶς πανηγυρίζει τῶν φιλεόρτων τὰ συστήματα, ἐπὶ τῇ ἐνδόξῳ μνήμῃ σου Ἀρτέμιε πανένδοξε, καὶ δοξάζει Χριστόν, τὸν τὴν χάριν νέμοντα τοῖς ἐκ πόθου βοῶσί σοι. Χαίροις οἰκουμένης ἀστὴρ φωταυγέστατε, καὶ τῶν ὑμνητῶν σου λαμπαδοῦχε φωτεινέ, χαίροις ἀοίδιμε, ὁ τοῖς πανσόφοις σου λόγοις Ἰουλιανὸν καταισχύνας τὸν ἔχθιστον· χαίροις τὸ ἡμέτερον καύχημα, καὶ τῶν σὲ τιμώντων φαιδρὸν ἀγαλλίαμα.

Ἦχος β΄.

Ἀγγέλους ἔπεισας καὶ ἀνθρώπους, ἀγάλλεσθαι τοῖς θαυμασίοις σου, καὶ θαυμάζειν τὴν ὑπομονήν σου, ἀδαμάντινε Ἀρτέμιε. Ὡς ἀδάμας γὰρ ἵστασο ἀκλόνητος ἐν τοῖς παλαίσμασι, καὶ τὰς τῶν τυράννων ἀπειλὰς μὴ πτοούμενος, ὑπὲρ αὐτῶν χριστομιμήτως τὸν Θεὸν ἐδυσώπεις· ὃν καθικέτευε, καὶ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἐν πίστει ἐκτελούντων τὴν σεβασμίαν μνήμην σου.

Ὁ αὐτὸς

Τὸν νοερὸν φωστῆρα τῆς πίστεως, Ἀρτέμιον τιμήσωμεν, ὅτι ἤλεγξε βασιλέα τὸν ἔχθιστον καὶ τῷ αἵματι τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ, τὴν Ἐκκλησίαν Θεὸς ἐπορφύρωσεν. Ὅθεν καὶ ἀπέλαβε, τῶν ἰαμάτων τὴν χάριν τὴν ἄφθονον, τοῦ ἰᾶσθαι τὰς νόσους, τῶν πιστῶς προστρεχόντων ἐν τῇ σορῷ τῶν λειψάνων αὐτοῦ.

Ἦχος πλ. β΄.

Αὐτόκλητος ἐχώρησας, πρὸς τὰ σκάμματα τῆς ἀθλήσεως, τρισαριστεῦ Ἀρτέμιε· καὶ τοῖς τριβόλοις κεντούμενος, τὰς ἀκάνθας καὶ τριβόλους, παρῆλθες τῆς ἀρᾶς τοῦ προπάτορος· τοῖς δὲ βουνεύροις τυπτόμενος, τὸν ἐχθρὸν ἐξενεύρισας· ὀγκίνοις τὰς πλευρὰς καὶ τὰ βλέφαρα διαπαρείς, τὸν παλαιὸν πτερνιστὴν καὶ τὸν τοῦ σκότους ἄρχοντα, τελείως κατήσχυνας· τὰ δὲ ὀστᾶ συντριβείς, πᾶσαν νόσον θεραπεύεις· τὴν κάραν δὲ ἀφαιρεθείς, ἀμαραντίνῳ στεφάνῳ κατέστεψαι, ἐκτενῶς δεόμενος, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος πλ. δ΄.

Τοῖς τοῦ σώματος χαρίσμασι, συναστράπτουσαν ἔχων, τῆς ψυχῆς τὴν πραότητα, πρὸς τῇ κατὰ κόσμον δόξῃ, πνευματικὴν ἐπλούτησας εὔκλειαν μεγαλομάρτυς Ἀρτέμιε θείᾳ ψήφῳ προκριθείς, μετεκόμισας, τῶν Ἀποστόλων τὰ πάνσεπτα λείψανα. Ὅθεν ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν χωρῶν, τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί σου, διὰ μαρτυρίου ἐβάστασας, καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ, κληρονόμος γέγονας, πρεσβεύων ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Δόξα Ἦχος πλ. α΄.

Τῇ παμφαεῖ πανηγύρει, τοῦ ἀθλοφόρου Χριστοῦ, δεῦτε συνδράμωμεν, ᾧ φιλομάρτυρες· προτίθεται γὰρ ἡμῖν τράπεζαν μυστικήν, τὰς λαμπρὰς αὐτοῦ ἀρεσκείας καὶ τρόπαια, καὶ συγκαλεῖται πάντας πρὸς εὐωχίαν. Μηδεὶς οὖν ἐξέλθῃ πεινῶν τῆς ἱερᾶς ταύτης πανδαισίας· καὶ γὰρ ἀμείβεται πάντας τοῖς οὐρανίοις χαρίσμασιν, ὧν ἐν μετοχῇ γενέσθαι ἀξιωθείημεν, ταῖς πρὸς Θεὸν αὐτοῦ εὐπροσδέκτοις παρακλήσεσιν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Μακαρίζομέν σε...

ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ

Ἦχος πλ. α΄. Χαίροις ἀσκητικῶν

Χαίροις ὁ ὑπατεύσας Θεῷ, καὶ βασιλεῖ τῷ ἐπιγείῳ τὰ πρόσφορα, ἀνάγει αὐτῷ τὸν φόρον, τῷ δὲ τὸν φόβον σαφῶς, Χριστῷ ταλαντεύσας δι' ἀθλήσεως, νοὸς ὁ ὀξύτητι, ὑπερβὰς τὰ ἀμφότερα, ὥσπερ σπιλάδα τῆς σαρκὸς τὸ ἐπίβουλον, κατεμάρανας, συνεργείᾳ τοῦ πνεύματος. Βίῳ λόγῳ κοσμούμενος, Θεῷ καθιέρωσας, νοῦν καὶ ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, πάντα αὐτῷ ἀναθέμενος, φωτὶ ἀνεσπέρῳ, ἐντυγχάνων ὑπὲρ πάντων, μάρτυς Ἀρτέμιε.

Στίχ. Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.

Χαίροις τῶν ἀθλοφόρων Χριστοῦ, ἄστρον λαμπρότατον Ἀρτέμιε ἔνδοξε, συγκλήτου βουλῆς τῆς ἄνω, ὡς ἐκ τῆς κάτω υἱέ, περιόπτου γένους ἄνθος εὔοσμον· σταγὼν ἡ ὑψόθεν, ἐπὶ τὴν γῆν ἀποστάζουσα· νοῦς ἐνθεάζων, καὶ τῇ πέτρᾳ ὡς νήπια, Βαβυλώνια, καταράσσων νοήματα· ἦθος ὑπὲρ κατάληψιν, ὁ ἔχων καὶ σύνεσιν, βίον καὶ λόγον καὶ χάριν, ὑπερφυῆ πάντα τίμια, Θεῷ ᾧ ἀμέσως, ὑπὲρ πάντων ἐντυγχάνεις, τῶν εὐφημούντων σε.

Στίχ. Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει...

Χαίροις ὁ ἑωσφόρος ἀστήρ, ὁ καταυγάζων τὴν ὑφήλιον ἅπασαν, ἀκτῖσι τῶν σῶν θαυμάτων, καὶ δαδουχῶν τοὺς πιστῶς, τὴν λαμπράν σου μνήμην μάκαρ ἄγοντας· ψυχῶν καὶ σωμάτων γάρ, εὑρηκότες ἀκέσφορον, σὲ τὸν λυτῆρα νόσου πάσης καὶ μάστιγος, εὐφημοῦμέν σε, μιμητὴν ὡς τοῦ κτίστου σου. Ὅθεν οἱ τῷ τεμένει σου, τῷ θείῳ προστρέχοντες, λύσιν πταισμάτων τρυγῶσιν, καὶ μακαρίαν ἀπόλαυσιν, Θεοῦ ᾧ ἀμέσως, ὑπὲρ πάντων ἐντυγχάνεις, μάρτυς Ἀρτέμιε.

Δόξα. Ἦχος πλ. β΄.

Ὑπὲρ Χριστοῦ νομίμως ἀθλήσας Ἀρτέμιε, καὶ τῷ αἰσθητῷ βασιλεῖ τὸν νοητὸν συγκαθελὼν ἀντίπαλον, ἐπάξιον ἀπείληφας, παρὰ τοῦ ἀθλοθέτου Σωτῆρος, τὸν στέφανον. Καὶ νῦν ἐν οὐρανοῖς, τῶν Ἀγγέλων συναγάλλῃ τοῖς τάγμασι τῆς ἀνωτάτω φωτοχυσίας λαμπρυνόμενος φέγγει. Διὸ καὶ ἡμεῖς, ὁ εὐσεβὴς λαὸς καὶ φιλόμαρτυς, ἀσματικῶς ἐκβοῶμέν σοι· χαίροις ἀδαμάντινε τὴν ψυχήν, καὶ καρτερικώτατε ὁπλῖτα Χριστοῦ· χαίροις ὁ τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων καθαιρέτης καὶ τῆς ἀληθείας ὑπερασπιστὴς λαμπρότατος. Ἀλλὰ πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, καὶ ἡμεῖς τῆς διὰ πολιτείας θεοφιλοῦς σὺν σοὶ τυχεῖν στάσεως, ἐν τῷ θρόνῳ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτής μου...

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον

Τῶν αἱμάτων τῷ λήθρῳ ἐπιφαζόμενος, τῷ Κυρίῳ παρέστης μάρτυς Ἀρτέμιε· ὃν ἱκέτευε ἀεὶ κατοικτειρῆσαί με, τὸν ἀτόποις λογισμοῖς, καὶ ἐργασίαις πονηραῖς, ἀφρόνως κατεγνωσμένον, ἵνα πιστῶς εὐφημῶ σε, τῇ προστασίᾳ σου φρουρούμενος.

Δόξα. Ἕτερον ὅμοιον

Εὐσεβείας τοῖς τρόποις καλλωπιζόμενος, ἀθλητικῆς ἀγλαΐας ὤφθης σοφὲ κοινωνός, πρὸς ἀγῶνας ἀνδρικοὺς παραταξάμενος· ὅθεν ὡς λύχνος φωταυγής, τῶν χαριτων τὰς βολάς, ἐκλάμπεις τῇ οἰκουμένῃ, Ἀρτέμιε ἀθλοφόρε, πρὸς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν Θεοτοκίον

Χαῖρε πύλη Κυρίου ἡ ἀδιόδευτος...

Ἡ εὐλόγησις τῶν ἄρτων, καὶ ἡ ἀνάγνωσις τοῦ βίου τοῦ ἁγίου.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΡΟΝ

Τὸ Θεὸς Κύριος καὶ τὰ Ἀπολυτίκια ὡς εἰς τὸν Ἑσπερινόν.

Μετὰ τὴν α΄. στιχολογίαν. Κάθισμα.

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε

Χυθεῖσί σου αἵμασιν ὡραϊζόμενος, Κυρίῳ παρίστασαι λαμπροφανῶς

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἀθλητά, Ἀρτέμιε ἔνδοξε· ὅθεν ἐν εὐφροσύνῃ, τὴν ἁγίαν σου μνήμην, σήμερον ἐκτελοῦμεν, ὀφλημάτων τὴν λύσιν, αἰτούμενοι εὑρεῖν διὰ σοῦ, καὶ πλούσιον ἔλεος.

Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν Θεοτοκίον

Ἐλπὶς ἀκαταίσχυντε τῶν πεποιθότων εἰς σέ, ἡ μόνη κυήσασα ὑπερφυῶς ἐν σαρκί, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, τοῦτον σὺν τοῖς ἁγίοις, ἀθλοφόροις δυσώπει, δοῦναι τῇ οἰκουμένῃ, εἰλασμὸν καὶ εἰρήνην, καὶ πᾶσιν ἡμῖν πρὸ τέλους βίου διόρθωσιν.

Μετὰ τὴν β΄. στιχολογίαν. Κάθισμα.

Ἦχος δ΄. Κατεπλάγη Ἰωσήφ

Κατεπλάγησαν σοφέ, αἱ τῶν Ἀγγέλων στρατιαί, καθορῶσαι καὶ αὐταί, τὴν καρτερίαν τὴν πολλήν, ἣν εἶχες ἐν τοῖς κλεισμοῖς καρτερικώτατε· ὅθεν καὶ στεφάνους σοι πλέξασαι, ἀμαραντίνους, ἔνδοξε Ἀρτέμιε, τῇ ἱερᾷ σου κορυφῇ ἀνέθηκαν, δοξολογοῦσαι, Χριστὸν τὸν μόνον, Θεὸν εἰς αἰῶνας ἅπαντας.

Δόξα τὸ αὐτὸ καὶ νῦν Θεοτοκίον

Κατεπλάγη Ἰωσήφ, τὸ ὑπὲρ φύσιν θεωρῶν, καὶ ἐλάμβανεν εἰς νοῦν, τὸν ἐπὶ πόκον ὑετόν, ἐν τῇ ἀσπόρῳ συλλήψει σου Θεοτόκε, βάτον ἐν πυρί, ἀκατάφλεκτον, ῥάβδον Ἀαρὼν τὴν βλαστήσασαν, καὶ μαρτυρῶν ὁ μνήστωρ σου καὶ φύλαξ, τοῖς ἱεραῦσιν ἐκραύγαζε. Παρθένος τίκτει καὶ μετὰ τόκον, πάλιν μένει Παρθένος.

Μετὰ τὸν πολυέλαιον. Κάθισμα.

Ἦχος πλ. δ΄. Ἐπεφάνης σήμερον

Ἑορτὴν ὑπέρλαμπρον ἡ Ἐκκλησία, κεκτημένη ἔνδοξε ἡμέραν τὴν πανευκλεᾗ, σῆς τελειώσεως κράζει σοι· χαίροις μαρτύρων, Ἀρτέμιε καύχημα.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτοκίον ὅμοιον

Προστασία ἄμαχε τῶν θλιβομένων, καὶ θερμὴ ἀντίληψις, τῶν πεποιθότων ἐπὶ σέ, προκινδυνεύοντας λύτρωσαι, σὺ γὰρ ὑπάρχεις ἡ πάντων βοήθεια.

Οἱ ἀναβαθμοί. Τὸ α΄. ἀντίφωνον τοῦ δ΄. ἤχου.

Προκείμενον

Ἦχος δ΄.

Δίκαιος ὡς φοίνιξ ἀνθήσει καὶ ὡσεὶ κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται.

Στίχ. Πεφυτευμένος ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου...

Τὸ πᾶσα πνοή. Εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν.

Ὁ Ν΄. Δόξα. Ταῖς τοῦ ἀθλοφόρου. Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου.

Στιχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς καὶ τὸ Ἰδιόμελον.

Ἦχος πλ. β΄. πρὸς τό.

Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου

Σήμερον καθείργνυται ἐν ζόφῳ, ὁ ἐν μάρτυσι φωσφόρος λάμπων· ἔλκεται τυραννικῶς ὡς ὑπεύθυνος, ὁ καταπλάνης βασιλεύς· φρικτοῖς ἀγῶσι περιβάλλεται, ὁ καταβάλλων τὸν σοφιστὴν τῆς κακίας· μίσημα εὗρεν ἄδικον, ὁ ἀπὸ καρδίας ὑπερφιλήσας τὸν Χριστόν. Θνήσκειν κατεκρίθη, ὁ θανάτου κατευμεγεθήσας· ἀνυμνοῦμέν σου τὰ ἄθλα Ἀρτέμιε σοφέ, βίβου ἡμῖν τὴν σωτήριόν σου ἀντάμειψιν.

Ὁ ἱερεύς. Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου. Τὸ Κύριε ἐλέησον ιβ΄. κλπ.

ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἱρμῶν εἰς ς΄. καὶ τοῦ ἁγίου οἱ δύο εἰς η΄.

Ὁ Κανὼν τῆς Θεοτόκου.

Ὠδὴ α΄. Ἦχος β΄. Ὁ Εἱρμὸς

»Ἐν βυθῷ κατέστρωσέ ποτε, τὴν »Φαραωνῖτιδα πανστρατιάν, ἡ ὑ»πέροπλος δύναμις, σαρκωθεὶς ὁ Λόγος »δέ, τὴν παμμόχθηρον ἁμαρτίαν ἐξή»λειψεν, ὁ δεδοξασμένος Κύριος, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται. δὶς

Ὡς ὡραίαν ὡς περικαλλῆ, ὅλην ὡς ἀμώμητον, ἐν γυναιξὶ Θεός σε ἐκλεξάμενος, σοῦ τὴν μήτραν ᾤκησε, τὴν ἀμώμητον ὃν δυσώπει Πανάμωμε, μώμου ἐγκλημάτων, ἅπαντας ῥυσθῆναι τοὺς ὑμνοῦντάς σε.

Ψαλμικῶς Ἁγνὴ ἐκ δεξιῶν, οἷά περ βασίλισσα, τοῦ ἐκ τῆς σῆς νηδύος ἀναλάμψαντος, Βασιλέως ἔστηκας, ὃν ἱκέτευε δεξιὸν παραστάτην με, δεῖξαι ἐν ἡμέρᾳ, τῆς ἀνταποδόσεως θεόνυμφε.

Χερσωθεῖσαν φύσιν τῶν βροτῶν, πᾶσιν ἀτοπήμασι, τὸν ὑετὸν τεκοῦσα τὸν οὐράνιον, ὅλην ἀνεκαίνισας· ἀλλὰ δέομαι τῆς ψυχῆς μου τὴν αὔλακα, ἀποχερσωθεῖσαν, δεῖξον καρποφόρον θεονύμφευτε.

Κανὼν πρῶτος τοῦ ἁγίου, οὗ ἡ ἀκροστιχὶς.

Τὴν σὴν νέμοις μοι πλουσίαν χάριν μάκαρ. Ἰωσήφ.

Ἦχος καὶ εἱρμὸς ὁ αὐτὸς

Τὸν ἀγῶνα μάρτυς τὸν καλόν, ὡς ἀγωνισάμενος, καὶ τοὺς λαμπροὺς στεφάνους κομισάμενος, τῷ φωτὶ παρίστασαι, φωτιζόμενος κατὰ μέθεξιν ἄϋλον· ὅθεν δυσωποῦμεν, φώτισον ἡμᾶς ταῖς ἱκεσίαις σου.

Ἡ φαιδρά σου μάρτυς ἑορτή, πάντας συνεκάλεσε, χαρμονικῶς εἰς πανδαισίαν σήμερον, προθεῖσα τοὺς ἄθλους σου, τὰ παλαίσματα καὶ τὴν ἀνδρείαν ἔνστασιν, ὧν κατατρυφῶντες, πίστει σε καὶ πόθῳ μακαρίζομεν.

Νεκρωθέντα μάκαρ ἐν σταυρῷ, τὸν ἀκατανόητον, σωματικῶς κατανοήσας Κύριον, τῆς ζωῆς τὸν αἴτιον, ἐθελούσιον ἐπεπόθησας νέκρωσιν, τὴν διὰ βασάνων, ὅθεν ἀθανάτου δόξης ἔτυχες.

Θεοτοκίον

Σαρκωθεὶς ἐκ σοῦ θεοπρεπῶς, Λόγος ὁ ἀσώματος, ὑπερβολῇ φιλανθρωπίας Πάναγνε, πάθει προσωμίλησε, καὶ ἀπάθειαν τοῖς ἀνθρώποις ἐπήγασεν, ὁ δεδοξασμένος Κύριος, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται.

Κανὼν δεύτερος τοῦ ἁγίου ἄνευ ἀκροστιχίδος

Ἦχος πλ. δ΄. Ἁρματηλάτην Φαραὼ

Ἱερωτάτην ἑορτὴν γηθόμενοι, νῦν συγκροτήσωμεν, καὶ ἱεροῖς ὕμνοις, δεῦτε μακαρίσωμεν, Ἀρτέμιον τὸν ἔνδοξον, τῶν μαρτύρων τὸ κλέος, τὸν ἥλιον τὸν φωτίζοντα, τὰ τῆς οἰκουμένης πληρώματα.

Γεηπονήσας ἀρεταῖς τὸν βίον σου, μάρτυς Ἀρτέμιε, καὶ τοῦ μαρτυρίου, πιανθεὶς, κολάσεσι, τρυγᾷς τὴν ὑπερκόσμιον, καὶ τερπνὴν εὐκληρίαν, καρποφορῶν τοῖς αἰνοῦσί σε, χάριν ἰαμάτων ἀδάπανον.

Πλήρης ἀνδρείας θεϊκῆς γενόμενος, μάρτυς Ἀρτέμιε, καὶ θαυμαστοῖς τρόποις, καθωραϊζόμενος, εἰσῆλθες πρὸς τὰ σκάμματα, τῆς ἀθλήσεως χαίρων, καὶ θριαμβεύσας τὸν δράκοντα, ὤφθης ἀθλοφόρος περίδοξος.

Θεοτοκίον

Φωτιστικαῖς σου ἀθανάτοις λάμψεσι, θεοχαρίτωτε, πύλη φωτὸς μόνη, ὁ κλεινὸς Ἀρτέμιος, φαιδρῶς καταυγαζόμενος, τὸ βαθύτατον σκότος, τῶν ἀνυποίστων κολάσεων, ὕμνοις σε γεραίρων παρέδραμε.

Ὠδὴ γ΄. Ὁ εἱρμὸς

»Ἐξήνθησεν ἡ ἔρημος, ὡσεὶ κρῖνον »Κύριε, ἡ τῶν Ἐθνῶν στειρεύου»σα Ἐκκλησία τῇ παρουσίᾳ σου, ἐν ᾗ »ἐστερεώθη ἡ καρδία μου. δὶς

Φορέσας με τὸν ἄνθρωπον, ἐκ γαστρός σου πρόεισιν, ὁ ποιητὴς

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Πανάμωμε, ἀφθαρσίας στολὴν δωρούμενος, τοῖς πολλοῖς γυμνωθεῖσιν ἀτοπήμασιν.

Ὑπέρτιμον ἐκύησας, Θεὸν Λόγον Δέσποινα, ὃν ἐκτενῶς ἱκέτευε, οἰκτειρῆσαι τὴν ταπεινήν μου ψυχήν, ἡδονῶν ἀθυμίᾳ σκυθρωπάζουσαν.

Τὰ τραύματα θεράπευσον, τῆς ψυχῆς μου Ἄχραντε, τὴν ταπεινὴν καρδίαν μου, φαρμαχθεῖσαν ἰῷ τοῦ ὄφεως, δραστικῷ σου φαρμάκῳ περιποίησαι.

Τοῦ ἁγίου ὁ αὐτὸς

Μαρτύρων καλλωπίζεσθαι, τοῖς στεφάνοις ἔνδοξε, ἐπιποθῶν ὑπήνεγκας, τῶν μαστίγων καὶ τῶν στρεβλώσεων, τὰς πικρὰς ἀλγηδόνας θείᾳ χάριτι.

Οὐκ ἔσεισε τὸν πύργον σου, τῆς καρδίας πάνσοφε, ἡ σφοδροτάτη πρόσρηξις, τῶν δασάνων καὶ γὰρ ἐστήρικτο, νοητὴν ἐπὶ πέτραν τὴν ἀσάλευτον.

Ἰκρίῳ ἀναρτώμενος, καὶ νιφάσι πάντοθεν, τῶν σπαραγμῶν κυκλούμενος, σοῦ τὸ ὄμμα πρὸς τὸν δυνάμενον, ἐνητένιζες σώζειν ἀξιάγαστε.

Θεοτοκίον

Σεσάρκωται βουλήματι, ἐξ αἱμάτων Δέσποινα, σοῦ παναχράντων Κύριος, διασώζων τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ μαρτύρων τοὺς δήμους ἐπεσπάσατο.

Δεύτερος. Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχὰς

Ζηλῶν ἐζήλωσας σοφέ, ὥσπερ Ἠλίας ὁ μέγας, τῷ Κυρίῳ καὶ διέκοψας πᾶσαν, Ἰουλιανοῦ ὀφρύν, ἀπάτης ὃς διέκοψε, τοὺς θύτας τῆς αἰσχύνης, ἐκεῖνοι μάρτυς Ἀρτέμιε.

Δαβὶδ ὡς πάλαι Γολιάθ, τὸν ἀλαζόνα καθεῖλες, τὰ τοῦ σώματος ἀλλόκοτα πάθη, καὶ τυράννων ἀπειλάς, μὴ πτοηθεὶς αὐτόκλητος, ἐν τῷ σταδίῳ χαίρων, ἐβόας ἦλθον Ἀρτέμιε.

Ἀνεπιστρόφῳ λογισμῷ τοῦ μαρτυρίου τὴν τρίβον, τὴν σκληρὰν καὶ τεθλιμμένην ὁδεύσας, ἀπεστένωσας ἐχθροῦ, τὰς ἀτραπούς Ἀρτέμιε, καὶ χαίρων πρὸς τὸ πλάτος, τοῦ Παραδείσου ἐσκήνωσας.

Θεοτοκίον

Νομοθεσίαις τοῦ ἐκ σοῦ, σεσαρκωμένου Δεσπότου, ὁ Ἀρτέμιος πειθόμενος Κόρη, ἐτροπώσατο ἐχθρῶν, ἀθλητικῶς τὰς φάλαγγας, ὑμνολογῶν ἀπαύστως, τὰ παμφαῆ μεγαλεῖά σου.

Κατάβασία : Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους.

Κάθισμα

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ

Τὸν στρατιώτην τοῦ Χριστοῦ τὸν ἀήττητον, καὶ καθαιρέτην τοῦ ἐχθροῦ γενναιότατον, τὸν ἐν μεγίστοις τέρασιν ἐκλάμψαντα, ἅπαντες Ἀρτέμιον, εὐφημήσωμεν πίστει· βρύει γὰρ ἰάματα, τοῖς προστρέχουσι πόθῳ, καὶ καταπαύει πάθη χαλεπά, καὶ τῶν ἐν θλίψει, ἀνθρώπων προΐσταται.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Ὁ ἐπὶ θρόνου χερουβὶμ καθεζόμενος, καὶ ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Πατρὸς αὐλιζόμενος, ὡς ἐπὶ θρόνου κάθηται ἁγίου αὐτοῦ, Δέσποινα ἐν κόλποις σου, σαρκικῶς ὁ Θεὸς γὰρ ὄντως ἐβασίλευσεν, ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ συνετῶς νῦν ψάλλομεν αὐτῷ, ὃν ἐκδυσώπει σωθῆναι τοὺς δούλους σου.

Ὠδὴ δ'. Ὁ εἱρμὸς

»Ἐλήλυθας, ἐκ Παρθένου οὐ πρέσβυς οὐκ Ἄγγελος, ἀλλ' αὐτὸς »ὁ Κύριος σεσαρκωμένος καὶ ἔσωσας, »ὅλον με τὸν ἄνθρωπον· διὸ κραυγά»ζω σοι· δόξα τῇ δυνάμει σου Κύ»ριε.

Σταγόνα μοι, κατανύξεως ὄμβρισον Δέσποινα, ἐξεκίρουσαν ἅπαντα, τὸν τῆς καρδίας μου καύσωνα, καὶ τῆς ἀθυμίας μου, τὰς θαλερὰς ἐπικλήσεις ἀναστέλλουσαν.

Ρομφαίᾳ με, ἡδονῆς πληγωθέντα καὶ κείμενον, τραυματίαν Ἄχραντε μὴ ὑπερίδῃς ἀλλ' ἴασαι, λόγχῃ καὶ τῷ αἵματι, τοῦ σταυρωθέντος Υἱοῦ σου καὶ Θεοῦ ἡμῶν.

Πλουτήσασα, δεσποτείαν ἁπάσης τῆς κτίσεως, δεινῶς με πτωχεύσαντα, χάριτος θείας ἀξίωσον, ὅπως μεγαλύνω σε, ὡς ἀγαθήν μου προστάτιν Παναμώμητε.

Τοῦ ἁγίου ὁ αὐτὸς

Μιμούμενος, τὸν ταθέντα ἐν ξύλῳ θελήματι, ὑψώθης τεινόμενος καὶ ὠμοτάτως ξεόμενος, καὶ ἀποδυόμενος, τοὺς δερματίνους χιτῶνας τῆς νεκρώσεως.

Οἱ πόνοι σου, τῆς σαρκὸς καὶ δεινῶν ἡ ἐπίτασις, τὴν ἄπονον λῆξίν σοι, μάρτυς σαφῶς προεξένησαν· ἧς νῦν ἐμφορούμενος, ἅπαντα πόνον κουφίζεις τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἰσαγγέλῳ γεγονότι τῶν ἄθλων λαμπρότητι, χειρὸς δὲ Ἀγγέλου σοι, πέμπει τροφὴν τὴν οὐράνιον, ἄρτος ἡ ζωὴ ἡμῶν, ἐνδυναμοῦσάν σε μάρτυς πανοσίδιμε.

Θεοτοκίον

Παρθένον σε, μετὰ τόκον ἀμίαντον ἄφθορον, Θεὸς συνετήρησεν, ὁ εὐδοκήσας ἐν μήτρᾳ σου, ὅλον με τὸν ἄνθρωπον, ἀναλαβέσθαι δι' ἄκραν ἀγαθότητα.

Δεύτερος. Εἰσακήκοα Κύριε

Νοερῶς εἰκονίζω σε, ὅλος τετρωμένος τῷ θείῳ πόθῳ σου, μὴ παρίδῃς με Ἀρτέμιε, ἀλλὰ ἴασαί μου τὰ συντρίμματα

Λόγος ὅλως οὐ δύναται, ἐξειπεῖν τρισμάκαρ τὰς ἀριστείας σου ὑπερβαίνει γὰρ θαλάσσιον, τὰ λαμπρά σου ψάμμον ἀγωνίσματα.

Οὐχ εἱρκτῇ οὐδὲ μάστιγες, οὐ πλακὸς βαρύτης ἀλλ' οὐδὲ θάνατος, τῆς ἀγάπης ἠδυνήθησαν, ἐκχωρῆσαι μάρτυς τοῦ Δεσπότου σε.

Θεοτοκίον

Ἣ Θεὸν σωματώσασα, τῶν σωματικῶν παθῶν με ἀπάλλαξον, ἱκεσίαις σοῦ θεράποντος, Ἀρτεμίου Κόρη πρὸς σὲ ἄφθορε.

Καταβασία. Τὴν ἀνεξιχνίαστον.

Ὠδὴ ε'. Ὁ εἱρμὸς

»Μεσίτης Θεοῦ, καὶ ἀνθρώπων γέ»γονας Χριστὲ ὁ Θεός, διὰ σοῦ »γὰρ Δέσποτα, τὴν πρὸς τὸν ἀρχίφω»τον Πατέρα σου, ἐκ νυκτὸς ἀγνωσίας, »προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν. δὶς

Ὁδὸν τῆς ζωῆς, ἡ τεκοῦσα ἄχραντε ἐδήγησον, ὁδὸν εὐθεῖάν με, τὴν εἰς ἀνοδίας τε καὶ βάραθρα, χαλεπῶν συμπτωμάτων, ἀλόγως κρημνιζόμενον.

Ξενώσας φρενί, ἐμαυτὸν ἀγνώμονι Παρθένε Θεοῦ, ἀσώτως ἐβίωσα, χώραν εἰς μακρὰν παθῶν πλανώμενος, ἀλλ' ἐπίστρεψον σῶσον, ταῖς σαῖς με παρακλήσεσι.

Ναμάτων τῶν σῶν, ζωηρρήτων πότισον τὸν δοῦλόν σου, φλογμῷ συγκαιόμενον, τῶν ἁμαρτιῶν καὶ φλογιζόμενον, προσβολαῖς τῶν δαιμόνων, Παρθενομῆτορ ἄχραντε.

Τοῦ ἁγίου ὁ αὐτὸς

Λαμπὰς φωταυγής, καθωράθης Πνεύματος Ἀρτέμιε, πιστοὺς καταυγάζουσα, καὶ τῆς πονηρίας ἀπελαύνουσα, τὰ ζοφώδη καὶ σκότους, πεπληρωμένα πνεύματα.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Ὁ πέτρᾳ ζωῆς, τῆς ψυχῆς τὰ βήματα πηξάμενος, ταῖς πέτραις σφιγγόμενος, καὶ τοῖς ἀλγεινοῖς περικυκλούμενος, ἀληθὴς ἀθλοφόρος, ἀκλόνητος διέμεινας.

Ὑπάρχων σεπταῖς, ὡπλισμένος Πνεύματος δυνάμεσι, τριβόλων ὀξύτητος, μάρτυς ἀθλοφόρε κατεφρόνησας, ἐν αὐτοῖς συμπατήσας, τὰ κέντρα τοῦ ἀλάστορος.

Θεοτοκίον

Σταυρὸν καὶ ταφήν, ὁ ἐκ σοῦ θελήματι τεχθεὶς δι' ἡμᾶς, ὑπομείνας Δέσποινα, μάρτυρα στερρότατον Ἀρτέμιον, τὸν αὐτοῦ παθημάτων, ὡς κραταιὸς εἰργάσατο.

Δεύτερος. Ἵνα τί με ἀπώσω

Ἰσχυρῶς ἀντετάξω, Ἰουλιανοῦ τοῖς ποικίλοις τεχνάσμασιν, ἀρωγὸν ἐν ἄθλοις, ἐπιγόμενος μάρτυς τὸν Κύριον, οὗ τὸ θεῖον πάθος, οἰκείοις μέλεσι δοξάσας, θαυμαστῶς ἐδοξάσθης Ἀρτέμιε.

Ἀποστόλων τὰ σκήνη, εἰς τὴν Βασιλίδα κομίζων τῶν πόλεων, ἔνθεν ἐκομίσω, μέγα κλέος Ἀρτέμιε μέγιστε, τὴν τοῦ παραβάτου, ἀποστασίαν διελέγξας, καὶ ἀθλήσας ψυχῆς ἀνδρειότητι.

Ἰατρὸς νοσημάτων, καὶ ἐντεροκήλης ἀκέστωρ ταχύτατος, πέλων ἀθλοφόρε, τῇ συνήθει σου χρώμενος χάριτι, ἐκ τῆς πανωδύνου, ταύτης ὀδύνης λύτρωσαί με, τὴν κατ' ἄμφω ὑγείαν βραβεύων μοι.

Θεοτοκίον

Τὴν ἁγίαν Παρθένον, τὴν θεοχαρίτωτον καὶ Παναμώμητον, ὁ στερρὸς πολίτης, εἰς βοήθειαν ἐπικαλούμενος, τῶν βασάνων ὄγκον, καὶ τῶν δεινῶν τὴν τρικυμίαν, ἀκλονήτου διῆλθε φρονήματι.

Καταβασία. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.

Ὠδὴ σ'. Ὁ εἱρμὸς

»Ἐν ἀβύσσῳ πταισμάτων κυκλούμε»νος, τὴν ἀνεξιχνίαστον τῆς »εὐσπλαγχνίας σου, ἐπικαλοῦμαι ἄ»βυσσον, ἐκ φθορᾶς ὁ Θεός με ἀνά»γαγε. δὶς

Μὴ μὲ δείξῃς δαιμόνων ἐπίχαρμα, ἐν τῷ κριτηρίῳ τῷ μέλλοντι Δέσποινα, ἀλλ' εὐμενῶς προσβλέψαι με, τὸν Κριτὴν καὶ Υἱόν σου δυσώπησον.

Λογισμοῖς παροργίζων σε Κύριε, καὶ ταῖς πονηραῖς καὶ ἀθέσμοις μου πράξεσιν, εἰς ἵλασμὸν προσάγωσοι, τὴν Μητέρα σου οἰκτειρον σῶσόν με.

Κατακρίσεως ῥῦσαί με Δέσποινα, τὸν αὐτοκατάκριτον ὄντα τοῖς πταίσμασιν, ὡς τὸν Κριτὴν κυήσασα, καὶ Θεὸν τῶν ἁπάντων Πανύμνητε.

Τοῦ ἁγίου, ὁ αὐτὸς

Ἱερεῖον καὶ θῦμα ὁλόκληρον, μάρτυς προσενήνοχας σαὐτὸν Ἀρτέμιε, τῷ ἑκουσίαν σταύρωσιν, εἰς ἡμῶν δεξαμένῳ ἀνάκλησιν.

Ἀνενδότοις πληγαῖς συντριβέντος σου, σώματος Ἀρτέμιε τοῦ καρτεροῦ σοφέ, τὴν ψυχικὴν εὐγένειαν, διετήρησας πίστει ἀλώβητον.

Νοσημάτων ἡμᾶς ἀπολύτρωσαι, μάρτυ, καὶ παθῶν πειρασμῶν τε καὶ θλίψεων, τοὺς ἐπὶ σοὶ προστρέχοντας, μιμητὰ τοῦ Σωτῆρος Ἀρτέμιε.

Θεοτοκίον

Χειμαζόμενον σάλῳ τῶν θλίψεων, καὶ κλυδωνιζόμενον ἐπαναστάσεσι, τρικυμιῶν διάσωσον, Θεοτόκε Παρθένε τοὺς δούλους σου.

Δεύτερος Ἵλάσθητί μοι Σωτὴρ

Ἠγώνισαι καρτερῶς, μεγαλομάρτυς Ἀρτέμιε, καὶ τὴν Ἰουλιανοῦ, ἀσέβειαν ἴσχυνας διὸ τεθαυμάστωσαι, θαύμασι ποικίλοις, βοηθῶν τοῖς προσκαλοῦσί σε.

Ῥήμάτων σου τῶν σοφῶν, μὴ ἐνεγκὼν τὴν εὐθύτητα, ὁ παραβάτης στερρέ, βρασάνων σφοδρότητι, δαπανᾷ τὰς σάρκας σου, ἀλλὰ πάντα φέρεις, ὥσπερ ἄσαρκος Ἀρτέμιε.

Ξενώσας πάσης φθαρτῆς, σαὐτὸν ἀξίας Ἀρτέμιε, ξένων καμάτων ὁδόν, νομίμως πεπόρευσαι καὶ νῦν πᾶσαν ἔννοιαν, εὐπρεπῶς ξενίζεις, τῶν θαυμάτων σου ταῖς χάρισι.

Θεοτοκίον

Ἀκτίσι φωτουργικαῖς, τοῦ προελθόντος ἐκ μήτρας σου, Ἀρτέμιος ὁ κλεινός, μυστικῶς πτερούμενος, ὑπὲρ φύσιν ἤθλησεν, ἀνυμνῶν Παρθένε, σὲ τὴν σκέπην τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καταβασία. Τὴν θείαν ταύτην.

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ

Ὡς ἀριστέα τοῦ Σωτῆρος πολυθαύμαστον, καὶ παρεχέα ἰαμάτων πλουσιόδωρον, ἀνυμνοῦμέν σε προφρόνως μεγαλομάρτυς· ἀλλ' ὡς πέλων ἰατὴρ τῆς κήλης ἄριστος, ἀσινῆ με ἐκ τῆς βλάβης ταύτης φύλαττε, ἵνα κράζω σοι, χαίροις μάρτυς Ἀρτέμιε.

Ἕτερον. Ἦχος β'. Τοὺς ἀσφαλεῖς

Τὸν εὐσεβῆ καὶ στεφηφόρον μάρτυρα, τὸν κατ' ἐχθρῶν νίκης ἀράμενον τρόπαια, συνελθόντες ἐπαξίως νῦν, ἐν ὑμνῳδίαις εὐφημήσωμεν, Ἀρτέμιον τὸν μέγιστον ἐν μάρτυσι, θαυμάτων τε δοτῆρα πλουσιώτατον, πρεσβεύει γὰρ Κυρίῳ ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Ὁ Οἶκος

Τίς τοὺς ἀγῶνας ἐξαρκέσει ἐξειπεῖν ἀθλοφόρε; ἢ τοὺς πόνους τοὺς σούς, οὓς περ ἀνδρείως ὑπέμεινας διὰ τῆς πίστεως τοῦ Κυρίου, καὶ τῆς χάριτος ἧς περ κατηξιώθης; οὐκ ἐξαρκεῖ διηγήσασθαι στόμα ἀνθρώπινον. Σοφίαν γὰρ ἐνδεδυμένος καὶ ἀνδρείαν, τὸν πλοῦτον ἐμίσησας καὶ τὴν ἀξίαν τὴν πρόσκαιρον, στρατιώτης φανεὶς γνησιώτατος. Καὶ νῦν πρεσβεύεις Κυρίῳ ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Συναξάριον

Τῇ κ'. τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Ἀρτεμίου τοῦ θαυματουργοῦ.

Στίχοι

Ὁ πάντα λαμπρὸς Ἀρτέμιος ἐν βίῳ.
Τμηθεὶς ἀπῆλθεν εἰς ὑπέρτατον κλέος.
Εἰκάδι Ἀρτέμιος πυκινόφρων αὐχένα τμήθη.

(καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ Συναξαριστοῦ)

Ταῖς αὐτῶν ἁγίαις πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ὠδὴ ζ'. Ὁ εἱρμὸς

»Ἀντίθεον πρόσταγμα παρανομοῦν»τος, τυράννου μετάρσιον, τὸ »φλόγα ἀνερρίπισε· Χριστὸς δὲ ἐφη»πλωσε θεοσεβέσι παισί, δρόσον τὴν »τοῦ Πνεύματος, ὁ ὢν εὐλογημένος »καὶ ὑπερένδοξος. δὶς

Ἰσχύς μου καὶ ὕμνησις καὶ σωτηρία, βεβαία ἀντίληψις, καὶ τεῖχος ἀπροσμάχητον· ὑπάρχουσα Δέσποινα τοὺς πολεμοῦντάς με, δαίμονας πολέμησον, ἀεὶ ἐπιζητοῦντας τοῦ θανατῶσαί με.

Θεὸν σωματώσασα παρθενικῶν σου, αἱμάτων ἐθέωσας, Παρθένε τὸ ἀνθρώπινον· διό με τοῖς πάθεσι καταῤῥυπούμενον, καὶ καταφθειρόμενον, ἐχθροῦ ταῖς μεθοδίαις ῥῦσαι πρεσβείαις σου.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Ἡ κάμινος γέννησιν προδιετύπου, τὴν σὴν Παναμώμητε, τοὺς Παῖδας γὰρ οὐκ ἔφλεξε, ὡς οὐδὲ τὴν μήτραν σου τὸ πῦρ τὸ ἄστεκτον· ὅθεν ἱκετεύω σε, πυρὸς τοῦ αἰωνίου ῥῦσαι τὸν δοῦλόν σου.

Τοῦ ἁγίου, ὁ αὐτὸς

Ἀήττητον φρόνημα ἀρραγεστάτην, ψυχῆς καρτερότητα, Ἀρτέμιε κτησάμενος, ἐχθρῶν πανουργεύματα μάρτυς κατήργησας, μέλπων ἐμμελέστατα· ὃ ὢν εὐλογημένος καὶ ὑπερένδοξος.

Ῥοαῖς τῶν αἱμάτων σου τὴν ἐπηρμένην, βασάνων κατέσβεσας, πυρὰν θεομακάριστε· καὶ δρόσῳ τοῦ Πνεύματος περιχεόμενος, χαίρων ἀνεκραύγαζες· ὃ ὢν εὐλογημένος καὶ ὑπερένδοξος.

Ἰάσεων χάριτας ἀναπηγάζων, παθῶν ὑπεκκαύματα, σβεννύεις θείᾳ χάριτι· διώκεις δὲ πνεύματα ἐπιστασίαις σου, ἔνδοξε Ἀρτέμιε· διὸ μεγαλοφώνως σὲ μακαρίζομεν.

Θεοτοκίον

Νεκροῖς τὸν πηγάσαντα ἀθανασίαν, Παρθένε πανάμωμε, θεοπρεπῶς ἐκύησας· αὐτὸν οὖν ἱκέτευε τοῦ θανατῶσαι ἡμῶν, πάθη τὰ τοῦ σώματος Ἁγνή, καὶ αἰωνίου καταξιῶσαι ζωῆς.

Δεύτερος. Θεοῦ συγκατάβασιν

Διόλου ταῖς νεύσεσι, ταῖς πρὸς τὸ θεῖον καλλωπιζόμενος, τοῖς τριβόλοις τὸν νῶτον, καὶ τοῖς ὄγκινοις πλευρὰς καὶ βλέφαρα, καὶ πᾶν τὸ σῶμα ἀδίκως στρεβλούμενος, ἐνεκαρτέρεις στερρῶς, μεγαλομάρτυς Χριστοῦ.

Τῇ πέτρᾳ τῆς πίστεως, ἐρηρεισμένος θεομακάριστε, καθυπέστης γενναίως, πετρῶν μεγίστων βιαίαν πίεσιν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς καταπλήξας ἐκραύγαζες. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Ἀπάσης τῆς ἔνδοθεν, διαμορφώσεως ἐκχυθείσης σου, τῆς ψυχῆς σου ὁ τόνος, οὐ διεχύθη ἀλλ' ἀκμαιότατος, σαφῶς ὡρᾶτο δυνάμει τῆς πίστεως, καὶ ἐξενεύρου ἐχθρῶν πᾶσαν ἰσχὺν ἀθλητά.

Θεοτοκίον

Ὑπάρχουσα Δέσποινα, καθαρωτέρα πάσης τῆς κτίσεως, ὑπεδέξω τὸν Λόγον, ἐκ σοῦ ἀῤῥήτως ἀποτικτόμενον, ὃν ὁ γενναῖος ποθήσας Ἀρτέμιος, τῇ τῶν βασάνων πυρᾷ ἐνεκαρτέρησε.

Καταβασία. Οὐκ ἐλάτρευσαν.

Ὠδὴ η'. Ὁ εἱρμὸς

»Κάμινός ποτε πυρὸς ἐν Βαβυλῶνι, τὰς ἐνεργείας διεμέριζε, τῷ »θείῳ προστάγματι, τοὺς Χαλδαίους «καταφλέγουσα, τοὺς δὲ πιστοὺς δρο»σίζουσα ψάλλοντας. Εὐλογεῖτε πάν»τα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον. δὶς

Ζήλου τὰ καλὰ κακῶν μακρυνομένη, δι' ἐμμελείας θείων πράξεων, ψυχή μου πρεσβεύουσαν, ὑπὲρ σοῦ τὴν θεομήτορα, καὶ πάντων ἀκαταίσχυντον, ἔχουσα προστασίαν, ὡς συμπαθῆ καὶ φιλάγαθον.

Ἔλυσας δεσμοῦ τῆς πάλαι καταδίκης θεοκυήτορ τὸ ἀνθρώπινον· ὅθεν ἱκετεύω σε, διαλῦσαι πάντα σύνδεσμον κακίας τῆς καρδίας μου, ἄχραντε συνδεσμοῦσα, θείᾳ στοργῇ με τοῦ Κτίσαντος.

Δόξης τοῦ Πατρὸς ἀπαύγασμα τεκοῦσα, τὴν ἀδοξίᾳ σκυθρωπάζουσαν, πταισμάτων καρδίαν μου, Θεοτόκε καταῤῥύπωσον, καὶ δόξης με ἀνάδειξον, μέτοχον ἀϊδίου, ὅπως ἐν πίστει δοξάζω σε.

Τοῦ ἁγίου, ὁ αὐτὸς

Μάστιξι σροδραῖς Ἀρτέμιε τὸ σῶμα, ἐκδαπανώμενος ὑπήνεγκας, ἐναποσκοπούμενος τὴν ἀντίδοσιν τὴν μέλλουσαν, ἣν νέμει σοι κραυγάζοντι, ἔνδοξε ὁ Δεσπότης· πάντα τὰ ἔργα ὑμνεῖτε τὸν Κύριον.

Αἵμασι τοῖς σοῖς ἡ γῆ καθηγιάσθη, καὶ ἰατρεῖον ἀναδέδεικται, σῶμα τὸ πολύαθλον, πᾶσαν νόσον πᾶσαν κάκωσιν, πᾶσαν δαιμόνων πάντοτε, βλάβην ἀποδιῶκον, ἐκ τῶν πιστῶς προσφευγόντων σοι.

Κόσμος ἀθλητῶν ἐδείχθης τὰ ἐν κόσμῳ, εὐσεβοφρόνως ἀπωσάμενος, καὶ τὰ ὑπερκόσμια, βραχυτάτῳ ἐξωνούμενος, τιμίῳ σου Ἀρτέμιε, αἵματι ἀνακράζων· πάντα τὰ ἔργα ὑμνεῖτε τὸν Κύριον.

Ἄκλυστος λιμὴν χειμαζομένοις ὥρθης, καὶ θαλαττεύουσιν ἑκάστοτε, κινδύνοις καὶ θλίψεσι, καὶ παθήμασιν Ἀρτέμιε· ἐν ᾧ διασωζόμενοι, χάριτι μελῳδοῦμεν· πάντα τὰ ἔργα ὑμνεῖτε τὸν Κύριον.

Θεοτοκίον

Ῥεύσαντας ἡμᾶς πικρᾷ τοῦ ξύλου βρώσει, καὶ συμπεσόντας ὀλισθήμασι, Πάναγνε ἀνέπλασας, Πλαστουργὸν ἀποκυήσασα, καὶ Λόγον ἐνυπόστατον, ἄχραντε ὃν ὑμνοῦμεν, πάντα τὰ ἔργα ὡς Κύριον.

Δεύτερος. Ἑπταπλασίως κάμινον

Ὁ θαυμαστὸς ἐν μάρτυσιν, ἀριστεύσας λαμπρότατα, ὁ τοῦ παραβάτου καθελὼν τὴν ἔπαρσιν, λιμὴν ὁ σωτήριος, τοῖς ἐν πελάγει οὖσι δεινοῖς, ὁ περιφανής, καὶ εὐκλεὴς στρατιώτης, Χριστοῦ τοῦ Βασιλέως, τῶν θαυμάτων ἡ βρύσις, ὑμνείσθω χαρμοσύνως Ἀρτέμιος ὁ μέγας.

Ὁλολαμπὴς ὡς ἥλιος, τῷ φαιδρῷ στερεώματι, τῷ τῆς Ἐκκλησίας ἐμφανῶς ἀνέτειλας, ἀκτῖσι τῶν ἄθλων σου, φωταγωγῶν τὰ πέρατα, καὶ μαρμαρυγαῖς, τῶν ὑπερλάμπρων θαυμάτων, παθῶν διώκων σκότος, καὶ δαιμόνων τὴν νύκτα, Ἀρτέμιε σκεδάζων καὶ τοὺς πιστοὺς φαιδρύνων.

Ὠμοῖς βουνεύροις ἔνδοξε, καὶ τριβόλοις τὸ σῶμά σου, πληγωθὲν τὸν ὄφιν εἰς τέλος ἐπλήγωσε, σοί δε προεξένησε τρυφὴν τὴν ἀδιάῤῥευστον, ἔνθα στεφηφόρος, σὺν Ἀγγέλοις χορεύων, ὑμνεῖς παναρμονίως, Πατέρα Λόγον Πνεῦμα, τὴν μίαν θεαρχίαν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Θεοτοκίον

Νέον ὡς βρέφος τέτοκας, τὸν Πατρὶ καὶ τῷ Πνεύματι, ἄχραντε Παρθένε συμφυῶς νοούμενον, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, ὃν ὁ κλεινὸς Ἀρτέμιος, καθομολογήσας, ἐναθλεῖ τούτου χάριν, μεθ' οὗ σε Παναγία, μακαρίζουσι πίστει, λαοὶ φυλαὶ καὶ γλῶσσαι εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Καταβασία Παῖδας εὐαγεῖς.

Ὠδὴ θ'. Ὁ εἱρμὸς

»Ἀνάρχου Γεννήτορος, Υἱὸς Θεὸς »καὶ Κύριος, σαρκωθεὶς ἐκ Παρ»θένου, ἡμῖν ἐπέφανε, τὰ ἐσκοτισμένα φωτίσαι, συναγαγεῖν τὰ ἐσκορπισμένα· »διὸ τὴν πανύμνητον, Θεοτόκον μεγα»λύνομεν. δὶς

Γευσάμενος βρώσεως, μὴ προσηκούσης θάνατον, ὁ Ἀδὰμ ἐκ τοῦ ξύλου πικρῶς ἐτρύγησε, ξύλῳ δὲ παγεὶς ὁ Υἱός σου, τὸν γλυκασμὸν τῆς ἀθανασίας, ἐπήγασεν ἄχραντε· διὰ τοῦτό σε γεραίρομεν.

Βασίλισσα πέφυκας, τὸν Βασιλέα Κύριον, ὑπὲρ λόγον τεκοῦσα τὸν διαλύσαντα, ᾅδου τὰ βασίλεια Κόρη,

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ὂν ἐκτενῶς δυσώπει τῆς ἄνω, βασιλείας ἅπαντας, ἀξιῶσαι τοὺς τιμῶντάς σε.

Ἀγάθυνον Δέσποινα, τὴν ταπεινὴν καρδίαν μου, ἡδονῶν κακωθεῖσαν ταῖς ἐπικλήσεσιν, ὡς τὸν ἀγαθὸν τετοκυῖα, καὶ ἀγαθὴ ὑπάρχουσα ὅλη, καὶ πρὸς μετανοίας με, ἀγαθὰς πύλας εἰσάγαγε.

Τοῦ ἁγίου, ὁ αὐτὸς

Ἰδεῖν ἐφιέμενος, τὰ κάλλη τὰ οὐράνια, τὰ φαινόμενα κόσμου κάλλη παρέδραμες, καὶ καλοποιΐᾳ τῶν ἄθλων, ὡραϊσθεὶς Ἀρτέμιε μάρτυς, καλῶν τὸ ἀκρότατον, εὐφραινόμενος κατείληφας.

Ὡς ὄρθρος ὡς ἥλιος, ἡ μνήμη σου φωτίζουσα, τῶν πιστῶν τὰς καρδίας μάκαρ ἀνέτειλε· σὺ γὰρ καὶ φωτὸς καὶ ἡμέρας, φωτοειδὴς ὤφθης κληρονόμος, σκεδάζων Ἀρτέμιε, τὴν ὀμίχλην τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Σκιρτήσωμεν σήμερον, πνευματικῶς χορεύοντες, Ἀρτεμίου τῇ μνήμῃ τοῦ θείου μάρτυρος· ψάλλωμεν Θεῷ ἐν αἰνέσει, τῷ θαυμαστῷ ὄντι ἐν ἁγίοις, καὶ καθαγιάζοντι, τοὺς ἐν πίστει τοῦτον σέβοντας.

Ἧκέ σου βρύουσα, ἀπαύστως τὰ ἰάματα, τοὺς πιστοὺς προσκαλεῖται πόθῳ ἀρύσασθαι, εἰς σωματικὴν εὐρωστίαν, εἰς ψυχικὴν ὄντως σωτηρίαν, παμμάκαρ Ἀρτέμιε, πρεσβευτὰ τῶν εὐφημούντων σε.

Θεοτοκίον

Φωτί με καταύγασον, τοῦ σοῦ προσώπου Κύριε, ῥαθυμίας τῷ σκότει συγκαλυπτόμενον, ἔχων δυσωποῦσάν σε Λόγε, τὴν ἀληθῆ ἀγνήν σου Μητέρα, Ἀγγέλων λαμπρότητας, καὶ τὸν ἔνδοξον Ἀρτέμιον.

Δεύτερος. Ἑξέστη ἐπὶ τούτῳ

Ἠγώνισαι Ἀρτέμιε εὐκλεῶς, καὶ συντρίψας τὸν δόλιον δράκοντα, τὴν κεφαλήν, ἔκλινας τῷ ξίφει περιχαρῶς, καὶ νικητὴς περίδοξος, προπομπαῖς ἁγίαις ἀγγελικαῖς, ἀνέδραμες θεόφρον, πρὸς δόξαν τοῦ Κυρίου, κατατρυφῶν τῶν ὑπὲρ ἔννοιαν.

Εἰσήκουσεν ἐξ ὕψους τῶν σὼν εὐχῶν, ὁ δοξάσας σε μάρτυς Ἀρτέμιε· τὸ γὰρ σεπτόν, σῶμά σου ἰάσεων ποταμόν, τῇ Ἐκκλησίᾳ δείκνυσι, πάθη θεραπεῦον ὀδυνηρά, καὶ ῥῶσιν καὶ ὑγείαν, βραβεῦον ἀενάως, τοῖς προσιοῦσι τῇ πρεσβείᾳ σου.

Νοσούντων καὶ πασχόντων θεραπευτήν, εὖ εἰδώς σε παμμάκαρ Ἀρτέμιε, ὑπὸ τὴν σήν, σκέπην καταφεύγω ὁ ταπεινός, σὺ οὖν με ἀπολύτρωσαι, νόσου τῆς προσούσης μοι χαλεπῶς, παθῶν τῇ ἐπιδόσει, καὶ ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου, τῆς τυραννίδος τοῦ ἀλάστορος.

Θεοτοκίον

Φυλάξας σε Παρθένον ὁ ἐκ τῶν σῶν, ἀνατείλας λαγόνων ἀνέσπερος, ὡς ἀληθῶς, Ἥλιος Παρθένε τὸν ἀθλητήν, Ἀρτέμιον ἐλάμπρυνε, διηγωνισμένον καρτερικῶς, μεθ' οὗ αὐτὸν δυσώπει, ἡμᾶς κατοικεισῆσαι, τοὺς εὐσεβῶς σε μακαρίζοντας.

Κατα βασία. Ἅπας γγενής.

Ἐξαποστειλάριον

Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν

Παρεστηκὼς Ἀρτέμιε, τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι, καὶ ἀστραπαῖς λαμπόμενος, ταῖς ἐκεῖθεν πλουσίως, ἐξ οὐρανοῦ ἐποπτεύεις, τοὺς τιμῶντάς σε πόθῳ, μεγαλομάρτυς ἔνδοξε, συμμαχῶν θείοις ὅπλοις, ὡς τοῦ Χριστοῦ, στρατιώτης ἄριστος ἀθλοφόρε, τῷ σταυροφόρῳ Ἄνακτι, κατ' ἐχθρῶν πολεμίων.

Θεοτοκίον

Εὐλογημένη πάναγνε, Θεοτόκε Παρθένε, Χριστιανῶν τὸ καύχημα,

τῶν Ἀγγέλων ἡ δόξα, καὶ ἀθλοφόρων τὸ κλέος, κράτος τεῖχος καὶ σκέπη, καὶ ὀχυρὸν προπύργιον, φύλαττε καὶ προστάτις καὶ βοηθός, ἐν κινδύνοις φάνηθι τοῖς σοῖς δούλοις· καὶ γὰρ ἐν σοὶ καυχώμεθα, προστασία τοῦ κόσμου.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ

Ἱστῶμεν στίχους δ'. καὶ ψάλλομεν τὰ ἑπόμενα στιχηρὰ προσόμοια.

Ἦχος α'. Τῶν οὐρανίων Ταγμάτων

Τὸν εὐκλεῆ ἀριστέα τοῦ πάντων Ἄνακτος. Ἀρτέμιον τὸν μέγαν, εὐφημήσωμεν πάντες· ἀνδρείως γὰρ ἀθλήσας ὑπὲρ Χριστοῦ, τὸν ἐχθρὸν ἐθριάμβευσε, καὶ θαυμαστῶς ἐδοξάσθη πάσῃ τῇ γῇ, ἰαμάτων ταῖς δυνάμεσι.

Ἀκαταπλήκτῳ καρδίᾳ καὶ καρτερόφρονι, ὑπὲρ Χριστοῦ ἐδέξω, τὸ μαρτύριον μάκαρ, καὶ λόγοις τε καὶ ἔργοις ἀθλητικοῖς, ὡς ὁπλίτης περίδοξος, τῆς εὐσεβείας τὸν λόγον διατρανοῖς, ἐναντίον τοῦ διώκοντος.

Τὴν σὴν ἀνδρείαν ἐν ἄθλοις τὴν ὑπερθαύμαστον Ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων, ἐξεπλάγησαν τάξεις, σὺ γὰρ ὥσπερ πύργος τὰς προσβολάς, τῶν τυράννων διέλυσας. Ἀλλὰ μὴ παύσῃ πρεσβεύων ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν πεθούντων σε Ἀρτέμιε.

Τῶν ἰαμάτων τὴν χάριν τὴν πλουσιόδωρον, οἷα πηγὴν πηγάζων, ζωοδώρητον ὄντως, λύτρωσαι ἐκ νόσων παντοδαπῶν, ψυχῆς ἅμα καὶ σώματος, μεγαλομάρτυς Ἀρτέμιε θαυμαστέ, τοὺς προστρέχοντας τῇ σκέπῃ σου.

Δόξα. Ἦχος πλ. α'.

Σαλπίσωμεν ἐν σάλπιγγι ἁσμάτων, χορεύσωμεν ἑόρτια, καὶ κροτήσωμεν χεῖρας σήμερον, ἐν τῇ ἐνδόξῳ πανηγύρει, τοῦ ἀθλοφόρου Χριστοῦ. Βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες συντρεχέτωσαν, καὶ τὸν στρατιώτην τοῦ μόνου Βασιλέως, βασιλέα ἔχθιστον, τὸν δι' ἔργων καὶ λόγων στερρῶν, καταισχύναντα εἰς τέλος, εὐφημείτωσαν. Φιλάθλων τὰ συστήματα, τὸν ἐν ἀθληταῖς ὑπέρλαμπρον φωστῆρα, συνελθόντες ἀνυμνήσωμεν. Οἱ νοσοῦντες τὸν ἰατρόν, οἱ ἀποροῦντες τὸν ῥύστην, οἱ τεθλιμμένοι τὴν θυμηδίαν, οἱ πάσχοντες τὸν βοηθόν, οἱ ὑγιαίνοντες τὴν προστασίαν, τὸν ἀντιλήπτορα οἱ ἐν κινδύνοις, οἱ εὐδρομοῦντες τὸν παραστάτην, οἱ πάντες οἱ ἐν οἰδήμασι τῆς κήλης τρυχόμενοι, μέγιστον ἰατῆρα, ἐγκωμιάζοντες οὕτως εἴπωμεν. Πανένδοξε Ἀρτέμιε, πρόφθασον ἐξελοῦ ἡμᾶς, ἐκ περιστάσεως πάσης, καὶ φύλαττε ἅπαντας ταῖς προστασίαις σου.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Σαλπίσωμεν ἐν σάλπιγγι ἁσμάτων προκύψασα γὰρ ἄνωθεν ἡ Παντάνασσα Μητροπάρθενος, ταῖς εὐλογίαις καταστέφει τοὺς ἀνυμνοῦντας αὐτήν. Βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες συντρεχέτωσαν, καὶ τὴν Βασιλίδα κροτείτωσαν ἐν ὕμνοις, Βασιλέα τέξασαν, τοὺς θανάτῳ κρατουμένους πρίν, ἀπολύσαι φιλανθρώπως εὐδοκήσαντα. Ποιμένες καὶ διδάσκαλοι, τὴν τοῦ καλοῦ Ποιμένος ὑπεραγνον Μητέρα, συνελθόντες εὐφημήσωμεν. Τὴν λυχνίαν τὴν χρυσαυγῆ, τὴν φωτοφόρον νεφέλην, τὴν τῶν Χερουβεὶμ ὑπερτέραν, τὴν ἔμψυχόν τε κιβωτόν, τὸν πυρίμορφον τοῦ Δεσπότου θρόνον, τὴν μανναδόχον χρυσέαν στάμνον, τὴν ζωηφόρον τοῦ Λόγου πλάκα, ἁπάντων χριστιανῶν τὸ καταφύγιον, ἅσμασι θεηγόροις, ἐγκωμιάζοντες οὕτως εἴπωμεν. Παλάτιον τοῦ Λόγου ἀξίωσον τοὺς ταπεινοὺς ἡμᾶς τῆς οὐρανῶν Βασιλεί-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ας· οὐδὲν γὰρ ἀδύνατον τῇ μεσιτείᾳ σου.

Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπόλυσις.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ

Τὰ τυπικά. καὶ οἱ μακαρισμοί. Ἡ γ'. καὶ ἡ ς'. ἐκ τῶν κανόνων τοῦ ἁγίου. Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιεν εἰς μεγαλομάρτυρα.

Κοινωνικὸν

Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον...

Μεγαλυνάριον

Χαίροις ἀθλοφόρων κλέος σεπτόν, καὶ τῶν ἰαμάτων, πλουσιόδωρος χορηγός· χαίροις τῶν ἐκ κήλης, πασχόντων ὁ ἀκέστωρ, Ἀρτέμιτε τρισμάκαρ, φρούρει τοὺς δούλους σου.

ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ ΑΡΤΕΜΙΟΝ

Εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως, ἀρχόμεθα τοῦ Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, τὸ Θεὸς Κύριος, καὶ τὸ παρὸν τροπάριον, εἰς ἦχον δ'

Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ σταυρῷ

Τῷ ἰατρῷ τῶν ἀλγεινῶν νῦν προσδράμωμεν, οἱ ἀσθενείαις τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, βεβαρημένοι κράζοντες αὐτῷ ἐκτενῶς. Ἅγιε Ἀρτέμιε, τὸν Θεὸν τῶν σῶν δούλων, τῶν ἀνεφημούντων σε, ἐκ ψυχῆς καὶ καρδίας, ὑπὲρ ἡμῶν ἱκέτευε πολλῶν, νόσων ρυσθῆναι ταῖς σαῖς παρακλήσεσιν.

Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν Θεοτοκίον

Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς νῦν προσδράμωμεν, ἁμαρτωλοὶ καὶ ταπεινοί, καὶ προσπέσωμεν ἐν μετανοίᾳ κράζοντες ἐκ βάθους ψυχῆς· Δέσποινα βοήθησον, ἐφ' ἡμῖν σπλαγχνισθεῖσα· σπεῦσον ἀπολλύμεθα, ὑπὸ πλήθους πταισμάτων· μὴ ἀποστρέψῃς σοὺς δούλους κενούς, σὲ γὰρ καὶ μόνην ἐλπίδα κεκτήμεθα.

Ὁ Ν'. Ψαλμὸς καὶ ὁ κανών

Ὠδὴ α'. Ἦχος πλ. δ' Ὑγρὰν διοδεύσας

Πολλοῖς συνεχόμενον πειρασμοῖς, καὶ σοὶ προσδραμόντα, ἐλευθέρωσον ἀθλητά, ἐμὲ τὸν ἱκέτην σου τῆς τούτων, ἐκδυσωπῶ τυραννίδος Ἀρτέμιε.

Παθῶν με ἐκύκλωσαν προσβολαί, Ἀρτέμιε μάρτυς, καὶ κινδύνων ἐπαγωγαί, λύτρωσαί με τούτων τάχος κράζω, ταῖς πρὸς Θεὸν εὐπροσδέκτοις δεήσεσι.

Νοσοῦντά με πάθεσι χαλεποῖς, τὸν ἄθλιον μάρτυς, τῷ φαρμάκῳ τῶν πρεσβειῶν, ἴασαι Ἀρτέμιε νοσούντων, ὁ ἰατρὸς δυσωπῶ ὁ ὀξύτατος.

Θεοτοκίον

Σωτῆρα τεκοῦσάν σε καὶ Θεόν, δυσωπῶ Παρθένε, λυτρωθῆναί με τῶν δεινῶν, σοὶ γὰρ νῦν προσφεύγων ἀνατείνω, καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν διάνοιαν.

Ὠδὴ γ'. Οὐρανίας ἀψίδος

Προστασίαις σου θείαις, τῶν ἀλγεινῶν ῥῦσαί με, τῶν ἐν παιδογόνοις μορίοις μάρτυς Ἀρτέμιε, καὶ γὰρ σὲ κέκτημαι, μετὰ Θεὸν σωτηρίαν, ὁ θερμῶς τῇ σκέπῃ σου προστρέχων πάντοτε.

Ἱκετεύω σε πόθῳ, τὴν ψυχικὴν κάκωσιν, καὶ τὰς τῆς σαρκὸς ἀσθενείας μου ἐξιάσασθαι, σὺ γὰρ ἐκήρυξας, τὸν ἀσθενείας τοῦ κόσμου, εὐσπλαγχνίᾳ ἄραντα Χριστὸν Ἀρτέμιε.

Χαλεπαῖς ἀῤῥωστίαις, καὶ λυπηροῖς πάθεσιν, ὅλον με κακῶς ἀθλοφόρε κατατρυχόμενον, ταῖς πρὸς τὸν Κύριον, σαῖς ἀκοιμήτοις πρεσβείαις, ἴασαι Ἀρτέμιε ὅπως γεραίρω σε.

Θεοτοκίον

Εὐεργέτην τεκοῦσα, τὸν τῶν καλῶν αἴτιον, τῆς εὐεργεσίας τὸν πλοῦτον πᾶσιν ἀνάβλυσον, πάντα γὰρ δύνασαι, ὡς δυνατὸν ἐν ἰσχύϊ, τὸν Χριστὸν κυήσασα μόνη πανάχραντε.

Διάσωσον, ἀπὸ κινδύνων τοὺς πίστει σοι προσιόντας, ὅτι πάντες ἱκετικῶς πρὸς σὲ καταφεύγομεν, Ἀρτέμιε ὡς πρὸς Θεὸν ἡμῶν πρέσβυν θεῖον.

Ἐπίβλεψον, ἐν εὐμενίᾳ πανύμνητε Θεοτόκε, ἐπὶ τὴν ἐμὴν χαλεπὴν τοῦ σώματος κάκωσιν, καὶ ἴασαι τῆς ψυχῆς μου τὸ ἄλγος.

Καὶ μνημονεύει ὧν βούλεται ὁ ἱερεύς· εἶτα τὸ Κοντάκιον

Ἦχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν

Πρεσβείαν τὴν σήν, ὡς ὅπλον ἀπροσμάχητον, πλουτοῦντες ἀεὶ οἱ πίστει σοι προσφεύγοντες, ἐκτενῶς βοῶμέν σοι, ἀθλοφόρε Ἀρτέμιε πρόφθασον, καὶ ἐκ κινδύνων λύτρωσαι ἡμᾶς, ταῖς θείαις πρὸς Κύριον πρεσβείαις σου.

Ὠδὴ δ'. Εἰσακήκοα Κύριε

Τῶν παθῶν μου τὸν βόρβορον, καὶ κηλίδας πάσας σὺ εὐωδίασον, θεραπεύσας ταῖς πρὸς Κύριον, εὐπροσδέκτοις μάρτυς ἱκεσίαις σου.

Ἀπολαύοντες πάντοτε, τῶν θαυμάτων μάρτυς τῶν τῆς εἰκόνος σου, προϊόντων τὸν χαρισμασιν, ἀθανάτοις στέψαντα δοξάζομεν.

Ἐπὶ κλίνης με κείμενον, συμφορῶν παντοίων μάκαρ ἀνάστησον, ταῖς πρὸς Κύριον πρεσβείαις σου, τεταρταῖον Λάζαρον τὸν ἐγείραντα.

Θεοτοκίον

Εὐσπλαγχνίας τὴν ἄβυσσον, ἐπικαλουμένῳ τῆς σῆς παράσχου μοι, ἡ τὸν εὔσπλαγχνον κυήσασα, καὶ σωτῆρα πάντων τῶν ὑμνούντων σε.

Ὠδὴ ε'. Φώτισον ἡμᾶς

Ἔμπλησον ἡμῶν, τὰς καρδίας θείας χάριτος, ταῖς πρὸς τὸν Κτίστην ἱκεσίαις σου, τῶν προσιόντων τῷ ναῷ σου ἀξιάγαστε.

Λύτρωσαι ἡμᾶς, ἱκεσίαις σου Ἀρτέμιε, λοιμοῦ λιμοῦ παντοίας θλίψεως, καὶ ἀῤῥωστίας ὅπως πίστει εὐφημῶμέν σε.

Ἴασαι ψυχῶν, καὶ σωμάτων πάθη πάμπολλα, ἀξιοθαύμαστε Ἀρτέμιε, τῶν προσδραμόντων τῷ ναῷ σου μετὰ πίστεως.

Θεοτοκίον

Λῦσον τὴν ἀχλύν, τῶν πταισμάτων μου Θεόνυμφε, τῷ φωτισμῷ τῆς σῆς λαμπρότητος ἡ φῶς τεκοῦσα τὸ θεῖον καὶ προαιώνιον.

Ὠδὴ στ'. Τὴν δέησιν ἐκχεῶ

Θανάτου, καὶ συμφορῶν ἀπάλλαξον, κοσμικῶς καὶ ἀλγηδόνος παντοίας, τοὺς τῷ ναῷ τῷ πανσέπτῳ σου μάκαρ, ἐν κατανύξει ψυχῆς καταφεύγοντας, καὶ πάσης νόσου χαλεπῆς, καὶ δεινῶν συνεχῶν περιστάσεων.

Ὡς ὅπλον, ἐν πειρασμοῖς ἀήττητον, τὴν πρεσβεύουσαν πλουτοῦντες τὴν θείαν, τῶν λυπηρῶν ἐκλυτρούμεθα τάχος, καὶ σὲ σωτῆρα καὶ ῥύστην Ἀρτέμιε, ἀκοίμητον μετὰ Θεόν, ἐκ ψυχῆς ὀνομάζομεν μέγιστον.

Ἐν κλίνῃ, τῶν νοσημάτων πάντοτε, κατακείμενος Ἀρτέμιε μάρτυς, ἀντιβολῶ ἀπ' ἐμοῦ τὴν σεπτήν σου, μὴ ἀντανέλῃς ἀντίληψιν ἔνδοξε, ἀλλ' οἰκτειρόν με συμπαθῶς, καὶ λοιμώδους νοσήματος λύτρωσαι.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Θεοτοκίον

Προστάτιν σε, τῆς ζωῆς ἐπίσταμαι καὶ φρουρὰν ἀσφαλεστάτην παρθένε, τῶν πειρασμῶν διαλύουσαν ὄχλον, καὶ ἐπηρείας δαιμόνων ἐλαύνουσαν, καὶ δέομαι διὰ παντός, ἐκ φθορᾶς τῶν παθῶν μου ῥυσθῆναί με.

Διάσωσον, ἀπὸ κινδύνων τοὺς πίστει σοι προσιόντας, ὅτι πάντες ἱκετικῶς πρὸς σὲ καταφεύγομεν, Ἀρτέμιε ὡς πρὸς Θεὸν ἡμῶν πρέσβυν.

Ἄχραντε, ἡ διὰ λόγου τὸν Λόγον ἀνερμηνεύτως, ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τεκοῦσα δυσώπησον, ὡς ἔχουσα μητρικὴν παῤῥησίαν.

Κοντάκιον

Ἦχος β'. Προστασία τῶν χριστιανῶν

Ὡς προστάτης τῶν προσφύγων σου ἀκαταισχύντος, καὶ μεσίτης πρὸς τὸν Ποιητὴν ἀμετάθετος, μὴ παρίδῃς σῶν οἰκετῶν δεήσεων φωνάς, ἀλλὰ πρόφθασον ὡς συμπαθής, εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν, τῶν πιστῶς κραυγαζόντων σοι. Τάχυνον ἀθλοφόρε, καὶ σπεῦσον εἰς ἱκεσίαν, ὁ προστατεύων τῶν ἀεί, δεομένων σου Ἀρτέμιε.

Προκείμενον

Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει, καὶ ὡσεὶ κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται.

Στίχ. Πεφυτευμένος ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου...

Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, μαρτυρικὸν

Δόξα. Ταῖς τοῦ ἀθλοφόρου. Καὶ νῦν ταῖς τῆς Θεοτόκου.

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς καὶ τὸ παρὸν ἦχος πλ. β'.

Οὐδεὶς προστρέχων ἐπὶ σοί, κατησχυμμένος ἀπὸ σοῦ ἐκπορεύεται Ἀρτέμιε τρισμάκαρ, ἀλλ' αἰτεῖται τὴν χάριν καὶ λαμβάνει τὸ δώρημα, παρὰ Θεοῦ ταῖς ἱκεσίαις σου.

Ὠδὴ ζ'. Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας

Θελητὴν τοῦ ἐλέους, ἐν σταδίῳ τυράννων ἐκήρυξας ἅγιε, Χριστὸν τὸν ζωοδότην, ᾧ πάντων ὑπερεύχου τῶν ἐν πίστει βοώντων σοι. Ἐξ ἀναγκῶν χαλεπῶν, ῥῦσαι ἡμᾶς τρισμάκαρ.

Σὺ καθάρας τὸ σῶμα, ἐμπαθείας τρισμάκαρ ἡδυπαθείας τε, ἐνήθλησας νομίμως, καὶ στέφανον τῆς νίκης ἀνεπλέξω Ἀρτέμιε, καὶ τοῖς νοσοῦσιν ἀεί, βραβεύεις τὰς ἰάσεις.

Σωμάτων ἰατῆρα, καὶ ψυχῶν πρεσβευτήν σε πάντες κεκτήμεθα, Ἀρτέμιε τρισμάκαρ· διάσωσον οὖν πάντας τοὺς Θεῷ ἀνακράζοντας· ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Θεοτοκίον

Θησαυρὸν σωτηρίας, καὶ πηγὴν ἀφθαρσίας τὴν σὲ κυήσασαν, καὶ πύργον ἀσφαλείας, καὶ θύραν μετανοίας τοῖς κραυγάζουσιν ἔδειξας, ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Ὠδὴ η'. Τὸν Βασιλέα

Τοὺς προσφοιτῶντας, ἐν τῷ πανσέπτῳ σου οἴκῳ, ἐκ παντοίων λύτρωσον κινδύνων, νόσου τε παντοίας, Ἀρτέμιε τρισμάκαρ.

Τῶν πειρασμῶν, τῶν πολυειδῶν λύτρωσαί με, σαῖς πρεσβείαις πρὸς τὸν πάντων Δεσπότην, πάντων ἀθλοφόρων, Ἀρτέμιε ἡ δόξα.

Τῶν νοσημάτων, σὺ ἰατρεία ταχεῖα, ἀνεδείχθης μάρτυς τοῖς ὑμνοῦσι, καὶ ὑπερυψοῦσι, Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Θεοτοκίον

Τὰς ἀσθενείας μου, τῆς ψυχῆς; ἰατρεύεις, καὶ σαρκὸς τὰς ὀδύνας Παρθένε, ἵνα σὲ δοξάζω τὴν κεχαριτωμένην.

Ὠδὴ θ'. Κυρίως Θεοτόκον

Ῥοήν μου τῶν δακρύων, πρόσδεξαι ἐκ πόθου, ἐκπεμπομένων καὶ πάντα τὸν βόρβορον τῶν νοσημάτων μου πλῦνον μάρτυς Ἀρτέμιε.

Χαρᾶς αἰωνιζούσης, μάρτυς σὺν Ἀγγέλοις, ἐπαπολαύων νυνὶ διασκέδασον, τὴν ἀθυμίαν τῶν νόσων ἡμῶν καὶ θλίψεων.

Ὁ νεκρός σου μάρτυς, ἰατρεῖον πέλει, πνευματικὸν ἐν αὐτῷ γὰρ προσφεύγοντες, τῶν ψυχικῶν ἀλγηδόνων ἀπολυτρούμεθα.

Θεοτοκίον

Λιμὴν καὶ προστασία, τῶν σοὶ προσφευγόντων, γενοῦ Παρθένε καὶ τεῖχος ἀκράδαντον, καταφυγή τε καὶ σκέπη καὶ ἀγαλλίαμα.

Ἄξιον ἐστίν... κλπ.

Χάριν ἰαμάτων παρὰ Θεοῦ, εἰληφὼς παμμάκαρ, θεραπεύεις πάθη δεινά, διὸ τοῖς ἐν πίστει, σὲ ἐπικαλουμένοις, Ἀρτέμιε τὴν ῥῶσιν κατ' ἄμφω βράβευσον.

Φρούρησον τὴν πολιάνην σου ἀθλητά, μάρτυς τοῦ Κυρίου, τὴν τιμῶσάν σε εὐσεβῶς, καὶ ῥῦσαι κινδύνων, καὶ πάσης ἐπηρείας, Ἀρτέμιε τρισμάκαρ μαρτύρων καύχημα.

Ἀσπαζομένης τῆς ἁγίας εἰκόνος ψάλλεται τὸ παρόν.

Ἦχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου

Πάντων προστατεύεις ἀθλητά, τῶν ἀσπαζομένων ἐν πίστει εἰκόνα θείαν τὴν σήν, καὶ ἐν κατανύξει σε ἱκετευόντων ἀεί, ἀθλοφόρε Ἀρτέμιε, λιταῖς σου ταῖς θείαις, παῦσον τὸ κλυδώνιον τὸ καθ' ἡμῶν καὶ δεινῶν, ῥῦσαι καὶ πυρὸς τοὺς σοὺς δούλους, καὶ τῶν οὐρανῶν βασιλείας, ἐν μεθέξει ποίησον δεόμεθα.

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου, εἰς σὲ ἀνατίθημι, Μῆτερ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου.

Καὶ ἀπόλυσις

Ο ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΑΡΤΕΜΙΟΥ

Εὐλόγησον πάτερ

α'. «Μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι·» καὶ τὰ ἑξῆς. Ἤτοι μὴ φοβεῖσθε αὐτοὺς τοὺς ἐπιγείους βασιλεῖς καὶ τυράννους, οἵτινες δύνανται μὲν νὰ θανατώσωσι πρὸς ὥραν τὸ σῶμά σας, τὴν δὲ ψυχὴν δὲν δύνανται νὰ βλάψωσιν οὐδαμῶς· ἀλλὰ φοβεῖσθε μᾶλλον ἐκεῖνον τὸν οὐράνιον Βασιλέα, ὅστις δύναται νὰ ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά σας εἰς τὴν τοῦ πυρὸς ἀτελεύτητον γέενναν. Ταῦτα εἶπεν ὁ Δεσπότης Χριστὸς πρὸς τοὺς Ἀποστόλους, διὰ νὰ εἶναι πάντοτε ἕτοιμοι αὐτοὶ καὶ οἱ τούτων διάδοχοι νὰ παραδίδωσι διὰ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ τὴν σάρκα καὶ εἰς θάνατον· καὶ οὕτως ὑπήκουσαν οἱ ἀείμνηστοι, οὐ μόνον αὐτοί, ἀλλὰ καὶ οἱ μετέπειτα γενέστεροι, καὶ ἐθεώρουν ὡς μηδὲν βασιλέων καὶ τυράννων ὠμότητα, πῦρ, τροχούς, ξίφη, σταυρούς, καὶ ἄλλα πάνδεινα κολαστήρια, ἀλλὰ χαίροντες καὶ ἀγαλλιώμενοι διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἐδέχοντο σκληρὸν καὶ ἐπονειδιστον θάνατον, γινώσκοντες ὅτι διὰ τὴν προσωρινὴν κόλασιν ἐλάμβανον μετὰ θάνατον ἀθάνατον ζωὴν καὶ χαρὰν ἀνεκλάλητον. Ἂς αἰσχυνθῶσιν οἱ φιλόσαρκοι καὶ φιλόκοσμοι, οἵτινες λέγουσιν ἅπερ βλέπομεν, ἐν ᾧ ἐκεῖνα δὲν γινώσκομεν βέβαια. Ὢ ἀφροσύνης καὶ βλα-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

σφημίας ἀνεικάστου! Ἐὰν δὲν ἦτο ἄλλη ζωή, ἔπρεπε νὰ εἴπωμεν, ὅτι πάντες οἱ ἅγιοι ἐπλανήθησαν. Ἀπόστολοι, Προφῆται καὶ Μάρτυρες, νὰ ὑπομείνωσι τοιαῦτα δριμύτατα κολαστήρια, καὶ οἱ ἀσκηταὶ ἠπατήθησαν καὶ διῆλθον ἑκατὸν χρόνους σχεδὸν τόσην κακοπάθειαν, ἐσθίοντες χορτάρια καὶ ἀκρόδρυα. Ἀλλὰ δὲν ἔχει οὕτω. Ἐπειδὴ τὸ ἀψευδέστατον στόμα τοῦ Σωτῆρος μᾶς λέγει πολλάκις εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον νὰ χαίρωμεν, ὅταν πάθωμεν διὰ τὸ ἅγιον Αὐτοῦ καὶ σεβάσμιον ὄνομα διωγμούς, κολάσεις καὶ παιδευτήρια, διότι ὁ μισθός μας θέλει εἶσθαι πολὺς καὶ ἀνείκαστος εἰς τοὺς Οὐρανοὺς αἰωνίως. Διὰ τὴν ἐλπίδα αὐτὴν τὴν βεβαίαν καὶ ἀσφαλεστάτην, ὑπέμειναν οἱ ἅγιοι μάρτυρες τοιαῦτα βασανιστήρια, καὶ οὐ μόνον εὐτελεῖς καὶ ἄσημοι ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ μεγιστᾶνες καὶ ἄρχοντες, ἡγεμόνες καὶ Αὐγουστάλιοι, καταφρονοῦντες δόξαν, πλοῦτον καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀπόλαυσιν, διὰ νὰ κληρονομήσωσι τὰ ἀεὶ διαμένοντα. Εἷς ἐξ αὐτῶν εἶναι καὶ ὁ μέγας Ἀρτέμιος, ὃν ἐτίμων πολὺ καὶ ἐσέβοντο οἱ βασιλεῖς ὡς θεοσεβῆ καὶ σοφώτατον, ὥστε τὸν ἐχειροτόνησεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος Δοῦκα καὶ Αὐγουστάλιον ἐν ἔτει τλ'. (330) πάσης Αἰγύπτου· ἀλλ' αὐτὸς ἀπηρνήθη πᾶσαν ἀπόλαυσιν καὶ ὑπέμεινε διὰ τὸν Χριστὸν διάφορα κολαστήρια, καὶ τώρα ἀγάλλεται μετ' αὐτοῦ αἰώνια. Ἀκούσατε λοιπὸν αὐτοῦ τὸ μαρτύριον, νὰ λάβητε μεγάλην ὠφέλειαν.

β'. Μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, διεμοίρασαν τὴν βασιλείαν οἱ τρεῖς αὐτοῦ υἱοί. Ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ πρῶτος υἱός, ἔλαβε τὰς ἄνω Γαλλίας καὶ νήσους τῆς Βρεττανίας, ἕως τοῦ ἑσπερίου Ὠκεανοῦ. Ὁ Κώνστας, δευτερότοκος υἱός, ἔλαβε τὴν Ρώμην καὶ ὅλην τὴν Ἰταλίαν· καὶ ὁ Κωνστάντιος τὴν Ἀνατολὴν ἀπὸ τοῦ Ἰλλυρικοῦ ἕως τῆς Προποντίδος, τὴν Συρίαν, τὴν Παλαιστίνην, Μεσοποταμίαν, Αἴγυπτον, καὶ τὰ νησία ὅλα. Οὗτος λοιπὸν ὁ Κωνστάντιος ἐπιστρέφων ἐκ πολέμου καὶ στρατοπεδεύσας εἰς Ἀνδριανούπολιν, ἔμαθεν ὅτι τὰ λείψανα τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Ἀνδρέου καὶ Λουκᾶ ἦσαν τεθαμμένα, τοῦ μὲν Πρωτοκλήτου εἰς τὰς Πάτρας, τοῦ δὲ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ εἰς τὰς Θήβας τῆς Βοιωτίας, καὶ γινώσκων τὴν πολλὴν εὐλάβειαν, ἣν εἶχεν εἰς τὰ θεῖα ὁ μέγας Ἀρτέμιος, τὸν προσεκάλεσε μίαν ἡμέραν, καὶ ἀσπασάμενος αὐτόν, εἶπε· «χαίροις ἀνδρῶν ἁπάντων θεοφιλέστατε.» Ὁ δὲ Ἀρτέμιος· «χαίροις καὶ σὺ βασιλεῦ εὐσεβέστατε·» Καὶ ὁ βασιλεύς, «τὴν ὥραν ταύτην, ὦ φίλε μου ἄριστε, μοῦ ἀνήγγειλεν ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ἀχαΐας, ὅτι εἰς τὴν Πελοπόννησον εἶναι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Λουκᾶ καὶ Ἀνδρέου τὰ λείψανα, καὶ παρακαλῶ σε νὰ ὑπάγῃς τάχιστα, νὰ μοῦ τὰ φέρῃς εἰς τὸ Βυζάντιον. Ταῦτα ἀκούσας ἐχάρη ὁ μέγας Ἀρτέμιος, καὶ εὐθὺς ἀπῆλθε καὶ τὰ ἐπῆρε μὲ πολλὴν τιμὴν καὶ εὐλάβειαν, καὶ φέρων αὐτὰ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὰ ἔβαλαν εἰς τὸν Ναόν, ὃν ἔκτισαν εἰς τὸ ὄνομά των. Τοιοῦτος λοιπὸν ἦτο καὶ πρὸ τῶν ἀγώνων τῆς μαρτυρίας ὁ θαυμαστὸς Ἀρτέμιος, εἰς ὅλους αἰδέσιμος, οὐ μόνον εἰς τὸν κοινὸν λαόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν βασιλέα αὐτόν· ἐπειδὴ ἦτο αὐθέντης καὶ Αὐγουστέλιος Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Αἰγύπτου, κεχειροτονημένος ἀπὸ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον. Ὁ δὲ βασιλεὺς Κωνστάντιος, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῶν Περσῶν. Ἐκεῖ τῷ ἔφεραν γράμματα ὅτι ὁ Ἰουλιανός, τὸν ὁποῖον αὐτὸς εἶχε χειροτονήσει Καίσαρα εἰς τὴν Γαλλίαν, ἔβαλε βασιλικὸν διάδημα καὶ αὐθαιρέτως ἀνηγορεύθη τυραννικὸς βασιλεύς. Ταῦτα μαθὼν ὁ Κωνστάντιος, ἐτα-

ράχθη, φοβούμενος μήπως κατακτήσῃ καὶ τὸ Βυζάντιον, καὶ εὐθὺς ἐκίνησε νὰ ὑπάγῃ τὸ ὀργηγορώτερον. Ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν Κιλικίαν, ἠσθένησε, καὶ προσκαλεσάμενος Εὐζώϊον τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον καὶ βαπτισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, ἐτελεύτησεν ἐτῶν τεσσαράκοντα. Ἡ δὲ στρατιὰ κατεσκεύασαν λάρνακα, καὶ ἔβαλαν εἰς ἄμαξαν καὶ μετὰ δακρύων ἀκολουθοῦντες οἱ ἄρχοντες, τὸν μετέφεραν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἐκεῖ κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν εὑρέθη καὶ ὁ Ἰουλιανός, ὅστις, ὡς ἔμαθε τὸν θάνατόν του, ἔδραμε χαίρων νὰ λάβῃ τὴν ἐξουσίαν. Ἠκουλούθει λοιπὸν καὶ αὐτὸς εἰς τὸ λείψανον, ὅταν ὑπῆγαν νὰ τὸν ἐνταφιάσωσι, καὶ δὲν ἐφόρει εἰς τὴν κεφαλήν του διάδημα, μόνον ἀφοῦ τὸν ἔθαψαν, τὸ ἔβαλε, καὶ ἔγεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει 361. Τότε ἔστειλεν εὐθὺς γράμματα πανταχοῦ, νὰ κτίζωσι ναοὺς τῶν εἰδώλων, τὰς δὲ ἐκκλησίας τῶν Χριστιανῶν ἐκ θεμελίων νὰ ἀφανίζωσι, καὶ ὅσα εἰσοδήματα καὶ χαρίσματα ἔδωκεν εἰς τὰς ἐκκλησίας ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος, τὰ ἔλαβεν αὐτὸς ὁ ἀλιτήριος καὶ τὰ ἀφιέρωσεν εἰς τοὺς μιαροὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων, καταστήσας ζακόρους καὶ νεωκόρους, ράντας καὶ θύτας, κατὰ τὴν τάξιν τῶν ἀσεβῶν εἰδωλολατρῶν. Ταῦτα μὲν ἔπραξεν εἰς τὴν Κωνσταντίνου. Ἔπειτα πνέων θυμὸν πολὺν κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἀπῆλθε τάχιστα εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, διψῶν νὰ χύσῃ ἁγίων αἵματα. Τότε ἔφεραν πρότερον πάντων ἔμπροσθεν πρὸς αὐτὸν δύο ἱερεῖς Εὐγένιον καὶ Μακάριον καλουμένους, τοὺς ὁποίους ἠρώτησε νὰ εἴπωσι τί ἄνθρωποι ἦσαν. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· «τῆς ποίμνης τοῦ Βασιλέως Χριστοῦ εἴμεθα ἀγελάρχαι. »Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰουλιανός· «ποῦ εἶναι αὐτὴ ἡ ποίμνη τοῦ Χριστοῦ;» Καὶ ὁ Εὐγένιος· «ὅλη ἡ οἰκουμένη, ὅσοι ἄνθρωποι ὑπὸ τὸν ἥλιον.» Καὶ ὁ βασιλεύς· «τότε ποίους ὁρίζομεν ἡμεῖς καὶ ποῖοι μᾶς ὑποτάσσονται, ἐὰν ὁ Χριστὸς ἔχῃ ποίμνην ὅλην τὴν ὑφήλιον, δυστυχῆ καὶ ταλαίπωρε;» Καὶ ὁ μάρτυς εἶπε· «αὐτῆς τῆς ποίμνης εἶσαι ἐπιστάτης, τῆς ὁποίας καὶ ἡμεῖς ἀγελάρχαι τυγχάνομεν, διότι διὰ μέσου αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ οἱ βασιλεῖς κυριεύουσιν. Αὐτὸς ἔδωκε καὶ εἰς σὲ τὸ βασίλειον σήμερον, καὶ αὔριον σοὶ τὸ ἀφαιρεῖ, διότι ἐφάνης πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀχάριστος, διότι ἡ ἐξουσία σου εἶναι προσωρινὴ καὶ ἐφήμερος, ἐν ᾧ Ἐκείνου ἡ βασιλεία εἶναι προαιώνιός τε καὶ ἀτελεύτητος». Καὶ ὁ παραβάτης ἀπήντησεν· «ἀνόσιε, καὶ τῆς τῶν θεῶν εὐμενείας ἀλλότριε, ἐὰν ὁ Χριστός σου εἶναι χθεσινὸς καὶ ἐφήμερος, ὅστις ἐγεννήθη εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Αὐγούστου Καίσαρος, πῶς σὺ τὸν ἐχειροτόνησας αἰώνιον σήμερον;» Καὶ ὁ μάρτυς εἶπε· «ναί, κατὰ μὲν τὸ ἀνθρώπινον, οὕτως ἔχει, κατὰ δὲ τὴν θείαν αὐτοῦ καὶ προαιώνιον γέννησιν, εἶναι ἄχρονος καὶ αἰώνιος.» Ὁ δὲ παραβάτης νομίζων, ὅτι ἦτο ὁ μάρτυς ἀγροῖκος καὶ ἀπαίδευτος, εἶπεν αὐτῷ διὰ χλευασμόν. «Λοιπὸν δύο φορὰς ἐγεννήθη ὁ Χριστός σου, ταλαίπωρε; ἐπειδὴ εἰς αὐτὸ καυχᾶσαι, εἶναι καί τινες σοφώτατοι ἄνδρες τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἐγεννήθησαν οὐ μόνον δύο, ἀλλὰ καὶ τρεῖς φοράς· καὶ πρῶτον ὁ Ἑρμῆς, καθὼς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ βιβλία διαλαμβάνουσιν, ὅθεν καὶ τρισμέγιστος ὀνομάζεται, ὁμοίως καὶ ὁ Πυθαγόρας καὶ ἄλλοι τινές.» Ὁ δὲ μάρτυς γελάσας ὀλίγον εἰς τὰ φλυαρήματα τοῦ σοφοῦ βασιλέως, εἶπε πρὸς αὐτὸν μὲ πολλὴν αὐστηρίαν καὶ γενναιότητα· «ἐξ ἀρχῆς ἔπρεπε νὰ μή σοι ἀποκριθῶ τελείως, παρανομώτατε, διότι δὲν εἶσαι ἄξιος ἀπολογίας τινός· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον ὅστις παραστέκεται, ὠμίλησα ὀλίγα τινά, καὶ θέλω εἰπῆ καὶ ἕτερα, διὰ νὰ τοὺς ὠφελήσω, πρὸς

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

στερέωσιν τῆς ἀληθοῦς ἡμῶν Πίστεως.» Ταῦτα λέγων ὁ μάρτυς, ἐκήρυξε λαμπρᾷ τῇ φωνῇ ὅλην τὴν σωτήριον οἰκονομίαν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, τῶν δὲ μιαρῶν θεῶν τὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀθλιότητα μυκτηρίζων ἐπὶ ὥραν πολλήν, ὡς ἐπιστήμων καὶ σοφὸς διετραγῴδησεν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκέλευσε νὰ τοῦ δώσωσι πεντακοσίους ραβδισμούς, ἐτέλεσαν δὲ οἱ ὑπηρέται τὸ προστασσόμενον, δέροντες ἀνηλεῶς καὶ ἀπανθρώπως τὸν μάρτυρα, ὅστις ἐνεκαρτέρει εἰς τοὺς ραβδισμοὺς σιωπῶν, καὶ μηδὲν φθεγγόμενος. Ὁ δὲ παραβάτης βλέπων τὸν ἅγιον Μακάριον εἶπε. «Καὶ σὺ δυστυχὲς ἀνθρώπιον, τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ;» Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· «σὺ εἶσαι δυστυχὴς ἀληθέστατα, καὶ πάντων ἀνθρώπων ἀθλιώτερος. Ἐγὼ δὲ καθὼς ἔχω τὴν ἐπωνυμίαν, οὕτως εἶμαι καὶ ὄντως μακάριος, ὅτι τὸν Χριστὸν προσκυνῶ καὶ σέβομαι· σὺ δὲ ἐπειδὴ αὐτὸν τὸν ἀληθῆ Θεὸν ἀπηρνήθης, προσκολληθεὶς μὲ τοὺς δαίμονας, αὐτοὶ θέλουσι σὲ λάβει εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ μεθ' ἑαυτῶν.» Οὕτω λοιπὸν ἐξύβρισε καὶ αὐτὸς ὁ Μακάριος τὸν τρισάθλιον βασιλέα, ὅστις προσέταξε νὰ τὸν δείρωσι καὶ αὐτόν, ὡς καὶ τὸν Εὐγένιον.

γ'. Ὅταν δὲ ταῦτα ἐγίνοντο, τότε καὶ ὁ εὐσεβὴς Ἀρτέμιος ἔφθασεν εἰς τὸν βασιλέα μετὰ τῆς προσηκούσης αὐτῷ τιμῆς καὶ δορυφορίας, ὅτι ἐκεῖνος τῷ ἔστειλε πρότερον γράμματα, νὰ ἔλθῃ ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀπὸ τὴν Συρίαν, ἔνθα εὑρίσκετο, νὰ τὸν συναντήσῃ μὲ ὅλον τὸ στράτευμα. Βλέπων λοιπὸν τοὺς ἁγίους μεμαστιγωμένους τοσοῦτον ἀσπλάγχνως ὁ Ἀρτέμιος, ἐσυμπόνεσεν ἐν τῇ ψυχῇ του, καὶ κρίνων ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ, ὅτι ἐὰν σιωπήσῃ, θέλει φανῇ τῆς εἰδωλολατρείας συγκοινωνὸς καὶ συνήγορος, παρρησιάζεται τὴν εὐσέβειαν, λέγων ταῦτα. «Διατὶ βασιλεῦ, ἀναγκάζεις ἁγίους ἀνθρώπους νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν αὐτῶν καὶ δέρεις τοσοῦτον ἀσπλαχνα; ἄνθρωπος εἶσαι καὶ σὺ ὁμοιοπαθής, τῆς αὐτῆς φύσεως κοινωνὸς· ἂν καὶ βασιλεὺς εἶσαι, ἀπὸ τὸν Θεὸν ἔλαβες αὐτὴν τὴν ἀξίαν· ἀλλ' ὅμως θαρρῶ ὅτι δὲν σὲ ἐποίησεν ὁ Θεὸς βασιλέα, ἀλλ' ὁ πονηρὸς διάβολος, ὁ ὁποῖος σὲ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Θεόν, ὡς τὸν Ἰὼβ πρότερον, καὶ σὲ ἐχειροτόνησε διὰ νὰ κοσκινήσῃ τὸν σῖτον τοῦ Χριστοῦ, νὰ σπείρῃ ζιζάνια· ἀλλ' εἰς μάτην κοπιᾷ ὁ τρισκατάρατος, καὶ δὲν ἔχει τινὰ δύναμιν, διότι ἀφοῦ ὑψώθη εἰς τὸν Σταυρὸν ὁ Χριστός, ἔπεσε τῶν δαιμόνων ἡ ἔπαρσις, καὶ κατεφρονήθησαν τὰ αὐτῶν μηχανήματα. Μὴ ἀπατᾶσαι λοιπόν, ὦ βασιλεῦ, οὔτε νὰ ἐπιχειρήσῃς νὰ διώκῃς τοὺς χριστιανούς, ἀλλὰ μάνθανε, ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀήττητος καὶ ἀνίκητος.» Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα εἶπε, περιγελάσας τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τοὺς λοιποὺς θεούς, διὸ ἐξεπλάγη ὁ Ἰουλιανός, θαυμάζων τὴν τοσαύτην παρρησίαν, καὶ μετὰ θυμοῦ ἠρώτησε τὴν τάξιν του, λέγων, «τίς, καὶ πόθεν εἶναι οὗτος ὁ ἀλιτήριος;» Οὕτως εἶπεν, ἐπειδὴ δὲν τὸν ἐγνώριζεν, οὔτε τὸν εἶδε πρότερον, διότι, ὅταν ἔγεινεν Αὐγουστάλιος ὁ ἅγιος, ἔλειπεν ὁ Ἰουλιανὸς εἰς τὰς Γαλατίας. Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπεκρίθησαν, ὅτι ἦτο ὁ Ἀρτέμιος. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεύς. Οὗτος εἶναι ὁ Ἀρτέμιος, ὅστις ἐθανάτωσε τὸν ἀδελφόν μου; εὐχαριστῶ σοι θεοὶ ἀθάνατοι, διότι μοῦ ἐφανερώσατε, αὐτεπάγγελτοι βοηθοί μου, αὐτὸν τὸν ἀλάστορα.» Ταῦτα εἶπεν ὁ Ἰουλιανὸς διότι εἶχεν ἀδελφὸν Γάλλον ὀνόματι, τὸν ὁποῖον μετωνόμασεν ὁ βασιλεὺς Κωνστάντιος Κωνστάντιον καὶ τὸν ἐψήφισε Καίσαρα εἰς τὴν Ἀνατολήν· μετὰ ταῦτα δὲ φανεὶς ἐναντίος τοῦ βασιλέως, ἐφονεύθη τῇ προστάξει αὐτοῦ. Τότε λοιπὸν λέγει πρὸς τοὺς στρατιώτας. «Ἐκβάλατε τὴν ζώνην, ἣν φορεῖ ὁ ἀνάξιος, καὶ αὔριον θέλω ποιήσει τοῦ ἀδελφοῦ μου φοβερὰν ἐκδίκησιν, καὶ δώσει εἰς αὐτὸν μυρίους θανάτους, ἐπειδὴ δὲν ἐφόνευσε κοινὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἔχυσεν αἷμα βασιλέως, ὅστις δὲν τὸν ἠδίκησε τίποτε.» Εὐθὺς λοιπὸν τὸν ἥρπασαν οἱ δυροφόροι, καὶ γυμνώσαντες αὐτόν, παρέδωκαν εἰς τὰς χεῖρας τῶν δημίων, οἵτινες ἔδεσαν χεῖρας καὶ πόδας του, καὶ τανύσαντες εἰς τέσσαρα, τὸν ἔβερον μὲ βούνευρα εἰς τὴν κοιλίαν καὶ εἰς τὴν ράχιν τοσοῦτον, ἕως οὗ ἀπηύδησαν καὶ ἀντικατεστάθησαν τετράκις ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔβερον. Ἀλλ' εἶχε τοσαύτην ὑπομονὴν ὁ τρισμακάριος, ὥστε οὔτε στεναγμόν, οὔτε φωνήν, ἢ ἁπλοῦν λόγον ἐλάλησεν, ἀλλ' ἐφαίνετο εἰς τὴν ὄψιν ἀτρεπτός τε καὶ ἀναλλοίωτος. Ἡ δὲ γῆ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ αἵματος, ὥστε οὐ μόνον ὅλοι οἱ περιεστῶτες, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ παραβάτης ἐθαύμασε, καὶ προσέταξε νὰ τοὺς ἀπαγάγωσι καὶ τοὺς τρεῖς εἰς τὴν φυλακήν· οὗτοι δὲ ὑπαγόμενοι ἔψαλλον. «Ἐπύρωσας ἡμᾶς ὁ Θεός, ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον»· (καὶ τὰ ἑξῆς). Λείπεται οὖν τὸ διελθεῖν ἡμᾶς διὰ πυρός τε καὶ ὕδατος, ὅπως εἰς ἀναψυχὴν ἐξαγάγῃς ἡμᾶς. Πληρωθείσης δὲ τῆς εὐχῆς, εἶπεν ὁ Ἅγιος πρὸς ἑαυτόν. «Ἀρτέμιε, ἰδοὺ τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ ἐχαράχθησαν εἰς τὸ σῶμά σου, σοὶ πρέπει λοιπὸν δι' αὐτὸν νὰ δώσῃς καὶ τὴν ψυχήν σου εἰς θάνατον.» Ἔπειτα ἔλεγεν· «εὐχαριστῶ σοι Κύριε, διότι μὲ ἠξίωσας νὰ βασανισθῶ δι' ἀγάπην σου, καὶ συνηρίθμησας μὲ τὸν χορὸν τῶν ἁγίων σου· ἀλλά, φιλάνθρωπε Δέσποτα, τελείωσόν μου τὸν δρόμον εἰς τὴν ὁμολογίαν σου, καὶ μή με κρίνῃς ἀνάξιον τούτου τοῦ ἐγχειρήματος, ὅτι εἰς τοὺς οἰκτιρμούς σου κατέφυγον.» Ἐνῷ ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν προσευχόμενος διελογίζετο, ἔφθασαν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ παρέδωκαν αὐτοὺς νὰ τοὺς φυλάττῃ ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ οὕτως ἔμειναν δοξάζοντες τὸν Θεόν. Πρωΐας δὲ γενομένης, ἐξώρισε τοὺς δύο εἰς μέρος τι τῆς Ἀραβίας, ὅπερ εἶναι τόπος νοσηρὸς καὶ θανάσιμος, καὶ ὅσοι ἐπέμφθησαν ἐκεῖ, δὲν ἔζησαν ἓν ἔτος, ἀλλὰ βασανιζόμενοι ἀπὸ χαλεπὰς ἀρρωστίας, ἀποθνήσκουσι τὸ ὀργηγορώτερον. Ἐκεῖ λοιπὸν ὑπερορίσας ὁ τύραννος τοὺς ἁγίους Εὐγένιον καὶ Μακάριον, ἐκέλευσε νὰ κόψωσι τὰς κεφαλάς των, καὶ οὕτω μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας, τῇ κ'. Δεκεμβρίου ἐτελειώθησαν καὶ ἔγεινε θαῦμα ἄξιον μνείας εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου τοὺς ἐθανάτωσαν, ὁ ὁποῖος ἦτο ἄνυδρος, καὶ τὴν ὥραν ἐκείνην ἀνέβλυσε μία βρύσις, καὶ θεραπεύει τὸ ὕδωρ αὐτῆς πᾶσαν ἀσθένειαν, βρύσις ἥτις εὑρίσκεται ἕως τὴν σήμερον, τὴν τῶν Ἁγίων ἐπωνυμίαν φυλάττουσα. Ὁ δὲ βασιλεὺς μετακαλεσάμενος τὸν θεῖον Ἀρτέμιον, εἶπεν αὐτῷ. «Ἡ προπέτειά σου μὲ ἠνάγκασεν ἀκουσίως μου νὰ ἀτιμάσω τὸ γένος σου, καὶ νὰ ἐξυβρίσω τὴν εὐγένειάν σου· ἀλλ' ἐὰν πεισθῇς μοι καὶ θυσιάσῃς εἰς τοὺς ἀθανάτους θεούς, θέλω σὲ ἀπαλλάξει τῆς εὐθύνης τῆς τοῦ ἀδελφοῦ μου σφαγῆς, ἀλλὰ καὶ ἀξίαν μεγάλην θέλεις λάβει, νὰ σὲ ποιήσω ἔπαρχον τῶν Πραιτωριανῶν, καὶ ἀρχιερέα τῶν μεγάλων θεῶν. Θέλω σὲ ὀνομάσει ἀντιβασιλέα, ἵνα ἀπολαύσῃς μετ' ἐμοῦ πᾶσαν εὐημερίαν ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς σου καὶ μὴ νομίσῃς, πὼς παρεφρόνησαν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Ρωμαίων καὶ οἱ Ἕλληνες νὰ προσκυνῶσι τοὺς θεούς· μάλιστα ὡς ἐγγράμματοι καὶ φρόνιμοι ἐξ αὐτῶν, ἐξ εὐγνωμοσύνης καὶ ἀναγνωρίσεως τῆς ἀξίας τῶν θεῶν, ὡς βλέποντες ὅτι ὁ μὲν ἥλιος εἰς τὸν οὐρανὸν περιπατεῖ καὶ φωτίζει τὸν κόσμον ἵνα ἐργάζωνται οἱ ἄνθρωποι, ἡ δὲ σελήνη ἵνα λαμπαδουχεῖ τὴν νύκτα καὶ βαδίζωσιν οἱ ὁδοιπόροι καὶ οὕτω σέβονται

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τοὺς θεοὺς αὐτοὺς εὐλόγως, καὶ πρεπόντως ἔχουσιν εἰς αὐτοὺς τὰς ἐλπίδας των. Καὶ τὸν μὲν ἥλιον ὠνόμασαν Ἀπόλλωνα, τὴν δὲ σελήνην Ἄρτεμιν, καὶ ἀπὸ τοὺς πλανήτας, οἵτινες ἔστησαν εἰς τὰς ἑπτὰ ζώνας τοῦ οὐρανοῦ, τὸν ἕνα ὠνόμασαν Κρόνον, τὸν ἄλλον Δία, τὸν ἄλλον Ἑρμῆν, τὸν ἕτερον Ἄρην, καὶ τὸν ὕστερον Ἀφροδίτην, διότι αὐτοὶ κυβερνῶσι τὸν κόσμον μὲ τὴν δύναμίν των. Διὰ τοῦτο ἔστησαν εἰς αὐτοὺς εἰκόνας οἱ ἄνθρωποι καὶ τιμῶσι, καὶ δὲν τιμῶσι τὰς εἰκόνας των ὡς θεούς, ἄπαγε! διότι τοῦτο εἶναι ἀγνωσία μεγάλη· ἀλλὰ ἡ τιμὴ ἣν δίδουσι καὶ ἀπονέμουσιν εἰς τὰς εἰκόνας αὐτῶν, διαβαίνει πρὸς τὸ πρωτότυπον. Λοιπὸν παρακινῶ καὶ τὴν γεννικιότητά σου νὰ συγκοινωνήσῃς εἰς τὴν θρησκείαν μας, καὶ νὰ ἑλληνίζῃς ὀρθῶς, φυλάττων τὰ ἔθη καὶ τὰς συνηθείας τῶν ἀρχαίων ἀπαρασάλευτα, διότι ὁ Κωνσταντῖνος ὡς ἄνθρωπος ἀμαθὴς καὶ ἀνόητος ἐξηπατήθη καὶ ἤλλαξε τὴν θρησκείαν του, καὶ ἐξέκλινεν εἰς τὸν Χριστιανισμόν, τὰς ἀνοσίους αὐτοῦ πράξεις αἰσχυνόμενος, διότι οἱ θεοὶ τὸν ἐδίωξαν μακρὰν ἀπὸ τὴν θρησκείαν των, μισήσαντες αὐτὸν ὡς πονηρὸν καὶ ἐναγῆ, ἐπειδὴ ἀπέκτεινε τοὺς ἀδελφούς του, τὴν γυναῖκά του Φαῦσταν καὶ τὸν υἱόν αὐτοῦ Πρῖσκον, χωρὶς νὰ πταίσωσι τίποτε. Διὰ τοῦτο, θαυμασιώτατε ἀνδρῶν, θεωρῶν τὸ εὐσταθὲς καὶ συνετὸν τῆς διανοίας σου, ἔχω πόθον νὰ σὲ ποιήσω συγκοινωνὸν καὶ φίλον μου. Ἐλθὲ λοιπὸν εἰς τὴν πάτριον, καὶ ἀρχαιοτάτην καὶ πολυχρόνιον τῶν Ρωμαίων θρησκείαν, καὶ συναπόλαυσον τὰ ἀγαθά, ἅτινα οἱ θεοὶ μᾶς ἐχάρισαν.» Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίνατο. «Ὅσον διὰ τὴν πίστιν μου, ὦ βασιλεῦ, δὲν σοὶ δίδω ἀπολογίαν τινά, καίτοι ἔχω πολλὰς ἀποδείξεις δι' αὐτήν· διὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ σου ἀποκρίνομαι, ὅτι δὲν θέλει φανῇ πώποτε ὅτι ἠδίκησα τὴν ζωήν του, οὔτε δι' ἔργου, οὔτε διὰ λόγου, οὔτε κατὰ διάνοιαν. Ἐὰν ἐξετάσῃς περὶ τούτου καὶ μυρίας φοράς, οὕτως εἶναι ἡ ἀλήθεια· διότι τὸν ἐγίνωσκον ὡς Χριστιανὸν θεοφιλῆ καὶ δίκαιον, καὶ εἰς τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ σπουδαῖον καὶ πρόθυμον. Μάρτυρες εἶναι ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ὁ χορὸς ὅλος τῶν Ἀγγέλων, καὶ ὁ Δεσπότης Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον ἐγὼ λατρεύω, ὅτι δὲν ἔπταισα τίποτε εἰς τὸν θάνατόν του, οὐδαμῶς συνεκοινώνησα μὲ τοὺς ἀνοσίους ἐκείνους, οἵτινες τὸν ἐφόνευσαν, ὅτι ἐγὼ δὲν ἤμην τότε μὲ τὸν Κωνσταντῖνον, ἀλλὰ εἰς τὴν Αἴγυπτον κατῴκουν ἕως τὸν παρόντα χρόνον, καὶ ταύτην τὴν ἀπολογίαν σοὶ δίδω διὰ τὸν ἀδελφόν σου. Ὅσον δὲ διὰ νὰ ἀρνηθῶ τὸν Χριστόν, καὶ νὰ γίνω εἰδωλολάτρης, σοὶ δίδω τὴν ἀπόκρισιν, ὅπου εἶπον τὰ τρεῖς Παῖδες πρὸς τὸν Ναβουχοδονόσορα· «γίνωσκε, βασιλεῦ, πῶς δὲν λατρεύομεν τοὺς θεούς σου, οὔτε τὴν χρυσῆν σου εἰκόνα τὴν τοῦ ἠγαπημένου σου Ἀπόλλωνος θέλομεν προσκυνήσει πώποτε». Ὅτι δὲ τὸν μακάριον Κωνσταντῖνον τὸν πάντων βασιλέων ὑστέρτερον, καὶ τὸ γένος κατέκρινες, ὀνομάζων αὐτὸν μανιώδη καὶ φονέα, ταῦτά σοι δι' αὐτὸν ἀποκρίνομαι· ὅτι μάλιστα ὁ πατήρ σου Κωνστάντιος, καὶ οἱ ἀδελφοί του ἀδίκως ἐθανάτωσαν αὐτὸν διὰ δηλητηρίων, χωρὶς νὰ πταίσῃ εἰς αὐτοὺς τίποτε· ἐκεῖνος δὲ τὴν γυναῖκά του Φαῦσταν δικαίως καὶ πρεπόντως ἐθανάτωσεν, ἐπειδὴ καὶ αὐτὴ μιμουμένη τὴν ἀρχαίαν Φαίδραν, διέβαλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κρῖσπον, ὅτι βιαίως τὴν ἐδυνάστευσε, καὶ ἔλαβε τὴν τιμήν της. Πιστεύσας λοιπὸν τὰ λόγια της, ὡς πατὴρ ἐπαίδευσε τὸν υἱόν του, ὕστερον δὲ ὅτε ἐγνώρισεν αὐτὴν ψευσαμένην, ὡς δίκαιος κριτὴς τὴν ἀπέκτεινεν. Ἐπίστευσε δὲ εἰς

τὸν Χριστόν, διότι ἐκεῖνος οὐρανόθεν τὸν προσεκάλεσεν, ὅταν εἶχε τὴν μάχην μὲ τὸν Μαξέντιον, καὶ τοῦ ἐφάνη τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας, ἐξαστράπτον ὑπὲρ τὸν ἥλιον, διὰ γραμμάτων ἐξ ἀστέρων, ἅτινα ἐσήμαινον τὴν ἐν πολέμῳ νίκην, τὸ ὁποῖον σημεῖον εἴδαμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ τὰ γράμματα ἀνεγνώσκομεν, οὐ μόνον ἐγώ, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας σου. Ἀλλὰ τί θέλω νὰ διηγοῦμαι τοιαῦτα, ὅπερ σὺ γινώσκεις ἀπὸ ἐμὲ κάλλιον; πῶς ἐξ ἀρχῆς οἱ Προφῆται προκατήγγειλαν τὸν Χριστόν, καὶ πολλὰς μαρτυρίας ἔχομεν τῆς παρουσίας αὐτοῦ, οὐ μόνον εἰς τὰς ἡμετέρας βίβλους, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ χρησμῳδίαι καὶ προφητεῖαι τῶν θεῶν ὅπου σέβεσθε, καὶ τὰ γράμματα τῶν Σιβυλλῶν, καὶ τοῦ Ρωμαίου Βιργιλίου ἡ Βουκολική, ἱκανῶς καὶ φανερὰ λέγουσι διὰ τὸν Χριστόν, ἐὰν θέλῃς νὰ μὴ προσποιεῖσαι τὸν κωφόν· καὶ αὐτὸς ὁ μαντικὸς Ἀπόλλων, ὃν σέβεσθε, θαυμαζόμενος εἶπε περὶ Χριστοῦ τὰ λόγια ταῦτα, ἐρωτηθεὶς ἀπό τινα θεράποντα τοῦ ναοῦ. «Μὴ ὄφελες πῆμα τέν τε καὶ ὕστατον ἐξερέσθαι, δῆμορ ἐμῶν προπόλων, περὶ θεσπεσίοιο θεοῖο, καὶ πνοῆς τῆς πᾶν πέριξ βοτρυδὸν ἐχούσης, τείρεα, φῶς, ποταμούς, καὶ τάρταρον, ἠέρα, καὶ ὕδωρ, καὶ πῦρ. Ἐμὲ καὶ οὐκ ἐθέλοντα δόμων τῶν ᾧδε διώκει. Ἡ ἐμοὶ τριπόδων ἔτι λείπετο ἠριγένεια. Αἰᾶς ἐμὲ τριπόδες στοναχήσατε, οἴχετ' Ἀπόλλων, οἴχετ' ἐπεὶ βροτός με διακζετε οὐράνιος. Καὶ ὁ παθὼν Θεὸς ἐστί, καὶ οὐ θεότης πάθεν αὐτή.» Ἤτοι, «ὦ ταλαίπωρε, ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας μου, εἶθε νὰ μή με ἤθελες ἐρωτήσει τὸ ὁλοὔστερον καὶ τελευταῖον, διὰ τὸν θαυμάσιον Θεόν, καὶ διὰ τὴν ἀναπνοήν, ἡ ὁποία ἔχει συνηγμένα ὁλόγυρά της ὅλα τὰ ἄστρα, τὸ φῶς, τοὺς ποταμοὺς καὶ τὸν ἅδην, τὸν ἀέρα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ πῦρ, ἡ ὁποία καὶ μετὰ βίας μὲ διώκει ἀπ' ἐδῶ ἀπὸ τὸν οἶκόν μου· ἀκόμη ἔλλειψεν ἀπὸ τοὺς τρίποδας καὶ ὁ αὐγερινός· ἀλλοίμονον! ὦ τρίποδες θρηνήσατε καὶ σεῖς, ἐπῆγεν ὁ Ἀπόλλων εἰς τὴν ἀπώλειαν, ἐπειδὴ ἄνθρωπος μὲ ἀναγκάζει, ἄνθρωπος οὐράνιος· καὶ ἐκεῖνος ὅπου ἔπαθεν ἦτο Θεός, ἡ θεότης δὲ αὐτὴ δὲν ἔπαθεν.» Ὁ δὲ παραβάτης ἀπεκρίνατο· φαίνεταί μοι, Ἀρτέμιε, ὅτι δὲν ἦλθες στρατηγὸς εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀλλὰ χρησμολόγος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν κωμολόγος, ἢ μῖμος νὰ διηγῆσαι μύθους παλαιούς, καὶ λογύδρια, ἅπερ λέγουν αἱ γραῖαι, ὅταν μεθύσωσι.» Καὶ ὁ ἅγιος λέγει. «Δὲν ἐνόησας καλά, ὦ βασιλεῦ, ἀξίως τῆς ἀρετῆς καὶ σοφίας σου, ὅτι ἀπὸ τοὺς θεούς σας καὶ τὰ ποθητά σας μαθήματα σοὶ δίδω τὰς ἀποδείξεις, διὰ νὰ μάθῃς ἐξ ἐκείνων, ἅπερ γνωρίζεις, τὸ τῆς ἀληθείας μυστήριον, καὶ μὴ θαρρῇς πῶς καλλωπίζομαι μὲ τῶν Ἑλλήνων τὰ ῥήματα· μὴ γένοιτο, νὰ λιπάνῃ ἔλαιον ἁμαρτωλοῦ τὴν κεφαλήν μου ἀλλά, φροντίζων διὰ τὴν ψυχήν σου, κινῶ πάντα λίθον μήπως καὶ πεισθῇς· ἀλλὰ ὑπολαμβάνων ὅτι καθὼς ἐτύφλωσε τὸν πρωτόπλαστον Ἀδὰμ ὁ διάβολος μὲ τὴν βρῶσιν τοῦ φυτοῦ, οὕτω καὶ σέ, φθονῶν σε τῆς σωτηρίας, ἀπεγύμνωσε τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως. Διότι τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, καὶ τοὺς ἀστέρας ὀνομάζεις θεούς, αἰσχύνομαι τὴν ἀμάθειάν σου, διὰ νὰ μὴ εἰπῶ τὴν κακοβουλίαν. Ἀλλὰ τίς ἡ χρεία νὰ μακρολογῶ; δὲν ἀρνοῦμαι τὸν Χριστόν, μὴ γένοιτο! δὲν ἀσπάζομαι τὴν μυσαρὰν τῶν Ἑλλήνων ἀσέβειαν, ἀλλὰ εἰς ἐκεῖνα ἅπερ ἐδιδάχθην ἐπιμένω ἕως τέλους, φυλάττων τὰς παραδόσεις τῶν πατέρων.» Πρὸς ταῦτα ὁ παράβαίνης ἔμεινεν ἄφωνος, ἀπορῶν καὶ θαυμάζων τὸ πολυμαθὲς τοῦ μάρτυρος, καὶ πρὸς ἀπόκρισιν ἑτοιμότατον, πρὸς τὸν ὁποῖον πάλιν εἶπεν ὁ ἅγι-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ος. «Ἄφες, ὦ βασιλεῦ, τὴν πικράλογον καὶ πικρὰν τῶν Ἑλλήνων θρησκείαν, καὶ πρόσελθε τῷ Χριστῷ, ὅστις εἶνε μακρόθυμος, καὶ δέχεταί σε μετανοοῦντα.» Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο. «Ἐπειδὴ τοὺς λόγους μου ἐφύλισας, κακὴ κεφαλή, καὶ ἐτόλμησας νὰ μὲ ποιήσῃς χριστιανόν, νὰ σὲ ἀντιφιλοτιμήσω καὶ ἐγὼ πρεπόντως.» Ταῦτα εἰπών, προσέταξε νὰ τὸν ξεγυμνώσωσι, καὶ νὰ πυρώσωσι σούβλας σιδηρᾶς, νὰ τρυπήσωσι τὰς πλευράς του, νὰ κατακεντῶσι τὴν ράχιν του με τριβόλους ὀξεῖς, καὶ νὰ τὸν σύρωσιν ἀνάσκελα διὰ νὰ καταξεσχίσωσι τὰς σάρκας του. Βασανιζόμενος λοιπὸν ὁ μάρτυς ἐπὶ ὥρας πολλάς, εἶχε τὴν αὐτὴν καρτερίαν, ὡς καὶ πρότερον, καὶ οὔτε φωνή, οὔτε στεναγμὸς ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ στόμα του· ὅθεν ἠγέρθη ἀπὸ τὸν θρόνον ὁ τύραννος περίλυπος, ὡς νενικημένος, προστάσσων νὰ φυλακίσωσι τὸν ἅγιον, καὶ νὰ μὴ τῷ δώσωσι ἄρτον, ἢ ὕδωρ, οὔτε ἄλλο τι βρώσιμον.

δ΄. Εὐχόμενος λοιπὸν εἰς τὴν φυλακὴν ὁ ἅγιος, ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός, βλέπει τὸν Δεσπότην λέγοντα αὐτῷ. «Καθὼς σύ, μὲ ὡμολόγησες ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, θέλω σὲ ὁμολογήσει καὶ ἐγὼ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐνώπιον τοῦ Πατρός μου· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ θὰ εἶμαι ἀντιλήπτωρ καὶ βοηθός σου.» Ταῦτα ἀκούσας ἀπὸ τὸν Χριστὸν ὁ μάρτυς, ἔλαβε θάρρος καὶ δύναμιν, καὶ εὐθὺς εὑρέθη ὅλος ὑγιὴς καὶ τεθεραπευμένος, μὴ ἔχων ποσῶς εἰς τὴν ἁγίαν αὐτοῦ σάρκα σημεῖον πληγῆς, οὔτε ἴχνος μώλωπος· ὅθεν ὅλην τὴν νύκτα ἀνέπεμπε τῷ Θεῷ δοξολογίας καὶ χάριτας. Διέμεινε δὲ ἡμέρας δεκαπέντε εἰς τὴν φυλακὴν ἄσιτος, μὴ τρώγων ἐξ ἀνθρώπων τίποτε· ἀλλὰ μόνον μὲ ἄρτον Ἀγγέλων τρεφόμενος, ἤτοι μὲ τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος. Ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ὑπῆγεν εἰς τὴν Δάφνην νὰ προσφέρῃ θυσίαν πρὸς τὸν ἠγαπημένον αὐτοῦ Ἀπόλλωνα. Αὐτὴ δὲ ἡ Δάφνη εἶναι προάστειον καὶ χωρίον ἀπὸ τὰ ὑψηλότερα τῆς Ἀντιοχείας, τόπος ὡραιότατος μὲ βρύσεις καὶ δένδρα πολλὰ καὶ διάφορα, καὶ μάλιστα κυπαρίσσια μεγάλα καὶ θαυμάσια, ἔχει δὲ οἰκοδομὰς καὶ λουτρὰ λαμπρά τε καὶ πλούσια, καὶ ἄλλα ὡραῖα πράγματα. Εἰς τοῦτον τὸν εὔμορφον τόπον εἶναι καὶ εἴδωλα τῶν δαιμόνων, καὶ ἐξόχως τοῦ Ἀπόλλωνος, ὃν ἐξ ἀρχῆς ἐτίμων καὶ ἐσέβοντο περισσότερον, καὶ δι' αὐτὸ ἔχουσι κατεσκευασμένον τὸ ἄγαλμα, ἤτοι τὴν στήλην αὐτοῦ μὲ ἄμπελον χρυσῆν, καὶ περιπλέκεται τὸ σῶμα αὐτοῦ μὲ τέχνην καὶ συμφυὲν θαυμάσιον, καὶ κάλλος ἄφραστον, διότι ἐκεῖ συνέβη καὶ τὸ πάθος τῆς παρθένου Δάφνης, καθὼς μυθολογοῦσιν οἱ Ἕλληνες, καὶ δι' αὐτὸ ἔχει τὴν ἐπωνυμίαν ὁ τόπος. Ὁ δὲ Ἀπόλλων βαστᾷ τὴν μουσικὴν κιθάραν εἰς χεῖράς του, καὶ οἱ πλόκαμοι τῆς κεφαλῆς του, καὶ ὁ στέφανος ἠθισμένος τῆς Δάφνης, εἶναι ἠνωμένοι μὲ τὸ χρυσίον καὶ ἐξαστράπτει εἰς τὰ ὄμματα τῶν ὁρώντων, εἰς δὲ τὸν τόπον τῶν ὀφθαλμῶν του ἔχουσι δύο λίθους ὑακίνθους μεγάλους καὶ πολυτίμους. Τούτων λοιπὸν τῶν πλουσίων στολισμῶν ἡ φαινομένη ὡραιότης ἐδελέαζε τοὺς ὁρῶντας νὰ προσκυνῶσι αὐτὸν περισσότερον ἀπὸ τὰ λοιπὰ ἀγάλματα, καθὼς ἔπαθε καὶ αὐτὸς ὁ Ἰουλιανός, ὅστις τὸν εἶχεν εἰς τοσαύτην εὐλάβειαν, καὶ ἐθυσίαζεν αὐτῷ χίλια ζῶα ἀπὸ παντὸς εἴδους διὰ νὰ τῷ δίδῃ χρησμοὺς καὶ ἀπόκρισιν. Οὕτω λοιπὸν ποιήσας ὁ ἀνόητος βασιλεὺς τὴν θυσίαν καὶ τότε, ὡς καὶ ἄλλοτε, ἀλλὰ οὐδένα λόγον εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ δαίμων, διὸ θαυμάζων δι' αὐτό, προσέταξε τοὺς μιαροὺς ἱερεῖς νὰ ποιήσωσι δεήσεις καὶ ἀγρυπνίας εἰς τοὺς θεούς, νὰ μάθωσι τὴν αἰτίαν τοῦ πράγματος. Ἐκοπίασαν λοιπὸν

πολὺ ἀγρυπνοῦντες καὶ προσευχόμενοι, καὶ παρακαλοῦντες τὸν Ἀπόλλωνα νὰ δώσῃ τοῦ βασιλέως ἀπόκρισιν, ἀλλ' εἰς μάτην ἐκοπίαζαν, διότι ἡ ἄνωθεν δύναμις ἐκώλυε τοὺς δαίμονας διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ μάρτυρος Ἀρτεμίου καὶ δὲν τοὺς ἐπέτρεπε ν' ἀποκριθῶσι· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ πῦρ κατῆλθεν ἐξ οὐρανοῦ ἐν βαθείᾳ νυκτί, καὶ κατέκαιε τὸ ναὸν καὶ τὰ εἴδωλα. Ταῦτα βλέποντες οἱ εὐρεθέντες ἐκεῖσε, ἐθαύμαζον, διότι τὸ πῦρ ἦτο φοβερόν, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ σβέσωσιν αὐτό, καὶ δὲν ἔκαιεν ἄλλο τίποτε, οὔτε ξύλα, οὔτε ὕλην ἄλλην, (ἐν ᾧ ἦσαν πολλὰ καὶ διάφορα πράγματα εὐκολόκαυστα), παρὰ μόνον τοὺς δωμοὺς καὶ τὰ εἴδωλα, ἅπερ ἦσαν ἐκεῖ εἰς τὴν Δάφνην, καὶ δὲν ἔμειναν, εἰμὴ μόνον τὰ θεμέλια τῶν οἰκοδομῶν διὰ μαρτυρίαν. Ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ὠργίσθη πολύ, γνώσκων ὅτι μέλλει νὰ περιγελάσωσιν αὐτὸν οἱ Χριστιανοὶ διὰ τὴν συμφορὰν αὐτήν, ἥτις συνέβη, καὶ προστάσσει εὐθὺς νὰ τοὺς ἐκβάλωσιν ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, νὰ τὴν κλείσωσιν, ἵνα μὴ εἰσέλθῃ πλέον τις, τὰ δὲ κειμήλια, ἤτοι ποτήρια καὶ ἄλλα ἱερὰ καὶ πολύτιμα σκεύη, νὰ εἶναι αὐθεντικά· ἔδωσε δὲ καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας ἄδειαν καὶ ἐλευθερίαν νὰ ποιῶσιν ὅσας ἀτιμίας θέλωσι.

ε. Ταῦτα τοῦ ἀσεβοῦς καὶ ἀλιτηρίου προστάξαντος, ἂς συλλογισθῇ τις πόσας παρανομίας ἐτέλεσαν. Ἐξέβαλαν ἀπὸ τὴν Σαμάρειαν, τὴν ὁποίαν λέγομεν τορα Σεβαστείαν, τὰ ἅγια λείψανα τοῦ προφήτου Ἐλισσαίου καὶ τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, καὶ μιγνύοντες αὐτὰ μὲ ἄλλα κόκκαλα ζώων, τὰ κατέκαυσαν καὶ ἐσκόρπισαν τὴν στάκτην εἰς τὸν ἀέρα. Τὸν ἀνδριάντα τοῦ Σωτῆρος, τὸν ὁποῖον κατεσκεύασε μεγαλοπρεπῶς εἰς τὴν πόλιν Πανεάδος ἡ αἱμορροοῦσα γυνή, τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς ἰάτρευσε, καὶ τὸν ἔστησεν εἰς ἐπίσημον τόπον τῆς πόλεως, τὸν ὁποῖον μετὰ καιρὸν γνωρίσαντες οἱ Χριστιανοὶ ἀπὸ τὴν βοτάνην τοῦ θυμάτος, ἥτις ἀνεφύη εἰς αὐτόν, τὸν ἔλαβον καὶ τὸν ἔστησαν εἰς τὸ Διακονικόν, τοῦτον λέγω τὸν ἀνδριάντα οἱ Ἕλληνες κατασπάσαντες, καὶ δένοντες σχοινία εἰς τοὺς πόδας του, τὸν ἔσυραν εἰς τὴν ἀγοράν, ἕως οὗ καταμικρὸν συντριβόμενος ἠφανίσθη καὶ ἔμεινε μόνον ἡ κεφαλή, τὴν ὁποίαν ἥρπασέ τις, ὅταν οἱ εἰδωλολάτραι ἐποίουν ταραχὴν καὶ θόρυβον, λαλοῦντες εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν λόγια βλάσφημα, ὁποῖα δὲν ἤκουσεν ἄνθρωπος πώποτε, τὰ ὁποῖα ἀκούων ὁ παρανομώτατος τύραννος, τὰ εἶχε διὰ τρυφὴν καὶ ἡδονὴν αὐτοῦ. Ὅθεν ἐπάνω εἰς τὰ μέρη ταῦτα ἐκέλευσε νὰ ἀνακαινίσωσι καὶ τὸν ναὸν τῶν Ἰουδαίων εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ τοὺς μὲν Χριστιανοὺς ἐξέβαλεν ἔξω τῆς πόλεως, εἰς δὲ τοὺς Ἰουδαίους συνεχώρησε νὰ κατοικήσωσιν ἔσωθεν. Ἔστειλε δεισιδαιμονέστατόν τινα ἄνδρα, ὃν ἀνηγόρευσε Κόμητα, προστάσσων αὐτῷ νὰ ἀνακτίσῃ μετὰ σπουδῆς τὸν ναόν, ὃν ὁ Οὐεσπεσιανὸς καὶ Τίτος κατηδάφισαν, καὶ κατέκαυσαν μὲ ὅλην τὴν πόλιν, κατὰ τὴν ἀληθεστάτην πρόρρησιν τοῦ Σωτῆρος, εἰπόντος «οὐ μὴ μείνῃ λίθος, ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ». Τοῦτον τὸν λόγον ἐφιλονείκει ὁ ἀνόητος νὰ ἀποδείξῃ ψευδῆ, διὸ ἐσπούδασε νὰ ἀνακαινίσῃ τὸν ναόν, ἀλλὰ εἰς μάτην ἐκοπία· διότι εὐθὺς ὡς ἔβαλον οἱ θεοκτόνοι Ἰουδαῖοι μὲ πολλὴν προθυμίαν καὶ ἔσκαψαν νὰ βάλωσι τὰ θεμέλια, ἠγέρθη μεγάλη καταιγὶς καὶ ταραχὴ ἀνέμων, καὶ ἥρπαζε τὰ χώματα καὶ ἐπλήρουν τὸν εὔκαιρον τόπον. Ἐγειναν δὲ ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ μέγας σεισμός, τοσοῦτον ὥστε πολλοὶ ἐξέψυξαν. Οὐ μόνον ταῦτα, ἀλλὰ καὶ πῦρ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ ἐσκαμμένα θεμέλια καὶ κατέφλεξεν ὅλους ὅσοι εὑρέθησαν ἐκεῖ. Ὅταν δὲ ταῦτα ἐγέ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

νοντο εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καθεσθεὶς ὁ Ἰουλιανὸς εἰς τὸν θρόνον, μετὰ θυμοῦ προστάσσει νὰ φέρωσι τὸν μάρτυρα, καὶ λέγει εἰς αὐτόν· «ἤκουσες, ἀσεβέστατε τί ἐτόλμησαν νὰ πράξωσιν οἱ κακοδαίμονες καὶ ὁμόφρονές σου Χριστιανοί, καὶ ἔκλεισαν τὸν ναὸν τοῦ σωτῆρος Ἀπόλλωνος; Ἀλλὰ δὲν θέλουσι χαρῆ εἰς αὐτό, διότι ἐγὼ θὰ ἐκδικηθῶ ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ κατὰ τὴν Γραφήν σας, διὰ νὰ μὴ μᾶς χλευάζητε.» Καὶ ὁ μάρτυς λέγει. «Ἤκουσα, ὅτι ὀργὴ θεήλατος, καὶ πῦρ ἦλθεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ κατέφαγε τὸν θεόν σου, καὶ τὸν ναόν του ὅλον κατηνάλωσε. Λοιπὸν ἐὰν ἦτο θεός, πῶς δὲν ἐφυλάχθη;» Καὶ ὁ παραβάτης τῷ λέγει. «Μήπως καὶ σὺ ἀνοσιώτατε, ὡς φαίνεται, μᾶς ἐμπαίζεις εἰς ταῦτα καὶ καταγελᾷς διότι σὲ ἐξεδίκησεν ὁ Θεός σου;» Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἅγιος, «Ἐγὼ πάντοτε γελῶ, καὶ καυχῶμαι εἰς τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν θεῶν σου, ἀφρονέστατε καὶ σεμνύνομαι, καὶ χαίρω εἰς τὰ παράδοξα, ὅπου καθ' ἑκάστην θαυματουργεῖ ὁ Δεσπότης μου· τὴν δὲ ἐκδίκησιν τῶν βασάνων, ἣν μοῦ δίδεις, ἐκεῖ θέλεις τὴν δεχθῇ, εἰς τὴν ἄλλην ζωήν, ὁπόταν σὲ καταλάβῃ τὸ πῦρ ἐκεῖνο καὶ ἡ αἰώνιος κόλασις, καὶ ἐδῶ πάλιν εἰς ὀλίγον διάστημα μὲ ἦχον θέλει ἀπολεσθῇ τὸ μνημόσυνόν σου.» Τότε ἐθυμώθη πολλὰ ὁ τύραννος, καὶ λέγει αὐτῷ. «Ἐπειδὴ ἀγάλλεσαι εἰς αὐτά, ἐγὼ νὰ σοὶ δώσω καὶ ἄλλην ἡδονὴν δι' ἀγάπην σου· ἀλλὰ λυποῦμαί σε διὰ τὴν καλωσύνην μου, καὶ θέλω νὰ σὲ ἐκβάλω ἀπὸ τὴν ἀγνωσίαν σου, νὰ ἔλθῃς μὲ σώφρονα λογισμὸν νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς ἀθανάτους θεούς, οἵτινες σὲ ἐστόλισαν διὰ πολλῶν ἀρετῶν, καὶ μεγάλης τιμῆς ἠξιώθης, καὶ πλοῦτον πολὺν ἀπέκτησας· ἀλλὰ σὺ ἐφάνης πρὸς τοὺς εὐεργέτας ἀχάριστος.» Καὶ ὁ μάρτυς λέγει. «Τί μαίνεσαι, παρανομώτατε, καὶ ἐπιχειρεῖς ἀγνώστως ἀνωφελῆ πράγματα; τὰς ἐπαναστάσεις τῶν βαρβάρων ἀφῆκας, καὶ τὸν πόλεμον τῆς Περσίας, διὰ τὸν ὁποῖον ἐσάλευσας ὅλην τὴν οἰκουμένην, καὶ ἔβαλες τὴν σπουδήν σου ὅλην κατ' ἐμοῦ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ; Ἀποφάσισε μὲ ὅποιον θάνατον θέλεις, διότι ἐγὼ οὔτε τοὺς θεούς σου λατρεύω, οὔτε εἰς τὰ προστάγματά σου πείθομαι. » Ταῦτα ὁ παραβάτης ἀκούσας, καὶ θυμωθείς, ἐκάλεσε λατόμους, οἵτινες σχίζουσι τοὺς λίθους καὶ τοὺς λέγει, (δεικνύων εἰς αὐτοὺς λίθον τινὰ μέγαν καὶ σκληρότατον, ὅπου ἦτο ἔναντι τοῦ θεάτρου)· «διαμοιράσατε εἰς δύο αὐτὴν τὴν πέτραν, βάλατε τὴν μίαν πλάκα εἰς τὴν γῆν. καὶ ἁπλώσατε αὐτὸν ἐπάνω· ἔπειτα ρίψατε τὸ ἄλλο μέρος ἄνωθεν μὲ ὁρμὴν καὶ βίαν πολλὴν, νὰ τὸν σφίξωσι καλὰ εἰς τὴν μέσην τῶν δύο λίθων, νὰ σφίγξωσιν ἕως νὰ συντριφθῶσιν ὅλα του τὰ κόκκαλα, διὰ νὰ μάθῃ μὲ τὰ ἔργα, τίνος ἐναντιώνεται, καὶ νὰ ἀπολαύσῃ ἀπὸ τὸν Θεόν του βοήθειαν.» Παρευθὺς λοιπὸν ἐτέλεσαν τὸ πρόσταγμα, καὶ τόσον ἔσφιγξαν οἱ λίθοι τὸν ἅγιον, ὥστε ἤκουον οἱ περιεστῶτες τὸν κτύπον, ὅταν συνετρίβοντο τὰ κόκκαλά του καὶ διερράγησαν ὅλα του τὰ ἐντόσθια, οἱ ὀφθαλμοί του ἐχύθησαν, καὶ διεφθάρη ὅλον τὸ σῶμά του. Ἀλλὰ καὶ εἰς τοσοῦτην ἀνάγκην καὶ ὀδύνας βασανιζόμενος, δὲν ἠμέλησε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἔλεγεν. «Ἐν πέτρᾳ ὕψωσάς με. Ὡδήγησάς με, ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου, πύργος ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ. Ἔστησας ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου καὶ κατεύθυνας τὰ διαβήματά μου. Δέξαι λοιπὸν Υἱὲ Θεοῦ Μονογενὲς τὸ πνεῦμά μου καὶ μὴ συγκλείσῃς με εἰς χεῖρα ἐχθρῶν.» Οὕτως ἔμεινεν εἰς τὸ μέσον τῶν πετρῶν ἕνα ἡμερονύκτιον ἕως τὴν αὔριον, ὅτε προσέταξεν ὁ τύραννος νὰ ἄρωσι τὸν λίθον, νομίζων ὅτι διεφθάρη τελείως, καὶ δὲν εἶχε πλέον τινὰ

πνοήν. Ὡς ἔκλαλαν λοιπὸν τὴν πέτραν ἀποπάνω του, ἠγέρθη ὄρθιος καὶ πάντες ἐξεπλάγησαν, βλέποντες ἄνθρωπον γυμνὸν χωρὶς ὀφθαλμούς, τὰς σάρκας του καὶ τὰ κόκκαλα ἁλεσμένα ἀπὸ τοὺς λίθους, τὰ ἐντόσθιά του ὅλα ἐκβεβλημμένα, καὶ αὐτὸς νὰ περιπατῇ, (ὦ ξένου θεάματος!) καὶ νὰ συνδιαλέγηται πρὸς τὸν τύραννον, ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὸς ἐθαύμασε βλέπων αὐτὸν ὡς τέρας τι ἐξαίσιον. Τότε ὁ βασιλεὺς λέγει πρὸς τοὺς περιεστῶτας. «Βλέπετε πρᾶγμα καινὸν καὶ παράδοξον; ὄντως φαρμακεὺς καὶ μάγος εἶναι οὗτος ὁ ἄνθρωπος· ναί, μὰ τοὺς ἀνικήτους καὶ ἀθανάτους θεούς, δὲν τὸ ἐνόμιζόν ποτε νὰ εἶναι ἀκόμη ζωντανὸς αὐτὸς ὁ φονεύς, νὰ περιπατῇ καὶ νὰ συνδιαλέγηται χωρὶς τὰ μέλη του καὶ τὰ ἐντόσθιά· ἀλλὰ οἱ θεοὶ τὸν ἐφύλαξαν διὰ σωφρονισμὸν πολλῶν ἀφρόνων, διὰ νὰ φαίνεται θέαμα φοβερὸν καὶ φάντασμα εἰς ἐκείνους, οἵτινες δὲν προσκυνοῦσιν αὐτῶν τὸ κράτος τὸ ὑπερκόσμιον. » Ταῦτα εἰπών, λέγει τῷ μάρτυρι· «ἰδοὺ ταλαίπωρε ἐστερήθης τῶν ὀφθαλμῶν καὶ πάντων τῶν μελῶν, καὶ ἔμεινες διεφθαρμένος καὶ ἄχρηστος. Λοιπὸν ποίαν ἐλπίδα ἔχεις πλέον εἰς ἐκεῖνον ὅπου ἠλπιζες; Ἐπικαλέσθητι τὴν εὐμένειαν τῶν θεῶν, καὶ πρόσελθε εἰς αὐτούς, ἴσως σὲ ἐλεήσωσι, καὶ μὴ σὲ παραδώσωσιν εἰς τὸς τιμωρίας τοῦ ᾅδου.» Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἅγιος ἐμειδίασε, λέγων αὐτῷ. Οἱ θεοί σου νὰ μὲ κολάσωσι; πῶς νὰ φύγωσιν ἐκεῖνοι ἀπὸ τὴν κόλασιν, νὰ κολάζωσιν ἄλλους; δι' ἐκείνους εἶναι ἡτοιμασμένον τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τοῦ ᾅδου ὁ τάρταρος, καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, μὲ τοὺς ὁποίους καὶ σὺ θέλεις παραδοθῇ εἰς πῦρ ἄϋλον, νὰ κολάζησαι ἀτελευτήτως, διότι τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ κατεπάτησας, νομίζων κοινὸν καὶ ἀκάθαρτον τὸ τίμιον αὐτοῦ καὶ σωτήριον Αἷμα, ὅπερ ἔχυσε δι' ἡμᾶς, καὶ ὕβρισας τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτος, δι' οὗ ἡγιάσθης· ἀλλ' εἰς ἐμέ, διὰ τὸν μικρὸν ταῦτον κόπον καὶ τὴν ὀλίγην τιμωρίαν, θέλουσι δοθῇ πολλαὶ δωρεαὶ καὶ στέφανοι νικητήριοι. Διατί νὰ συνομιλῶ μετὰ σοῦ, ὅστις παρεδόθης εἰς τοὺς δαίμονας; ἀναχώρησον ἀπὸ ἡμᾶς. Ἀποστήθι, ἐργάτα τῆς ἀνομίας, διότι δὲν ἔχει τὸ φῶς μὲ τὸ σκότος τινὰ κοινωνίαν. Ποίησον εἴτινα ἀπόφασιν θέλεις ἐναντίον μου, ἐπειδὴ ἐπληροφορήθης μὲ λόγους καὶ ἔργα, ὅτι εἰς τὸ θέλημά σου δὲν ὑποτάσσομαι.»

ς'. Ταῦτα ἀκούσας ὁ παραβάτης, καὶ μὴ γινώσκων πλέον τί νὰ πράξῃ εἰς αὐτόν, ἔδωκε κατ' αὐτοῦ τὴν ἀπόφασιν, λέγων. «Ἀφοῦ ὁ Ἀρτέμιος ἐξηρνήθη τὴν θρησκείαν τῶν θεῶν, καταφρονήσας τοὺς ἡμετέρους λόγους καὶ τῶν Ρωμαίων, καὶ προετίμησε ἀντὶ Ρωμαίου καὶ Ἕλληνος, νὰ ὀνομάζηται Χριστιανός, καὶ ἀντὶ Δουκὸς καὶ Αὐγουσταλίου, Γαλιλαῖος νὰ ὀνομάζηται, προστάσσω νὰ κόψωσι διὰ ξίφους τὴν μιαρὰν κεφαλήν του.» Ταύτην λοιπὸν τὴν ἀπόφασιν δεξάμενος ὁ ἅγιος, ἐξῆλθε τοῦ βήματος χαίρων, καὶ ἀκολουθῶν προθύμως τοὺς φονευτάς, οἵτινες ἀφοῦ ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον, τοὺς παρεκάλεσε νὰ δώσωσιν αὐτῷ ὀλίγην διορίαν, νὰ κάμῃ πρὸς Κύριον δέησιν. Οὕτως ἀτενίζων πρὸς Οὐρανὸν εἶπεν· «εὐχαριστῶ σοι Θεέ μου, ὅστις μὲ ἐνεδυνάμωσες τὸν ἀνάξιον δοῦλόν σου νὰ καταπατήσω τὰ κέντρα τοῦ διαβόλου καὶ νὰ συντρίψω τὰς παγίδας, ἃς ἡτοίμασεν εἰς τοὺς πόδας μου, καὶ νὰ καταισχύνω τὸ πρόσωπον ἐκείνου, ὅστις ἀφῆκε σὲ τὸ φῶς τοῦ Κόσμου, καὶ ἠκολούθησε τὸ σκότος. Εὐχαριστῶ σοι, Μονογενὲς Υἱὲ τοῦ Πατρός, διότι ἠξίωσάς με τοῦ βραβείου τῆς ἄνω κλήσεως, καὶ τοῦ χοροῦ τῶν ἁγίων σου, καὶ ἐτελείωσάς με εἰς τὴν ὁμολογίαν σου. Τώρα δὲ ἐπικαλοῦμαί σε, Δέσποτα, ἐπίβλεψον εἰς ἐμέ, ἴδε τὴν τα-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

πείνωσίν μου καὶ δὸς ἀναψυχὴν εἰς τὴν κληρονομίαν σου, διότι ἠσθένησε. Ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἠγέρθησαν, καὶ ἐβουλεύθησαν κατὰ τῶν ἁγίων σου λέγοντες· ἔλθετε νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσωμεν, νὰ μὴ μείνῃ πλέον τοῦ Χριστοῦ ἡ ἀνάμνησις. Ταῦτα καυχᾶται ὁ Ἰουλιανός καὶ βαρᾶ μὲ βλάσφημον γλῶσσαν φοβερίζων, Δέσποτα, τὸν λαόν σου, διὰ τὸν ὁποῖον ἐξέχεας τὸ τίμιον Αἷμά σου. Ἰδοὺ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν, τὸ ἁγιασμά σου κατέκαυσαν, ἀφῆρεσαν τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου σου διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ τὸ Αἷμα τῆς διαθήκης σου ἐξουδένωσαν. Ἀλλὰ σὺ μακρόθυμε Κύριε, στῆσον τὴν ἀγανάκτησίν σου, σβέσον τὸν θυμόν σου, τὸν ὁποῖον ἡμεῖς ἐξεκαύσαμεν, παροργίζοντές σε τὸν φιλάνθρωπον, σύντριψον τὴν ὑπερήφανον κεφαλὴν τῆς εἰδωλολατρείας, ἥτις ἠγέρθη πάλιν τώρα, καὶ ἐκινήθη κατὰ τῶν δούλων σου· ρίψον καὶ ἀφάνισον κατὰ γῆς τὰ πονηρὰ ταύτης νήπια ὑπὸ τὴν ἀρραγῆ πέτραν τῆς σῆς ὁμολογίας καὶ πίστεως, διὰ νὰ σοὶ προσφέρηται καθαρὰ καὶ ἀμώμητος θυσία εἰς πάντα τόπον τῆς Δεσποτείας σου, καὶ νὰ δοξάζηται τὸ πανάγιον ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.» Οὕτω προσηύξατο καὶ κλίνας τὰ γόνατα, ἐποίησε τρεῖς μεγάλας μετανοίας κατὰ Ἀνατολάς, λέγων πάλιν· «Θεὲ ἐκ Θεοῦ, μόνε ἐκ μόνου, Βασιλεῦ ἐκ Βασιλέως, ὅστις ἐν οὐρανῷ καθεζόμενος ἐκ δεξιῶν τοῦ γεννήσαντός σε Θεοῦ καὶ Πατρός, ἦλθες εἰς τὴν γῆν διὰ τὴν σωτηρίαν πάντων ἡμῶν, ὁ στέφανος ἐκείνων, οἵτινες ἀθλοῦσι καὶ πολεμοῦσιν εὐσεβῶς διὰ σέ, ἐπάκουσόν μου τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἀναξίου δούλου σου σήμερον, καὶ δέξαι τὴν ψυχήν μου ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἀνάπαυσον αὐτὴν μετὰ τῶν ἁγίων σου.» Τότε ἦλθε φωνὴ οὐρανόθεν, λέγουσα. «Ἤκουσεν ὁ Κύριος τῶν εὐχῶν σου, Ἀρτέμιε καὶ ἐχάρισέ σοι τὴν χάριν τῶν ἰαμάτων. Σπεῦσον λοιπὸν νὰ τελειώσῃς τὸν δρόμον σου, καὶ νὰ ἀπολαύσῃς τὸ βραβεῖον καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀγώνων σου.» Ταῦτα ἀκούσας ὁ μακάριος, ἐνεπλήσθη τὴν ψυχὴν ἡδονῆς, φανταζόμενος τὴν τρυφὴν καὶ δόξαν, ἧς ἔμελλε ν' ἀπολαύσῃ. Ὅθεν προσκλίνας τὴν κεφαλὴν χαίρων, δέχεται τὴν πληγὴν εἰς τὰς εἴκοσι τοῦ Ὀκτωβρίου· καὶ αὐτὸς μὲν ἀπῆλθεν εἰς Οὐρανοὺς ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον πρόθυμως ἔλαβε θάνατον, τὸ δὲ σῶμα καὶ τὴν κεφαλὴν ἀφῆκεν εἰς τὴν γῆν, μεγάλην τοῖς Χριστιανοῖς παρηγορίαν, ἰαμα ψυχῆς τε καὶ σώματος, καὶ πάσης ἐπιβουλῆς καὶ βλάβης λυτήριον, τὸ ὁποῖον ἔλαβε μία φιλόχριστος γυνή, Ἀρίστη ὀνόματι, ἥτις ἦτο διάκονος τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίας, καὶ ἐνέθετο εἰς θήκην ἐντίμως, καὶ ἔστειλεν αὐτὸ εἰς τὸ Βυζάντιον, διὰ νὰ τοῦ κτίσωσιν ἐκκλησίαν. Δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ποθουμένου, μόνον τὸ ἐφύλαξαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ τιμίου Προφήτου Προδρόμου, ὡς θησαυρὸν πολύτιμον καὶ ἀδαπάνητον, εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ᾧ πρέπει τιμή, κράτος, μεγαλωσύνη τε καὶ μεγαλοπρέπεια, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Θαύματα τοῦ Ἁγίου

Ἄξιον δὲ εἶναι νὰ προσθέσωμεν ἐδῶ καὶ μερικῶν θαυμάτων τοῦ ἁγίου διήγησιν.

Ἄνθρωπός τις ἔχων τὰ δίδυμά του πολλὰ ἐξωγκωμένα ἀπὸ τὸ σπάσιμον, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου κλαίων καὶ ζητῶν τὴν ἰατρείαν. Ἐκείτετο λοιπὸν ὁ ἀσθενὴς εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἐπάνω εἰς στρῶμα, καὶ ὀλίγον ὑπνώσας, βλέπει τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον εἰς τὸν ὕπνον του λέγοντα αὐτῷ· δεῖξόν μου τὸ πάθος σου· ὁ δὲ ἔδειξε τὸν τόπον, ὅπου εἶχε τὸ πάθος. Τότε ὁ ἅγιος κύψας καὶ πιάσας ἐπιτήδεια μὲ τὰς δύο του χεῖρας τὸ σπάσιμον τῶν διδύμων του, ἔσφιγξεν αὐτὰ ὅσον ἠδύνατο, ὁ δὲ ἀσθενὴς πονέσας μεγάλως καὶ φωνάξας τό, οὐαί μοι, ἐξύπνησε καὶ εὗρε τὸν ἑαυτόν του ὑγιῆ δοξάζων τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἅγιον.

Ἄλλος πάλιν ἔχων τρεῖς κήλας (φούσκας) εἰς τὰ δίδυμά του, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον καὶ ἔκαμεν ἀγρυπνίαν, ἀποκαμὼν δὲ ὑπὸ τῆς ἀγρυπνίας ἐκοιμήθη· καὶ ἰδοὺ φαίνεται ὁ ἅγιος εἰς αὐτόν, καὶ γυμνώσας τὸ πάθος καὶ ψηλαφήσας μὲ τὰς χεῖρας του, ἐσφράγισεν αὐτὸ μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ· ἔπειτα κεντήσας αὐτὸν εἰς τὴν πλευράν, ἔγεινεν ἄφαντος. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐξυπνήσας, εὗρεν ἑαυτὸν ὑγιῆ, καὶ ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἅγιον.

Ἄλλος δὲ πάλιν ἔχων μεγάλην κήλην εἰς τὰ δίδυμά του, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου, παρακαλῶν αὐτὸν διὰ νὰ τὸν ἰατρεύσῃ. Ὁ δὲ ἅγιος φανεὶς εἰς τὸν ὕπνον, ἔσχισε μὲ μιᾶς χαίρι τὸ πάθος του, καὶ ἐχύθη ὕλη πολλὴ καὶ βρωμερά. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐξυπνήσας, τὸν μὲν ἑαυτόν του εὗρεν ὑγιῆ, τὰ δὲ ἐνδύματά του καὶ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς εὗρε πλῆρες ἀπὸ ὑγρασίαν καὶ βρώμαν πολλήν.

Ἄλλος πάλιν νεωστὶ ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Ἀφρικήν, καὶ ἀκούσας ἀπὸ ἕνα χριστιανὸν τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, ἐπίστευσεν αὐτὰ ἀδιστάκτως. Ὅθεν, ἐπειδὴ αὐτὸς εἶχεν ἕνα συγγενῆ εἰς τὴν Ἀφρικὴν πάσχοντα καὶ κινδυνεύοντα ἀπὸ τὸ σπάσιμον τῶν διδύμων, ἔλαβεν ὅσα ἦσαν ἐπιτήδεια διὰ νὰ κάμῃ ἀγρυπνίαν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, ἵνα παρακαλέσῃ τὸν ἅγιον διὰ τὸν συγγενῆ του· ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσε τὴν ἀγρυπνίαν, ἔλαβεν ἔλαιον ἀπὸ τὴν κανδήλαν τοῦ ἁγίου καὶ ἐχρίσεν εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου ἔμενεν. Ὁ δὲ ἅγιος Ἀρτέμιος κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν ἠγρύπνει ὁ ῥηθεὶς χριστιανὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὢ τοῦ θαύματος! ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀφρικὴν καὶ σταθεὶς ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην τοῦ πάσχοντος, λέγει εἰς αὐτόν· ἐπειδὴ ὁ συγγενής σου μὲ παρεκάλεσεν ὑπὲρ σοῦ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, διὰ τοῦτο ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἀς ἦσαι ὑγιής. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐξυπνήσας, εὗρε τὸν ἑαυτόν του ὑγιῆ ἐν ἀληθείᾳ· ὅθεν καὶ δόξαν ἀπέδωκεν εἰς τὸν Θεόν. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐγνώριζε ποῖος ἦτο ὁ χαρίσας εἰς αὐτὸν τὴν ὑγείαν, ἠγάπα νὰ μάθῃ τὸ ὄνομά του· ὅθεν γράφει εἰς τὸν συγγενῆ του ἐκεῖνον, ὅστις παρεκάλεσε περὶ αὐτοῦ τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον νὰ τοῦ φανερώσει, ποίαν ἡμέραν ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὁ ἅγιος καὶ πῶς ἰάτρευσεν αὐτὸν μὲ τελειότητα. Ὁ δὲ συγγενής του ταῦτα μαθών, ἐννόησεν ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔγεινεν ἡ ἀγρυπνία εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, κατ' ἐκείνην τὴν ἰδίαν (*) ἰάτρευσεν

(*) Εἰς πολλὰ καὶ διάφορα μέρη εὑρίσκονται τὰ πνεύματα καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἁγίων, διὰ τοῦτο καὶ ἐνεργοῦσιν ἐν τῷ αὐτῷ καιρῷ διαφόρους ἐνεργείας καὶ χάριτας, εἴτε ἀμέσως αἱ ψυχαὶ αὐτῶν, ὡς θέλουσί τινες, εἴτε ἐμμέσως διὰ τῶν Ἀγγέλων, ὡς θέλουσιν ἄλλοι· ἢ μᾶλλον, καὶ ἀληθέστερον εἰπεῖν, διὰ τῆς θείας χάριτος. Τί λέγω; αἱ τῶν ἁγίων ψυχαὶ πανταχοῦ ὁρῶσι καὶ ἐνεργοῦσιν, ὡς λέγει ὁ μέγας Βασίλειος· «τὰ τῶν Ἀγγέλων ἀναρίθμητα πλήθη, καὶ μετὰ τούτων τὰ τῶν Πατέρων ἅγια πνεύματα (αἰδεσθήσεται ἡ Παρθενία), οὐδεὶς γὰρ τούτων ἐστὶν ὃς οὐχὶ πανταχοῦ καθορᾷ» (Λόγ. περὶ παρθενίας) Πῶς δὲ τοῦτο γίνεται; ἄκουσον. Ὁ Θεὸς καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις πανταχοῦ ἐστιν ὡς φύσει ἀπεριόριστος. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ψυχαὶ τῶν ἁγίων ἡνωμέναι εἰσὶ τῷ πανταχοῦ ὄντι Θεῷ καὶ τῇ πανταχοῦ οὔσῃ τοῦ Θεοῦ χάριτι, διὰ τοῦτο καὶ αὐταὶ διὰ τῆς πανταχοῦ οὔσης χάριτος τοῦ Θεοῦ, ᾗ ἥνωνται, πανταχοῦ γίνονται οὐ κατὰ φύσιν καὶ οὐσίαν· περιγραπταὶ γὰρ καὶ περιορισταὶ αὗται τῷ λόγῳ τῆς οὐσίας εἰσίν, ἀλλὰ κατὰ χάριν καὶ μέθεξιν θείαν.

Athos Library
Αγιορείτικη Βιβλιοθήκη

ὁ ἅγιος τὸν συγγενῆ του εἰς τὴν Ἀφρικήν, καὶ μεγάλως ἐθαύμασεν. Ὅθεν ὑπῆγε πάλιν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν, διηγούμενος καὶ τὸ θαῦμα εἰς τοὺς ἐκεῖ παρόντας· ἀκολούθως δὲ ἔγραψεν εἰς τὸν συγγενῆ του πῶς ἠκολούθησεν ἡ ὑπόθεσις, καὶ πῶς ὁ τοῦτον ἰατρεύσας εἶναι ὁ ἅγιος Ἀρτέμιος.

Ἄλλος χριστιανὸς ἔχων βάρος ἀνυπόφορον εἰς τὰ δίδυμα, ἐζήτει τὴν ἰατρείαν· ὁ δὲ ἅγιος Ἀρτέμιος ἐφάνη εἰς τὸν ὕπνον του καὶ λέγει αὐτῷ. Ἀδελφέ, ὕπαγε εἰς τὸν γείτονά σου Ἰωάννην τὸν χαλκέα καὶ βάλε τὴν κήλην τῶν διδύμων σου ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμωνά του, καὶ ἐὰν ἐκεῖνος κτυπήσῃ αὐτὴν δυνατὰ μὲ τὸ πυρωμένον σφυρίον του, εὐθὺς θὰ ἰατρευθῇς. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐφοβεῖτο νὰ κάμῃ τοῦτο ὡς ἐδυνηρόν. Ὅθεν πάλιν ἐφάνη ὁ ἅγιος εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ λέγει πάλιν τὰ αὐτά, ὁ δὲ ἀσθενὴς πάλιν ἐφοβεῖτο νὰ κάμῃ τοῦτο. Τότε ὁ ἅγιος καὶ τρίτον φανεὶς εἰς αὐτὸν τῷ λέγει. Πίστευσόν μοι, ἀδελφέ, ὅτι ἂν δὲν κάμῃς τοῦτο, ὅπερ σοὶ εἶπον, ποτὲ δὲν θὰ ἰατρευθῇς, ὁ δὲ ἀσθενὴς θέλων καὶ μὴ θέλων, ἐξ ἀνάγκης ὑπῆγεν εἰς τὸν χαλκέα, καὶ ἔβαλε τὸ σπάσιμόν του ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμωνα ἐκείνου. Βλέπων δὲ τὸ πεπυρωμένον σφυρίον ὅτι κατέβαινεν ἐπάνω εἰς τὸ σπάσιμόν του, ἐτραβίχθη ὀπίσω ἀπὸ τὸν φόβον του, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς τὸ σπάσιμον ἠφανίσθη καὶ τὸ σφυρίον ἐκτύπησεν ἐπάνω εἰς τὸν ξηρὸν ἄκμωνα. Ἐθαύμασαν δὲ καὶ οἱ δύο ὅτε χαλκεὺς καὶ ὁ ἀσθενὴς διὰ τὸ παράδοξον αὐτὸ θαῦμα, ὅθεν καὶ οἱ δύο ἐδόξασαν καὶ εὐχαρίστησαν ἐξ ὅλης καρδίας τὸν Θεόν, ὅστις ἐδόξασε τόσον τὸν μάρτυρά του Ἀρτέμιον.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλος χριστιανός, λαβὼν μὲ πίστιν θερμὴν ἔλαιον καὶ κηρία, ὑπῆγαινεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου. Καθ' ὁδὸν δὲ ἐρωτηθεὶς ἀπὸ ἕνα ράπτην, ποῦ ὑπάγει, ὁ χριστιανὸς μετ' εὐλαβείας ἀπεκρίθη, ὑπάγω εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου νὰ προσευχηθῶ. Καθὼς δὲ ὑπῆγε παρεμπρός, φωνάζει πάλιν ὁ ράπτης καὶ λέγει· ἀδελφέ, ὅταν ἐπιστρέψῃς ἀπὸ τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον, φέρε μοι μίαν κήλην τῶν διδύμων. Ἔλεγε δὲ τοῦτο περιγελῶν τὸν ἅγιον, διότι ἰατρεύει τὰ σπασίματα τῶν διδύμων. Ὁ δὲ χριστιανός, χωρὶς νὰ φροντίσῃ διὰ τὸν φλύαρον λόγον τοῦ ράπτου, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσεν ἡ θεία Λειτουργία, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἰκόν του. Περιπατοῦντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὸν δρόμον, ἤρχισαν νὰ καταβαίνωσι τὰ δίδυμά του, καὶ ἐπειδὴ ἐκατέβησαν πολύ, καὶ τὸ σπάσιμόν του ηὐξήθη, ἐνόησεν ὅτι διὰ τὸν περιγελαστικὸν λόγον ἐκεῖνον τοῦ ράπτου, ἔπαθε τὸ πάθος αὐτό. Ὅθεν μόλις καὶ μετὰ βίας ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ ἕως τὸ ἐργαστήριον τοῦ ράπτου, ἄπνους σχεδὸν ὢν ἀπὸ τοὺς πόνους καὶ ἄφωνος· ἐκατηγόρει λοιπὸν τὸν ράπτην καὶ τὸ σπάσιμον ἐδείκνυε καὶ ἐβεβαίωνεν, ὅτι κατ' ἄλλον τρόπον δὲν ἤθελε πάθη τοῦτο, ἂν αὐτὸς δὲν ἔλεγε τὰς φλυαρίας ἐκείνας καὶ τὰ ἄξια γέλωτος λόγια· ὅθεν ἐκ τούτου ἦλθον καὶ οἱ δύο εἰς λογομαχίας καὶ ἔριδας.

Οἱ δὲ παρευθέντες ἐκεῖ ἠρώτων νὰ μάθωσι τὴν αἰτίαν διὰ τὴν ὁποίαν μάχονται. Τότε ὁ πάσχων διηγήθη τὸν τρόπον καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους· θέλων δὲ νὰ δείξῃ καθαρῶς τὴν ἀλήθειαν, ὅτι μὲ ὑπερβολὴν ἠδικήθη ἀπὸ τὸν ράπτην, ἐσήκωσε μὲ θυμὸν τὰ φορέματά του, διὰ νὰ δείξῃ εἰς τοὺς ὁρῶντας τὸ σπάσιμον ὅπερ ἔπαθε, καί, ὦ τοῦ θαύματος! αὐτὸς μὲν εὗρεν ἑαυτὸν ὑγιῆ, ὁ δὲ ράπτης ἐφώναζεν, οὐαί μοι! καὶ ἔδειξεν εἰς ὅλους τὸ σπάσιμον τῶν διδύμων, ὅπερ τότε παρευθὺς συνέβη εἰς αὐτόν. Ὅλοι λοιπὸν οἱ παρευρευθέντες, ἰδόντες τὸ αἰφνίδιον τοῦ σπασίματος, καὶ ὅτι ἀπὸ τὸν χριστιανὸν ἐκεῖνον μετέβη τὸ πάθος εἰς τὸν ράπτην, ἔγιναν ἔκθαμβοι· καὶ εἰς μὲν τὸν Θεὸν καὶ τὸν τούτου μάρτυρα Ἀρτέμιον ἀνέπεμπον δόξαν καὶ εὐχαριστίαν, εἰς δὲ τὸν ράπτην ἔλεγον, μὴ λυπεῖσαι ἀδελφέ· δικαία εἶναι ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ, διότι ἐκεῖνο ὅπερ ἐζήτησες, ἐκεῖνο καὶ ἔλαβες· σπάσιμον ἐζήτησες, σπάσιμον καὶ ἔλαβες. Μὲ τοιοῦτον τρόπον δοξάζει καὶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν ὁ Θεὸς τοὺς θεράποντάς του. (Τὸν ἑλληνιστὶ αὐτοῦ βίον συνέγραψε Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή· «Μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ).

ΠΕΡΙ ΘΑΥΜΑΤΩΝ
ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΗΜΩΝ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ

Ἕνας καλόγηρος ἐκ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Σταυρονικήτα, ἐπῆγεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν νὰ ἀγκιστρεύσῃ ἰχθῦς. Ἀλλ' ὦ τοῦ θαύματος! τὸ ἄγκιστρον ἐτράβηξεν ἀντὶ ἰχθύος, τὴν εἰκόνα τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου· λαμβάνων αὐτὴν μετ' εὐλαβείας πηγαίνει εἰς τὴν κάβια του καὶ τὴν τοποθετεῖ εἰς τὸ ἀνῆκον μέρος. Αὐτὸς ὅμως ἐφούμαρε τσιγάρο, τὸ ὁποῖον ἡ Κυρία Θεοτόκος δὲν ἤθελε. Μίαν ἡμέραν ἀκούει φωνὴν ἐκ τῆς ἁγίας εἰκόνος λέγουσαν· αἰ γέρων! παῦσε τὸ κάπνισμα· αὐτὸς ὅμως ἐξακολουθοῦσε καπνίζων. Ἡ Κυρία Θεοτόκος μὴ ἀνεχομένη τὴν βρῶμα τοῦ καπνοῦ, τοῦ λέγει καὶ ἐκ δευτέρου· αἰ γέρων· ἢ ἐσὺ θὰ παύσῃς τὸ κάπνισμα ἢ ἐγὼ θὰ φύγω. Αὐτὸς ἐκ τῆς κακῆς συνηθείας τοῦ καπνοῦ ἢ μᾶλλον ἀνευλαβείας δὲν ἠμποροῦσε νὰ τὸ παραττήσῃ, καὶ καταφεύγει εἰς πνευματικὸν καὶ ἐξομολογεῖται καὶ τοῦ λέγει. Ἐπειδὴ δὲν ἠμπορῶ νὰ κόψω τὸν καπνό, πάρτε ἐσεῖς τὴν εἰκόνα. Παίρνει ὁ πνευματικὸς τὴν ἁγίαν καὶ θαυματουργὸν ἱερὰν αὐτὴν εἰκόνα καὶ τὴν πηγαίνει εἰς τὸν ἅγιον Πέτρον τὸν Ἀθωνίτην, ὅπου βρίσκεται μέχρι σήμερον.

Ἕτερον θαῦμα

Ἕνας μοναχὸς ἐκ τῆς ἁγίας Ἄννης, εἶχεν ὑποτακτικὸν φιλάσθενον, καὶ ἐπειδὴ ὁ Γέροντας ἐκ τῆς καλῆς του διαγωγῆς τὸν ἀγαποῦσε πολύ, ἀγόρασε μίαν κατσίκα καὶ λαθραίως τὴν ἐπῆγε εἰς τὸ σπίτι του, (πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὡς θηλυκὸν δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος) ἀλλ' ὦ τοῦ θαύματος! ἀντὶ γάλακτος, ἔβγαζε αἷμα ἡ κατσίκα.

Ἕτερον θαῦμα ἐξαίσιον

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως Βασιλείου τοῦ Πορφυρογεννήτου, ὅστις ἔλαβε τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας Ῥωμαίων ὁμοῦ μετὰ τοῦ αὐταδέλφου αὐτοῦ Κωνσταντίνου, Πορφυρογεννήτου καὶ αὐτοῦ καλουμένου, υἱῶν Ῥωμανοῦ τοῦ νέου, ἔν ἔτει σωτηρίῳ ἐνεακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ (980), Νικολάου δὲ τοῦ Χρυσοβέργη Πατριαρχοῦντος ἐν ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου ϛυϞ (6490),

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

κατὰ τὴν Σκήτην τῶν Καρυῶν.(*) Ἐκεῖ πλησίον ἐν τῷ «λάκκῳ τοῦ Ἄδειν» καλουμένου, εἰς τὴν τοποθεσίαν τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος, εὑρίσκοντο τὸ πάλαι καὶ νῦν κελλία ἡσυχαστῶν διάφορα. Εἰς ἕνα γοῦν τῶν κελλίων τούτων, ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τῆς Κοιμήσεως τῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, ἐκατοίκει ἕνας ἱερομόναχος γέρων καὶ ἐνάρετος μετ' ἄλλου ὑποτακτικοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο συνήθεια νὰ γίνεται ἀγρυπνία κάθε Κυριακὴν εἰς τὴν ρηθεῖσαν τοῦ Πρωτάτου Σκήτην, κατὰ τὸ ἑσπέρας ἑνὸς Σαββάτου, θέλοντας νὰ ὑπάγῃ ὁ προρρηθεὶς γέρων εἰς τὴν ἀγρυπνίαν, λέγει τῷ μαθητῇ αὐτοῦ. Τέκνον, ἐγὼ μὲν ὑπάγω διὰ νὰ ἀκούσω τὴν ἀγρυπνίαν, ὡς συνήθως, σὺ δὲ μεῖνον εἰς τὸ κελλίον καὶ ὡς δύνασαι ἀνάγνωθι τὴν ἀκολουθίαν σου καὶ οὕτως ἀπῆλθεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ ἑσπέρα παρῆλθεν, ἰδοὺ κρούει τις τὴν θύραν τοῦ κελλίου· ὁ δὲ ἀδελφὸς ἔδραμε, τὴν ἄνοιξε καὶ βλέπει ὅτι ἦτο ξένος μοναχός, ἀγνώριστος εἰς αὐτόν, ὅστις εἰσελθών, ἔμεινεν εἰς τὸ κελλίον τὴν νύκτα ἐκείνην.

Ἐν τῇ ὥρᾳ δὲ τοῦ Ὄρθρου, ἀναστάντες, ἔψαλλον καὶ οἱ δύο τὴν ἀκολουθίαν. Ὅταν δὲ ἦλθον εἰς τὴν Τιμιωτέραν, ὁ μὲν ἐντόπιος μοναχός, ἔψαλλε μόνον «τὴν Τιμιωτέραν τῶν Χερουβίμ» καὶ καθεξῆς ἕως τέλους, τὸν συνήθη δηλαδὴ καὶ παλαιὸν ὕμνον τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ ποιητοῦ. Ὁ δὲ ξένος ἐκεῖνος μοναχός, κάμνοντας ἄλλην ἀρχὴν τοῦ ὕμνου, ἔψαλλεν οὕτως, «Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς, μακαρίζειν σε τὴν Θεοτόκον, τὴν ἀειμακάριστον καὶ παναμώμητον καὶ Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν», εἶτα ἐσύναψε καὶ τὴν Τιμιωτέραν μέχρι τέλους. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἐντόπιος μοναχὸς, ἐθαύμασε καὶ λέγει πρὸς τὸν φαινόμενον ξένον· ἡμεῖς ψάλλωμεν μόνον τὴν Τιμιωτέραν, τὸ δὲ ἄξιόν ἐστιν, οὐδέποτε ἠκούσαμεν, οὔτε ἡμεῖς οὔτε οἱ πρωτύτεροι ἀπὸ ἡμᾶς. Ἀλλὰ παρακαλῶ σε ποίησον ἀγάπην καὶ γράψον καὶ εἰς ἐμένα τὸν ὕμνον τοῦτον, διὰ νὰ τὸν ψάλλω καὶ ἐγὼ εἰς τὴν Θεοτόκον. Ὁ δὲ ἀποκριθείς, φέρε μοι, τοῦ λέγει μελάνι καὶ χαρτὶ διὰ νὰ τὸν γράψω. Ὁ ἐντόπιος· δὲν ἔχω τοῦ λέγει, οὔτε μελάνι, οὔτε χαρτί. Καὶ ὁ φαινόμενος ξένος· φέρε μοι τοῦ εἶπε μίαν πλάκα. Ὁ δὲ μοναχὸς δραμὼν, εὗρε πλάκα καὶ τοῦ τὴν ἔφερε. Λαβὼν δὲ ταύτην ὁ ξένος, ἔγραψεν ἐπάνω εἰς αὐτὴν μὲ τὸν ἑαυτοῦ δάκτυλον τὸν ρηθέντα ὕμνον, τὸ Ἄξιόν ἐστιν, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! τόσον βαθέως ἐχαράχθησαν τὰ γράμματα ἐπάνω εἰς τὴν σκληρὰν πλάκα, ὡσὰν νὰ ἐγράφησαν ἐπάνω εἰς πηλὸν ἁπαλώτατον. Εἶτα λέγει τῷ ἀδελφῷ. Ἀπὸ τὴν σήμερον καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, οὕτω νὰ ψάλλετε καὶ σεῖς καὶ ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι. Καὶ ταῦτα εἰπών, ἔγινεν ἄφαντος· ἦτο γὰρ ἅγιος Ἄγγελος ἀπεσταλμένος ἀπὸ Θεοῦ, διὰ νὰ ἀποκαλύψῃ τὸν ἀγγελικὸν ὕμνον τοῦτον, καὶ τῇ Μητρὶ τοῦ Θεοῦ πρεπωδέστατον· μᾶλλον δὲ ἦτο ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ ὡς ρηθήσεται ἔμπροσθεν.

(*) Θεοδώρητος Ἀρχιμανδρίτης καὶ Προηγούμενος τῆς ἱερᾶς Μεγίστης Λαύρας, ὁ καὶ τῆς Κοινοβιακῆς μονῆς Ἐσφιγμένου Ἡγούμενος ὕστερον χρηματίσας, ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις, εὗρεν εἰς πολλὰ σῳζόμενα χειρόγραφα, ὅτι ἔγινε τὸ τοιοῦτον θαῦμα διελθὼν αὐτὰ ἐπιμελῶς· ζηλωτὴς καὶ φιλομαθής, καὶ ἱεροδιδάσκαλος.

Ἀφοῦ δὲ ἦλθεν ἀπὸ τὴν ἀγρυπνίαν ὁ γέροντας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κελλίον, ἀρχίζει ὁ ὑποτακτικὸς αὐτοῦ νὰ ψάλλῃ τὸ ἄξιόν ἐστιν γηθοσύνως, καθὼς παρὰ τοῦ Ἀγγέλου ἐδιδάχθη. Ὁ δὲ γέρων ταῦτα ἀκούσας καὶ ἰδὼν τὴν πλάκα, ἔμεινεν ἐκστατικὸς διὰ τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον· καὶ λοιπὸν λαβόντες καὶ οἱ δύο τὴν ἀγγελοχάρακτον ἐκείνην πλάκα, εἰσῆλθον εἰς τὸ Πρωτᾶτον καὶ δείξαντες αὐτὴν εἴς τε τὸν πρῶτον τοῦ ἁγίου Ὄρους, καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς γέροντας τῆς κοινῆς συνάξεως ἐδιηγήθησαν εἰς αὐτοὺς ἅπαντα τὰ γενόμενα. Οἱ δὲ δοξάσαντες ὁμοφώνως τὸν Θεὸν καὶ εὐχαριστήσαντες τὴν Κυρίαν Θεοτόκον διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα, κοινῇ ψήφῳ, ἐκλέξαντες ἀπέστειλαν γέροντας ὁμοῦ μὲ τὴν πλάκα, καὶ γράμματα πρὸς τὸν εὐσεβῆ βασιλέα καὶ οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, διαλαμβάνοντα ἀκριβῶς ὅλην τὴν ἄνωθεν διήγησιν, καὶ ἅπασαν τὴν ὑπόθεσιν τοῦ τοιούτου τερατουργήματος.

Ταῦτα μαθόντες ὅ τε βασιλεὺς καὶ Πατριάρχης Σισίνιος, διότι ὁ Νικόλαος ἐκοιμήθη καὶ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον αὐτὸς ὁ Σισίνιος ἐκ Μαγίστρου, ἄνθρωπος λόγιος, ἰατρὸς ἐπιστήμων, ὅστις διὰ ἐγκυκλίων ἐπιστολῶν ὥρισε πανταχοῦ εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην νὰ ψάλλεται εἰς τὰς ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων ὁ ἀγγελικὸς οὗτος ὕμνος ἐνταῖς ἀκολουθίαις, καὶ εἰς τὴν ἱερὰν λειτουργίαν. Ἡ δὲ ἁγία εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, ἧς ἔμπροσθεν ἐμελουργήθη ὁ ἀγγελικὸς οὗτος ὕμνος, μετεκομίσθη εἰς τὸν μέγιστον ναὸν τοῦ Πρωτάτου ἀπὸ τοὺς πατέρας τοῦ Ὄρους, ἵνα σῴζεται καὶ εἶναι τιμωμένη εἰς ἄϊδιον μνήμην τοῦ θαύματος, καὶ ἐθρονίσθη ἔνδον τοῦ ἱεροῦ βήματος, ἐπάνω τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου, καθὼς ἕως τὴν σήμερον σῴζεται. Τὸ δὲ κελλίον ἐκεῖνο ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν νὰ ὀνομάζηται «ἄξιόν ἐστιν,» ὁ δὲ λάκκος ἐκεῖνος ἐκλήθη λάκκος τοῦ «ἄδειν», ἤτοι τοῦ ψάλλειν· ὅτι εἰς τὸ ἐν λάκκῳ κελλίον ἐμελουργήθη καὶ ἐψάλλη παρὰ τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ ὁ θεομητροπρεπὴς οὗτος ὕμνος.

Καὶ ἐπειδὴ τὸ θαῦμα τοῦτο συνέβη κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ἡμέραν τοῦ Ἰουνίου μηνός, κατὰ ταύτην ἑώρταζον καὶ οἱ παλαιοὶ ἁγιορεῖται, καὶ ἐξαιρέτως οἱ Καρυῶται τὴν μνήμην τοῦ τοιούτου θαύματος, ἑορτιον ἡμέραν τῆς Θεοτόκου ἄγοντες, ἂν καὶ μὲ τὴν πολυκαιρίαν ὑπέφερεν ὀπὸ καιρικὰς περιστάσεις, ἡμελήθη καὶ ἠστοχήθη τελείως. Ἡ τοιαύτη δὲ ἑορτὴ κατ' ὀφειλὴν ἀπαραίτητος τυγχάνει νὰ ἐκτελεῖται παρ' ἡμῶν, εὐχαριστήρια τῇ Πανυμνήτῳ Λεσποίνῃ ἀποδιδόντων· ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν δεκάτην πρώτην ἑώρταζον τὴν Δέσποιναν Θεοτόκον, ἵνα μὴ μένῃ καὶ ὁ αὐτουργὸς τοῦ τοιούτου θαύματος ἀγέραστος, ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ, τούτου ἕνεκα, ἐθέσπισαν νὰ ἑορτάζεται τῇ δεκάτῃ τρίτῃ τοῦ Ἰουλίου μηνός, τὸ ὁποῖον μὲ τὴν πολυκαιρίαν ἀστοχήθη καὶ αὐτό, ὡς καὶ τὸ πρῶτον διὰ τὸ ὁποῖον ἀποροῦσι πολλοὶ ξένοι· ἐντεῦθεν ἑορτάζεται ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ τῇ ιγ'. τοῦ Ἰουλίου, ὅτι ἡ εἰς τὰ τῆς τοιαύτης συνάξεως, ὡς γνωστὴ οὖσα καὶ πασίδηλος τότε παρὰ τῶν ἁγιορειτῶν, δὲν ἐγράφη ἐν τοῖς μηναίοις· ἐ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τάχθη δὲ εἰς τὸν Ἰούλιον μῆνα, ἐπειδὴ εἰς τὸν Ἰούνιον εἶναι ἡ νηστεία τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ ψάλλεται ἀλληλούϊα. Ἵνα γοῦν μὴ καταργοῦντες τὰ μεσώρια, καὶ γίνεται κατάλυσις τῆς νηστείας, τούτου ἕνεκα τὴν μὲν ἑορτὴν τοῦ ᾄδειν ἔταξαν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ὅπου καὶ συνέβη τὸ θαῦμα, τὴν δὲ σύναξιν τοῦ Γαβριήλ, μετέθεσαν εἰς τὰς ιγ'. τοῦ Ἰουλίου μηνός.

Καθὼς γὰρ ἐν τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ ἑορτάζεται διὰ τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Παρθένου, οὕτω καὶ νῦν, οἱ τότε πατέρες ἐτέλουν σύναξιν καὶ λειτουργίαν κατ' ἐνιαυτόν, εἰς τὸν ρηθέντα λάκκον τὸν ἐπωνομαζόμενον ᾄδειν (ψάλλειν) εἰς μνήμην τοῦ θαύματος, τιμῶντες καὶ δοξάζοντες τὸν Ἀρχάγγελον Γαβριήλ, ὅστις καθὼς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἐστάλη ὁ ἔνθεος ὑμνολόγος τῆς Θεοτόκου καὶ τροφεὺς καὶ διακονιτὴς καὶ χαροποιὸς αὐτῆς Εὐαγγελιστής, οὕτως ὑπηρέτησε καὶ εἰς τὸ νὰ ἀποκαλύψῃ τὸν ὅσιον Θεομητορικὸν τοῦτον ὕμνον ὡς αὐτῷ μόνῳ κατὰ πάντα πρεπούσης τῆς τοιαύτης διακονίας.

Καὶ πάλαι μὲν ὁ Δεσπότης τῶν ὅλων Θεός, ἔδωκε τὰς δέκα ἐντολὰς εἰς τοὺς Ἑβραίους γεγραμμένας μὲ τὸν ἑαυτοῦ ἄρατον (ἂν εἶναι νὰ εἰποῦμεν) δάκτυλον ἐπάνω εἰς τὰς δύο λιθίνας πλάκας· τώρα δὲ ὁ Ἄρχων τῶν τοῦ Θεοῦ Ἀγγέλων, ἔδωκεν εἰς ὅλους τοὺς ὀρθοδόξους, τὸν πλέον γλυκύτερον καὶ ἐρασμιώτερον ὕμνον τῆς Μητρὸς τοῦ Θεοῦ, γεγραμμένον εἰς λιθίνην πλάκα, μὲ τὸν Ἀρχαγγελικὸν αὐτοῦ δάκτυλον.

Βλέπε δὲ πῶς ἐπληρώθη καὶ ἡ προφητεία τοῦ θείου Γαβριὴλ, ὅπου εἶπε νὰ ψάλλωσι τὸν ὕμνον τοῦτον ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι, διότι τόσον κοινός, καὶ τόσον ποθητὸς ἐγένετο ὁ ἀγγελοσύνθετος οὗτος ὕμνος εἰς ὅλους τοὺς ὀρθοδόξους, ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ μικρὰ παιδάρια τῶν χριστιανῶν, ἠξεύρουν νὰ τὸν ψάλλουν μεγαλοφώνως τὴν σήμερον, μὲ μεγάλην χαρὰν τῆς καρδίας των, εἰς δόξαν τῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας.

Θαύματα ὅπου ἐτέλεσεν ἡ Θεοτόκος διὰ τῆς εἰκόνος

α' Ὅταν οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι ὅσιοι καὶ σημειοφόροι πατέρες μετεκόμησαν ταύτην τὴν ἱερὰν καὶ θαυματόβρυτον εἰκόνα τῆς Θεοτόκου τὴν καλουμένην «ἄξιόν ἐστιν» καὶ τὴν ἐθρόνισαν εἰς τὸ ἱερὸν σύνθρονον τοῦ ἁγίου βήματος ἐνάδυτοις τοῦ μεγίστου ναοῦ τοῦ Πρωτάτου, διετάξαντο καὶ ἐθέσπισαν, ἵνα ἀπαραιτήτως ἐξέρχεται εἰς τὴν κοινῶς τελουμένην λιτανείαν, κατὰ τὴν δευτέραν τῆς Διακαινησίμου, εἰς ἁγιασμὸν τῆς περιοχῆς τῆς τῶν Καρυῶν σκήτης καὶ τῶν πέριξκελλίων, καὶ νὰ συνάζωνται πάντες οἱ μοναχοὶ Καρυῶν, ἢ κελλίων εἰς τὴν ἱερὰν αὐτῆς προοπομπήν, προπέμποντες αὐτὴν εὐλαβῶς μετὰ φωτοχυσίας καὶ θυμιαμάτων ψάλλοντες καὶ περιερχόμενοι, ὅλου τοῦ ἱερατείου ἐνδεδυμένου τὰς ἱερὰς αὐτοῦ στολὰς καὶ συνακολουθούντων τῶν λοιπῶν λιτανευόντων. Ἐθέσπισαν δὲ νὰ γίνεται ἑτοιμασία τραπέζης πλουσιοπαρόχου, διὰ νὰ φιλεύονται πάντες οἱ συνακολουθοῦντες τῇ ἱερᾷ λιτῇ, καὶ ὅσοι ξένοι καὶ πτωχοὶ ἂν εὑρεθῶσιν, εἰς δόξαν τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος Ζωοδόχου Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ εἰς τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῆς Παντανάσσης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου Μητρὸς αὐτοῦ. Ἡ καλὴ καὶ ἐπαινετὴ αὕτη παράδοσις ἐφυλάχθη καὶ διετηρήθη ἀλληλοδιαδόχως εἰς ἔτη πάμπολλα, καὶ ἄχρι τοῦ νῦν χάριτι θείᾳ. Ἀλλ' ὁ φθονῶν τὰ καλὰ πάντοτε καὶ ἀμαυρῶν αὐτὰ, ὁ μισόκαλος, συνήργησέ ποτε νὰ ἐμποδίσῃ τὸ τοιοῦτον καλόν, ἵνα στερήσῃ τοῦ μισθοῦ τοὺς ποιοῦντας τὴν τοιαύτην φιλίαν καὶ νὰ χαυνώσῃ τὸν ζῆλον τῆς κοινῆς συνάξεως καὶ παύσῃ τοῦ λοιποῦ ἡ λιτανεία καὶ ἡ περιφορὰ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος ταύτης.

β'. Κατὰ τὸ 1488 ἔτος (*) κατὰ σατανικὴν ἐνέργειαν τέσσαρες μοναχοὶ κατοικοῦντες εἰς τὸ κονάκιον τῆς ἱερᾶς μονῆς Διονυσίου, παρέβησαν ταύτην τὴν παράδοσιν καὶ διάταξιν τῶν παλαιῶν ἐκείνων πατέρων, καὶ ὅταν ἡ λιτανεία τῆς ἁγίας ταύτης εἰκόνος ἐγένετο καὶ συνελιτάνευον πάντες οἱ ἀδελφοί, τότε οἱ ἀνωτέρω τέσσασες μοναχοὶ Διονυσιᾶται, βλέποντες αὐτούς, οὐχὶ μόνον ἔκλεισαν τὸ κονάκιον καὶ ἐκρύβησαν καὶ οὔτε ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν τῆς ἁγίας εἰκόνος, ἀλλ' οὔτε τοὺς λιτανεύοντας ἐφίλευσαν κατὰ τὴν συνήθειαν, φάγους καὶ οἰνοπότας αὐτοὺς καλοῦντες, καὶ τὴν παράταξιν τῆς λιτανείας παράνομον εἶναι ἔλεγον. Τί δὲ ἡ Κυρία Θεοτόκος ἐνήργησεν εἰς τοὺς παραβάτας ἐκείνους; ἀκούσατε.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἑσπέραν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ δείπνου, αἰφνιδίως κατέβροχὴ ραγδαία ἠνωμένη μὲ χάλαζαν, οἱ δεμοναχοὶ σηκωθέντες ἀπὸ τὴν τράπεζαν, ἔκραζον ἔμφοβοι τό, Κύριε ἐλέησον, καὶ οὕτως εἰς ὕπνον ἐτράπησαν. Τὸ δὲ πρωῒ ἐξεγερθέντες τοῦ ὕπνου, ὢ τοῦ θαύματος! βλέπουν ὀργὴν μεγάλην εἰς αὐτοὺς γενομένην, εὗρον γὰρ ἠφανισμένους τοὺς κήπους, τοὺς ἀμπελῶνας καὶ πάσας τὰς ὀπώρας καὶ καρποὺς αὐτῶν· τὸ δὲ θαυμασιώτερον ἦτο, ὅτι ἡ φθορὰ αὕτη καὶ ὁ ἀφανισμὸς δὲν ἔγεινεν εἰς κανένα ἄλλο κελλίον ἀπὸ τὰ γειτονεύοντα, εἰμὴ μόνον εἰς τὸ ἰδικόν τους. Ὅθεν ἐγνώρισαν καθαρῶς, ὅτι ἡ θεήλατος ἐκείνη πληγὴ καὶ παιδεία, δὲν ἠκολούθησεν εἰς αὐτοὺς δι' ἄλλο, πάρεξ διὰ τὴν παράβασιν τῆς ἀρχαίας παραδόσεως τῶν θεσπεσίων πατέρων, καὶ διὰ τὴν περιφρόνησιν τῆς λιτανείας τῆς ἁγίας εἰκόνος τῆς Θε-

(*) Κατὰ παραδρομὴν ὁ ἀντιγραφεὺς τῶν κωδίκων ἐσφαλμένως ὑπέλαβεν ὅτι ὁ ἐπὶ Βαγιαζίτ ἀκμάσας Νήφων ὁ Β'. Πατριάρχης, τρὶς ἀνελθὼν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εἶναι σύγχρονος τοῦ Σουλτάνου τούτου. Ὡς καταφαίνεται ὅμως ἐκ τῆς ἱστορικῆς ἀναγραφῆς, ὁ πατριάρχης Νήφων ὁ Β'. πατριαρχεύσας τὸ πρῶτον ἀπὸ τοῦ 1486—1489 καὶ τὸ δεύτερον ἀπὸ τοῦ 1497—1498, ἐκλήθη διὰ τρίτην φορὰν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῷ 1502 ὅτε ἐφησύχαζεν εἰς Βλαχίαν, ἀλλὰ δὲν ἐδέχθη τὸ προσενεχθὲν εἰς αὐτὸν ὕπατον τῆς Ὀρθοδοξίας ἀξίωμα. Εἶναι δὲ μεμαρτυρημένον ἱστορικῶς ὅτι ὁ σουλτάνος Βαγιαζὶτ ἄρξας ἀπὸ τοῦ 1446—1512 ἦτο σύγχρονος τοῦ προμνησθέντος πατριάρχου διαδεχθεὶς τὸν Πατέρα του Μωάμεθ τὸν Β'. τὸν πορθητὴν καὶ καθαιρεθεὶς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του Σελὶμ τοῦ Α'. ὅστις τὸν ἐδηλητηρίασε μεταβαίνοντα ἵνα ἡσυχάσῃ εἰς τὸ Διδυμότειχον.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

οτόκου.

Ὅθεν ἀπελθόντες εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Διονυσίου, ἀνήγγειλαν εἰς τοὺς πατέρας ἅπαντα τὰ γενόμενα· ὁ δὲ Παναγιώτατος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἅγιος Νήφων, εὑρισκόμενος τότε εἰς αὐτὸ τὸ μοναστήριον, καὶ ἀκούσας ταῦτα, ὠργίσθη διὰ τὴν ἀπείθειαν καὶ ἀγνωσίαν τῶν μοναχῶν ἐκείνων, καὶ βαρὺν κανόνα καὶ ἐπιτίμιον ἔδωκεν εἰς αὐτούς, εἰπὼν καὶ παράδειγμα τοιοῦτον. Ἐὰν οἱ μαθηταὶ Θεοδοσίου τοῦ κοινοβιάρχου ἡμάρτησαν μεγάλως καὶ ἔγειναν αἴτιοι νὰ ἀφανισθῇ ὅλον τὸ δηνάριον τοῦ μοναστηρίου, διότι ἐκατεφρόνησαν τὸν λόγον τοῦ γέροντος αὐτῶν καὶ παρέβησαν αὐτόν, πόσον μᾶλλον ἐσεῖς ἀδελφοί, μεγάλως ἡμαρτήσατε, παραβάντες τόσων ἁγίων πατέρων νομοθεσίας καὶ παράδοσιν; Ὅθεν διὰ τὴν τοιαύτην παράβασίν σας, ἰδοὺ ὅπου σᾶς ἔφθασεν ἡ ὀργὴ τῆς Θεοτόκου, καὶ οὐ μόνον ἐχάσατε τὴν κυβέρνησιν τοῦ οἴκου σας, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀρὰς τῶν ἁγίων πατέρων εἰς ἑαυτοὺς ἐπεσπάσατε. Διὰ νὰ διορθώσετε νῦν τὸ σφάλμα σας, τοῦτο ποιήσατε· τὸ ἐλευσόμενον ἔτος, λάβετε διακονίαν φαγητῶν καὶ οἶνον ἐκ τοῦ μοναστηρίου καὶ φιλεύσατε τοὺς λιτανεύοντας, καὶ ἀναπαύσατε αὐτοὺς κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ ζητήσατε ἀπὸ ὅλους συγχώρησιν· καὶ προσέχετε εἰς τὸ ἑξῆς, ἵνα μὴ ἄλλοτε ποιήσετε τοῦτο· Ὅθεν οὕτω ποιήσαντες οἱ παραβάται ἐκεῖνοι, τὸ ἐρχόμενον ἔτος, ἔπεσον ἀσκεπεῖς καταγῆς ἔξωθεν ὅλων τῶν λιτανευόντων ἐξομολογούμενοι τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν καὶ οὕτως ἔλαβον τὴν συγχώρησιν.

γ΄ Καὶ ἄλλο δὲ παρόμοιον θαῦμα τῆς Πρωταϊτίσσης ταύτης εἰκόνος ἔγινε τοιουτοτρόπως.

Κατὰ τοὺς ὑστέρους καιροὺς οἱ πατέρες καὶ οἱ μοναχοὶ τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς τοῦ Κουτλουμουσίου, συνεργείᾳ τοῦ μισοκάλου ἠθέλησαν νὰ ἀθετήσουν τὴν ἀνωτέρω ἀρχαίαν παράδοσιν τῶν τοῦ Ὄρους πατέρων, καὶ ἔστησαν πεῖσμα νὰ μὴ συμπορεύωνται καὶ αὐτοὶ ὡς οἱ λοιποὶ ἀδελφοὶ εἰς τὴν λιτανείαν τῆς εἰκόνος ταύτης λέγοντες τάχα, ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ἀπὸ μοναστήριον μεγάλο καὶ πρέπει νὰ λιτανεύωμεν χωριστά, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ μοναστήρια, ὅθεν οὐ ποιοῦμεν τὴν λιτανείαν ταύτην. Καὶ λοιπὸν ἐχώρισαν ἑαυτοὺς ἀπὸ τοὺς ἄλλους μοναχοὺς τῶν Καρυῶν, καὶ τῶν πέριξ κελλίων, τῶν λιτανευόντων μετὰ τῆς ἁγίας εἰκόνος ταύτης.

Ταῦτα μὲν οἱ παραβάται ἐποίησαν, ἀλλ' εὐθέως ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου ἀνέβη ἐπ' αὐτούς, διότι αἱφνιδίως ἐλθόντες κλέπται καὶ ἀλλόφυλοι, τόσον διὰ θαλάσσης ὅσον καὶ διὰ ξηρᾶς, κατέκαυσαν τὸ καράβιον τῶν Κουτλουμουσιανῶν καὶ τὸν ἀρσανὰν αὐτῶν ἐνεπύρισαν καὶ πάντα τὰ ἄλλα αὐτῶν ὑποστατικὰ τῷ πυρὶ παρέδωκαν. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα ἠκολούθησαν εἰς αὐτούς, ἀλλὰ καὶ πολλαὶ ἄλλαι πληγαὶ καὶ παιδεῖαι ἐπενέβησαν εἰς αὐτούς, καὶ στενοχωρούμενοι ἐμνήσθησαν τὴν παράβασιν ὅπου ἔκαμαν καὶ ἐταπεινώθησαν· ταπεινωθέντες δὲ καὶ μετανοήσαντες, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν ἀρχαίαν τάξιν τῶν πατέρων. Ὅθεν καὶ ἠνώθησαν οἱ ἱερεῖς αὐτῶν μετὰ τῶν λοιπῶν ἱερέων καὶ συνελιτάνευον καὶ αὐτοὶ μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν καθὼς καὶ πρότερον.

δ' Ἀλλὰ καὶ πάλιν ὕστερον οἱ αὐτοὶ Κουτλουμουσιανοὶ πατέρες μεταστραφέντες εἰς τόξον στρεβλόν, κατὰ τὸν ψαλμῳδόν, ἠθέτησαν ἐκ δευτέρου τὴν ἀνέκαθεν παράδοσιν τῶν ἱερῶν πατέρων, τὴν περὶ λιτανείας τῆς Θεοτόκου διορισθεῖσαν καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἄλλο θαῦμα ἐποίησε κατ' αὐτῶν ἡ θαυματουργὸς αὕτη τῆς παντανάσσης εἰκών. Ὅταν γὰρ οἱ ῥηθέντες ἀδελφοὶ παραβάται πάλιν ἐφάνησαν, ἔλαβον παρὰ τῆς Θεοτόκου χείρονα τῶν προτέρων κακά, διότι οὐχὶ μόνον κατεκρημνίσθη ἡ νεόκτιστος τράπεζα τῆς μονῆς αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα τείχη καὶ κτίρια τὰ ἔσωθεν ὄντα καὶ ἔξωθεν τοῦ μοναστηρίου κατέπεσαν αἰφνιδίως ὡς τὰ τῆς Ἰεριχοῦς καὶ κατεκρημνίσθησαν. Ὅθεν τόσον ἐκ τῆς προτέρας ὅσον καὶ ἐκ τῆς δευτέρας ταύτης παιδείας ἐλθόντες εἰς αἴσθησιν, ἐγνώρισαν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν.

«Κύριε, εἶπον· ἐν θλίψεσι ταύταις ἐμνήσθημέν σου, ὅθεν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς Κύριε, (εἶπον) ὑποσχόμεθα νὰ μὴ τολμήσωμεν ἄλλοτε, οὔτε ἡμεῖς οὔτε οἱ μεθ' ἡμᾶς μεταγενέστεροι ποιῆσαι τοιαύτην παράβασιν. Τελευταῖον δὲ μεμφόμενοι ἑαυτούς, ἐπρόσθεσαν καὶ τὰ κατανυκτικὰ ἐκεῖνα λόγια, ὅπου οἱ τρεῖς παῖδες εἶπον ἐν τῇ καμίνῳ, λέγοντες μετὰ συντετριμμένης καρδίας. «Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησας ἡμῖν, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινά, καὶ εὐθεῖαι αἱ ὁδοί σου, καὶ πᾶσαι οἱ κρίσεις σου ἀληθεῖς, καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας κατὰ πάντα, ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν (καὶ ἐπὶ τὸ Κουτλουμούσιον, τὴν ἱερὰν μονὴν τῶν πατέρων ἡμῶν)· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐπήγαγες ταῦτα πάντα ἐφ' ἡμᾶς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ᾠδῆς.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τοιαῦτα θαυμάσια ἐνήργησεν ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἡ θαυματουργὸς αὕτη τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου εἰκών, καὶ τοιαύτας παιδείας ἐποίησε κατὰ τῶν ἀθετούντων τὴν παράδοσιν τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων, τῶν ἀτιμαζόντων τὴν ἱερὰν αὐτῆς λιτανείαν. Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς τὴν σήμερον ἂς προσέχωμεν ἀδελφοί, νὰ φυλάττωμεν τὰς παραδόσεις ὅπου ἐλάβομεν παρὰ τῶν θείων πατέρων, ἵνα μὴ πάθωμεν τὰ ὅμοια. Ἂς σώζωμεν τὸν ζῆλον ὃν οἱ θεῖοι ἐκεῖνοι πατέρες εἶχον καὶ ἐφύλαττον τὴν ἀκρίβειαν τῆς μοναδικῆς πολιτείας, καὶ ἔλαμπον μὲ τὰς ἀκτῖνας τῆς πνευματικῆς ὡραιότητος, καὶ ἐφώτιζον τὸν κόσμον, λαμπρύνοντες τοὺς πιστοὺς μὲ τὴν θείαν ἔξαρσιν καὶ ἐπλεονάζοντο οἱ πνευματικοὶ θησαυροί, ἐξήπτετο δὲ ἡ ἔφεσις τῆς οὐρανίας μακαριότητος εἰς τῶν πιστῶν τὰς καρδίας, ἐξορίζουσα πόρρω τῶν φθαρτῶν τὴν τερπνότητα, καὶ ἐποθεῖτο ἡ μνήμη τῆς ἀπολαύσεως τοῦ Θεοῦ, ἐμισεῖτο δὲ πᾶσα κακία ἀντίθεος. Ἡ δὲ ἡμετέρα κατάστασις εὑρίσκεται ἀσύμφωνος πάντως μὲ τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν, δεικνύουσα τὴν μοναδικὴν κατάστασιν ἐστερημένην τοῦ ἐνθέου ἐκείνου ζήλου καὶ τῶν χαρίτων τῆς πνευματικῆς δυνάμεως, ὅθεν κατήντησεν εἰς μαρασμὸν τὴν ἀξίαν, καὶ ἐλάττωσιν τῆς τοῦ ἐπαγγέλμα-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τος ἐπιδόσεως. Ἂς ἀναπολήσωμεν ἀδελφοί, εἰς ποίαν θεάρεστον καὶ ὑψηλὴν πολιτείαν εὑρίσκετο ἡ ἱερὰ αὕτη Σκήτη τῶν Καρυῶν, καὶ τίνες ὅσιοι καὶ Θεοφόροι σημειοφόροι πατέρες ἐκατῴκουν, ἀγωνιζόμενοι καὶ πολιτείαν ἰσάγγελον διάγοντες οἱ οὐρανόφρονες, καὶ θεοφανείας καὶ ἀγγελικῆς συνομιλίας ἀξιούμενοι, ὡς ἠκούσαμεν περὶ τοῦ ἁγίου ἐκείνου Γέροντος καὶ ὑπηκόου αὐτοῦ ὑποτακτικοῦ, οὐ μόνον τότε ὅπου ἔλαμπε πανιαχοῦ ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ ἀνακτορικὴ ἐξουσία καὶ ἐκποδὼν τοὺς πονηροὺς ἐποίει, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς χρόνοις τῆς αἱχμαλωσίας, ὡς εἰς τὸν βίον τοῦ ὁσίου Θεοφίλου τοῦ ἐν τῷ Παντοκρατορινῷ κελλίῳ τοῦ ἁγίου Βασιλείου διαλάμψαντος, κατεφάνη· πῶς ὁ τότε πρῶτος τοῦ Ὄρους, ὁ καὶ τὸν Νάρθηκα τοῦ ἱεροῦ τούτου ναοῦ τοῦ Πρωτάτου οἰκοδομήσας, πολιτείαν ἰσάγγελον ἔχων, ἐκεῖ πλησίον συνασκητὴς τοῦ ὁσίου Θεοφίλου ἐγένετο, καὶ ἡ ἄκρα ἡσυχία ἐν τῇ σκήτῃ ταύτῃ τῶν Καρυῶν εὑρίσκετο· νῦν δὲ τῶν κοσμικῶν καταγώγιον ἀποκατέστη σχετικῶς.

Ἂς ἐννοήσωμεν ἀδελφοὶ πῶς οἱ θεῖοι πατέρες ἡμῶν οἱ οὐρανώσαντες τὸ Ὄρος τοῦτο, οἱ ἐν τῇ Σκήτει ταύτῃ τῶν Καρυῶν ἀσκήσαντες, πῶς ἔλαμψαν ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ, λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, τεμήρια ἔκλαμπρα τῆς Ὀρθοδοξίας φανέντες, καθωραΐζοντες τῶν Ὀρθοθόξων τὴν θείαν ὁμήγυριν, καὶ ἔφριττεν αὐτὴν τῶν ἀνταρτικῶν πονηρῶν πνευμάτων ἡ ὄλεθρος φάλαγξ, ἐδραπέτευεν ὁ ζοφερὸς στρατὸς τοῦ Βελίαρ, τὴν πνευματικὴν παρεμβολὴν τῶν θείων ὁπλιτῶν τοῦ βασιλέως τῆς δόξης μὴ ὑποφέρων, καὶ ὡς ὑπὸ θείου πυρὸς ἀπεσκορακίζετο βυθιζόμενος εἰς τὸν τάρταρον μὲ τὴν φλογερὰν προσταγὴν τῶν θεσπεσίων πατέρων· νῦν δὲ ὅθεν ἐτροπώθησαν καὶ οὗτοι καὶ ὅθεν ἐνικήθησαν, νικῶσιν ἁλαζονευόμενοι, καὶ διέρχονται ἀφόβως, καταπατοῦντες καὶ μυκτηριζοντες στασιασμούς, διχονοίας, ἀλληλοδακνίας καὶ ἐμφυλίους πολέμους ἐπὶ ματαιότητι καθ' ἡμῶν διεγείροντες, τὸν ἀντιμαχόμενον μὴ ἔχοντες.

Οἱ πρώην πατέρες αὐθαιρέτως παρὰ ταύτην τὴν τερπνότητα τοῦ βίου τὴν ὁρατὴν πατρίδα κατελίμπανον, ἐσχάτην ταπείνωσιν ἐνεκολπώνοντο, μάλιστα δὲ ταπεινὰ ἐνδύματα καὶ ῥάκη ἐνεδύοντο, τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν κοσμικῶν θορύβων ὡς χαρμόσυνον τέρψιν ἠγοῦντο, βίον ἥρεμον ἐξεδίωκον, τῷ Θεῷ δι' ἀδιαλείπτου προσευχῆς Ἀποστολικῶς προσωμίλουν, μετ' Ἀγγέλων συνδιατώμενοι, ἀπαθεῖς, λελαμπρυσμένοι μὲ τὰς ἐνθέους χάριτας ἐφαίνοντο, ὑψοῦντο ἔτι καὶ μετὰ πνεύματος ἐντρυφῶντες εἰς τὸ ἀμήχανον κάλλος τῆς θείας μεγαλειότητος, ἐπλουτίζοντο μὲ τὰς ἀκτῖνας τῆς μακαρίας ἐλλάμψεως, οἰκειοῦντο μὲ τὸν Σωτῆρα Χριστὸν καὶ κληροῦχοι αἰώνιοι τῆς ἀλήκτου μακαριότητος προωρίζοντο, τὰ πάντα ἐθησαύριζον εἰς τὰ ταμεῖα τῶν ἁγίων αὐτῶν ψυχῶν, μὲ τὸν σωτήριον τρόπον τῆς μεταδόσεως, ἐκκαιόμενοι ἀπὸ τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην. Ἐλεύθεροι ἦσαν ἀπὸ τὰς ματαίας τοῦ πλούτου περιστροφάς, ἀδούλωτοι ἐκ τῶν φροντίδων καὶ γηΐνων μεριμνῶν, τοὺς ἐνδεεῖς παρεμύθουν μὲ τὴν δαψίλειαν τοῦ ἐλέους, ἀντήλλασσον μὲ τὰ φθαρτὰ τὰ ἀκήρατα, καὶ ἀντωνούμενοι μὲ τὸν χοῦν τὰ ἄϊδια, ὅθεν ἔδρεπον τὰ ἀμάραντα ἄνθη, τὰ πανεύοσμα τοῦ νοητοῦ παραδείσου. Ἐν ἐνὶ λόγῳ τὸν πλησίον πρὸς τὰ ἄνω εἶλκον, νῦν δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου, εἰς τὰ κάτω ἕκαστος καθέλκει, ὅθεν καὶ ὁ ἔσωθεν ἔλεγχος τοῦ συνειδότος, σκυθρωπάζει τῶν προσώπων ἡμῶν τὸν χαρακτῆρα· καθὼς φαιδρὸς καὶ λαμπρὸς δείκνυται ὁ τῶντὴν συνείδησιν καθαρὰν κεκτημένων.

Οἱ θεῖοι πατέρες ἡμῶν ἦσαν οἰκτίρμονες, φιλανθρώπως δίδοντες τὴν συγγνώμην τοῖς αἰτοῦσιν ἀθώωσιν εἰς τοὺς πταίστας, ἄφεσιν τῶν πλέον δεινῶν ἐγκλημάτων, ἔφευγον τὰς διχονοίας καὶ ἔριδας, ἐξήσκουν τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ὁμόνοιαν, εἰς τὸν αἴροντα τὸν μανδύαν αὐτῶν καὶ τὸν χιτῶνα παρεῖχον. Νῦν δὲ ἡμεῖς ἐκδικοῦντες ἀμύνομεν τὸν πλησίον, ἐκκαλοῦμεν εἰς ἄνομα ἀσεβῶν κριτήρια, προσάπτοντες τὸν οἶκον ἡμῶν εἰς τὸν τοῦ πλησίον καὶ ἀμπελῶνα πρὸς ἀμπελῶνα, καὶ ὅρια πρὸς ὁροθέσια, ἵνα καὶ τὸν πλησίον ἀφελώμεθα ὡσανεὶ μόνοι θέλοντες κατοικεῖν ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸν προφήτην, καὶ ἐπὶ ἀδίκων κριτηρίων ἀνόμων κρινόμεθα εἰς ὄνειδος Χριστοῦ, οὐδόλως τοῦ ἀποστολικοῦ θεσμοῦ ὑπακούοντες λέγοντος, εἰ οἱ ἅγιοι μέλλουσι κρίνειν τὰ ἀσεβῆ ἔθνη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, πῶς ὑμεῖς τολμᾶτε κρίνεσθε ἐπὶ τῶν ἀδίκων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων; οὕτως οὐκ ἔστιν εἷς ἐξ ὑμῶν διακρίναι τὰς διαφορὰς ὑμῶν, ἀλλὰ ἀδελφὸς μετ' ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ τῶν ἀσεβῶν κριτῶν.

Οἱ δὲ θεῖοι Ἀπόστολοι οὕτω διατάσσουσι. «Μὴ γινωσκέτωσαν τὰ ἔθνη τὰς πρὸς ἀλλήλους ὑμῶν διαφοράς, μήτε καθ' ἑαυτῶν εἰς μαρτυρίαν παραδέχεσθαι τοὺς ἀπίστους, μήτε κρίνεσθαι ὑπ' αὐτῶν, οἱ δὲ ἀδελφοὶ πρὸς ἀλλήλους; ἔχουσι κρίσιν (ὅπερ μὴ γένοιτο) (αὐτόθεν νοεῖν ὁ ρείλεταιοἱπροηγούμενοι) καὶ μὴ ἀνέχεσθαικοσμικοὺς ἄρχοντας κατὰ τῶν ὑμετέρων δικάζειν· διὰ γὰρ τῶν τοιούτων ὁ διάβολος ἐπιτηδεύεται τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ, ὧν ὄνειδος ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐπεγείρει ὡς μὴ ἐχόντων ἡμῶν ἕνα σοφόν, τὸν δυνάμενον μεταξὺ βραβεῦσαι τὸ δίκαιον, ἢ τὰς ἀντιλογίας διαλῦσαι· χρὴ δὲ συγχωρεῖν τοῖς ἀδελφοῖς. (Ἀποστολικὴ διάταξις, βιβλίον β'. κεφ. με'.)

Πάντες γινώσκομεν τοίνυν καλῶς, ὅτι μόνη ἡ προσωνυμία τοῦ εὐσεβοῦς καὶ μοναχοῦ δὲν ἐξαρκεῖ πρὸς σωτηρίαν, οὔτε στέφει ὁ Δεσπότης Χριστὸς τοὺς καλύπτοντας τὸν Μαργαρίτην τῆς Εὐαγγελικῆς του λατρείας εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἀμυήτου ἀγνοίας, καὶ συσκιάζοντας ὑπὸ γῆν τὴν ἀήλιον τῆς ἀμαθείας, τὴν φαεινὴν ἀστραπὴν τῆς θεολογικῆς λάμψεως, καὶ τοὺς τὸν λύχνον τὸν ἔκλαμπρον τῆς πνευματικῆς δηλώσεως τεθέντας ἀμελῶς ὑπὸ τὸν μόδιον τῆς ἀσυνέτου ἀκαταληψίας, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς ἀναξίους τῆς εὐσεβοῦς κλήσεως, εἰς ποινὴν καθυποβάλλει αἰώνιον. Ἂς στοχασθῶμεν λοιπὸν τὴν μεγίστην ἀπροσεξίαν, ὅπου νοσοῦμεν εἰς τὰς εὐαγγελικὰς πνευματικὰς ἐντολὰς τοῦ Σωτῆρος, ἥτις μᾶς ἀποδεικνύει ἀνομοίους ἐκείνων τῶν πανοσίων πατέρων ἡμῶν, καὶ ἂς ἐννοῶμεν οἱ μὴ ἔχοντες ὅμοιον τὸν τρόπον πρὸς ἐκείνους τοὺς ὁσίους πατέρας τῆς θείας εὐαρεστήσεως, μᾶς προξενεῖ ἐγκατάλειψιν θείαν. Ὅθεν ἀδελφοὶ ἂς λάβωμεν συμβουλὴν ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς θείους πατέρας ἡμῶν, ἀναγινώσκοντες αὐτῶν τὰ ἱερὰ καὶ πάνσοφα ἀποφθέγματα, καὶ ἂς ἀνοίξωμεν μὲ προσοχὴν τὰς ἀκοάς μας, ἵνα γνωρίσωμεν πολιτεύεσθαι καθὼς παρ' αὐτῶν ἐδιδάχθημεν, διὰ νὰ ἀποκτήσωμεν τὴν ἰσάγγελον αὐτῶν πολιτείαν, τὴν σωφροσύνην, τὴν καθαρότητα, καὶ ἀκτημοσύνην, τὰ ὁποῖα αὐτὰ μόνον τὰ δύο χωρίζουν τὴν πολιτείαν τῶν μοναχῶν ἀπὸ τοὺς κοσμικούς· τὰς δὲ λοιπὰς ἐντολὰς ὑποχρεοῦνται νὰ τὰς φυλάττωσι πάντες οἱ εἰς Χριστὸν βαπτισθέντες χριστιανοί, ὡς τῷ σατανᾷ ἀποταξάμενοι, καὶ τῷ Χριστῷ συνταξάμενοι.

Δὲν εἶναι λοιπὸν πρέπον νὰ καυχώμεθα μόνον διὰ τοὺς ὁσίους πατέρες ἡμῶν τοὺς ἐνταῦθα ἀσκήσαντας, ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

μιμώμεθα καὶ κατ' ἴχνος ἐκείνων νὰ περιπατῶμεν, ὅτι ἡ μίμησις τῆς ἐκείνων ἰσαγγέλου διαγωγῆς, προξενεῖ εἰς αὐτοὺς πολλὴν τέρψιν, θυμηδίαν καὶ ἀγαλλίασιν· ἀμὴ ἀνίσως καὶ εἰς τὰ ἔργα δὲν τοὺς μιμούμεθα, εἰκῇ καὶ μάτην καυχώμεθα ὅτι τοὺς ἔχομεν πατέρας καὶ προστάτας καὶ πολιούχους ἡμῶν.

Ἂς τοὺς μιμηθῶμεν λοιπὸν εἰς τὴν ταπείνωσιν, πραότητα, ὑπακοήν, ἐγκράτειαν, προσευχήν, ἀγρυπνίαν καὶ εἰς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πλησίον ἀγάπην, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὸν ζῆλον τῆς πατροπαραδότου Ὀρθοδοξίας, καὶ ἁπλῶς εἰς ὅλας τὰς ἀρετάς. Καὶ ἂν οὕτω τοὺς μιμούμεθα θέλουν βέβαια καὶ αὐτοὶ μᾶς γνωρίζουν διὰ τέκνα τους καὶ κατόχους αὐτῶν, καὶ θέλουν μᾶς βοηθῶσι καὶ ὑπερασπίζωνται, εἰς κάθε κατεπείγουσαν χρείαν ἡμῶν καὶ περίστασιν, εὑρισκόμενοι ἕτοιμοι ὅταν τοὺς ἐπικαλεσθῶμεν, καὶ νὰ ἱκετεύωσι τὴν Βασίλισσαν κυρίαν, ἔφορον, τροφὸν καὶ φρουρὸν κοινόν, ἀντίληψιν καὶ προστασίαν ἡμῶν Θεοτόκον Μαρίαν, τὴν φυλάκισσαν τοῦ Ὄρους, πρὸς τὴν ὁποίαν δεῦτε πάντες προσπέσωμεν καθικετεύοντες ἐκτενῶς, καὶ εὐλαβῶς εἴπωμεν ἐν κατανύξει ψυχῆς.

ΕΥΧΗ

Ὦ Δέσποινα Θεόνυμφε Κόρη, ἄλοχε, Μήτερ ἀπείρανδρε, τροφὲ τοῦ Θεοῦ Λόγου, θαῦμα ὑπερφυέστατον φύσεως, οὐράνιε σκηνὴ τοῦ Ὑψίστου, ὑπέρτατε τῆς ἀρετῆς κορυφή, ἄπλετον πέλαγος τοῦ ἐλέους, ἀνεξάντλητον πέλαγος τῆς εὐσπλαγχνίας, βάθος δυσθεώρητον μυστηρίων δυσλήπτων, δοχεῖον θεότευκτον τοῦ ὑπερουσίου προβλήματος. Πανύμνητε ΘεοτόκεΜαρία, ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν οἰκτρῶν δεομένων σου, καὶ ἡ καθαρότης τῆς ἀκηράτου παρθενίας σου, ἃς καθαρίσῃ τὰς ἐσπιλωμένας ἡμῶν ψυχάς· ὁ ἄφθαρτος καὶ σωτήριος τόκος σου μὴ ἀποξενώσῃ τὴν σωτηρίαν ἀπὸ τοὺς λατρευτάς σου, τὴν ὁποίαν αὐτὴν σωτηρίαν ἐβράβευσε πλουσίως, εἰς τὴν ἄπειρον πληθὺν τῶν πιστῶς ἑαυτὸν προσκυνούντων. Παρακαλοῦμεν ἐκτενῶς, ὦ Δέσποινα Θεόνυμφε, σκέπε, φρούρει καὶ διαφύλαττε ἡμᾶς τοὺς εὐτελεῖς ἱκέτας σου, καὶ πάντας τοὺς ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς, τοὺς μετ' εὐλαβείας προσκυνοῦντας, καὶ ἀσπαζομένους τὸν ἱερὸν χαρακτῆρα τῆς Πανσέπτου εἰκόνος σου ταύτης, δι' αἰσθητῶν μὲν χειλέων ἐδῶ εἰς τὴν γῆν. διὰ νοητῶν δὲ σὲ τὴν ὑπερευλογημένην Μητέρα τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς τοὺς οὐρανούς.

Ὅθεν καὶ ὡς ἐκ μέρους πάντων, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν νὰ διατηρῇς ἄβλαπτον καὶ ἀνώτερον τῶν ἐναντίων ἐχθρῶν τὸ σὸν ποίμνιον, καὶ κληρούχους πάντας ἀπόδειξον τῆς δόξης τοῦ ἀφθόρου σου τόκου· καὶ τῆς γλυκείας αὐτοῦ ἐλλάμψεως καταξίωσον. Μεθ' οὗ τῷ Πατρὶ δόξα, τιμὴ καὶ μεγαλοπρέπεια, σὺν τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τέλος τῆς διηγήσεως

ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΑΓ. ΑΒΒΑ ΜΩΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΙΘΙΟΠΟΣ

Ὁ Ἀββᾶς Μωϋσῆς προεφήτευσεν εἰπὼν, ὅτι εἰς τὰς ὑστερινὰς ἡμέρας τοῦ ἑβδόμου καὶ ἡμίσεως αἰῶνος, ἡ μοναχικὴ πολιτεία θέλει ἀμεληθῆ τελείως, καὶ μέλλει νὰ καταφρονηθῇ τόσον ἡ ψυχικὴ σωτηρία ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς, ὥστε οἱ ἀδελφοὶ νὰ περιέρχονται ἀναμέσων τῶν θορύβων καὶ ταραχῶν ἐσκοτισμένοι, καὶ ὑποδεδουλομένοι εἰς τὰ πάθη τῆς ἁμαρτίας· διότι ἐκεῖθεν ὅπου ἐνικήθη

καὶ κατεκαύθη ὁ σατανᾶς παρὰ τῶν ἀρχαίων ἀγωνιστῶν, ἐκεῖθεν ἔχει νὰ καύσῃ καὶ ἐκεῖνος καὶ νὰ φλογίσῃ· καὶ ὅθεν ἐνικήθη, ἐκεῖθεν ἔχει καὶ αὐτὸς νὰ νικήσῃ τοὺς ἀμελεῖς καταφρονητὰς μοναχοὺς. Ὅθεν ἐπλεόνασεν ἡ δικαιοσύνη, ἐκεῖθεν θέλει ὑπερπερισεύσῃ ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ ἀνομία· διότι θέλει ψυχρανθῆ ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν, καὶ θὰ συναναστρέφονται οἱ μοναχοὶ ἀναμέσων τῶν θορύβων χωρὶς φόβον, περιερχόμενοι τὰς κώμας μὲ γαστριμαργίας καὶ ἀσωτίας καὶ οἰνοποσίας ἀναμέσον τῆς ματαιότητος τοῦ κόσμου συναναστρεφόμενοι ἐν ἀσελγίαις καὶ ἀκαθαρσίας σαρκὸς συμφυρόμενοι. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις θέλει εἶσθαι μῖσος, φθόνος, φιλονικεία καὶ μάχη εἰς τὰ κοινόβια μέχρι φόνων. Ὡσαύτως καὶ ἐν ταῖς Λαύραις, ἰδιορρυθμίαι ἐκ τῆς κακίας τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸν ἕτερον πλησίον αὐτοῦ, καὶ διὰ τὸ ὅτι ἠμελήθησαν οἱ ἱεροὶ κανόνες καὶ οἱ πνευματικοὶ ἀγῶνες. Θέλει προχειρίζεσθαι ἡγούμενοι καὶ ποιμένες αὐτῶν ἄνδρες ἀδόκιμοι ἀρετῆς· ἄπιστοι, ἀπρόκοπτοι, ἀνωφελεῖς καὶ ἄγροικοι μὴ διακρίνοντες τὴν δεξιὰν ὁδὸν ἐκ τῆς ἀριστερᾶς. Ἀμελεῖς καὶ ἀσυντελεῖς, φιλομέριμνοι καὶ τὰς διακονίας ἀναιδῶς μεταχειριζόμενοι, τὰ πρωτεῖα μὲ δῶρα ἁρπάζοντες, ἐπεμβαίνοντες εἰς τὴν ἡγουμενίαν μὴ γινώσκοντες κατηχεῖν καὶ νουθετεῖν τὸ ποίμνιον τῆς ἀδελφότητος, καὶ μὴ γνωρίζοντες, ὅτι εἶναι αὐτοὶ τύπος, καὶ ὑπογραμμός, καὶ παράδειγμα ὠφελείας εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας τὴν ἀρετὴν καὶ μὴ νοοῦντες, ὅτι αὐτοὶ θὰ δώσωσι λόγον τῷ Θεῷ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου αὐτῶν φοβερὸν καὶ ἀσύγνωστον. Ἐκ τῆς τοιαύτης δὲ ἀμελείας, καὶ καταφρονήσεως τῶν ποιμένων, ἀπολοῦνται. Μέλλουσι δὲ κολάζεσθαι, οὐ μόνον οἱ ἀμελεῖς καὶ ῥάθυμοι, ἀλλὰ καὶ οἱ δόκιμοι καὶ ἐγκρατεῖς καὶ ἐνάρετοι ἀδελφοί. Μετὰ ταῦτα εἶδεν ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Μωϋσῆς ὅτι νέφος λαίλαψ καὶ ὁμίχλη σκοτεινὴ πειρασμῶν φοβερωτάτων ἔπεσεν εἰς τοὺς μοναχοὺς ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Ἄρκτου· καὶ ὅτι ἐδιώκοντο οἱ μοναχοὶ καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἀπὸ ὄλεθρον αἱρέσεων, καὶ ἠναγκάζοντο οἱ πολλοὶ ῥίπτοντες τὸ σχῆμα νὰ ὑπανδρεύωνται. Τότε οἱ ὀλίγοι ἀγωνισταὶ οἱ εὐδοκιμήσαντες ὡς χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐν χωνευτηρίῳ, ἐν θλίψει πολλῇ καὶ διωγμῷ, καὶ στενοχωρίᾳ εὐδοκημήσουσι. Ὅσοι δὲ φανῶσι δόκιμοι καὶ νικηταὶ τῶν τοσούτων δεινῶν πειρασμῶν, μεγαλυνθήσονται καὶ δοξασθήσονται, καὶ τιμηθήσονται παρὰ Θεοῦ περισσότερον ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς βαστάσαντας τὸ βάρος τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν παγετὸν τῆς νυκτός. Μετὰ ταῦτα εἶδεν ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Μωϋσῆς ὅτι παρῆλθεν ὁ χειμὼν ἐκεῖνος τῶν θλίψεων καὶ πειρασμῶν, καὶ ἡ στενοχωρία τῶν δεινῶν αἱρέσεων καὶ ἐγένετο γαλήνη καὶ ἄνεσις. Πάλιν ὅμως μετὰ παρέλευσιν τινῶν χρόνων, ἀμεληθήσεται τὸ ἀγγελικὸν τάγμα τῶν μοναχῶν, καὶ περισσότεροι πειρασμοὶ τῶν πρώτων ἐπαναστήσονται, καὶ βιαιότεροι. Εἶδε δὲ ὅτι οἱ μοναχοὶ συνανεμίγνυντο ἀσέμνως μὲ μοναχὰς καὶ ὁμοῦ μὲ τὴν κακὴν ἐπιθυμίαν, συνανεμίχθη καὶ ἡ τυραννία, ὥστε καὶ μὴ θέλοντες συνεφθείροντο. Οἱ δὲ ἱερεῖς μὲ πορνείαν κα-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

« ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ »
ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΒΟΛΩ
Διευθυντὴς καὶ ἰδιοκτήτης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Κατοικία: Βασσάνη 101
Γραφεῖα καὶ τυπογραφεῖα : Κοραῆ 47

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐσωτερικοῦ δρ. 75
Διὰ τὰς Μονὰς τοῦ ἁγ. Ὄρους δρ. 200
Ἐξωτερικοῦ σελίνια 5
Ἀμερικῆς δολλ. 2
Τὸ διπλοῦν τεῦχος δρχ. 15

Ἐπιστολαί, συνδρομαὶ καὶ δωρεαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Σωτ. Σχοινᾶν - Κοραῆ 47, Βόλον.

Χειρόγραφα, δημοσιευόμενα ἢ μή, δὲν ἐπιστρέφονται.

ταμολυνόμενοι, καὶ αἱ πρεσβύτεραι αὐτῶν μοιχευόμεναι, ὁμοίως καὶ αὐτοὶ ἑτέρας μοιχεύοντες. Τότε δὲ γενήσεται ὀργὴ θεήλατος καὶ καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ πονηρὰ γενεὰ ἐκείνη, καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. Ἐπειδὴ τὴν σήμερον κηρύτουσι τὴν κατάργησιν τῆς νηστείας, ἰδοὺ τί λέγει ἡ προφητεία τοῦ προφήτου Ζαχαρίου, (Κεφ. η΄. 19) «Τάδε λέγει Κύριος Παντοκράτωρ· νηστεία ἡ τετάρτη, καὶ νηστεία ἡ πέμπτη, καὶ νηστεία ἡ ἑβδόμη, καὶ νηστεία ἡ δεκάτη ἔσονται τῷ οἴκῳ Ἰούδα καὶ τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ εἰς χαρὰν καὶ εὐφροσύνην, καὶ εἰς ἑορτὰς ἀγαθάς, καὶ εὐφρανθήσεσθε εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπήσατε. Τάδε λέγει Κύριος Παντοκράτωρ· ἔτι ἥξουσι λαοὶ πολλοὶ καὶ κατοικοῦντες πόλεις πολλάς, καὶ συνελεύσονται κατοικοῦντες πέντε πόλεις εἰς μίαν πόλιν, λέγοντες· Πορευθῶμεν δεηθῆναι τοῦ προσώπου Κυρίου καὶ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον Κυρίου Παντοκράτορος ἐν Ἰερουσαλήμ· καὶ ἥξουσι λαοὶ πολλοί, καὶ ἔθνη πολλά, ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον Κυρίου Παντοκράτορος ἐν Ἰερουσαλὴμ καὶ ἐξιλάσασθαι τὸ πρόσωπον Κυρίου. Τάδε λέγει Κύριος Παντοκράτωρ. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐπιλήψονται δέκα ἄνδρες ἐκ πασῶν τῶν γλωσσῶν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐπιλήψονται τοῦ κρασπέδου ἀνδρὸς Ἰουδαίου, λέγοντες· πορευσώμεθα μετὰ σοῦ, διότι ἀκηκόαμεν, ὅτι ὁ Θεὸς μεθ' ὑμῶν ἐστιν. Τὸ ἐναντίον ἐν ἀδιαφορίᾳ καὶ περιφρονήσει πολλοὶ τῶν σημερινῶν χριστιανῶν, οἵτινες τοὺς ἱεροὺς κανόνας νομίζοντες ὡς κοινῶν ἀνθρώπων ἐντάλματα, ἀσυστόλως παραβαίνουσιν αὐτούς, ἰχθυοφαγοῦντες καὶ κρεωφαγοῦντες καὶ λέγοντες ὅτι οὐδαμοῦ διατάσσει ὁ Θεὸς τὴν νηστείαν· ἐν ᾧ ἀναντιρρήτως ὁ Θεός ἐστι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, οὗ τῇ ἐπιστασίᾳ καὶ ἐμπνεύσει ἐγράφησαν οἱ κανόνες οὗτοι. Ἀλλ' οὐδόλως πρόκειται ἐντοῦθα, ἵνα ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν περὶ τῶν κανονικῶν νηστειῶν, διότι ταύτας ἕκαστος χριστιανὸς ὀφείλει νὰ φυλάττῃ.

ΣΗΜ. Παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην ἵνα ἀναγνώσῃ τὴν διδασκαλίαν περὶ Νηστείας τοῦ ἐλαχίστου ἐν μοναχοῖς Δαμασκηνοῦ τοῦ Στουδίτου, τῇ Κυριακῇ τῆς τυροφάγου ἐν τῷ «Θησαυρῷ» αὐτοῦ.

(Ἐκ τῆς χειρογράφου βιβλιοθήκης τοῦ Λαυριωτικοῦ Κελλίου Σημεῶν τοῦ Θεοδόχου, τοῦ Γέροντος Βενιαμὶν μοναχοῦ).

Διαδόσατε τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην».

ΕΑΝ Ο ΘΕΟΣ ΜΕΘ' ΗΜΩΝ ΟΥΔΕΙΣ ΚΑΘ' ΗΜΩΝ

Ἐὰν ἡ εἰρήνη, τὴν ὁποίαν τὸ κήρυγμα καὶ ἡ πρᾶξις τοῦ θεανθρώπου ἀποπνέῃ εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις Αὐτοῦ θεωρεῖται ὡς τὸ πολυτιμότερον ἀγαθόν, διὰ τὴν ὁποίαν εὔχεται πᾶσα εἰλικρινὴς χριστιανικὴ ψυχὴ ἀξία τοῦ ὀνόματος τούτου, παραμένει οὐχ ἧττον ἀναμφισβήτητον ὅτι διὰ τὴν ἑλληνικὴν παράδοσιν ὁ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἀγὼν ἐνέχει μείζονα σημασίαν καθ' ὅσον αὐτὸς ὁ Σωτὴρ παρακελεύεται τοὺς ὀπαδούς Του νὰ καταβάλλουν πᾶσαν προσπάθειαν καὶ ὅλην τῆς ψυχῆς των τὴν ὁρμήν, νὰ γνωρίσουν καὶ συμμορφωθοῦν πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν, ἧς ἄνευ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὁ ἄνθρωπος ἐλεύθερος. «Γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ἡμᾶς». Τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ταύτης ἀγῶνας ὑποδυόμενον τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος διὰ μέσου τῶν αἰώνων, κατέλιπεν ὑποθήκας χρυσᾶς εἰς τοὺς ἀπογόνους, οἵτινες τότε μόνον ἐξαίρονται εἰς τὸ ὕψος των, ὅταν θυσιάζουν τὰς ἕξεις τοῦ σαρκίου των καὶ τοὺς χθαμαλοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ ἐγωϊσμοῦ χάριν αὐτῆς. Ὁλόκληρος δὲ ἡ ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων βρίθει ἀλησμονήτων παραδειγμάτων τοιούτων ἀγώνων ὑπὲρ τοῦ Δικαίου καὶ τῆς ἀληθείας, οἵτινες πρόκεινται πρὸς μίμησιν εἰς τοὺς ἀληθῶς πεπολιτισμένους λαούς, ἀντλοῦντας ἔμπνευσιν ἐξ αὐτῶν καὶ ἐγκολπουμένους τὰ παραδείγματα, τὰ ὁποῖα οἱ πρόγονοι ἡμῶν διὰ τοῦ αἵματός των ἐκύρωσαν ὡς παρακαταθήκην ἱερὰν καὶ ἀθάνατον πρὸς τοὺς ἐπιγιγνομένους.

Ἀλλὰ τίς ἄλλος ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἑκατόμβας θυσιῶν προερχομένων ἐκ τῶν εὐγενεστέρων ἀντιπροσώπων του εἰς τὸν βωμὸν τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ καλοῦ εἰμὴ ὁ Ἕλλην; Καὶ τί ἄλλο παρὰ ὁ ἀγὼν οὗτος δύναται ν' ἀποδείξῃ εἰμὴ τὴν γνησίαν τοῦ ἑλληνος καταγωγήν, καὶ ὅτι διαρκής του κλῆρος καὶ μοῖρα ὑπῆρξε νὰ χύνῃ τὸ αἷμά του χάριν τῶν ἀθανάτου κύρους ἰδεωδῶν τοῦ χριστιανισμοῦ, εὐχόμενος πρὸς τὸν αἰὲν ἐόντα Κύριον νίκας νὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτὸν κατὰ τῶν βαρβάρων, οἵτινες ἠπείλουν ὡς μὴ ἔχοντες συνείδησιν τῆς ὑψηλῆς ταύτης τοῦ ἕλληνος ἀποστολῆς, ν' ἀφανίσουν διὰ τῆς τυφλῆς ὑλικῆς ἰσχύος τὰ ἀγαθά, τὰ ὁποῖα ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς παρεῖχεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὥσπερ πελεκὰν τετρωμένος τὴν πλευρὰν ἐκ τῶν ἀφαιμάξεων, τὰς ὁποίας ὑφίστατο χάριν τῆς ἐξυψώσεως τοῦ πνευματικοῦ καὶ ψυχικοῦ ἐπιπέδου αὐτῆς ταύτης τῆς ἀνθρωπότητος; Ἀλλ' ἡ μικρὰ μὲν νῦν φυλὴ κατὰ τὸν ἀριθμόν, μεγάλη ὅμως κατὰ τὴν ψυχήν, κατανοοῦσα ὁποῖος κλῆρος ἔλαχεν εἰς αὐτὴν ἐκ μέρους τῆς θείας Προνοίας ἠγρύπνει πάντοτε ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τοῦ καθήκοντος, ἑτοίμη νὰ διδάξῃ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς κανένα νὰ θίγῃ ἀτιμωρητὶ τὰ ἱερὰ καὶ ὅσια αὐτῆς. Οὕτω δὲ πράττουσα ἤκουε τὴν φωνὴν τῆς παραδόσεως, ἥτις διὰ μέσου τῶν αἰώνων ὡμίλει εἰς τὴν ἐθνικὴν ψυχὴν ἐνίσχυε καὶ ἤνδριζεν αὐ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τὴν εἰς τὸν ἀγῶνα τὸν καλόν, ὃν αὐτὸς ὁ Κύριος ἐπεφύλαξεν εἰς αὐτὴν ἵνα τύχῃ τοῦ στεφάνου, ὃν ὁ Δίκαιος Κριτὴς ἀποδώσει εἰς αὐτὴν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου ἐνεφανίσθησαν μαῦροι κόρακες, οἱ ὁποῖοι ἠπείλησαν πρὸς στιγμὴν τὴν συνέχισιν τῆς ὑψηλῆς τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀποστολῆς, φανταζόμενοι ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ τὸ ἐξαφανίσουν ἀπὸ τῆς γῆς τὸ πρόσωπον καὶ παραγνωρίζοντες ὅτι εἰς ὅλας τὰς ἀντιξόους καὶ δυσχειμέρους περιστάσεις αὐτὸς ὁ Κύριος ἤπλωνε τὴν πανσθενῆ Του χεῖρα καὶ ἔσωζεν αὐτὸ ἀπὸ τὰ κράσπεδα τῆς ἀβύσσου, ἀλλὰ τὸ ἔθνος μὲ ἀτενὲς τὸ βλέμμα πρὸς τὴν θείαν καὶ κραταιὰν ἀντίληψιν, ἀναλαμβάνον δυνάμεις καὶ ὡς εἷς ἄνθρωπος συσσωματούμενον ἐδίδαξε τοὺς ἀλλοφύλους ὅτι μέγας εἶναι ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος. Τύχῃ ἀγαθῇ. Ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ Παντοδυνάμου Ἀντιλήπτορος καὶ προστάτου ἡμῶν, νῦν ὅτε δύναμις τοῦ πονηροῦ καυχωμένη διὰ τὰ ἅρματα, τοὺς ἵππους καὶ τὰ ἀπαίσια τοῦ θανάτου σύνεργα ἦρε τὰ ὅπλα ἐναντίον τοῦ ἔθνους ἡμῶν, εἰρωνευομένη τὰ διδάγματα τῆς ἱστορίας ἡμῶν, τῶν ὁποίων ὑπὸ τὴν συνετὴν τοῦ ἄνακτος ἡμῶν Βασιλέως Γεωργίου ἡγεσίαν καὶ τὴν ὀξυδερκῆ τοῦ ἐθνικοῦ κυβερνήτου ἔμπνευσιν, ἐπραγματοποίησε τοῦτο τὴν δυναμικότητα εἰς τὴν ἑλληνικὴν ψυχήν, ἀντεχομένων κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὅλων τῶν διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἱστορικῶν ὑποδείξεων, αἵτινες φωτίζουν τὸν ἀγῶνα αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ἐλευθερίας συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος, ἐπ' εὐλογίαις τοῦ Δυνατοῦ ἐν πολέμοις Κυρίου ἡμῶν καὶ τῆς Ἀρχιστρατηγοῦ Ὑπερμάχου ἡμῶν Θεοτόκου. Δὲν εἶναι δὲ μακρὰν ὁ καιρός, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἄνανδρος καὶ ἐπίβουλος φυλὴ τοῦ Καπορέτσι, τῆς Δίσσας καὶ τῆς Μασαύας θὰ πληροφορηθῇ ὁπόσον δύσκολον εἶναι νὰ παίζῃ μὲ ἔθνος, τοῦ ὁποίου ἡ ἰδέα τῆς Ἐλευθερίας ἠγήθη ὅλων τῶν ἀγώνων ὑπὲρ αὐτῆς ὅπου δήποτε καὶ νῦν δίδει τὸ παράδειγμα εἰς τοὺς καταδυναστευομένους λαοὺς ὑπὸ τὸ πέλμα δουλείας ἀφορήτου, νὰ συντρίψουν τοὺς κατακτητάς, τῶν ὁποίων ἡ ὠμὴ βία εἶναι νόμος, καὶ ἔμβλημα ὑπῆρξεν ἡ παρὰ πᾶν θεῖον καὶ ἀνθρώπινον δίκαιον βία, ἁρπαγή, λεηλασία καὶ φόνος νομιμοποιούμενα ὑπὸ τὸ προσχῆμα τῆς αἰσχρᾶς πολιτικῆς τοῦ λεγομένου ζωτικοῦ χώρου. Ἐὰν αἱ ἀξιώσεις αὗται διεστραμένων καὶ ἀντιχρίστων λαῶν παραβιάζουν μέχρις ἀνατροπῆς τὸ Δίκαιον, ὅπερ αὐτὸς ὁ θεάνθρωπος ἐπεσφράγισε διὰ τοῦ ἰδίου Του αἵματος, προσηλωθεὶς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, δὲν εἶναι ἄπορον πῶς ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς στήνει τρόπαια εἰς τὸ Ἀλβανικὸν ἔδαφος γράφων τὴν νέαν του ἱστορίαν, ἱστορίαν ἡ ὁποία κατ' οὐδὲν ὑστερεῖ τῶν ἄλλων ἐπίσης λαμπρῶν περιόδων αὐτῆς, διότι ἀπὸ μέσα ἀπὸ τοὺς καπνοὺς τῶν μαχῶν, τοὺς κρότους τῶν τηλεβόλων καὶ τὰς οἰμωγὰς τῶν ἐπαισχύντων φυγομάχων τῆς φυλῆς τοῦ Μακκιαβέλη, τῶν ὁποίων ἴδιον εἶναι καὶ ὡς ἄτομον καὶ ὡς ἔθνος νὰ πλήττουν ἐκ τῶν νώτων, ἀναδύεται αἰγλήεσσα καὶ ἀπαστράπτουσα ἐκ τῆς δόξης ἡ Ἑλλὰς τῶν θρύλων, τῆς ὁποίας ἡ αὐτοκρατορία ἐκτεινομένη πέραν τῶν θαλασσῶν θ' ἀνυψώσῃ τὸ σταυροφόρον τῆς Ἀληθείας λάβαρον, ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ὁποίου, κατὰ τὴν ἀλάθητον τοῦ Κυρίου

ἡμῶν ἀπόφανσιν, ἡ Ἀγάπη περιλαμβάνουσα τοὺς ὄντως χριστιανοὺς καὶ οὐχὶ τοὺς ἠρνημένους τὴν δύναμιν τῆς ἀληθείας, θὰ πραγματοποιήσῃ μίαν ποίμνην ὑπὸ ἕνα ποιμένα.

Ὑπὲρ τῆς ἑνότητος τῆς ποίμνης τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς Ἀληθείας, μὲ πρωτοπόρον τὴν Ἑλληνικὴν φυλήν, ἡγεσίαν τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ Κύριος τῶν κυριευόντων διὰ τοῦ ἀψευδοῦς Του στόματος προέγνω, εὐχόμενοι ὁλοψύχως οἱ Ἁγιορεῖται μοναχοὶ ἀνατείνομεν τὴν ψυχὴν καὶ τὴν διάνοιαν, παρακαλοῦντες νυχθημερὸν ὅπως εὐοδωθῇ ὁ ἀγὼν τοῦ Δικαίου τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ διαλάμψῃ ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ ἐπιστεφομένη μὲ τὸν ἀμάραντον στέφανον τῆς Δόξης διὰ τοὺς ἄθλους αὐτοῦ ὡς χαρτεροψύχου καὶ ἀτρομήτου τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀληθείας μαχητοῦ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΥΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΣΑ

ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΘΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑΣΘΕΝΤΟΣ ΔΑΝΙΗΛ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΗΣΑΝΤΟΣ

Διήγησις ὠφέλιμος

(Καὶ τὸ παρὸν ἐκ τῆς χειρογράφου βιβλιοθήκης τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου)

.... Ὁ δὲ Μουσᾶς ὁ υἱὸς τοῦ Ἀχμὲτ Πασσᾶ ἀπὸ τὴν ὥραν ὅπου εἶχε συνομιλήσει ἐν τῇ φυλακῇ μὲ τὸν ἅγιον Ἀναστάσιον, ἐπληγώθη εἰς τὴν καρδίαν ἀπὸ ὅσα ἤκουσεν ἀπὸ αὐτόν, καὶ ὡς ἐπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν του δὲν ἔκλινεν εἰς τὰ τερπνὰ καὶ ἡδέα ὅπου ἔβλεπεν, ἀλλ' ἦτο καθ' ὅλα σκυθρωπὸς καὶ περίλυπος καὶ ἐδέετο κρυφίως τοῦ Θεοῦ νὰ τὸν ἀξιώσῃ τοῦ θείου βαπτίσματος. Ὁ δὲ Κύριος βλέπων αὐτὸν ὅτι μετὰ πίστεως ἐζήτει τὴν πίστιν, ᾠκονόμησεν οὕτω καὶ ἔγινε χριστιανὸς μὲ θαυμάσιον τρόπον. Ὁ πατὴρ τοῦ Μουσᾶ Ἀχμέτ, εἶχεν ἀδελφὴν ὕπανδρον ἀπέχουσαν τριῶν ἡμερῶν διάστημα, ἥτις ἠβουλήθη νὰ ὑπανδρεύσῃ τὸν υἱόν της κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας· ἀπέστειλε δὲ ἀνθρώπους, προσκαλοῦσα τὸν ἀδελφόν της εἰς τοὺς γάμους. Ὁ δὲ Πασσᾶς δὲν ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ διὰ κάποιαν ὑπόθεσιν, μόνον βλέπων τὸν υἱόν του σκυθρωπὸν καὶ ἄχαρι, ἔκρινε νὰ ὑπάγῃ αὐτὸς διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν λύπην του ὑφ' ἧς κατείχετο καὶ νὰ χαροποιηθῇ εἰς τὸν γάμον μὲ τὰ συνήθη παιχνίδια ὅπου γίνονται· τοῦτο ἦτο θεία οἰκονομία, διὰ νὰ λάβῃ ἐκεῖνο ὅπου ἐπόθει. Ἔδωκέ του γοῦν ἀνθρώπους εἰς συνοδίαν καὶ ἐκίνησεν ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς νὰ ὑπάγῃ εἰς τοὺς γάμους. Ὡς δὲ ἐξῆλθεν ὁ νέος ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός του καὶ ὑπῆγαν εἰς ὀλίγον διάστημα, ἠθέλησε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο ὅπου εὑρίσκετο τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου τοῦ ἠγαπημένου του· καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους του νὰ σταθμεύσουν ἐκεῖ τὸ ἑσπέρας ἐκεῖνο. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ὁ δρόμος μας δὲν εἶνε ἀπὸ ἐκεῖ καὶ διατὶ νὰ ἐνοχλήσωμεν τοὺς καλογήρους λέγει τους ὁ Μουσᾶς· ἂν καὶ δὲν εἶναι ὁ δρόμος μας, ἀλλ' ἂς ὑπάγωμεν ἀπόψε ἐκεῖ νὰ μᾶς φιλεύσουν οἱ καλόγηροι, καὶ δὲν παθαίνουν τίποτε διότι θέλω νὰ διασκεδάσω μὲ τὴν περιδιάβασιν. Ἐνδόντες οὖν εἰς τὴν αἴτησίν του, προέπεμψαν ταχυδρόμον τῷ ἡγουμένῳ νὰ ἑτοιμάσῃ νὰ τοὺς ὑποδεχθῇ. Ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ ἡγούμενος ἐταράχθη, πλὴν ἡτοίμασεν ὡς ἠδύνατο, μὴ ἔχων ἄλλως τί πρᾶξαι· καὶ ἐλθόντες τοὺς ὑπεδέχθη καὶ τοὺς ἔκαμε δεῖπνον πλουσιοπάροχον. Ὡς

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

δὲ ἐδείπνησαν, οἱ μὲν ἄλλοι ἐτράπησαν εἰς ὕπνον ὁ δὲ Μουσᾶς ἐπῆγεν ἡσυχα εἰς τὸ κελλίον τοῦ ἡγουμένου καὶ εὑρὼν αὐτὸν τὸν παρεκάλει νὰ τοῦ ἀνοίξῃ τὴν ἐκκλησίαν, ὁ δὲ ἡγούμενος τὸν ἐνέκοπτεν ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο μὴ πέσῃ εἴς τινα πειρασμόν. Ὁ δὲ Μουσᾶς τὸν ἐβίαζε λέγων νὰ μὴ φοβηθῇ, ὅτι αὐτὸς ἔμελλε νὰ γίνῃ χριστιανός, ὁ δὲ ἡγούμενος νομίζων ὅτι ὁ Μουσᾶς προσεποιεῖτο μὲ δόλον νὰ ζημιώσῃ τὸ μοναστήριον, ἀπεποιεῖτο νὰ τοῦ ἀνοίξῃ τὸν ναόν· ἐπιμένων δὲ ὁ Μουσᾶς, ἠναγκάσθη ὁ ἡγούμενος καὶ τοῦ ἤνοιξεν. Εἰσελθόντες οὖν μόνον οἱ δύο, ἔκαμε τὸν σταυρόν του ὁ Μουσᾶς καὶ ἐπροσκύνησεν ἕως ἐδάφους· εἶτα τὸν παρεκάλει νὰ τῷ δείξῃ τὸν τάφον τοῦ μάρτυρος Ἀναστασίου καὶ μὴ θέλων ὁ ἡγούμενος, τὸν ἔφερεν ἔνθα ἦτο τὸ ἅγιον λείψανον, πεσὼν δὲ καταγῆς καὶ προσκυνήσας εὐλαβῶς, ἠσπάζετο τὸ ἱερὸν λείψανον καὶ ἔκλαιεν, ὁ δὲ ἡγούμενος θεωρῶν τὰ γινόμενα ἐθαύμαζε καὶ ἠπόρει. Ἔμεινε πολλὴν ὥραν ὁ Μουσᾶς περιπλεκόμενος τὸ λείψανον· ἐγερθεὶς δὲ παρεκάλει τὸν ἡγούμενον νὰ τὸν βαπτίσῃ ἐκείνην τὴν νύκτα κρυφίως· ὁ δὲ ἡγούμενος φοβούμενος τὴν ἐγχείρησιν τοῦ ἔλεγεν· αὐτὸ ποὺ θέλεις σύ, δὲν ἠμπορῶ ἐγὼ νὰ τὸ πράξω φοβούμενος τὸν πατέρα σου· μόνον ὁ Θεὸς θέλει τὸ οἰκονομήσει ἐὰν ἔχῃς βεβαίαν πίστιν. Ἔμεινεν οὖν ὁ Μουσᾶς δεόμενος τοῦ μάρτυρος νὰ τὸν ἀξιώσῃ τοῦ θείου βαπτίσματος, καθὼς τοῦ τῷ ὑπεσχέθη εἰς τὴν φυλακὴν προηγουμένως. Περὶ δὲ τὴν ὥραν τοῦ ὄρθρου ἤκουσε φωνὴν ὅπου τὸν ἔλεγε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν στράταν του καὶ ἐκεῖ θὰ λάβῃ τὸ πωθούμενον. Ταῦτα ἀκούσας λέγει τῷ ἡγουμένῳ, εὑρισκομένῳ τότε ἐκεῖ παρών· κάμετε τώρα τὸ δουβᾶ σας (ἤτοι τὴν ἀκολουθίαν σας) καὶ αὐτὸς ἐξελθὼν τοῦ ναοῦ, ἦλθεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους του καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ ἕως οὗ ἐξημέρωσεν· οὕτω δὲ ἐξελθόντες τοῦ μοναστηρίου ἀπῆλθον εἰς τοὺς γάμους. Ὡς δὲ ἐπορεύθησαν ἐκεῖ, οἱ μὲν ἄλλοι ἔπαιζον καὶ ἐχόρευον κατ' ἔθος, ὁ δὲ Μουσᾶς δὲν ἐπρόσεχεν εἰς τὰ βλεπόμενα, ἀλλ' ἔμενε σύννους καὶ περίλυπος ὡς καὶ πρότερον.

Μίαν δὲ νύκτα καθ' ἣν ὅλοι ἐκοιμοῦντο, ἐκοιμᾶτο δὲ καὶ ἐκεῖνος εἰς τὸν κοιτῶνά του, τοῦ ἐφάνη ὅτι κάποιος ἦλθε κ᾽ι τὸν ἐξύπνησε· καὶ ἰδοὺ βλέπει ἔμπροσθέν του ἕνα νέον ἀστραπόμορφον, τὸν ὁποῖον ὡς εἶδεν ἔπεσε πρηνὴς ἐκ τοῦ φόβου του. Ἐκεῖνος ὁ νέος τὸν ἐνεθάρρυνε λέγων· μὴ φοβεῖσαι μόνον ἀκολούθει μοι· ὡς δὲ ἤκουσεν, ἐσηκώθη εὐθὺς καὶ τὸν ἠκολούθησεν οὕτως ἀνυπόδυτος καὶ μόνον μὲ τὰ μέστια ὅπου ἐφόρει. Ἐπέρασαν δὲ ἀπὸ ἄλλα δωμάτια ὅπου ἦσαν ἔμπροσθέν των, ὧν αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναι καὶ ἐν οἷς ἐκοιμῶντο ἄνθρωποι πολλοί· αὐτοὶ δὲ ἔβλεπον ὅτι αἱ θύραι ἤνοιγον καὶ ἔκλειον αὐτομάτως, ὥστε ὁ Μουσᾶς ἐθαύμαζε καὶ τοῦ ἐφαίνετο ὡς ὄνειρον. Ὡς δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν ἐξώπορταν τῆς αὐλῆς εἶδε τὸν νέον ἐκεῖνον τὸν λαμπρὸν ὅπου ἤπλωσε τὴν δεξιάν του καὶ ἐποίησε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ εἰς τὴν θύραν καὶ εὐθέως ἠνοίχθη· ὡς δὲ ἐξῆλθον, στραφεὶς πάλιν ὁ Ἄγγελος καὶ σφραγίσας μὲ τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ, ἐκλείσθη πάλιν ὡς καὶ πρότερον. Τότε ὁ Μουσᾶς ἐννόησεν ὅτι οὕτως ἐξήρχοντο καὶ ἀπὸ τὶς ἄλλας θύρας, ἀμὴ οἱ ἐκεῖ Τοῦρκοι δὲν τὸ ἐννοοῦσαν. Ἀφοῦ δὲ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸ σπῆτι ἐκεῖνο καὶ ἐπεριπάτησαν ὀλίγον διάστημα, ἔφθασαν εἰς ἕνα τόπον ὅπου ἦτο μία βρύσις νεροῦ, καὶ ἐκεῖ εὗρῆκαν ἕνα καλόγηρον ἀσκητήν· τότε λέγει ὁ Ἄγγελος εἰς τὸν Μουσᾶν· ἀκολούθει τοῦτον τὸν καλόγηρον καὶ αὐτὸς

θέλει σὲ ὁδηγήσει εἰς ἐκεῖνο ὅπερ ἐπιθυμεῖς νὰ λάβῃς, ὁ δὲ Ἄγγελος ἔγινεν ἄφαντος. Ὁ δὲ Μουσᾶς ἠκολούθησε τὸν ἀσκητὴν ἐκεῖνον καὶ ἐπεριπάτησαν ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα, τὴν δὲ ἡμέραν ἐπαραμέρισαν ἀπὸ τὴν καθολικὴν στράταν καὶ ἐπεριπάτουν εἰς τόπον ἔρημον καὶ ἀδιάβατον· διὰ τὸ δύσβατον δὲ καὶ ἀκανθῶδες τοῦ τόπου ἐξεσχίσθησαν τὰ ροῦχα τοῦ νέου, τὰ δὲ μέστιά του ἐτρύπησαν. Ἐπερνοῦσαν μὲ τὰ χόρτα τῆς ἐρήμου καὶ ἀπὸ τὴν ἀσιτίαν καὶ κακουχίαν ὁ Μουσᾶς ἀδημόνησεν, ἐστενοχωρεῖτο καὶ ἐλυπεῖτο ὅτι ἀφῆκε τοὺς γονεῖς του καὶ τὰ ἀγαθὰ τοῦ οἴκου του καὶ ὑπέπεσεν εἰς στερήσεις αἱ ὁποῖαι τὸν κατετρόμαζον, διὰ τοῦτο ἐσάλευσεν ὁ λογισμός του νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τοὺς γονεῖς του. Περιπατοῦντες οὖν κατὰ θείαν οἰκονομίαν, εὗρῆκαν μίαν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους εἰς τὴν ἔρημον, διότι πλησίον εὑρίσκετο χωρίον· τότε ὁ ἀσκητὴς εἶπεν εἰς τὸν Μουσᾶν· ὕπαγε, τέκνον, εἰς τὸν ναὸν καὶ προσκύνησον· ἐγῶ θὰ σὲ περιμένω ἐδῶ· ὁ δὲ ὑπακούσας εἰσῆλθε καὶ προσευξάμενος παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τὸν βοηθήσῃ. Τότε τοῦ ἦλθε φωνὴ γλυκεῖα ἀπὸ τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου λέγουσα αὐτῷ· μὴ λυπεῖσαι τέκνον διὰ τὰ μάταια τῶν ἀσεβῶν τὰ ὁποῖα ἄφησες διότι καὶ ὁ Υἱός μου πολλὰ ἔπαθε Θεὸς ὤν, δι' ἐσᾶς τοὺς ἀνθρώπους· χαῖρε δὲ καὶ εὐφραίνου, ὅτι ἐβγῆκες ἀπὸ τὸ σκότος καὶ πολλῶν ἀγαθῶν μέλλεις ἀξιωθῆναι ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν διὰ μεσιτείας τοῦ μάρτυρος Ἀναστασίου ἠγαπημένου δούλου τοῦ Υἱοῦ μου. Ἔπειτα ἤκουσε καὶ ἄλλην φωνὴν ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ λέγουσα τὰ αὐτὰ καὶ προθυμοποιοῦσα αὐτὸν εἰς τὴν προκειμένην ὁδόν. Ἀφοῦ ἤκουσε τὰς φωνὰς ταύτας, τοῦ ἦλθε χαρὰ μεγάλη εἰς τὴν καρδίαν του καὶ ἐλησμόνησε τοὺς κόπους τῆς ὁδοιπορίας οἱ δὲ κακοὶ λογισμοὶ ἔφυγον ἀπὸ τὴν διάνοιάν του, καὶ ἐξελθὼν τοῦ ναοῦ εἶπε τῷ ἀσκητῇ ὅστις τὸν ἐπρόσμενε. Πάτερ, ὁμιλοῦν αἱ εἰκόνες πάντοτε ἢ τώρα μόνον εἰς ἐμὲ ὡμίλησαν; λέγει του ὁ ἀββᾶς· οὐχὶ τέκνον δὲν ὁμιλοῦν πάντοτε ἀλλ' ὅταν τὸ καλέσῃ ἡ χρεία καθὼς καὶ τώρα ἔγινε διὰ λόγου σου διὰ νὰ σὲ περάσῃ ἡ λύπη ὅπου σὲ εἶχε κυριεύσει· ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα, ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ ἠκολούθει προθύμως τὸν ἀββᾶν ἐκεῖνον. Περιπατήσαντες οὖν ἔτι ὀλίγας ἡμέρας, ἔφθασαν εἰς Πελοπόννησον καὶ ἐμβῆκαν εἰς τὰς παλαιὰς Πάτρας· ἐκεῖθεν κατέβησαν εἰς τὸν αἰγιαλὸν καὶ Θεοῦ προνοίᾳ εὗρῆκαν καράβι ἕτοιμον διὰ τὴν Βενετίαν· εἰς αὐτὸ δὲ ἐπεβίβασεν ὁ ἀσκητὴς τὸν Μουσᾶν δώσας αὐτῷ μίαν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, ἥτις εὑρίσκεται νῦν εἰς Κέρκυραν εἴς τι μοναστήριον, ἐν ᾧ ὕστερον κατῴκησε· τοῦ ἔδωκε καὶ γράμματα συστατικὰ πρὸς τοὺς ἐν Βενετίᾳ χριστιανοὺς Ἰωαννίτας νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν φιλοφρόνως. Οὕτω δὲ ἀποχαιρετισθέντες, ὁ μὲν ἀββᾶς ἔφυγεν εἰς τὸ κελλίον του, τὸ δὲ πλοῖον κατευοδώθη εἰς Βενετίαν ἔνθα ἐξῆλθεν ὁ νέος, παρουσιάσθη εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους, καὶ ἐνεχείρισε τὰ συστατικὰ γράμματα. Οἱ δὲ χριστιανοί, μαθόντες τὸ ἱστορικὸν καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ νέου, τὸν ἐδέχθησαν ἀσμένως καὶ οὕτως ἐβαπτίσθη εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὃν ἀνεδέχθη εἰς φιλόχριστος Ἰωαννίτης, τὸν ἔμαθε δὲ καὶ γράμματα ἑλληνικά. Οἱ δὲ ἐν Βενετίᾳ Λατῖνοι ἅμα ἔμαθον τὰ κατ' αὐτόν, ἠθέλησαν νὰ τὸν διαστρέψουν ἀπὸ τὴν εὐσέβειαν, ὁ δὲ νέος ὡς ἀστήρικτος ἔτι τῇ ὀρθοδοξίᾳ ἐπλανήθη ὀλίγον, ἀλλ' ὁ Θεὸς τῶν μετανοούντων δὲν τὸν ἀφῆκε νὰ πλανηθῇ ἀλλ' ἔμεινε στερρὸς εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν. Ἀκούσας δὲ τὰ καθ' ἑκάστην ἐν Κερκύρᾳ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

γινόμενα θαύματα τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος καὶ βλέπων πλῆθος χριστιανῶν ἀπερχομένων εἰς προσκύνησιν τοῦ ἁγίου λειψάνου του, ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ καὶ αὐτὸς νὰ ἰδῇ τὸ ἅγιον λείψανον καὶ νὰ τὸ ἀσπασθῇ· καὶ λαβὼν ἄδειαν ἀπὸ τὸν ἀνάδοχόν του καὶ λοιποὺς πραγματευτὰς ἀπῆλθεν εἰς Κέρκυραν. Ἀφοῦ δὲ ἠσπάσθη τὸ λείψανον καὶ ἐπανηγύρισε, συγχρόνως ἤκουσε τὴν φήμην ἡγουμένου τινὸς λίαν ἐναρέτου, Χρύσανθον καλούμενον, διαμένοντα δὲ ἐκεῖ πλησίον εἴς τι μονύδριον καὶ ἐπῆγε πρὸς αὐτὸν ὁ Μουσᾶς, ὅστις εἶχε κληθῆ Δημήτριος κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ βαπτίσματος· ἐκεῖ ἔμεινεν ὡς συνοδεία τοῦ ἡγουμένου Χρυσάνθου, ὅστις τὸν ἐκούρευσε μοναχὸν καὶ τὸν μετωνόμασε Δανιήλ. Μείνας οὖν ἐκεῖ ἱκανὸν καιρὸν καὶ ἐναρέτως πολιτευόμενος τοῦ ἦλθεν ἰδέα καὶ πόθος νὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὅθεν συμβουλευθεὶς περὶ τούτου τινὰς πνευματικοὺς πατέρας τὸν ἐσυμβούλευσαν νὰ ἡσυχάζῃ ὡς ὅτι δὲν ἦτο ἀνάγκη, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸ μόνον ὅπου ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν, τοῦ ἦτο ἀρκετὸν πρὸς σωτηρίαν του. Ὁ δὲ Δανιὴλ τότε μὲν ἡσύχασεν, ἀλλ' ὕστερον ἀνάψας ἀπὸ πόθον τοῦ μαρτυρίου, καὶ μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ὑπομένῃ, ἐπέρασεν εἰς Πελοπόννησον διὰ νὰ παρρησιασθῇ τὸ ποῖος ἦτο· οἱ δὲ ἐκεῖ χριστιανοὶ μαθόντες τὸν ἐμπόδισαν διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσουν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς, ὅθεν ὑπέστρεψε πάλιν εἰς Κέρκυραν. Ἔπειτα πάλιν τοῦ ἄναψεν ὁ πόθος τοῦ μαρτυρίου καὶ πάλιν ἐπέρασεν εἰς τὸν Μωρέαν μὲ σκοπὸν ἀπὸ ἐκεῖ νὰ μεταβῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν νὰ παρρησιασθῇ. Ἐπῆγεν οὖν εἰς Λακεδαιμονίαν καὶ ἐκόνευσεν εἰς οἶκον ἑνὸς χριστιανοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον ἀρκετὰ συνωμίλησε καὶ τοῦ διηγήθη τὰ κατ' αὐτὸν συμβεβηκότα καὶ τοῦ ἔδειξε καὶ τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, ὅπου ὁ ἀσκητὴς τοῦ ἔδωκεν ὅταν εἶχε βαρκαρισθῆ διὰ Βενετίαν· τὸ ἔνδυμα δὲ τῆς εἰκόνος ἦτο ἀργυρόχρυσον· πρὸς τοῦτο ἐξώδευσαν οἱ ὀρθόδοξοι τῆς Βενετίας ἀπὸ εὐλάβειάν τους πρὸς τὴν εἰκόνα. Διηγήθη πρὸς τούτοις εἰς τὸν ῥηθέντα χριστιανόν, ὅτι εἶχε γεγραμμένον κατὰ πλάτος τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου καὶ τὰς ἐρωταποκρίσεις του· τὰ ὁποῖα τότε μὲν ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος ἔγραψε πρὸς ἐνθύμησιν, ὕστερον δὲ αὐτὸς ὁ Δανιὴλ ὑποστρέψας ἀπὸ Κωνσταντινούπουλιν εἰς Κέρκυραν, μόνος του συνέγραψε τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου, ἀλλὰ καὶ τὴν θαυμασίαν ὀπτασίαν ἣν εἶδε, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἰδιοχείρως εἰς Κέρκυραν ἐν τῇ μονῇ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, «Μυρτιὰ» καλουμένη· ἔπειτα εὑρὼν πλοῖον ἀνεχώρησε πάλιν εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ μαρτυρήσῃ. Ἐκεῖ δὲ εἶδεν ἐκείνην τὴν θαυμαστὴν ὀπτασίαν καὶ ἔμεινεν εἰς ἕνα ναὸν ὑπηρετῶν ἐπί τινα καιρόν· εἶτα ὑπέστρεψεν εἰς Κέρκυραν καὶ ἔμεινεν. Ἐκεῖ λοιπὸν τῷ ἐφάνῃ εἰς τὸν ὕπνον του ἡ Θεοτόκος καὶ τοῦ εἶπε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν «Μυρτιὰν» (τόπον παραθαλάσσιον) καὶ ἐκεῖ θέλει εὕρει εἰς τὸ σπήλαιον ἔσωθεν μιᾶς ὀπῆς τοῦ λίθου ἀετὸν λελιθωμένον, ὅστις καὶ σήμερον φαίνεται ἀχειροποίητος καὶ ἐκεῖ νὰ ἡσυχάσῃ. Ἐλθὼν οὖν ὁ Δανιὴλ καὶ εὑρὼν τὸ σπήλαιον καὶ τὴν τρύπαν ὅπου εὑρίσκετο ὁ λίθινος ἀετὸς (πτηνὸν μονόλιθον θαυμασίως πεπηγώς), ἐσχεδίασε σταυρὸν ἄνωθεν τοῦ σπηλαίου, ὁ ὁποῖος ἐτυπώθη καὶ σώζεται μέχρι τοῦ νῦν· ἔβγαλε δὲ ἡ θάλασσα ἓν κατάρτιον καραβιοῦ καὶ σανίδια ἀπὸ ναυάγιον, καὶ ἀπὸ τὸ ὑλικὸν ἐκεῖνο ἔκτισε ναὸν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ. Ὀλίγον δὲ ὕστερον ἐχειροτονήθη διάκονος καὶ κατόπιν ἱερομόναχος· τὸν δὲ ναὸν ἐκεῖνον οἱ πέριξ χριστιανοὶ τὸν ἀνήγειρον μεγαλήτερον καὶ ὡραῖον, ὅστις σῴζεται· ὁ δὲ τάφος τοῦ Δανιὴλ σώζεται εἰς ἄλλην ἐκκλησίαν κοντὰ εἰς ἓν χωρίον.

Ἡ θαυμάσιος ὀπτασία τοῦ Δανιὴλ Ἱερομονάχου (τοῦ ἐξ Ἀγκυρ[illegible]) ἣν εἶδεν ἐν Κωνσταντινουπόλ[illegible] ἐν ἔτει 1764 (ᾳψξδ΄) Νοεμβρίου 13 (ιγ΄).

Ἐγὼ ὁ ἐν Μοναχοῖς ἐλάχιστος Δανιὴλ διέτριβον ἐν Κερκύρᾳ χάριν τοῦ ἁγίου θαυματουργοῦ Σπυρίδωνος, καὶ διατρίψας ἔν τινι κοινοβίῳ ἔτη ὀκτώ, ἐπεθύμουν ἀξιωθῆναι τοῦ μαρτυρίου· καταφλεγόμενος τὰ σπλάγχνα νυκτὸς καὶ ἡμέρας, πλὴν ἐζήτουν ἀφορμὴν καὶ τρόπον ὅπως εἰσέλθω εἰςτὸ στάδιον(καὶ γὰρ τὸ ριψοκινδυνεύειν τῶν θείων θεσμῶν ὑπάρχει ἀλλότριον), Ἐνδόμυχον ὅθεν ἔχων τὸν τοιοῦτον σκοπόν, τοῦ καιροῦ καλέσαντος, ἦλθον εἰς Βασιλεύουσαν, τοῦ Θεοῦ εὐδοκήσαντος· καὶ θεωρῶν τοιαύτην πόλιν πλήρη ἀσεβείας καὶ τοὺς ἐκ τῆς Ἄγαρ μαινομένους κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἐξεκαύθη ἡ καρδία μου πρὸς τὸ ὁμολογῆσαι παρρησίᾳ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Συμβουλευόμενος ὅμως πνευματικοῖς Πατράσι, καὶ ἐξαγγέλλων αὐτοῖς τὸν ἐμὸν σκοπόν, οὐ συνεχώρουν μοι τοῦτο ποιῆσαι. Εὑρὼν δέ τινα πνευματικόν, ἀνήγγειλα καὶ αὐτῷ καὶ αὐτὸς ἐπέταξέ μοι προσεύξασθαι τῷ Θεῷ καὶ θερμῶς δεηθῆναι· καὶ εἰ μέν ἐστιν αὐτῷ τοῦτο εὐάρεστον, ἀποκαλύπτεταί μοι διά τινος ἐμφανείας θείας, ἢ θεῖος ὁ πόθος ἦν ἢ ἐναντίος· ἐκέλευσέ μοι ποιεῖν νηστείαν, ἀγρυπνίαν, γονυκλισίας καὶ προσευχὴν ἀένναον, καὶ οὕτω τοῦ ποθουμένου ἄξιος γενηθῆναι.

Πληρωθεισῶν τοίνυν τῶν δεκαεπτὰ ἡμερῶν τῇ 13ῃ τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου, πορευθεὶς πρὸς τὸν παντοπώλην καὶ ἀγοράσας δύο κηρία, ἐπέστρεψα εἰς τὸν οἰκίσκον μου, ἔνθα ἠγωνιζόμην. Τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἐκτενέστερον προσευχόμενος μέχρις ἐννάτης ὥρας τῆς νυκτὸς μετὰ δακρύων, καὶ ἀτονήσας ἐκ τῆς στάσεως ἐκείνης, ἀφύπνωσα. Τότε τοῦ Κυρίου μνησθέντος μου, ὁρῶ τινα νέον ἀστραπόμορφον ἐρωτῶντά με· τί ἔχεις Δανιὴλ καὶ λυπεῖσαι; δεῖ σε μάλιστα χαίρειν· ἐγὼ δὲ εἶπον αὐτῷ· σὺ τίς εἶ ὁ λέγων μοι χαίρειν; ὁ δὲ νέος ἔφη· ἀγνοεῖς, ὦ φίλε, τίς εἰμι ὁ λαλῶν σοι; ναί, εἶπον ἐγώ, ἀγνοῶ· ὁ δέ· οὐκ εἰμι ἐγὼ ὁ Ἀναστάσιος ὁ ὑπὸ τοῦ σοῦ πατρὸς διὰ τοῦ μαρτυρίου πρὸς τὴν τῶν Οὐρανῶν Βασιλείαν σταλείς; τότε εἶπον ἐγὼ πρὸς τὸν μάρτυρα· καὶ πῶς ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ κατεδέχθης πρός με τὸν ἀνάξιον καὶ ἁμαρτωλὸν ἐλθεῖν; ὁ δὲ ἔφη· πίστευσόν μοι ὅτι ἀναχωροῦντός σου ἀπὸ τὴν πατρικὴν οἰκίαν δὲν ἔλειψα οὔτε ἠμέλησα εὔχεσθαι τῷ Θεῷ ὑπὲρ σοῦ· χαῖρε τοίνυν καὶ εὐφραίνου, ὅτι σήμερον ἠξιώθης ἰδεῖν μεγάλα μυστήρια. Καὶ ἐπιλαβόμενός ὁ μάρτυς, τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, ἐλθέ, ἔφη, πλησίασόν μοι καὶ πορευόμενοι ἀμφότεραι ὁδὸν πυλλήν, ἤλθομεν εἰς ἕνα βωμὸν ἀγαρηνῶν καὶ εἶπε πρός με· ὁρᾷς τὸν βωμὸν τοῦτον; οὗτος ἦτό ποτε ναὸς τῶν ἁγίων Πάντων καὶ πλησιάσαντες εἴδαμεν ὅτι ἐξῆλθε τις ἐκ τῆς θύρας ἀνοιγείσης, καὶ εἶπε πρὸς ἡμᾶς· ἔλθετε τάχιον, προσμένουσι γὰρ ἡμᾶς. Καὶ ἐμβάντες εἴδομεν πλῆθος ἀνθρώπων νέων τε καὶ γερόντων· ἐγὼ δὲ εἶπον εἰς τὸν Ἀναστάσιον. Τίνες εἰσὶν οὗτοι; ὁ δὲ ἔφη μοι· οὗτοί εἰσιν οὓς ἀκούεις ἁγίους Πάντας. Εἷς δὲ ἐξ ἐκείνων μὲ ἠρώτα· ἦλθες Δανιήλ; ἐγὼ ἀπεκρίθην· ναὶ ὁ ἁμαρτωλὸς ἦλθον· τότε ἀρξάμενοι ἐξέβαινον δύο-δύο καὶ οὕτω περιπατοῦντες, ἑπόμενοι καὶ ἡμεῖς, ἤλθομεν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

εἰς ἕτερον βωμὸν καὶ λέγει μοι· οὗτος ἦτό ποτε ναὸς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τῶν ιβ΄. Ἐγγὺς δὲ γενόμενοι ἠνοίγησαν αἱ θύραι καὶ ἐξελθόντες δύο νέοι διάκονοι μὲ λαμπάδας εἰς τὰς χεῖρας καὶ ἕτεροι δύο ἱερομόναχοι μὲ θυμιατήρια, ἱστάμενοι δὲ παρὰ τὴν θύραν ἐθυμίαζον τοὺς ἁγίους, οἵτινες εἰσήρχοντο εἰς τὸν ναόν· τελευταῖον δὲ ἐθυμίασαν καὶ ἡμᾶς· ἔπειτα εἰσήλθομεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν ναόν.

Τότε ὁρῶμεν τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους τοὺς ιβ΄ καὶ τὸν ἅγιον Κωνσταντῖνον σὺν τῇ ἁγίᾳ Ἑλένῃ βαστάζοντας τὸν τίμιον Σταυρόν, ἀστράπτοντα ὑπὲρ τὸν ἥλιον· καὶ ἰδοὺ ἐξέρχεται ὁ ἅγιος Μαρκιανὸς διανέμων κηρία εἰς ὅλους τοὺς ἁγίους, ὕστερον δὲ καὶ ἡμῖν. Ἀνάψαντες δὲ τὰ κηρία, εἴδομεν ὅτι ἐξῆλθεν ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος καὶ ἡ μήτηρ του κρατοῦντες τὸν σταυρὸν εἰς τὰς χεῖράς των· ὁμοίως καὶ οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἑπόμενοι αὐτοῖς· ἐξερχομένου δὲ τοῦ σταυροῦ, ἀμέσως τὰ ἐν τοῖς τρούλλοις καὶ μιναρέδες ὑψούμενα σημεῖα τῆς ἡμισελήνου ἐξηφανίσθησαν. Περιπατήσαντες δὲ ἱκανῶς ἐφθάσαμεν εἰς τὸ φανάριον καὶ περάσαντες ἀπὸ ἕνα οἶκον ἔνθα κατῴκει εἷς διδάσκαλος τοὔνομα Χρύσανθος, εἶπον ἐγὼ εἰς τὸν μάρτυρα Ἀναστάσιον· δοῦλε τοῦ Θεοῦ, ἐδῶ κάθηται φίλος μού τις ὅστις πολλάκις μὲ ἀνέψυξε καὶ μὲ ἠλέησε· βούλει ἵνα φωνήσω αὐτὸν ἰδεῖν; ὁ δὲ ἔφη μοι· οἶδα αὐτὸν κἀγώ, ἀλλὰ νῦν ἀκολούθει μοι σιωπῶν· οὕτως εἰπόντος μοι ἐπορεύθημεν οὐκ ὀλίγην ὁδόν, καὶ ἰδοὺ βλέπομεν τὸν τροπαιοφόρον Γεώργιον, ὅστις εἶπε τοῖς ἁγίοις· διέλθετε καὶ πρὸς τὸν ἐμὸν ναόν, ὄντα νῦν βωμόν, τοῦ καταβυθισθῆναι τὰ τῆς σελήνης ἱδρύματα. Ὁ δὲ μέγας Γεώργιος προτοῦ ἡμᾶς φθάσαι ἐκεῖ, προέφθασεν αὐτὸς καὶ εὑρὼν ἐν αὐτῷ ἀγαρηνούς, λαβὼν ῥόπαλον ἐδίωξεν αὐτοὺς ἔξω· καὶ ῥίψας τὰ ψιάθια καὶ τὰ ἐστρωμένα των ἔπιπλα, εἶπε μὲ θυμόν· οὐκ ἔτι δύναμαι φέρειν τὴν βδελυρίαν σας μιαρώτατοι· ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει δὲ τοῦ σταυροῦ, τὰ τῆς σελήνης σημεῖα ἐξέλιπον.

Κἀκεῖθεν πορευόμενοι ἠκροάσθημεν παντέρπνου τινὸς καὶ ἡδυτάτης μελῳδίας, ἦτο δὲ ὁ ἑξῆς ὕμνος: «Χαίροις Ἄνασσα Μητροπάρθενον κλέος» καὶ ἑφεξῆς· καὶ πορευόμενοι κατ' εὐθεῖαν εὕρομεν πλῆθος ἀγαρηνῶν κραυγαζόντων· οὐαί, οὐαὶ ἡμῖν! νὰ φύγωμεν, διότι ἐμβήκαμεν εἰς τὴν αὐλὴν στήσαντες ὀρθὸν τὸν σταυρόν. Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν στιγμὴν Χότζας τις ἀλαλάξας ἔψαλλεν ὕμνον ἐπὶ τοῦ μιναρέ, ὁ δὲ ἅγιος Κωνσταντῖνος ἰδὼν τὸν Χότζαν εἶπε πρὸς αὐτὸν ὀργίλως· κατηραμένε, δὲν βλέπεις τὸν Σταυρὸν ὑψούμενον; ἐπιμένων δὲ ἀλαλάζεις βλασφημῶν; ὑψωθέντος δὲ τοῦ Σταυροῦ, εὐθὺς ἔπεσεν ὁ κουμπὲς καὶ ὁ ἄμβων ὁμοῦ μὲ τὸν Χότζαν· ἡμεῖς ὅμως δὲν ἐμβήκαμεν εἰς τὸ τζαμῆ, ἀλλ' ὑπήγαμεν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας. Φθάσαντες ἐκεῖ ἠνοίχθη μία πύλη αὐτομάτως· καὶ ἰδοὺ δύο διάκονοι ἐξῆλθον ἐκεῖθεν ἱεροενδεδυμένοι, κρατοῦντες εἰς χεῖρας ἀνὰ ἓν ὁλόχρυσον θυμιατήριον· ἀμέσως ἐγὼ ἠρώτησα τὸν μάρτυρα, ποῖοι ἦσαν ἐκεῖνοι; ὁ δὲ ἔφη μοι· ὁ ἐκ δεξιῶν εἶναι ὁ Στέφανος, ὁ δὲ ἐξ ἀριστερῶν ὁ ἀρχιδιάκονος Λαυρέντιος· καὶ θυμιάζοντες τὸν τίμιον Σταυρὸν καὶ ὅλους τοὺς ἁγίους, τελευταῖον ἐθυμίασαν καὶ ἡμᾶς. Ἐμβήκαμεν, καὶ ἐπλησιάσαμεν πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ βήματος τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Σοφίας ἔνθα ἦτο μία πύλη κλεισμένη, ἡ ὁποία μᾶς ἐφάνη, ὅτι κάποιος τὴν ἠνοιξεν· ἀμέσως εἰσῆλθεν ὁ Σταυρός, κατόπιν οἱ ἅγιοι Πάντες. Ἐκεῖ εἴδομεν ἀξιοθαύμαστον γεγονός· ὁ ναὸς ἦτο περικαλλέστατος καὶ πλήρης θαυμασίων εἰκόνων, κανδηλῶν, μανουαλίων καὶ πλῆθος σκευῶν ἱερῶν πάντων κεχρυσωμένων· ἐν ᾧ δὲ τόπῳ εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, οὐκ ἦν εἰκών, ἀλλὰ θρόνος τις, ἐφ' ὃν ἦν ἡ Ἀειπάρθενος Ἄνασσα· (εἰς αὐτὴν γὰρ καθιέρωται ἡ πόλις) κύκλῳ δὲ αὐτῆς πλῆθος Ἀγγέλων καὶ Ἀρχαγγέλων, εἰς δὲ τὸ ἀριστερὸν μέρος κατώτερον τοῦ θρόνου, ἦτο ἕτερός τις θρόνος, ἐν ᾧ ἦν τις γηραιὸς καθήμενος· οὐκ οἶδα καθεύδων ἢ ἐγρηγορώς, ὃς καὶ ἐκέκτητο διάδημα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν καὶ εἰς χεῖράς του Εὐαγγέλιον κλειστὸν ἀλλ' ἀργυρόχρυσον καὶ κατάστιλπνον· κύκλῳ δὲ τοῦ ναοῦ ὑπῆρχον ἕτεροι θρόνοι. Ἠρώτησα δὲ τὸν ἅγιον νὰ μοὶ εἰπῇ, ὁποῖοι θρόνοι ἦσαν ἐκεῖνοι· ὁ δέ μοι ἔφη· ὅτι οὗτοι οἱ θρόνοι εἰσίν, ἐφ' οἷς οἱ ἀρχιερεῖς ἐκάθησαν καὶ ἐτοίμασαν τὰς ἑπτὰ Οἰκουμενικὰς συνόδους· οἱ ὁποῖοι προητοιμάσθησαν ἵνα καὶ πάλιν καθήσωσι πρὸς ἕνωσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς τὸ ἀποσκορακίσαι πάντα τὰ σχίσματα, καὶ μεῖναι τοῦ λοιποῦ ἀνενόχλητοι. Οὕτω δὲ ἔθηκαν ἐν τῷ μέσῳ τὸν τίμιον Σταυρόν, ὁ δὲ ἅγιος Μαρκιανὸς λαβὼν πάλιν τὰ κηρία παρ' ἡμῶν, περιέθηκε τῷ τιμίῳ Σταυρῷ. Ἀνοιγομένης δὲ τῆς θύρας τοῦ ἱεροῦ βήματος, ἐξήρχοντο νέοι λευκοφόροι ἔχοντες θρόνον ἔκλαμπρον εἰς τὰς χεῖράς των καὶ ἔθεσαν αὐτὸν ἐν τῷ τόπῳ τῶν ἀρχιερέων. Μετὰ ταῦτα δὲ ὁρῶμεν τὸν Δεσπότην Χριστὸν ἐξερχόμενον μὲ πλῆθος Ἀγγέλων, ἐνδεδυμένων στολὴν ἀρχιερατικὴν θαυμασίαν, ἔχοντα εἰς τὴν κεφαλὴν στέφανον ἐξαστράπτοντα καὶ πορευόμενον εἰς τὸν ἡτοιμασμένον τόπον ὅπου ὁ θρόνος. Εἶτα ἐφάνη ὁ Ἀδελφόθεος Ἰάκωβος ὅτε ἐπῆρε καιρὸν ἄψασθαι τῆς ἱερᾶς Μυσταγωγίας· καὶ ποιήσας ἀρχήν, εἰς μὲν τὴν πρώτην εἴσοδον, εἰσέβη ὁ μέγας Ἀρχιερεὺς Ἰησοῦς Χριστὸς ἔνδον τοῦ ἁγίου βήματος μετὰ πάντων τῶν παριστημένων· ἐλθούσης δὲ τῆς ὥρας τοῦ Ἀποστόλου, ἀνέγνωσεν αὐτὸν ὁ ἅγιος Λαυρέντιος, ὃς ἦν· «Ἀδελφοί· οἱ ἅγιοι Πάντες κατηγωνίσαντο βασιλείας» καὶ τὰ ἑξῆς· τὸ δὲ ἱερὸν Εὐαγγέλιον εἶπεν ὁ Πρωτομάρτυς Στέφανος ἐπ' ἄμβωνος· τὸ «ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ὑμεῖς τὰ κλήματα» κ.τ.λ.

Ἐρχομένης δὲ τῆς μεγάλης Εἰσόδου, ἵστατο ὁ Δεσπότης Χριστός, ἐξερχομένων τῶν ἁγίων δώρων καὶ εὐλόγει αὐτὰ τὰ ἅγια· καὶ ἐν τῷ ἀποθέσθαι αὐτὰ ἐν τῇ ἁγίᾳ Τραπέζῃ, αὖθις ταῦτα εὐλόγησε. Ψαλλομένου δὲ τοῦ Κοινωνικοῦ ἐξῆλθεν, ὁ Στέφανος λέγων τὸ «Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε», καὶ λαβὼν τὸ ἅγιον Ποτήριον ὁ Δεσπότης Χριστός, ἔστη ἐπὶ τῆς πύλης τοῦ βήματος. Τότε οἱ ἅγιοι Χρυσόστομος καὶ Μητροφάνης οἱ Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως, πορευθέντες ἀφύπνισαν τὸν γηραιὸν ἐκεῖνον τὸν καθεύδοντα ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ὁ μὲν ἅγιος Μητροφάνης ἔλαβε τὸ διάδημα, ὁ δὲ Χρυσόστομος τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καὶ ἐγείραντες αὐτὸν ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Θεοτόκον, ἀσπαζόμενοι τὰ ἱερὰ αὐτῆς κράσπεδα καὶ οὕτως ἦλθον πρὸς τὴν θύραν (*) ἐν ᾗ ἦν ὁ Κύριος· καὶ

(*) Σημείωσον ὅτι ἐπειδὴ καὶ οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι ἦσαν ἀπὸ τὸ πρῶτον ἀκολουθοῦντες καὶ συλλειτουργοῦντες, οὐ δυνάμεθα εἰπεῖν τὸν γηραιὸν αὐτὸν εἶναι τὸν Θεολόγον Ἰωάννην· οὔτε τὸν Πρωτόκλητον Ἀνδρέαν· ἀλλὰ τὸν μέλλοντα βασιλεῦσαι Ἰωάννην· ὃν ὁ ἅγιος Ταράσιος λέγει· ἐγερθήσεται ὁ βασιλεύς, ὁ ἐν ἀρχῇ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἔχων τὸ ἰῶτα, εἰς δὲ τὸ τέλος τὸ ψηφίον ς, δηλαδὴ Ἰωάννης».

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

προσκυνήσας ἐκοινώνησεν αὐτὸν ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ποτηρίου (*) καὶ λαβὼν τὴν κορώναν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἁγίου Μητροφάνους, ἐπέθηκε τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, ὁμοίως λαβὼν καὶ τὸ Εὐαγγέλιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Χρυσοστόμου, ἐπέθηκε ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. Τελειωθείσης δὲ τῆς θείας λειτουργίας, ἐπορεύθη εἰς τὸν θρόνον ὅπου ἦν τὸ πρότερον· παρευθὺς δὲ πάντες οἱ ἅγιοι πορευθέντες ἔκλιναν τὰ γόνατα πρὸς τὸν Δεσπότην καὶ ὁμοθυμαδὸν ἔβόησαν. Κύριε, πάντες ἡμεῖς οἱ δοῦλοί σου παρακαλοῦμεν τὸ ἔλεος καὶ κράτος τῆς Βασιλείας σου, ἵνα ἐλεήσῃς τοὺς χριστιανοὺς καὶ τὴν ἐπώνυμόν σου πολιτείαν τῶν χριστωνύμων λαῶν, καὶ νὰ λυτρώσῃς αὐτοὺς ἐκ τῆς δουλείας τῶν ἀγαρηνῶν· ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Δεσπότης ἔφη· οὐ μόνον οὐχὶ νὰ τοὺς ἐλευθερώσω, ἀλλὰ καὶ περισσοτέραν δουλείαν δεῖ αὐτοῖς ἐπιθεῖναι· οὐ γάρ εἰσιν ἄξιοι· καὶ οὕτως ἐσιώπησαν οἱ ἅγιοι. Τότε αὖθις πορεύεται ὁ Ἀδελφόθεος Ἰάκωβος, ὁ Θεολόγος Ἰωάννης καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος καὶ προσεκύνησαν τὴν Δέσποιναν Θεοτόκον λέγοντες αὐτῇ· Κυρία Θεοτόκε, σὲ παρακαλοῦμεν ἡμεῖς οἱ δοῦλοί σου νὰ μεσιτεύσῃς πρὸς τὸν Υἱόν σου καὶ Θεὸν ἡμῶν, ἵνα ἐλευθερώσῃ τοὺς χριστιανοὺς ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀσεβῶν ἀγαρηνῶν. Τότε ἐγερθεῖσα τοῦ θρόνου ἡ Θεοτόκος, ὁ Σταυρὸς καὶ πάντες οἱ ἅγιοι, καὶ οἱ μὲν ἅγιοι τὴν προσεκύνησαν εὐλαβῶς, ἡ δὲ Κυρία Θεοτόκος πορευθεῖσα πλησίον τοῦ Υἱοῦ αὐτῆς, προσεκύνησεν αὐτὸν λέγουσα. Τέκνον, ὁρᾷς τοὺς πιστοὺς δούλους σου ὅτι φόβῳ καὶ τρόμῳ συνεχόμενοι ἵστανται ἐνώπιόν σου ζητοῦντες τὴν ἐλευθερίαν τῶν χριστιανῶν, ὑτὲρ ὧν δέομαι καγὼ τῆς σῆς ἀγαθότητος, ἵνα ἐλεήσῃς αὐτοὺς καὶ ἐλευθερώσῃς ἀπὸ τῆς δεινῆς ταύτης δουλείας. Ὁ δὲ Κύριος εἶπε πρὸς τὴν Θεοτόκον· γίνωσκε, ὦ Μῆτέρ μου, ὅτι ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ βασιλέως Μαχμοὺτ τοῦ ἀσεβοῦς, ἤθελον νὰ τοὺς ἐλευθερώσω, πλὴν αὐτοὶ εἶναι ἀγνώμονες, καὶ ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας των δὲν μετενόησαν· ὅθεν ἔνευσα τῷ νῦν βασιλεύοντι μελαγχροΐσαι αὐτοὺς, ἵνα βλέποντες τὰ μελανά, ἔλθωσιν εἰς αἴσθησιν· ἀλλ' ἔτι ἀναισθητοῦσι παροργίζοντές με ὁσημέραι. Τότε πάλιν εἶπεν ἡ Παντάνασσα· Τέκνον ἐμόν, παίδευσον αὐτοὺς ἡ ἀγαθότης σου ὡς οἶδας, ἀλλὰ θέλω καὶ ἀπαιτῶ, ἵνα ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς σου τοὺς ἀγαρηνοὺς νὰ μὴν ἐνοχλῶνται πλέον.

Τότε λέγει αὐτῇ· ἐπειδή, ὦ Μῆτέρ μου, μεσιτεύεις δι αὐτοὺς τοὺς ἀχαρίστους πρός με, δι' ἀγάπην σου, καὶ διὰ τὰς δεήσεις τῶν δούλων μου τῶν ἁγίων, θέλω τοὺς ἐλευθερώσει ἐντὸς ὀλίγου καιροῦ· καὶ προσπεσοῦσα ἡ Θεοτόκος καὶ πάντες οἱ ἅγιοι προσεκύνησαν τὸν Δεσπότην Χριστόν. Καὶ πορευθεῖσα ἡ Θεοτόκος ἐκάθησεν εἰς τὸν θρόνον Αὐτῆς. Οἱ δὲ ἅγιοι ἐγερθέντες κατὰ τάξιν δύο-δύο προσκυνοῦντες ἦσπάζοντο τὸ ἐπιγονάτιον τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ· ἔσχατον δὲ ἐπήγαμε καὶ ἡμεῖς, ἐγὼ μὲ τὸν μάρτυρα Ἀναστάσιον. Ὡς δὲ ἐπλησίασα ὁ ἀνάξιος ἐγὼ πρὸς τὸν Δεσπότην Χριστόν, εἶπον· Κύριε βοήθει μοι· ὁ δὲ ἔφη μοι. Δανιήλ, ὅρα μὴ παρρησιασθῇς, ὅτι μέγας κίνδυνος μέλλει συμβῆναί σοι· τότε ἐγὼ ἔφην· Κύριε, γενηθήτω τὸ θέλημά σου! καὶ εὐθὺς ἐξῆλθον ἐκ

(*) Βλέπεις ὅτι ὡς κοσμικὸς ἐκοινώνησεν ἐκ τοῦ ἁγίου Ποτηρίου ἔξωθεν τοῦ ἱεροῦ Βήματος. Οἱ δὲ 12 Ἀπόστολοι ἦσαν συλλειτουργοὶ ὁμοῦ μὲ τὸν Κύριον. Πατριάρχαι γὰρ καὶ ἀρχιερεῖς εἰσιν ἔγκριτοι καὶ λίαν τετιμημένοι, διότι αὐτοὶ ἐχειροτόνησαν καὶ καθ' ἑκάστην χειροτονοῦν τοὺς Ἀρχιερεῖς τῆς Οἰκουμένης, ἤτοι τὸν ὀρθόδοξον ὅλον κλῆρον.

τοῦ ἱεροῦ βήματος δύο νέοι καὶ σχισθεῖσα ἡ στέγη τῆς ἐκκλησίας, ἥρπασαν τὸν Δεσπότην Χριστὸν καὶ ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς μετὰ τῶν παρισταμένων Ἀγγέλων. Οἱ δὲ ἅγιοι εὐχαριστήρια ὁμολογοῦντες τῇ Θεοτόκῳ διὰ τὴν τῶν χριστιανῶν ἐλευθερίαν, λίαν φαιδρῶς ἵσταντο, ἐκ δὲ τῶν παρισταμένων τῇ Θεοτόκῳ, ἐφώνησεν αὕτη ἕνα τινὰ καὶ τῷ εἶπεν, ἵνα εἴπῃ ἡμῖν, ὅτι ἡ Βασίλισσα ἐζήτει ἡμᾶς. Πορευθέντες δὲ πλησίον τῆς Θεοτόκου ηὐχαρίστησα αὐτῇ, ὅτι μὲ ἠξίωσεν ἰδεῖν τὴν παρουσίαν τοῦ Υἱοῦ της, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς Δεσποίνης μου· πλὴν ἐλυπήθην ὅτι δὲν ἐπέτυχον τοῦ ποθουμένου μοι· ἡ δὲ λέγει μοι· μὴ λυπῆσαι περὶ τούτου, ἐπειδὴ ἤθελεν ἀκολουθήσει μέγας κίνδυνος καὶ ὄλεθρος τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ πᾶσι τοῖς ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς καὶ εἰ ἐπαρρησιάσθης, οὐκ ἂν ἐξέφυγες τὰς πονηρίας αὐτῶν. Ἐβούλοντο γὰρ κατακλεῖσαί σε ἐν τινι οἴκῳ μετὰ κορασίων, διὰ νὰ σὲ μιάνουν οἱ παμπόνηροι

Τὸν δὲ παρελθόντα χρόνον, ὁ πατὴρ σου ἦτο ἐδῶ, καὶ ποιήσας διαφόρους μαγκανείας, ἐγνώσθη αὐτῷ ὅτι ἔγινες χριστιανὸς καὶ μάλιστα μοναχός, καὶ ὅτι μέλλεις ἐλθεῖν καὶ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, καὶ ἠτόρει ποῦ ἐβαπτίσθης καὶ ὑπέλαβε μήπως ἐν τῇ Οὐγκροβλαχίᾳ ἐδέχθης τὸ ἅγιον βάπτισμα καὶ σὲ ἐπρόσμενεν· ἐξέπεμψε δὲ καὶ ἄνθρωπον προσποιούμενον εἶναι χριστιανόν, καὶ ἠρεύνα περὶ σοῦ. Ἄλλοι δὲ ἐστάλησαν ἐδῶ εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ ἐρευνήσουν καὶ σὲ εὕρουν, πλὴν τίς ἡ χρεία μαρτυρίας; καὶ γὰρ ἐὰν φυλάξῃς τὰς ἐντολὰς τοῦ Υἱοῦ μου, κερδίζεις τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. Ἐγὼ δὲ εἶπον αὐτῇ· Κυρία Θεοτόκε, ἐπόθουν καθοδηγῆσαι τοὺς γονεῖς μου εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν. Ἡ δὲ εἶπέ μοι· μὴ ἔστω σοι οὐδεμία φροντὶς περὶ τούτων, διότι ἡ μὲν μήτηρ σου ἀπεβίωσε τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ διὰ τὰς δεήσεις σου ἔλαβεν ἄνεσιν· ὁ δὲ πατήρ σου καὶ νεκρῶν ἀνάστασιν ἐὰν ἴδῃ, δὲν θὰ πεισθῇ καὶ πιστεύσῃ· τοὐναντίον, μάλιστα μεγάλα κακὰ ἐποίησε καὶ ἔτι ποιεῖ εἰς τοὺς χριστιανούς. Ἐγὼ δὲ πάλιν εἶπον αὐτῇ· Κυρία Θεοτόκε· μίαν χάριν ζητῶ ἀκόμη· νὰ μὲ ἀφήσῃς ἐδῶ εἰς τὸν ναόν σου νὰ ἀνάπτω τὰς κανδήλας καὶ νὰ ὑπηρετῶ εἰς αὐτόν. Ἡ δὲ λέγει μοι· γίνωσκε ὅτι αἱ κανδῆλαι αὗταί εἰσι πάντοτε ἀπτόμεναι ὑπὲρ τὰ τριακόσια ἔτη, καὶ ἄνθρωπος ἐδῶ οὐ δύναται μεῖναι, μόνον πήγαινε πάλιν ὅπου ἦσουν· εἰς δὲ τὸ ὄρος Ἄθω ὅπου σκέπτεσαι νὰ μεταβῇς, νὰ μὴν ὑπάγῃς, διότι συνέβησαν καὶ μέλλουν ἔτι νὰ συμβοῦν πολλοὶ (*) πειρασμοὶ καὶ αὐτὰ ποὺ εἶδες εἶπε εἰς τὸν ἐπίσκοπον Πτολεμαΐδος, ὁ ὁποῖος εἶναι γνήσιος θεράπων τοῦ Υἱοῦ μου. Παρευθὺς δὲ βλέπω ἕνα ἄνθρωπον, ὃς εἰσελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἶπεν. Εἶπατε τῇ Βασιλίσσῃ, ὅτι μέλλει ὁ Βασιλεὺς θανατῶσαι δυναστικῶς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντας· καὶ εὐθὺς ἡ Θεοτόκος ἐγερθεῖσα τοῦ θρόνου ἠκολούθησαν αὐτῇ ἅπαντες. Ἅμα τῇ εἰσόδῳ των, τὰ τῆς ἡμισελήνου σύμβολα ἐξηφανίσθησαν μὲ τὸ νεῦμα τῆς Θεοτόκου. Πλησιάσαντες δὲ ἐντὸς τοῦ Βυζαντίου, εὗρῆκαν τρεῖς ἀρχιερεῖς δεδεμένους

(*) Σημείωσον ὅτι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους συνέβη εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω ἡ πλάνη τοῦ ἐφευρετοῦ τῆς κακίας, τοῦ ἐξ Ἰουδαίων Νεοφύτου, τοῦ σπείραντος τὸ ὀλέθριον αὐτοῦ δόγμα, ὅτι οἱ ποιοῦντες μνημόσυνα ἐν Κυριακαῖς, ἀρνοῦνται τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἔτι δὲ καὶ ἄλλα κακόδοξα φρονήματα, τὴν ὁρατὴν Ἐκκλησίαν ἀθετῶν, τὰ τοῦ Λουθήρου δυσσεβῆ φρονήματα κατασπείρας· διὰ τοῦτο ἔλεγεν αὐτῷ ἡ Θεοτόκος νὰ μὴν ἔλθῃ εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

χερσὶ καὶ τεθανατωμένους καὶ δύο ἄρχοντας ἐπίσης φονευμένους. Ἀφοῦ δὲ εἶδεν αὐτὰ ἡ Κυρία Θεοτόκος ἐποίησε νεῦμα τῷ ἁγίῳ Χριστοφόρῳ, ὁ δὲ μάρτυς λαβὼν τὴν σπάθην ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ δημίου ἀπέτεμε τὴν κεφαλήν του, καὶ ἀφήσασα ἡ Θεοτόκος τοὺς λοιποὺς ἐκεῖ, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐνδότερον ὅπου ἦν ὁ τύραννος καθήμενος ἐπὶ θρόνου, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ἡ Θεοτόκος Δέσποινα. Ἀσεβῆ καὶ πράνομε· πῶς ἐτόλμησας συλλαβεῖν καὶ θανατῶσαι τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντας; ὁ δὲ αὐθαδῶς ἀπήντησε πρὸς τὴν Θεοτόκον. Τίς εἶσαι σὺ ἡ τολμηρῶς εἰσελθοῦσα ἐδῶ καὶ διαπυνθάνεσαι τὰ τοιαῦτα; (*) Οἱ δὲ περὶ τὴν Θεοτόκον προλαβόντες τῷ εἶπον. Ἄθεε καὶ βδελυρὲ δὲν βλέπεις τὴν τοῦ οὐρανοῦ καὶ γῆς Βασίλισσαν παραγενομένην; εὐθὺς δὲ ἅρπασας αὐτὸν ὁ ἅγιος Χριστόφορος, ἔρριψεν ἀπὸ τοῦ θρόνου καθίσασα δὲ ἡ Θεοτόκος ἐπὶ τοῦ θρόνου ὃν ἔφερεν ὁ μάρτυς Χριστοφόρος λέγει πρὸς αὐτὸν μετ' ὀργῆς. Διὰ ποίαν αἰτίαν ἀσεβέστατε ἐθανάτωσες ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντας χριστιανούς, καὶ τί σοὶ ἔκαμον; Ὁ δὲ τύραννος ἔφη πρὸς τὴν Θεοτόκον· τοὺς ἀπέκτεινα, ἤθελον δὲ πάντας ἀποκτεῖναι ἐπειδὴ ἔγραψαν εἰς τὸν ἐχθρόν μου νὰ ἐπιτεθῇ κατ' ἐμοῦ ἀφ'νης· Ἡ δὲ Θεοτόκος εἶπε πρὸς αὐτόν· ἀσεβέστατε, δὲν ἔγραψαν αὐτοὶ κατὰ σοῦ, ἀλλὰ ἐγὼ βούλομαι ἀφανίσαι σὲ καὶ τὸ ἔθνος σου· οὐ γὰρ δύναμαι βλέπειν τὰς μεγάλας βλάβας, παρανομίας καὶ ἀδικίας ἃς προξενεῖς εἰς τοὺς χριστιανούς μου, καὶ ἀπάρασα ἡ Θεοτόκος ἐκεῖθεν, περιῆλθεν ὅλας τὰς οἰκίας τὰς ἐν τοῖς ἀνακτόροις (παλατίοις) σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι, φέρων καὶ τὸν θρόνον ὁ μάρτυς Χριστοφόρος. Ἔπειτα φθάσαντες πρὸ μιᾶς πύλης κλεισμένης, νεύματι μόνῳ τῆς Θεοτόκου ἠνοίχθη· ἐκεῖ δὲ ἦτο ναὸς καὶ κανδῆλαι ἅπτούμεναι, τρεῖς δὲ ἀρχιερεῖς ἐνδεδυμένοι, μὲ τὴν στολὴν των τὴν χρυσοΰφαντον, οἵτινες ἰδόντες τὴν Θεοτόκον προσεκύνησαν αὐτὴν λέγοντες. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κυρία Θεοτότε Βασίλισσα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι μέλλεις ἐλευθερῶσαι τοὺς χριστιανοὺς τοὺς ταπεινούς· ἔμειναν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἐκεῖ. Ἀφήσαντες δὲ τὸν θρόνον ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ἐπλησιάσαμεν ἐν ᾧ τόπῳ ἦσαν οἱ σιδηροδέσμιοι ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντες καὶ πεσόντες προσκυνήσαμεν αὐτὴν λέγοντες. Εὐχαριστοῦμέν σοι, ὑπερένδοξε Ἄνασσα, ὅτι ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ Ἅδου, καὶ ἐλύτρωσες ἡμᾶς ἀπὸ φοβερον κίνδυνον. Ἡ δέ φησι πρὸς αὐτούς· ἀχάριστοί ἐστε καὶ ἐπιλήσμονες γεγόνατε πρός με· οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ἡ ἐλευθερώσασα ὑμᾶς καὶ τὴν πόλιν ταύτην τοσάκις καὶ πολλάκις ἀπὸ βεβαίους κινδύνους; πορεύεσθε νῦν ἐν εἰρήνῃ καὶ μὴ γίνεσθε ἀχάριστοι πρός με τὴν εὐεργέτιν σας. Τότε Ἰωάννης ὁ Θεολόγος ὑπολαβὼν εἶπε πρὸς τὴν Δέσποιναν Θεοτόκον. (*) Κυρία Θεοτόκε, πῶς κατέλιπες αὐτοὺς τοὺς ὧδε κειμένους τρεῖς ἀρχιερεῖς θανατωθῆναι παρὰ τοῦ ἀσεβοῦς καὶ παρανόμου; ἡ δὲ Θεοτόκος τῷ ἀπεκρίθη· Ὁρᾷς αὐτούς; οὗτοι οὔτε τὸν Υἱόν μου καὶ Θεόν ποτε ἀνέπαυσαν οὔτε ἐμὲ τὴν Μητέρα αὐτοῦ· καὶ οὐ μόνον τῆς προσκαίρου ζωῆς ἐστερήθησαν, ἀλλ' ἔλαβον καὶ τὴν αἰώνιον κόλασιν. Καὶ ἐξελθόντες τοῦ παλατίου ἐπορεύθησαν εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν· καὶ κρατήσασα ἡ Θεοτόκος τὸν μάρτυρα Ἀναστάσιον, εἶπεν αὐτῷ· λάβε τὸν Δανιὴλ καὶ πορευθῆτε ὁμοῦ εἰς

(*) Περὶ τοῦ Ἐπισκόπου Πτολεμαΐδος· ὅρα εἰς τὸ τέλος ποῖος ἦτο, καὶ πότε ἤκμασεν.

(*) Ὅρα ὅτι καὶ ὁ Θεολόγος Ἰωάννης συμπαρεῖν τῇ Θεοτόκῳ· ἄρα λοιπὸν οὐκ ἔστιν ἐκεῖνος ὁ κοιμώμενος ἐκεῖσε.

τὸν ναὸν τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου, ἵνα καὶ ἐκεῖ προσκυνήσῃ· οὕτω δὲ ἡ μὲν Θεοτόκος μετὰ πάντων τῶν ἁγίων εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν, ἐγὼ δὲ μετὰ τοῦ μάρτυρος Ἀναστασίου ἱκανὸν δρόμον περιπατήσαντες ἐφθάσαμεν εἴς τι ναΐδριον (τὸ ὁποῖον μετετράπη νῦν εἰς Μετσίτιον). Ὁ δὲ μάρτυς ποιήσας ἐπὶ τῆς θύρας τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἀμέσως ἠνεῴχθη, καὶ εἰσελθόντες εἴδομεν μιαροὺς ἀγαρηνοὺς προσευχομένους· ὁ δὲ μάρτυς λαβὼν ρόπαλον ἐδίωξεν αὐτούς· ἡμεῖς δὲ εἰσελθόντες ἐν τῷ ἁγίῳ βήματι, εὑρήκαμεν μίαν σκέλην καὶ ἀνακαλύψαντες αὐτήν, ἦτο μία εἰκὼν τῆς Θεοτόκου λαμπρὰ καὶ θαυμασία καὶ ἀσπασάμενος αὐτήν, λέγει μοι. Ὁρᾷς τὴν εἰκόνα ταύτην; Αὕτη ὅταν οἱ χριστιανοὶ λάβουν τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας, τότε μέλλει νὰ ἐκτελέσῃ μεγάλα θαύματα, ὥστε καὶ νεκροὺς ἀναστῆσαι· διὰ τοῦτο πρόκειται νὰ ἐγερθῇ ἐδῶ μέγας ναός· καλύψαντες δὲ αὐτὴν πάλιν, ἐξήλθομεν πορευθῆναι εἰς τὸν οἰκόν μου. Τότε λέγει μοι ὁ μάρτυς Ἀναστάσιος· πορεύσου εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἵνα φθάσῃς τὸν ὄρθρον, ἐγὼ δὲ ἠνάγκαζον αὐτὸν ἵνα πορευθῶμεν ἀμφότεροι πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Πτολεμαΐδος, ἵνα τῷ ἀναγγείλωμεν τὰ συμβάντα ὅσα μᾶς εἶπεν ἡ Κυρία Θεοτόκος. Ὁ δὲ ἔφη μοι· ὕπαγε σὺ μόνος καὶ εἰπὲ αὐτῷ ὅσα εἶδες καὶ ἤκουσες, ἐγὼ δὲ θὰ ὑπάγω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου· ἀλλ' ἐπιμένων ἐγὼ τὸν ἠνάγκαζον νὰ μείνῃ μετ' ἐμοῦ· ὁ δὲ μοὶ εἶπεν. Ἰδοὺ ὁ καιρὸς παρῆλθε τὸ δὲ κηρίον ἐσβέσθη· πράγματι ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμούς μου, εἶδον ὄντως τὸ κηρίον καυθὲν καὶ τελειωθέν· καὶ οὕτως εὐχαριστήσας τὸν Κύριον, καὶ τὸν αὐτοῦ θεράποντα ἀπῆλθον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἔνθα ἀνεγίνωσκον τότε τὸ ψαλτήριον· μετὰ δὲ τὴν τελείωσιν τῆς ἀκολουθίας, ἐξελθὼν τῆς ἐκκλησίας, ἀπῆλθον πρὸς τὸν Πτολεμαΐδος κατὰ τὴν προτροπὴν τῆς Κυρίας Θεοτόκου, καὶ ἀνήγγειλα αὐτῷ ἅπερ ἤκουσα καὶ εἶδον· καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν οἰκόν μου ἔγραψα αὐτὰ εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ δι' ὠφέλειαν τῶν ἐντυγχανόντων ἀδελφῶν μου χριστιανῶν καὶ πρὸς παρηγορίαν αὐτῶν, καὶ πληροφορίαν ἑκάστου, ὅτι ὁ Κύριος ὑπακούει τὰς δεήσεις, καὶ προσευχὰς τῶν μετὰ πόθου καὶ ζεούσης καρδίας δεομένων αὐτῷ, καὶ οἰκονομεῖ τὸ συμφέρον ἑκάστῳ, ἀποπληρῶν καὶ τὸν πόθον, ὅταν καὶ δι' ἐρωτήσεως πνευματικῶν ἀνδρῶν γίνεται, καὶ μετὰ πίστεως θερμῆς καὶ ἀδιστάκτου ψυχῆς μεθ' ὅλης τῆς προσηκούσης εὐλαβείας πρὸς αὐτοὺς καὶ ὑπακοῆς τῶν αὐτῶν διατάξεων, νηστείας τε λέγω, καὶ ἀγρυπνίας, καὶ ἄλλων θεαρέστων ἔργων, ὅσων τις δύναται, καθὼς καὶ ἡ παροῦσα ὀπτασία ἀπέδειξεν ἐλέει τοῦ Φιλανθρώπου καὶ Πανοικτίρμονος Θεοῦ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς ἀτελευτήτους αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν.

Ἡ ὀπτασία τοῦ ὁσίου Δανιὴλ συνέβη ἐν ἔτει 1764 ὁπότε ὁ Σωφρόνιος ἦτο ἐπίσκοπος Πτολεμαΐδος· ἐπὶ ὀκταετίαν Πατριάρχης Ἱεροσολύμων· ἐπὶ ἑξαετίαν δὲ Πατριάρχης οἰκουμενικὸς ἐν Κωνσταντινοπόλει ἔνθα καὶ ἐτελεύτησε κατὰ τὸ Σωτήριον ἔτος 1780.

ΑΒΛΕΨΙΑ

Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος τεύχους, ἐτέθησαν λελανθασμένως οἱ ἀριθμοὶ τῶν σελίδων. Οὕτω ἡ σελὶς 1 νὰ θεωρηθῇ 79, ἡ 2, 80, ἡ 3, 81, ἡ 16, 78 καὶ ἐπανέρχεται καθεξῆς ἡ σειρὰ τῶν σελίδων.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ
ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ Α΄. ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΚΕΦ. Β΄.

Κείμενον

1 «Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, ὑπὲρ Βασιλέων, καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων».

Ἑρμηνεία

Πρῶτον πάντων, ἤγουν πρῶτος ἐσὺ ἀπὸ ὅλους πρέπει νὰ προσεύχεσαι δι᾽ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐν τῇ καθ᾽ ἡμέραν γινομένῃ πρὸς Θεὸν λατρείᾳ καὶ προσευχῇ· διότι ὁ ἱερεὺς εἶναι ὡσὰν ἕνας κοινὸς ὅλης τῆς οἰκουμένης πατήρ, καὶ παραστέκεται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, προνοούμενος δι᾽ ὅλους καθὼς δι᾽ ὅλους προνοεῖται καὶ ὁ Θεὸς, τοῦ ὁποίου εἶναι ἱερεύς. Βλέπε δέ, ὦ ἀναγνῶστα, καὶ τὴν χάριν τοῦ Εὐαγγελίου ἐξαπλωμένην εἰς ὅλον τὸν κόσμον· διότι αἱ προσευχαὶ τῶν Ἰουδαίων δὲν ἦσαν τοιαῦται, ἤγουν δὲν ἐπροσφέροντο εἰς τὸν Θεὸν δι᾽ ὅλον τὸν κόσμον, καθὼς τώρα προσφέρονται δι᾽ ὅλους αἱ προσευχαὶ τῶν χριστιανῶν. Δὲν εἶπε δὲ ὁ Παῦλος εὐθὺς νὰ προσευχώμεθα διὰ τοὺς βασιλεῖς, διὰ νὰ μὴ φανῇ ὅτι κολακεύει αὐτούς· ἀλλὰ ἀφ᾽ οὗ εἶπε πρῶτον νὰ προσευχώμεθα δι᾽ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, τότε ἀκολούθως εἶπεν, ὅτι νὰ προσευχώμεθα καὶ διὰ τοὺς βασιλεῖς· κἂν γὰρ καὶ ἄπιστοι εἶναι οἱ βασιλεῖς, ὅμως πρέπει νὰ εὐχώμεθα δι᾽ αὐτούς· τότε γὰρ ὅταν ὁ Ἀπόστολος ἔγραφε ταῦτα, ἄπιστοι βασιλεῖς ἦσαν. Δύο δὲ καλὰ προξενοῦνται ἀπὸ τοῦ νὰ εὐχώμεθα ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ δι᾽ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τοὺς ἀσεβεῖς βασιλεῖς. Πρῶτον, διότι ἡ ἔχθρα καὶ τὸ μῖσος, ὅπου ἡμεῖς οἱ πιστοὶ ἔχομεν πρὸς τοὺς ἀπίστους, συστέλλεται καὶ παύει· ἐπειδὴ κανένας πιστὸς χριστιανὸς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐχθρεύεται καὶ νὰ μισῇ ἐκεῖνον διὰ τὸν ὁποῖον προσεύχεται, καὶ δεύτερον διότι καὶ οἱ ἄπιστοι γίνονται καλλίτεροι, ἕνα μέν, διότι μεταβάλλονται ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν τους διὰ μέσου τῆς ἐνεργείας τῶν προσευχῶν τῶν χριστιανῶν· καὶ ἄλλο δέ, διότι ἡμερώνουν τὴν κακίαν καὶ ἀγριότητά των καὶ δὲν θηριώνονται ἐναντίον μας. Διότι στοχάσου, ἀγαπητέ, πόσον μεγάλον καὶ θαυμαστὸν πρᾶγμα εἶναι τὸ νὰ ἀκούσουν οἱ διώκοντες καὶ κατακόπτοντες τοὺς χριστιανοὺς ἄπιστοι, ὅτι οἱ ὑπ᾽ αὐτῶν διωκόμενοι καὶ κατακοπτόμενοι χριστιανοί, παρακαλοῦν τὸν Θεὸν διὰ λόγου των.

Δέησις δὲ καὶ προσευχὴ καὶ ἔντευξις, ὡς ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ ἐγράφησαν ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον διὰ περισσοτέραν σαφήνειαν, ὅστις μὲ τὴν πολυλεξίαν αὐτὴν ἐζήτει χρεωστικῶς ἀπὸ τὸν Τιμόθεον νὰ κάμνῃ ἀπαραιτήτως τοῦτο ὅπου τοῦ παραγγέλλει, ἤγουν τὸ νὰ προσεύχεται δι᾽ ὅλους. Μερικοὶ δὲ περιεργάσθησαν ὅτι ἔχουν διαφορὰν ἀναμεταξύ των τὰ ὀνόματα ταῦτα· καὶ δέησις μὲν λέγουσι πὼς εἶναι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν παράκλησις δι᾽ ἀπολύτρωσιν πραγμάτων τινῶν λυπηρῶν· προσευχὴ δὲ ἡ ζήτησις τῶν ἀγαθῶν· ἔντευξις δὲ ἡ κατὰ τῶν ἀσεβῶν κατηγορία, ἢ κατὰ τῶν ἀδίκων, ἢ κατὰ τῶν ἀδιορθώτων. Βλέπε δέ, ἀγαπητέ, πῶς προσταζόμεθα ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν Θεὸν καὶ διὰ τὰ ἀγαθὰ ὅπου χαρίζει αὐτὸς εἰς τοὺς ἄλλους, ἤγουν διότι ἀνατέλλει τὸν ἥλιόν του εἰς πονηροὺς καὶ ἀγαθούς, καὶ διότι χορταίνει ὅλους ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀπίστους, καὶ αὐτοὺς τοὺς κατ᾽ αὐτοῦ βλασφημοῦντας, ἐκ δὲ τῆς εὐχαριστίας ταύτης παρακινούμεθα εἰς ἀγάπην καὶ φιλαδελφίαν, καὶ συγκολλούμεθα καὶ ἑνούμεθα μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους διότι ὅποιος εὐχαριστεῖ διὰ τὰ ἀγαθὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, αὐτὸς ἀναγκάζεται καὶ νὰ τὸν ἀγαπᾷ· ἀνίσως δὲ χρεωστοῦμεν νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν Θεὸν διὰ τὰ ἀγαθὰ ὅπου ἐχάρισεν εἰς τοὺς ἀδελφούς μας, πόσῳ μᾶλλον χρεωστοῦμεν νὰ εὐχαριστοῦμεν αὐτὸν διὰ τὰ ἀγαθὰ ὅπου ἐχάρισεν εἰς ἡμᾶς τοὺς ἰδίους;

2. «Ἵνα ἥρεμον καὶ ἥσυχον βίον διάγωμεν»

Ἐπειδὴ ἀκόλουθον ἦτο νὰ ταράσσεται ἡ ψυχὴ τοῦ χριστιανοῦ ἀνίσως προστάζεται ἀπὸ τὸν Παῦλον νὰ προσεύχεται ἐν τῷ καιρῷ τῶν μυστηρίων διὰ τοὺς βασιλεῖς, διὰ τοῦτο ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος δείχνει τὸ κέρδος ὅπου γεννᾶται ἐκ τούτου, ἵνα κἂν διὰ τὸ κέρδος αὐτὸ δεχθῶμεν τὴν νουθεσίαν του. Ἡ σωματική, λέγει, σωτηρία ἐκείνου καὶ ἡ ἡσυχία καὶ ἀσφάλεια εἶναι σωτηρία σωματική, καὶ ἀσφάλεια ἰδική μας· ἐπειδὴ οἱ βασιλεῖς στρατεύονται καὶ πολεμοῦν διὰ νὰ ἔχωμεν ἡμεῖς οἱ εἰς αὐτοὺς ὑποτασσόμενοι ἀμεριμνίαν, ἡσυχίαν καὶ ἄδειαν. Πῶς λοιπὸν δὲν εἶναι ἄδικον, ἐκεῖνοι μὲν νὰ κινδυνεύουν τὴν ζωήν τους διὰ τὴν ἰδικήν μας ἀσφάλειαν καὶ ἡσυχίαν, ἡμεῖς δὲ οἱ ὑποτασσόμενοι, νὰ μὴν ἀνοίγωμεν τὰ χείλη μας, καὶ νὰ προσευχώμεθα δι᾽ ἐκείνους;

«Ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι»

Τοῦτον τὸν λόγον ἐπρόσθεσεν ὁ Ἀπόστολος, διὰ νὰ δείξῃ ὅτι ἡ ἀπὸ τῶν πολέμων ἐλευθερία καὶ ἡσυχία, εἰς πολλοὺς χριστιανοὺς γίνεται ὑπόθεσις τρυφῆς καὶ σαρκικῆς ἁμαρτίας, ἀπὸ αὐτὰ δὲ πάλιν γεννῶνται δόγματα πονηρά· παρακαλοῦμεν, λέγει, ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ νὰ ἔχουν εἰρήνην οἱ βασιλεῖς, διὰ νὰ περνῶμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ζωήν μας ὑποκάτω εἰς αὐτούς, ὄχι μὲ τρυφὰς καὶ σαρκικὰς ἁμαρτίας, ἀλλὰ μὲ κάθε εὐσέβειαν, ἤγουν ὄχι μόνον μὲ τὴν εὐσέβειαν τῶν δογμάτων, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν εὐσέβειαν τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἔργων· (εἶναι γὰρ καὶ ἀσέβεια διὰ τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἔργων, περὶ τῆς ὁποίας λέγει ὁ Παῦλος «Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται») (Τίτ. α΄. 16). Καὶ πάλιν «τὴν πίστιν ἤρνηται καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων» (α΄. Τιμόθ. ε΄. 8) ἢ τὸ «ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ» ἐννοεῖται ἀντὶ τοῦ, μὲ τὴν καθαρωτάτην καὶ ὀρθόδοξον πίστιν, ἥτις εἶναι μακρὰν ἀπὸ ὅλας τὰς αἱρέσεις καὶ κακοδοξίας· οὐ μόνον δὲ μὲ τὴν εὐσέβειαν ταύτην νὰ διαπερνῶμεν τὴν ζωήν μας, ἀλλὰ καὶ μὲ κάθε σεμνότητα, ἤγουν ὄχι μόνον μὲ τὴν ἀποχὴν τῆς σαρκικῆς ἀκαθαρσίας, ἀλλὰ καὶ μὲ κάθε ἀρετήν. Πρέπει λοιπὸν ἡμεῖς οἱ χριστιανοί, ὅταν ἔχωμεν εἰρήνην ἀπὸ τοὺς ἔξω πολέμους, τοὺς κατὰ τὸ σῶμα θεωρουμένους, νὰ ἔχωμεν εἰρήνην καὶ κατὰ τοὺς ἔσω πολέμους ἤτοι κατὰ τὴν ψυχήν, μὲ τὸ νὰ πολιτευώμεθα μὲ κάθε εὐσέβειαν καὶ σεμνότητα· τότε γὰρ θέλομεν ἔχει ζωὴν ἥρεμον καὶ ἥσυχον. Διότι τρεῖς πόλεμοι εἶναι, ὁ τῶν βαρβάρων καὶ ἐθνικῶν, ὁ τῶν ξεχωριστῶν ἐχθρῶν τῶν εἰς ἡμᾶς ἐχθρευομένων, καὶ ὁ τῶν ψυχικῶν παθῶν. Καὶ τὸν μὲν πόλεμον τῶν βαρβάρων νικᾷ καὶ καταπαύει ἡ δύναμις τῶν βασιλέων εἰς τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ συνεργοῦμεν καὶ ἡμεῖς μὲ τὰς προσευχάς μας· τοὺς δὲ λοιποὺς δύο πολέμους, τῶν ἐχθρῶν μας καὶ τῶν παθῶν μας, ἡμεῖς χρεωστοῦμεν νὰ τοὺς νικῶμεν καὶ νὰ τοὺς καταπαύωμεν. Καὶ τὸν μὲν πόλεμον τῶν ἐχθρῶν μας, πρέπει νὰ καταπαύωμεν μὲ τὴν πραότητα καὶ μακροθυμίαν μας, καὶ μὲ τὸ νὰ προσευχώμεθα δι᾽ ἐκείνους ὅπου μᾶς θλίβουν·

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

«ἀντὶ γάρ, φησι, τοῦ ἀγαπᾶν με ἐνδιέβαλλόν με ἐγὼ δὲ προσηυχόμην» (ψαλμ. ρη΄ 2). «Καὶ μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην ἤμην εἰρηνικός». (ψαλ. ριθ΄. 6) τὸν δὲ ἐν τῇ καρδίᾳ μας πόλεμον τῶν παθῶν, πρέπει νὰ τὸν νικῶμεν καὶ νὰ τὸν καταπαύωμεν μὲ τὰ ἅρματα τῆς δικαιοσύνης, ἤγουν μὲ τὰς ἀρετὰς τὰς ἐναντίας τῶν παθῶν μας, καὶ μάλιστα μὲ τὸ ἅρμα τῆς ἱερᾶς προσευχῆς.

3. «Τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ»

Τοῦτο εἶναι, λέγει, καλὸν καὶ εὐπρόσδεκτον ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ· τοῦτο, ποῖον; τὸ νὰ εὐχώμεθα δι' ὅλους καὶ Ἕλληνας καὶ αἱρετικούς· τοῦτο εἶναι λέγει, καὶ κοντὰ εἰς τὴν φύσιν καλόν· ἐπειδὴ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τὴν αὐτὴν φύσιν ἔχομεν· τοῦτο εἶναι καὶ δεκτὸν κοντὰ εἰς τὸν Θεόν.

4. «Ὅς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν»

Ἀνίσως, λέγει, ὁ Θεὸς θέλει νὰ σωθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, θέλε τοῦτο καὶ σὺ ὁ Τιμόθεος, καὶ ὁ κάθε χριστιανός, καὶ μιμοῦ κατὰ τοῦτο τὸν Θεόν· ἐὰν δὲ θέλῃς νὰ σωθοῦν ὅλοι, λοιπὸν προσεύχου καὶ δι' ὅλους. Διατὶ λέγεις ἐσὺ χριστιανέ, καὶ ἂν ὁ Θεὸς θέλει νὰ σωθοῦν ὅλοι, καὶ νὰ ἔλθουν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, τὶ χρειάζεται τὰς ἰδικάς μου προσευχάς; Ἀλλ' ἐγὼ σοῦ ἀποκρίνομαι, ὅτι αἱ προσευχαί σου πολλὰ συμβάλλουν εἰς τοὺς ἀπίστους ἀνθρώπους· διότι αἱ προσευχαί σου τραβοῦν αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ σὲ ἀγαποῦν, διότι αἱ προσευχαί σου δὲν ἀφίνουν καὶ ἐσένα νὰ τοὺς μισῇς, καὶ διότι ἐκ τῶν προσευχῶν σου ἀκολουθεῖ νὰ ἔρχωνται καὶ ἐκεῖνοι εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καὶ νὰ σωθοῦν· σωτηρίαν γὰρ ἐδῶ πρέπει νὰ νοῇς ἀγαπητὲ τὴν διὰ πίστεως γινομένην ἤτοι τὴν ψυχικὴν καὶ ὄχι τὴν σωματικήν· αὕτη γὰρ εἶναι ἀληθινὴ σωτηρία ἡ ψυχική. Λέγει δὲ ὁ Ἀπόστολος ὅτι θέλει ὁ Θεὸς νὰ ἔλθουν ὅλοι εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, ἤτοι νὰ ἔλθουν εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς πρὸς Θεὸν πίστεως, διότι αὕτη εἶναι μόνη ἀληθινή, μᾶλλον δὲ αὕτη εἶναι ἡ ἀλήθεια.

5. «Εἷς γὰρ Θεός, εἷς καὶ μεσίτης Θεοῦ, καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς»

Ἀφοῦ εἶπεν ὁ Ἀπόστολος ὅτι ὁ Θεὸς θέλει νὰ σωθοῦν ὅλοι, κατασκευάζει καὶ ἀποδείχνει τοῦτο ἐδῶ λέγοντας· ὅτι διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἔπεμψε τὸν Υἱόν του εἰς τὸν κόσμον μεσίτην, διὰ νὰ φιλιώσῃ τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Ἀλλὰ ἤθελεν ἐρωτήσῃ τινάς, καὶ διατὶ δὲν σώζονται ὅλοι; καὶ ἀποκρινόμεθα ὅτι, διότι δὲν θέλουν. Λέγοντας δὲ ὁ Παῦλος εἷς Θεός, δὲν εἶπε τοῦτο πρὸς ἀντιδιαστολήν, καὶ διαφορὰν τοῦ Υἱοῦ, ἄπαγε! ἀλλὰ πρὸς διαφορὰν τῶν εἰδώλων, καὶ τῶν ψευδοθεῶν τῶν Ἑλλήνων ἐπειδή, ὅτι μὲν εἶναι Θεὸς ὁ Υἱός, φανερόν ἐστιν ἀπὸ τοῦτο, διότι αὐτὸς εἶναι καὶ μεσίτης· ὁ γὰρ μεσίτης εἶναι ἀνάμεσα εἰς δύο καὶ μὲ τοὺς δύο χρεωστεῖ νὰ συγκοινωνῇ κατὰ τὴν φύσιν. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Υἱὸς εἶναι μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀκολούθως μετέχει καὶ ἀπὸ τοὺς δύο καὶ εἶναι καὶ Θεός, εἶναι καὶ ἄνθρωπος· δύο φύσεις ἔχων ὁ αὐτὸς ἐν μιᾷ ὑποστάσει, καὶ οὔτε γυμνὸς Θεὸς εἶναι, ἐπειδὴ δὲν ἤθελαν δεχθοῦν αὐτὸν ἔτσι γυμνὸν οἱ ἄνθρωποι, εἰς τοὺς ὁποίους ἔμελλε νὰ γίνῃ μεσίτης, οἵτινες οὐδὲ τὸ πρόσωπον τοῦ Μωϋσέως ἠδύναντο νὰ ἰδοῦν γυμνὸν χωρὶς σκέπασμα, οὔτε πάλιν εἶναι ἄνθρωπος ψιλός, ἐπειδὴ αὐτὸς ἔμελλε νὰ συνομιλῇ καὶ νὰ μεσιτεύῃ πρὸς τὸν Θεόν. Δὲν εἶπε δὲ φανερῶς ὁ Παῦλος περὶ τῆς Θεότητος τοῦ Χριστοῦ· ἐπειδὴ καὶ τότε ἐπεκράτει ἡ πολυθεΐα, διὰ νὰ μὴ νομισθῇ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, ὅτι αὐτὸς φρονεῖ καὶ δογματίζει πολλοὺς Θεούς. Ὅθεν οὐδὲ τὸ εἷς καὶ εἷς ὅταν λέγεται ἐπὶ τοῦ Θεοῦ, δὲν πρέπει νὰ συνθέτεται καὶ νὰ λέγεται δύο· ἀλλὰ εἷς καὶ εἷς χωριστά, δηλαδὴ καθὼς καὶ ἀλλαχοῦ ὁ αὐτὸς Παῦλος ἔλεγεν· «εἷς Θεὸς καὶ Πατήρ... καὶ εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός» (α΄. Κορ. η΄. 6) καὶ ἐδῶ ὁμοίως, εἷς Θεὸς λέγει καὶ εἷς μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων· τοσαύτην εὐλάβειαν καὶ συστολὴν μεταχειρίζεται ἐπὶ τοῦ Θεοῦ ὁ Ἀπόστολος, διὰ νὰ μὴ δώσῃ ὑποψίαν πολυθεΐας· διὰ τοῦτο δὲν ἀνέφερεν οὔτε περὶ τῆς Θεότητος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διὰ νὰ μὴ φανῇ πῶς εἶναι πολύθεος.

6. «Ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων»

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, λέγει, ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του λύτρον καὶ ἐλευθερίαν δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ δι' Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας. Καὶ ἂν ὁ Χριστὸς ἀπέθανε δι' ὅλους, πῶς ἐσὺ ὁ Χριστιανὸς ὁ μιμητὴς τοῦ Χριστοῦ, νὰ μὴ προσεύχεσαι δι' ὅλους; Βλέπε δὲ καὶ τὸ «δοὺς ἑαυτὸν» καὶ σημείωσαι τοῦτο ἐναντίον τῶν Ἀρειανῶν ὅπου ἔλεγαν, ὅτι ὁ Κύριος παρεδόθη εἰς θάνατον στανικῶς καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ. Τί δὲ εἶναι τὸ ἀντίλυτρον; ὅλη ἡ φύσις τῶν ἀνθρώπων ἦτο ἔνοχος καὶ ὑπόδικος εἰς τὸ νὰ κολασθῇ διὰ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν, ἀλλ' ὁ Χριστὸς σταυρωθείς, ἀντὶ διὰ τὴν φύσιν ὅλην, ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸν Θεὸν λύτρον, ἤγουν δῶρον, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου ἐλύθη ἐκείνη ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ τὴν κόλασιν.

«Τὸ μαρτύριον»

Ἤτοι ὁ Χριστὸς ἔγινεν ἀντίλυτρον ὅλων τῶν ἀνθρώπων διὰ μέσου τοῦ μαρτυρίου· ἢ κατὰ ἄλλον τρόπον ἐδῶ ἑρμηνεύει ὁ Παῦλος ποῖον εἶναι τὸ ἀντίλυτρον, καὶ λέγει, ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ μαρτύριον, ἤγουν τὸ πάθος, καὶ ὁ διὰ σταυροῦ θανάτος, ἐπειδὴ καὶ ὁ Χριστὸς ἦλθε διὰ νὰ μαρτυρήσῃ τὴν ἀλήθειαν μέχρι θανάτου. Διότι αὐτὸς καὶ τὸν Πατέρα ἐφανέρωσεν εἰς τὸν κόσμον, καθὼς τὸ εἶπε μόνος· «ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις» (Ἰωάν. η΄. 6) καὶ τὰ ἀληθῆ δόγματα τῆς εὐσεβείας καὶ πίστεως, καὶ τὴν ἀληθινὴν καὶ ἀγγελικὴν ζωὴν αὐτὸς ἐνομοθέτησεν εἰς τὸν κόσμον.

«Καιροῖς ἰδίοις»

Ἤτοι εἰς τοὺς πρέποντας καὶ ἁρμοδίους καιρούς, καὶ ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τὸ ἀπὸ τῶν αἰώνων προεγνωσμένου καὶ προωρισμένου χρόνου.

7. «Εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ Ἀπόστολος»

Εἰς τοῦτο λέγει τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐγὼ ἐδιωρίσθηκα παρὰ Θεοῦ κήρυξ καὶ διαλαλητὴς διὰ νὰ κηρύττω αὐτό, ἤγουν διὰ νὰ κηρύττω εἰς τὸν κόσμον τὸν σταυρὸν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ· καὶ ὄχι μόνον ἐγὼ ἐδιωρίσθηκα τούτου ἕνας κήρυξ ἁπλῶς, διὰ νὰ κηρύττω μόνον εἰς ἕνα τόπον, ἀλλὰ ἐδιωρίσθηκα καὶ Ἀπόστολος, διὰ νὰ περιπατῶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Καὶ κατ' ἄλλον δὲ τρόπον μεγάλον εἶναι τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀποστόλου καὶ διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος κρατεῖ καὶ ἐναγκαλίζεται τοῦτο.

«(Ἀλήθειαν λέγω, ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι) διδάσκαλος Ἐθνῶν»

Διὰ νὰ κάμῃ ὁ Παῦλος τὸν λόγον ἀξιόπιστον ὅτι εἶναι διδάσκαλος τῶν Ἐθνῶν, προλαμβάνει καὶ λέγει, ὅτι ἀλήθειαν λαλεῖ καὶ δὲν ψεύδεται· ἐπειδὴ γὰρ οἱ ἄλλοι Ἀπόστολοι ὤκνευαν εἰς τοῦτο, ἤγουν εἰς τὸ νὰ γίνουν διδάσκαλοι καὶ κήρυκες τῶν Ἐθνῶν, ἕνα μὲν διότι ἐσυγχαίνοντο τὰ Ἔθνη, καὶ ἄλλο δέ, διότι ἀπὸ τοὺς Ἐθνικοὺς δὲν ἐδέχοντο, τούτου χάριν, λέ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

γει ὁ Παῦλος, ὅτι ἐδιωρίσθηκα ἐγὼ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νὰ εἶμαι διδάσκαλος τῶν Ἐθνῶν· ὅθεν ἀνίσως ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἀπέθανε διὰ τὰ Ἔθνη, ἐγὼ δὲ εἶμαι διδάσκαλος τούτων, λοιπὸν καὶ σύ, ὦ Τιμόθεε, μὴν ἀμελήσῃς νὰ εὔχεσαι δι' αὐτά.

«Ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ»

Βλέπε πάλιν, ὦ ἀναγνώστα, καὶ ἐδῶ, τὸ «ἐν πίστει» ἤγουν, ὄχι μὲ συλλογισμοὺς ἀνθρωπίνους, καὶ λογικὰς ἀποδείξεις, εἶμαι διδάσκαλος τῶν Ἐθνῶν ἀλλὰ μὲ ἁπλῆν καὶ ἀπερίεργον πίστιν, ἔπειτα διὰ νὰ μὴ νομίσῃς, ὅτι εἶναι τὸ πρᾶγμα ἀπάτη καὶ ψεῦδος τὰ ἐν πίστει διδασκόμενα καὶ παραδιδόμενα παρ' ἐμοῦ, ἀλλὰ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκονται ταῦτα καὶ παραδίδονται ἀπὸ λόγου μου.

8. «Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ»

Διότι ὁ μὲν Κύριος ἐμποδίζει τὸ νὰ προσεύχεταί τινας εἰς κάθε τόπον, ὁ δὲ Ἀπόστολος λέγει ἐδῶ τὸ ἐναντίον, ὁ γὰρ Κύριος ἐμποδίζει μὲν τὸ νὰ προσεύχωνται οἱ ἄνθρωποι μέσα εἰς τὰς πλατείας τῶν πόλεων, προστάζει δὲ νὰ ἐμβαίνουν εἰς τὸ ταμεῖον, ἤγουν εἰς τὸ ἀπόκρυφον μέρος τοῦ οἴκου των καὶ ἐκεῖ νὰ προσεύχωνται. Πρὸς λύσιν δὲ τῆς ἀπορίας ἀποκρινόμεθα, ὅτι οὔτε ὁ Χριστὸς ἐμπόδισεν ἁπλῶς τὸ νὰ προσεύχεται ὁ χριστιανὸς εἰς κάθε τόπον, ἀλλὰ εἶπε τοῦτο, διὰ νὰ διδάξῃ ἐκ περιουσίας νὰ μὴ προσεύχεταί τινας, δι' ἐπίδειξιν τῶν ἀνθρώπων, καὶ διὰ κενοδοξίαν. Διὰ τοῦτο καὶ εἶπεν, ὅτι νὰ ἐμβαίνῃ εἰς τὸ ταμεῖόν του καὶ ἐκεῖ νὰ προσεύχηται· καὶ ἄκουσον ταῦτα τὰ ἴδια λόγια τοῦ Κυρίου. «Καὶ ὅταν προσεύχῃ, οὐκ ἔσῃ ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις.... σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου» (Ματθ. ϛ΄, 5) καθὼς καὶ ὅταν λέγῃ ὁ Κύριος «μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου» (Ματθ. ϛ΄. 3) δὲν λέγει τοῦτο δι' αἰσθητὰ χέρια, ἀλλὰ φανερώνει μὲ τὸ ὄνομα τῶν χειρῶν, τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀκενοδόξου ἐλεημοσύνης. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Παῦλος θέλει ἐδῶ ὅτι καὶ οἱ ἄνδρες νὰ προσεύχωνται εἰς κάθε τόπον, ὡσὰν ὅπου τοῦτο ὁ Χριστὸς δὲν ἠμπόδισεν· εἶπε δὲ τοῦτο ὁ Ἀπόστολος, πρὸς διαφορὰν τῆς προσευχῆς τῶν Ἰουδαίων· διότι ἡ μὲν προσευχὴ τῶν Ἰουδαίων ἦτο περιωρισμένη εἰς ἕνα τόπον, ἤγουν εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων, εἰς ἡμᾶς δὲ τοὺς χριστιανοὺς δὲν ἀκολουθεῖ ἔτσι διότι ἡ εἰς ἡμᾶς δοθεῖσα χάρις, εἶναι ἀπὸ τόπους ἀπεριόριστος· καὶ καθὼς ὁ χριστιανὸς προσεύχεται δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἔτσι παρομοίως προσεύχεται καὶ εἰς ὅλους τοὺς τόπους· ὅθεν καὶ ὁ Κύριος εἶπε πρὸς τὴν Σαμαρείτιδα· «γύναι πίστευσόν μοι, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε, οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ, οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ Πατρί». (Ἰωάν. δ΄. 21).

«Ἐπαίροντας ὁσίας χεῖρας»

Μὲ τὸν λόγον τοῦτον διδάσκει ὁ Παῦλος, ὅτι πρέπει νὰ ἐξετάζεται ὄχι ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ προσευχὴ γίνεται, ἀλλὰ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον γίνεται· διότι ἡ προσευχὴ ζητεῖ χρεωστικῶς ἀπὸ τὸν χριστιανόν, νὰ ἔχῃ ὅσια τὰ χέρια του, ἤγουν καθαρὰ ἀπὸ πλεονεξίαν, ἀπὸ ἁρπαγήν, ἀπὸ ἀδικίαν, ἀπὸ φόνους, ἀπὸ κτυπήματα καὶ νὰ εἶναι γεμᾶτα ἀπὸ ἐλεημοσύνην.

«Χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ»

Ἤτοι οἱ χριστιανοὶ χρεωστοῦν νὰ προσεύχωνται χωρὶς ὀργὴν καὶ διαλογισμόν, ἤτοι χωρὶς μνησικακίαν καὶ πάθος κατὰ τῶν ἀδελφῶν, καθὼς καὶ ὁ Κύριος εἶπεν· «ὅταν στήκετε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴτι ἔχετε κατά τινος· (Μάρκ. ια΄. 25) διαλογισμὸν δὲ τὴν ἀμφιβολίαν λέγει, ἤγουν τὸ νὰ μὴ προσεύχηται ὁ χριστιανὸς μὲ ἀμφιβολίαν καὶ δισταγμόν, ἀλλὰ νὰ πιστεύῃ βεβαίως ὅτι ἔχει νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ ἐκεῖνα τὰ συμφέροντα αἰτήματα, ὅπου ζητῇ καὶ νὰ μὴ διακρίνεται καὶ ἀμφιβάλλῃ, ἂρά γε θέλει τὰ λάβει, ἢ δὲν θέλει τὰ λάβει, καθὼς καὶ ὁ Ἀδελφόθεος Ἰάκωβος τοῦτο καθαρώτερα λέγει· «αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος.., μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεταί τι παρὰ τοῦ Κυρίου» (Ἰακ. α΄. 6). Καὶ ὁ Κύριος «διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ ἔσται ὑμῖν». (Μαρκ. ια΄. 24). Πῶς δὲ θέλει πιστεύει ὁ χριστιανὸς ὅτι ἔχει νὰ λάβῃ τὰ αἰτήματά του παρὰ Θεοῦ; ἀνίσως δὲν ζητεῖ κανένα ζήτημα βιωτικόν, οὔτε ἐναντίον τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ, οὔτε ἀνάξιον τοῦ ἐπουρανίου Βασιλέως, ἀλλὰ ζητεῖ ὅλα τὰ πνευματικὰ καὶ σωτηριώδη καὶ ἂν προσεύχεται μὲ καθαρὰς χεῖρας ἀπὸ κάθε πρᾶξιν τῆς ἁμαρτίας, καὶ χωρὶς ὀργὴν, καὶ μνησικακίαν, καὶ διαλογισμὸν μετεωριζόμενον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

9. «Ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας»

Θέλω, λέγει, ὅτι καὶ αἱ γυναῖκες νὰ σηκώνουν τὰ ὅσια χέρια των ὅταν προσεύχωνται, χωρὶς ὀργὴν καὶ διαλογισμόν, καὶ χωρὶς νὰ ἁρπάζουν καὶ νὰ πλεονεκτοῦν· πῶς δὲ ἡ γυναῖκα ἁρπάζει καὶ πλεονεκτεῖ; ὅταν αὐτὴ ἀναγκάζῃ τὸν ἄνδρα της νὰ τῆς ἀγοράζῃ λίθους πολυτίμους, καὶ χρυσάφια, καὶ ἄλλα μάτια στολίδια, διότι καὶ καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία δὲν ἁρπάζει, ὅμως διὰ μέσου τοῦ ἀνδρός της ἁρπάζει αὐτά. Ὁμοίως δὲ καὶ πλεονεκτεῖ, διότι ἐκεῖνο τὸ φόρεμα ὅπου ἡ γυναῖκα ἔχει παραπάνω ἀπὸ τὴν χρείαν της, τὸ ἁρπάζει ἀπὸ τὰς ἄλλας πτωχὰς γυναῖκας, ὅπου τὸ χρειάζονται καὶ τὸ πλεονεκτεῖ αὐτή.

«Ἐν καταστολῇ κοσμίᾳ μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμοῦν ἑαυτὰς»

Μὲ τὰ λόγια ταῦτα ζητεῖ ὁ Ἀπόστολος χρεωστικῶς ἀπὸ τὰς γυναῖκας περισσότερόν τι ἀπὸ τοὺς ἄνδρας, ἤγουν ζητεῖ τὸ νὰ εἶναι αἱ γυναῖκες στολισμέναι μὲ φορεσιὰν σεμνὴν καὶ κοσμίαν, καὶ ὄχι περίεργον κεκαλλωπισμένην, ἐπειδὴ τὰ καλλωπισμένα φορέματα δὲν εἶναι κόσμια καὶ σεμνά, ἀλλὰ ἄκοσμα καὶ ἄσεμνα. Καταστολὴν δὲ ὀνομάζει ὁ Παῦλος, τὸ νὰ εἶναι ἡ γυνὴ συνεσταλμένη ἀπὸ κάθε μέρος καὶ σκεπασμένη, καὶ εἰς τὴν κεφαλήν, καὶ εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ εἰς τὸ στῆθος, καὶ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ εἰς τοὺς πόδας, καὶ ὄχι νὰ ἔχῃ γυμνὸν καὶ ἀσκέπαστον κανένα μέλος· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ λόγιον ὅπου λέγῃ ἐδῶ ὁ Παῦλος, ἤγουν τὸ νὰ εἶναι σκεπασμέναις αἱ γυναῖκες μὲ ἐντροπὴν καὶ σωφροσύνην.

«Μὴ ἐν πλέγμασιν, ἢ χρυσῷ, ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ»

Ἐσύ, λέγει, ὦ χριστιανή, ἔρχεσαι εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ παρασταθῇς ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ προσευχηθῇς· καὶ λοιπὸν πῶς μεταχειρίζεσαι διάφορα πλέγματα τῶν μαλλιῶν τῆς κεφαλῆς σου; πῶς κατασκευάζῃς πλεξούδας καὶ ἄλλα μὲν μαργαριτάρια κρεμνᾷς ἀπὸ τὴν κεφαλήν σου, ἄλλα δὲ ἔχεις εἰς τὰ φορέματά σου, καὶ ἄλλα εἰς τὰ παπούτσια σου; τὸ ὁποῖον τοῦτο, ἤγουν τὸ νὰ ἔχῃς εἰς τοὺς πόδας σου μαργαριτάρια, εἶναι τῇ ἀληθείᾳ μία ἄκρα ὕβρις καὶ ἀδικία· καὶ ταῦτα πόθεν τὰ ἀποκτᾷς; ἀπὸ τὰ δάκρυα, καὶ ἀπὸ τοὺς ἀναστεναγμοὺς τῶν πτωχῶν, καὶ τῶν ὀρφανῶν, καὶ τῶν χηρῶν, καὶ ξεγυμνώνεις τὴν χήραν ἀπὸ τὸ μπαλωμένο της ῥοῦχον, μόνον διὰ νὰ πατῇς ἐσὺ μὲ τοὺς πόδας σου τὰ μαργαριτάρια. Καὶ τάχα δὲν εἶναι μεγάλη ἡ μακροθυμία ὅπου δείχνῃ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ὁ Θεὸς εἰς ἐσένα τὴν στολιζομένην γυναῖκα; δὲν εἶναι μεγάλη ἡ ὑπομονὴ τοῦ Θεοῦ ποῦ δὲν σὲ παιδεύει καθὼς σοῦ πρέπει; καὶ βέβαια μεγάλη εἶναι εἰς ἐσένα ἡ ὑπομονὴ τοῦ Θεοῦ. Ἐσύ, ὦ χριστιανὴ, πηγαίνεις εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ ζητήσῃς ἀπὸ τὸν Θεὸν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν σου, καὶ ἔπειτα νὰ καλλωπίζῃς τὸν ἑαυτόν σου, ὡσὰν νὰ ἐπήγαινες εἰς χοροὺς καὶ γάμους; καὶ πῶς ἠμπορεῖς ὦ ἀνόητον γύναιον, νὰ ἀναστενάξῃς καὶ νὰ κατανύξῃς τὴν καρδίαν σου, φοροῦσα τοιαῦτα στολίδια; εὖγε εἰς τὴν τοιαύτην κατάνυξίν σου! μᾶλλον δὲ ἀλλοίμονον εἰς αὐτήν! καὶ πῶς θέλει εἰσακούσει, ταλαίπωρη, πῶς θέλει εἰσακούσει ὁ Θεὸς ἐσένα, ὅπου εἶσαι φορεμένη μὲ τὰ δάκρυα τῶν πτωχῶν; Μὴ πλανᾶσαι λοιπὸν, ὦ χριστιανή, μὴ πλανᾶσαι· ὅτι ἐὰν φορῇς καλλωπισμένα ἱμάτια οὔτε κατάνυξιν ἠμπορεῖς νὰ λάβῃς εἰς τὴν προσευχήν σου, οὔτε ὁ Θεὸς θέλει σου εἰσακούσει καὶ νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας σου, ἀλλὰ περισσότερον θέλει σὲ καταδικάσει, καὶ ἡ προσευχή σου θέλει γίνει εἰς ἁμαρτίαν κατὰ τὸν Δαβὶδ. (Ψαλμ. ρη΄. 6) Βλέπε δέ, ὅτι ἀνίσως ὁ Παῦλος ἐμποδίζει ἀπὸ τὰς γυναῖκας ἐκεῖνα τὰ στολίδια, ὅπου εἶναι σημεῖα μόνον τοῦ πλούτου των, πόσῳ μᾶλλον ἐμποδίζει ἀπὸ αὐτὰς τὰ στολίδια ὅπου εἶναι σημεῖα τῆς περιεργείας, καθὼς εἶναι δηλαδὴ τὰ φτιασίδια τοῦ προσώπου καὶ τὰ ἐπιτρίμματα τῶν μαγούλων, καὶ τὰ ψιμμυθίσματα, καὶ οἱ σουλαμάδες καὶ τὰ ζωγραφίσματα τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τὰ τσακίσματα τῆς φωνῆς, καὶ τὰ ἐρωτικὰ κινήματα τῶν ὀμματίων καὶ τὰ ἄλλα ἐκλελυμένα σχήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἴδια ὄχι τῶν χριστιανῶν γυναικῶν, ἀλλὰ τῶν Ἐθνικῶν, καὶ ὄχι τῶν παρθένων καὶ σωφρόνων, ἀλλὰ τῶν πορνῶν καὶ διεφθαρμένων;

10. «Ἀλλ' (ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν) δι' ἔργων ἀγαθῶν»

Αἱ χριστιαναὶ γυναῖκαις, λέγει, πρέπει νὰ στολίζουν ἑαυτὰς μὲ ἔργα καλά· ἔπειτα ἀνάγνωθι διὰ μέσου τὸ ἐπίλοιπον, ἤγουν τό, τοῦτο γὰρ πρέπει εἰς τὰς γυναῖκας, ὅπου σέβονται καὶ πιστεύουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν· ἐννοεῖται καὶ κατ' ἄλλον τρόπον τὸ ῥητὸν τοῦτο· ἐπειδὴ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαγγέλλεταί τινας πῶς εἶναι θεοσεβὴς μὲ λόγια μόνον, διὰ τοῦτο ἐπρόσθεσεν ὁ Παῦλος ὅτι πρέπει νὰ εἶναί τινὰς θεοσεβὴς καὶ μὲ τὰ καλὰ ἔργα.

11. «Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω, ἐν πάσῃ ὑποταγῇ»

Ἡ χριστιανὴ γυνή, λέγει, ὄχι μόνον πρέπει νὰ ἦναι σεμνὴ καὶ εὔτακτος ἕως καὶ εἰς τὰ ἔξω σχήματα καὶ φορέματα, ἀλλὰ καὶ ἕως εἰς τὴν φωνήν· διὰ τοῦτο ἡ γυναῖκα ἂς μὴ λαλῇ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, μήτε ἂς διδάσκῃ, ὄχι μόνον διὰ τὰ ἄλλα, ἀλλὰ μήτε διὰ τὰ πνευματικὰ πράγματα, μόνον δὲ ἂς μανθάνῃ ταῦτα· αὕτη δὲ ἡ μάθησις θέλει γίνει εἰς αὐτήν, ἀνίσως μένῃ μὲ ἡσυχίαν, καθὼς καὶ ἀλλαχοῦ τοῦτο ὁ αὐτὸς Ἀπόστολος ἐδήλωσεν εἰπών· «αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτρέπεται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει· εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν (α΄. Κορ. 10).

12. «Γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ»

Μὲ τὰ λόγια ταῦτα κόπτει ὁ Ἀπόστολος ἀπὸ τὰς γυναῖκας κάθε ἀφορμὴν λαλιᾶς. Ἐπειδὴ γὰρ ἀνωτέρω παρήγγειλε νὰ σιωπᾷ ἡ γυνή, διὰ νὰ μὴ τύχῃ λαλῇ ἀπὸ καμμίαν αἰτίαν εὔλογον, διὰ τοῦτο λέγει ἐδῶ ὅτι ἡ γυναῖκα ἂς μὴ διδάσκῃ,

οὔτε ἂς κυριεύῃ καὶ ἐξουσιάζῃ τὸν ἄνδρα της· ἐπειδὴ ἡ γυνὴ ἐπροστάχθη ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ ὑποτάσσεται εἰς τὸν ἄνδρα της. «Πρὸς τὸν ἄνδρα σου, γάρ φησιν, ἡ ἀποστροφή σου καὶ αὐτός σου κυριεύσῃ». (Γεν. γ.΄ 16).

Λοιπὸν πρέπει εἰς τὴν γυναῖκα νὰ ἡσυχάζῃ καὶ νὰ σιωπᾷ, ἐπειδὴ διὰ τῆς ὑσυχίας καὶ τῆς σιωπῆς ταύτης θέλει δείξει μάλιστα τὴν ὑποταγήν, ὅπου ἔχει εἰς τὸν ἄνδρα της. Ἤξευρε δὲ, ὦ ἀναγνῶστα, ὅτι ὁ Παῦλος δὲν ἐμποδίζει τὴν γυναῖκα ἀπὸ τὸ νὰ διδάσκῃ ἁπλῶς καὶ εἰς κάθε τόπον, ἀλλὰ εἰς τὴν ἐκκλησίαν· κατ' ἰδίαν ὅμως νὰ διδάσκῃ ἡ γυνὴ δὲν ἠμποδίσθη· διότι καὶ ἡ Πρίσκιλλα ἐκείνη κατήχησε τὸν Ἀπολλὼ. (Πραξ, ιη΄.) ὁμοίως καὶ ἡ πιστὴ καὶ χριστιανὴ γυνὴ τὸν ἄπιστον ἄνδρα της κατηχεῖ, ὡς λέγει ὁ Παῦλος «τί γὰρ εἶδας γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις;» (α΄. Κορ. ζ΄. 16) διὰ τῆς διδασκαλίας δηλαδὴ καὶ κατηχήσεώς της διὰ λόγου.

13. «Ἀδὰμ γὰρ πρῶτον ἐπλάσθη εἶτα Εὔα»

Ἐπειδή, λέγει, τὰ πρωτεῖα ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὸ γένος τῶν ἀνδρῶν εἰς τὴν πλάνην, δευτέρα δὲ ἐπλάσθη ἡ Εὔα, λοιπὸν χρεωστοῦν καὶ αἱ λοιπαὶ γυναῖκες νὰ ἔχουν τὰ δευτερεῖα ἀπὸ τοὺς ἄνδρας, καὶ νὰ ὑποτάσσωνται εἰς αὐτούς· διότι ἐκεῖνο ὅπου ἔγινε τότε εἰς τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὔαν, τοῦτο ἔγινε νόμος φυσικός, καὶ ἐπικρατεῖ καὶ εἰς ὅλον τὸ γένος τῶν μετὰ ταῦτα ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν.

14. «Καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα ἐν παραβάσει γέγονε»

Διατί ὁ Ἀδὰμ δὲν ἠπατήθη; ὅτι δὲν λέγει τοῦτο ἡ θεία Γραφή· ἡ μὲν γὰρ γυνὴ Εὔα, εἶπε πρὸς τὸν Θεὸν· «ὁ ὄφις ἠπάτησέ με καὶ ἔφαγον» (Γεν. γ΄. 13) ὁ δὲ Ἀδὰμ δὲν εἶπεν ὅτι ἡ γυνὴ μὲ ἠπάτησεν, ἀλλ' ὅτι «ἡ γυνὴ ἣν δέδωκας μετ' ἐμοῦ, αὕτη μοὶ ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ξύλου καὶ ἔφαγον» (Γεν. γ΄. 12) δὲν εἶναι δὲ ἴσον καὶ ὅμοιον τὸ νὰ πεισθῇ τινας εἰς ἕνα ὁμογενῆ τῆς αὐτῆς φύσεώς του, καὶ εἰς ἕνα βοηθόν του, καθὼς ἐπείσθη ὁ Ἀδὰμ εἰς τὴν ὁμοφυῆ καὶ βοηθόν του Εὔαν, καὶ τὸ νὰ πεισθῇ εἰς ἕνα θηρίον, ὅπου τὸ εἶχε δοῦλον καὶ ὑποτεταγμένον, καθὼς ἐπείσθη ἡ Εὔα εἰς τὸν ὄφιν, τὸν ὑποτεταγμένον εἰς αὐτὴν καὶ ὑπόδουλον· ὥστε τοῦτο τὸ τῆς Εὔας εἶναι ἀπάτη, καὶ ὄχι ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ἀδάμ. Κατὰ σύγκρισιν λοιπὸν τῆς ἀπάτης τῆς γυναικός, εἶπεν ὁ Ἀπόστολος πὼς ὁ Ἀδὰμ δὲν ἠπατήθη. Καὶ ἄλλο δέ, διότι ὁ Ἀδὰμ δὲν εἶδε τὸ ξύλον τὸ γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ, ὅτι ἦτο καλὸν εἰς βρῶσιν καὶ ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, καὶ ὡραῖον τοῦ κατανοῆσαι, (Γεν. γ΄. 6) ἀλλὰ ἡ γυνὴ Εὔα ἰδοῦσα αὐτό, ἐδελεάσθη καὶ ἠπατήθη ἀπὸ τὴν θεωρίαν του, καὶ ἀκολούθως ἁπλώσασα τὰς χεῖράς της, ἐπῆρεν αὐτὸ καὶ ἔφαγε, καὶ ἔτσι ἔδωκε καὶ εἰς τὸν ἄνδρα της· ὥστε ἡ γυνὴ μὲν ἐπλανήθη ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ξύλου, ὁ δὲ Ἀδὰμ δὲν ἐπλανήθη ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν ἐκείνου, ἀλλὰ ἐπείσθη μόνον εἰς τὴν γυναῖκά του. Διὰ τοῦτο λοιπὸν λέγει ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος, ὅτι ἐπειδὴ μίαν φορὰν ἐδίδαξεν ἡ γυνὴ τὸν ἄνδρα καὶ ἀφάνισεν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους διὰ τοῦτο πλέον ἂς μὴ διδάσκῃ, ὄχι μόνον ἐκείνη, ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸ γένος της· ἐπειδὴ καὶ τὸ γένος ὅλων τῶν γυναικῶν, εἶναι ἐλαφρὸν εἰς τὸν νοῦν, εὐκολοαπάτητον, καὶ εὐκόλως δεχόμενον τὴν πλάνην. Βλέπε δέ, ὦ ἀναγνῶστα, τὴν ἀκρίβειαν τοῦ Ἀποστόλου· διότι δὲν εἶπεν ὅτι ἡ Εὔα ἀπατηθεῖσα, ἀλλ' ἡ γυνή, διὰ νὰ δείξῃ, ὅτι ὁμιλεῖ ἐδῶ δι' ὅλην τὴν κοι-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

νην φύσιν καὶ τὸ γένος τῶν γυναικῶν, διότι καθὼς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀδὰμ ὅλη ἡ φύσις τῶν ἀνθρώπων ἐθανατώθη, καὶ ἀποθνήσκοντος ἐκείνου, ἀποθνήσκουν καὶ ὅλοι οἱ ἐξ αὐτοῦ γεννηθέντες ἄνθρωποι, τοιουτοτρόπως καὶ τῆς Εὔας ἀπατηθείσης, ἡ ἀπάτη καὶ ἡ κουφότης τοῦ λογισμοῦ διέβη εἰς ὅλην τὴν φύσιν τῶν γυναικῶν, ἤτοι εἰς ὅλας ὁμοῦ τὰς γυναῖκας· διὰ δὲ τὴν κουφότητα τοῦ λογισμοῦ, ἔλαβε χώραν καὶ ἡ παράβασις τῆς θείας ἐντολῆς εἰς αὐτὴν πρώτην τὴν Εὔαν.

15. **«Σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας.**

Ποία θέλει σωθῇ, ἡ Εὔα; ὄχι, ἀλλ' ἡ γυνή, ἤτοι ἡ φύσις τῶν γυναικῶν· μὴ λυπᾶσθε, λέγει, ὦ γυναῖκες· ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς ἐσᾶς ἀφορμὴν καὶ αἰτίαν διὰ νὰ σωθῆτε· ποία δὲ εἶναι ἡ αἰτία αὐτή; εἶναι ἡ τεκνογονία, ἤγουν τὸ νὰ ἀναθρέψητε μὲ καλὴν καὶ χριστιανικὴν ἀνατροφὴν τὰ παιδία ὅπου ἐγεννήσατε· ἐπειδὴ δὲν εἶναι χρεία μόνον νὰ τὰ γεννήσητε, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰ παιδεύσητε καλῶς, μὲ παιδείαν καὶ νουθεσίαν Κυρίου· αὐτὴ γὰρ εἶναι καὶ λέγεται ἀληθινὴ τεκνογονία. Ἀνίσως δὲ ἡ γυνὴ καὶ μήτηρ δὲν ἀναθρέψῃ καλῶς τὰ τέκνα της, οὐδὲ τὰ παιδεύσῃ μὲ νουθεσίαν Κυρίου, τοῦτο δὲν εἶναι τεκνογονία, ἀλλὰ μᾶλλον εἶναι τεκνοφθορία, διότι μὲ τὴν κακὴν ταύτην ἀνατροφήν της, φθείρει τὰ ἄθλια τέκνα της, καὶ ψυχικὰ καὶ σωματικά. Τί δὲ ἔχουν νὰ γείνουν ἡ ἀνύπανδρες καὶ παρθένες γυναῖκες, ὦ μακάριε Παῦλε; τί δὲ νὰ κάμουν αἱ στεῖρες, ὅπου δὲν γεννοῦν τέκνα; ἆρά γε δὲν ἠμποροῦν νὰ σωθοῦν καὶ αὐταῖς, ἀλλὰ εἶναι ἀπολεσμένες, διότι δὲν ἔχουν τέκνα νὰ ἀναθρέψουν καλῶς; ὄχι· μὴ γένοιτο! μᾶς ἀποκρίνεται ὁ Ἀπόστολος· ἐγὼ δὲν λέγω τοῦτο πῶς αἱ γυναῖκες αἱ μὴ ἔχουσαι τέκνα δὲν ἠμποροῦν νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὰς ἰδικάς των ἀρετάς, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τὴν τεκνογονίαν, ὄχι· λέγω, ὅτι κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα καλά, καὶ ἡ καλὴ τεκνοτροφία θέλει γίνει αἰτία εἰς τὰς γυναῖκας νὰ σωθοῦν· φανερὸν γὰρ εἶναι ὅτι ἡ καλὴ καὶ ἐνάρετος ἀνατροφὴ τῶν τέκνων, προξενεῖται ἀπὸ τὴν καλωσύνην καὶ ἀρετὴν τῆς μητρός· κι' ὅποια μήτηρ ἔχει ἀρετήν, αὐτὴ παιδεύει καὶ τὰ τέκνα της νὰ ἔχωσι τὴν αὐτὴν ἀρετήν· ὥστε ἡ εὑρισκομένη εἰς τὴν μητέρα ἀρετή, αὐτὴ διαδίδεται καὶ εἰς τὰ ὑπ' αὐτῆς ἀνατραφέντα τέκνα. Λοιπὸν ἐκ τῶν εἰρημένων γίνεται φανερόν, ὅτι καὶ κάθε παρθένος ἀνύπανδρος, καὶ κάθε στεῖρα γυναῖκα ὅπου ἔχει ἀρετὴν καὶ καλὰ ἔργα, θέλει σωθῇ, κἂν καὶ τέκνα δὲν ἐγέννησεν, οὔτε ἀνέθρεψε. Φαίνεταί μοι δὲ ὅτι ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἀπόστολος ἠμπόδισε τὴν γυναῖκα ἀπὸ τὸ νὰ διδάσκῃ, διὰ τοῦτο παρηγορεῖ τώρα αὐτὴν διὰ τὸ ἐμπόδιον αὐτό, καὶ δίδει εἰς αὐτὴν τοὺς μαθητὰς ἐκείνους, ὅπου ἔχῃ τὴν ἄδειαν νὰ διδάσκῃ καὶ ὡσὰν νὰ τῆς λέγῃ· ἂν ἐπιθυμῇς ὦ γύναι, νὰ διδάσκῃς, δίδασκε τὰ τέκνα τῆς κοιλίας σου, καὶ παίδευε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου. Μερικοὶ δέ, δὲν ἠξεύρω πῶς, ἐννόησαν τεκνογονίαν, τὴν τῆς Θεοτόκου· διότι ἡ Θεοτόκος λέγουσι μὲ τὸ νὰ ἐγέννησε τὸν Σωτῆρα Χριστόν, ἔσωσε τὰς γυναῖκας τὸ τοιοῦτον ὅμως νόημα εἶναι τελείως ἀνάρμοστον εἰς τὰ ἀκόλουθα λόγια τοῦ Ἀποστόλου, καὶ ἄκουσον αὐτά.

«Ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει»

Ἤγουν, τότε θέλει σωθῇ ἡ γυνή, ἀνίσως τὰ τέκνα της, φυλάξουν τὴν εὐσέβειαν εἰς τὰ ὀρθὰ δόγματα τῆς πίστεως, διὰ μέσου τῆς καλῆς ἀνατροφῆς καὶ παιδείας, μὲ τὴν ὁποίαν αὐτὴ ἤθελε τὰ παιδεύσει.

«Καὶ ἁγάπῃ»

Ἤγουν, τότε θέλει σωθῇ ἡ γυνή, ἀνίσως διὰ τῆς καλῆς της ἀνατροφῆς, μείνουν τὰ παιδιά της εἰς τὴν ὀρθὴν καὶ ἐνάρετον ζωήν, διότι δὲν εἶναι ἀρκετὴ μόνον ἡ πίστις εἰς τὰ τέκνα της διὰ νὰ σωθοῦν, ἀλλ' εἶναι χρεία νὰ ἔχουν καὶ τὴν καλὴν καὶ χριστιανικὴν ζωήν· πηγὴ δὲ καὶ αἰτία καὶ κεφάλαιον τῆς χριστιανικῆς ζωῆς εἶναι ἡ διπλῆ ἀγάπη· ἡ πρὸς τὸν Θεὸν δηλαδὴ καὶ ἡ πρὸς τὸν πλησίον.

«Καὶ ἁγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης»

Ἁγιασμὸν ἐδῶ ὀνομάζει ὁ Ἀπόστολος, τὴν καθαρότητα καὶ παρθενίαν τοῦ σώματος· ἐπειδὴ δὲ ὅλοι δὲν εἶναι παρθένοι, διὰ τοῦτο ἐπρόσθεσε καὶ τὸ «μετὰ σωφροσύνης»· σωφροσύνη γὰρ ὀνομάζεται ἡ κατὰ καιροὺς νόμιμος μίξις εἰς ἀποχὴν τῶν ὑπανδρευμένων. Σωφροσύνην λέγει ἐδῶ ὁ Παῦλος ἁπλῶς τὴν κοσμιότητα τῶν ἡδονῶν, καὶ τὴν τῶν ἠθῶν εὐταξίαν. Θέλει λοιπὸν σωθῇ ἡ γυνή, ἀνίσως διὰ τῆς καλῆς της ἀνατροφῆς, μείνουν τὰ τέκνα της μὲ τὴν παρθενίαν καὶ ἀφθορίαν τοῦ σώματος· ταὐτὸν εἰπεῖν, ἀνίσως τὰ τέκνα της ἐκλέξουν τὴν ζωὴν τῶν παρθένων, καὶ γίνουν μοναχοί· ἢ μείνουν εἰς τὴν ἐν γάμῳ σωφροσύνην καὶ δὲν γίνουν πόρνοι καὶ μοιχοί. Ἀλλ' ἤθελεν εἰπῇ τινας, ὅτι ἂν ἡ μήτηρ εἶναι κακή, ἀναθρέψῃ δὲ καλῶς τὰ τέκνα της, ἔχει ἆρά γε μισθὸν διὰ τὴν καλὴν αὐτὴν ἀνατροφήν; Καὶ ἀποκρινόμεθα, ὅτι δὲν εἶναι ἀκόλουθον νὰ γίνῃ τοῦτο· ἐπειδὴ ἂν ἡ μήτηρ εἶναι κακή, κακῶς βέβαια ἔχει νὰ ἀναθρέψῃ καὶ τὰ τέκνα της· διότι τὸ σαπρὸν δένδρον σαπροὺς κάμνει καὶ τοὺς καρπούς, καὶ ὄχι ἀγαθούς, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος· «τὸ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ... οὐ δύναται δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν» (Ματθ. ζ'. 17). Ἐὰν ὅμως οὖσα κακὴ ἡ μήτηρ, καλῶς ἀναθρέψῃ τὰ τέκνα της, βέβαιον θέλει λάβει παρὰ Κυρίου τὸν μισθὸν διὰ τὴν καλὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων της· ἀνίσως δὲ ἡ μήτηρ οὖσα καλὴ καὶ ἐνάρετος ἤθελεν ἀναθρέψει καὶ παιδεύσει κακῶς τὰ τέκνα της ἔχει, ἆρά γε καὶ αὐτὴ νὰ λάβῃ τιμωρίαν ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τὴν κακὴν ταύτην ἀνατροφήν; Καὶ ἀποκρινόμεθα καὶ εἰς τοῦτο, ὅτι εἰ μὲν ἡ μήτηρ ἀμελεῖ ἢ κάμει χάριν εἰς τὰ τέκνα της, καὶ δὲν τὰ παιδεύει καλῶς, βέβαια ἔχει νὰ πάθῃ καὶ αὐτὴ τὴν τιμωρίαν ἐκείνην, ὅπου ἔπαθεν Ἠλὶ ὁ ἱερεύς, διότι ἔκαμε χάριν εἰς τὰ τέκνα του, καὶ δὲν ἐπαίδευεν αὐτὰ μὲ τὴν πρέπουσαν αὐστηρότητα, καθὼς εἶναι γεγραμμένον. «Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἵνα τί ποιεῖτε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ἐγὼ ἀκούω» ἐκ στόματος παντὸς τοῦ λαοῦ Κυρίου; μὴ τέκνα, ὅτι οὐκ ἀγαθὴ ἡ ἀκοὴ ἣν ἐγὼ ἀκούω». (α'. Βασιλ. β'. 23). Εἰ δὲ ἀκολουθήσει τὸ ἐναντίον, καὶ ἡ μὲν μήτηρ κάμνει κάθε τρόπον καὶ ἐπιμελεῖται νὰ ἀναθρέψῃ καλῶς τὰ τέκνα της, δὲν δυνηθῇ ὅμως νὰ τὰ διορθώσῃ διὰ τὴν κακοπροαίρετον αὐτῶν γνώμην (τὸ ὁποῖον σπανίως ἠμπορεῖ νὰ ἀκολουθήσῃ) ἂν λέγω, τοῦτο ἀκολουθήσῃ, ἂς ἠξεύρῃ ἡ μήτηρ ἐκείνη, ὅτι δὲν θέλει κατακριθῇ, ἀλλὰ καὶ θέλει λάβει παρὰ Κυρίου τοὺς μισθοὺς τῶν κόπων καὶ τῆς ἀνατροφῆς της· λέγει γὰρ ὁ Θεὸς διὰ Ἰεζεκιήλ· «ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα ἀποθνεῖται, ὁ δὲ υἱὸς οὐ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ πατρός, οὐδὲ ὁ πατὴρ λήψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ υἱοῦ· δικαιοσύνη δικαίῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται καὶ ἀνομία ἀνόμῳ ἐπ' αὐτὸν ἔσται». (Ἰεζ. ιη'. 20) διότι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ μολονότι ἔκαμε κάθε τρόπον, καὶ ἔλεγε κάθε λόγον καὶ διδασκαλίαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ὅμως ὀλίγους εἶχεν ὅπου ἐπείθοντο εἰς αὐτόν.

Ἠθικὸν

Λοιπὸν ἂν θέλωμεν νὰ ἀπολαμβάνωμεν καὶ νὰ μετέχωμεν ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ὅπου δίδεται ἀπὸ τὴν κεφαλήν μας τὸν Χριστόν, ἂς ὑπάρχωμεν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

συνδεδεμένοι ἀναμεταξύ μας, ὡσὰν τὰ μέλη τοῦ σώματος· ἐπειδὴ κατὰ δύο τρόπους διαιρούμεθα ἀπὸ τὸ πνευματικὸν σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ἓν μέν, ὅταν κρυώσωμεν τὴν εἰς ἀλλήλους ἀγάπην· δεύτερον δέ, ὅταν μεταχειρισθῶμεν ἀνάξια ἔργα ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον. Διότι μὲ τοὺς δύο τρόπους τούτους ἀποχωρίζομεν τὸν ἑαυτόν μας ἀπὸ τὸ ὁλόκληρον σῶμα τῆς Ἐκκλησίας· ἐκεῖνοι δὲ ὅπου εἶναι διωρισμένοι ἀπὸ τὸν Θεὸν ἄλλους νὰ διορθώνωσι καὶ νὰ εἰρηνεύωσιν, ὅταν διασχίζωσι καὶ συγχίζωσιν αὐτούς, τί ἤθελαν πάθει οἱ ἄθλιοι; κανένα πρᾶγμα δὲν δύναται νὰ διαιρέσῃ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, καθὼς ἡ φιλαρχία· κανένα δὲν παροξύνει τὸν Θεόν, καθὼς ἡ διῃρημένη Ἐκκλησία, ἂν καὶ μύρια καλὰ κατορθώσωσιν ἐκεῖνοι ὅπου διαιροῦσι καὶ συγχίζουσι τοὺς χριστιανοὺς ἀναμεταξύ τους, πολλοὺς ἢ ὀλίγους, δὲν θέλουσι τιμωρηθῆ ὀλιγώτερον ἀπὸ ἐκείνους, ὅπου διαχωρίζουσι καὶ ἀποκόπτουσι τὰ μέλη τοῦ αἰσθητοῦ σώματος. Ἕνας ἅγιος ἄνθρωπος εἶπεν, ἓν φοβερὸν διὰ τοὺς σκανδαλίζοντας καὶ συγχύζοντας τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ὅτι οὔτε τὸ μαρτύριον δὲν ἐξαλείφει ταύτην τὴν ἁμαρτίαν τους. Διότι ἐκεῖνος ὅπου χύνει τὸ αἱμά του διὰ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ θυσιάζει τὴν ψυχήν του δι' ἀγάπην τοῦ ὀνόματός του, πῶς ταράττει τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς ἀδελφούς του χριστιανούς, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ὁ Χριστὸς τὴν ψυχήν του ἐθυσίασεν; Ἂς ἀκούσωμεν τὸν Ἀπόστολον Παῦλον τί λέγει περὶ τούτου τοῦ φοβεροῦ ἁμαρτήματος «Οὐκ εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι Ἀπόστολος, ὅτι ἐδίωξα τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ». Ἡ βλάβη ποὺ προξενεῖται ἀπὸ ἐχθροὺς ἀσεβεῖς καὶ ἑτεροδόξους εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, δὲν εἶναι βλαπτικὴ καὶ ὀλέθριος, καθὼς εἶναι ἡ βλάβη ἀπὸ ὁμοπίστους ἀδελφοὺς, διότι ἡ ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς βλάβη προξενεῖ μεγάλην εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ λαμπρότητα, ἡ δὲ ἀπὸ τοὺς ὁμοπίστους γινομένη προξενεῖ καταισχύνην εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς διωκομένην καὶ πολεμουμένην ἀπὸ τὰ ἴδια τέκνα της. Διότι ὅταν ἴδωσιν οἱ ἐχθροὶ ἐκείνους ὅπου ἐγεννήθησαν πνευματικῶς καὶ ἀνετράφησαν παρὰ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐκοινώνησαν τὰ ἀπόῤῥητα αὐτῆς μυστήρια νὰ μεταβάλλωνται αἱφνιδίως καὶ νὰ φέρωνται ἐχθρικῶς εἰς τὴν ἰδίαν μητέρα τους, βέβαια στοχάζονται, ὅτι εἶναι μία μεγάλη πλάνη εἰς τὴν πίστιν μας. Ὅταν εἶναι δόγματα ἐναντία εἴς τινας, καὶ φρονοῦσιν αὐτά, καὶ κηρύττουσι, μὲ ἐκείνους δὲν πρέπει μήτε νὰ συναστρεφώμεθα· εἰ δὲ φρονοῦσι τὰ αὐτὰ δόγματα, καὶ ὅταν διαιρούμεθα ἀπὸ τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅταν διαιροῦμεν ἄλλους, δείχνομεν τὸν σκοπὸν τῆς ἐπαράτου κενοδοξίας καὶ φιλαρχίας ἐξ ἀποφάσεως· διὰ τοῦτο αὐτὸ τὸ νόσημα τῆς φιλαρχίας ἐσχίσθη ἡ γῆ καὶ κατέπιε τὸν Κορέ, καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρών. Διὰ τοῦτο αὐτὸ κόλασις ἑτοιμάζεται φοβερωτάτη εἰς τοὺς ταράττοντας καὶ σκανδαλίζοντας τὴν Ἐκκλησίαν, ἂν ἀπὸ μακροθυμίαν τοῦ Θεοῦ ἀνείκαστον δὲν λαμβάνουσιν ἐνταῦθα τὴν ἀξίαν τιμωρίαν τῆς φιλαρχίας των. Τοιοῦτοί εἰσιν ὅλοι οἱ αἱρετικοὶ ἐκεῖνοι, ὅπου διὰ φιλαρχίαν τους ἐτάραξαν τὸ πλήρωμα τῆς μιᾶς ἁγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ· καὶ ἂς μὴ λέγωμεν, μήτε ἂς φρονῶμεν ὅτι ἕνα Κύριον πιστεύουσι καὶ ἐκεῖνοι, ἕνα βάπτισμα ἔχουσι, καὶ μίαν πίστιν ὁμολογοῦσιν. Ἂν τὰ ἐκείνων φρονήματα ὑπάρχουσι καλά, ἐξ ἀνάγκης τὰ ἔθιμά μας πρέπει νὰ γίνωνται κακῶς· εἴτε τὰ ἰδικά μας ἐνεργοῦνται, καὶ φρονοῦνται καὶ πιστεύονται καὶ ὁμολογοῦνται παρὰ πάντων καλά, ἀληθῆ, ὀρθὰ καὶ ἀνόθευτα ἐξ ἀποφάσεως, τὰ τῶν αἱρετικῶν πάντων λεγόμενα μυστήρια ὑπάρχουσι κακά, καὶ ἀμέτοχα θείας χάριτος καὶ ἔδε λυκτὰ καὶ ἀποτρόπαια καὶ ἡ χάρις τῆς χειροτονίας καὶ ἱερωσύνης, δι' ἧς ἐνεργοῦνται τὰ μυστήρια, ἠφανίσθη ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἀνεχώρησε καὶ ὅταν ἡ ἱερωσύνη δὲν ὑπάρχει, ὅλα νεκρὰ εἶσι, καὶ ἄμοιρα πνευματικῆς χάριτος. Λέγομεν δὲ ταῦτα ἀγαπητοί, διὰ νὰ μὴν ἀπατᾶται τινας εἴτε ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἀπὸ τοὺς ἑτεροδόξους, μὲ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν μυστηρίων τους, καὶ τάχα τοῦ Χριστιανισμοῦ τους, ἀλλὰ νὰ στέκῃ βεβαίως εἰς τὴν ἀμώμητον καὶ ἀληθῆ πίστιν τοῦ Χριστοῦ, μᾶλλον εἰπεῖν διὰ νὰ ἐλκύσωμεν ἐκείνους ὅπου ἠπατήθησαν, καὶ νὰ τοὺς συνάπτωμεν ὡς μέλη μας εἰς τὴν μίαν κεφαλὴν τὸν Χριστόν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

(Ἀποστολεὺς Βενιαμὶν μοναχὸς ἐκ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου).

Συμεὼν μοναχὸς Βενιαμὶν μοναχὸς
Γέρων

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΜΟΝΑΧΟΣ ΤΟΥ ΛΑΥΡΙΩΤΙΚΟΥ ΚΕΛΛΙΟΥ
ΣΥΜΕΩΝ ΤΟΥ ΘΕΟΔΟΧΟΥ

Ὁ Γέρων Βενιαμίν, τὸ κελλίον τοῦ ὁποίου ἐθαύμασα κατὰ τὴν ἐκεῖ ἐπίσκεψίν μου τόσον κατὰ τὸ 1938 ὅσον καὶ τὸ 1940 διὰ τὴν πλουσίαν του βλάστησιν παρ' ὅλον τὸ πετρῶδες τοῦ ἐδάφους, κατάγεται ἐκ τοῦ χωρίου Ἀθανάτη τῆς Ἀγιᾶς (Θεσσαλίας).

Ἀναχωρήσας ἐκ τῆς πατρίδος του τὴν 7 Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1905, ἐτῶν τότε 23, καὶ ἐλθὼν εἰς Ἅγιον Ὄρος, ἐνεγράφη ὡς δόκιμος εἰς τὴν σεβασμίαν μονὴν Καρακάλλου, Κοινοβιακήν. Ἀφοῦ διέπρεψεν εἰς ὅλα τὰ διακονήματα, δείξας τελείαν ὑπακοήν, ἠθέλησεν ἡ μονὴ νὰ τὸν κουρεύσῃ μοναχόν. Αὐτὸς ὅμως ἐπειδὴ ἐπόθει τὴν ἡσυχίαν, πρὸ τῆς κουρᾶς του ἀνεχώρησε κρυφίως καὶ μετέβη εἰς τὴν Σκήτην τοῦ Ξενοφῶντος εἰς μέρος ἐρημώτερον καὶ ἐκεῖ εἶχεν ἀφιερωθῇ τελείως εἰς τὸν Θεόν.

Οἱ ἐν τῇ μονῇ Καρακάλλου ἀπολέσαντες αὐτὸν ἐξαίφνης καὶ θεωροῦντες αὐτὸν ὡς ἕνα ἐκ τῶν καλλιτέρων ἀδελφῶν, τὸν ἀνεζήτησαν παντοῦ καὶ ἐν τέλει τὸν εὗρον εἰς τὴν ἀνωτέρω Σκήτην. Παραλαβόντες λοιπὸν αὐτὸν μετὰ παρακλήσεως, τὸν ἔφερον εἰς τὴν μονὴν καὶ κουρεύσαντες τὸν ὠνόμασαν Παντελεήμονα Καρακαλλινόν.

Τὸ 1909 ποθῶν πάλιν τὴν ἡσυχίαν καὶ μὴ ἀναπαυόμενος εἰς τὴν μονήν, μετέβη εἰς τὰ ὅρια τῆς Μεγ. Λαύρας καὶ ἠγόρασε τὸ Κελλίον τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου ἀντὶ 92 ὀθωμανικῶν λιρῶν, τὸ ὁποῖον ἦτο τελείως κατεστραμμένον καὶ ἐγκαταλελειμμένον.

Τὸ 1914 ἦλθεν ἐκεῖ καὶ ἐγκατεστάθη ὁ Γέροντάς του πατὴρ Ματθαῖος ἱερομόναχος, γέρων καὶ ἀσθενὴς σχεδὸν πάντοτε, τὸν ὁποῖον ἐγηροκόμησε. Τὸ ἴδιον ἔτος καὶ ἀκριβῶς τὴν 12 Δεκεμβρίου τὸν ἔκαμε μεγαλόσχημον ὀνομάσας αὐτὸν Βενιαμίν,

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἀγορᾶς τοῦ κελλίου, δὲν ἔπαυσε νὰ ἐργάζεται ἐντατικῶς διὰ τὴν ἀνύψωσιν καὶ βελτίωσιν τοῦ κελλίου του ὑφ' ὅλας τὰς ἀπόψεις. Διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν κτημάτων του ἐδυσκολεύετο πολὺ διότι δὲν εἶχε νερό. Ἠναγκάζετο λοιπὸν νὰ μεταφέρῃ νερὸ ἀπὸ τὴν πηγὴν τοῦ «Κυρ-Σαΐου», εὑρισκομένην ἡμίσειαν ὥραν ἄνωθεν τοῦ κελλίου διὰ νὰ ποτίζῃ, πρᾶγμα ἀδύνατον, διότι συνήντα μεγάλας δυσκολίας.

Τῷ 1926, ὁ Γέροντάς του Ματθαῖος ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους Μονάς.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ γέροντός του, ἐπεδόθη μετὰ μεγαλυτέρου ζήλου εἰς τὴν ἐργασίαν. Τὸ 1927 ἔσκαψεν ἐκεῖ που πλησίον καὶ εὗρεν ὀλίγον νερό, ἀλλὰ δὲν ἐπήρκει δι' ὅλας τὰς ἀνάγκας τοῦ κήπου του. Ἐρευνήσας λοιπὸν καλλίτερον, εὗρεν ἄλλην πηγὴν εἰς ἀπόστασιν 1300 μέτρων, μὲ ἄφθονον νερόν, τὸ ὁποῖον μετέφερε διὰ σωλήνων μέχρι τοῦ κελλίου του, ἀναπαυθεὶς οὕτω τελείως καὶ εὐχαριστήσας τὸν ἅγιον Συμεών. Ἔκτισε δὲ καὶ ὡραίαν οἰκίαν εἰς ἣν ὑπάρχει ἀξιόλογος βιβλιοθήκη.

Ἔκτοτε τὸ βραχῶδες καὶ ἄγονον ἀπότομον ἐκεῖνο μέρος, ἔγεινεν ὡραιότατον ἀπὸ ἀπόψεως χλόης καὶ πάσης βλαστήσεως, ὥστε νὰ θαυμάζῃ τις τὰ προϊόντα του, παράγει δὲ ὅ,τι δήποτε φαντασθῇ τις.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐνισχύθη ἀπὸ ἕνα βοηθὸν μοναχόν, Ἀθανάσιον, ὅστις εἶναι εἷς ἀπὸ τοὺς πολυτίμους ἀδελφούς.

Ἀργότερον μετεκάλεσεν ἐκ τῆς πατρίδος του Ἀθανάτης ἕνα ἀνεψιόν του, τὸν ὁποῖον ἔκαμε μοναχὸν καὶ τὸν ὠνόμασε Συμεών. Ὁ μακάριος οὗτος Συμεὼν εἶναι τελείως ἀκούραστος, δεξὶ χέρι τοῦ θείου δύναταί τις νὰ εἴπῃ καὶ οὕτω ἡ βελτίωσις τοῦ κελλίου του τῇ βοηθείᾳ τοῦ Συμεὼν καὶ τοῦ Ἀθανασίου ἐπροχώρει ἁλματωδῶς.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν πνευματικήν του πρόοδον ὁ Συμεών, φροντίζει νὰ μιμηθῇ τὸν ἅγιον Συμεὼν τὸν Θεοδόχον, διότι κατὰ τὴν ἐκεῖ ἐπίσκεψίν μου, ἐθαύμασα τὴν ταπείνωσίν του, τὴν καλοκαγαθίαν του, τὴν προθυμίαν του. Ὁ Κύριος νὰ τὸν ἐνισχύσῃ εἰς τὴν ἐργασίαν του αὐτὴν μᾶλλον.

Καὶ ἤδη θὰ παρακαλέσω τὸν γέροντα Βενιαμὶν μὲ τὴν συνοδίαν του νὰ μὲ συγχωρήσουν διὰ τὰ ἐπαινετικὰ λόγια τὰ ὁποῖα ἀπευθύνω εἰς αὐτοὺς καὶ τὰ ἀπευθύνω ἐν πάσῃ δικαιοσύνῃ διότι τὰ ἀντελήφθην ἰδίοις ὄμμασιν.

Εἴθε νὰ καταλογίσῃ τὴν ἐργασίαν του αὐτὴν ὁ Κύριος πρὸς ὄφελος τῆς ψυχῆς των καὶ νὰ τοὺς χαρίσῃ τὴν μέλλουσαν βασιλείαν, αὐτοῖς καὶ ἡμῖν. Γένοιτο.

Σ. Ν. Σ.

ΕΥΧΗ ΕΠΙ ΚΑΤΑΔΡΟΜΗ ΕΘΝΩΝ (*)

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ ἐν Αἰγύπτῳ σημεῖα θέμενος καὶ λαὸν ἐκ χειρὸς κακοποιοῦ ἀπαλλάξας ἐν ἀγαλλιάσει, ὁ ἡμέρας μὲν διαπετάσας νεφέλην εἰς σκέπην αὐτῷ, πῦρ δὲ πάλιν εἰς φωτισμὸν τῆς νυκτός, ὁ σχίσας τὴν θάλασσαν ῥάβδῳ Μωσέως καὶ τὸν μὲν διώκοντα Φαραὼ καταποντίσας, τὸν δὲ διωκόμενον Ἰσραὴλ διασώσας, καὶ ἀνωτέρους αὐτοὺς τῶν ἐχθρῶν ἀναδείξας. Ὁ ἐκτάσει Μωσαϊκῶν χειρῶν τὸν Ἀμαλὴκ καταπολεμήσας, τοὺς δὲ υἱοὺς Ἰσραὴλ νικητὰς ἀναγορεύσας, ὁ δοὺς αὐτοῖς χώρας ἐθνῶν καὶ πόνους ἀλλοτρίων εἰς κληρονομίαν, ὁ μέγας ἐν Σιὼν καὶ ὑψηλὸς ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς, ὁ δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις, ὁ ἐν δόξαις θαυμαστός, ὁ ποιῶν τέρατα καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συντρίβων ὑπεναντίους. Αὐτὸς Παντοδύναμε Δέσποτα, ὁ φοβερὸς ἐν βουλαῖς, ὁ κραταιὸς ἐν ἰσχύϊ, ὁ ἀσύγκριτος ἐν δυνάμει, ὃν τρέμει πᾶσα ἡ γῆ καὶ ὃν ὑμνεῖ πᾶσα ἡ κτίσις ὡς ποιητὴν πάντων τῶν ὄντων, οὗ θρόνος ὁ οὐρανός, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε τὰς συναντώσας ἡμῖν θλίψεις καὶ ἄκουσον τοῦ στεναγμοῦ τῶν δούλων σου.

Ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον, ἣν ἐφύτευσε μὲν ἡ σὴ δεξιά, χεῖ-

(*) Μὴ περιεχομένη ἐν τοῖς τετυπωμένοις Εὐχολογίοις.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ρες δὲ ἀσεβῶν λυμαίνονται. Ἔκτεινον τὴν ἀπειροδύναμον δεξιάν σου καὶ θραῦσον τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν. Ἔπαρον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος, καὶ τῷ μεγέθει τῆς δυνάμεώς σου κατάβαλε τὴν ἔπαρσιν αὐτῶν, καὶ γνώτωσαν ὅτι λαὸς σὸς ἡμεῖς καὶ πρόβατα νομῆς σου. Ἰδοὺ γὰρ ὡς λύκοι ὠρυόμενοι ἐπανέστησαν ἡμῖν, ἁρπάσαι ζητοῦντες ἡμᾶς τοῦ θανατῶσαι. Ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ἰδέτωταν οἱ ὀφθαλμοί ἡμῶν τὴν πτῶσιν τῶν ἐπεμβαινόντων ἡμῖν πολεμίων· ὀψόμεθα ὅταν ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν προσευχὴν ἡμῶν τῶν ταπεινῶν, καὶ μὴ ἐξουδενώσῃς τὴν δέησιν ἡμῶν. Ἐὰν γὰρ κλείσῃς ἡμῖν τὰ συμπαθῆ σου ὦτα καὶ τὴν κραυγὴν τῆς δεήσεως ἡμῶν ἀπώσῃ, ἔρημοι τῆς σῆς εὑρισκόμεθα βοηθείας· τῆς τῶν πτερύγων σου σκέπης ἀπογυμνούμεθα· παρεμβολαὶ Ἀγγέλων ἐκκλίνουσιν ἀφ' ἡμῶν, καὶ τηνικαῦτα ἡ κτίσις ὁπλίζεται καθ' ἡμῶν, περικυκλοῦσιν ἡμᾶς τὰ δεινά, καὶ οἱ θλίβοντες ἡμᾶς πολέμιοι, καθάπερ πρόβατα σφαγῆς ἁρπάζουσιν ἡμᾶς. Ἀλλὰ μὴ παραδώῃς ἡμᾶς εἰς τέλος ὁ πλάσας ἡμᾶς Θεός. Μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν· μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, καὶ καταγελάσονται ἡμᾶς οἱ ἐχθροί, καὶ καυχήσονται ἐν τῇ ἡμῶν ἀπωλείᾳ. Οἴδαμεν ὅτι ἀνάξιοί ἐσμεν τοῦ παρὰ σοῦ ἐλέους, ἐπειδὴ παρήκοοι τοῦ σοῦ νόμου γεγόναμεν. Παρέβημεν τὰς σωτηρίους σου ἐντολάς, ἁμαρτιῶν ἐπεσωρεύσαμεν πλῆθος, ἀνομίαις κατεμολύνθημεν, ἀδικίαις κατηχρειώθημεν, οὐ προσέσχομεν τοῖς κρίμασι τῆς ἀγαθότητός σου, οὐ συνήκαμεν τὰ θαυμάσιά σου, οὐκ ἐμνήσθημεν τοῦ πλήθους τῶν οἰκτιρμῶν σου, ὁμολογοῦμεν τὴν καταδίκην ἡμῶν, κριταὶ τῶν ἡμετέρων γινόμεθα, ἀποφαινόμεθα τὴν καθ' ἡμῶν ψῆφον, κατακεκριμένοι προκείμεθα ἐνώπιόν σου· τί οὖν λαλῆσαι ἢ πρᾶξαι, ἀμηχανοῦμεν. Ἀνοίξομεν τὸ στόμα καὶ κινήσομεν τὰ χείλη πρὸς αἴνεσίν σου; ἀλλ' ἐλεγχόμεθα ὅτι ἀκάθαρτά ἐστι ταῦτα, βορβόρῳ τῆς αἰσχρολογίας κατεσπιλωμένα. Διαπετάσομεν τὰς χεῖρας ἡμῶν εἰς

τὸ ἑλκύσαι τὴν σὴν συμπάθειαν; ἀλλ' ἐπιστάμεθα ὅτι αἱ πράξεις ἡμῶν ἀντικαθίστανται ἡμῖν, διατειχίζουσαι τὴν ἀπὸ σοῦ πρὸς ἡμᾶς ἐπισκοπήν. Στενάξομεν καὶ κλαύσομεν καὶ θρηνήσομεν; ἀλλὰ ποῦ κατάνυξις, ποῦ συντριβή, ποῦ δάκρυα! Ἔφραξαν γὰρ αἱ ἡδοναὶ τὴν πηγὴν τῆς καρδίας, καὶ τὰ πάθη τὴν ἀπὸ τῆς συνειδήσεως κατάνυξιν κατεξήραναν. Νινευϊτῶν οὐ μιμούμεθα τὴν μετάνοιαν, Μανασσῆ τὴν ἐξαγόρευσιν οὐκ ἔχομεν, ἀσώτου τὴν ἐπιστροφὴν οὐ ζητοῦμεν, τελώνου τὸν στεναγμὸν οὐ ζηλοῦμεν, πόρνης τὰ δάκρυα οὐ προχέομεν. Καὶ τίσι τρόποις σὲ τὸν εὐδιάλλακτον Δεσπότην ἱλεωσόμεθα; Λοιπὸν τῇ ἀβύσσῳ τῆς φιλανθρωπίας σου παριστάμενοι, λέγομεν ὡς ἀνάξιοι: Σῶσον ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου. Μνήσθητι ἡμῶν σὺ ἕνεκεν τῆς χρηστότητός σου. Ἔγγισον ἡμῖν μακρυνομένοις ἀπὸ σοῦ, καὶ φεύξονται ἀπὸ προσώπου ἡμῶν οἱ ἐχθροί, καὶ αἱ μάστιγες αὐτῶν οὐκ ἐγγιοῦσιν ἐν τοῖς σκηνώμασιν ἡμῶν. Σοῦ ἐσμεν μερὶς καὶ σὴ κληρονομία. Πρὸς σὲ ἐπερρίφημεν ἐκ μήτρας, ὡς ἔργα τῶν χειρῶν σου, καὶ πρὸς σὲ τὰς ἐπάρσεις τῶν χειρῶν ἡμῶν ποιούμενοι, μόνην τὴν σὴν βοήθειαν ἐπικαλούμεθα. Ὅτι σὺ εἶ τὸ καύχημα τῆς δυνάμεως ἡμῶν, καὶ ἐν σοὶ τοὺς ἐπανισταμένους ἡμῖν ἐξουθενοῦντες, σοὶ τῷ λυτρωτῇ ἡμῶν δόξαν καὶ εὐχαριστίαν καὶ προσκύνησιν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ Ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ Ἀγαθῷ, καὶ Ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

(Ἐκ τοῦ Ἀκυριωτικοῦ μεμβρανίνου κώδικος Γ 11 τοῦ ιϐ΄. αἰῶνος)

Ἀποστολεὺς Γ. Π. Λ.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας του περίπου, 59 ἐτῶν, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον ὁ σεβαστὸς καὶ ἀγαπητὸς ἡμῖν Μάξιμος ἱερομόναχος Καρακαλλινὸς, προηγούμενος.

Κατήγετο ἐκ Μελενίκου Συντικῆς καὶ ὠνομάζετο κατὰ κόσμον Μιχαὴλ Ζήκας.

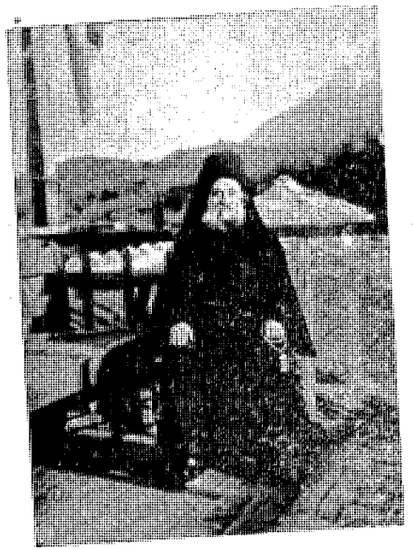
Κατὰ τὸ σωτήριον ἔτος 1903, ὢν 20 ἐτῶν, φλεγόμενος ἀπὸ πνευματικὸν ζῆλον, προσῆλθεν εἰς τὴν ἐν ἁγίῳ Ὄρει ἱ. Μονὴν Καρακάλλου καὶ κατόπιν τῆς νενομισμένης δοκιμασίας, ἐκάρη μοναχὸς τὸ 1905, ἐτῶν 22, ὀνομασθεὶς Μάξιμος. Τὸ 1908 ἐχειροτονήθη ἐν αὐτῇ ἱεροδιάκονος καὶ ἱερεύς, προαχθεὶς τὸ 1917 εἰς προϊστάμενον τῆς μονῆς.

Τῇ 4 Ὀκτωβρίου 1940 προσβληθεὶς ἀπὸ ἴκτερον (χρυσῆ) ἀπῆλθε πρὸς Κύ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ριον, 59 ἐτῶν.

Ἐξέδωκε τελευταίως, ἀντιγράψας ἀπὸ τὰ ἅπαντα τοῦ Χρυσοστόμου, τὴν «χρυσῆν βίβλον» εἰς δύο τόμους, ἀλλὰ δὲν ἠξιώθη νὰ θέσῃ ταύτην εἰς κυκλοφορίαν, ἕνεκα τοῦ ἐπελθόντος θανάτου του.

Μάξιμος προηγούμενος Καρακαλλινὸς

Ἡ «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» ἔχουσα λόγους νὰ ἐκτιμᾷ ἰδιαιτέρως τὸν Γέροντα Μάξιμον γνωρίσασα αὐτὸν ἐπανειλημμένως, συλλυπεῖται τοὺς Καρακαλλινοὺς πατέρας διὰ τὴν ἀπώλειαν πολυτίμου ἀδελφοῦ τῆς Μονῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπιθυμεῖ ὅπως ὁ Κύριος κατατάξῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀειμνήστου μεταξὺ τῶν δικαίων καὶ ἁγίων ἐν οὐρανοῖς. Ἔστω αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐξεδόθη τὸ λίαν γλαφυρὸν καὶ ἐπίκαιρον διήγημα « ὁ Χριστὸς νικᾷ» ἢ ὁ Στρατῆς καὶ τιμᾶται μὲ τὰ ταχυδρομικὰ δρχ. 12. Ζητήσατέ το: Σωτ. Ν. Σχοινᾶν, Κορᾶῃ 47— Βόλον.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

Η ΡΟΖΑ ΤΟΥ ΤΑΝΝΑΝΒΟΥΡΓΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ

Η ΡΟΖΑ ΕΝ ΤΗ ΦΥΛΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΑΥΤΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 75)

Ἱππότα, εἶπεν ὁ φύλαξ, αὔριον ἡ ὑπηρέτριά μου θέλει σᾶς φέρει τὴν τροφήν σας· εἶμαι ἠναγκασμένος ν' ἀποχωρήσω διὰ ὑποθέσεις τοῦ φρουρίου. Ὁ Ἐδελβέρτης παρατηρῶν τὴν ὑπηρέτριαν, ἐσυλλογίσθη εἰς τὴν θέαν αὐτῆς τὴν θυγατέρα του Ρόζαν, ὅμως δὲν τὴν ἀνεγνώρισε. Θεέ μου! εἶπε στενάζων καὶ μετὰ καταρρεόντων ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του δακρύων, τοιοῦτον εἶναι τὸ ἀνάστημα καὶ ἡ ἡλικία τῆς Ρόζας μου. Φεῦ! ἀκριβέ μοι δεσμοφύλαξ, δὲν δύνασαι νὰ μοὶ φέρῃς εἰδήσεις περὶ αὐτῆς; Δὲν ἠδυνήθης νὰ πληροφορηθῇς περὶ τῆς τύχης της καὶ περὶ τοῦ μέρους ὅπου κατοικῇ; ἑκατοντάκις σὲ παρεκάλεσα, ἴνα, ἐξετάζων περὶ αὐτῆς τῆς θυγατρός μου, μὲ πληροφορήσῃς. Ὁ πανάγαθος Θεὸς ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ οὐρανοῦ γινώσκει ποῦ εὑρίσκεται, ἀπεκρίθη ὁ φύλαξ, καθ' ὅσον οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἠδυνήθη νὰ μάθῃ τί ἀπέγινεν αὕτη.

Ἄ, Θεέ μου! ἐπανέλαβεν ὁ Ἐδελβέρτης, λοιπὸν οὐδεὶς ἐξ ὅλων ἐκείνων τῶν ἱπποτῶν, οἵτινες ἐλέγοντο φίλοι μου ἐπὶ τῆς εὐτυχίας, μου οὐδεὶς εὑρέθη ὅστις εὐσπλαγχνιζόμενος τὴν θυγατέρα μου νὰ δεχθῇ αὐτὴν εἰς τὸ φρούριόν του; Ἐνταῦθα ὁ Ἐδελβέτης ἐσιώπησε συλλογισθεὶς τὸν πιστὸν αὐτοῦ Βουρκάρδυν, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἡ Ρόζα του ἤθελε μένει, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε νὰ ὁμιλήσῃ περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν φύλακα, φοβούμενος μὴ γίνῃ πρόξενος τῆς δυστυχίας τοῦ ἀξίου ἀνθρακέως, καθ' οὗ ὁ Κιουνερῖκος ἔτρεφε μέγα μῖσος. Μετὰ μικρὰν σιωπὴν ἠρκέσθη νὰ προσθέσῃ· πάντοτε ἐλπίζω ὅτι θέλει

εὕρει ἄσυλον παρὰ τοῖς ἀγαθοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες θέλουσιν ἐπαγρυπνεῖ ὑπὲρ αὐτῆς, καὶ μεριμνᾷ ὑπὲρ τῆς καλῆς καὶ ἀθῴας ἀγωγῆς της. Πᾶν ὅ,τι ἐπιθυμῶ, ὦ Θεέ μου, εἶναι τὸ νὰ βεβαιωθῶ περὶ αὐτῆς πρὶν ἢ ἀποθάνω εἰς τὴν φυλακὴν ταύτην. Τότε, ναί, τότε οἱ ὀφθαλμοί μου θέλουσι κλεισθῇ ἐν εἰρήνῃ, ἀλλ' ἴσως δὲν θ' ἀξιωθῶ νὰ ἴδω πλέον τὴν Ρόζαν μου ἐδῶ κάτω· ἴσως δὲν θέλω ἐπιτύχει τοῦ διακαοῦς πόθου τοῦ νὰ τὴν ἴδω εἰσέτι πρὶν ἢ παραδώσω τὸν τελευταῖον ἀναστεναγμόν μου. Δεσμοφύλαξ, ὦ! δὲν εἰξεύρεις τί καλὸν καὶ ἐνάρετον κοράσιον ἦτο ἡ Ρόζα μου, πόσον μὲ ἠγάπα, καὶ μὲ ποῖον ζῆλον ἐπροσπάθει ἵνα ἐκπληροῖ ἁπάσας τὰς ἐπιθυμίας μου. Πάντοτε αὕτη διὰ τοῦ τρόπου της μοὶ ἐπροξένει χαράν. Τοιαύτη οὖσα ἡ Ρόζα μου ὁποιονδήποτε τόπον καὶ ἂν κατοικῇ, ἀείποτε θέλει εἶσθαι εὐτυχής. Καὶ σύ, προσφιλές μοι τέκνον, ἐξηκολούθησε στραφεὶς πρὸς τὴν Ρόζαν, ἔσο πάντοτε, ὡς καὶ ἡ θυγάτηρ μου, καλὴ καὶ εὐπειθὴς πρὸς τοὺς γονεῖς σου, ἐὰν ἔχῃς τὴν εὐτυχίαν νὰ ἔχῃς εἰσέτι αὐτούς.

Μέχρι τοῦδε ἡ Ρόζα κατεκυριεύετο ὑπὸ τοῦ τρόμου. τὸν ὁποῖον τῇ ἐπροξένησεν ἡ φοβερὰ φυλακὴ τοῦ πατρός της, καὶ ὑπὸ τῆς ἀνησυχίας ἕνεκεν τῆς ὠχρότητος τοῦ προσώπου αὐτοῦ. Ἀλλὰ τώρα, δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα καὶ τοὺς λυγμούς. Ἡ καρδία της ἦτο ἑτοίμη νὰ διαῤῥαγῇ. Ἀνυπέρβλητος κίνησις τὴν ἔσυρε πρὸς τὸν πατέρα της, καὶ μετὰ μεγίστου κόπου ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ ἑαυτὴν ἀπὸ τοῦ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸν τράχηλον τοῦ πατρός της. Ὁ Ἐδελβέρτης ἐκπλαγεὶς εἰς τὴν ὁρμὴν τῆς συγκινήσεως τῆς νέας, ἠρώτησε· μήπως ἀπώλεσας πρὸ μικροῦ τὸν πατέρα σου ἢ τὴν μητέρα σου; ὁ θάνατός των σοὶ ἀποσπᾷ τόσον πικρὰ δάκρυα; Ἡ Ρόζα κλαίουσα πάντοτε μετὰ λυγμῶν μόλις ἠδυνήθη νὰ προφέρῃ τοὺς λόγους τούτους ἡ μήτηρ μου ἀπέθανε πρὸ πολλοῦ καιροῦ, ὁ πατήρ μου ζῇ εἰσέτι, ἀλλὰ ζῇ πολὺ δυστυχής· Εἴθε ὁ Θεὸς νὰ τὸν εὐσπλαγχνισθῇ, ἐπανέλαβεν ὁ Ἐδελβέρτης, προσφιλὲς τέκνον, ἡ καρδία σου εἶναι πολὺ εὐαίσθητος· εἴθε ὁ Κύριος νὰ σὲ διαφυλάττῃ ἀπὸ τὴν ἀποπλάνησιν. Τοῦτο εἶναι ἀληθές, εἶπεν ὁ δεσμοφύλαξ, ἔχεις τὴν ψυχὴν πολὺ τρυφεράν· μὴ κλαῖε οὕτως, ἄλλως τε δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ σοὶ ἀναθέσω τὴν φροντίδα τοῦ νὰ ἐπισκέπτησαι τοὺς αἰχμαλώτους. Ἐν τοσούτῳ, ἐξηκολούθησεν ὁ δεσμοφύλαξ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν ἱππότην, εἶναι κοράσιον, τοῦ ὁποίου ἡ καρδία εἶναι ἀξιόλογος· εἶναι τόσον καλή, τόσον εὐσεβής, τόσον ἐνάρετος, ὥστε καθ' ὅλην τὴν ὑφήλιον δὲν θέλει τις δυνηθῇ νὰ εὕρῃ καλλιτέραν αὐτῆς νεάνιδα· πόσον ἀγαπᾷ τὰ τέκνα μου, καὶ πόσον φροντίζει περὶ αὐτῶν· οὐδέποτε μήτε ἡ συζυγός μου, μήτε ἐγὼ δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐπαινέσωμεν αὐτὴν ἀποχρώντως. Ἐὰν ἡ μικρά μου Βέρθα τῇ ὁμοιάσῃ οὐδέποτε θέλω παύσει ἵνα γονυκλιτῶς εὐχαριστῶ τὸν Θεόν.

Ὁ Ἐδελβέρτης προσήλωσεν ἐπὶ τῆς Ρόζας βλέμματα πλήρη ἀνεξηγήτου ἀγαθότητος Εἴθε ὁ Κύριος νὰ σὲ εὐλογῇ, ἀκριβή μοι κόρη, εἶπεν ἐκτείνων πρὸς αὐτὴν τὴν ἁλυσόδετον χεῖρά του, ἔσο πάντοτε ἐνάρετος· παρακάλει μετὰ ζέσεως καὶ ἐμπιστοσύνης τὸν Θεόν· καὶ τότε ἔσο βεβαία ὅτι ὁ πατήρ σου θέλει ἀνακουφισθῇ καὶ ὅτι θέλεις εἶσαι προσέτι δι' αὐτὸν πηγὴ ἡδέων ἀπολαύσεων. Εἴθε, εἶπεν ἡ Ρόζα μὲ φωνὴν διακεκομμένην. Μετὰ ταῦτα δὲ ἀσπασθεῖσα τὴν προσφερθεῖσαν αὐτῇ χεῖρά του τὴν κατέβρεξε μὲ διακαῆ δάκρυα.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Εὐτυχῶς ὁ δεσμοφύλαξ ἀπεσύρθη τῆς φυλακῆς καὶ μετ' αὐτοῦ ἡ Ρόζα, ἥτις δὲν ἠδύνατο νὰ κρατηθῇ ἐπὶ πλείονα καιρόν· ἐξελθοῦσα δὲ τῆς φυλακῆς ἠγνόει τί ἔπραττε. Διέβη κλονουμένη τὸν μικρὸν διάδρομον, καὶ ἠναγκάσθη νὰ στηριχθῇ εἰς τὸν τοῖχον ἵνα μὴ πέσῃ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

Οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, οἱ καθυστεροῦντην περυσινὴν συνδρομήν ἢ καὶ παλαιωτέρας, ὅπως ἐμβάσωσιν ἡμῖν αὐτὴν διὰ ταχ. ἐπιταγῆς. καθόσον διὰ τῆς μακρᾶς αὐτῆς καθυστερήσεως, δυσκολεύουσι τὸ ἔργον τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης».

ΔΗΛΩΣΙΣ

Εἰς τοὺς μὴ ἐκπληρώσαντας τὰς προηγουμένας ὑποχρεώσεις των πρὸς τὸ περιοδικόν, δὲν θὰ σταλῇ εἰς τὸ ἑξῆς τὸ φύλλον, ἐκτὸς ἂν ἀποστείλωσιν αὐτὰς καὶ ἀνανεώσουν τὴν συνδρομήν των.

Οἱ λαβόντες τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ ε΄. ἔτους ἀρ. 49-50 καὶ μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ εἶναι συνδρομηταί, παρακαλοῦνται νὰ ἐπιστρέψωσι τοῦτο ἀσφαλῶς, διὰ νὰ τοὺς διαγράψωμεν.

Οἱ μὴ ἐπιστρέψαντες τοῦτο θεωροῦνται ταχτικοὶ συνδρομηταί.

Ὅσοι κρατήσουν τὸ α΄. ἢ β΄. τεῦχος καὶ ἐπιστρέψουσι τὸ γ΄. π. χ. μὲ τὴν λέξιν «διαγράφομαι», δὲν θὰ διαγράφωνται ἂν δὲν ἐπιστρέψουν τὰ τεύχη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ε΄. ἔτους ἢ τὴν ἀξίαν αὐτῶν.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΕΙΑΝ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ

Ἰννοκεντίου Ἐπισκόπου Καμτσάτκας.

Ἐκ τοῦ Ρωσσικοῦ μετάφρασις ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Παγκάλου.

Ἐκδοθεῖς εἰς τρίτην ἔκδοσιν ὑπὸ Σωτηρίου Σχοινᾶ.

Τὸ μόνον συστατικὸν τοῦ βιβλίου τούτου εἶναι ἡ ἐξάντλησις ὅλης τῆς ἐκδόσεως ἐντὸς 15 ἡμερῶν καὶ ἡ ἐκ νέου ἐπανέκδοσις, τὸ τρίτον.

Τιμὴ μὲ τὰ ταχυδρομικὰ δρ. 14.

Γράψατε : Σωτ. Σχοινᾶν, Κοραῆ 47 Βόλον.

Οἱ ζητοῦντες τεύχη τοῦ περιοδικοῦ μεμονωμένα, δέον νὰ ἀποστέλλωσιν ἡμῖν δρ. 15 εἰς γραμματόσημα, ἄλλως δὲν θὰ ἀποστέλλωνται. **Ἡ Διεύθυνσις**

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΧΑΛΔΑΙΖΩΝ ΕΝ ΝΕΑ ΣΚΗΤΗ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ἀναλαμβάνει τὴν ἱστόρησιν γνησίων Βυζαντινῶν ἁγίων εἰκόνων οἱουδήποτε μεγέθους μὲ τιμὰς συγκαταβατικὰς καὶ ἐγγυᾶται διὰ τὴν πλήρη καλλιτεχνικὴν ἐμφάνισιν ἀπὸ πάσης ἐπόψεως.

Ἐτιμήθη μὲ δύο βραβεῖα ἀπὸ τὰς ἐκθέσεις Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ ἐδέξατο ἄπειρα συγχαρητήρια διὰ τὰς καλάς του ἐργασίας.

ΕΤΟΣ Ε΄. 1940-41 ΑΡ. 53-54

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον κῆπον καὶ περιβόλι, τῆς Παναγίας Δέσποινας τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.

(Καισάριος Δαπόντες)

ΙΔΡΥΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ † (1940) ΜΟΝΑΧΟΣ - ΙΑΤΡΟΣ

Ἐν Βόλῳ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1941

Διευθυντὴς - Ἰδιοκτήτης ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ Κοραῆ 47 ἐν Βόλῳ

ΙΩ. ΣΠΑΘΑΡΗ - ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ἡ τέχνη ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 3)

Ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ Βυζαντινὴ τέχνη ἐπιβάλλουσα πρὸ παντὸς τὴν ὑποταγὴν εἰς τὸ δόγμα καὶ τὴν πίστιν, τρόπον τινά, εἰς παραδεδεγμένας ἀρχὰς ἀπὸ αἰώνων καθιερωθείσας, ναὶ μὲν καθιστᾷ τὸν τεχνίτην ὑποχείριον, οὕτως ὥστε ἡ τέχνη νὰ θεωρῆται οἱονεὶ θεραπαινὶς τῆς θεολογίας (ancilla theologiae), ἀλλὰ τοῦτο συμβαίνει ὡς πρὸς τὰς γενικὰς γραμμὰς τῆς τέχνης, πρὸς ἀκριβῆ ἔκφρασιν τῆς παραδόσεως καὶ τῶν συμβολιζομένων, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς τὰς λεπτομερείας, ὅπου ἐπαφίεται εἰς τὴν τεχνικὴν δεξιότητα πλήρης ἐλευθερία τῶν κινήσεων καὶ τῶν ἀναλαμπῶν τῆς ἐμπνεύσεως.

Τὸ ἅγιον Ὄρος ὡς ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐμφανίσεως τῆς Βυζαντινῆς τέχνης, συνεχίσαν τὴν παράδοσιν ἐν τῇ τέχνῃ οὐχὶ ἁπλῶς ὑπολαμβάνεται ὡς Μουσεῖον αὐτῆς ζωντανὸν τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσον τὰ πρότυπα αὐτῆς ζῶσι καὶ κινοῦνται εἰς τὸ αὐτὸ ἀπ' αἰώνων ἀμετάβλητον πλαίσιον, καὶ ὅσον δυνάμεθα ν' ἀνεύρωμεν ἐν θαυμαστῇ ἀλληλουχίᾳ καὶ νὰ παρακολουθήσωμεν τὰς φάσεις καὶ τὴν ἐξέλιξιν αὐτῆς κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα νὰ σχηματίσωμεν ὁπωσδήποτε ἀρτίαν εἰκόνα τῆς Βυζ τέχνης, ἥτις ἰδιάζοντα χαρακτῆρα ἔχει τὸν θρησκευτικόν. Τὴν ὅλην ἀνασκόπησιν ἐπιχειρῶν καὶ παρέχων τὰς γενικωτέρας αὐτῆς τάσεις, θὰ διαιρέσω αὐτὴν 1) εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικήν, διαλαμβάνουσαν τὸν ἀρχιτεκτονικὸν τύπον τῶν ναῶν, τὸν τρόπον τῆς οἰκοδομῆς καὶ διατάξεως τῶν διαφόρων οἰκοδομημάτων, οἷον τῶν περιβαλλόντων τὴν μονὴν τειχῶν, τῶν πύργων καὶ τέλος τῶν ἀστικῶν κτιρίων, 2) εἰς τὴν ζωγραφικήν, ἧς τὰ γενικὰ πορίσματα θὰ ἑρμηνεύσωμεν συμφώνως πρὸς τὴν διασωθεῖσαν παράδοσιν, εἴτε εἰς τὰς τοιχογραφίας τῶν ναῶν καὶ τὰ ἐναπομείναντα μωσαϊκὰ εἴτε εἰς τὰς μινυογραφίας τῶν λεγομένων ἱστορημένων χειρογράφων, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ Kondakoff κατήρτισε ἱστορίαν τῆς Βυζαντινῆς τέχνης μόνον ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν καὶ 3) εἰς τὰ κειμήλια τῆς μικροτεχνίας, οἷον σταυρούς, ἄμφια, λει-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ψανοθήκας καὶ ἱερὰ τῶν ναῶν.

Οἰκοδομικὴ διάταξις τῶν μονῶν καὶ τῶν σπουδαιοτέρων κτισμάτων αὐτῶν

Αἱ μοναὶ τοῦ ἁγίου Ὄρους περιβάλλονται μὲ τεῖχος τετραγωνικὸν φέρον ἐπάλξεις καὶ πύργους κατὰ διαστήματα, παρέχουσαι ἀντίκτυπον τῶν ἐν Συρίᾳ καὶ Παλαιστίνῃ παλαιῶν μονῶν καὶ ἀποσκοποῦσαι διὰ τῆς τοιαύτης ὀχυρώσεως τὴν ἀπόκρουσιν τῶν ἐπιδρομέων. Ἐν σμικρογραφίᾳ δηλ. πᾶσα μονὴ ἀποτελεῖ μεσαιωνικὴν πόλιν ὠχυρωμένην, ἐνέχουσαν ἐν τῷ περιβόλῳ της πάντα τὰ ἀρχιτεκτονικὰ ἐκεῖνα κτίσματα, τὰ ὁποῖα ἐξυπηρετοῦσι τὰς ζωτικὰς ἀνάγκας της, πρὸς τὰς ὁποίας ἐπεβλήθη ἡ προσαρμογή των. Ἐντὸς τοῦ περιβόλου εἶναι διατεταγμένα τὸ καθολικὸν καὶ ἕτεροι μικρότεροι ναοὶ ἢ παρεκκλήσια ἐντετειχισμένα εἰς τὸ κτιριακὸν συγκρότημα τῶν πολυδαιδάλων μοναστηρίων, ἡ τράπεζα, ἡ φιάλη καὶ ἄλλα κτίσματα, χρησιμεύοντα πρὸς ἀποθήκευσιν τροφίμων ἢ ἐκπλήρωσιν διαφόρων καθημερινῶν ἀπαιτήσεων. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν κατὰ μῆκος τῶν 4 πλευρῶν τοῦ περιβόλου εἶναι διατεταγμένα τὰ κελλία τῶν μοναχῶν, ἐξ ἑνὸς ἢ δύο δωματίων, κατὰ δύο ἢ τρεῖς ὀρόφους φέροντες διάδρομον ἀποχωρίζοντα ταῦτα ἢ καὶ βλέποντα πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς αὐλῆς ἢ καὶ ἔξω τῆς μονῆς, εἰς ὃν κατ' ἀποστάσεις εἶναι ἐγκατεστημένη ἑστία μνημειώδης, φέρουσα ἀναμνήσεις ἀρχαίας ἀρχιτεκτονικῆς, ἤτοι πρόστασιν ἢ πρόστυλον εἰδωλολατρικοῦ ναοῦ καὶ τροφοδοτουμένη ἀπὸ τοῦ διαδρόμου, ἀπὸ τοῦ πυραύνου τῆς ὁποίας ἡ θερμότης διὰ πολυπλόκου συστήματος σωλήνων μεταδίδεται εἰς τὴν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς αἰθούσης πρόσοψιν τῆς μεγαλοπρεποῦς ἑστίας, ἧς χωρὶς ἄλλο τόσον ὁ ρυθμὸς ὅσον καὶ τὸ σύστημα τῆς διοχετεύσεως τῆς θερμότητος παρεδόθησαν ἀπὸ τῆς Βυζαντινῆς περιόδου. Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ περιβόλου τῆς μονῆς εἶναι ἀνιδρυμένα μεγαλοπρεπῆ προπύλαια ἢ προστῷον, ὑπεράνω δὲ τῆς θύρας ἐζωγραφημένη μεγαλοπρεπὴς ἡμικυκλικὴ εἰκὼν ἐντὸς ἀβαθοῦς τυμπάνου, ἥτις παριστάνει τὸν πάτρωνα τῆς Μονῆς ἅγιον ἢ Δεσποτικὴν καὶ θεομητορικὴν ἑορτὴν εἰς τὴν μνήμην τῆς ὁποίας εἶναι ἀφιερωμένη ἡ μονή· ἰδίᾳ ἐν ἁγίῳ Ὄρει τιμᾶται ἐξαιρετικῶς ἡ Θεοτόκος, ἥτις καὶ διὰ τοῦτο φέρει τὴν ἐπίκλησιν τῆς καθηγουμένης, πολλὰ δὲ κοσμητικὰ ἐπίθετα αὐτῆς τὴν ἀρχὴν ἔχουν εἴτε ἀπὸ τοῦ θαυματουργοῦ τρόπου τῆς εὑρέσεώς της, εἴτε ἀπὸ τοῦ χαρακτηρισμοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων θαυμάτων, ὑπὸ τὰ ὁποῖα ἐγένετο γνωστή. Ἔσω τοῦ προστῴου ὑπὸ μνημειώδη πύλην κλειομένην πολλάκις ἀπὸ ὀγκοπαγῆ σιδηρᾶν δίφυλλον θύραν μὲ ἐγκατεσπαρμένους ἐπιτῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας αὐτῆς πλατυκεφάλους ἧλους, εἶναι ἐγκατεστημένα τὰ δωμάτια τοῦ πορτάρη (θυρωροῦ), εἰς ὃν ἐπιδεικνύοντες οἱ ἀφικνούμενοι ξένοι τὸ διαμονητήριόν των, λαμβάνουν τὴν ἄδειαν τῆς εἰσόδου εἰς τὴν μονήν, παραλαμβάνοντες αὐτὸ κατὰ τὴν ἀναχώρησίν των.

Τὸ Καθολικὸν τῶν μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους

(Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεὸν)

Εἰς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς, τῆς ὁποίας ἡ ἔκτασις περιλαμβάνει ὅλην τὴν ἐσωτερικὴν περίμετρον αὐτῆς, προβάλλει μεγαλοπρεπές, τὸ σπουδαιότερον οἰκοδόμημα τῆς μονῆς πρὸς τὸ ὁποῖον ἰδιαζόντως στρέφεται ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἡ μέριμνα τῶν μοναστῶν.

Τὸ Καθολικόν, τ.ἔ. ὁ ἐπισημότερος καὶ μεγαλύτερος ναὸς τῆς μονῆς ἀποτελεῖ τὸ σέμνωμα αὐτῆς, πᾶσα δὲ δαπάνη κατατείνουσα εἰς τὸν ἐξωραϊσμὸν αὐτοῦ, οὐ μόνον θεωρεῖται μικρὰ καὶ εὐτελής, ὅση καὶ ἂν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον ἀντικείμενον στοργῆς εἰς τοὺς μοναχοὺς οἵτινες πτωχεύουν διὰ νὰ πλουτίσουν τοὺς ἱεροὺς χώρους εἰς τοὺς ὁποίους ὁ μακρὸς ἀσκητικὸς βίος, βίος ψυχικῆς ἀνατάσεως, θὰ προσδώσῃ τὸ ἀναπόσπαστον ἐκεῖνο αἴσθημα σεβασμοῦ, πρὸς τὸ ὁποῖον συμμορφούμενοι, ὁσάκις συνοδεύουν ξένους ἀμυήτους εἰς τὰς συνηθείας των, δὲν παραλείπουν διὰ νεύματος νὰ ἐπιβάλλουν σιγὴν εἰς τοὺς φωνασκοῦντας καὶ προσοχὴν εἰς τοὺς θορυβωδῶς σύροντας τοὺς πόδας των εἰς τὸ πλακόστρωτον. Τὸ ἀρχαιότατον τῶν Καθολικῶν χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 11ου αἰῶνος ἀποτελεῖ δὲ τοῦτο τὸ Βασιλικὴν μετὰ τρούλλου ἔχουσαν σαφῶς διαγεγραμμένον καὶ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ, ὅστις διὰ τῶν δύο κογχῶν, βορείας καὶ νοτίας, ἅμα δὲ καὶ τῆς ἀνατολικῆς προσλαμβάνει σχῆμα τριφυλλοειδές, ἰδιάζον χαρακτηριστικὸν τῆς ἁγιορειτικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Αἱ ἐκκλησίαι τοῦ ἁγίου Ὄρους μαρτυροῦσι ἐπάνοδον εἰς ἀρχαίους ἀρχιτεκτονικοὺς τύπους. Λίαν ἐνωρὶς διὰ νὰ δοθῇ εἰς τὴν μετὰ τρούλλου Βασιλικὴν οἰκοδομὴν διάταξις στερεωτέρα καὶ πρακτικωτέρα, οἱ ἀρχιτέκτονες συνέλαβον τὴν γνώμην νὰ ἀντερείσουν τὸν τροῦλλον ἀντικαθιστῶντες τὰς πλαγίας καμάρας καὶ μὲ δύο πλαγίας κόγχας, κατόπιν δὲ καὶ νὰ τὰς εὐρύνουν ὥστε νὰ ἐξέχουν ἔτι περισσότερον. Ἀπὸ τῆς Κων)πόλεως τὸ σχέδιον τοῦτο μετεβιβάσθη κατὰ τὸν 11 αἰῶνα εἰς τὸ ἅγ. Ὄρος προσαρμοσθὲν εἰς τὸ σταυρόσχημον σχέδιον, εἰς ὃ αἱ πλάγιαι κόγχαι συνάπτονται μετὰ τῆς βορείας καὶ νοτίας κεραίας τοῦ σταυροῦ λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ διάταξις αὕτη παρεῖχε τὸ πλεονέκτημα, ὅτι ἐξοικονόμει ἀρκετὸν χῶρον διὰ τὰ στασίδια τῶν μοναχῶν καὶ ἔτι περισσότερον διὰ τοὺς χοροὺς τῶν ψαλτῶν, ἀναπαρήχθη αὕτη καὶ ἐπεκράτησε τοῦ λοιποῦ εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος.

Κατὰ ταῦτα εἰς τὸν ἀρχιτεκτονικὸν ρυθμὸν τοῦ ἁγίου Ὄρους συνετέλεσαν α'. λόγοι μηχανικοὶ διότι ὁ θόλος ἐστηρίζετο ἐπὶ τῶν ἡμιθολίων τῶν τριῶν κογχῶν, ἐνιαχοῦ δὲ μικρότερα θολία ἔχουσι τὸ σχῆμα τῆς μυστικῆς κογχύλης, ἥτις ἔβαψε τὴν θείαν Πορφύραν ἐξ αἱμάτων αὐτῆς, δηλ. προσθέτουν εἰς τὸν λόγον τοῦτον καὶ λόγον συμβολικόν, καὶ β'. λειτουργικοί, καθ' ὅσον διὰ τῶν ἑκατέρωθεν κογχῶν, ἐξευρίσκετο χῶρος διὰ τοὺς ψάλτας. Ὁ τροῦλλος εἰς τοὺς ἀθωνιτικοὺς ναοὺς ἀνέχεται ὑπὸ 4 κιόνων, ἐφ' ὧν ἐπικάθηται τὸ ὑπ' αὐτὸν τύμπανον μὲ τὰ 4 σφαιρικὰ τρίγωνα, ἐφ' ὧν οἱ Εὐαγγελισταί. Ἕτερον χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς ἀθωνιτικῆς τέχνης εἶναι ὁ διπλοῦς νάρθηξ, μὲ πύλην καὶ ἑκατέρωθεν δύο παρεκκλήσια μὲ ὑπερῷον ἄνωθεν προωρισμένον διὰ Βιβλιοθήκην· εἶναι δὲ ἔξω νάρθηξ καὶ ἔσω νάρθηξ ἢ λιτή, εὐρύτερος τοῦ πρώτου, ἀπὸ τοῦ 14ου αἰῶνος (ὡς εἰς τὰς Μονὰς Παντοκράτορος καὶ Ἐσφιγμένου), ἢ προηγεῖται τοῦ ναοῦ μεγάλη ὀρθογώνιος αἴθουσα διηρημένη διὰ κιονοστοιχίας εἰς 2 ἢ 3 κλίτη καὶ φωτιζομένη ὑπὸ δύο τρούλλων, ἡ καλουμένη λιτή, πολλάκις εὐρυχωροτέρα τοῦ ναοῦ, ὅπου ἀναγινώσκονται ὡρισμέναι ἀκολουθίαι καὶ ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία τῶν ἀποθνησκόντων μοναχῶν. Πλὴν τῶν Καθολικῶν ὑπάρχει πλῆθος ἀμέτρητον ναϋδρίων καὶ παρεκκλησίων τόσον ἐντὸς τοῦ συγκροτήματος τῶν μονῶν ὅσον καὶ ἔξω αὐτῶν.

Αἱ τράπεζαι τῶν Μονῶν

Ἕτερα οἰκοδομήματα ἄξια λόγου εἶναι ἡ τράπεζα καὶ ἡ φιάλη συναπτόμενα

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

πρὸς λειτουργικοὺς σκοπούς. Εἶναι δὲ τράπεζα ἢ τραπεζαρεῖον, τὸ ἑστιατόριον, ὅπου συσσιτοῦσι σήμερον οἱ μοναχοὶ τῶν κοινοβίων, οἵτινες ὡς μηδὲν ἴδιον ἔχοντες ὑποβάλλονται εἰς αὐστηρὰν δίαιταν ἐν κοινότητι ζῶντες. Τὸ γεῦμα θεωρεῖται ὡς συνέχεια τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν καὶ περιβάλλεται ὑπὸ τελετουργικῆς χροιᾶς, σπανίως καὶ δι' ἐκτάκτους ἀνάγκας ἐπιτρεπομένης τῆς ἀπουσίας ἐξ αὐτοῦ. Ἡ τράπεζα ἢ τραπεζαρεῖον, μακρὰ ὀρθόγωνος αἴθουσα, ἔχει τοίχους ἱστορημένους ἤτοι ἐζωγραφημένους καὶ διατεταγμένας μαρμαρίνας λιθοκτίστους τραπέζας, κατὰ 2 σειράς, ἑκατέρωθεν τῆς αἰθούσης, ἀπολήγει δὲ εἰς ἁψῖδα, ὅπου λαμβάνει θέσιν, ὁ ἡγούμενος μετὰ τοῦ ἐφημερίου. Αἱ εἰς τοὺς τοίχους τῶν μονῶν γραφικαὶ παραστάσεις ὑποβλητικῶς ὑπενθυμίζουν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ μοναχοῦ τὸ πρόσκαιρον τῶν ἀνθρωπίνων καὶ τὴν ἐκ τούτου ὑποχρέωσιν νὰ ἐξαγοράζῃ τὸν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσιν.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἰωάννης Ν. Σπαθάρης ἐκ Βόλου
Καθηγητὴς Γυμνασίου Βόλου

(Ἐκ τῶν συνεργατῶν τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»)

ΠΕΡΙ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ

(Ἐκ τοῦ Λαυριωτικοῦ κώδικος Κ 75 αἰῶνος ιζ'.)

Κακίζουσιν οἱ σαρκικοὶ τὴν παρθενίαν καὶ εἰς μαρτυρίαν προβάλλονται οἱ φιλήδονοι τὸ ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐγείρει σπέρμα ἐν τῷ Ἰσραήλ. Ἡμεῖς δὲ φαμέν, τῷ ἐκ Παρθένου σαρκωθέντι Θεῷ Λόγῳ θαρρήσαντες, ὡς ἡ παρθενία ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐφυτεύθη τῇ φύσει τῶν ἀνθρώπων. Ἐκ παρθένου γὰρ γῆς ὁ ἄνθρωπος πεπλαστούργηται. Ἐκ μόνου Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα ἔκτισται. Ἐν παραδείσῳ παρθενία ἐπολιτεύετο· φησὶ γοῦν ἡ θεία Γραφή, ὅτι γυμνοὶ ἦσαν ὅ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα καὶ οὐκ ἠσχύνοντο, ἡνίκα δὲ παρέβησαν, ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν καὶ αἰσχυνθέντες, ἔρραψαν ἑαυτοῖς περιζώματα. Καὶ μετὰ τὴν παράβασιν ὅτε ἤκουσε, γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ, ὅτε διὰ τῆς παραβάσεως θάνατος εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε, τότε ἔγνω Ἀδὰμ Εὔαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ συνέλαβε καὶ ἐγέννησεν, ὥστε διὰ τὸ μὴ ἐκτριβεῖναι καὶ ἀναλωθῆναι τὸ γένος ὑπὸ τοῦ θανάτου, ὁ γάμος ἐπινενόηται, ὡς ἂν διὰ τῆς παιδοποιΐας τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων διασώζηται. Ἀλλ' ἐροῦσι τυχόν, τί οὖν τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ βούλεται; καὶ τὸ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε; πρὸς ὃ λέξομεν· ὅτι τὸ μὲν αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, οὐ πάντως τὸν διὰ γαμικῆς συναφείας πληθυσμὸν δηλοῖ. Ἠδύνατο γὰρ ὁ Θεὸς καὶ ἑτέρῳ τρόπῳ τὸ γένος πληθύναι, εἰ τὴν ἐντολὴν μέχρι τέλος ἐτήρησαν ἀπαραχάρακτον. Ἀλλ' εἰδὼς ὁ Θεὸς τῇ προγνώσει αὐτοῦ ὁ πάντα εἰδὼς πρὶν γενέσεως αὐτῶν, ὡς μέλλουσιν ἐν παραβάσει γίνεσθαι καὶ θανάτῳ κατακρίνεσθαι, προλαβὼν ἐποίησε τὸ ἄρρεν καὶ θῆλυ καὶ αὐξάνεσθαι καὶ πληθύνεσθαι προσέταξεν.

Ὁδῷ τοίνυν κατέλθωμεν καὶ ἴδωμεν τὰ τῆς παρθενίας αὐχήματα, ταὐτὸν δὲ καὶ ἁγνείας εἰπεῖν: Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν εἰσελθεῖν προστασσόμενος καὶ κόσμου σπέρμα φυλάττειν ἐγχειριζόμενος, οὕτω προστάττεται. Εἴσελθε σύ, φησι, καὶ οἱ υἱοί σου καὶ ἡ γυνή σου καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου. Διεῖλεν αὐτοὺς ἐκ τῶν γυναικῶν, ὡς ἂν μετὰ τῆς ἁγνείας τὸ πέλαγος καὶ τὸ παγκόσμιον ἐκεῖνο ναυάγιον διαδράσαιεν. Μετὰ μέντοι τὴν τοῦ κατακλυσμοῦ κατάπαυσιν, ἔξελθε σύ, φησι, καὶ ἡ γυνή σου καὶ οἱ υἱοί σου καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου. Ἰδοὺ πάλιν διὰ τὸν πληθυσμὸν ὁ γάμος συγχεχώρηται. Εἶτα Ἠλίας ὁ πυρίπνους ἁρματηλάτης καὶ οὐρανοφοίτης οὐκ ἀγαμίαν ἠσπάσατο; καὶ τῷ ὑπὲρ ἀνθρώπους ἐμαρτυρήθη μετεωρίσματι; τίς οὐρανοὺς ἔκλεισε; τίς νεκροὺς ἤγειρε; τίς Ἰορδάνην ἔτεμεν; οὐχ ὁ παρθένος Ἠλίας; Ἐλισσαῖος δὲ ὁ τούτου φοιτητὴς οὐ τὴν ἴσην ἀρετὴν ἐπιδειξάμενος ἐν διπλασίῳ τὴν χάριν τοῦ πνεύματος αἰτήσας ἐκληρονόμησε; Τί δὲ οἱ τρεῖς παῖδες οὐ παρθενίαν ἀσκήσαντες, πυρὸς κρείττους γεγόνασι διὰ τῆς παρθενίας τῶν σωμάτων ἀναλώτων τῷ πυρὶ γεγονότων; Οὐ Δανιὴλ τῷ σώματι τῇ παρθενίᾳ στομωθέντι, θηρῶν ὀδόντες ἐμπαρῆναι οὐκ ἴσχυσαν; Οὐ μέλλων τοῖς Ἰσραηλίταις ὁ Θεὸς ὀπτάνεσθαι, ἁγνίζειν τὸ σῶμα προσέταττεν; Οὐχὶ ἱερεῖς ἑαυτοὺς ἁγνίζοντες, οὕτω τῶν ἀδύτων ἐπέβαινον καὶ τὰς θυσίας προσῆγον; Οὐχ ὁ νόμος μεγάλην εὐχὴν τὴν ἁγνείαν ἀνηγόρευσε;

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Χρὴ τοίνυν ἐπὶ τὸ πνευματικώτερον λαμβάνειν τὸ νομικὸν πρόσταγμα, ἔστι γὰρ σπέρμα πνευματικόν, δι᾽ ἀγάπης καὶ φόβου Θεοῦ συλλαμβανόμενον ἐν τῇ ψυχικῇ γαστρὶ ὠδινούσῃ καὶ τικτούσῃ πνεῦμα σωτηρίας. Οὕτω δὲ ἐκληπτέον καὶ τό, μακάριος ὃς ἔχει σπέρμα ἐν Σιὼν καὶ οἰκείους ἐν Ἰερουσαλήμ. Τί γάρ; κἂν πόρνος ᾖ, κἂν μέθυσος, κἂν εἰδωλολάτρης, μακάριός ἐστιν, εἰ μόνον ἔχει σπέρμα ἐν Σιὼν καὶ οἰκείους ἐν Ἰερουσαλήμ; Οὐδεὶς εὖ φρονῶν τοῦτο ἐρεῖ. Παρθενία γὰρ τὸ τῶν Ἀγγέλων πολίτευμα, τὸ πάσης ἀσωμάτου φύσεως ἰδίωμα. Ταῦτα λέγοντες, οὐ τὸν γάμον κακίζομεν, μὴ γένοιτο. Οἴδαμεν γὰρ τὸν Κύριον ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ τὸν γάμον εὐλογήσαντα, καὶ τὸν εἰπόντα, τίμιος ὁ γάμος καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος, ἀλλὰ καλοῦ κρείττονα τὴν παρθενίαν γινώσκοντες. Ἔν τε γὰρ ταῖς ἀρεταῖς εἰσιν ἐπιτάσεις καὶ ὑφέσεις, ὁμοίως καὶ ἐν ταῖς κακίαις. Γινώσκομεν ὅτι γάμου ἔκγονοι πάντες βροτοὶ μετὰ τοὺς τοῦ γένους ἀρχηγέτας. Ἐκεῖνοι γὰρ παρθενίας εἰσὶ καὶ οὐ γάμου πλαστούργημα, ἀλλ᾽ ἡ ἀγαμία Ἀγγέλων ἐστὶν ὡς ἔφημεν μίμημα. Ὅσῳ τοιγαροῦν Ἄγγελος ἀνθρώπου ὑπέρτερος, τοσούτῳ παρθενία γάμου τιμιωτέρα. Τί δὲ λέγω Ἄγγελος; αὐτὸς ὁ Χριστὸς τῆς παρθενίας τὸ κλέος, οὐ μόνον ἐκ Πατρὸς ἀρρεύστως καὶ ἀσυνδυάστως γεγεννημένος, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ ἄνθρωπος καθ᾽ ἡμᾶς γενόμενος, ὑπὲρ ἡμᾶς ἐκ Παρθένου συναφείας ἄνευ σεσαρκωμένος, καὶ αὐτὸς παρθενίαν, τὴν ἀληθῆ καὶ παντελῆ δεικνὺς ἐν ἑαυτῷ. Ὅθεν καὶ ταύτην ἡμῖν οὐκ ἐνομοθέτησε μέν, οὐ γὰρ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον, ὡς αὐτὸς ἔφησεν, ἔργῳ δὲ ἡμᾶς ἐξεπαίδευσε, καὶ πρὸς ταύτην ἡμᾶς ἐνεδυνάμωσε. Τίνι γὰρ οὐκ ἔστι σαφές, ὅτι παρθενία ἐν ἀνθρώποις νῦν πολιτεύεται; Καλὴ μὲν ἡ τεκνογονία, ἣν ὁ γάμος συνίστησι, καὶ καλὸς ὁ γάμος διὰ τὰς πορνείας, ταύτας περικόπτων καὶ τὸ λυσσῶδες τῆς ἐπιθυμίας διὰ τῆς ἐννόμου μίξεως οὐκ ἐῶν πρὸς ἀνόμους ἐκμαίνεσθαι πράξεις. Καλὸς ὁ γάμος, οἷς οὐ πάρεστιν ἐγκράτεια, κρείττων δὲ ἡ παρθενία, ψυχῆς τεκνογονίαν αὔξουσα καὶ Θεῷ καρπὸν ὥριμον τὴν προσευχὴν προσάγουσα. Τίμιος ὁ γόμος καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος, πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ Θεός.

Περὶ τοῦ ἀντιχρίστου

Χρὴ γινώσκειν ὅτι δεῖ τὸν ἀντίχριστον ἐλθεῖν. Πᾶς μὲν οὖν, ὁ μὴ ὁμολογῶν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ὡς Θεὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθέναι καὶ εἶναι Θεὸν τέλειον καὶ γενέσθαι ἄνθρωπον τέλειον μετὰ τοῦ μεῖναι Θεόν, ἀντίχριστός ἐστιν. Ὅμως ἰδιοτρόπως καὶ ἐξαιρέτως ἀντίχριστος λέγεται ὁ ἐπὶ τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος ἐρχόμενος. Χρὴ τοιγαροῦν πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ Εὐαγγέλιον ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καθὼς ἔφη ὁ Κύριος, καὶ τότε ἐλεύσεται εἰς ἔλεγχον τῶν ἀντιθέων Ἰουδαίων. Ἔφη γὰρ αὐτοῖς ὁ Κύριος, ἐγὼ ἦλθον ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρός μου καὶ οὐ λαμβάνετέ με, ἔρχεται ἄλλος ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, κἀκεῖνον λήψεσθε. Καὶ ὁ Ἀπόστολος, ἀνθ᾽ ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτοὺς καὶ διὰ τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ᾽ εὐδοκήσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι Υἱὸν Θεοῦ ὄντα τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ Θεὸν

οὐκ ἐδέξαντο, τὸν δὲ πλάνον, θεὸν ἑαυτὸν λέγοντα, δέξονται. Ὅτι γὰρ θεὸν ἑαυτὸν ἀποκαλέσει, ὁ Ἄγγελος τὸν Δανιὴλ διδάσκων, οὕτω φησίν· ἐπὶ θεοὺς τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ συνήσει. Καὶ ὁ Ἀπόστολος· μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον, ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀνομίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα, ὥς τε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ὡς θεὸν καθίσαι ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι θεός ἐστι. Εἰς τὸν ναὸν δὲ τοῦ Θεοῦ οὐ τὸν ἡμέτερον, ἀλλὰ τὸν παλαιόν, τὸν ἰουδαϊκόν. Οὐ γὰρ ἡμῖν, ἀλλὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἐλεύσεται, οὐχ ὑπὲρ Χριστοῦ, ἀλλὰ κατὰ Χριστοῦ, διὸ καὶ ἀντίχριστος λέγεται.

Δεῖ τοίνυν πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ Εὐαγγέλιον ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, οὗ ἐστιν ἡ παρουσία κατ᾽ ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, ὃν ὁ Κύριος ἀνελεῖ τῷ ῥήματι τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ καταργήσει τῇ παρουσίᾳ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ.

Οὐκ αὐτὸς τοίνυν ὁ διάβολος γίνεται ἄνθρωπος, κατὰ τὴν τοῦ Κυρίου ἐνανθρώπησιν, μὴ γένοιτο, ἀλλ᾽ ἄνθρωπος ἐκ πορνείας τίκτεται καὶ ὑποδέχεται πᾶσαν τὴν ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ. Προειδὼς γὰρ ὁ Θεὸς τὸ ἄτοπον τῆς μελλούσης αὐτοῦ προαιρέσεως, παραχωρεῖ ἐνοικῆσαι ἐν αὐτῷ τὸν διάβολον. Τίκτεται τοίνυν ἐκ πορνείας, ὡς ἔφημεν, καὶ ἀνατρέφεται λελη θότως καὶ αἰφνίδιον ἐπανίσταται καὶ ἀνταίρει καὶ βασιλεύει καὶ ἐν τοῖς προοιμίοις τῆς βασιλείας αὐτοῦ, μᾶλλον δὲ τυραννίδος ὑποκρίνεται ἀγαθωσύνην. Ἡνίκα δὲ ἐπικρατὴς γένηται διώκει τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκφαίνει πᾶσαν τὴν πονηρίαν αὐτοῦ. Ἐλεύσεται δὲ ἐν σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους, πεπλασμένοις καὶ οὐκ ἀληθέσι καὶ τὴν σαθρὰν καὶ ἀστήρικτον τὴν βάσιν τῆς διανοίας ἔχοντα, ἐξαπατήσει καὶ ἀποστήσει ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος, ὥς τε σκανδαλισθῆναι εἰ δυνατὸν καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. Ἀποστελεῖ δὲ Ἐνὼχ καὶ Ἠλίας ὁ θεσβίτης καὶ ἐπιστρέψουσι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, τοὐτέστι τὴν συναγωγὴν ἐπὶ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὸ τῶν Ἀποστόλων κήρυγμα καὶ ὑπ᾽ αὐτοῦ ἀναιρεθήσονται. Καὶ ἐλεύσεται ὁ Κύριος ἐξ οὐρανοῦ, ὃν τρόπον οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι ἐθεάσαντο αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν, Θεὸς τέλειος καὶ ἄνθρωπος τέλειος μετὰ δόξης καὶ δυνάμεως. Καὶ ἀνελεῖ τὸν ἄνθρωπον τῆς ἀνομίας, τὸν υἱὸν τῆς ἀπωλείας, τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ. Μηδεὶς τοίνυν ἀπὸ γῆς ἐκδεχέσθω τὸν Κύριον, ἀλλ᾽ ἐξ οὐρανοῦ, ὡς αὐτὸς ἡμᾶς ἠσφαλίσατο.

Περὶ ἀναστάσεως

Πιστεύομεν δὲ καὶ ἀνάστασιν νεκρῶν, ἔσται γὰρ ὄντως, ἔσται νεκρῶν ἀνάστασις. Ἀνάστασιν δὲ λέγοντες, σωμάτων φαμὲν ἀνάστασιν. Ἀνάστασις γάρ ἐστι δευτέρα τοῦ πεπτωκότος στάσις, αἱ γὰρ ψυχαὶ ἀθάνατοι οὖσαι, πῶς ἀναστήσονται; εἰ γὰρ θάνατον ὁρίζονται, χωρισμὸν ψυχῆς ἀπὸ σώματος, ἀνάστασίς ἐστι πάντως, συνάφεια πάλιν ψυχῆς τε καὶ σώματος καὶ δευτέρα τοῦ διαλυθέντος καὶ πεσόντος ζώου στάσις. Αὐτὸ οὖν τὸ σῶμα τὸ φθειρόμενον καὶ διαλυόμενον, αὐτὸ ἀναστήσεται ἄφθαρτον. Οὐκ ἀλυ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

νατεῖ γὰρ ὁ ἐν ἀρχῇ ἐκ τοῦ χοὸς τῆς γῆς αὐτὸ συστησάμενος, πάλιν ἀναλυθὲν καὶ ἀποστραφὲν εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη, κατὰ τὴν τοῦ δημιουργοῦ ἀπόφασιν, πάλιν ἀναστῆσαι αὐτό. Εἰ γὰρ μή ἐστιν ἀνάστασις, φάγωμεν καὶ πίωμεν, τὸν ἐνήδονον καὶ ἀπολαυστικὸν βίον μετέλθωμεν. Εἰ οὐκ ἔστιν ἀνάστασις ἐν τίνι τῶν ἀλόγων διαφέρομεν; Εἰ οὐκ ἔστιν ἀνάστασις, μακαρίσωμεν τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, τὰ ἄλυπον ἔχοντα βίον. Εἰ οὐκ ἔστιν ἀνάστασις, οὐδὲ Θεός ἐστιν, οὐδὲ πρόνοια, αὐτομάτως δὲ πάντες ἄγονταί τε καὶ φέρονται.

Ἰδοὺ γὰρ ὁρῶμεν πλείστους, δικαίους μὲν πενομένους καὶ ἀδικουμένους καὶ μηδεμιᾶς ἐν τῷ παρόντι βίῳ τυγχάνοντας ἀντιλήψεως, ἁμαρτωλοὺς δὲ καὶ ἀδίκους ἐν πλούτῳ καὶ πάσῃ τρυφῇ εὐθηνοῦντας. Καὶ τίς ἂν τοῦτο δικαιοκρισίας ἢ σοφῆς προνοίας ἔργον εὖ φρονῶν ὑπολάβει; ἔσται οὖν ἔσται ἀνάστασις, δίκαιος γὰρ ὁ Θεός, καὶ τοῖς ὑπομένουσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται. Εἰ μὲν οὖν ἡ ψυχὴ μόνη τοῖς τῆς ἀρετῆς ἀγῶσιν ἐνήθλησε, μόνη καὶ στεφανωθήσεται. Καὶ εἰ μόνη ταῖς ἡδοναῖς ἐνεκυλίσθη, μόνη καὶ δικαίως ἂν ἐκολάζετο. Ἀλλ' ἐπεὶ μήτε τὴν ὕπαρξιν κεχωρισμένην ἔσχον, μήτε τὴν ἀρετήν, μήτε τὴν κακίαν ἡ ψυχὴ μετῆλθε δίχα τοῦ σώματος, δικαίως ἄμφω ἅμα καὶ τῶν ἀμοιβῶν τεύξονται. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἡ θεία Γραφὴ ὅτι ἔσται τῷ σώματι ἀνάστασις· φησὶ γοῦν ὁ Θεὸς πρὸς Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμόν, ὡς λάχανα χόρτου δέδωκα ὑμῖν πάντα· πλὴν κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε· καὶ γὰρ τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν ἐκζητήσω, ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτό, καὶ ἐκ χειρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Ὁ ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου, ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται, ὅτι ἐν εἰκόνι Θεοῦ ἐποίησα τὸν ἄνθρωπον. Πῶς ἐκζητήσει τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θηρίων; ἢ ὅτι ἀναστήσει τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀποθνησκόντων; Οὐ γὰρ ἀντὶ τοῦ ἀνθρώπου ἀποθανεῖται τὰ θηρία. Καὶ πάλιν τῷ Μωϋσῇ· ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ, οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς νεκρῶν, Θεὸς τῶν ἀποθανόντων καὶ οὐκ ἔτι ἐσομένων, ἀλλὰ ζώντων, ὧν αἱ ψυχαὶ μὲν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ζῶσι, τὰ δὲ σώματα πάλιν διὰ τῆς ἀναστάσεως ζήσεται. Καὶ ὁ θεοπάτωρ Δαβὶδ φησι πρὸς τὸν Θεόν: Ἀντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν καὶ ἐκλείψουσι καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν. Ἰδοὺ περὶ τῶν σωμάτων ὁ λόγος, εἶτα ἐπάγει: ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου καὶ κτισθήσονται, καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Καὶ Ἡσαΐας δέ: ἀναστήσονται οἱ νεκροὶ καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, ἦλον δέ, ὡς οὐχ αἱ ψυχαὶ ἐν τοῖς μνημείοις τίθενται, ἀλλὰ τὰ σώματα. Καὶ ὁ μακάριος δὲ Ἰεζεκιήλ: καὶ ἐγένετό φησιν ἐν τῷ με προφητεῦσαι, καὶ ἰδοὺ σεισμὸς, καὶ προσήγαγε τὰ ὀστᾶ, ὀστέον πρὸς ὀστέον ἕκαστον πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἐγένετο αὐτοῖς νεῦρα, καὶ σάρκες ἀνεφύοντο καὶ ἀνέβαινον ἐπ' αὐτὰ καὶ περιετέθη αὐτοῖς δέρματα ἐπάνωθεν. Εἶτα διδάσκει πῶς κελευσθέντα, ἐπανῆλθε τὰ πνεύματα. Καὶ ὁ θεῖος δὲ Δανιὴλ φησι: καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναστήσεται Μιχαὴλ ὁ ἄρχων ὁ μέγας, ὁ ἑστηκὼς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου, καὶ ἔσται καιρὸς θλίψεως, θλῖψις οἵα οὐ γέγονεν ἀφ' οὗ γεγένηται ἔθνος ἐπὶ τῆς γῆς ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σωθήσεται ὁ λαός σου, πᾶς ὁ εὑρεθεὶς γεγραμμένος ἐν τῇ βίβλῳ, καὶ πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν γῆς χώματι ἐξεγερθήσονται οὗτοι εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὗτοι εἰς ὀνειδισμὸν καὶ αἰσχύνην αἰώνιον, καὶ οἱ συνιέντες ἐκλάμψουσιν ὡς ἡ λαμπρότης τοῦ στερεώματος, καὶ ἀπὸ τῶν δικαίων τῶν πολλῶν, ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ἔτι ἐκλάμψουσι. Πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν γῆς χώματι λέγων ἐξεγερθήσονται, δῆλον ὡς ἀνάστασιν ἐμφαίνει σωμάτων, οὐ γὰρ δή που τὶς φήσει τὰς ψυχὰς ἐν γῆς χώματι καθεύδειν. Ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ Κύριος ἐν τοῖς ἱεροῖς Εὐαγγελίοις τὴν τῶν σωμάτων ἀριδήλως ἀνάστασιν παραδέδωκεν, ἀκούσονται γάρ φησιν οἱ ἐν τοῖς μνημείοις τῆς φωνῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐξελεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. Ἐν τοῖς μνημείοις δὲ τὰς ψυχὰς πότε τῶν εὖ φρονούντων εἴποι τις ἄν; οὐ λόγῳ δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ τὴν τῶν σωμάτων ἀνάστασιν ὁ Κύριος ἐφανέρωσε· πρῶτον μὲν τεταρταῖον καὶ ἤδη φθαρέντα καὶ ὀδωδότα ἐγείρας τὸν Λάζαρον. Οὐ ψυχὴν γὰρ ἐστερημένην σώματος, ἀλλὰ καὶ σῶμα σὺν τῇ ψυχῇ καὶ οὐχ ἕτερον, ἀλλ' αὐτὸ τὸ φθαρὲν ἤγειρε. Πῶς γὰρ ἂν ἐγινώσκετο ἢ ἐπιστεύετο ἡ τοῦ τεθνεῶτος ἀνάστασις, μὴ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς ὑποστάσεως ἰδιωμάτων ταύτην συνιστώντων; Ἀλλὰ Λάζαρον μὲν πρὸς ἔνδειξιν τῆς οἰκείας θεότητος καὶ πίστωσιν τῆς αὐτοῦ τε καὶ ἡμῶν ἀναστάσεως ἤγειρε, πάλιν ὑποστρέφειν μέλλοντα εἰς θάνατον.

Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἀπαρχὴ τῆς τελείας καὶ μηκέτι θανάτῳ ὑποπιπτούσης ἀναστάσεως γέγονε· διὸ δὴ καὶ ὁ θεῖος Ἀπόστολος ἔλεγεν: εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται, ἄρα οὖν ματαία ἡ πίστις ἡμῶν, ἄρα ἔτι ἐσμὲν ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν, καὶ ὅτι Χριστὸς ἐγήγερται ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων καὶ πρωτότοκος ἐκ νεκρῶν. Καὶ πάλιν, εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας, διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ· οὕτως ἔφη, ὡς ὁ Κύριος ἀνέστη. Ὅτι δὲ ἡ τοῦ Κυρίου ἀνάστασις, σώματος ἀφθαρτισθέντος καὶ ψυχῆς ἕνωσις ἦν, ταῦτα γὰρ τὰ διαιρεθέντα δῆλον· ἔφη γάρ, λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομήσω αὐτόν, μάρτυς δὲ ἀξιόπιστος τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὡς περὶ τοῦ ἰδίου ἔλεγε σώματος· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετέ φησι τοῖς οἰκείοις μαθηταῖς ὁ Κύριος, πνεῦμα δοκοῦσιν ὁρᾶν, ὅτι ἐγώ εἰμι καὶ οὐκ ἠλλοίωμαι, ὅτι πνεῦμα, σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. Καὶ ταῦτα εἰπών, ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευράν, καὶ τῷ Θωμᾷ προτείνει πρὸς ψηλάφησιν.

Ἆρα οὐχ ἱκανὰ ταῦτα τὴν τῶν σωμάτων πιστώσασθαι ἀνάστασιν; Πάλιν φησὶν ὁ θεῖος Ἀπόστολος: δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν, καὶ πάλιν σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ, σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ, σπείρεται σῶμα ψυχικὸν, ἤτοι παχύ τε καὶ θνητόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν, ἄτρεπτον, ἀπαθές, λεπτόν, τοῦτο γὰρ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

σημαίνει πνευματικόν, οἷον τὸ τοῦ Κυρίου σῶμα μετὰ τὴν ἀνάστασιν, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν διερχόμενον ἀκοπίατον, τροφῆς, ὕπνου καὶ πόσεως ἀνενδεές. Ἔσονται γάρ, φησιν ὁ Κύριος, ὡς οἱ Ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ, οὐ γάμος ἔτι, οὐ τεκνογονία· φησὶ γοῦν ὁ θεῖος Ἀπόστολος: ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ Σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν, ὃς μετασχηματίσει, τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ· οὐ τὴν εἰς ἑτέραν μορφὴν μεταποίησιν λέγων· ἄπαγε, τὴν ἐκ φθορᾶς δὲ μᾶλλον εἰς ἀφθαρσίαν ἐναλλαγήν. Ἀλλ' ἐρεῖ τις· πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ὦ τῆς ἀπιστίας! ὦ τῆς ἀφροσύνης! ὁ χοῦν εἰς σῶμα βουλήσει μόνῃ μεταβαλών, ὁ μικρὰν ὕλης ρανίδα τοῦ σπέρματος ἐν τῇ μήτρᾳ αὔξειν προστάξας καὶ τὸ πολυειδὲς τοῦτο καὶ πολύμορφον ἀποτελεῖν τοῦ σώματος ὄργανον, οὐχὶ μᾶλλον τὸ γεγονὸς καὶ διαῤῥὺὲν ἀναστήσει πάλιν μόνον βουληθείς; Ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται; ἄφρον, εἰ τοῖς τοῦ Θεοῦ λόγοις οὐ πιστεύειν ἢ πώρωσις συγχωρεῖ, κἂν τοῖς ἔργοις πίστευε. Σὺ γὰρ ὃ σπείρεις, οὐ ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ, καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι σίτου ἢ τινος τῶν λοιπῶν. Ὁ δὲ Θεὸς αὐτῷ δίδωσι σῶμα καθὼς ἠθέλησε καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα· θέασαι τοίνυν, ὡς ἐν τάφοις, ταῖς αὔλαξι τὰ σπέρματα καταχωννύμενα. Τίς ὁ τούτοις ῥίζας ἐντιθείς, καλάμην καὶ φύλλα καὶ ἀστάχεις καὶ τοὺς λεπτοτάτους ἀνθέρικας; Οὐχ ὁ τῶν ὅλων δημιουργός; οὐ τοῦ τὰ πάντα τεκτηναμένου τὸ πρόσταγμα; Οὕτω τοίνυν πίστευε καὶ τῶν νεκρῶν τὴν ἀνάστασιν ἔσεσθαι θείᾳ βουλήσει καὶ νεύματι, σύνδρομον γὰρ ἔχει τῇ βουλήσει τὴν δύναμιν. Ἀναστησόμεθα τοιγαροῦν τῶν ψυχῶν πάλιν ἑνουμένων τοῖς σώμασιν, ἀφθαρτιζομένοις καὶ ἀποδυομένοις τὴν φθορὰν καὶ παραστησόμεθα τῷ φοβερῷ τοῦ Χριστοῦ βήματι, καὶ παραδοθήσεται ὁ διάβολος καὶ οἱ δαίμονες αὐτοῦ, καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτοῦ, ἤγουν ὁ ἀντίχριστος, καὶ οἱ ἀσεβεῖς καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, οὐχ ὑλικόν, οἷον τὸ παρ' ἡμῖν, ἀλλ' οἷον εἰδείη ὁ Θεός. Οἱ δὲ τὰ ἀγαθὰ πράξαντες ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος, σὺν Ἀγγέλοις εἰς ζωὴν αἰώνιον σὺν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, ὁρῶντες αὐτὸν ἀεὶ καὶ ὁρώμενοι καὶ ἄληκτον τὴν ἀπ' αὐτοῦ εὐφροσύνην καρπούμενοι.

Γέρων Παντελεήμων Λαυριώτης.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ

Ἥτοι συμβουλὴ πνευματικὴ διεξοδικὴ καὶ πάνυ ὠφέλιμος, εἰς κάθε μοναχὸν εὐλαβῆ καὶ ταπεινόφρονα ἐν Κοινοβίῳ διάγοντα, καὶ ἐν ὑποταγῇ κατὰ Θεόν.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 73)

Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τῶν τριάκοντα ἐτῶν.

Ἐγένετο λόγος παρὰ Κυρίου πρὸς Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἵνα ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἰουδαίαν νὰ κηρύξῃ μετάνοιαν καὶ νὰ βαπτίζῃ τὸν λαόν. Ἦλθεν ὁ τίμιος Πρόδρομος, εἰς τὰ μέρη τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐβάπτιζε τοὺς προσερχομένους εἰς τὸν Ἰορδάνην. Τότε δὲ ἐλθὼν καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκεῖ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὁ Πρόδρομος, ἔκραξε μεγαλοφώνως πρὸς τὸν λαὸν λέγων· οὗτός ἐστιν ὁ ἀμνὸς καὶ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς Ἰωάννην· ἄφες ἄρτι, δεῦρο καὶ βάπτισόν με· καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην, οὐχὶ διὰ νὰ καθαρισθῇ αὐτός, ἀλλ' ἵνα τὸν Ἀδὰμ καθαρίσῃ ἐν ἑαυτῷ ὡς ἀναμάρτητος, καὶ ὑπὸ τοῦ οὐρανίου Πατρὸς ἄνωθεν ἐμαρτυρήθη Υἱὸς ἀγαπητός, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐν εἴδει περιστερᾶς ἦλθεν ἐπ' αὐτόν. Μετὰ δὲ τὸ βάπτισμα μετέβη εἰς τὴν ἔρημον, ἵνα πειρασθῇ ὑπὸ τοῦ σατανᾶ, κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, καὶ νηστεύσας ἡμέρας καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, ἐνίκησε τὸν πειράζοντα καὶ Ἄγγελοι τὸν ὑπηρέτησαν. Μετὰ ταῦτα δὲ ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ κηρύττῃ τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Τότε λοιπὸν ἐφανέρωσε καὶ τὴν δύναμιν τῆς θεότητος αὐτοῦ, διὰτὸ πλῆθος τῶν θαυμάτων ὧν ἐποίησεν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ τῇ Ἰουδαίᾳ· χωλοὺς γὰρ καὶ παραλύτους ἐθεράπευσε, δαιμονιζομένους ἠλευθέρωσε, τυφλοὺς ἐφώτισε, νεκροὺς ἀνέστησεν, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐχόρτασε διὰ πέντε ἄρτων πεντακισχιλίους ἄνδρας, καὶ ἄλλα πλεῖστα θαύματα ἐποίησεν ὁ Κύριος, ὡς ἐν τῷ ἱερῷ Εὐαγγελίῳ ἀναφέρονται. Ὅθεν καὶ περιερχόμενος ὁ Πανοικτίρμων πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν τῆς Ἰουδαίας, ἐκήρυττε τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ διδάσκων τοὺς ἀπειθεῖς Ἰουδαίους, ἵνα πιστεύσωσιν εἰς αὐτόν· οἱ δὲ θεοκατάρατοι ἐκεῖνοι ὕβριζον, ἐβλασφήμουν καὶ ἐλιθοβόλουν αὐτόν. Ὁ δέ, μακρόθυμος ὤν, ὑπέμεινε τὰς βλασφημίας αὐτῶν, δίδων τὸ παράδειγμα ἡμῖν, ἵνα ὑπομένωμεν μὴ κακίζοντες, ὅταν μᾶς κατηγοροῦν καὶ συκοφαντοῦν οἱ ἄνθρωποι. Ὁ μὲν οὖν Κύριος ἡμῶν, διπλοῦς ἐστι τῇ φύσει, Θεὸς καὶ ἄνθρωπος. Καὶ ὡς μὲν Θεὸς ἐνήργει τὰ θαύματα, ὡς δὲ ἄνθρωπος, εἶχε καὶ αὐτὸς τὰ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀκατηγόρητα παθήματα, ἐκτὸς τῆς ἁμαρτίας. Ἁμαρτίαν γὰρ οὐκ ἐποίησε, λέγει ὁ Προφήτης, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· ὅθεν καὶ σωματικῶς ἐκσκοπάθησε καὶ ἐπείνασε καὶ ἐδίψησε καὶ ἐκοπίασε καὶ ἐδάκρυσε καὶ ἵδρωσε καὶ πεζὸς ἐπεριπάτησε, μὴ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι, ὡς ξένος καὶ πτωχός. Ἀλλὰ ὁ Κύριος ἡμῶν, οὐ μόνον πάντα ταῦτα ἑκουσίως ὑπέμεινεν, ἀλλὰ καὶ θάνατον σταυρικὸν κατεδέχθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ὡς πανοικτίρμων καὶ φιλάνθρωπος· Ὁ δὲ τρόπος τοῦ πάθους καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, οὕτως ἠκολούθησεν.

Ἀφοῦ ἐτελείωσαν τὰ τρία ἔτη μετὰ τὸ ἐν Ἰορδάνῃ βάπτισμα, ἐφθόνησαν αὐτὸν οἱ παγκάκιστοι ἑβραῖοι διὰ τὸ πλῆθος τῶν θαυμάτων, ὧν ἐποίει καὶ ἐπλήρωσαν τὸν ἰσκαριώτην Ἰούδαν τριάκοντα ἀργύρια, διὰ νὰ τὸν παραδώσῃ αὐτοῖς, ὁ δὲ δόλιος καὶ ἀχάριστος μαθητής, φιλάργυρος ὤν, παρέδωκε τὸν ἀναμάρτητον εἰς χεῖρας τῶν παρανόμων· Οἱ δὲ ἀσεβεῖς καὶ παράνομοι, ὡς ἄγρια θηρία ἁρ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

πάσαντες αὐτόν, καὶ ὡς κατάδικον δεδεμένον, ἄγουσι κατὰ πρῶτον εἰς Ἄνναν καὶ Καϊάφαν, ἔπειτα δὲ εἰς τὸν Πιλᾶτον, ὅστις τὸν ἀπέστειλεν εἰς τὸν Ἡρῴδην. Ὁ δὲ Ἡρῴδης ἐμπαίξας αὐτὸν καὶ ἐνδύσας διὰ λευκοῦ χιτῶνος, ἀπέστειλε πάλιν εἰς τὸν Πιλᾶτον. Ἐκεῖ δὲ ὄντες συνηγμένοι πάντες οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι καὶ Πρεσβύτεροι καὶ ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων εἰς τὸ ἀκάθεκτον συνέδριον, καὶ ἐρωτῶν αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, τί ποιήσω λοιπὸν Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; οἱ δὲ περισσῶς κράζοντες, ἔλεγον, σταυρωθήτω, ὁμοθυμαδὸν μιᾷ τῇ φωνῇ, σταυρωθείτω. Ὁ δὲ Πιλάτος καίτοι γινώσκων, ὅτι διὰ τὸν φθόνον τὸν προδίδουν, ἀκόμη διὰ τὴν πρόσκαιρον καὶ ματαίαν δόξαν του, καὶ διὰ τὴν κοσμικὴν ἀξίαν του, πρῶτον ἔδησε τὸν ἀναμάρτητον εἰς ἕνα στύλον, ὁλόγυμνον, καὶ μὲ ῥάβδους σκληρὰς τὸν ἔδειρε δυνατά, ἔπειτα τὸν παρέδιδει εἰς χεῖρας αὐτῶν. Ἐκεῖνοι δὲ ὡς ἄγριοι θῆρες, ἁρπάξαντες αὐτὸν μὲ χαρμοσύνους φωνὰς καὶ ἀλαλαγμούς, τὸν ἔφερον εἰς τὸ πραιτώριον συναγαγόντες καὶ ὅλην τὴν σπεῖραν τῶν στρατιωτῶν, καὶ ἐκδύσαντες πάρυτα, τὸν ἐνέδυσαν μίαν κοκκίνην χλαμύδα, καὶ ἀκάνθινον στέφανον ἔθεσαν ἐπὶ τὴν παναγίαν αὐτοῦ κεφαλήν, δίδοντες καὶ κάλαμον εἰς τὴν δεξιὰν αὐτοῦ, σκεπάσαντες διὰ τῆς χλαμύδος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐγονάτιζον ἔμπροσθέν του κράζοντες, «χαῖρε ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων», καὶ τύπτοντες διὰ τοῦ καλάμου τὴν παναγίαν αὐτοῦ κεφαλήν, περιέπαιζον λέγοντες προφήτευσον ἡμῖν τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; Ἔπειτα ἐμπτύοντες αὐτὸν εἰς τὸ πρόσωπον, ἐῤῥάπιζον· ἕτεροι δὲ τὸν ῥίπτουν χαμαί, ἄλλοι κτυποῦν ἀνηλεῶς αὐτόν καὶ μαστιγώνουν, κολαφίζοντες καὶ γρονθοκοποῦντες, καταπληγώνουν τὸ πανάγιον Σῶμά του. Καὶ ἀφοῦ ἐχόρτασαν τὴν μανίαν των, ἐξέδυσαν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν πάλιν τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ, ἐπέθηκαν ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ ἕνα μεγάλον καὶ βαρύτατον σταυρόν, καὶ προπορευομένων τῶν στρατιωτῶν τοῦ ἡγεμόνος, ἠκολούθει πλῆθος ἄπειρον διὰ βοῶν καὶ ἀλαλαγμῶν, ἄνδρες γυναῖκες καὶ γέροντες, βιάζοντες αὐτὸν νὰ τρέχῃ, φορτωμένος τὸν σταυρόν, καὶ ἐπειδὴ διὰ τὸ βάρος τοῦ σταυροῦ, διότι ἦτο βαρέως καταπληγωμένος, ἐσκόνταπτεν ἐπανειλημμένως, αὐτοὶ διὰ νὰ φθάσουν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης Γολγοθᾶν, ἠγγάρευσαν Σίμωνα τὸν Κυρηναῖον, ἵνα βαστάσῃ τὸν σταυρὸν ἕως ἐκεῖ. Φθάσαντες δὲ εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἀμέσως ὡς ἄγριοι θῆρες ἐσταύρωσαν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ μὲ ἀπανθρώπους ὠμότητας, ἔστησαν τὸν σταυρὸν εἰς μέρος ὑψηλὸν καὶ πρὸς περισσοτέραν καταισχύνην· αὐτοστιγμεὶ ἐσταύρωσαν καὶ δύο ληστάς, ἕνα μὲν ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ ἀριστερῶν. Καὶ οἱ παρεστῶτες ὄχλοι ἐχλεύαζον αὐτὸν καὶ ἐβλασφήμουν, οἱ δὲ παραπορευόμενοι τὴν ὁδὸν ἔλεγον ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πιστεύσωμεν εἰς σέ. Τότε εἷς τῶν στρατιωτῶν ἐκέντησε τὴν πλευρὰν αὐτοῦ διὰ τῆς λόγχης, καὶ ἔρρευσεν αἷμα καὶ ὕδωρ καὶ ἐπότισαν αὐτὸν χολὴν μεμιγμένην μετὰ ὄξους, καὶ μύρια ἕτερα κακὰ ἐποίησαν. Οὕτω δὲ κρεμάμενος ὁ ἀνεξίκακος Ἰησοῦς, ηὔχετο διὰ τοὺς ἐχθρούς του, λέγων. Πάτερ ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι. Ἔπειτα κλίνας τὴν Παναγίαν αὐτοῦ κεφαλήν, παρέδωκε τὸ Πνεῦμα. Ὢ τῆς ἀμετρήτου μακροθυμίας φιλανθρωπε Χριστέ μου! Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ σου Κύριε. Δόξα τῇ εὐσπλαγχνίᾳ σου Δέσποτα. Δόξα τῇ συγκαταβάσει σου Ἅγιε, ὅτι δι' ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὑπέμεινας τὰ τόσα φοβερὰ καὶ φρικτὰ βάσανα, καὶ τὸν σταυρικὸν θάνατον. Τότε οὖν μετὰ τὴν ἁγίαν αὐτοῦ τελευτήν, μετέβη καὶ ὁ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἁριμαθείας ὁ δίκαιος, καὶ ἐζήτησε παρὰ τοῦ Πιλάτου τὸ Πανάγιον σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ ἐκήδευσεν αὐτὸ ἐν μνήματι καινῷ. Ἀλλὰ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὡς ἄνθρωπος τέλειος, ἑκουσίως δι' ἡμᾶς ἔπαθε καὶ ἐσταυρώθη, καὶ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη. Ἡ δὲ Θεότης αὐτοῦ ἔμεινεν ἀπαθής, διὰ τοῦτο καὶ ὡς τέλειος Θεός, Παντοδύναμος καὶ ἀθάνατος βασιλεύς, ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου, καὶ φανερῶν ἑαυτὸν ἐπὶ τεσσαρακονθήμερον εἰς τοὺς ἁγίους αὐτοῦ Μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους, ἀνελήφθη ἐνδόξως εἰς τοὺς Οὐρανούς, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς ὡς ὁμοούσιος Υἱὸς αὐτοῦ καὶ ὁμόθρονος, καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Καὶ πάλιν θέλει ἔλθει ἐν τῇ δευτέρᾳ παρουσίᾳ μετὰ δόξης φοβερᾶς, ἵνα κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς, καὶ ὡς δίκαιος Κριτὴς θέλει ἀνταποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Μὴ νομίσῃς, ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, ὅτι αὐτὰ ὅπου ἔγραψα ἕως ἐδῶ εἶναι δῆθεν διὰ νὰ τὰ μάθῃς, οὐχί, ἐπειδὴ ταῦτα γινώσκεις καλῶς ἐκ τῶν θείων Γραφῶν καὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Ἀλλ' ὅμως ἐγὼ ἐσημείωσα ταῦτα διὰ νὰ σοῦ παραστήσω τὸ ἄπειρον χρέος ὅπου ἔχομεν πρὸς τὸν φιλάνθρωπον Θεὸν ἡμῶν, νὰ τὸν ἀγαπῶμεν, νὰ τὸν εὐχαριστῶμεν, καὶ νὰ τὸν δουλεύωμεν εἰς ὅλην τὴν ζωὴν ἡμῶν, διὰ τὰς ἀπείρους εὐεργεσίας καὶ χάριτας, ἃς ἐποίησε καὶ ποιεῖ καθ' ἑκάστην ὁ ἀμνησίκακος εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀχαρίστους. Διότι ἐὰν καὶ χίλια ἔτη ἠθέλομεν ζήσει εἰς τὴν γῆν ταύτην, καὶ οἱ τύραννοι νὰ μᾶς ἐπαίδευον ἀνηλεῶς, καὶ νὰ ἐχύναμεν τὸ αἷμα ἡμῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν διὰ τὸν Χριστόν, ὡς οἱ μάρτυρες, οὐδὲ τότε ἠθέλαμεν ἐξαγοράσει ἔστω καὶ μικρὰν ῥανίδα τοῦ Παναγίου αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπου ἔχυσε ἐπὶ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν τῶν κατακρίτων καὶ ἁμαρτωλῶν.

Διὰ τοῦτο λοιπὸν καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ταῦτα γινώσκοντες, ἠγωνίσθησαν ὑπεράνθρωπως. Καὶ ἄλλοι μὲν ὑπὸ τῶν ἀπίστων διαφοροτρόπως τυραννούμενοι, ἔχυσαν τὸ αἷμα αὐτῶν διὰ τὸν Χριστὸν καὶ ἀπέθανον εἰς τὰ βασανιστήρια, ὡς οἱ μάρτυρες, ἄλλοι δὲ πάλιν ἀνεχώρησαν ἐκ τοῦ κόσμου καὶ ἀπῆλθον εἰς τὰς ἐρήμους, εἰς τὰ ὄρη καὶ σπήλαια, εἰς μοναστήρια καὶ σκήτας, καὶ ἐκεῖ ἠγωνίσθησαν διὰ τὸν Χριστόν, τοὺς ὑπὲρ φύσιν ἀγῶνας, καταξηράναντες τὰ ἑαυτῶν σώματα μὲ νηστείας καὶ ἀγρυπνίας, μὲ προσευχὰς καὶ ἀμετρήτους γονυκλισίας, μὲ γυμνότητα καὶ χαμαικοι-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τίας, μὲ ψῦχος καὶ καύσωνα καὶ ὑπὸ τῶν πονηρῶν δαιμόνων καὶ κακοτρόπων ἀνθρώπων τυραννούμενοι καὶ πολεμούμενοι ἐν ὅλῃ τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ οὕτω καρτερικῶς ὑπέμειναν οἱ μακάριοι διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καθὼς καὶ οἱ ἅγιοι πατέρες, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι οὕτως ἐδόξασαν τὸν Θεὸν μὲ ὑπερβολικοὺς ἀγῶνας καὶ ἔδειξαν τὸν διακαῆ ἔρωτα καὶ τὴν ὑπερβολικὴν ἀγάπην ἣν εἶχον πρὸς αὐτὸν οἱ παμμακάριστοι. Ἡμεῖς δὲ οἱ πινάθλιοι, οὐ μόνον τὴν πρὸς τὸν Πινάγαθον Θεὸν χρεωστουμένην ἀγάπην οὐκ ἔχομεν, ἀλλὰ καὶ κατὰ πολλὰ παραπικραίνομεν τὸν Μακρόθυμον Θεὸν διὰ τὰς πολλὰς ἡμῶν ἁμαρτίας καὶ οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι ἀναπολόγητοί ἐσμεν καὶ ἀξιοκατάκριτοι. Σὺ ὅμως, ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, συλλογίζου πάντα ταῦτα καλῶς, καὶ ἐνθυμοῦ πάντοτε τὰς πολλὰς εὐεργεσίας, ἃς ἔλαβες παρὰ τοῦ Κυρίου, καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν μία εἶναι καὶ αὕτη, ὅπου σοῦ ἐφώτισε τὸν νοῦν ὁ Κύριος καὶ τὴν προαίρεσίν σου νὰ ποθήσῃς τὴν μοναχικὴν πολιτείαν, καὶ τὴν μετὰ χαρᾶς ἐκ τοῦ κόσμου καὶ τῆς αὐτοῦ ἀπάτης ἀναχώρησιν σὲ ἐβοήθησε, καὶ σὲ ἐνεδυνάμωσε, καὶ διὰ τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος σὲ κατεκόσμησε, καὶ ἐν τῇ ἁγίᾳ ποίμνῃ ταύτῃ νὰ συναριθμηθῇς σὲ κατηξίωσε. (Ἀκολουθεῖ)

ΙΑΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΩ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΛΑΥΡΑΣ

(Ἐκ τοῦ Κώδικος Μ 36)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 57)

Ὅταν αἱ τρίχες στερηθῶσι τελείως τὸν χυμὸν τῆς τροφῆς των, τότε πίπτουσι καὶ φθείρονται, καὶ καλεῖται τοῦτο τὸ πάθος ἀλωπεκεία, διότι τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ἀλώπεκας. Καὶ ἐὰν μὲν τὸ χρῶμα τοῦ δέρματος τῆς κεφαλῆς εἶναι κίτρινον, νὰ ἠξεύρῃς, ὅτι ὁ χαλασμὸς τῶν τριχῶν εἶναι ἀπὸ ξανθὴ χολή, καὶ ἀκολουθεῖ κατ' ἀνάγκην ξηρότης καὶ θερμότης· καὶ κάμνει χρεία νὰ κενώσωμεν τὴν ξανθὴν χολὴν μὲ τὸ ἔψημα τοῦ μυροβαλάνου καὶ ἀψινθίου καὶ τῶν ὀξυφοινίκων καὶ τῶν δαμασκηνῶν καὶ τοῦ ἄνθους τῶν ἰῶν καὶ τῆς σκαμωνίας. Εἰ δὲ καὶ τὸ χρῶμα εἶναι κόκκινο, τότε τὸ πάθος εἶναι αἷμα περισσὸν καὶ ἀνωφελές. Καὶ εἰ μὲν συμφωνεῖ ὁ καιρός, ἤγουν εἶναι ἄνοιξις καὶ ὁ ἄνθρωπος νέος καὶ σφριγῶν, ἀνάγκη εἶναι νὰ ἀπολύσωμεν τὸ αἷμα κατὰ τὸ ζητᾷ ἡ χρεία καὶ ἡ δύναμις· καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ποτίσωμεν αὐτὸν μὲ τὰ εἴδη ὅπου καταπραΰνουν τὸ αἷμα καὶ τὴν βλάβην αὐτοῦ, ἅτινά εἰσι ταῦτα· ὡς τὸ ἔψημα ὅπου εἶναι κατασκευασμένον ἀπὸ ὀξυφοινίκων, καὶ τῶν δαμασκηνῶν, καὶ τῶν ζιζίφων, καὶ τῶν μυξαρίων καὶ τῶν ἰῶν, νὰ πίνῃ δὲ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἀπόζεμα κάλαμον μελανὸν καθαρισμένον καὶ μάννα τῆς Περσίδος καὶ τὰ ὅμοια. Εἰ δὲ τὸ χρῶμα τοῦ τόπου εἶναι μελανὸν καὶ πίπτουσι λεπίδες ἀπ' αὐτοῦ μαῦρες, τοῦτο εἶναι σημεῖον τῆς μελανῆς χολῆς καὶ εἶναι χρεία νὰ κενωθῇ μὲ τὰ εἴδη ὅπου κενοῦσι τὴν μελανὴν χολὴν ὡσὰν τὸ ἔψημα τοῦ ἐπιθήμου, ἢ τοὺς στομαχικοὺς κόκκους· ἢ τὴν ἱερὰν τοῦ Γαληνοῦ, ἢ τοῦ Ρούφου, ἢ τοῦ Λογαδίου· μὲ τὸ ἔψημα τοῦ ἐπιθήμου ὅπου νὰ ἑψηθῇ μετὰ σταφίδων καὶ

ἄλλων ὁμοίων. Εἰ δὲ καὶ τὸ χρῶμα εἶναι ἄσπρον καὶ μετὰ πιτυρίδων ὡσὰν λαδωμένον τὸ δέρμα, εἶναι σημεῖον φλέγματος ἀνωφελοῦς, καὶ εἶναι χρεία νὰ κενώσωμεν αὐτὸ μὲ τὸ ἔψημα τοῦ ἀγαρικοῦ, ἢ μὲ τὴν ἱερὰν τοῦ Θεοδωρήτου, ὅπου σκευάζεται μὲ μοσχοκάρυα. Νὰ προστάξῃς πρὸς τούτοις νὰ ἀναγαργαρίζηται μὲ ὀξύμελι, ἢ μὲ ὀλίγην πικρὰν ἱεράν, καὶ νερὸν θερμόν, ἐψημένον μὲ ἄνιθον καὶ ἅλας. Ἐὰν δὲ ἐπιμένῃ ἡ ἀλωπεκεία, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἰατρεύσωμεν καὶ τὸ δέρμα μὲ πολλὴν ἀκρίβειαν, καὶ νὰ προσέχωμεν ἀπὸ τὰ δριμύτατα καὶ ὅσα ἄλλα κεντρώνουσι τὸ δέρμα. Ἀλλὰ πρῶτον νὰ ξυρίσωμεν τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀρρώστου, ἢ νὰ καθαρίσωμεν τὰς τρίχας μὲ τὸ χρίσμα καὶ νὰ τρίψωμεν τὸν τόπον ὅπου ἔπεσαν αἱ τρίχες μὲ λινὸ πανὶ ὅπου νὰ μὴν εἶναι μήτε πολλὰ μαλακόν, μήτε πολλὰ τραχύ· καὶ ὅταν ἴδωμεν ὅτι μὲ ὀλίγον τρίψιμον ἐκοκκίνησεν ὁ τόπος πολλά, γίνωσκε ὅτι εὔκολός ἐστιν ἡ θεραπεία· εἰ δὲ θέλει νὰ τριφθῇ πολλὰ καὶ ὕστερα κοκκινήσῃ εἶναι δυνατὸν νὰ θεραπευθῇ. Καὶ ἐὰν γνωρίσῃς ὅτι τὸ πάθος εἶναι ἀπὸ θερμότητα, ἀφ' οὗ ξυρίσῃς τὸν τόπον, χάραξε τὸν τόπον ὅπου εἶχε τὰς τρίχας μὲ ξυράφι πυκνά, ἕως νὰ τρέξῃ αἷμα. Καὶ ἀφ' οὗ τρέξῃ τὸ αἷμα, ὕστερον ράνε ἀπάνω εἰς τὰ χαράγματα καὶ εἰς ὅλην τὴν κεφαλὴν τὸ ξόφλοια τῶν ποντικοκαρύων καὶ ἀξεῖνε καμμένα καὶ τριμμένα καλά, ἄλειφε μὲ τὸ αἷμα τῆς αἶγας ἢ τὰ ὀνύχια μιγμένα μὲ ξύδι· καὶ νὰ πλύνῃς τὴν κεφαλὴν μὲ τὰ εἴδη ὅπου καθαρίζουν τὴν πιτυρίδα ἤτις γίνεται ἀπὸ τὴν θερμότητα. Εἰ δὲ καὶ ἡ ἀσθένεια εἶναι ἀπὸ κρύο, ἀφ' οὗ ξυρίσῃς τὴν κεφαλὴν χάραξον τὸν τόπον καλά, καὶ μετὰ ταῦτα ἄλειψον μὲ σκόρδα κοπανισμένα καλῶς, καὶ ὕστερα ράνε εἰς τὸν τόπον ἐφόρβιον (φλόμον) τριμμένον μὲ τὸ δαφνέλαιον, ἢ μὲ λάδι, ἢ μὲ τὴν ρίζαν τοῦ καμμένου καλάμου, ἢ μὲ ὀστράκινον κεκαυμένον ὅπου εὑρίσκεται εἰς τοὺς τοίχους(;) ἢ καρδαμόσπορον ἀναλυμένον· ἢ νὰ βρέξῃς τὸ Ἀλκιώνιον τὸ θαλάσσιον μὲ λάδι, καὶ νὰ τρίψῃς τὸν τόπον καλῶς. Τινὲς δὲ τῶν ἰατρῶν σμίγουσι τὸ Ἀλκιώνιον μὲ τὸ βέβραμι, καὶ ἀναζυμώνουσι μὲ τὸ ἀμυγδαλέλαιον καὶ ἀλείφουσιν, ἢ λάβε τὰ φύλλα τῆς συκῆς κοπάνισέ τα καὶ σμίξε τα μὲ ξύδι καὶ λάδι καὶ ἄλειψον· ἢ καῦσε τὰ πικρὰ ἀμύγδαλα μὲ τὰ ἐξόφλια καὶ ζύμωσον μὲ ὀλίγον μέλι καὶ ἄλειφε, ἢ ἀγριοπήγανον ἢ τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετὰ ὄξους, ἢ μὲ ἐλέβορον λευκὸν ἢ μελανόν, ἢ μὲ βέβραμ καὶ ξύδι· νὰ τὸ ἀφήσῃς εἰς τὴν κεφαλὴν ὥραν ὀλίγην, καὶ μετὰ ταῦτα σφόγγιζε μὲ πανίον. Ἢ τρίψε τὴν ἐντεριώνην τῆς κολοκυνθίδος καὶ ζύμωσον μὲ ἔλαιον καὶ ξύδι καὶ ἄλειφε· ἢ τὴν ἀγριοσταφίδα τριμμένη μὲ ξύδι καὶ μὲ μέλι καὶ ἄλειφε· ἢ κόπρον τοῦ ποντικοῦ καὶ λίβανον τὸ ἴσον τρίψε τα καὶ ζύμωσον μὲ δριμὺ ξύδι καὶ ἄλειψον. Ἄλλοι δὲ ἰατροὶ σμίγουσι μὲ τὴν κόπρον τοῦ ποντικοῦ ἐλέβορον λευκόν· ἄλλοι τρίβουσι κατὰ μόνας τὴν κόπρον μὲ ἔλαιον καὶ ξύδι καὶ ἀλείφουσιν. Ἢ μὲ τὸ νάπι καὶ μὲ τὸ κάρδαμον ἀπὸ ἕνα μέρος, ἤγουν νὰ

(*) Ἀλκιώνιον εἶναι ἡ κόπρος τῆς Φώκιας τῆς θαλάσσης ἢ καὶ τῆς ξηρᾶς.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

εἶναι ἰσόζυγα, τρίψε καὶ σεῖσέ τα καὶ ἀνάλυσέ τα μὲ ξύδι καὶ λάδι. Τινὲς δὲ εἶπασιν ὅτι ὀφελεῖ κατὰ πολλὰ ὁ ἀφρὸς τοῦ χλωροῦ καλάμου νὰ χρίεται μὲ δαφνέλαιον. Ὁ δὲ Διοσκορίδης λέγει νὰ καύσῃς τὸ ξόφλοιον τοῦ καστάνου καὶ νὰ τὸ τρίψῃς μὲ τὸ ἔψημα τῶν σταφίδων νὰ τὸ ζυμώσῃς καὶ νὰ ἀλείψῃς τὴν κεφαλὴν τῶν παιδίων ὅπου φυτρώνουν τρίχες καὶ καλλωπίζονται· ὠφελεῖ δὲ εἰς τὴν ἀλωπεκίασιν καὶ εἰς τὰς τρίχας τῶν ὀφρυδίων ὅπου ρέουσι. Λάβε λαύδανον καὶ βρέξε τον εἰς ἔψημα, ἀνάμιξον καὶ ὀλίγον μυρσινόλαδον καὶ ἄλειφε τὰ ὀφρύδια. Ἢ λάβε στρουθίον καὶ τρίψετο καὶ ἀνάμιξον μετὰ ὄξους καὶ ἄλειφε τὰ ὀφρύδια. Εἶπε δὲ ἕνας τῶν ἰατρῶν ὅτι ὅλα τὰ πικρὰ ὠφελοῦσιν εἰς αὐτὴν τὴν ἀσθένειαν, ἐὰν λουσθῇ ἡ κεφαλὴ καὶ ἀλείφει αὐτὴν καὶ τὰ ὀφρύδια ἀπ᾽ αὐτά.

Ἀκολουθεῖ

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΕΙΚΩΝ ΑΝΕΥ ΕΙΚΟΝΟΣ

(Ἐξ ὅσων εἶδα κατὰ τὴν περιοδείαν μου)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 57)

Μετὰ τὴν λειτουργίαν ἡτοιμάσθη ἡ κοινὴ τράπεζα ἡ ἐπίσημος, ἥτις γίνεται μόνον εἰς τὰ κοινόβια, ὁ δὲ ἀναγνώστης ἀνέγνωσε τὸν βίον τοῦ ἁγίου Εὐδοκίμου 31 Αὐγούστου (τῆς ἡμέρας). Ἡ τράπεζα τοῦ Καρακάλλου στολίζεται πάντοτε αὐτὴν τὴν ἐποχὴν ἀπὸ τὰ γλυκύτατα, εὔγευστα καὶ τεράστια πεπόνια.

Ἡ τάξις τῆς Κοινοβιακῆς τραπέζης εἶναι κάτι τι τὸ ὑψηλὸν καὶ ὑπέροχον. Συμβολίζει δὲ τὸν Χριστόν, ὅστις ἔθρεψε διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν πέντε ἄρτων καὶ δύο ἰχθύων πεντακισχιλίους ἄνδρας. Οὕτω καὶ ὁ ἡγούμενος εἰσέρχεται ἐπισήμως εἰς τὴν τράπεζαν, ἥτις εἶναι ἐκ τῶν προτέρων ἑτοίμη καθ᾽ ὅλα καὶ καταλαμβάνει τὴν ὁρισθεῖσαν θέσιν δι᾽ αὐτὸν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς τραπέζης, ἔχων ἄνωθεν ἢ πλησίον του τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ τὴν προσευχὴν, ἀρχίζει ὁ ἀναγνώστης μὲ τὸ «εὐλόγησον πάτερ», ὁ ἡγούμενος τὸ δι᾽ εὐχῶν, καὶ ὁ μὲν ἀναγνώστης τὴν ἀνάγνωσιν, οἱ δὲ πατέρες τὸ φαγητόν. Ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ οἴνου, κρούει ὁ ἡγούμενος μὲ σιδηροῦν πλῆκτρον μικρὸν κώδωνα, εὑρισκόμενον ἔμπροσθέν του, δίδων τὸ σύνθημα τῆς πόσεως τοῦ οἴνου πίνων πρῶτος αὐτός. Ἀφοῦ φάγουν ὅλοι οἱ πατέρες, δευτέρα κροῦσις δηλοῖ τὴν παῦσιν τοῦ φαγητοῦ, ἀφοῦ ἐννοεῖται φάγῃ καὶ ὁ πλέον ἀργὸς ὥστε νὰ μὴ ἐξέλθῃ οὐδεὶς πεινῶν. Περιέρχεται εἶτα ὁ ἐντεταλμένος πρὸς τοῦτο μοναχὸς καὶ μαζεύει μερικὰ ἀπὸ τὰ περισσεύματα τῶν κλασμάτων ἐντὸς κοφίνου πρὸς συμβολισμὸν τῶν 12 πλήρων κοφίνων.

Ἀκολουθεῖ ἡ προσευχὴ μετὰ τὴν ὁποίαν ἐκκινᾷ ὁ Ἡγούμενος πρὸς ἔξοδον καὶ ἀκολουθοῦν οἱ πατέρες ὅλοι κατὰ παραγωγήν. Μόλις ὁ ἡγούμενος φθάσῃ εἰς τὴν θύραν, ἵσταται πρὸ αὐτῆς μὲ ἀνυψουμένην καὶ εὐλογοῦσαν τὴν χεῖρα, ἕως ὅτου ἐξέλθει καὶ ὁ τελευταῖος μοναχός.

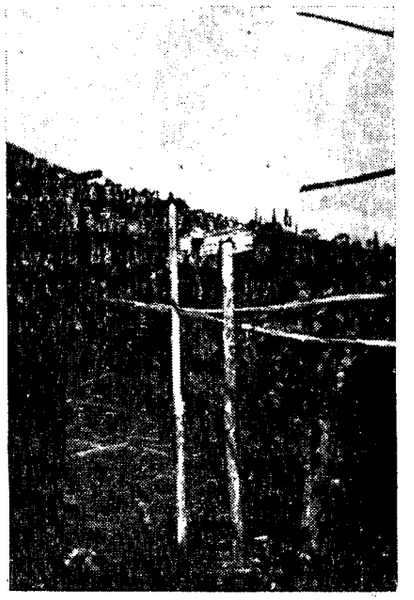
Κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐπισήμους ἑορτάς, μετὰ τὸ φαγητὸν ὑψώνεται ὁ ἄρτος τῆς Παναγίας, ὁπότε γίνεται μία σύντομος καὶ λαμπρὰ τελετή, ὡς ἑξῆς. Ὁ Ἡγούμενος εὐλογεῖ τὸν ἄρτον κόπτων αὐτὸν εἰς τεμάχια, διανεμόμενα εἰς ὅλους τοὺς μοναχοὺς τῆς τραπέζης, οἵτινες ἵστανται ὀρθιοι πρὸ τῶν καθισμάτων των. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ψάλται ψάλλουν τὸ ἄξιόν ἐστιν ἢ ἄλλον ὕμνον τῆς Παναγίας ἢ τῆς ἑορτῆς τῆς ἡμέρας καὶ κατόπιν ἐξέρχονται τῆς τραπέζης. Εἷς τινας μονὰς ὁ ἡγούμενος εἰσέρχεται μὲ τὸν Μανδύαν προπορευομένων τῶν μανουαλίων καὶ ἀφοῦ φάγῃ ἐξέρχεται μετὰ τῆς αὐτῆς μεγαλοπρεπείας καὶ κατευθύνεται εἰς τὸ Καθολικὸν ὅπου ἐκδύεται τὴν στολήν του.

Ἡ τάξις αὕτη τῆς τραπέζης τῶν Κοινοβίων ἐνέχει μεγάλην σπουδαιότητα διότι εἶναι τελετή, οὕτως εἰπεῖν, πολὺ ἐνθουσιαστικὴ καὶ ἐνθαρρυντικὴ διὰ τοὺς ἀγωνιζομένους νέους. Εἰς τὰ κοινόβια οἱ νέοι ἐπίγειοι ἄγγελοι εὑρίσκουν ὅλην τὴν εὐχαρίστησίν των, ὅλην τὴν ἀσφάλειάν των καὶ τὸ τεῖχος τὸ ἄρρηκτον ἐναντίον τοῦ διαβόλου. Δι᾽ αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον αἱ κοινόβιοι μοναὶ πρέπει νὰ προτιμῶνται ἀπὸ τοὺς νέους διότι ἐκεῖ ἡ σωτηρία των εἶναι ἀσφαλής, ἀκόμη δὲ καὶ διὰ τοὺς ὑπερήλικας καὶ τοὺς γέροντας. Ἡ ζωὴ τῶν ἰδιορρυθμητῶν καταντᾷ σχεδὸν κοσμική, τὰ δὲ μέσα τῆς σωτηρίας χορηγοῦνται πολὺ ὀλιγώτερα ἀπὸ τὰ χορηγούμενα ὑπὸ τῶν κοινοβιακῶν μονῶν.

Νέοι· οἱ προορίσαντες τὸν ἑαυτόν σας διὰ μίαν ἁγίαν καὶ ἀνωτέραν ζωὴν ἐδῶ ἐπὶ τῆς γῆς, σπεύσατε πρὸς τὰ κοινόβια. Διὰ τῆς τελείας σας ὑπακοῆς εἰς τὸν γέροντα, ἐπιτυγχάνετε τὴν σωτηρίαν σας.

Μετὰ τὴν τράπεζαν, ἀπεφασίσκμεν νὰ κάμωμεν μίαν ἐπίσκεψιν εἰς τὰ Καρακαλλινὰ καὶ Φιλοθεΐτικα κελλία, καταλήγοντες εἰς τὴν μονὴν Φιλοθέου διὰ τὴν μεσημβρινὴν ἀνάπαυσιν.

Ἐξεκινήσαμεν λοιπὸν μετὰ τοῦ συνοδοῦμου κ. Ν. Γκουντοπούλου καὶ μετέβημεν εἰς τὸ Καρακαλλίνὸν κελλίον τοῦ Χρυσοστόμου, εἰς τὸν Γέροντα μοναχὸν Χρυσόστομον, τὸν ὁποῖον ἐγνώρισα καὶ εἰς προηγουμένην περιοδείαν μου καὶ ὅστις μὲ ἐνεθυμήθη καὶ μᾶς περεποιήθη πλουσίως. Ἐκεῖθεν μετέβημεν εἰς τὸ ἐπίσης Καρακαλλινὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου εἰς

Τὸ Φιλοθεΐτικον Ρωσσικὸν Κελλίον Ἀνάληψις, ὁρώμενον ἀπὸ ἄνωθεν τῆς Μ. Καρακάλλου

τὸν πατέρα Τιμόθεον, ὅστις ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐκαθάριζε λεπτόκαρπα μὲ τὰ καλογέρια του.

Πόσον μακαρία εἶναι ἡ ζωή των! Ἀπερίσπαστοι ἀπὸ κοσμικὰς καὶ οἰκογενειακὰς φροντίδας ἐπιδίδονται εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν κτημάτων των ἢ εἰς τὸ ἐργόχειρόν των καὶ ζοῦν εἰς ἄκρον εὐτυχεῖς.

Ἀφοῦ καὶ ὁ πατὴρ Τιμόθεος μᾶς περιεποιήθη προσηκόντως, ἐφύγαμεν καὶ μετέβημεν εἰς τὸ Φιλοθεΐτικον κελλίον τοῦ ἁγίου Νικολάου, εἰς τὸν πατέρα Ἀκάκιον. Καὶ ἐδῶ μᾶς περιέμενεν ἡ αὐτὴ προσήνεια καὶ ἡ περιποίησις ἀπὸ μέρος τοῦ Γέροντος Ἀκακίου·

Κατόπιν μετέβημεν εἰς τὸ τοῦ Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης τοῦ ἱερομονάχου Μακαρίου. Καὶ οὗτος μᾶς περιεποιήθη ἐξαιρετικά. Ἐκεῖθεν μετέβημεν εἰς τὸν ἀ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

γιον Δημήτριον, εἰς τὸν πατέρα Γεράσιμον τοὺς ζηλωτὰς, καὶ μᾶς περιεποιήθησαν καὶ αὐτοὶ μὲ τὸ παράπανω. Μετὰ ταῦτα εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον, εἰς τὸν πατέρα Κοσμᾶν, ὅστις κρατήσας ἡμᾶς πρὸ τῆς θύρας, μᾶς ἐφιλοδώρησε μὲ πάντα τὰ ἀγαθά του.

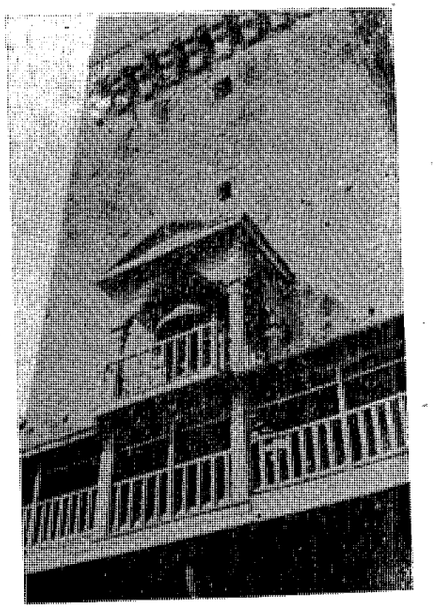
Ἐλθούσης μεσημβρίας μετέβημεν εἰς τὴν ἱ. μονὴν Φιλοθέου, ὅπου ὁ καλός μας ἀρχοντάρης πατὴρ Σάββας, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἡτοίμασε δύο καθαρὰ κρεββάτια καὶ ἀνεπαύθημεν.

Τὴν 3 1)2ην ἠγέρθημεν καὶ ἡτοιμάσθημεν πρὸς ἔξοδον. Πρὸ αὐτῆς ἐζητήσαμεν καὶ ἠσπάσθημεν τὰ ἅγια λείψανα μεταξὺ τῶν ὁποίων πρωτεύει ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου μετὰ τοῦ δέρματος, εὐλογοῦσα. Ἐπίσης ἠσπάσθημεν εὐλαβῶς καὶ τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, τῆς «Γλυκοφιλούσης», καὶ ἀνεχωρήσαμεν πάλιν διὰ τὴν μονὴν Καρακάλλου, διὰ νὰ προλάβωμεν ἐκεῖ τὸν ἑσπερινόν.

Πράγματι ἐφθάσαμεν λίαν ἐνωρίς, μόλις ἤρχισεν ὁ ἑσπερινός. Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν μετέβημεν ὡσαύτως εἰς τὴν τράπεζαν καὶ συνεφάγομεν μετὰ τοῦ ἡγουμένου καὶ τῶν πατέρων, (ὡς καὶ τὴν πρωΐαν). Μετὰ τὴν τράπεζαν ἐσήμανεν ὁ κώδων διὰ τὸ ἀπόδειπνον, τὸ ὁποῖον γίνεται ἑκάστην ἑσπέραν, προσερχομένων γενικῶς ὅλων τῶν πατέρων καὶ εἰς τὸ ὁποῖον προστίθενται οἱ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου ἢ ἄλλος παρακλητικὸς Κανών, κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς μονῆς.

Κατόπιν ὁ προηγούμενος Μάξιμος Καρακαλλινὸς μᾶς ἐκάλεσε καὶ ἐκαθίσαμεν εἰς τὴν ἁπλωταριὰν (ταράτσαν) καὶ συνωμιλήσαμεν μέχρι ὀκθείας νυκτός, ὁπότε μετέβημεν εἰς τὸν κοιτῶνά μας δι' ἀνάπαυσιν.

Καλὸν θὰ ἦτο οἱ κ. κ. ἐπισκέπται νὰ φέρουν μεθ' ἑαυτῶν κανένα ἠλεκτρικὸν φαναράκι τῆς τσέπης διὰ τὴν νύκτα. Αἱ μοναὶ φροντίζουν ὥστε διὰ τὰς νυκτερινὰς ἀνάγκας νὰ ἔχουν τοὺς σχετικοὺς φανοὺς ἀνηρτημένους, ἀλλὰ καμμιὰ φορὰ σβύνουν οἱ φανοὶ καὶ δυσκολεύεται κανεὶς νὰ ἐξέλθῃ. Ἐπίσης πρὶν ἀναχωρήσουν, ἀνάγκη νὰ κάμουν μίαν γενικὴν ἐπιθεώρησιν τῶν ὑποδημάτων των ἂν εἶναι γερά, τῶν κομβίων των ἂν εἶναι ὅλα καλὰ ραμμένα κλπ.

Τὸ κωδωνοστάσιον τῆς Μονῆς Καρακάλλου, κάτωθεν τοῦ Πύργου

Τὴν ἑπομένην ἡμέραν ἠγέρθημεν τὴν 3ην πρωϊνὴν καὶ παρηκολουθήσαμεν τὸν Ὄρθρον, καθ' ὅσον ἦτο ἡ ἑορτὴ τῆς προόδου τοῦ τιμίου Σταυροῦ (1 Αὐγούστου π. ἡ).

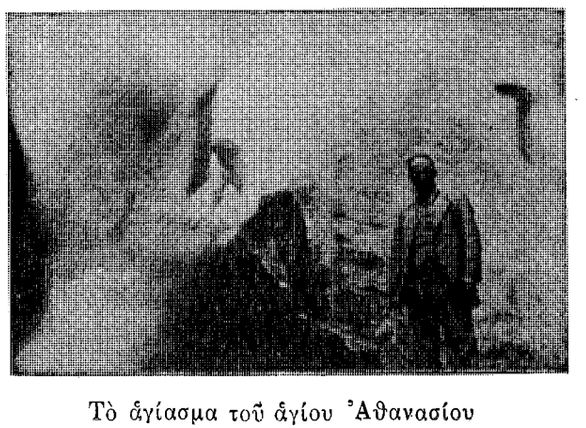
Μετὰ τὸν Ὄρθρον μᾶς ἐκάλεσαν εἰς τὸ Γραφεῖον ὁ Ἡγούμενος ἱερομ. Παῦλος, καὶ οἱ σεβαστοὶ ἐπίτροποι Χρυσόστομος ἱερομ., Ἀνανίας ἱερομ., Μάξιμος ἱερομ., καὶ Γέρων Βασίλειος Γραμματεύς, οἵτινες ἐτακτοποίησαν καλῶς τὴν ὑπόθεσίν μας,

ἕως ὅτου ἡτοιμάσθησαν δύο καλὰ ζῶα καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ὁδηγίαν τοῦ περιφήμου Ἀγοραστοῦ ἐκ Λήμνου, ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὴν Μεγίστην Λαύραν, ἀφοῦ εὐχαριστήσαμεν τοὺς πατέρας διὰ τὴν πλουσίαν των φιλοξενίαν. Ὁ πατὴρ Μάξιμος κατὰ τὴν ἀναχώρησίν μας, μᾶς ἐφωδίασε μὲ δύο πῆτες ψωμί, τρεῖς ντομάτες καὶ ἀρκετὰς ἐλαίας διὰ νὰ φάγωμεν εἰς τὸ ἁγίασμα.

Μετὰ τρεῖς ὥρας, ἀφοῦ διήλθομεν ἀπὸ τὴν Σκήτην τῆς Προβάτας καὶ τὰς ὀλίγας καλύβας τῆς Μορφωνοῦς, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἁγίασμα τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου.

Ἡ ἱστορία τοῦ ἁγιάσματος αὐτοῦ εἶναι γνωστὴ ἀπὸ τὰ ἱστορικὰ βιβλία τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ ἀπὸ τὰ θαύματα τῆς Παναγίας. Δηλαδὴ ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος στενοχωρηθεὶς διὰ τὴν ἀπορίαν τῆς μονῆς του, ἀπεφάσισε νὰ τὴν ἐγκαταλείψῃ. Ἐνῷ δὲ ἔφευγε πρὸς τὰς Καρυάς, ἐνεφανίσθη εἰς αὐτὸν ἡ Θεοτόκος εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν καὶ τοῦ εἶπε νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω καὶ αὐτὴ εἰς τὸ ἑξῆς θὰ οἰκονομῇ πάντα τὰ τῆς μονῆς, διὰ τοῦτο καὶ ἡ εἰκονισθεῖσα Θεοτόκος αὕτη ὠνομάσθη «Οἰκονόμισσα».

Ὁ Ἀθανάσιος δὲν ἐπίστευσεν ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη ἦτο ἡ Θεοτόκος, ἀλλ' ἐνόμισεν ὅτι ἦτο σατανικὴ ἐνέργεια καὶ ἐζήτει παρ' αὐτῆς ἀπόδειξιν τῆς ταὐτότητός της. Τότε τοῦ εἶπε· κτύπησε ἐδῶ τὸν βράχον σταυροειδῶς μὲ τὴν ῥάβδον σου καὶ θὰ ἐξέλθῃ ποταμὸς ὕδατος. Ἐχάραξε λοιπὸν ὁ Ἀθανάσιος τὸν λίθον κάτω σταυροειδῶς καὶ ἐσχίσθη ἕως ἄνω, παρ' οὗ ἀνεπήδησεν ἄφθονον ὕδωρ γλυκὺ καὶ εὔγευστον. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἁγίασμα τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον παίρνουν ὅλοι ὅσοι διέρχονται καὶ τὸ φυλάττουν ὁλόκληρον ἔτος χωρὶς νὰ πάθῃ τι. Ἐδῶ μόλις φθάσῃ τις, θὰ σταματήσῃ καὶ ἀφοῦ εἰσέλθῃ εἰς τὸν μικρὸν ναΐσκον τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου καὶ προσκυνήσῃ, θὰ καθίσῃ κατόπιν εἰς μίαν μικρὰν ἁπλωταριὰν, δίπλα εἰς τὸ ἁγίασμα. Ἐκεῖ ὑπάρχει ἓν σιδηροῦν μικρὸ κουτὶ ὅπου οἱ διαβάται εὑρίσκουν πάντοτε ψωμί, τυρί, ἐλαίας κλπ. καὶ τρώγουν. Ὅσοι δὲ ἔχουν ἰδικόν τους καὶ φάγουν, θὰ ἀφίσουν τὸ ὑπόλοιπον εἰς τὸ κουτὶ διὰ νὰ εὕρουν ἄλλοι μὴ ἔχοντες μαζί των τρόφιμα. Ἀφοῦ φάγουν καὶ ξεκουραστοῦν, θὰ πίουν ἀπὸ τὸ διαυγέστα-

Τὸ ἁγίασμα τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου

Ὁ παραπλεύρως ἐκ δεξιῶν ἱστάμενος κ. Ἠλίας Μάρος

πρόεδρος τοῦ Θρησκευτικοῦ Συλλόγου «Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι» Βόλου

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τον ἁγίασμα ὅσον θέλουν. Ὁ σχιστὸς λίθινος σταυρὸς εὑρίσκεται καὶ θὰ εὑρίσκεται πάντοτε εἰς τὴν θέσιν του, ἵνα βλέποντες αὐτὸν οἱ χριστιανοί, δοξάζουν τὸν Θεόν, τὴν Θεοτόκον καὶ τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον.

Ἱππεύσαντες κατόπιν καὶ ἐκκινήσαντες ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Λαύραν τὴν 12ην ἀκριβῶς· κατόπιν πορείας 5 1)2 ὡρῶν.

Ἱερὰ Μονὴ Λαύρας

Τὴν ὥραν ὅπου ἐφθάσαμεν, οἱ πατέρες ἡσύχαζον. Καὶ ἡμεῖς ὡσαύτως ἀφοῦ ἐδώκαμεν τὰ διαμονητήριά μας καὶ εἰσήλθομεν, μᾶς ἐδόθη ἓν καθαρὸν δωμάτιον ἀπὸ τὸν ἀρχοντάρη, πατέρα Ἀλέξανδρον μοναχὸν καὶ ἡσυχάσαμεν.

Μόλις ἐσηκώθημεν, ἐκτύπησεν ὁ ἑσπερινὸς ὅπου μετέβημεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Καθολικοῦ καὶ ἠκούσαμεν αὐτόν.

Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν ἐπεσκέφθημεν τοὺς καλοὺς πατέρας ἤτοι τὸν Προκόπιον προηγούμενον εἰς τὸ Κάθισμά του, τὸν προηγούμενον Γρηγόριον ἱερομ., τὸν ἱερομ. Σάββαν, τὸν Γέροντα Ἀλέξανδρον Ἀρχοντάρη, τὸν μοναχὸν Κουκουζέλην ὑποτακτικὸν τοῦ ἀειμνήστου Ἀθανασίου, τὸν μοναχὸν Μελέτιον, τὸν μοναχὸν Ἀββακοὺμ νοσοκόμον, τὸν μοναχὸν Βαρθολομαῖον, τὸν μοναχὸν Παρθένιον, τὸν μοναχὸν Ἀγαθάγγελον καὶ λοιπούς. Ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω ἐγράφησαν συνδρομηταὶ τῇ βοηθείᾳ τοῦ Γέροντος ἤδη μοναχοῦ Κουκουζέλη.

Τὴν ἑπομένην ἡμέραν 2 Αὐγούστου μετέβημεν εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν ἥτις ἔγινεν εἰς τὸν ναΐσκον τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἐν τῷ πύργῳ διὰ τὴν σημερινὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Στεφάνου.

Μετὰ τὴν λειτουργίαν μᾶς ἐκάλεσαν οἱ σεβάσμιοι προηγούμενοι καὶ ἐπίτροποι εἰς τὸ Γραφεῖον καὶ ἀφοῦ μᾶς προσέφεραν τὰ σχετικά, γλυκό, οὔζο καὶ καφέ, ἐκτοποίησαν ὁμαλῶς τὴν ὑπόθεσίν μας. Ὀφείλομεν εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοὺς πατέρας Γέροντα Ἀμβρόσιον προηγούμενον, Θεοδόσιον μοναχόν, Ἰωακεὶμ ἱερομ. Ἀλέξανδρον καὶ Γρηγόριον α΄. καὶ β΄. γραμματεῖς καὶ Ἀγαθάγγελον δακτυλογράφον νὰ ἐκφράσωμεν τὰς ἀπείρους εὐχαριστίας μας διὰ τὴν ἄκραν περιποίησιν, ἣν μᾶς προσέφεραν καὶ διὰ τὰ καλά τους λόγια ὑπὲρ τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης». Κατόπιν ἐπεσκέφθημεν τὸν Γέροντα Παντελεήμονα βιβλιοφύλακα, ὅστις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἰδρυτοῦ μας, ἀειμνήστου Ἀθανασίου, συμβάλλει τὰ μέγιστα εἰς τὴν πρόοδον τοῦ περιοδικοῦ, ἀποστέλλων εἰς ἡμᾶς ἐκλεκτὰς ἀντιγραφὰς ἐκ τῶν Κωδίκων καὶ πλουτῶν αὐτὸ διὰ πλουσιωτάτης ὕλης. Εἶτα ἴδομεν τὸν ἰατρὸν Γέροντα Παῦλον Παυλίδην μοναχόν, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἐμείναμεν ὀλίγον, καθ' ὅσον ἦτο ἀπησχολημένος μέ τινας ἐπισκέπτας φίλους του.

Ἀκολούθως ἐκλήθημεν εἰς τὴν Τράπεζαν καὶ ἀφοῦ ἐφάγομεν καὶ ἀπεχαιρετήσαμεν τοὺς πατέρας, ἀνεχωρήσαμεν τὴν 11 1)4 διὰ τὴν Ρουμανικὴν Σκήτην τοῦ Τιμίου Προδρόμου μὲ ζῶα, τὰ ὁποῖα ἡτοίμασεν ὁ πατὴρ Παρθένιος ὁ Σταυλάρχης.

Ρουμανικὴ Σκήτη

Μετὰ μίαν ὥραν, ἤτοι τὴν 12 1)4 ἐφθάσαμεν ἐκεῖ καὶ εὕρομεν τοὺς πατέρες ἡσυχάζοντας. Ἀνήλθομεν δὲ εἰς τὸ ἀρχοντάρῃκι καὶ ἐκαθίσαμεν ἕως ὅτου μᾶς ἀντελήφθη ὁ ἀρχοντάρης, πατὴρ Ματθίας μοναχὸς καὶ μᾶς ἐκέρασε. Ἕως ὅτου ὅμως ἐξυπνήσουν οἱ μοναχοί, ἐπεσκέφθημεν μερικὰ ἡσυχαστήρια πλησίον τῆς μονῆς πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἐπεσκέφθημεν οὕτω τὸν ἱερομ. Βαρλαὰμ εἰς τὸ ἡσυχ. Βαρλαὰμ καὶ Ἰωάσαφ, τὸν Ἀγαθόδωρον εἰς τὸ τῶν τριῶν Παίδων, τὸν πατέρα Νεκτάριον εἰς τὸ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ, ὅστις καὶ ἐνεγράφη συνδρομητὴς καὶ ἄλλα τινά. Εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν καὶ εἰς λίαν ἀπότομον μέρος εὑρίσκεται τὸ σπήλαιον ὅπου ἠσκήτευσεν ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Ἀθωνίτης καὶ εἰς τὸ ὁποῖον κατέρχεταί τις μὲ 250 σκαλοπάτια πολὺ ἐπίφοβα, εἰς τὸ σπήλαιον αὐτὸ δὲν ηὐτυχήσαμεν νὰ εἰσέλθωμεν μὴ ἔχοντες τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ κάμωμεν τοῦτο εἰς μέλλουσαν ἐπίσκεψίν μας ἐν ἁγίῳ Ὄρει.

Κατόπιν τούτων ἐπεστρέψαμεν εἰς τὴν Σκήτην Προδρόμου, ὅπου ἐπήραμεν καφέ. Εἶτα ἤνοιξεν ὁ ναὸς καὶ ἠσπάσθημεν τὰς ἁγίας εἰκόνας καθὼς καὶ τὴν θαυμα-

τουργὸν «Προδρομίτισσαν» τὴν ἀχειροποίητον. Μετὰ ταῦτα ἡτοιμάσθημεν δι' ἀναχώρησιν διὰ τὸ κελλίον τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου, εἰς τὸν Πατέρα Βενιαμίν. Ἐπειδὴ τοῦτο δὲν ἦτο πολὺ μακράν, ἐζητήσαμεν μόνον ἕνα ζῶον διὰ τὰ πράγματά μας, τὸ ὁποῖον εὐχαρίστως μᾶς ἐδόθη, καθὼς καὶ εἷς μοναχὸς διὰ συνοδείαν. Τοὺς εὐχαριστήσαμεν καὶ ἐφύγαμεν.

Καθ' ὁδὸν διήλθομεν ἀπὸ τὴν θέσιν Χαΐρ, ὅπου ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης ἔβοσκε τοὺς τράγους τῆς μονῆς Λαύρας, οἱ ὁποῖοι τόσον ηὐχαριστοῦντο νὰ τὸν ἀκούουν ψάλλοντα, ὥστε διέκοπτον καὶ αὐτὴν τὴν βοσκήν των.

(Ἀκολουθεῖ)

ΟΥΤΟΙ ΕΝ ΑΡΜΑΣΙ
ΚΑΙ ΟΥΤΟΙ ΕΝ ΠΛΕΙΟΣΙΝ ΙΠΠΟΙΣ
ΑΛΛ' ΗΜΕΙΣ ΛΑΟΣ ΣΟΥ ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΩ ΣΩ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΘΑ ΝΥΝ

Μεγάλη ἡ τῆς πίστεως ἐπικουρία εἰς πᾶσαν ἀνθρωπίνην ἐπιχείρησιν καὶ δὴ εἰς τὰς ἀδιεξόδους καὶ δεινὰς τοῦ βίου περιστάσεις. Ὁ χριστιανὸς καὶ ὡς ἄτομον καὶ ὡς μέλος ἔθνους ἔχων ἀπόλυτον ἐπὶ τὴν θείαν ἀντίληψιν ἐμπιστοσύνην, οὐ μόνον ἐκτελεῖ τὸν ἑαυτοῦ προορισμόν, ἀλλὰ καὶ δοξάζει τὸ ἔθνος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι εὐαρεστῶν εἰς τὸν Κύριον ἐπὶ τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντός του πρὸς τοὺς ἀδελφούς του καὶ τὴν ὁλότητα καὶ καταστέλλων τὰς ὁρμὰς τῶν σαρκικῶν ἐπάρσεων, ἐξαίρεται εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ Θεάνθρωπος ἐκορύφωσε διὰ τῆς ἀγογγύστου ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ θυσίας ἐξ οἴκτου κινούμενος πρὸς τὸ ἐγκαταλελειμμένον πρόβατον.

Ἀλλ' οἱ καπνοὶ τῆς ἐγωπαθοῦς ἀντιλήψεως, τόσον εἰς τὰ ἄτομα, ὅσον καὶ εἰς τὰ ἔθνη ἀπομακρύνουσιν ἀπὸ τὴν πηγὴν τῆς μόνης ἀστειρεύτου ἀληθείας, καὶ ἄγουσιν εἰς τὸν κρημνὸν τῆς ἀπωλείας, ὅπου πλέον συντελεῖται ἡ ἐξαφάνισις αὐτῶν ἀπὸ τῆς μνήμης τῶν ἀνθρώπων· διότι ὅσοι δὲν ἔχουν τὸν Κύριον καταφυγὴν καὶ ἰσχὺν καὶ στερέωμα, ἐξολοθρεύονται κατὰ τὸ γραφικὸν ἐκεῖνο ῥητὸν «οἱ μακρύνοντες ἀπὸ σοῦ ἀπολοῦνται». Αἱ ἀνθρωπιστικαὶ ὅμως σκέψεις, αἵτινες ὑπαγορευόμεναι μόνον ἀπὸ τὸν Εὐαγγελικὸν νόμον, ἐμβάλλουσι χαλινὸν εἰς τὰς βλέψεις καὶ τὰς ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ ἀποτρέπουσιν ἀπὸ τοῦ ὀλέθρου, πόρρω ἀπέχουσι ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι τὸ μέλημα καὶ τὸ ἐντρύφημα πολλῶν κατ' ὄνομα πεπολιτισμένων λαῶν ἐχόντων μόρφωσιν εὐσεβείας, ἀλλὰ τὴν δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένων· καὶ παριστάμεθα μάρ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τυρες τοῦ ἀπαισίου ἐκείνου θεάματος, τοῦ σήμερον λυμαινομένου μεγάλην μερίδα τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου πολέμου, πολέμου ὅστις ἂν μή τι ἄλλο, ἐμφαίνει τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Κυρίου ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ κατὰ τῶν ἀπειθούντων πρὸς τὸ θεῖον θέλημά του καὶ φανταζομένων ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτελέσῃ ἡ ὠμὴ καὶ τυφλὴ βία νόμον δι' ὅλα τὰ ἔθνη.

Ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀνάπτυξις τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, αἱ ὁποῖαι ἀνήγαγον εἰς δόγμα τὴν ἀνθρωπίνην ἰσχὺν καὶ ἐπολλαπλασίασαν τὰς ἀνέσεις τῆς ζωῆς, ἐνέπνευσεν εἰς λαοὺς ὡς μόνην δύναμιν καὶ ἐπικράτησιν, ἐπισείοντας τὴν ὑλικὴν βίαν, ὅτι αὐτοὶ τρόπον τινὰ ἀποτελοῦσι φυλὰς ὑπερανθρώπους εἰς τὰς ὁποίας ἀναγκαῖον ἐπακολούθημα κατὰ τὰ πολιτειακὰ κατασκευάσματά των εἶνε, οὐ μόνον νὰ παραχωρήσωσιν οἱ μὴ διαθέτοντες ἀνάλογον πρὸς αὐτοὺς τεχνικὸν καὶ ὑλικὸν ὁπλισμὸν τὴν θέσιν ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπαχθῶσιν ὑπὸ δουλείαν τοιαύτην. οἵαν οὐδέποτε μέχρι τοῦδε εἶδεν ὁ κόσμος ἀπὸ τῆς καταβολῆς αὐτοῦ. Διότι ἂν πολλάκις βάρβαροι ἐπέδραμον ἐναντίον τῆς Εὐρώπης, ἐκβραζόμενοι ἀπὸ τὰς στέππας τῆς Ἀσίας καὶ ὡς κύματα ἀφρίζοντα ἐπὶ τοὺς δυστυχεῖς τῆς ἠπείρου ταύτης λαούς, οἱ λαοὶ οὗτοι διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τῆς ὑπεροχῆς τοῦ πολιτισμοῦ των κατώρθωνον σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου νὰ ἐπιβάλλωσι τὴν ἀνωτέραν ἀνθρωπιστικήν των εἰς αὐτοὺς μόρφωσιν καὶ νὰ τοὺς ἀφομοιώνουν προσθέτοντες νέους χυμοὺς εἰς τὸ γηράσκον ἐκ τῆς μακροχρονιότητος δένδρον τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἀλλὰ σήμερον βάρβαροι, καὶ κατ' ἐπίφασιν πεπολιτισμένοι λαοί, συνέλαβον ἐν τῇ διανοίᾳ των τὸ σατανικὸν σχέδιον νὰ ὑποδουλώσουν τὰ ἔθνη τῆς ἠπείρου ταύτης παρὰ πᾶσαν περιφρόνησιν πρὸς τὸ Δίκαιον καὶ τὸν Νόμον, ὃν αὐτὸς ὁ Κύριος ἔθετο διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ἀτελεύτητον ἐν οὐρανοῖς μακαριότητα (ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε). Καὶ ἠκούσθησαν ἀπὸ τοῦ στόματος τῶν ἐπισήμων ἡγετῶν τῶν λαῶν αὐτῶν βλάσφημοι φράσεις ἐναντίον τοῦ ἁγίου ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ θεωρίαι ἄντικρυς ἀντικείμεναι πρὸς τὸ αἰώνιον Κράτος καὶ τὴν ἀδέκαστον δικαιοσύνην του, διότι ἐστήριζον τὴν δύναμίν των εἰς τὴν βίαν ἐπὶ τῶν ἄλλων λαῶν καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ δικαίου, εἰς θεωρίας φυλετικῆς καταδυναστεύσεως τοῦ γείτονος, ἐρειδομένας μόνον ἐπὶ τῆς ὑλικῆς ἰσχύος καὶ τῆς μηχανικῆς ἐπιδόσεως, ἥτις ἐφαντάσθη τὴν χριστιανικὴν Εὐρώπην ὡς ἀγέλην κτηνῶν, διατεθειμένην νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὰ νεύματά των.

Ἀλλ' ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτούς. Καὶ ἰδοὺ ὅτι διαφαίνεται ἡ ἀνατολὴ ἀπὸ τοῦ βάθους τῆς παραδόσεως τῆς χριστιανικῆς καὶ ἑλληνικῆς, τὴν ὁποίαν ταύτην τὴν στιγμὴν διὰ τοῦ αἵματός του συνεχίζει εἰς τὰς ἀξένους καὶ δυσχειμέρους τῆς Ἀλβανίας δειράδας ὁ ἑλληνικὸς στρατός, ἐμψυχούμενος ὑπὸ τῆς κραταιᾶς του Ὑψίστου δεξιᾶς καὶ προπορευόμενος ὅπως πάντοτε κατὰ τὴν μακρὰν τοῦ πολιτισμοῦ του σταδιοδρομίαν διὰ νὰ διδάξῃ τοὺς πεπολιτισμένους Οὔννους, οἵτινες ἔρριψαν βέβηλον ὄμμα καὶ εἰς τὴν πάτριον κληρονομίαν του, ὅτι τὰ στήθη τῶν ἑλλήνων, εἰς τὰ ὁποῖα καίει ἀκοίμητος ἡ φλὸξ τῆς ἐλευθερίας, εἶναι τὰ τείχη εἰς τὰ

ὁποῖα θὰ συντριβῇ ἡ ἐπιβουλὴ τῶν γελοίων λεγεωναρίων τῆς Ρώμης, τῶν ἱκανῶν μὲν νὰ κοσμήσωσι θριάμβους ὀπερεττικῶν παραστάσεων, ψοφοδεῶν δὲ ἄλλως καὶ ὠκυπόδων λαγωῶν, ὅταν ἀντικρύσουν τὸ σθένος μιᾶς φυλῆς, ἥτις γνωρίζει νὰ μάχεται καὶ νὰ προασπίζῃ τὸν πολιτισμόν, ὅστις ἐξέθρεψεν ὁλόκληρον τὴν οἰκουμένην εἰς τὰ ζείδωρα νάματά του. Ἐκεῖ ἐπάνω ἐν τῷ μέσῳ τῶν σφοδρῶν χιονοθυελλῶν, καὶ κατακλυσμῶν ἡ ἑλληνικὴ λόγχη πρὸ τῶν ἐκθάμβων ὀμμάτων τῶν φιλελευθέρων λαῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἀναστομώνει τὴν ἑλληνικὴν ψυχήν, ἀνακαινίζουσαν τὴν Ἑλληνικὴν δόξαν μὲ λαμπροτέρους ἢ κατὰ τὸ παρελθὸν ἄθλους καὶ ὑπενθυμίζουσαν εἰς τὸν θεατρικὸν σκηνοθέτην τῆς φασιστικῆς κωμωδίας ὅτι δὲν λησμονεῖ τὴν βεβήλωσιν τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ὁσίων της, καὶ τὴν σημερινὴν καὶ τὴν παλαιοτέραν, καθ' ἣν καθυβρίσθη ὑπὸ τῶν μισοχρίστων κονδοτιέρων τῆς ληστρικῆς Ἰταλίας τὸ τίμιον Αἷμα καὶ Σῶμα τοῦ Σωτῆρος, ὑπὸ τοὺς θόλους τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Ι. Ν. Σ.

ΣΑΒΒΑ ΜΟΝΑΧΟΥ ΦΙΛΟΘΕΪΤΟΥ

ΜΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΠΕΡΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Γ'. Τίνες οἱ διαπρέψαντες ἐν τῇ ἑλληνικῇ ποιήσει, μετὰ τὴν Εὐαγγελικὴν χάριν

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 65)

Μετὰ τὴν διάδοσιν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ὅτε ἡ κοινὴ Μήτηρ ἡμῶν Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία συνέστη καὶ ἐφωπλοῦτο ὁ θρίαμβος αὐτῆς ἐν διαφόροις τόποις καὶ πόλεσι, τότε ὡς καὶ παρ' Ἰουδαίοις, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς Χριστιανοῖς ἐφάνη καλόν, ὅπως τὰ μεγαλεῖα καὶ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ ἀπαγγέλωνται ψαλτῶς καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διὰ τῆς μουσικῆς. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐδοξολόγουν τὸν Θεὸν διὰ τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαβίδ, ἔπειτα ἐμελοποίησαν τὸν Χερουβικὸν ὕμνον, τὸ Κοινωνικόν, τὸ «ἅγιος ἅγιος,» τὸ «Σὲ ὑμνοῦμεν» τὸ «τὴν σὴν γὰρ μήτραν», τὸ «Σιγησάτω πᾶσα σάρξ» καὶ τοὺς λοιποὺς ὕμνους τῆς θείας λειτουργίας· ἀργότερον δὲ μετεχειρίσθησαν τὴν μουσικὴν ἐν τῷ Ἑσπερινῷ, Μεσονυκτικῷ καὶ Ὀρθρῳ.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ὅμως, καθ' ἣν ἤκμασαν αἱ δύο μελίῤῥυτοι μουσικαὶ ἀηδόνες, αἱ πνευματοκίνητοι λύραι τοῦ Πνεύματος, Ἰωάννης, λέγω, ὁ Δαμασκηνὸς καὶ Κοσμᾶς ὁ Ποιητὴς καὶ συμμαθητὴς αὐτοῦ, οἱ ἕξοχοι οὗτοι νόες, ἰδόντες τὴν ἀνάγκην τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ, ζήλῳ θείῳ κινούμενοι, ἐπενόησαν τὸν τρόπον τοῦ γράφειν τὰ μέλη τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων διά τινων συμβολικῶν χαρακτήρων. Διὰ τούτων ἔγραψε καὶ ἐμελοποίησεν ὁ αὐτὸς Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς εἰς ὀκτὼ ἤχους τὰ ἀναστάσιμα τῆς ὀκτωήχου· ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν γραφὴν τῶν λέξεων, αὐτὸς εἶναι ὁ συντάκτης τῶν ἐν τοῖς ὀκτὼ ἤχοις Ἀναστασίμων Κανόνων καὶ τροπαρί-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ων. Ἐν πρώτοις δὲ ἐτόνισεν ἐν μουσικοῖς χαρακτῆρσιν εἰς ἦχον πλ. β΄. τὸν Χερουβικὸν ὕμνον, τὸν Κοινωνικόν, τὸ «Νῦν αἱ Δυνάμεις» καὶ τὸ «Προστασία»· εἰς πρῶτον δὲ ἦχον τὸ «Γεύσασθε» καὶ τὰ Ἀνοιξαντάρια εἰς πλ. δ΄.

Οὗτος λοιπὸν κατὰ τὴν γνώμην πολλῶν εἶναι ὁ ἀρχαιότερος διδάσκαλος καὶ πρῶτος μελουργὸς τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς, ὁ ὁποῖος πρῶτος ἐπενόησε τοὺς χαρακτῆρας, διὰ τῶν ὁποίων γράφονται τὰ μέλη τῆς ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς. (*)

Οὗτος λοιπὸν ὁ Ἰωάννης, ἐκ Δαμασκοῦ τῆς Συρίας καταγόμενος, ὁ καλούμενος Μανσούρ, ἐστόλισε καὶ ἐκλέϊσε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ διὰ τῶν μελιῤῥύτων ᾀσμάτων καὶ ποιημάτων αὐτοῦ, ἅτινα ἀναγινωσκόμενα καὶ ψαλλόμενα ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν, θαυμάζονται διὰ τὰ ὑψηλὰ καὶ θεολογικὰ αὐτῶν νοήματα. Ἐκτὸς τῶν Ἀναστασίμων κανόνων ἐποίησε καὶ πολλοὺς ἄλλους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰς Δεσποτικὰς καὶ Θεομητορικὰς ἑορτάς. Πάντες οἱ ἰαμβικοὶ κανόνες τῶν Δεσποτικῶν ἑορτῶν, εἰσὶ ποιήματα τοῦ αὐτοῦ. Εὐκόλως δὲ δύναται νὰ κατανοήσῃ τις τὴν ἐμβριθῆ ὑψίνοιαν τοῦ ἀνδρὸς, ἀναγινώσκων τὰ θεόπνευστα ποιήματα αὐτοῦ· Ἐκτὸς δὲ τῶν θεοπνεύστων συγγραμμάτων καὶ ποιημάτων αὐτοῦ καὶ ὅσα ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, ἐμελούργησε καὶ ἄλλα πολλὰ μέλη ἐκκλησιαστικὰ εἰς ὅλους τοὺς ἤχους, ἐν μουσικοῖς χαρακτῆρσι. Κυριώτερα δὲ μελουργήματα αὐτοῦ εἶναι τὰ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν, ἀργὰ Κεκραγάρια, τονισμένα μελῳδικώτατα εἰς ὅλους τοὺς ἤχους, ἅτινα μόνον ἐν ταῖς παννηγύρεσι καὶ παννυχίσι τῶν ἱερῶν μονῶν τοῦ ἁγίου Ὄρους ψάλλονται. Αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ ἱερὰ ᾄσματα ἐμελοποίησεν ὁ ἀείμνηστος οὗτος ἀνήρ, διὸ καὶ χρυσορρόας ποταμὸς προσηγορεύθη. (*)

(*) Τινὲς ἀναβιβάζουσι τὴν μέθοδον καὶ τοὺς χαρακτῆρας τῆς ἐκκλ. Μουσικῆς μέχρι τῆς ἐποχῆς Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου Βασιλέως Αἰγύπτου 285 ἔτη π. Χ. Διότι λέγουσιν ὅτι Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς εὑρὼν τοὺς ἤχους συγκεχυμένους καὶ διακεχωρισμένους, προστάξας τοὺς σοφοὺς τῶν Ἑβραίων ἄνδρας, μετεγλώττισε τὴν Ἑβραϊκὴν γραφὴν εἰς τὴν Ἑλληνικήν, καὶ συντάξαντες οὗτοι πάντα τὰ μέλη τῶν ἤχων ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν βιβλίον, καλούμενον Μουσικόν, ἐξ οὗ τῆς πσπαδικῆς ἅπασα ἡ τέχνη ἐγνωρίσθη, καὶ τὸ ὁποῖον (βιβλίον) σὺν ἄλλοις πολλοῖς ὑπὸ τῶν ἀθέων βαρβάρων ἐνεπρήσθη.

(*) Μὴ ἔχοντες λοιπὸν τούτους (τοὺς χαρακτῆρας) νὰ ὑμνοῦν οἱ ἄνθρωποι τὸν Θεόν, ἐξέκλινον εἰς αὐλοὺς καὶ κιθάρας καὶ μετὰ τούτων τῶν θεοστυγῶν ὀργάνων εἰσήρχοντο εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ πάλιν ἀπήρχοντο εἰς τὰ θέατρα, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν εἰς πᾶσαν ἀσεβῆ καὶ μισόθεον πρᾶξιν. Πᾶς ὁ λαὸς διὰ τῶν ὀργάνων ἐκείνων θελγόμενος ἀνεπαύετο, ἕως οὗ ὁ ἐλεήσας τὸ πλάσμα αὐτοῦ Θεός, τούτους τοὺς τρεῖς φωστῆρας τῇ οἰκουμένῃ διήγειρεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τὸν ἐν ἁγίοις μέγιστον Κοσμᾶν τὸν ποιητὴν καὶ τὸν ἐκείνου ὑπέρλαμπρον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνὸν καὶ πρὸ τούτων τὸν μέγιστον ἀρχιεράρχην Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, οἵτινες θεοπνεύστῳ βουλήματι κινηθέντες, ταύτην τὴν τέχνην ἐνε-

Σύγχρονος συμμαθητὴς καὶ ἴσος τῇ ἱκανότητι τοῦ γράφειν καὶ μελοποιεῖν ὑπῆρξε καὶ ὁ ἐν λόγῳ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ ποιητὴς καὶ ἐπίσκοπος Μαϊουμᾶ. Οὗτος ἐποίησε πολλοὺς κανόνας καὶ ἰδιόμελα τῶν Δεσποτικῶν καὶ Θεομητορικῶν ἑορτῶν, συνεργαζόμενος τῷ Ἰωάννῃ Δαμασκηνῷ, καὶ συμπαραβάλλων τὰ ποιήματα αὐτοῦ μετὰ τῶν ποιημάτων τοῦ Ἰωάννου. Μετὰ περιεργείας δὲ παρατηρῶν ὁ ἀναγνώστης εἰς τὸν βίον αὐτῶν, πείθεται ὅτι, οἱ δύο οὗτοι ὑψιτενεῖς ἀετοί, οἱ εἰς ὑψηλὰς θεωρίας μελοποιοῦντες τείνοντες, ὁμοῦ συνέγραφον καὶ ἐμελοποίουν ᾄσματα βαθείας καὶ ὑψηλῆς ἐννοίας, ἀναφερόμενα εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, εἰς τὴν Παναγίαν Τριάδα, καὶ εἰς τὴν Θεοτόκον· καὶ τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν κατωτέρω. Διότι ἐνῷ ἦσαν ποιηταὶ καὶ οἱ δύο, καὶ ἐνῷ συνειργάζοντο, προσεπάθουν ὅπως εἰς ὅλας τὰς Δεσποτικὰς ἑορτὰς ποιῶσιν ἀμφότεροι ποιήματα. Διὰ τοῦτο βλέπομεν διπλοῦς κανόνας εἰς αὐτάς. Εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων λ.χ. ἔχουσι δύο κανόνας· ὁ πρῶτος τοῦ Κοσμᾶ «Χριστὸς γεννᾶται» καὶ ὁ δεύτερος τοῦ Ἰωάννου ἰαμβικὸς «Ἔσωσε λαόν»· ἐπίσης εἰς τὰ Φῶτα καὶ εἰς τὴν Πεντηκοστήν. Μόνον εἰς τὴν ζωηφόρον Ἀνάστασιν παρέδωκαν τῇ ἐκκλησίᾳ μόνον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τὸν κανόνα εἰς ἦχον πρῶτον, διὰ τὸν ἑξῆς λόγον. Ὅτε ἀπεφάσισαν ἀμφότεροι νὰ συνθέσουν κανόνας εἰς τὴν χαρμόσυνον ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως, διεχωρίσθησαν ἕκαστος εἰς ἕτερον οἶκον, ὅπως ἐμπνευσθῶσιν ἄνωθεν τὰ ἁρμόδια. Τότε ὁ μὲν Κοσμᾶς συνέταξε κανόνα εἰς ἦχον δεύτερον ἐπάνω εἰς τὸν εἱρμὸν «Δεῦτε λαοί», ὁ δὲ Ἰωάννης εἰς ἦχον α΄. τὸν συνήθη (*) κανόνα τό, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» ποιήσας εἱρμοὺς νέους εἰς ὅλας τὰς ᾠδάς. Ἔπειτα ἀντιπαρέβαλον αὐτοὺς δοκιμάζοντες καὶ συγκρίνοντες τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν ποίησιν ἑκάστου. Καὶ πρῶτον μὲν ἔψαλεν ὁ Κοσμᾶς τὸν ἰδικόν του εἰς ἦχον β΄ ἐπάνω εἰς τό, «Δεῦτε λαοὶ» εἶτα καὶ ὁ Ἰωάννης. Πρὶν δὲ τελειώσῃ ψάλλων ὅλον τὸν κανόνα, ὅτε ἔψαλλε τὸ τελευταῖον τροπάριον τῆς α΄ ᾠδῆς «Οὐρανοὶ μὲν ἐπαξίως εὐφραινέσθωσαν, γῆ δὲ ἀγαλλιάσθω, ἑορταζέτω δὲ κόσμος, ὁρατός τε ἅπας καὶ ἀόρατος· Χριστὸς γὰρ ἐγήγερται εὐφροσύνη αἰώνιος», τότε χωρὶς φθόνου καὶ ἀντιζηλίας ἔρρευσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν δάκρυα χαρᾶς, καὶ ἕξαλλος ἀπὸ τὴν χαράν του καὶ πλήρης θαυμασμοῦ πρὸς τὸν Ἰωάννην διὰ τὴν ἐπιτυχίαν του ὁ θεῖος Κοσμᾶς, εἶπε· σύ, ὦ ἀδελφὲ Ἰω-

καίνισαν καὶ ἐνήρμοσαν, καὶ τοῖς ἀνθρώποις λεπτομερῶς καὶ ἐντέχνως ἡρμήνευσαν.

(*) Ὁ Μακάριος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, θέλων νὰ διασώσῃ καὶ παραδώσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ (ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν τὴν ὁποίαν καὶ ὅλοι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς διὰ τῶν ἱερῶν συγγραμμάτων των διέσωσαν) τὴν θαυμασίαν ὁμηρικὴν ποίησιν (ὁ ἀναγινώσκων νοείτω), δὲν παρέλειψε νὰ χρησιμοποιήσῃ ταύτην (τὴν ποίησιν) καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἰς κοινὴν λατρείαν διὰ τῶν ἰαμβικῶν μέτρων ἔνθα θαυμάζει ὁ εἰδήμων ἀναγνώστης καὶ ψάλτης τὴν ἐμβριθῆ ὑψίνοιαν τοῦ ἀνδρός.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

άννη, μὲ ἓν τροπάριον ἥνωσας τὸν Οὐρανόν, τὴν γῆν, τὰ ὁρατὰ καὶ ἀόρατα· συγχρόνως δὲ ἤρμισε τὸ ἰδικόν του σύγγραμμα νὰ τὸ σχίσῃ θεωρῶν τοῦτο ἄχρηστον ἀπέναντι τοῦ Ἰωάννου. Ἀλλ' οὗτος δὲν τὸν ἄφησε λέγων, ὅτι θείας ἐμπνεύσεως ἔργα εἶναι ἀμφότερα· καὶ ὄχι ὅτι ἦτο ἄξιον ἀπορρίψεως τὸ ἰδικόν του, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο συντεθειμένον εἰς δεύτερον ἦχον, ὁ ὁποῖος ἔχει θ ιβερὸν καὶ θρηνῶδες ὕφος, ἀπάδον πρὸς τὸ χαρμόσυνον τῆς ἡμέρας, διὰ τοῦτο ἐπροτιμήθη νὰ εἰσ ιχθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸ τοῦ Ἰωάννου. Ὁ θεῖος Κοσμᾶς ὡς ἔχων σοβαρὸν ὕφος ἐν τῇ ποιήσει, ἐμελοποίησε ὅλα τὰ τριῴδια τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, εἰς δὲ τὴν Μεγάλην Πέμπτην καὶ Μέγα Σάββατον ὁλόκληρον κανόνα, κατανυκτικώτατα πάντα καὶ ὑψηλῆς ἐννοίας γέμοντα. Ἐν τῷ κανόνι τῆς Μεγάλης Πέμπτης τονίζει μετὰ τοσαύτης σαφηνείας τὴν ἄκραν ταπείνωσιν τοῦ θεανθρώπου Ἰησοῦ, ἐν τῇ νίψει τῶν ποδῶν τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Ἐποίησε δὲ καὶ εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ τιμίου Σταυροῦ ὁλόκληρον κανόνα, μετὰ διπλῶν εἱρμῶν καὶ τροπαρίων ἐν τῇ ἐννάτῃ ᾠδῇ.(*) Αὗται λοιπὸν αἱ καλλικέλαδοι Μοῦσαι τοῦ πνεύματος ἐκλείσαν καὶ ἐκόσμησαν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ διὰ τῶν ἱερῶν ᾀσμάτων καὶ ποιημάτων αὐτῶν, καὶ παρέδωκαν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τὸν σκοπὸν καὶ τὸν τρόπον τοῦ ψάλλειν τὴν ἱερὰν ἀκολουθίαν ἐν τῇ λατρείᾳ τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου τρισυποστάτου Θεοῦ, ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ὀρθοδόξῳ ἁγίᾳ Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἤκμασαν δὲ οὗτοι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 8ου αἰῶνος ἤτοι τῷ 728 ἔτει μ.Χ. Ἡ δὲ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ Σύλλογοι (δυστυχῶς δὲν ὑπάρχουσι τοιοῦτοι σήμερον), ὀφείλουσιν εὐγνωμοσύνην καὶ θεῖον σεβασμὸν πρὸς τοὺς θείους τούτους πατέρας, εἰς δὲ τὰς αἰθούσας τῶν ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν ἐκπαιδευτηρίων, πρέπει νὰ γραφῶσι τὰ ὀνόματά των χρυσοῖς γράμμασι, διότι οὗτοι εἶναι οἱ πρῶτοι αἴτιοι διὰ τῶν ὁποίων ἐσώθη τὸ πάτριον τοῦτο κληροδότημα, ἡ ἐκκλησιαστικὴ Μουσική, ἡ ὁποία φεῦ! σήμερον διατρέχει τὸν ἔσχατον κίνδυνον, πολεμουμένη ἀπὸ ἡμᾶς αὐτοὺς τοὺς κληρονόμους, πρὸς γενικὴν ἐξαφάνισιν.

Μέγας ἐν τῇ ποιήσει ἐστάθη καὶ ὁ ἅγιος Ἀνδρέας Κρήτης. Καὶ οὗτος κατήγετο ἐκ Δαμασκοῦ τῆς Συρίας· ἐχρημάτισε δὲ κληρικὸς καὶ γραμματεὺς Θεοδώρου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων, ἐξ οὗ καὶ Ἱεροσολυμίτης ἐπονομάζεται. Παρέστη εἰς τὴν οἰκουμενικὴν γ.΄ Σύνοδον τὴν συνελθοῦσαν ἐν Κων)πόλει τὸ β΄, ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου ἐν ἔτει 680· ἐγένετο διάκονος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, εἶτα δὲ καὶ ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης. Ἐποίησε πολλὰ ἱερὰ συγγράμματα καὶ ᾄσματα κοσμοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν ἐπισημότερον δὲ τῶν ποιημάτων του εἶναι ὁ Μέγας Κανών, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη μέγας ὄχι μόνον διὰ τῶν τροπαρίων τὴν ποσότητα ἀπέναντι τῶν λοιπῶν κανόνων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τροπολογικῶν ἐννοιῶν καὶ ἐνθυμημάτων. (*)

(*) Διὰ τοὺς μὴ εἰδότας τί ἐστι κανών, διασαφηνίζομεν. Κανών ἐστι σύνολον τροπαρίων τῶν ἐννέα ᾠδῶν ἀναλογουμένων τῇ ἀκροστιχίδι τοῦ Κανόνος.

Οὗτος λοιπὸν ὁ θεῖος πατήρ, ἐρανισάμενος ἐκ πάσης τῆς Ἁγίας Γραφῆς Παλαιᾶς τε καὶ Καινῆς τὰ καταλληλότερα χωρία, καὶ εἰς ἓν μέλος ἁρμονικὸν καὶ κατανυκτικὸν ἁρμοσάμενος, κατήρτισε τὸν Μέγαν τοῦτον Κανόνα, δι' οὗ προτρέπει πᾶσαν ψυχὴν ἁμαρτωλὴν πρὸς μετάνοιαν. Ἤκμασε δὲ τῷ 680—723 ἔτει.

Ἕτεροι σπουδαῖοι Ποιηταὶ τοῦ αὐτοῦ αἰῶνος ἐστάθησαν, Θεόδωρος ὁ Στουδίτης καὶ Ἰωσὴφ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Οὗτοι ὁμοῦ ἐποίησαν ὅλους τοὺς κατανυκτικοὺς κανόνας τοῦ Τριῳδίου. Ἤκμασαν δὲ οὗτοι τῷ 780—826 ἔτει.

Θεόδωρος ὁ Γραπτὸς καὶ Θεοφάνης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Ἀμφότεροι ἐποίησαν πολλοὺς κανόνας καὶ ᾄσματα κοσμοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐπωνομάσθησαν δὲ γραπτοί, διότι Θεόφιλος ὁ ἔσχατος τῶν εἰκονομάχων βασιλέων, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἐξορίσῃ αὐτούς, ἐνέγραψεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῶν διὰ πεπυρωμένου σιδήρου 12 στίχους ἰαμβικούς. Ἀπέθανε δὲ ὁ μὲν Θεόδωρος ἐν τῇ ἐξορίᾳ ὁ δὲ Θεοφάνης ἐπέζησε, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοφίλου, ἐψηφίσθη Νικαίας ἐπίσκοπος.

Περίφημοι ἐκκλησιαστικοὶ Ποιηταὶ ἀνεδείχθησαν Θεοφάνης ὁ Ποιητὴς καὶ Ἰωσὴφ ὁ ὑμνογράφος· καὶ ὁ μὲν Θεοφάνης ἐποίησε πολλοὺς κανόνας ἁγίων, οἵτινες φέρουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ (Θεοφάνους), ὁ δὲ Ἰωσὴφ ἐποίησε περισσοτέρους κανόνας. Διότι οἱ ᾀσματικοὶ κανόνες τῶν Μηναίων, πλὴν ὀλίγων τινῶν, οἱ λοιποὶ πάντες τοῦ Ἰωσὴφ τούτου εἰσὶ ποιήματα, συμπληροῦντες εἰς τὴν ἐννάτην ᾠδὴν τὴν ἀκροστιχίδα μὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ (Ἰωσήφ). Προσέτι δὲ ἐξεπόνησε καὶ πᾶσαν σχεδὸν τὴν ἱερὰν βίβλον τὴν καλουμένην παρακλητικήν. Τὰ κατανυκτικώτατα τροπάρια τὰ ἐν αὐτῇ εὑρισκόμενα, ἀναγινωσκόμενα καὶ ψαλλόμενα κατὰ τὰς καθημερινὰς τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, κατανύγουσι καὶ παρηγοροῦσι τὰς ψυχὰς τῶν ἁμαρτωλῶν ἀναγνωστῶν. (*)

Διὰ τοῦτο ὁ Ἰωσὴφ οὗτος κατ' ἐξαίρεσιν ἐπωνομάσθη ὑμνογράφος. Ἐκοιμήθη δὲ ἐν Κυρίῳ τῷ 883 ἔτει. Λέγουσι δὲ περὶ τοῦ Ἰωσὴφ τούτου ὅτι, ὅτε πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, συνέβη θαῦμά τι χαρμόσυνον· Ὅτε δηλαδὴ ἐξῆλθε τὸ πνεῦμά του ἐκ τοῦ σώματος, ἠκούσθησαν μελῳδικώταται ψαλμῳδίαι Ἀγγέλων ἀοράτως ψαλλόντων τὴν ἔξοδον αὐτοῦ. Μετὰ ταῦτα δὲ πάντες οἱ ἅγιοι ἐκεῖνοι, εἰς οὓς εἶχε μελοποιήσει ὁ Ἰωσὴφ ζῶν ἔτι ἐγκωμιαστικὰς ἀκολουθίας, κανόνας κ.λ.π., προϋπήντουν τὴν ἁγίαν ψυχήν του καὶ εὐχαρίστουν αὐτὴν διὰ τὰ ἐγκώμια. Ταῦτα δὲ ἔγειναν γνωστὰ ἔκ τινος ὁσίου, ὅστις ἔβλεπε τὴν τοιαύτην ὀπτασίαν κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην.

Ἕξοχος Ποιητὴς τῶν Κοντακίων

(*) Ὁ Σουΐδας μαρτυρεῖ περὶ τούτων τὰ ἑξῆς. «Οἱ γοῦν ᾀσματικοὶ κανόνες Ἰωάννου τε καὶ Κοσμᾶ, σύγκρισιν οὐκ ἐδέξαντο μέχρις οὗ ὁ καθ' ἡμᾶς βίος περαιωθήσεται».

(*) Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι οἱ καθημερινοὶ κανόνες τῶν Μηναίων τῶν μὴ ἑορταζομένων ἁγίων, πάντες εἰσὶ ποιήματα, πλὴν ὀλίγων τινων, τῶν δύο ποιητῶν τούτων Θεοφάνους καὶ Ἰωσήφ.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ὑπῆρξε πρῶτος Ῥωμανὸς ὁ Μελῳδός. Οὗτος ἤκμασε τῷ 496 ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀναστασίου· καταήγετο δὲ ἐκ τῆς Ἐμέσσης τῆς Συρίας, τῆς ἐν Βηρυττῷ Ἐκκλησίας διάκονος. Οὗτος λέγουσιν ὅτι ἦτο πρὶν κακόφωνος· διανυκτερεύων δὲ πυλλάκις ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν βλαχερνῶν (διότι εἶχε διορισθῆ εἰς τὴν Κύρου ἐκκλησίαν διάκονος τῆς ἐν Κων)πόλει) καὶ παρακαλῶν τὴν Θεοτόκον ὅπως δώσῃ καὶ εἰς αὐτὸν τὸ ποιητικὸν καὶ ψαλτικὸν χάρισμα, ἐν μιᾷ νυκτὶ ἐν τῷ ναῷ ἐκεῖ ὅπου κατάκοπος ὑπὸ τῆς συνεχοῦς προσευχῆς διετέλει, ὕπνωσε· τότε ἐφάνη αὐτῷ ἡ Κυρία Θεοτόκος κατ' ὄναρ βαστάζουσα τόμον βιβλίου (*) καὶ ἔδωκε τῷ Ῥωμανῷ ἵνα φάγῃ τοῦτον, τῷ ἐφάνη δὲ ὅτι κατέφαγεν αὐτόν, καὶ παρευθὺς ἐξύπνησε. Τὸ πρωῒ δὲ ἀνελθὼν ἐν τῷ βήματι—ἔτυχε γὰρ ἡ χαρμόσυνος ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων—ἔψαλε μελῳδικώτατα τὸ πρῶτον Κοντάκιον «Ἡ Παρθένος σήμερον» καὶ ἐξέπληξε πάντας, οἵτινες ἐγνώριζον αὐτὸν ὡς κακόφωνον καὶ ἄμουσον. Ποιήσας δὲ μετὰ ταῦτα Κοντάκια ὑπὲρ τὰ χίλια, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

(Ἀκολουθεῖ)

(*) Τόμος βιβλίου κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καθ' ἣν δὲν ὑπῆρχεν εἰσέτι ὁ τύπος, ἦτο εἶδος χάρτου διαφόρου ποιότητος μεμβράνης κ.λ.π. Οὗτος ἐτυλίσσετο εἴς τι μικρὸν ξύλον τὸ ὁποῖον ὠνομάζετο κοντίον, ἀπὸ τὴν λέξιν κοντὸς=κοντίον. Ἀπὸ τὴν λέξιν ταύτην λοιπὸν κοντὸς, ὁ ὁποῖος ἦτο περιτυλιγμένος μὲ τὸν χάρτην τοῦ τότε καιροῦ, (καὶ ἐπειδὴ ἐφάνη τῷ Ρωμανῷ ὅτι κατέφαγεν αὐτὸν τὸν κοντὸν) ὠνομάσθησαν τὰ τροπάρια ταῦτα τὰ ὁποῖα ἐμπεριέχουσι ἐν συνόψει τὴν κυρίαν ἔννοιαν τῆς ἑορτῆς ἢ τὸν βίον τοῦ ἁγίου, Κοντάκια.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ

Μερικῶν ἐκ τῶν ἀνεκδότων θαυμάτων τοῦ Ἁγίου Νικολάου, εὑρισκόμενα εἰς χειρόγραφον τῆς ἐν ἁγίῳ Ὄρει ἱ. Μονῆς Γρηγορίου.

Μέσα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἦτό τις εὐγενὴς ὀρθόδοξος, Ἰωάννης καλούμενος, πλούσιος κατὰ πολλά, ὅστις εἶχε μέγαν πόθον καὶ ἀγάπην πολλὴν εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον. Ποτέ του ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν δὲν ἔλειπε. Ἐπήγαινε καθ' ἑκάστην καὶ ἔκαμε τὴν προσευχήν του ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος τοῦ ἁγίου καὶ κάθε χρόνον ἔκαμεν ἑορτὴν λαμπροτάτην καὶ πολυέξοδον εἰς τὴν μνήμην του. Ὁσάκις ἤθελε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐργασίαν ἢ εἰς τὸ ἐμπόριόν του, ἔπρεπε πρῶτον νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου νὰ προσκυνήσῃ καὶ ζητήσῃ τὴν εὐλογίαν του καὶ κατόπιν ἐξεκίνα νὰ ὑπάγῃ ὅπου ἤθελε. Βλέπων ὅμως ὁ πονηρὸς διάβολος τὴν πίστιν ὅπου εἶχεν εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον ὁ χριστιανὸς οὗτος καὶ ἐπειδὴ πάντοτε φθονεῖ ὁ παγκάκιστος ὅλον τὸ γένος τῶν χριστιανῶν, ἐφθόνησε καὶ αὐτὸν καὶ ἠθέλησε νὰ τὸν ἀποκόψῃ ἀπὸ τὴν καλὴν αὐτὴν συνήθειαν. Τὸν δίδει λοιπὸν μίαν

ἐσχάτην πτωχείαν καὶ ταλαιπωρίαν, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ πωλήσῃ ὅλα τὰ ὑπάρχοντα τοῦ οἴκου του καὶ νὰ μείνῃ μόνον μὲ τὸ φόρεμα ὅπου ἐφόρει, αὐτὸς καὶ ἡ γυναῖκά του.

Στερούμενος λοιπὸν τῶν πάντων καὶ θλιβόμενος διὰ τὴν κατάστασιν αὐτήν, δὲν ὠλιγόστευσε διόλου τὴν ἀγάπην του πρὸς τὸν ἅγιον, ἀλλ' ἐκεῖ ὅπου εἰργάζετο διὰ τὴν καθημερινὴν τροφὴν τῆς οἰκογενείας του, ὁ νοῦς του ἦτο ὁλόκληρος εἰς τὸν ἅγιον, τὸν ὁποῖον παρεκάλει νὰ τὸν ἐβγάλῃ ἀπὸ τὴν στενοχωρίαν αὐτήν. Μίαν τῶν ἡμερῶν, ἐλθούσης τῆς μνήμης τοῦ ἁγίου καὶ μὴ ἔχων χρήματα, λόγῳ τῆς ὀξυτάτης πτωχείας του, στερούμενος καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτου, νὰ πανηγυρίσῃ τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου ὡς ἔπρεπε κατὰ τὴν συνήθειαν ἣν εἶχε, ἔκλαιε καὶ ἦτο ἀπαρηγόρητος. Ὠδύρετο λοιπὸν καὶ ἔλεγεν. Ἀλλοίμονον εἰς ἐμέ· τοὺς περασμένους χρόνους πόσοι ἄνθρωποι ἔτρωγαν ψωμὶ στὸ σπίτι μου διὰ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Νικολάου, πόσοι ἔχαιρον καὶ ηὐφραίνοντο ὡσὰν αὔριον, φίλοι, γνωστοὶ καὶ γείτονες καὶ τώρα δὲν ἔχω νὰ προσφέρω οὔτε μίαν λειτουργίαν; Πῶς καὶ μὲ τὶ πρόσωπον νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ προσκυνήσω τὴν εἰκόνα του χωρὶς κόλυβα καὶ προσφοράν; Πῶς νὰ ὑπάγω μὲ χέρια ἀδειανὰ καὶ μὲ τὶ καρδιά, νὰ μὲ βλέπουν οἱ φίλοι καὶ οἱ γείτονες, τοὺς ὁποίους ἐφίλευα κατ' ἔτος εἰς τὸ σπίτι μου καὶ τώρα νὰ περιμένω νὰ μὲ εἰποῦν ἄλλοι· κόπιασε εἰς τὸ σπίτι μας; Ἀλλ' ὅμως δὲν ὑπομένω νὰ περάσῃ ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου καὶ νὰ μὴ κάμω οὔτε λειτουργίαν. Θὰ ἀποθάνω ἀπὸ τὴν λύπην μου. Ἐὰν εὑρίσκετό τις νὰ μὲ δώσῃ δανεικὰ χρήματα νὰ κάμω τὴν ἑορτήν, σκέπτομαι κατόπιν πῶς νὰ τὰ ἐπιστρέψω.

Λέγων αὐτὰ καὶ ἄλλα μαζὶ μὲ τὴν γυναῖκά του, τοῦ ἦλθεν εἷς ἀγαθὸς λογισμός. Ἐσκέφθη νὰ πωλήσῃ τὸ φόρεμα ὅπου ἐφόρει καὶ νὰ κάμῃ λειτουργίαν καὶ ὅτι ἄλλο δυνηθῇ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ἁγίου, μόνον νὰ μὴ παρήρχετο ἡ ἡμέρα αὐτὴ ἄπρακτος. Λέγει λοιπὸν εἰς τὴν γυναῖκά του. Ἀγαπημένη μου γυναῖκα· ἐσκέφθην ἕνα τρόπον νὰ κάμωμεν, ὥστε νὰ μὴ παρέλθῃ ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου μας ἄπρακτος. Θὰ πωλήσω τὸ φόρεμα ὅπου φορῶ καὶ θὰ κάμωμεν τοὐλάχιστον μίαν προσφορὰν νὰ πηγαίνωμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν αὔριον καὶ ὁ ἅγιος ὅστις γνωρίζει τὴν ἀδυναμίαν καὶ στενοχωρίαν μας, θὰ μᾶς συμπαθήσῃ. Ἡ γυναῖκά του ἀκούουσα αὐτὰ τὰ λόγια ἀπὸ τὸν ἄνδρα της, ἔχουσα καὶ αὐτὴ ὁμοίαν κλίσιν καὶ θερμὴν ἀγάπην πρὸς τὸν ἅγιον, δὲν εἶναι πρέπον τοῦ λέγει νὰ ἐξέρχεσαι ἡ τιμιότης σου χωρὶς φόρεμα εἰς τὴν ἀγοράν, ἀλλ' ἐγὼ ἡ ὁποία κάθημαι εἰς τὸ σπίτι καὶ δὲν μὲ βλέπει κανεὶς πῶς δὲν ἔχω φόρεμα. Νὰ πωλήσωμεν λοιπὸν τὸ ἰδικόν μου φόρεμα διὰ νὰ κάμωμεν μικρόν τι διὰ τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου μας καὶ αὐτὸς δὲν θέλει μᾶς ἀφίσει λυπημένους ἐπὶ πολύ.

Ἤκουσε λοιπὸν ὁ ἄνδρας της τὰ λόγια τῆς γυναίκας του καὶ τοῦ ἐφάνη ἡ σκέψις της καλή· ἐδόξασε

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

δὲ τὸν Θεόν, διότι καὶ ἡ γυναῖκά του ἔχει τὴν αὐτὴν γνώμην καὶ διάθεσιν πρὸς τὸν ἅγιον. Ὅθεν πωλήσαντες τὸ φόρεμα αὐτῆς ἔκαμον ὅ,τι ἠδυνήθησαν. Πηγαίνων λοιπὸν ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος τὴν λειτουργίαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, λέγει εἰς τὸν ἱερέα: Δέσποτα ἅγιε, ἠξεύρεις πῶς κάθε χρόνον ἔκαμα ἑορτὴν καὶ πανήγυριν εἰς τὸν ἅγ. Νικόλαον καὶ βλέπεις πῶς καντήντησα σήμερον. Πολλοὶ ὅπου μὲ ἤξευραν ἄλλοτε καὶ βλέποντές με σήμερον εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν μὲ συλλυποῦνται, διὰ τοῦτο, σὲ παρακαλῶ, ψάλλων τὴν ὁλονύκτιον τοῦ ἑσπερινοῦ ἀκολουθίαν, διὰ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου, μνημόνευσον καὶ ἐμὲ τὸ ἄθλιον καὶ αὔριον ὅταν θὰ τελέσῃς τὴν θείαν λειτουργίαν ἔβγαλέ με μίαν μερίδα κατὰ τὴν ὥραν τῆς προσκομιδῆς, δεόμενος τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ὁ ἱερεὺς ἀφοῦ ἔψαλε τὸν ἑσπερινόν, ηὐλόγησεν ἐν τέλει τὰ κόλυβα τὰ ὁποῖα διένειμεν εἰς τὸν λαόν. Ἀπὸ τὰ κόλυβα αὐτὰ ἐπῆρε καὶ ὁ ρηθεὶς χριστιανὸς καὶ τὰ ἐπῆγεν εἰς τὸ σπίτι του, ἀλλὰ ἀπὸ εὐλάβειαν εἰς τὸν ἅγιον δὲν τὰ ἔφαγαν, μόνον τὰ ἔβαλαν εἰς τὸ μπαοῦλο χάριν εὐλογίας.

Ἀλλ' ἀκούσατε ἀδελφοί, παρακαλῶ, τί ὁ θαυμαστὸς ἐν τοῖς ἁγίοις Νικόλαος ἐνήργησεν. Ὁ ἕτοιμος βοηθὸς τῶν ἐπικαλουμένων αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐλαβείᾳ, ὁ ῥύστης καὶ ἐλευθερωτὴς τῶν εὑρισκομένων ἐν θλίψει καὶ στενοχωρίᾳ, μᾶλλον δὲ ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστὸς Κύριος, οὗ τῇ βουλήσει καὶ θελήσει πάντα ὑπήκει καὶ ὑποτέτακται, ὅστις δοξάζει, ὡς φύσει ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, τοὺς δοξάζοντας καὶ εὐαρεστοῦντας αὐτὸν οἰκείους θεράποντας καὶ πιστοὺς δούλους αὐτοῦ καὶ διὰ μέσου αὐτοῦ ποιεῖ τέρατα καὶ παράδοξα σημεῖα, ὑπερβαίνοντα νοῦν καὶ διάνοιαν. Καὶ καθὼς ὁ ἅγιος Σπυρίδων ὁ θαυματουργὸς παραμυθεῖσθαι θέλων τὴν ἔνδειαν τοῦ μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας αἰτοῦντος ἐκείνου χριστιανοῦ μετέβαλεν εἰς χρυσοῦν τὸν ὄφιν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ὁ μέγας ἐν θαύμασι Νικόλαος ἔκαμεν ἄλλο ξενήκουστον καὶ τεράστιον θαῦμα. τὸ ὁποῖον καθὼς ποτε τοὺς ὁρῶντας, οὕτω καὶ νῦν τοὺς ἀκούοντας, ἔφερεν εἰς μίαν φρικωδεστάτην ἔκπληξιν καὶ ἀπορίαν. Καὶ ἰδοὺ τί ἐποίησεν ὁ ἅγιος Νικόλαος, ὁ ὑπερασπιστὴς τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν πτωχῶν.

Ἐνῶ παρῆλθον μερικαὶ ἡμέραι ἀπὸ τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου, ἠθέλησεν ἡ γυνοῖκα νὰ ἀνοίξῃ τὸ μπαοῦλο, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε φυλαγμένα τὰ κόλυβα, δι' ἄλλην τινὰ χρείαν καὶ βλέπει, ὦ τοῦ θαύματος! τοὺς κόκκους τοῦ σιταριοῦ νὰ λάμπουν ὡσὰν πολύτιμοι λίθοι, ἕκαστος τῶν ὁποίων εἶχον ἴδιον χρωματισμὸν καὶ ἤστραπτε. Μόλις συνῆλθεν ἀπὸ τὴν ἔκπληξιν, ἐφώνησε τὸν ἄνδρα της καὶ τοῦ ἔδειξε μὲ φόβον καὶ τρόμον τὸ πρᾶγμα. Βλέπων ἐκεῖνος τὸ θαῦμα, ἐστάθη πολλὴν ὥραν ἄφωνος καὶ ἐξεστηκώς, ἔπειτα πέρνει ἕνα κόκκον, ὅστις ὡμοίαζεν ὡς παλάσιον καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ νὰ εὕρῃ ἄνθρωπον κατάλληλον νὰ πληροφορηθῇ τὴν ἀξίαν. Βλέποντάς τον δὲ οἱ ἔμποροι, ὁ μὲν ἕνας τὸ ἐξετίμησε δέκα φλωρία ὁ ἄλλος εἴκοσι, ὁ τρίτος

τριάκοντα ἕως ὅτου τὸ ἔφθασαν ἄλλοι ἑκατόν. Ἐκεῖνος νομίζων ὅτι τὸν περιέπαιζον δὲν τὸ ἔδωκε

Τὰς ἡμέρας ἐκείνας συνέβη νὰ χάσῃ ὁ βασιλεὺς ἕνα παλάσιον ὡραῖον καὶ ἀκριβὸν καὶ εἶχε λύπην ἀνείκαστον δι' αὐτό. Διελάλησε λοιπὸν μέσα εἰς τὴν πόλιν ὅτι, ὅστις τὸ εὕρει νὰ τοῦ τὸ ὑπάγῃ καὶ θὰ λάβῃ χαρίσματα καὶ δωρεὰς πολλάς. Ἀκούσαντες οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες τὸ εἶδον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ πτωχοῦ χριστιανοῦ, ἐπῆγαν εἰς τὸν βασιλέα καὶ εἶπον. Πολυχρονημένε βασιλεῦ· τὸ παλάσιον ὅπου ἔχασες, τὸ εἴδαμεν νὰ τὸ γυρίζῃ πρὸς πώλησιν ὁ τάδε ἄνθρωπος. Ὡς ἤκουσε τοῦτο ὁ βασιλεύς, ἐθυμώθη λίαν καὶ πέμψας τοὺς ἀνθρώπους του ἀνεκάλυψαν τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἔφεραν πρὸς αὐτόν. Λέγει του ὁ βασιλεύς· ἐγὼ ἔβαλα ἀνθρώπους καὶ διελάλησαν εἰς ὅλην τὴν πόλιν ὅτι ὅποιος εὕρῃ τὸ παλάσιον ὅπου ἔχασα, νὰ μοῦ τὸ φέρῃ καὶ θὰ λάβῃ δι' αὐτὸ χαρίσματα βασιλικά, ἐσὺ δὲ δὲν ἐψήφισες διόλου τὴν διαταγήν μου ἀλλὰ ἐγύριζες ἀπὸ τόπου εἰς τόπον διὰ νὰ τὸ πωλήσῃς. Εἰπέ μας λοιπὸν συντόμως ποῦ τὸ εὑρῆκες ἢ τίς σοῦ τὸ ἐχάρισεν; Ἀποκριθεὶς ὁ χριστιανός, εἶπε εἰς τὸν βασιλέα ὅλην τὴν ἀλήθειαν.

Βασιλεῦ· ὁ μέγας Νικόλαος ἔκαμεν αὐτὸ τὸ παράδοξον θαῦμα. Καὶ ὁ Βασιλεὺς πάλιν λέγει· πῶς νὰ πιστεύσωμεν ὅτι αὐτὸ ποὺ μᾶς λέγεις εἶναι ἀλήθεια καὶ δὲν μᾶς γελᾷς; Λέγει του ὁ πτωχὸς ἐκεῖνος. Ἐγώ, πολυχρονεμένε βασιλεῦ, ἐξ ἀρχῆς εἶχον μερικὸν πλοῦτον, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ὑπήκοοι τῆς βασιλείας σου, εἶχα ὅμως καὶ πολὺν πόθον εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον καὶ ποτὲ δὲν παρῆλθεν ἡ μνήμη του χωρὶς νὰ κάμω πανήγυριν καὶ νὰ καλέσω πολλοὺς νὰ τοὺς φιλεύσω καὶ δώσω λειτουργίας καὶ κόλυβα εἰς τοὺς ἱερεῖς νὰ λειτουργήσουν ἐκείνην τὴν ἡμέραν διὰ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου, ἀλλὰ τώρα ὅπως μὲ βλέπῃς, βασιλεῦ, ἔγεινα πένης καὶ ἄπορος.

Μὴ ὑποφέρων ὅμως νὰ περάσῃ ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου χωρὶς νὰ κάμω καὶ μίαν λειτουργίαν μὲ κόλυβα κατὰ τὸ πρέπον, ἠθέλησα νὰ πωλήσω τοῦτο τὸ φόρεμα ὅπου φορῶ καὶ μὲ τὰ χρήματα νὰ κάμω ὅ,τι ἠμπορέσω κατὰ τὴν δύναμίν μου. Λέγω λοιπὸν εἰς τὴν γυναῖκά μου αὐτὸν τὸν στοχασμὸν ὅπου ἔβαλα εἰς τὸν νοῦν μου, αὐτὴ δὲ ἡ εὐλογημένη ἔχουσα τὸν ἴδιον μὲ ἐμὲ πόθον καὶ εὐλάβειαν εἰς τὸν ἅγιον, ἐπροτίμησε νὰ πωλήσωμεν τὸ ἰδικόν της φόρεμα. Τοῦτο ποιήσαντες, ἐκάμαμεν λειτουργίαν καὶ ὀλίγα κόλυβα καὶ τὰ ἐπήγαμεν ἀφ' ἑσπέρας εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἑσπερινοῦ, ὁ ἱερεὺς διεμοίρασεν εἰς τοὺς πιστοὺς τὰ κόλυβα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐπῆρα καὶ ἐγὼ καὶ τὰ ἐφύλαξα εἰς ἕνα μπαοῦλο, χάριν εὐλαβείας πρὸς τὸν ἅγιον. Μετὰ κόμποσον καιρὸν ἤνοιξε τὸ μπαοῦλο ἡ γυναῖκά μου διά τινα χρείαν της καὶ εἶδε θαῦμα παράδοξον· ὅλα τὰ σπυρία τοῦ σίτου ἔλαμπαν ὡσὰν πολίτιμοι λίθοι, ὡς βλέπεις καὶ τοῦτο ἔμπροσθέν σου. Ἐὰν θέλῃς πρόσταξέ με νὰ φέρω καὶ τὰ ὑπόλοιπα διὰ νὰ πεισθῇς καλλίτερον καὶ ἐπιβεβαιωθῇ τελείως τὸ θαῦμα. Διαταχθεὶς λοιπὸν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἐπῆγεν ὁ χριστιανὸς καὶ ἔφερε τὰ ὑπόλοιπα καὶ ὡς τὰ εἶδεν ὁ βασιλεὺς ἐξέστη καὶ ἐτρόμαξεν, ἰδὼν τὸ ἐξαίσιον τοῦτο θαῦμα.

Εὐθὺς λοιπὸν ὁ βασιλεὺς ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ ἐμεγάλυνε τὸν ἅγιον Νικόλαον· λαβὼν δὲ ἕνα ἀπὸ ἐκεῖνα δι' εὐλογίαν καὶ ἁγιασμόν, ἔδωκεν εἰς τὸν πρώην πτωχὸν φλωρία ἑκατὸν καὶ τὸν ἀπέλυσεν ἐν εἰρήνῃ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙ ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΙΩΣΗΦ ΠΡΩΗΝ ΤΥΡΝΟΒΟΥ

ΜΕΡΟΣ Β'.

(Ἐκ τοῦ Λαυρ. Κώδικος Λ 197)

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Πενταπόλεως Ναθαναὴλ τῇ εὐλαβεστάτῃ ἐν μοναχαῖς καὶ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι θυγατρὶ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος Εὐγενίᾳ μοναχῇ, ἐν Κυρίῳ χαίρειν.

Ἐπειδή περ ἀπήτησας δούλη Χριστοῦ παρ' ἡμῶν παραδοῦναί σοι τὰ συντείνοντα νῦν, καὶ ἁρμόζοντα, πρὸς κατάληψιν ἀρετῆς καὶ ὠφέλειαν μάλιστα ψυχῆς, ἵνα κατέχουσα ταῦτα ὥσπερ τινὰ στάθμην ἠκριβωμένην καὶ κανόνα εὐθύτατον οἰκοδομήσῃς σεαυτὴν ἄξιον τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ ναὸν ἄσπιλον συνεργοῦντός σοι τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἰδοὺ τοίνυν τῇ μακαρίᾳ ὑπακοῇ, καὶ τῇ σῇ ὑποκείψαντες ταπεινώσει, τὰ πρὸς δύναμίν τε καὶ γνῶσιν ἡμῖν, ὅσα τε καὶ οἷα παρ' ἑτέρων ἀνδρῶν ἐδιδάχθημεν φθάσαντες γάπῃ, καὶ ὡς ἐγκόλπιόν τινα θησαυρὸν τῷ ταμείῳ σου τῆς ψυχῆς ταῦτα ἱερῶς θησαυρήσωμεν.

Ὁ βουλόμενος τοίνυν τοῦ θεῖναι θεμέλιον ἀρετῆς ἀῤῥαγῆ τε καὶ ἄσειστον, ὅς ἐστιν ὁ Χριστός, ἐκ τοῦ θείου φόβου ἀπάρχεται· ἀρχὴ γὰρ σοφίας, Σολομόντειος ῥῆσις, φόβος Κυρίου· οὗ δὲ φόβος, ἐντολῶν τήρησις· οὗ δὲ τήρησις ἐντολῶν, ἐπίδοσις ἀρετῆς. Ὁ μὲν οὖν φόβος γεννᾷ τὴν τῶν ἐντολῶν φυλακήν, ἡ δὲ τούτων τήρησις ἐκκαθαίρει τὴν ψυχήν· ἡ δὲ ταύτης κάθαρσις φέρει τὴν σύνεσιν· ἡ δὲ σύνεσις αὖθις, τουτέστιν ἡ λεπτοτέρα γνῶσις τῆς διανοίας, μεταιωρίζει καὶ ὑψώνει πρὸς τὸν ὕψιστον καὶ ὑπέρτατον Θεὸν καὶ πρὸς τὸ συγγενὲς ἐπανάγει καὶ συγκολλᾷ. Εἰ οὖν βούλει λοιπὸν οἶκον καὶ αὐτῇ ἱερόν τε καὶ ναὸν ἄσπιλον σεαυτὴν τῷ Κυρίῳ οἰκοδομῆσαι, ἄρον ὡς λίθον ἀκρογωνιαῖον αὐτίκα τὸν θεῖον φόβον αὐτοῦ, καὶ κατὰ μέσην αὐτὸν πήξασα τὴν καρδίαν ὥστε σοι διὰ βίου παντὸς ἀνεκποίητος καὶ ἀσάλευτος μένειν. Καὶ οὕτως ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον οἶδα ὅτι οἰκοδομήσῃς χρυσόν, ἄργυρον καὶ λίθους τιμίους· καὶ ὡς μέλισσα φιλεργός, ταχέως ἐναποθήσεις τὸ μέλι τῶν ἀρετῶν τῷ σίμβλῳ τῆς ψυχῆς ἔχουσα· τήρει λοιπὸν ὅση δύναμις ἐν ἑαυτῇ τὸν θεῖον φόβον, ὡς εἴρηται, σὺν αὐτῷ δέ, καὶ τὴν μακαρίαν ἔχουσα σύνοικον, τὴν ὑποποιὸν δηλονότι ταπείνωσιν, ἥτις ἐστὶν ἡ κορυφὴ πασῶν τῶν ἀρετῶν καὶ ἀγαθῶν γίνωσκε πράξεων· καὶ ὡς στέφανός τις χρυσόπλεκτος ἀληθῶς. Ἐργάζου λοιπόν, βοηθοῦντός σοι τοῦ Κυρίου, καὶ ποίει θύγατερ ἐν Κυρίῳ οὕτως, ὡς ἤδη αὐτὸς πατρικῶς εἰσηγοῦμαί σοι. Ἡσυχάζουσα τοίνυν ἐν τῷ κελλίῳ σου, τύπωσον πρὸ πάντων ἐν ἑαυτῇ, ἵνα ἐν ταῖς τρισὶν ἐξαιρέτοις ἡμέραις τῆς ἑβδομάδος διαμένῃς ἀπρόϊτος, δηλαδὴ μηδέ τινι τὴν τοῦ κελλίου παραχωροῦσάν σε εἴσοδον, πλὴν ἀρεκτὸς τῆς ἐν Χριστῷ σοι ὑποτασσομένης ἀδελφῆς, καὶ τὰ πρὸς τὴν σωματικὴν ὑπηρετούσης σοι χρείαν. Ἔστω σοι δὲ ἡ

ἐργασία τοιαύτη· εὐχή, ψαλμῳδία, καὶ ἀνάγνωσις· ὡς δὲ φίμωτρον ἀκηδίας, τυχὸν καὶ ἐργύχειρον. Ἡ εὐχὴ οὖν πρὸ τῶν ἄλλων, ὡς ὑψηλοτέρα καὶ δυσκατόρθωτος καὶ προτιμητέα σοι ὀφείλει καὶ ἀπαραίτητος· πρὸς ἐπίδοσιν καὶ βοήθειαν ταύτης, τρία ταῦτα συντρέχει τὰ κάλλιστα· σιωπή, ἀγρυπνία, ἐγκράτεια. Ταύτην γοῦν, πότε μὲν διὰ στόματος, πότε δὲ πλεῖστον ἐπεκτείνου τοῦ λέγειν σε νοερῶς· τὸ γὰρ συνεχῶς οὕτω σε μελετᾶν ἐν τῷ νῷ, ἐπὶ πλέον μὲν οἱ πονηροὶ λογισμοὶ ἐρεθίζονται, καὶ τὰ πάθη φθόνῳ τοῦ διαβόλου· τῇ δὲ συνεχεῖ ἐπικλήσει, καὶ τῷ γλυκυτάτῳ ὀνόματι Ἰησοῦ, ὡς καπνὸς εὐθὺς διαλύονται· μαστιζόμενοι κραταιῶς, ὥς φησιν ὁ τῆς Κλίμακος ἱερὸς Ἰωάννης· ὀνόματι Ἰησοῦ, μάστιζε πολεμίους. Εἰ οὖν ὑγιαίνει σοι τὸ σῶμα καὶ δέεται πρὸς ταπείνωσιν, ἴσως καὶ κόπον, ποίει μετανοίας τὰς κατὰ δύναμιν· αἱ γὰρ προστεταγμέναι παρὰ τῶν πατέρων, τριακόσιαι πάντως τοῦ ἡμερονυκτίου εἰσί. Σὺ δὲ πρὸς τὴν τοῦ σώματος ἕξιν, πλείονας αὐτὰς ἢ ἐλάττους τυχὸν ποίει ὡς βούλει· Ἐν τούτοις οὖν ὡς εἴρηται ἔχουσα καὶ διακρατοῦσα ἡσύχως ἐν τῷ κελλίῳ τῷ σῷ τὰς ῥηθείσας ἡμέρας τοῦ τε Σαββάτου τουτέστι τῆς ἑβδομάδος, τῇ β'. καὶ τῇ δ'. καὶ τῇ ϛ'. εὐχομένη ἀναγινώσκουσά τε καὶ ψάλλουσα, πρόβαινε ἐν Σαββάτῳ καὶ Κυριακῇ πρὸς τὸν τοῦ Κυρίου ναόν, κατὰ τὸν τῆς ἱερᾶς ὑμνῳδίας, ἀλλὰ δὴ καὶ τῆς θείας μυσταγωγίας καιρὸν· ὁμιλοῦσα κατὰ ταύτας λοιπὸν τὰς ἡμέρας τοῦ τε Σαββάτου καὶ Κυριακῆς, ἀλλὰ δὴ καὶ τῇ γ' φημὶ καὶ τῇ ε'. τὰς βουλομένας τῶν ἀδελφῶν προσέρχεσθαι χάριν ὠφελείας τοῦ συντυχεῖν σοι τὰς δὲ ἀκαίρους τῶν ὁμιλιῶν ἐκτρέπου καὶ φεῦγε ὡς ἐκ πυρὸς καὶ μείστου καὶ φοβεροῦ δράκοντος· ἐπειδὴ ὁμιλίαι κακαὶ φθείρουσιν ἤθη χρηστά, ὁ τῆς οἰκουμένης λέγει διδάσκαλος. Ἐὰν οὖν εἷς οἰκοδομῶν καὶ ἕτερος ὁ καταλύων τίς ἡ ἐκ τούτων ὠφέλεια; Καὶ περὶ μὲν τοῦ ἡσυχάζειν ἐν τῷ κελλίῳ ταῖς δηλωθείσαις ἡμέραις τῆς ἑβδομάδος, ἀπρόϊτον τὸ παράπαν, ταῖς δὲ λοιπαῖς ἀκωλύτως παραβάλλειν τὰς βουλομένας προσέρχεσθαι χάριν πνευματικῆς ὁμιλίας καὶ σωματικῆς τινος χρείας ἀμέμπτου ἐπισκέψεως δηλονότι καὶ παρακλήσεως, ἀρκεῖ σοι οὕτως ὡς εἴρηται.

Περὶ δὲ ἐγκρατείας βρωμάτων καὶ τῆς διαίτης ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ οὕτως ὀφείλεις ποιεῖν. Προηγουμένως μέντοι τὰς σταυρωσίμους ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, Τετράδα τε δηλονότι καὶ Παρασκευήν, σὺν αὐταῖς δὲ καὶ Δευτέραν, ἐν ξηροφαγίᾳ προσήκει διέρχεσθαι, ἐκτὸς εἰμὴ δεσποτική ἐστιν ἑορτὴ ἐν αὐταῖς, ἢ ἑτέρων μεγάλων ἁγίων πανήγυρις· ἢ ἀῤῥωστία τοῦ σώματος καὶ ἀσθένεια· ἄνευ γὰρ τῶν τριῶν τούτων, ξηροφαγεῖν σε ἀπαραιτήτως ὀφείλεις· τῇ δέ γε γ'. καὶ ε'. λαχάνων ἐν βράσματι καὶ ὀσπρίων ἄνευ ἐλαίου· τῇ δὲ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ, χωρὶς Σαββάτου καὶ Κυριακῆς, ἀλλὰ δὴ καὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τὴν αὐτὴν σοι δίαιταν ἔχειν, ὡς τῆς ῥηθείσης Τετράδος καὶ Παρασκευῆς τὸ σῶμα παραμυθῆσθαι χρωμένη διὰ τὴν τοῦ σώματος ἴσως ἀσθένειαν, καὶ οἴνῳ βραχεῖ ἐν Σαββάτῳ καὶ Κυριακῇ, ἐλαίῳ χρῆσθαι εἰ βούλει, καὶ ἐσθίειν σε δὶς τῆς ἡμέρας τὸ κωλύον οὐδέν, κατὰ τὴν τῶν ἁγίων κανονικὴν ὑποτύπωσιν, ἣν περὶ τῆς ἀσθενείας ἡμῶν ἐν διακρίσει παρέδωκαν· παθοκτόνους γὰρ ἡμᾶς ἀλλ' οὐ σωματοκτόνους γενέσθαι οὗτοι προστάττουσι. Τῶν βρωμάτων οὖν ἡμῖν ἐσθίειν ἀμέμπτως ἐφεῖται τῷ ἐπαγγέλματι, ὅρα καὶ πρόσεχε ἀκριβῶς, ἵνα μήποτε δι' εὐλάβειαν τάχα

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

καὶ ἀρετήν, τὰ μὲν ἐκφαυλίζεις, ὡς ἄχρηστα δῆθεν καὶ βλάβην αὐτὰ προξενοῦντα ψυχῆς, τὰ δὲ πάλιν ἐσθίεις ὡς εὔχρηστα καὶ ἀκατάγνωστα, μηδαμῶς ὑπολέψει σέ τις λογισμὸς ὑπὲρ τούτων, ὦ θύγατερ, ἐπειδὴ κατάρατόν ἐστι τὸ τοιοῦτον πάθος τοῖς οὕτως ἔχουσιν· ἀλλ' εὐχριστοῦσα Θεῷ, πάντων μὲν τῶν βρωμάτων ὡς ἀμέμπτων καὶ καθαρῶν γεύου, καὶ πᾶσιν ἀκαταγνώστως διὰ τὴν συνείδησιν χρῶ καὶ ἀπόλαυε τῶν πρὸς τὴν ἀρέσκουσάν σοι χρείαν τοῦ σώματος, ὡς καλῶν τε ἅμα καὶ καθαρῶν· πάντων δὲ πάλιν διὰ τὸ λιχνῶδες τῆς ἡδονῆς καὶ τὴν σωματικὴν ἴσως εὐπάθειαν· ἢ ἀπόλαυσι; ἔστω σοι βραχυτάτη, ἵνα συντρίβῃς ἐν τούτῳ τὸ κέρας τοῦ τύφου σοφῶς. Τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ, καὶ ὁ τῆς πνευματικῆς κλίμακος Ἰωάννης ὁ θεῖος ἐχρῆτο ἀεὶ ὡς ὁ γράψας τὰ κατὰ τὸν βίον ἐκείνου τὸν θαυμαστόν, φησὶν ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο· ἤσθιε μὲν ἄπερ ἀμέμπτως ἐφεῖται τῷ ἐπαγγέλματι, πανσόφως ἐκεῖνος ἐν τούτῳ συνθλῶν τὸ κέρας τοῦ τύφου.

Οὕτως οὖν ἔχουσα γνώμης καὶ σὺ περὶ πάντων τε τῶν βρωμάτων, ὥστε ἐσθίειν ἀκαταγνώστως αὐτά, καὶ ἄκροις αὐτῶν ἀπογεύεσθαι τοῖς δακτύλοις εὐχαριστοῦσα Θεῷ, ἄμεμπτον τὴν συνείδησιν ἕξεις περὶ τούτου καὶ καθαράν. Καὶ περὶ μὲν τῆς νηστείας τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς καὶ τῆς διαίτης ἣν ἔχειν ὀφείλεις ἐν αὐτῇ, καὶ περὶ τῆς τῶν βρωμάτων ὀρθῆς μεταλήψεως, ὅπως ἐν τούτοις σε χρὴ διαρκεῖσθαι ἀεί, ἰῆς κατὰ Θεόν σου ἀγάπης ὅσα ἡμῖν εἴρηται νῦν. Περὶ δὲ τῆς νηστείας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ τῶν Χριστουγέννων φημὶ καὶ τῆς Θεοτόκου, οὕτω σε χρὴ διαιτᾶσθαι ἀεὶ καὶ ποιεῖν. Δευτέρᾳ πάσῃ τε καὶ Τετράδι καὶ Παρασκευῇ ποίει ξηροφαγίαν μετὰ τὴν ἑνάτην ἄπαξ τῆς ἡμέρας· καὶ ὡς ἐν ταῖς ἄλλαις τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ Τετράσι καὶ Παρασκευαῖς προειρήκαμεν· γ΄. δὲ καὶ ε΄. βράσματος μεταλάμβανε σὺν ἐλαίῳ χωρὶς ὀψαρίου· ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῇ ἑσπέρᾳ εἰ βούλει, τροφῆς βραχέως ἀπόλαυε· κατὰ δὲ τὸ Σάββατον αὖθις καὶ τὴν Κυριακήν, καὶ βράσματός καὶ ἰχθύων· ἐν δὲ τῇ τῶν Χριστουγέννων νηστείᾳ ἢ αὐτὴ δίαιτα ἔστω σοι, καὶ ἡ τῶν ἰχθύων ἀπόλαυσις ἕως τοῦ ἁγίου Νικολάου· καὶ ἔκτοτε πάλιν ἕως τῆς δεσποτικῆς ἑορτῆς βράσματι μὲν ἐξαρκούμεθα, ἰχθύων δὲ ἀπεχόμεθα.

Ἡ ὑποτύπωσις δὲ πᾶσα τῶν ὡρῶν μετὰ τῶν μεσωρίων αὐτῶν, καὶ αἱ τεταγμέναι μετάνοιαι τοῦ ἡμερονυκτίου καὶ ἡ ἄλλη ἀκρίβεια, οὕτω τελεῖται καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ νηστείᾳ ἐν ταῖς τρισὶν ἡμέραις τῆς ἑβδομάδος ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ καθεκάστην. Πρὸς γοῦν τὴν τοῦ σώματος ἕξιν καὶ ὑγείαν καὶ τὸ τῆς προαιρέσεως μάλιστα πρόθυμον, ἀπαιτεῖται ἕκαστος καὶ τὴν πρακτικὴν ἐργασίαν· τὸ δὲ μετὰ ταπεινώσεως ἀσθενὲς ἡμῖν καὶ ἀδύνατον, συγγνώμης ἐστὶν ἄξιον πρὸς Θεόν· καὶ ἀντὶ κόπου πνευματικοῦ μᾶλλον ἀποδέχεται τὴν ταπείνωσιν· οὕτως οὖν ἔχουσα καὶ αὐτή, τῶν μὲν κατὰ δύναμιν διὰ τὴν τοῦ σώματος ἴσως ἀσθένειαν, μὴ καταφρόνει· ἀλλ' ἐν ταπεινώσει καρδίας καὶ συντριβῇ μνημονεύουσα τούτων, τῷ τῆς αὐτομεμψίας φαρμάκῳ ταχέως θεράπευε· εἰ γὰρ ὅταν ποιήσωμεν πάντα τὰ προστεταγμένα ἡμῖν, τότε πάλιν ἡμεῖς λέγειν ὀφείλομεν οὕτως· ἀχρεῖοι δοῦλοί ἐσμεν, ὅτι ὃ ὀφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν· τί λοιπὸν προσήκει τοῦ λέγειν ἡμᾶς, ὅταν οὐδὲ τὸ πολλοστὸν τοῦ τοιούτου χρέους ἀποδοῦναι ἰσχύσωμεν;

Ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τούτων οὕτως· λείπεται οὖν εἰσηγήσασθαί σοι καὶ περὶ τῆς Αὐγούστου νηστείας, πῶς δεῖ σε τιμᾶν διὰ βίου ταύτην χάριν τῆς ὑπεραμολύντου Παρθένου καὶ Θεοτόκου· ὁποίας τοίνυν τὴν δίαιταν τῆς τροφῆς διαδέξασθαι τῇ κατὰ Θεόν σου ἀγάπῃ ἐν τῇ νηστείᾳ τῶν Χριστουγέννων, τὴν αὐτὴν καὶ ἐν ταύτῃ σοι ἔχειν εἰσηγούμεθα. Ἐξαιρέτως δὲ ἐν αὐτῇ τοῦ ἰχθύος μὴ γεύσασθαι· εἰ δυνατὸν δέ, καὶ ἐλαίου καὶ οἴνου χωρὶς ἀδυναμίας τινὸς καὶ ἀσθενείας τοῦ σώματος· τὸ γὰρ τοῦ σώματος ἀσθενές, οὐχ ὑπόκειται τῷ κανόνι τῆς ἀκριβείας, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀσθένειαν καὶ τὴν δίαιταν διακρίνει τὰς παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων διατυπωθείσας καὶ παραδοθείσας ἡμῖν χαρμοσύνους ἡμέρας, ὥστε φυλάττειν αὐτάς, ἀκωλύτως καὶ συνευφραίνεσθαι ταύταις σωματικῶς τε ἅμα καὶ πνευματικῶς. Ποίας δὴ λέγω ἡμέρας; τῆς πρὸ τῆς ἀποκρέω δηλονότι ἑβδομάδος, τῆς προσφωνησίμου· τῆς τυροφάγου, εἶτα τῆς διακαινησίμου· τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ πρὸς τούτοις τοῦ δωδεκαημέρου.

Ταύτας δὴ πάσας ὡς μίαν οὖσαν ἡμέραν ἑόρταζε καὶ αὐτὴ ἀκωλύτως εὐχαριστοῦσα Θεῷ. Ἐν Σαββάτῳ δὲ καὶ Κυριακῇ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἁγίᾳ Ν΄ καὶ τῷ ιβ΄ ἡμέρῳ, γονυκλισίας ἤτοι μετανοίας ἀποτρέπου ποιεῖν. Κανόνι γὰρ ὑπόκειται βαρυτάτῳ ὁ τοῦτο ποιῶν· τὰς ἐκ τῶν ὀνείρων φαντασίας καὶ προαγορεύσεις καὶ θεωρίας αὐτῶν, κἂν δῆθεν οὔσας ἀληθεῖς καὶ χρηστάς, ἀποσείου καὶ φεῦγε διὰ παντὸς ὡς ἐμπαίγματα σαφῶς τῶν δαιμόνων· πολλοὶ γὰρ πολλάκις παραδεξάμενοι τὰ τοιαῦτα, εἰς αἰσχρότατον τέλος κατέληξαν. Σὺ δὲ ὅσον σθένον καὶ ἐφικτὸν σπεῦσον τοῦ κτήσασθαι ὡς ἀναφαίρετον πλοῦτον καὶ ἄσυλον θησαυρὸν τὰς τῆς ἡσυχίας περικαλλεῖς τρεῖς ἀρετάς, αἵτινές εἰσιν αὗται ἡ ἐγκράτεια, ἡ σιωπή, καὶ ἡ αὐτομεμψία, ἤγουν ἡ ταπείνωσις· περιεκτικαὶ γάρ εἰσι καὶ ἀλλήλων φυλακτικαί, ἐξ ὧν ἡ προσευχὴ τίκτεται καὶ αὐξάνει διὰ παντός. Ἡ γὰρ αὐτομεμψία τὸ αὐτοκατήγορον ἔχουσα πάντοτε, καὶ τὸ κατακρίνειν ἑαυτῆς ἀεὶ καὶ πενθεῖν, ὡς οὐδὲν ἔχουσα χρηστόν, καθ' ἑκάστην εἰς ἐπίδοσιν ἔρχεται ἀρετῆς· ἂν γὰρ ταύτην τὴν σύνεσιν ἀναφαίρετον ἕξεις ἐν τῇ ψυχῇ, ἤτοι τὸ καθ' ὥραν σε διερευνᾶν ἑαυτήν, καὶ κατηγορεῖν ἀεὶ τῶν ἰδίων καὶ μέμφεσθαι τὸ τοῦ Σολομῶντος πρεπόντως εἰρήσεται καὶ πρὸς σὲ λόγιον· τό· «Πολλαὶ θυγατέρες ἐποίησαν δύναμιν, καὶ ἐκτήσαντο πλοῦτον καὶ δόξαν, σὺ δὲ ὑπέρκεισαι καὶ ὑπερῆρας πάσας.»

Ἔχε τοίνυν οὕτως ἀεὶ διερευνῶσα συχνῶς, καὶ ἀνακρίνουσα τὰ τῆς γλώττης σου ὀλισθήματα· τὰ ἐκ τῆς πολυλογίας ἀνόνητα ῥήματα· ἐκ γὰρ πολυλογίας, φησίν, οὐκ ἐκφεύξεις ἁμαρτίαν. Τὰς παρατροπὰς πάλιν σοι τοῦ νοός, τοὺς ρεμβασμοὺς τῶν πολλῶν λογισμῶν, τὰ ἐμπαθῆ τῆς καρδίας κινήματα, ὑφ' ὧν ἡ τῶν παθῶν ταραττομένη θάλασσα, καταποντίζει τὸν νοῦν καὶ ὑποβρύχιον τίθησι. Ταῦτα δὴ πάντα λογιζομένη συχνῶς καὶ ἀνακρίνουσα, διὰ τῆς μετανοίας καὶ τῆς καλλίστης αὐτομεμψίας καὶ ἐξομολογίας αὐτίκα θεράπευε· καὶ οὕτω τὸν νοῦν ἐκκαθαίρουσα καὶ ἀποτειναξαμένη τὸν ἐκ τούτων κονιορτὸν καὶ τὴν θόλωσιν, ἐπίτεινον αὐτὸν πρὸς ἑτέραν σεπτὴν ὠφέλειαν ἢ ὠφέλιμον θεωρίαν. Ἤγουν πρὸς μνήμην θανάτου καὶ ἔννοιαν τῶν ἀπ' αἰῶνος ἐκεῖσε κατεχομένων· τῶν φοβερῶν ἐκείνων ἀπειλῶν καὶ ἀτελευτήτων τιμωριῶν καὶ κολάσεων φεῦ· τῶν ἐκεῖσε κατακριθέντων. Εἶτα πάλιν τὴν τῶν ἁγίων Πάντων παῤῥησίαν ὁμοῦ καὶ λαμπρότητα· καὶ οἵας ἐκεῖνοι καὶ ὅσης ἀποῤῥήτου

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

χαρᾶς τε καὶ δόξης μέλλουσιν ἀπολαῦσαι ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παρὰ Θεοῦ, ὅταν κατ' ἀξίαν ἕκαστος τῶν αὐτοῦ δωρεῶν τὰς ἀμοιβὰς ἀπολήψονται· καὶ ὅπως μὲν ἐκεῖνοι τότε λάμψουσιν ὑπὲρ ἥλιον, οἱ δὲ ῥάθυμοι τῷ τῆς αἰσχύνης ἐγκαλυφθήσονται σκότει πικρῶς.

Ἐὰν γὰρ τῇ τοιαύτῃ μελέτῃ καὶ ἀδολεσχίᾳ σχολάσῃς, ὦ θύγατερ, καὶ ὡς ὑψηλῇ θεωρίᾳ ἐν τοῖς τοιούτοις χρηστοῖς λογισμοῖς ὅλον ἀεὶ ἐπιτείνει τὸν νοῦν μαρία μὲν σὺ ἐν γυναιξὶ τοιούτου κέρδους ἐπιτυχοῦσα· μακάριος κἀγὼ ὅτι τοῖς ἡμετέροις λόγοις τὸ τῆς ψυχῆς ὑποκλίνασα οὖς, καρπὸν ἐν τῇ καρδίᾳ τῇ σῇ ἐπεκτήσω τοιοῦτον· τί δὲ πάλιν ὅταν ἀναλογισώμεθα τὴν πρὸς ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς συγκατάβασιν τοῦ Κυρίου τὴν ἄφατον, καὶ τὴν ἀῤῥητον καὶ ἄλεκτον ἐκείνου ἀγάπην καὶ εὐσπλαγχνίαν; ὥσπερ ὑπὲρ ἡμῶν ἑαυτὸν παραδοῦναι θανάτῳ ἀσχήμονι, καὶ σταυρὸν καταδέξασθαι καὶ σφαγὴν καὶ τοὺς ἥλους, ὡς εἷς τῶν κακούργων ἐκείνων λῃστῶν, οἷς καὶ αὐτὸς συνεσταύρωται. Ἡμεῖς δὲ ἀντὶ πάντων αὐτοῦ τῶν ἀπείρων καλῶν ἃ πρὸς ἡμᾶς ἐπεδείξατο φανερῶς τε καὶ ἀφανῶς, ὥσπερ καὶ νοῦ ἐπιδείκνυται μακροθύμως καὶ οὐκ ὀργίζεται ὡς ἀγνώμονας, ἀκολουθῆσαι αὐτοῦ μὴ βουλομένους· καὶ γὰρ αὐτὸς φιλανθρώπως καθ' ἑκάστην ἡμᾶς προσκαλεῖται λέγων. Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες....

Καὶ πάλιν· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν.... Ἐὰν οὖν ἐν συναισθήσει καρδίας καὶ συντετριμμένῃ τῇ διανοίᾳ ἀναλογίζεταί τις αὐτὰ καθ' ἑκάστην, καὶ συνορῶν ἀπὸ βάθους ψυχῆς, πῶς οὐκ ἂν ἐκπλαγείη καὶ πενθῶν καὶ στενάζων ἐπὶ τούτοις οὐ παύσετο καθ' ἡμέραν καὶ νύκτα; καὶ εἰκότως· ἡ γὰρ ἐργασία τοῦ ἀληθινοῦ μοναχοῦ, ἡ ἀκατάβεστος μνήμη τῶν τοιούτων ἐστὶ μετὰ πένθους· ὥσπερ καὶ ἐν τῷ γεροντικῷ ἐρωτώμενός τις τῶν ἁγίων περὶ ἐργασίας πνευματικῆς, οὕτω φησίν, ὁ θέλων κτήσασθαι ἀρετάς, κλαυθμῷ κτᾶται αὐτάς· καὶ ὁ θέλων λυτρώσασθαι ἁμαρτίας, κλαυθμῷ λυτροῦται αὐτάς· ἄλλη γὰρ οὐκ ἔστιν ὁδός. Δέομαι τοίνυν καὶ ἀντιβολῶ τὴν ἐν Κυρίῳ ἀγάπην σου τέκνον πνευματικὸν τῆς ἐμῆς ταπεινότητος, ἐμφύτευσον τὰ τοιαῦτα καλῶς ἐν τῇ ἀγαθῇ τῆς καρδίας σου γῇ· καὶ καρποφόρησον ἐν αὐτοῖς, συνεργοῦντός σοι τοῦ Κυρίου, ἐν ἑξήκοντα, καὶ τριάκοντα, καὶ ἑκατόν, ἵνα καὶ ὁ σπείρων ἅμα καὶ ὁ θερίζων εἴῃ ἀνεκλαλήτῳ χαρᾷ· καὶ συνήδεταί σου ἀεὶ τῇ κατὰ Θεὸν ἐπιδόσει καὶ προκοπῇ. Σύνοιδα γάρ σου τὸ ζέον ὁμοῦ καὶ τὸ πρόθυμον τῆς ψυχῆς, ὅσον ἐστὶν εἰς τὸ κτήσασθαι κατὰ βάθους σου τῆς καρδίας τὸν γλυκύτατον Ἰησοῦν, ὡς ἀτίμητον μαργαρίτην· καὶ διὰ τοῦτό σοι λοιπὸν καὶ ἡμεῖς τῷ καλῷ συνευδοκοῦντες σκοπῷ, τὴν τοιαύτην σοι πεπληρώκαμεν αἴτησιν ἐν Χριστῷ τῷ τῶν καλῶν χορηγέτῃ, καὶ ἐκ πολλῶν βραχέα συλλέξαντες ῥήματα πρὸς ὑπόμνησίν τινα καὶ μίμησιν ἀρετῆς, ὡς κάλλιστόν τι δῶρον πνευματικὸν τῇ ἐν Κυρίῳ ἀγάπῃ σου νῦν ἐγχειρίζομεν, ἵνα ὥσπερ τινὰ στάθμην αὐτὰ καὶ ἱερὰν ὑποτύπωσιν ἔχουσα, ἐπευθύνεις ἐν τούτοις τὸν σὸν βίον καὶ τρόπον ἀεί· καὶ διὰ τῆς ἀγαθῆς ἐργασίας τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς σεμνῆς πολιτείας σου, καὶ τοῦ βίου καθαρότητος καὶ συντόνου σπουδῆς ὡς βασίλισσά τις πεποικιλμένη ταῖς ἀρεταῖς τῶν τῇ δε ἀπάρασα, τῷ βασιλεῖ τῶν αἰώνων Χριστῷ τῷ Θεῷ χαίρουσα παραστῇς· ἀϊδίους ἐκείνας καὶ θείας ἐλλάμψεις πλουσίως ἐκδεχομένη, συνεορτάζουσά τε καὶ πνευματικῶς συγχορεύουσα ταῖς τῶν ὁσίων χορείαις γυναικῶν ἐκείνων· ὧν καὶ ἡμεῖς ἐπιτύχωμεν χάριτι τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ πρέπει τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΚ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΑΘΑΝ. ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ (†1940)

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ

Ἐκ τοῦ Κώδικος Ω 111
(Συνέχεια ἐκ τοῦ δ' ἔτους σελὶς 373)

— Ὁ προσέχων ἑαυτῷ φοβούμενος τὸν Θεὸν καὶ τρέμων τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, οὐ τρυφᾷ, οὐ παίζει, οὐ γελᾷ, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀλαζονεύεται, οὐχ ὑπερηφανεύεται, οὐχ ὑψηλοφρονεῖ, οὐ θυμοῦται, οὐκ ὀργίζεται, οὐ πορνεύει, οὐκ εὐδοκεῖ ἐπὶ κακοῖς, οὐκ ἀμελεῖ τῆς εὐχῆς καὶ τῶν θείων ἀναγνώσεων τῶν ἁγίων Γραφῶν. Ἔστι δὲ πάντοτε ταπεινόφρων βλέπων τὴν γῆν κάτω, πρὸς ἣν μετὰ μικρὸν ὀφείλει ἐπιστρέφειν· ὃ γὰρ τοιοῦτος οὐ παύεται κλαίων, πενθῶν, θρηνῶν, ὀδυρόμενος, στενάζων, συντριβόμενος τῇ καρδίᾳ καὶ προσευχόμενος ζεόντως ἐκ ψυχῆς, ἀγῶνας ἐκδεικνύμενος λυτρωθῆναι τοῦ πυρὸς τῆς γεέννης.

— Πᾶσα ποικιλία τῶν Γραφῶν..... καταλήγει· καθάπερ καὶ τοῖς ἀποστόλοις ὁ Κύριος ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ἐνετείλατο· μετανοεῖτε, ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

—Πάντα γὰρ τὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς διαθήκης καὶ Καινῆς, καὶ αἱ βασιλεῖαι καὶ ἡ δόξα καὶ ὁ πλοῦτος ὅλου τοῦ κόσμου ἕως τοῦ σωθῆναι ἀποκρέμανται· φησὶ γὰρ σωθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης τῆς μοιχαλίδος καὶ ἁμαρτωλοῦ. Ἐὰν δὲ οὐ σωθῶμεν, ὢ ἀπονοίας καὶ τυφλώσεως ὑπερβολή! ὢ ἀφροσύνης ἐληθὺς· ἅπαντα καινὰ καὶ μάταια, πάντα στυγηρὰ καὶ κατώδυνα! Διὸ σπεύσωμεν, ἀγαπητοί, τοῦ σωθῆναι πρὶν καταλυθῆναι ἡμῶν τὸν βίον καὶ οὐαί, οὐαί!

—Ὢ πόσον ζητήσωμεν τὸν καιρὸν τοῦτον, ὃν ἀπωλέσαμεν παίζοντες καὶ παιζόμενοι καὶ γελῶντες καὶ μετεωριζόμενοι καὶ οὐ μὴ εὕρωμεν. Λέγει τις τῶν φιλοζώων· βούλομαι μετανοῆσαι, πότε βούλει; πάντοτε πειράζεις· ἕως πότε δίψυχος; βλέπων μήπως ἐκ τοῦ βούλεσθαί σε καὶ πειράζειν ἐπέλθῃ αἰφνιδίως ὁ θάνατος, ἵνα ὅταν βουληθῇς μὴ δυνηθῇς. Τίνες λέγονται οἱ ἀνίεροι; οἱ ἀμετανόητοι, οἱ καταφρονηταί, οἱ μὴ ἀπερχόμενοι εἰς τὰς συνάξεις τῆς ἐκκλησίας, οἱ ἀπολιμπανόμενοι ταῖς θείαις λειτουργίαις καὶ τυπικῶν καὶ ἑσπερινῶν, καὶ οἱ ἐν παρέργῳ ἡγούμενοι τὰς δοξολογίας τοῦ Θεοῦ, καὶ τρυφαῖς καὶ παιγνίοις καὶ γηΐνοις καὶ ἡδοναῖς προσερχόμενοι, οἱ τοιοῦτοί εἰσιν ἀνίεροι, καὶ ἄθεοι καὶ ἀσεβεῖς καὶ ἀσυγχώρητοι.

—Κἄν τε ἐσθίητε κἄν ἀριστεύητε καθήμενοι καὶ ὁδοιποροῦντες καὶ λουόμενοι καὶ πλέον καὶ ἄλλο κἄν ὅ,τι οὖν ποιοῦν βλέπετε καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ὥραν καὶ στιγμὴν ἵνα μὴ παύσησθε διὰ παντὸς διαλέγεσθαι μετὰ φόβου καὶ τρόμου καὶ κλαυθμῶν καὶ στεναγμῶν περὶ τῆς γεέννης τοῦ πυρός. Εἰ ἦς ἁμαρτωλός, κτῆσαι ἐλεημοσύνην ὁλοψύχως, ταπεινοφροσύνην ἀνείκαστον καὶ σωφροσύνην ἀκενόδοξον, μετανόησον καὶ σώζει. Τελώνης εἶ; δύνασαι γενέσθαι εὐαγγελιστής· βλάσφημος εἶ; δύνασαι γενέσθαι ἀπόστολος· λῃστὴς εἶ; δύνασαι παράδεισον οἰκῆσαι· μικρὸς εἶ; δύνασαι διὰ τῆς συκομορέας, εἴτουν τῆς ἀρετῆς προσκυνῆσαι τὸν Δεσπότην ὡς ὁ Ζακχαῖος. Οὐκ ἔστιν οὐδεμία ἁμαρτία ἡ κακία μὴ διαλυομένη, γενόμενος καθαρός. Ὥσπερ τὸ πῦρ ἐμπίπτον εἰς τὰς ἀκάνθας καταναλίσκει αὐτάς, οὕ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τω τὸ βούλημα τοῦ Θεοῦ πάντα τὰ πλημμελήματα δαπανᾷ καὶ πρόῤῥιζα ἀνασπᾷ· μὴ ζήτει τὸν τρόπον ἀλλὰ πίστευε· ἡμάρτηκα πολλά.....λέγε τὰς ἁμαρτίας σου πρῶτος ἵνα δικαιωθῇς· ἐπίγνωθι ὅτι..... στύγνασον, ἔκχεον δάκρυα ὡς ἡ πόρνη, μετανόησον ὡς ὁ τελώνης, δράμε ὡς ὁ ἄσωτος καὶ ἡ χαναναία· ἐλεημοσύνην ἐξ ὧν εὐπορεῖς ποίησον, καὶ παῦσον ἁμαρτάνειν, πορνεύειν, φθονεῖν, λοιδωρεῖν, μνησικακεῖν, παίζειν, γελᾶν, μετεωρίζεσθαι, ὀμνύειν, ἁρπάζειν, ἀγαπᾶν.....ανῶν, πίνειν ἀμέτρως. Ἐπείχθητι ὁλοψύχως καὶ θερμῶς πρὸ ἐλεημοσύνης καὶ συνεχοῦς προσευχῆς καὶ καταφρόνει τῶν ἐπιγείων πάντων καὶ ἀφίησιν ὁ Θεὸς τὰ ἁμαρτήματά σου πάντα.

—Μὴ κολάκευε σου τὸ σῶμα, στρώμασι μαλακοῖς καὶ ἀρίστοις πολυτελέσιν· ὅτι, φησὶν ἡ θεία Γραφή, τί ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς; τί ποθεῖς τὰς ἡδονὰς τὰς μελλούσας σε ἐμβάλλειν εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός; τί ποθεῖς τὰ μαλακὰ ἐνδύματα προξενοῦντά σοι τὴν αἰώνιον κόλασιν; καὶ οὐ ποθεῖς μᾶλλον τὰς τραχυτέρας καὶ πενιχρὰς ἐσθῆτας καὶ τὰ ῥᾶσα τὰ προξενοῦντά σοι τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείαν; Ὅσον παχυτέραν τὴν σάρκα ποιεῖς, τοσοῦτον βαρυτέραν τὴν ψυχήν σου κατασκευάζεις εἰς τὸ δεσμεῖν καὶ ὅσον τρέφεις τὸ σῶμα ἀπὸ ποικίλων ἐδεσμάτων τοσοῦτον τὰς ἡδονὰς ἀνάπτεις καὶ τοὺς σκώληκας τοὺς ἀκοιμήτους παχυτέρους ποιεῖς· οἱ γὰρ ἐν τοιαύτῃ ζωῇ ζῶντες, Θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται.

—Οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου τούτου ἔχθρα τοῦ Θεοῦ ἐστι; ὃς ἂν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς . τοῦ Θεοῦ καθίσταται· οὐκ ἔστι τὸν τῆς προσκαίρου ζωῆς ἐφιέμενον καὶ τῆς μελλούσης ἐπιτυχεῖν. Ἐβδελύξω τὸν πτωχόν; ἐβδελύξατό σε ὁ δι' αὐτὸν πτωχεύσας Θεός· οὐκ ἤνοιξας θύραν τῷ πτωχῷ; ἀπεκλείσθης τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας. Ἄθλιε καὶ ταλαίπωρε, ὁ τοὺς ἵππους κοσμῶν, ἄνθρωπον οὐκ ἐνδύεις; ὁ τοὺς τοίχους ἀμφιεννῶν, τὸν ἀδελφὸν θλιβόμενον παροῤῥᾷς; οὐ συνιεῖς ὅτι τὸν Χριστὸν παροῤῥᾷς; οὐκ ἠκούσατε τί βοᾷ ὁ Θεός· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ δὸς πτωχοῖς;

—Πᾶσα πικρία καὶ ὀργὴ καὶ θυμὸς καὶ αἰσχρολογία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν· καὶ πᾶσαν κακίαν καὶ πονηρίαν ἐξορίσατε ἀφ' ὑμῶν ὅτι περὶ ἀργοῦ λόγου, λόγον δώσωμεν ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. Κόψον τὴν παῤῥησίαν ἀπὸ σοῦ καὶ κράτησον τῆς γλώσσης καὶ τῆς κοιλίας σου καὶ ἀπὸ οἴνου ἀπόστηθι· καὶ ἐάν τις λαλήσῃ περί τινος πράγματος μετὰ φιλονεικίας καλῶς, εἰπὲ ναί· ἐὰν δὲ κακῶς, εἰπέ, σὺ οἶδας ἅπερ λαλεῖς καὶ μὴ ἔριζε μετ' αὐτοῦ περὶ ὧν ἐλάλησε, καὶ ἐκ τῆς κρίσεως μὴ δέποτε ἐκπέσεις,

—Ἡσυχία ἐστὶ σύνδρομος τῶν Ἀγγέλων· πᾶσι τῶν ἀρετῶν ἐργαστήριον· θόρυβοι δὲ καὶ ταραχαὶ καὶ αἱ τῶν ἀτάκτων ἀνθρώπων ἀναστροφαὶ καὶ αἱ ὁράσεις χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ καλλωπισμοὶ ἱματίων καὶ βρωμάτων ἡδέων καὶ ἵππων καὶ λοιπῶν τοῦ πλούτου φαντασίαις, ἐκλύουσι τὸν ἄνθρωπον καὶ συμπνίγουσι ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ πρὸς Θεὸν ἀναβῆναι οὐ δύναται, ἀλλὰ ταῖς ἡδοναῖς καὶ τοῖς δαίμοσι καὶ τῇ κολάσει ἐκδίδοται. Ψυχὴ μὴ τῶν κοσμικῶν ἀπαλλαγεῖσα φροντίδων, οὔτε τὸν Θεὸν ἀγαπήσει γνησίως, οὔτε τὸν διάβολον βλελύξεται.

—Κάλυμμα γὰρ ἔχει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τὴν μέριμναν τοῦ βίου· ὁ ἐν προκοπῇ γενόμενος ἀγαθῶν ἔργων εἶτα πάλιν

εἰσερχόμενος εἰς τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν, οὐ μόνον τὸν πρῶτον μισθὸν ἐζημιώθη, ἀλλὰ καὶ βαρυτέρας ἐπιτεύξεται τῆς κατακρίσως.

—Ὅπου εἰσὶν ἀναγνώσεις καὶ ἑρμηνεῖαι τῆς θείας Γραφῆς καὶ ψαλμῳδίαι καὶ εὐχαὶ καὶ συντριβὴ τῶν καρδιῶν καὶ ἐλεημοσύναι καὶ σωφροσύναι καὶ πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡ κατόρθωσις, ἐκεῖ ἐστι τοῦ Θεοῦ ἡ χαρὰ καὶ ἑορτὴ τῶν Ἀγγέλων καὶ ἀγαλλίασις· καὶ τοῖς ταῦτα ποιοῦσιν ἀνοίγει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ἵνα εὐφραίνηται εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

—Ὅπου εἰσὶ παίγνια καὶ γέλωτες καὶ θόρυβοι καὶ αἰσχρολογίαι καὶ ἐμπαιγμοὶ καὶ μιμολογίαι καὶ κιθάραι καὶ λύραι καὶ μουσικὰ ὄργανα καὶ χοροὶ καὶ ᾠδαὶ σατανικαὶ καὶ ἄσματα δαιμονικὰ καὶ πορνεῖαι. καὶ μοιχεῖαι καὶ ὀρχήσεις καὶ καταλίγματα καὶ μέθαι καὶ δόλοι καὶ ψεύδη, καὶ φθόνος, καὶ μνησικακίαι καὶ μάχαι, ἐκεῖ σκοτισμοὶ ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες ἀπώλεια καὶ παίδων φθορά, καὶ τοῦ διαβόλου καὶ τῶν δαιμόνων ἑορτή. Οὐαὶ τοῖς τοιούτοις οὐαί, εἰς γὰρ τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον τῆς γεέννης ἀποῤῥιφήσονται, ὅπου ἐστὶν ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Τῶν γὰρ τοιούτων ὁ σκώληξ ἀτελεύτητος καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθήσεται.

—Πόθεν ἀσθένειαι, πόθεν νόσοι, πόθεν αἰφνίδιοι θάνατοι; οὐκ ἐκ τοῦ κόρου τῆς γαστρὸς καὶ ἀπὸ γαστριμαργίας καὶ οἰνοφλυγίας; οἱ γὰρ ὀλιγοχρόνιοι ἄνθρωποι οὐκ ἐκ τούτων ἁρπάζονται; ὀλιγάρκεια δὲ . . . τὸ σῶμα γεῶδές ἐστιν· ἀλλ' ἂν θέλωμεν οὐράνιον . . . . . ἐὰν καθαρὸν ποιήσῃς τὸ ἀγγεῖον τοῦ σώματος κατοικεῖ ἐν σοὶ Θεός. Ὥσπερ γὰρ ἰχθῦς ἄνευ ὕδατος ζῆσαι οὐ δύναται, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ ἄνευ ἡσυχίας καὶ μελέτης τῶν θείων Γραφῶν σωθήσεται.

—Σκέπης σοι χρεία καὶ ἐσθῆτος καὶ κάλυμμα σαρκὸς πρὸς χειμῶνα καὶ θέρος αὐταρκες. Μήτε δὲ ἐν χρώμασι τὸ ἀνθηρὸν διωκέσθω μήτε ἐν τῇ κατασκευῇ τὸ λεπτὸν καὶ μαλακὸν· τὸ γὰρ ταῖς ἐν ἐσθῆτι εὐχροίαις περισκοπόν, ἴσον ἐστὶ τῷ γυναικείῳ προσέχειν καλλωπισμῷ, ὃν ἐκεῖναι ἐπιτηδεύουσιν. Ἀλλοτρίῳ ἄνθει παρειαῖς καὶ τρίχαις ἑαυτῶν καταβάπτουσι, καὶ τὴν φυσικὴν μορφὴν αἰσχύνουσι, καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ ὀργὴν ἑαυτοῖς ἐπαναπαύεσθαι· ὅτι. . . . καὶ τῶν ἀφρόνων ἀνδρῶν τοῦτο ποιοῦσθαι· καὶ ψιμμιθείῳ καὶ βάμμασι τοὺς ἄφρονας ἐρεθίζουσι καὶ τῷ πυρὶ τῆς γεέννης ἑαυτοὺς καὶ ἑαυτὰς καταῤῥίπτουσιν· οὐαὶ αὐτοῖς καὶ αὐταῖς οὐαί. Ἐσθίων καὶ πίνων μηδὲ πολλὰ τὸν νοῦν ἐκπεσὼν ἐκ τῆς τοῦ Θεοῦ ἐννοίας, ἀλλὰ δοξολόγει καὶ θαύμαζε ἀναλογιζόμενος τὰ ποιήματα αὐτοῦ· τά τε ὁρατὰ καὶ ἀόρατα καὶ τὰς τροφὰς εἰς ποικίλα καὶ ἄπειρα πλήθη ἐποίησε καὶ ἁρμόζοντα πρὸς τὴν τῶν σωμάτων θεραπείαν ἐπινενόηκε καὶ περὶ τοῦ . . . . . γεῦσιν γλυκεῖαν ἄλλο δὲ εὔνουστον, ἄλλο εὔληπτον, ἄλλο δὲ στύπτον σε· καὶ ἐν τοῖς πόμασιν ὁμοίως τῇ φύσει ἁρμόζοντα καὶ ὑπὲρ τούτων ὁλοψύχως καὶ ἐκ βάθους ψυχῆς καὶ καρδίας. . . . . καὶ ὑπερδόξαζε ἀενναόως καὶ ἀσυγκρίτως τὸν Δημιουργὸν καὶ πλάστην καὶ ποιητὴν τῶν ὅλων Θεόν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ἱ. Μονὴ Γρηγορίου

Σεμνύνεται ἡ «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» διὰ τὴν δωρεὰν τῶν 100.000 δραχ. ἃς ἐδώρησεν ἡ ἱερὰ Μονὴ Γρηγορίου διὰ τοῦ Καθηγουμένου αὐτῆς Ἀρχιμ. κ. Θεοδώρου διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐθνικῆς μας ἀμύνης.

Τὴν συγχαίρομεν ὁλοψύχως

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΛΟΓΟΣ

Περὶ τοῦ θρυλλουμένου πτωχοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ Βασιλέως, τοῦ κατοικοῦντος ἐν τῷ πρώτῳ ἄκρῳ τῆς Βυζαντίδος.

(Ἐξ ἀρχαίου χειρογράφου τῆς ἐν ἁγίῳ Ὄρει ἱ. Μονῆς Ξηροποτάμου, ἀντιγραφὲν καὶ ἀποσταλὲν παρὰ τοῦ πατρὸς Νικολάου ἱερομ. Ξηροποταμηνοῦ).

Ὁ ἀληθινὸς καὶ μέγας Βασιλεύς, ὃς κατοικεῖ ἐν τῷ ἄκρῳ τόπῳ διὰ τὸ καυστικόν, ὃν ἐδίωξαν οἱ ἄνθρωποι ἐκ τῆς αὐτοῦ οἰκίας καὶ δεδώκασι τὴν στρωμνὴν αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις πλέοντα καὶ ἁλιεύοντα ἑβδομηκοστὸν χρόνον· ἐν δὲ τῷ ἑβδομηκοστῷ χρόνῳ, εἰς τὸ τέλος τῶν Ἰσμαηλιτῶν ἀποκαλυφθήσεται· παρακολουθήσει δὲ οὗτος ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Λιβός· καὶ ἔσται ὁ πρῶτος δεύτερος, καὶ ὁ δεύτερος πρῶτος καὶ μετὰ ταῦτα ποιήσεται φονεύτρια ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως ἐν τῷ ἐλαιοφόρῳ πακτωλῷ, ἐν ἡμέρᾳ Παρασκευῇ, ὥρα Γ.′ τῆς ἡμέρας· καὶ τῶν τριῶν ταραττομένων, ὁ Γ′ πρῶτος· καὶ ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἠλειμμένος, ὁ μέλλον ἀποκαλυφθῆναι· διὰ τόξων καὶ σημείων Χριστοῦ φανήσεται· ἐνηχηθήσεται δὲ παρὰ τοῦ ὁρωμένου Ἀγγέλου, ὃς καὶ εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ εἴπῃ· ἔγειρε ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τοῦ μνήματος καὶ ἐπιφαύσοι σοι ὁ Χριστός· προσκαλεῖται γάρ σε λαὸν περιούσιον. Καὶ ἐκ δευτέρου αὐτῷ εἴπῃ· ἔξελθε ὁ κεκρυμμένος, μηκέτι κρύπτου, πολλοὶ δὲ ζητοῦσι πάντες ἐξελεύσονται, σὺ μόνον εἰσελεύσῃ. Καὶ ἐκ τρίτου δώσει αὐτῷ πλάκας λιθίνας, ἐν αἷς ἐγκεχάρακται αὐτῷ λαὸν θεῖον ἐκδικῆσαι, καὶ ἤθη ποιῆσαι χρηστά, καὶ τοὺς ἀξίους εἰς τὸ θεῖον ἀποκαταστῆσαι, οἳ ἐκράτησαν τῷ Θεῷ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς· ἔχει δὲ οὗτος σημεῖα· ὁ ὄνυξ τοῦ πρώτου δακτύλου αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ ποδός, τύλωμα ἔχων, ἡ λαλιὰ αὐτοῦ ἡδεῖα, ἡ ὄψις αὐτοῦ εὐειδής, τὸ εἶδος αὐτοῦ γυναικειον, μέσος τὴν ἡλικίαν, φαλακρός, πολυΐστωρ καὶ μελοειδής, προορατικὸς καὶ προφητείας μετέχων καὶ μεταδιδούς, ἡ ρὶς αὐτοῦ ἐγκεκυφυῖα, οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ μετέωροι, πένης κεκαθαρμένος καὶ ράκη ἐνδεδυμένος διὰ τὸ μὴ χρησιμεύειν· ἔσται δὲ πραΰς καὶ φιλάνθρωπος, εὐμετάδοτος, μεγαλόψυχος, φοβερός, ἀγένειος· ἡ δεξιὰ αὐτοῦ χεὶρ ἅρματα, δύο σειρὰς πορφυρᾶς καὶ σταυροὺς πορφυρούς. Ὃν ἐδόκουν οἱ ἄνθρωποι οὐδὲν ὄντες, οὐδὲν ὄντα καὶ οὐδὲν χρησιμεύοντα· καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὴν κορυφὴν αὐτοῦ, καὶ χρίσει αὐτὸν τὸ ἔλαιον τὰ τέλη τῶν ἡμερῶν, ὃς γραφήσεται ἠλειμμένος· καὶ ἐξελεύσεται κατὰ τῶν Ἰσμαηλιτῶν, καὶ κρατήσει αὐτούς. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις θλιβήσονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ δώσουσι τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ χοῦν πάσουσι τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ βοήσουσι πρὸς τὸν Θεόν· καὶ τότε εἰσακούσεται Κύριος τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ἀποστελεῖ Κύριος τὸν Ἄγγελον αὐτοῦ ὡς ἐν σχήματι ἀνθρώπου, καὶ αὐλισθήσεται ἐν ταῖς νήσοις, καὶ κηρύξει τὸν ἅγιον αὐτοῦ ἠλειμμένον, τὸν χρηστὸν καὶ ἄχρηστον, τὸν πτωχὸν καὶ ἀπειρόβιον, τὸν ἐλεοῦντα καὶ ἐλεούμενον, τὸν γυμνὸν καὶ βύσινα φοροῦντα, τὸν νεκρὸν ὄντα τῷ σώματι καὶ ζῶντα τῷ πνεύματι· ὁ προκατάρξας καὶ εἰς οὐδὲν χρησιμεύων, ὁ ἀηδὴς καὶ πολυειδής, ὁ ἐκ μήτρας δουλικῆς καὶ ἐκ γένους βασιλικοῦ καταγόμενος· ἔστι γὰρ δυσώνυμος· κλῆσις αὐτοῦ θηριώνυμος λύκος, καὶ αὐτῇ τάξει πέφυκεν Ἰλλούστριος, φυλάττων πᾶσαν θεοσέβειαν καὶ προφητείαν· ὁ προκατάρξας καὶ μηδὲν χρηματίσας, ὃν ἐξουθενοῦσιν οἱ ἄνθρωποι ὡς νεκρὸν ὄντα καὶ μηδὲν χρησιμεύοντα· ἀποκαλύψει ὁ Θεὸς καὶ φανερώσει καὶ χρίσει αὐτὸν τὸ ἔλαιον εἰς τὰ τέλη τῶν ἡμερῶν, ὃς ἐστιν ἠλειμμένος, ζωὴν γαστρὸς ἐλαίου ἁγίου αὐτοῦ. Ἀποκαλυφθήσεται δὲ οὕτω· φανήσεται ἀστὴρ ἡμέρᾳ Γ.′ μέσον τῆς πόλεως ἕως ἀγορᾶς, καὶ ὥρᾳ Γ′ ἐν τῷ ἱδρύματι τῷ θεανδρικῷ τῆς Πανάγνου Μητρὸς τοῦ Ὑψίστου· ὁ φανεὶς γὰρ ἀστὴρ οὐκ ἦν ἐκ τῶν πλανητῶν, ἀλλ᾽ ὃς ἐφάνη εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, καὶ κήρυξ τρανὸς ἐν ταῖς τρισὶν ἡμέραις καὶ νυξίν, ἀνακαλῶν καὶ ἀποκαλύπτων τὸν ἐλπιζόμενον· τότε ὁ δῆμος ὁρῶν καὶ ἀκούων τὴν τοῦ κηρύγματος βροντώδη φωνήν, ἐκπλαγήσεται καὶ ἐξεστηκότες ἅμα τῇ χαρᾷ καὶ τῷ φόβῳ βοήσουσιν, ἀγνοοῦντες τὸν ἐλπιζόμενον· τότε ὁρώντων πάντων καὶ τό, Κύριε ἐλέησον, θερμῶς καὶ ἐκτενῶς βοώντων, στενάζοντες καὶ δάκρυα χύνοντες διὰ τὴν ἐπιπεσοῦσαν αὐτοῖς θλῖψιν, παρακληθήσονται τὸ θεῖον, καὶ εὐμενὴς προσδέξεται τὴν δέησιν αὐτῶν, καὶ ἱλέῳ ὄμματι ἐπιβλέψει ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, καὶ διὰ τοὺς ἀποκαλυφθέντας τότε ἐκλεκτοὺς γνωσθήσεται ὁ ἐκλεκτός.

Ὁραθήσεται γὰρ ἐν τῷ Οὐρανῷ νεφῶδες στερέωμα λαμπρότερον τοῦ ἡλίου, ἔχον μέγεθος ὡς ἅλωνος ἐαρινῆς ἁλοώντων βοῶν ἓξ· ἔσωθεν κρεμασθήσεται σταυρός· εὐωνύμου δὲ τοῦ σταυροῦ τοῦ πορφυροῦ ἐκτεταμένον τόξον, οἷον ἔθετο τοῖς πατράσιν ἡμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον· ἀγνοούντων δὲ πάντων, ἀνακληθήσεται τὸ τόξον διὰ τοῦ νοτίου μέρους, ὃ ἔσται ἐκτελούμενον ἐν τῷ κλίματι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πληρωθήσεται τὸ πέρας ἕως τῆς σκηνῆς, ἀναδειχθήσεται τῇ θέσει τῆς καλιᾶς τοῦ ἀληθινοῦ Βασιλέως· τότε οἱ λαοὶ ἰδόντες δοξάσουσιν αὐτὸν τὸν Θεὸν τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ δρομαίως σπεύσουσιν ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ τόξου, καὶ λαβόντες τὸν πολύτιμον καὶ γηραιὸν ἄνακτα μετὰ λαμπάδων καὶ βαΐων, φέρουσιν αὐτὸν ἐν τῇ μεγάλῃ Σιών, καὶ ὁ κήρυξ βροντώδει τῇ φωνῇ καὶ μὴ φαινομένῃ ἀπὸ τοῦ Οὐρανοῦ πρὸς τὸν λαὸν εἴπῃ. Ἀ ρ ε σ τ ὸ ν δ μ ῖ ν ἐ σ τ ι ν ο ὕ τ ω ς; Τότε λήψεται πάντας φόβος καὶ τρόμος, καὶ ἔκστασις, καὶ μετὰ δακρύων τὰς χεῖρας εἰς τὸν Οὐρανὸν ἄραντες, εἴπωσι· ναὶ Κύριε, ὅτι σὺ αὐτὸν ἔδωκας ἡμῖν, ἀρεστὸς ἡμῖν ἐστιν καὶ προσκυνήσαντες μέλπεσιν αὐτὸν, ἄξουσιν ἐν τῇ μεγάλῃ Σιὼν προσευξόμενον, καὶ ἀναβιβάσαντες αὐτὸν ἐφ᾽ ὑψηλοῦ τόπου, καλέσουσιν αὐτὸν Βασιλέα· εἶτα ἀλλοιωθήσονται τὰ σημεῖα, καὶ ὁδηγήσωσιν αὐτὸν δύο ἄγγελοι ἐν ὁμοιώματι ἀνδρῶν λευκοφόρων εὐνούχων, καὶ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ λαλήσουσιν ἃ μέλλει πράττειν. Οἱ δ᾽ ἐπ᾽ αὐτῷ θελήσαντες ἐπιβαλεῖν τὰς χεῖρας, καὶ οὔτε ἐπιβλέποντες τὰ σημεῖα, εἴπωσιν ἐν ἑαυτοῖς, οἰκείαις σειραῖς σφιγγόμενος τῶν ἁμαρτιῶν καὶ παρανομιῶν αὐτῶν τῶν τότε ἐνδόξων καὶ ὀνομαστῶν· πολλοὶ δὲ ἀποδράσουσιν εἰς τοὺς ὀγγώδεις τόπους καὶ στραγγαλιώδεις τῆς Οἰκουμένης, καὶ πάντες δοξάσουσι τὸν Θεὸν καὶ ἠρεμήσουσιν.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Ἕτερος χρησμός. Πατριάρχης. Ἰωάννης. Εὐχαριστία.

Κωνσταντίνου τοῦ πτωχοῦ ἐπικράτησις.

Βλέπε δὲ σὺ ὁ τὰ θεῖα φέρων καὶ τὰ θεῖα φρονῶν ἐπ' ὤμων μή σου ἡ κόνις ὄνειδος γίνεται καὶ τὸν πώγωνα βαθὺν ἐνδίκως καρήσει, καὶ μεγάλως ἀχρειωθήσει, αὐτὰ ὁ φόβος σύμβουλος. Οὗτος ὄνομα Ἰωάννης, ὡς ἀποκαλυφθήσεται ὁ εἰλημμένος, ἐπώνυμος Μεναχείμ.

(Σημείωσις ἀντιγραφέως. Ἡ λέξις Μεναχείμ ἑβραϊκὴ οὖσα σημαίνει: 1) Βασιλεὺς βασιλέων καὶ 2) Παρηγορία τῶν τεθλιμμένων.

Ἕτερος χρησμός. (ιβ.΄ Εὐλάβεια.)

Ὁ νεκρὸς ἤδη καὶ θέα λελησμένος.
Οἴδασι πολλοὶ κἂν μηδεὶς τοῦτον βλέπει.

Ὡς ἐκ μέθης δὲ φανεὶς ἀθρόως.
Σκῆπτρα κρατήσει τῆς δὲ τῆς Βασιλίδος.

Στύλος γὰρ ὀφθεὶς ἐν πόλῳ κεκλωσμένος.
Κήρυξ ἀφανὴς τρὶς ἀνακράξει μέγα.
Ἄπιτε σπουδῇ πρὸς δυσμὰς Ἑπταλόφου.

Εὕρητε δ' ἄνδρα οἰκέτην ἐμὸν φίλον.
Ἄξατε τοῦτον εἰς βασιλείου δόμους.
Μηνόκρανον, μείλιχον, πραΰν, ὑψίνουν.

Τὸ μέλλον ὀξύτατον εἰδέναι μᾶλλον.
Καὶ πάλιν ἕξεις Ἑπτάλοφε τὸ Κράτος.

Ἕτερος χρησμός.

Ὅταν ὁ τλήμων, ὁ πένης ὁ βιώτης ἐκ νότου ἥξει πρὸς σὲ τὴν Ἑπτάλοφον, τότε Βυζαντίς, κυρίαν καταστήσει σε τὴν Βαβυλῶνα Βασίλισσαν τοῦ κόσμου.

Ἕτερος χρησμός. (Θ΄. ἐξουσία.)

Οὐαί σοι, πόλις ἑπτάλοφε, ὅταν τὸ εἰκοστὸν
Στοιχεῖον εὐφημίζηται εἰς τὰ τείχηοου!
Τότε ἤγγικεν ἡ πτῶσις καὶ ἀπώλεια
Τῶν δυναστῶν σου καὶ τῶν ἀδικίᾳ κρινόντων.
Ὃς ἔχει τοὺς δακτύλους αὐτοῦ δρεπανωτούς.
Ὅ ἐστι δρέπανον τῆς ἐρημώσεως.
Καὶ ἐν τῷ Ὑψίστῳ βλασφημία.

Χρησμὸς Ι΄. Πατριάρχης.

—Ἰῶ. Ἰσαάκιος συγκοπὴν φόνου αἵματος.

—Ἰῶ. Ἰῶ. Εὐχαριστία.

Κῶ. Καὶ Κῶ. ἡ τοῦ πτωχοῦ ἐπικράτησις.

Βλέπε δὲ σὺ ὁ τὰ θεῖα φρονῶν καὶ τὰ θεῖα φέρων.
Ἐπ' ὤμων μή σου ἡ κόνις ὄνειδος γένηται, καὶ πώγωνα
Βαθὺν ἐνδίκως καρήσῃ, καὶ μεγάλως ἀχρειωθήσῃ,
Αὐτὸς ὁ φόνου σύμβουλος Ἀρχιερεύς, οὗ τὸ ὄνομα
Ἰῶ. καὶ ἀποκαλυφθήσεται ὁ εἰλημμένος Ἐπώνυμος Μεναχείμ.

Ἑρμηνεία τοῦ Ι΄. χρησμοῦ. Πατριάρχης.

Ἰῶ. Ἰσαάκιος σημαίνει ἔκλειψιν σφαγῆς καὶ αἵματος.

Ἰῶ, δὲ σημαίνει εὐχαριστίαν.

Καὶ Κῶ, σημαίνει τὴν τοῦ πτωχοῦ Βασιλέως νίκην καὶ βασιλείαν. Βλέπε δὲ σὺ ὅστις φρονεῖς καὶ στοχάζεσαι τὰ θεῖα, καὶ φέρεις τὰ θεῖα ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους σου, μήπως καὶ ἡ κόνις σου γίνῃ ὄνειδος καὶ ἀτιμία, καὶ κόψωσι δικαίως τὸ βαθὺ γένειόν σου,

καὶ τοιουτοτρόπως γένῃς καὶ κατασταθῇς ἄγριος. Ἐσὺ ὅπου συμβουλεύεις τὸν φόνον, ὁ Ἀρχιερεύς, Ἰῶ. ὀνομαζόμενος. Καὶ θέλει φανερωθῇ ὁ χρισμένος καὶ μυρωμένος, Μεναχεὶμ ἐπωνομαζόμενος.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

Η ΡΟΖΑ ΤΟΥ ΤΑΝΝΑΝΒΟΥΡΓΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ

Η ΡΟΖΑ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΤΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 158)

Θλιβεροὶ στοχασμοὶ ἀπησχόλουν τὴν Ῥόζαν καθ' ὅλον τὸ ἑσπέρας καὶ τὴν νύκτα τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Τὸ ὠχρὸν πρόσωπον τοῦ προσφιλοῦς αὐτῆς πατρός, αἱ καταβαρύνουσαι αὐτὸν βαρεῖαι ἄλυσοι, καὶ ἡ τρομερὰ καὶ φρικώδης φυλακὴ ἐκείνη, ἐν ᾗ ἦτο κεκλεισμένος, ἐντυπωθέντα πάντα ταῦτα εἰς τὴν ἁπαλὴν ψυχὴν αὐτῆς παρίσταντο ἀδιακόπως πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της. Ἡ μὲν δυστυχία τοῦ πατρός της κατεσπάραττε τὴν καρδίαν της· ἡ ἐλπὶς ὅμως τοῦ νὰ ἐπανίδῃ αὐτὸν μετ' οὐ πολὺ καὶ ἀνακαλυπτομένη εἰς αὐτὸν ν' ἀνακουφίζῃ τὰ δεινά του, κατεπράϋνεν αὐτὴν ἐκ τῆς μεγάλης ἀνησυχίας της. Ἅμα αὕτη ἐτελείωσε τὴν ἡμερούσιον ἐργασίαν της, ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ καταπεσοῦσα γονυκλιτῶς ἐδέετο τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ, καὶ μετὰ πικρῶν δακρύων τὸν παρεκάλει ἵνα μὴ παύσῃ χορηγῶν εἰς αὐτὴν τὴν προστασίαν του, καὶ εὐλογῶν τὰ σχέδιά της, ὅπως δυνηθῇ νὰ παράσχῃ εἰς τὸν δυστυχῆ αὐτῆς πατέρα ἀνακούφισίν τινα τῶν δεινῶν του, καὶ παρηγορίαν εἰς τὰς θλίψεις του. Μετὰ ταῦτα ἀπεφάσισε μὲν νὰ δοθῇ εἰς ὕπνον, ἀλλὰ παρῆλθε τὸ μεσονύκτιον χωρὶς νὰ κλείσῃ τὰ βλέφαρά της.

Ἑτοιμαζομένου τοῦ φύλακος ν' ἀναχωρήσῃ τοῦ φρουρίου πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν διαταγῶν τοῦ ἱππότου αὐτοῦ Κιουνερίκου, ἡ σύζυγος αὐτοῦ τὴν πρώτην ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ἦλθε νὰ ἐξυπνήσῃ τὴν Ῥόζαν, διατάττουσα αὐτὴν ἵνα τῷ ἑτοιμάσῃ ζωμόν. Ἡ Ῥόζα ἐξεγερθεῖσα διηυθύνθη εἰς τὸ μαγειρεῖον καὶ ἡτοίμασε τὸ πρόγευμα τοῦ φύλακος. Ἀφ' οὗ δὲ οὗτος ἔφαγεν, ἐπῆνεσε τὴν ἐπιτηδειότητα τῆς νέας αὐτοῦ μαγείρου, καὶ ὑποσχεθεὶς νὰ τῇ φέρῃ δῶρόν τι ἂν κατὰ τὴν ἀπουσίαν του ἤθελεν ἐξακολουθεῖ δεικνύουσα καλὴν διαγωγήν, ἐπέβη μετὰ ταῦτα τοῦ ἵππου του καὶ ἀνεχώρησεν. Μετὰ δὲ τὴν ἐκ τοῦφρουρίου ἀναχώρησιν τοῦ φύλακος αἱ γέφυραι ἤρθησαν πάλιν, καὶ στρατιώτης τις ἔφερε καὶ ἐνεχείρισε τὰς κλεῖς τοῦ φρουρίου εἰς τὸν ἱππότην Κιουνερῖκον, διότι πάντοτε αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐφύλαττεν αὐτὰς ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτός.

(Ἀκολουθεῖ)

«ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ»
ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΒΟΛΩ
Διευθυντὴς καὶ ἰδιοκτήτης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Κατοικία: Βασσάνη 101
Γραφεῖα καὶ τυπογραφεῖα : Κορᾶῆ 47

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐσωτερικοῦ δρ. 75
Διὰ τὰς Μονὰς τοῦ ἁγ. Ὄρους δρ. 200
Ἐξωτερικοῦ σελίνια 5
Ἀμερικῆς δολλ. 2
Τὸ διπλοῦν τεῦχος δρχ. 15

Ἐπιστολαί, συνδρομαὶ καὶ δωρεαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Σωτ. Σχοινᾶν - Κορᾶῆ 47, Βόλον.

Χειρόγραφα, δημοσιευόμενα ἢ μή, δὲν ἐπιστρέφονται.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΕΚΚΛΗΣΙΣ

Ἡ «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» μετὰ βαθείας λύπης ἀναγκάζεται νὰ κάμῃ ἔκκλησιν πρὸς τὰς ἱερὰς Μονὰς καὶ λοιποὺς χριστιανοὺς οἵτινες, δεχθέντες οἰκειοθελῶς τὸ περιοδικὸν καὶ λαμβάνοντες αὐτὸ ἐπὶ τρία συνεχῆ ἔτη, ἠμέλησαν μέχρι σήμερον νὰ ἀποστείλουν τὴν συνδρομήν των. Ἐὰν καὶ μὲ τὴν παροῦσαν ἔκκλησιν, δὲν θελήσουν νὰ ἀποστείλουν αὐτήν, κατ' ἀνάγκην θὰ διακόψωμεν τὴν ἔκδοσιν ἀπὸ τοῦ ς' ἔτους, διότι ἔχομεν τεραστίαν ζημίαν. Οὕτω λοιπὸν θὰ γίνουν αἴτιοι νὰ τὸ στερηθοῦν οἱ λαμβάνοντες αὐτὸ ὑπόλοιποι χριστιανοὶ καὶ πληρώνοντες ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ ἐλέγχωνται διὰ τὴν ζημίαν ἡμῶν.

Ἐὰν λοιπὸν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ διακοπῇ τὸ πρωτότυπον καὶ λίαν ὠφέλιμον περιοδικὸν τοῦτο, ἐλλείψει πόρων, ἃς σπεύσουν νὰ ἀποστείλουν τὴν συνδρομήν των.

Οἱ ἀποστέλλοντες τὴν συνδρομήν των, θὰ διαγράφωνται τοῦ πίνακος, καὶ τοῦτο θεωρηθήτω ὡς εἰδοποίησις ὅτι ἐλήφθη ἡ συνδρομή των.

Πρὸς ὑπενθύμησιν, οἱ καθυστεροῦντες εἶναι οἱ ἑξῆς:

Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας — Μεσολόγγιον

Ἱερὰ Μονὴ	Ἔτος α'.	Ἔτος β'.	Ἔτος γ'.	Τὸ ὅλον
	δραχ.	δραχ.	δραχ.	δραχ.
Κατερινοῦς	120	100	80	300
Παντοκράτορος	120	100	80	300
Ρόμβου	120	100	80	300

Ἀργολίδος — Ναύπλιον

		100		100
Ἁγία Μονὴ				
Ἀγιοῦντος	120	100	80	300

Ἄρτης — Ἄρτα

	120	20		140
Κάτω Παναγίας	120	100	80	300
Θεοτοκίου	120	100	80	300
Μελάτων				

Βερροίας καὶ Ναούσης — Βέρροια

Ἁγ. Ἀθανασίου (Σφηνίτσης)	120	100	80	300

Γόρτυνος καὶ Μεγαλουπόλεως — Δημητσάνα

	120	100	80	300
Τιμίου Προδρόμου	120	100	80	300
Ἀμπελακίων	120	100	80	300
Κερνίτσης				

Γρεβενῶν — Γρεβενὰ

Ἁγίου Νικάνορος	120	100	80	300

Γυθείου Οἰτύλου καὶ Κυθήρων - Γύθειον

		100		100
Ἁγία μονὴ				

Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης — Δελβινάκι

	120	100	80	300
Στομίου				

Ζακύνθου — Ζάκυνθος

Ἁγίου Διονυσίου Στροφάδων	20	20		40

Ἱερὰ Μονὴ	Ἔτος α'.	Ἔτος β'.	Ἔτος γ'.	Τὸ ὅλον
Τιμίου Προδρόμου	90			90
Θεοτόκου Σπηλαιωτίσσης	120	100	80	300

Ἠλείας — Πύργος

Ἄνω Λίβρης	120	100	80	300
Κρεμαστῆς	120	100	80	300
Πορετσοῦ	120	100	80	300
Σκαφιδιᾶς	120	100	80	300
Φραγκοπηδήματος	120	100	80	300

Θεσσαλονίκης — Θεσσαλονίκη

Βλατάδων		90	80	170

Θεσσαλιώτιδος — Καρδίτσα

Κορώνης	120	100	80	300
Καραϊσκάκη	120	100	80	300
Σπηλιᾶς	120	100		220
Σκλαταίνης	120	100	80	300

Θηβῶν καὶ Λεβαδείας — Λεβάδεια

Σεραφεὶμ ἢ Δομβροὺς Δαύλεια		100	80	180
Σαγματᾶ	Θῆβαι	100	80	180

Ἰωαννίνων — Ἰωάννινα

Παληουρῆς	120		80	200
Ρωμανοῦ	120		80	200
Τσιούκας	120		80	200

Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας — Καλάβρυτα

Ἁγίων Θεοδώρων	120	100	80	300
Ταξιαρχῶν	120	100	80	300

Κασσανδρείας — Πολύγυρος

Ἁγίας Ἀναστασίας	240	100	160	500

Κερκύρας καὶ Παξῶν — Κέρκυρα

Ἁγίας Εὐφημίας	70			70
Ἁγίων Θεοδώρων	120	100	80	300
Πλατυτέρας (Μανδούκιον)	120	100	80	300

Κεφαλληνίας — Ἀργοστόλιον

Ἀγριλίων	120	100	80	300
Ἄτρου	120	100	80	300
Ἁγίου Ἀνδρέου	120	100	80	300
Ἐσταυρωμένου	120	100	80	300
Ἁγίου Γερασίμου (Γυν.)		100	80	180
Θεμάτων	120	100		220
Σισίων	120	100	80	300

Κοζάνης — Κοζάνη

Στανοῦ	120	100	80	300

Κορινθίας — Κόρινθος

Βράχου	70			70
Στεφάνου	120	100	80	300
Φενεοῦ	120	100	80	300

Καρυστίας—Κύμην

Σωτῆρος		100	80	180

Λευκάδος καὶ Ἰθάκης — Λευκὰς

Καθαρῶν	120	100	80	300

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Ἱερὰ Μονὴ		Ἔτος α΄.	Ἔτος β΄.	Ἔτος γ΄.	Τὸ ὅλον
Φανερωμένης		30			30
Μαντινείας καὶ Κυνουρίας — Τρίπολις					
Βαρσᾶν	Μαντινείας	80			80
Γοργοϋπηκόου	»	80			80
Κανδύλας	»	120	100	80	300
Καλτεζῶν	»	120	100	80	300
Ἐλώνης	»	120	100	80	300
Καρυᾶς	Κυνουρίας		100	80	180
Λουκοῦς	»	120	100	80	300
Μαλεβῆς	»	120	100	80	300
Ὀρθοκωστᾶς	»	120	100	80	300
Παλαιοπαναγίας	»	120	100	80	300
Τιμίου Προδρόμου	»	120	100	80	300
Σίτζας	»	120	100	80	300
Μεσσηνίας — Καλάμαι					
Βουλκάνου		120	100	80	300
Βελανιδιᾶς		120	10		130
Διμιόλης		120	100	80	300
Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης — Πρέβεζα					
Προφήτου Ἠλιοῦ		120	100	80	300
Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου — Ξάνθη					
Καλαμοῦς		120	100	80	300
Σαμακώβης		120	100	80	300
Ταξιαρχῶν		120	100	80	300
Παραμυθίας καὶ Γηρομερίου — Παραμυθία					
Γηρομερίου		120	100	80	300
Παγανιῶν		120	100	80	300
Παροναξίας — Πάρος					
Μεταμορφώσεως ἢ Δάσους Πάρου		100	10		110
Φανερωμένης Νάξου			100	80	180
Πατρῶν — Πάτραι					
Γηροκομείου		120	100	80	300
Ἐλεούσης		120	100	80	300
Μαρίτσης		120	100	80	300
Νοτενῶν		120	100	80	300
Ἁγίων Πάντων		120	100	80	300
Σάμου καὶ Ἰκαρίας — Βαθὺ Σάμου					
Τιμίου Σταυροῦ		120	100	80	300
Σπάρτης — Σπάρτη					
Ζερμπίστης		120	100	80	300
Ἁγίων Τεσσαράκοντα		120	100	80	300
Σύρου — Ἑρμούπολις					
Κοιμήσεως Θεοτόκου Τῆνον		120	100	80	300

Ἱερὰ Μονὴ	Ἔτος α΄.	Ἔτος β΄.	Ἔτος γ΄.	Τὸ ὅλον
Ἁγίου Νικολάου Ἄνδρου	120	100	80	300
Ταξιαρχῶν Σέριφον		100	80	180
Τρίκκης καὶ Σταγῶν — Τρίκκαλα				
Βαρλαὰμ Μετεώρων	120	100	80	300
Γκούρας	120	100	80	300
Μεταμορφώσεως Μετεώρων	80			80
Ἁγίου Στεφάνου Μετεώρων	120	100	20	240
Σταγιάδων	120	100	80	300
Ὕδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης — Ὕδρα				
Πρ. Ἠλιοῦ Ὕδραν		100	80	180
Ζωοδ. Πηγῆς Μπάτσιον Ἄνδρου	120	100	80	300
Ἁγίας Τριάδος Αἴγιναν	120	100	80	300
Χρυσολεοντίσσης (Γυν.) Αἴγιναν	120	100	80	300
Φθιώτιδος — Λαμία				
Ἀντινίτσης	120	100	20	240
Δαδίου	120	100	80	300
Μαλεσίνης	120	100	80	300
Χίου — Χίος				
Μουνδῶν	120	100	80	300
Ματρώνης (Χαλάνδρων)	120	100	80	300
Νέα Μονὴ	70			70
Κρήτης — Ἡράκλειον				
Ἀγκαράθου	120	100	80	300
Βροντησίου	120	100	80	300
Ἁγίου Γεωργίου (Ἐπανωσήφη)	120	100	80	300
Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου	120	100	80	300
Σαββατιανῶν	120	100	80	300
Ἀρκαδίας — Ἅγιοι δέκα				
Ἀπεζανῶν Καινουρίαν		100	80	180
Κουδουμᾶς Μονιφάτσιον		100	80	180
Ὁδηγητρίας Καινουρίαν		100	80	180
Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου — Ρέθυμνον				
Ἀρκαδίου		100	80	180
Δισκουρίου	120			120
Μυριοκεφάλων	120	100	80	300
Μπαλῆ	120	100	80	300
Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου — Χανιὰ				
Γουβερνέτσου	120	100	80	300
Ἁγίας Τριάδος	120	100	80	300
Λάμπης καὶ Σφακίων — Σπῆλι ἁγ. Βασιλείου				
Ἀσωμάτων	120	100		220
Ἱερᾶς καὶ Σητείας — Ἱεράπετρα				
Χαλέπας	120	100	80	300

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Κισσάμου καὶ Σελίνου — Καστέλι Κισσάμου

Κυρίας Γωνιᾶς	120	100	80	300

ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ Κ.Λ.Π.

Ἁγίου Ἀθανασίου Τζιούξανη	120	100	80	300
» » Πρόπαν	120			120
» » Μεγαλόβρυσον			40	40
» » Πλασσιὰ	120	100	80	300
» Ἀπόστολοι Ἀργαλαστὴ	120	100	80	300
» » Νερόμυλοι		100	80	180
» » Κωφοὶ		70	80	150
Ἁγίου Βλασίου Ἅγιος Βλάσιος			40	40
Ἁγίου Γεωργίου Κεραμῦδι			80	80
» » Συκῆ	120			120
» » Ἀνατολὴ	120	100	80	300
» » Κάπιστα (Σωτηρίτσα)			80	80
» » Κουκουράβα Ἁγιᾶς		100	80	180
» » Ἅγ. Γεώρ. Νηλείας	120	100		220
» » Μηλεῶν	120			120
Γέννησις Θεοτόκου Λαῦκος			80	80
Ἁγίου Δημητρίου Ἁλμυρὸς		100		100
» » Μαρμάργιανη		100	80	180
» » Ἅγ. Λαυρέντιος	120	40	60	220
» » Νεοχώριον	120			120
Εὐαγ. Θεοτόκου Γερακάριον	120	40		160
Ζωοδόχου Πηγῆς Νεοχωράκιον		100	80	180
» » Μετόχιον	120	100	80	300
Ἁγίων Θεοδώρων Ἅγιοι Θεόδωροι		100		100
» » Περσουφλῆ	120	100	80	300
Κοίμ. Θεοτόκου Δρυμὼν	120	100	80	300
» » Ξυνόβρυσι	120			120
» » Προμύριον	40			40
Ἁγίας Κυριακῆς Τσαγκαράδα	30			30
Ἁγίας Μαρίνης Ἄφησσος	120			120
Μεταμορφώσεως Ἀμαλλιάπολις		100	80	180
Ἁγίου Μοδέστου Ταχταλασμὰν		100	80	180
» Νικολάου Κερασιὰ	120	100	60	280
» » Μπὶρ	120	100	80	300
» » Κιτίκιον		100	80	180
» » Ἀθανάτη		100	80	180
» » Δράκεια	30	100	80	210
Ἁγίας Παρασκευῆς Κοκκωτοὶ		70	80	150
» » Σούρπη	120			120
» » Ἀληφακλὰρ	120	100	80	300
» » Κελεμενὶ		100	80	180
» » Μεταξοχῶρι			80	80
Τιμίου Σταυροῦ Κάτω Γαντζέα	120			120
Τιμίου Προδρόμου Ἁγιὰ	120	100	80	300
Ἁγίας Τριάδος Καλύβια Σούρπης	70	100	80	250
» » Δαουτζᾶ	120		80	200
Ὑπαπαντῆς Βένετον	30	100	80	210

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΑΤΟΜΩΝ

Ἀμφιλόχιος Ἀργυριάδης ἀρχιμ. ἱ. ν. ἁγίας Ζώνης Ἀθῆναι		106		106
Ἀρταβάνης Δημ. ἱερεὺς Ἀνεμόμυλοι Κέρκυραν	120	100	80	300
Βλασσόπουλος Π. Γρ. ἱερ. Μητροπόλεως Λευκάδος	90			90
Βαλλῆς Βασίλ. ἱερεὺς Λέκα Σάμου	120			120
Δεκανάλης Τιμόθεος ἱερομόναχος Μυλοπόταμος Κρήτης	120	100	80	300
Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπεία Λάκκωμα Ἐπαν. Θεσ)νίκη	120	100	80	300
Μαχούχας Γεώρ. ἱερεὺς Τουρκουμουσλῆ Λαρίσης	120			120
Μαξιμιλιανὸς Γεώρ. Γραφ. Μητροπόλεως Κέρκυρα	120	100	80	300
Μπόϊκος Ἰω. ἱεροδιάκονος Κέρκυρα	120	100	80	300
Μπαξεβάνης Ἰω. ἱερεὺς Λάκκωμα Ἐπαν. Θεσσαλονίκη	120	100	80	300
Πολίτης Ταξιάρχης ἱερεὺς Γρ. ἱ. Μητροπόλεως Λευκάδα	120	100	80	300
Πολίτης Χρύσανθος Πρωτοσύγγελος Κέρκυρα ἀρχιμ.	120	100	80	
Παπαθεοδώρου Ἀθαν. ἱερεὺς Λάρισα	120	100		300
Ρομποτῆς Γαβριὴλ ἡγούμ. Φανερωμένης Λευκάδα	120	10		300
Ψύλλας Κύριλλος ἀρχιμ. ναὸς ἁγ. Αἰκατερίνης Πλάκας	120	206		276
Θεοδωρόπουλος Παναγ. ἐφημ. ἁγ. Νικολ. Ὑπάτης Λαμίαν	120	100	80	300
Ἀργύρης Εὐστάθ. ἱερεὺς Σπαρτοχῶρι Λευκάδος		100	80	180
Ἀνδρικογιαννόπουλος Βασ. ἱερεὺς ἅγ. Δημήτριος Ἠλείας		2107	80	180
Βερνάνδος Δωρόθ. Ἀρχιμ. Ἱ.Ν. Ἁγίου ΓεωργίουΚερατσινίου		1000	80	180
Γιαλούσης Σωφρόνιος ἀρχιμ. ἱ. ν. ἁγ. Ἀθ. Κυψέλ. Ἀθῆναι	70	100	80	250
Δασκαλογιάννης Γεώρ. ἱερεὺς Σητεία Κρήτης		100	80	180
Εὐαγγελίδης Νικ. Γρεβενῶν (Περιβόλι Κοζάνης)		40		40
Ζαχαριουδάκης Δ. ἱερ. Νηβρίτου Καινουρίου Κρήτης		100	80	180
Ἠλίας Ἰωάν. ἱεροδ. Μαρκόπουλον Μεσογαίας		100	80	180
Θεοδωρόπουλος Ἠλ. ἱερ. Κάτω Κεράσοβον Μεσολογγίου		100	80	180
Ἱ. ναὸς Ἰωάννου Θεολόγου Βρύνα Ὀλυμπίας		100	80	180
Ἀντωνοβαρδάκης Α. Ἰωάννης Πατεινὲς Σελίνου			40	40
Ἱ. Ναὸς Ἰακώβου Ἀδελφοθέου Ἄνω Κορακιάνα Κερκύρας		100	80	180
Καλαμαρίδης Εὐάγγ. Ἀζογιρὲς Σελίνου Κρήτης		100	80	180
Κορωνιώτης Βλάσ. Ζεμενὸν Κορινθίας		100	80	180
Κορτελέσης Νικ. ἱερεὺς ναοῦ ἁγ. Ἀντωνίου Κέρκυραν		100	80	180
Κουγέας Ἰωάν. ἱερεὺς Κλημέντιον Κορινθίας		100	80	180
Μπίτσιος Δημ. Νεωκόρος χωριστὴ Δράμας		100	80	180
Μούντανος Χαρίλ. καφεπώλης Κάμπων Ἀβίας Καλάμας		100	80	180
Παπαδόπουλος Διον. ἱερ. Ἐφύρα Ἠλείας		100	80	180
Παπαδόπουλος Ἀγησ. ἱερεὺς Ἄνω Λουκάβιτσα Ἠλείας		100	80	180
Παπακωνσταντίνου Ν. ἱερεὺς Ἀγναντα Ἠλείας		100	80	180
Παπαδόπουλος Ἰω. ἱερεὺς χωριστὴ Δράμας		100	80	180
Παπαϊωάννου Ζαχ. Πλάτανος Κραθίδος Αἰγιαλείας		100	80	180
Παπαδόπουλος Πετρ. ἱερ. Βρύνα Ὀλυμπίας		100	80	180
Ράλλης Θεόδωρος Οἰκονόμος Χαντζῆ Μεσσηνίας		100	80	180
Σαγκριώτης Ἰωάν. Καθηγητὴς Ἀθῆναι		100		100
Σιάσος Γεώρ. ἱερομ. Κάτω Κεράσοβον Μεσολογγίου		100	80	180
Σαββανῆς Ἰω. ἱερ. Ἄνω Κορακιάνα Κερκύρας		100	80	180
Σαββανῆς Νικ. ἱερομ. » » »		100	80	180
Σαραντινὸς Νικ. ἱερ. Ἐξάμπελα Σίφνου		100	80	180
Σαβοργιαννάκη Μακαρία μοναχὴ Κεραμὲ Ρέθυμνον Κρήτης		100	80	180
Φιωτάκης Ἰωάν. Οἰκονόμος Περιβόλια Κυδωνιαι Χανιὰ		100	80	180

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Φιλιππόπουλος Σπυρίδ. ἱερ. Γυμνὸν Ἄργους	100	80	180
Φρατζεσκάκης Φραντζ. γραμμ. Κοινότητος Γέργερη Ἡρακλείου Κρήτης	100	80	180
Χιώτης Ἰωάν. Σακελλάριος Νιάτα Σπάρτης	100	80	180

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΕΙΑΝ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ

Ἰννοκεντίου Ἐπισκόπου Καμτσάτκας.

Ἐκ τοῦ Ρωσσικοῦ μετάφρασις ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Παγκάλου.

Ἐκδοθεὶς εἰς τρίτην ἔκδοσιν ὑπὸ Σωτηρίου Σχοινᾶ.

Τὸ μόνον συστατικὸν τοῦ βιβλίου τούτου εἶναι ἡ ἐξάντλησις ὅλης τῆς ἐκδόσεως ἐντὸς 15 ἡμερῶν καὶ ἡ ἐκ νέου ἐπανέκδοσις, τὸ τρίτον.

Τιμὴ μὲ τὰ ταχυδρομικὰ δρ. 14.

Γράψατε : Σωτ. Σχοινᾶν, Κορᾶ 47 Βόλον.

Ὡσαύτως τὸ λίαν γλαφυρὸν καὶ ἐπίκαιρον διήγημα « ὁ Χριστὸς νικᾷ» ἢ ὁ Στρατῆς καὶ τιμᾶται μὲ τὰ ταχυδρομικὰ δρχ. 12. Ζητήσατέ το: Σωτ. Ν. Σχοινᾶν, Κορᾶ 47— Βόλον.

Διαδόσατε τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην».

ΔΗΛΩΣΙΣ

Εἰς τοὺς μὴ ἐκπληρώσαντας τὰς προηγουμένας ὑποχρεώσεις των πρὸς τὸ περιοδικόν, δὲν θὰ σταλῇ εἰς τὸ ἑξῆς τὸ φύλλον, ἐκτὸς ἂν ἀποστείλωσιν αὐτὰς καὶ ἀνανεώσουν τὴν συνδρομήν των.

Οἱ λαβόντες τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ ε΄. ἔτους ἀρ. 49-50 καὶ μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ εἶναι συνδρομηταί, παρακαλοῦνται νὰ ἐπιστρέψωσι τοῦτο ἀσφαλῶς, διὰ νὰ τοὺς διαγράψωμεν.

Οἱ μὴ ἐπιστρέψαντες τοῦτο θεωροῦνται τακτικοὶ συνδρομηταί.

Ὅσοι κρατήσουν τὸ α΄. ἢ β΄. τεῦχος καὶ ἐπιστρέψουσι τὸ γ΄. π.χ. μὲ τὴν λέξιν «διαγράφομαι», δὲν θὰ διαγράφωνται ἂν δὲν ἐπιστρέψουν τὰ τεύχη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ε΄. ἔτους ἢ τὴν ἀξίαν αὐτῶν.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

Οἱ κ. κ. συνδρομηταί, ὅπως ἐμβάσουν ἡμῖν τὴν συνδρομὴν τοῦ λήξαντος δ΄. ἔτους ἐκ δραχ. 75, καθόσον συνιστῶμεν μεγίστας δυσκολίας διὰ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐκδόσεως.

Ἡ διεύθυνσις

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΧΑΛΔΑΙΖΩΝ ΕΝ ΝΕΑ ΣΚΗΤΗ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ἀναλαμβάνει τὴν ἱστόρησιν γνησίων Βυζαντινῶν ἁγίων εἰκόνων οἱουδήποτε μεγέθους μὲ τιμὰς συγκαταβατικὰς καὶ ἐγγυᾶται διὰ τὴν πλήρη καλλιτεχνικὴν ἐμφάνισιν ἀπὸ πάσης ἐπόψεως.

Ἐτιμήθη μὲ δύο βραβεῖα ἀπὸ τὰς ἐκθέσεις Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ ἐδέξατο ἄπειρα συγχαρητήρια διὰ τὰς καλάς του ἐργασίας.

ΕΤΟΣ Ε΄. 1940-41 ΑΡ. 55—57

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον κῆπον καὶ περιβόλι, τῆς Παναγίας Δέσποινας τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.

(Καισάριος Δαπόντες)

ΙΔΡΥΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ † (1940) ΜΟΝΑΧΟΣ - ΙΑΤΡΟΣ | Ἐν Βόλῳ ΜΑΡΤΙΟΣ-ΜΑΪΟΣ 1941 | Διευθυντὴς - Ἰδιοκτήτης ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ Κορᾶ 47 ἐν Βόλῳ

ΕΠΙ ΤΗ ΑΔΟΚΗΤΩ ΕΘΝΙΚΗ ΑΠΩΛΕΙΑ

«Οἷον πένθος Ἀχαΐδα γαῖαν ἱκάνει»

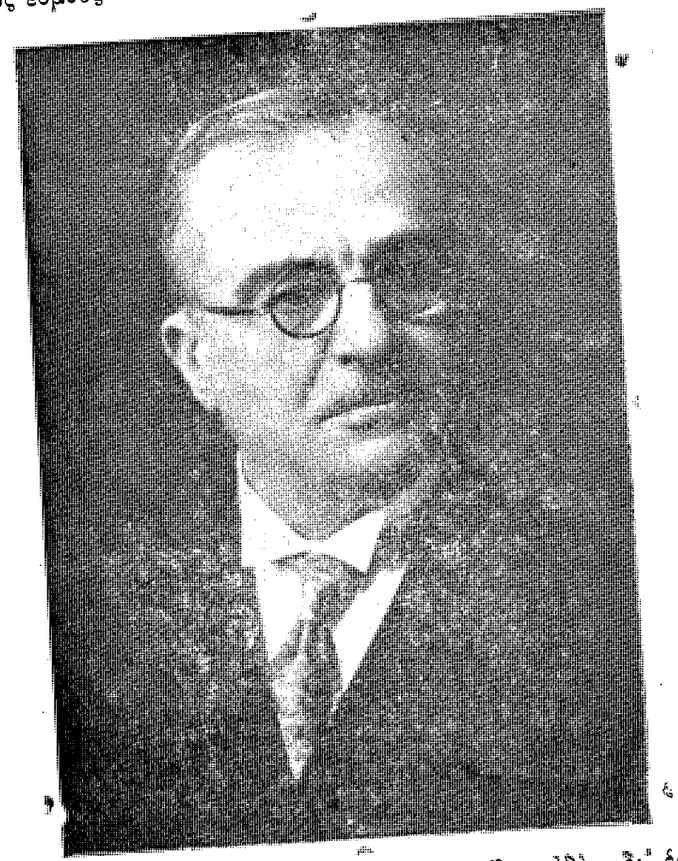
Μίαν χειμερινὴν πρωΐαν τοῦ Ἰανουαρίου, ὁ ἐνσαρκωτὴς τῶν ὀνείρων τῆς φυλῆς, ὁ τιτὰν τῆς Ἐθνικῆς θελήσεως, ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, ἔσβησεν ἠρέμα μὲ τὴν συνείδησιν ἀναπεπαυμένην, ὅτι ἐφάνη ἀντάξιος τῶν προσδοκιῶν τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, τῆς ὁποίας μάλιστα ὑπερηκόντισε τὰς ἀξιώσεις, ἀναδειχθεὶς ὑπέρτερος, διὰ τῆς ἀκάμπτου καὶ χαλυβδίνης στάσεώς του, τῶν ἐνδόξων ἡρώων, οἵτινες κοσμοῦν τὸ Πάνθεον τῆς Πατρίδος μας.

Τὸ ἄγγελμα τοῦ θανάτου του ὡς σπινθὴρ διαδραμὼν καλάμην, ἐξηπλώθη εἰς πᾶσαν ἑλληνικὴν γωνίαν καὶ ἀπέσπασε θρήνους καὶ λυγμοὺς διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἔκλειψιν ἐκ τοῦ στίβου τοῦ ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνος τῆς εὐγενικῆς ἐκείνης μορφῆς, ἥτις οὐ μόνον ἀγαθὸς ῥητὴρ μύθων ἦτο, ἀλλὰ καὶ πρηκτὴρ ἔργων, διότι ἐνεφύσησε ζωὴν εἰς τὸ ναρκωμένον σῶμα τῆς πατρίδος, ἀπαλλάξας αὐτὴν ἀπὸ τὴν κοινοβουλευτικὴν ἀναρχίαν καὶ διασκορπίσας τὰ μαῦρα νέφη τοῦ ἐγωπαθοῦς ἀτομικισμοῦ

Ὁ Θεὸς τῆς Ἑλλάδος, ὅστις εἰς τὰς κρισίμους περιστάσεις ἔδειξε τὴν εὔνοιάν του πρὸς αὐτήν, ηὐδόκησεν, ἐν τῇ ὑπερβαλλούσῃ Αὐτοῦ ἀγαθότητι νὰ προστήσῃ τοῦ ἔθνους μας ἄνδρα, ὅστις ἐλλαμπόμενος ὑπὸ τῶν μαρμαρυγῶν τοῦ θείου φωτισμοῦ, ἐματαίωσε τὰ ἀποτρόπαια σχέδια τῶν βυσσοδομούντων ἐναντίον τῆς ἀγαπητῆς μας Πατρίδος καὶ λησμονούντων τὰς πρὸς αὐτὴν ὑποχρεώσεις ἐν τῇ παραζάλῃ τυφλώσεως τῶν παθῶν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐξαπολύσει ἡ ἐρινὺς τῆς κομματικῆς διχοστασίας. Καὶ κατὰ θείαν βουλήν, ὁ ἀνὴρ οὗτος προελθὼν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ἑλληνικῆς παραδόσεως καὶ σφυγμομετρῶν τὴν πορείαν του κατὰ τὰς ὑποδείξεις της, ἐκπροσωπῶν δὲ ὅσον οὐδεὶς ἄλλος τὰς ἀρε-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τὰς τῆς φυλῆς μας, ὀρθώνεται ὡς γίγας ἐναντίον τῶν καπηλευομένων τὴν ἱερὰν αὐτῆς ἀποστολὴν καὶ θυσιαζόντων εἰς τὸν βωμὸν τοῦ πάθους τὰ ἱερὰ καὶ ὅσια αὐτῆς καὶ ἀπεμπολούντων πᾶν ὅ,τι ἀγαθὸν ἀπεθησαύρισεν ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Καρδία αἰσθητικὴ τῆς ἀληθείας, οἵα ἡ τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Μεταξᾶ, ἤλγει βαθύτατα διὰ τὴν πολιτικὴν συναλλαγήν, ἥτις κατέπνιγε πᾶσαν εὐγενῆ πρωτοβουλίαν καὶ ἔῆγε τὸ κρατικὸν ἅρμα κατὰ κρημνῶν. Ὅθεν ἀναλαβὼν τὰς ἡνίας τῆς διακυβερνήσεως τῆς πολιτείας, διασκορπίζει τοὺς ἑσμοὺς τῶν κενοσπούδων κοινοβουλευτικῶν φατριῶν καὶ ἀνα-

στηλώνων τὸ δόγμα τοῦ «τὰ πάντα διὰ τὴν πατρίδα, οὐδὲν δι' ἑαυτόν», ἐγκαινίζει ἄγνωστον πολιτικὸν σύστημα ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ ἀποκαθάρας τὴν κομματικὴν κόπρον τοῦ Αὐγείου, ὡς ἄλλος Ἡρακλῆς, τέμνει νέαν ὁδὸν ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἀποκαταστήσας ἐξ ὑπαρχῆς τὴν λακπατουμένην ὑπὸ ἀργυρωνήτων ὀργάνων ἰδέαν τῆς πατρίδος καὶ ἐμπνεύσας ὁρμὴν καὶ ὑπερηφάνειαν εἰς τὴν ψυχὴν τῆς νεολαίας, διὰ τὴν πλουσίαν ἐκ τοῦ παρελθόντος παρακαταθήκην, εἰς ἣν αὕτη ἐκαλεῖτο ὑπὸ τοῦ ἐμπνευσμένου ἀνδρὸς ν' ἀναλάβῃ τὸ βαρὺ μέν, ἀλλὰ καὶ τιμητικὸν

φορτίον αὐτῆς, δεικνύουσα οὕτω ὅτι ἦτο γνησία ἀπόγονος ἐκείνων, οἵτινες ἐν μέσῳ ἀπεριγράπτων περιπετειῶν, αἵτινες ἀπετέλουν τὸν κλῆρον τῆς ζωῆς των, ἀνήγειραν αἰώνιον τῆς ἀρετῆς καὶ ἀληθείας μνημεῖον, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἰσχύσῃ ὁ πανδαμάτωρ χρόνος οὔτε νὰ διασείσῃ κἂν.

Ἀνυψώσας οὕτω τὸ πατριωτικὸν καὶ θρησκευτικὸν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ πατάξας πᾶσαν κατάχρησιν καὶ ὑπέρβασιν, ὁποθενδήποτε προερχομένην, ἐξήρθη εἰς τὸ ὕψος τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἔθνους, συγκεντρώσας εἰς τὴν μεγαλοφυᾶ ἔμπνευσίν του τὴν μακραίωνα τῆς φυλῆς πεῖραν πρὸς τὰ πορίσματα καὶ τὴν μελέτην, τῆς ὁποίας ἐποδηγέτησε ὡς πρὸς ἀσφαλῆ ὁδηγὸν αὐτήν. Καὶ ὑπὸ τὰς εὐλογίας τοῦ Παναγάθου Θεοῦ καὶ τὴν σκέπην τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἀνέλαβε τὸν βαρὺν ἄθλον νὰ διαλύσῃ τὰ μιάσματα καὶ τὸ ἄγος ὡς ὁ σοφὸς Ἐπιμενίδης καὶ νὰ στρέψῃ τὸν ἕλληνα πρὸς τὴν πηγὴν πάσης μεγαλουργοῦ πράξεως, τὴν Ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν, μὲ τὰς εὐχὰς τῆς ὁποίας ἐπετέλεσε κατορθώματα λαμπρύνοντα τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν. Διότι τί ἄλλο ἀπηχοῦν οἱ νικητήριοι παιᾶνες καὶ τὰ ἐπινίκεια ᾄσματα αὐτῆς εἰμὴ ὅτι τοὺς δικαίους ἀγῶνας τῆς φυλῆς ἐναντίον ἐχθρῶν τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος πάντοτε ἐπέστεψε ἡ τῆς νίκης δάφνη καὶ ὅτι ἀδιάρρηκτος εἶναι ὁ δεσμὸς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν ἑλληνικὸν πατριωτισμόν, τοῦ ὁποίου ὁ πρὸς Κύριον μεταστὰς ὑπῆρξε στῦλος ἀκλόνητος καὶ πιστὸς ἑρμηνευτής. Τὸ βαθὺ νόημα τῆς συζεύξεως ταύτης ἐν τῇ διακινούσῃ αὐτὸν ὀξυνοίᾳ ἐχειρίσθη, ἵνα ἀναγάγῃ τὸν φατριάζοντα ἕλληνα ἀπὸ τοῦ βορβόρου τῆς μικροπρεποῦς κατατριβῆς περὶ εὐτελῆ, ἥτις καὶ ἀπηύμβλυνε τὴν δραστηριότητά του, εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἐπιγνώσεως τῆς θεόθεν διαχαραχθείσης αὐτῷ ἀποστολῆς, ἵνα ἡγηθῇ καὶ πάλιν τῶν λαῶν αἴρων ὑψηλὰ τὸ φωτεινὸν τοῦ Σταυροῦ Λάβαρον κατὰ τὴν νέαν περίοδον τοῦ πολιτισμοῦ του, ἥτις φέρει βαθεῖαν τὴν σφραγῖδα τῆς διανοίας τοῦ πολυκλαύστου πρωθυπουργοῦ. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο μοχθήσας ἐν μέσῳ ἀτρύτων δοκιμασιῶν, ἐπέτυχε ν' ἀναρριπίσῃ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἔθνους φλόγα πατριωτισμοῦ ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἐπάλλετο ἐκεῖνος καὶ νὰ κινήσῃ αὐτὸ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῶν ἱστορικῶν του πεπρωμένων καὶ εἰς τὴν τήρησιν τῶν πατροπαραδότων ἀρχῶν, τὰς ὁποίας ἐστερνισθὲν βαδίζει γοργῷ τῷ ποδὶ πρὸς τὴν ἀνατέλλουσαν ἠῶ τῆς ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας.

Ἀλλ' ἡ ἀποκορύφωσις τοῦ ἰσχυροῦ καὶ ἑλληνοπρεποῦς ἀνδρισμοῦ του κατεδείχθη σαφέστερον, ὅτε, κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἡμέραν διὰ τὴν ὑποφώσκουσαν νέαν τῆς Ἑλλάδος ἄνθησιν, μετὰ σθένους ἐκεραυνοβόλησε τὴν ἰταμότητα τῆς Ρώμης, ἀρυόμενος δύναμιν ἀπὸ τὴν χρυσόδελτον ἑλληνικὴν ἱστορίαν καὶ ἀπὸ τὸ σθένος τῆς ἑλλην. φυλῆς, τὸ ὁποῖον ἀείποτε αὕτη διεθήλωσεν ὁσάκις ἐμάχετο ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν. Ἡ ἄρνησις δὲ αὐτοῦ πρὸς τὰς θρασείας ἀπειλὰς τοῦ ἀλαζόνος ἀντιπροσώπου τῆς ἰταλικῆς λυκαίνης, ὑπῆρξε καὶ ἄρνησις ὁλοκλήρου λαοῦ γνωρίζοντος νὰ προτιμᾷ τὸν θάνατον ἀντὶ τῆς ζωῆς, προκειμένου νὰ ἀποβάλῃ τὸ ὕψιστον ἀγαθὸν τῆς ἐλευθερίας, μὲ τὸ ὁποῖον ἐκ παίδων γαλουχεῖται.

Τὴν ἀπάντησιν δὲ κατὰ τῆς ἀτίμου ἐπιβουλῆς τῆς ἐκβεβακχευμένης φασιστικῆς μαφίας, ἔδωκαν οἱ πρόμαχοι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας εὐθὺς ἀμέσως

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

εἰς τὸν ὕπουλον ἐπιδρομέα, τὸν μεθύοντα ἐκ τῶν εὐκόλων θριάμβων ἐναντίων ἀδυνάτων πλασμάτων, τρέμοντα δὲ καὶ καταλείποντα τὸ πεδίον τῆς τιμῆς ἐνώπιον τῶν ἀνεχόντων ὡς ἔμβλημα τὸν Σταυρόν, ἐν τῷ ὁποίῳ καυχῶνται.

Ἀναπαύου ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τῶν δαφνῶν, τὰς ὁποίας ἔδρεψας ὡς ὑπόστρωμα τῆς ἀφθίτου δόξης σου, καὶ αἱ ὁποῖαι ἐβλάστησαν ποτισθεῖσαι ἀπὸ τὸν ἄφθονον ἱδρῶτα τὸν ὁποῖον ἔχυσες. Κοιμήθητι τὸν αἰώνιον ὕπνον μὲ τὴν συναίσθησιν, ὅτι τὸ ἔργον σου συνεχίζει ἀκάματος ὁ διάδοχός σου ὑπὸ τὴν συνετὴν καὶ πεφωτισμένην ἡγεσίαν τοῦ θεοφιλοῦς ἄνακτος ἡμῶν Γεωργίου τοῦ Β΄. Ἐπὶ τοῦ νεοσκαφοῦς τάφου σου, ὅστις δέχεται ἄφθονον τὴν σπονδὴν τῶν δακρύων τῶν πανελλήνων, εἰς τὰς καρδίας τῶν ὁποίων ἔχει χαραχθῇ ἡ μεγάλη σου φυσιογνωμία, σὲ διαβεβαιοῦμεν ὅτι τὸ ἔργον σου τυγχάνει τῆς εὐλογίας τοῦ Κραταιοῦ ἐν πολέμοις καὶ Δυνατοῦ, ὡς ἐρειδόμενον ἐπὶ τῆς ἀγαστῆς συμπνοίας τοῦ φιλοχρίστου Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ θέλει ἐπιζήσει διὰ νὰ δώσῃ τὴν ἀφετηρίαν ἑνὸς τρίτου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἡ πατριωτική σου ψυχὴ ὠνειρεύθη καὶ διεχάραξε.

Εὐχόμενοι δὲ πρὸς τὸν Κύριον, τὸν δίκαιον Κριτὴν ἐκ τῶν μυχίων τῶν καρδιῶν ἡμῶν, ὅπως τὸν ἀγῶνα τὸν καλόν, ὃν ἠγωνίσθης ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος, ἐπιστέψῃ μὲ τὸν ἀμάραντον στέφανον τῆς δικαιοσύνης ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὑποσχόμεθα ὅτι ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ θὰ τηρήσωμεν τὸ παράδειγμα τῆς αὐτοθυσίας καὶ ψυχικοῦ σθένους, τὸ ὁποῖον παρέδωκας ὡς λαμπρὰν καὶ ἀνεκτίμητον κληρονομίαν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς.

Ἀγήρως εἴη ἡ μνήμη σου
ἀλησμόνητε τοῦ Ἔθνους ἀρχηγέ.

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

Λεχθεῖσα ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ ἁγίου Γεωργίου Ρεντίνης κατὰ τὴν τελεσθεῖσαν ἐπιμνημόσυνον δέησιν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ πρωθυπουργοῦ, ὑπὸ Λουκιανοῦ Δεπούντη Ἀγιοπαυλίτου, Πρωτοσυγγέλου Θεσσαλιώτιδος.

Ἐν μέσῳ τῶν θριάμβων τῆς νίκης καὶ τῶν θορυβωδῶν παιάνων, τοὺς ὁποίους οἱ ἡρωϊκοὶ ἀγῶνες τῶν ἑλληνοπαίδων δημιουργοῦσιν εἰς τὰς ὑψηλὰς κορυφὰς τῶν Ἀλβανικῶν ὀρέων, θλιβερὰ εἴδησις ἀπὸ προγθὲς συνετάραξεν ὁλόκληρον τὸ Ἑλληνικόν. Ὁ Δημιουργὸς τοῦ γ΄. Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὁ θεμελειωτὴς τῆς νέας ἰσχυρᾶς Ἑλλάδος, ὁ χαράξας τὴν νικηφόρον γραμμήν, τὴν ὁποίαν πιστῶς ἀκολουθεῖ τὸ σθένος τῶν Ἑλληνοπαίδων γραφόντων εἰς τὰ Ἀλβανικὰ βουνὰ τὴν ἔνδοξον νεωτέραν ἱστορίαν μας ὑπὸ τὴν ἀμφιλαφῆ σκιὰν τῶν δαφνοστεφῶν Ἑλληνικῶν σημαιῶν, ὁ Στρατηγὸς Ἰωάννης Μεταξᾶς καὶ Ἐθνικός μας Κυβερνήτης προσβληθεὶς ἀΐφνης ὑπὸ βροτολοιγοῦ νόσου, ἀφῆκε τὴν τελευταίαν Αὐτοῦ πνοήν. Τετέλεσται!!! Ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Ἀλλ' ἡ φωτεινὴ Αὐτοῦ στρατιωτικὴ διάνοια, ἀφῆκε πλῆρες τὸ ἐκστρατευτικὸν σχέδιον καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἡ νίκη τελικῶς θὰ στέψῃ τὰς ἑλληνικὰς στρατιάς.

Ὁ δειλὸς καὶ ὕπουλος Ἰταλικὸς ἐχθρός, ἐνόμισεν ὅτι ἡ πτῶσις τοῦ Γίγαντος θὰ ἐκλόνιζε τὸ ἠθικὸν τοῦ Ἐθνικοῦ στρατοῦ μας. Ἀλλ' ἐὰν ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ἐξέπνευσε καὶ δὲν ὑπάρχει πλέον μεταξὺ ἡμῶν, τὸ φάσμα ὅμως τοῦ Μεγάλου Πατριώτου καὶ δαφνοστεφοῦς στρατηλάτου, περιΐπταται μεταξὺ τῶν ἑλληνικῶν στρατιῶν τοῦ μετώπου καὶ ἐνθαρρύνει τοὺς γενναίους μαχητάς μας ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ συνετοῦ Βασιλέως μας.

Μεγάλε μας Ἀρχηγέ.

Δικαίως ἐθεωρεῖσο ὡς ὁ ἀκλόνητος στῦλος τοῦ ἑλληνικοῦ οἰκοδομήματος. Εἰς Σὲ συνεπυκνώθη ὅ,τι καλὸν καὶ ὑψηλὸν εἰς τὴν φυλήν μας. Οὐδείς ποτε ὅσον Σὺ δὲν ἐνδιεφέρθη δι' ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις τῶν Ἑλλήνων. Ἀφωσιωμένος ἀνεπιφυλάκτως εἰς τὴν γνωστήν μας ἰδέαν Σου, ὑπέταξας εἰς αὐτὴν πᾶν πρᾶγμα καὶ διὰ τῆς ὑπερβαλλούσης ἡρωϊκῆς θελήσεώς Σου, κατέκτησας τοὺς πάντας. Δὲν ἔζησες εἰμὴ μόνον χάριν τῆς Πατρίδος καὶ τῆς θείας ἀποστολῆς Σου. Διὰ τοῦτο, οἱ ἀδήποτε καὶ ἂν πρόκειται νὰ εἶναι τὰ ἀπροσδόκητα φαινόμενα τοῦ μέλλοντος, οὐδείς ποτε τὴν στρατιωτικήν Σου ἰδιοφυΐαν θὰ ὑπερβάλλῃ. Ἀπὸ τοῦ 1912 εἶσαι ὁ μεγαλύτερος συντελεστὴς τῆς μεγαλυνθείσης Πατρίδος. Μέγας κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς θ' ἀντιχήσῃ εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς εὐάνδρου Κεφαλληνίας, τῆς ὁποίας ἦσο τὸ ἐκλεκτότερον τέκνον καὶ οἱ αἰῶνες ὅλοι θὰ κηρύξουν ὅτι ἀνάμεσα εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν Ἑλλήνων δὲν ἐγεννήθη κανεὶς ἀπὸ Σὲ μεγαλύτερος.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ

Ἤτοι συμβουλὴ πνευματικὴ διεξοδικὴ καὶ πάνυ ὠφέλιμος, εἰς κάθε μοναχὸν εὐλαβῆ καὶ ταπεινόφρονα ἐν Κοινοβίῳ διάγοντα, καὶ ἐν ὑποταγῇ κατὰ Θεόν.

Νουθεσίαι καὶ Πνευματικαὶ συμβουλαὶ πρὸς τοὺς μοναχούς, ἀκριβεῖς καὶ ἐξαιρετικαί.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 172)

Διὰ τοῦτο λοιπόν, ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, βλέπε καλῶς καὶ πρόσεχε ἀκριβῶς, νὰ φυλάττῃς τὰς τοῦ σχήματος ὑποσχέσεις, ὅπου ἔδωσες ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἀδελφότητος καὶ τοῦ Πνευματικοῦ σου Πατρός, ἃς ἔλαβον ἀοράτως οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ παρουσίᾳ μέλλεις ν' ἀποδώσῃς λόγον δι' αὐτάς, ἐὰν ἐφύλαξας ταύτας, διὰ νὰ μὴ γίνῃς πρὸς τὸν Εὐεργέτην ἀχάριστος. Διότι καθὼς ὁ κοσμικὸς χριστιανός, ἐὰν μὴ φυλάξῃ τὰς συνθήκας τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος κολάζεται, οὕτω καὶ ὁ μοναχός, ἐὰν ἀμελῇ τὰ χρέη τοῦ σχήματος αὐτοῦ, περισσότερον θέλει κολασθῆ καὶ παιδευθῆ, ἐπειδὴ δὲν ἔγινε μοναχὸς νὰ ἀναπαύηται, ἀλλὰ νὰ ἀγωνίζηται καὶ νὰ πειράζηται πρὸς δοκιμήν. Λέγει γὰρ ὁ σοφὸς Σειράχ· «τέκνον, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν τῷ Κυρίῳ, ἑτοίμασον σεαυτὸν εἰς πειρασμόν». Καὶ ὁ ἀδελφόθεος Ἰάκωβος λέγει· «Μακάριος ἀνθρω-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

πος ὃς ὑπομένει πειρασμόν». Ὅθεν καὶ ἐὰν ἔλθῃ πειρασμός, εἴτε ἐκ δαιμόνων, εἴτε ἐξ ἀνθρώπων, εἴτε ἐκ τῆς σαρκός σου, ὑπόμεινον εὐχαρίστως καὶ ἀγογγύστως διὰ τὸν Κύριον. Πειρασμοὺς δὲ ὀνομάζουν οἱ ἅγιοι, οὐχὶ τοὺς τὴν ψυχὴν βλάπτοντας, ἀλλὰ τὰς τῆς σαρκὸς θλίψεις καὶ κακουχίας. Εἰς τοὺς τοιούτους πειρασμοὺς πρέπει νὰ ἔχεις μεγάλην ὑπομονήν, ἂν θέλῃς νὰ σωθῇς. Διότι εἶπεν ὁ Κύριος, «ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.» Ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι, ἐν τῇ ὑπομονῇ ἐσώθησαν, ἐπειδὴ εἶχον τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν τελείαν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην, πίστιν τε καὶ ἐλπίδα. Καὶ σὺ λοιπὸν ἀγαπητέ, ἔχε πάντοτε τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην, καὶ τότε αὐτὸς σοῦ χαρίζει οὐ μόνον τὴν ὑπομονήν, ἀλλὰ καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετάς, καθὼς λέγει μόνος του, «ἄνευ ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν». Ὁμοίως πάλιν ἔχε εἰς τὸν νοῦν σου. Ἀδιαλείπτως πάντοτε, καὶ τὴν ἐνθύμησιν τοῦ θανάτου σου, καὶ τὴν φοβερὰν ἐκείνην ὥραν, ὁπότε μέλλει νὰ ἦσαι κατάκοιτος ἐν τῇ κλίνῃ σου, δεινῶς βασανιζόμενος καὶ ψυχορραγῶν, (ὁποῖος φόβος τότε). Ἐκ γὰρ τῆς ἐνθυμήσεως τοῦ θανάτου, εἰσέρχεται ἡ ἀγάπη καὶ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ δὲν σὲ ἀφίνει νὰ ἁμαρτάνῃς πλέον. Ἐπιμελήσου νὰ φυτεύσῃς κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐν ἑαυτῷ σου, καλὰς ἀρετάς, διὰ νὰ χρησιμεύσῃς εἰς τὸ Κοινόν, καὶ ὁ Κύριος θέλει σὲ σώσει. Φύλαττε καθαρὰν τὴν συνείδησίν σου καὶ μὴ λέγεις, ἢ πράττεις, ἢ ἐννοεῖς ὅσα εἰς τὸν Θεὸν δὲν ἀρέσουν. Ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, μὴ λέγῃς, ἢ ποιήσῃς, ὅσα σὺ μισεῖς καὶ δὲν σοῦ ἀρέσουν. Μὴ μισήσῃς ποτέ τινα ἄνθρωπον, εἴτε καλός, εἴτε κακὸς εἶναι. Ὁ γὰρ μνησίκακος, ἀνθρωποκτόνος καὶ παράνομος. Ἐάν τις σὲ θλίψῃ ἢ σὲ ὑβρίσῃ, ἢ σὲ ραπίσῃ, ἢ σὲ ἀδικήσῃ, ἢ ἀλλοιοτρόπως σὲ πειράξῃ, ὑπόμεινον διὰ τὸν Κύριον, καὶ μὴ ὀργίζεσαι κατ' ἐκείνου, μηδὲ μνησικακήσεις εἰς αὐτόν, ἀλλὰ συγχώρησον τὸ πταίσιμον τοῦ ἀδελφοῦ σου, ἵνα καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν, συγχωρήσῃ τὰ ἰδικά σου πταίσματα, «ἄφες καὶ ἀφεθήσεταί σοι».

Περὶ θυμοῦ καὶ ὀργῆς.

Μοναχὸς γὰρ θυμώδης καὶ μνησίκακος, ἐὰν καὶ νεκροὺς ἀνιστᾷ, καὶ διὰ τὸν Χριστὸν ἐὰν μαρτυρήσῃ, οὐκ ἔστι δεκτὸς παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλὰ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν καταδικάζεται. Μὴ γίνεσαι κενόδοξος καὶ ὑπερήφανος μήτε ἐν τῇ γνώσει σου καὶ σοφίᾳ μήτε ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ ἔργοις, μήτε εἰς τὰ καλὰ καὶ λαμπρά σου φορέματα. Ἐκ τούτων γὰρ προέρχονται πάντα τὰ ὀλέθρια πάθη σου. Ὅθεν ὅσον καὶ μέγας ἂν εἶσαι, τοσοῦτον ταπείνωσον σεαυτὸν ἀδελφέ, ἐὰν θέλῃς σωθῆναι. «Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν». Μὴ γίνεσαι ψεύστης καὶ ὑποκριτὴς ἐν τοῖς λόγοις σου μήτε ἐν τοῖς ἔργοις σου, διὰ νὰ μὴ σὲ καταδικάσῃ ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ. Πρόσεχε καλῶς καὶ φύλαττε τὸν νοῦν σου ἀκριβῶς, νὰ μὴ συλλογίζεται λογισμοὺς πορνείας, βλασφημίας, κατακρίσεις, ἢ γογγυσμοὺς κατὰ τῶν ἀδελφῶν σου. Ἐνθυμοῦ πάντοτε καὶ ἔχε κατὰ νοῦν σου, ὅτι ἀφοῦ ἐμόνασας, ἐπωλήθης ὡς δοῦλος ἑκουσίως, νὰ δουλεύῃς τῷ Χριστῷ καὶ τὴν Ἀδελφότητα, διὰ τὰς ἁμαρτίας σου. Νὰ ἔχῃς πᾶσαν ὑποταγὴν καὶ ὑπακοήν. οὐ μόνον εἰς τὸν Ἡγούμενον, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφούς, μικρούς τε καὶ μεγάλους. Ἐξομολογοῦ πάντοτε καὶ συχνὰ εἰς τὸν Ἡγούμενον τὰς ἁμαρτίας σου, καὶ ἔχε πίστιν βεβαίαν εἰς αὐτόν, εἰ καὶ ἄλλοι τὸν κατηγοροῦν, σὺ ὅμως οὐδέποτε μὴ συμφωνήσῃς μετ' ἐκείνων, διότι ἔχομεν τὸν Θεὸν δίκαιον Κριτήν. Ἄνευ εὐλογίας τοῦ Γέροντός σου, μὴ δώσῃς μήτε ἀγοράσῃς μήτε πωλήσῃς κανένα πρᾶγμα τοῦ Κοινοβίου. Ἀκόμη καὶ ἐν τῇ κέλλᾳ σου νὰ μὴ ἔχῃς χρήματα κρυφίως, οὔτε φαγητὸν ἢ ποτόν, μήτε ἄλλο τι πρᾶγμα, διότι εἶναι ἀσυγχώρητον ἄνευ εὐλογίας τοῦ Ἡγουμένου σου, νὰ ἔχῃς τοιαῦτα. Νὰ μὴν ἔχῃς παρρησίαν καὶ θάρρος μὲ κανένα ἄνθρωπον, εἴτε μέγαν, εἴτε μικρὸν, διότι, λέγει ὁ Ἅγιος Ἐφραίμ, γέλως καὶ παρρησία, ἀπολλύουν τὸν Μοναχὸν καὶ τὸν θανατώνουν. Μὴ ζητήσῃς ποτὲ πρωτεῖα, εἴτε ἐν τῇ Γεροντίᾳ, εἴτε ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ, εἴτε ὡς Προϊστάμενος, διὰ νὰ μὴν ὑποπέσῃς ἔπειτα εἰς τὸν ἐωσφορικὸν τῆς ὑπερηφανείας λάκκον. Νὰ πηγαίνῃς πρῶτος εἰς τὰς κοινὰς ἐργασίας τοῦ Μοναστηρίου, καὶ νὰ μὴν ἀργολογεῖς μετὰ τῶν ἀδελφῶν, ἀλλὰ νὰ ἐργάζεσαι τὸ κατὰ δύναμιν σωματικῶς καὶ ἀδιαλείπτως προσευχόμενος. Νὰ πηγαίνῃς προθύμως

εἰς τὰς ἀκολουθίας καὶ ἀγρυπνίας τῆς ἐκκλησίας, καὶ κατὰ πάντα νὰ κόπτῃς τὸ θέλημά σου, καὶ νὰ προτιμᾷς ἀπ' ὅλα τὴν μακαρίαν ὑπομονήν, ἤτις κατὰ τοὺς θείους Πατέρας, λογίζεται μαρτύριον.

Περὶ ἡσυχίας.

Ἐὰν ὀψέποτε σὲ ἐνοχλήσουν οἱ λογισμοὶ τῆς οἰήσεως καὶ τῆς ὑψηλοφροσύνης περὶ ἡσυχίας, διὰ νὰ ὑπάγῃς κατὰ μόνας εἰς τὴν ἔρημον, νὰ μὴ δέχεσαι τοὺς τοιούτους λογισμούς, διότι εἶναι τῆς ὑπερηφανίας, ἐκ τοῦ δαίμονος προερχόμενοι. Ἄκουσον νῦν τί λέγει ἡ θεία Γραφή, περὶ τοῦ κατὰ μόνας ἡσυχάζοντος. Οὐαὶ τῷ ἑνί, ὅτι ἐὰν πέσῃ εἰς ἀμέλειαν ἢ εἰς καμμίαν πλάνην καὶ οἴησιν δαιμονικὴν, δὲν θὰ εὑρίσκεται κανεὶς νὰ τὸν διορθώσῃ. Διὰ τοῦτο ὁ ἡσυχαστὴς, πρέπει πρῶτον νὰ κατορθώσῃ τὰς ἀρετὰς, ἐν μέσῳ πολλῶν ἀδελφῶν, δοκιμαζόμενος ὑπ' αὐτῶν, νὰ νικήσῃ τὸν θυμόν, τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ τὰ λοιπὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ πάθη, καὶ νὰ ἀποκτήσῃ τὰς μεγάλας ἀρετάς. Τὴν βαθυτάτην καὶ ἀληθῆ ταπεινοφροσύνην, τὴν πρὸς Θεὸν ἀγάπην καὶ τοῦ πλησίον, νὰ ὑπομένῃ πεῖναν, δίψαν, γυμνότητα, νὰ ἔχῃ προσευχὴν ἀδιάλειπτον καὶ ἀγρυπνίαν, ἔρωτα διακαῆ πρὸς τὸν Θεόν, κατάνυξιν παντοτεινήν, καὶ ἀείρυτα δάκρυα, ἔτι δὲ νὰ ἔχῃ καὶ ἔμπειρον πνευματικὸν διὰ νὰ λαμβάνῃ παρ' ἐκείνου ἀγαθὰς συμβουλὰς, καὶ ἄνευ τῆς συμβουλῆς τοῦ πνευματικοῦ του, νὰ μὴ πράττῃ τίποτε. Ἐὰν ὅμως δὲν πολιτεύεται οὕτως, ἀλλὰ περιπατῇ κατὰ τὸ θέλημά του, καὶ πράττει ὅτι τῷ ἀρέσει, ἀναμφιβόλως θὰ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ὑποπέσῃ εἰς μεγάλους κυνδύνους, πλανώμενος ὑπὸ τῶν δαιμόνων, ὅπως ἔπαθον πολλοὶ ἐρημῖται καὶ ἡσυχασταί. Διὰ τοῦτο λέγει εἷς Ἅγιος, ὅτι πολὺ προτιμώτερον εἶναι τὸ νὰ ὑποτάσσεται κανεὶς εἰς ἄλλον ὑποτακτικόν, παρὰ νὰ εἶναι μόνος του, καὶ νὰ ποιῇ τὸ θελημά του, ἀγαθοὶ γὰρ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα.

Περὶ Μαρτυρίου

Ἐκεῖνος ὅστις θέλει ν'ἀθλήσῃ νομίμως, ἤτοι νὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸν Χριστόν, πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ἀληθινὴν καὶ τελείαν ταπεινοφροσύνην, τὴν τελειότητα τῆς πρὸς τὸν Θεόν καὶ τοῦ πλησίον καθαρᾶς καὶ ἀγνῆς ἀγάπης, ἔτι δὲ ἀδιάλειπτον προσευχήν, κατάνυξιν καὶ πηγὴν δακρύων, διὰ νὰ ἔχῃ βοηθὸν τὸν Θεόν, ὅστις λέγει ὅτι «ἄνευ ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής», καὶ διὰ τοῦτο εἶναι μάλιστα ἐπικίνδυνον τὸ μαρτύριον. Λέγει γὰρ ὁ θεῖος Παῦλος «ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ».

Περὶ Ἱερωσύνης

Γίνωσκε καλῶς, ὅτι πολλοὶ χειροτονοῦνται μὲν ἱερεῖς, ὀλίγοι δὲ εἶναι ἄξιοι. Λέγει γὰρ ὁ θεῖος Χρυσόστομος, ὅτι «ὁ Θεὸς οὐ πάντας χειροτονεῖ»· καθότι ὅσον ἐστὶ τὸ ὕψος τῆς ἱερωσύνης, τοσοῦτο χρειάζεται νὰ ἔχῃ ὁ ἱερεὺς καὶ τὸ βάθος τῆς ταπεινοφροσύνης. Ἀλλ' ὅμως εἶναι μερικοί, ὅτι οὐ μόνον ἀναξίως καὶ παρανόμως χειροτονοῦνται, ἀλλ' ἔχουν τὴν ἱερωσύνην διὰ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων καὶ ὡς ἐπάγγελμα διὰ τὰς σωματικὰς αὐτῶν ἡδονὰς καὶ ἀναπαύσεις. Ὅμως οὐαὶ τοῖς τοιούτοις, ὅτι εἰς αὐτοὺς θέλει πληρωθῆ, ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ. «Πολλοί ἐροῦσί με, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. Κύριε ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν (ἤτοι ἐλειτουργήσαμεν καὶ ἐκοινωνήσαμεν τὰ ἅγια Μυστήρια,) καὶ τότε ἐρεῖ αὐτοῖς. «οὐκ οἶδα ἡμᾶς· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας.» Σπούδασον λοιπὸν, ἀγαπητὲ ἀδελφέ, ἐὰν εἶσαι ἱερεύς, νὰ εἶσαι καθαρὸς εἰς τὴν ψυχήν, τὸν νοῦν καὶ τὸ σῶμα, καὶ κατὰ πάντα τέλειος καὶ ἅγιος. Εἰ δὲ καὶ δὲν ἔλαβες τὴν ἱερωσύνην, μὴ ζήτει ταύτην, κἂν σοὶ φαίνεται ὅτι εἶσαι ἄξιος. Ἐπειδὴ βλέπομεν πολλοὺς ἁγίους τῆς ἐκκλησίας, μάρτυρας καὶ ὁσίους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἠθέλησαν τὴν ἱερωσύνην, ἂν καὶ ἄξιοι ἦσαν. Ἀλλ' ὅμως διὰ τοὺς κατὰ Θεὸν πολλοὺς ἀγῶνας αὐτῶν καὶ ἀρετάς, ἔγιναν τέλειοι ἅγιοι καὶ τοὺς προσκυνοῦμεν, καὶ τὴν μνήμην αὐτῶν ἑορτάζομεν. Καὶ ἄλλοι πάλιν ὅπου ἐγειροτονήθησαν Ἀρχιερεῖς καὶ Πατριάρχαι, ἀνάξιοι ὄντες καὶ ἀμαρτωλοί, ἀπῆλθον εἰς τὴν αἰώνιον καταδίκην. Ταῦτα δὲ λέγω, οὐχ ὅτι ἡ ἱερωσύνη εἶναι αἰτία τῆς καταδίκης τοῦ ἀνθρώπου, μὴ γένοιτο, ἀλλ' ἡ ἀσθένεια τοῦ νοὸς τοῦ ἀνθρώπου· ἐπειδὴ ἐνοχλεῖται πολλάκις ὁ νοῦς, ἐκ πολλῶν καὶ ἐμπαθῶν νοημάτων, καὶ πρὸ πάντων ἐκ τοῦ κρυπτοῦ πάθους τῆς κενοδοξίας. Ὅθεν βλέπων ὁ ἱερωμένος νὰ τιμᾶται καὶ νὰ προσκυνεῖται παρὰ τῶν ἀνθρώπων, εὐθὺς ἔσωθεν ὁ λογισμός του χαίρει καὶ σκιρτᾷ, καὶ ὑπερηφανεύεται. Διὰ τοῦτο λοιπὸν εὐκολώτερον σφ-

ζεται ὁ ταπεινόφρων ἰδιώτης, παρὰ ὁ κενόδοξος ἱερωμένος.

(Ἀκολουθεῖ).

ΙΠΠΟΛΥΤΟΥ

Περὶ τῶν 70 Ἀποστόλων

(Κατάλογος)

1) Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος, Ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων. 2) Κλεόπας Ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων. 3) Ματθίας ὁ ἀναπληρώσας τὸν τόπον τῶν δεκατεσσάρων. 4) Θαδδαῖος ὁ τὴν ἐπιστολὴν Αὐγάρῳ κομίσας. 5) Ἀνανίας Ἐπίσκοπος Δαμασκοῦ ὁ βαπτίσας Παῦλον. 6) Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς. 7) Φίλιππος ὁ τὸν εὐνοῦχον βαπτίσας, ὁ καὶ πρώτος ἐξ ἐθνῶν πιστεύσας μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ. 8) Πρόχορος Νικομηδείας. 9) Νικάνωρ, ἀπέθανεν ὅτε Στέφανος ἐμαρτύρησε. 10) Σίμων Ἐπίσκοπος Βόστροις. 11) Παρμενᾶς Ἐπίσκοπος Σόλων. 12) Βαρνάβας Ἐπίσκοπος Μεδιολάνων. 13) Νικόλαος Ἐπίσκοπος Σαμαρείας. 14) Μάρκος ὁ Εὐαγγελιστής, Ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας. 15) Λουκᾶς ὁ Εὐαγγελιστής. Οὗτος ἅμα Μάρκῳ, ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα τυγχάνοντες, διεσκορπίσθησαν ἐπὶ τῷ ῥήματι, ᾧ εἶπεν ὁ Κύριος: «ἐὰν μή τις μου φάγῃ τὴν σάρκα καὶ πίῃ μου τὸ αἷμα οὐκ ἔστι μου ἄξιος». Ἀλλ' ὁ μὲν διὰ Πέτρου, ὁ δὲ διὰ Παύλου πάλιν ἐπανακάμψαντες πρὸς Κύριον, εὐαγγελίζεσθαι καταξιοῦνται, ὑπὲρ οὗ καὶ ἐμαρτύρησαν, ὁ μὲν πυρποληθείς, ὁ δὲ σταυρωθεὶς ἐπὶ ἐλαίας. 16) Σίλας Ἐπίσκοπος Κορίνθου. 17) Σιλουανὸς Ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης. 18) Κρήσκης Ἐπίσκοπος Καρχηδόνος ἐν Γαλλίαις. 19) Ἐπαινετὸς Ἐπίσκοπος Καρθαγένης. 20) Ἀνδρόνικος Ἐπίσκοπος Παννονίας, 21) Ἀμβλίας (Ἀμπλίας) Ἐπίσκοπος Ὀδύσσου. (Ὀδησσοῦ ἴσως) 22) Οὐρβανὸς Ἐπίσκοπος Μακεδονίας. 23) Στάχυς Ἐπίσκοπος Βυζαντίου. 24) Βαρνάβας ἐπίσκοπος Ἡρακλείας. 25) Φύγελλος Ἐπίσκοπος Ἐφέσου καὶ τὰ Σίμωνος ἐφρόνησεν. 26) Ἑρμογένης καὶ οὗτος ὁμόφρων αὐτοῦ γέγονε. 27) Δημᾶς καὶ οὗτος ἱερεὺς εἰδώλων γέγονεν. 28) Ἀπελλῆς Ἐπίσκοπος Σμύρνης. 29) Ἀριστόβουλος Ἐπίσκοπος Βρεττανίας. 30) Νάρκισσος Ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν. 31) Ἡρωδίων Ἐπίσκοπος Ταρσοῦ. 32) Ἄγαβος προφήτης. 33) Ρούφων (Ροῦφος) Ἐπίσκοπος Θηβῶν, 34) Ἀσύγκριτος Ἐπίσκοπος Ὑρκανίας. 35) Φλέγων Ἐπίσκοπος Μαραθῶνος. 36) Ἑρμῆς Ἐπίσκοπος Δαλματίας. 37) Πατρονᾶς Ἐπίσκοπος Ποτόλης. 38) Ἑρμᾶς Ἐπίσκοπος Φιλιππουπόλεως. 39) Λῖνος Ἐπίσκοπος Ρώμης. 40) Γάϊος Ἐπίσκοπος Ἐφέσου. 41) Φιλόλογος Ἐπίσκοπος Σινώπης. 42) Ὀλυμπᾶς Ἐπίσκοπος. 43) Ροδίων ἐν Ρώμῃ ἐμαρτύρησε σὺν τῷ Παύλῳ. 44, Λούκιος Ἐπίσκοπος Λαοδικείας Συρίας. 45) Ἰάσων Ἐπίσκοπος Ταρσοῦ. 46) Σωσίπατρος Ἐπίσκοπος Ἰκονίου. 47) Τέρτιος Ἐπίσκοπος Ἰκονίου. 48) Ἔραστος Ἐπίσκοπος Παλιάδος (;) 49) Κούαρτος Ἐπίσκοπος Βηρυτοῦ. 50) Ἀπολλὼς Ἐπίσκοπος Καισαρείας. 51) Πέτρος Ἐπίσκοπος Κονείας. 52) Σωσθένος Ἐπίσκοπος Κολοφῶνος. 53) Τυχικὸς Ἐπίσκοπος Κολοφῶνος. 54) Ἐπαφρόδιτος Ἀνδριάκης. 55) Καῖσαρ Ἐπίσκοπος Δυρραχίου. 56) Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, Ἐπίσκοπος Ἀπολλωνείας. 57) Ἰοῦστος Ἐπίσκοπος Ἐλευθερουπόλεως. 58) Ἀρτεμᾶς Ἐπίσκοπος Λύστρας.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

59) Κλήμης Ἐπίσκοπος Ἀρδανείας. 60) Ὀνησιφόρος Ἐπίσκοπος Κορωνείας. 61) Τυχικὸς Ἐπίσκοπος Καλχιδόνος. 62) Κάρπος Ἐπίσκοπος Βερροίας τῆς Θράκης. 63) Εὔοδος Ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας 64) Ἀρίσταρχος Ἐπίσκοπος Ἀπαμείας τῆς Συρίας. 65) καὶ 66) Μάρκος καὶ Ἰωάννης Ἐπίσκοποι Μηλουπόλεως(;) 67) Ζηνᾶς Ἐπίσκοπος Διοσπόλεως. 68) Φιλήμων Ἐπίσκοπος Γάζης. 69) Ἀρίσταρχος 70) Πούδης 71) Τρόφιμος σὺν τῷ Παύλῳ ἐμαρτύρησαν.

Περὶ Πατριαρχῶν Ρώμης

(Κατάλογος)

1) Πέτρος Ἀπόστολος Ἐπίσκοπος ἔτη κδ΄. 2) Λῖνος ἔτη δ΄. 3) Ἀνέκλητος ἔτη ιβ΄. 4) Κλήμης ἔτη θ΄. 5) Εὐάρεστος ἔτη ι΄. 6) Ἀλέξανδρος ἔτη ιγ΄. 7) Ξύστος ἔτη ι΄. 8) Τελεσφόρος ἔτη ια΄. 9) Ὑγεινός ἔτη ιβ΄. 10) Πῖος ἔτη ιε΄. 11) Ἀνίκητος ια΄. 12) Σωτήριχος η΄. 13) Ἐλευθέριος ιγ΄. 14) Βίκτωρ ι΄. 15) Ζέφυρος ιη΄. 16) Κάλλιστος η΄. 17) Ὀρβανὸς ζ΄. 18) Ποντιανὸς θ΄. 19) Ἀντέρας η΄. 20) Βέρας λε΄. 21) Φλαβιανὸς ι΄. 22) Κορνήλιος γ΄. 23) Λούκιος μῆνας η΄. 24) Στέφανος δ΄, 25) Ξύστιος ια΄. 26) Διονύσιος θ΄. 27) Φίλιξ ε΄. 28) Εὐτυχιανὸς μῆνας η΄. 29) Γάϊος ιβ΄. 30) Μάρκελλος δ΄. 31) Μιλτιάδης δ΄. 32) Εὐσέβιος α΄. 33) Σίλβεστρος κη΄. 34) Λιβέριος ς΄. 35) Δάμασος κθ΄. 36) Δεσιρίκιος ιε΄. 37) Ἀναστάσιος γ΄. 38) Ἰννοκέντιος ιε΄. 39) Βονιφάτιος δ΄. 40) Ζώσιμος η΄. 41) Κελεστῖνος ι΄. 42) Ξύστος η΄. 43) Λέων κε΄. 44) Ἱλάριος ς΄ 45) Σιμβλίκιος ιδ΄. 46) Φίλιξ θ΄. 47) Γελάσιος ε΄. 48) Ἀναστάσιος β΄. 49) Σύμμαχος ιδ΄. 50) Ὁρμίσδας ι΄. 51) Ἰωάννης γ΄. 52) Φίλιξ δ΄. 53) Βονιφάτιος β΄. 54) Ἰωάννης ς΄. 55) Ἀγαπητὸς α΄. 56) Σιλβέριος α΄. 57) Βιγίλιος ιη΄. 58) Πελάγιος ε΄. 59) Ἰωάννης ς΄. 60) Βενέδικτος ζ΄. 61) Πελάγιος γ΄. 62) Γρηγόριος ι΄. 63) Σαβιανὸς η΄. 64) Βονιφάτιος γ΄. 65) Ὀνώριος θ΄.

Περὶ Πατριαρχῶν Ἱεροσολύμων

(Κατάλογος)

1) Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος Ἐπίσκοπος ἔτη κη΄. 2) Συμεὼν ὁ τοῦ Κλωπᾶ κς΄. 3) Ἰούδας ὁ δίκαιος ζ΄. 4) Ζακχαῖος θ΄. 5) Τωβίας ε΄. 6) Βενιαμὶν γ΄. 7) Ἰωάννης δ΄. 8) Ματθίας δ΄. 9) Φίλιππος δ΄. 10) Σένθυος α΄. 11) Ἰοῦστος ε΄. 12) Λευΐς ε΄. 13) Ἐφρῆς δ΄. 14) Ἰωσὴφ γ΄. 15) Ἰούδας δ΄. Οὗτοι πάντες ἐκ περιτομῆς.

16) Μάρκος η΄. 17) Πλουτίσιος ε΄. 18) Κασιανὸς ε΄. 19) Μάξιμος η΄. 20) Ἰουλιανὸς δ΄. 21) Γάϊος γ΄. 22) Σύμμαχος γ΄. 23) Ἰουλιανὸς δ΄. 24) Καπῖτος δ΄. 25) Μάξιμος δ΄. 26) Ἀντώνιος ε΄. 27) Οὐάλης γ΄. 28) Δολιχιανὸς γ΄. 29) Νάρκισσος δ΄. 30) Δῖος η΄. 31) Γερμάνιος ζ΄. 32) Γόρδιος ε΄. 33) Ἀλέξανδρος ιη΄. 34) Φλάβιος ιε΄. 35) Ὑμένεος ιγ΄. 36) Ζάβδας ι΄. 37) Ἑρμῶν θ΄. 38) Μακάριος κ΄. 39) Μαξιμῖνος ς΄. 40) Κύριλλος ιε΄. 41) Ἡράκλειος ς΄. 42) Ἑλλάδιος ιβ΄. 43) Κύριλλος λε΄. 44) Ἰωάννης ς΄. 45) Πραΐλιος κ΄. 46) Ἰουβενάλιος λη΄. 47) Ἀναστάσιος ιη΄. 48) Μαρτύριος η΄. 49) Σκλούστιος κ΄. 50) Ἠλίας κγ΄. 51) Ἰωάννης ια΄. 52) Πέτρος κ΄. 53) Μακάριος δ΄. 54) Ἡσύχιος α΄. 55) Μᾶρκος δ΄. 56) Ἰωάννης κ΄. 57) Ἀμὼς η΄. 58) Ἰσάκιος κη΄. 59) Ζαχαρίας κδ΄. 60) Μόδεστος α΄.

Περὶ Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας

(Κατάλογος)

1) Μάρκος ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἐπίσκοπος ἔτη δ΄. 2) Ἀνίανος κδ΄. 3) Αἰμίλιος ιγ΄. 4) Κέρδων α΄. 5) Πρῖμος ιδ΄. 6) Ἰοῦστος ια΄. 7) Εὐμενὴς ιγ΄. 8) Μάρκος ι΄. 9) Κελαδίων ιδ΄. 10) Ἀγριππῖνος ιδ΄. 11) Ἰουλιανὸς ι΄. 12) Δημήτριος μγ΄. 13) Ἡράκλειος ιζ΄. 14) Διονύσιος ιζ΄. 15) Μάξιμος ιη΄. 16) Θεωνᾶς ιθ΄ 17) Πέτρος ὁ μάρτυς ι΄. 18) Ἀχιλλᾶς α΄. 19) Ἀλέξανδρος ιζ΄. 20) Ἀθανάσιος μς΄. 21) Τιμόθεος ε΄. 22) Θεόφιλος κη΄. 23) Κύριλλος λδ΄. 24) Διόσκορος ζ΄. 25) Προτέριος ς΄. 26) Τιμόθεος γ΄. 27) Πέτρος ζ΄ καὶ ἐξεβλήθη. 28) Ἰωάννης η΄. 29) Ἀθανάσιος ζ΄. 30) Ἰωάννης ια΄. 31) Διόσκορος γ΄. 32) Τιμόθεος ιζ΄. 33) Γαϊανὸς α΄. 34) Θεοδόσιος δ΄. 35) Παῦλος δ΄. 36) Ζώϊλος ζ΄. 37) Ἀπολινάριος ιθ΄, 38) Ἰωάννης ια΄. 39) Εὐλόγιος ιζ΄. 40) Θεόδωρος ε΄. 41) Ἰωάννης ι΄. 42) Γεώργιος θ΄. 43) Κύριλλος ι΄. 44) Πέτρος η΄.

Περὶ Πατριαρχῶν Ἀντιοχείας

(Κατάλογος)

1) Πέτρος Ἐπίσκοπος ἔτη δ΄. καὶ μετῆλθεν ἐν Ρώμῃ δ΄. 2) Εὔοδος κζ΄. ὃς καὶ πρῶτος ὠνόμασε τοὺς Ἀντιοχεῖς Χριστιανούς. Πρώην γὰρ Ναζωραῖοι καὶ Γαλιλαῖοι ἐκαλοῦντο πάντες οἱ Χριστιανοί. 3) Ἰγνάτιος ὁ θεοφόρος λδ΄. 4) Ἥρων κ΄. 5) Κορνήλιος ιδ΄. 6) Ἐρὼ κς΄. 7) Θεόφιλος κδ΄. 8) Μάξιμος ιδ΄.) 9) Σεραπίων κε΄. 10) Ἀσκληπιάδης θ΄. 11) Φιλητὸς ι΄. 12) Ζαμῖνος δ΄. 13) Βαβύλας ὁ μάρτυς γ΄. 14) Φάβιος θ΄. 15) Δημήτριος δ΄. 16) Παῦλος ὁ Σαμοσατεὺς η΄. 17) Τιμαῖος γ΄. 18) Κύριλλος ιε΄. 19) Τύρανος ιγ΄. 20) Βιτάλιος ς΄. 21) Φιλόγονος ε΄. 22) Εὐστάθιος η΄. 23) Παυλῖνος ε΄. 24) Εὐσέβιος δ΄. 25) Εὐλάλιος ιγ΄. 26) Εὐφρόνιος η΄. 27) Φλάκιτος ιδ΄. 28) Στέφανος δ΄. 29) Λεόντιος η΄. 30) Εὐδόξιος κ΄. καὶ ἐξεβλήθη καὶ μετέβη. 31) Ἀνίανος γ΄. 32) Μελέτιος κε΄. ἐν Κωνσταντινουπόλει. 33) Φλαβιανὸς κδ΄. 34) Ἰωάννης η΄. 35) Δόμνος η΄. 36) Μάξιμος δ΄. 37) Ἀκάκιος δ΄. 38) Μαρτύριος ιγ΄. 39) Ἰουλιανὸς ε΄. 40) Πέτρος ὁ γναφεὺς δ΄ καὶ ἐξεβλήθη. 41) Στέφανος γ΄. 42) Παλλάδιος ι΄. 43) Στέφανος α΄. 44) Καλανδίων Νεστοριανὸς δ΄. καὶ ἐξεβλήθη, 45) Φλαβιανὸς ιδ΄. 46) Σεβῆρος ὀλίγον καὶ ἔφυγε. 47) Παῦλος δ΄. καὶ ἐξεβλήθη. 48) Εὐφράσιος ε΄. 49) Ἐφραίμιος ιη΄. 50) Ἀναστάσιος ια΄. 51) Γρηγόριος κ΄. 52) Ἀναστάσιος ὁ Σιναΐτης δ΄.

Περὶ Πατριαρχῶν Κων]πόλεως

(1) Κατάλογος (*)

1) Ἄσταχυς (Στάχυς) ὁ ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα, ὃν ἐχειροτόνησεν Ἀνδρέας ὁ Ἀπόστολος ἐν Ἀργυρουπόλει τῆς Θράκης, Ἐπίσκοπος ἔτη ις΄. 2) Ὀνήσιμος ὁ οἰκέτης ιδ΄. 3) Πολύκαρπος ιη΄. 4) Πλούταρχος ις΄. 5) Σεδεκίων θ΄. 6) Διογένης ιε΄. 7) Ἐλευθέριος ζ΄. 8) Φίλιξ ε΄. 9) Πολύκαρπος ιζ΄. 10) Ἀθηνόδωρος δ΄. 11) Εὐζώϊος ς΄. 12) Λαυρέντιος ια΄. 13) Ἀλύπιος ιγ΄. 14) Περτίναξ ιθ΄. 15) Ὀλυμπιανὸς ιθ΄. 16) Μάρκος ιγ΄. 17) Κυριλλιανὸς ιε΄. 18) Καστῖνος ζ΄. 19) Τῖτος λε΄. 20) Δομέτιος κδ΄. 21) Πρόβος ιβ΄. 22) Μητροφάνης ι΄. ἐφ' οὗ

(*) Ὁ βουλόμενος παραβαλέτω τὸν παρόντα Κατάλογον πρὸς τοὺς Πατριαρχικοὺς Πίνακας τοῦ Μ. Γεδεὼν διὰ νὰ ἴδῃ οἵαι σημαντικαὶ διαφοραὶ ὑπάρχουσι.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἐβασίλευεν. 23) Ἀλέξανδρος κγ΄. 24) Παῦλος ὁ ὁμολογητὴς ς΄. καὶ ἐξεβλήθη. 25) Εὐσέβιος Νικομηδείας β΄. καὶ ἐξεβλήθη. 26) Μακεδόνιος ὁ Πνευματομάχος ι΄. καὶ ἐξεβλήθη. 27) Εὐδόξιος ι΄. 28) Δημόφιλος η΄. 29) Εὐάγριος καὶ εὐθὺς ἐξεβλήθη. 30) Γρηγόριος ὁ Θεολόγος προέστη τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως ἔτη ιϐ΄. 31) Νεκτάριος ιζ΄. 32) Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἔτη ε΄. καὶ μῆνας ἕξ καὶ ἐξεβλήθη. 33) Ἀρσάκιος ι΄. 34) Ἀττικὸς κ΄. 35) Σισίνιος β΄. 36) Νεστόριος μῆνας ϐ΄ καὶ ἐξεβλήθη. 37) Μαξιμιανὸς β΄. 38) Πρόκλος ια΄. 39)Φλαβιανὸς ἡμέρας η΄. 40) Γεννάδιος ιγ΄. 41) Ἀκάκιος ιζ΄. 42) Φραΐτας μῆνας γ΄. 43) Εὐφήμιος ς΄. 44) Μακεδόνιος ς΄. 45) Τιμόθεος ς΄καὶ ἐξεβλήθη. 46)Ἰωάννης ϐ΄.47)Ἐπιφάνιος ς΄. 48) Ἄνθιμος α΄. 49)Μηνᾶς ις΄. 50) Εὐτυχὴς ιϐ΄. καὶ ἐξεβλήθη. 51) Ἰωάννης ιϐ΄. 52) Εὐτυχὴς Παῦλος δ΄. (ἴσως εὐτυχὴς πάλιν, δηλ. τὸ δεύτερον). 53) Κυριακὸς ια΄. 54) Ἰωάννης ιγ΄. 55) Θωμᾶς γ΄. 56) Σέργιος κη΄. 57) Πῦρος ϐ΄ καὶ ἐξεβλήθη. 58) Παῦλος ϐ΄. 59) Πῦρος Παῦλος γ΄. Πῦρος πάλιν, δηλ. τὸ ϐ΄.) 60) Πέτρος . 61) Θωμᾶς ϐ΄. 62) Ἰωάννης δ΄. 63) Κωνσταντῖνος η΄. 64) Θεόδωρος ϐ΄. καὶ ἐξεβλήθη. 65) Γεώργιος τρεῖς (μῆνας νοητέον) καὶ ἐξεβλήθη. 66) Θεόδωρος Παῦλος (πάλιν) ϐ΄. 67) Παῦλος ς΄. καὶ ἐξεβλήθη. 68) Καλλίνικος ιϐ΄. καὶ ἐξεβλήθη. 69) Κῦρος ς΄. καὶ ἐξεβλήθη. 70) Ἰωάννης δ΄. 71) Γερμανὸς ιε΄. καὶ ἐξεβλήθη. 72) Ἀναστάσιος κδ΄. 73)Κωνσταντῖνος ιϐ΄. καὶ ἐξεβλήθη. 74) Θεόδοτος ε΄. 75) Νικήτας ιγ΄. 76) Παῦλος ὁ Κύπριος δ΄. 77) Ταράσιος κα΄. 78) Νικηφόρος θ΄. καὶ ἐξεβλήθη. 79) Ἀντώνιος ιε΄. 80) Ἰωάννης ς΄. καὶ ἐξεβλήθη. 81) Μεθόδιος δ΄. 82) Ἰγνάτιος ια΄. 83) Φώτιος θ΄. καὶ ἐξεβλήθη. 84) Ἰγνάτιος Παῦλος (πάλιν) ι΄· καὶ ἐξεβλήθη. 85) Φώτιος πάλιν.

Περὶ Βασιλέων τῶν Ἰουδαίων

(Κατάλογος)

1) Σαοὺλ ἐβασίλευσε τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν ἔτη μ΄. 2) Δαβὶδ πρῶτος ἐκ φυλῆς Ἰούδα μ΄. 3) Σολομὼν υἱὸς αὐτοῦ μ΄. 4) Ροβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ιζ΄. 5) Ἀβία υἱὸς αὐτοῦ ς΄. 6) Ἀσὰ υἱὸς αὐτοῦ μα΄. 7) Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ κε΄. 8) Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ η΄. 9) Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ α΄. 10) Γοθολία μήτηρ αὐτοῦ ζ΄. 11) Ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ μ΄. 12) Ἀμασίας υἱὸς αὐτοῦ κθ΄. 13) Ὀζίας υἱὸς αὐτοῦ νβ΄. 14) Ἰωάθαν υἱὸς αὐτοῦ ς΄. 15) Ἄχαζ υἱὸς αὐτοῦ ις΄. 16) Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ κθ΄. 17) Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ νε΄. 18) Ἀμὼς υἱὸς αὐτοῦ β΄. 19) Ἰωσίας υἱὸς αὐτοῦ λα΄. 20) Ἰωάχαζ υἱὸς αὐτοῦ μῆνας γ΄. 21) Ἐλιακεὶμ υἱὸς αὐτοῦ ια΄. 22) Ἰεχονίας υἱὸς αὐτοῦ γ΄. 23) Σεδεκίας υἱὸς Ἰωσίου ια΄. Ἕως τούτου ἡ βασιλεία γέγονε τοῦ Ἰούδα καὶ κατελύθη.

Οἱ δὲ μετὰ τὴν διαίρεσιν τῶν δέκα σκήπτρων μερισθέντες εἰσὶν οὗτοι: 24) Ροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ κϐ΄. 25) Ναβὰτ υἱὸς αὐτοῦ β΄. 26) Βασα κδ΄. 27) Ἰλαὰν υἱὸς αὐτοῦ δ΄. 28) Ζαμβρὴ ιϐ΄. 29) Ἀχαὰϐ υἱὸς αὐτοῦ κϐ΄. 30) Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ δ΄. 31) Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ δ΄. 32) Ἰοὺ κη΄. 33) Ἰωάχαζ υἱὸς αὐτοῦ ιζ΄. 34) Ἰὼας υἱὸς αὐτοῦ ις΄. 35) Ἱεροβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ λα΄. 36) Ζαχαρίας υἱὸς αὐτοῦ μῆνας ς΄. 37) Σελοὺϐ μῆνα α΄. 38) Μαναεὶμ ι΄. 39) Φακαίας υἱὸς αὐτοῦ δ΄. 40) Φακεὲ κ΄. 41) Ὡσηὲ θ΄.

Ἑωστούτου γέγονεν ἡ βασιλεία τῶν δέκα σκήπτρων τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῆς Σαμαρείας. Καὶ γὰρ καὶ ἡ πόλις ἑάλω καὶ πάντες ἀπήχθησαν αἰχμάλωτοι εἰς Βαβυλῶνα. Οἱ δὲ γενόμενοι Προφῆται ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν βασιλέων εἰσὶν οὗτοι: Ἐπὶ μὲν Σαούλ, Δαυΐδ, Σαμουήλ· ἐπὶ δὲ Δαβίδ, Γάδ, Νάθαν, Ἀσάφ. Ἐπὶ δὲ Σολομῶντος καὶ τῶν μετ' αὐτόν, Ἀχίας ὁ Σιλωνίτης, Ἀμαίας ὁ Ἀδδώ. Ἐπὶ δὲ Ἰωσαφὰτ καὶ τῶν μετ' αὐτόν, Μιχαίας, Ἠλίας, Ἐλισσαῖος, Ἀβδιού, Ἰηοῦ Ὀζιήλ, Ἐλεάζαρ, Ἀζαρίας. Ἐπὶ δὲ Ὀζίου καὶ τῶν μετ' αὐτόν Ἱερεμίας, Σοφονίας, Ὀλδά, Βαρούχ. Ἐπὶ δὲ Σεδεκίου πάλιν Ἱερεμίας καὶ Ἀββακούμ. Μετὰ δὲ τὴν αἰχμαλωσίαν ἐπὶ υἱοῦ τοῦ Ἰωσεδὲκ τοῦ Ἱερέως προφητεύουσιν Ἀγγαῖος καὶ Ζαχαρίας, τελευταῖοι Προφῆται γενόμενοι. Δανιὴλ γὰρ καὶ Ἰεζεκιὴλ ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ προεφήτευσαν ἐν Βαβυλῶνι.

Ἐκ τοῦ μεμβράνου κώδικος Γ 115 αἰῶνος ιγ΄. τῆς Λαυριωτικῆς Βιβλιοθήκης.

Γ. Παντελεήμων Λαυριώτης

ΙΑΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΩ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΛΑΥΡΑΣ

ΠΕΡΙ ΑΛΩΠΕΚΙΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 174)

Ἑρμηνεία ἑτέρα.

Εἶναι χρεία ὅταν κάμῃς δυνατὰ φάρμακα εἰς αὐτὴν τὴν ἀρρώστεια, νὰ τὰ μαλακένῃς μὲ ἄλειμμα ἢ κηρὸν ἢ μὲ ἄλλα θερμὰ λάδια καὶ ἀλείμματα ὡς τὸ λάδι τοῦ πενταδακτύλου, ἢ τὸ λάδι τοῦ λύχνου, ἢ μὲ λάδι δάφνης διὰ νὰ ὀλιγαίνῃς τὴν δριμύτητα ἐκείνου τοῦ φαρμάκου νὰ μὴ τραυματίσῃ τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς.

Αὐτὰ δὲ τὰ εἴδη ὅπου ἰατρεύουν τὴν ἀλωπεκίαν, ὠφελοῦσι καὶ εἰς τὸ γένειον ὅπου ἀργεῖ νὰ φυτρώσῃ· νὰ κάμῃς σύνθεσιν ἀπὸ ὅλα νὰ ἀλείφῃς, εἶναι ταχινὴ ὠφέλεια. Ἕκαμα αὐτὴν τὴν σύνθεσιν εἰς ἄνθρωπον, ὅπου εἶχεν ἀλωπεκίαν καὶ ἦτο ἄτριχος ἡ κεφαλή του παντελῶς καὶ εἰς ὀλίγον ἔγινε καλά. Ἐδοκίμασα αὐτὴν καὶ εἰς ἄλλον καὶ ηὐχαριστήθην.

Λάβε σὺν Θεῷ εὐφόρβιον (= γαλαξίδα, φλόμος) καὶ ἀλκιόνιον καὶ κόπρον περιστερᾶς ἀπὸ στάγια καὶ ἐλλέβορον ἄσπρον, σπέρμα ἀγριοπηγάνου, ξώφλοια καμμένα λεπτοκαρύων, στώχος κάτικον, καρδαμόσπορον ἀπὸ στάγγι μισόν· τρίψον ὅλα καλῶς καὶ ἀνάμειξέ τα μὲ ἔψημα ἢ μὲ δαφνέλαιον, ἢ τοῦ πενταφύλλου καὶ χρίσε τὸν τόπον, καὶ ἄφησε νὰ κάμῃ μίαν νύκτα, καὶ τὴν ἄλλην πλύνε μὲ τὸν χυλὸν τοῦ τεύτλου ἢ μὲ τὸ ἔψηματοῦ κιναμώμου κυάμου· καὶ κάμε το πολλάκις, ἐπειδὴ εἶναι ὠφέλιμον καὶ δοκιμασμένον.

Εἶναι καὶ ἄλλαι ἀφορμαὶ ὅπου πίπτουσιν αἱ τρίχες· ἕνα μὲν ἀπὸ τὴν ὀλίγην τροφήν, ὅταν δὲν ἀποσώζεται ἡ τροφὴ εἰς τὰς τρίχας, διότι ἀπ' αὐτὴν τελειώνεται ἡ τρίχα καὶ βλαστάνει· ἄλλο δὲ καὶ ἀπὸ τὴν καῦσιν τῶν χυμῶν τοῦ ἀνθρώπου· καθὼς συμβαίνει εἰς τοὺς ἐλεφαντιῶντας (= λεπρούς,) καὶ εἰς ἐκείνους ὅπου μακρονοσοῦσι, γίνεται δὲ πάλιν καὶ ἀπὸ τὴν πυκνότητα τοῦ δέρματος ἢ ἀπὸ τὴν ἀραιότητα. Καὶ ἐὰν μὲν εἶναι ἡ πτῶσις ἀπὸ τὴν στέρησιν τῶν τροφῶν, προστάσωμεν νὰ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἐμβαίνει συχνὰ εἰς τὰ λουτρά, καὶ νὰ τρέφεται καλῶς ἀπὸ τὰς τροφὰς, ὅπου λεπταίνουν τὸ πάθος τοῦ κακοῦ χυμοῦ ὅπου περισσεύει εἰς τὸν ἄνθρωπον· καὶ νὰ φεύγῃ τὸ ἁλμυρὰ τῶν φαγητῶν, καὶ νὰ ἀλείφεται ἀλειφὰς ὅπου σύρνουοιν αἷμα ὠφέλιμον εἰς τὰς ρίζας τῶν τριχῶν. Εἶναι καὶ εὔκολες ἀλειφὲς νὰ ἀναβλαστήσουν αἱ τρίχες, ὡς τὸ λαύδανον καὶ τὸ κρινόλαδον. Εἰ δὲ καὶ εἶναι ἀπὸ τὴν πύκνωσιν τοῦ δέρματος, νὰ ἀλείφεται φάρμακα ὁποῦ ἀρεώνουν τοὺς πόρους, ὥσὰν τὰ πικρὰ ἀμύγδαλα τὰ καμμένα, ἢ τὸ ἀβρότονον, τὸ ἀρμενικόν, καὶ τὸ ῥαφανόλαδον, ἢ τῆς δάφνης ἢ τὸ χαμαίμηλον καὶ τὰ ὅμοια. Εἰ δὲ καὶ εἶνε ἡ πτῶσις τῶν τριχῶν ἀπὸ τὴν ἀραιότητα τοῦ σώματος τοῦ δέρματος καὶ ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν τῶν πόρων, εἶνε χρεία ν' ἀλείφωμεν ἀλειφὰς ποὺ στύφουσι, τὸ μυρσινόλαδον, τὸ ῥοδέλαιον, τὸ ὀμφανόλαδον, ἢ λάβε φύλλα τῆς ἐλαίας καμμένα καὶ τριμμένα καὶ ζύμωσον τὸ ὕδωρ τῶν ἐλαίων καὶ μάλαξέ το μὲ ῥοδέλαιον καὶ χρίσον τὴν κεφαλὴν πυκνά. Ἔπαρε καὶ φύλλα μυρσύνης καμμένα καὶ ἀνάμιξέ τα μὲ ῥοδέλαιον καὶ ἄλειφε ὅτι τοῦτο γοργὰ φυτρώνει τὰς τρίχας. Ὁ δὲ Διοσκορίδης λέγει, ὅτι ἐὰν πλυθῇ ἡ κεφαλὴ μὲ τὸ ἀπόζεμα τῆς μυρσίνης, μελαίνει τὰς τρίχας καὶ σφίγγει καὶ δυναμώνει αὐτὰς καὶ ὠφελεῖ καὶ τὰ τραύματα τὰ ὑγρὰ τῆς πιτυρίδας. Ἐκεῖνα ὅπου φυτρώνουσι τὰς τρίχας καὶ τὰς μαραίνουν, εἶνε ταῦτα.

Λάβε τὰ φύλλα τῆς ἰτέας, ἢ τὰ φύλλα τῆς καπάρεως καὶ καύσετα καὶ μάλαξον μὲ τὸ μυρσυνόλαδον καὶ ἄλειφε τὴν κεφαλήν.

Ἡ κύμινον αἰθιοπικὸν καμμένον καὶ τριμμένον μάλαξον μὲ νερὸν καὶ ἄλειφε τὸν τόπον, ἢ ἔπαρε λινόσπερμα ἢ τὰ κλωνάρια τοῦ αὐτοῦ λιναρίου χλωρά, καὶ καύσετα καὶ μάλαξον μὲ σισιμόλαδον καὶ ἄλειφε. Ἡ ὡσὰν καύσῃς τὰ φύλλα τῆς ἰτέας ἢ τῆς καπάρεως, ἀνάμιξε μὲ γάλα γυναικὸς καὶ ἄλειφε τὸν τόπον ὅπου πίπτουσιν αἱ τρίχες. Μετὰ ταῦτα ἔπαρον τὴν στάκτην τῆς ῥίζης τοῦ καλάμου, καὶ ζύμωσον μετὰ μυρσυνελαίου καὶ ἄλειψον τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν πώγωνα. Ἐποίησε δὲ καὶ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός σύνθεσιν διὰ τὴν ἀδυναμίαν τῶν τριχῶν καὶ τῶν ῥιζῶν αὐτῶν οὕτως· α' λάβε τὰ ξώφλοια τῶν λεπτοκαρύων κεκαυμένα δράμια ἕνα καὶ μισὸ, β' στύψι· φύλλα καλάμουκεκαυμένα ἀπὸ γνωστον, γ' ἀψίνθιον κηκίδιον ἀπὸ στίγμ. α'. μερσινόκου καὶ τρίψον ὅλα καλῶς καὶ βάλε δύο δράμια μυρσινόλαδον καὶ ψήσετα καλῶς, καὶ βάλετα εἰς ὑάλινον ἀγγεῖον, καὶ ἄλειφε μὲ ταύτην τὸν τόπον ὅπου ἔπεσαν αἱ τρίχες καὶ θεραπεύει κατὰ πολλά, Θεοῦ θέλοντος, διότι ἐδοκίμασα αὐτὴν καὶ εὐχαριστήθην, εἶνε δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅπου ἔχουσιν αὐτὴν τὴν ὠφέλειαν.

Ἔπαρον λαύδανον, ἀψίνθιον, κοκκία φοινίκων κεκαμμένα καὶ νὰ εἶνε ὅλα ὁμόζυγα καὶ βάλετα εἰς πανὶ λινὸν καὶ βάλετο εἰς γιαλὶ μὲ λάδι, καὶ ἄφες το νὰ κάμῃ καιρὸν ὀλίγον, εἶτα ἄλειφε τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν πώγωνα, καὶ δυναμώνει τὰς ῥίζας τῶν τριχῶν καὶ στερεώνει αὐτάς. Ἢ ἔπαρον τὸν φλοιὸν τῆς συκαμινέας καὶ τὰ φοινικόκουκκα καὶ καύσετα νὰ εἶνε ἰσόζυγα καὶ μάλαξέ τα μὲ νερὸ καὶ χρίε τὸ τόπον διότι τὰ ἐδοκίμασα.

Σπυρίδων Λαυριώτης († 1940)
Ἰατρὸς

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ ΜΑΛΕΪΝΟΥ
ΕΟΡΤΑΖΟΜΕΝΟΥ ΤΗι ΙΒ'. ΙΟΥΛΙΟΥ

Ἀντιγραφεῖσα ἐκ τοῦ μεμβρανίνου Κώδικος Δ 39 τοῦ ιβ'. αἰῶνος καὶ ἀποσταλεῖσα πρὸς ἔκδοσιν τύποις παρὰ τοῦ Γέροντος Παντελεήμονος Λαυριώτου μοναχοῦ.

ΕΝ ΤΩ ΜΕΓΑΛΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Μετὰ τὸν προοιμιακόν, εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα ἱστῶμεν στίχους ς'. καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια

Ἦχος πλ. α'. Ὅσιε Πάτερ

Ὅσιε πάτερ, ἐκ νεότητος ἰσάγγελον, ἠσπάσω πολιτείαν, καὶ τὰ τοῦ κόσμου τερπνά, ὡς κόνιν ἐλογίσω καὶ ὡσεὶ χόρτον, δόξαν τὴν πρόσκαιρον φυγών, δόξης τῆς ἐνθέου μὴ ἐπιλελησμένος· ἧς μετέσχες ἀπολιπών, τὸ δεσμωτήριον κάτω τὸ τῆς σαρκός, καὶ παριστάμενος φωτὶ τῷ τρισηλίῳ, παμμακάριστε Μιχαὴλ Χριστοῦ θεράπων, αὐτὸν ἱκέτευε, αὐτὸν δυσώπει πάντοτε, δωρηθῆναι τῇ οἰκουμένῃ, ὁμόνοιαν εἰρήνην καὶ μέγα ἔλεος.

Ὅσιε πάτερ, ὁ πυρσὸς τῆς κατανύξεως, ὁ λύχνος τῶν ἐν σκότει τῆς ἀπογνώσεως, ὁ ἄδυτος φωσφόρος τῆς μετανοίας, ἄνθραξ ὑπέρτιμος ὁ τῶν ἀρετῶν, θεῖος μαργαρίτης τῆς ἐλεημοσύνης, λαμπτὴρ ὁ μέγας τῶν προσευχῶν, τῶν ὀρφανῶν προστάτης καὶ τῶν χειρῶν, ὁ ἐννομώτατος κανὼν τῆς Ἐκκλησίας, ὦ παμμακάριστε Μιχαὴλ θεοφόρε, Χριστὸν ἱκέτευε, Χριστὸν δυσώπει Ὅσιε, δωρηθῆναι τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὁμόνοιαν εἰρήνην καὶ μέγα ἔλεος.

Ὅσιε πάτερ, ἡγιάσθης πρὸ γεννήσεως, ὥσπερ Ἱερεμίας ὁ ἱερώτατος, τῇ σὲ γὰρ κυησάσῃ ἡ τοῦ Κυρίου, Μήτηρ προείρηκέ σε δοῦναι καρπόν, ὃν δοτὸν γενέσθαι αὐτῇ ἀπὸ σπαργάνων, καὶ προηγόρευσεν ἐμφανῶς, καὶ ὑπεδέξατο αὖθις γνώμῃ ὀρθῇ, βίου τὸν τάραχον Μιχαὴλ φυγόντα, καὶ τὸν ἡσύχιον δρόμον ἠγαπηκότα, ὃν καὶ διήνυσας, ὡς ψάμμον τὰ συστήματα μονοτρόπων καταφυτεύσας, διεξόδους ὑδάτων τοῦ θείου Πνεύματος.

Ἕτερα προσόμοια.

Ἦχος πλ. β'. Ὅλην ἀποθέμενοι

Ὅλον ἀποθέμενος, τῷ ποιητῇ καὶ Δεσπότῃ, σαυτὸν ἐκ νεότητος, Μιχαὴλ γῆς ἅπασαν τὴν προσπάθειαν, εὐσταθῶς ἔρριψας, καὶ αὐτῷ Ὅσιε, ἀδιστάκτως ἠκολούθησας, νηστείαις δάκρυσι, προσευχαῖς καὶ πόνοις καὶ θλίψεσι, τὴν σάρκα κατατήκων σου, καὶ καθυποτάττων τῷ πνεύ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ματι. Ὅθεν ἐν ὑψίστοις, τοῖς ἄνω συγχορεύων λειτουργοῖς, ἀκαταπαύστως δεόμενος, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Γονέων ἠλόγησας, πλούτου καὶ δόξης παμμάκαρ, καὶ μόνον ἐπόθησας, τὸν Χριστὸν ἀοίδιμε καὶ προσέδραμες, αὐτῷ ἐρώμενος, τῆς πατρώας φεύγων, Ἀβραὰμ οἷά τις δεύτερος, καὶ καθιέρωσας, σῶμα καὶ ψυχὴν καὶ διάνοιαν, ἐκ πάσης προσπαθείας τε, καὶ βιωτικῆς μάκαρ σχέσεως, καὶ πρὸς τὸν Δεσπότην, ἰθύνων ἀσφαλῶς σου τὰς ὁδούς, ὦ Μιχαὴλ προσεπέλασας, πάντα παρωσάμενος.

Μωσῆς ὥσπερ δεύτερος, ἐκ σκοταγωγες, καὶ Θεῷ πανεύφημε προσενήνοχας, τοὺς ἐν ζόφῳ μένοντας, ἁμαρτίας πάλαι, ὁδηγήσας πρὸς μετάνοιαν, καὶ καθυπέδειξας, τούτοις τὴν ὁδὸν τὴν σωτήριον, δαιμόνων ἐπηρείας τε, καὶ ἁμαρτιῶν ἐκλυτρούμενος. σοῦ ταῖς νουθεσίαις, ὑπείκοντας καὶ μέλλοντας λαβεῖν, πόνων ἐκεῖ τὴν ἀντίδοσιν, Μιχαὴλ θεσπέσιε.

σμοῦ ἀγνωσίας, λαοὺς ὑπεξήγαγες, καὶ Θεῷ πανεύφημε προσενήνοχας, τοὺς ἐν ζόφῳ μένοντας, ἁμαρτίας πάλαι, ὁδηγήσας πρὸς μετάνοιαν, καὶ καθυπέδειξας, τούτοις τὴν ὁδὸν τὴν σωτήριον, δαιμόνων ἐπηρείας τε, καὶ ἁμαρτιῶν ἐκλυτρούμενος. σοῦ ταῖς νουθεσίαις, ὑπείκοντας καὶ μέλλοντας λαβεῖν, πόνων ἐκεῖ τὴν ἀντίδοσιν, Μιχαὴλ θεσπέσιε.

Δόξα. Ἦχος β΄.

Ὅσιε πάτερ, ἀγγελικὴν ζηλώσας διαγωγήν, κόσμου τὰ τερπνὰ ἐγκατέλειπες· καὶ ἀνδρικῶς τοῖς ἀγῶσι τὸ σῶμα λεπτύνας, πρὸς οὐρανοὺς τὴν ψυχὴν ἀνύψωσας. Ὅθεν τῷ ἀκροτάτῳ τῶν ἐφετῶν προσεπέλασας, τὰς ἀμοιβὰς τῶν καμάτων σου κομίζῃ, ἀμέσως ἐντυγχάνων τῷ ποθουμένῳ σοι, καὶ πρεσβεύων ὑπὲρ ἡμῶν Μιχαὴλ ἀγγελώνυμε, τῶν ἐκ πόθου τελούντων, τὴν ἀεισέβαστον μνήμην σου.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου, εἰς σὲ ἀνατίθημι, Μῆτερ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου

Ἀναγνώσματα Ὁσιακὰ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΙΤΗΝ

Ἰδιόμελα. Ἦχος α΄.

Τὴν σὴν ἰσάγγελον πολιτείαν, καὶ τῶν ἀγώνων σου τὰ κατορθώματα, τίς ἐξειπεῖν δυνήσεται πρεπωδῶς, καὶ ἀνυμνῆσαι ἀξίως; ταῦτα γὰρ καὶ τὴν βροτείαν φύσιν παρήνεγκαν, καὶ τὴν τῶν Ἀγγέλων ἠγάσθησαν, καὶ τὸν Παντοδύναμον Θεόν, τὸν τὸ ἀσθενὲς τῆς φύσεως ἐνδυναμοῦντα, μεγάλως ἤνεσαν καὶ ἐδόξασαν, Μιχαὴλ Πάτερ Ὅσιε. Ἀλλ᾽ οἱ ἐντρυφῶντες τῶν σῶν ἀγαθουργιῶν, ἐκ πόθου πάντες σε μέλπομεν, τὴν σὴν πρεσβείαν αἰτοῦντες, δωρηθῆναι ἡμῖν δι᾽ αὐτῆς, ἄφεσιν πταισμάτων παρὰ Κυρίου, σωτηρίαν τε καὶ μέγα ἔλεος.

Ἦχος β΄.

Ὅσιε πάτερ Μιχαὴλ θεσπέσιε, σὺ ἐκ κοιλίας μητρικῆς, καὶ ἐκ βρεφικῶν σπαργάνων, ἐδείχθης ἐκλελεγμένος, καὶ ὡς καρπὸς θεόσδοτος, τῇ σῇ μητρὶ ἐδόθης παρὰ τῆς τοῦ Κυρίου Μητρός, ὑποσχομένης βοηθῆναί σε ὡς ἡγιασμένον, καὶ βοτόν σε αὖθις κομίσασθαι· ἣ καὶ προσεκομίσθης, διὰ τῆς ἐναρέτου πολιτείας σου, σὺν αὐτῇ ἐν οὐρανοῖς ἀγαλλόμενος, καὶ συμπρεσβεύων ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος γ΄.

Τὰς ἡδονὰς τοῦ κόσμου, καὶ τὴν ματαίαν δόξαν, μεμισηκὼς ἀπὸ ψυχῆς, τὴν τῆς κοσμικῆς ἀξίας ζώνην ἔρριψας, τῶν ἐπὶ γῆς ἀνάκτων προκεκρικὼς τὸν Παντάνακτα· καὶ τῶν γεγεννηκότων τῆς στοργῆς ἀλογήσας, τὸν Πλαστουργήσαντα ἐπόθησας, καὶ τοῦ βίου τοῦ ῥευστοῦ, βίον τὸν ἰσάγγελον, καὶ τῆς κοσμικῆς τερπνότητος, τὴν ἀκήρατον ὄντως τερπνότητα· ἧς νῦν κατατρυφᾷς ἀγαλλόμενος, καὶ δυσωπῶν ὑπὲρ ἡμῶν τὸν μόνον φιλάνθρωπον.

Ἦχος δ΄.

Τὸ πῦρ τῶν πειρασμῶν, καὶ τὴν κάμινον τῶν παθῶν, τοῖς τῶν δακρύων σου ῥεύμασι, καὶ τῇ τοῦ ἁγίου Πνεύματος δαψιλεῖ ψεκάδι, τελείως ἐναπέσβεσας, συντηρηθεὶς ἀκατάφλεκτος· φλεγόμενος δὲ τῷ θείῳ τοῦ Σωτῆρος πόθῳ, τοὺς πολεμίους ἐμάρανας δαίμονας· καὶ νοῦν ἀνυψώσας πρὸς πολιτείαν οὐράνιον, τὸ σαρκίον ἐκούφισας, ἀπορῥαγὲν ὕλης τῶν παθῶν, Μιχαὴλ ἀξιάγαστε. Ὅθεν τῇ Τριάδι ἀδιαστάτως ἐλάτρευσας, Μωϋσέως γὰρ τὸν τρόπον, καὶ Ἠλιοῦ τὸν βίον μιμούμενος, εἶδες τὸν ποθούμενόν σου Κύριον, καὶ Σωτῆρα τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος ὁ αὐτὸς

Στύλον σε πυρὸς προηγούμενον, θεοφιλέσι ψυχαῖς πρὸς οὐράνιον ἄνοδον, οἱ πιστοί σε καλοῦμεν, Μιχαὴλ Ὅσιε, καὶ νεφέλην σκιάζουσαν, νοτίσι τῶν πρεσβειῶν σου, καὶ καύσωνα παντοίων παθῶν ἐναπελαύνουσαν. Προσέτι δὲ καὶ ἄγαλμα ἔμψυχον, καὶ σεπτὸν κειμήλιον, καὶ ἱερὸν τοῖς πιστοῖς θησαύρισμα, ἄσμασι θεοπρεπέσι γεραίροντες· ἄμειψαι οὖν οὐρανόθεν, ἐκμειλίσσων τὸν Δεσπότην ἡμῖν, καὶ τὴν τῶν πταισμάτων ἡμῶν τὴν λύσιν πρυτάνευσον, καὶ τὰς ἐναντίας περιστάσεις διακώλυσον, ἵνα ἤρεμον ἐπὶ γῆς βιοῦντες βίον, ἐν εἰρήνῃ τὸν σὲ ἐν δόξῃ καταστέψαντα Χριστὸν μεγαλύνωμεν.

Δόξα. Ἦχος πλ. β΄.

Τὸ γλυκύ σου τοῦ λόγου, καὶ τὸ σεμνόν σου τοῦ ἤθους, ἀγασθεὶς ἐμφρόνως, ὁ τοῦ Ἄθω ἀρχηγέτης, ἀοίδιμος Ἀθανάσιος, προθύμως ἀκόλουθός σοι ἐγένετο· καὶ τῷ σῷ μιμηθεὶς πολιτεύματι, καὶ τοὺς λόγους σου ἐν καρδίᾳ θέμενος, μέγας φωστὴρ μοναζόντων ἀνεδείχθης ὡς ἐξ ἡλίου ἥλιος γνωριζόμενος. Ὅθεν ὡς οἰκεῖοι ἄμφω τῷ Χριστῷ γεγονότες, δι᾽ ὑπερφυῶν καὶ θεαρέστων ἔργων, μὴ διαλείπητε πρεσβεύειν, ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ κόσμου καὶ σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Ἦχος ὁ αὐτὸς

Θεοτόκε σὺ εἶ ἡ ἄμπελος...

ΑΠΟΣΤΙΧΑ

Ἦχος β΄. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου

Ὥσπερ ἀρνησάμενος σαυτόν, ἐπιπόνῳ Πάτερ ἀσκήσει, καὶ κακουχίᾳ πολλῇ, τὸ σῶμα κατέτηξας καὶ κατεμάρανας, Μιχαὴλ παμμακάριστε, Πατέρων ἀκρότης, ἀσκητῶν εὐπρέπεια καὶ δόξα τῶν Μοναστῶν· οἷς περ συγχορεύων πρεσβεύεις, ὑπὲρ τῶν ἐν πίστει τελούντων, τὸ σὸν ἀξιέραστον μνημόσυνον.

Στίχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ Ὁσίου αὐτοῦ.

Δένδρον διεξόδους φυτευθέν, ἀρετῆς ὡράθης ἐνθέου, Μιχαὴλ ἔνδοξε, καρποὺς προβαλλόμενον, ἀγαθῶν πράξεων, ἐξ ὧν πᾶς ὁ δρεπόμενος, ἀνώτερος πέλει, ἡδονῶν τοῦ σώματος, πασῶν καὶ σύσκηνος, πάντων τῶν Ἁγίων μεθ᾽ ὧν περ, Χριστῷ παριστάμενος πάτερ, πρέσβευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Στίχ. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον.

Ἤρθη τοῦ σοῦ βίου ἐμφανῶς, ἡ δόξα θεσπέσιε Πάτερ, ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, καὶ γὰρ ὥσπερ ἔμψυχον, θησαυρὸν πᾶσι πιστοῖς, ἐξ ἐρήμου παρέδωκας, σῶν ἀγωνισμάτων, Μιχαὴλ πανεύφημε, τὰ κατορθώματα· ὧν περ, ἐντρυφῶντες αἰτοῦμεν, τῆς σῆς κληρουχίας μετόχους, καὶ ἡμᾶς γενέσθαι τοὺς τιμῶντάς σε.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ΄.

Μιχαὴλ πατὴρ ἡμῶν Ὅσιε, σὺ τῷ τῆς εὐσεβείας θείῳ φωτί, φωτι-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

σθείς σου τὴν διάνοιαν, τὴν ὁδὸν ἐβάδισες μακάριε, ἀκλινῶς τὴν εἰσάγουσιν, πρὸς τὴν οὐράνιον μακαριότητα· καὶ ἀνδρικῶς νικήσας, πάντα τὰ τοῦ πολεμήτορος μηχανήματα, μεγάλων δωρεῶν ἠξιώθης, ἐν τῇ ἐπικήρῳ ταύτῃ ζωῇ καὶ τῇ ἐπουρανίῳ. Ὅθεν καὶ τοῦ Ἄθωνος ἀρχηγέτου, σοφοῦ Ἀθανασίου, ὁδηγὸς πρὸς ἀρετὴν χρηματίσας, οἰκουμενικὸν φωστῆρα τοῦτον ἀνέδειξας· μεθ' οὗ καὶ νῦν ἐν οὐρανοῖς συναγάλλῃ, καὶ συμπρεσβεύεις ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Δέσποινα πρόσδεξαι

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος πλ. α'. Τὸν Συνάναρχον Λόγον.

Τὴν τοῦ κόσμου ἡδύτητα ἀπειπάμενος, εἰς ὁδὸν σωτηρίας πόθῳ προσέδραμες, βίον ἰσάγγελον βιώσας ἄριστα. Ὅθεν ἀλείπτης μοναστῶν, καὶ κυβερνήτης τῶν ψυχῶν, πανάριστος ἀνεδείχθης, Μιχαὴλ ἀοίδιμε Πάτερ, ἡμᾶς λιταῖς σου καὶ νῦν περίσωζε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΡΟΝ

Μετὰ τὴν α'. στιχολογίαν. Κάθισμα.

Ἦχος α'. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ὡς φίλον σε Χριστοῦ, ὡς θεράποντα θεῖον, καὶ θύτην ἱερόν, Μιχαὴλ θεοφόρε, γεραίρομεν ἐν ἄσμασιν, ἱεροῖς ἐν τῇ μνήμῃ σου, ἵνα λάβωμεν, ἁμαρτημάτων τὴν λύσιν, ταῖς πρεσβείαις σου, ταῖς πρὸς Θεὸν εὐπροσδέκτοις, καὶ βίου διόρθωσιν.

Δόξα. Ἕτερον ὅμοιον

Γονέων τὴν στοργήν, καὶ τὴν ῥέουσαν δόξαν, καὶ πλοῦτον τὸν φθαρτόν, καταλείψας ἐμφρόνως, τὸ ὄρος κατέλαβες, τοῦ Κυμινᾶ καὶ ἀνέδειξας, τοῦτο τίμιον, καὶ ἱερὸν τῇ ἐνθέῳ, πολιτείᾳ σου, καὶ ἀνεγείρας θεόφρον, ψυχῶν ἐργαστήρια.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον ὅμοιον

Μητέρα σε Θεοῦ, ἐπιστάμεθα πάντες, Παρθένον ἀληθῶς, καὶ μετὰ τόκον φανεῖσαν, οἱ πόθῳ καταφεύγοντες, πρὸς τὴν σὴν ἀγαθότητα· σὲ γὰρ ἔχομεν, ἁμαρτωλοὶ προστασίαν, σὲ κεκτήμεθα, ἐν πειρασμοῖς σωτηρίαν, τὴν μόνην πανάμωμον.

Μετὰ τὴν β'. Στιχολογίαν. Κάθισμα.

Ἦχος γ'. Τὴν ὡραιότητα.

Ἱδρῶσιν Ὅσιε, τοῖς τῶν ἀγώνων σου, καὶ τῶν δακρύων σου, ῥοαῖς τὸ ἄγονον, τὸ τῆς ἐρήμου καὶ τραχύ, κατήρδευσας θεοφόρε, καὶ κατεγεγύργησας, ἐπικαρπίαν τῶν πόνων σου, εἰς ἑκατοστεύουσαν, προσενέγκας τῷ Κτίσαντι· ὃν ἱκετεύων ἀεὶ μὴ παύσῃ, ὑπὲρ ἡμῶν Μιχαὴλ Πάτερ.

Δόξα. Ἕτερον. ὅμοιον

Τοὺς σοὶ προστρέχοντας, Μιχαὴλ Ὅσιε, καὶ αἰτουμένους σου, τὴν θείαν σύναρσιν, ῥῦσαι ταῖς θείαις σου λιταῖς, κινδύνων ἐπερχομένων, καὶ πταισμάτων ἄφεσιν, καὶ κολάσεως λύτρωσιν, πρὸς Θεοῦ ἐξαίτησαι, παῤῥησίαν ὡς ἔσχηκας, μεγίστην πρὸς αὐτὸν Θεοφόρε, βιώσας ἐπὶ γῆς θεαρέστως.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον ὅμοιον

Σύλληψιν ἄσπορον, καὶ τόκον ἄφθορον, σὺ μόνη ἔσχηκας, ἐκ τοῦ αἰῶνος Ἁγνή, φύσεως πάσης λογικῆς, φανεῖσα τιμιωτέρα, ἅρμα πολυώνυμον, Χερουβὶμ ὑψηλότερον, ὄχημα πυρίμορφον, Σεραφὶμ ἁγιώτερον, διὸ ὡς τοῦ Κυρίου Μητέρα, σὲ ἀνυμνοῦμεν Παρθένε.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον. Κάθισμα.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε

Ἀστὴρ ἐξανέτειλας, ἐκ τῆς ἑῴας λαμπρός, καὶ φέγγει πανεύφημε τῆς σῆς ἁγνῆς βιοτῆς, τῆς γῆς ἅπαν

πρόσωπον, ηὐγασας ἐκδιώκων, σκοτασμὸν ἁμαρτίας· ὅθεν καὶ τοὺς σοφούς σου, Μιχαὴλ Πάτερ λόγους, ὡδήγησας πολλοὺς πρὸς βίον ἰσάγγελον.

Δόξα. Ἕτερον, ὅμοιον

Ποθήσας ἐφεύρηκε σὲ ἱερὸν Μιχαήλ, ὡς θεῖον κειμήλιον, ὁ τὰ τοῦ κόσμου μισῶν, κλεινὸς Ἀθανάσιος. Ὅθεν τὰς ἀρετάς σου, ἀνεμάξας ἐδείχθη, ἄριστος ποδηγέτης, μοναζόντων ἐν Ἄθῳ· σὺν αὐτῷ οὖν δυσώπει ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον ὅμοιον

Ἐκαίνισας Ἄχραντε, ἀσπόρῳ σου τοκετῷ, φθαρεῖσαν τοῖς πάθεσι τῶν γηγενῶν τὴν θνητήν, οὐσίαν καὶ ἤγειρας, πάντας ἐκ τοῦ θανάτου, πρὸς ζωὴν ἀφθαρσίας· ὅθεν σε κατὰ χρέος, μακαρίζομεν πάντες, παρθένε δεδοξασμένη ὡς προεφήτευσας.

Οἱ ἀναβαθμοί. Τὸ α'. ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἦχου.

Προκείμενον

Στίχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ Ὁσίου αὐτοῦ.

Τὸ Πᾶσα πνοή. Εὐαγγέλιον τὸ Ὁσιακόν.

Ὁ Ν'. Δόξα. Ταῖς τοῦ σοῦ Ὁσίου Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου.

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς καὶ τὸ Ἰδιομέλον.

Ἦχος β'.

Χαίρει σήμερον φαιδρῶς, τελοῦσα τὴν σὴν μνήμην, ἡ τοῦ Ἄθωνος Ὄρους Μεγίστη Λαύρα, Μιχαὴλ πανεύφημε. Σὺ γὰρ τοῦ ταύτης δομήτορος, ἄριστος ποδηγέτης ἐδείχθης, καὶ Πατὴρ κατὰ πνεῦμα. Διὸ καὶ ἀμφοτέρους ἡμᾶς, θερμοὺς μεσίτας προβάλλει, πρὸς τὸν φιλάνθρωπον Κύριον, εἰς τὸ φυλάττεσθαι αὐτὴν ἀπόρθητον καὶ ἀβλαβῆ, ἐξ ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν, καὶ σωτηρίας τυχεῖν ἡμᾶς, παρὰ τοῦ Σωτῆρος τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Τῆς Θεοτόκου εἷς, οἷον βούλει, καὶ τοῦ ἁγίου οἱ παρόντες δύο εἰς η'.

Κανὼν πρῶτος τοῦ ἁγίου οὗ ἡ ἀκροστιχίς.

Ἄγαλμα τερπνὸν τῶν Μονοτρόπων σέβω.

Ὠδὴ α'. Ἦχος πλ. δ'.

Ἁρματηλάτην Φαραὼ

Ἀκτινοβόλοις ἀστραπαῖς τοῦ Πνεύματος καταλαμπόμενος, καὶ τῇ αὐτοῦ πνεύσει, Μιχαὴλ ὡς ὄργανον, ἔμπνουν ὑπηχούμενος, τῆς ψυχῆς μου τὸν ζόφον, ἀπέλασον καὶ παράσχου μοι, λόγον ἐπαξίως ὑμνῆσαί σε.

Γεγεννηκότων τῆς στοργῆς προέκρινας τὸν Πλαστουργήσαντα, καὶ ῥευστοῦ βίου, βίον τὸν ἰσάγγελον, καὶ κοσμικῆς τερπνότητος, τὴν ἀκήρατον ὄντως, τερπνότητα τοῦ Παντάνακτος, ἧς κατατρυφᾷς ἀγαλλόμενος.

Ἀνατολῆς τῆς τρισηλίου γέγονας, ἀκτὶς ὁλόφωτος, Μιχαὴλ τῷ φέγγει, τὸ τῆς πολιτείας σου, τῆς γῆς ἅπαν τὸ πρόσωπον, καταλάμπων πλουσίως, καὶ ἁμαρτίας σκοτόμαιναν, Πάτερ διαλύων τοῖς λόγοις σου.

Θεοτοκίον

Λαβὶς ἣν εἶδεν Ἡσαΐας Πνεύματι ἄνθρακα φέρουσαν, σὺ τηλαυγῆς ὤφθης, ἄνθρακα θεότητος, Χριστὸν κυοφορήσασα, Παναγία ἀφλέκτως, καὶ ἐν ἀγκάλαις βαστάσασα, νεύματι τὸν πάντα συνέχοντα.

Κανὼν δεύτερος τοῦ ἁγίου

Ἦχος δ'. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου

Τὸν νοῦν μου καταύγασον, θείῳ φωτὶ ταῖς πρεσβείαις σου, καὶ χάριν μοι δώρησαι, τοῦ λόγου Ὅσιε, ὅπως μέλψω σου, τὴν μνήμην θεοφόρε· ἐν ὕμνοις γεραίρων σε, Μιχαὴλ ἔνδοξε.

Καρπὸν ἁγιώτατον, καὶ θεοδώρητον γέννημα, σὲ Πάτερ ἐκτήσαν-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

το, διὰ Μητρὸς τοῦ Θεοῦ, οἱ τεκόντες σε, ἄμφω ἐκλιπαροῦντες, τεκμήριον τοῦτό σοι, ἀγνῆς βιώσεως.

Ἀβέβαιον ἄστατον, ἅπαν εἰδὼς παμμακάριστε, τερπνὸν τὸ ὁρώμενον, μόνα ἐπόθησας, τὰ ἀόρατα, θεόφρον καὶ ἐμφρόνως, τὰ ἄνω βασίλεια, κτήσασθαι ἔσπευσας.

Θεοτοκίον

Καμφθεῖσα Πανάχραντε, τῶν τῷ ναῷ προσδραμόντων σοι, συζύγων δεήσεσι, καὶ αἰτουμένων υἱόν, οἷς περ δέδωκας, τὸν Μιχαὴλ τὸν θεῖον, τὸν βίον ἰσάγγελον, ὕστερον ζήσαντα.

Καταβασία. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου

Ὠδὴ γ΄. Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχὰς

Μεμισηκὼς ἀπὸ ψυχῆς, τῶν ἡδονῶν τὴν πικρίαν, καὶ τὴν κάτω βδελυξάμενος δόξαν, κοσμικῶς ἐθελοντής, ἀξίας ζώνην ἔρριψας, τῶν ἐπὶ γῆς ἀνάκτων, προκεκρικὼς τὸν Παντάνακτα.

Ἀπὸ σπαργάνων ἱερῶς, ἐκ μήτρας ἐκλελεγμένος, ἀνεδείχθης Μιχαὴλ τῇ μητρί σου· ἡ τεκοῦσα τὸν Χριστόν, ὑπέσχετο δοθῆναί σε, καὶ ὡς ἡγιασμένον, δοτόν σε αὔθις κομίσασθαι.

Τῷ μύρῳ σὺ τῷ νοητῷ, ψυχὴν καὶ νοῦν καθαγνίσας, καὶ τὸ σῶμα ἀσιτίᾳ λεπτύνας, εἰσωκίσω τὸν Χριστόν, λαλοῦντα τοῦτον ἔχων ἐν σοί, καὶ ἐμπεριπατοῦντα, καὶ κόσμον εὐωδιάζοντα.

Θεοτοκίον

Ἐν τῇ νηδύϊ σου Ἁγνή, Πατρὸς ὁ σύνθρονος Λόγος, κατοικήσας ἐξ ἁγνῶν σου αἱμάτων, ἐσαρκώθη καὶ τεχθείς, τὴν κτίσιν ἀπεκάθηρε, τῆς εἰδωλομανίας, ῥανίσιν ἰδίου αἵματος.

Ἕτερος. Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους.

Θανέντα τὸν ἀνακτὰ ὡς εἶδες, φθαρτὰ ἐλογίσω νουνεχῶς, πάντα τῆς γῆς καὶ ῥέοντα, ὦ Μιχαὴλ ἀοίδιμε· διὸ δραμεῖν κατέσπευσας, πρὸς βιοτὴν τὴν ἰσάγγελον.

Γονέων στοργὴν πλοῦτον καὶ δόξαν, σοφῶς ἀπηρνήσω Μιχαήλ, δραμὼν οἷα ὑπόπτερος, πρὸς ὁδηγὸν σοφώτατον, τὸν Ἰωάννην ἄριστα, πρὸς τοῦτο καταδεδίδαξαι.

Τοῦ σκότους τὰ ἔργα ἀποστέρξας, ἡμέρας ἐγένου καὶ φωτός, τέκνον θεόφρον γνήσιον, καὶ βίου εὐσχημόνως ὁδόν, ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἔτεμες, καὶ φῶς πρὸς ἄδυτον ἔσπευσας.

Θεοτοκίον

Τὴν σὴν ἀπὸ βρέφους προστασίαν, αἰτούμενος ἄχραντε Ἁγνή, ὁ Μιχαὴλ ὁ πάνσοφος, προστάτιδά σε κέκτηται, φρουρόν τε καὶ βοήθειαν, πρὸς ἀρετὴν ἰθυνόμενος.

Καταβασία. Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους.

Κάθισμα

Ἦχος πλ. δ΄. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον

Τοῦ Χριστοῦ τὸ ἀρνίον τὸ λογικόν, ὁ ποιμάνας ἐν χλόῃ τῶν ἀρετῶν, ὁσίως τὰ θρέμματα, τοῦ Κυρίου θαυμάζεται, ὑπ' Ἀγγέλων ἀνδρείως αἰσχύνας τοὺς δαίμονας, ὑπ' ἀνθρώπων ἀξίως βιώσας ὡς ἄσαρκος. Ὅθεν τῇ Τριάδι, παραστὰς ἐπαξίως, πρεσβεύειν οὐκ ἔλιπε, Μιχαὴλ ὁ θαυμάσιος, πρὸς αὐτὸν οὖν βοήσωμεν· πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Δόξα, τὸ αὐτό.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον, ὅμοιον.

Μυριώνυμον ἅρμα τὸ τοῦ Δαβίδ, πορφυρόστρωτος κλίνη τοῦ Σολομῶν(τος), τόμος θεοχάρακτος, Ἡσαΐου καὶ ἔμψυχος, σκηνὴ τοῦ Μωσέως καὶ τεῖχος ἀδάμαντος, σὺ τοῦ Ἀμὼς ὑπάρχεις λυχνία χρυσήλατος, ἡ τοῦ Ζαχαρίου, Δανιὴλ τε τὸ ὄρος,

πυξίον κροκόλευκον, Ἀββακοὺμ καὶ τὸ ἔξοχον, προφητῶν περιλάλημα· πρέσβευε τῷ σῷ Υἱῷ καὶ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς εὐσεβῶς προσκυνοῦσι, τὸν ἄχραντον τόκον σου.

Ὠδὴ δ΄. Σύ μου ἰσχύς.

Ῥεῖθρον ζωῆς, σοῦ τὴν διάνοιαν ἤρδευσεν, ἡ τοῦ θείου, Πνεύματος ἐνέργεια· ὅθεν πικρίαν τῶν ἡδονῶν, ἀπαρνησαμένη, θείας ἐπλήσθη γλυκύτητος, ἧς κόρον ἀνενδότως, μὴ λαμβάνουσα ψάλλει, τῇ δυνάμει σου δόξα φιλάνθρωπε.

Πῦρ πειρασμῶν, καὶ παθημάτων τὴν κάμινον, τῶν δακρύων, Μιχαὴλ τοῖς ῥεύμασι, καὶ τῇ τοῦ Πνεύματος δαψιλεῖ, ἔσβεσας ψεκάδι, συντηρηθεὶς ἀκατάφλεκτος· φλεγόμενος δὲ πόθῳ, τῷ τοῦ παμβασιλέως, τοὺς ἀΰλους ἐμάρανας δαίμονας.

Νοῦν ἀνυψῶν, πρὸς πολιτείαν οὐράνιον, τὸ σαρκίον, Μιχαὴλ ἐκούφισας, ἀπορῥαγὲν ὕλης τῶν παθῶν· ὅθεν τῇ Τριάδι, ἀδιαστάτως ἐλάτρευσας, Μωσέως γὰρ τὸν τρόπον, Ἠλιοῦ τε τὸν βίον, μιμησάμενος εἶδε τὸν Κύριον.

Θεοτοκίον

Ὅλη καλή, σὺ εἶ Ἁγνὴ ἡ πλησίον μου, ὁ Υἱός σου, Δέσποινα κραυγάζει σοι, ἁγιωτέραν ἀγγελικῆς, φύσεως εὑρών σε, καὶ πορφυρίδα τοῦ σώματος, ὑφάνας ἀπορῥήτως, ἐξ ἁγνῶν σου αἱμάτων, καὶ δοξάζων αὐτὸν τοὺς δοξάζοντας.

Ἕτερος. Ὁ καθήμενος ἐν δόξῃ.

Ἐκοσμήθης θείοις ἔργοις, Μιχαὴλ πανσέβαστε, ὑπακοὴν ἄκραν, θείαν τε ταπείνωσιν κτώμενος, πᾶν ἔργον ἐτέλεις εὐτελέστατον, εἰ καὶ Ὅσιε, γένους ἐνδόξου ἐτύγχανες.

Μοναχὸν ἀποκαρέντα, σὸς γεννήτωρ θεώμενος, Μιχαήλ σε πάτερ, θείας εὐφροσύνης πεπλήρωται, καὶ σὲ εἰκότως θεόφρον ἐμακάρισε, καὶ ἐπῄνεσεν, ὁ ἀντιπράττων ἦν πρότερον.

Ἡ ἐνάρετός σου μήτηρ, τοῦ πατρός σου τεθνήξαντος, σοῦ τὸν θεῖον βίον, ὄντα θαυμαστὸν ἀγαπήσασα, καταλιποῦσα τὰ πάντα πρός σε ἔδραμε, θείως ζήσασα, τῆς θείας δόξης τετύχηκε.

Θεοτοκίον

Πόθῳ θείῳ σου Παρθένε, πυρπολούμενος ἤγειρε, Μιχαὴλ ὁ θεῖος, ἅγιον ναὸν σοῦ ὀνόματι, καὶ τὰς ἐνθέους ἐτέλει πανηγύρεις σου, εὐφραινόμενος, καὶ ἀεί σε ἐπικαλούμενος.

Καταβασία. Τὴν ἀνεξιχνίαστον.

Ὠδὴ ε΄. Ἵνα τί με ἀπώσω.

Νυσταγμὸς ἀμελείας, ὄμματα καρδίας τῆς σῆς οὐκ ἐκάλυψεν, ἀλλὰ ταῖς φρεσί σου, πόθου θείου τὸ κέντρον ἐνθέμενος, ὁλονύκτῳ στάσει, καὶ προσευχῇ διεκαρτέρεις, τῆς σαρκὸς μὴ καλύπτων τὸ βλέφαρον.

Τὴν ταπεινοφροσύνην, σύνοικον κτησάμενος ἀπὸ νεότητος, θεωρίαις θείας, καὶ μελέταις τὸν νοῦν ἐλλαμπόμενος, ὑπὸ τοῦ δολίου, τὸν λογισμὸν οὐκ ἐσυλήθης, ἀλλὰ μέτριον εἶχες τὸ φρόνημα.

Τὸ γλυκύ σου τοῦ λόγου, καὶ σεμνόν σου τοῦ ἤθους Μιχαὴλ Ὅσιε, ἀγασθεὶς ὁ θεῖος, καὶ ἔτι νέος ὢν Ἀθανάσιος, σοὶ προσεκολλήθη, καὶ παρὰ σοῦ ἐναπεφάνθη, Μοναστῶν ἀρχηγέτης τοῦ Ἄθωνος.

Θεοτοκίον

Ὡς ὡραῖον τῷ κάλλει, τῷ τῶν ἀρετῶν εὐργικῶς σε παλάτιον, ὁ ὡραῖος Λόγος, σοῦ τὴν ἄφθορον μή-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τραν ἐσκήνωσε, καὶ ἐκ σοῦ τεχθῆναι, ἀναλλοιώτως εὐδοκήσας, τῶν πιστῶν ὡραΐζει τὰ πρόσωπα.

Ἕτερος. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.

Προθήσας τὴν κρείττονα, τῆς ἡσυχίας βίωσιν, ἔδραμες προθύμως ἐν ἐρήμῳ, καὶ μόνος μόνῳ Θεῷ ἀοίδιμε, σχολάζων τοῖς πᾶσι ποθητός, ἅμα καὶ περίδοξος, Μιχαὴλ ἀναδέδειξαι.

Τῆς φήμης σου Ὅσιε, δραμούσης εἰς τὰ πέρατα, ἔδραμον προθύμως λαοῦ πλήθη, πρὸς σὲ τὸν ὄντα Μιχαὴλ ἄριστον, καὶ θεῖον διδάσκαλον σοφῶς, πάντες διδασκόμενοι, καὶ ζηλοῦντες τὸν βίον σου.

Τὴν ἔρημον Ὅσιε, τοῦ Κυμινᾶ ἐπόλισας· σὺ γὰρ ἐν αὐτῇ Πάτερ συνῆξας, πλήθη ἀζύγων, καὶ τούτων γέγονας, σοφὸς νομοθέτης καὶ ποιμήν, Μιχαὴλ θειότητος, Μωϋσῆς ὥσπερ δεύτερος.

Θεοτοκίον

Ἐφάνης ἐλέγχουσα, τὸν ἀκριβῆ φιλάργυρον· χειρὶ μὲν Παρθένε τῇ μιᾷ σου, εἶχες τὸν Κτίστην, τὴν δὲ ἑτέραν σου, ἐκράτει ὁ θεῖος Μιχαήλ, οὗπερ τὸ ἱμάτιον, χρυσιδίων ἐπλήρωσας.

Καταβασία. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.

Ὠδὴ στ'. Ἰλάσθητί μοι Σωτήρ.

Νεκρώσας τὰς ἡδονάς, ἀνεζωώθης τῷ πνεύματι, καὶ δήσας τὸν ἰσχυρόν, τὰ σκεύη διήρπασας, αὐτοῦ καὶ πρὸς εὔχρηστα, ἀρετῶν δοχεῖα, μεταπλάττεις νουθεσίαις σου.

Μικρολογίαν διττήν, τῆς διανοίας ἀπήλασας, τὸν ἄρτον τὸν ζωτικόν, καὶ τὸν εἰς ἐπάρκειαν, χειρὶ καὶ τῇ γλώττῃ σου, Μιχαὴλ προσνέμων, κατελλήλως τοῖς ἐθέλουσι.

Ὁ τάλαντον ἐκ Θεοῦ, διδασκαλίας εὑράμενος, ὡς τούτου θεία σπουδῇ, αὐξήσας εἰς ἄπειρον φωνῆς τοῦ Δεσπότου σου, ὑπακούεις χαίρων, πρὸς τὰ μείζονα καλούσης σε.

Θεοτοκίον

Νομίζων δίχα ἐν σοί, ὁ Ὕψιστος ἐνηνθρώπησε, καὶ σὰρξ ἀτρέπτως ὀφθείς, ἀνθρώποις ὡμίλησε, καὶ πρὸς ἐπουράνιον, ὑψωθῆναι τρίβον, τοῖς ἐθέλουσιν ὑπέδειξε.

Ἕτερος. Τὴν θείαν ταύτην

Τὴν σὴν ἰσάγγελον Ὅσιε, ζωὴν καὶ πολιτείαν συνέζευξας, τῷ ἀξιώματι, ἱερωσύνης καὶ ἔφθασας, εἰς ἀπαθείας ὕψος καὶ θεωρίας τε.

Μακρὰ προβλέπειν ἠξίωσαι, καὶ μέλλοντα προλέγειν θεόπνευστε, καὶ πλεῖστα θαύματα, ἐπιτελεῖν εἰς ἀπόδειξιν, τῆς πρὸς Θεὸν μεγίστης σου οἰκειότητος.

Θελήσας κτεῖναι κακότροπος, δροπῇ σε θεϊκῇ τὸν φρουρούμενον, ἔντρομος γέγονε· σὺ δὲ αὐτὸν ἀκατάκριτον, ὦ Μιχαὴλ ἀφῆκας ὡς χριστομίμητος.

Θεοτοκίον

Ζωῆς Μητέρα γινώσκων σε, Παρθένε Μιχαὴλ ὁ θειότατος, ζωῆς ἠλόγησαι, τῆς ἐπικήρου τῷ πόθῳ σου, καὶ τοῦ ἐκ σοῦ ἀῤῥήτως ἐνανθρωπήσαντος.

Καταβασία. Τὴν θείαν ταύτην.

Κοντάκιον

Ἦχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Σαρκὸς τὸ βαρὺ, λεπτύνας διὰ πράξεως, ψυχῆς τὸ ὀξὺ, πτερώσας δι' ἐλλάμψεως, Μιχαὴλ ὑπέραγνον, τῆς Τριάδος γέγονας οἴκημα· ἣν ὁρᾷς παμμάκαρ τρανῶς, πρεσβεύων ἀπαύστως ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Ὁ Οἶκος

Τῆς προσευχῆς τὸν ἄσειστον στύλον, τῆς τελείας ἀγάπης τὸν ἀ-

ἔναον νοῦν, τῆς κατανύξεως τὴν ἄβυσσον, τὸν οὐκ εἰς τρίβον ἀρθέντα πόλον, ἀλλ' ἄδυτα θεῖα, ἃ τρόμῳ βλέπει τὰ Χερουβίμ, θεωρίας ἐλλάμψει προκύψαντα, καὶ δόξης τῆς ὑπερθέου μετασχόντα, καὶ θέσει θεούμενον, Μιχαὴλ τὸν Μαλεΐνον, ὑμνεῖν σε ἀξίως οὐ σθένοντες, ἐξαιτοῦμεν συγγνώμην κραυγάζοντες ἅμα· μὴ παύσῃ πρεσβεύων ἀπαύστως ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Συναξάριον

(Ἀντιγραφὲν ἐκ τοῦ μεμβραΐνου κώδικος Δ' 39 τοῦ ιβ'. αἰῶνος.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ (Ἰουλίου 12) μνήμη τοῦ Ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μιχαὴλ τοῦ Μαλεΐνου.

Στίχοι

Ὁ Μιχαὴλ τὴν κλῆσιν αὐχῶν Ἀγγέλου,
Καὶ βίον ἐσπούδασεν ἔξει Ἀγγέλων.

Οὗτος ὥρμητο μὲν ἐκ τοῦ περὶ τὴν Καππαδοκίαν Χαρσιανοῦ, (*) γονεῦσιν ἀρίστοις χρησάμενος, οἵ τε γὰρ πρὸς πατρὸς αὐτῷ πατέρες τὰ πρῶτα τῶν ἐν ἀξιώμασιν ἔφερον, τὴν τῶν Πατρικίων Ἀρχὴν διέποντες, τό τε μητρῷον γένος, εἰς βασιλεῖς ἀνέφερε τὴν σειράν, καθ' αἷμα τῷ μεγίστῳ Αὐτοκράτορι προσήκουσα Ρωμανῷ. Οὐ μήν, οὐδὲ οἱ κατὰ σάρκα τούτῳ γεννήτορες, Εὐδόκιμος καὶ Ἀναστασώ, ἐλάττονά τινα τῆς τῶν προγόνων περιφανείας τὴν τύχην ἐκέκτηντο. Παραπλήσιοι δὲ καὶ οὗτοι καὶ τῆς Συγκλήτου Βουλῆς γνωριζόμενοι· ἀλλ' οὐδὲν ταῦτα πρὸς τὸ τῆς εὐσεβείας καὶ πίστεως αὐτῶν ὑπερβάλλον καὶ καθαρόν. Καὶ τοῦτο δῆλον ἐξ ὧν εὐχῆς ἔργον ἐγεγόνει ὁ μακάριος οὗτος· ἐπειδὴ γὰρ μακρὸς αὐτοῖς μετὰ τὴν συζυγίαν ἐτρίβετο χρόνος καὶ τὰ ἐκ τοῦ γάμου καλὰ οὐδαμοῦ. Ἀλλὰ ἄλλοτε μὲν κατὰ ῥοῦν προεχώρει τὰ πράγματα, πήρωσιν δὲ βίῳ τὴν ἀπαιδίαν ἐνόμιζον, πρὸς τὸν δυνάμενον καταφεύγουσι Κύριον, καρπὸν κοιλίας αὐτοῖς χαρίσασθαι ἐξαιτούμενοι. Ἀλλὰ δὴ καὶ πρὸς τὸν τῆς Θεοτόκου ναόν, τὸν ἐν Κουκᾷ, χωρίον δὲ τοῦτο πλησίον Χαρσιανοῦ, παραγίνονται λύσιν τῆς στειρώσεως δοθῆναι δεόμενοι. Ἐπακούει δὲ τῆς τούτων δεήσεως, ἡ τῶν θλιβομένων παράκλησις, καὶ νύκτωρ ἐπιφανεῖσα Μεθοδίῳ τῷ Ἱερεῖ ἐγχειρίζει τούτῳ μαφόρια μὲν τέσσαρα, σουδάρια δὲ τρία, παρεγγυωμένη δοθῆναι ταῦτα τῇ στείρᾳ Ἀναστασώ. Ἐκ δὲ τῶν τριῶν σουδαρίων τούτων πάλιν, ὕστερον ἀναλήψομαί φησιν ἐνκἀντεῦθεν ἡ πρώην ἄπαις, πολύπαις καὶ καλλίπαις ἐδείκνυτο.

Ὁ ἱερὸς τοίνυν οὗτος ἀνὴρ πρῶτος εἰς φῶς προελθών, Μανουὴλ παρὰ τῶν γονέων ὠνόμαστο· ἤδη δὲ ὀκτωκαιδέκατον ἔτος ἄγων τῆς ἡλικίας καὶ παρὰ τοῦ κρατοῦντος τῷ τοῦ σπαθαροκανδιδάτου τιμηθεὶς ἀξιώματι, τῶν τε γυναικὶ συζεῦξαι τοῦτον διὰ πλείστης ἐχόντων σπουδῆς, φθάνει τὰ τῆς βουλῆς ἐκεῖνος ἄπρακτα ποιησάμενος.

Κατά τινα γὰρ χρείαν, συνάμα τῷ πατρί, τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐπιδεδημηκώς, κἀκεῖ περιληφθείς, τοῦ πατρὸς οἰκαδε ὑποστρέψαντος, καὶ τὸν εὐσεβῆ Λέοντα τοῦ παρόντος ἐκδημήσαντα βίου, καὶ ἤδη ἐκκομιζόμενον κατιδών, ἐπλήγη τε τὴν καρδίαν σφοδρῶς καὶ οὐδὲ προσολέγον παρακληθῆναι ἠνείχετο. Εἰ γὰρ οὐδὲ βασιλεῖς φησιν ἔχουσί τι πλέον τῆς κοινῆς φύσεως, ἀλλ' ἐπίσης καὶ τούτων καταστρατηγεῖ θάνατος, περιττή μοι λοιπὸν ἡ περὶ τὸν βίον ἀναστροφή· καὶ ἅμα κλαίων, ἐπὶ χεῖρας λαβὼν τὸ ψαλτήριον·

(*) Βυζαντιακὸν θέμα περιλαμβάνον τὴν μέσην Καππαδοκίαν, πρωτεύουσαν εἶχε τὴν Καισάρειαν, (Ἐλευθερουδάκη Ἐπίτ. Ἐγκυκλ. Λεξικόν.)

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

«Ἐπὶ τῷ Κυρίῳ πέποιθα, πῶς ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου, μεταναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη ὡς στρουθίον...» εὑρίσκει καὶ τὰ ἑξῆς. Τοῦτο τῆς λύπης λαβὼν παραμύθιον, τῆς Κων)πόλεως εὐθὺς ἔξεισι, πλησίον τε τοῦ ποταμοῦ Γαλλίου γενόμενος, τῷ τοῦ Κυμινᾶ παραρρέοντος Ὄρει, τὸ μὲν συνεπόμενον αὐτῷ πλῆθος ὑπηρετοῦν προσέπεμψε τῷ οἰκείῳ πατρὶ μηνύσοντας τὴν αὐτοῦ ἄφιξιν.

Ὁ δὲ τὸ Ὄρος καταλαβών, τὸν μέγαν Ἰωάννην τὸν Ἐλατίτην, εἶχε γὰρ καὶ πρώην ἀπὸ τῆς φήμης τὸν ἄνδρα γνώριμον, ἐπιζητήσας εὑρίσκει· καὶ προσπεσών, τυχεῖν τοῦ θείου σχήματος καθικέτευεν. Ὁ δὲ ἠγάπησε γὰρ καὶ οὗτος τὸν νέον, πολλὴν ἀπὸ τῆς ὄψεως τὴν τῆς ψυχῆς προφαίνοντα ὡραιότητα, τὸ θεῖόν τε ἀμφιέννυσι σχῆμα καὶ Μιχαὴλ μετωνόμασεν. Ἔπειτα τὰ κατ' αὐτὸν ἐξαγγέλλει, πάντα τυχὼν ὁ θαυμάσιος τοῦ σκοποῦ.

Ὁ δὲ γέρων ἀγάμενός τε τῆς προθυμίας τὸν παῖδα καὶ πολλαῖς δεξιωσάμενος περιπτύξεσιν, εἶχε τοῦτον τοῦ λοιποῦ κατ' ἴχνος αὐτῷ πορευόμενον. Οἱ δὲ τούτου γονεῖς τὰ κατὰ τὸν παῖδα μαθόντες, μικροῦ καὶ αὐτοῦ, τὴν ἄψυχον φύσιν τοῖς οἰκείοις θρήνοις πρὸς δάκρυα παρεκάλουν καὶ στεναγμούς. Τέλος δὲ ὁ τούτου πατὴρ τὸ Ὄρος καταλαβὼν καὶ νυκτὸς ἀνελθὼν ἔνθα τὴν οἴκησιν ὁ γέρων ἐκέκτητο, κύκλῳ περιστήσας τὸν συνεπόμενον τούτῳ λαὸν, αὐτὸς ἐγγὺς ἐγένετο τῆς αὐλῆς. Ἔτυχε δὲ ὁ γέρων τὴν ἑωθινὴν δοξολογίαν ἐπιτελῶν καὶ τοῦ Μιχαὴλ ἐν τῇ τοῦ καθίσματος ὥρᾳ, «Ψυχὴ τὰ ὧδε πρόσκαιρα, τὰ δὲ ἐκεῖσε αἰώνια» ψάλλοντος. Ὁ πατὴρ ἀκούων ἔξωθεν τοῦτον, στεναγμοὺς ἐκ καρδίας βαρεῖς ἀνέπεμπε· καὶ τὸν ὕλον τελέσας κανόνα ὁ γέρων, ἔξεισι τοῦ εὐκτηρίου καὶ τῷ ἄρχοντι προσεκύνησεν. Ὁ δὲ τῷ πάθει φλεγμαίνων, σκώμμασιν ἠμείβετο τοῦτον καὶ ἀπειλαῖς ὡς τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν ἀθρόως ἀποστερήσαντα. Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ μαθητής, συνήθως τῇ πραότητι χρώμενος, κατεμάλαττε τούτου τὸ αὐστηρὸν καὶ ἀνένδοτον, ὡς μηδὲν πλέον τῶν ἠπειλημένων δράσαντα, μόνον δὲ τὸν ἴδιον παῖδα παραλαβόντα, οἴκαδε διάζεσθαι ἀπελθεῖν.

Τοῦ δὲ Μιχαὴλ ἀσχέτοις κατασχεθέντος τοῖς δάκρυσι τῷ τοῦ φιλτάτου γέροντος χωρισμῷ, ἐκεῖνος ἐπιστραφεὶς καὶ, θάρσει ὦ τέκνον εἰπών, οὐδὲν γὰρ ἡμᾶς τῆς συναυλίας ἀποστῆσαι δυνήσεται, πρὸς τὸ εὐθυμότερον παρήγαγε τὴν τοῦ νέου ψυχήν, καὶ θερμότερον ἀπὸ τοῦδε ἐδέετο τοῦ Θεοῦ πάλιν εἰς ὄψιν αὐτοῦ ἐλθεῖν τὸν ποθούμενον.

Ὁ τοίνυν τοῦ Μιχαὴλ πατὴρ τὸν παῖδα ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ, τὸν εἰκεῖον οἶκον κατείληφε· βίᾳ δὲ τοῦτον τὴν τῶν Μοναχῶν ἀποδῦσαι στολήν, οὐχ ὅσιον ἡγήσατο, ἀλλ' ἑτέραις τὸν ἐκείνου τόνον ποικίλαις μεθοδίαις χαλᾷν ἔσπευδεν. Ὡς δὲ πολλὰ καμών, τοῦτον ἑώρα ἀήττητον, καὶ ἄκων εἰς τὸν αὐτῷ ποθούμενον ἀνέπεμψε γέροντα· ὃν δὴ καὶ καταλαβὼν καὶ ἡδονῆς ἀμέτρου πλησθείς, τῆς συνήθους ἀσκήσεως εἴχετο. Τοσοῦτον δὲ ὀλίγου χρόνου τῇ κατὰ Θεὸν ἐπέδωκε πολιτείᾳ, ὡς καὶ αὐτὸν τὸν θαυμάσιον ὑπερεκπλήττεσθαι γέροντα. Τοῦ δὲ κατὰ σάρκα πατρὸς τὸν βίον ἀπολιπόντος, τοῖς τε ἄλλοις παισὶν ἡ μήτηρ ἐπιμερίσασα τὸν πλοῦτον αὐτοῖς, καὶ δὴ καὶ Μιχαὴλ τὸ ἐπιβάλλον μέρος φυλάξασα, εἰς μνήμην τε ἐλθοῦσα τῶν τῷ ἱερεῖ Μεθοδίῳ ὀφθέντων, καθὼς ὁ λόγος φθάσας ἐδήλωσε, καὶ ὅπως ἐκ τῶν τριῶν σουδαρίων τὸ ἓν ἡ Θεοτόκος πάλιν ἀπείληφεν, εἰς εὐχαριστίαν τε τοὺς θρήνους μεταβαλοῦσα, μετακαλεῖται τὸν Μιχαὴλ καὶ τοῦ μονήρους βίου καὶ Ἀγγελικοῦ σχήματος τυχεῖν ἀξιοῖ δι' αὐτοῦ· οὗ καὶ

τυχοῦσα, καὶ ὁσίως μάλα τὸ τῆς ζωῆς διαγαγοῦσα λοιπὸν εἰς τὰς αἰωνίους ἀπῆλθε μονάς.

Ὁ δὲ θαυμάσιος Μιχαὴλ τὸν περιελθόντα γονικόθεν πλοῦτον παραλαβών, εἰς τὰς τῶν πενήτων γαστέρας ἐκένωσε. Τινὰ δὲ καὶ εἰς περιποίησιν τοῦ αὐτῶν φροντιστηρίου τῷ πνευματικῷ προσενήνοχεν. Ἤδη δὲ καὶ πρὸς πλείονα τοῦ καλοῦ ἀναπτόμενος ἔρωτα, ἐξαιτεῖται συγχώρησιν λαβεῖν παρὰ τοῦ πατρός, ἐν τῇ πλησίον πέτρᾳ καθίσαι καὶ τὰ τῆς ἡσυχίας γυμνάζεσθαι· καὶ τυχὼν τῆς αἰτήσεως, πλεῖστά τε καὶ μεγάλα πολιτείας εἴδη ἐπιδειξάμενος, μετὰ τετάρτην ἔτους παραδρομήν, πρὸς ἀκμαιοτέρους ἀγῶνας ἐπαποδύεται· καὶ τῇ εὐχῇ θαρρήσας τοῦ γέροντος, εἰς τὴν ἐσωτέραν χωρεῖ ἔρημον. Καί τινα τῶν ἑαυτοῦ συγγενῶν παραλαβὼν μετ' αὐτοῦ, Ἀγάπιος ὄνομα τῷ ἀνδρί, εἰς ὕψος καὶ τούτῳ ἀρετῆς ἐληλακότι καὶ τῇ τοῦ βίου κοινωνίᾳ ἀκριβῶς πιστουμένῳ τὴν οἰκειότητα. Κἀκεῖθεν ἐπαναστὰς ὁ γενναῖος, ὡς ὑπό τινων θορυβούμενος, χῶρον καταλαμβάνει πολὺν πρὸς τὸν τῆς ἡσυχίας αὐτῷ σκοπὸν συμβαλλόμενον, ξηρολίμνη παρὰ τῶν ἐγχωρίων ὠνόμαστο. Πολλῶν δὲ πολλαχόθεν συνεισρεόντων καὶ ὑπ' αὐτοῦ παιδαγωγεῖσθαι προθυμουμένων, διὰ δὲ τὸ τοῦ τόπου σκληρὸν καὶ ἀπαραμύθητον, οὐδὲ τῆς ἀναγκαίας εὐπορούντων τροφῆς, ἀπάρας τῆς Ξηρολίμνης ὁ μέγας, τῇ Βιθυνίᾳ προσώρμησε. Καὶ τὰ ἐκεῖσε πάντα περινοστήσας, ἑνί τινι τόπῳ προσέσχε, πολλὴν μὲν τὴν ἡσυχίαν αὐτῷ παρέχειν ἐπιτηδείῳ, νάμασι δὲ πανταχόθεν περιρρεομένῳ ψυχροῖς καὶ πρὸς πᾶσαν χρείαν εὖ ἔχοντι.

Τοῦτον ἐξωνησάμενος, μέγιστον καὶ κάλλιστον ναὸν τῇ Θεοτόκῳ ἐπῳκοδόμησε, τοῦ μεγίστου τε τῆς ἱερωσύνης τυχὼν ἀξιώματος, καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, εἰς πλῆθος ἐπιδόντας πολύ, καλῶς καὶ θεαρέστως ἰθύνων· καὶ ὁσημέραι λαὸν περιούσιον προσάγων Θεῷ, εἰς ὕψος τε ἀπαθείας καὶ θεωρίας ἀρθεὶς καὶ τοῦ προορᾶν τὰ μέλλοντα πιστευθείς, θαυμάτων τε πολλῶν καὶ μεγάλων γενόμενος αὐτουργός, πρὸς Κύξεδήμησεν, ὀκτωκαίδεκα μὲν χρόνων ἀποταξάμενος, πεντήκοντα δὲ τῷ μονήρει βίῳ ἀγγελικῶς ἐν ἀνθρώποις πολιτευσάμενος.

Ταῖς αὐτοῦ ἁγίαις πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ὠδὴ ζ'. Θεοῦ συγκατάβασιν

Ὁ σπόρον δεξάμενος, ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, ὑπὲρ ἑκατοντάδας, καὶ μυριάδας ἐκαρποφόρησας, ἄσταχυν θεῖον ἀζύγων κραυγάζοντα· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Τοῦ Πνεύματος ὄργανον, τοῦ Παναγίου ὤφθη τὰ χείλη, σου ὡς δὲ πλῆκτρον ἡ γλῶσσα, σεπτὰ διδάγματα μελῳδήσασα, τοῖς Τριάδι συμφώνως κραυγάζουσιν. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Τοῖς λόγοις σου θέμενος, ἐν τῇ καρδίᾳ μέγας ἐγένετο, Μιχαὴλ θεοφόρε φωστήρ, μοναστῶν τε ὁ Ἀθανάσιος, ὡς ἐξ ἡλίου ἥλιος γνωριζόμενος. Ὅθεν ἄμφω ὑμνεῖτε τὸν τῶν Πατέρων Θεόν.

Θεοτοκίον

Ῥοῆς ἄνευ ὤκησεν, ἐν τῇ γαστρί σου ὁ πλαστουργήσας με, καὶ ἐκ σοῦ σαρκοφόρος, Θεὸς καὶ ἄνθρωπος προελήλυθεν, οὐκ εἰς δυάδα τμηθεὶς ὑποστάσεων, οὐδὲ φυρμὸν ὑποστὰς ὁ τῶν Πατέρων Θεός.

Ἕτερος. Οὐκ ἐλάτρευσαν

Κινδυνεύοντα, ἐῤῥύσω διὰ θαύματος, τὸν σὸν ὑπήκοον· ἐν τῷ καιρῷ τῆς νυκτός, φανεὶς σὺ ἐδείκνυες, φῶς ὁδηγῶν αὐτόν, τὸν καλοῦντα σε, εἰς ταχινὴν βοήθειαν, Μιχαὴλ θαυ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ματοφόρε.

Βασκαινόμενον, ὑπὸ τοῦ φθόνου καὶ δεικνύμενον, ἄκαρπον Ὅσιε, δένδρον τὸ τοῦ πτωχοῦ, ἀνέδειξας κάρπιμον τῇ εὐλογίᾳ σου, ἐμφωλεύοντα, αὐτῷ διώξας δαίμονα, ὡς κατ' αὐτοῦ νίκην ἄρας.

Μαθητοῦ σου, τοῦ δοκοὺς ἐπικομίζοντος, ναοῦ εἰς ἔγερσιν, προέγνως τὸν πειρασμόν, τοῦ γογγυσμοῦ ἕνεκεν, οὗπερ ἐξέσωσας, τοῦτον Ὅσιε, ἐξαποστείλας τάχιστα, μαθητήν σου ἄλλον Πάτερ.

Θεοτοκίον

Πανηγύρεις, τὰς σεπτάς σου Πανημώμητε, τελῶν εὐφραίνετο, ὁ ἱερὸς Μιχαήλ, ὡς ἔχων ἐξαίρετον πρὸς σὲ εὐλάβειαν· διὸ πάννυχον, ᾠδὴν καὶ ὁλοήμερον, ὁλοψύχως σε ἀνύμνει.

Καταβασία. Οὐκ ἐλάτρευσαν.

Ὠδὴ η'. Ἑπταπλασίως κάμινον

Ὑπὲρ τὴν ὑπὲρ κατάληψιν, τοῦ Κυρίου τερπνότητα, ὃ ἦν ἐφικτόν, Μιχαὴλ θεώμενος, νοὸς τῇ λαμπρότητι· νυνὶ τὸν χοῦν ἀφέμενος, καὶ πρὸς οὐρανούς, ὁλοτελῶς μετοικήσας, πρὸς πρόσωπον παρέστης, τῇ Τριάδι κραυγάζων, λαοὶ ὑπερυψοῦτε Θεὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Πολυτελῆ σοι στέφανον, τὸν ἀγῶνα τελέσαντι, τὸν κατὰ δαιμόνων, ὁ Δεσπότης δίδωσι, χρυσοῦ τιμαλφέστερον, μαρμάρων ὡραιότερον, τὸν τῆς βασιλείας καὶ τῆς ἀθανασίας· ᾧ Μιχαὴλ ἀστράπτων, ὑπὲρ ἥλιον κράζεις, λαοὶ ὑπερυψοῦτε Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὦ τῆς ἡδίστης γλώττης σου, ἣ πανσόφως ἐζώγρησας, τοὺς καταπιόντας, τοῦ ἐχθροῦ τὸ δέλεαρ, καὶ πρὸς τὴν ἀλλοίωσιν, τὴν θείαν μετηλλοίωσας, πήξας μονοτρόπων, τὰς σκηνὰς θεαρέστως, Μιχαὴλ θεοφόρε, κραυγόζεις ἀνενδότως, λαοὶ ὑπερυψοῦτε Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Θεοτοκίον

Νενεκρωμένην δήγματι, ὀλεθρίου τοῦ ὄφεως ἀνθρωπίνην φύσιν, ἡ Θεὸν κυήσασα, Παρθένε ἐζώωσας· ὃν ἐκτενῶς ἱκέτευε, τὰς ἐπαναστάσεις, τῶν παθῶν κατεύνασαι, τῶν πόθῳ μελῳδούντων· ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαοὶ ὑπερυψοῦτε Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἕτερον. Παῖδας εὐαγεῖς

Μέγας ἐκ τῶν ἔργων ἀνεδείχθης, ἐν σοὶ σκηνωσάσης θείας χάριτος, ὅθεν ἐθεράπευσας, πρῆσιν ὑπηκόου σου, τῆς κεφαλῆς πανεύφημε, ἀπὼν μὲν σώματι, παρὼν δὲ τῷ σῷ πνεύματι Πάτερ, ἐπιστὰς κατ' ὄναρ, δηλοῖς αὐτῷ τὸ ἄλθος. (=ἰατρικὸν)

Προγνώστης προόπτης ἀνεφάνης προβλέπων προλέγων πλεῖστα μέλλοντα, Πάτερ ἐμφανέστατα, βασιλέων μάλιστα, τὰς ταραχὰς καὶ σκάνδαλα σαφῶς ἐδήλωσας, παμμάκαρ Μιχαὴλ ὡς οἰκεῖος, Θεῷ τῷ Σωτῆρι, καὶ ὡς πνευματοφόρος.

Γένους σὺ τετύχηκας ἐνδόξου, λαμπροῦ τε καὶ περιβλέπτου παναοίδιμε, Νικηφόρον ἄνακτα, στρατηγόν τε Λέοντα, ἀδελφιδοῦς γὰρ ἔσχηκας καὶ σοῦ οἱ πρόγονοι, περίδοξοι ἐγένοντο λίαν ὦ τῆς σῆς εὐκλείας, ὦ Μιχαὴλ θεόφρον.

Θεοτοκίον

Τελῶν μετὰ πόθου Θεοτόκε, σεπτάς σου τὰς πανηγύρεις ὁ θαυμάσιος, Μιχαήλ σε ἔσχηκεν, ἐν ναῷ ἐπόπτριαν, καὶ παρὰ σοῦ τετύχηκεν ἀπείρου χάριτος, γενόμενος παρόμοιος ὄντως, τοῖς πάλαι Πατράσι καὶ κλέος ἐν Ὁσίοις.

Καταβασία. Παῖδας εὐαγεῖς

Ὠδὴ θ'. Ἔφριξε πᾶσα ἀκοὴ

Σήμερον ἅπασα ἡ γῆ, ἣ κεκύρηκται Χριστοῦ θεῖον ὄνομα, Μιχαὴλ Ὅσιε, τὴν μνήμην πανηγυρίζει σου· σὺ γὰρ οὐράνωσας αὐτήν, μονοτρόπων τάγμασι καὶ κατελάμπρυνας, τὴν Ἀγγέλων μιμουμένων κατάστασιν.

Ἔφαιναν σοῦ αἱ ἀστραπαί, τῶν θαυμάτων ἐπὶ πάντα τὰ πέρατα· τοῖς γὰρ αἰτοῦσι πιστῶς, σορὸς ἐκβλύζει σου τὰ ἰάματα· καὶ σὲ μὲν ἔχει οὐρανὸς γῆ δὲ τὸ γήϊνον, Μιχαὴλ σκῆνος σου, τὸ πρὸ τάφου λεπτυνθὲν τῇ ἀσκήσει σου.

Βρότειος νοῦς ἀδυνατεῖ, φῶς ἐκεῖνο ἐννοεῖν τὸ ὑπέρφωτον, καὶ ὑπεράῤῥητον, τὸ τῆς Τριάδος, οὗ νῦν μετείληφας· ᾧ καὶ θεούμενος σαφῶς, τῶν μνημονευόντων σου, Μιχαὴλ μέμνησο, τῇ Τριάδι τῇ σεπτῇ παριστάμενος.

Θεοτοκίον

Ὤφθημεν ἔκπτωτοι ζωῆς, τῆς ἐνθέου διὰ ξύλου τῆς γνώσεως, σὺ δὲ κυήσασα, ζωῆς τὸ ξύλον Χριστὸν τὸν Κύριον, ἐκ τῶν τοῦ ᾅδου ζοφερῶν, θαλάμων ἀνήγαγες καὶ πρὸς τὴν ἄληκτον, ἐπανήγαγες ζωὴν τοὺς ὑμνοῦντάς σε.

Ἕτερος. Ἅπας γηγενὴς

Πόθου θεϊκοῦ, καὶ ζήλου πληρούμενος, σοῦ θείοις ἴχνεσιν, ἀκολουθῶν δέδεικται, Ὁσίων κλέος ὁ Ἀθανάσιος, καὶ ἀρχηγὸς θειότατος Ὄρους τοῦ Ἄθωνος· σὺν αὐτῷ οὖν, Μιχαὴλ πανεύφημε, ὑπὲρ πάντων δυσώπει τὸν Κύριον.

Ἔσχες ἐπὶ γῆς, σαρκὸς τὰ φρονήματα, παθῶν ἀνώτερα· νῦν δὲ πρὸς τὴν ἄπονον, καὶ θείαν λῆξιν μετῆρας Ὅσιε· ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς Κύριον τὰς χεῖρας ἔκτεινον, καὶ πταισμάτων, αἴτησαι τὴν ἄφεσιν, Μιχαὴλ Μαλεΐνε πανεύφημε.

Ἔχου παρ' ἡμῶν, τὸ σμικρὸν ἐφύμνιον, τοῦτο πανεύφημε, καὶ Θεὸν ἱκέτευε, Μιχαὴλ Πάτερ σὺν τῷ συνόντι σου, Ἀθανασίῳ Ὅσιε πταισμάτων ἄφεσιν, δωρηθῆναι, πᾶσι τοῖς τιμῶσί σε, καὶ μελλούσης ῥυσθῆναι καλάσεως.

Θεοτοκίον

Φῶς πᾶσιν ἡμῖν, φωτὸς ἐξανέτειλεν, ἐκ τῆς ἀχράντου σου, νηδύος Πανάμωμε· οὗ ταῖς ἀκτῖσι θεῖος θεράπων σου, ὁ Μιχαὴλ ὁ Ὅσιος καταυγαζόμενος, φῶς τοῖς πάσι, θεῖον ἐχρημάτισε· σὺν αὐτῷ οὖν δυσώπει τὸν Κύριον.

Καταβασία. Ἅπας γηγενὴς

Ἐξαποστειλάριον

Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις

Ἀγγελικὸν τὸν βίον, ποθῶν ἐχώρισας σαυτόν, πάντων τερπνῶν τῶν τοῦ βίου, κατασκηνώσας δ' ἐν αὐλαῖς, ὦ Μιχαὴλ θεοφόρε, σὺν τοῖς Ἀγγέλοις ἀγάλλῃ.

Θεοτοκίον ὅμοιον

Τῶν ἐκ Θεοῦ τῷ κόσμῳ, χορηγηθέντων δωρεῶν, σὺ ἀφορμὴ Θεοτόκε, ἀλλὰ καὶ νῦν ἐξιλεοῦ, ὑπὲρ κοινῆς σωτηρίας, τὸν εὐδιάλλακτον Θεόν.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ

Ἱστῶμεν στίχους δ'. καὶ ψάλλομεν τὰ ἑπόμενα στιχηρὰ προσόμοια.

Ἦχος δ'. Ὁ ἐξ Ὑψίστου κληθεὶς

Διὰ ὀπτασίας ἐνθέου θεῖος γόνος, τέτευξαι εἰς ἔνδειξιν, τῶν μεγαλείων Θεοῦ, παρ' οὗ καὶ ζῆλον εἰσδέδεξαι, ἐν σῇ καρδίᾳ, πρὸ ἡλικίας κόσμον ἀρνήσασθαι, καὶ βίον ἰσάγγελον, ἐπιποθῆσαι θερμῶς. Ὅθεν προθύμως ἀνέδραμες, πρὸς Ἰωάννην, τοῦ Κυμιναίου ὄρους σοφώτατον, καθηγεμόνα καὶ τούτου δέδειξαι, φοιτητὴς μιμητὴς καὶ ἀκό-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

λουθος, Μιχαὴλ Θεοφόρε, Μοναστῶν τε θεῖον καύχημα.

Ἀγωνισάμενος ἄσαρκος καθάπερ, ἐν βίῳ μονώτατος Μιχαὴλ Ὅσιε, καὶ τῶν δαιμόνων τὰς φάλαγγας, γενναιοφρόνως, σοφὲ νικήσας τῇ καρτερίᾳ σου, καὶ πᾶσαν τοῦ σώματος ἀπαρνησάμενος, στοργὴν καὶ κόσμον τὸν μάταιον, συνετῶς ἄγαν, ὅλῃ ψυχῇ τε ἀποσεισάμενος, στέφος τὸ θεῖον ἐπαπείληφας, ἐκ χειρὸς τοῦ Σωτῆρος πανόλβιε, ὃν ἱκέτευε σῶσαι, καὶ φωτίσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τῆς ἀρετῆς σου τὸν πλοῦτον καὶ τὴν χάριν, γνοὺς ὁ Ἀθανάσιος, τοῦ Ὄρους Ἄθω Πατήρ, προθύμως σοι προσεκόλλητο, νεάζων ἔτι, καὶ ποδηγούμενος ἀπεδέδεικτο, πάσης τῆς σῆς χάριτος τέλειον μίμημα, ἀλλὰ καὶ σεβας ἀπένεμε, σῷ κουκουλίῳ, ὅπερ ἐνδέδυτο εὐφραινόμενος. Ὅθεν ὡς ὄντες ἰσοστάσιοι, ἄμφω ἀγώνων τε καὶ τῆς χάριτος, δυσωπεῖτε ἀπαύστως, ὑπὲρ πάντων τὸν Θεὸν ἡμῶν.

Ὡς πανοπλίαν στερρὰν ὁ Νικηφόρος, καὶ ἄναξ ὁ κράτιστος, καὶ σὸς ὁ ἀδελφιδοῦς, τὸ σὸν κολόβιον ἔφερε, πρὸς τοὺς πολέμους, τῶν ἐναντίων ὅτε ἐξήρχετο, τότε δὴ ἐδείκνυτο νικητὴς ἔνδοξος, κατὰ βαρβάρων πανεύφημε, καὶ τροπαιοῦχος, τίμιε πάτερ, Μιχαὴλ Ὅσιε. Ὅθεν ἐκ τούτου σὲ γινώσκοντες, κατ' ἐχθρῶν ὁρατῶν, ἀοράτων τε, βοηθὸν μετὰ πόθου, ἀεὶ σὲ ἐπικαλούμεθα.

Δοξα. Ἦχος πλ. α΄.

Ὅσιε Πάτερ, καλὸν ἀγῶνα εἴληφας, δι' οὗ τοὺς δαίμονας ἐτροπώσω, νηστείαν ὡς ὅπλον λαβών· ἀγαπήσας γὰρ τὸν Κύριον, κόσμου ἐξέφυγες, πρὸς δὲ καὶ τοὺς σοὺς οἰκείους καταλιπών, τὴν ἔρημον ᾤκησας, Θεῷ οἰκειούμενος, καὶ Πατὴρ γενόμενος τῶν μοναζόντων, Μιχαὴλ πανεύφημε, πρέσβευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Μακαρίζομέν σε..

Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ

Τὰ Τυπικά, εἰς δὲ τοὺς Μακαρισμοὺς ἡ τρίτη ᾠδὴ τοῦ πρώτου κανόνος καὶ ἡ ἕκτη τοῦ δευτέρου. Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον Ὁσιακά.

ΣΑΒΒΑ ΜΟΝΑΧΟΥ ΦΙΛΟΘΕΙΤΟΥ

ΜΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΠΕΡΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 186)

Ἡ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικὴ Μουσική, ἐν σχέσει πρὸς τὴν τῶν Εὐρωπαίων. (*)

Ἐν εἴδει ἐπιλόγου.

Ἡ Μουσικὴ λοιπόν, ὡς καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐτονίσαμεν, τὴν ἀρχήν της ἔχει πρὶν τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου! ὡς οὖσα προϊὸν τῆς φύσεως· διότι τί ἄλλο ὑποτυποῖ σύμπασα ἡ φύσις, παρὰ Μουσικήν; Τί ὁ ἦχος τῶν ἀνέμων καὶ τῶν δένδρων ὁ ψίθυρος; τί ὁ φλοῖσβος τῶν διαυγῶν ῥυακίων; τί δὲ καὶ ὁ πάταγος τῶν παφλαζόντων κυμάτων; Ἅπαντα λέγω ταῦτα, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὴν ἐναρμόνιον φύσιν δὲν εἶναι ἄλλο τι, παρὰ οἱ διάφοροι μουσικοὶ ἦχοι. Ἄλλὰ καὶ αἱ τακτικαὶ καὶ ἔρρυθμοι κινήσεις τῶν διαφόρων οὐρανίων σωμάτων, ἡλίου δηλαδή, σελήνης καὶ πάντων τῶν ἀστέρων, αἱ ἀποστάσεις τῶν χρονικῶν διαστημάτων, ἢ τῶν ἐνιαυτῶν, δηλαδὴ μηνῶν, ἑβδομάδων, ἡμερονυκτιῶν, ὡρῶν, λεπτῶν καὶ στιγμῶν διαδοχή, ἀπαρεγκλίτως πληρουμένη ἁπάντων, οὐδὲν ἄλλο ὑποτυποῦσι, παρὰ τὸν τακτικὸν καὶ ἀπαραβίαστον ρυθμὸν τῶν διαφόρων ἐκείνων ἤχων, τὸν ἀπεργαζόμενον τὸν ἐναρμόνιον τοῦτον κόσμον, καὶ ὑμνοῦντα ἐμμελῶς τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Δημιουργοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ τελειότερον πλάσμα ὁ ἄνθρωπος, ὁρμώμενος καὶ ὁδηγούμενος ἀπὸ τῆς τὴν Μουσικὴν εἰκονιζούσης ταύτης φύσεως, δι' ἧς τὸ πᾶν ἐρρύθμως κινεῖται, ἀνέδειξε τὴν θείαν καὶ ὡραίαν ταύτην τέχνην, ἣν σὺν τῷ χρόνῳ διὰ τῆς διανοητικῆς μορφώσεως ἀνεκαίνισε καὶ ἐτελειοποίησεν. Ὅθεν ὡς ἐκ τούτων δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν γνώμην πολλῶν φιλοσόφων παλαιῶν τε καὶ νεωτέρων, ὅτι ἡ Μουσικὴ συνέχει τὸ πᾶν. «Μουσικὴν οἱ παλαιοὶ συνέχειν εἶπον τὸ πᾶν.» (*)

Ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντες καὶ οἱ θειότατοι ἐκεῖνοι πατέρες ἡμῶν ποιηταὶ καὶ διδάσκαλοι τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκκλ. μουσικῆς, θείῳ Πνεύματι ἐμπνεόμενοι, συνέγραψαν καὶ ἐμελοποίησαν ὅλην τὴν ἐνιαύσιον ἀκολουθίαν, πλουτίσαντες τὴν ἐκκλησίαν διὰ μέσου τῶν τριῶν γενῶν, τοῦ διατονικοῦ δηλαδή, τοῦ χρωματικοῦ καὶ ἐναρμονίου, διὰ διαφόρων ποιημάτων ἰδιομέλων, προσομοίων, δοξαστικῶν, κοντακίων, καθισμάτων, οἴκων, ὑπακοῶν, εἱρμῶν, κανόνων, καταβασιῶν ἐξαποστειλαρίων, δοξολογιῶν, ἀντιφώνων, ἀναβαθμῶν, τυπικῶν, εἰσοδικῶν, μακαρισμῶν, χερουβικῶν, κοινωνικῶν, καλοφωνικῶν εἱρμῶν καὶ πλείστων ὅσων ἄλλων κοσμημάτων ἀπαντωμένων ἐν τῇ ἐνιαυσίῳ ὑμνῳδίᾳ. Ἵνα ἡμεῖς τὰ τέκνα αὐτῶν σὺν τοῖς ἄλλοις θρησκευτικοῖς καὶ ἠθικοῖς συγγράμασι κατέχωμεν, ὡς ἔφθην εἰπών, καὶ τὰ μελίρρυτα καὶ τερπνότατα ταῦτα μελῳδήματα ὡς πατρικὴν κληρονομίαν, ὑμνοῦντες καὶ δοξολογοῦντες δι' αὐτῶν τὸν Πλάστην ἡμῶν Θεὸν καὶ Ποιητὴν τοῦ παντός.

Οὕτω λοιπὸν οἱ θεῖοι οὗτοι Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι ἡμῶν διὰ προσθέσεων καὶ ἀφαιρέσεων ἀνεκαίνισαν καὶ ἐτελειοποίησαν τὴν ὡραίαν καὶ θείαν ταύτην τέχνην, ἣν κατέστησαν σεβαστὴν τόσον εἰς τοὺς βυζαντινοὺς Αὐτοκράτορας, ὅσον καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Σουλτάνον (μετὰ τὴν ἅλωσιν.) Πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων ἐτίμησαν αὐτὴν χοροστατοῦντες ὡς ἱεροψάλται. Ἴσως ἕνεκα τούτου ἔλαβε καὶ τὴν προσωνυμίαν «Βυζαντινή».

«Τοσοῦτον δὲ θεοπρεπῶς καὶ κατανυκτικῶς ἐτέλουν τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας καὶ ἱερὰς τελετὰς οἱ βυζαντινοί, ὥστε ὅτε οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς Ρωσσίας ὑπὸ τοῦ Μονάρχου αὐτῆς Βλαδιμήρου, πρώτου εἰσηγητοῦ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐν τῇ ἀπεράντῳ ταύτῃ ἐπικρατείᾳ, ἐπεσκέψαντο τῷ 989 τὸν ἐν τῇ

(*) Πρὸν τῆς ἱστορήσεως ταύτης, εἰς τὸ χειρόγραφόν μου ἐξιστορεῖται καὶ ἡ δρᾶσις τῶν Εὐρωπαίων ποιητῶν, ἥνπερ παρελείψαμεν ὡς ἀνωφελῆ.

(*) Ὅρα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς πραγματείας.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

βασιλευούσῃ Ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας, μετ' ἐκπλήξεως καὶ μεγίστου σεβασμοῦ ἐξέθεντο πρὸς τὸν Μονάρχην αὐτῶν, ἐπανακάμψαντες ἐκεῖ, τὴν ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν ἐνεποίησεν αὐτοῖς ἡ Μουσικὴ καὶ ἡ ἄλλη παράταξις τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Προστιθέντες ὅτι ἐνόμιζον ὅτι εὑρίσκοντο οὐχὶ πλέον ἐν τῇ γῇ ἀλλ' ἐν τῷ Παραδείσῳ, ἐνῷ περὶ τῶν ἐν Ρώμῃ ἱεροτελεστιῶν, ἔλεγον κατὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτῶν, ὅτι ἐνόμιζον ὅτι παρίσταντο οὐχὶ εἰς ναόν, ἀλλ' εἰς θέατρον! Καὶ πῶς ὄχι; ἀφοῦ καὶ μέχρι σήμερον ἀκούει τις ἐν τῇ Δυτικῇ ἐκκλησίᾳ τὸ πρωΐ ὅ,τι ἤκουσεν ἀφ' ἑσπέρας ἐν τῷ θεάτρῳ.» (Π. Φιλανθίδης.)

Ἡ ἡμετέρα Μουσικὴ μεταξὺ τῶν πολλῶν προσόντων αὐτῆς κέκτηται καὶ τῆς τῶν μελῶν ἀφθονίας, τοῦ διατονικοῦ γένους δηλονότι, ὅπερ ἐστὶ τὸ φυσικόν, τοῦ χρωματικοῦ καὶ τοῦ ἐναρμονίου, τῶν τεχνητῶν, ὧν μόνον τοῦ πρώτου εὐμοιρεῖ ἡ Εὐρωπαϊκή. Διὸ καὶ μεθ' ὅλην τὴν νομιζομένην τελειοποίησιν αὐτῆς οὐδέποτε θὰ κατωρθώσῃ νὰ παραστήσῃ καὶ νὰ μελοποιήσῃ ἐντελῶς τὰ πλὴν τοῦ διατονικοῦ γένους μέλη, καὶ ἰδίως τὰ χρωματικά, μὴ κεκτημένη τοῦ τεταρτημορίου καὶ τοῦ ἡμιολίου τόνου, εἰμὴ κατὰ προσέγγισιν μόλις. Ταῦτα λοιπὸν καὶ τηλικαῦτα ἔχουσα πλεονεκτήματα ἡ πατρῴα ἡμῶν Μουσική, εἶναι ἆρά γε περιφρονητέα καὶ ἀπορριπτέα; Ὄχι βεβαίως. Ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἡ ὑπὸ πολλῶν, πέραν τοῦ δέοντος, ἐκθειαζομένη Εὐρωπαϊκὴ Μουσική, στερουμένη ὡς ἐρρέθη τῶν δύο ἑτέρων γενῶν, τοῦ χρωματικοῦ δηλονότι καὶ τοῦ ἐναρμονίου, τῆς μελιρρύτου ταύτης ξυνωρίδος, τῶν ἀνεξαντλήτων ποταμῶν τῆς ποικιλίας καὶ ἡδύτητος, στερουμένη τῆς σειρᾶς τῶν ἤχων, τῆς ἀκενώτου ταύτης ὀκτάδος τοῦ πλούτου τῆς μελοποιΐας, στερουμένη τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ ποιοῦ, δι' ὧν μεταβάλλεται καὶ παραλλάσσεται πᾶν μέλος, ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ ἀρχικοῦ μέλους, εἰς ὃ μετὰ ὡρισμένας τινὰς στροφὰς ἐπανακάμπτει, ποθοῦν καὶ εὑρίσκον τὴν προτέραν αὐτοῦ μορφήν, ἔνθα καὶ δέον, ὅπως τελικῶς καταλήγῃ, ἐν ᾗ τὸ ποιὸν τῆς μελῳδίας κατακλύζει οὕτως εἰπεῖν τὸ ποσὸν τῆς φυσικῆς κλίμακος, τῆς ὁποίας καὶ μόνης εὐμοιρεῖ ἡ Εὐρωπαϊκή, ἀπαρτιζομένη ὑπὸ τῶν δύο μόνον ἤχων Magiore ἢ μείζονα καὶ Minore ἢ ἐλάχιστον, οὖσα κατὰ τοῦτο ἀτελεστάτη, ὅσῳ δήποτε καὶ ἂν θεωρηθῇ τελειοποιημένη κατὰ τὰ ἄλλα, ὥνπερ οὐδόλως ἄμοιρος τυγχάνει καὶ ἡ ἡμετέρα, ἅτινα καὶ μεταβάλλει κατὰ τὸ δοκοῦν, διὰ τῶν ἀπείρων καὶ ποικίλων αὐτῆς φθορῶν, ὧν ἐπίσης ἀμοιρεῖ ἡ Εὐρωπαϊκὴ, ὡς ἀμοιρεῖ καὶ τοῦ ἡμιολίου τόνου καὶ τοῦ τεταρτημορίου καθ' ἃ εἴρηται, ἐνῷ ἡ ἡμετέρα πλεῖσθ' ὅσα ἔχει μέλη, πολλὴν ἔχοντα τὴν ὁμοιότητα πρὸς τὰς εὐρωπαϊκὰς μελῳδίας.

Ἐκ τῶν εἰρημένων καταδείκνυται ἡ μεγάλη ἀξία καὶ ἡ θαυμασία δύναμις τῆς ἡμετέρας Μουσικῆς, καὶ ὅμως οἱ ἐγκάθετοι κατ' αὐτῆς οὐδόλως αἰσχύνονται, ἀναιδῶς καὶ βαρβάρως ἅμα ἐξυβρίζοντες καὶ ἀποκαλοῦντες αὐτὴν βάρβαρον, καθαπτόμενοι οὕτως αὐτῆς· ἀλλ' ἴσως εἴπωσιν ὅτι διὰ τῆς dièse =διέσεως καὶ bémol =ὑφέσεως —ὧν καὶ ἡ ἡμετέρα οὐδόλως στερεῖται, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ τῆς ἑτέρας ὀνόματος δηλοῦται— δύνανται καὶ ἐκεῖνοι νὰ μετασχηματίσωσι τὸ διατονικὸν γένος εἰς ἐναρμόνιον ἢ χρωματικὸν καὶ τἀνάπαλιν, (ἀγνοῶ κατὰ πόσον, ἐνῷ στεροῦνται τούτων καθ' ὁλοκληρίαν), ἐνδεχόμενον ὅμως κατὰ προσέγγισιν, ἀλλ' ἡ Μουσικὴ αὐτὴ θέλει ἀνάλογον αὐτὶ, διότι τὸ ἰδικόν μας αὐτὶ δὲν ἱκανοποιεῖται διὰ τῶν προσεγγίσεων, ἀλλὰ ζητεῖ τὸ τέλειον, ὅπερ ὅμως ἄνευ τοῦ ἡμιολίου τόνου καὶ τοῦ τεταρτημορίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ. Μὴ πλανώμεθα δὲ ὅτι οἱ τὴν ἄρσιν ἢ κατάργησιν τῶν φθορῶν ἀπαιτοῦντες, τὴν ἐξόντωσιν τῆς πατρῴας ἡμῶν Μουσικῆς ἐπιδιώκουσιν, ὀπαδοὶ οὗτοι τῆς συγχωνεύσεως, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς διαρρυθμίσεως, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἀναφανδὸν μὲν διενήργησαν, ἀλλὰ θεία συνάρσει οὐδέποτε ἐξέλιπον οἱ θιασῶται τῶν πατρῴων καὶ ἱερῶν τοῦ Ἔθνους ἡμῶν κειμηλίων, διόπερ καὶ ὑπερμαχήσαντες οἱ πρόμαχοι οὗτοι παντὸς ὅ, τι ἐν ἡμῖν ὅσιον, ἔσωσαν πολλάκις ἀπὸ βεβαίου ναυαγίου καὶ τὴν περιφανῆ ταύτην ὁλκάδα τοῦ ἡμετέρου Γένους, εἰς δόξαν μὲν καὶ θρίαμβον τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος, αἰσχύνην δὲ καὶ αἰώνιον ἐντροπὴν τῶν ἀμείλικτων αὐτῆς διωκτῶν.

Αἱ ἐν λόγῳ δὲ φθοραὶ ἐπενεργοῦσαι ἐπὶ τὰ ἐκτὸς τῶν τριῶν γενῶν μέλη, ἀναπληροῦσιν οὐ μόνον τὴν δίεσιν καὶ ὕφεσιν, ἀλλὰ καὶ πολλῷ μείζονας αὐτῶν ἀλλοιώσεις, καὶ δὴ διαρκῶς καὶ παρατεταμένως· δι' αὐτῶν δὲ σχηματίζονται ἀπειράριθμα ἄλλα λεπτεπίλεπτα καὶ ἡδύτατα μέλη, ἅτινα καὶ μὴ δυνάμενοι οὔτε νὰ ἐννοήσωσιν οὔτε νὰ παραστήσωσι διὰ τῆς εὐρωπαϊκῆς παρασημαντικῆς, τὴν μὲν δυναμένην νὰ παραστήσῃ ταῦτα Μουσικὴν ἡμῶν φθονοῦντες κατακρίνουσι, τὰ δὲ περὶ ὧν ὁ λόγος μέλη μὴ δυνάμενοι φαγεῖν μηδ' ἅψασθαι, καίπερ πεπείρους βότρυας ὄντα, φάσκουσιν ὄμφακας εἶναι! Τοσούτῳ δὲ μᾶλλον ἀληθὲς τυγχάνει τοῦτο, ὅσῳ οὐδεὶς τῶν ἡμετέρων εἰδημόνων μουσικῶν, ἔχων τὸ οὖς λεπτῶς ἐξησκημένον καὶ ἐξοικειωμένον ἐπὶ τῶν εἰρημένων διαφόρων τῶν τριῶν γενῶν μελῶν, οὐδεὶς τούτων λέγω, δύναται νὰ θεωρήσῃ τιμήματι τοιοῦτον ὡς ἐντελὲς, ᾄδόμενον ὑπὸ εὐρωπαίου μουσικοῦ, ἢ καὶ παιανιζόμενον ὑπὸ ὁλοκλήρου ὀρχήστρας ἐκ πλείστων συγκειμένης ὀργάνων. Διὸ καὶ πάνυ σοφῶς ἀπήντησεν ὁ ἀοίδιμος πρωτοψάλτης Ἰωάννης ὁ διδάσκαλος πρός τινα εὐρωπαῖον μουσικόν, παιανίζονται ἐν καιρῷ θέρους ἐν τῇ νήσῳ Χάλκῃ καὶ ἐρωτήσαντα αὐτὸν σκωπτικῶς ἂν ὁμοιάζῃ ἡ Μουσικὴ αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐκείνου, ἐν ᾗ τοσοῦτον ἐμεγαλαύχει, εἰπὼν αὐτῷ ἀφελῶς· «νὰ τραγουδήσω ἐγὼ καὶ τόνισον σὺ καὶ τραγούδησον σὺ νὰ τονίσω ἐγὼ καὶ τότε βλέπομεν τίνος Μουσικὴ εἶναι ἡ καλλιτέρα» καὶ ἀφήσας αὐτὸν ἀναπολόγητον. Καὶ ἐκ τοῦ περιστατικοῦ δὲ τούτου καὶ πολλῶν τοιούτων ἄλλων καταδείκνυται ὀρθοτάτη ἡ ἀπάντησις, τοῦ ἀοιδίμου

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

διδασκάλου, περὶ οὗ ἀποφανθήτωσαν ἀμερολήπτως πάντες οἱ μουσικοδιδάσκαλοι ἡμῶν. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἕπεται ὅτι, ὅπως ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν Μουσικὴ καταστῇ ἀξία τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς, δεῖται προστασίας καὶ ἐπιστασίας.

Λέγεται ὅτι ἡ εὐρωπαϊκὴ μουσικὴ ἀνεπτύχθη εἰς τὸ εἶδος αὐτῆς· οὐδεὶς ἀντιλέγει· πῶς ὅμως ἀνεπτύχθη; οὐδεὶς ἀγνοεῖ. Ἐπροστατεύθη καὶ ἐβραβεύθη ὑπὸ μοναρχῶν, ἐδοξάσθη ὑπὸ σοφῶν, ἐτιμήθη ὑφ ἁπάντων τῶν Ἐθνῶν, οὐδ' αὐτοῦ δὴ τοῦ ἡμετέρου ἐξαιρουμένου, ἐξέμαθον αὐτὴν ἄνδρες ὑψηλῆς περιωπῆς καὶ συστηματικῆς παιδείας, οἵτινες φυσικῷ τῷ λόγῳ ἀνεπλήρωσαν εἰς τὸ εἶδος αὐτῆς πολλὰς τῶν ἐλλείψεων αὐτῆς, ἐπειδὴ ὅπου ὑπῆρχε Μουσικὸς ἀπελάμβανεν οὐ μόνον τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀγαθά, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν ἐπροστατεύετο καὶ ὑπὸ τῶν πλουσίων ἐθεραπεύετο, καὶ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἠγαπᾶτο· ἔχων δὲ οὕτω ὅλας τὰς ἀπολαύσεις καὶ ἀναπαύσεις ἐφιλοτιμεῖτο, ὅπως ὅσον ἔνεστι βελτιώσῃ τὴν τέχνην, εἰς ἣν ὤφειλε τὴν βελτίωσιν τῆς ἑαυτοῦ τύχης· κεκτημένος δὲ καὶ τὰς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο γνώσεις, ἀντεπιστέλλων δὲ καὶ πρὸς ἑτέρους ὁμοτέχνους, εὐώδωνε τὸ ἔργον ἐν συλλόγοις καὶ Ἀκαδημίαις, ἐπειδὴ ὡς γνωστὸν οὐδόλως εἶχε νὰ σκεφθῇ περὶ συντηρήσεως ἑαυτοῦ ἢ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, ὡς ἀπολαμβάνων ἅπαντα τὰ πρὸς εὐζωΐαν ἐν ἀφθονίᾳ καὶ οὐδαμῶς μάρτυς ὑπὲρ αὐτῆς γενόμενος. Οὕτω δὲ τιμήσαντες αὐτοὶ πρῶτοι τὴν Μουσικὴν αὐτῶν, ἐφείλκυσαν καὶ τὴν ὑπόληψιν τῶν ἄλλων Ἐθνῶν ὑπὲρ αὐτῆς, καταστήσαντες αὐτὴν παγκόσμιον.

Ἂς ἴδωμεν δὲ, τί καὶ ἡμεῖς ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας Μουσικῆς ἐποιήσαμεν; Οὐδέν· ἐπειδὴ παραλαβόντες ταύτην ὑπὸ τῶν σοφῶν προπατόρων, τετιμημένην καὶ δεδοξασμένην, περιεφρονήσαμεν, καταστήσαντες αὐτὴν ἀπονεναρκωμένην, καταδικάσαντες αὐτὴν ὑπὸ τὸν ἄδοξον πέπλον τῆς ἀφανείας τῆς ἐξουδενώσεως, καὶ γινόμενοι οὕτω μητραλοῖαι καὶ ἀγνώμονες υἱοὶ πρὸς τὴν φιλοστοργοτάτην ταύτην τροφὸν τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων, ἥτις ἀνέθρεψεν ἡμᾶς τῷ ἀδόλῳ γάλακτι τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας, συντελέσασα καὶ αὕτη καθάπερ καὶ ἡ γλῶσσα ἐν ἡμέραις χαλεπαῖς πρὸς διάσωσιν τῆς τε πίστεως καὶ τοῦ ἐθνισμοῦ ἡμῶν· ἐπειδὴ, ὅπως ἡ γλῶσσα ἡμῶν, οὕτω καὶ ἡ Μουσικὴ ἡμῶν σὺν ἡμῖν διεσώθησαν ἐν καιρῷ τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν κατακλυσμοῦ, ἐντὸς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς Κιβωτοῦ, ἥτις καλεῖται ἐκκλησία. Ὡσεὶ δὲ μὴ ἤρκει αὐτῇ ἡ ἐκ μέρους τινῶν ξένων περιφρόνησις, καὶ παράλογος κατάκρισις, ἐπιπροστίθεται καὶ ἡ ὑπὸ τῶν ἀγνωμόνων αὐτῆς τέκνων ἀναλγησία· διότι τίς ποτε τῶν λογίων ἡμῶν ηὐδόκησε νὰ θεραπεύσῃ καὶ ταύτην τὴν Μοῦσαν ἐκτὸς ἐντίμων τινῶν ἐξαιρέσεων; Τίς δὲ ἐκ τῶν πλουσίων ἡμῶν ἐπροστάτευσέ ποτε καί τινα αὐτῆς ὀπαδόν;

Σημ. Ὄχι μόνον τοῖς παλαιοῖς χρόνοις ὅτε ἤκμαζεν ἡ Βυζαντινὴ Μουσικὴ ὑπῆρχον ὀπαδοὶ τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, ἀλλὰ καὶ σήμερον εὑρίσκονται πολλοὶ θιασῶται καὶ ὑπερασπισταὶ αὐτῆς, τῆς θεϊκῆς λέγω ταύτης τέχνης. Εὑρίσκονται καὶ σώζονται συγγράμματα καὶ λογοτεχνήματα αὐτῶν ποιητικῆς καὶ ᾀσματικῆς μελοποιήσεως θεόθεν ἐμπνευσμένα, ἅτινα ἀποτελοῦσι μουσικωτάτην φιλολογίαν, ἔργα πρωτοφανῆ καὶ ἀριστουργήματα τέχνης. Ἀλλ' ὡς εἴπομεν, οὐδεὶς ὑπάρχει ἐκ τῶν ἁρμοδίων ὁ ἐνδιαφερόμενος, ἵνα ὑποστηρίξῃ καὶ περισώσῃ αὐτὰ καὶ τῇ δημοσιότητι παραδώσῃ, πρὸς κοινὴν τῶν ἀνθρώπων κοινωφέλειαν. Εἴθε ὁ Πανάγαθος Θεὸς καὶ ποιητὴς τοῦ Σύμπαντος, νὰ συντελέσῃ πρὸς τοῦτο καὶ φωτίσῃ τινὰ ζηλωτὴν τῶν πατρικῶν μας παραδόσεων.

Ἐνῶ δὲ πλεῖστοι ὅσοι ὑπάρχουσιν εὐτυχῶς ἐν τῇ ἐποχῇ ἡμῶν προστάται τῆς ἄλλης παιδείας, τὴν Μουσικὴν ἐλάχιστοι ταύτην περιποιοῦνται καὶ ὑποστηρίζουσι. Τίς μουσικὸς ἐτιμήθη ποτὲ ὑπό τινος ἢ ἀντημείφθη, δι' οὓς περ κατέβαλε κόπους πρὸς βελτίωσιν τῆς ἐπιστήμης ταύτης;

Καὶ βεβαιότατα τοσούτῳ μᾶλλον δέονται προστασίας οὗτοι, καθόσον διὰ νὰ γίνῃ τις ἱεροψάλτης καθ' ὅλην τὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως, ἰδοὺ ὁποῖα προσόντα ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΙΩ. ΣΠΑΘΑΡΗ - ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ
ΕΚ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 158)

Ὑπομνήσεις διὰ τῆς ζωγραφικῆς πρὸς ἐνάρετον βίον

Αἱ τοιχογραφικαὶ παραστάσεις τῶν Τραπεζῶν τονίζουν ἐπίσης τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιτελῶμεν παντὶ σθένει τὸν κλῆρον, ὅστις ἐπεδικάσθη ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ, πολλαπλασιάζοντες τὸ τάλαντον, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐδόθη πρὸς δοκιμασίαν εἰς τὸν παρόντα βίον. Ἀλλ' ἐὰν διὰ τὸν ζῶντα εἰς τὸν κόσμον ἡ ὑποχρέωσις αὕτη θεωρεῖται ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ πρὸς πραγματοποίησιν τῆς ἀποστολῆς του, πόσῳ μᾶλλον ὁ μοναχὸς ὀφείλει νὰ ἐκπληροῖ, μετὰ ζήλου καὶ χωρὶς νὰ γογγύζῃ, τὸν βαρὺν κλῆρον, ὅστις ἀποβλέπει τόσον εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἑαυτοῦ του, ὅσον καὶ εἰς τὴν τῶν ὁμοίων του, ὅταν ἐπαξίως τὸ παράδειγμά του προβάλλεται πρὸς μίμησιν διὰ τὸ πλήρωμα τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν, τὰς ὁποίας ἀσκεῖ. Οὐχὶ λοιπὸν ἄσχετοι πρὸς τὴν ἐνσυνείδητον ταύτην ἀποστολὴν τοῦ μοναχοῦ εἶναι αἱ διάφοροι τοιχογραφίαι, τείνουσαι ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ παροξύνουν τὸν νήφοντα μοναχόν, ὅστις εἶναι πάντοτε ἕτοιμος ν' ἀντιπαλαίσῃ πρὸς τὸν ὡς λέοντα ὠρυόμενον ἀντίδικον διάβολον, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ καυτηριάσουν τὸν ῥάθυμον τὴν ψυχήν, ὅστις καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ὕπνου τῆς ἁμαρτίας γίνεται θῦμα εὐάλωτον τοῦ ἀρχεκάκου ἐχθροῦ. Πολλαὶ ἀπ' αὐτὰς τὰς γραφικὰς παραστάσεις παρουσιάζουν τὴν σύναψιν τῆς εἰδωλολατρικῆς παραδόσεως πρὸς τὴν χριστιανικήν, τὸ μεταξὺ τῶν ὁποίων χάσμα ἐγεφύρωσεν ἡ ἔλευσις τοῦ Θεανθρώπου, ὁ σταυρικὸς θάνατος καὶ ἡ Ἀνάστασις αὐτοῦ, καταδεικνύουσι δὲ ἐν τῷ προσώπῳ τῶν προγόνων μας σοφῶν, ἀντιπροσωπευομένων μὲ μίαν τῶν θεμελιωδεστέρων γνωμῶν των, ἥτις χαρακτηρίζει ἐπιτυχῶς τὸ ὅλων των ἔργον, καὶ τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι αὐτῶν, ὅτι δηλ. διὰ τῆς ἠθικῆς των ἐπιδράσεως σταγόνες, αὐτοί, ἐν μέσῳ τοῦ ὠκεανοῦ τῆς ἀπογνώσεως καὶ τῆς ἠθικῆς ἀποσυνθέσεως, ἐδρόσιζον ὀλίγον τὴν διάνοιαν, καὶ τὴν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ψυχὴν τοῦ ἐν ἁμαρτίαις ἐγγηράσαντος κόσμου, φωτιζόμενοι ἀπὸ τὸν σπερματικὸν λόγον, δι' οὗ καὶ διέβλεψαν ὅτι μόνον ὁ ἀναμενόμενος Θεάνθρωπος θὰ ἦτο ἱκανὸς νὰ λυτρώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὸν Ἐπιμενίδειον ὕπνον, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε βυθισθῇ, τῆς μεγάλης Αὐτοῦ φυσιογνωμίας εὐλόγως θεωρουμένης ὡς τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς προσδοκίας πάντων τῶν λαῶν. Ἀλλαχοῦ βλέπει ὁ ἀπὸ ἐκπλήξεως εἰς ἔκπληξιν μεταπίπτων θεατὴς ζωηρὰς ἀπεικονίσεις τοῦ κατὰ Χριστὸν σταυροῦντος τὰ πάθη τοῦ ἀναχωρητοῦ, ἐν ᾧ ἕτερος ἐκπίπτει τῆς χάριτος κρημνιζόμενος ἀπὸ τῆς κλίμακος καὶ συρόμενος, ἐκ τοῦ ἰδίου φόρτου τῶν ἁμαρτημάτων του βαρυνόμενος, ὑπὸ τερατομόρφων καὶ ἀπαισίων τὴν ὄψιν ἐκπεσόντων πονηρῶν ἀγγέλων, οἵτινες διαστέλλουν τὰ χείλη των εἰς σπαραξικάρδιον εἰρωνείαν καὶ δὲν περιορίζονται εἰς τοῦτο, ἀλλ' ἐπιχαίροντες διότι ἐνθυμοῦνται οἰκεῖα κακά, συρόμενος λέγω ὁ ἀβοήθητος μοναχὸς ἀπὸ τῶν ἐμπηγνυομένων εἰς τὰ στέρνα του τριαινῶν ῥίπτεται εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον τῆς γεέννης, τὸ ὁποῖον διαφαίνεται κάτωθεν τῆς κλίμακος, ὁδηγοῦν πρὸς τὴν αἰώνιον κόλασιν, καὶ ὑπεμφαίνον τὰς ἀτελευτήτους βασάνους, ἀπὸ τὰς ὁποίας οὐδεμία διέξοδος ὑπάρχει πρὸς ἐκδήλωσιν τοῦ ψυχικοῦ πόνου εἰμὴ ὁ βρυγμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

Ἀλλαχοῦ ὁ ἐσταυρωμένος διὰ τὸν κόσμον μοναχός, λογχίζεται μὲ βαθυτάτους καὶ ἡδονικούς, ἐνῷ παρελαύνουν πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ ὑποφέροντος καὶ ταλαιπωρουμένου, τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ ἀπομιμεῖται τὸν σταυρικὸν θάνατον τοῦ Λυτρωτοῦ ἡμῶν, αἱ διάφοροι παραστάσεις, τὰς ὁποίας ὁ δαίμων χρησιμοποιεῖ ὡς ὅπλα ἰσχυρὰ διὰ νὰ ἑλκύσῃ καὶ ἀποσπάσῃ τὸν μοναχὸν ἀπὸ τῆς μετανοίας του· ἐδῶ βλέπεις, φέρ' εἰπεῖν, τὸν κατακτητὴν μὲ ἐπηρμένην ὀφρῦν ἀκολουθούμενον ὑπὸ πληθύος στρατευμάτων, ἐκεῖ τὴν ἀκολασίαν ὑπὸ μορφὴν ἀναιδῶν γυναίων, ἀλλαχοῦ τὴν κοσμικὴν ἐπίδειξιν καὶ ὑπερηφάνειαν, τῆς ὁποίας ἡ ἄμετρος δίψα προσελκύει πλήθη θαυμαστῶν, εἰς τὸ βάθος δὲ τερατόμορφα μαλάκια, ἅτινα μὲ τὸ γλοιῶδες καὶ ὀλισθηρόν, ὑποβάλλουν τὴν σικχασίαν καὶ ἀηδίαν τῆς ψυχῆς τοῦ χριστιανοῦ διὰ τὴν ἀσέλγειαν, ἀλλὰ καὶ τὴν πραγματικὴν οὐσίαν αὐτῆς. Ἐν εἰλητάριον ψυχορραγοῦντος μάλιστα, ἐκσπᾷ εἰς θρήνους κατὰ τρόπον λυρικώτατον ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ τερατομόρφου σκελέθρου τοῦ κραδαίνοντος τὸ λυγρὸν τοῦ θανάτου δρέπανον. «Ὁρῶ σε τάφε, δειλιῶ σου τὴν θέαν καὶ καρδιοστάλακτον δάκρυον χέω· χρέος τὸ κοινόφλητον εἰς νοῦν λαμβάνω· πῶς γὰρ μέλλω διελθεῖν πέρας τὸ τοιοῦτον. Αἰαῖ θάνατε καὶ τίς δύναται φυγεῖν σε», ἤτοι «σὲ βλέπω θάνατε καὶ δειλιάζω ὅταν σὲ κοιτάζω, καὶ χύνω δάκρυα ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν καρδίαν μου· μοῦ ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν τὸ χρέος ποὺ θὰ τὸ πληρώσωμεν ὅλοι μας· πῶς λοιπὸν θὰ περάσω τέτοιο τέλος τῆς ζωῆς μου. Ἀχ! Ἀχ! θάνατε πολὺς ἠμπορεῖ νὰ σὲ ἀποφύγῃ».

Αἱ φιάλαι τῶν μονῶν καὶ οἱ πύργοι αὐτῶν

Ἐμπροσθεν τῶν καθολικῶν τῶν Μονῶν ὑπάρχει ἕτερον ἀρχιτεκτονικὸν μνημεῖον, ἡ φιάλη, ἀποτελουμένη ἐκ μαρμαρίνης λεκάνης στηριζομένης ἐπὶ ὑποστάτου καὶ φερούσης εἰς τὸ μέσον ἐμπεπηγμένον σωλῆνα ἀπολήγοντα εἰς ὁμοιώματα πτηνῶν ἢ δρακόντων ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀναβλύζει ἐν εἴδει πίδακος ὕδωρ. Εἶναι δὲ ἐκτισμένη ἡ φιάλη ἐν τῷ μέσῳ περιπτέρου θολωτοῦ, φέροντος ὑπὸ τὸν θόλον διάζωμα μὲ εἰκονογραφικὰς παραστάσεις, καὶ εἰς τὴν βάσιν θωράκια γλυπτὰ σχετικὰ μὲ τὸν προορισμὸν τῆς φιάλης, τελεῖται δὲ ἐκεῖ ἁγιασμὸς κατὰ τὴν πρώτην ἑκάστου μηνὸς καὶ κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτάς. Παλαιότερα τῶν φιαλῶν εἶναι ἡ τῆς Ἁγίας Λαύρας, τὰ μαρμάρινα θωράκια τῆς ὁποίας μαρτυροῦσιν ὅτι πρόκειται περὶ κτίσματος ἀναγομένου εἰς τὸν 11ον αἰῶνα. Ἕτερα μνημεῖα ἀξιομνημόνευτα εἶναι οἱ περισωζόμενοι πύργοι τῶν Μονῶν, ὅπου ὑπάρχουν ἐγκατεστημέναι βιβλιοθῆκαι ἢ ναΐσκοι, καὶ τὰ κωδωνοστάσια, ὧν ἀρχαιότερον τὸ τοῦ Βατοπεδίου ἀναγόμενον εἰς τὸ ἔτος (1427) (6935) καὶ τὰ ἐπ' αὐτῶν ὡρολόγια, ὧν τεχνικώτερα τὸ τῆς Μονῆς Ἰβήρων καὶ τοῦ Ξηροποτάμου, ὅπου ἀνδρείκελον αἰθίοπος σημαίνει τὰς ὥρας.

Ἡ ζωγραφικὴ

Ἐκεῖθεν δὲ ὁπόθεν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποκομίσῃ κανεὶς τελείαν εἰκόνα τοῦ Βυζαντινοῦ βίου εἶναι ἡ ζωγραφική, διότι ἡ τέχνη αὕτη διὰ τῆς ἀναπαραστάσεως ὅλων τῶν συνηθειῶν τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ἐντὸς τοῦ πλησίου τοῦ Βυζαντινοῦ περιβάλλοντος, τείνει νὰ μᾶς παρουσιάσῃ τὸν μεσαιωνικὸν ἕλληνα, κινούμενον, εἴτε ἐν τῇ δράσει του τῇ κοινωνικῇ εἴτε ἐν τῷ θρησκευτικῷ βίῳ του. Μὴ λησμονῶμεν ὅτι οἱ ἀβροπρεπεῖς τρόποι, αἱ μεγάλαι τελεταὶ τοῦ ἱεροῦ παλατίου καὶ τῆς αὐλῆς, αἱ ἱστορικαὶ πομπαὶ καὶ λιτανεῖαι (προελεύσεις) εἰς ἃς ἐνεργῶς μετέχει ὁ αὐτοκρατορικὸς οἶκος, συνετέλουν εἰς τὸ νὰ προσελκύουν εἰς τὴν τροχιὰν τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ τοὺς βαναύσους καὶ ἀξέστους λαοὺς τῆς τε Ἀνατολῆς καὶ Εὐρώπης, νὰ τοὺς ἡμερώνουν καὶ νὰ θεωροῦν καύχημά των νὰ εἶναι ὑπήκοοι τῆς εὐδαίμονος Οἰκουμένης. Πολλαὶ λοιπὸν τοιαῦται ἀπόψεις, εἴτε ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου (περιβολή, κόμμωσις, διακόσμησις καὶ συνήθειαι ἐν γένει) εἴτε ἐκ τοῦ δημοσίου προκύπτουσιν ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἔργων τῶν ζωγράφων ἢ τῶν ἀφανῶν καλλιτεχνῶν τῶν μικρογραφιῶν καὶ πρὸ παντὸς τὸ βαθὺ θρησκευτικὸν συναίσθημα, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸν ἰδιάζοντα χαρακτῆρα τοῦ βυζαντινοῦ τεχνίτου. Εἰς τὸ ἔργον του προάγεται καὶ ἐξελίσσεται ὁ ἁγιογράφος ζητῶν τὸν ἄνωθεν φωτισμὸν διὰ τῆς προσευχῆς, ὡς συμβουλεύει ὁ ἐκ Φουρνᾶ Ἀγράφων Διονύσιος εἰς τὴν πραγματείαν του «περὶ τῶν ζωγράφων», ἀπὸ τοῦ 18ου αἰῶνος χρονολογουμένην, ἥτις φαίνεται ὅτι εἶναι συμπίλημα παλαιοτέρων ἔργων ἐξηγητικῶν τῆς ζωγραφικῆς ἀντιλήψεως κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς ἁγιογράφους καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἀναγράφονται λεπτομέρειαι τῶν διαφόρων εἰκονογραφικῶν κύκλων ἐν τῇ ἱστορήσει τῶν ἐκκλησιῶν συμφώνως πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ δογματικὴν παράδοσιν, ἅμα δὲ καὶ ὁ τρόπος τῆς τεχνικῆς ἐπεξεργασίας αὐτῶν. Δὲν εἶναι δὲ ὀρθὸν τὸ ὑπὸ πολλῶν κακοβούλως δισδιδόμενον ὅτι ὁ βυζαντινὸς τεχνίτης δεσμευόμενος ὑπὸ τοῦ δόγματος, περιορίζεται εἰς τὴν αὐστηρὰν τοῦ δόγματος ἔκφρασιν ἀδιαφορῶν διὰ τὴν τεχνικὴν παράστασιν, τὴν κίνησιν καὶ τὴν ζωὴν τῶν εἰκονιζομένων μορφῶν, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα προσεκτικώτεραι μελέται καὶ ἐξερευνήσεις κατέδειξαν τὴν ὀρθὴν γνώμην ἐν προκειμένῳ. Ὁ βυζαντινὸς ζωγράφος, ναὶ μὲν εἶναι ὁπωσδήποτε ὑποχείριος εἰς τὴν εἰκόνισιν τῶν μορφῶν καὶ συμπλεγμάτων καθ' ὡρισμένον τρόπον, ὥστε καὶ ἡ δογματικὴ ἰδέα καὶ ἡ συμβολικὴ παράστασις νὰ μὴ παραβλάπτωνται συμφώνως πάντοτε πρὸς τὴν ὀρθόδοξον παράδοσιν, νὰ κατανύσσεται δὲ ἡ ψυχὴ τοῦ πιστοῦ καὶ καθὼς λέγει ὁ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

μέγας Βασίλειος ν' ἀνάγεται ἐκ τῆς εἰκόνος ὁ πιστὸς εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ πρωτοτύπου ἢ νὰ χρησιμεύῃ κατὰ τὸν Δαμασκηνόν, ὡς τὸ βιβλίον διὰ τοὺς ἐγγραμμάτους, οὕτω καὶ ἡ εἰκὼν διὰ τοὺς ἀμορφώτους καὶ ἀγροίκους, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἔχει τελείαν ἐλευθερίαν ὁ τεχνίτης εἰς τὴν ἀπόδοσιν ψυχικοῦ κάλλους μετ' αὐστηρότητος συνδεδυασμένου, ὡς ἐμπρέπει εἰς φυσιογνωμίας τῆς χριστιανικῆς πίστεως, εἰς τὰς πτυχώσεις καὶ τὸν πλοῦτον τῆς περιβολῆς ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, εἰς τὰς εὐλυγίστους τοῦ σώματος διαπλάσεις εἰς μικρὰς βιωτικὰς ἢ ἀγροτικὰς σκηνὰς τὰς ὁποίας οὗτος ὑπεισάγει ἐνθυμιζούσας πολλάκις τὸν κοσμικὸν βίον.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ ΙΕΖΕΚΙΗΛ

ΕΓΚΩΜΙΟΝ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΠΡΟΦΗΤΗΝ ΙΕΖΕΚΙΗΛ

«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου ὁ Κυριός μου καὶ ὁ Θεός μου. Ἰεζεκιήλ, μέγα Προφῆτα, τί εἰς τοιοῦτον ἀχανὲς πέλαγος μυστικῆς θεωρίας βυθίζεις προαιωνίου βουλῆς ἀποκεκαλυμμένον σοι μυστήριον; Τί ὡς ἐν ἐσόπτρῳ καὶ δι' αἰνίγματος θείαν συγκατάβασιν ἐξιστορεῖς; Τί ἀποφράττεις στόμα προφητικὸν καὶ οὐκ ἐξηγῇ ἡμῖν ἐμφανῶς τὴν ἀκένωτον κένωσιν τῶν πατρικῶν κόλπων τοῦ ἐν ἀρχῇ Ὄντος πρὸς τὸν Θεόν; Τί ἀποσιωπᾷς ἀνόρθωσιν φθορᾷ συγκυψάσης φύσεως; Τί οὐ κηρύττῃς ἡμῖν πύλην Παραδείσου ἐλευθέραν φλογίνης ῥομφαίας; Τί οὐ μηνύεις ἡμῖν ὑποκεχωρηκότα νῶτα Χερουβὶμ πολυομμάτων; Τί οὐ διαγγέλλεις ἡμῖν θυρῶν οὐρανίων ἀναπέτασιν; Διατὶ τὸ ἀνερμήνευτον, τὸ φοβερὸν τῆς θείας σου ἀποκαλύψεως ὅραμα παραιτεῖς καὶ μόνον ῥητῶς φράζεις ἡμῖν ὅτι ἅρμα Κυρίου Σαβαὼθ ἑώρακας αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων ζώων, τετράμορφον τὸ εἶδος ἐχόντων καὶ ἄνω τοῦ ἅρματος θρόνον σαπφειρολελατομημένον καὶ ὕπερθεν τοῦ θρόνου σεβάσμιον πρεσβύτην καθήμενον; Διατὶ κρότον καὶ βοὴν τροχῶν λέγεις καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς ὁράσεως ὡς ἐν σκιᾷ καὶ γνόφῳ ἐναποκρύπτεις;

»Τοίνυν ἐπεὶ οὐκ ἠθέλησας διὰ τῶν προτέρων σαφῆ ποιῆσαι ἡμῖν τὰ ὕστερον ἐξηγούμενα, ἰδοὺ ἡμεῖς διὰ τῶν ὑστέρων μανθάνομεν τὰ πρότερόν σοι ἀπόρρητα. Ὅθεν δεῦρο σήμερον καὶ αὐτὸς καὶ στρέψον οὐρανόθεν τοὺς προφητικοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τὴν πόλιν Βηβλεὲμ τὴν διαπρύσιον ἔναντι τῶν ἡγεμόνων Ἰούδα. Ἴδε καὶ θαύμασον τῆς ὁράσεως τὴν ἐκπλήρωσιν, ἴδε φάτνην ἀλόγων ζώων ἀναλογοῦσαν ἅμαξαν οὐράνιον Δεσπότου. Δεῦρο καὶ ἴδε θρόνον σαπφειροτόρνευτον, ἀπείρανδρον Μητέρα καὶ Παρθένον πρὸ τόκου καὶ ἐν τόκῳ καὶ μετὰ τόκον μείνασαν ἀδιάφθορον. Δεῦρο καὶ ἴδε σεβάσμιον πρεσβύτην, τὸν παλαιὸν τῶν ἡμερῶν, τὸν ἕνα τῆς ἀδιαιρέτου Τριάδος, τὸ πατρόφωτον ἀπαύγασμα, τὸν μονογενῆ Υἱὸν τοῦ Πατρός, παρ' οὗ τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, βρέφος νυφορούμενον. Ἴδε τροχοὺς κινουμένους, ἀστεροδιηγηθέντας βασιλεῦσι, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν προσφέροντας καὶ ἐκ Περσίδος εἰς Βηθλεὲμ ἐρχομένους, ἐπὶ τροχῶν μέγαν Βασιλέα καὶ Μονάρχην πάσης ὑλικῆς καὶ ἄὐλου φύσεως. Καὶ ἴδε κρότον καὶ βοὴν τροχῶν, γῆν αἱ-

ματόβρεκτον, διὰ τὸ πορφυρουμένην ἀπὸ ἀκρατοῦς ὀργῆς φθονεροῦ ἡγεμόνος. Δεῦρο ἴδε ὑψιπέτην ἀετόν, θείαν χοροστασίαν ἄὐλων Νόων μελῳδοῦσαν τὴν εὐδοκίαν Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνην γεγενημένην. Ἴδε καὶ ἕτερον ζῶον εἰκονίζον τὸν βοῦν, τὴν ταπεινὴν δηλονότι καὶ ἄγραυλον φυλακὴν τῶν ποιμένων, τὴν προσκυνοῦσαν τὸν ἀμήτορα μὲν κατὰ τὸν Πατέρα, ἀπάτορα δὲ κατὰ τὴν Μητέρα. Ἴδε καὶ ἄλλο ζῶον, ὁμοίωμα ἀνθρώπου ἔχον, τὸν μνήστορα Ἰωσὴφ ὑπηρέτην Κόρης Ἀχράντου. Δεῦρο καὶ ἴδε καὶ ἄκουσον παρὰ τοῦ λέγοντος Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου τὴν ἀκατάληπτον καὶ ἀνεξιχνίαστον φωτοφάνειαν τοῦ σήμερον τεχθέντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ ὅλως σπεῦσον καὶ βόησον μεθ' ἡμῶν:

»Φιλανθρωπότατε Δέσποτα, εἰ καὶ ὁρῶμέν σε ἀρτίτοκον νήπιον ἐσπαργανωμένον, ῥανίδα γάλακτος δεόμενον, κηρύττομεν καὶ ὁμολογοῦμέν σε Θεὸν προαιώνιον, ὁμοούσιον καὶ συνάναρχον τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι. Προσκυνοῦμεν τὴν μέχρι τῶν ἐσχάτων δι' ἡμᾶς ἄκραν πτωχείαν σου, δοξάζομεν τὸ ἄπειρον ἔλεος τῆς σῆς ἀγαθότητος, οὗ κρύπτομεν τὴν χάριν, μεγαλύνομεν τὰς δύο σου φύσεις ἐν μιᾷ ὑποστάσει, ἀνυμνολογοῦμεν τὴν ἐπὶ γῆς ἄφατον παρουσίαν σου, γεραίρομεν καὶ τὸν μέγαν καὶ ἀδιέξιτον ὠκεανὸν τῆς θεϊκῆς σου συγκαταβάσεως. Ἀλλ' ἔτι δεόμεθα καὶ παρακαλοῦμέν σε, Πολυεύσπλαγχνε Κύριε, ἵνα περισκέπῃς καὶ περιφρουρῇς τὸν θεοπρόβλητον ἡμῶν Ποιμένα ἐπὶ τοῦ θεοβραβεύτου καὶ θεοστηρίκτου θρόνου τῆς Μητροπόλεως ταύτης Σμύρνης, ἐνισχύων αὐτὸν ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας, διαλάμποντα μεταξὺ ἡμῶν καὶ πάντων τῶν ἑτεροδόξων ἐθνῶν, ὡς λαμπρότατον φωστῆρα περιστίλβοντα ὅλον τὸν δίαυλον τοῦ χριστωνύμου πληρώματος, τοῖς μελιρρύτοις καὶ θείοις αὐτοῦ διδάγμασιν, ἐνδυναμούμενον ἀναχαιτίζειν πᾶσαν βαρβαρικὴν ἐπήρειαν καὶ κατασπᾶν τὰ πονηρὰ ζιζάνια ἐκ τῆς θείας ἀμπέλου τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐπὶ τὸ στερέμνιον τῆς ὀρθοδόξου καὶ ἁγιωτάτης ἡμῶν πίστεως, κατασκευάζοντα λαὸν ἐκλελεγμένον τοὺς ἐμπιστευθέντας αὐτῷ χριστιανούς.

»Διὰ δὲ τῶν δυσωπητικῶν αὐτοῦ εὐχῶν διαφύλαττε ὑγιαίνοντας τοὺς Πανοσιωτάτους Ἱερεῖς, τοὺς Ὁσιωτάτους Ἱεροδιακόνους καὶ Μοναχούς, περιφρούρει καὶ περίσκεπε ἀνωτέρους πάσης ἐπηρείας καὶ ὑψηλοτέρους παντὸς ἀνιαροῦ τοὺς εὐγενεστάτους ἄρχοντας, τοὺς ἐντιμοτάτους προεστῶτας καὶ γέροντας, τοὺς ἐπιτρόπους τῶν ἱερῶν Ἐκκλησιῶν τῆς περιβλέπτου ταύτης πολιτείας, τοὺς μαΐστορας καὶ πρωτομαΐστορας τῶν εὐλογημένων ρουφετίων (συντεχνιῶν) καὶ ἅπαντα περιούσιον καὶ χριστεπώνυμον λαὸν εἰς πολλὰ ἔτη».

Τὸ ἐγκώμιον τοῦ μεγάλου ἐκ τῶν Προρητῶν Ἰεζεκιὴλ ἀπόκειται ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τῆς Μεγίστης Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, ὀφείλω δὲ τὸ ἀπόγραφον ἐκ τοῦ κώδικος Ω 115 τοῦ ΙΗ΄ αἰῶνος εἰς τὴν καλωσύνην τοῦ ἐλλογίμου φίλου μου βιβλιοφύλακος Γέροντος Παντελεήμονος.

Ὁ ἱερὸς Ἰεζεκιὴλ ἤκμασε περὶ τὸν 6ον αἰῶνα π. Χ., ἦτο δὲ ἱερεὺς καὶ συναπήχθη μετὰ τοῦ βασιλέως Ἰεχονίου, ὡς αἰχμάλωτος εἰς Βαβυλῶνα ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορος (Δ΄ Βασ. κδ΄. 14). Καίτοι δὲ ἐγένετο ὑπερασπιστὴς τοῦ λαοῦ, ἐπειδὴ ἤλεγχε τὰς παρεκκλησίας τῶν συμπατριωτῶν του, ἐθανατώθη ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐτάφη ἐν τῷ σπηλαίῳ Ἀρφαξάδ. Ἐκήρυττεν ἐν τῇ χαλεπῇ αἰχμαλωσίᾳ μετάνοιαν μεταξὺ τῶν ὁμοφύλων του, ἵνα ἀξιωθοῦν τῆς ἀπελευθερώσεως αὐτῶν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

συνετέλεσε δὲ οὕτω εἰς τὴν ἠθικὴν παλινόρθωσιν καὶ ἐλευθερίαν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, (πρβλ. Κωνστάντιον Δουκάκην, Μέγαν Συναξαριστήν, Χρυσόλιθος (Ἰούλιος) Ἀθῆναι 1893 σελ. 337).

Ὁλόκληρος ἡ προφητεία (Κεφ. 48), εἶναι ἡ τρίτη τῶν μειζόνων προφητῶν καὶ ἀναφέρεται πρὸ καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀναλύεται εἰς λόγους ἀπειλητικοὺς διὰ τὴν ἐπικειμένην καταστροφὴν τῆς πόλεως ἕνεκεν τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ παραμυθητικοὺς διὰ τὴν ἀνακαινισθησομένην Νέαν Ἱερουσαλήμ, οὓς ἐπεκύρωσε διὰ τοῦ θαύματος τῶν νεκρῶν ὀστέων. Ἡ προφητεία τοῦ ἱεροῦ Ἰεζεκιὴλ διακρίνεται διὰ τὴν πλουσίαν παραστατικότητα καὶ τολμηρότητα τῶν εἰκόνων καὶ ἀλληγοριῶν (πρβ. καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Παναγ. Μπρατσιώτου Εἰσαγωγή. Ἀθῆναι 1937 σελ. 420). Ἡ μνήμη τοῦ Προφήτου, ὅστις πλεῖστα θαύματα ἐν ζωῇ ἐπετέλεσεν, ἑορτάζεται ἐν τῷ φερωνύμῳ ναΐσκῳ ἐντὸς σπηλαίου τῆς κατὰ Μεσσηνίαν Ἱερᾶς Μονῆς Βελανιδιᾶς, τῇ 23ῃ Ἰουλίου. Ἐν χειρογράφῳ τῆς ἱ. Μ. Κουτλουμουσίου τοῦ ἁγίου Ὄρους, ἡ μνήμη του ἀναγράφεται τῇ 21ῃ Ἰουλίου, ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡρολογίῳ ἐκδόσεως Βενετίας 1797, ἐν χειρογράφῳ δὲ Κυπριακῷ κώδικι δημοσιευθέντι ἐν Νέᾳ Σιὼν Ἱεροσολύμων ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Νικαίας Βασιλείου τοῦ κατόπιν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἡ μνήμη τοῦ Προφήτου ἀναγράφεται τῇ 3ῃ Ἀπριλίου (πρβλ. τὸ ἐμὸν πόνημα: Ὁ Προφήτης Ἰεζεκιήλ, Ἁσματολογία, 6΄ ἔκδοσις. Ἀθῆναι 1931 σελ. 9). Ἀντὶ τοῦ γνωστοῦ κοινοῦ διὰ Προφήτας ἀπολυτικίου συνετάξαμεν ἴδιον ἀπολυτίκιον, ὅπερ ἐτόνισεν ὁ ἐνταῦθα πρωτοψάλτης κ. Κωνσταντῖνος Πρίτσας, τὸ ἑξῆς:

Ἀπολυτίκιον
Ἦχος γ΄.

«Τὸν προφήτην βοῶντα τῇ Κεχαριτωμένῃ, σὺ εἶ πύλη Κυρίου, δι' ἧς σὺδεὶς διῆλθεν εἰμὴ ὁ Θεὸς μόνος. Ἀνυμνήσωμεν πάντες Ἰεζεκιὴλ τὸν ὑπέρλαμπρον· προεῖπε γὰρ οὗτος θεοπνεύστως τὸν ποιμένα καὶ Κύριον. Δι' αὐτοῦ δυσωποῦμεν, ἵνα σώσῃ τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

Ὁ ἐγκωμιαστὴς ἀναφέρεται εἰς τὰς προφητείας τοῦ Ἱεροῦ Ἰεζεκιήλ, ἰδίως τὰς ἀναφερομένας συμβολικῶς εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Κυρίου «Τί ὡς ἐν ἐσόπτρῳ καὶ δι' αἰνίγματος θείαν συγκατάβασιν ἐξιστορεῖς;», ἀλλαχοῦ δὲ ἀποκαλυπτότερον ἀναφέρει τὸ νόημα τῆς προφητείας «στρέψον οὐρανόθεν τοὺς προφητικοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τὴν πόλιν Βηθλεέμ .. θαύμασον τῆς ὁράσεως τὴν ἐκπλήρωσιν, ἴδε φάτνην ἀλόγων ζῴων... ἀπείρανδρον μητέρα καὶ παρθένον πρὸ τόκου καὶ ἐν τόκῳ καὶ μετὰ τόκον μείνασαν ἀδιάφθορον. Δεῦρο καὶ ἴδε σεβάσμιον πρεσβύτην τὸν Παλαιὸν τῶν ἡμερῶν τὸν ἕνα τῆς ἀδιαιρέτου Τριάδος τὸ πατρόφωτον ἀπαύγασμα, τὸν μονογενῆ υἱὸν τοῦ Πατρός... βρέφος κυοφορούμενον». Ἄξιον προσοχῆς εἶναι ὅτι ὁ ἐγκωμιασθεὶς εἰς τὸ ὅραμα, ὡς Παλαιὸν τῶν ἡμερῶν θεωρεῖ οὐχὶ τὸν Πατέρα ἀλλὰ τὸν Υἱὸν «τὸ πατρόφωτον ἀπαύγασμα... βρέφος κυοφορούμενον». Τὴν ἑρμηνείαν ταύτην ὅτι ὡς Παλαιὸς τῶν ἡμερῶν καθήμενος ἐπὶ θρόνου νοεῖται οὐχὶ ὁ Πατὴρ ἀλλ' ὁ Υἱός, ὅστις καθήμενος ἐπὶ θρόνου θὰ ἔλθῃ νὰ κρίνῃ, διετύπωσεν ἡ ἐν Μοσχοβίᾳ Σύνοδος τοῦ 1666 ἀποτελουμένη ἐκ τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας Παϊσίου καὶ Ἀντιοχείας Μακαρίου, οἵτινες παρέστησαν καὶ ὡς ἐκπρόσωποι τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ ἐκ

τῶν Μητροπολιτῶν Νικαίας Γρηγορίου, Ἀμασείας Κοσμᾶ, Ἰκονίου Ἀθανασίου, Γάζης Παϊσίου, Σιναίου Ἀνανίου, συνελθοῦσα κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Τσάρου, ἵνα δικάσῃ τὸν Πατριάρχην τῆς Ρωσσίας Νίκωνα, τὸν ὁποῖον καὶ καθήρεσεν (πρβλ. τὸ ἐμὸν πόνημα: Ὁ Παλαιὸς τῶν ἡμερῶν, Ἀθῆναι 1940, σελ. 7,9).

Μετὰ τὴν ἐγκωμιαστικὴν ἀνάλυσιν τῶν προφητειῶν τοῦ Ἱεροῦ Ἰεζεκιὴλ ὡς πρὸς τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου «τοῦ σήμερον τεχθέντος», στρέφει τὸν λόγον ὁ ἐγκωμιαστὴς πρὸς τὸν Δεσπότην «τὸ ἀρτίτοκον νήπιον ἐσπαργανωμένον» δοξάζων καὶ ὑμνολογῶν «τὸν προαιώνιον Θεόν, τὴν ἐπὶ τῆς γῆς ἄφατον παρουσίαν καὶ τὴν ἄκραν αὐτοῦ πτωχείαν καὶ συγκατάβασιν». Κατόπιν ποιεῖται ἔκκλησιν ὁ ἐγκωμιαστὴς πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα περιφρουρῇ «τὸν θεοπρόβλητον ἡμῶν Ποιμένα τῆς Μητροπόλεως Σμύρνης» καὶ τοὺς λοιποὺς κληρικοὺς αὐτοῦ, τοὺς ἄρχοντας μετὰ τῶν εὐλογημένων ῥουφετίων.

Τὸ ἐγκώμιον δὲν ἀναγράφει οὔτε χρονολογίαν οὔτε τὸ ὄνομα τοῦ ἐγκωμιαστοῦ. Ἐκ τούτου εἰκασίας μόνον δυνάμεθα νὰ διατυπώσωμεν διὰ τὸν συνθέτην καὶ διὰ τὸν χρόνον τῆς συνθέσεως, ὅστις ἀναμφιβόλως εἶναι κληρικός τις τῆς Μητροπόλεως Σμύρνης. Τὸ ὅτι τὸ ἐγκώμιον εὑρίσκεται ἐν κώδικι τῆς Μεγίστης Λαύρας, μᾶς δίδει τοῦτο τὸν μίτον, ἵνα ὑπολογίσωμεν περὶ τούτου. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ κατὰ τὸν ΙΗ΄ αἰῶνα, περιωρίσθησαν ἐξορισθέντες κατὰ διάφορον ἐποχὴν δύο ἐκπεσόντες Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχαι, Πελοποννήσιοι ἀμφότεροι. Ὁ Προκόπιος, ὅστις ἐπατριάρχευσε τῷ 1785—1789 καὶ ὁ Ἐθνομάρτυς Γρηγόριος τρὶς πατριαρχεύσας 1797—1798, 1806—1808, 1818—1821.

Ὁ Προκόπιος κατήγετο ἐκ τῆς Ἀλαγωνιακῆς Σιτσώβης τῶν Καλαμῶν, εἶχε δὲ καὶ ἀδελφὸν Μητροπολίτην Γάνου καὶ Χώρας, τὸ δὲ 1770 ἔτος ἐγένετο Μητροπολίτης Σμύρνης, ἐκεῖθεν προαχθεὶς εἰς Πατριάρχην, ἀπέθανεν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Μαρδακίου πλησίον τοῦ χωρίου του Σίτσωβα. Ὁ τάφος του δείκνυται μέχρι σήμερον, καὶ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐκαλλωπίσθη προνοίᾳ τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Μεσσηνίας Μελετίου, ἐτέθη δὲ καὶ καλλιμάρμαρος πλὰξ μὲ ἐπίγραμμα κατάλληλον τοῦ τότε Γυμνασιάρχου κ. Ἰω. Πρωτοπαπᾶ.

Ὁ Γρηγόριος εἶναι γνωστὸν ὅτι κατήγετο ἐκ Δημητσάνης οὐ μακρὰν τῆς Σιτσώβης κειμένης, διετέλεσε δὲ ἀρχιδιάκονος τοῦ Μητροπολίτου Σμύρνης Προκοπίου καὶ ἀφοῦ προήχθη οὗτος εἰς Πατριάρχην, τὸν διεδέχθη ὁ Γρηγόριος ὡς Μητροπολίτης Σμύρνης τῷ 1785. Πιθανὸν λοιπὸν ὁ Γρηγόριος ὡς ἀρχιδιάκονος, παιδείας λιπαρᾶς μετειληφώς, καθ' ὃ μαθητεύσας εἰς τὰς περιωνύμους σχολὰς Δημητσάνης καὶ Πάτμου, νὰ συνέταξε τὸ ἐγκώμιον πρὸς τὸν Ἱερὸν Ἰεζεκιὴλ καὶ εὔχεται διὰ τὸν Γέροντά του Μητροπολίτην Προκόπιον «ὑπὲρ τοῦ Θεοπροβλήτου ἡμῶν Ποιμένος τῆς Θεοβραβεύτου καὶ Θεοστηρίκτου Μητροπόλεως Σμύρνης», ἴσως περὶ τῷ 1780. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ὁ Γρηγόριος ἐκπεσὼν τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ἐξωρίσθη εἰς ἅγιον Ὄρος, διαμείνας εἰς τὰς Ἱερὰς Μονὰς Ἰβήρων καὶ Λαύρας, ἐκεῖθεν τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον μετακληθεὶς εἰς τὸν θρόνον. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐφησυχάζων, εἰς συγγραφὰς ἀσχολούμενος, ἐνεθυμήθη τὸ πρωτόλειον συγγραφικόν του πόνημα εἰς τὸν Προφήτην Ἰεζεκιὴλ καὶ ἐγκατέλειπε τοῦτο εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Μονῆς, ἔνθα ἀπόκειται μέχρι τοῦ νῦν.

Ταῦτα κατ' εἰκασίαν γράφομεν.

Ἐν Καρδίτσῃ

† **Ὁ Θεσσαλιώτιδος Ἰεζεκιὴλ**

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΕΙΚΩΝ ΑΝΕΥ ΕΙΚΟΝΟΣ

('Εξ ὅσων εἶδα κατὰ τὴν περιοδείαν μου)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 179)

Μετὰ 3)4 ἐφθάσαμεν εἰς τὸν ἅγιον Συμεών. Μόλις μᾶς εἶδεν ὁ πατὴρ Βενιαμὶν ἐχάρη ὑπερβαλλόντως διὰ τὴν ἄφιξίν μας. 'Ανήλθομεν ἀμέσως εἰς τὴν θεσμα-τικωτάτην ἁπλωταριάν του καὶ διέταξεν ἀμέσως τὸ καλογέρι του, τὸν ἀγαθὸν καὶ ἁπλοῦν Συμεὼν νὰ φέρῃ σῦκα καὶ κορόμηλα. Σημειώσατε ὅτι μέχρι σήμερον δὲν εἴχομεν φάγῃ σῦκα, καθόσον λόγῳ τοῦ ψυχροῦ ἐφετεινοῦ καιροῦ ἦσαν ἀκόμη ἄωρα. Κατώρθωσεν ὅμως ὁ Συμεὼν νὰ εὕρῃ ὀλίγα ἀποστολιάτικα καὶ νὰ τὰ φέρῃ μαζί μὲ γλυκύτατα κορόμηλα καὶ ἐφάγομεν. Περιηργάσθημεν κατόπιν τοὺς κήπους του καὶ τὴν ἐν γένει παραγωγήν του καὶ ἐθαυμάσαμεν τὴν τεραστίαν ἐργασίαν ὅπου κάμνῃ τὸ νὰ μεταβάλλῃ δηλαδὴ τὸ πετρῶδες ἔδαφος εἰς λίαν γόνιμον.

'Ο πατὴρ Βενιαμὶν κατάγεται ἐξ 'Αθανάτης τῆς 'Αγιᾶς (Θεσσαλίας) καὶ ἔχει πολλὰ ἔτη ἐδῶ. 'Εχρημάτισε πρῶτον εἰς τὴν Μονὴν Καρακάλλου, καὶ κατόπιν ἠγόρασε τὸ κελλίον τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου, καὶ τὸ ὁποῖον ἀνύψωσε τόσον πολὺ διὰ τῆς ἐργασίας του. Τοῦ ἀξίζουν ἄπειρα συγχαρητήρια.

Τὴν ἑσπέραν μᾶς παρέθεσε πλουσιωτάτην τράπεζαν, ἐκαθίσαμεν δὲ μέχρι σχεδὸν τῆς 12ης, συζητοῦντες διάφορα πνευματικὰ ζητήματα.

Τὴν ἑπομένην μετὰ τὰ συνήθη ἐκαθίσαμεν πάλιν εἰς τὴν ἁπλωταριὰν καὶ ἐπήραμεν καφέ. Κατόπιν εἴδομεν τὴν πλουσίαν βιβλιοθήκην του καὶ ἐπήραμεν μίαν ἀνέκδοτον ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου 'Αρτεμίου καὶ μερικὰ ἄλλα ἀνέκδοτα ἱστορικὰ πρὸς δημοσίευσιν.

'Αφοῦ τὸν εὐχαριστήσαμεν, τὸν ἐχαιρετίσαμεν καὶ ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὰ Καυσοκαλύβια. Πρὸς ὁδηγίαν μας, μᾶς ἔδωκε τὸν μοναχὸν Συμεών, ὅστις ἐκράτει καὶ τὲς δύο βαλίτσες μας. "Ανωθεν τοῦ ἁγίου Συμεών, ὑπάρχει τὸ κελλίον τοῦ· ἁγίου Πέτρου τοῦ 'Αθωνίτου καὶ παραπλεύρως ἐκεῖ ἡ Σκήτη του, τὰ ὁποῖα ἐπεσκέφθημεν καὶ ἠσπάσθημεν. Προχωροῦντες ἀπὸ δρόμον ἄβατον, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ κελλίον τοῦ ἁγίου 'Αρτεμίου, τοῦ πατρὸς Ζαχαρία μοναχοῦ, τὸν ὁποῖον ἐχαιρετίσαμεν καὶ ἐπροχωρήσαμεν. Περαιτέρω ἐφθάσαμεν εἰς τὸν ἅγιον Εὐθύμιον τοῦ πατρὸς 'Ιωακείμ, ὅστις μᾶς περέθεσε πρόχειρον τράπεζαν, διότι εἴμεθα πρόσπεινοι καὶ ἐφάγομεν μὲ πολλὴν ὄρεξιν ντομάτες καὶ ἐλαίας. Κατωτέρω διήλθομεν ἀπὸ τὸν ἅγιον Νεῖλον χωρὶς νὰ εἰσέλθωμεν. 'Ολίγον κατωτέρω καὶ εἰς μέρος λίαν ἀπόκρημνον εἰς τὸ ὁποῖον κατέρχεταί τις μὲ 120 σκαλοπάτια, εὑρίσκεται τὸ ἀσκητήριον τοῦ ἁγίου Νείλου ἐντὸς σπηλαίου καὶ ὁ τάφος τοῦ ἁγίου Νείλου τοῦ Μυροβλήτου. 'Εδῶ ἀπεφασίσαμεν καὶ κατήλθομεν. Εἴδομεν πράγματι πολὺ ἐκπληκτικὰ πράγματα. 'Ησπάσθημεν τὸν τάφον τοῦ ἁγίου Νείλου καὶ τὸ μικρὸ ἐκκλησάκι ὅπου ἐλειτούργει καὶ τὸ ὁποῖον σώζεται ἀκόμη. 'Απὸ τὸν τάφον τοῦ ἁγίου ἔρρεεν ἄφθονον μύρον, τὸ ὁποῖον ἐχύνετο εἰς τὴν θάλασσαν, ἐπειδὴ ὅμως ἐγίνοντο ἀταξίαι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, κατὰ θείαν οἰκονομίαν ἔπαυσεν ἡ ῥοή. 'Εχαιρετίσαμεν τοὺς δύο ἐκεῖ γέροντας, ἀνήλθομεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ κατηυθύνθημεν κατόπιν διὰ τὸ κελλίον τῶν ἁγίων Πάντων, εἰς τὸν πατέρα Χρυσόστομον. Μᾶς ἔκαμε καὶ ἐδῶ ἔκπληξιν ἡ εὔγονος φύσις τοῦ ἐδάφους, μολονότι εἶναι πετρῶδες καὶ ἀπόκρημνον. Οἱ κῆποι του καὶ τὰ ὀπωροφόρα δένδρα εἶναι καλύτεροι καὶ ἀπὸ τοὺς κήπους τῆς πεδιάδος, ἡ φιλοξενία δὲ καὶ ἡ περιποίησις τοῦ πατρὸς Χρυσοστόμου πρὸς ἡμᾶς ἦτο παράλληλος πρὸς τὸν πλοῦτον τοῦ ἐδάφους του καὶ τὴν ἁπλῆν καὶ ἀγαθὴν ψυχήν του. 'Αφοῦ τὸν ηὐχαριστήσαμεν, ἀνεχωρήσαμεν καὶ κατηυθύνθημεν ἄνω πρὸς τὸν ἅγιον Νεῖλον, ἵνα ἐκεῖ ἀρχίσωμεν τὴν κάθοδον πρὸς τὰ Καυσοκαλύβια. Πρὶν κατέλθωμεν πρὸς τοὺς ἁγίους Πάντας, ὁ ἀγαθὸς Συμεὼν μᾶς ἐχαιρέτησε καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν Γέροντά του Βενιαμίν.

"Ηδη ἀρχίσαμεν νὰ κατερχόμεθα πρὸς τὰ Καυσοκαλύβια.

Μολονότι οἱ δρόμοι ἐνταῦθα ἀνηφορικοὶ ἢ κατηφορικοὶ εἶναι ἀνώμαλοι, ἐν τούτοις προξενοῦν εἰς τὸν ἐπισκέπτην μεγάλην χαρὰν ἰδίως εἰς τοὺς ἐπισκεπτομένους τὸ ἅγιον "Ορος διὰ πρώτην φοράν.

Βαδίζοντες οὕτω, ἐφθάσαμεν μετὰ μίαν ὥραν πεζοπορίας, ἤτοι τὴν 2αν μ. μ., εἰς τὴν Σκήτην τῶν Καυσοκαλυβίων καὶ κατηυθύνθημεν εἰς τὸ Κυριακόν.

Κυριακὸν εὑρίσκεται εἰς κάθε Σκήτην· εἶναι δὲ τοῦτο ὁ κεντρικὸς ναὸς μετὰ ξενῶνος, εἰς τὸν ὁποῖον φιλοξενοῦνται ὅλοι οἱ διερχόμενοι ξένοι. Τὸ Κυριακὸν διευθύνει ὁ «Δικαῖος». 'Ο Δικαῖος εἶναι εἷς μοναχὸς ἐκ τῆς Σκήτης, ὅστις μὲ τὴν σειράν του ἀναλαμβάνει ἐτησίαν ὑπηρεσίαν ἀντικαθιστάμενος καθ' ἕκαστον ἔτος κατ' ἐκλογήν. Οὗτος πλὴν τῶν ἄλλων καθηκόντων, ἔχει καὶ τὸ καθῆκον τῆς φιλοξενίας τῶν ξένων καθ' ὅλα, συντηρεῖται δὲ ἀπὸ τὴν κυρίαρχον μονὴν καὶ ἀπὸ δωρεὰς τῶν χριστιανῶν. 'Ο ναὸς τοῦ Κυριακοῦ λειτουργεῖ μόνον τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτάς. Τὸν ὄρθρον τῆς ἡμέρας ἀναγινώσκουν οἱ Κελλιῶται εἰς τοὺς ναοὺς τῶν κελλίων των.

'Αφοῦ ἡσυχάσαμεν ὀλίγον καὶ ἐκεράσθημεν ἐπεσκέφθημεν μερικὰ ἐκ τῶν κελλίων καὶ καλυβῶν τῶν πατέρων. Τοῦ 'Ισιδώρου μοναχοῦ γλύπτου, ἁγίου Χαραλάμπους, τὸ τοῦ 'Ιωακεὶμ μοναχοῦ, τὸ τῆς 'Υπαπαντῆς τοῦ

«ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ»
ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΒΟΛΩ
Διευθυντὴς καὶ ἰδιοκτήτης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Κατοικία: Βασσάνη 101
Γραφεῖα καὶ τυπογραφεῖα: Κορᾶῃ 47

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

'Εσωτερικοῦ δρ. 75
Διὰ τὰς Μονὰς τοῦ ἁγ. "Ορους δρ. 200
'Εξωτερικοῦ σελίνια 5
'Αμερικῆς δολλ. 2
Τὸ διπλοῦν τεῦχος δρχ. 15

'Επιστολαί, συνδρομαὶ καὶ δωρεαὶ ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Σωτ. Σχοινᾶν - Κορᾶῃ 47, Βόλον.

Χειρόγραφα, δημοσιευόμενα ἢ μή, δὲν ἐπιστρέφονται.

'Ανανία μοναχοῦ, τὸ τῶν 'Ιωσαφαίων, τοῦ Γρηγορίου μοναχοῦ ἐκ Βόλου, τοῦ Παρθενίου μοναχοῦ, τοῦ 'Ορέστη μοναχοῦ, τοῦ Εὐγενίου μοναχοῦ, καὶ ἄλλων, οἵτινες μοναχοὶ μᾶς περιποιήθησαν πλουσιώτατα.

"Ολοι οἱ μοναχοὶ ἐνταῦθα Κελλιῶται, Καλυβῖται, 'Ησυχασταί, 'Ερημῖται κ.λ.π. εἶναι τόσον φιλόξενοι, ὥστε νὰ θαυμάζῃ τις ποῦ εὑρίσκουν τὰ μέσα εἰς αὐτὰς τὰς ἀβάτους ἐρήμους νὰ φιλοξενοῦν τοὺς ἐπισκέπτας. 'Ασφαλῶς τὰ ἀφεντικά των, οἱ Θεοτόκος, ὁ ἅγιος 'Αθανάσιος, ὁ ἅγιος Πέτρος καὶ οἱ λοιποὶ ὅσοι χορηγοῦν τὰ μέσα ταῦτα διὰ τρόπου θαυμασίου.

Τὴν 7ην ἐτελειώσαμεν τὰς ἐπισκέψεις καὶ ἤλθομεν εἰς τὸ Κυριακὸν ἵνα ἀναπαυθῶμεν. 'Αργότερα παρετέθη τράπεζα, ἐφάγομεν καὶ ἐκοιμήθημεν.

Τὴν πρωΐαν (Σάββατον), παρακολουθήσαμεν τὴν θείαν λειτουργίαν εἰς τὸ Κοιμητήριον. Μετὰ τὴν λειτουργίαν ἐπήρα-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

μεν καφὲ καὶ ἀμέσως ἐξεκινήσαμεν πεζῇ διὰ τὴν Κερασιάν.

Κατευθυνόμενοι διὰ τὴν Νέαν Σκήτην, ἀφήκαμεν ἐδῶ τὲς βαλίτσες μας διὰ νὰ μᾶς τὰς στείλουν θαλασσίως.

Ὁ δρόμος τῶν Καυσοκαλυβίων πρὸς τὴν Κερασιὰν εἶναι λίαν πετρώδης καὶ ἀνώμαλος. Μετὰ μίαν ὥραν εὑρισκόμεθα πρὸ τοῦ κελλίου τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἔχοντες δεξιά μας τὰ κελλία τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου καὶ ἁγίου Ἀντωνίου. Μετ' ἄλλην ἡμίσειαν ὥραν, ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Κερασιὰν καὶ ἐπεσκέφθημεν πρῶτον τὸ κελλίον τοῦ ἁγίου Δημητρίου τοῦ προηγουμένου Χρυσοστόμου, ὅστις μᾶς ἐδέχθη καὶ περιεποιήθη καλῶς.

Κατόπιν εἰς τὸν Πρόδρομον τοῦ μοναχοῦ Ἰωακείμ, εἰς τοὺς ἁγίους Πάντας, εἰς τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους, εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον, εἰς τὸν τίμιον Σταυρόν, εἰς τὸν Ἰωάννην Θεολόγον καὶ εἰς τὰ εἰσόδεια τῆς Θεοτόκου εἰς τὸν ἱερόμ. Ἰωακείμ, ὅπου ἐφιλοξενήθημεν. Μετὰ τὸ φαγητόν, χωρὶς ν' ἀναπαυθῶμεν διόλου, διότι ἐπειγόμεθα νὰ φθάσωμεν τὴν ἑσπέραν εἰς τὴν Νέαν Σκήτην, ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὸν ἅγιον Βασίλειον. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἐφθάσαμεν ἐκεῖ. Διηυθύνθημεν εἰς τὸ Κυριακόν, τὸ ὁποῖον εἶναι κτῆμα τοῦ Παπα-Γερασίμου ἐκ Βόλου τοῦ Φαναριώτου. Ὅταν ἐφθάσαμεν ἦτο ἐκεῖ τὸ καλογέρι του, ἕνα παιδὶ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας εὐγενέστατο καὶ καλλίστης οἰκογενείας, τὸ ὁποῖον ἀφῆκε τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ καὶ μετέβη εἰς τὸ ἐρημικώτερον μέρος τοῦ ἁγίου Ὄρους καὶ ὑπετάχθη εἰς Γέροντα πρὸς σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του. Εἰδοποίησεν ἀμέσως τὸν Γέροντά του Παπα-Γεράσιμον, ὅστις μᾶς ὑπεδέχθη μὲ μεγάλην χαρὰν ἰδίως τὸν Νῖκον, ὅντινα εἶχε περὶ τὰ 20 ἔτη νὰ ἴδῃ· φαντασθῆτε λοιπὸν τὴν χαρὰν ἀμφοτέρων. Ἐκαθίσαμεν ἐδῶ περὶ τὴν ἡμίσειαν ὥραν καὶ ἀφοῦ μᾶς περιεποιήθη καλά, ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὰ Κατουνάκια. Πρὶν ἐξέλθωμεν σχεδὸν ἀπὸ τὴν Σκήτην, εἰς τὰ τελευταῖα ἐρημιτήρια, ἐχάσαμεν τὴν ὁδὸν καὶ ἐπλανήθημεν περὶ τὴν ἡμίσειαν ὥραν, ἕως ὅτου ἐπανεύρωμεν αὐτήν. Κατόπιν ἐπεσπεύσαμεν ὀλίγον καὶ ἰσοφαρίσαμεν τὴν καθυστέρησιν.

Μετὰ μίαν ὥραν ἐφθάσαμεν εἰς τὰ Κατουνάκια καὶ κατηυθύνθημεν εἰς τὸν Πνευματικὸν Δανιὴλ ἁγιογράφον. Τὴν ὥραν ὅπου ἐφθάσαμεν ἡσύχαζον ἀκόμη οἱ πατέρες, εὐθὺς μετ' ὀλίγον ὅμως ἐξύπνησαν καὶ μᾶς ἐδέχθησαν μὲ μεγάλην χαράν. Ἐδῶ ἐκαθίσαμεν ἀρκετά, ἀνεπαύθημεν, ἡ δὲ μεγάλη των προθυμία καὶ περιποίησις ἀπὸ μέρους ὅλης τῆς συνοδείας μᾶς ἐξεκούρασαν ἀμέσως. Ἐπειγόμενοι πάντοτε ν' ἀναχωρήσωμεν, ἠγέρθημεν διὰ νὰ ἐπισκεφθῶμεν μερικὰ ἡσυχαστήρια τῶν Κατουνακίων. Οὕτως ἐπεσκέφθημεν τοὺς Ἀρχαγγέλους τοῦ Πατρὸς Γαβριήλ, τὴν Γέννησιν τῆς Θεοτόκου τοῦ πατρὸς Δανιὴλ μοναχοῦ, τὸν Εὐαγγελισμὸν τοῦ πατρὸς Ἀνθίμου, τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ τοῦ πατρὸς Παντελεήμονος κ. λ. π. Μετὰ ταῦτα ἐπεστρέψαμεν εἰς τὸν πατέρα Δανιὴλ ἱερόμ. Πνευματικόν, ὅπου εὕρωμεν ἐκεῖ τὸν ἐκ τῆς Μικρᾶς ἁγίας Ἄννης Γέροντα Ἀβιμέλεχ μοναχόν. Κατὰ τὴν διὰ πρώτην φορὰν ἐπίσκεψιν τῶν ἡσυχαστηρίων αὐτῶν, ἐθαυμάσαμεν πρῶτον τὸ ἀπρόσιτον τῶν μερῶν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν σοφίαν τῶν πατέρων αὐτῶν. Ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς δοκησισόφους θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ εἶναι οἱ πλέον ἄξεστοι καὶ ἀγροῖκοι, οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ ζήσωσιν εἰς τὸν κόσμον καὶ κατέφυγον ἐδῶ δηλῶντες τοὺς κοσμικοὺς περισπασμούς. Ἀπ'ἐναντίας, αὐτοὶ εἶναι οἱ πραγματικῶς σοφοί, οἱ ἐκλέξαντες ἀνωτέραν ζωὴν ἐν

τῷ παρόντι κόσμῳ καὶ ἔχοντες τὸν νοῦν αὐτῶν καθαρὸν καὶ πεφωτισμένον καὶ προσηλωμένον εἰς τὸν Θεόν, οἱ δυνάμενοι νὰ ἐξαγάγουν φωτεινοτέραν κρίσιν δι' οἱονδήποτε ζήτημα ἀπὸ ἡμᾶς. Τοὺς ἀφήκαμεν λοιπὸν εἰς τὴν ἡσυχίαν των μήπως τοὺς μολύνομεν καὶ μὲ τὴν ἀναπνοήν μας ἀκόμη τὴν μεμολυσμένην.

Καὶ αὐτοῦ ἡ χαρὰ ὑπῆρξεν ἄφατος ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει ἡμῶν. Μᾶς περιεποιήθη καὶ αὐτὸς ἀρκετὰ καὶ μᾶς προσέφερεν ὅ,τι ἦτο δυνατὸν νὰ προσφέρῃ ἕνας ἐρημίτης.

Ἐπειδὴ ἡ ὥρα παρήρχετο καὶ εἴχομεν ἀκόμη πολὺν δρόμον νὰ κάμωμεν, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ ἥλιος ἐπλησίαζεν εἰς τὴν δύσιν του, ἐχαιρετίσαμεν τόσον τὸν πα-

Τὰ Κατουνάκια καὶ ἡ παραλία αὐτῶν ὁρώμενα ἀπὸ τὴν Μικρὰν Ἁγίαν Ἄνναν

Μετ' ὀλίγον ἀφήκαμεν τὰ Κατουνάκια, καὶ ἀφοῦ ἐχαιρετίσαμεν τοὺς πατέρας τῆς ἀδελφότητος, τὸν Δανιὴλ, τὸν Νήφωνα, τὸν Γερόντιον κ.λ.π, μετέβημεν, τῇ συνοδείᾳ τοῦ πατρὸς Ἀβιμέλεχ, εἰς τὴν μικρὰν ἁγίαν Ἄνναν. Φθάσαντες ἐκεῖ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν, διήλθομεν ἀπὸ τὸ ἡσυχαστήριον τοῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ, τοῦ μοναχοῦ Θωμᾶ Χρυσοχόου, ἐκεῖθεν εἰς τὸ ἡσυχαστήριον τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τοῦ πατρὸς Ἀβιμέλεχ ὅστις μὲ ὅλα τὰ δυνατά του μᾶς περιεποιήθη ὡραῖα. Μᾶς προσέφερεν ὁ πατὴρ Ἀβιμέλεχ ὡραίαν δυσσινάδαν καὶ κρύο νερό. Ἐκεῖθεν μετέβημεν ὁμοῦ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἡσυχαστήριον τοῦ πατρὸς Γερασίμου Μικραγιαννίτου μοναχοῦ, τοῦ σοφοῦ ὑμνογράφου τῶν ἡμερῶν μας καὶ ποιητοῦ Κανόνων καὶ ἀκολουθιῶν.

τέρα Γεράσιμον, ὅσον καὶ τὸν πατέρα Ἀβεμέλεχ καὶ ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὴν Σκήτην τῆς ἁγίας Ἄννης. Ἐπιταχύναντες τὰ βήματά μας, ἐφθάσαμεν μετὰ 3)4 τῆς ὥρας εἰς τὴν ἁγίαν Ἄνναν καὶ ἐκεῖθεν χωρὶς νὰ σταθῶμεν ποσῶς, κατηυθύνθημεν εἰς νέαν Σκήτην ὅπου ἐφθάσαμεν περὶ λύχνων ἀφάς, εἰσελθόντες εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἀδελφότητος Χαλδαίζων, Καλύβη ἁγίου Χαραλάμπους. Εἶναι περιττὸν νὰ εἴπωμεν οἵα ὑποδοχὴ μᾶς ἀνέμενεν ἐκεῖ δεδομένου ὅτι ἡ ἀδελφότης Χαλδαίζων εἶναι σχεδὸν ἀδελφοί μας.

Κατόπιν βραχείας συζητήσεως, ἡτοιμάσθη ἡ πλουσία των τράπεζα καὶ ἐκαθίσαμεν πέριξ αὐτῆς ὅλοι. Ὁ Γέρων Χαράλαμπος, ὁ πατὴρ Εὐστράτιος, ὁ πατὴρ Δωρόθεος, ὁ ΔιακοΕὐγένιος, ὁ ὑποτακτι-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

κός του Κώστας καὶ δύο ἡμεῖς, εἴμεθα ἐν ὅλῳ ἑπτά.

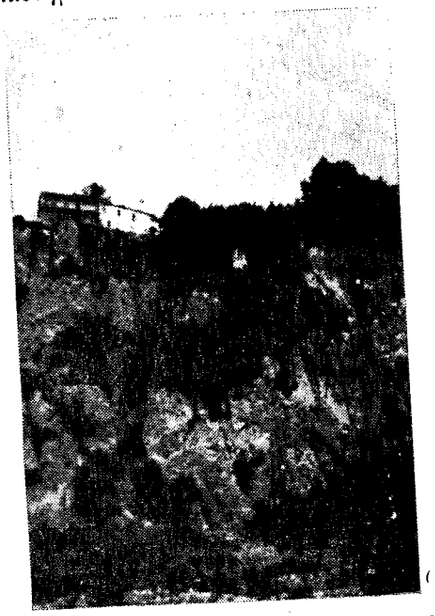
Ὁ ἁγιογραφικὸς Οἶκος Χαλδέζων ἐν Νέᾳ Σκήτῃ.

Μετὰ τὴν τράπεζαν καὶ τὸ Ἀπόδειπνον, ἐκοιμήθημεν, καθ' ὅσον εἴμεθα πολὺ κουρασμένοι. Φανταστῆτε ἀπὸ τὴν Σκήτην Καυσοκαλυβίων εἰς τὴν Κερασιάν· ἀπὸ τὴν Κερασιὰν εἰς ἅγιον Βασίλειον· ἐκεῖθεν εἰς Κατουνάκια, ἀπὸ τὰ Κατουνάκια εἰς τὴν μικρὰν ἁγίαν Ἄνναν, ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Μεγάλην ἁγίαν Ἄνναν καὶ κατόπιν εἰς τὴν νέαν Σκήτην. Τὸ μέρος δὲ αὐτὸ εἶναι τὸ πλέον ἀνώμαλον καὶ ἐπίπονον.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν Κυριακὴν ἠκούσαμεν τὴν θείαν λειτουργίαν εἰς τὸ Κυριακόν. Μετὰ τὴν λειτουργίαν ἐλήθημεν παρὰ τοῦ Δικαίου, Ἰωάσαφ μοναχοῦ, εἰς τὸ ἀρχονταρίκι καὶ ἐπήραμεν καφέ. Μετὰ ταῦτα ἐπήραμεν μαζί μας τὸν Διακο-Εὐγένιον Χαλδαΐζον καὶ ἀνήλθομεν εἰς τὴν ἁγίαν Ἄνναν ὅπου ἐνεγράψαμεν ἀρκετοὺς συνδρομητάς, ἐπιστρέψαντες τὸ ἀπόγευμα εἰς νέαν Σκήτην.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε κληθῇ ὁ πατὴρ Εὐστράτιος ἀπὸ τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Παύλου διὰ νὰ ψάλλῃ ὁλονυκτίως κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Μεταμορφώσεως τὴν ἐπαύριον, καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ μετέβην καὶ ἐγὼ μὲ τὸν Νίκον, ἐπιστρέψαντες οἱ τρεῖς μας τὴν ἐπομένην μετὰ τὴν τράπεζαν. Φθάσαντες εἰς νέαν Σκήτην, ἐκοιμήθημεν ὀλίγον λόγῳ τῆς διανυκτερεύσεως καὶ ὅταν ἠγέρθημεν ἐκαθαρίσθημεν καὶ ἀλλάξαμεν ἐσώρουχα, καθόσον μᾶς εἶχον σταλῇ αἱ βαλίτσες ἀπὸ τὰ Καυσοκαλύβια.

Ἀφοῦ ἐπήραμεν τὸν καφέ, ἐπεσκέφθημεν τὰς διαφόρους καλύβας τῆς νέας Σκήτης τῇ συνοδείᾳ τοῦ πατρὸς Εὐστρατίου, καὶ ἐγράψαμεν ἀρκετοὺς συνδρομητὰς εἰς τὸ περιοδικὸν μέχρι βαθείας νυκτός, ὁπότε ἤλθομεν εἰς τὸ σπίτι, ἐνῷ ἐφάγομεν καὶ ἀνεπαύθημεν.

Ἡ Καλύβη τοῦ ἁγίου Δημητρίου τοῦ ἱερομ. Νεοφύτου ἐν Νέᾳ Σκήτῃ, ἐρημένη ἀπὸ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης.

Αὐτὴν τὴν φορὰν ἡ ἀδελφότης Χαλδαίζων ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς τὴν περισσοτέραν ἀγάπην, τόσον προσωπικῶς εἰς ἡμᾶς ὅσον καὶ εἰς τὸ περιοδικόν. Εἰς ἡμᾶς μὲν λόγῳ τῆς πολυετοῦς γνωριμίας μας, εἰς δὲ τὸ περιοδικόν, διότι ἐνόησε πλήρως τὸν σκοπὸν καὶ τὸν προορισμὸν αὐτοῦ, τόσον, ὅσον καὶ τὰς διαθέσεις ἡμῶν καὶ τὴν θυσίαν ἣν ὑφιστάμεθα, διατηροῦντες ἐν ἀκμῇ περιοδικὸν μὲ ὀλίγους συνδρομητὰς καὶ μὲ πολλὴν ζημίαν.

πολλὴν ὄρεξιν τὸ βράδυ. Ὁ καταρτισμὸς ὅμως αὐτὸς τῆς ἀδελφότητος καὶ ἡ ἀπόκτησις τόσων ἀρετῶν, ὀφείλονται εἰς τὸν Γέροντα Χαράλαμπον μὲ τὸ ἐπιβλητικόν του καὶ ὑψηλὸν ἀνάστημα καὶ τὴν μακρὰν γενειάδα, ὅστις διὰ τοῦ βλέμματός του, θέτει ἕκαστον εἰς τὴν θέσιν του, ὁ δὲ σεβασμὸς ὃν ἔχει πρὸς αὐτὸν ὅλη ἡ ἀδελφότης εἶναι ἀπεριόριστος.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν μετὰ τὴν πρωϊνὴν ἀκολουθίαν ἐν τῷ ναΐσκῳ των τῷ ἁ-

Σπήλαια ἀσκητῶν ἐν Νέᾳ Σκήτῃ, κάτωθεν τῆς Καλύβης τοῦ ἀσκητοῦ Δανιὴλ Σπηλαιώτου.

Ὁ καϋμένος ὁ ΔιακοΕὐγένιος τὸ ὑπερήφανο καὶ εὐγενικὸ αὐτὸ παιδί, τὸ γεμᾶτο καλωσύνην καὶ ἀρετήν, δὲν ἐδυσκολεύθη μὲ τόσον πάχος, νὰ ἀνέλθῃ εἰς ἁγίαν Ἄνναν καὶ μὲ πολὺν ἐνθουσιασμὸν νὰ πείθῃ τοὺς πατέρας νὰ ἐγγράφωνται, διασαφίζων εἰς αὐτοὺς τὸν σκοπὸν τοῦ περιοδικοῦ. Τὴν ἰδίαν ἐργασίαν ἔκαμε κατόπιν τὴν ἐπομένην ὁ πατὴρ Εὐστράτιος εἰς νέαν Σκήτην. Ἀκούραστος, καὶ πάλιν ἀκούραστος, κατώρθωσε νὰ ἐγγράψῃ ὅλους τοὺς νεοσκητιώτας. Ἂν εἰπῆτε διὰ τὸν Δωρόθεον, αὐτὸς ἐψάρευσε καὶ ἔπιασε ἕνα ροφὸν 16 ὀκάδες διὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Μεταμορφώσεως καὶ τὸν ὁποῖον ἐφάγομεν μὲ γίῳ Χαραλάμπῳ, ἐπήραμεν τὸ τσάϊ μας μὲ ὀλίγα παξιμάδια διὰ βούτημα καὶ κατήλθομεν εἰς τὴν παραλίαν ἀναμένοντες τὸν πατέρα Γιαννοῦλον μὲ τὸ πλοιόν του νὰ μᾶς μεταφέρῃ ὅπου ἔδει. Μετ' ὀλίγον ἐφάνη ἀπὸ τὴν ἁγίαν Ἄνναν καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὴν ἀποβάθραν. Ἐχαιρετίσαμεν λοιπὸν τὸν πατέρα Εὐστράτιον, ὅστις μᾶς συνώδευσεν εἰς τὴν παραλίαν, καὶ ἐπεβιβάσθημεν, ἵνα μεταβῶμεν εἰς τὴν μονὴν Σίμωνος Πέτρας, παρακάμψαντες τὴν τοῦ Διονυσίου καὶ Γρηγορίου δι' ἀργότερον. Ἀποβιβασθέντες εἰς τὸν Ἀρσανᾶν τῆς Σιμόπετρας, καὶ ἀφίσαντες τὲς βαλίτσες

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

εἰς τὸν ἀρσανάρην, ἀνήλθομεν εἰς τὴν μονὴν καὶ εὕρομεν τὸν ἅγιον Καθηγούμενον Καισάριον εἰς τὸ γραφεῖόν του. Ἡ ἐμφάνισίς μας τὸν ἐχαροποίησε καὶ ἀμέσως διέταξε τὸ σχετικὸν κέρασμα μὲ τὸν καφέ. Μετὰ ἀρκετὴν συζήτησιν, ἐκάλεσε τοὺς ἐπιτρόπους Δομέτιον καὶ Δωρόθεον καὶ ἐτακτοποίησαν ὁμαλῶς τὴν ὑπόθεσίν μας. Κατόπιν ἐζητήσαμεν ἵνα ἀσπασθῶμεν τὰ ἅγια λείψανα καὶ ἐδόθη διαταγὴ ἀμέσως εἰς τὸν Βηματάρην νὰ ἐκθέσῃ αὐτὰ πρὸς προσκύνησιν, ἥτις ἐξετελέσθη ἀμέσως καὶ τὰ ἠσπάσθημεν. Τὸ σπουδαιότερον ἐκ τῶν λειψάνων ἐδῶ εἶναι ἡ ἀριστερὰ χεὶρ τῆς ἁγίας Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς μετὰ τοῦ δέρματος, ἥτις διατηρεῖ τὴν φυσικήν της θερμότητα. Διὰ τοῦτο τὴν 22 Ἰουλίου γίνεται μεγάλη καὶ ἐπιβλητικὴ πανήγυρις, συρρεόντων πολλῶν πατέρων ἐξ ὅλων τῶν Μονῶν καὶ Σκητῶν.

Μετὰ τὸν ἀσπασμόν, ἀνεχωρήσαμεν ἀμέσως πεζῇ διὰ τὴν μονὴν Γρηγορίου. Εἰς τὴν διαστύρωσιν τῶν ὁδῶν Μ. Γρηγορίου καὶ παραλίας τοῦ Ἀρσανᾶ, ὑπάρχει προσκυνητάριον, ἐν ᾧ ὑπάρχει εἰκὼν τῆς Θεοτόκου μεγαλοπρεπής. Ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς κορνίζας τῶν τοίχων ὑπάρχουν γεγραμμένοι οἱ κάτωθι στίχοι, οἱ ὁποῖοι ἐτέθησαν ὡς ἀπάντησις εἰς τοὺς παρατηροῦντας τὴν εἰκόνα.

Τί ὁδοιπόρε ἐρευνᾷς τοῦ μαθεῖν τὴν (αἰτίαν
Τὴν ὧδε προκαλέσασαν ταύτην τὴν ζω- (γραφίαν;
Εἷς ἐκ τῶν ἀδελφῶν ποτε, πεμφθεὶς εἰς (ἐργασίαν,
ταύτης τῆς ἱερᾶς Μονῆς, ἦλθεν εἰς ἀ- (πορίαν.
Ἀποκαμὼν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ καθ' ἑαυτὸν (λέγων,
ἄρα γε πληρωθήσονται, οἱ κόποι μου (ἢ μάτην
κατὰ τὸν προφητάνακτα, γίνονται ἄνευ (κέρδους;
εὐθὺς δὲ ἤκουσε φωνήν, ἐλθοῦσαν ἀο- (ράτως·
ὅτι ὁ εἰς ὑπακοὴν προθύμως κοπιάζων,
στέφανον λήψεται λαμπρόν, ὡς ἀθλη- (τὴς καὶ μάρτυς.

Μετὰ 3)4 τῆς ὥρας ἐφθάσαμεν εἰς τὴν μονὴν Γρηγορίου. Ἦτο μεσημβρία καὶ οἱ πατέρες ἡσύχαζον. Ἐφ' ὅσον ὅμως εὕρομεν ἀνοικτὴν τὴν θύραν εἰσήλθομεν καὶ ἐπροχωρήσαμεν εἰς τὸ ἀρχονταρίκι.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Γρηγορίου, ὁρωμένη ἀπὸ ἔναντι. Εἰς τὸ μέσον πρὸ τῆς θαλάσσης εἶναι τὰ κτίρια τοῦ Ἀρσανᾶ.

Ὁ ἀρχοντάρης πατὴρ Θωμᾶς μὲ τὸν παραρχοντάρη Ἐφραίμ, μᾶς ἡτοίμασαν τράπεζαν, ἐφάγαμεν καὶ ἡσυχάσαμεν ὀλίγον. Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἑσπερινοῦ μετέβημεν εἰς τὸν ναὸν καὶ ἠκούσαμεν τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν μᾶς ἐκάλεσεν ὁ Ἡγούμενος, πατὴρ Θεόδωρος, μετὰ τῶν ἐπιτρόπων Βαρλαὰμ μοναχοῦ, Γεωργίου ἱερομ. προηγουμένου, Εὐθυμίου μοναχοῦ, Ἠλία μοναχοῦ, Ζαχαρία μοναχοῦ Θωμᾶ καὶ Ὑπατίου ὡσαύτως καὶ μᾶς ἐτακτοποίησαν τὴν ὑπόθεσίν μας πολὺ καλά. Κατόπιν ἡτοίμασαν τράπεζαν· ἔπειτα εἰς τὸ ἀπόδειπνον καὶ εἰς τὸν κοιτῶνα μας δι' ὕπνον.

Τὴν πρωΐαν ἠγέρθημεν τὴν 2αν πρωϊνὴν καὶ μετέβημεν εἰς τὸν ναὸν κατὰ τὸ τέλος τοῦ Μεσονυκτικοῦ. Μετὰ τὸν Ὄρθρον ἠκούσαμεν τὴν θείαν λειτουργίαν, ἥτις ἔγινεν εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, παραπλεύρως τοῦ Καθολικοῦ κείμενον, καὶ ἥτις ἐτελείωσε τὴν 6ην πρωϊνήν. Μετὰ τὴν λειτουργίαν μᾶς ἐκάλεσεν ὁ Ἡγούμενος μετὰ τῶν κ. κ. Ἐπιτρόπων εἰς τὸ ἡγουμενεῖον καὶ μᾶς προσέφερον καφὲ καὶ γλυκό. Μᾶς ἔδωκαν ἐπίσης σπουδαίαν ἀνέκδοτον ὕλην διὰ τὸ περιοδικὸν πρὸς δημοσίευσιν. Τοὺς εὐχαριστήσαμεν δι' ὅλα, τοὺς ἐχαιρετίσαμεν καὶ ἀναμέναμεν τὴν διέλευσιν τῆς βενζινακάτου, διὰ νὰ μεταβῶμεν εἰς Δάφνην.

Θὰ ἦτο ἀπολύτως ἄδικον, νὰ παρασιωπήσωμεν τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν Ἡγουμένων ἐνίων μονῶν μετὰ τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν, οἵτινες ἐκτὸς τῆς δαψιλοῦς ὑλικῆς βοηθείας, μᾶς βοηθοῦν καὶ μᾶς ἐνισχύουν ἠθικῶς τόσον, ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ περιοδικὸν ἐκδίδεται χάριν αὐτῶν τῶν ὀλίγων. Αὐτοὶ ἀσφαλῶς, σὺν τῇ χαρᾷ των διὰ τὸ τοιοῦτον ἔργον, εὔχονται πρὸς τὸν Κ. Η. Ι. Χριστὸν καὶ τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον καὶ αἱ εὐχαὶ αὐτῶν στηρίζουν τὸ ἔργον. Ἐπειδὴ ὅμως θὰ προσκρούσωμεν εἰς τὴν ταπεινοφροσύνην των, παρασιωπῶμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰ ὀνόματα αὐτῶν καθὼς ἐπίσης παρασιωπῶμεν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀντιδρώντων εἰς τὸ ἔργον μας ἢ ἀδιαφορούντων ἕνεκα τῆς χαρακτηριστικῆς σκληρότητος αὐτῶν, ἐπιφυλασσόμεθα δὲ εἰς τὸ μέλλον, ἐὰν ἐπιτρέψῃ ὁ Κύριος, νὰ δημοσιεύσωμεν ἀμφότερα.

Μετ' ὀλίγον διῆλθε τὸ βενζινόπλοιον καὶ ἐπεβιβάσθημεν διὰ τὴν Δάφνην. Ἐδῶ ἐτακτοποιήσαμεν τὰ πράγματά μας, ἐπήραμε καθαρὰ ροῦχα ἀπὸ τὰς ἐδῶ παραμενούσας βαλίτσες μας διὰ τὴν νέαν πορείαν καὶ ἐπεριμέναμεν βενζινοκίνητον διὰ νὰ μεταβῶμεν εἰς τὴν ἄλλην πλευράν, διὰ τὴν μονὴν Ξενοφῶντος, Δοχειαρίου κ. λ. π. Ἐπειδὴ τὸ ἀκάτιον ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ ἀργά, μετὰ 4 ὥρας, μετέβημεν πεζῇ εἰς τὴν πλησίον ἐκεῖ μονὴν Ξηροποτάμου καὶ ἐτακτοποιήθημεν. Κατόπιν πεζῇ ἐπίσης εἰς τὴν μονὴν Ξενοφῶντος, εἰς ἣν ἐφθάσαμεν μετὰ 1 1)2 ὥραν ἤτοι τὴν 1 μ. μ. Κατὰ τύχην εὑρίσκετο ἐκεῖ ὁ θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ὀλύμπου κ. Καλλίνικος, βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ ἁγίου Θεσ)νίκης.

Μόλις εἰσήλθομεν εἰς τὴν μονήν, εὕρομεν αὐτοὺς εἰς τὴν τράπεζαν, μετὰ τὴν ὁποίαν οὗτοι εἰσῆλθον εἰς τὸ Συνοδικὸν διὰ καφέ. Ἐκλήθημεν δὲ καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ καὶ οὕτω μᾶς ἐδόθη εὐκαιρία νὰ γνωρίσωμεν τὸν θεοφιλέστατον ἅγιον Ὀλύμπου.

Μᾶς συνεχάρη οὗτος διὰ τὸ ἔργον τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» καὶ τὸ ηὐλόγησε. Μετ' ὀλίγον ἡτοιμάσθη καὶ εἰς ἡμᾶς ἡ τράπεζα, ἐφάγομεν καὶ ἠσυχάσαμεν.

Ἠγέρθημεν τὴν ὥραν τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ μετέβημεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν μᾶς ἐκάλεσεν ὁ Ἡγούμενος εἰς τὸ Ἐπιτροπεῖον καὶ ἐτακτοποίη-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

σε τὴν ὑπόθεσίν μας, ἐπαινέσας ἡμᾶς διὰ τὸ ἐξαίρετον τοῦτο ἔργον. Κατόπιν τοὺς ηὐχαριστήσαμεν, τοὺς ἐχαιρετίσαμεν καὶ ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὴν μονὴν Δοχειαρίου.

Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ἐφθάσαμεν ἐκεῖ καὶ εἰσήλθομεν, ἀνελθόντες εἰς τὸ ἀρχονταρίκι. Λόγῳ παρελεύσεως τῆς ὥρας δὲν εἴδομεν τοὺς πατέρας· εἶχον ἐξέλθη εἰς περίπατον, διὰ τοῦτο ἐξήλθομεν καὶ ἡμεῖς ὀλίγην ὥραν πρὸς τὴν θάλασσαν. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν μας ἐπεσκέφθημεν τὸν προηγούμενον ἱερομ. Ἰγνάτιον, ὅστις μᾶς περιεποιήθη πλουσίως. Μετὰ ταῦτα ἀνελθόντες εἰς τὸ δωμάτιόν μας, ἐφάγαμεν καὶ ἐκοιμήθημεν. (Ἀκολουθεῖ)

ΔΙΗΓΗΣΙΣ

Μερικῶν ἐκ τῶν ἀνεκδότων θαυμάτων τοῦ Ἁγίου Νικολάου, εὑρισκόμενα εἰς χειρόγραφον τῆς ἐν ἁγίῳ Ὄρει ἱ. Μονῆς Γρηγορίου.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 190)

ΘΑΥΜΑ Β'.

Καὶ ἄλλο θαῦμα ἔγινεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀπὸ τὸν ἅγιον Νικόλαον, παράδοξον καὶ αὐτὸ εἰς τοὺς πολλοὺς ἴσως. Εἰς τοὺς κατὰ φυσικὸν τρόπον ζητοῦντας αὐτά, φαίνεται δυσπαράδεκτον, ἡμεῖς ὅμως στοχαζόμεθα εὐφυῶς ὅτι ὅσα θαύματα κατὰ καιροὺς ἔγιναν, τόσον τὰ εἰς τὴν παλαιὰν Γραφὴν ἀναφερόμενα, ὅσον καὶ εἰς τὴν νέαν, ὅλα ὑπερφυᾶ καὶ παράδοξα ἔγιναν.

Ἕνας λοιπὸν πτωχὸς παιχνιδιώτης, ὅστις ἔπαιζε λαβοῦτον, εἶχε συνήθειαν νὰ πηγαίνῃ δύο φορὰς τὴν ἡμέραν νὰ παίζῃ τὸ λαβοῦτόν του ἐμπρὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ὅπου ἐλέγετο τῆς Πέτρας, χάριν τοῦ ἁγίου. Μετὰ τὸ παίξιμον, προσεκύνει καὶ ἐπήγαινεν εἰς τὴν ἐργασίαν του.

Τοῦτο τὸ ἔκαμε πολὺν καιρόν, διότι εἶχε πολλὴν ἀγάπην πρὸς τὸν ἅγιον Πρόδρομον καὶ ἐπειδὴ ἦτο πτωχὸς καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ τίποτε ἄλλο, κατέφευγεν εἰς τὸ νὰ δωρίζῃ τὸ ἐπάγγελμά του.

Μίαν ἡμέραν ἀπέθανεν ἕνας αἱρετικὸς καὶ τὸν ἐνταφίασαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ τιμίου Προδρόμου. Ὁ ἅγιος, ὡς αἱρετικόν, δὲν τὸν ἤθελε, διὰ τοῦτο ὠργίσθη καὶ ἤθελε νὰ ἀποσύρῃ ἐκεῖθεν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τὴν χάριν του.

Ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἦλθε πάλιν, κατὰ τὴν συνήθειάν του, ὁ πτωχὸς παιχνιδιώτης νὰ παίξῃ χάριν τοῦ ἁγίου καὶ ἀφοῦ ἔπαιξε καὶ προσκυνήσας ἡτοιμάζετο νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἐργασίαν του, βλέπει τὸν ἅγιον Ἰωάννην νὰ ἐξέρχεται ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν του καὶ νὰ προχωρῇ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Νικολάου, εὑρισκομένην ἐκεῖ πλησίον.

Ὡς τὸν εἶδεν ὁ πτωχὸς ὀργανοπαίκτης, κατελήφθη ἀπὸ φόβον ἀσυνήθη, ἀλλ' ἐπιβληθεὶς εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἠκολούθησε μακρόθεν τὸν ἅγιον Ἰωάννην νὰ ἴδῃ τί ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ. Μόλις ἐπλησίασεν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς ἐκκλησίας, ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ ὁ ἅγιος Νικόλαος πρὸς ὑποδοχήν του, κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς του τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον καὶ τὸ θυμιατὸν καὶ ἐθυμίασε τὸν ἅγιον Ἰωάννην, ὅστις ἠσπάσθη τὸ εἰς χεῖρας τοῦ ἁγίου Νικολάου ἅγιον Εὐαγγέλιον καὶ ἐπροχώρησαν μαζὶ διὰ νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν ναόν. Στραφεὶς τότε ὁ ἅγιος Νικόλαος καὶ βλέπων τὸν ὀργανοπαίκτην ἀκολουθοῦντα αὐτούς, λέγει πρὸς τὸν ἅγιον Ἰωάννην. Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὅπου ἀκολουθεῖ; Λέγει ὁ Ἰωάννης· αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται καθ' ἑκάστην ἡμέραν πρὸς ἐμὲ καὶ μὴ ἔχων τίποτε ἄλλο νὰ μοὶ φέρῃ ὡς δεῖγμα τῆς ἀγάπης καὶ εὐλαβείας ἣν ἔχει πρὸς ἐμέ, παίζει κατὰ Θεὸν τὸ λαβοῦτόν του μὲ ὅλην του τὴν καρδίαν, διότι αὐτὸ εἶναι τὸ ἐπάγγελμά του, ἔπειτα προσκυνᾷ καὶ πηγαίνει εἰς τὴν ἐργασίαν του. Ἐγὼ θέλων νὰ τὸν ἀνταμείψω διὰ τὸν καθημερινὸν τοῦτον κόπον καὶ δούλευσίν του, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἁγιωσύνη σου ἠξεύρεις πολὺ καλά, ὅτι ἐγὼ ζῶν εἰς τὸν κόσμον, οὐδένα τῶν τοιούτων ἀγαθῶν ἀπέκτησα ἀπὸ τῆς γεννήσεώς μου μέχρι τῆς τελευτῆς μου, παρακαλῶ τὴν ἁγιωσύνην σου, ὡσὰν ὅπου θεόθεν ἔλαβε τὴν τοιαύτην χάριν τῶν θαυμάτων, νὰ πληρώσῃς καὶ τὸν κόπον τοῦ πτωχοῦ αὐτοῦ, ὅπου ἔκαμεν εἰς ἐμέ, καθὼς καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς ἔκαμε καὶ κάμνει διαπαντός. Λέγων αὐτὰ ὁ ἅγιος Ἰωάννης εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου. Ὁ ἅγιος Νικόλαος τότε, παίρνει τὸν πτωχὸν ἐκεῖνον καὶ τὸν πηγαίνει εἰς τὰ βασίλεια καὶ κατηυθύνθησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον, τὸ ὁποῖον, εὐθὺς ὡς ἐποίησεν ὁ ἅγιος τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἤνοιξεν αὐτομάτως· τότε λέγει ὁ ἅγιος πρὸς τὸν πτωχόν· πάρε μίαν σακοῦλαν ἐξ αὐτῶν, διότι ὑπῆρχον ἐκεῖ πολλῶν εἰδῶν καὶ μεγεθῶν σακοῦλες γεμάτες ἀπὸ νομίσματα. Ὁ πτωχὸς οὗτος ἀπὸ τὸν φόβον του δὲν ἐτολμοῦσε νὰ πάρῃ οὐδεμίαν. Τότε ὁ ἅγιος ἅπλωσε τὸ χέρι του καὶ ἐπῆρεν ἕνα σακοῦλι γεμᾶτο καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν πτωχὸν λέγοντάς τον· πήγαινε εἰς τὸ καλὸν καὶ διηγοῦ τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ὁ μὲν ἅγιος Νικόλαος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν του, ὁ δὲ ὀργανοπαίκτης, παίρνων τὸ σακοῦλι ἐπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν του χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος, δοξάζων τὸν Θεόν, τοὺς δὲ ἁγίους ηὐχαρίστει θερμῶς, διότι τὸν ἠξίωσαν νὰ τοὺς ἰδῇ ὀφθαλμοφανῶς, κάμνοντες εἰς αὐτὸν καὶ τοιαύτην ἀρίστην οἰκονομίαν.

Ὅλα αὐτὰ τοῦ ἐφάνησαν ὡς ὄνειρον, ἔχων ὅμως πρὸ ὀφθαλμῶν του τὰ ἄπειρα χρήματα, ἐβεβαιώνετο ὅτι δὲν ἦτο ὄνειρον, ἀλλὰ πραγματικότης καὶ ἠγαλλιᾶτο ἔτι περισσότερον. Ἀμέσως τότε ἔκαμε φορέματα ἐκ τοῦ θησαυροῦ τούτου διότι ἦσαν πρότερον γυμνοί, καὶ ἄλλα χρειώδη τοῦ σπιτιοῦ των καὶ ἕνεκα τούτου δὲν ἔπαυον νὰ ἀποδίδουν τὴν πρέπουσαν εὐγνωμοσύνην τῷ ἀγαθῷ δοτῆρι καὶ πρυτάνει Θεῷ ἡμῶν, ὅστις οἰκονομεῖ μὲ ἀρρήτους τρόπους τὸ συμφέρον ἑκάστου.

Μόλις παρῆλθον ὀλίγες ἡμέρες,

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἤνοιξαν οἱ φύλακες τοῦ Βασιλέως τὸ θησαυροφυλάκιον κατ' ἐντολήν του, καὶ εἶδον ὅτι ἔλειπε μία σακοῦλα γεμάτη χρυσίον, διότι ὁ τόπος της ἦτο κενός. Παρετήρησαν τότε προσεκτικὰ παντοῦ, ἀλλὰ δὲν τὴν εὗρον καὶ ἦλθον εἰς μεγάλην ἀπορίαν διότι ἡ θύρα τοῦ θησαυροφυλακίου ἦτο κλειστὴ καὶ αἱ βοῦλλαι ἀσάλευτοι. Λέγουν μεταξύ των οἱ φύλακες· τί εἶναι τοῦτο καὶ λείπῃ ἡ σακοῦλα; Αἱ θύραι κεκλεισμέναι καὶ αἱ σφραγίδες ἀσάλευτοι· ποῖος μᾶς τὸ ἔκαμεν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; Ἀνέφερον τότε τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ λέγουν. Πολυχρονεμένε βασιλεῦ· τὰς θύρας τοῦ θησαυροφυλακίου τὰς εὕρομεν κλειστὰς καὶ ἐν ἀσφαλείᾳ, τὰς σφραγίδας ὡσαύτως ἀσαλεύτους, ἐμβαίνοντες ὅμως μέσα, εἴδωμεν ὅτι λείπει μία σακοῦλα ἀπὸ τὴν μέσην καὶ δὲν ἠξεύρομεν τί ἔπαθε.

Ἀκούων ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοὺς φύλακας τὸ τοιοῦτο μήνυμα, ἐθαύμαζε καὶ ἠπόρει εἰς τοῦτο. Σκεπτόμενος ὅμως καὶ ἐρευνῶν τὴν αἰτίαν, ἀνεκάλυψε τὸν πτωχὸν ἐκεῖνον ὀργανοπαίκτην, ὅστις, ὢν πρότερον πολὺ πτωχός, γυμνὸς καὶ τετραχηλισμένος, παρουσιάζετο ἤδη ἐνδεδυμένος μὲ λαμπρὰ φορέματα καὶ ζῶν βίον πλούσιον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐγέννησεν ὑποψίαν εἰς τὸν βασιλέα καὶ διέταξε νὰ τὸν συλλάβουν.

Παρουσιασθέντος αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα, ἤρχισεν οὗτος νὰ τὸν φοβερίζῃ καὶ νὰ τὸν ἐρωτᾷ ποῦ εὗρε τόσα χρήματα καὶ τόσον πλοῦτον καὶ ἐξοδεύει, ἐνῷ πρότερον ἦτο σχεδὸν γυμνός. Ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος. Ἐγώ, κράτιστε βασιλεῦ, δὲν ἔκλεψα τίποτε ἀπὸ κανένα ἄνθρωπον, ἀλλὰ περνοῦσα τὴν ζωήν μου πτωχικά. Εἶχον ὅμως μίαν συνήθειαν νὰ πηγαίνω δύο φορὰς τὴν ἡμέραν, μίαν τὸ πρωῒ καὶ μίαν τὸ βράδυ, ἔμπροσθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ τιμίου Προδρόμου, τὴν λεγομένην τῆς Πέτρας, νὰ παίζω τὸ λαβοῦτόν μου, ἔπειτα προσκυνῶντας νὰ πηγαίνω εἰς τὴν ἐργασίαν μου. Ἔχων μεγάλην ἀγάπην καὶ πόθον εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην καὶ μὴ δυνάμενος νὰ προσφέρω εἰς αὐτὸν ἄλλο τίποτε δι' εὐλάβειαν καὶ λάβω τὴν εὐλογίαν του, ἔκαμνον αὐτὸ τὸ ἔργον μὲ ὅλην μου τὴν προθυμίαν.

Κάμνοντας αὐτὸ ἀρκετὸν καιρόν, ἐπερίμενα νὰ λάβω κάποιαν χάριν ἀπὸ αὐτὸν καὶ δὲν ἄργησε νὰ ἔλθῃ.

Μίαν ἡμέραν ἀργὰ - ἀργά, ἐπῆγα κατὰ τὴν συνήθειάν μου νὰ παίξω ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν του. Ἀφοῦ ἔπαιξα καὶ ἡτοιμάσθην νὰ προσκυνήσω καὶ ἀναχωρήσω, βλέπω νὰ ἐξέρχεται ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν του ὁ τίμιος Πρόδρομος καὶ ἐγὼ ἀκολουθῶν αὐτὸν τὸν εἶδον νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Νικολάου. Μόλις ἐπλησίασεν ἐκεῖ, ἐξῆλθεν ὁ ἅγιος Νικόλαος πρὸς ὑποδοχήν του, κρατῶν θυμιατὸν εἰς τὰς χεῖρας καὶ τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, καὶ θυμιάσας τὸν τίμιον Πρόδρομον, τοῦ προσέφερε τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὸ ἠσπάσθη καὶ τοῦ λέγει. Πῶς ἦτο καὶ ἐκόπιασες ἕως ἐδῶ, Χριστοῦ Βαπτιστά; λέγει του ὁ ἅγιος Ἰωάννης· αἰρετικὸν ἄνθρωπον ἔθαψαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μου καὶ

διὰ τοῦτο θέλω ν' ἀναχωρήσω ἀπ' ἐκεῖ. Κατόπιν τὸν ἐρωτᾷ ὁ ἅγιος Νικόλαος δι' ἐμέ· ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς διατὶ σὲ ἀκολουθεῖ; τότε μὲ παραδίδει ὁ ἅγιος Ἰωάννης εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον καὶ τοῦ λέγει. Ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος μὲ ἐδούλευσε πολλὰ καὶ μὲ ὅλην του τὴν καρδίαν καὶ δὲν ἔχω τίποτε τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν διὰ νὰ τοῦ κάμω τὴν πρέπουσαν ἀνταπόδοσιν, παρακαλῶ σε λοιπόν, ἐπειδὴ ἔχεις τὸ χάρισμα ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ παρέχῃς εἰς τοὺς πτωχούς, ὀρφανοὺς καὶ χήρας πολλὰς οἰκονομίας καὶ καλωσύνας, κάμε καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πτωχὸν ἐλεημοσύνην.

Παίρνοντάς με λοιπόν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ τιμίου Προδρόμου, ἤλθομεν ὁμοῦ εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τῆς βασιλείας σου, καὶ ὡς ἤγγισεν εἰς τὰς θύρας ἠνοίγησαν αὐτομάτως καὶ εἰσήλθομεν· τότε μοὶ λέγει ὁ ἅγιος· ἄπλωσε τὸ χέρι σου καὶ πάρε μίαν σακοῦλαν ὁποιαν θέλεις. Ἐγὼ ὅμως ἀπὸ τὸν φόβον μου δὲν ἤθελα νὰ πάρω· τότε παίρνει ὁ ἴδιος μὲ τὰ χέρια του μίαν σακοῦλαν γεμάτην καὶ ἀφοῦ μοὶ τὴν ἔδωσε, μοὶ εἶπε· πήγαινε τώρα εἰς τὸ καλὸ καὶ διηγοῦ τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ.

Ἀκούσας ὁ βασιλεὺς τὰ παράδοξα ταῦτα τεράστια, ἐξέστη ὅλος καὶ ἐθαύμαζε, καὶ τὸ περισσότερον ἐφοβήθη καὶ ἐτρόμαξε.

Ἔπειτα λέγει εἰς τὸν πτωχόν. Ἐπειδὴ ὁ ἅγιος Νικόλαος, καθὼς λέγεις, ἔπιασε τὴν σακοῦλαν μὲ τὰ ἁγιά του χέρια, δός μου αὐτὴν ἄδειανὴν νὰ τὴν ἔχω ὡς εὐλογίαν ἀπὸ τὸν ἅγιον καὶ εὐθὺς ἀπέλυσεν αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ.

Αὐτὰ εἶναι τὰ μερικὰ θαύματα καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄπειρα, ὅπου ἐνήργησε καὶ ἐνεργεῖ ἀδιακόπως ὁ ἅγιος, ζῶν καὶ μετὰ θάνατον καὶ τὸ ὁποῖον γνωρίζουν ὅσοι μετὰ πίστεως ἐπικαλοῦνται αὐτὸν εἰς βοήθειάν των. Ἐδοκίμασαν πολλάκις αὐτὰ διὰ πείρας τόσον εἰς τὴν ξηρεὰν γῆν ὅσον καὶ εἰς τὰ ἄπλετα πελάγη τῆς θαλάσσης, λυτρούμενοι ἀπὸ διαφόρους κινδύνους ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν. Οὕτω δοξάζει ὁ Θεός, ἀδελφοί μου, τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας, δίδων εἰς αὐτοὺς τοιαύτην ἰσχὺν καὶ δύναμιν, ὥστε νὰ φαίνωνται εἰς τοὺς πολλοὺς παράδοξα, ἀμφίβολα καὶ δύσπιστα τὰ θαύματα. Εἰς ἐκείνους ὅμως, οἵτινες μὲ ὀρθὴν γνῶσιν καὶ φρόνησιν στοχάζονται τὸ ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις λόγιον τοῦ Κυρίου μας «ἐὰν ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον συνάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ καὶ μεταβήσεται καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσῃ ὑμῖν» φαίνονται ταῦτα πολὺ πιστευτὰ καὶ πολὺ φυσικὰ ἐμπρὸς εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Κυρίου. Εἰς τὸν βίον τοῦ ἁγίου Μάρκου τοῦ ἀσκητοῦ, φαίνεται ὅτι ἀσκητεύσας οὗτος εἰς τὴν βαθεῖαν ἔρημον, τῆς Θράκης λεγομένην, δὲν εἶδε διόλου ἀνθρώπου μορφήν. Κατόπιν ὅμως δι' ἀποκαλύψεως, εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἀββᾶς Σεραπίων καὶ συνωμίλησαν ἐφ' ἱκανόν· τὸν ἠρώτησε τότε ὁ ὅσιος Μᾶρκος ἂν ὑπάρχουν εἰς τὸν κόσμον ἄνθρωποι κάμνοντες τοιαῦτα σημεῖα, ὥστε μὲ τὴν πίστιν των νὰ εἰποῦν τὸ ὄρος τοῦτο: σηκώσου ἀπ' ἐδῶ καὶ πέσε εἰς τὴν θάλασσαν καὶ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

νὰ γίνῃ οὕτω. Εὐθὺς ὅμως μὲ τὴν ἐρώτησιν τοῦ ἁγίου ἐσηκώθη τὸ ὄρος καὶ ἐπροχώρει νὰ πέσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλ᾽ ὁ ἅγιος τὸ ἐσταμάτησε παρευθεὶς λέγων· στῆθι εἰς τὸν τόπον σου, διότι ἐγὼ δὲν εἶπον εἰς σὲ νὰ μετατοπίσῃς.

Τὰ θαύματα ταῦτα ὅπου ἐδιηγήθημεν τοῦ ἁγίου Πατρὸς Νικολάου, ὡς καὶ ἄλλων ἁγίων, παραβαλλόμενα μὲ τὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, θέλουν φανεῖ πολὺ μικρὰ καὶ οὐτιδανά, διὰ τοῦτο ἀκούοντες τὰ παράδοξα, ἀδελφοί, γινόμενα παρὰ τῶν ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας, ἂς μὴ δεικνύομεν κανὲν σημεῖον ἀμφιβολίας, διότι αὐτὰ γίνονται μὲν διὰ τῶν χειρῶν τῶν ἁγίων, ἐπενεργεῖ ὅμως εἰς αὐτὰ ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἡ ἐνοικοῦσα ἐν αὐτοῖς κατὰ τὸ μέτρον τῆς διαθέσεως καὶ ἀρετῆς ἑκάστου. διὸ ἂς πιστεύωμεν ἀναμφιβόλως καὶ ἂς ζητῶμεν μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας παρ᾽ αὐτῶν πρῶτον μὲν τὴν δραστικὴν αὐτῶν δύναμιν καὶ ἀντίληψιν εἰς τὰς ἐπισυμβαινούσας ἡμῖν συμφορὰς καὶ ποικιλοτρόπους ἀσθενείας, καὶ δεύτερον, ὅπως διὰ τῆς παρρησίας αὐτῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τῆς πρεσβείας, τῆς ἀφέσεως τῶν ἀπείρων ἡμῶν ἁμαρτιῶν παρὰ τοῦ φιλανθρώπου Δεσπότου ἀξιωθέντες, εἰρηνικὴν τε καὶ ἀκατάγνωστον ζωὴν διανύοντες, ἐπιτύχωμεν ἐκείνης τῆς ἀνεκλαλήτου καὶ ἀϊδίου ζωῆς καὶ μακαριότητος, τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, μεθ᾽ οὗ τῷ Πατρί, ἅμα τῷ Παναγίῳ καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ Πνεύματι, πρέπει δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΘΑΥΜΑ Γ'.

Πλησίον τῆς Ἀντιοχείας εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ὑπῆρχεν ἓν δένδρον πολὺ μεγάλον, ὥστε νὰ μὴ εὑρίσκεται ἀλλαχοῦ ὅμοιον. Εἰς τὸ δένδρον αὐτό, ἐπάνω εἰς τὴν κορυφήν, ἐφώλευσεν ἕνας δαίμων πονηρὸς καὶ ἀκάθαρτος, ἀποσταλεὶς ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ἵνα πειράζῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὅσους ἔβλεπεν οὐδεὶς προέκοπτεν· ὅσοι δὲ ἐπλησίαζον εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἔπιπτον εἰς φλυαρίας καὶ μωρολογίας ἕκαστος, ἀλλὰ καὶ τὰ κτήνη καὶ πρόβατα αὐτῶν, ὡσαύτως ἀπώλοντο ὑπὸ τῆς ἐνεργείας τοῦ πονηροῦ πνεύματος. Πολλαὶ καὶ συνεχεῖς ἀγρυπνίαι, προσευχαὶ καὶ παρακλήσεις γενόμεναι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων πρὸς τὸν Θεὸν δὲν ἔφερον οὐδὲν ἀποτέλεσμα. Πολλάκις ἠθέλησαν νὰ κόψουν τὸ δένδρον καὶ δὲν ἠδυνήθησαν, διότι ὁ δαίμων ἀπέκοπτε μεγάλους κλώνους ἀπὸ τὸ δένδρον καὶ ἐφόνευε τοὺς ἐπιχειροῦντας νὰ κόψωσιν αὐτό, καὶ οὕτω δὲν ἐτόλμα κανεὶς νὰ πλησιάσῃ ἐκεῖ.

Ἐπειδὴ ὁ διάβολος ἐνεφώλευεν ἐκεῖ πολὺν καιρὸν καὶ παρηνώχλει τοὺς ἀνθρώπους μεταβαίνοντας εἰς τὴν ἐργασίαν των, ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν χώραν των καὶ νὰ μετοικήσουν εἰς ἄλλην χώραν. Ὡς δὲ ἤκουσαν τὰ ἐξαίσια θαύματα, τὰ ὁποῖα ἐποίει ὁ μέγας Νικόλαος ἀπὸ τὰ Μύρα, ἐμαζεύθησαν πολλοὶ καὶ μετέβησαν πρὸς αὐτὸν καὶ γονυπετήσαντες ἔλεγον αὐτῷ μετὰ δακρύων. Παρακαλοῦμέν σε, δοῦλε τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἅγιε Νικόλαε, λυπήσου μας. Ἴδε τὰ δάκρυα ἡμῶν καὶ τοὺς στεναγμοὺς καὶ μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς ἀπὸ τῆς προσδοκίας ἡμῶν. Μὴ μνησθῇς ἀνομιῶν ἀρχαίων, ἀλλ᾽ ὅ,τι δύνασαι βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ᾽ ἡμᾶς, διότι κακῶς ἀπολλύμεθα πάντες.

Ταῦτα λεγόντων αὐτῶν καὶ ἄλλα πολλὰ ἀκόμη μετὰ παρακλήσεως καὶ συντριβῆς, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ ἅγιος. Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ; Ἐκεῖνοι ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος εἶπον· Ναί, ἅγιε Νικόλαε, πάντα δύνασαι διὰ τῆς ἐν σοὶ ἐνοικούσης θείας χάριτος. Τότε ὁ ἅγιος Νικόλαος ποιήσας ἀγρυπνίαν καὶ δέησιν πρὸς τὸν Θεόν, ἐξῆλθε μαζὶ μὲ αὐτούς.

Τότε ὁ δαίμων γνοὺς ὅτι ἔρχεται ὁ ἅγιος, συνεκάλεσε καὶ ἄλλους ὁμοίους του δαίμονας εἰς παράταξιν καὶ βοήθειαν αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Νικόλαος πλησιάσας εἰς τὸν τόπον ἤρξατο ψάλλειν «Ἀναστήτω ὁ Θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ» καὶ τὰ λοιπά. Λέγει τότε εἰς τοὺς νεωτέρους· λάβετε τὰς ἀξίνας ἡμῶν καὶ κόψατε τὸ δένδρον, ἀλλ᾽ οὐδεὶς ἐτόλμα πλησιάσαι αὐτό. Βλέπων ὁ ἅγιος ὅτι ὅλοι ἐφοβοῦντο, πλησιάσας ἔδωκε εἰς τὸ δένδρον τρεῖς τομὰς λέγων· εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· Νῦν, εἶπε, ἐκκόψατε τὸ δένδρον, καὶ ἦλθον ἄνδρες ἓξ κόπτοντες, καὶ μὴ ἐμποδίζοντες ἕτερος τὸν ἕτερον, καὶ ἔκοψαν αὐτό. Ὅτε ὁ δαίμων ἐκράτησε τὸ δένδρον μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ δαιμόνων, ὁ ὑπήκουσε καὶ κρεμάσας ἀπέλυσεν αὐτὸ κατὰ τῶν ἀνθρώπων διὰ νὰ θανατώσῃ αὐτούς. Ἰδόντες οἱ ἄνθρωποι νὰ πίπτῃ κατ᾽ αὐτῶν τὸ δένδρον, φοβηθέντες ἐβόησαν πρὸς τὸν ἅγιον λέγοντες· ἅγιε Νικόλαε βοήθει ἡμῖν. Ὁ δὲ ἅγιος δραμὼν καὶ ἁπλώσας τὰς χεῖρας, τῇ συνεργείᾳ καὶ βοηθείᾳ τοῦ Θεοῦ, ἐδέξατο τὸ δένδρον καὶ βαστάσας μὲ τὰς δύο του χεῖρας, ἔρριψεν αὐτὸ μακράν, φυλάξας ἀβλαβεῖς ἅπαντας.

Ὦ τῶν παραδόξων θαυμάτων! τίς ἀκούων ταῦτα δὲν θὰ ἐκπλαγῇ; Καὶ δὲν θὰ δοξάσῃ τὸν Θεὸν διὰ τὴν μεγάλην καὶ φοβερὰν δύναμιν μὲ τὴν ὁποίαν ὅπλισε τὸν ἅγιον Νικόλαον; Ἰδὼν δὲ ὁ λαὸς τὸ ἐξαίσιον τοῦτο τεράστιον, μετὰ πολλοῦ φόβου καὶ ἐκπλήξεως ἐδόξαζον τὸν Θεόν, μεγαλύνοντες τὸν ἅγιον καὶ ὑπερευχαριστοῦντες αὐτὸν διὰ τὴν μεγάλην ταύτην εὐεργεσίαν καὶ χάριν. Ὁ δὲ δαίμων καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν· ὁ δὲ ἅγιος Νικόλαος, ἐπιτιμήσας τὸν δαίμονα, ἔφη· ἔκδεξαι ἀκάθαρτε, καὶ ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ ἔρριψεν αὐτὸν κάτω καὶ αὐτὸς ἐξέβαλε φωνήν, ὥστε σεληυθῆναι τὸν τόπον, καὶ εἶπε· μὰ τὴν φοβερὰν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ σου, δὲν ἔρχομαι πλέον εἰς ταύτην τὴν γῆν. Καὶ ὁ ἅγιος εἶπε· δὲν θὰ ἐξέλθῃς ἀπὸ τὰς χεῖράς μου ἕως ὅτου σὲ ἐλέγξω καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου τὰς ἁμαρτίας σου. Τίς ὁ ἀποστείλας σε ἐνταῦθα καὶ τί τὰ κατὰ σέ; ἀπαντᾷ ὁ δαίμων· φοβήθητε τὸν Θεὸν Νικόλαε καὶ μὴ πράξῃς κακὸν εἰς ἐμέ. Ὁ ἅγιος τοῦ λέγει· παῦσον τὸ μιαρόν σου στόμα καὶ μὴ ὁρκίζῃς με,

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἀλλὰ λέγε μοι τὰ κατὰ σέ, καὶ ἀπαντᾶ ὁ δαίμων.

Ἐγὼ ἤμην πρῶτα ὁ Σαμουὴλ ὁ μέγας ὅταν ἤμην ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὅταν ὁ οὐρανὸς ἐστερέωται, ἐγὼ ἐκεῖ ἤμην καὶ ἔβλεπον· ὅταν τὴν ἄβυσσον περιεσφράγιζεν, παρῆν· ἐγὼ τὴν φοβερὰν ἀστραπὴν ἐκράτουν καὶ τὴν βροντήν. Ἐγὼ ὑετῶν πάχνας καὶ ἀέραν καὶ ὁρμὰς νεφελῶν ἐχαλίνουν. Ἐμὲ τὰ ἐπουράνια δεδοίκασιν· ἐμὲ ἀνθρωπίνη φύσις ἰδεῖν οὐκ ἠδύνατο. Καὶ νῦν ὧδε ἀποσταλεὶς παρὰ τοῦ πατρός μου πρὸς διαφθορὰν ἀνθρώπων τε καὶ κτηνῶν αἰχμάλωτόν με πεποίηκας· ὁ ἅγιος λέγει· σφόδρα αἰχμάλωτος ἐγένου παμπόνηρε· ἦν δὲ ἐκεῖ πέτρα στερεὰ ἔχουσα πλάτος πολὺ καὶ ὅτε ἐσφράγισε ταύτην διὰ τοῦ τύπου τοῦ Σταυροῦ, εὐθέως ἐσχίσθη εἰς δύο καὶ ἐξῆλθε πῦρ, τὸ ὁποῖον ἀνυψώθη πολλοὺς πήχεις καὶ κρατήσας ὁ ἅγιος τὸν δαίμονα, ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ χάσμα τῆς φλογός, καὶ πάλιν σφραγίσας αὐτὴν ἀπεκατέστησεν ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς.

Εἶπε τότε πρὸς τοὺς ἀνθρώπους· ποιήσατε τώρα ναόν, εἰς τὸ μέρος ὅπου τὸ δένδρον ἵστατο, τῇ τοῦ Θεοῦ ἐνεργείᾳ καὶ χάριτι, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ἀπελθεῖν εἰς τὰ ἴδια παραγγείλας αὐτοῖς λέγων. Ἀπὸ τοῦ νῦν, ὦ τέκνα μου, μὴ φοβηθῆτε, πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν ὅτι δὲν θὰ ἴδητε πλέον οὐδὲν κακὸν σεῖς οὔτε τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθεν εἰς τὴν τῶν Μυρέων Μητρόπολιν. Ἀπ' ἐκείνης δὲ τῆς ὥρας πάντες ἐφοβοῦντο τὸν ἅγιον ὅτι τετιμημένος ἦν παρὰ πάντων καὶ ἀκουστὸς καὶ ἐπαινετὸς εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, ποιῶν ἀπείρους θαυματουργίας καθ' ἑκάστην καὶ λάμπων περισσότερον ἀπὸ τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας.

Μετὰ ταῦτα ἔκτισαν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου, καθ' ὑπόδειξιν αὐτοῦ, εἰς τὸ μέρος τοῦ δένδρου διὰ παντοτινὴν μνήμην αὐτοῦ καὶ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ θαύματος.

Ἐπὶ τούτοις δὲ τοῖς θαύμασι τοῦ τρισμάκαρος ἁγίου Νικολάου τοῦ θαυματουργοῦ, ἂς ἀναπέμψωμεν δόξαν Χριστῷ τῷ Σωτῆρι ἡμῶν Θεῷ, τῷ ἐν πᾶσι τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ δεδοξασμένῳ ὑπάρχοντι, εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. (Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΑΓΑΠΗΣ

— Νοῦς πνευματικὴν ἀγάπην κτησάμενος, οὐ λογίζεται περὶ τοῦ πέλας τὰ ἀγάπῃ μὴ δέοντα.

— Ἐν πλάσματι ἀγάπης τὴν ὑπόκρισιν κρύπτει, ὁ τῷ μὲν στόματι εὐλογῶν, τῇ δὲ καρδίᾳ ἐξουθενῶν.

— Ὑπομένει ἀταράχως ὁ ἀγάπην κτησάμενος τὰ παρ' ἐχθρῶν ἐπαγόμενα λυπηρὰ καὶ ἐπίπονα.

— Πόθος πρὸς Θεὸν ὁλικῶς τεταμένος, Θεῷ καὶ ἀλλήλοις συνδεσμεῖ τοὺς ποθοῦντας.

— Μόνη ἡ ἀγάπη συνάπτει τὴν κτίσιν Θεῷ καὶ ἀλλήλοις εἰς ὁμόνοιαν.

— Ἀγάπην ἀληθινὴν ἐκεῖνος κέκτηται, ὁ ὑπονοιῶν μὴ ἀνεχόμενος, μηδὲ λόγων κατὰ τοῦ πλησίον.

— Τίμιος ὑπάρχει παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις ὁ πρὸς κατάλυσιν τῆς ἀγάπης μηδὲν ἐπιτηδεύων.

— Ἴδιον ὑπάρχει τῆς ἀνυποκρίτου ἀγάπης λόγος ἀληθὴς ἐκ συνειδήσεως ἀγαθῆς.

— Κρύπτει τὸν φθόνον ἐν σχήματι εὐνοίας ὁ ψόγους τῷ ἀδελφῷ ἐξ ἑτέρου προσφέρων.

— Ὥσπερ οὐκ ἔστιν ἰδεῖν ἐν βορβόρῳ ἀρώματα, οὕτως οὐδὲ ἐν ψυχῇ μνησικάκου, ἀγάπης εὐωδίαν.

— Γνησιότης φίλου ἐν πειρασμῷ δείκνυται, ἡνίκα τῆς ἀνάγκης συγκοινωνὸς γένηται.

— Ἴσην τὴν ἀγάπην πρὸς πάντας κέκτηται, ὁ τοῖς μὲν σπουδαίοις μὴ φθονῶν, τοὺς δὲ φαύλους ἐλεῶν.

— Γνώμη πονηρὰ κακὰ ἐνθυμεῖται, καὶ τὰ κατορθώματα τοῦ πλησίον εἰς ἐλαττώματα παραγνωρίζει.

— Ἐννοοῦ τοὺς Ἰουδαίους, οἵτινες ἐκ τοῦ φθόνου τυφλωθέντες, τὸν Κύριον καὶ Θεὸν εἰς Βεελζεβοὺλ παρεγνώρισαν.

— Ὑπόνοια πονηρὰ σκοτίζει διάνοιαν, καὶ ποιεῖ τὰ παρὰ τὴν ὁδὸν ἀντὶ τῆς ὁδοῦ θεωρεῖν.

— Νοῦν φθονερὸν ἐκτυφλοῖ ὁ Κύριος, ὅτι λυπεῖται ἀδίκως ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ πλησίον.

— Ἡ μνησικακία λέπρα ἐστὶ τῆς ψυχῆς.

Ἐρωταπόκρισις

Ἐρώτ. — Διατί ἐπιστρέφοντας τοὺς αἱρετικοὺς ἐν τῇ Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ οὐκ ἀναβαπτίζομεν αὐτούς;

Ἀπόκρ. — Ἐὰν τοῦτο ἐγένετο, οὐ ταχέως ἄνθρωπος ἐξ αἱρέσεως ἐπέστρεφε, τὸ ἀναβαπτισθῆναι αἰσχυνόμενος.

Πλὴν δι' ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ ἱερέως καὶ δι' εὐχῆς οἶδεν ἐπιφοιτᾶν τοῖς ἀνθρώποις τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καθὰ μαρτυροῦσιν αἱ πράξεις τῶν Ἀποστόλων.

Ἐκ τοῦ Λαυρ. κώδικος Κ 64 φ. 143 αἰῶνος ΙΖ΄. (1643).

Γ. Π. Λ.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙ ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ *ΙΩΣΗΦ ΠΡΩΗΝ ΤΥΡΝΟΒΟΥ*

ΜΕΡΟΣ Β΄.

(Ἐκ τοῦ Λαυρ. Κώδικος Λ 197)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 195)

Περὶ ἐξομολογήσεως

Ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

Κινεῖται συχναῖς φοραῖς εἰς τὰ βαθύτατα μέρη τοῦ ὠκεανοῦ, ἁρμενόπτερον καὶ ποντοπόρον καράβι, τὸ ὁποῖον ἀπὸ θυμωμέναις πνοαῖς τῶν ἀνέμων περιπλεκόμενον, ἀπὸ μαυροσκοτινιασμένα νέφη περισκεπόμενον, καὶ ἀπὸ θυμωμένα κύματα περιτριγυρισμένον εἰς τὴν ἀβεβαιότητα τοῦ κινδύνου διαμένει· καὶ πότε μὲ θυμωμένων ἀνέμων φυσηματιαῖς τὸ βάρος του εἰς τὸ ὕψος φέρνεται, πότε μὲ ἀγρίαν κίνησιν εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης βυθίζεται· καὶ τόσον δυνατὰ συγχύζεται, ὥστε μὲ ἀπελπισμένην βεβαίωσιν καὶ κοῦρσος τῶν κυμάτων νὰ δίδεται. Ἀλλ' ὁ φρόνιμος καὶ στοχαστικὸς ὡς ἔμπειρός του κυβερνήτης, μὲ τέχνην τὸν φόβον τοῦ κινδύνου διώχνοντας, ἀνδρείως τοὺς συνακολούθους του καὶ καραβοπάνους καὶ συναρμονιστὰς τοὺς πσρακινᾷ καὶ τοὺς ἑρμηνεύει τὸ βάρος τοῦ καραβιοῦ νὰ εὐγάλωσι, τὸ ἐμπόδιον νὰ διώξωσι, καὶ ὅσα τὴν ταραχὴν προξενοῦσι μὲ σπουδὴν νὰ καταχαλάσωσι· καὶ τότε ἤθελες ἰδεῖ μὲ θαυμαστὴν μεταβολὴν, ἡ ταραχὴ εἰς εἰρήνην, ὁ κίνδυνος εἰς βεβαιότητα, καὶ ἡ πίκρα εἰς χαρὰν θαυμασίως νὰ μεταβάλλονται, καὶ εἰς εὔδιον ἢ εἰρηνικὸν καὶ ἀκλειδώνιστον λιμένα νὰ κινοῦνται.

Κινεῖται καὶ εἰς τὴν ταραχὴν τοῦ κόσμου τούτου τὸ μυστικὸν καράβι ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος μὲ διάφοραις τῆς ἁμαρτίας περιστάσεις ὡς ἀπὸ θυμωμέναις φυ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

σηματιαῖς περιπλεγμένος, ἀπὸ τὰ διάφορα τῆς ἁμαρτίας κύματα περιτριγυρισμένος, καταποντούμενος ἀπὸ τὰς τρικυμίας τοῦ βίου καὶ τῆς πολυμόχθου σαρκὸς εἰς τὴν ἀπόγνωσιν τῆς σωτηρίας του διαμένει· καὶ πότε μὲ ψεύτικην τῆς ὑποκρίσεώς του ταπείνωσιν, πότε μὲ καύχησιν τῶν καλῶν ἔργων καταγίνεται, καὶ τόσον ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν ταράττεται ὁ ἀκαιροφάνταστος ἄνθρωπος, ὥστε χωρὶς βεβαίαν ἐλπίδα εἰς τὰ κύματα τῆς κολάσεως ἐνδίδεται. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς τοῦ ἐλέους καὶ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν, ὡσὰν ὅπου εἶνε τῆς πλάσεώς του παντοδύναμος ποιητής, καὶ τῆς ζωῆς του σοφώτατος κυβερνήτης βλέπωντας τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου μὲ ἐλεημοσύνην ἀνείκαστον εἰς βοήθειαν κράζει : ἐπιστράφητε πρός με ἐξ ὅλης καρδίας ἐν ἐξομολογήσει, τὸ βάρος τῶν ἁμαρτιῶν διὰ τῆς μετανοίας ἀποδιώξατε, διὰ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν εὔδιον καὶ ἀχείμαστον λιμένα τῆς θείας μακαριότητος· τὴν ὁποίαν ἀρετὴν τῆς ἐξομολογήσεως διὰ νὰ καταλάβετε σήμερον, εὐλογημένον μου ποίμνιον, πόσην χάριν καὶ πόσην σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου χαρίζει, δότε μοι ἀκρόασιν ἥσυχον, καὶ ὅ,τι μᾶς ἐλεήσει ἡ θεία χάρις θέλω σᾶς εἰπεῖ.

Ἐπιστράφητε πρός με καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς.

Ἐγύρεψαν μὲ θαυμαστὴν ἐξέτασιν οἱ ὑπηρέται τοῦ βασιλέως Δαρείου, μὲ ἀλήθειαν, νὰ γνωρίσουν ποῖον πρᾶγμα ἀπὸ ὅσα ὁ κόσμος εἰς τὸν κύκλον του περισφαλίζει ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ περισσοτέραν δύναμιν· εἰς τὸ ὁποῖον ζήτημα στοχαζόμενοι ὅλοι μὲ διάφορα βλέμματα τοῦ νοὸς τὴν ἐνεργητικὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, εἰς διάφοραις γνώμαις ἠκολούθησαν. Καὶ ἄλλος τὸν οἶνον ὡς πλέον δυνατὸν ὠνόμασε λέγωντας, ὑπερισχύει οἶνος· ἄλλος τὸν βασιλέα ὡς πλέον πάντων ἐξουσιάζοντα καὶ ὑπὲρ πάντας ἐξουσιαστὴν ὠνόμασε λέγωντας, ὑπερισχύει βασιλεύς· ἄλλος ταῖς γυναῖκες ὡμολόγησε λέγωντας, ὑπερισχύει γυναῖκα· καὶ ὕστερον ὁ τέταρτος τὴν ἀλήθειαν, ὡς πλέον δυνατὴν ἀπὸ ὅλα ἀποράσισε λέγωντας, ὑπὲρ δὲ πάντα νικᾷ ἡ ἀλήθεια. Καὶ βέβαια στοχαζόμενος τινὰς ταύτην τὴν διάφορον γνώμην, εὑρίσκει μὲ ἀλήθειαν, ὄχι χωρὶς λογαριασμόν, τέτοιοι λόγοι νὰ ἐλαλήθησαν. Ἐπειδὴ δυνατὸς εἶνε ὁ οἶνος, καθὸ ὅπου τὸν ἄνθρωπον ὅταν τὸν πίνῃ πολὺ τὸν συγχίζει, καὶ τὸν παρακινεῖ εἰς τὴν ἁμαρτίαν, εἰς φόνον τὸν ἐρεθίζει, εἰς σκάνδαλα τὸν παροξύνει, καὶ εἰς πολλὰ καὶ διάφορα ἁμαρτήματα ὁ οἶνος ῥίπτει καὶ κρημνίζει τὸν ἄνθρωπον, τὴν ὁποίαν ἀλήθειαν διάφορα παραδείγματα τοῦ παλαιοῦ νόμου μᾶς ἑρμηνεύουσιν, ὡσὰν ὅπου ὁ Νῶε μὲ τὴν ἁμαρτίαν τῆς μέθης, ἀπὸ τὸν υἱόν του Χὰμ ἐκαταφρονήθηκε· ὁ Λὼτ εἰς τὸ χάος τῆς πορνείας κατέπεσεν· ὁ Ὀλοφέρνης ἀπὸ τὸν οἶνον μεθυσθείς, ἀπὸ τοῦ οἴνου συγχυσμένος εἰς τὸν ἴδιον οἶκον, μὲ σκληρὸν καὶ ἄθλιον θάνατον ἔχασε τὴν ζωήν του, καὶ ἄλλα διάφορα.

Δίκαιον εἶχε πάλιν ὁ δεύτερος, νὰ προκρίνῃ τὴν ἀξίαν τῆς βασιλείας, ἐπειδὴ καὶ μὲ τὴν ἐξουσίαν του ὁ βασιλεὺς τοὺς λαοὺς συγχύζει, τὰ φουσάτα κυριεύει, τὴν πλήθη καταπραΰνει μὲ τὴν προσταγήν του καὶ δύναμιν· εἴτι θέλει κάμνει, ἔχει τὴν δύναμιν ὁμοίαν μὲ τὴν θέλησιν, νεκρώνει, ὑψώνει, δίδει, πέρνει, καὶ μὲ βραχυλογίαν ἄνω κάτω φέρνει τὰ πράγματα, καθὼς ἡ ζωὴ τοῦ σκληροῦ Φαραώ, τοῦ ὑπερηφάνου Ναβουχοδονόσορος, τοῦ δυνατοῦ καὶ παράφρονος Σαούλ, τοῦ ἀλύπητου καὶ ἀσπλάγχνου Ἡρώδου μᾶς τὸ βεβαιώνει· ὅθεν καὶ ἡ παροιμία λέγει

ἀπειλὴ βασιλέων ὁμοία βρυγμῷ λέοντος.

Μὲ λογαριασμὸν καὶ ὁ τρίτος ἐβεβαίωνε τὴν γνώμην του, προκρίνοντας τὴν δύναμιν τῶν γυναικῶν· ἐπειδὴ καὶ μερικαῖς γυναῖκες παρακινοῦσι τὸν ἄνθρωπον, ὄχι μόνον τὴν τιμήν του καὶ ἀρετὴν νὰ χαλάσῃ, τὸν πλοῦτόν του νὰ διασκορπίσῃ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἰδίαν του ζωὴν νὰ χάσῃ· καὶ τοῦτο μᾶς τὸ βεβαιώνει ἡ πονηρὰ συμβουλὴ τῆς προμήτορος Εὔας, ἡ ὁποία τὸν προπάτορα Ἀδὰμ τὴν ἀέναον καὶ ἀπαθῆ ζωὴν νὰ χάσῃ τὸν ἐπαρακίνησεν. Ἡ Βηρσαβεὲ τὸν πολὺν Δαβίδ, εἰς πολύπλοκον ἁμαρτίαν νὰ πέσῃ κατεσκεύασε, καὶ ἄλλαις διάφορες, ὡσὰν ἡ Δαλιδὰ τὸν μέγαν Σαμψών· ἡ γυναῖκα τοῦ Ἰὼβ ὅσον τὸ κατ' αὐτήν· καὶ τὸν Ἀχαὰβ ἡ πονηρὰ Ἰεζάβελ, τῶν ὁποίων τὰ ἔργα, ἡ τιμή, καὶ ἡ τῶν πραγμάτων ὀρθότης τὰ ψέγει καὶ καταφρονεῖ, καὶ πάντοτε εἰς τὴν θείαν Γραφὴν ἡ περὶ τούτων διήγησις εἰς ψόγον καὶ κατηγορίαν τους γίνεται. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἐκκλησιαστὴς μὲ ἀλήθειαν παρακινεῖται καὶ καὶ λέγει, εὑρίσκω τὴν γυναῖκα πικροτέραν ὑπὲρ τὸν θάνατον, ἥτις ἐστί μοι θήραμα (κεφ. ζ).

Καὶ τέλος ὁ δ'. μὲ δικαιοτέραν ἀπόφασιν ἐπρόκρινε τὴν ἀλήθειαν· ἐπειδὴ ἡ ἀλήθεια διατηρεῖ τὴν βασιλείαν, κυβερνᾷ ταῖς χώραις, διαφεντεύει τοὺς νόμους, ἑρμηνεύει καὶ βοηθεῖ τὴν δικαιοσύνην, προξενεῖ τὴν εἰρήνην, τιμᾷ τοὺς καλούς, διώχνει μὲ τιμωρίαν τοὺς κακούς, καὶ εἰς ὀλίγα λόγια εἶναι εἰς ὅλας τὰς ἀρετὰς μία βασίλισσα καὶ κυρία καὶ δέσποινα ἡ ἀλήθεια. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος μὲ ἀπόφασιν τοιαύτην ἐπρόκρινε λέγοντας : αἴτησαι ὃ θέλεις πλείω τῶν γεγραμμένων καὶ δώσω σοι, ὅτι εὑρέθης σοφώτερος καὶ συγγενής μου κληθήσει.

Ὅμως ἐγὼ, ἀκροαταί μου θεοσεβεῖς, προσθέτοντας ἄλλην μίαν γνώμην σήμερον βεβαιώνω πὼς ἡ ἐξομολόγησις τῆς καρδίας καὶ ἡ ἀληθὴς μετάνοια, ὅλα τὰ πράγματα κυριεύει· διατὶ ἂν ὁ οἶνος ἔχει δύναμιν νὰ συγχύζει τὸν νοῦν, ἡ ἐξομολόγησις τὴν σύγχυσιν τοῦ νοὸς εἰρηνεύει· ἂν ὁ βασιλεὺς ἔχει ἐξουσίαν νὰ εἰρηνοποιῇ τὰ συγχυσμένα βασίλεια, ἡ ἐξομολόγησις τῆς καρδίας μὲ περισσοτέραν ἀξίαν τὰ συγχυσμένα πάθη θαυμασίως καταπραΰνει· ἂν ἡ γυναῖκα ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ τὸν ἄνθρωπον νὰ πέσῃ πρὸς ἁμαρτίαν, ἡ ἐξομολόγησις ἔχει χάριν νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν· καὶ τέλος ἂν ἡ ἀλήθεια ἔχῃ δύναμιν τὰ κρυπτὰ πράγματα νὰ φανερώνῃ, χωρὶς τὴν ἐξομολόγησιν, ἡ ἀξία της δὲν γνωρίζεται· διὰ τοῦτο συμπεραίνω, πὼς ἡ ἐξομολόγησις ὅπου γίνεται ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας, ὅλα εἰς τὴν δύναμιν καὶ ἀξίαν τὰ ὑπερβαίνει. Καὶ ὄχι μόνον εἰς ταύτην τὴν ζωὴν προξενεῖ τιμὴν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν μακαριότητα περισσότερον ἀπειροπλασίως· καὶ ἄκουσον τοῦ Θεανθρώπου μας Ἰησοῦ ὅπου μᾶς τὸ βεβαιώνει ἐν Εὐαγγελίοις, λέγοντας : μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται· ἤγουν ὡς καθαρούς, λέγει, τῇ καρδίᾳ δηλονότι ἐκείνους ὅπου διὰ τῆς ἐξομολογήσεως ξεπλύνουσι τὴν καρδίαν τους καὶ τὴν καθαρίζουσιν ἀπὸ τὰ ψυχοφθόρα πάθη· καὶ βέβαια ἀπὸ τὴν ἀξίαν τῆς ἐξομολογήσεως ἡ καθαρότης τῆς καρδίας γεννᾶται ὡς ἀπὸ ρίζης σωτηριώδους, τῆς ὁποίας τὴν ἀξίαν ὅλαις αἱ ἀρεταῖς συντροφιάζουσιν. α'.) Ἡ συντριβὴ τῆς καρδίας, καθὼς ἑρμηνεύει τὸ πάγχρυσον στόμα τῆς χάριτος ὁ θεῖος Ἰωάννης· διὰ τῆς ἐξομολογήσεως γὰρ ἐν τῇ ψυχῇ ἡ συντριβὴ διαμένει· αὕτη τὴν ἀλήθειαν περικρατεῖ, ἐπειδὴ διὰ μέσου της ἡ πί-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

στις τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας, μὲ ἀλήθειαν φανερώνει, καθὼς ὁ μέγας Βασίλειος εἰς τὰ ἀσκητικά του βεβαιώνει λέγοντας· συγκοινώνησον τῷ πνευματικῷ σου πατρὶ τὰ τῆς καρδίας σου κρύφια· καὶ ἐν σοὶ ἔσεται ἡ ἀλήθεια· διὰ μέσου της ἡ ἐλπίδα βεβαιώνεται, ἐπειδὴ ἀναμφιβόλως ἡ πίστις τὴν θείαν μακαριότητα βεβαιώνει. Διὰ γὰρ ταύτης ὁ ἴδιος πατὴρ καὶ τῆς Οἰκουμένης διδάσκαλος λέγει : τῇ ἐλπίδι ἐν τῇ δόξῃ ἐσμέν. Μεγάλη λοιπὸν καὶ μεγίστη ἡ δύναμις τῆς ἐξομολογήσεως ἀδελφοί μου καὶ τέκνα· καὶ τοσαύτην δύναμιν ἔχει ὅσην τὸ ἄγκιστρον, ὃ τραβίζει ἔξω πρὸς τὸν ἕλκοντα ἄνθρωπον τὸν μεγάλον ἰχθῦν· τέτοιας λογῆς καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν ὁποῖον μακραίνει ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ὡς μὲ ἄγκιστρον διὰ μέσου τῆς ἐξομολογήσεως γυρίζει καὶ σύρνει καὶ ἐπιστρέφει τὸν Θεὸν εἰς τὸν λόγον του καὶ γίνεται μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός· διὰ τοῦτο λέγει ἐπιστράφητε πρός με καὶ ἐπιστραφήσομαι.

Ἀλλὰ θέλει ἠξεύρει καθένας ἀπὸ τοὺς εἰδότας ὅτι διτλοῦν γίνεται τὸ εἶδος τῆς ἁρμοστίας εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὸ διπλοῦν τῆς φύσεως· ἤγουν κατὰ τὰ δύο μέρη ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶνε ὁ ἄνθρωπος σύνθετος, ψυχὴν δηλονότι καὶ σῶμα. Καὶ εἰς μὲν τὰ σωματικὰ πάθη ἔβαλλεν ὁ Θεὸς ἀνθρώπους ἐπιστάτας καὶ ἰατροὺς εἰς τὸ νὰ ἰατρεύουν μὲ ἔνυλα πράγματα, μὲ χόρτα, μὲ βότανα καὶ μὲ ἄλλα, ὅσα ἀπὸ αὐτὸν τὸν Θεὸν τὸν δημιουργὸν τῆς φύσεως ἔχουσι τὴν τοιαύτην δύναμιν καὶ ἐνέργειαν· εἰς δὲ τὰ πάθη τῆς ψυχῆς, καὶ αὐτοῦ, ἀνθρώπους ἔβαλεν ἐπιστάτας, ἀλλ' ὄχι ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε μηδὲ τοὺς τυχόντας καὶ ἐκείνους ὅπου δὲν ἠξεύρουν τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας καὶ τὴν διαφοράν, δμοίως καὶ τὸ ὕψος τῆς ἀρετῆς, καὶ ὅλα ἐκεῖνα ὅπου διορθώνουν τὸν πταίστην καὶ ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον. Ἔβαλε λοιπὸν καὶ εἰς τὰ ψυχικὰ πάθη ἀνθρώπους μέν, ἀλλὰ μὲ τρόπον ἀπόρρητον, καθὼς εἴπαμεν, μὲ τρόπον ἀπόκρυφον, μὲ τρόπον θαυμάσιον, καὶ μυστηριώδη· καὶ παραγγέλλει ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ἁμαρτωλούς, χωρὶς κιμμίαν ἔξοδον, χωρὶς κανένα κόπον νὰ ἀπολαύσουν τὴν θεραπείαν καὶ ὑγείαν τῆς ψυχῆς καὶ βάνοντας κήρυκας τὸν ἀπόστολον λέγει : Ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα ὑμῶν· φανερώσατε δηλαδὴ εἰς πνευματικοὺς πατέρας τὰ ψυχικά σας τραύματα, τὰς ψυχικὰς ἀσθενείας· καὶ διατὶ τέλος; ἵνα ἰαθῆτε· διὰ νὰ γίνετε ὑγιεῖς καὶ ὁλόκληροι καὶ ἄξιοι νὰ γευθῆτε καὶ νὰ τρυφήσετε εἰς τὴν βασιλικὴν τράπεζαν· καθὼς τὸ φανερώνει καὶ εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὅταν προσκαλῇ πάντας ἀνθρώπους εἰς τὸ μέγα ἐκεῖνο καὶ πολυτέλειον δεῖπνον· καὶ κράζει πάντας νὰ ἀπολαύσουν τῆς μυστικῆς πανδαισίας· πλὴν ζητεῖ καὶ ἀπὸ τοὺς καλεσμένους νὰ μὴν εἶνε φορτωμένοι μὲ τὰ βάρη τῶν κοσμικῶν φροντίδων, καὶ νὰ ἔχουν τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπισκέψεως τῶν πέντε βοῶν, τῆς δουλείας δηλονότι τῶν πέντε αἰσθήσεων, νὰ μὴν εἶνε κυλισμένοι εἰς τὰς ἡδονὰς καὶ τὴν ἐμπαθῆ φιλίαν τῆς πονηρίας· καθὼς ἐκεῖνος ὅπου ἐπροφασίσθη εἰς ἐμπόδιον τὴν γυναῖκα ἀπὸ τὴν θείαν ἐκείνην καὶ πανόλβιον τράπεζαν· ἀλλ' ἀποτινάξαντες κάθε βάρος τῆς κοσμικῆς πλάνης καὶ ματαιότητος, τὴν ἀσχημάδα τῆς ἁμαρτίας, νὰ πλησιάσουν εἰς τὴν μυστικὴν καὶ ζωοποιοῦσαν ἐκείνην τράπεζαν· διὰ τοῦτο κράζει μὲ τὸν δοῦλόν του τοὺς καλεσμένους· διατί; διὰ νὰ προετοιμασθοῦν, νὰ γίνουν ἄξιοι τοῦ δείπνου· ἄξιος γίνεται τοῦ δείπνου ἐκεῖνος, ὅπου ἐξομολογεῖται ἀπὸ καρδίας, καὶ καθαρίζει τὴν ψυχήν του ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας μὲ

τὴν μετάνοιαν. Ἄκουσε τὸν προφήτην Δαβὶδ τί λέγει· εἶπα ἐξαγορεύσω κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ Κυρίῳ καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρδίας μου.

Ἥμαρτεν, εὐλογημένον μου ποίμνιον, ὁ προφήτης αὐτὸς καὶ βασιλεὺς δύο μεγαλώτατα ἁμαρτήματα, τὴν μοιχείαν λέγω, καὶ τὸν φόνον· ἀλλ' εὐθὺς μόλις ἔκρινε τοῦ λόγου του ἄξιον τιμωρίας, εἶπε μετὰ συντετριμμένης καρδίας εἰς τὸν προφήτην Νάθαν· ἡμάρτηκα τῷ Κυρίῳ· καὶ εὐθὺς ἀποκρίνεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ τοῦ προφήτου Νάθαν : ἰδοὺ Κύριος παρεβίβασε τὸ ἁμάρτημά σου καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃς. Αὐτὴ εἶναι ἡ δύναμις τῆς ἐξομολογήσεως, καὶ τολμῶ εἰπεῖν, αὐτὴ εἶνε ἡ πύλη τοῦ Κυρίου, ἡ θύρα καὶ εἴσοδος πρὸς τὸν Θεόν· διὰ μέσου τῆς ἐξομολογήσεως ὅλοι οἱ δίκαιοι εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· αὐτὴ συντροφιασμένη μὲ τὴν μετάνοιαν, τοὺς ὑπευθύνους, τοὺς πταίστας καὶ ἁμαρτωλούς, τοὺς διαλλάττει καὶ τοὺς φιλιώνει μὲ τὸν φιλάνθρωπον Θεόν.

Αὐτὴ τοὺς καταποντουμένους μέσα εἰς τὰς τρικυμίας τοῦ βίου, καὶ τοὺς συνεχομένους δεινῶς καὶ δεδεμένους μὲ ἄλυτα καὶ ἀδιάρρηκτα δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας εὔκολα τὰ χαλᾶ, καὶ ὡς ἱστὸν ἀράχνης τὰ διαλύει καὶ τοὺς κάμνει νὰ τρέχουν ἐλαφρὰ καὶ ὡς ἐλεύθερα εἰς τὸν ἀκύμαντον καὶ ἀκλυδώνιστον καὶ γαληνότατον λιμένα τῆς σωτηρίας. Αὐτὴ ἐδικαίωσε τὸν Ζακχαῖον, αὐτὴ τὸν Τελώνην, αὐτὴ τὸν Μανασσῆν, τὸν Δαβίδ, τὸν Ναβουχοδονόσορα, τὴν πολυάνθρωπον πόλιν ἐκείνην Νινευΐ, τὸν λῃστήν, τὴν πόρνην, τὸν ἄσωτον υἱὸν καὶ ὅλους τοὺς δικαίους, αὐτὴ τοὺς ἐδικαίωσεν εἰς τὸν Θεόν. Διὸ λέγει καὶ ὁ Προφήτης : ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ· καὶ ἄλλος προφήτης; λέγε σὺ πρῶτος τὰς ἀνομίας σου, λέγει, ἵνα δικαιωθῇς. Μεγάλη τὸ λοιπὸν ἡ δύναμις τῆς ἐξομολογήσεως, ἀδελφοί, μέγας θησαυρὸς, μέγας πλοῦτος, μεγάλον ἀπόκτημα ἡ μετάνοια μετὰ ἐξομολογήσεως γινομένη.

Διὰ τοῦτο προτρέπω, νουθετῶ, διδάσκω, παρακαλῶ, καὶ ὡς πατὴρ παρακαλῶ ἕκαστον, πάντας ὁμοῦ, νέους καὶ γέροντας, ἱερεῖς καὶ λαϊκούς· ὅλοι ἁμαρτωλοὶ εἴμεθα, πάντες ἐν ἐπιτιμίοις, καὶ οὐδεὶς καθαρός, παρὰ μόνος ὁ Θεός· ἂς μὴν ἀμελοῦμεν τὴν σωτηρίαν μας, ἂς μὴ φαινώμεθα ἀμελεῖς εἰς τὴν ἀκρίβειαν τοῦ Εὐαγγελίου· ἂς μὴ προδίδωμεν τοῦτον τὸν εὐπρόσδεκτον τῆς μετανοίας καιρόν· μὴ μᾶς ὑποβάλλῃ ὁ ἐχθρὸς ἐμπόδια καὶ δυσκολίαις, καθὼς ἔχει συνήθειαν νὰ κωλύῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν μετάνοιαν, φέρνοντας ὁ δολιόφρων διάφοραις παγίδες εἰς τὸν ἁμαρτωλόν, μόνον νὰ τὸν ψυχράνῃ μὲ τὴν ἀπόγνωσιν διὰ νὰ μὴ μετανοήσῃ καὶ τὸν δεχθῇ ὁ Θεὸς καὶ τὸν χάσῃ αὐτὸς ὅπου δὲν κοιμᾶται ποτέ, ἀλλὰ περιέρχεται ὡς λέων ὠρυόμενος, κατὰ τὸν ἀπόστολον Πέτρον, ζητῶντας ποῖον νὰ καταπίῃ.

Δὲν εἶνε ἄλλο πρᾶγμα εὐκολώτερον ἄνθρωπε, ὡσὰν τὴν μετάνοιαν· γνώμην μόνον καλὴν καὶ εὐχάριστον προαίρεσιν, γνησίαν καὶ καθαρὰν ὅταν φέρῃς εἰς τὸν Θεόν, ὅλα δύνασαι νὰ τὰ τελειώσῃς· ὅσον καὶ ἂν εἶσαι ἁμαρτωλός, εὔκολα μὲ τὴν μετάνοιαν δύνασαι νὰ καθαρισθῇς, καὶ νὰ γίνῃς πάλιν υἱὸς Θεοῦ κατὰ χάριν καὶ δίκαιος. Ἔτσι μᾶς τὸ βεβαιώνει καὶ ὁ μέγας τῆς οἰκουμένης διδάσκαλος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέγων : ὄντως εὔκολόν ἐστιν ἡ μετάνοια καὶ ῥᾴδιον, ὡς προαίρεσιν μόνον εἰσενεγκόντες γνησίαν πάντα δυνηθῆναι ἀνύσαι, κἂν μυρίων ὦμεν ὑπεύθυνοι πλημμελημάτων. Διηγεῖται ἡ τετάρτη τῶν Βασιλειῶν ὅτι

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ὁ Μανασσῆς ἐκεῖνος, ἄπειρα καὶ ἀναρίθμητα μιάσματα καὶ ἀνομίας ἐτόλμησε νὰ κάμῃ ἐναντία εἰς τὸν Θεόν· ἤγουν καὶ χέρια τιμωρητικὰ ἐσήκωσεν ὁμοῦ καὶ ἄπλωσε κατὰ τῶν ἁγίων, καὶ τόσα βδελύγματα καὶ εἴδωλα ἔμπασεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ φόνους καὶ παρανομίας ὅλην τὴν πόλιν ἐγέμισε, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἀμέτρητα κακὰ ἔκαμεν οὗτος ὁ βασιλεὺς συγγνώμης ἀνάξια· μὲ ὅλον τοῦτο ὕστερα ἀπὸ τόσες καὶ τόσες παρανομίαις καὶ κακωσύναις ἐν μιᾷ νυκτί, μίαν νύκτα μὲ ὀλίγην μετάνοιαν καὶ ἐξομολόγησιν, ὅλα του τὰ κακὰ ἀπενίψατο· ὅλα τὰ ἐξήλειψεν, ὅλα τοῦ τὰ ἐσυγχώρησεν ὁ Φιλάνθρωπος· οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἁμάρτημα, λέγει ὁ ἴδιος πατήρ, ὅπερ οὐκ εἴκει τῇ τῆς μετανοίας δυνάμει καὶ παραχωρεῖ· μᾶλλον δὲ τῇ τοῦ Χριστοῦ χάριτι· καὶ γὰρ ἂν μεταβαλλόμεθα μόνον, αὐτὸν ἔχομεν συνεφαπτόμενον ἡμῖν. Ἡμαρτες τὸ λοιπόν; μετανόησον· παρέβης τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ; στάσου ἔως αὐτοῦ, μὴ ὑπάγῃς πλέον ἐμπρός, μηκέτι προσθῇς λέγει ὁ αὐτὸς πατήρ· δράμε εἰς τὸν πνευματικόν, βάλε ἀρχήν, καὶ μετανόησον εἰς ὅσα ἥμαρτες· εἰπὲ τὴν ἁμαρτίαν σου καὶ μὴ αἰσχυνθῇς, μὴν ἐντραπῇς παντελῶς· διότι ὅταν ἁμαρτάνωμεν εἶνε ἐντροπὴ καὶ αἶσχος καὶ ὄνειδος· ἀμὴ ὅταν μετανοοῦμεν χαρὰ γίνεται ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Ἔστιν αἰσχύνη λέγει ὁ σοφὸς Σολομὼν ἐπάγουσα ἁμαρτίαν καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις. Καὶ πάλιν : ὁ ἐπικαλύπτων ἀσέβειαν αὐτοῦ οὐ κατευοδωθήσεται, ὁ δὲ ἐξομολογούμενος καὶ ἐλέγχων ἀγαπηθήσεται. Τί φοβᾶσαι λοιπόν; τί ἐντρέπεσαι τοιαύτην παρηγορίαν ἀκούων; βάλε εἰς τὸν νοῦν σου, ἐνθυμήσου τὰ προφητικὰ λόγια, καὶ μὴν ἀμελῆς καὶ ὀκνεύεις, ἀλλ' ὅ,τι καὶ ἂν ἥμαρτες μετανόησον, καὶ εἰπὲ ἀντάμα μὲ τὸν προφήτην : ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ ἀναγγελῶ καὶ μεριμνήσω ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας μου. Καὶ ἂν σοῦ εἰπῇ τινας διατί; ἀποκρίσου· ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, οἰκτίρμων καὶ πολυέλεος, οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηνιεῖ. Ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εἴρηται εἰς Καφατιανὴν ἐν Γαλατᾷ ὑπὸ Ἰωσὴφ Ἱερομονάχου.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΑΒΒΑ ΜΟΝΑΧΟΥ ΦΙΛΟΘΕΪΤΟΥ

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Περὶ τῆς μελλοντικῆς καταστάσεως.

Προτίθεμαι, κ. Σ. Σχοινᾶ, μὲ τὰς ἐλαχίστας διανοητικὰς καὶ μαθητικάς μου δυνάμεις, ἵνα διὰ τοῦ Περιοδικοῦ «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκη» διαδώσω ἀληθείας τινὰς βασιζομένας ἐπὶ τῆς Ἁγ. Γραφῆς καὶ τῆς ἱστορίας τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους καὶ ὠφελίμους διὰ πάντα ἑλληνορθόδοξον χριστιανὸν ἀπὸ τοῦ μικροῦ μέχρι τοῦ μεγάλου. Τόσον ἐκ τῶν παραδόσεων τῶν προκατόχων μας χριστιανῶν, ὅσον καὶ ἐκ τῶν προφητικῶν βιβλίων καὶ τῶν χρησμῶν πολλῶν ἁγίων ἀνδρῶν, πολλὰ θρυλοῦνται περὶ τῆς μελλοντικῆς καταστάσεως. Ἄλλως τε καὶ ἡ ἐξέλιξις τῶν σημερινῶν γεγονότων μᾶς κάμνει νὰ πιστεύσωμεν περὶ τῶν θρύλων τούτων τῆς μελλοντικῆς καταστάσεως.

Ἡμεῖς οἱ ἑλληνορθόδοξοι χριστιανοὶ καίτοι λυπούμεθα διὰ τὴν σημερινὴν γενικὴν κατάστασιν τοῦ κόσμου, δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ὅμως τόσον τί θὰ γίνωσι τὰ λοιπὰ μὴ Ὀρθόδοξα

Κράτη· μᾶς ἐνδιαφέρει νὰ ἐνδιατρίψωμεν καὶ νὰ ἐξετάσωμεν νὰ μάθωμεν τί θὰ γίνῃ εἰς τὸ μέλλον τὸ Ἔθνος μας, ἡ Ἑλλάς μας. Διὰ αὐτὸ καὶ μόνον πρέπει πᾶς ἑλληνορθόδοξος χριστιανὸς νὰ ἐνδιαφερθῇ καὶ νὰ μάθῃ εἰς ποίαν κατάστασιν θὰ καταλήξωμεν ἥ τε Ἐκκλησία καὶ τὸ Ἔθνος μας τὸ ἑλληνικόν. Κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν δὲν δυνάμεθα νὰ μαντεύσωμεν ποία θὰ εἶναι ἡ τύχη τοῦ Ἔθνους ἡμῶν, εὑρισκόμενον καὶ τοῦτο μεταξὺ τῆς τρικυμίας καὶ τῶν πολεμικῶν πυρῶν· πάντως ὅμως ἔχοντες τὴν ἐλπίδα πρῶτον εἰς τὸν Παντοδύναμον Θεόν, ὃν ὀρθοδόξως λατρεύομεν, καὶ τὴν πεποίθησιν εἰς τὴν σημερινὴν σεβαστὴν Κυβέρνησιν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἐθνοφιλοῦς ἡμῶν Ἀρχηγοῦ κ. Α. Κορυζῆ, βαδίζοντος τὸν δρόμον ὃν ἐχάραξεν ὁ ἀείμνηστος προκάτοχος αὐτοῦ Ι. Μεταξᾶς (αἰωνία του ἡ μνήμη,) ἔχοντος εἰς τὸ πλευρόν του καὶ τὸν λαοφιλῆ Βασιλέα ἡμῶν Γεώργιον τὸν Β΄, αἰσιοδοξοῦμεν. Διὰ τὸ μέλλον ὅμως δὲν δυνάμεθα σαφῶς νὰ μαντεύσωμεν τὴν τύχην τοῦ ἑλληνικοῦ ἡμῶν Ἔθνους. Δυνάμεθα ὅμως νὰ συμπεράνωμεν καλὴν τύχην καὶ πρόοδον εἰς τὸ σεβαστὸν ἑλληνικὸν ἡμῶν Ἔθνος, ἐὰν καὶ ἡμεῖς συντελέσωμεν διὰ τὸ καλὸν καὶ διὰ τὴν πρόοδον τοῦ Ἔθνους.

Εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν, ἤτοι εἰς τὴν Π. Διαθήκην, βλέπομεν νὰ ὑπόσχεται ὁ Θεὸς εἰς τὸ τότε ἀγαπητὸν ἔθνος τῶν Ἑβραίων, λέγων. «Ἐὰν θέλετε καὶ εἰσακούσετέ μου, τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε· εἰ δὲ μὴ θέλετε μηδὲ εἰσακούσετέ μου, μάχαιρα ὑμᾶς κατέδεται» (Προφ. Ἡσ.) Τοῦτο καὶ εἰς ἡμᾶς τὸν ἐκλεκτὸν λαόν του λέγει σήμερον. «Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοί, καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλετε αἰτήσεσθε καὶ γενήσεται ὑμῖν. (Ἰωάν. ιε΄. 7) Ἐὰν πάντες ἡμεῖς οἱ ἑλληνορθόδοξοι χριστιανοὶ μετανοήσωμεν ὁριστικῶς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ἀποσκορακίζοντες καὶ ἀπορρίπτοντες πᾶσαν κακοήθειαν τοῦ παρελθόντος καὶ κλαύσωμεν ἐνώπιον τοῦ φιλανθρώπου ἡμῶν Θεοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ἂς εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὁ Πανάγαθος Θεὸς θὰ γίνῃ οὐ μόνον ἵλεως ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ μεγάλα ἀγαθὰ καὶ λαμπρὰν πρόοδον θὰ δώσῃ εἰς τὸ ἑλληνορθόδοξον Ἔθνος ἡμῶν. Διὰ τοῦ Προφήτου Ἡσαΐου λέγει. «Ἐπιστρέψατε πρός με, καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει Κύριος τῶν Δυνάμεων».

Τί ἐστι μετάνοια

Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Προφήτου Ἰωνᾶ ἕνεκα τῶν πολλῶν ἁμαρτιῶν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, ἀπεφάσισεν ὁ Θεὸς ὁριστικῶς τὴν καταστροφὴν τῆς μεγάλης τότε πόλεως Νινευῆ. Καὶ ἔστειλεν ἐπὶ τούτῳ ὁ Θεὸς τὸν ὡς ἄνω Προφήτην Ἰωνᾶν, ἵνα διακηρύξῃ δημοσίᾳ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Θεοῦ, ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἐπέλθῃ ἡ τελεία καταστροφὴ τῆς πόλεως. Ὁ Προφήτης Ἰωνᾶς γνωρίζων τὴν μεγάλην φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐὰν οἱ Νινευῆται μετανοήσωσι θέλει συγχωρήσει τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ ἐπομένως δὲν θὰ πληρωθῇ ἡ προφητεία του καὶ ὡς ἐκ τούτου θὰ ἐμπέσῃ εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ λαοῦ μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του, ἀπεφάσισεν ἵνα φύγῃ ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπέβη ἐπὶ πλοίου φεύγων τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως παραχωρήσει

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τοῦ Θεοῦ συνέβη τρικυμία σφοδροτάτη ἐν τῇ θαλάσσῃ κατὰ τὸν πλοῦν, καὶ πάντες οἱ ἐν τῷ πλοίῳ εὑρέθησαν ἐν στενωτάτῃ ἀμηχανίᾳ· ἠπόρουν καὶ διερωτῶντο τίνος ἕνεκα συνέβη ὁ πρωτοφανὴς ἐκεῖνος καὶ τρομερώτατος κλύδων ἐν τῇ θαλάσσῃ. Ὁ Προφήτης Ἰωνᾶς βλέπων τὸν προκείμενον κίνδυνον τοῦ πλοίου καὶ ἐλεγχόμενος ὑπὸ τῆς συνειδήσεώς του, ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἐνοχήν του καὶ τὴν παρακοὴν ἣν ἐποίησεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Τότε ὅλοι οἱ ἐν τῷ πλοίῳ εἶπον πρὸς τὸν Ἰωνᾶν, «τί ποιήσωμέν σοι καὶ κοπάσῃ ἡ θάλασσα ἀφ' ἡμῶν; Καὶ εἶπεν Ἰωνᾶς πρὸς αὐτούς· ἄρατέ με, καὶ ἐμβάλατέ με εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ὑμῶν· διότι ἔγνωκα ἐγώ, ὅτι δι' ἐμὲ ὁ κλύδων ὁ μέγας οὗτος ἐφ' ὑμᾶς ἐστι... Καὶ ἔλαβον τὸν Ἰωνᾶν, καὶ ἐνέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔστη ἡ θάλασσα ἐκ τοῦ σάλου αὐτῆς». (Ἰωνᾶ α'. 12 καὶ 15). Καὶ διέταξεν ὁ Θεὸς κῆτος μεγάλον (θηρίον τῆς θαλάσσης) καὶ κατέπιε τὸν Ἰωνᾶν· «καὶ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας... καὶ προσέταξε Κύριος τῷ κήτει καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἰωνᾶν ἐπὶ τὴν ξηράν». (Αὐτόθι β'. 1, καὶ 11). Ἀφοῦ δὲ ὁ Ἰωνᾶς ἐξεβλήθη ὑπὸ τοῦ κήτους εἰς τὴν ξηράν, διέταξεν αὐτὸν ὁ Θεὸς τὸ δεύτερον ἵνα ὑπάγῃ εἰς τὴν Νινευῆ καὶ κηρύξῃ τὴν ἀναμένουσαν καταστροφὴν αὐτῆς. Καὶ ἦλθε λοιπὸν ὁ Ἰωνᾶς εἰς τὴν πόλιν Νινευῆ τὴν μεγάλην καὶ ἐκήρυξεν ἐν αὐτῇ λέγων· «ἔτι τρεῖς ἡμέραι καὶ Νινευῆ καταστραφήσεται». (Αὐτόθι β'. 4)

Ἡ μετάνοια τῶν Νινευητῶν

Τὸ κήρυγμα τοῦ Προφήτου Ἰωνᾶ ἔπεσεν εἰς τὰς καρδίας τῶν Νινευιτῶν ὡς πίπτει ὁ σπόρος ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ὡς ὁ πέλεκυς ἐπὶ τῆς ρίζης δένδρου τινὸς καὶ ἐποίησεν ἀποτελεσματικωτάτην ἐνέργειαν, διότι οἱ πολῖται τῆς πόλεως ταύτης ἐπίστευσαν ἀδιστάκτως εἰς τὰ λόγια τοῦ Προφήτου καὶ μετανοήσαντες ἀπὸ καρδίας διὰ τὰς προτέρας των ἁμαρτίας ἐπέδειξαν μετάνοιαν μεγάλην καὶ πρωτοφανῆ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, ὡς καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ὑπομάζια βρέφη· καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ζῶα ἀκόμη ἐπέβαλον τὴν νηστείαν. «Καὶ ἐπίστευσαν οἱ ἄνδρες Νινευῆ τῷ Θεῷ καὶ ἐκήρυξαν νηστείαν, καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν ἕως μικροῦ αὐτῶν»· οὐ μόνον ταῦτα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν βασιλέα τῆς πόλεως ἦλθον καὶ εἰδοποίησαν αὐτὸν τὴν ἀναμενομένην καταστροφὴν τῆς πόλεως, ὅστις μετὰ δακρύων μετανοήσας ἐκήρυξε μετάνοιαν καὶ νηστείαν, ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἄνδρας καὶ γυναῖκας ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ὑπομάζια βρέφη, καὶ εἰς τὰ κτήνη ἀκόμη. «Καὶ ἐξανέστη βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ περιείλετο τὴν στολὴν αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ σποδοῦ».

«Καὶ ἐκηρύχθη, καὶ ἐῤῥέθη τῇ Νινευῆ παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ παρὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, λεγόντων· οἱ ἄνθρωποι, τὰ κτήνη καὶ οἱ βόες καὶ τὰ πρόβατα μὴ γευσάσθωσαν, μηδὲ νεμέσθωσαν, μηδὲ ὕδωρ πιέτωσαν. Καὶ περιεβάλοντο σάκκους οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν Θεὸν ἐκτενῶς. Καὶ ἀπέστρεψαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς ἐν χερσὶν αὐτῶν λέγοντες· τίς οἶδεν εἰ μετανοήσει ὁ Θεός, καὶ παρακληθήσεται καὶ ἀποστρέψει ἐξ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα»; (Ἰωνᾶ γ'. 6, 7, 8, 9).

Εἴδετε χριστιανοί, ὅλων τῶν τάξεων μετάνοιαν ἀληθινὴν καὶ ἐπιστροφὴν ἀπὸ πᾶσαν κακίαν; Ἡμεῖς οἱ ἑλληνορθόδοξοι, οἱ ἀληθινοὶ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὐδὲ τὸ ἐλαχιστομόριον τοιαύτης μετανοίας ἐπεδείξαμεν εἰς τόσας συμφορὰς τὰς ὁποίας ὑπέστημεν. Ἐπῆλθε—παραχωρήσει τῆς θείας δικαιοσύνης—ἡ καταστροφὴ ἐκείνη τῆς Μ. Ἀσίας, ἡμεῖς δὲ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου ἐμείναμεν οἱ ἴδιοι, μηδὲ μετάνοιαν μηδὲ ἐπιστροφὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἐδείξαμεν. Ἤδη βλέπομεν ἐπαπειλούμενον τὸν κόσμον ὅλον ὑπὸ τῆς σημερινῆς λαίλαπος καὶ ἡμεῖς πάντες(*) μένομεν ἄναυδοι. Ἀλλὰ διερωτᾶται, τί πρέπει νὰ πράξωμεν;

Ἡ ἀπάντησις εἶνε αὕτη· νὰ ἑνωθῶμεν πρῶτον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν ᾗ ἐσχηματίσθησαν τόσα σχίσματα, (λυπηρόν ἐστι τὸ τοιοῦτον) καὶ ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης καὶ ὁμονοίας (*) ὡς τέκνα μιᾶς κολυμβήθρας νὰ ἐκτείνωμεν χεῖρας ἱκέτιδας πρὸς τὸν Θεὸν τῶν Πατέρων μας μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ καὶ τότε ἕτοιμος εἶναι ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς Θεὸς νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν ἐπαπειλούμενον ὄλεθρον. Εὑρισκόμενοι ἀδελφοί, ἐν τοιαύτῃ κρισιμωτάτῃ περιστάσει δὲν πρέπει νὰ κοιμώμεθα τὸν ὕπνον τὸν νύδημον· ἀλλὰ δραξάμενοι τῆς εὐκαιρίας ταύτης νὰ προσπέσωμεν εἰς τὸν Θεὸν μετὰ συντετριμμένης καρδίας καὶ μετὰ θερμῶν δακρύων πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, ἱκετεύοντες Αὐτόν, ἵνα παντοιοτρόπως διαφυλάξῃ ἡμᾶς καὶ τὸ Ἔθνος ἡμῶν καὶ δυνηθῶμεν νὰ διαφύγωμεν πᾶσαν ἐναντίαν προσβολήν.

Ἡ σημερινὴ ἀνθρωπότης εὑρίσκεται εἰς παρομοίαν κατάστασιν, εἰς ἣν εὑρίσκοντο οἱ ἄνθρωποι ἐν τῷ καιρῷ τοῦ Νῶε πρὸ τοῦ Κατακλυσμοῦ. Ὁ Κατακλυσμὸς εἶχε προειδοποιηθῆ παρὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Νῶε πρὸ ἑκατὸν χρόνους· συγχρόνως δὲ ἐδόθη καὶ τὸ σχέδιον τῆς κατασκευῆς τῆς Κιβωτοῦ· καὶ ἡ κατασκευὴ ἤρχισε, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἔβλεπον καὶ ἠρώτων τὸν Νῶε ἐπυνθάνοντο τὴν αἰτίαν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς κατασκευῆς τῆς Κιβωτοῦ καὶ ἐλάμβανον ἀπαντήσεις περὶ τοῦ γενησομένου μέλλοντος Κατακλυσμοῦ, καὶ ἀπεναντίας ἐχλεύαζον τὸν Νῶε, «ἕως οὗ ἦλθεν ὁ Κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας· τοιοῦτόν τι πάσχει καὶ ἡ ἀνθρωπότης σήμερον ἀπέναντι τῆς προκειμένης καταστάσεως. Ἀλλ' ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν σειρὰν τοῦ λόγου ἐξιστοροῦντες τὴν μετάνοιαν τῶν Νινευιτῶν, δι' ἧς ἱκανοποιήθη ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ καὶ ἵλεως γενόμενος, εὐσπλαγχνισθεὶς δὲν κατέστρεψε τὴν πόλιν. «Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ ἔργα αὐτῶν (τῶν Νινευιτῶν τὴν μετάνοιαν) ὅτι ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν τῶν πονηρῶν· καὶ μετενόησεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ, ᾗ ἐλάλησε τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησε. (Αὐτόθι Κεφ. γ'. 10). Ὅντως, ὡς λέγει ὁ Προφητάναξ Δαβίδ· «Μακρόθυμος καὶ Πολυέλεος ὁ Κύριος, οὐκ εἰς τέλος ὀρ-

(*) Ἐκτὸς τοῦ μαχομένου στρατοῦ τοῦ Μετώπου, τοῦ ὁποίου θὰ ἐξάρωμεν τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν γενναιότητα, ὅταν φθάσωμεν εἰς τὸ οἰκεῖον μέρος τοῦ λόγου.

(*) Περὶ ὁμονοίας ἐν τῷ παρόντι εἴμεθα ὁπωσδήποτε ἱκανοποιημένοι χάρις εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἀειμνήστου μακαρίᾳ τῇ λήξει Ἰ. Μεταξᾶ.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

γισθήσεται οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηνιεῖ». (Ψαλμ. ρβ΄. 8).

Ἡ μεμψιμοιρία τοῦ Ἰωνᾶ

Ἀλλ' ἂς ἴδωμεν τί εἶπεν εἰς τὸν Προφήτην Ἰωνᾶν ὅταν ἐλυπήθη σφόδρα διότι δὲν ἐπληρώθησαν οἱ λόγοι τῆς προφητείας του. «Καὶ ἐλυπήθη Ἰωνᾶς λύπην μεγάλην καὶ προσηύξατο πρὸς Κύριον καὶ εἶπεν». (δ΄. 1, 2). Ὦ Κύριε, δὲν εἶνε οἱ λόγοι οὗτοι τοὺς ὁποίους ἐλάλησα ὅτε ἀκόμη ἤμην ἐν τῇ γῇ μου; διὰ τοῦτο ἔφυγον εἰς Θαρσεῖς, διότι ἐγνώριζον τὴν ἀγαθωσύνην σου καὶ τὴν μακροθυμίαν σου καὶ μετανοεῖς ἐπὶ ταῖς κακίαις τῶν ἀνθρώπων ὅταν οὗτοι μετανοήσωσι.

«Καὶ νῦν Δέσποτα Κύριε, λάβε τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι καλὸν τὸ ἀποθανεῖν με μᾶλλον ἢ ζῆν με». (Αὐτόθι 3). Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰωνᾶς ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐποίησε σκηνὴν καὶ ἐκάθησεν ὑποκάτω αὐτῆς βλέπων τί θὰ ἀπογίνῃ τὸ ζήτημα τῆς πόλεως· ὑπέφερε δὲ πολὺ ὑπὸ τοῦ καύσωνος τοῦ ἡλίου.

Τὴν νύκτα ἐκείνην διέταξεν ὁ Θεὸς καὶ ἐφύτρωσε μία κολοκύνθη, ἥτις ἔγινε μεγάλη καὶ ἐσχημάτισεν ὡραίαν σκιάν· καὶ ἐχάρη ὁ Ἰωνᾶς καὶ ἦλθε καὶ ἀνεπαύετο ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς κολοκύνθης· τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα διέταξεν ὁ Θεὸς σκώληκα, ὅστις ἔφαγε τὴν ρίζαν τῆς κολοκύνθης καὶ ἐξηράνθη, καὶ τότε πάλιν ὁ Ἰωνᾶς καταφλεγόμενος ὑπὸ τοῦ καύσωνος τοῦ ἡλίου ἤρχισε νὰ λυπῆται καὶ νὰ ἀδημονῇ διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς κολοκύνθης. «Καὶ προσέταξε Κύριος ὁ Θεὸς πνεύματι καύσωνι συγκκίοντι· καὶ ἐπάταξεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰωνᾶ· καὶ ὠλιγοψύχησε, καὶ ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ εἶπε· καλόν μοι ἀποθανεῖνμε ἢ ζῆν με». (αὐτόθι 7, 8).

Καὶ ὡμίλησεν ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Ἰωνᾶν καὶ εἶπε. Πάρα πολὺ ἐλυπήθηκες διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς κολοκύνθης; ναὶ λέγει, ὁ Ἰωνᾶς ἐλυπήθην μέχρι θανάτου. Τότε τοῦ λέγει ὁ Θεός· σὺ ἐλυπήθηκες διὰ μίαν κολοκύνθην τὴν ὁποίαν οὔτε ἔσπειρας οὔτε ἐπότισας: καὶ ἐγὼ δὲν ἔπρεπε νὰ λυπηθῶ μίαν λαμπρὰν καὶ μεγάλην πόλιν, ἐν ᾗ κατοικοῦσι περισσότεροι ἀπὸ 12 μυριάδας ἀνθρώπων (ἤτοι 120 χιλιάδες)· οἵτινες μάλιστα μετενόησαν διὰ τὰς πρότερον ἁμαρτίας αὐτῶν; «Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Ἰωνᾶν· εἰ σφόδρα λελύπησαι σὺ ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ; Καὶ εἶπε σφόδρα λελύπημαι ἐγὼ ἕως θανάτου». (Αὐτόθι δ΄. 9). Καὶ ἐσώθησαν οἱ Νινευῖται ἐκ τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ, διότι μετενόησαν διὰ τὰς πρότερον ἁμαρτίας των καὶ ἐξιλέωσαν τὸν Θεὸν διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΑ

Ψαλλόμενα εἰς τὸν ἅγιον Μεγαλομάρτυρα Γεώργιον ποιηθέντα ὑπὸ τοῦ σοφοῦ κὺρ Ἀντώνη τοῦ Καραφύλλου ἐκ τῆς Κυδωνίας χώρας.

(Ἐν τῷ ἐπιταφίῳ τίθησι τὴν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Γεωργίου)

ΣΤΑΣΙΣ Α.΄

Ἦχος πλ. α.΄ Ἡ Ζωὴ ἐν τάφῳ

Μακαρίζομέν σε, ἀθλητὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ τιμῶμεν τὴν σορὸν τῶν λειψάνων σου, ὡς πηγάζουσαν ἰάματα πολλά.

Μακαρίζομέν σε, ἀθλοφόρε Χριστοῦ, καὶ τιμῶμεν τὴν ἁγίαν εἰκόνα σου, ὡς ἀντίτυπον (*) τῆς θείας σου μορφῆς.

Μακαρίζομέν σε, στρατιῶτα Χριστοῦ· καὶ γεραίρομεν τὰ ἄπειρα θαύματα, ἃ ἐν γῇ τε καὶ θαλάσσῃ ἐκτελεῖς.

Ὡς μαρτύρων κλέος, ἀθλητὰ τοῦ Χριστοῦ, σὲ τιμῶμεν φοινικὶ διαστράπτοντα, τῇ τοῦ αἵματος ἐκχύσει σου σοφέ.

Ἐκ κινδύνων ρύστην, σὲ εἰδότες θερμόν, τῇ σῇ μνήμῃ προσεδράμομεν ἅπαντες, νῦν αἰτούμενοι μεσίτην πρὸς Θεόν.

Ἀθλητῶν ἐνδόξων, καὶ μαρτύρων σοφέ· ἐν προκρίτοις ἀληθῶς ἀναδέδειξαι, τὸν θεόπνευστον αὐχένα ἐκτμηθείς.

Ὦ στεφάνων πόσων, πολυτίμων αὐγαῖς, ὁπηλίκῃ διαστίλβουσαν χάριτι, κάραν ἔδειξας Γεώργιε τὴν σήν.

Μακαρίζομέν σε, μιμητὰ τοῦ Χριστοῦ, τοὺς στεφάνους γὰρ τοὺς θείους ἐπόθησας· καὶ ἀπέλαβες τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ.

Μακαρίζομέν σε, τὸν ὁπλίτην Χριστοῦ, τοὺς τελοῦντάς σου τὴν θείαν πανήγυριν, σῶζε, σκέπε, ἐκ παντοίων πειρασμῶν.

Τὴν ἰδίαν ψυχήν, ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὑπὲρ τῶν προβάτων πάλαι κατέθετο, λύτρον ἅγιον προσφέρων τῷ Πατρί.

Τὴν ψυχὴν τῷ Χριστῷ, ἀντιδίδωσι νῦν, ἀμειβόμενος θανάτῳ τὸν θάνατον, τῶν μαρτύρων ὁ φανότατος λαμπτήρ.

Μιμητὴς ἐγένου, παθημάτων Χριστοῦ, συνδοξάζειν νῦν αὐτῷ βασιλεύοντι, διαδήματι κοσμούμενος λαμπρῷ.

Παθημάτων ξένων, καὶ κινδύνων πολλῶν, ἀξιώσας σε Χριστὸς ὦ Γεώργιε, στεφανίτην ἀνηγόρευσε λαμπρόν.

Συναχθῶμεν πάντες, ἐν πολλῇ χαρμονῇ, καὶ ὑμνήσωμεν τὸν μέγαν Γεώργιον, ὡς νικήσαντα τὴν πλάνην τοῦ ἐχθροῦ.

(*)Εἰς τὸν πρωτότυπον χειρόγραφον κώδικα γράφεται, ἀντίποτον.

Τῶν χειρῶν τὰ ἔργα, τὰς σκιὰς τῶν θεῶν, κατηδάφισας, ἀνέτρεψας, ἠσχυνας, μὴ φερόντων τῆς εὐχῆς σου τὰς βολάς.

Αἰχμαλώτων ῥύστης, καὶ πτωχῶν βοηθός, ἐν κινδύνοις ἀντιλήπτωρ ὑπέρμαχος, μάρτυς ἔνδοξε ἐφάνης τοῖς πιστοῖς.

Ἐν ἀνάγκαις τρέχεις, ὡς θερμὸς βοηθός, θαύμασι μυρίοις καὶ τέρασι, τὰς καρδίας καθηδύνων τῶν πιστῶν.

Μακαρίζομέν σε, τοῦ Χριστοῦ ἀληθῶς, τὸν πολύαθλον καὶ ἔνδοξον μάρτυρα, τὸν δοξάσαντα Χριστὸν ἐπὶ τῆς γῆς.

Ξόανα καὶ λίθους, καὶ αἱμάτων βωμούς, ὡς ἐπέγνως ηὐτομόλησας ἅγιε, καὶ φιλόχριστος ἐφάνης ἀθλητής.

Τὴν καρδίαν ἔρως, τὴν σὴν ὅλην Χριστοῦ, καταφλέγων καὶ θανάτου ὑπέρτερος· καὶ μυρίων ἀνεφάνης μηχανῶν.

Οὐρανοῦ πολίτης, καὶ Χριστοῦ μαθητής, καὶ μαρτύρων τῶν γενναίων ἐφάμιλλος, πῶς εἰδώλοις ὑποκύψω τοῖς κωφοῖς;

Στρατιώτης Χριστοῦ, καὶ θεράπων εἰμί, διαβόλου τὰς παγίδας ἐκπέφευγα, τὸν ζωστῆρα Αὔγουστε λάβε τὸν σόν.

Θυρεὸν ἐν ψυχῇ, θωρακά τε λαμπρόν, ἄλλον ἔχω, καῖσαρ, ἐκραύγαζες, ὅπλα λάμβανε τὰ σώματος αὐτός.

Ξῖφος ἄλλο φέρω, ξῖφος ἄλλο καινόν, τιμητικώτατον, ἀμφίστομον, στίλβον, τῇ τοῦ πνεύματος ἀκόνῃ τοῦ Χριστοῦ.

Καππαδόκης πρῴην, παραδείσου νυνί, τοῖς πολίταις ἐνηρίθμημαι ἄριστος, παραδείσου νῦν ἐπάξια φρονῶν.

Δόξα

Ὦ Τριὰς ἁγία, ὁ εἷς μόνος Θεός, Γεωργίου ἱκεσίαις τοῦ μάρτυρος, τοῦ γεέννης λύτρωσαι ἡμᾶς πυρός.

Καὶ νῦν

Ἄχραντε Παρθένε, ἡ ἐλπὶς τῶν πιστῶν, σῷζε πάντας τοὺς εἰς σὲ καταφεύγοντας, Θεοτόκε, καὶ ὑμνοῦντάς σε πιστῶς.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Καὶ πάλιν τὸ πρῶτον τροπάριον

Μακαρίζομέν σε, ἀθλητὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ τιμῶμεν τὴν σορὸν τῶν λειψάνων σου, ὡς πηγάζουσαν ἰάματα πολλά.

Ἡ αἴτησις παρὰ τοῦ ἱερέως καὶ ἐκφώνησις.

ΣΤΑΣΙΣ Β'.

Ἄξιόν ἐστιν

Ἄξιόν ἐστιν, μακαρίζειν σε τὸν ἀθλοφόρον· τὸν στερρὸν καὶ πένταθλον μάρτυρα, τὸν πατήσαντα τὸ κράτος τοῦ ἐχθροῦ.

Ἄξιόν ἐστιν, τὸν Χριστοῦ γεραίρειν σε ὁπλίτην, τὸν ἑῴας πάμφωτον ἥλιον, τὸν ἐν μάρτυσι κλεινότατον κλεινοῖς.

Ἤσχυνας σαφῶς, τὴν πολλὴν ὀφρὺν τοῦ διαβόλου, ἔδειξας Γεώργιε θαύμασι, τοῖς ἀτείροις τὴν θεότητα Χριστοῦ.

Ἐφριττεν ὁρῶν, τὸν σὸν ἔνδοξε μάρτυς ἀγῶνα, φάλαγξ ἡ δαιμόνιος ἔτρεμεν, ἀγριούμενον ὁρῶν σε κατ' αὐτῆς.

Λέων ὥσπερ θήρ, ἀνδρικώτατα μαρτύρων δόξαν, μέσον εἰσπηδήσας ἀπέπνιξας, ἀλωπέκων μυριάδας νοητῶν.

Πάλαι ἀγνοῶν, λίθον ἄτμητον χειρὶ βροτείᾳ, πλέον ἀποστάτης συντέθρυπτε, τῷ ἀγκίστρῳ τοῦ Σταυροῦ δελεασθείς.

Ὄντως θαυμαστός, πέλεις Κύριε ἐν τοῖς ἁγίοις, ὄντως φοβερὸς ἐν τῷ σύμπαντι, τοῖς ὑπεναντίοις ὡς μόνος ὢν δυνάστης.

Πρόβατα σφαγῆς, ἐγνωρίσθημεν σοῦ Ζωοδότα, ἕνεκα σφαγέντος ὑπὲρ ἡμῶν, οἱ μάρτυρες ἐβόων περιχαρῶς.

Ὥσπερ τὸν ἀμνόν, ὃν προσήγαγές σοι εἰς θυσίαν, Ἄβελ ὁ πρωτότοκος καὶ πρωτόθυτος, ἐλθεῖν σπεύδω σοι σωμόψυχος Χριστέ.

Ἔφη ἀνδρικῶς, ὁ Γεώργιος τοὺς παρανόμους, πτύων καὶ ὑβρίζων ὡς ἄφρονας, καὶ τὰς στήλας καταβάλλων τῶν βωμῶν.

Στόμα τὸ σεπτόν, κατασπάζομαι τὸ ρητορεῦσαν, ρητόρων φθογγὴν ὑπὲρ ἅπασαν, τὴν Χριστοῦ μου ἐνανθρώπησιν ἐν γῇ.

Σέβω καὶ τιμῶ, τὴν ἡδύτατον γλῶτάν σου μάκαρ, τὴν ὡς ἀριδήλως κηρύξασαν, εὐλάλως παθήματα τοῦ Χριστοῦ.

Νοῦς ἀδυνατεῖ, ὁ ἡμέτερος ὑμνῆσαι μάκαρ, πόνους καὶ ἱδρῶτας καὶ σκάμματα, οἷς ὑπήνεγκας ὡς μάρτυς τοῦ Χριστοῦ.

Ποίαις σὲ ᾠδαῖς ποίοις λόγοις σε νῦν καθυμνήσω, τῶν πιστῶν ἀήττητε πρόμαχε, μαργαρίτης ὁ ὑπέρτιμος Χριστοῦ.

Ἄλλος οὐρανός, ἐχρημάτισας ἐν γῇ τρισμάκαρ, ὄντως οὐρανὸς ὥσπερ ἄστρασι, γῆν τοῖς θαύμασι φαιδρύνων ἱερῶς.

Στέφανον αὐχεῖ, πρωτομάρτυρα ἡ Ἰουδαία, νῦν αὐχεῖ Ἑλλὰς τὸν Γεώργιον, ἀμφοτέρους δὲ καὶ σέβω καὶ τιμῶ.

Κάραν σοι Χριστέ, ὁ Γεώργιος δείκνυσι φάσκων, ὁρᾷς οἷα πάσχουσιν ἄνομοι, τοῖς σοῖς ἴχνεσιν ἑπόμενος Χριστέ.

Ἤνεγκα πολλούς, σὸν δὲ ὄνομα Σῶτερ ἀγῶνος, δεσμά, ῥάβδους, μάστιγας, ὄνειδος, καὶ ἀνύποιστα τὰ πάθη τοῦ τροχοῦ.

Εἶθε δὲ ζωάς, καὶ μυρίας εἶχον δοῦναι Σῶτερ, εἶθε μυριόβιον ἔπλασας· καὶ θανάτου ὃν ὑπέστην παμπληθῆν.

Μέμνημαι Σωτήρ, οἷα πέπονθας ὑπὸ Ἑβραίων, μέμνη (σε) τῶν ὅσα τε πέπραχας, ἐμὲ ῥύσασθαι τῆς πλάνης τοῦ ἐχθροῦ.

Ἀντὶ δωρεᾶς, ἣν μοι δέδωκας δῶρον, (Σωτήρ μου,) κεφαλὴν ἐμὴν ὦ Θεάνθρωπε, καὶ καρδίαν πᾶντε σῶμα (καὶ) ψυχήν.

Εἶδεν ὁ Χριστός, ὅσα πέπονθας ὦ φιλομάρτυς, εἶδε τῶν βασάνων τὸ βίαιον, καὶ τυράννων τὸ λυσσῶδες ἐπὶ σοί.

Ἀγὼν οὗτος ἦν, ὑπ' ἐμοὶ ἀγωνοθέτῃ μάρτυς, ἐγώ σοι καὶ ῥώμην δεδώρημαι, ὥστε φέρειν τὰς βασάνους τοῦ ἐχθροῦ.

Δόκιμον χρυσόν, τοῖς ἁγίοις μου τελεῖν ἐπέγνων, οἷόν σε ταῖς θλίψεσιν ἔδειξεν, ὁ

τυράννῳ κακουχήσας σε, ψυχή.

Λάμβανε χρυσοῦν καὶ πολύτιμον στέφανον μάρτυς, λάμβανε τῶν πόνων τὰ ἔπαθλα, πολλαπλάσιον κομίζων τὸν μισθόν.

Στρατιώτης πρίν, τοῦ Χριστοῦ ὑπάρχων Βασιλέως, κατὰ τῶν παθῶν στρατευόμενος, οὐρανίῳ ὑπετάγης Βασιλεῖ.

Ἔαρ κατ' ἀρχάς, πρῶτον φέρειν σε βλαστὸν παμμάκαρ· ὃν ἡ Ἐκκλησία λαμβάνουσα, εὐωδίας πληροῦται μυστικῆς.

Ἔφιππος γραφή, τὴν σὴν ἔντιμον εἰκόνα φέρει, τεθηγμένον δόρυ κομίζουσαν, καὶ σφαζόμενον θηρίον ὑπ' αὐτῆς.

Τίς αὐτὴ γραφή, τί δὲ ἵσταται δακρυρροοῦσα, κόρη παρὰ σοὶ ὦ Γεώργιε, τὶ μυστήριον δηλοῖ ταῦτα ἡμῖν;

Οὗτος ἂν ἡμῖν, ὑφήγησαι ὁ τοῦ μυστηρίου, μάρτυς ἀθλοφόρε τὴν δύναμιν, καὶ ἀνοίξας κεκρυμμένους θησαυρούς.

Ἄρειός ἐστι, τὸ σφαττόμενον (ὑπ' ἐμοὶ) (*) θηρίον, ἄρειος ἐκεῖνος ὁ βλάσφημος, ὁ θεότητα πλασάμενος κτιστήν.

Κόρην δὲ νοεῖν, κόνιν χρὴ τὴν Ἀλεξάνδρου πόλιν, αὕτη μου τὴν αἵρεσιν πρόρριζα, δεῖται πᾶσαν ἀφανῖσαι παντελῶς.

Δίδου καὶ ἡμῖν, τοῦ ἐχθροῦ πατεῖν τὰς πανουργίας, δίδου μάρτυς ἔνδοξε δύναμιν, σφάζειν τοῦτον τῇ ἐνθέῳ σου ζωῇ.

Δίδου ὦ σοφέ, αἰσθητῶν ἐχθρῶν καὶ νοουμένων, ἡμῖν πάντων παντελῆ τὴν ἀπώλειαν, ὦ μαρτύρων ἱερώτατε φωστήρ.

Ἄνοιξον ἡμῖν, σῇ δυνάμει φάρυγγα αἰχμὴ τῆς λόγχης, δράκοντος δεινοῦ καὶ ὀλετῆρος, καὶ τὴν τούτου σύντριψον ἰσχὺν ποσὶν ἡμῶν.

Δὸς ἐχθρῶν ἡμῶν, πάντας τέλεον μάρτυς Κυρίου, δὸς ἐνέδρας τούτου καὶ σκάμματα, κεφαλὰς ἐπανιέναι τὰς αὐτῶν.

Ἤδη μὲν ὁρᾷς, τῶν βαρβάρων τὴν πληθὺν καὶ τὰς στρατείας, καὶ γὰρ κεχηνότες ὡς δράκοντες, ἀπειλοῦσι παντελῆ ἀφανισμόν.

Νῦξον σὺ αὐτούς, τροπαιοῦχε δόρατι βεβαιῶν, νῦξον σῆς φαρέτρας τοῖς βέλεσι, Χριστωνύμου προστατεύων στρατιᾶς.

Θραῦσον τῶν ἐχθρῶν, τὰ φρυάγματα τῶν ταραττόντων, πόλιν σὴν περίδοξον ἅγιε, ἐπηρείας τε ἁπάσας ἀφελοῦ.

Δεῦτε μοναστῶν, ἡ ὁμήγυρις καὶ ἱερέων, ὁλοψύχως ᾄσωμεν σήμερον, φιλομάρτυρες τὸν μάρτυρα Χριστοῦ.

Ἅπας ὁ χορός, τῶν μαρτύρων γέγηθεν ἐπὶ τῇ μνήμῃ, σοῦ τῆς τελειώσεως ἅγιε, ὡς στρατάρχην καὶ κρηπῖδά σε εὑρών.

Ἅπαντα τελεῖς, τὰ γῆς πράττων ἐνδόξως προσκυνοῦσι, καὶ δοξολογοῦσι συμφώνως σε, ὡς ὑπέρμαχον Γεώργιε Χριστοῦ.

Πάντων δυσχερῶν, ταχινὸν εὑρίσκων σε προστάτην, ἅπας ὁ λαὸς ὁ Χριστώνυμος, νῦν δοξάζων ἀνυμνεῖ πανευλαβῶς.

Δόξα

Ἄναρχε Τριάς, Πάτερ ἄκτιστε Λόγε καὶ Πνεῦμα, ταῖς τοῦ μάρτυρός σου δεήσεσι, δίδου πᾶσι λύσιν τῶν ἁμαρτιῶν.

Καὶ νῦν

Ἄχραντε ἁγνή, ἀειπάρθενε Θεογεννῆτορ, σκέπε τοὺς εἰς σὲ καταφεύγοντας, ἀπὸ πάσης περιστάσεως δεινῆς.

Καὶ πάλιν τὸ πρῶτον τροπάριον

Ἄξιόν ἐστιν, μακαρίζειν σὲ τὸν ἀθλοφόρον, τὸν στερρὸν καὶ πένταθλον μάρτυρα, τὸν πατήσαντα τὸ κράτος τοῦ ἐχθροῦ.

Αἴτησις παρὰ τοῦ ἱερέως καὶ ἐκφώνησις

ΣΤΑΣΙΣ Γ'.

Ἄξιόν ἐστιν

Αἱ γενεαὶ πᾶσαι, μακαρίζομέν σε, τὸν μέγαν ἀθλοφόρον.

Αἱ γενεαὶ πᾶσαι, μακαρίζομέν σε, Χριστοῦ τὸν στρατιώτην.

(*) Εἰς τὸ πρωτότυπον εἶναι· ὑμοῖ.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Αἱ γενεαὶ πᾶσαι, μακαρίζομέν σε, Γεώργιον τὸν μέγαν.

Τὸν τροπαιοφόρον, Χριστοῦ καὶ ἀθλοφόρον, ὑμνήσωμεν προφρόνως.

Ὁ λαμπρὸς γεραίρει, τῆς Ἐκκλησίας κόσμος, Γεώργιον τὸν μέγαν.

Τὸν λαμπρὸν ὡς ὄντως, μάρτυρα Κυρίου, πιστοὶ ἀνευφημοῦμεν.

Ὁ μεγαλομάρτυς, συγκαλεῖται πάντας, εἰς εὐωχίαν θείαν.

Δεῦτε λαοὶ πάντες, μάρτυρα τὸν μέγαν, ὑμνήσατε συμφώνως.

Δεῦτε φυλαὶ καὶ γλῶσσαι, σύμφωνον τελεῖτε, ὕμνον τῷ Γεωργίῳ.

Χλαμύδα τε βαφεῖσαν, αἵματι ἰδίῳ, φέρει ὁ τροπαιοῦχος.

Περιηργυρωμένος, θώραξ ἀνεδείχθης, τῆς πίστεως παμμάκαρ.

Κροσσωτοῖς χρυσίου, πεποικιλμένος κόσμος, ἐδείχθης Ἐκκλησίας.

Μιμητὴς ἐγένου, πάθους τοῦ Σωτῆρος, Γεώργιε τρισμάκαρ.

Αἱχμαλώτων ῥύστης, καὶ βοηθὸς ἐφάνης, τῶν σὲ προσκαλουμένων.

Ἔχομέν σε ῥύστην, καὶ θερμὸν προστάτην, ἐν τοῖς πειρατηρίοις.

Βασιλεῖς ἐλέγχων, μάκαρ ἐκπομπεύεις, θεοὺς τῶν ἀνοήτων.

Χοροῖς τῶν μαρτύρων, θειότατον κόσμον, βοᾷ ἡ Ἐκκλησία.

Τεῖχος ἀνεδείχθης, σιδηροῦν τῇ πίστει, πᾶσι τοῖς ἐναντίοις.

Τίς ἀξίως μάρτυς, τοὺς σοὺς ὑπὲρ φύσιν, ἀγῶνας ἀνυμνῆσαι;

Νίκης ἀντιπάλων, ἔλαβες τὴν κλῆσιν, μαρτύρων ταξιάρχα.

Στεφάνῳ ἐξ ἀνθέων, χρυσοπλόκῳ στέφει, Χριστὸς σὴν κάραν μάρτυς.

Χωρεῖς ὥσπερ ἀδάμας, καὶ νῦν ὥσπερ τὸ πάλαι, κατὰ τῶν πολεμίων.

Σιδηρᾶς ἀλύσσεις, αἷς ἔδησάν σου χεῖρας, σέβω καὶ προσκυνῶ σου.

Τίς σε κατ' ἀξίαν, ὑμνεῖ σε ἀθλοφόρε, τὸν μέγαν ἐν κινδύνοις;

Ἥλιος ἐφάνης, φωταγωγῶν τὸ σκότος πάσης τῆς οἰκουμένης.

Ἠλεγξας τυράννους, βωμοὺς τε τῶν εἰδώλων, μάρτυς στεφανηφόρε.

Τροχοῦ κυλιομένου, (ἤχῳ βρόντῳ) μάρτυς, ἔστης ὄντως ἀτρέμως.

Ἄγγελος ὡς ἀγγέλῳ, κατησπάζετό σε, καὶ δεσμῶν ἐλυτροῦτο.

Ὑμνῶ καὶ προσκυνῶ σου, ὡς ἐν τροχῷ ὑπέστης, ξέσεις σαρκὸς ἁγίας.

Κατασπάζομαί σου, τὰς ἐκ τῶν ἥλων τρήσεις, ποδῶν τῶν σῶν ἁγίων.

Σβέσον τὰς ἁμαρτίας, ἡμῶν τῇ σῇ πρεσβείᾳ τῷ τῆς τιτάνου βάθει.

Ἀνάστησον ὡς πάλαι, τὸν νεκρὸν τρισμάκαρ, ψυχῆς μου τῶν πταισμάτων.

Ῥαβδισμοὺς ξεσμούς τε, ὑπέστης καὶ κεντήσεις, κεντρῶν ὦ στεφανῖτα.

Τῆς πλακὸς τῷ βάρει, ἐλάφρυνον φορτίον, ἡμῶν τὰς ἁμαρτίας.

Σφίγξον παρειμένας, ψυχὰς τῇ ἁμαρτίᾳ, ἡμῶν τῇ σῇ πρεσβείᾳ.

Ἔσφιγξας ἐν μαγγάνῳ, κεφαλὰς δαιμόνων τῇ ἄκρᾳ καρτερίᾳ.

Κατέῤῥαξας εἰς χάος, ξόανα τῶν εἰδώλων, προστάξει τοῦ Κυρίου.

Ἐθρήνησαν ἀξίως, δαιμόνων τὰ σμήνη, ἀπώλειαν τὴν τούτων.

Παράσχου ἐξ ὕψους, δεξιᾶς ἁγίας, ἡμῖν τὴν εὐλογίαν.

Δύο ταξιάρχας, οὐσιῶν ἀΰλων, δοξάζω εὐχαρίστως.

Μιχαὴλ τὸν μέγαν, καὶ Γαβριὴλ τὸν θεῖον, Κυρίου παραστάτας.

Στρατάρχαι παραστάται, Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος, νῦν δέχοισθε τὸν ὕμνον.

Γεώργιε μάρτυς, σὺν τῷ Δημητρίῳ, πρεσβεύσατε Κυρίῳ.

Ὡς ἔξαρχοι μαρτύρων, δυὰς δέχου τὸν ὕμνον, εἰ καὶ μὴ κατ' ἀξίαν.

Εὐχὰς ὑπὲρ τοῦ κόσμου, μὴ παύσητε ἐκχέειν πρὸς Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος.

Μαρτυρικὰ

Ὡς κωρωνὴν χρυσέαν, αὐχεῖ τὴν ἐκ τοῦ ξίφους, τομὴν χορὸς μαρτύρων.

Θαύματα θαυμάτων, θαυμασίων πέραν, τὰ τῶν μαρτύρων ὄντως.

Εἰ μὴ τὴν τοῦ Κυρίου, φωνὴν προμαρτυροῦσαν, αὐτοῖς ἔσχεν ἀξίως

Πάθη τὰ Σωτῆρος, ἐν σώμασι θέντες, ἔργα τὰ τούτων δρῶσιν.

Ἔφη Χριστὸς κατόπιν, τοῖς ἀκολουθοῦσιν, ἔργα αὐτοῦ ποιεῖσθαι.

Δύναμιν ἐξ ὕψους, τοῦ πνεύματος τὴν χάριν, εἶχον οἱ ἀθλοφόροι.

Θάνατον τῷ θανάτῳ, Χριστέ μου θανατώσας, ζωὴν αὐτὸν εἰργάσω.

Ἔσπευδον τεθνάναι, χοροὶ οἱ τῶν μαρτύρων, καὶ νῦν σοὶ πάντες ζῶσιν.

Ἔαρ πρῶτον φέρει, Χριστοῦ ἡ Ἐκκλησία, ἡμέραν τὴν κυρίαν.

Τῇ σῇ ἀναστάσει, Θεέ μου Βασιλεῦ μου, ἐκένωσας τὸν ᾅδην.

Δόξα τῇ σοφῇ σου, προνοίᾳ Θεοῦ Λόγε, δι' ἧς ἔσωσας κόσμον.

Ἔαρ ἄλλο ἄγει, Χριστοῦ ἡ Ἐκκλησία, τὴν μνήμην Γεωργίου.

Ἁρμοζομένην λύραν, τῷ πνεύματι Κυρίου, καλῶ τὴν Ἐκκλησίαν.

Φθογγὴ ἀριθμουμένη, δωδεκάχορδος φαίνει, λύρα τοῦ Παρακλήτου.

Σήμερον ἅπας τόπος, πόλις τε καὶ χώρα, σκιρτᾷ ἐν εὐφροσύνῃ.

Λαμπρὰν λαμπρῶς γεραίρει, τὴν μνήμην Γεωργίου, Χριστοῦ ἡ Ἐκκλησία.

Φθογγῆς ἅπας ἠττᾶται, ἦχος τούτων μαρτύρων, χοροῦ τοῦ Γεωργίου.

Χορὸς ὁ τῶν Ἀγγέλων, συμπανηγυρίζει, σήμερον τῇ σῇ μνήμῃ.

Λάμβανε τὰ γέρα, καὶ τὰς ἀντιδόσεις, χειρὶ τοῦ σοῦ Δεσπότου.

Σκιρτῶσι Πατριάρχαι, Ἀποστόλων δῆμοι, σήμερον τῇ σῇ μνήμῃ.

Προφητῶν οἱ δῆμοι, καὶ ὁσίων τάξεις, σὲ μάρτυς εὐφημοῦσι.

Ὑπὸ τῶν ταγμάτων, ἁπάντων τῶν ἐννέα, γονυκλινῶν ἐννέα.

Νῦν ἀνευφημοῦσι, καὶ δοξολογοῦσι, πάντες ἐν τῇ σῇ μνήμῃ.

Ἅπαντας τῶν ἁγίων, χοροὺς πολλοὺς μαρτύρων, προσήγαγες Κυρίῳ.

Οὐ φέρω τὴν ἧτταν, καὶ γὰρ οὐδόλως, ᾧ μάρτυς στεφηφόρε.

Ἣν στέφει κορυφήν σου, Θεοῦ ἡ χεὶρ ἀξίως, τίς ἂν αὐτὴν αἰνέσει;

(Αὐχεῖ σε) ὁ κόσμος, πατρὶς εἶναι (σοι) θέλων, οὐχὶ δὲ μία πόλις.

Ἐν γῇ τῇ τῶν πραέων, ὁ μαχητής τε πάλαι, νῦν ἀναπαύει μάκαρ.

Ἔλαβες ἡλίου, τῆς δικαιοσύνης, ἐν σοὶ τὸ φῶς παμμάκαρ.

Ἥλιος ἐφάνης, φωταγωγῶν τὸ σκότος, πάσης τῆς οἰκουμένης.

Ἀστὴρ ὡς μέγας φέγγεις, ἑῴας ἀεὶ λάμπων, τοῖς ἐν δυσὶ (μερίαις).

Ἄσειστος ἐφάνης, τῆς πίστεως πύργος, κατὰ τῶν ἀντιπάλων.

Χριστιανοῖς τὸ κράτος, δίδου καὶ πανοπλίαν, κατὰ τῶν ἐναντίων.

Ἄγαρ ἀπογόνοις, ἐκπολέμει μάκαρ, σοῖς φίλοις πολεμίοις.

Σῴζε ἱκεσίαις, ταῖς πρὸς Θεὸν ἀπαύστοις, τοὺς σὲ ὑμνολογοῦντας.

Σειρῶν ἁμαρτίας, λύε τῶν ποθούντων, τιμᾶν σὲ ὁλοψύχως.

Ἡμῖν τοῖς μελωδοῦσιν, ἀθλοφόρε πόθῳ, δίδου ψυχῆς ὑγείαν.

Νικῶντα κακὸν ἅπαν, ἀνεξίκακόν σε, καλῶ τροπαιοφόρε.

Τὸν ναόν σου τοῦτον, φρούρει καὶ συντήρει, εἰς αἰῶνας, αἰώνων.

Ἀνυμνῶ τὴν χάριν, τῆς σεπτῆς εἰκόνος σοῦ μάκαρ κατὰ χρέος.

Εὐκλείας τε μεγίστης, καὶ χάριτος ἀ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ξίως, παρὰ Θεοῦ ἐπλήσθης.

Ἀνίατα πάθη, ἰατρεύεις πάντας, μόνῃ τῇ ἐπικλήσει.

Ποταμίων ρείθρων, εἱκάζει τῶν θαυμάτων, κρήνη σου ἀεννάως.

Ἐκ κακῶν παντοίων, λυτροῦται ὁ προστρέχων, ἅπας ἐν τῷ ναῷ σου.

Μαρτυρεῖ καὶ γὰρ (με), λαὸς ὡς καθ' ἑκάστην, ἄγει εὐχαριστίαν.

Ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν σὺ, ἰάσεις πάντων νέμεις, ὡς φιλεύσπλαχνος μάρτυς.

Ὀρφανῶν προστάτης, καὶ χηρῶν ἀντιλήπτωρ, σὺ εἶ ὦ ἀθλοφόρε

Καταπονουμένων, ἐν θλίψεσι παντοίαις, σὺ λυτρωτὴς ὑπάρχεις.

Στουροφόρῳ ὅπλῳ, νίκας ἀεὶ χορήγει, τοῖς ἐπιφερομένοις.

Σῶζε ἱκεσίαις, ταῖς πρὸς Θεὸν ἀπαύστοις, τοὺς σὲ ὑμνολογοῦντας.

Τοῖς παρισταμένοις, ἀζύγοις τῷ ναῷ σου, ῥῦσαι παθῶν παντοίων.

Ζυγὸν αἰχμαλωσίας, ὡς ἐλυτρώσω μάρτυς, ῥῦσαι καμὲ σὸν δοῦλον.

Δεινῆς αἰχμαλωσίας, ψυχῆς τε ἁμαρτίας, ἐχθροῦ ῥῦσαι παντοίας.

Αἰχμαλώτων ῥύστης, πλεόντων βακτηρία, Γεώργιε ὑπάρχεις.

Εὐχὰς ἡμῶν προσφέρειν, ἀξίως καὶ τοὺς ὕμνους, δίδου ὦ στεφανῖτα.

Ἀξίωσον πάντας, τοὺς σὲ προσκαλουμένους, τυχεῖν τῆς ἄνω δόξης.

Ἀξίωσον μάκαρ, συμπανηγυρίσαι, τῇ ἄνω εὐωχίᾳ

Τοῖς προαπελθοῦσι, δομήτορσι ναοῦ σου, δώρησαι σωτηρίαν.

Ὦ μάρτυς ἀληθείας, ἔχεις παῤῥησίαν, πρὸς Χριστὸν τὸν Σωτῆρα.

Ἐλεύθερον παντοίων, ἐχθρῶν ποίησον γένος, τὸ σὸν τροπαιοφόρε.

Μακαρίζομέν σε, τῆς ἐλευθερίας, προασπιστὴν τὸν μέγαν.

Τὰ τῆς ἑορτῆς σου, πάλιν ἐκτελέσαι, δώρησαι τοῖς σοῖς δούλοις.

Δόξα

Δόξα σοι ἁγία, Τριὰς μιᾶς οὐσίας, Πάτερ, Υἱὲ καὶ Πνεῦμα.

Καὶ νῦν

Δώρησαι Παρθένε, τοῖς σὲ δοξολογοῦσι, τυχεῖν ζωῆς τῆς ἄνω.

Καὶ πάλιν τὸ πρῶτον τροπάριον

Αἱ γενεαὶ πᾶσαι, μακαρίζομέν σε, τὸν μέγαν ἀθλοφόρον.

Ἀποστολεὺς

Γέρων Βασίλειος Καρακαλλινὸς
Ἱ. Μ. Καρακάλλου, Ἅγιον Ὄρος

ΕΚ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΑΘΑΝ. ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ (†1940)

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ

Ἐκ τοῦ Κώδικος Ω 111

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 197)

Ὄρθρος ἐστὶ τοῖς ἀσκηταῖς τῆς εὐλαβείας τὸ μεσονύκτιον· οὔτε ὀφθαλμῶν οὔτε ἐτῶν βλαβεραὶ ἀκοαὶ ἢ θέαι παραπεμπόντων· ἀλλὰ μόχθων καθ' ἑαυτὸν τῷ Θεῷ συνόντος, καὶ διορθουμένου μὲν ἑαυτὸν τῇ μνήμῃ τῶν ἡμαρτημένων, ὅρους δὲ αὐτῷ τιθέντος πρὸς τὴν ἔκκλησιν τοῦ κακοῦ καὶ ποίησιν τῶν ἀγαθῶν ἔργων τοῦ καλοῦ ἀγωνιστοῦ. Μάθε, ἀγαπητέ, διδάχθητι τὴν εὐαγγελικὴν πολιτείαν· σώματος δουλαγωγίαν, ὀφθαλμῶν ἀκρίβειαν, φρόνημα ταπεινόν, ἐννοίας καθαρότητι, ὀργῆς ἀφανισμόν, ἀγκαρευόμενος προτίθει, ἀποστερούμενος μὴ δικάζου, μισούμενος ἀγάπα, διωκόμενος ἀνέχου, βλασφημούμενος παρακάλει, νεκρώθητι τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ζήσῃς δικαιοσύνην· συσταυρώθητι τῷ Χριστῷ· ὅλην τὴν ἐλπίδα μετίθες ἐπὶ τὸν Κύριον· κτῆσαι ψυχῆς καθαρότητα· ἀπάθειαν σώματος, βαδισμὸν πρᾷον, φωνὴν σύμμετρον, λόγον εὔτακτον, τροφὴν καὶ ποτὸν ἀθόρυβον, ἐπὶ πρεσβυτέρου σιγήν, ἐπὶ σοφωτέρων ἀκρόασιν· πρὸς τοὺς ὑπερέχοντας ὑποτα-

γὴν πρὸς τοὺς ἴσους καὶ ἐλάττονας ἀγάπην ἀνυπόκριτον, ὀλίγα φθέγγεσθαι πλείονα δὲ νοεῖν, μὴ θρασύνεσθαι.

— Λόγῳ μὴ περισσευόμενον ὁμιλίαν, μὴ προχείρως εἶναι πρὸς γέλωτα, κάτω τὸ βλεμμα ἔχων, ἄνω δὲ τὴν ψυχήν, φεύγων ἀντιλογίαν, μὴ διδασκαλικὸν δίωκε ἀξίωμα, μηδὲ ἡγεῖσθαι τὰς παρὰ πάντων τιμάς· εἰ δέ τις δύναται βοηθεῖν καὶ ἑτέρους, τὸν παρὰ Θεοῦ μισθὸν ἐκδεχέσθω· χρὴ μόνον ἐν τῇ σωματικῇ νηστείᾳ τὴν πᾶσαν σπουδὴν ἐπιδείκνυσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ προσοχῇ τῶν λογισμῶν, καὶ τῇ τοῦ πνεύματος μελέτῃ καὶ συχναῖς ἀναγνώσεσι τῶν θείων Γραφῶν καὶ ἐπὶ ταῖς ἐπιτεταμέναις προσευχαῖς· ὧν χωρὶς, ἀδύνατον πρὸς ὕψος τῆς θείας καὶ ἁγιείας καὶ καθαρότητος ἀνελθεῖν.

— Τὸ ἀπεχθάνεσθαι ἀπὸ γυναικῶν πάνυ πρόσφορον καὶ ἁρμόδιόν ἐστι τοῖς θέλουσιν ἄμωμον καὶ ἀκηλίδωτον βίον διάγειν, ἀνάρμοστον γὰρ τοῖς φυγοῦσι τὸν κόσμον ὁμιλεῖν γυναιξὶν ἢ ἀγαπᾶν συντυχίας γυναικῶν· φύγωμεν οὖν ἁπάντων ὅτι δηλητήριον ὑπάρχουσιν αἱ αὐτῶν συντυχίαι καὶ εὐχερῶς ἀγρεύουσι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

— Ὄρος ἐκράτει καὶ κανὼν παραδιδόμενος παρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων ἀκριβὴς οὗτός ἐστι, τὸν μεταλαμβάνοντα ἀπέχεσθαι τοῦ ἐσθίειν καὶ μὴ ἀναμένειν τὸν κόρον καὶ ὁ Ἀπόστολός φησι· τὴν τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθαι εἰς ἐπιθυμίας, οὐ τὴν ἀναγκαίαν τῆς ζωῆς κυβέρνησιν ἐκώλυσεν, ἀλλὰ τὴν φιλήδονον ἐπιμέλειαν ἀπηγόρευσεν. Εἰ βούλει ἐκκόψαι ἀπὸ σοῦ τὰς ἁμαρτίας σου, ἀνάσπασον πρῶτον τὰς ῥίζας καὶ τὰς νομάς, εἶθ' οὕτω δυνήσῃ καὶ τοὺς κλάδους καὶ καρποὺς αὐτῶν καταμαράναι, καὶ καταψύξαι καὶ ἐξαλεῖψαι τελείως.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

Η ΡΟΖΑ ΤΟΥ ΤΑΝΝΑΝΒΟΥΡΓΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ

Η ΡΟΖΑ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΤΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 201)

Καὶ ἡ μὲν γυνὴ τοῦ φύλακος ἐκοιμήθη πάλιν, ἡ δὲ Ῥόζα ἐτύγχανε μόνη εἰς τὸν οἶκον, καὶ λαβοῦσα ἠρέμα τὴν περιέχουσαν τὰς κλεῖς τῶν φυλακῶν δέσμην, ἀπέσπασε μετὰ προσοχῆς τὴν κλεῖδα τῆς φυλακῆς τοῦ πατρός της, ἣν τὴν προτεραίαν εἶχε προσεκτικῶς παρατηρήσει, ἔλαβε τὸν ἐπὶ τοῦ ἑρμαρίου κρεμάμενον παλαιὸν φανὸν τοῦ δεσμοφύλακος, καὶ ἔφερε ταῦτα πάντα εἰς τὸ δωμάτιόν της, καὶ ἐστάθη ἐν αὐτῷ ἐπὶ ὥραν τινα καὶ μέχρις οὗ ἐπῆλθε πάλιν καθ' ἅπαν τὸ φρούριον ἡ ἡσυχία καὶ ἡ σιγή, ἔβαλε τὸν μικρὸν αὐτῆς λύχνον εἰς τὸν φανόν, ὃν ἐκάλυψε μὲ τὸ μανδήλιόν της, καὶ ἀφῆρεσεν ἐκ τῶν ποδῶν της τὰ σανδάλια, διέβη ἠρέμα τὸ μῆκος τοῦ σκοτεινοῦ καὶ τρομακτικοῦ διαδρόμου τοῦ ἄγοντος εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ πατρός της, ἠνέῳξε μετὰ ταῦτα τὴν θύραν αὐτῆς μετὰ προφυλάξεως.

Εἰς τὴν λάμψιν τοῦ ὑπὸ τῆς Ῥόζας φερομένου μελαγχολικοῦ φανοῦ, τοῦ ἔτι πλέον σκοτοδινειασθέντος ὑπὸ τοῦ καπνοῦ, ὅστις τὸν ἠμαύρωσεν, ἡ Ῥόζα παρετήρησε τὸν Ἐδελβέρτην καθήμενον εἰς τὴν λιθίνην αὐτοῦ καθέκλαν, ἔχοντα τοὺς βραχίονας ἐσταυρωμένους καὶ ἐκπλαγέντα εἰς τὴν θέαν της· ἡ δὲ ἔκπληξίς του ἐπηύξησεν ἔτι πλέον ὅτε εἰς τὴν σκοτεινὴν λάμψιν τοῦ φανοῦ ἐνόμισεν ὅτι ἀνεγνώρισε τὴν νέαν ὑπηρέτριαν τοῦ φύλακος.

«Σὺ εἶσαι, καλόν μου τέκνον, τῇ εἶπε· τί ἔρχεσαι νὰ κάμῃς ἐνταῦθα τόσον ἀργὰ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός; Ὀλίγαι στιγ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

μαὶ παρῆλθον ἀφ' ὅτου ἡ τοῦ φρουρίου φυλακὴ ἀνήγγειλε τὰς δύο μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥρας».

Ἡ Ῥόζα χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἀπεκρίθη· «Συγχωρήσατέ με ἐὰν ταράττω τὴν ἡσυχίαν σας· παρατηροῦσα δὲ ὅτι οὔτε σεῖς δὲν κοιμᾶσθε, θέλω νὰ ὁμιλήσω πρὸς σᾶς ἄνευ τῆς παρουσίας μάρτυρός τινος· διὰ τοῦτο καὶ ἦλθον ἐδῶ εἰς ὥραν προκεχωρημένην. — Ὦ τέκνον μου, ἐπανέλαβεν ὁ Ἐδελβέρτης, ἡ τοιαύτη προσέλευσίς σου εἶναι ῥιψοκίνδυνος λίαν καὶ δύναται νὰ ἔχῃ λυπηρὰς πρὸς σὲ συνεπείας. Ἄλλως τε δὲ μία τιμία νεᾶνις ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ κατώφλιον τῆς θύρας της ἐν ὥρᾳ νυκτός· ἡ τοιαύτη νεᾶνις ὀφείλει νὰ κλείῃ τὸ δωμάτιόν της ἐν τῇ ὥρᾳ μέσης νυκτὸς μετὰ περισσοτέρας προφυλάξεως, παρ' ὅσην καταβάλλουσιν εἰς τὸ νὰ ἀσφαλίζωσι τοὺς μοχλοὺς τῆς φυλακῆς μου. Μὴ ἀνησυχεῖτε, ἐπανέλαβεν ἡ Ῥόζα, διότι ἐκτὸς τοῦ φύλακος, ὅστις γρηγορεῖ ἐπὶ τοῦ πύργου, καὶ τοῦ πρωϊνοῦ ἀλέκτορος, πάντες οἱ ἐν τῷ φρουρίῳ εἰσὶ βεβυθισμένοι εἰς βαθὺν ὕπνον. Ὁδηγηθεῖσα ὑπὸ ὡρίμων σκέψεων καὶ ὑπὸ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν προσευχῆς μου, ἀπεφάσισα νὰ ἐπιχειρήσω τὸ ἔργον τοῦτο κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην. Αὐτὸς ὁ Ὕψιστος Θεὸς διηύθυνε τὰ διαβήματά μου. Ναί, οὐδεμία ἀμφιβολία μένει ὅτι ὁ πολυέλεος Θεὸς εἶναι μετ' ἐμοῦ· ἔχω νὰ σᾶς εἴπω λέξεις τινὰς ἀφορώσας τὴν τύχην τῆς θυγατρός σας, ὑπὲρ τῆς ὁποίας αἱ ἀνησυχίαι σας μὲ συνεκίνησαν τοσοῦτον ὥστε δὲν ἠδυνήθην νὰ κοιμηθῶ. Ἔρχομαι πρὸς σᾶς, ἵνα σᾶς ἀναγγείλω εἰδήσεις περὶ αὐτῆς. Εἰδήσεις περὶ τῆς Ῥόζας μου! ἀνέκραξεν ὁ ἱππότης μετὰ ταχύτητος ἐκπληκτικῆς. Ὦ Θεέ μοῦ! εἶναι δυνατόν; Ἐάν, προσφιλές μοι τέκνον, μὲ βεβαιώσῃς περὶ αὐτῆς θέλω σὲ θεωρεῖ ὡς ἄγγελον ἐξ οὐρανοῦ καταβάντα, ἵνα φωτίσῃ τὴν νύκτα τῆς φυλακῆς μου. Ὦ! ὁμίλησον, ὁμίλησον, σὲ ἐξορκίζω· γνωρίζεις τὴν Ῥόζαν μου; εἶδες αὐτήν; τῇ ὡμίλησας σὺ ἡ ἰδία; εἶναι καλά; ζῇ εὐτυχής; Ὦ! ἀποκρίθητι. Δύνασαι νὰ μοὶ εἴπῃς βέβαιόν τι περὶ αὐτῆς; Ἡ Ῥόζα μετὰ συγκινήσεως ἐπανέλαβε· «Ναί, δύναμαι νὰ σᾶς πληροφορήσω περὶ τῆς θυγατρός σας μετὰ πλείστης βεβαιότητος. Παρατηρήσατε, γνωρίζετε τὴν χρυσῆν ταύτην ἅλυσον καὶ τὸ παράσημον τοῦτο; Οὐράνιε Θεέ! ἀνέκραξεν ὁ Ἐδελβέρτης λαμβάνων αὐτὰ μετὰ τρεμουσῶν χειρῶν· εἶναι τὸ χρυσοῦν παράσημον, τὸ ὁποῖον ἐνεχείρησα εἰς τὴν Ῥόζαν μου τὴν τελευταίαν τοῦ ἀποχωρισμοῦ μας στιγμὴν ὡς σταθερὰν ἀνάμνησιν τοῦ πατρός της· εἶναι τὰ πολυτιμότερα τῆς ἐνθυμήσεως δῶρα, ἅτινα τῇ ἐσύστησα μεγάλως, ἵνα μὴ ἀποχωρισθῇ ποτὲ αὐτῶν. Πρέπει νὰ τὴν γνωρίζῃς πολὺ καλὰ τέκνον μου, καὶ πρέπει νὰ σὲ ἔχῃ ἐγκάρδιον φίλην, ὥστε νὰ σοὶ ἐμπιστευθῇ τὰ τιμαλφῆ ταῦτα ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα σοὶ ἐνεχείρισε βεβαίως ἵνα πιστεύσω εὐκολώτερον τοὺς λόγους σου, ὅθεν καὶ αἱ εἰδήσεις, ἃς σοὶ ἐπεφόρτησε νὰ μοὶ φέρῃς, πρέπει νὰ εἶναι λίαν σπουδαῖαι. Εἰς ταύτας τὰς ἐκπληκτικὰς ἐκφράσεις τοῦ Ἐδελβέρτου ἡ Ῥόζα ἀπεκρίθη· «Δὲν τὰ ἐνεπιστεύθη εἰς ξένας χεῖρας, ἀγαπητέ μου πάτερ. Παρατηρήσατέ με· ἐγὼ εἶμαι ἡ Ῥόζα ἡ θυγάτηρ σου. Σὺ ἡ Ῥόζα μου! ἀνέκραξεν ὁ Ἐδελβέρτης μετ' ἐκπλήξεως. Ὦ, μὴ ζητῇς, νεᾶνις, νὰ μὲ ἀπατήσῃς. Ἐκείνη ἡ θυγάτηρ μου ἀξία τοῦ ὀνόματος, τὸ ὁποῖον φέρει, ὡμοίαζε μὲ δροσερὸν ῥόδον, ἀλλὰ σύ! σύ! ὄχι· δὲν εἶσαι ἡ θυγάτηρ μου».

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΤΟΣ Ε.' 1940 - 41 ΑΡ. 58 - 60

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Γιὰ τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον κῆπον καὶ περιβόλι, τῆς Παναγίας Δέσποινας τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.

(Καισάριος Δαπόντες)

ΙΔΡΥΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ † (1940) ΙΑΤΡΟΣ - ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐν Βόλῳ ΙΟΥΝΙΟΣ-ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1941

Διευθυντὴς - Ἰδιοκτήτης ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ Κοραῆ 47 ἐν Βόλῳ

ΙΩ. ΣΠΑΘΑΡΗ - ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ὁ χαρακτὴρ τῆς βυζαντινῆς ζωγραφικῆς

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 244)

Ὁ καλλιτέχνης δεικνύεται ἄφθαστος ὡς ἐκ τῆς βαθείας ἐπιγνώσεως τοῦ ἔργου του εἰς τὴν πρόκλησιν ἐνδιαφέροντος εὐλαβικοῦ εἰς τὸν ψυχικὸν κόσμον τοῦ πιστοῦ, ὅστις οὕτω καὶ διὰ τῆς ὁράσεως καὶ διὰ τῆς ἀκοῆς στρέφει τὴν καρδίαν του πρὸς τὴν σωτηριώδη τῆς ἀληθείας εἰς τοὺς ἱεροὺς χώρους διδασκαλίαν.

Ἐνὶ λόγῳ ἡ τέχνη τοῦ ἁγίου Ὄρους εἶναι τέχνη κατ' ἐξοχὴν θρησκευτικὴ ὡς ἦτο καὶ ὁ ἰδιάζων χαρακτὴρ τῆς μεσαιωνικῆς ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς εἶναι εὐτύχημα ὅτι ὑπάρχει κέντρον τὸ ὁποῖον διασῴζει τὴν βυζαντινὴν παράδοσιν καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ἅγιον Ὄρος. Εἶναι ὅμως ἀξιοσημείωτον ὅτι τόση εἶναι ἡ πληθώρα τῶν κειμηλίων τῶν ἐναπομεινάντων ἀπ' αἰώνων, ὥστε ἐὰν μὴ ἐπιστημονικὰ συνεργεῖα προερχόμενα ἐκ τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης ἀποτινάξωσι τὸν ἐπιπολάζοντα κονιορτόν, εἶναι ἀδύνατον ὄχι ἁπλῶς νὰ τὰ μελετήσωσιν, ἀλλ' οὐδὲ νὰ τὰ μεταγράψωσιν οἱ κατὰ καιροὺς μεταβαίνοντες καὶ δίκην ἀδιαφόρων μόνον ἐπισκεπτῶν περιεργαζόμενοι τὸ ἅγιον Ὄρος.

Κατευθύνσεις καὶ τάσεις τῶν ἐν ἁγίῳ Ὄρει ζωγραφικῶν Σχολῶν

Ἐν τῇ ἁγιορειτικῇ τέχνῃ διακρίνομεν δύο Σχολάς: τὴν Μακεδονικὴν (ὅρον εἰσαχθέντα ὑπὸ τοῦ Millet) καὶ τὴν Κρητικήν. Ἡ πρώτη ἐξελιχθεῖσα ἀπὸ τοῦ 11ου αἰῶνος ἔφθασε κατὰ νεωτέρας ἐξηκριβωμένας πληροφορίας εἰς τὴν μεγίστην αὐτῆς ἀκμὴν ἐπὶ τοῦ ζωγράφου Πανσελήνου, ἀκμάσαντος κατὰ τὸν 14ον αἰῶνα, κατὰ τὸν ἡμέτερον ἱστορικὸν Σπ. Λάμπρον καὶ ὀνομασθένος Βυζαντινοῦ Ραφαὴλ ἢ Giotto, ἐκπροσωποῦντος δὲ τελείως τὴν μακεδονικὴν σχολήν, ὡς καταφαίνεται ἐκ τῆς ὁμοιομόρφου τεχνοτροπίας εἰς τὰς μορφὰς τὰς σῳζομένας ἐν τῷ Πρωτάτῳ καὶ τῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος, τὰς ὁποίας ἡ ἀθωνιτικὴ παράδοσις ἀποδίδει εἰς αὐτόν. Ἡ Σχολὴ αὕτη εἰσήγαγε νεωτερισμοὺς ἐντὸς τοῦ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

διαγεγραμμένου πλαισίου τοῦ δόγματος, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὴν δὲν ἐπιτρέπεται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ παραβιάζεται, ἀπετέλει δὲ τὴν τελειοτέραν ἔκφρασιν τῆς ἐπὶ τῶν Παλαιολόγων σημειωθείσης ἀναγεννήσεως τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν. Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀναπτύσσοντα καὶ διερμηνεύοντα ἁγιογραφικοὺς κύκλους, δεικνύουν τὴν νέαν τάσιν, τὴν ἑλληνιστικήν, ἥτις συνδυάζει ρεαλιστικὴν ἔκφρασιν τῆς μορφῆς μὲ τὴν εὐρύτητα τοῦ περιγράμματος εἰς τὰς αὐστηρὰς φυσιογνωμίας τῶν στρατιωτικῶν ἁγίων καὶ ἀναχωρητῶν ἢ ἀσκητῶν, εἰς τὴν ἐμπνέουσαν φόβον καὶ κατάνυξιν κεφαλὴν τοῦ τιμίου Προδρόμου, περὶ ἧς λέγεται ὅτι προσεφέρθη ὑπὸ εἰδικοῦ ξένου τεχνοκρίτου μέγα ποσόν, ἵνα ἀποσπασθῇ ἐκ τοῦ τοίχου, ἐπὶ πλέον δὲ εἰς τὴν Βασιλικὴν καὶ εἰς εὐγενῆ φυσιογνωμίαν τοῦ ἀναπεσόντος Ἰησοῦ, οὗ τὴν ἀνέκφραστον γαλήνην καὶ τὴν ὑπεράνθρωπον μεγαλοπρέπειαν καὶ παντοδυναμίαν ἀνακαλύπτει κανεὶς ἀπ' αὐτῆς τῆς βρεφικῆς ἡλικίας, ὡς λέοντος ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, ἥτις ψαλμικὴ ῥῆσις καὶ καθωδήγησε τὸν χωστῆρα τοῦ θεοπνεύστου ζωγράφου.

Ὁ Πανσέληνος κατορθώνει νὰ ἐλευθερωθῇ χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὸ δόγμα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προσπαθεῖ νὰ μεταδώσῃ εἰς τὰς πρωσοπογραφίας εἶναι ἡ κίνησις, ἡ πλαστικότης καὶ ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου κατὰ τρόπον ὅσον τὸ δυνατὸν πραγματιστικώτερον ἢ ὅπως ἡ τέχνη ὁρίζει φυσιοκρατικὸν ἢ νατουριστικόν. Μερικοὶ ἠθέλησαν ν' ἀποτελέσουν παραφωνίαν διατεινόμενοι ὅτι δῆθεν τὰ πρότυπα τῆς ἐμπνεύσεώς του ἠρύσθη ἀπὸ τὴν Δύσιν χωρὶς νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ φιλολογικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἀναγέννησις, ἀρχίσασα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Κομνηνῶν, ἔφθασεν εἰς τὸ κατακόρυφον αὐτῆς ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Παλαιολόγων ὅτε, ναὶ μὲν λόγῳ τῆς ἐνάρξεως τῆς παρακμῆς τῆς αὐτοκρατορίας δὲν ἦτο πλέον δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῇ ὁ πλούσιος καὶ δαπανηρὸς στολισμὸς τῶν ψηφοθετημάτων, ἀλλ' οὐχ ἧττον παραμένει ἀληθὲς ὅτι αἱ τοιχογραφίαι ἀναπληροῦν πολλαπλασίως καὶ ἐπιτυχέστερον αὐτά, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ὁ ζωγράφος ἔχει ἐλευθερώτερον πεδίον δράσεως ἢ ὁ μουσωτής. Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ὁ Πανσέληνος παρουσιάζεται ὡς ὁ ὥριμος καρπὸς μιᾶς μεγάλης τεχνοτροπικῆς ἐξελίξεως, τῆς ὁποίας εἶναι ὁ διαπρεπέστερος ἀντιπρόσωπος, μὲ πρωτοτυπίαν ὅσον τὸ δυνατὸν προσαρμοζομένην πρὸς τὸν ἰδιάζοντα χαρακτῆρα τοῦ βίου τῶν ἀσκητῶν, τῶν ὁσίων, τῶν στρατιωτικῶν ἁγίων, τῶν ὁποίων τὰ χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα μακραίων παράδοσις ἀπετύπωσεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ καλλιτέχνου.

Ἡ Κρητικὴ Σχολὴ

Διάφορον κατεύθυνσιν ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῶν εἰκονιζομένων ἀκολουθεῖ ἡ λεγομένη Κρητικὴ Σχολὴ μὲ κυρίους ὀπαδούς της τὸν Θεοφάνη, τὸν Τζώρτζην, τὸν Ἀντώνιον καὶ τὸν ἀνώνυμον τῆς Μονῆς Δοχειαρίου.

Εἰς τὰ ἔργα τῆς Σχολῆς ταύτης διακρίνομεν τὸ ὕφος τῶν φορητῶν εἰκόνων. Δὲν ἔχομεν ἐνταῦθα πραγματικὰς ἢ φυσιοκρατικὰς τάσεις συγκρατημένας πάντως, ἀλλὰ συμμόρφωσιν πρὸς τὰ αὐστηρὰ πρότυπα τῶν ὁποίων τὸν τόνον δίδει ἡ Βασιλὶς τῶν πόλεων. Ἐκεῖνο ὅπερ ἀποτελεῖ κανόνα εἰς τὴν τεχνικὴν ἐπεξεργασίαν τῆς Σχολῆς ταύτης εἶναι, ὅτι παρουσιάζει ζωηρότητα χρωμάτων μὲ ἀπόπειραν ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν καθιερωμένην τυπικότητα καὶ ποιάν τινα δημιουργικότητα, ἀλλὰ μὲ σεβασμὸν πρὸς τὴν παράδοσιν. Παρ' ὅλην τὴν ζωήν, τὴν ὁποίαν ἀποπνέουν αἱ τοιχογραφίαι τοῦ καθολικοῦ τῆς Λαύρας καὶ τῆς Τραπέζης αὐτῆς, ὁ ζωγράφος δὲν λησμονεῖ τὸ παρελθόν. Ὑπάρχει ὅμως κάποια ἰδιοσυγκρασία τῆς σχολῆς, ἥτις τὴν ὠθεῖ πρὸς προσεκτικωτέραν παρατήρησιν τῆς φύσεως, ἐνισχυομένη ἀπὸ τὴν μανίαν τῆς διακοσμήσεως, τὴν ὁποίαν ἐξαίρει χρωματισμὸς ἐντυπωσιακὸς χωρὶς νὰ παραμελῆται ὁ ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας ἀντικατοπτρισμὸς τῆς ἰδιαζούσης ψυχικῆς ἐκφράσεως. Ἐνὶ λόγῳ, ἡ Σχολὴ αὕτη σεβομένη περισσότερον τὴν παράδοσιν ἢ ἡ προηγουμένη, ἀκολουθεῖ τὴν ὥθησιν τῆς συμμορφώσεως πρὸς τὸ μακρὸν παρελθόν, ἧς τὸ σύνθημα δίδουν τὰ καλλιτεχνικὰ ἐργαστήρια τῆς Πρωτευούσης.

Ἄλλαις λέξεσι δὲν καινοτομεῖ ὡς ἡ ἑλληνιστικὰς ἀρχὰς ἔχουσα μακεδονικὴ Σχολή, καὶ αὐτὴ ἐννοεῖται ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ δόγματος, ἀλλ' ἀγαπᾷ τὴν κίνησιν, τὴν ἀριστοκρατικότητα καὶ τὴν εὐγένειαν, στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα παριστάνει μὲ αὐστηρὰς καὶ λιτὰς γραμμὰς τοῦ περιγράμματος καὶ μὲ ζωηρὰς φωτοσκιάσεις ἰδίᾳ τῶν γυμνῶν μερῶν, τοῦθ' ὅπερ παρέχει τὴν ἐντύπωσιν ἀναγλύφων. Ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς σχολῆς ταύτης ἐπέδρασαν ἔν τινι μέτρῳ αἱ ὑποδείξεις καὶ τάσεις τῆς Ἀναγεννήσεως, ἀλλ' ἔχουν ὑποταχθῆ κατὰ τρόπον τιμῶντα τὴν Σχολὴν εἰς τὸ πλαίσιον τῆς Βυζαντινῆς τεχνοτροπίας καὶ τῆς ἁγιογραφικῆς παραδόσεως, ὥστε ἡ δάνειος ἔμπνευσις νὰ μὴ εἶναι καταφανὴς καὶ νὰ δημιουργῆται ἰδία σχολὴ μὲ τάσεις καὶ ἰδιοσυγκρασίαν μὴ ἀπεχούσας τῆς πρωτοτυπίας. Ἔργα τῶν ζωγράφων Θεοφάνους καὶ Τζώρτζη σῴζονται εἰς τὸ καθολικὸν τῆς Λαύρας καὶ τὴν Τράπεζαν αὐτῆς, εἰς τὸ καθολικὸν τῆς Μονῆς τοῦ Διονυσίου, ὅπου αἱ ὑπὸ τοῦ Τζώρτζη φιλοπονηθεῖσαι τοιχογραφίαι ἐμμένουν εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Σχολῆς, τ.ε. εἰς τὰς φωτοσκιάσεις τὰς ἀποτόμους ἄνευ μεταβατικῶν ἀποχρώσεων, τοῦθ' ὅπερ συντελεῖ εἰς τὸ νὰ προσδίδῃ ζωὴν καὶ κίνησιν εἰς τὰς εἰκονιζομένας μορφὰς τοῦ σκοτεινοῦ τούτου ναοῦ.

Διακριτικὰ γνωρίσματα τῆς Κρητικῆς καὶ Μακεδονικῆς Σχολῆς

Ἡ κρητικὴ Σχολὴ ἀκμάσασα ἰδίᾳ κατὰ τὸν 14ον καὶ 15ον αἰῶνα, διακρίνεται σαφῶς τόσον ἀπὸ τῆς τεχνικῆς ἐπεξεργασίας, ὅσον καὶ ἀπὸ τοῦ ὕφους τῆς Μακεδονικῆς Σχολῆς. Καὶ ἐνῷ ἡ Μακεδονικὴ Σχολὴ ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων ἀντλεῖ τὴν ἔμπνευσίν της ἐκ τοῦ Βυζαντίου, δὲν παραμελεῖ δὲ εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὴν Καππαδοκίαν, εἰς τὰς ὁποίας ὀφείλει τὴν διάταξιν τῆς διακοσμήσεως, τὴν χρησιμοποίησιν τῶν συνεχῶν καὶ ἀτελευτήτων παραστάσεων, ἀναπτυσσομένων ἐπὶ τῶν τοίχων, ἡ κρητικὴ Σχολὴ ἕκαστον θέμα διεξέρχεται μεμονωμένον καὶ καθ' ἑαυτό, χωριζόμενον διὰ λωρίδος κοκκίνης καὶ παρέχει οὕτω τὴν ἐντύπωσιν καλλιτεχνικοῦ πίνακος ἢ ἱερᾶς εἰκόνος. Εἰς τὴν ἀνατολὴν ἐπίσης ὀφείλεται ἡ χρῆσις τῶν εἰκονογραφικῶν θεμάτων καὶ ἰδίᾳ ὁ ρεαλιστικὸς χαρακτὴρ καὶ ὁ δραματικὸς τῶν συνθέσεων τῆς Μακεδονικῆς Σχολῆς, ἥτις καὶ ἐξ Ἰταλίας ἀφ' ἑτέρου εἰσδυούσης διὰ τῆς δαλματικῆς ἀκτῆς δανείζεται, καθ' ἃ ἀναφέρει ὁ Charles Diehl τὴν τρυφερότητα μερικῶν χειρονομιῶν, αἱ ὁποῖαι ὑπενθυμίζουν τὴν Σιέννην τῆς Ἰταλίας, τὸ πάθος εἰς τὰς στάσεις, ὅπως εἰς τὸν Ἐπιτάφιον θρῆνον καὶ εἰς τὴν Σταύρωσιν.

Ὁ δὲ Βυζαντιολόγος Millet ἐξαίρει εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο τὴν σπανιότητα καὶ τὴν διακριτικὴν ἐκλογὴν τῶν ἀπομιμήσεων τούτων καὶ παρατηρεῖ ὅτι ὁ ἑλ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΣΑΒΒΑ ΜΟΝΑΧΟΥ ΦΙΛΟΘΕΪΤΟΥ

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Περὶ τῆς μελλοντικῆς καταστάσεως.

Ἡ ἕνεκα ἁμαρτιῶν αἰχμαλωσία τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ εἰς τὴν τυραννίαν τῶν Μαδιανιτῶν ἐπὶ 7 ἔτη καὶ ἡ θριαμβευτικὴ ἐπέμβασις τοῦ Θεοῦ.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 272)

Μυρία τοιαῦτα παραδείγματα ἔχομεν ἐκ τῆς ἁγίας Γραφῆς ὁπότε, ἐν μὲν τῇ ἁμαρτίᾳ τοῦ λαοῦ παρουσιάζετο ὁ Θεὸς ὡς τιμωρὸς τοῦ κακοῦ, ἐν δὲ τῇ μετανοίᾳ αὐτοῦ ἵλεως, εὐμενὴς καὶ οἰκτίρμων. «Μακρόθυμος καὶ πολυέλεος ὁ Κύριος καὶ μετανοῶν ἐπὶ κακίαις ἀνθρώπων». Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς περιστάσεις τοῦ πολέμου, ὅτε ἐπολέμει ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς μετὰ ἀλλοφύλων ἐθνῶν, εἰς ἐσχάτην ἀνάγκην, ὅτε μετενόουν οἱ Ἰσραηλῖται διὰ τὰς ἁμαρτίας καὶ τὴν ἀποστασίαν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ προσήρχοντο μετὰ θερμῆς πίστεως πρὸς Αὐτόν, ἐνίσχυεν αὐτοὺς εἰς τοιοῦτον σημεῖον, ὅπου κατετρόπουν τὸν ἐχθρὸν καὶ ἐθριάμβευον κατὰ τῶν ἀλλοεθνῶν.

Ὅτε ὁ Γεδεών, Στρατηγὸς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, ἐπρόκειτο νὰ συγκροτήσῃ πόλεμον κατὰ τῶν Μαδιανιτῶν, εὑρέθη εἰς ἀμηχανίαν καὶ ἐδίσταζε περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς νίκης. Παραμερίσας λοιπὸν ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου, πίπτει εἰς θερμὴν προσευχὴν ζητῶν ἐνίσχυσιν ἀπὸ τὸν Θεόν, διότι ἐθεώρει ἀναπόφευκτον τὴν ἥττάν του, ἕνεκα τοῦ δεκαπλασίου πληθυσμοῦ τοῦ ἐχθροῦ. Προσευχόμενος λοιπὸν διὰ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν, συνάμα δὲ καὶ ὁ λαὸς μετανοήσας διὰ τὰς πρότερον ἁμαρτίας αὐτῶν, ἐπέστρεψε πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐδέετο αὐτὸν μετὰ δακρύων, ἵνα ἀπολυτρώσῃ αὐτὸν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ Μαδιάμ· (διότι ἕνεκα τῆς παραβάσεως τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς παρεκκλίσεως τοῦ λαοῦ εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν, παραχωρήσει τῆς θείας δικαιοσύνης, εἶχεν ὑποδουλωθῇ ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς εἰς τὴν τυραννίαν τῶν ἐθνικῶν Μαδιανιτῶν, οἵτινες ὄχι μόνον κατεδυνάστευον αὐτούς, ἀλλὰ καὶ τυραννικῷ τῷ τρόπῳ παντοιοτρόπως κατέθλιβον αὐτούς, ἐφόνευον τὰ ζῶά των, κατέστρεφον τὰ σπαρτά των καὶ ἄλλας μυρίας ζημίας ἐπροίουν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ἐπὶ ὁλόκληρα ἑπτὰ ἔτη)

«Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν ἔναντι Κυρίου, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος ἐν χειρὶ Μαδιὰμ ἔτη ἑπτά, καὶ κατίσχυε χεὶρ Μαδιὰμ ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Μαδιὰμ μάνδρας ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς σπηλαίοις καὶ τοῖς ὀχυρώμασι. Καὶ ἐγένετο ὅταν ἔσπειρεν ἀνὴρ Ἰσραήλ... καὶ παρενέβαλον ἐπ' αὐτούς, καὶ διέφθειραν τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς, (τὰ προϊόντα τῆς γῆς) καὶ οὐχ ὑπελείποντο ὑπόστασιν ζωῆς ἐν Ἰσραὴλ καὶ ποίμνιον καὶ μόσχον καὶ ὄνον. Ὅτι αὐτοὶ καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν ἀνέβαινον, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν παρέφερον, καὶ παρεγίνοντο ὡς ἀκρὶς εἰς πλῆθος, καὶ αὐτοῖς καὶ ταῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός· καὶ παρεγίνοντο ἐν τῇ γῇ Ἰσραήλ, τοῦ διαφθείρειν αὐτήν· καὶ ἐπτώχευσεν Ἰσραὴλ σφόδρα ἀπὸ προσώπου Μαδιάμ.» (Κριταὶ κεφ. ϛ΄ 1—7)

Εἰς τοιαύτην λοιπὸν οἰκτρὰν κατάστασιν εὑρισκόμενος ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός, ὁ Γεδεὼν ὡς ἀρχηγὸς αὐτοῦ καὶ στρατηγὸς ὅπου ἦτο, ἐπόνει ἡ καρδία του καὶ ἐλυπεῖτο τοὺς ὁμοφύλους του διὰ τὴν τυραννίαν καὶ τὰ κακὰ τὰ ὁποῖα ὑπέφερον ἐνώπιον τοῦ αἱμοχαροῦς ἐκείνου τυράννου Μαδιάμ· καὶ παραμερίσας ἀπὸ τοῦ Στρατοπέδου ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, κλίνας τὰ γόνατα πίπτει εἰς θερμὴν προσευχὴν καὶ συγκεντρώσας ὅλον τὸν νοῦν του πρὸς τὸν Θεόν, ἱκέτευε αὐτὸν μετὰ θερμῶν δακρύων, ἵνα ποιήσῃ, ἔλεος εἰς αὐτούς.

Ἐκεῖ λοιπὸν προσευχόμενος ἐνεφανίσθη ἐνώπιον αὐτοῦ Ἄγγελος Κυρίου καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Κύριος μετὰ σοῦ δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών... καὶ εἰ ἔστι Κύριος μεθ' ἡμῶν, καὶ ἵνατί εὗρεν ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα;» καὶ πάλιν πρὸς τὸν Ἄγγελον ὁ Γεδεών· «ἐν ἐμοὶ Κύριε, ἐν τίνι σώσω τὸν Ἰσραήλ; ἰδοὺ ἡ χιλιάς μου ταπεινοτέρα ἐν Μανασσῇ, καὶ ἐγὼ εἰμι μικρὸς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἄγγελος Κυρίου· ὅτι Κύριος ἔσται μετὰ σοῦ, καὶ πατάξεις τὴν Μαδιὰμ ὡσεὶ ἄνδρα ἕνα.» (Αὐτόθι 12, 13—17). Τότε λοιπὸν λαβὼν θάρρος ὁ Γεδεὼν καὶ ἀφοῦ ἐθυσίασεν εἰς τὸν Κύριον ἡτοιμάσθη πρὸς πόλεμον ἔχων μόνον 32 χιλιάδας στρατόν ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ ἔχοντος δεκαπλάσιον στρατόν· ἀφοῦ πρῶτον ἐδήλωσεν εἰς τὸν στρατόν του τὸ θάρρος τὸ ὁποῖον ἐνέπνευσεν ὁ Ἄγγελος εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ ἔχωσιν ὑπέρμαχον αὐτὸν τὸν Θεόν.

Ὁ δὲ Παντοδύναμος Θεός, ἵνα δείξῃ εἰς αὐτοὺς ὅτι ἡ ἀκαταμάχητος δύναμις αὐτοῦ θὰ νικήσῃ τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἵνα μὴ ὑπερηφανευθῶσι καὶ καυχηθῶσιν οἱ Ἰσραηλῖται, διέταξε τὸν Γεδεὼν ἵνα ἀπολύσῃ τὸν ὑπόλοιπον στρατόν, κρατήσῃ δὲ πρὸς πόλεμον μόνον 300 στρατιώτας. Κρατήσας λοιπὸν τοὺς τριακοσίους στρατιώτας καὶ συγκροτήσας πόλεμον ἐναντίον τῶν Μαδιανιτῶν, κατὰ τὸ μέσον τῆς νυκτὸς κατετρόπωσε καὶ κατέσφαξε πάντας ἐν ρομφαίᾳ θαυματουργικῶς, ἔχων μαζί του τὴν ἀνίκητον δύναμιν τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ. (ὅρα Κριταὶ κεφ. ζ΄ καὶ η΄)

Βλέπει ὁ ἀναγνώστης πόσα κακὰ καὶ πόση δυστυχία εὕρισκε τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν ἕνεκα τῆς ἀποστασίας ἀπὸ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ τοῦ τόσον εὐεργέτου αὐτοῖς, καὶ ἕνεκα τῶν πονηρῶν ἔργων τὰ ὁποῖα ἔπραττε, παρεκκλίνας εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ εἰς τόσας ἄλλας ἀκατονομάστους ἁμαρτίας.

Ἂς παραλληλίσωμεν τώρα τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῶν Ἰσραηλιτῶν π. Χριστοῦ καὶ τὰ τῶν μ. Χριστὸν Ἑλλήνων τῶν Χριστεπωνύμων νέων Ἰσραηλιτῶν. Πᾶς ἐχέφρων μελετητὴς τῆς ἁγίας Γραφῆς ἤτοι τῆς Π. Διαθήκης, παρακολουθῶν τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ ἔθνους ἐκπλήσσεται καὶ ἐλιγγιᾷ.

Μετὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τῆς Αἰγύπτου, ὁσάκις ἀπεστάτουν ἀπὸ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ παρέκλινον εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν, καὶ παρασυρόμενοι ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν εἰς ἀκατονομάστους αἰσχρουργίας καὶ ἀκολασίας, ἡ θεία δίκη φύσει μισοῦσα καὶ ἀποστρέφουσα τὴν ἁμαρτίαν, παρουσιάζετο ὡς ἄμεσος τιμωρὸς τιμωροῦσα ἀμειλίκτως τὸ ἀχάριστον τοῦτο ἔθνος, τὸ πολλάς γε εὐεργεσίας ἀπολαῦσαν ὑπὸ τοῦ λυτρωτοῦ αὐτοῦ Θεοῦ. Οὕτω λοιπὸν παραχωρήσει τῆς θείας δικαιοσύνης παρεδί-

λην ζωγράφος διατηρεῖ τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ καὶ τὸν βασικὸν τύπον τῶν Βυζαντινῶν του προτύπων.

(Ἀκολουθεῖ)

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

δοντο καὶ ἠχμαλωτίζοντο οἱ Ἰσραηλίται ὑπὸ τῶν ἀλλοπίστων καὶ ἀλλοεθνῶν οὐχὶ μόνον ἑπτὰ ἔτη ἀλλὰ δεκάδας καὶ τεσσαρακοντάδας ἐτῶν εὑρισκόμενοι εἰς τυραννικὴν αἰχμαλωσίαν καὶ καταδυναστείαν, ὑφίσταντο τὰ πάνδεινα, ὁπότε εὑρισκόμενοι εἰς τοιαύτην τυραννικὴν καὶ κτηνώδη κατάστασιν, μετανοοῦντες ὑπέστρεφον πάλιν ἐπὶ τὸν ἀληθῆ Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, ὅστις οἰκτείρων αὐτοὺς καὶ δεχόμενος τὴν μετάνοιαν αὐτῶν, ἀπελύτρωνε θαυμασίως αὐτοὺς ἀπό τὰς χεῖρας τῶν ἀλλοεθνῶν. Τὰ περισσότερα δὲ πάνδεινα καὶ αἰχμαλωσίας ὑπέστησαν μετὰ τὴν τεσσαρακονταετῆ περιπέτειαν τῆς ἐρήμου· ὅτε δηλαδὴ ἔφθασαν εἰς τὴν ὑποσχεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ γῆν τῆς ἐπαγγελίας ἤτοι τὴν γῆν Χαναὰν (Παλαιστίνην), ἣν διεμοίρασαν εἰς δώδεκα μέρη συμφώνως μὲ τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.

Ἂς ἔλθωμεν ἤδη καὶ εἰς τὴν ἐξιστόρισιν τῶν γεγονότων τῶν μ. Χρ. Ἑλλήνων καὶ θὰ ἴδωμεν τὰ ἴδια καὶ συναφῆ συμπτώματα καὶ συμβάντα.

Μετὰ τὴν θριαμβευτικὴν ἐπικράτησιν τοῦ Μ. Κωνσταντίνου 272—337 μ. Χ. τοῦ εὐσεβοῦς καὶ πρώτου Χριστιανοῦ Βασιλέως, ἐσχηματίσθη τὸ Ἑλληνορθόδοξον Χριστιανικὸν Ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἐπί τι χρονικὸν διάστημα διέπρεψε λαμπρότατα, δραστηρίως καὶ ἀποτελεσματικῶς ἔν τε τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Πολιτείᾳ· μετά τινα δὲ χρόνον ἐξηργέρθησαν διάφοροι αἱρέσεις, αἵτινες ἐκλόνισαν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐδίχασαν τοὺς Χριστιανοὺς εἰς πολλὰ καὶ διάφορα σχίσματα, πολλοὶ δὲ εὐσεβεῖς Χριστιανοὶ ἀνεδείχθησαν μάρτυρες. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς δὲ τῶν διαδόχων τοῦ Μ. Κωνσταντίνου ἕως τὴν ἐποχὴν τῆς Δ.΄ Σταυροφορίας 1204 διὰ τὰς πολλὰς παρανομίας τῶν χριστιανῶν, παραχωρήσει τοῦ δικαίου Θεοῦ, διελύθη ἡ μακροχρόνιος καὶ ἔνδοξος ἑλληνικὴ αὐτοκρατορία τοῦ Βυζαντίου, τὴν ὁποίαν καταλαβόντες οἱ Λατῖνοι ἐπίεζον καὶ κατέθλιβον τοὺς Ἕλληνας μέχρι τοῦ 1261, ὁπότε Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος καταλαβὼν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἠλευθέρωσε τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τοὺς Φράγκους, οἵτινες ἐκυριάρχησαν ἐν Κων]πόλει 57 χρόνους. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μετανοήσαντες οἱ χριστιανοὶ διὰ τὰς παρανομίας καὶ παραβάσεις τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, ὁ Πανάγαθος Θεὸς ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν καταδυναστείαν τῶν Λατίνων (ἀπὸ 1ης—4ης Σταυροφορίας) καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς Κυβερνήτας τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους τοὺς Παλαιολόγους, Ἀνδρόνικον Β΄ Παλαιολόγον 1282—1328, Ἀνδρόνικον Γ΄ Παλαιολόγον 1328—1341, Ἰωάννην Ε΄ Παλαιολόγον 1341—1391, Ἰωάννην ΣΤ΄ Κατακουζηνὸν 1341—1354. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην περιῆλθεν εἰς ἔριδας ὁ Ἰωάνν. Κατακουζηνὸς πρὸς τὴν βασιλομήτορα καὶ ἐπανεστάτησε· ὁ ἐμφύλιος αὐτὸς πόλεμος διήρκεσεν πέντε ἔτη, ἕνεκα τούτου λαβόντες ἀφορμὴν οἱ Τοῦρκοι διότι διὰ τὴν ἀδράνειαν καὶ τὰ κόμματα τῶν Ἑλλήνων εἶχον ἤδη κατακτήσει οἱ Τοῦρκοι πολλὰ μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ εἶχον κυριεύσει ἀρκετὰ μέρη πέριξ τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους ἀπὸ τὸ 1200 μ. Χ. Οὗτοι λοιπὸν (οἱ Τοῦρκοι) λαβόντες ἀφορμὴν ἐκ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν ἐποχὴν Ἰω. ΣΤ΄ Κατακουζηνοῦ καὶ βοηθούμενοι ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καὶ Σέρβων (διαρκοῦντος τοῦ ἐμφυλίου πολέμου) κατέλαβον ὅλας τὰς κτήσεις ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ τοῦ Βυζαντίου, ἐκτὸς τῆς Φιλαδελφειας, ἔπειτα διελθόντες τὸν Ἑλλήσποντον, κατέλαβον τὴν Καλλίπολιν καὶ μετὰ ταῦτα ὅλην τὴν Θρακικὴν Χερσόνησον· καὶ οὕτω ἐσχημάτισαν ἰσχυρὸν Κράτος πέριξ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κυβερνόμενον ὑπὸ τοῦ Μουρὰτ Α΄ 1360 μ. χ. Καὶ τοιουτοτρόπως λοιπὸν χρόνον μὲ τὸν χρόνον ἐξησθένει τὸ Βυζαντινὸν Κράτος ἕως τὴν ἐποχὴν τοῦ τελευταίου Κωνσταντίνου Παλαιολόγου (1449—1453), ὅπου ὕστερον ἀπὸ πολλὰς πολιορκίας καὶ ἐφόδους κατόρθωσαν οἱ Τοῦρκοι νὰ κυριεύσουν τὴν Κωνσταντινούπολιν τὴν 29ην Μαΐου ἡμέραν Τρίτην ἔτος 1453, καὶ οὕτω διελύθη τὸ ἔνδοξον Βυζαντινὸν Κράτος ἕνεκα τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν κομμάτων τῶν Ἑλλήνων. Αὐτὰ εἶνε τὰ ἀποτελέσματα τῶν κομμάτων καὶ διαιρέσεων τοῦ λαοῦ, τὰ ὁποῖα σήμερον μᾶς γίνονται μαθήματα.

Μετὰ τὴν Ἅλωσιν τῆς Κων]πόλεως (ὑπὸ Μωάμεθ Β΄) ὁ Σουλτᾶνος ἐπεχείρησε βαθμηδὸν τὴν κατάκτησιν καὶ τῶν λοιπῶν ἑλλην. χωρῶν, κατέλαβε τὰς Ἀθήνας τῷ 1456, ὑπέταξε τὴν Πελοπόννησον τῷ 1460, κατέλαβε τὴν Κύπρον τῷ 1570, τὴν Κρήτην τῷ 1645 καὶ οὕτως ἀπετελέσθη τὸ μέγα Ὀθωμανικὸν Κράτος, οἱ δὲ Ἕλληνες ἔγιναν ραγιάδες (ὑπόδουλοι) τῶν Τούρκων.

Μετὰ τὴν πτῶσιν λοιπὸν τῆς βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, πάντες οἱ λόγιοι καὶ σοφοὶ Ἕλληνες τοῦ Βυζαντίου ἀνεχώρησαν καὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην ὅπου μετέδωκαν τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα εἰς τοὺς Δυτικοὺς λαούς, οἵτινες ἕως τότε ἦσαν βάρβαρα ἔθνη.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΚ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΑΘΑΝ. ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ (†1940)

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ

Ἐκ τοῦ Λαυρ. Κώδικος Ω 111

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 279)

Ἐὰν θέλῃς ἐκκόψαι ἀπὸ σοῦ... ἔκκοψον πρῶτον τὴν ῥίζαν τοὐτέστι τὴν γαστριμαργίαν καὶ τὴν θεωρίαν τῶν γυναικῶν καὶ ἀναγίνωσκε τὴν θείαν γραφὴν ἀδιαλείπτως, δακρύων καὶ προσευχόμενος καὶ ἐνθυμούμενος τὴν αἰφνίδιον ἐπέλευσιν τοῦ θανάτου, καὶ τρέμων τὴν γέενναν τοῦ πυρός. Μὴ τούτων γὰρ γενομένων, ἀδύνατόν ἐστι ταῦτα τὰ ἄγρια θηρία τῆς πορνείας ἀποκτεῖναι.

—Αὐτάρκειαν παράσχωμεν σώματι· καὶ γὰρ ἡ ἀσθένεια ἐκ τοῦ κόρου γίνεται· ἡ δ' αὐτάρκεια ὑγεία σώματος ἐστίν· οὐ γὰρ χάριν ἡδονῆς θέλει εἶνε ἡ τῶν βρωμάτων χρῆσις, ἀλλ' ὅσον ὑπουργεῖν πρὸς τὸ ζῆν καὶ μόνον τὸ σῶμα, καὶ οὐχ' ὅσον δουλοῦσαι ταῖς ὁρμαῖς τῆς ἐπιθυμίας, ἀλλ' ὅσον ὑπουργῆσαι πρὸς τοὺς ὕμνους καὶ τὰς πνευματικὰς ἀκολουθίας· ἡ γὰρ σύμμετρος καὶ κατὰ λόγον τῶν τροφῶν γινόμενοι κατάληψις τῆς ὑγείας φροντίζει τοῦ σώματος, ἡ δὲ ἀμέτρως καὶ αὐτὴν τὴν ἁγιωσύνην καὶ τὴν ὑγείαν ἀφαιρεῖται

— Χειρὶ Θεοῦ ἐπλάσθης ἄνθρωπε· αἰδέσθητι τὸν πλάσαντα τοῦ πλάσαντός σου καὶ κτίσαντος· καὶ μὴ ἐκφέρου πρὸς τὰς ἀλόγους ἡδονὰς ὡς ἀνδράπυδον, ἅρπασον τὴν σὴν αὐτοῦ ψυχὴν ἐκ τοῦ κόσμου· φεῦγε Σοδόμων ἐμπρησμόν, ὅδευσον ἀμεταστρέπτως, μὴ γνῃ στήλη ἁλός, εἰς τὸ ὄρος σώζου μὴ συμπαραληφθῇς, ἐὰν μικρόν τι παρατραπήσῃ πρὸς ἑαυτὸν εὐανάγου πρὶν παντελῶς ἔξω πέσῃς καὶ κατενεχθῇς εἰς θάνατον· καὶ γενοῦ καινὸς ἀντὶ παλαιοῦ, καὶ ψυχῆς ἐώρταζε τὰ ἐγκαίνια.

(Ἀκολουθεῖ)

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΦΙΛΟΘΕΟΥ
ΤΟΥ ΕΝ ΤΩι ΑΘΩ ΙΕΡΩι ΚΟΙΝΟΒΙΩι ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΣΚΗΣΑΝΤΟΣ
ΕΟΡΤΑΖΟΜΕΝΟΥ ΤΗι ΚΑ΄. ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(Ποίημα Ἰωσὴφ Ὑμνογράφου τοῦ ἐκ Φουρνᾶ τῶν Ἀγράφων)

Μετὰ προλόγου ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Ἰεζεκιὴλ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο ΟΣΙΟΣ ΦΙΛΟΘΕΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ

Τὸ παρελθὸν θέρος κατὰ μῆνα Ἰούλιον ἐξεδράμομεν μετὰ τοῦ Βυζαντινολόγου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἀναστασίου Ὀρλάνδου πρὸς ἐπίσκεψιν Βυζαντινῶν τινων μνημείων τῆς Θευσώστου Παροικίας μου ἐπὶ τῆς Πίνδου, καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν διαλελυμένην μονὴν τῆς Πέτρας.

Ἡ μονὴ αὕτη τιμᾶται εἰς μνήμην τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἔρημος ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, εἶναι ἤδη μετόχιον τῆς ἱερᾶς μονῆς Κορώνης, μόνον τοῦ ἀγαθοῦ ἱερομονάχου Κοσμᾶ παραμένοντος, ὅστις μονάσας πρότερον ἐν ἁγίῳ Ὄρει καὶ Παλαιστίνῃ κατέφυγεν ἀπὸ τριακονταετίας ἐκεῖ ζῶν ὡς ἀληθὴς ἐρημίτης.

Ἡ μονὴ ἀκμάσασα ἄλλοτε, διασῴζει περικαλλέστατον ἁγιογραφημένον Βυζαντινὸν ναὸν μὲ κατάχρυσον σκαλιστὸν τέμπλον, φέρον χρονολογίαν ΖΡΛΓ΄ (1625).

Συνοδός μας ἦτο καὶ ὁ ἐμὸς Πρωτοσύγκελος κ. Λουκιανός, ὅστις εἰς τὰς διαφόρους συχνὰς ἀνὰ τὴν Πίνδον ἐκδρομάς του πρὸς ἔρευναν ἐγκαταλελειμμένων Βυζαντινῶν μνημείων διαλελυμένων μονῶν καὶ ἐρημικῶν Παρεκκλησίων, ἀναδιφεῖ τὰ σητόβρωτα ἑρμάρια πρὸς εὕρεσιν παλαιῶν ἐντύπων ἢ χειρογράφων. Εἰς ἕνα ἐκ τούτων ἀνεῦρε παλαιὰν χειρόγραφον φυλλάδα ἐμπεριέχουσαν «Ἀκολουθίαν τοῦ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου τοῦ ἐν τῷ Ὄρει Ἄθῳ ἀσκήσαντος, ἑορταζομένου τῇ κα΄ Ὀκτωβρίου», τὴν ὁποίαν καὶ κατ' ἐντολήν μου παρέλαβεν.

Μνήμη ἁγίου Φιλοθέου δὲν ἀναγράφεται οὔτε ἐν τῷ Ὡρολογίῳ οὔτε ἐν τῷ μηναίῳ Ὀκτωβρίου, ἀναγράφεται ὅμως ἐν τῷ Συναξαριστῇ. (*) Ἡ Ἀκολουθία ἀναφέρεται εἰς τὴν τρισόλβιον καὶ θαυματουργὸν αὐτοῦ κάραν, ἣν πλουτεῖ ἤδη ἡ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου μονή, ἡ ἐπικεκλημένη Πέτρα, κειμένη ἐν τοῖς ὁρίοις τῶν Ἀγράφων. Ὄντως δὲ ἐν τῇ μονῇ Πέτρας ὑπάρχει ἀργυροῦν κυτίον μὲ τὴν Κάραν τοῦ ἁγίου Φιλοθέου, ὡς ἡ ἐπιγραφὴ καὶ χρονολογία 1740. (**)

(*) Πρβλ. Κωνστάντιον Δουκάκην, Μέγας Συναξαριστὴς Ὀκτώβριος. Ἀθῆναι 1895, σελ. 369.

(**) «Ἴδε τὸ ἐμὸν πόνημα «αἱ ἱεραὶ μοναὶ τῆς Πίνδου». Ἀθῆναι 1929. σελ. 35.

Εἰς τὴν α΄ ᾠδὴν τοῦ κανόνος τοῦ Ὁσίου ἀναγράφεται ἐν αὐτῇ «τοῦ αὐτοῦ ἴδ ποίημα ἄνευ τῶν Θεοτοκίων». Ἐκ τούτων σαφῶς δηλοῦται ὅτι ἡ ἀκολουθία εἶναι ποίημα τοῦ γνωστοῦ ὑμνογράφου Ἰωσήφ, Ἀρχιμανδρίτου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας ὡς τιτλοφορεῖται, τοῦ ἐκ Φουρνᾶ τῶν Ἀγράφων περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΗ΄ αἰῶνος ἀκμάσαντος. Οὗτος ἀναφαίνεται ὡς διασκευάσας, συμπληρώσας καὶ ἐκδώσας τὰς ἀκολουθίας ἁγίου Σεραφεὶμ Ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου, ἁγίου Βησσαρίωνος ἀρχιεπισκόπου Λαρίσης, ἁγίου Νικολάου τοῦ ἐν Βουνένοις, ἁγίου Βασιλείου Πρεσβυτέρου Ἀγκύρας, ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, ἦτο δὲ ἀδελφὸς τῆς παρακειμένης ἱερᾶς μονῆς Δουσίκου. (*) Ἡ ἀκολουθία εἶναι πλήρης, ἔχει δηλ. Μικρὸν καὶ Μέγαν Ἑσπερινόν, Λιτήν, Ὄρθρον, Συναξάριον, Τροπάρια εἰς τὴν ἁγίαν Κάραν διὰ τὸν Ἁγιασμὸν καὶ ἐν τέλει Ἐγκώμιον μὲ τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ Ὁσίου. Τοῦτο τὸ ἐγκώμιον δημοσιεύεται μὲ ἐλαχίστας παραλαγὰς ἐν τῷ Συναξαριστῇ ὡς προαναφέρομεν.

Ἐκ τοῦ Συναξαριστοῦ μανθάνομεν ὅτι ὁ Ὅσιος Φιλόθεος, Μικρασιάτης τὴν καταγωγήν, ἐμόνασε τὸ πρῶτον ἐν Μακεδονίᾳ πλησίον τῆς Χρυσουπόλεως, μεταβὰς εἶτα εἰς Νεάπολιν. Πρόκειται ἀναμφιβόλως περὶ τῆς σημερινῆς κωμοπόλεως Σαρίσαμπὰν καὶ τῆς πόλεως Καβάλλας. Κατόπιν δὲ μετέβη εἰς τὴν ἐν Ἄθῳ ἱ. μονὴν Διονυσίου καὶ εἶτα εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἄθω, ἀποθανὼν ἐν ἡλικίᾳ 84 ἐτῶν. Ἄγνωστον εἶναι πῶς ἡ ἁγία Κάρα τοῦ Φιλοθέου ἐξ Ἁγίου Ὄρους ἀπεθησαυρίσθη ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ Πέτρας τῶν Ἀγράφων, ἐξ οὗ καὶ συνετέθη ἡ Ἀκολουθία ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. Ἰωσήφ.

Ὁ ἐκδότης τῆς παρούσης Ἀκολουθίας ἠρεύνησε μὴ τυχὸν ὑπάρχει ἐκδεδομένη ἢ χειρόγραφος Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Φιλοθέου, ἰδίως ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἔνθα ἠσκήτευσεν ὁ ἅγιος, ὡς ἐπληροφορήθη ὅμως ἔκ τε τοῦ Ἡγουμένου τῆς ἱερᾶς μονῆς Διονυσίου κὺρ Γαβριὴλ καὶ ἐκ τοῦ Γραμματέως τῆς ἱερᾶς μονῆς ἁγίου Παύλου μοναχοῦ κὺρ Θεοδοσίου, οὐδεμία ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Φιλοθέου ἀνεφάνη ποτέ, ἐρευνηθέντων τῶν χειρογράφων κωδίκων τῶν μονῶν Διονυσίου καὶ Λαύρας. Μόνον εἰς χειρόγραφον βιβλίον τῆς ἱερᾶς μονῆς Διονυσίου ὑπάρχει ἡ βιογραφία τοῦ Ὁσίου, ἣν ἀπαραλλάκτως δημοσιεύει ὁ μακαρίτης ἐρανιστὴς καὶ ἐκδότης τοῦ δωδεκατόμου Συναξαριστοῦ μοναχὸς Κωνστάντιος Δουκάκης ὁ Προσκυνητής, ὁ διὰ τοῦ μεγάλου ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθεὶς Κορνήλιος μοναχὸς Ἁγιορείτης.

Σημειωτέον ὅτι ὑπάρχει καὶ ἕτερος Ὅσιος Φιλόθεος Ἁγιορείτης, ἀσκητεύσας εἰς τὸ ἐν Καρυαῖς κελλίον τῶν Ἀρχαγγέλων τὸ ἐπιλεγόμενον τοῦ Γιάγαρη, ἑορταζόμενος τῇ 5ῃ Δεκεμβρίου, ἀναφερόμενος εἰς τὸν Συναξαριστὴν μὲ τὸν τύπον «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ» στερούμενος καὶ οὗτος Ἀκολουθίας. Ὁμοίως ὑπάρχει καὶ ὁ παλαιὸς μάρτυς Φιλόθεος, ἑορταζόμενος τῇ 29ῃ Ἰανουαρίου ἀναφερόμενος ἐν τῷ Συναξαριστῇ καὶ ἐν τῷ Μηναίῳ.

Ἐκ πληροφορίας τοῦ Γέροντος προϊσταμένου καὶ Γραμματέως τῆς Μεγίστης Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου κὺρ Ἀλεξάνδρου, ἔγινε γνωστὸν ὅτι ὁ διαπρεπὴς ὑμνογράφος ὁ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀσκητεύων Γεράσιμος

(*) Ἴδε πρόλογον τῆς ἐμῆς ἐκδόσεως. «Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ», Ἀθῆναι 1933, σελ. 3.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

μοναχὸς Μικραγιαννανίτης, συνέταξεν Ἀκολουθίαν τοῦ Ὁσίου Φιλοθέου κατ' ἐντολὴν τοῦ Ἁγιαννανίτου μοναχοῦ Φιλοθέου, ἥτις ὅμως δὲν εἶδε τὸ φῶς τῆς δημοσιεύσεως.

Ἐκ τούτου ὁ Πρωτοσύγγελος κ. Λουκιανὸς, δημοσιεύει ὧδε τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ὁσίου, ποίημα τοῦ Ἀρχιμανδρίτου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας Ἰωσὴφ τοῦ ἐκ Φουρνᾶ, ἣν ἀνεῦρεν ἐν τῇ διαλελυμένῃ Ἱερᾷ μονῇ Πέτρας τῶν Ἀγράφων, πρὸς διάσωσιν ἔργου ἑνὸς λογίου κληρικοῦ ὑμνογράφου τῶν παρελθόντων χρόνων.

Τὸ δὲ χειρόγραφον πρὸς διάσωσιν ἀπεστείλαμεν εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν Διονυσίου τοῦ Ἄθωνος ἔνθα τὸν ἀσκητικὸν διῆλθε βίον ὁ ἀοίδιμος.

Ἐν Καρδίτσῃ,

† Ὁ ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ ΙΕΖΕΚΙΗΛ

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Δημοσιεύων τὴν ἀνέκδοτον Ἀκολουθίαν τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου τοῦ Ἁγιορείτου κατὰ προτροπὴν τοῦ ἐμοῦ Γέροντος Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιήλ, ἣν ἀνεῦρον κατά τινα ἐκδρομήν μου ἐν τῇ διαλελυμένῃ Ἱερᾷ Μονῇ Πέτρας τῶν Ἀγράφων, συνοδεύων τὸν Σεβ. Μητροπολίτην μετὰ τοῦ Βυζαντινολόγου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Α. Ὀρλάνδου, ἐκφράζω θερμὰς εὐχαριστίας εἰς τὸν Καθηγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Διονυσίου κ. Γαβριὴλ, ἔνθα ἠσκήτευσεν ὁ ἀοίδιμος, εἰς τὸν Γέροντα Προϊστάμενον τῆς Μεγίστης Λαύρας κ. Ἀλέξανδρον, εἰς τὸν Βηματάρην τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βατοπαιδίου κ. Φιλόθεον, ἔνθα συχνὰ εἶχε τὰς διατριβάς του ὁ ὅσιος καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὸν Γραμματέα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Παύλου Μοναχὸν κὺρ Θεοδόσιον δι' ὅσας πληροφορίας εὐηρεστήθησαν προθύμως νὰ μοὶ δώσωσιν, ἀπαντῶντες εἰς ἰδικά μου ἐρωτήματα.

Ὑποβάλλω δὲ καὶ τὰς ἐμὰς εὐχαριστίας εἰς τὸν Γέροντά μου Σεβ. Μητροπολίτην κ. Ἰεζεκιὴλ, εὐαρεστηθέντα νὰ προλογίσῃ τὴν ἐμὴν ἔκδοσιν.

Τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἀκολουθίας ταύτης ἐθεώρησα χρήσιμον, ἵνα περισωθῇ πόνημα ἑνὸς λογίου Ἁγιορείτου κληρικοῦ, ὅπερ ἐποίησεν, ἐπειδὴ τελεῖται ἡ σεβασμία μνήμη κατ' ἔτος τοῦ Ὁσίου Φιλοθέου ἐν τῇ Ἱερᾷ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Μονῇ, Πέτρας ἐπικεκλημένῃ, ἐν τοῖς τῶν Ἀγράφων ὄρεσιν ἐν ᾗ καὶ σεβασμίως ἀπόκειται ἡ χαριτόβρυτος τούτου κάρα, εὐωδίας ἀρρήτου καὶ ἰάσεων ψυχικῶν καί σωματικῶν πληροῦσα τοὺς πίστει προσιόντας αὐτῇ, καίτοι ὁ γνωστὸς τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐμπνευσμένος Ὑμνογράφος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀσκούμενος καὶ περὶ τοιαῦτα διαπρέπων, Γεράσιμος ὁ Μικραγιαννανίτης Μοναχός, ἀγνοῶν τὴν ὕπαρξιν τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ἰωσὴφ, νεωτέραν συνέθετο, μὴ ἰδοῦσαν ἔτι τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος. (*)

Ἐν Καρδίτσῃ

Ἀρχιμ. Λουκιανὸς

Ἁγιοπαυλίτης Πρωτοσύγκελλος.

(*) Τοῦ Ὁσιωτάτου μοναχοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου ἐδημοσίευσα ἔναγχος συντεθέντα ὑπ' αὐτοῦ Κανόνα Ἱκετήριον πρὸς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον ἐπὶ τῇ ἐπιδρομῇ ἐχθρῶν κατὰ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἔθνους μὲ ἡμέτερον πρόλογον. (Ἐν Καρδίτσῃ 1941).

ΕΝ ΤΩ ΜΙΚΡΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Ἱστῶμεν στίχους δ΄. καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια.

Ἦχος α΄. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων

Δεῦτε πιστοὶ συνελθόντες, ᾠδαῖς τιμήσωμεν, Φιλόθεον τὸν θεῖον, ἐξασκήσαντα ὄντως, ἐν ὄρει τῷ τοῦ Ἄθῳ καὶ πρὸς Θεόν, τὰς πορείας ποιήσαντα. Ὅθεν τῷ θρόνῳ τῷ θείῳ παρεστηκώς, ἱκετεύει τοῦ σωθῆναι ἡμᾶς.

Τῶν μοναζόντων ὁ θίασος, νῦν σκιρτήσατε, ἐπὶ τῇ θείᾳ μνήμῃ, τοῦ σεπτοῦ Φιλοθέου, οὗτος γὰρ μισήσας τὰ γεηρά, ἐκ παιδὸς ἐπεπόθησε, τὴν οὐρανῶν βασιλείαν, ἧς τῆς τρυφῆς, ἀπολαύειν κατηξίωται.

Σὺ τὴν σεπτὴν τρίβον πάτερ, ἀληθῶς ὡδευσας, καὶ πλάτος Παραδείσου, ἔφθασας θεοφόρε, Φιλόθεε καὶ χαίρεις συγκατοικῶν, σὺν ἀγγέλων στρατεύμασι· μεθ' ὧν δυσώπει ἀπαύστως ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν πιστῶς ἑορταζόντων σε.

Δόξα. Ἦχος δ΄.

Πνευματικὴν χορείαν στήσατε· σήμερον μονάζοντες ἐν τῇ θείᾳ μνήμῃ τοῦ θεοφόρου Φιλοθέου· οὗτος γὰρ πτερνίσας τὴν φάλαγγα τοῦ παλαιοῦ πτερνιστοῦ, τὰς δεινὰς αὐτοῦ μηχανουργίας καθεῖλε, δι' ἀσκήσεως αὐτοῦ, τὴν ψυχὴν προωραΐσας, ὃς καὶ πρεσβεύει ἐκτενῶς τῷ Κυρίῳ τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Ἐκ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλους σου φύλαττε εὐλογημένη Θεοτόκε, ἵνα σὲ δοξάζωμεν τὴν ἐλπίδα τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Εἰς τὸν στίχον

Ἦχος β΄. Οἶκος τοῦ Εὐφραθᾶ

Ὤφθης σὺ ἐκ παιδός, ἀστὴρ οἷα ἐκλάμπων, Φιλόθεε καὶ οἶκος, ἡγιασμένος πάτερ, τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Στίχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος...

Δόλους τῶν μυσαρῶν, δαιμόνων στηλιτεύσας, τῇ τοῦ Σταυροῦ ἰσχύϊ, ἐτρόπωσας τὴν δόξαν, Χριστοῦ μάκαρ Φιλόθεε.

Στίχ. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος...

Μάκαρ σου τὴν ψυχήν, ἐκάθηρας ἀσκήσει· καὶ συνεκράθης ὅλως, ἀμέσως τῇ Τριάδι, Φιλόθεε σεβάσμιε.

Δόξα. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον ὅμοιον

Ἄνω σε οἱ χοροί, Παρθένε Θεοτόκε, ὑμνοῦσι σὺν τοῖς κάτω, δοξάζοντες ἀπαύστως, τὸν τόκον σου τὸν ἄχραντον.

Τὸ νῦν ἀπολύεις. Τὸ Τρισάγιον καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον, ζήτει εἰς τὸν μέγαν ἑσπερινόν.

Καὶ ἀπόλυσις.

ΕΝ ΤΩ ΜΕΓΑΛΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Μετὰ τὸ Μακάριος ἀνήρ. Εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα, ἱστῶμεν στίχους η΄. καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια δ΄.

Ἦχος α΄. Ὁ ἐξ ὑψίστου κληθεὶς

Ὁ τὸν Χριστὸν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ποθήσας, καὶ ἔξω γενόμενος τοῦ κόσμου ὅσιε, ἐξ ἀπαλῶν τῶν ὀνύχων σου, Θεῷ ἠνώθης, καὶ ὅλως ὅλον σαὐτὸν ἐκδέδωκας, τούτῳ παμμακάριστε πάτερ Φιλόθεε. Ὅθεν καὶ χαίρων ἀνέδραμες, πρὸς τὸν Δεσπότην, οὗπερ τοῖς ἴχνεσιν ἠκολούθησας, πάντως δὲ ἔδει ὡς ἐζήτησας, ἀθάνατον καλεῖν τῇ ἀσκήσει σου, ἀπολαύεις καὶ λάμπεις, ἀστὴρ οἷα παμφαέστατος. Δὶς

Ὁ μηχανὰς τῶν δαιμόνων ἀφανίσας, καὶ τούτων τῇ χάριτι τοῦ θείου Πνεύματος, κακίαν τε καὶ τὴν ἔνεδραν, εἰς τέλος λύσας, ταῖς ἀρεταῖς

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

σου μάκαρ Φιλόθεε· καὶ θείαις λαμπρότησι καταυγαζόμενος, τὸν κόσμον ὅλον κατηύγασας, φωτὶ ἐνθέῳ, φωστὴρ γενόμενος ἀξιάγαστε, καὶ ἀσθενούντων δοκιμώτατος καὶ σεπτὸς ἰατρὸς καὶ ἀρχέτυπος χαρακτὴρ ἐναρέτου, ἀγωγῆς ἥσπερ ἐπόθησας. δὶς

Ὁ θεωρίᾳ καὶ πράξει διαυγάσας, σοῦ μὲν ὁ ἰσάγγελος βίος κανὼν ἀρετῆς, καὶ χαρακτὴρ ἀκριβέστατος, τῶν ἐθελόντων, Θεῷ λατρεύειν ἐν τελειότητι, ὁ σὸς δὲ θεόσοφος λόγος Φιλόθεε, Τριάδα σέβειν ἡρμήνευε, Χριστὸν δὲ ἕνα, ἐν δύο φύσεσι γνωριζόμενον, ᾧ καὶ ἡνώθης ἀχωρίστως, τῷ αὐτοῦ πόθῳ τρωθεὶς παμμακάριστε, νῦν οὖν αἴτησαι πᾶσι, σωτηρίαν τοῖς τιμῶσί σε. δὶς

Εἱλικρινὴς ὢν ψυχῇ τε καὶ καρδίᾳ, Ἀγγέλοις ἐφάμιλλος βροτὸς οὐράνιος, τῆς σωφροσύνης διδάσκαλος, καὶ ἐγκρατείας, ἀκριβεστάτη πλάστιγξ Φιλόθεε· οἰκῶν τῷ Δεσπότῃ σου, καὶ τὴν ἀσίγητον, ὑμνολογίαν πανόλβιε, σὺν τοῖς Ἀγγέλοις, καὶ τοῖς ὁσίοις πᾶσι καὶ μάρτυσι, τούτῳ προσφέρων τοὺς τελοῦντάς σου, τὴν ἱερὰν μνήμην πάντοτε, ἐκ παντοίων κινδύνων, καὶ πταισμάτων ἐλευθέρωσον. δὶς

Δόξα. Ἦχος πλ. β.

Σήμερον ἐξέλαμψεν ἀδελφοί, ἡ παμφαὴς μνήμη, τοῦ ἐν ἀσκήσει διαλάμψαντος Φιλοθέου· σήμερον τὰ τῶν ὁσίων τάγματα, ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς, τῷ ὁμοτρόπῳ αὐτῶν συναγάλλονται χαρμοσύνως, νηπιόθεν δὲ νεκρώσας τὴν σάρκα σὺν τοῖς παθήμασι, τὴν κεφαλὴν τοῦ δράκοντος, ἐτροπώσατο, καὶ τὰς αὐτοῦ μηχανουργίας καθεῖλεν, ἀνύστακτον ἔχων τὸ ὄμμα πρὸς τὸν Δεσπότην, ὅνπερ ἐπόθησεν, ᾧ καὶ ἠκολούθησε, δόκιμος αὐτοῦ ἐραστὴς γενόμενος, ᾧ καὶ πρεσβεύει ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν τελούντων τὴν πανέορτον μνήμην του.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Τίς μὴ μακαρίσει σε Παναγία Παρθένε; τίς μὴ ἀναμνήσει σου, τὸν ἀλόχευτον τόκον; ὁ γὰρ ἀχρόνως ἐκ Πατρὸς ἐκλάμψας υἱὸς Μονογενής, ὁ αὐτὸς ἐκ σοῦ τῆς Ἁγνῆς προῆλθεν ἀφράστως σαρκωθείς. φύσει Θεὸς ὑπάρχων, καὶ φύσει γενόμενος ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς· οὐκ εἰς δυάδα προσώπων τεμνόμενος, ἀλλ' ἐν δυάδι φύσεων ἀσυγχύτως γνωριζόμενος, αὐτὸν ἱκέτευε, Σεμνὴ παμμακάριστε, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἴσοδος. Φῶς ἱλαρόν. Τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ ἀναγνώσματα.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα

Κεφ. Γ'. 1 Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἅψηται αὐτῶν βάσανος, ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἡ ἔξοδος αὐτῶν καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα, οἱ δέ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσι, ἡ ἐλπὶς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης. Καὶ ὀλίγα παιδευθέντες μεγάλα εὐεργετηθήσονται ὅτι ὁ Θεὸς ἐπείρασεν αὐτοὺς καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ, ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτούς, καὶ ὡς ὁλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς. Καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσι καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται. Κρινοῦσιν ἔθνη καὶ κρατήσωσι λαῶν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας. Οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα

Κεφ. Ε'. 16 Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν Κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν παρὰ Ὑψίστῳ. Διὰ τοῦτο λήψονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας, καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς Κυρίου, ὅτι τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ σκεπάσει αὐτοὺς καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν. Λήψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὁπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν. Ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνην καὶ περιθήσεται κόρυθα κρίσιν ἀνυπόκριτον. Λήψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιότητα· ὀξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὀργὴν εἰς ρομφαίαν· συνεκπολεμήσει αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονας. Πορεύσονται εὔστοχοι βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπῶν ἁλοῦνται, καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρης ριφήσονται χάλαζαι. Ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγκλεισουσιν ἀποτόμως· ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαίλαψ ἐκλικμήσει αὐτούς· καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέψει θρόνους δυναστῶν. Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ σύνετε· μάθετε δικασταὶ περάτων γῆς· ἐνωτίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους, καὶ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν· ὅτι ἐδόθη παρὰ Κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ Ὑψίστου.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα

Κεφ. Δ'. 7 Δίκαιος ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται. Γῆρας γὰρ τίμιον οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρηται. Πολιὰ δέ ἐστι φρόνησις ἀνθρώποις καὶ ἡλικία γήρως, βίος ἀκηλίδωτος. Εὐάρεστος Θεῷ γενόμενος, ἠγαπήθη· καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν, μετετέθη· Ἡρπάγη, μὴ κακία ἀλλάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ. Βασκανία γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά, καὶ ῥεμβασμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον. Τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ, ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς· ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. Οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες καὶ μὴ νοήσαντες, μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτον· ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΙΤΗΝ

Ἰδιόμελα ἦχος α'.

Πνευματικοῖς ἄσμασι πιστοὶ σήμερον, τὸν ἀσκητὴν τοῦ Κυρίου λαμπρῶς εὐφημήσωμεν, Φιλόθεον τὸν σεβάσμιον, οὗτος γὰρ ἐν τῇ τῶν δακρύων αὐτοῦ ῥοῇ, τῶν παθῶν τὰς προσβολὰς ἀπήμβλυνεν, εὐσεβείας γεννήματα ἐν αὐτῷ ἐνδεξάμενος. Ὅθεν καὶ ἐν τούτοις ἵσταται τὰς ἀσθενείας τῶν παθῶν, τῶν πίστει προστρεχόντων αὐτῷ, καὶ σὺν πόθῳ βοώντων· χαίροις μοναζόντων λαμπτὴρ φαεινότατε, χαίρεις ἀοίδιμε ὁ τὴν Πανάχραντον Θεοτόκον, ἐν εἴδει τὸ τῆς μητρός σου σαφῶς θεασάμενος, χαίρεις τῶν πλανωμένων ὁδηγὸς σωτηρίας, χαίρεις τὸ τοῦ ἀγιωνύμου ὄρους τὸ σεπτὸν καύχημα, καὶ πάντων ἡμῶν ἀγαλλίαμα.

Ἦχος β'.

Τῶν ὑλικῶν πραγμάτων κατημέλησας, πατὴρ ἡμῶν Φιλόθεε ὅτι τὴν ἄνω πατρίδα ἐπεπόθησας. Κόσμον ἐβδελύξω τὴν ἡσυχίαν ἀσπασάμενος, τρυφὴν ἐμίσησας καὶ τὴν νηστείαν ἐτίμησας καὶ πάσῃ ἰδέᾳ ἀρετῆς σεαυτὸν κατεκόσμησας, διὸ πάτερ ὅσιε μνημόνευε καὶ ἡμῶν, ἵνα εὕρωμεν λύ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

σιν παρὰ Χριστοῦ, τῶν ἀμετρήτων σφαλμάτων ἡμῶν.

Ἦχος β΄.

Τὸν ἐπὶ γῆς ἰσάγγελον βίον ζήσαντα καὶ ἐν οὐρανῷ ὑπάρχοντα ἄνθρωπον Θεοῦ, τῶν μοναστῶν τὴν εὐπρέπειαν καὶ τῶν ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν, Φιλόθεον τιμήσωμεν. Οὗτος γὰρ ἀπὸ βρέφους τὴν ἀρετὴν ἐπιμελῶς ἀσκήσας, σκεῦος ἐχρημάτισε τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ παρ᾽ αὐτοῦ λαβὼν τῶν θαυμάτων τὴν δύναμιν· ἐπιβραβεύεται ταύτην τοῖς πίστει προστρέχουσι. Νῦν δὲ τῷ θείῳ φωτὶ λαμπρότερον ἐλαμπόμενος, καταφωτίζεις ἡμῶν τὰς διανοίας, καὶ πρεσβεύεις ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Δόξα. Ἦχος δ΄.

Ἠύγασαν αἱ ἀρεταί σου ὡς ἥλιος, ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν οὐρανῷ Χριστοῦ θεράπων Φιλόθεε, τῇ ἀσκήσει γὰρ ἀρίστως δοκιμασθεὶς ὡς χρυσὸς ἐν καμίνῳ, κανὼν ἐγένου τοῖς μετὰ σὲ θεσπέσιε, τὴν σταυροφόρον ζωὴν ἑλομένοις, ἀλλὰ καὶ νῦν τῶν ἀσκητικῶν σου πόνων μὴ διαλείπῃς, τὸν ἐλεήμονα Χριστὸν ἵνα σώσῃ τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Ἦχος ὁ αὐτὸς

Θεοτόκε Παντάνασσα, τῶν ὀρθοδόξων τὸ καύχημα, αἱρετικῶν τὰ φρυάγματα, καὶ τὰ πρόσωπα καταίσχυνον, τῶν μὴ προσκυνούντων μηδὲ τιμώντων Πάναγνε τὴν σεβάσμιον εἰκόνα σου.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ

Στιχηρὰ προσόμοια

Ἦχος πλ. α΄.

Χαίροις ἀσκητικῶν ἀληθῶς

Χαίροις ὁ τῶν παθῶν τὰς ὁρμάς, ἐν τῇ τῶν σῶν δακρύων στησάμενος, καὶ ὡς πνεῦμα καθηγήσει, προσαγαγὼν τῷ Θεῷ, καὶ τοὺς εὐσεβείας ἐνδεξάμενος, οὐδόλως γὰρ ἔδωκας νυσταγμὸν τοῖς βλεφάροις σου· ἕως οὗ ὤφθης, παραδείσου συμμέτοχος καὶ ἀπήλαυσας ἀμοιβῶν τῶν καμάτων σου. Ὅθεν καὶ νῦν σκηνῶν Χριστῷ, ἀγάλλῃ Φιλόθεε, καὶ σὺν ἀγγέλοις χορεύεις, τὰς ἱκεσίας ποιούμενος, ἐφ᾽ ᾧ δωρηθῆναι, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν εἰρήνην καὶ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος...

Βίον ἡ Θεοτόκος τὸν σόν, προορωμένη ἁγιώτατον ἔσεσθαι, ἐν εἴδει μητρός σου ὤφθη, ἐν ᾗ κατώκεις, φρουρᾷ, φάσκουσα ἐγείρου σὺν ὁμαίμονι, ἐμοὶ δὲ ὡς τάχιστα, συνεπόμενοι γίνεσθαι. Τότε πλησθέντες ἀμυθήτου τῆς τέρψεως τῷ ναῷ αὐτῆς, ἐνοικεῖν ἠξιώθητε, ᾧ καθαρῶς δουλώσαντες, Πατέρες Μακάριοι, καὶ ἀδελφοὶ συμφρονοῦντες, Χριστῷ πρεσβεύειν ποιεῖτε νῦν, ἐφ᾽ ᾧ δωρηθῆναι, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν εἰρήνην καὶ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος...

Χαίροις ταῖς τῶν Ἀγγέλων οἰκῶν, χοροστασίαις ἐν ὑψίστοις Φιλόθεε, τὸν βίον γὰρ τούτων πάτερ, ἐπὶ τῆς γῆς κατοικῶν, ἀρετὴν ἀσκήσας πεπολίτευσαι, δειχθεὶς διαυγέστατον καὶ ἀρρύπωτον ἔσοπτρον, λαμπρὰς τῷ ὄντι, τὰς αὐγὰς εἰσδεχόμενον, τὰς τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου πανόλβιε, ὅθεν καταστραπτόμενος, διέλαμψας ὡς φωστήρ, σὺν τοῖς τρισὶ μαθηταῖς σου, Χριστῷ πρεσβεύων ἑκάστοτε, ἐφ᾽ ᾧ δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν εἰρήνην καὶ μέγα ἔλεος.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ΄.

Τῶν μοναστῶν τὰ πλήθη, τὸν θεῖον Φιλόθεον χαρμονικῶς εὐφημήσωμεν. Καὶ γὰρ οὗτος ἐν μέσῳ ἡμῶν ὡς ἀστὴρ φαεινὸς ἀναδέδεικται, τήξας τὴν σάρκα καὶ νεκρώσας τὸ φρόνημα, μὴ προσχὼν τὸ σύνολον τοῖς ματαίοις· διὸ καὶ γερῶν ἀθανάτων ἠξίωται, παρὰ τοῦ ἀθλοθέτου Χριστοῦ, εἰπόντος αἰτεῖτε καὶ λήψεσθε, ᾧ καὶ πρεσβεύει ἀδιαλείπτως, τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον ὁ αὐτὸς

Ἀνύμφευτε Παρθένε, ἡ τὸν Θεὸν ἀφράστως συλλαβοῦσα σαρκί, μήτηρ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου, σῶν ἱκετῶν παρακλήσεις δέχου Πανάμωμε, ἡ πᾶσι χορηγοῦσα καθαρισμὸν τῶν πταισμάτων, νῦν τὰς ἡμῶν ἱκεσίας προσδεχομένη, δυσώπει σωθῆναι πάντας ἡμᾶς.

Τὸ Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου καὶ τὸ

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος α΄. Τῆς ἐρήμου πολίτης

Παρρησίαν ἐκτήσω πρὸς Θεὸν τῇ ἀσκήσει σου, καὶ ὑπὲρ τοῦ κόσμου πρεσβεύεις, θεοφόρε πατὴρ ἡμῶν Φιλόθεε· νηστείαις, ἀγρυπνίαις, προσευχαῖς, ἰάσεων χαρίσματα λαβών, θεραπεύεις ἀσθενοῦντας, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πίστει δεομένων σου. Δόξα τῷ παρασχόντι σοι ἰσχύν, δόξα τῷ λαμπρῶς σε στέψαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ πᾶσιν ἰάματα.

Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν Θεοτοκίον

Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι Παρθένε τὸ Χαῖρε, σὺν τῇ φωνῇ ἐσαρκοῦτο ὁ τῶν ὅλων Δεσπότης, ἐν σοὶ τῇ ἁγίᾳ Κιβωτῷ, ὡς ἔφη ὁ δίκαιος Δαΐδ· ἐδείχθης πλατυτέρα τῶν οὐρανῶν, βαστάσασα τὸν Κτίστην σου. Δόξα τῷ ἐνοικήσαντι ἐν σοί· δόξα τῷ προελθόντι ἐκ σοῦ· δόξα τῷ ἐλευθερώσαντι ἡμᾶς διὰ τοῦ τόκου σου.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΟΡΝ

Μετὰ τὴν α΄. στιχολογίαν κάθισμα

Ἦχος πλ. δ΄. Τὴν σοφίαν καὶ λόγον

Ἀσπαζόμενος πόνους καὶ προσευχὰς τὴν ψυχήν σου ἐκόσμησας θαυμαστῶς, καὶ γέγονος ἐφάμιλλος τῶν Ἀγγέλων ἀοίδιμε· καὶ θαυμασίων ὄντως δωρήματα ἔλαβες, τοῦ ἰᾶσθαι τὰς νόσους, τῶν πίστει τιμώντων σε· ὅθεν ἀπελαύνεις τῶν δαιμόνων τὰ στίφη, ἐφ᾽ ᾧ ἐπολέμησας καὶ οὐδόλως κεκοίμησαι, θεοφόρε Φιλόθεε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Τὴν σοφίαν καὶ λόγον ἐν σοὶ γαστρί, συλλαβοῦσα ἀφλέκτως μήτηρ Θεοῦ, ἀφράστως ἀπεκύησας, τὸν τὰ πάντα ποιήσαντα, καὶ ἐν ἀγκάλαις ἔσχες τὸν πάντα κατέχοντα· καὶ ἐκ μαζῶν ἐθήλασας τὸν κόσμον ἐκτρέφοντα· ὅθεν δυσωπῶ σε Παναγία Παρθένε, ρυσθῆναι πταισμάτων μου, ὅταν μέλλω παρίστασθαι πρὸ προσώπου τοῦ κτίστου μου. Δέσποινα Παρθένε ἁγνή, τὴν σὴν βοήθειαν τότε παράσχου μοι, καὶ γὰρ δύνασαι ὅσα θέλεις Πανάχραντε.

Μετὰ τὴν β΄. Στιχολογίαν. Κάθισμα.

Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον λόγον.

Φιλοθέου τὴν μνήμην πιστοὶ τιμήσωμεν, ὡς νεκρώσαντος πάσας τὰς προσβολὰς τῶν παθῶν, ἐν εὐφροσύνῃ καὶ στερρᾷ καρτερίᾳ ἀτεχνῶς, καὶ καταισχύναντος σοφῶς, τὸν ἀντίπαλον ἐχθρόν, καὶ νῦν πρεσβεύει Κυρίῳ, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον ὅμοιον

Χαῖρε πύλη Κυρίου ἡ ἀδιόδευτος, ἣν προεκήρυξαν πάντες οἱ δικαιό-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τατοι, καὶ προφήτης Δανιὴλ ὄρος ἀλάξευτον, καὶ Δαυὶδ ὁ μελῳδὸς σὺν Μωϋσεῖ καὶ τοῖς λοιποῖς, βάτον καὶ στάμνον καὶ ῥάβδον, νεφέλην, πύλην καὶ θρόνον, καὶ μέγα ὄρος ἀναδειχθεῖσαν ἡμῖν.

Μετὰ τὸν πολυέλεον. Κάθισμα

Ἦχος πλ. δ.΄ Τὴν σοφίαν καὶ λόγον .

Τῷ τοῦ Ἄθωνος ὄρει παραβαλών, κακουχίαις τε πάσαις ἐγκαρτερῶν, νόσον ὑποκέκρισαι, παμμακάριστε ὅσιε, καὶ τῆς γλώττης ἐκράτεις τοῦ μὴ ὅλως φθέγγεσθαι, καὶ κωφὸς γενόμενος ἑκούσιως ἔνδοξε, ὄντως παρηκούσω ἑδελυξάμενος πάτερ, τὰς πράξεις τοῦ πονηροῦ ὡς ἀθλίως σοφίζεται, τοὺς καλῶς μὴ προσέχοντας, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Δόξα. Ἦχος δ.΄ Ἐπεφάνης σήμερον

Τῇ ἀγάπῃ ὅσιε, τῇ τοῦ Δεσπότου, τετρωμένος ἔκραζες, μάκαρ Φιλόθεε θερμῶς, Χριστέ μου πάντας διάσωζε, τοὺς φοβουμένους τὸ θεῖόν σου ὄνομα.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον ὅμοιον

Ἐπελεύσει Πνεύματος τοῦ Παναγίου, τοῦ Πατρὸς τὸ σύνθρονον καὶ ὁμοούσιον φωνῇ, Ἁγνὴ ἀγγέλου συνέλαβες, θεοκυῆτορ Ἀδὰμ ἡ ἀνάκλησις.

Οἱ ἀναβαθμοὶ τὸ πρῶτον ἀντίφωνον τοῦ δ΄ ἤχου.

Προκείμενον Ἦχος δ΄,

Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ.

Στίχ. Τί ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ

Τὸ πᾶσα πνοή. Καὶ τὸ Εὐαγγέλιον

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς. Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρός μου, καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱόν, εἰμὶ ὁ Πατήρ, οὐδὲ τὸν Πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ᾧ ἐὰν βούλεται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. Ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ἡμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πρᾴός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστι.

Ὁ Ν΄. Ψαλμός. Δόξα ταῖς τοῦ σοῦ ὁσίου. Καὶ νῦν ταῖς τῆς Θεοτόκου.

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς καὶ τὸ ἰδιόμελον.

Ἦχος πλ. β΄.

Ὅσιε πάτερ, εἰς τὴν ὑφήλιον πᾶσαν, ὁ σὸς βίος ἐξέλαμψε, καὶ τῶν πιστῶν τὰς καρδίας ἐφαίδρυνε, πρὸς ἐργασίαν ἀρετῶν αὐτοὺς διεγείρας, ὡς ἔχων οὖν πρὸς Κύριον παῤῥησίαν, Φιλόθεε, πρέσβευε δ' ἐκτενῶς ὅπως εὕρωμεν ἔλεος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως.

Ὁ ἱερεύς. Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου. κλπ.

Οἱ κανόνες τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἱρμῶν εἰς στ΄ καὶ τοῦ ἁγίου εἰς η΄.

Ὁ κανὼν τῆς Θεοτόκου ἦχος πλ. δ΄

Ὠδὴ α΄. Ὁ εἱρμός.

» Ἁρματηλάτην Φαραὼ ἐβύθισε τε-
» Ἀρατουργοῦσά ποτε, Μωσαϊκὴ ῥά-
»βδος, σταυροτύπως πλήξασα, καὶ διε-
»λοῦσα θάλασσαν, Ἰσραὴλ δὲ φυγάδα,
»πεζὸν ὁδίτην διέσωσεν, ᾆσμα τῷ Θεῷ
»ἀναμέλποντα. δὶς

Τὸ Θεοτόκον σε κηρύττειν ἄχραντον πάσης αἱρέσεως, ἀποτροπὴν φέρει, σάρκα γὰρ γενόμενον, ἀναλλοιώτως ἔτεκες, τὸν ἐπέκεινα πάσης θεογενήτορ τῆς κτίσεως, Λόγον τοῦ Θεοῦ τὸν ἀΐδιον.

Ὡς Θεοῦ μήτηρ παῤῥησίαν ἔχουσα πρὸς τὸν τεχθέντα ἐκ σοῦ, Μονογενῆ Λόγον, καὶ τὸν πρὶν συνάναρχον, καὶ συμφυῆ τῷ Πνεύματι, δυσωποῦσα μὴ παύσῃ, κινδύνων σῶσαι πανάμωμε, τοὺς σὲ Θεοτόκον δοξάζοντας.

Σὲ Θεομῆτορ προστασίαν ἔχοντες σοὶ δειλιάσωμεν, τὸ τῶν ἐχθρῶν στίφος, τὸν ἀντιμαχόμενον, τοῖς εὐσεβῶς δοξάζουσι, τὸν ἐκ σοῦ σαρκωθέντα, Θεὸν τῶν ὅλων καὶ Κύριον, ὃν ὑπὲρ ἡμῶν ἐκδυσώπησον.

Νοῦς καὶ οὐράνιον τὸ σὸν μυστήριον τὸ ἀκατάληπτον, κατανοεῖν ὄντως, ἀτονεῖ πανύμνητε, τοῦ Πατρὸς γὰρ ὁ σύνθρονος, ἐν γαστρί σου σκηνώσας, ἐκ σοῦ τεχθῆναι ηὐδόκησε, φύσεσι διταῖς γνωριζόμενος.

Ὁ κανὼν τοῦ ὁσίου, ἦχος ὁ αὐτὸς

Τοῦ αὐτοῦ Ἰωσὴφ ποίημα ἄνευ τῶν Θεοτοκίων.

Ὠδὴ α΄. Ἁρματηλάτην Φαραὼ

Ἔχρῆν με ἔχεις πάτερ γλῶσσαν ἔμουσον καὶ χείλη ὡς ἀληθῶς, εὔλαλα καὶ οὕτως, ἐξειπεῖν Φιλόθεε, τὸ καθαρὸν τοῦ βίου σου, καὶ τοὺς πόνους οὓς ἔτλης, ἐν τῇ ἀσκήσει μακάριε, ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ Κτίστου σου.

Ἐξ ἀπαλῶν σου τῶν ὀνύχων ὅσιε καὶ τὴν ὁδὸν ἀρετῆς, ὥδευσας ἐνθέως, ἐντολαῖς πειθόμενος, ταῖς τοῦ Χριστοῦ πανόλβιε, καὶ ἐδείχθης ἐργάτης, αὐτῶν πιστός τε καὶ δόκιμος, ὅθεν καὶ ἀξίως τετίμησαι.

Ὀχυρωμένος ὢν τὸν νοῦν Φιλόθεε φόβῳ Χριστοῦ ἀληθῶς, οὐκ ἐκάμφθης ὅλως, πρὸς τὰς τοῦ ἀλάστορος, ἐφόδους ἀλλ' ἀντέκρουσας, γενναιότατα τοῦτον, ματαίως κατεπαιρόμενον, καὶ καταβαλεῖν σε πειρόμενον.

Τῷ ἀνικήτῳ τοῦ Σταυροῦ ὁπλῳ καλῶς στηριχθείς, ἐξήρανας πάντας, τοὺς τῆς ἀνομίας σύ, χειμάρρους καὶ πεπάτικας, τῆς τρυφῆς τὸν χειμάρρουν καὶ παραδείσου τοῦ ἐνθέου, μάκαρ τὴν πηγὴν τὴν ἀθάνατον.

Θεοτοκίον

Δεδοξασμένα περὶ σοῦ λελάληνται ἐν γενεαῖς γεννεῶν, ἡ τὸν Θεὸν Λόγον, ἐν γαστρὶ χωρήσασα, Ἁγνὴ δὲ διαμείνασα, Θεοτόκε Παρθένε, διό σε πάντες γεραίρομεν, τὴν μετὰ Θεὸν προστασίαν ἡμῶν.

Καταβασία. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου

Ὠδὴ γ΄. Ὁ εἱρμὸς

» Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχάς, τοὺς οὐ-
» ρανοὺς ἐν συνέσει, καὶ τὴν γῆν ἐ-
»πὶ ὑδάτων ἑδράσας, ἐν τῇ πέτρᾳ με
»Χριστέ, τὴν Ἐκκλησίαν στήριξον, ὅτι
»οὐκ ἔστι πλήν σου, ἅγιος μόνε φιλάν-
»θρωπε. (δίς)

Νενεκρωμένον μου τὸν νοῦν, τῇ τῆς ζωῆς ἐνεργείᾳ, τῆς ἐκ σοῦ φανερωθείσης τῷ κόσμῳ, διανάστησον οὐλὰς καὶ τύπους ἐξαλείφουσα, τῆς ἁμαρτίας μόνη, Θεοχαρίτωτε Δέσποινα.

Ῥήσεις τῶν θείων προφητῶν, καὶ τὰς αὐτῶν προφητείας, ἐπεσφράγισας τεκοῦσα τὸν Λόγον, τὸν λαλοῦντα δι' αὐτῶν, καὶ τὰς αὐτῶν πληρώσαντα, θεηγορείας μόνη, εὐλογημένη Πανάμωμε.

Ἀπειρογάμως ἐκ Πατρός, τὸν πρὸ αἰώνων ἀῤῥάστως, ἐν γαστρί σου συλλαβοῦσα Παρθένε, ἀπεγέννησας ἡμῖν, Θεὸν ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπον, ἐν τῇ φύσῃ τέλειον οὐ διαιρούμενον.

Σοῦ τὴν ἁγίαν ὁ Θεός, γαστέρα κατασκηνώσας, ἐσαρκώθη Θεομῆτορ ὡς οἶδε, καὶ διέσωσεν ἡμᾶς, τοῖς ζωηφόροις πάθεσιν, ὅθεν σε σωτηρίαν, πύλην Παρθένε γινώσκομεν.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Τοῦ ἁγίου, ὁ αὐτὸς

Τίς ἐκδυνήσεται εἰπεῖν, Φιλόθεε τοὺς ἀγῶνας, καὶ ἱδρῶτας τῆς ἀσκήσεως πάτερ, οὓς ὑπέφερες στερρῶς, ἐν ὑπομονῇ σε ἤγαγεν, ἡ πάναγνος τεκοῦσα, τὸν λυτρωτὴν καὶ Θεὸν ἡμῶν.

Ὡς τὴν ἐγκράτειαν εἰδώς, αἰδέσιμον τοῖς Ἀγγέλοις, παμακκάριστε Φιλόθεε ταύτην, σὺ ἠσπάσω ἀληθῶς, ἕως τὸ πνεῦμα ἔδωκας, ἀπηλλαγμένον πάτερ, παντὸς κακοῦ καὶ ἀμόλυντον.

Τῇ τῆς πανάγνου ἐντολῇ, αἱ πύλαι τῆς φυλακῆς σου, αὐτομάτως ἠνεώχθησαν πάτερ, καὶ ἐῤῥήσθης τῶν δεσμῶν, καὶ ὡς διψῶσα ἔλαφος, ἔθεες πρὸς τὴν μόνην, παντὸς τοῦ κόσμου μεσίτριαν.

Ὑπομονὴν ὡς ἀληθῶς, οὐδεὶς ὡς ἄλλος ἀσκήσω, ταῖς παλέστραις τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐδείχθης, ὡς ἀδάμας ἰσχυρός, οὐδόλως σαλευόμενος, τὸν πύργον τῆς ψυχῆς σου, πάτερ παμμάκαρ Φιλόθεε.

Θεοτοκίον

Τῶν Χερουβεὶμ καὶ Σεραφείμ, ἐδείχθης ὑψηλοτέρα, Θεοτόκε σὺ γὰρ μόνη ἐδέξω, τὸν ἀχώρητον Θεόν, ἐν σοὶ γαστρὶ ἀμόλυντε, διὸ πιστοί σε πάντες ὕμνοις ἀγνὴ μακαρίζομεν.

Καταβασία. Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους

Κάθισμα

Ἦχος δ.΄ Κατεπλάγη Ἰωσήφ

Τοῦ Χριστοῦ τὸν ἐραστὴν, καὶ ἀσκητῶν τὴν καλλονὴν, ὡς φωστῆρα φαεινόν, ἀναδειχθέντα ἐπὶ γῆς, καὶ τῶν νοσούντων ἀκέστορα παμμακάριστον, δεῦτε οἱ πιστοὶ εὐφημήσωμεν, καὶ μνήμην τὴν αὐτοῦ ἐκτελέσωμεν, ἐν ὑμνῳδίαις ἅπαντες καὶ εἴπωμεν, σκέπε τὰ τέκνα σου ὅσιε, καὶ ταῦτα ῥύου πάσης ἀνάγκης, παμμάκαρ Φιλόθεε.

Δόξα.

Τὸν τάφον σου Σωτὴρ

Τοῦ κόσμου τὰ τερπνά, καταλείψας ἐμφρόνως, τὰ ἄνω ἀγαθὰ ἐπεπόθησας πάτερ, ὡς θεῖα καὶ μόνιμα, θεοφόρε Φιλόθεε, διὰ τοῦτο οὖν συγκοινωνὸς μάκαρ ἐγένου, καὶ συμμέτοχος, τῆς τῶν Ἀγγέλων χορείας, Θεὸν δοξαζόμενον.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Ὁδήγησον ἡμᾶς, ἐν ὁδῷ μετανοίας, ἐκκλίνοντας ἀεὶ πρὸς κακὸν ἀνοδίας, καὶ τὸν ὑπεράγαθον παροργίζοντας Κύριον, ἀπειρόγαμε εὐλογημένη Μαρία, καταφύγιον ἀπεγνωσμένων ἀνθρώπων, Θεοῦ ἐνδιαίτημα.

Ὠδὴ δ΄ ὁ εἱρμός

»Σύ μου ἰσχύς, Κύριε σύ μου καὶ »Σ δύναμις, σὺ Θεός μου, σύ μου ἀ»γαλλίαμα ὁ πατρικοὺς κόλπους μὴ »λιπών, καὶ τὴν ἡμετέραν πτωχείαν »ἐπισκεψάμενος, διὸ σὺν τῷ προφήτῃ, »Ἀβακούμ σοι κραυγάζω, τῇ δυνάμει »σου δόξα ἄνθρωπε. δὶς

Μετὰ Θεόν, σὲ προστασίαν κεκτήμεθα, σὺ γὰρ μήτηρ, Θεοῦ ἐχρημάτησας τοῦ ποιητοῦ καὶ δημιουργοῦ, καὶ τὴν ἡμετέραν μορφὴν λαβόντος πανάμωμε, καὶ ταύτην σεσωκότος, ἐκ φθορᾶς καὶ θανάτου, καὶ τῇ θείᾳ σου δόξῃ δοξάζοντος.

Ὡς ἐκ φυλῆς, τοῦ βασιλέως ὑπάρχουσα, τὸν τῶν ὅλων, κατεξουσιάζοντα Λόγον Θεοῦ τέτοκας ἡμῖν, σάρκα γεγονότα καὶ μείναντα ἀναλλοίωτον, διὸ σὲ Θεοτόκον, ἀληθῶς καὶ κυρίως, Παναγία Παρθένε δοξάζομεν.

Θεὸν ἐκ σοῦ, τὸν σαρκωθέντα δυσώπησον, τὸν ἀτρέπτως διαμείναντα, τὸν σαρκωθέντα καὶ φυσικῶς, ἴσον τῷ Πατρί, καὶ σοὶ τῇ τεκούσῃ γενόμενον ὁμοούσιον, συγχώρησιν πταισμάτων, καὶ

ψυχῶν σωτηρίαν, τοῖς ὑμνοῦσί σε πίστει δωρήσασθαι.

Νῦν τὴν μορφήν, τῶν ἀθετούντων κατάβαλε, τῆς εἰκόνος, κόρη τὴν προσκύνησιν σοῦ τῆς σεπτῆς καὶ τοῦ ὑπὲρ νοῦν, ἐκ σοῦ σαρκωθέντος καὶ κόσμον ὅλον φωτίζοντος, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, τοὺς δὲ πίστει τιμῶντας, καταφαίδρυνον μόνε πανύμνητε.

Τοῦ ἁγίου ὁ αὐτὸς

Ἵνα Θεῷ, προσομιλήσῃς Φιλόθεε, ὑπέκυψας, νόμῳ τῷ τοῦ πνεύματος καὶ νοητὴν δύναμιν λαβών, θεία πανοπλίᾳ τὸν νοητὸν ὄφιν ἔπληξας, διὸ καὶ νικηφόρος, ἀνεδείχθης τρισμάκαρ, τῶν δαιμόνων τὰ στίφη τροπούμενος.

Σοῦ ὁ Χριστός, τὴν πολιτείαν ἠγάπησε, διὰ τοῦτο, Παρθένος ἡ πάναγνος τὴν σὴν πορείαν ὡς ἀληθῶς, εὐθυνε παμμάκαρ, καὶ ὁδηγός σοι ἐγένετο, πρὸς πλάτος παραδείσου, ἵνα χαίρων κραυγάζῃς, τῇ δυνάμει σου δόξα φιλάνθρωπε.

Βίος ὁσός, ἀγγελικὸς ἀναδέδεικται, τῇ νηστείᾳ, ἥσπερ κατατέτηξας, ταῖς προσευχαῖς, αἷς ἐχρῷ συχνῶς, καὶ ταῖς ἀγρυπνίαις, δεήσεσιν ὦ Φιλόθεε, καὶ πάσας κακουχίας, ἃς περ ἔτλης γενναίως, πρὸς Χριστὸν ἀφορῶν πανσεβάσμιε.

Σὺ νέος ὤν, τὴν σωφροσύνην ἠγάπησας, ἐν τῷ γήρει, σὺ μεστὴν ἐκέκτησο βίῳ παντὶ τῷ καρτερικῷ, καὶ μακροθυμίαν, ἀγάπην τε ἀνυπόκριτον, πρὸς πάντας ἐπεδείκνεις, καὶ ἐδίδασκες πράττων, παμμακάριστε πάτερ Φιλόθεε.

Θεοτοκίον

Σὺ τῶν πιστῶν, καύχημα πέλεις ἀνύμφευτε, καὶ προστάτις, σὺ καὶ καταφύγιον χριστιανῶν τεῖχος καὶ λιμήν, πρὸς γὰρ τὸν Υἱόν σου ἐντεύξεις φέρεις πανάμωμε, καὶ σῴζεις ἐκ κινδύνων, τοὺς ἐν πίστει καὶ πόθῳ, Θεοτόκον ἀγνὴν σε γινώσκοντας.

Καταβασία. Τὴν ἀνεξιχνίαστον

Ὠδὴ ε΄. Ὁ εἱρμός

»Ἵνα τί με ἀπώσω, ἀπὸ τοῦ προσώ»που σου τὸ φῶς τὸ ἄδυτον, καὶ ἐ»κάλυψαί με, τὸ ἀλλότριον σκότος τὸν »δείλαιον, ἀλλ᾽ ἐπίστρεψόν με, καὶ πρὸς »τὸ φῶς τῶν ἐντολῶν σου, τὰς ὁδούς »μου κατεύθυνον δέομαι. δὶς

Ἀπειράνδρως Παρθένε, τὸν ἀπεριόριστον φύσει θεότητος, ἀνδρωθέντα Λόγον, δι᾽ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους συνέλαβες, ἐξ αἱμάτων κόρη, παρθενικῶν διαπλασθέντα, ὑπὲρ λόγον καὶ νόμον τῆς φύσεως.

Ὡραιώθης Παρθένε, τοῖς τῆς Παρθενίας σου ἀχράντοις κάλλεσι, καὶ τῆς πρώτης Εὔας, περιέστειλας αἶσχος τὸ δύσμορφον, τὸν Χριστὸν τεκοῦσα, περιβολὴν ἀθανασίας, χαριζόμενον τοῖς σὲ γεραίρουσιν.

Ἀληθῆ Θεοτόκον, πάντων ἐπιγνόντων σε πάναγνε Δέσποινα, τὸν ἐκ σοῦ τεχθέντα, Θεὸν Λόγον εἰδότες κηρύττομεν, ἐν δυσὶν οὐσίαις, θεληματικαῖς αὐτεξουσίαις, ὑπὲρ λόγον καὶ νόμον τῆς φύσεως.

Οἱ σὲ τεῖχος πλουτοῦντες, καὶ τῇ προστασίᾳ σου περιφρουρούμενοι, τῇ σῇ θείᾳ δόξῃ, ἐγκαυχώμενοι σὲ μακαρίζομεν, σὺ γὰρ Παναγία, τὴν τῶν ψυχῶν ἀεὶ πηγάζεις, εὐφροσύνην καὶ τὴν ἀγαλλίασιν.

Τοῦ ἁγίου ὁ αὐτὸς

Τῆς ψυχῆς σου τὸ ὄμμα, πρὸς Χριστὸν ἠτένιζες μάκαρ Φιλόθεε, καὶ τὰς σὰς αἰσθήσεις, ἐκυβέρνησας σαφῶς καὶ γέγονας, τῷ Θεῷ καὶ κτίστῃ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ναὸς σοφὲ ἡγιασμένος, καὶ τοῦ Πνεύματος κατοικητήριον.

Κατεμάρανας μάκαρ, τῆς σαρκὸς τὴν πύρωσιν Σταυροῦ τῷ σχήματι, ὅτι ἀσέμνως,πρὸς πορνείαν γυνή σε ἠρέθιζε, μὴ ἐκνεύσας ὅλως, ἐκ τῶν ὁδῶν τῆς σωφροσύνης, διὰ τοῦτο ἀξίως δεδόξασαι.

Σκολιώτατος δράκων, μηχαναῖς παντοίαις σε λαθεῖν ὑπήγετο, ψυχῆς τὸ ὡραῖον, ἀλλ᾽ εἰς μάτην αἱ τούτου ἐπίνοιαι, ὤφθησαν αὐτὸς γάρ, οὐδὲν λελόγισαι τὰ βέλη, ἐκ νηπίου τὰ κατὰ σοῦ μιμούμενα.

Κατεκόσμησας ὅλον, σοῦ τὸ νωθρὸν τῆς ψυχῆς πανσεβάσμιε, τὸν νοῦν σοι φρονίμως, ἡγεμόνα ποιήσας Φιλόθεε, διὰ τοῦτο ἔσχες, καὶ τὸν Χριστόν σε ὁδηγοῦντα, πρὸς πορείαν ἡνιοχοῦντα οὐράνιον.

Θεοτοκίον

Μητρικὴν παῤῥησίαν,τὴν πρὸς τὸν Υἱόν σου κεκτημένη Πάναγνε, συγγενοῦς προνοίας, τῆς ἡμῶν μὴ παρίδῃς ἱκέτας, ὅτι σὲ καὶ μόνην, χριστιανοὶ πρὸς τὸν Δεσπότην, ἱλασμὸν εὐμενῆ προβαλλόμεθα.

Καταβασία. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα

Ὠδὴ στ'. Ὁ εἱρμὸς

»Ἱλάσθητί μοι Σωτήρ, πολλαὶ γὰρ αἱ »ἀνομίαι μου, καὶ ἐκβυθοῦ τῶν κα»κῶν, ἀνάγαγε δέομαι πρὸς σὲ γὰρ ἐ»βόησα,καὶ ἐπάκουσόν μου, ὁ Θεὸς τῆς »σωτηρίας μου.

Ἐπῆλθε τὸ παντουργὸν, ἐπὶ σὲ Πνεῦμα πανάμωμε, καὶ Λόγος ὁ τοῦ Θεοῦ, ἐν σοὶ κατεσκήνωσε καὶ σὰρξ ἐχρημάτισεν, ἀνεκδιηγήτως, διαμείνας ἀναλλοίωτος.

Ὡς ἔμψυχος κιβωτός, τὸν νομοδότην ἐχώρησας, ὡς ἅγιος δὲ ναός, ἐδέξω τὸν ἅγιον γενόμενον ἀμνόν, ἐπ᾽ εὐεργεσίᾳ, τῶν ἁμαρτωλῶν πανα-μώμητε.

Κυρίαν σε τοῦ παντός,καὶ Δέσποιναν ὀνομάζομεν, τὸν ὄντως ὄντα Θεὸν, ἀῤῥήτως γὰρ τέτοκας, τὸν πάντα ποιήσαντα, καὶ διακρατοῦντα, καὶ συνέχοντα τὰ πέρατα.

Θεὸν τεχθέντα ἐκ σοῦ, ἐπέγνωμεν Θεονύμφευτε, ὃν ἐξιλέωσαι νῦν, ὡς ἰσχύουσα τοῖς πίστει κραυγάζουσι, δωρηθῆναι λύσιν, τῶν πταισμάτων πανα-μώμητε.

Τοῦ ἁγίου ὁ αὐτὸς

Ζωῆς ὁρῶν ἀληθῶς, τῆς ὑπὲρ νοῦν ὦ Φιλόθε μάκρυνας τῶν πολλῶν, σαὐτὸν καὶ πηξάμενος βραχύ τι κατάλυμα, τῷ Θεῷ ὡμίλεις, οὐρανοῦ καὶ γῆς δεσπόζοντι.

Τὴν βροτοκτόνον σοφέ, κακίαν ἀποκρουσάμενος, καὶ τὰς ἐνέδρας αὐτοῦ,Φιλόθεε μηδόλως πτοούμενος, κατὰ μόνας ἔγνωκας, βιῶν θεοφόρε, ἡσυχίαν προελόμενος.

Ἵνα πλουτήσῃς σοφέ, σεπτῆς Τριάδος τὴν ἔλλαμψιν, τὸν νοῦν σου δι᾽ ἀρετῆς, ἐλάμπρυνας ἄριστα, ὅθεν ἀνα-δέδειξαι, ἐμφάσεσι θείαις, ἀτεχνῶς θεοειδέστατος.

Θεοτοκίον

Ῥυσθείημεν τῶν δεινῶν, πταισμάτων ταῖς ἱκεσίαις σου, Θεογενῆτορ Ἁγνή, καὶ τύχοιμεν Πάναγνε τῆς θείας ἐλλάμψεως, τοῦ ἐκ σοῦ ἀφράστως, σαρκωθέντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Καταβασία. Τὴν θείαν ταύτην.

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ

Δι᾽ ἐγκρατείας, τῶν παθῶν παμμάκαρ ὅσιε, τοῦ ἀκαθάρτου δυσμενοῦς τὴν ὁρμὴν ἔστησας, καὶ ὡς ἄγγελος ἐπὶ τῆς γῆς ἐπολιτεύσω, τὰ ἐν κόσμῳ

δ᾽ ὡς μὴ ὄντα ἀπωσάμενος, τὰ οὐράνια ἐμφρόνως ἐπεπόθησας, διὰ τοῦτο νῦν, χαίρεις πάτερ Φιλόθεε.

Ἕτερον ἦχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν

Ἀγάπῃ Χριστοῦ πυρούμενος ἀείμνηστε, καὶ τούτου ἑλικῶς μέχρι τέλους ἀντεχόμενος, οὐδαμῶς ἠμαύρωσας τῆς ψυχῆς τὸ ὡραῖον Φιλόθεε, ὡς ἔχων οὖν παῤῥησίαν, πρεσβεύεις ἑκάστοτε ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Ὁ Οἶκος

Φείσαί μου Κύριε τοῦ σοῦ δούλου, καὶ λύσιν δωρησαί μοι τῶν ἐγκλημάτων μου, ἵνα ὕμνοις ἀπαύστως γεραίρω τὸ σὸν ἀμέτρητον ἔλεος, Πανάγιε Δέσποτα, καὶ τὸν πιστόν σου θεράποντα εὐφημήσω ᾠδαῖς Φιλόθεον τὸν ἀσκητήν, τὸ ἀγλάϊσμα τῶν ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἄθω ἡλίου δίκην ἐν τῇ ἀσκήσει ἐκλάμψαντα, οὗ τὴν τρισόλβιον καὶ αὐτοῖς τοῖς ἀγγέλοις πανεδαίσιμον κάραν θαυμαστὴν διὰ τῶν θαυμάτων τοῖς πᾶσιν ἀπέδειξας καὶ τῶν νοσούντων ψυχῆς τε καὶ σώματος ὀξυτάτην βοήθειαν, πολλὴν γὰρ πλουτεῖ πρὸς σὲ παῤῥησίαν, ἔνθεν καὶ πρεσβεύεις ἑκάστοτε ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ κα΄. μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου τοῦ ἐν τῷ Ἄθω ὄρει ἀσκήσαντος.

Ὁ Φιλόθεος τὸν Θεὸν φιλῶν μάλα,
Αὐτῷ συνοικεῖ γηθοσύνως ἐν πόλῳ.
Εἰκάδι πρώτῃ Φιλόθεος γῆθεν μετέβηκε

Εἰς τὴν τρισόλβιον καὶ θαυματουργὸν αὐτοῦ κάραν, ἣν πλουτεῖ ἤδη ἡ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου Μονὴ ἡ ἐπικεκλιμένη Πέτρας κειμένη ἐν τοῖς ὁρίοις τῶν Ἀγράφων.

Ἐλθὲ προθύμως πᾶς νοσῶν οἷαν νόσον

Πρὸς τὴν πάμπλουτον θαυμάτων τούτου κάραν.

Καὶ ῥῶσιν ἕξεις τῶν παθῶν σου αὐτίκα.

Οὗτος ὁ τῷ ὄντι φίλος καὶ φιλούμενος τῷ Θεῷ Φιλόθεος,εἰς τὴν τῆς Μακεδονίας Χρυσόπολιν ἀνέθαλε, προγόνους εὐσεβεῖς ἔχων καὶ ὁρμωμένους ἐκ τῆς Ἐλατείας χώρας τῆς Ἀσιανῶν ἐπαρχίας, οἳ διὰ τὸν κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τῶν ἀγαρηνῶν φόβον μετανάσται τῆς ἰδίας πατρίδος γενόμενοι, τῇ εἰρημένῃ πόλει κατῴκησαν. Ἐν παιδικῇ δὲ ἡλικίᾳ, τῷ ἑτέρῳ τινὶ ὁμαίμονι ὁ Φιλόθεος τυγχάνων,ἰσμαηλιτικαῖς χερσὶν ὑπὸ τῶν τῆς χρυσοπόλεως παραδίδονται, οἳ πρὸς τὸν τῶν Ἀγαρηνῶν αὐτῶν ἀρχηγὸν Ἀμηρᾶν καλούμενον ἀχθέντες, εἱρκτῇ ἐγκλείονται.

Δεινοπαθούσης οὖν τῆς μητρὸς ἐπὶ τῇ τῶν οἰκείων παίδων ἀπωλείᾳ, ὁ γὰρ πατὴρ αὐτοῦ προεξεμέτρησε τὴν ζωὴν καὶ σφοδρῶς καὶ ἀπαρακλήτως ὀδυνωμένης εἰς τὴν Πανάχραντον Θεοτόκον προσληπαρούσης ἐπήκουσε ταύτης ἡ εὐπήκοος τοῦ Θεοῦ Λόγου μήτηρ καὶ τῇ εἱρκτῇ ἐπιστᾶσα, εὐθέως ἐν τῷ τῆς μητρὸς αὐτὸν δῆθεν εἴδει ῥύεται αὐτοὺς παραδόξως καὶ πρὸς Νεάπολιν ἐν αὐτοῖς παραγενομένη, ἔν τινι ἱερῷ Μονιδρίῳ ἐπ᾽ ὀνόματι ταύτης ὁδηγεῖται καὶ συνίστωρ καθίσταται. Κακεῖ τὴν τρίχα καρέντες τὰ ἱερὰ ἐκπαιδεύεσθαι δίδονται γράμματα ἔν τινι τῶν δοκίμων καὶ τὴν μοναστικὴν ταύτην γυμνάζεσθαι. Προϊόντος δὲ τοῦ καιροῦ καὶ τῶν παίδων ἐπιδιδόντων κατ᾽ ἀρετήν, νεωκόρους τούτους τῆς μονῆς καθιστῶσι, πολλὴν οὖν καὶ ἄμετρον ὁ Φιλόθεος μᾶλλον μετερχόμενος ἀρετὴν καὶ μετὰ μεγίστης ὢν τῆς τιμῆς καὶ ταύτην ἐπιβλαβῆ εἶναι οἰόμενος· (συνέβη γὰρ καὶ μονάζουσάν τινα ὡραιότητι σώματος διαλάμπουσαν, ἐνοχλῆσαι ἐπὶ πορνεία τὸν σώφρονα καὶ τοῦτον ταύτῃ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἐπιτιμῆσαι τὰ μέγιστα στυλιτεύσαντα τὸν γενναῖον τὴν μεθοδείαν τοῦ δυσμενοῦς, διὸ καὶ μᾶλλον τεθύμασται) ἀπῆρε τῆς Μονῆς καὶ πρὸς τὸ τοῦ Ἄθωνος ὄρος παραγενόμενος τῇ τοῦ ἱεροῦ Διονυσίου μονῇ ἐνώκησεν, ἀρετὴν ἐπ' ἀρετῇ καὶ ἄσκησιν ἐπ' ἀσκήσει προσθέμενος. Πολλοὺς δὲ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Μονῇ τοὺς ἀσκητικοὺς ἀγῶνας τελέσας, ὡς ἡ κατ' αὐτὴν ἱστορία ἀκριβῶς διέσωσεν, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον Χριστόν, ζήσας ἔτη ὀγδοήκοντα πρὸς τοῖς τέσσαρσι. Τοσοῦτον δὲ ἦν ταπεινὸς ὁ τρισόλβιος, ὥστε καὶ πρὸ τῆς πρὸς Θεὸν αὐτοῦ ἐπιδημίας παραγγεῖλαι τοῖς τρισὶν οἷς ἐκέκτητο μαθηταῖς, κηδείας ὅλως μὴ ἀξιῶσαι τὸ σῶμα, ἀλλ' ἀσυστόλως αὐτῷ ἐν τῷ παρακειμένῳ δάσει ἀπορρίψαι πρὸς ἐδωδὴν τοῖς θηρίοις, οἳ κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ γέροντος ἐποίησαν μέν, ἀλλ' οὐκ ἀφῆκεν ὁ τῶν θαυμασίων Θεὸς τὸ ἀσκητικὸν ἐκεῖνο σῶμα τιμῆς ἄμοιρον. (Οἶδε γὰρ δοξάζειν τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας) δεδήλωκε γὰρ τούτῳ μοναχῷ τινι τῆς Μονῆς, ἐκεῖσε κατὰ τύχην τὴν διάβασιν ποιησαμένῳ, ὡς παράδοξον τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὰ ὁσίου ὀστέα ὡς πῦρ θεασάμενος καὶ οἰόμενος πῦρ εἶναι ὑλικόν τε καὶ σύνηθες παρέβαλε θερμανθῆναι, προσπλησιάσας ὁρᾷ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὁσίου ὡς ἄστρον διαυγέστατον ἀποστίλβουσαν, ὃς μικροψυχήσας καὶ φυγῇ χρησάμενος, τῇ θείᾳ προνοίᾳ θαρρύνεται. Ἐπιστρέψας οὖν καὶ τὴν τρισόλβιον κάραν λαβὼν καί τίνος ἐστὶν ἐπακούσας δι' ἀοράτου φωνῆς, ἀπτέρου τάχει τὴν κέλαν καταλαμβάνειν αὐτός, τιμὴν ὑπερβάλλουσαν τῷ θησαυρῷ ἐπιδεικνύμενος μηδενὶ τὸ πράγμα τεθαρρηκὼς ἀλλ' ἔχειν ταύτην, οἰκεῖον κτῆμα οἰόμενος. Ὅναρ δὲ τούτῳ ὁ ὅσιος ἐπιστὰς καὶ βλέματι σοβαρῷ τούτῳ ἐμβλέψας καὶ ἀποτόμως ἐπιτιμίσας, ἀπόδως ἔφη, ὦ μοναχέ, τὴν κεφαλήν μου τοῖς ἐμοῖς μαθηταῖς, ἥτις καὶ δέδοται. μὴ ἄλλως ἔχοντος ποιῆσαι τοῦ μοναχοῦ.

Τελεῖται δὲ ἡ σεβασμία τούτου μνήμη κατ' ἔτος ἐν τῇ ἱερᾷ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Μονῇ, Πέτρα ἐπικεκλιμμένη, ἐν τοῖς τῶν Ἀγράφων ὁρίοις ἐν ᾗ σεβασμίως διάκειται ἡ χαριτόβρυτος τούτου κάρα, εὐωδίας ἀρρήτου καὶ ἰάσεων ψυχικῶν καὶ σωματικῶν πληροῦσα τοὺς πίστει προσιόντας αὐτῇ. Ταῖς τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ὠδὴ ζ'. Ὁ εἱρμὸς

»Θεοῦ συγκατάβασιν, τὸ πῦρ ἠδέσθη ἐν Βαβυλῶνί ποτε, διὰ »τοῦτο οἱ παῖδες, ἐν τῇ καμίνῳ ἀγαλ»λομένῳ ποδί, ὡς ἐν λειμόνι χορεύον»τες ἔψαλλον, εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τῶν »πατέρων ἡμῶν.

Ἰδοὺ νῦν πεπλήρωται, Δαυὶδ τοῦ θείου ἡ θεία πρόρρησις, λιτανεύουσιν ὄντως, τῷ σῷ προσώπῳ θεογεννῆτορ Ἁγνή, οἱ κεκτημένοι τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος, καὶ εὐλογοῦντες Θεὸν τὸν τῶν πατέρων ἡμῶν.

Νῦν πάντα πεπλήρωται, φωτὸς τοῦ θείου διὰ σοῦ Πάναγνε, σὺ γὰρ πύλη ἐφάνης, δι' ἧς τῷ κόσμῳ Θεὸς ὡμίλησε, φωτίζων πάντας τοὺς πίστει κραυγάζοντας. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Λυτρούμενοι Πάναγνε, τῷ θείῳ τόκῳ τῆς παρθενίας σου, τῶν δεσμῶν τοῦ θανάτου, καὶ τῆς κατάρας τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ, σὲ Θεοτόκον φρονοῦντες κραυγάζομεν, εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Κυρίαν σε Δέσποινα, καὶ Θεοτόκον πάντες δοξάζομεν, διὰ σοῦ γὰρ ὁ πλάστης, τὴν σωτηρίαν τῇ φύσει πάσει σοφῶς ἐβράβευσε, καὶ διὰ τοῦτο συμφώνως κραυγάζομεν, εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Τοῦ ἁγίου. Ὁ αὐτὸς

Θετὸς Θεὸς γέγονας, Χριστοῦ θεώσει τοῦ φύσει ὄντος Θεοῦ, διὰ τοῦτο γλυκάνας, τὴν σὴν καρδίαν τῷ ἄκρῳ πόθῳ αὐτοῦ, ἀγαλλομένῳ νοῒ μέλπων ἔκραζες, εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Προσάγεις Φιλόθεε, τοὺς σὲ ὑμνοῦντας κεκαθαρμένους Θεῷ, ἐκ παθῶν τῶν ἀτίμων, ταῖς σαῖς πρεσβείαις ἑκάστοτε χρώμενος, ἵνα ἐν πίστει γηθόμενοι ψάλλομεν, εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Ἐρρύσατο Κύριος, πάτερ Φιλόθεε τῆς ἐφόδου σε, τῶν τῆς Ἄγαρ ἡνίκα, ἐπὶ σὲ ἦλθον φονεύσας σε σπεύδοντες, σὺ δὲ Θεῷ πεποιθὼς ψάλλων ἔκραζες, εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Ἀγάπῃ ἐνούμενος, τῷ παντοκράτορι παμμακάριστε, προορᾶν ἠξιώθης, ὡς ἐνεστῶτα τὰ μὴ ὁρώμενα, ὅθεν τὸν θύτην ἀγνῶς ψάλλειν ἔπεισας, εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Θεοτοκίον

Ὑπέρτιμε Δέσποινα, ἐξ ἀτιμίας παθῶν με λύτρωσαι, ἵνα χαρμοσύνως, τὸ χαῖρε κράζω χαῖρε ἁγνείας πηγή, χαῖρε ταμεῖον πάσης καθαρότητος, χαῖρε δοχεῖον Θεοῦ, χαῖρε Μῆτερ Χριστοῦ.

Καταβασία. οὐκ ἐλάτρευσαν.

Ὠδὴ η'. Ὁ εἱρμὸς

»Ἐπταπλασίως κάμινον, τῶν χαλ»δαίων ὁ τύραννος, τοῖς θεοσεβέσιν »ἐμμανῶς ἐξέκαυσε, δυνάμει τῇ κρείττονι, »σὲ περισωθέντας τούτους ἰδών, τὸν δη»μιουργὸν καὶ λυτρωτὴν ἀνεβόα, οἱ παῖδες εὐλογεῖτε, Ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Φωτὸς ἀδύτου γέγονας, ἐνδιαίτημα Πάναγνε, ταῖς τῆς παρθενίας καλλοναῖς ἀστράπτουσα, καὶ πάντας κατηύγασας, τοὺς Θεοτόκον σε ἀληθῆ, καθομολογοῦντας ἐκ ψυχῆς καὶ βοῶντας, οἱ παῖδες Εὐλογεῖτε, ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Λόγον Θεοῦ τὸν ἄναρχον, καὶ Πατρὶ προσκυνούμενον, τὸν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος πατρικῷ βουλήματι, τὸ πᾶν συστησάμενον, θεοπρεπῶς γεγέννηκας, σάρκα γεγονότα δι' ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλούς, διὸ σε Θεοτόκον, ὀρθοδόξως φρονοῦμεν, Χριστὸν ὑπερυψοῦντες εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ἱερώτερα πέφηνας, Θεοτόκε Πανάμωμε, τῆς ὑπερκοσμίου τῶν Ἀγγέλων τάξεως, τὸν τούτων γὰρ τέτοκας, δημιουργὸν καὶ Κύριον, ἐκ παρθενικῆς, ἀπειρογάμου νηδύος, ἐν δύο ταῖς οὐσίαις, ἀσυγχύτως ἀτρέπτως, μιᾷ δὲ ὑποστάσει Θεὸν σεσαρκωμένον.

Νενεκρωμένην πάναγνε, τὴν ψυχήν μου τοῖς πταίσμασι, καὶ κατεφθαρμένην ἰοβόλοις δήγμασι, Θεὸν τὸν δυνάμενον ζωοποιεῖν τὰ σύμπαντα, ἡ ἀπειράνδρως, ὑπὲρ φύσιν τεκοῦσα, ἀνάστησον βοῶντας, ἱερεῖς εὐλογεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας,

Ταπείνωσιν ἐκέκτησο, ὑπερβάλλουσαν ὅσιε, οὐ μόνον τε ζῶν ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον, διὸ καὶ ἐπέταξας τοῖς σοῖς σεπτοῖς μαθηταῖς, ἄτιμον ἐν δάσει τὸ σὸν σῶμα ἀπορρίψαι, αὐτὸς δὲ σὺν Ἀγγέλοις, συγχορεύων ἑβδόας, λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Δακρύων σου ταῖς χύσεσι, τὴν ψυχήν σου Φιλόθεε, μάκαρ καταρδεύσας καρποφόρον ἔδειξας, καὶ σκεῦος γενόμενος χωρητικὸν τοῦ Πνεύματος, ταῖς ἀγγελικαῖς, χοροστασίαις συμψάλλεις, οἱ παῖδες εὐλογεῖτε, ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τοὺς αἰῶνας.

Ἡλίου δίκην ηὔγασεν, ἡ λαμπρὰ πολιτεία σου, ὥστε καὶ Ἀγγέλους ὁρῶντας ἐξέπληξεν, ὡς ἄσαρκος ἔζης γάρ, ἐπὶ τῆς γῆς ἀείμνηστε, μέλπων ἀσιγήτως τῇ ἁγίᾳ Τριάδι, οἱ παῖδες εὐλογεῖτε, ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ὡς πῦρ λαμπρῶς ἐδείκνυτο, ἡ τρισόλβιος κάρα σου, ἐπὶ τὰ σεπτὰ καὶ ἱερὰ ὀστέα σου, Φιλόθεε ἔνδοξε τῷ μοναχῷ τυχόντι αὐτῆς, καὶ ὡς ἀστραπὴ φεγγοβολοῦσα ὥρᾶτο, οἱ παῖδες εὐλογεῖτε, ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Θεοτοκίον

Τοὺς ἐν πελάγει Δέσποινα, χαλεπῶς κινδυνεύοντας, ὅρμοι καὶ λιμένες σωματικοὶ προσδέχονται, κἀμὲ κινδυνεύοντα, τοῖς νοουμένοις κύμασι, πρόσδεξαι καὶ σῶσον, ὁ λιμὴν τῶν ἐν ζάλῃ, τῶν καταπονουμένων, προσβολαῖς τῶν δαιμόνων, ἀντίληψις καὶ σκέπη, καὶ ξένη προστασία.

Καταβασία. Παῖδας εὐαγεῖς

Ὠδὴ θ΄. Ὁ εἱρμὸς

»Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ ὁ οὐρανός, καὶ »τῆς γῆς κατεπλάγη τὰ πέρατα, »ὅτι Θεὸς ὤφθη τοῖς ἀνθρώποις σωμα»τικῶς, καὶ ἡ γαστήρ σου γέγονεν »εὐρυχωροτέρα τῶν οὐρανῶν, διὸ σὲ »Θεοτόκε, Ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων, »ταξιαρχίαι μεγαλύνουσι. δὶς

Νικῶσαν τὰς αἱρέσεις νεανικῶς, τὴν σεπτὴν Ἐκκλησίαν ἀνάδειξον, αὐτὴν ὁ Χριστός, αἵματι τιμίῳ τῷ ἑαυτοῦ, ὡς ἀγαθὸς ἐκτήσατο, κεχαριτωμένη ὁ σὸς Υἱός, καὶ σῶσον ἐκ κινδύνων, καὶ τῆς ἐπικρατείας, τῆς κατεχούσης ἡμᾶς Δέσποινα.

Ῥιφθέντας οὐρανίου διαγωγῆς, καὶ πεσόντας ἀθλίως εἰς θάνατον, πάλιν ἡμᾶς, μήτηρ γενομένη τοῦ λυτρωτοῦ, ἀνεκαλέσω Πάναγνε, καὶ πρὸς τὴν ἀρχαίαν παλινδρομήν, ἠξίωσας πατρίδα, διό σε Θεοτόκε, ἀκαταπαύστως μεγαλύνομεν.

Ῥᾳδίως Θεοτόκε διαπερᾶν, τὸν τοῦ βίου παράσχου μοι κλύδωνα, τῶν πειρασμῶν, τὰς ἐπαναστάσεις καὶ τῶν παθῶν, ὡς ἀγαθὴ πραΰνουσα, καὶ καθοδηγοῦσα πρὸς ἀρετῆς, οὐράνιον πορείαν, ὅπως ὡς Εὐεργέτην, ἀκαταπαύστως μεγαλύνομεν.

Σωτῆρα ὡς τεκοῦσα καὶ λυτρωτήν, σωτηρίας με κόρη ἀξίωσον, ἐπιτυχεῖν, πάναγνε πταισμάτων μου τὰς σειράς, ταῖς σαῖς πρεσβείαις λύουσα, πάντα γὰρ ὡς θέλεις σὺ κατορθοῖς, ὡς φέρουσαἐν κόλποις, τὸν πάντων Βασιλέα, τὸν ἀγαθότητι ἀσύγκριτον.

Τοῦ ἁγίου ὁ αὐτὸς

Ἐπέστη σου ἡ ἔνδοξος ἑορτή, πανσεβάσμιε Πάτερ Φιλόθεε, ὁλολαμπής, κατηγλαϊσμένη φωτοειδής, μαρμαρυγαῖς τοῦ Πνεύματος, καταλαμποπένη ὡς ἀληθῶς, διὸ οὖν συνελθόντες, ψυχῇ τε καὶ καρδίᾳ, ταύτην τιμῶντες μακαρίζομεν.

Αἱ πύλαι σοι ἠνοίγησαν παντελῶς, καὶ φαιδρῶς σε ἀπέλαβον ὅσιε, διὸ οἰκεῖς, ἔνθα τῶν ἀγγέλων αἱ στρατιαί, ἔνθα ὁσίων τάγματα, ἔνθα τὸ φῶς πέλει καὶ ἡ χαρά, ἡ δόξα τῶν δικαίων, ὁ κλῆρος τῶν ἁγίων, ὧν καὶ ἡμᾶς τυχεῖν ἱκέτευε.

Λυθέντων τῶν ἐσόπτρων τῆς σῆς σαρκός, πρὸς τὸ φῶς τὸ ἀνέσπερον ἔδραμες, καὶ νῦν ὁρᾷς, κάλλος τὸ ἀμήχανον τοῦ Χριστοῦ, τρανώτατον Φιλόθεε, καὶ σὺν τοῖς ἀγγέλοις χοροστατῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ἁγίοις, εὐφραίνῃ καὶ πρεσβεύεις, ὑπὲρ τῶν πίστει ἀνυμνούντων σε.

Δεόμεθά σου ὅσιε ἐκτενῶς, παρρησίαν ὡς ἔχων τῷ Λυτρωτῇ, καὶ τῶν αὐτοῦ, λάμψεων ἀμέσως τετυχηκώς, πρεσβείαν συχνὴν ποίησον, ὅπως οἱ τελοῦντές σου τὴν φαιδράν, πανήγυριν καὶ θείαν, μεμολυσμένοι ὄντες, ἁμαρτημάτων λύσιν εὕρωμεν.

Πολλῶν τε καὶ ἀπείρων τῶν πειρασμῶν, παιδευόμεθα πάτερ Φιλόθεε, καὶ ταῦτα νῦν, τῶν ἀλλοεθνῶν τῆς ἐπιδρομῆς, δεινῆς φορολογίας τε, καὶ μαστίγων πείρας καὶ χαλεπῶν, παντοίων ἐφ᾽ ὧν ῥῦσαι, ἡμᾶς ταῖς σαῖς πρεσβείαις, Χριστὸν ἀεὶ ἐκδυσωπούμενος.

Θεοτοκίον

Ὁράθης ὦ Παρθένε μήτηρ Θεοῦ, ὑπὲρ φύσιν τεκοῦσα ἐν σώματι, τὸν ἀγαθόν, Λόγον ἐκ καρδίας τῆς ἑαυτοῦ, ὃν ὁ πατὴρ ἠρεύξατο, πάντων πρὸ αἰώνων ὡς ἀγαθός, ὁ νοῦν καὶ τῶν σωμάτων, ἐπέκεινα νοοῦμεν, εἰ καὶ τὸ σῶμα περιβέβληται.

Καταβασία. Ἅπας γηγενής.

Ἐξαποστειλάριον

Γυναῖκες ἀκουτίσθητε

Θεὸν φιλῶν Φιλόθεε, τοῦ κόσμου κατεφρόνησας, καὶ τῶν γηΐνων ἀπέσχου, ἐμφρόνως δὲ ἐκολλήθης, Θεῷ τῷ παντοκράτορι, ᾧ καὶ ἤδη παρίστασαι, ἀμέσως ἐλλαμπόμενος, ὑπὲρ τοῦ κόσμου πρεσβεύων, τοὺς σὲ θερμῶς εὐφημοῦντας.

Ἕτερον. Ὁ οὐρκνὸν τοῖς ἄστροις

Τὴν δὲ ἁγνὴν καὶ θείαν, τοῦ Φιλοθέου ἑορτήν, τελέσωμεν ἐπαξίως, καὶ κράξωμεν ὁμοφώνως, διάσωζε ἐκ κινδύνων, τοὺς ἀνυμνοῦντάς σε μάκαρ.

Θεοτοκίον

Ἐλπὶς τῶν ἀπηλπισμένων, καταφυγὴ χριστιανῶν, Πανύμνητε Θεοτόκε τῶν θλιβομένων ἡ χαρά, ἐκ πάσης θλίψεως ῥῦσαι, τοὺς ἀναξίους σου δούλους.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ

Ἱστῶμεν στίχους δ΄ καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια.

Ἦχος πλ. δ΄. Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος

Πάτερ παμμάκαρ Φιλόθεε, ἀσκήσει ἐγγυμνασθείς, τὴν σὴν σάρκα ὑπέταξας, ἀληθῶς τῷ πνεύματι, καὶ ναὸς ἐχρημάτισας, τοῦ παναγίου Πνεύματος ὅσιε, σπουδῇ δὲ πάσῃ πρὸς Χριστὸν ἔδραμες, ὅθεν εὐφραίνῃ νῦν, σὺν Ἀγγέλων τάγμασι καὶ ἀσκητῶν, πρεσβείαν ποιούμενος ὑπὲρ ἡμῶν τῷ Θεῷ.

Ὅσιε πάτερ Φιλόθεε, δι᾽ ἐγκρατείας τὸν νοῦν, πρὸς Χριστὸν ἀνεπτέρωσας, καὶ τούτῳ ἑπόμενος, ἐγνωρίσθης σαφέστατα, καὶ τῇ ἀγάπῃ αὐτοῦ ἑνούμενος, κόσμου ἀπώσω τὴν ματαιότητα· ὢ τῆς γενναίας σου, καρτερᾶς ἀσκήσεως δι᾽ ἧς σοφέ, ὤφθης αὐγαζόμενος θείαις ἐμφάσεσιν.

Ὅσιε πάτερ Φιλόθεε, σὺ παιδιόθεν σαυτόν, τῇ ἀσκήσει ἐκδέδωκας ἔρωτι πυρούμενος, τῆς Χριστοῦ ἀγαπήσεως, διὸ θαυμάτων πλουτεῖς ἐνέργειαν, νόσους καθαίρων ψυχῆς καὶ σώματος, ὦ ἐγκαλλώπισμα, ἀσκητῶν ἀείμνηστε πάντων ἡμῶν, μέμνησο πρὸς Κύριον τῶν εὐφημούντων σε.

Ὅσιε πάτερ Φιλόθεε, οἷα φωσφόρος ἀστήρ, ἀπαστράπτεις τοῖς πέρασι καὶ φωτίζεις ἅπαντας, τῇ λαμπρᾷ πολιτείᾳ σου, καὶ εὐωδίας πληροῖς μακάριε, τοὺς προσιόντας τῇ θείᾳ κάρᾳ σου, ἣν ἀσπαζόμενοι, ἴασιν λαμβάνομεν φθοροποιῶν, νοσημάτων ὅθεν σε σεπτῶς γεραίρομεν.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ΄.

Εὐφραίνου ὁ χορὸς ὁ τὴν σταυροφόρον ζωὴν προελόμενος, τοιοῦτον συγχορευτὴν ἐσχηκὼς Φιλόθεον τὸν θεάρεστον, οὗτος γὰρ τὸν ζυγὸν τοῦ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Χριστοῦ ἐπ' ὤμων ἀράμενος, καὶ τὴν ἐπίπονον τοῦ βίου ὁδὸν διανύσας πρὸς τὴν ἄπονον ζωὴν κατήντησε, καὶ νῦν συγχορεύει, Ἀγγέλοις καὶ τοῖς ὁσίοις συναγάλλεται, τῇ ὑπερθέῳ Τριάδι λαμπρῶς παριστάμενος, ἣ καὶ πρεσβεύει ἐκτενῶς ὑπὲρ τῶν πίστει τελούντων, τὴν πάνσεπτον μνήμην αὐτοῦ.

Καὶ νῦν Θεοτοκίον

Δέσποινα πρόσδεξαι, τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς, ἀπὸ πάσης ἀνάγκης καὶ θλίψεως.

Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπόλυσις.

Δίδοται δὲ καὶ ἅγιον ἔλαιον τοῖς ἀδελφοῖς ἐκ τῆς κανδήλας τοῦ ἁγίου.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ

Τυπικὰ καὶ ἐκ τοῦ κανόνος τοῦ ἁγίου ᾠδὴ γ'. καὶ ϛ'.

Ὁ Ἀπόστολος

Προκείμενον ἦχος βαρὺς

Καυχήσονται ὅσιοι ἐν δόξῃ.

Στίχ. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ᾆσμα καινόν.

Πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα.

Ἀδελφοί, ὅσοι πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ, οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλ ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας ἐν ᾧ κράζομεν ἀββᾶ ὁ Πατήρ. Αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν, ὅτι ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ. Εἰ δὲ τέκνα καὶ κληρονόμοι, κληρονόμοι μὲν Θεοῦ συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ, εἴπερ συμπάσχομεν, ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν, λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ, πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. Ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως, τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται, τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα ἐπ' ἐλπίδι ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ.

Ἀλληλούϊα. Ἦχος πλ. β'.

Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον.

Τὸ Εὐαγγέλιον

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν (στ' 17 - 23)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ, ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ, καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν καὶ οἱ ὀχλούμενοι ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων καὶ ἐθεραπεύοντο. Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰᾶτο πάντας. Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγε. Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν ὅτι χορτασθήσεσθε. Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν ὅτι γελάσετε. Μακάριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσι καὶ ἐκβάλλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Χαίρετε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε, ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ.

Κοινωνικὸν

Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον.

Μεγαλυνάρια

Εἰς τὸν ὅσιον πατέρα ἡμῶν Φιλόθεον, ψαλλόμενα ὅταν ἡ τιμία αὐτοῦ κάρα ἐξέρχεται εἰς ἐπίσκεψιν τῶν προσκαλουμένων, λιτανείας τελουμένης.

Τὴν τιμιωτέραν

Δεῦτε πᾶς ὁ σύλλογος τῶν πιστῶν, σὺν ἐνθέῳ πόθῳ, Φιλοθέου τοῦ θαυμαστοῦ, τὴν τιμίαν κάραν, ἡμῖν νῦν προκειμένην, πρὸς πάντων εὐξίαν κατασπασόμεθα.

Ἐξέπληξεν οὕτως βίος ὁ σός, Φιλόθεε πάτερ, τῶν Ἀγγέλων τὰς στρατιάς, ἔζης γὰρ παμμάκαρ, ὡς ἄσαρκος ἐν κόσμῳ, νηστείᾳ καὶ δεήσει διὸ τεθαύμασαι.

Ἐκ τῆς εὐωδίας κάρας τῆς σῆς, δείκνυται ἡ χάρις, ἣν ἐκτήσω παρὰ Θεοῦ, Φιλόθεε μάκαρ, διό σε κατὰ χρέος, ψυχῇ τε καὶ καρδίᾳ πάντες γεραίρομεν.

Φῶσιν ψυχικὴν καὶ σωματικήν, πᾶς πιστὸς λαμβάνει, προσιὼν σὺν πόθῳ θερμῶς, τῇ σεπτῇ καὶ θείᾳ, κάρᾳ τοῦ Φιλοθέου, τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ ὄρει ὑπερεκλάψαντος.

Χαίροις μοναζόντων ἡ καλλονή, χαίροις τῶν ὁσίων, τὸ ἀγλάϊσμα καὶ σεπτόν, ἀρετῆς τὸ ἄνθος, ὁ κόσμος σωφροσύνης, φωστὴρ τῆς Ἐκκλησίας μάκαρ Φιλόθεε.

Τοὺς προσερχομένους σου τῇ σεπτῇ, καὶ ἁγίᾳ κάρᾳ, ἐκ κινδύνων καὶ πειρασμῶν, Φιλόθεε μάκαρ, ἐκλύτρωσαι ἐν τάχει, καὶ ἐκ παντοίων νόσων τούτους ἀπάλλαξον.

Παῤῥησίαν ἔχων πρὸς τὸν Θεόν, Φιλόθεε πάτερ, μὴ ἐλλίπης ὑπὲρ ἡμῶν, πρεσβεύων ἀπαύστως, καὶ γὰρ ἐσμὲν σὰ τέκνα, διὸ οὖν καὶ μεσίτην σὲ προβαλλόμεθα.

Νόσῳ τηκομένους φθοροποιᾷ, καὶ σοῦ τὴν τιμίαν, εὑρηκότας κάραν σοφήν, Φιλόθεε μάκαρ, βοήθειαν μεγίστην, ταῖς σαῖς πρεσβείαις τάχος ἡμᾶς διάσωσον.

Κάραν σου τὴν θείαν ὡς θησαυρόν, ἄσυλον πλουτοῦσα, Θεομήτορος ἡ Μονή, ῥύεται ποικίλων, νόσων καὶ πάσης βλάβης, ταύτῃ οὖν καυχωμένη χαίροις Φιλόθεε.

Δεῦτε ἀσπασώμεθα οἱ πιστοί, κάραν τὴν ἁγίαν, Φιλοθέου τοῦ θαυμαστοῦ, τὴν τῶν ὀλεθρίων, παντοίων νοσημάτων, ἐκ πῶν προσερχομένων ὀσμὴν διώκουσα.

Δόξα. Τριαδικὸν

Ὦ Τριὰς ἁγία σῶσον ἡμᾶς, τοὺς πίστει τιμῶντας, τὴν σεβάσμιον κεφαλήν, τοῦ ἐν τῇ ἀσκήσει, λάμψαντος Φιλοθέου, ἐν ὄρει τῷ τοῦ Ἄθω καὶ σὲ δοξάζοντος.

Καὶ νῦν Θεοτοκίον

Δέσποινα δυσώπει τὸν σὸν Υἱόν, ἀξίους γενέσθαι, βασιλείας τῶν οὐρανῶν, τοὺς πίστει τιμῶντας, τὴν σεβάσμιον κάραν, Φιλοθέου τοῦ θείου τοῦ σοῦ θεράποντος.

Εἶτα γίνεται ἐκτενὴς παρὰ τοῦ ἱερέως.

Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου...

Ἔτι δεόμεθα, ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν.

Ἔτι δεόμεθα, ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἡμῶν (δεῖνος) καὶ πάσης...

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης...

Καὶ μνημονεύει ὧν βούλεται

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἁγίαν μονὴν ταύτην καὶ τὴν πόλιν ταύτην (ἢ τὸν οἶκον τοῦτον) καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν, κ.λ.π...

Κύριε ἐλέησον ιβ'.

Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν....

Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις...

Καὶ γίνεται ἡ συνήθης ἀπόλυσις.

Ἕτερα τροπάρια ψαλλόμενα εἰς τὸν ἁγιασμὸν πρὸς τό :

Ἡ ἀῤῥήτως ἐπ' ἐσχάτων

Διασώζεις ἐκ κινδύνων τε καὶ νόσων, τοὺς ἐν πίστει τῇ θείᾳ προστρέχοντας, κάραν σου πάτερ παμμάκαρ Φιλόθεε.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Τίς προστρέχων μετὰ πίστεως τῇ θείᾳ, καὶ σεπτῇ τρισμάκαρ Φιλόθεε, κάρᾳ καὶ νόσων παντοίων οὐ ῥύεται; Τοὺς τῇ ζάλῃ τῇ τῶν νόσων τηκομένους, ἡ σὴ κάρα ἰᾶται ὡς τάχιστα, προσκυνουμένη Φιλόθεε ὅσιε.

Δόξα

Τὰς ἰάσεις χορηγοῦσα τοῖς μισοῦσιν, ἡ σὴ κάρα προτρέπεται ἅπαντας, πρὸς ὑμνῳδίαν παμμάκαρ Φιλόθεε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Ἦχος α.΄ Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.

Δεῦτε οἱ νόσων παντοίων πάντες ὀχλούμενοι, τῇ πηγῇ τῆς Παρθένου πίστει προσέλθωμεν· παρέχει γὰρ πᾶσι δαψιλῶς, ναμάτων ζωηρρύτων δωρεάς, καὶ πλουσίως διανέμει τοῖς πιστοῖς τὰ ἰάματα. Δόξα σοι, ὦ Πανάσπιλε Ἁγνή, δόξα τῇ Ζωοδόχῳ σου Πηγῇ, δόξα σοι τῇ ἐλπίδι τῶν ψυχῶν ἡμῶν. (*)

(*) Τὸ Θεοτοκίον τοῦτο παρελήφθη ἐκ τῆς Ἀκολουθίας τοῦ προφήτου Ἰεζεκιήλ, ποιηθείσης ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιὴλ (Ἀθῆναι 1931).

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου, τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ ὄρει ἀσκήσαντος.

Εὐλόγησον Πάτερ

Τοῦτο τὸ θεῖον φυτὸν καὶ θαυμάσιον ἀνέθαλε εἰς τὴν τῆς Μακεδονίας Χρυσόπολιν, οἱ δὲ γονεῖς του ἦσαν ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῶν Ἀσιανῶν ἐκ πόλεως Ἐλατείας καὶ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἀγαρηνῶν ἔφυγον ἀπὸ τὴν πατρίδα των καὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν ἄνωθεν πόλιν εἰς τὴν ὁποίαν ἐτελεύτησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἀφοῦ ἐγέννησε δύο παῖδας οἱ ὁποῖοι ἔμειναν ἐκεῖ εἰς τὴν ἀλλοτρίαν γῆν μὲ τὴν μητέρα των κακουχούμενοι καὶ ὀνειδιζόμενοι ἀπὸ τοὺς γείτονας ὡς ξένοι καὶ πάροικοι, ἐπειδὴ δὲν εἶχαν τινὰ συγγενῆ ἀπὸ τὸν πατέρα ἢ τὴν μητέρα των εἰ μὴ μόνον τὴν θείαν βοήθειαν, καὶ πολλάκις ἐμοιρολόγουν τὴν τύχην των, ἡ μὲν γυνὴ τὴν χηρείαν, οἱ δὲ παῖδες τὴν ὀρφανίαν ὀλοφυρόμενοι. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦλθε πρόσταγμα νὰ συνάξωσι παιδία, καθὼς ἔχουσιν οἱ Ἀγαρηνοὶ συνήθειαν. Ὅθεν πολλοὶ παῖδες τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἔγειναν φεῦ! ἀντὶ υἱοὶ Θεοῦ, τέκνα τοῦ Ἀντιχρίστου, καθὼς καὶ σήμερον γίνονται, μετὰ τῶν ὁποίων ἔλαβον καὶ τὰ δύο ὀρφανὰ παιδία τῆς γυναικός, καὶ τὰ ἔφερον εἰς τὸν Ἀμηρᾶν, ὁ ὁποῖος τὰ ἐφυλάκισεν εἰς τὸ δεσμωτήριον. Καὶ δὲν ἦτο μὲν τάξις νὰ λάβωσι καὶ τὰ δύο ἀδέλφια, διότι ὅστις εἶχεν ἕξ ἢ δέκα παῖδας ἔδιδεν ἕνα, ἀλλὰ ἡ γυνὴ ἦτο χήρα καὶ ξένη καὶ δὲν εἶχέ τινα βοηθόν, διὰ τοῦτο ἔλαβον καὶ τὰ δύο οἱ Ἄραβες· ὅθεν ἔμεινεν ἡ ταλαίπωρος κλαίουσα καθ' ἑαυτὴν ἀπαρηγόρητα τὴν τῶν παίδων στέρησιν, καὶ τοῦ ἀνδρὸς τὴν χηρείαν, τὴν ξενίαν καὶ ἀπορίαν της καὶ ἄλλην παρηγορίαν δὲν εἶχεν ἡ πολυώδυνος, εἰ μὴ μόνον τὴν ἐλπίδα τῆς Παντοδυνάμου, καὶ οὐρανίου Βασιλίσσης, τῆς Ὑπεραγίας λέγω καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Θεοτόκου, τὴν ὁποίαν πολλάκις παρεκάλει μὲ θερμότατα δάκρυα νὰ ποιήσῃ ἔλεος εἰς τὰ τέκνα της καὶ νὰ τὰ λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀσεβῶν νὰ μὴ ἀπολέσωσι τὴν ψυχήν των εὑρισκόμενα αἰχμάλωτα. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐδέετο ἡ ἄχαρις μήτηρ καὶ πολυώδυνος μετ' εὐλαβείας καὶ

πίστεως καὶ ἡ αἴτησις ἦτο εὔλογος, ὑπήκουσεν ἡ Παντοδύναμος Δέσποινα ὡς ἐλεήμων καὶ εὔσπλαγχνος, καὶ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὰ δεσμὰ τὰ ἀγαπημένα της τέκνα μὲ τοιοῦτον τρόπον θαυμασιώτατα.

Ἐφάνη πρὸς αὐτὰ μίαν νύκτα εἰς τὴν μορφὴν τῆς μητρὸς αὐτῶν, καὶ εἶπεν εἰς αὐτὰ εἰς τὸ δεσμωτήριον «ἐγέρθητε ἠγαπημένα μου τέκνα καὶ ἀκολουθεῖτέ μοι.» Τότε οἱ παῖδες γενόμενοι ἔκθαμβοι, ἠγέρθησαν καὶ μετὰ χαρᾶς ἠκολούθησαν αὐτήν, διότι μὲ τὸν λογον τῆς Θεοτόκου ἤνοιξαν αὐτομάτως αἱ θύραι τῆς φυλακῆς καὶ ἐξῆλθον, καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα χρόνου φθάνουσι κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Ὄρθρου εἰς τὴν Νεάπολιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι Μοναστήριον εἰς ὄνομα τῆς Ἀειπαρθένου Θεοτόκου, καὶ εἰς αὐτὸ προσέταξε τοὺς παῖδας νὰ μείνωσι, λέγουσα· «ἐδῶ νὰ λάβετε τὸ ἅγιον σχῆμα τέκνα μου, νὰ ὑποτάσσησθε εἰς τὸν προεστῶτα καὶ εἰς ὅλην τὴν ἀδελφότητα, καὶ ἐγὼ ἔρχομαι πάλιν νὰ σᾶς ἴδω ἂν προκόψητε». Ταῦτα εἰποῦσα τοὺς ἀπεχαιρέτησε καὶ ἀνεχώρησεν, οἱ δὲ παῖδες μετὰ τὴν τελείωσιν τοῦ Ὄρθρου, προσεκύνησαν τὸν Ἡγούμενον, καὶ τῷ ἀνήγγειλαν τὴν ὑπόθεσιν ἅπασαν. Οὗτος δὲ ὡς φρόνιμος ἐγνώρισεν, ὅτι θεία δύναμις τοὺς ἔσωσε, καὶ δοξάζων τὸν παντοδύναμον Θεόν, ἔδωκε τὰ παιδία εἰς ἕνα ἐνάρετον γέροντα νὰ τὰ διδάσκῃ τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ πᾶσαν μοναδικὴν κατάστασιν, καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς τοὺς ἐποίησε νεωκόρους, νὰ ὑπηρετῶσι τὴν ἐκκλησίαν ὡς πρόθυμοι, ὅπως ἐφκίνοντο, καὶ τόσην ἐπιμέλειαν ἔβαλλον, ὥστε ὅλοι των ἐθαύμαζον, μάλιστα διὰ τὰς μεγάλας ἀρετὰς ἅς εἶχον καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ τοὺς ἐφήμιζον χαίροντες εἰς τὴν προκοπήν, ἣν εἶχον καὶ ἐξόχως ὁ Φιλόθεος, ὅστις προσεπάθει καθ' ἑκάστην καὶ ἐβιάζετο νὰ ὑπερτερήσῃ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ ταπείνωσιν. Ἡ δὲ μήτηρ αὐτῶν δὲν ἐγίνωσκε τίποτε περὶ τούτου μόνον ἀφοῦ παρῆλθεν ἀρκετὸς καιρός, ἔβαλε καλὴν βουλὴν εἰς τὸν λογισμόν της νὰ κουρευθῇ εἰς Παρθενῶνά τινα διὰ νὰ φύγῃ τοῦ κόσμου τὴν σύγχυσιν. Ἦτο λοιπὸν γυναικεῖόν τι μοναστήριον πλησίον τοῦ ἄνω εἰρημένου, ἔνθα εὑρίσκοντο τὰ παιδία της καὶ τὰ ἐκυβέρνα ἡγούμενός τις αὐτὸς ὅστις ἔκειρε τὸν Φιλόθεον ὅστις καὶ τὴν μητέρα ἐκαλογήρευσε καὶ τὴν ὠνόμασεν Εὐδοκίαν. Ἀλλὰ δὲν ἐγίνωσκεν ὅτι αὐτὴ ἦτο ἡ μήτηρ αὐτοῦ οὔτε ἐκείνη ἐγίνωσκεν οὐδόλως τὴν μεγίστην θαυματαυργίαν, ἣν ἐποίησεν ἡ Θεόπαις Μαρία εἰς τὰ τέκνα της ἀλλ' αὐτὰ μὲν ἔμεινον εἰς ἓν μοναστήριον, ὑπηρετοῦντα τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου ἐπιμελέστατα, αὐτὴ δὲ πάλιν εἰς τὸ ἕτερον μὲ τὰς Παρθένους, προκόπτουσα καὶ αὐτὴ εἰς πᾶσαν ὑπακοὴν καὶ ὑπηρετοῦσα ἀόκνως πᾶσαν τὴν ἀδελφότητα.

Ἡμέραν τινά, ὅτε ἦτο ἑορτὴ ἐπίσημος, καὶ ἐπῆγαν ὅλαι αἱ μοναχαὶ εἰς τὸ τῶν ἀνδρῶν μοναστήριον, μὲ τὰς ὁποίας ἦτο καὶ ἡ θαυμαστὴ Εὐδοκία, ὄντως εὐδοκία Θεοῦ, ἔτυχε μετὰ τὴν ἱερὰν Λειτουργίαν, καὶ ἐφώνησεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον ἀδελφὸν ἐξ ὀνόματος διά τινα ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκλησίας, ὡς νεωκόροι ὅπου ἦσαν ἀμφότεροι. Ἡ δὲ μήτηρ αὐτῶν, ἥτις ἵστατο εἰς τὸν νάρθηκα, ἀκούσασα τοῦ Φιλοθέου τὸ ὄνομα ἐσπαράχθη τὴν καρδίαν καὶ εἰσελθοῦσα εἰς τὸν ναόν, ἐστοχάσθη ἐπιμελῶς τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ ἐγνώρισεν ὅτι αὐτὰ ἦσαν τὰ τέκνα της καὶ ἀπὸ τὴν χαρὰν της ὀλιγοθύμησε καὶ μετὰ ὡρανίκανὴνδταν συνῆλθεν ἐνηγκαλίσθη ταῦτα μετὰ δακρύων καὶ κατεφίλει ἀχόρταγα· ἔπειτα ἠρώτησεν αὐτὰ πότε καὶ πῶς ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν ἐλυτρώθησαν, τὰ δὲ ἀπεκρίθησαν λέγοντα, «τάχα δοκιμάζεις ἡμᾶς μήτηρ φιλτάτη ἡμῶν; δὲν εἶσαι σὺ ἥτις ἐξέβαλες ἡμᾶς ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Ἰσμαηλιτῶν, καὶ ἔφερες

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἡμᾶς ἐδῶ; καὶ προσέταξες νὰ μείνωμεν εἰς τοῦτο τὸ ἅγιον μοναστήριον, ἕως πάλιν νὰ ἔλθῃς νὰ ἴδῃς πῶς ἔχωμεν»; Τότε ἐθαύμασεν ἡ γυνὴ κατανοήσασα τὸ θαυμάσιον καὶ δακρυροοῦσα ἐδόξαζε τὸν Θεόν, εὐχαριστοῦσα τὴν παντοδύναμον Ἄνασσαν, καὶ εὔσπλαχνον Μητέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἥτις ἐτέλεσεν εἰς αὐτὰ τοιοῦτον φρικτὸν τεράστιον, καὶ δὲν κατεφρόνησε τὴν δέησιν αὐτῆς καὶ τὰ δάκρυα.

Τοῦτο ἠκούσθη εἰς ὅλον τὸ Μοναστήριον, καὶ ἔχαιρον πάντες οἱ ἀδελφοὶ δι' αὐτοὺς καὶ ηὐφραίνοντο. Ἡ μὲν λοιπὸν Εὐδοκία ἔμεινεν εἰς τὸ Μοναστήριόν της δουλεύουσα τῷ Θεῷ μὲ περισσοτέραν προθυμίαν, παρὰ πρότερον καὶ εὐχαριστοῦσα τὴν εὐεργέτην αὐτῆς, ἥτις ἐπαίνησε τὸ θέλημά της καὶ ἐλύτρωσε τὰ τέκνα της ἀπὸ τὴν ἀσέβειαν καὶ οὕτως ἀγωνισαμένη καλὰ καὶ θεάρεστα ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον. Τὰ δὲ παιδία της ἔμειναν ὁμοίως εἰς τὴν Μονήν των καὶ ἠγωνίζοντο, φυλάττοντα τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου ἀσκνως καὶ ὑπηρετοῦντα ὅλην τὴν ἀδελφότητα.

Βλέπων δὲ τὰς ἀρετὰς καὶ ἀγαθοεργίας τοῦ Φιλοθέου ὁ μισόθεος, ἐφθόνει κατὰ πολλὰ ὡς μισόκαλος καὶ καθ' ἑκάστην ἐζήτει τρόπον καὶ μηχανήν, νὰ ζημιώσῃ τὸν ἀπονήρευτον ὁ παμπόνηρος, καὶ μὴ δυνάμενος ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπειδὴ ὁ νέος ἦτο εἰς τὰς ἀρετὰς τέλειος καὶ δὲν ἠμέλει οὐδεμίαν τάξιν τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος, εὗρεν ἄλλο ὄργανον καὶ ἀγγεῖον τῆς κακουργίας του διὰ μέσου τοῦ ὁποίου ἐδοκίμασε νὰ νικήσῃ τὸν ἀήττητον ὄντως καὶ ἀδαμάντινον. Ἔτρωσε δηλονότι μοναχῆς τινος τὴν καρδίαν εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Φιλοθέου, ἥτις εὑρίσκουσα καιρὸν ἐπιτήδειον παρεκίνησε πολὺ τὸν νέον εἰς τὴν μιαρὰν ἐργασίαν τῆς σαρκὸς ἡ παμμίαρος. Ὁ δὲ γενναῖος τὴν ψυχὴν καὶ ὄντως φίλος τοῦ Θεοῦ Φιλόθεος, δὲν ἐνικήθη εἰς τοσοῦτον κινδυνώδη καὶ χαλεπὸν πόλεμον, ἀλλ' ὡς ἄλλος Ἰωσὴφ τὴν νέαν Αἰγυπτίαν ἀντέκρουσε καὶ μὲ λόγους ψυχωφελεῖς αὐτὴν σοφῶς ἐνυθέτησεν, ἐνθυμίζων αὐτῇ τὴν γέενναν τοῦ πυρός, τὸν βρυγμὸν τῶν ἀδόντων, τὸν οἰκτρὸν σκώληκα καὶ τὰς λοιπὰς κολάσεις, ἃς κληρονομοῦσιν οἱ ἁμαρτάνοντες.

Ἡ δὲ μοναχὴ ὅσον ἔβλεπεν αὐτὸν παραιτούμενον, τὸν σώφρονα, τόσον αὐτὴ ἡ ἄφρων καὶ ἄσεμνος ἐκ τοῦ πυρὸς τῆς φιληδονίας κατεφλέγετο καὶ τῷ ἔδωκε τόσον πόλεμον καὶ τόσα τῷ εἶπεν, ὥστε δὲν τὸν ἄφηνε νὰ ἔχῃ οὐδόλως ἀνάπαυσιν, ὅθεν ἐφοβήθη ὁ σωφρονέστατος μήπως νικηθῇ καὶ αὐτὸς ὡς ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν πολλὴν τῆς κόρης ἐνόχλησιν, καὶ τὸ ὡμολόγησε πνευματικὰ εἰς τὸν ἡγούμενον, διὰ νὰ τὴν κανονίσῃ νὰ μὴ τοῦ δώσῃ πλέον δευτέραν πεῖραξιν. Ὁ δὲ προεστὼς ἐπιτιμήσας τὴν ἄσεμνον ἐκείνην καὶ πάντολμον, τὴν ἐβίωξεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον, καὶ ἠκούσθη αὐτὴ ἡ πρᾶξις εἰς ὅλην τὴν ἀδελφότητα καὶ ἐθαύμαζον πάντες τὸν σώφρονα, καὶ ὡς νέον Ἰωσὴφ τὸν ἐφήμιζον. Ὁ δὲ μισόδοξος καὶ ὄντως φίλος Θεοῦ Φιλόθεος, μὴ ὑποφέρων τὴν τιμὴν τῶν ἀνθρώπων ὡς ψυχοβλαβῆ καὶ ἐπικίνδυνον, ἐμελέτησε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ μοναστήριον, καὶ ζητήσας ἀπὸ τὸν προεστῶτα συγχώρησιν δὲν τὸν ἄφηνεν, ἀλλὰ κινήσας πάντα λίθον, ἠγωνίσθη πολὺ νὰ τὸν κρατήσῃ καὶ δὲν ἠδυνήθη, ὅθεν καὶ διὰ τῆς βίας τὸν ἀπέλυσεν, γνωρίσας τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του. Λοιπὸν ἀποχαιρετήσας αὐτὸν καὶ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς καὶ λαβὼν συγχώρησιν ἀνεχώρησε καὶ τρέχων ὡς διψῶσα ἔλαφος, ἔφθασε μεθ' ἡμέρας τινὰς εἰς τὸν Ἄθωνα, καὶ πορευθεὶς εἰς τὴν μονὴν τοῦ Διονυσίου, ἔβαλεν εἰς τὸν προεστῶτα μετάνοιαν, καὶ

ἐποίει ὅλας τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας τὸν ἐπρόστασσον μὲ τόσην ἐπιμέλειαν, ὥστε ὅλοι τὸν ἐθαύμαζον, καὶ ἐδόξαζον τὸν Κύριον, ὅστις τοὺς ἔστειλε τοιοῦτον ἐπιδέξιον ἄνθρωπον. Ἀφοῦ ἐποίησε πολὺν καιρὸν εἰς τὸ Κοινόβιον, ἐπόθησε νὰ ἀναχωρήσῃ, καὶ μόνος του εἰς τόπον ἥσυχον καὶ ἀτάραχον διὰ νὰ προσεύχεται καὶ μόνος πρὸς μόνον τὸν Θεὸν ὁ θεόπνευστος. Διὰ νὰ μὴ τὸν ἐμποδίσῃ λοιπὸν ὁ ἡγούμενος, προσεποιήθη ὅτι τῷ ἦλθεν ἀσθένεια καὶ ἐβωβάθη καὶ ἐκωφάθη· ὅθεν λομβάνων συγχώρησιν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, καὶ περιπατήσας ἕως ἓξ στάδια εὗρε τόπον ἁρμόδιον δι' ἄσκησιν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐποίησε μικρὰν καλύβην καὶ ἔμεινε μόνος, μόνῳ Θεῷ προσευχόμενος καὶ μὲ ἄρτον μόνον καὶ ἅλας ἡμέραν παρ' ἡμέραν τρεφόμενος, πολλάκις δὲ καὶ ὅλην τὴν ἑβδομάδα ἐνήστευε, καὶ μόνον τὸ Σάββατον καὶ τὴν Κυριακὴν ἔτρωγεν. Ὅθεν ὁ ἀρχέκακος καὶ πολέμιος μὴ ὑποφέρων τὴν προκοπὴν τοῦ ἁγίου, ἐπεχείρησε νὰ τὸν φονεύσῃ ὁ πάντολμος, καὶ σχηματισθεὶς εἰς ἄνθρωπον ὁ μισάνθρωπος, προσεποιήθη ὅτι ἦτο ἐντὸς πλοίου καὶ ἐναυάγησε, καὶ περιήρχετο εἰς τὸν κρημνὸν ὡς πλανώμενος ζητῶν βοήθειαν καὶ ἔλεγεν. «Ἐλέησόν με, δοῦλε τοῦ Θεοῦ, ὅτι κακῶς ἀπόλλυμαι»· ὁ δὲ ἅγιος μὴ γινώσκων τὴν πανουργίαν τοῦ δαίμονος, ἐξῆλθε νὰ τοῦ δώσῃ βοήθειαν, καὶ αὐτὸς τὸν ἔσπρωξεν εἰς τὸν κρημνὸν ὁ κατάρατος ἀλλ' ὁ Θεὸς πάλιν τὸν ἐβοήθησε καὶ δὲν ἔπαθε μὲ τὴν θείαν χάριν κακὸν οὐδέν. Ἐγνώσθη δὲ εἰς τὸ μοναστήριον ὅτι δὲν ἦτο κωφὸς ἀλλὰ προσεποιεῖτο, διὰ τοῦτο ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἄλλον τόπον καὶ ἠσκήτευεν, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπεδέχθη καὶ τρεῖς μαθητὰς εἰς τύπον τῆς ἁγίας Τριάδος, καὶ ἠγωνίζοντο. Μετὰ καιρὸν πάλιν ὁ πονηρὸς παρεκίνησε τρεῖς συμμορίας τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ ἦλθον ἐκεῖ εἰς τὸν αἰγιαλὸν τὰς ὁποίας ἰδόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔφυγον εἰς τὸ δάσος ἔντρομοι, ὁ δὲ Ὅσιος δὲν ἐφοβήθη οὐδαμῶς, ἀλλὰ ποιῶν τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ ὕψωσε πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα οὕτω λέγων.

«Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, καθὼς ἔσωσας τοὺς Ἰσραηλίτας ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Φαραώ, οὕτω σῶσον καὶ ἡμᾶς τὴν ὥραν ταύτην, καὶ ἀβλαβεῖς διαφύλαξον» καὶ παρευθεὶς ἠγέρθη μεγάλη τρικυμία καὶ δὲν ἔβλεπον οἱ κατηραμένοι ποῦ ἔφευγαν· ὅθεν ἔμεινεν ὁ ἅγιος ἀβλαβὴς μὲ τὴν συνοδείαν του καὶ ἔμεινεν ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τὸ πρότερον καὶ τόσον εὐηρέστησε τὸν Θεὸν μὲ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του, ὥστε ἠξιώθη καὶ προορατικοῦ χαρίσματος. Ἡμέραν τινὰ ἵστατο εἰς τὴν λειτουργίαν, ὅπου ἐποίουν εἰς τὸ Βατοπαίδιον μεγάλην Πανήγυριν καὶ ὅταν ἐξήρχοντο οἱ ἱερεῖν παρρησίᾳ εἰς τὴν μεγάλην εἴσοδον, εἶδεν ὁ ἅγιος ἕνα κόρακα προπορευόμενον τῶν κηροπηγίων καὶ ἐνόησεν ἀπὸ Πνεῦμα ἅγιον ὅτι εἷς ἀπὸ τοὺς ἱερωμένους ἦτο ἀνάξιος διότι ἔπεσεν εἰς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ διὰ νὰ μὴ αἰσχυνθῇ ἐτόλμησε νὰ συλλειτουργήσῃ μὲ τοὺς ἀξίους ὁ ἀνάξιος, τὸν ὁποῖον νουθετήσας πνευματικά, ἐμπόδισεν ἀπὸ τὴν Λειτουργίαν, ὅθεν δὲν ἐφάνη πλέον ὁ κόραξ ὕστερον. Ὑποστρέψας δὲ εἰς τὴν κέλλαν αὐτοῦ ὁ θαυμάσιος Φιλόθεος καὶ τῷ Θεῷ ἕως τέλος εὐαρεστήσας, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν ὑπεργήρως, διότι ἕως 84 ἐτῶν ἔζησεν ὁ τρισόλβιος. Ὅταν δὲ ἔμελλε νὰ μεταστηθῇ, ἀφῆκεν ἐντολὴν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ φοβερὸν ἐπιτίμιον, νὰ μὴ ἐνταφιάσωσι τὸ σῶμά του, ἀλλὰ νὰ τὸ ῥίψωσιν εἰς τὸ δάσος διὰ νὰ τὸ φάγωσι τὰ θηρία καὶ ὄρνεα. Οἱ μὲν λοιπὸν μαθηταὶ ὡς ὑπήκοοι μέχρι θανάτου, ἐποίησαν ὡς τοὺς προσέταξε

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

καὶ σύροντες τὸ ἅγιον ἐκεῖνο καὶ πάντιμον λείψανον, ἀτίμως τὸ ἔρριψαν εἰς τὸ δάσος μακρὰν ἀπὸ τὸ κελλίον ἐννέα στάδια.

Ὁ δὲ τῶν θαυμασίων Θεός, ὅστις ἀντιδοξάζει τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας καὶ ἀνυψοῖ τοὺς ταπεινόφρονας, δὲν ἀφῆκεν αὐτὸ τὸ σεβάσμιον λείψανον οὕτω καταπεφρονημένον καὶ ἄτιμον, ἀλλὰ τὸ ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους μὲ τοιοῦτον τρόπον θαυμάσιον.

Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὑπῆγε νὰ ψαρεύσῃ καλόγηρός τις καὶ ἔμεινε τὴν νύκτα εἰς τὸν αἰγιαλόν, καὶ τὸ πρωῒ πρὶν ξημερώσῃ, ὅτε ὑπέστρεφεν εἰς τὴν κέλλαν του, εἶδεν εἰς τὸ δάσος φῶς ἄμετρον, καὶ νομίζων ὅτι ἦτο πῦρ ὁλικόν, ἐπλησίασε νὰ ζεσταθῇ διότι ἦτο ψυχραμένος ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ ὅταν ἐπλησίασε βλέπει τὴν κεφαλὴν τοῦ ὁσίου ἐπάνω εἰς τὰ κόκκαλά του καὶ ἤστραπτεν ὡς ἄστρον πολύφωτον, ὅθεν φοβηθεὶς ὥρμησε νὰ φύγῃ ὡς μικρόψυχος ὅπου ἦτο ἐκ φύσεως, ἀλλ' εὐθὺς ἡ θεία χάρις τὸν ἐθάρρυνεν ἄνωθεν, καὶ τῷ ἐφανέρωσεν, ὅτι τοῦ ὁσίου Φιλοθέου ἦτο ἡ ἁγία κάρα καὶ νὰ τὴν λάβῃ μετὰ θάρρους ἄφοβα· ὅθεν ἔλαβεν αὐτὴν μὲ φόβον πολὺν καὶ εὐλάβειαν, καὶ πορευθεὶς εἰς τὸ κελλίον του τὴν ἐνεθυμίασε καὶ ἔκρυψε, χωρὶς νὰ ὁμολογήσῃ εἰς ἄλλον τινὰ τὴν ὑπόθεσιν, διότι ἐμελέτα νὰ μὴ τὴν φανερώσῃ τελείως. Ἀλλὰ τὴν ἄλλην νύκτα εἶδε τὸν ἅγιον εἰς τὸ ὄνειρόν του καὶ τῷ ἔλεγε μὲ ὕφος σοβαρὸν καὶ ἄγριον· «ἀπόδος τὴν κεφαλήν μου εἰς τοὺς μαθητάς μου ταχέως, εἰ δὲ μή, οὐαί σοι ταλαίπωρε.» Τότε μετὰ βίας τὴν ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς εἶπε τὴν ὑπόθεσιν ἅπασαν, οἱ δὲ λαβόντες αὐτὴν μεγάλως ἐχάρησαν καὶ τὴν εἶχον ὡς θησαυρὸν μέγαν καὶ φυλακτήριον ἄσυλον εἰς ἀποτροπὴν παντὸς πειρασμοῦ ψυχικοῦ τε καὶ σωματικοῦ, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, δεόμενοι νὰ ἀξιώσῃ καὶ αὐτοὺς νὰ μιμηθῶσι τὸν διδάσκαλον. (*) Ἐτελειώθη δὲ ὁ ὅσιος τῇ κα΄. (21) Ὀκτωβρίου μηνός, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις πάντοτε, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

(*) Ἐντολῇ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιήλ, ἡ Ἁγία Κάρα τοῦ Ἁγίου Φιλοθέου ἐκ τῆς διαλελυμένης Μονῆς Πέτρας ἐδωρήθη εἰς τὴν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Μονὴν Διονυσίου ἔνθα ἠσκήτευσεν ὁ Ἅγιος.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΕΙΚΩΝ ΑΝΕΥ ΕΙΚΟΝΟΣ

(Ἐξ ὅσων εἶδα κατὰ τὴν περιοδείαν μου)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 256)

Τὴν πρωΐαν ἠγέρθημεν ἀργότερα, περὶ τὴν 4ην ὥραν, διότι κατὰ τὸ τυπικὸν τῆς μονῆς ταύτης, οἱ πατέρες ἐγείρονται ἀργότερα, ἀναγινώσκουν τὴν ἀκολουθίαν των τροχάδην καὶ τελειώνουν τὴν λειτουργίαν εἰς τὰς 6 1)2.

Μετὰ τὸν Ὄρθρον ἠκούσαμεν τὴν θείαν λειτουργίαν εἰς τὸν ναΐσκον τοῦ ἁγίου Ὀνουφρίου. Λειτουργία ἔγινε καὶ εἰς τὸ ἐκκλησάκι τῆς Γοργοεπικόου, ἀλλὰ δὲν ἐμάθομεν ὅτι θὰ ἐγίνετο καὶ ἐκεῖ. Μετὰ τὴν λειτουργίαν κατορθώσαμεν νὰ ἴδωμεν τοὺς σεβαστοὺς ἐπιτρόπους, οἵτινες ἕνεκα λόγων δεδικαιολογημένων δὲν ἐτακτοποίησαν τὴν ὑπόθεσίν μας, ἀλλὰ μᾶς ἀφῆκαν ν' ἀναχωρήσωμεν ἄπρακτοι.

Ἱ. Μ. Κωνσταμονίτου

Ἀνεχωρήσαμεν οὕτω περὶ τὴν 8ην ὥραν π ε ζ ῇ διὰ τὴν Μονὴν Κωνσταμονήτου διότι δὲν εἶχον ζῶα πρόχειρα ἐκείνην τὴν ὥραν καὶ ἐφθάσαμεν ἐκεῖ τὴν 9 1)2 ὥραν.

Οἱ Κωνσταμονῖται πατέρες ἐνεθουσιάσθησαν μόλις μᾶς εἶδον διότι, ἦναι εὐχαριστημένοι διὰ τὸ ἔργον τῆς «ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης». Μόλις εἰσήλθομεν εἴδομεν τὸν Ἡγούμενον, πατέρα Συμεών,

ὅστις μᾶς ἐδέχθη εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἀφοῦ μᾶς περιεποιήθη πλουσιοπαρόχως, ἐξεφράσθη θερμῶς ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῆς «Ἁγ. Βιβλιοθήκης» καὶ μᾶς συνεχάρη.

Τὰ συγχαρητήρια αὐτὰ ἀκριβῶς μᾶς γεμίζουν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν δύναμιν διὰ τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου, διὰ τὸ ὁποῖον ἄλλοι μᾶς πληροῦν ἀπογοητεύσεως διὰ τὴν πείσμονα καθυστέρησιν τῆς συνδρομῆς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀκόμη ἔτους.

Καθ' ἣν στιγμὴν συνομιλοῦμεν μετὰ τοῦ σεβαστοῦ Ἡγουμένου, μᾶς ἡτοιμάζετο ἡ πλουσία τράπεζα παρὰ τοῦ Ἀρχοντάρη π. Σεραφείμ, ὁπότε ἐφάγομεν καὶ ἡσυχάσαμεν ὀλίγον.

Ἀφοῦ ἠγέρθημεν, ὁ μοναχὸς Δαμασκηνὸς καὶ ὁ ἱεροδιάκονος Ἱλαρίων μᾶς διηυκόλυναν νὰ προσκυνήσωμεν τὰ ἅγια λείψανα. Μετὰ ταῦτα οἱ σεβαστοὶ ἐπίτροποι Στέφανος προηγούμενος, Δοσίθεος καὶ Συνέσιος μοναχοὶ καὶ ὁ Γραμματεὺς Μόδεστος, ἐτακτοποίησαν καλῶς τὴν ὑπόθεσίν μας.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον ἑτοιμασθῇ τὰ ζῶα καὶ ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὴν μονὴν Ἐσφιγμένου, φθάσαντες ἐκεῖ τὴν 7ην ἑσπερινήν.

Ἱ. Μ. Ἐσφιγμένου

Ἅμα τῇ εἰσόδῳ παρεδώκαμεν τὰ διαμονητήρια καὶ μᾶς ὡδήγησαν εἰς τὸ Ἀρχονταρίκι, ὁ δὲ Ἀρχοντάρης πατὴρ Ἀμβρόσιος μᾶς περιεποιήθη μὲ ὅλην τὴν δύναμίν του. Ἐν τῷ μεταξὺ ἦλθεν ὁ πατὴρ Μόδεστος καὶ ὁ πατὴρ Παχώμιος καὶ συνωμιλήσαμεν ἀρκετὴν ὥραν ἕως ὅτου ἡτοίμασαν τὴν τράπεζαν καὶ ἐφάγομεν. Κατόπιν μᾶς ἔδωσαν καθαρὸν δωμάτιον καὶ ἡσυχάσαμεν.

Τὴν πρωΐαν ἠγέρθημεν τὴν 3ην πρωϊνὴν καὶ μετέβημεν εἰς τὸν ναὸν ὅπου ἠκούσαμεν τὸν Ὄρθρον. Λειτουργίαι σήμερον ἐγένοντο τρεῖς, ἡμεῖς ὅμως μετέβημεν εἰς τὸ ἐκκλησάκι τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ὅπου ἐλειτούργησεν ὁ πατὴρ Σάββας ὁ Ἐσφιγμενίτης.

Ὁ ἁγιώτατος αὐτὸς ἱερεὺς ἔγινε γνωστὸς εἰς ὅλους τοὺς ἐπισκεπτομένους τὴν ἱ. μονὴν Ἐσφιγμένου.

Μόλις ἔλθῃ ὁ προσκυνητὴς καὶ τὸν ἀντιληφθῇ, θὰ τὸν ἐρωτήσῃ ἀπὸ ποῦ ἔρχεται καὶ πῶς ἦλθε. Κατόπιν, ἀναλόγως τῆς διαθέσεως ἑκάστου, θὰ τὸν ὁδηγήσῃ παντοῦ, θὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν ναὸν καὶ θὰ

Μέρος τῶν Κελλίων τῆς Ι. Μ. Ἐσφιγμένου, ἐσωτερικῶς

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τοῦ παραθέσῃ τὰ ἅγια λείψανα πρὸς προσκύνησιν, θὰ τῷ δείξῃ τὸ ὡραῖον τέμπλεον τοῦ Καθολικοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ μόνον εἰς ὅλον τὸ ἅγιον Ὄρος, θὰ τοῦ εἰπῇ λόγια καλὰ διὰ τὴν ὠφέλειαν τῆς ψυχῆς του, θὰ τοῦ δώσῃ κανένα βιβλιαράκι δωρεὰν καὶ γενικῶς θὰ ἀφίσῃ τὸν ἐπισκέπτην νὰ φύγῃ μὲ τὰς καλλιτέρας ἐντυπώσεις. Διὰ τοῦτο ὅσοι τὸν ἐγνώρισαν δὲν τὸν λησμονοῦν.

Μετὰ τὴν λειτουργίαν ἠσπάσθημεν τὰ ἅγια λείψανα διὰ τοῦ πατρὸς Σάββα, ἐπήραμεν τὸν καφὲ καὶ κατόπιν εἴδομεν τοὺς κ. κ. ἐπιτρόπους Πέτρον, Βιτάλιαν καὶ Βασίλειον μοναχούς, οἵτινες ἐτακτοποίησαν καλῶς τὸ ζήτημά μας. Τὸν ἡγούμενον πατέρα Σωφρόνιον ἀδιαθετοῦντα, δὲν τὸν ἴδωμεν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡτοιμάσθησαν τὰ ζῶα, ἐχαιρετίσαμεν τοὺς πατέρας καὶ ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὴν μονὴν Βατοπεδίου εἰς ἣν ἐφθάσαμεν μετὰ 2 1)2 ὥρας.

Ἱ. Μ. Βατοπεδίου

Μόλις ἐφθάσαμεν ἐδῶ εἴδομεν μερικοὺς γνωστοὺς πατέρας, κατόπιν ἐφάγαμεν καὶ ἡσυχάσαμεν ὀλίγον διὰ τὴν μεσημβρίαν. Τὸ ἀπόγευμα περὶ τὴν 3ην ὥραν μετέβημεν εἰς τὴν θέσιν Κολιτσοῦ ὅπου ὑπάρχουν μερικὰ κελλία, καθ' ὅσον ἐγνωρίζαμεν μερικοὺς ἐκεῖ πατέρας ὁπόθεν ἐπεστρέψαμεν τὴν 6ην εἰς τὴν μονήν. Μετὰ ταῦτα ἐκάμαμεν μικρὸν περίπατον εἰς τὴν θάλασσαν. Εἶτα μερικὰς ἐπισκέψεις εἰς τὰ κελλία τῶν πατέρων, ὁπότε ἐκλήθημεν εἰς τὴν τράπεζαν. Ἀφοῦ ἐφάγαμεν, ἐκοιμήθημεν.

Τὴν ἐπομένην μετὰ τὴν ἔγερσιν καὶ τὴν συνήθη ἑτοιμασίαν, μετέβημεν εἰς τὴν σεβαστὴν Ἐπιτροπείαν ἀποτελουμένην ἀπὸ τοὺς πατέρας Παγκράτιον Προηγούμενον, Θεοδόσιον καὶ Νικόλαον Γέροντας, οἵτινες μᾶς ὑπεδέχθησαν προσηκόντως καὶ μᾶς προσέφερον τὸν σχετικὸν καφέ. Ἀφοῦ μᾶς ἐτακτοποίησαν, μᾶς ἐχορήγησαν δύο ζῶα καὶ ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὴν μονὴν Παντοκράτορος, ὅπου ἐφθάσαμεν τὴν 9 1)2. ὥραν

Ι. Μ. Παντοκράτορος

Μόλις ἐφθάσαμεν, ὁ ἀρχοντάρης μᾶς ὑπεδέχθη καλῶς καὶ μᾶς προσέφερε τὰ σχετικά.

Τὰ ἀφρισμένα κύματα τῆς θαλάσσης πρὸ τῆς Μονῆς Παντοκράτορος

Ἐπειδὴ ἡ παροῦσα ὥρα δὲν ἐπέτρεπεν ἐπισκέψεις, ἀφήκαμεν αὐτὰς διὰ τὸ ἀπόγευμα, ἕνεκα τούτου ἐφάγομεν καὶ ἐκοιμήθημεν ὀλίγον. Τὸ ἀπόγευμα καὶ πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ, ἤνοιξε τὸ Καθολικὸν ὁ Ἐκκλησιαστικός, ὁ δὲ Βηματάρης μᾶς παρέθεσε τὰ ἅγια λείψανα καὶ τὰ ἐπροσκυνήσαμεν. Κατόπιν ὁ [illegible]φύλαξ κατ' αἴτησίν μας, μᾶς ἤνοιξε τὴν πλουσίαν βιβλιοθήκην των καὶ τὴν εἴδομεν. Εἶτα ἐπεσκέφθημεν τὸν Σχολάρχην πατέρα Ἀθανάσιον Ἀρχιμ.

καὶ τοὺς ἐπιτρόπους κ. κ. Ἀρχιμ. Χρυσόστομον, Νικόλαον Προηγούμενον καὶ Γέροντα Ματθαῖον καὶ ἀφοῦ τοὺς εὐχαριστήσαμεν δι' ὅλα ἀνεχωρήσαμεν πεζῇ διὰ τὴν μονὴν τοῦ Σταυρονικήτα.

Ἱ. Μ. Σταυρονικήτα

Μετὰ πορείαν 3)4 τῆς ὥρας ἐφθάσαμεν εἰς τὴν μονὴν καὶ εὕρωμεν τοὺς πατέρας ψάλλοντας τὸν ἑσπερινὸν μεγαλοπρεπῶς, καθ' ὃ Σάββατον ἑσπέρας. Ἐκαθίσαμεν καὶ ἡμεῖς μέχρι πέρατος, ὁπότε ἠσπάσθημεν τὰ ἅγια λείψανα καὶ τὴν θαυματουργὸν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Νικολάου. Κατόπιν εἰσήλθομεν εἰς τὸ γραφεῖον τῶν Ἐπιτρόπων πατρὸς Γαβριὴλ ἱερομ., Συνεσίου καὶ Βλασίου προηγουμένων, οἵτινες μᾶς ἐδέχθησαν φιλοφρόνως καὶ μᾶς ἐτακτοποίησαν τὴν ὑπόθεσίν μας, ὁπότε χαιρετίσαντες αὐτοὺς καὶ ηὐχαριστήσαντες, ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὴν μονὴν Ἰβήρων, εἰς ἣν ἐφθάσαμεν τὴν 7ην ὥραν.

Ἱ. Μ. Ἰβήρων

Τὴν ὥραν αὐτὴν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἴδωμεν τίποτε διὰ τοῦτο ἀνήλθομεν εἰς τὸ ἀρχονταρίκι καὶ ἐκεράσθημεν, μεθ' ὃ ἡτοιμάσθη ἡ τράπεζα καὶ ἐφάγομεν. Κατόπιν μᾶς ὡδήγησαν εἰς καθαρὸν δωμάτιον καὶ ἐκοιμήθημεν.

Τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς 12)25 Αὐγούστου, μᾶς ἐξύπνησεν ὁ γλυκὺς ἦχος ὅλων τῶν κωδώνων, κρουομένων ἁρμονικῶς καὶ μελῳδικῶς, ὁπότε ἐξυπνήσαμεν μὲ πλήρη ὄρεξιν καὶ ζῆλον. Τὴν 3ην πρωΐνὴν εἰσήλθομεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Καθολικοῦ ὅπου τοὺς εὕρομεν ἀναγινώσκοντας τὴν 6΄. στιχολογίαν τοῦ ψαλτηρίου. Τόσον ὁ Ὄρθρος ὅσον καὶ ἡ θεία λειτουργία ἐτελέσθησαν λαμπρῶς εἰς τὸν ναὸν τοῦ Καθολικοῦ, λάμποντα ἀπὸ τὸν πολὺν πλοῦτον.

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἠσπάσθημεν τὰ ἅγια λείψανα εἴδομεν δὲ καὶ τὸ μέγα Εὐαγγέλιον τῆς Ρωσσίας μεγέθους 50Χ70 καὶ βάρους περὶ τὰς 25 ὀκάδας ὁλόκληρον ἐκ χρυσοῦ, θαῦμα ἰδεῖν. Μετὰ ταῦτα μετέβημεν εἰς τὸ Συνοδικὸν καὶ ἐπήραμεν γλυκὸ καὶ καφέ, συνωμιλήσαντες μὲ τοὺς πατέρας διάφορα ζητήματα.

Κατόπιν μετέβημεν εἰς τὴν πλησίον ἐκεῖ Ἰβηριτικὴν Σκήτην τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ προδρόμου καὶ ἐπεσκέφθημεν τοὺς ἐκεῖ Καλυβίτας μεθ' ὃ ἐπεστρέψαμεν εἰς τὴν μονήν, ἐφάγομεν καὶ ἡσυχάσαμεν εἰς τὸ δωμάτιόν μας.

Τὸ ἀπόγευμα ὁ ἑσπερινὸς ἐσήμανεν ἐνωρίτερα, μόλις δὲ ἐπρολάβαμεν καὶ ἐξυπνήσαμεν. Ἡτοιμάσθημεν τότε ἀμέσως καὶ κατήλθομεν εἰς τὸ Καθολικόν, ὅπου ἐψάλη ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς παρακλήσεως. Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν ἐζητήσαμεν τὸν κατάλογον τῶν Ἰβηριτικῶν Κωδίκων καὶ εἰργάσθημεν ἐπ' αὐτοῦ μέχρις ἑσπέρας, ὅπου κατόπιν ἐκάμαμεν ἕνα περίπατον εἰς τὴν θάλασσαν μετὰ τοῦ καλοῦ μοναχοῦ Γερμανοῦ καὶ ἐπανήλθομεν εἰς τὴν μονήν.

Τὴν ἐπομένην πρωΐαν 13)26 Αὐγούστου μετέβημεν εἰς τὸν ναὸν τὴν 3ην πρωΐνὴν διὰ τὸν Ὄρθρον. Ἡ λειτουργία ἔγινε κατόπιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Πορταϊτίσης, ἣν εὐλαβῶς ἠσπάσθημεν καὶ ἥτις εἶναι κεκοσμημένη διὰ πολυτίμων ἀναθημάτων.

Μετὰ τὴν λειτουργίαν μᾶς ἐκάλεσαν οἱ κ. κ. Ἐπίτροποι Ἰωαννίκιος, Εὐθύμιος καὶ Φιλάρετος προηγούμενοι καὶ ὁ Γραμματεὺς ἱερομ. κ. Χρύσανθος καὶ μᾶς προσέφερον καφὲ ἀφοῦ ἐτακτοποίησαν λίαν καλῶς τὴν ὑπόθεσίν μας. Ἐν τῷ μεταξὺ μᾶς ἡτοίμασαν δύο καλὰ ζῶα καὶ ἀνεχωρήσαμεν διὰ Καρυάς, ἀφοῦ τοὺς εὐχαριστήσαμεν καὶ τοὺς ἐχαιρετίσαμεν.

Ἱ. Σκήτη Κουτλουμουσίου

Πλησιάσαντες τὰς Καρυὰς κατήλθομεν εἰς τὴν Κουτλουμουσιακὴν Σκήτην, ὅπου διὰ πρώτην φορὰν ἐπισκέφθημεν τοὺς ἐκεῖ Καλυβίτας. Ἐξ αὐτῶν διεκρίνομεν τὸν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

πατέρα Χριστοφόρον ἐκ τῆς Καλύβης τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, ἡ σοφία καὶ ἡ σύνεσις τοῦ ὁποίου μᾶς κατέπληξε. Ἐλυπήθημεν διότι δὲν μᾶς ἦτο δυνατὸν νὰ παραμείνωμεν παρ' αὐτῷ ὁλόκληρον ἡμέραν νὰ φωτισθῶμεν καὶ συνετισθῶμεν ἀπὸ τὰ ἅγια λόγια του. Τὴν μεσημβρίαν μετέβημεν εἰς τὴν μονὴν Κουτλουμουσίου ὅπου ἐφάγομεν καὶ ἡσυχάσαμεν ὀλίγον.

Ι. Μονὴ Κουτλουμουσίου

Τὸ ἀπόγευμα ἐπεσκέφθημεν τὰ πέριξ τῶν Καρυῶν κελλία, ὅπου οἱ κελλιῶται πατέρες ἀμιλλῶνται εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ἀρετήν. Ὄντως «τοῖς ἐρημικοῖς ζωὴ μακαρία ἐστί». Τὴν ἑσπέραν κατελήξαμεν πάλιν πρὸς διανυκτέρευσιν εἰς τὴν ἰδίαν μονὴν Κουτλουμουσίου. Μετὰ τῆς τραπέζης, εἰσήλθομεν εἰς τὸ ἡγουμενεῖον καὶ συνωμιλήσαμεν ἀρκετὰ μὲ τὸν λαμπρὸν ἡγούμενον κ. Μακάριον διὰ διαφόρους ὑποθέσεις μεθ' ὃ ἐφάγομεν καὶ ἐκοιμήθημεν.

Τὴν ἐπομένην ἠγέρθημεν τὴν 2αν πρωϊνὴν καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν ναὸν εὑρισκομένης τῆς ἀκολουθίας εἰς τὸ τέλος τοῦ μεσονυκτικοῦ. Τὴν ὁρισμένην ὥραν μετέβημεν εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν, ἥτις ἔγινεν εἰς τὸ ἐκκλησάκι τοῦ τιμίου Προδρόμου, λήξασα τὴν 6ην πρωϊνήν. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐκλήθημεν παρὰ τῶν κ. κ. Ἐπιτρόπων κ. κ. Μαξίμου, Ἰωαννικίου καὶ Πέτρου τῶν Μοναχῶν Γερόντων, οἵτινες ἐτακτοποίησαν τὴν ὑπόθεσίν μας, ὁπότε εἰς τὸ ἀρχονταρίκι κατόπιν μᾶς προσεφέρθη καφές. Μεθ' ὅλα ταῦτα ἀνεχωρήσαμεν ἵνα ἐπισκεφθῶμεν ἄλλην πλευρὰν κελλίων τῶν Καρυῶν. Διὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτὴν κατηναλώσαμεν ὅλην τὴν ἡμέραν. Τὴν μεσημβρίαν ἐφιλοξενήθημεν ἀπὸ τοὺς πράγματι ἁγίους πατέρας τοῦ Κελλίου τοῦ «ἄξιον ἐστίν», ἀπὸ τὸν ἅγιον πνευματικὸν Ἰωάννην καὶ ἀπὸ τὸν ἱερομόναχον Βασείλιον.

Εἰς τὸ κελλίον αὐτὸ παρουσιάσθη τὸ πάλαι ἄγγελος Κυρίου ὡς μοναχός, εἰς τὸν μοναχὸν τοῦ κελλίου, ὅστις, ἀπουσιάζοντος τοῦ Γέροντός του, ἀναγίνωσκε τὴν ἀκολουθίαν του ὡς συνήθως, καὶ τὸν ἐδίδαξε νὰ ψάλλῃ πρῶτον τὸ «ἄξιόν ἐστιν» καὶ κατόπιν τὴν «τιμιωτέραν». Ὁ μοναχὸς ἀκούσας τοῦτο ἐξέστη ἀπὸ τὴν μελῳδίαν καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν ξένον μοναχὸν νὰ τοῦ ἀντιγράψῃ τὸν ὕμνον αὐτὸν διὰ νὰ μὴ τὸν ξεχάσῃ· δός μου χαρτὶ καὶ γραφίδα τοῦ εἶπεν· ἀλλὰ τὸ καλογέρι ἀφοῦ ἠρεύνησε παντοῦ δὲν εὗρε. Τότε ὁ ξένος μοναχὸς ἐπῆρε μίαν λιθίνην πλάκα καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτῆς τὸν ὕμνον μὲ τὸν δάκτυλόν του, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἐχαράχθησαν τὰ γράμματα εἰς τὴν πλάκα βαθέως καὶ ἀνεξαλείπτως. Ὁ μοναχὸς ἰδὼν τὸ θαῦμα τοῦτο, ἔμεινε κατάπληκτος, ἕως ὅτου ὅμως συνέλθη, ὁ ξένος μοναχὸς ἔγινεν ἄφαντος. Τὴν θέσιν λοιπὸν αὐτὴν σήμερον τὴν χρησιμοποιοῦν οἱ πατέρες ὡς ἅγιον Βῆμα, διότι ἐμεγάλωσαν τὴν Ἐκκλησίαν πρὸς τὰ κάτω καὶ τὴν ὁποίαν θέσιν ἐπροσκυνήσαμεν εὐλαβῶς.

Τὴν ἑσπέραν, ἀφοῦ ἐτελειώσαμεν τὴν ἐπίσκεψιν τῶν πέριξ τῶν Καρυῶν κελλίων, μετέβημεν εἰς τὸ Κονάκι τοῦ Διονυσίου καὶ ἐκαθαρίσθημεν ὀλίγον, προκειμένου νὰ μεταβῶμεν εἰς τὴν πανήγυριν τοῦ ναοῦ τοῦ Πρωτάτου διὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Στολισμένοι λοιπὸν μὲ τὰ καθαρά μας ροῦχα ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν χαρὰν πλημμυρισμένην εἰς τὴν καρδίαν μας διὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Βασιλίσσης τοῦ τόπου τούτου καὶ τῆς Βασιλίσσης τῶν οὐρανῶν, μόλις ἠκούσαμεν τοὺς γλυκεῖς ἤχους τῶν πολλῶν κωδώνων, ἅπαν τὸ προσωπικὸν τοῦ ἀντιπροσωπείου, μετέβημεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Πρωτάτου, ἔνθα προεδρεύει ἡ εἰκὼν τοῦ «ἄξιόν ἐστιν». Ἀπόψε γίνεται πανήγυρις εἰς ὅλον τὸ

ἅγιον Ὄρος καθ' ὅσον πολλοὶ ναοὶ καὶ κελλία τιμῶνται ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Ἡ μεγαλυτέρα πανήγυρις γίνεται εἰς τὴν μονὴν τῶν Ἰβήρων, ἐπειδὴ ὅμως ἡμεῖς ἐτύχομεν δὶς κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἐκεῖ, προετιμήσαμεν ἐφέτος νὰ μὴ μεταβῶμεν ἐκεῖ, μολονότι εἴμεθα πολὺ πλησίον, ἀλλὰ νὰ παραμείνωμεν εἰς Καρυὰς εἰς τὸ Πρωτᾶτον, ὅπου διὰ πρώτην φορὰν ἐτύχομεν ἐδῶ κατὰ τὴν παροῦσαν ἑορτήν. Οἱ σεβαστοὶ κ. κ. Ἐπίτροποι εἶχαν προσκαλέσῃ καὶ τὸν Μητροπολίτην Μελιτουπόλεως κ. κ. Ἱερόθεον διὰ τὸν ὁποῖον ἐγράψαμεν ἀρκετὰ χαρακτηριστικὰ δι' αὐτὸν εἰς τὸ γ'. ἔτος τῆς «Ἁγ. Βιβλιοθήκης» ἀπὸ τὴν τότε περιοδίαν μας, σελὶς 143.

Ἡ ἑορτὴ διεξήχθη μεγαλοπρεπῶς περατωθεῖσα τὴν 8ην πρωϊνήν. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, προσῆλθον πάντες οἱ πατέρες καὶ ἡμεῖς εἰς τὸ Μέγα Συνοδικὸν τῆς ἱερᾶς Κοινότητος καὶ τοῖς προσεφέρθησαν τὰ σχετικά, γλυκό, κονιὰκ καὶ καφές, μεθ' ὃ ἀπεχωρίσθημεν ἅπαντες εἰς τὰ ἴδια.

Κατόπιν ἐπεσκέφθημεν μερικὰ ἀντιπροσωπεῖα, ἅτινα ἐώρταζον, ὡς τὸ τοῦ Καρακάλλου, τοῦ Ἐσφιγμένου κλπ. ὁπότε κατελήξαμεν εἰς τὸ Διονυσιάτικον καὶ ἐφάγομεν. Ἀφοῦ ἀνεπαύθημεν ὀλίγον, ἠγέρθημεν, προκειμένου ἐγὼ ν' ἀναχωρήσω μόνος μου διὰ Δάφνην.

Τὸν συνοδόν μου κ. Ν. Γκουντόπουλον, ἀφῆκα ὡς ἀντιπρόσωπόν μου, ἵνα παραμείνῃ εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν Ἰβήρων καὶ ἀντιγράψῃ ἐκλεκτὴν ὕλην διὰ τὸ περιοδικὸν καὶ ἐχωρίσθημεν.

Ι. Μ. Ξηροποτάμου

Μετὰ 1 1)2 ὥραν ἔφθασα εἰς τὴν μονὴν Ξηροποτάμου, ἄνωθεν τῆς Δάφνης. Ἐκεῖ χωρὶς νὰ εἰσέλθω, ἀφῆκα τὰ πράγματά μου εἰς τὸν Πορτάρην (θυρωρὸν) καὶ ἐπεσκέφθην τὰ ἄνωθεν τῆς ἱ. ταύτης μονῆς 4 κελλία, ἐνδιατρίψας ἐκεῖ εἰς τοὺς φιλοξένους αὐτοὺς πατέρας περὶ τὰς δύο ὥρας, μεθ' ὃ ἐπιστρέψας καὶ παραλαβὼν τὰ πράγματα, ἔφθασα εἰς τὴν Δάφνην τὴν 4ην μ. μ. ἀναμένων μοτὲρ διὰ νὰ μεταβῶ εἰς τὴν μονὴν Διονυσίου. Πράγματι μετὰ μίαν ὥραν ἦλθε καὶ ἐπιβιβασθείς, ἔφθασα ἐκεῖ ἀρκετὰ ἐνωρίς.

Ι. Μ. Διονυσίου

Οἱ φιλόξενοι πατέρες τοῦ Διονυσίου, ἐχάρησαν διὰ τὴν ἄφιξίν μου καὶ μὲ περιεποιήθησαν λίαν πλουσίως.

Τὴν ἐπομένην καὶ περὶ ὥραν 3ην πρωϊνὴν ἠγέρθην καὶ μετέβην εἰς τὸν Ὄρθρον. Τὴν ἡμέραν αὐτὴν εἶχαν «ζυμωτήρια». Κατὰ τὸ τυπικὸν τῆς μονῆς, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Ὄρθρου καὶ τῆς α'. ὥρας, ὅλοι οἱ πατέρες ψάλλοντες κατήλθομεν εἰς τὸ ζυμωτήριον, ὅπου οἱ διακονηταὶ ἦσαν εἰς τὰς θέσεις των. Ἔψαλλον λοιπὸν ἐκεῖ ἓν τροπάριον τοῦ Προδρόμου (τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ) τὸ τρισάγιον, τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ Προδρόμου, τὸ ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κ.λ.π. καὶ μίαν εὐχὴν τοῦ ἄρτου καὶ ἀπόλυσις, ὁπότε ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἀρτοποιείου ἤρχισε τὸ ἔργον της. Κατόπιν ἐπεστρέψαμεν καὶ ἡσυχάσαμεν ὀλίγον διότι κατὰ τὸ τυπικὸν τῆς μονῆς ἡ θεία λειτουργία θὰ ἤρχιζε μετὰ μίαν ὥραν. Ἡσύχασα καὶ ἐγὼ ὀλίγον. Μετὰ μίαν ὥραν, τὴν 6 1)2 μᾶς ἐκάλεσεν ὁ κώδων διὰ τὴν λειτουργίαν, ὁπότε κατέβημεν εἰς τὸ ἐκκλησάκι τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος τοῦ Ἀκαθίστου, διότι ἐκεῖ θὰ ἐγίνετο ἡ λειτουργία. Ἐτελείωσε λοιπὸν μαζὶ μὲ τὴν παράκλησιν τὴν 8ην ὥραν. Μετὰ τὴν λειτουργίαν μὲ ἐκάλεσαν οἱ κ. κ. Ἐπίτροποι Δαβὶδ προηγούμενος, Νήφων καὶ Γρηγόριος Γέροντες, ἀπουσιάζοντος τοῦ ἡγουμένου πατρὸς Γαβριήλ, καὶ μὲ προσέφερον καφέ, ἐτακτοποίησαν δὲ καλῶς τὴν

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ὑπόθεσίν μου, ὁπότε εὐχαριστήσας αὐτοὺς κατῆλθον εἰς τὸν Ἀρσανᾶν ἀναμένων μοτὲρ διὰ Δάφνην. Τὸ μοτὲρ ἐδράδυνε νὰ περάσῃ, ἦλθε τὴν 12ην, εὐτυχῶς ὅμως προέλαβον τὸ διὰ τρυπητὴν (Ἱερισσὸν) μοτὲρ καὶ ἀνεχώρησα, ἀφεὶς τὸ ἅγιον Ὄρος.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ὅπως βλέπει ὁ ἀγαπητὸς ἀναγνώστης, κατὰ τὴν παροῦσαν πραγματείαν ἐξιστορήσαμεν μίαν ἀτομικὴν ἐπίσκεψιν, ἐν εἴδει προχείρου ὁδηγοῦ δι' ἕνα ἕκαστον προσκυνητήν, ὁδηγὸν ὅστις δύναται νὰ κατατοπίσῃ κάπως οἱονδήποτε ἐπισκέπτην. Ἀνεφέρομεν ἐπανειλημμένως ὅτι οἱ πατέρες μᾶς ἐδέχοντο μὲ ἰδιαιτέραν χαρὰν καὶ μᾶς παρέσχον κάθε δυνατὴν περιποίησιν ἀναλόγως τῆς δυναμικότητος ἑκάστου. Τοῦτο ἂς μὴ φανῇ ὡς προσωπολατρία ἐκ μέρους αὐτῶν πρὸς ἡμᾶς διότι καὶ ἡμεῖς εἴμεθα κοινοὶ ἄνθρωποι, ἴσως ἀπὸ τοὺς κοινοτέρους. Εἶναι, ἐπαναλαμβάνομεν ἡ ἕκτη ἐπίσκεψις αὕτη καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἀποκτηθεῖσα συμπάθεια μεταξὺ τῶν διαφόρων πατέρων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἐπὶ συνεχῇ πενταετίαν ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ τούτου καὶ ἡ ἀνιδιοτελὴς ὑποστήριξις τοῦ ἁγίου βίου των καὶ τῆς ἀρετῆς των ὡς καὶ τῶν συμφερόντων τοῦ ἁγίου Ὄρους, ἀμιλλῶνται τίς νὰ μᾶς δεχθῇ καὶ φιλοξενήσῃ λαμπρότερον.

Ἐὰν λοιπὸν ἐκ τῶν ἀνωτέρω λόγων δέχονται καὶ περιποιοῦνται ἡμᾶς οὕτω, δὲν ὑστεροῦν εἰς τὴν περιποίησιν ὅλων ἐν γένει τῶν ἀδελφῶν χριστιανῶν, οἵτινες μὲ σεβασμὸν καὶ φόβον Θεοῦ πηγαίνουν ἐκεῖ δι' ὀλίγας ἢ περισσοτέρας ἡμέρας, ἵνα προσκυνήσουν τὸν ἅγιον ἐκεῖνον τόπον, ὅστις εἶναι πατημένος βῆμα πρὸς βῆμα ἀπὸ ὅλους τοὺς ἁγιωτέρους ὁσίους πατέρας, τοὐτέστι Πέτρον τὸν Ἀθωνίτην, Ἀθανάσιον τὸν Ἀθωνίτην, Μάξιμον τὸν Καυσοκαλυβίτην, τὸν Ἀκάκιον, Νεῖλον τὸν Μυροβλύτην κλπ., προσκυνήσουν δὲ καὶ τὰ ἅγια αὐτῶν λείψανα καὶ ὠφεληθοῦν ἐξ αὐτῶν.

Ἐπαναλαμβάνομεν τὴν σύστασιν, ὅπως ὅλοι οἱ χριστιανοί, παραβλέποντες κάθε ἄλλην ἀσχολίαν, τὸ καλοκαίρι ἰδίως, πρέπει νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸ ἅγιον Ὄρος, ὅτι δὲ θ' ἀναχωρήσουν ἐκεῖθεν πολὺ ὠφελημένοι πνευματικῶς, ἔχομεν ἀπόλυτον πεποίθησιν.

Σ. Ν. Σ.

ΤΕΛΟΣ

ΔΙΗΓΗΣΙΣ

Μερικῶν ἐκ τῶν ἀνεκδότων θαυμάτων τοῦ Ἁγίου Νικολάου, εὑρισκόμενα εἰς χειρόγραφον τῆς ἐν ἁγίῳ Ὄρει ἱ. Μονῆς Γρηγορίου.

ΘΑΥΜΑ Δ'

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 262)

Χωρικός τις ἀπὸ τοὺς κατοικοῦντας τὰ ἄκρα παραθαλάσσια τῶν Μύρων, ἑώρταζε καθ' ἕκαστον ἔτος τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου λαμπρῶς, ἐβοήθει δὲ καὶ τοὺς πτωχοὺς ἐφ' ὅσον ἐπέτρεπον τὰ ὑπάρχοντά του.

Μίαν φορὰν λοιπὸν εἰς τὴν λαμπρὰν καὶ ἔνδοξον πανήγυριν τοῦ ἁγίου, ὁ μὲν χωρικὸς μὲ τὴν σύζυγόν του ἔμειναν εἰς τὴν οἰκίαν πρὸς ἑτοιμασίαν τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν φιλοξενίαν τῶν τυχόντων ξένων πανηγυριστῶν, ὁ δὲ υἱός των Βασίλειος εὑρίσκετο εἰς τὸν ναὸν ἐνῷ ἐτελεῖτο ἡ ἀγρυπνία.

Ἀφοῦ λοιπὸν τὰ πάντα εἶχε καλύψει ἡ νὺξ καὶ ὁ λαὸς ἐν τῷ ναῷ ἠκροάζετο τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἀγρυπνίας, Ἄραβες περιεκύκλωσαν τὸν ναὸν καὶ ἠχμαλώτισαν ὅλους τοὺς ἐκκλησιαζομένους καὶ τοὺς μετέφερον εἰς τὴν νῆσον Κρήτην. Μεταξὺ αὐτῶν ἦτο καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ὡς ἄνω χωρικοῦ, Βασίλειος, τὸν ὁποῖον, ἐπειδὴ εἶχε πολλὰ καὶ καλὰ προτερήματα, τὸν παρέδωκαν εἰς τὸν Ἀμηρᾶν, ἀρχηγὸν τοῦ Ἔθνους αὐτῶν. Ὁ Ἀμηρᾶς βλέπων τὸν νέον τόσον πολλὰ εὔμορφον καὶ μὲ καλὰ χαρακτηριστικὰ καὶ εὐγενεῖς τρόπους, ἐχάρη τὰ μέγιστα καὶ διὰ τοῦτο τὸν κατέταξε μετὰ τῶν ἠγαπημένων καὶ ἀνωτέρων ὑπηρετῶν του, δοὺς εἰς αὐτὸν τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀρχιτρικλίνου, νὰ κερνᾷ εἰς τὰ ἐπίσημα τραπέζια, τοὺς δὲ ἄλλους ἔβαλεν εἰς φυλακὴν ἢ εἰς δουλικὰς ὑπηρεσίας.

Οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου μαθόντες τὸ συμβὰν αὐτὸ καὶ ὅτι μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων ἦτο καὶ ὁ υἱὸς των, τὴν ἑορτὴν καὶ τὰς ἑτοιμασίας καταφρονήσαντες, ἔκλαιον ἀπαρηγόρητα, χύνοντας ποταμηδὸν δάκρυα διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ υἱοῦ των. Καὶ ποῖος εἶναι ἱκανὸς νὰ φανερώσῃ τὴν λύπην τῆς ψυχῆς αὐτῶν ἢ νὰ παραστήσῃ τὴν θλῖψιν καὶ τοὺς βαθεῖς στεναγμούς, οἵτινες ἐξήρχοντο ἀπὸ τὴν καρδίαν τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός; Ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς ἐλυπήθη καὶ ὅλη ἡ περίχωρος καὶ ὅλοι ἐθρήνουν, ἐκπληττόμενοι διὰ τὴν μεγάλην ταύτην συμφοράν.

Εἰς ταύτην τὴν ἀξιοθρήνητον κατάστασιν μένοντες οἱ γονεῖς τοῦ Βασιλείου, καὶ ἔχοντες λύπην ἀπαρηγόρητον, διότι δὲν ἐγνώριζον ποῦ εὑρίσκετο ὁ υἱός των μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν, ἦλθε πάλιν κατὰ τὸν ἑπόμενον χρόνον ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Νικολάου. Τότε ὅλοι οἱ χριστιανοὶ τοῦ χωρίου ἤρχισαν τὰς ἑτοιμασίας διὰ τὴν ἑορτήν, μόνον δὲ ὁ πατὴρ τοῦ Βασιλείου ἦτο ἀμέριμνος καὶ ἔδειχνε τελείαν ἀμέλειαν διὰ τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου, ἐπειδὴ τὸν ἠμπόδιζεν ἡ σύζυγός του καὶ ἀπέκοπτε τὴν προθυμίαν αὐτοῦ. Ἐπὶ τούτοις δὲν ἔπαυσαν θρηνοῦντες καὶ κλαίοντες τὴν συμφορὰν αὐτῶν.

Ὁ Πατὴρ τοῦ Βασιλείου, ἔχων μεγαλυτέραν πίστιν καὶ ἀγάπην πρὸς τὸν ἅγιον καὶ ὢν προσηλωμένος τελείως εἰς αὐτόν, δὲν ἔστεργε νὰ στερηθῇ καὶ πάλιν τῆς πανηγύρεως, χάριν τοῦ πένθους τὸ ὁποῖον ἐκράτει διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ υἱοῦ του.

Ἐνῷ λοιπὸν ἐπάλαιεν ἐντός του μὲ δύο λογισμούς, πῶς μὲν νὰ καταπραΰνῃ τὴν λύπην τῆς γυναικός του, πῶς δὲ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἱερὰν πανήγυριν τοῦ μεγάλου Νικολάου, ἐξήγαγε μίαν θαυμασίαν ἀπόφασιν. Προσέρχεται εἰς τὴν σύζυγόν του καὶ λέγει πρὸς αὐτήν· ὦ γύναι, ἐὰν ἐλαμβάναμεν καμμίαν ὠφέλειαν ἀπὸ τοὺς τόσους θρήνους καὶ μοιρολόγια ὅπου ἐκάμαμεν διὰ τὸ παιδίον μας καὶ ἂν ἀπελαμβάναμεν ἀπὸ αὐτὰ καμμίαν παρηγορίαν, ἔπρεπεν ὄχι μόνον νὰ προσθέσωμεν καὶ ἄλλους θρήνους, ἀλλὰ νὰ συγκαλέσωμεν καὶ ὅλους τοὺς χωρικοὺς νὰ συνθρηνῶσι μὲ ἡμᾶς διὰ τὴν ἀξιοθρήνητον ταύτην περίστασιν ἡμῶν. Ἐπειδὴ ὅμως ὅλα ταῦτα δὲν μᾶς ὠφέλησαν διόλου, διατί νὰ ματαιοπονῶμεν οὕτως ἀνωφελῶς ὡς ἀνόητοι; Ἀποφάσισον λοιπὸν καὶ ἄκουσον, ὡς φρόνιμος τί

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

θὰ σοῦ εἰπῶ. Ἂς προσδράμωμεν εἰς τὴν πρεσβείαν τοῦ ἁγίου, ὅστις ἔχει μεγάλην παρρησίαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἂς τὸν παρακαλέσωμεν διὰ τὸ παιδίον μας καὶ ἂς ἔχωμεν πλήρη πεποίθησιν ὅτι διὰ θαύματος θὰ μᾶς τὸ φέρῃ πάλιν εἰς τὰς χεῖράς μας. Δὲν εἶναι πρέπον, ἐνῷ ὅλοι συντρέχουν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μετὰ προθυμίας διὰ νὰ ἑορτάσουν τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου, ἡμεῖς νὰ μένωμεν ἐστερημένοι ταύτης. Εἰξεύρομεν ὅτι μαζὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐν τῇ γῇ, συμπανηγυρίζουν καὶ οἱ ἄγγελοι ἐν τῷ οὐρανῷ, ἀοράτως δὲ συμπαρίστανται μεθ' ἡμῶν ἐπαινοῦντες καὶ μακαρίζοντες τὸν ἅγιον, ὡς γνήσιον τοῦ Δεσπότου θεράποντα.

Καταπείθει λοιπὸν τὴν γυναῖκά του μὲ τοὺς λόγους αὐτοὺς, καὶ ὡσὰν νὰ ἦτο παρὸν τὸ παιδίον των, λησμονήσαντες τὴν θλῖψιν των, καὶ χαίροντες ἡτοίμασαν ταχέως τὰ ἀναγκαιοῦντα διὰ τὴν ἑορτὴν.

Ἐλθούσης τῆς ὥρας τοῦ ἑσπερινοῦ, μετέβησαν ὅλοι εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ μετὰ τὸ τέλος αὐτοῦ παρέλαβεν ὁ χωρικὸς ὅλους τοὺς τυχόντας ξένους εἰς τὴν οἰκίαν του διὰ νὰ τοὺς φιλεύσῃ μὲ τὰ ἑτοιμασθέντα πλούσια βρώματα καὶ γλυκίσματα καὶ εἶχε χαρὰν μεγάλην. Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ δείπνου ἐνεθυμοῦντο τὸ παιδίον καὶ ἄλλος μὲν ἔλεγε διὰ τὰ προτερήματά του, ἄλλος διὰ τὴν καλωσύνην του τὴν ἄμετρον καὶ ἄλλος ἄλλα, παρηγοροῦντες οὕτω τοὺς δυστυχεῖς γονεῖς. (Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς διηγήσεως, παρακαλῶ σας πατέρες καὶ ἀδελφοί, ἵνα δώσητε μεγαλυτέραν προσοχὴν διὰ τὸ παράδοξον τοῦ θαύματος καὶ νὰ ἰδῆτε πῶς δοξάζῃ ὁ Θεὸς τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας).

Ἐνῶ οἱ πανηγυρισταὶ συνωμίλουν οὕτω καὶ ἐπεκαλοῦντο συγχρόνως τὴν βοήθειαν τοῦ ἁγίου διὰ τὸ παιδίον ὅπου ἂν εὑρίσκετο, ἠκούσθη εἰς τὰ προαύλια τοῦ οἴκου ζωηρὰ ἡ φωνὴ τῶν σκύλων, καθὼς ὅταν ὁρμοῦν ὡς θηρία καὶ τρέχουν κατεπάνω τινός. Φοβηθέντες οἱ ἑορτάζοντες καὶ κυριευθέντες ἀπὸ δειλίαν, νομίσαντες ὅτι ἦναι ἐπιδρομὴ ἀγαρηνῶν ὅπως πέρυσι καὶ σβέσαντες ἀμέσως τοὺς λύχνους, ἔσπευσαν νὰ πληροφορηθοῦν τὴν αἰτίαν τῆς αὐτῆς συγχύσεως καὶ τῆς κραυγῆς τῶν σκύλων. Ὁ οἰκοδεσπότης ἐπλησίασεν εἰς τὸν τοῖχον καὶ ἀπ' ἐκεῖ προσεπάθει νὰ διερευνήσῃ τὸ γινόμενον.

Ἐνῶ λοιπὸν παρετήρει, βλέπει τὸν υἱὸν αὐτοῦ Βασίλειον, ὦ τοῦ θαύματος! μὲ ἔκστασιν αὐτοῦ, ἐνδεδυμένον τὰ ἐνδύματα τῶν ἀθέων ἀγαρηνῶν καὶ εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ κρατοῦντα ποτήριον γεμᾶτο οἶνον, ἱστάμενον ἐν τῷ μέσῳ τῆς αὐλῆς ἐκστατικὸν καὶ μὴ δυνάμενον νὰ ὁμιλήσῃ παντελῶς. Ὁ δὲ πατήρ του ἀπὸ τὴν ἔκπληξίν του διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο θέαμα, νομίζων ὅτι βλέπει φάντασμα, εὑρίσκετο εἰς ἀπορίαν καὶ ἔχων τὸ βλέμμα του ἐστραμμένον πρὸς αὐτόν, δὲν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ.

Ἀφοῦ ἐστάθησαν ἱκανὴν ὥραν ἀμφότεροι εἰς αὐτὴν τὴν ἔκστασιν, ὁ πατὴρ εὑρισκόμενος ἐν φόβῳ καὶ χαρᾷ, συνῆλθεν ὀλίγον ἀπὸ τὴν ἔκστασιν καὶ εἶπε μὲ χαμηλὴν φωνήν· τέκνον Βασίλειε, σὺ εἶσαι ὁ υἱός μου ἢ φάντασμα βλέπω; τὸ παιδίον ἀπεκρίθη λέγων· Ἐγώ εἰμι ὁ μονογενής σου υἱὸς τὸν ὁποῖον ἠχμαλώτησαν καὶ ὑπῆγαν εἰς τὴν νῆσον Κρήτην. Ὁ πατήρ του, εὑρισκόμενος ἀκόμη εἰς ἀμφιβολίαν καὶ θέλων νὰ βεβαιωθῇ καλλίτερον, ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθη κατασπαζόμενος αὐτὸν καὶ ἐξετάζων λεπτομερῶς ζητῶν νὰ μάθῃ τὶ τοῦ συνέβη. Λέγει τότε πρὸς αὐτόν· τέκνον μου ἀγαπητόν, πῶς ἦλθες πάλιν ἐδῶ καὶ ποῖος σὲ ὡδήγησε; πῶς ἐξέφυγες ἀπὸ τὰς σκληρὰς χεῖρας τῶν Ἀγαρηνῶν; ἄραγε εἶχες καὶ ἄλλους συνοδίτας καὶ ἦλθες ἐνταῦθα ἢ ἀλλέως ἔγινεν ὁ ἐρχομός σου; Παρακαλῶ εἰπέ μας καταλεπτῶς τὰ πάντα.

Τὸ παιδίον ἤρχισεν, οὕτω λέγων. Ὦ πάτερ μου, ἐνῶ ἤμουν εἰς τὴν νῆσον Κρήτην καὶ ὑπηρέτουν εἰς τὸν φύλαρχον, εἰς τὸν ὁποῖον μοὶ ἔδωκαν ἐξ ἀρχῆς οἱ αἰχμαλωτίσαντές με, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ δείπνου κατὰ τὸ ὁποῖον ἐξηκολούθουν νὰ κερνῶ εἰς εἰς τὴν τράπεζαν οἶνον, καὶ ἐνῶ ἐκράτουν τὸ ποτήριον γεμάτον διὰ νὰ τὸ δώσω εἰς αὐτόν, αἴφνης μία δύναμις ἀόρατος μὲ ἥρπασεν ἀπὸ τὴν θέσιν μου καὶ μὲ μεγάλην ταχύτητα μὲ ἔφερεν, ὡς βλέπεις, ἐνταῦθα. Δὲν ἐγνώριζον δὲ ἀκόμη ἂν πατῶ εἰς τὴν γῆν ἕως ὅτου μὲ ὡμίλησες καὶ μὲ ὠνόμασες, ὁπότε ἐγνώρισα ὅτι πατῶ εἰς τὴν γῆν. Πλὴν ἐν ὅσῳ εὑρισκόμουν εἰς τὴν τοιαύτην ἔκτασιν, ἔβλεπον ὅτι ἦτο ἐμπρός μου ὁ μέγας Νικόλαος ἀπὸ τὰ Μύρα καὶ ἀπεδίωκεν ἐπ' ἐμοῦ πάντα φόβον καὶ λύπην.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ πατὴρ καὶ λαβὼν τὸ παιδίον ἀπὸ τὴν χεῖρα, μὲ εὐφροσύνην καρδίας, φέρει αὐτὸ πρὸς τὴν μητέρα του λέγων. Ἴδε ὦ γύναι, τοῦ ἡμετέρου προστάτου τὴν ταχεῖαν βοήθειαν, ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος προφθάνει ταχέως εἰς τὰς θλίψεις· ἴδε τοῦ εὐσπλαγχνικωτάτου Δεσπότου ἡμῶν τὸν συμπαθέστατον δοῦλον καὶ ἡμέτερον προστάτην καὶ βοηθόν. Ἐνῷ ὁ χωρικὸς ἔλεγε τοσαῦτα καὶ περισσότερα πρὸς τὴν γυναῖκά του, ἐκείνη ἐναγκαλισθεῖσα τὸ παιδίον, κατεφίλει αὐτὸ μὲ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν. Τότε οἱ τρώγοντες συνεκεντρώθησαν πάλιν περὶ τὴν τράπεζαν ἐξακολουθήσαντες τὸ διακοπὲν δεῖπνον παρόντος καὶ τοῦ μικροῦ Βασιλείου, μὲ μεγάλην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν, ἑορτάζοντες ἤδη διττῶς, τὴν μνήμνην τοῦ ἁγίου ἀφ' ἑνὸς καὶ τὸ ὑπερφυέστατον θαῦμα αὐτοῦ διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ παιδίου ἐκ τῆς βαρβάρου αἰχμαλωσίας τῶν ἀγαρηνῶν ἀφ' ἑτέρου.

Τὸ θαῦμα τοῦτο ἀστραπιαίως διεδόθη εἰς ὅλα τὰ περίχωρα καὶ διὰ τοῦτο συνέτρεχον ὅλοι ἵνα ἴδωσι τὸ παιδίον, συγχαίροντες μὲν τοὺς γονεῖς, δοξολογοῦντες δὲ Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, ὅστις δίδει τόσην μεγάλην δύναμιν εἰς τοὺς δούλους του. Εἰς δὲ τὸν ἅγιον Νικόλαον τὸν θαυμαστὸν ἐν ἀρχιερεῦσι καὶ ἁγίοις, ἀπέδιδον τὴν μεγίστην εὐχαριστίαν. Γένοιτο.

ΘΑΥΜΑ Ε'.

Νέος τις, Νικόλαος τὸ ὄνομα, περιπλεχθεὶς ἐκ συνεργείας τοῦ δαίμονος, ἦτο κατάκοιτος ἐπὶ ἓξ ὁλοκλήρους μῆνας, καταφλεγόμενος βαρέως ἀπὸ πυρετόν. Πλὴν τοῦ πυρετοῦ, εἶχον ἀκινητήσει καὶ οἱ πόδες του καὶ ὅλον τὸ σῶμα καὶ ἦτο θέαμα ἐλεεινόν. Μετ' ὀλίγον καιρὸν ἐπέρα-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

σεν ὁ πυρετός, ἀλλὰ τὸ σῶμά του ἐκρατεῖτο σφιγκτὰ ἀπὸ τὴν ἀκινησίαν. Μὲ ὅλην τὴν προσπάθειαν ἐκ μέρους τῶν ἰατρῶν καὶ μὲ ὅλα τὰ γνωστὰ τότε βότανα, δὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ τὴν ὑγείαν του, ἀλλὰ πάσχων καὶ βασανιζόμενος δὲν ἐγνώριζε τί νὰ κάμῃ. Ἐπειδὴ ἦλθεν ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἐσπούδαζον ὅλοι νὰ μεταβοῦν εἰς τὴν ἑορτὴν μὲ λαμπάδας καὶ θυμιάματα πρὸς δοξολογίαν τοῦ ἁγίου. Τότε καὶ αὐτὸς ἀγοράσας μίαν λαμπάδα παρ' ὅλην τὴν πτωχείαν ἣν εἶχε καὶ ἔχων πολὺν πόθον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν μνήμην του καὶ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν τοῦ ἁγίου Νικολάου, κατώρθωσε νὰ ξεκινήσῃ μὲ μεγάλον κόπον, βοηθούμενος ἀπὸ τοὺς οἰκείους καὶ συγγενεῖς του.

Καθ' ὁδὸν παρουσιάζεται πρὸς αὐτὸν ὁ ἅγιος Νικόλας ὡς ἄγνωστος καὶ ξένος καὶ τὸν ἐρωτᾷ· ποῖος εἶσαι σὺ καὶ ποῦ ὑπάγεις; καὶ ποίας καταστάσεως εἶσαι; Αὐτὸς δὲ κυριευθεὶς ἀπὸ φόβον πολύν, εἶπε πρὸς αὐτὸν τὰ πάντα καθὼς καὶ τὴν μεγάλην ἐνόχλησιν τὴν ὁποίαν ὑποφέρει ἀπὸ τὸ πάθος του. Ὁ δὲ φαινόμενος ξένος λέγει πρὸς αὐτόν· ἀκολούθει μοι. Καὶ ὁ μὲν ἅγιος προεπορεύετο, οὗτος δὲ ἠκολούθει ἕως ὅτου ἔφθασαν εἰς τὸν ναόν. Μόλις ἔφθασαν πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ ναοῦ, ὁ ξένος ἔγινεν ἄφαντος.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐξήρχετο ἐκ τοῦ ναοῦ ἡ λιτανία, προπορευομένης τῆς εἰκόνος τοῦ ἁγίου. Ταύτην ἠκολούθησεν ὁ πτωχὸς ἀσθενής, συρόμενος μᾶλλον παρὰ βαδίζων, κτυπῶν πολλάκις εἰς τὴν γῆν, ἕως ὅτου ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Τότε βλέπει τὸν θαυματουργόν, τὸν εἰς τὰς θαυματουργίας διαβόητον ἅγιον Νικόλαον καθὼς εἶναι εἰκονιζόμενος καὶ παρατηρήσας προσεκτικὰ αὐτόν, ἐγνώρισεν ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ παρουσιασθεὶς ξένος καθ' ὁδὸν καὶ ὅστις τὸν ἔφερε μέχρι τοῦ ναοῦ σχεδὸν ἀνωδύνως. Λαβὼν δὲ ἀμέσως τότε παρ' αὐτοῦ παραδόξως τὴν ὑγείαν, σηκώνεται παρευθὺς ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ἐναγκαλισθεὶς μὲ πόθον τὴν ἁγίαν εἰκόνα του, κατησπάζετο αὐτὴν ἐνθέρμως ἐν ταὐτῷ καὶ εὐγνωμόνως, ἀποδίδων εἰς αὐτὸν πολλὴν εὐχαριστίαν.

Διὰ πληρωμὴν δὲ τοῦ χρέους αὐτοῦ πρὸς τὸν ἅγιον, ἐκήρυττεν εἰς ὅλους λαμπρᾷ τῇ φωνῇ τὴν εὐεργεσίαν τῆς ἰατρείας αὐτοῦ. Οἱ δὲ παρευρεθέντες, ἰδόντες τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα, ἀνέπεμψαν αἶνον καὶ δοξολογίαν εἰς τὸν προσκυνητὴν καὶ δοτῆρα τῶν ἀγαθῶν Θεόν. Γένοιτο.

ΘΑΥΜΑ ΣΤ'.

Συμεών τις, ἀνὴρ θεῖος, προσαγορευόμενος ἐπ' εὐλαβείᾳ καὶ ἀσκήσει δουλεῦσαι τῷ Θεῷ, ὡς θαυμάτων χάριν εἰληφέναι, ὃς καὶ Δεκαπολίτης ἐγένετο, ἔτυχέ τινα τῶν αὐτοῦ φοιτητῶν, τὸ ὄνομα Νικόλαον, εἰς διακονίαν πέμψει πρὸς τὰ κατὰ τὸν Βόλον μέρη. Καὶ ἐνῷ ἡ θάλασσα ἦτο ἤσυχος καὶ γαληνιῶσα, αἴφνης βιαία πνοὴ ἀνέμου νότου μετὰ βροχῆς ἐτάραξε τὴν θάλασσαν, ὥστε πελώρια νὰ ὑψοῦνται τὰ κύματα αὐτῆς. Οἱ ἐν τῷ πλοίῳ φοβηθέντες διὰ τὴν ζωήν των ἀφῆκαν τὰ ἄρμενα καὶ τὸ πηδάλιον καὶ πεσόντες προηνεῖς, ἐδέοντο τοῦ μεγάλου καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου, τοῦ ὁποίου τὴν βοήθειαν

ἐπεκαλοῦντο. Καὶ ὢ τοῦ θαύματος! Παραυτίκα βλέπουσι μοναχόν τινα ὅστις ἦτο ὁ ἅγιος Νικόλαος, περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης ὡς εἰς ξηρὰν γῆν, ὅστις εἶχε συνοδοιπόρον τὸν κορυφαῖον Πέτρον τὸν Χριστοῦ μαθητήν.

Τότε λέγει ὁ μοναχὸς πρὸς τὸν ἐν τῷ πλοίῳ Νικόλαον. Ἀδελφέ, μὴ ραθυμῇς εἰς τὴν διακονίαν σου, ἔχε θάρρος, ὃν ἐπεκαλέσθης ἀπὸ καρδίας Νικόλαον ἀπὸ τὰ Μύρα, εἶναι μετὰ σοῦ. Εὐθὺς δὲ μὲ τοὺς λόγους τούτους ἔγινεν ἄφαντος.

Ἀμέσως τότε ὁ ἄνεμος ἔπαυσε καὶ εἰς τὴν θάλασσαν ἐπεκράτισεν ἄκρα γαλήνη. Μετὰ ταῦτα ὅλοι ἀνεφώνησαν· θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, τὸν δὲ ἅγιον Νικόλαον ἰδιαιτέρως ἐτίμησαν καὶ ἐδόξασαν.

ΘΑΥΜΑ Ζ'.

Ἕτερός τις ἀνήρ, τὸ ὄνομα Λέων, ἐπιστὰς εἰς τὸν περιβόητον τοῦτον ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου, μὲ ἐξηρθρωμένους καὶ διαλελυμένους τοὺς πόδας, τὰς χεῖρας καὶ ὅλας τὰς βάσεις τοῦ σώματός του, προσεκύνησε πρὸ τῆς εἰκόνος τοῦ ἁγίου καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου, καὶ μὲ θερμὰ δάκρυα καὶ στεναγμοὺς ἐζήτει τὴν θεραπείαν. Ἐν τούτῳ τῷ σχήματι κυριευθεὶς ἀπὸ τὸν ὕπνον, βλέπει τὸν θεράποντα τοῦ Χριστοῦ Νικόλαον τὸν μέγιστον ἐν θαύμασι κατ' ὄναρ, ὅστις ἔπληξεν αὐτὸν διὰ τῆς χειρός του τὰ ἀκίνητα μέρη τοῦ σώματός του καὶ εἶπον αὐτῷ· ἔγειρε, ὦ ἄνερ, καὶ περιπάτει ἀκωλύτως, δοξάζων τὸν Θεόν, τὸν τὰς ἰάσεις παρέχοντα τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ τὸ μὲν ἐνύπνιον εἰς τοῦτο κατέληξε. Ὁ δὲ διϋπνισθεὶς ἠγέρθη ὅλως ὑγιὴς καὶ βαδίζων ἐλεύθερα, μετέβη εἰς τὸν οἶκόν του χαίρων καὶ δοξάζων τὸν Θεὸν καὶ τὸν μέγαν Νικόλαον.

ΘΑΥΜΑ Η'.

Καὶ ἄλλος τις, Ἰωάννης καλούμενος, εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος, ἀφιερωθεὶς ἀπὸ τὴν μικράν του ἡλικίαν εἰς τὸν ἅγιον καὶ ἔχων πίστιν ὅτι διὰ τῶν πρεσβειῶν αὐτοῦ θὰ διαφυλάττεται, κατεσκεύασε τὴν εἰκόνα αὐτοῦ πολύτιμον, εὐλαβούμενος καὶ τιμῶν αὐτὸν μὲ πολλὴν ἀγάπην. Συγχρόνως ὅμως, μετεχειρίζετο πάντα τρόπον νὰ εὐχαριστῇ τὸν ἅγιον μὲ ἔργα θεοσεβείας διὰ τὸ πρὸς αὐτὸν πολὺ σέβας του καὶ ἐπικαλεῖτο αὐτὸν εἰς πᾶσαν ἀνάγκην του.

Ταξιδεύων ποτὲ πρὸς τὸν Ὑδροῦντα (otranto), τόπον οὕτω καλούμενον καὶ ἐνῷ ἔπλεον, ἐσηκώθη ἐναντίος καὶ σφοδρὸς ἄνεμος, ὥστε ἐκινδύνευε νὰ καταποντισθῇ τὸ πλοῖον μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Παραπλέοντες τότε τὸν Ἰονικὸν λεγόμενον κόλπον, καὶ εὑρισκόμενοι πλησίον εἰς τὴν ξηράν, εὑρίσκοντο ὅλοι εἰς τελείαν ἀμηχανίαν διὰ τὴν μεγάλην ταραχὴν τῆς θαλάσσης. Τότε ἑπτὰ ἀπὸ τοὺς ναύτας ἀποφασίζουν νὰ ἔμβουν εἰς μίαν βάρκα διὰ νὰ σωθοῦν, ἐξερχόμενοι εἰς τὴν ξηράν· μετ' αὐτῶν ἠθέλησε νὰ ἐξέλθῃ καὶ ὁ ῥηθεὶς Ἰωάννης. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐμβῆκαν ὅλοι εἰς τὴν βάρκα καὶ ἐνῷ ἐπλησίαζον εἰς τὴν ξηράν, κατεποντίσθησαν ὅλοι ὁμοῦ εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης, μὴ δυνηθέντες νὰ νικήσωσι τὴν ὁρμὴν τῶν κυμάτων. Στοχασθῆτε τώρα εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν τὴν ταχεῖαν βοήθει-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

αν καὶ προστασίαν τοῦ θερμοῦ ἐν ἀνάγκας προστάτου ἁγίου Νικολάου. Διότι ἐνῷ κατεφέροντο ὅλοι εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης καὶ ὁ Ἰωάννης ὁμοῦ, καὶ ἔχοντες βέβαιον τὸν διὰ πνιγμοῦ θάνατον, ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ μόνον, ἅγιε Νικόλαε βοήθει ἡμῖν. Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ παραστήσῃ διὰ λόγων ἀξίως καὶ νὰ μὴ θαυμάσῃ τὴν ἀκαταμάχητον δύναμιν τοῦ ἁγίου; τὴν ταχύτητα μὲ τὴν ὁποίαν ἀκούει τὰς αἰτήσεις ἢ τὴν εὐκολίαν μὲ τὴν ὁποίαν τὰς ἐκπληρώνει; Ὢ τοῦ θαύματος! Αὐτῶν μὲν ἐμοιράσθησαν ὁ πικρὸς θάνατος καὶ ὁ φόβος τοῦ πνιγμοῦ, ἀλλ' ὁ ἅγιος παραδόξως ἐλυτρώσατο αὐτὸν εὐθὺς καθὼς τὸν ἐπεκαλέσθη, διότι ἁπλώσας κάτωθεν τὸ φαιλόνιον, τὸ ὁποῖον ἐφόρε καὶ ὀκεπάσας αὐτόν, περιπατῶν ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὸν ἔφερεν εἰς τὴν ξηράν.

Τοῦτο τὸ μέγιστον τερατούργημα εἶναι τοῦ θαυμαστοῦ Νικολάου, Διὰ τοῦτο τὸν Θεὸν ἂς δοξάσωμεν καὶ τὸν θεράποντα αὐτοῦ ἂς μεγαλύνωμεν.

ΘΑΥΜΑ Θ'.

Ἕνας ἱερεὺς κοσμικός, Χριστοφόρος ὀνόματι καὶ ἀπὸ τὴν νῆσον τῆς Μυτιλήνης καταγόμενος, εἶχε συνήθειαν νὰ πηγαίνῃ κατὰ τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Νικολάου εἰς τὰ Μύρα τῆς Λυκίας νὰ ἀσπάζεται τὴν θήκην τῶν λειψάνων καὶ νὰ λαμβάνῃ τὸ ἐξ αὐτῶν πηγάζον ἅγιον μῦρον διὰ νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὴν οἰκίαν του πρὸς βοήθειαν αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του.

Μίαν ἡμέραν ὡρμίσαντες ληστρικῶς οἱ ἄραβες εἰς τὸν τόπον αὐτόν, ἥρπασαν πολλοὺς αἰχμαλώτους καὶ τοὺς ἔφεραν εἰς τὴν νῆσον Κρήτην, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ ρηθεὶς πρεσβύτερος. Ἀφοῦ τοὺς ἔφερον ἐκεῖ, τοὺς ἐμοίρασαν εἰς τρία μέρη καὶ ἄλλους μὲν κατεδίκασαν εἰς τὸν διὰ ξίφους θάνατον, ἄλλους ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἄλλους νὰ πωλήσωσι καὶ λάβωσι χρήματα.

Ὁ πρεσβύτερος Χριστόφορος ἔτυχεν εἰς τοὺς ἀποφασισθέντες διὰ τὸν διὰ ξίφους θάνατον. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐπλησίασαν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, καθὼς ἔβλεπε τοὺς πρώτους ὅτι ἔκοβαν τὰς κεφαλάς των, κυριευθεὶς ἀπὸ φόβον καὶ δειλίαν καὶ μηδεμίαν ἐλπίδα σωτηρίας ἔχων, παρεκάλει τὸν Κύριον μυστικῶς νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν του καὶ νὰ ἀξιωθῇ τῆς μερίδος τῶν σῳζομένων.

Καὶ καθὼς διενοεῖτο ταῦτα, τρέμων ἀπὸ τὸν φόβον του βλέπει ἀντίκρυ αὐτοῦ τὸν μέγαν Νικόλαον, εἰς τὸ σχῆμα τῆς εἰκόνος του ὅπου εἶναι ἐζωγραφισμένος, καὶ παρεκάλει αὐτὸν χωρὶς φωνὴν νὰ προφθάσῃ καὶ βοηθήσῃ αὐτόν. Ὅθεν ἐπειδὴ παρεκάλει αὐτὸν μὲ ἀδίστακτον πίστιν καὶ ἀκαταίσχυντον ἐλπίδα, δὲν ἀπέτυχε τῆς αἰτήσεως. Διότι καθὼς ἦλθεν ὁ κλῆρος τοῦ θανάτου καὶ εἰς αὐτὸν, κάμνει νεῦμα ὁ δήμιος πρὸς αὐτὸν νὰ κλίνῃ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν γῆν, ἔχων τὸ ξίφος ὑψωμένον καὶ ἕτοιμον νὰ τὸ καταφέρῃ κατὰ τῆς κεφαλῆς του.

Ὁ ἱερεὺς ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ προσηλωμένους πρὸς τὸν ἅγιον μὲ τὴν βεβαίαν ἐλπίδα εἰς τὴν πρὸς Θεὸν παρρησίαν αὐτοῦ, καὶ καθὼς κατέφερεν ὁ βάρβαρος τὸ ξίφος εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ πρεσβυτέρου, ὦ τοῦ

φρικωδεστάτου τερατουργήματος καὶ τῆς πρὸς Θεὸν εὐπαρρησιάστου πρεσβείας τοῦ ἁγίου! Ἔφυγε τὸ ξίφος μακρὰν ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ βαρβάρου δημίου, ὁ δὲ πρεσβύτερος ἔμεινεν ἀβλαβὴς μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ἁγίου.

Ταῦτα ἐποίησεν ὁ τῶν θαυμασίων Θεός, ὅστις δὲν ἀφήνει νὰ καταισχυνθῶσιν οἱ ἐλπίζοντες εἰς αὐτόν, ἀλλὰ ποιεῖ τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν καὶ ἀντιδοξάζει τοὺς δοξάζοντες αὐτόν.

Ὁ βάρβαρος ἀφοῦ εἶδε τὸ γενόμενον, ἠπόρησε, καὶ ἐξετάζων νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν τούτου, ἐφέρετο μὲ σκληρότητα πρὸς τὸν πρεσβύτερον, νομίζων αὐτὸν μάγον. Ἐκεῖνος πληροφορήσας αὐτὸν ὅτι ἦτο ἀναίτιος καὶ κηρύττων μεγαλοφώνως τὴν μεγάλην θαυματουργίαν τοῦ ἁγίου, εἶπε μετὰ παρρησίας ὅλον τὸ γενόμενον καὶ ὅτι ὁ ἅγιος Νικόλαος ἐπροξένησεν εἰς αὐτὸν ἀοράτως τὴν σωτηρίαν του καὶ ἐδείκνυε διὰ χειρὸς τὸν ἅγιον. Ὁ δὲ βάρβαρος ὑπάρχων ἄπιστος, δὲν ἔβλεπεν αὐτόν, ἀλλ' ὅμως ὡς ἤκουσε τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἐπειδὴ καὶ ἄλλοτε εἶχεν ἀκούσει τὰ ἐξαίσια θαύματα τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἐχάρισεν εἰς τὸν ἅγιον τὸν πρεσβύτερον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ πάντας, οἵτινες ἦσαν ἐν ὅλῳ τέσσαρες, παρακινῶν αὐτοὺς νὰ ἀπέλθουν εἰς τοὺς τόπους αὐτῶν.

Τοῦτο τὸ θαῦμα ποία ρητορικὴ γλῶσσα δύναται νὰ ἐπαινέσῃ ἀξίως; Ὄντως θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, κατὰ τὸν ἱεροψάλτην Δαβίδ, θαυμασταὶ δὲ καὶ οἱ ἅγιοι μεταξὺ τῶν φοβουμένων αὐτόν.

Αὐτὰ εἶναι τὰ μερικὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ ἄλλα ἀναρίθμητα ἀκόμη, τὰ ὁποῖα παρέτρεξαν οἱ ἅγιοι πατέρες καὶ δὲν τὰ ἔγραψαν διὰ συντομίαν λόγου. Ἀλλὰ καὶ σήμερον, πατέρες καὶ ἀδελφοί, ὅστις ἐπικαλεσθῇ τὸν μέγαν τοῦτον ἐν ἁγίοις ἱεράρχην Νικόλαον τὸν θαυματουργὸν μὲ ὅλην του τὴν καρδίαν, λαμβάνει ἔλεος παρ' αὐτοῦ καὶ βοήθειαν εἰς κάθε πειρασμὸν καὶ πᾶσαν θλῖψιν, διότι εἶνσι ἄγρυπνος βοηθὸς εἰς τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ἅγιον αὐτοῦ ὄνομα. Εἶναι δὲ φανερὸν ὅτι ἔχει παῤῥησίαν μεγάλην ὁ ἅγιος πρὸς Θεὸν καὶ ἀπὸ τὸ μῦρον τοῦ τάφου του καὶ ἀπὸ τὰ μύρια θαύματα ὅπου ἐτέλεσε καὶ τελεῖ καθ' ἑκάστην ἐν γῇ καὶ ἐν θαλάσσῃ διὰ τοῦτο ἔλαβε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν νὰ καλῆται θαυματουργός.

Ἂς ἐρωτηθοῦν οἱ ναῦται καὶ οἱ θαλασσοποροῦντες νὰ εἰποῦν τὴν ἀλήθειαν· ποῖον ἐπικαλοῦνται εἰς τοὺς κινδύνους βοηθὸν καὶ σωτῆρα των; τὸν μέγαν Νικόλαον· διατί δέ; διὰ τὰ πολλὰ θαύματα ὅπου εἶδον καὶ ἐδοκίμασαν. Ποῖον πλοῖον χριστιανικὸν δὲν ἔχει τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Νικολάου μαζί του;

Οἱ ἐν φυλακαῖς, οἱ κατάδικοι, οἱ αἰχμάλωτοι, ποῖον ἐπικαλοῦνται ῥύστην καὶ λυτρωτὴν; Τὸν μέγαν Νικόλαον· διατί; διότι πολλοὺς αἰχμαλώτους, πολλοὺς ἀδίκως καταδικασθέντας ἐλύτρωσε παραδόξως. Μαρτυρία σαφεστάτη εἶναι τὰ πολλὰ αὐτοῦ καὶ ἁπανταχοῦ γεγονότα θαύματα καὶ οἱ ἁπανταχοῦ θεῖοι ναοὶ αὐτοῦ. Τοσαύτην παῤῥησίαν πρὸς Θεὸν ἔχει ὁ μέγας Νικόλαος, ὥστε πανταχοῦ προφθάνει ἡ χάρις

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

του καὶ θαυματουργεῖ εἰς τοὺς μετὰ πίστεως ἐπικαλουμένους αὐτόν. Οὕτω δοξάζει ὁ Κύριος τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας. Ἐπειδὴ ἐφάνη πιστὸς εἰς τὸ μικρὸν ποίμνιον ὅπου ἐνεπιστεύθη, διὰ τοῦτο κατέστησεν αὐτὸν ὁ Κύριος καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον φύλακα καὶ ρύστην.

Ἀλλ' ὦ Πατέρων Πάτερ καὶ Ποιμὴν Ποιμένων, ὁ παριστάμενος τῷ θρόνῳ τῆς ζωαρχικῆς Τριάδος, ὁ πλουτισμένος μὲ τὴν ὑπέρτατον χάριν, δυσώπησον Αὐτὴν ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ταπεινῶν δούλων σου καὶ τέκνων πνευματικῶν. Ἐξαιρέτως ὑπὲρ τῆς ποίμνης σου ταύτης, ἧς καὶ τὴν ὀνομασίαν σου φέρει καὶ πανηγυρίζει χαρμοσύνως τὴν πανέορτόν σου ταύτην ἑορτήν. Καυχᾶται καὶ γεραίρει ὅπου ἐπισκιάζεται μὲ τὴν χάριν σου. Φύλαξον ἡμᾶς ἀπὸ τοὺς ὁρατοὺς καὶ ἀοράτους ἐχθροὺς καὶ μηχανουργίας τοῦ σατανᾶ καὶ ἀτρώτους ὁλετῆρας, καὶ ὁδήγησον ἡμᾶς εἰς τὸ ποιεῖν τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως εὐαρεστήσωμεν αὐτὸν διὰ καλῶν πράξεων καὶ μετανοίας, νὰ ἀξιωθῶμεν τῆς Οὐρανῶν βασιλείας του, ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, κράτος, τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἱερὰ Μονὴ ὁσίου Γρηγορίου, τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ ἑορτάζουσα μεγαλοπρεπῶς τὴν 6ην Δεκεμβρίου.

Διαδόσατε τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην».

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙ ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ *ΙΩΣΗΦ ΠΡΩΗΝ ΤΥΡΝΟΒΟΥ*

ΜΕΡΟΣ Β'.

(Ἐκ τοῦ Λαυρ. Κώδικος Λ 197)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 268)

Λόγος ἐλεγκτικὸς κατὰ τῶν ἐχόντων ἐπίπλαστον σχῆμα· καὶ κατὰ τῶν μνησικάκων.

«Πολλοί εἰσι κλητοὶ ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.»

Πολλὰ φυτὰ καὶ δένδρα βλέπει ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπάνω τῆς γῆς, ἀμὴ χωρὶς νὰ ἰδῇ μὲ τὴν γεῦσιν, καὶ νὰ ἀπολαύσῃ τοῦ καρποῦ τους, ἀγνώριστα φαίνονται εἰς τὸν ἄνθρωπον· ἀφ' οὗ δὲ προβάλλωσι τὸν καρπὸν τους, τότε γνωρίζονται, ὁποίας φύσεως εἶνε· διὰ τοῦτο ἔλεγε καὶ ὁ Δεσπότης Χριστός, ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γνωσθήσεται. Τὸ ὅμοιον καὶ τὴν σήμερον, πολλοὶ χριστιανοὶ ὀνομάζονται, πολλοὶ εὐσεβεῖς καλοῦνται, ἀλλὰ ὁ καρπὸς καὶ τὰ ἔργα τους φανερώνουσιν. Πολλοὶ λοιπὸν κλητοί, ὀλίδὲ ἐκλεκτοί, λέγει εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον τὸ πάγχρυσον στόμα τοῦ Ἰωάννου ὅτι, τὰ μὲν τῶν ἔξωθεν ἀξιώματα, εἰκότως ἀπὸ τῶν ἔξωθεν περικειμένων ἐστὶ κατάδηλα, τὰ δὲ ἡμέτερα ἀπὸ τῆς προαιρέσεως εἶναι γνώριμα χρή. Ἤγουν ὁ εὐσεβής, ὁ χριστιανός, δὲν πρέπει νὰ φαίνεται μόνον ἁπλῶς χάρισμα καὶ δωρεὰ ἀπὸ τὸν Θεόν, πιστὸς καὶ ὀρθόδοξος, ἀλλὰ πρέπει νὰ συντρέχουν καὶ τὰ πράγματα, νὰ συνακολουθοῦν μὲ τὸ ὄνομα καὶ τὰ ἔργα, ἀπὸ τὴν νέαν του καὶ καλὴν πολιτείαν πρέπει νὰ φέγγῃ, πρένὰ λάμπουν τὰ ἔργα του, καθὼς λέγει ὁ Χριστός, οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ἡμῶν. Ἀμὴ τί νὰ σὲ κάμω ἀδελφέ· ὁπόταν εἰς τὸν ἑαυτόν σου δὲν φέγγεις, μήτε τὴν

πληγήν σου ἰατρεύεις, μήτε τὸ γνῶθι σαὐτὸν ἠξεύρεις, πῶς νὰ σὲ καταλάβωμεν πῶς εἶσαι καθὼς λέγεις, καθὼς φαίνεσαι, καθὼς ἐπαγγέλεσαι: οὐχὶ δίκαιος δοκεῖν, ἀλλ' εἶναι δίκαιον· θέλησον, λέγει καὶ ἕνας τῶν ἔξω σοφῶν (ὁ Αἰσχύλος). Καὶ ἔσχατον εἶδεν ὅρον τῆς ἀδικίας κατὰ Πλάτωνα τὸ δοκεῖν δίκαιον εἶναι μὴ ὄντα, τώρα πῶς ἐβαπτίσθης; πῶς λέγεσαι εὐσεβής; πῶς καλεῖσαι χριστιανὸς μὲ τὸ ὄνομα; ἔτσι μόνον ἁπλῶς ὄνομα ξηρὸν καὶ ἀσύμφωνον μὲ τὰ ἔργα; συμπαθειον, μάταια κοπιάζεις, αὐτὸ μάλιστα νὰ ἠξεύρῃς, σοῦ γίνεται ἔλεγχος καὶ τιμωρία καὶ κόλασις· τιμῆς γὰρ μέγεθος τοῖς οὐκ ἀξίως τῆς τιμῆς ζεῖν προαιρουμένοις, προσθήκη τιμωρίας ἐστὶ. λέγει ὁ κῆρυξ τῆς μετανοίας θεῖος Χρυσόστομος. Ὁ εὐσεβὴς, ὁ χριστιανός, καὶ ὀρθόδοξος, ὄχι ἀπὸ ἐκεῖνο ὅπου τοῦ ἐχάρισεν ὁ θεός, ἤγουν πῶς τὸν ἠξίωσε καὶ ἔγινε χριστιανὸς μόνον τυχαίνει νὰ εἶναι καὶ νὰ φαίνεται εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος, ἀλλὰ πρέπει καὶ μὲ τοὺς κόπους του, καὶ μὲ τὰ ἔργα του τὰ καλά, καὶ τὸν ἐνάρετον βίον νὰ εἶνε καὶ νὰ φαίνεται ἀληθής, καὶ νὰ λάμπῃ εἰς ὅλους ἡ δικαιοσύνη του, καὶ χωρὶς καμμίαν ὑπόκρισιν νὰ εἶνε φανερὸς καὶ γνωστὸς εἰς ὅλους, τόσον ὅτι καὶ ἀπὸ τὸ βάδισμα καὶ ἀπὸ τὸ βλέμμα καὶ ἀπὸ τὸ σχῆμα καὶ σχεδὸν εἰπεῖν, καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν φωνὴν πρέπει νὰ γνωρίζεται, ὄχι φαρισαϊκῶς καὶ ἐπιδεικτικῶς νὰ πολετεύσαι εἶναι ὁ λόγος μας, ἀλλὰ νὰ βάνῃς καὶ νὰ ρυθμίζῃς τὸν ἑαυτόν σου εἰς τοιαύτην κατάστασιν, εἰς τοιαύτην εὐταξίαν, ὁποῦ νὰ προξενῇ, ὠφέλειαν εἰς τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς καὶ ὁρῶντας μὲ τὸ καλόν σου παράδειγμα. Ἐγὼ ὅμως ἂν ἐρευνήσω καλὰ διὰ νὰ σὲ καταλάβω, ἂν ζητήσω ἐπιμελῶς διὰ νὰ σὲ γνωρίσω, ὅλον τὸ ἀνάπαλιν, ὅλον τὸ ἐναντίον σὲ εὑρίσκω διάγοντα καὶ πολιτευόμενον, καὶ οὔτε ἀπὸ τὴν στάσιν, οὔτε ἀπὸ τὸ βάδισμα, οὔτε ἀπὸ τὰ φορέματα, οὔτε ἀπὸ τὴν συνομιλίαν, οὔτε ἀπὸ τὴν τράπεζαν σὲ βλέπω νὰ ἔχῃς τὴν πολιτείαν καὶ τὴν διαγωγὴν κατάλληλον καὶ ἁρμόδιον τοῦ ἐπαγγέλματος. Δὲν ἠξεύρω πόθεν νὰ σὲ εὕρω εὐσεβῆ καθὼς κηρύττεσαι· ἢ πόθεν νὰ σὲ γνωρίσω πιστὸν καὶ χριστιανὸν καὶ ὀρθόδοξονν, ἐγὼ συστέλλομαι καὶ αἰσχύνομαι εἰς κάποιον τρόπον καὶ ἄνθρωπον νὰ σὲ ὀνομάσω· πόθεν; ἀπὸ τὰ ἔργα σου; ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα καὶ σημεῖα; διὰ τί ἀνέτρεψας καὶ ἐχάλασας καὶ ἔφθειρας τοὺς ὅρους τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως; ὅταν σὲ βλέπω ὅπου πηδᾷς καὶ λακτίζεις ὡσὰν ὁ ὄνος, σκιρτᾷς καὶ μουγκρίζεις ὡσὰν ταῦρος, χρεμετίζεις ὡσὰν ὁ θηλυμανὴς ἵππος, γαστριμαργεῖς ὡσὰν ἡ ἄρκτος, ἔχεις τὴν ἔχθραν καὶ μνησικακίαν ὡσὰν ἡ κάμιλος, ἁρπάζεις ὡσὰν ὁ λύκος, ὀργίζεσαι ὡσὰν ὁ ὄφις, κεντρίζεις ὡσὰν ὁ σκορπιός, ἔχεις τὴν πανουργίαν καὶ ὑπουλότητα ὡσὰν ἡ ἀλώπηξ, διακρατεῖς τὸ φαρμάκι τῆς πονηρίας ὡσὰν ἡ ἀσπὶς καὶ ἡ ὄχενδρα, πολεμεῖς καὶ κατατρέχεις τὸν ἀδελφόν σου ὡσὰν ἐκεῖνος ὁ πονηρὸς καὶ ἀρχηγὸς τῆς κακίας· πῶς λοιπὸν ἠμπορῶ νὰ σὲ συναριθμήσω μὲ ἄλλους ἀνθρώπους; μὴ βλέποντας ἐκ τοῦ λόγου σου τοὺς χαρακτῆρας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, μὴ θεωρῶντας εἰς τὸν ἑαυτόν σου ἐκεῖνα τὰ σύμβολα καὶ σημεῖα τὰ ὁποῖα φανερώνουν τὸν ὄντως καὶ ἀληθῆ χριστιανόν; πῶς νὰ σὲ εἰπῶ πῶς νὰ σὲ ὀνομάσω; νὰ σὲ εἰπῶ θηρίον τὴν κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν; ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ θηρία πάλιν ἀπὸ ἕνα μόνον ἔχουν ἐλάττωμα ἀπὸ ὅσα εἴπαμεν· σὺ δὲ τὰ ἐπεσώρευσες καὶ τὰ ἐφόρτωσες ὅλα ἐπάνω σου ἐπάνω εἰς τὴν ψυχήν σου· καὶ ὄχι μόνον ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀλόγων ζώων

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τοὺς ὅρους καὶ τὰ ἰδιώματα ὑπερβαίνωντας, ὡς ἀκίνητος καὶ παράλυτος καὶ ἀνενέργητος εἰς τὸ ἀγαθὸν περιπατεῖς, περιπλανόμενος εἰς τὸν κόσμον· βλέπεις πῶς πολλοί εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί;

Ὁ Λεύκων ὁ Ἀθηναῖος ἐρχόμενος μὲ τὸν ὄνον του ἀπέξω μέσα εἰς τὴν πόλιν, ἠρωτήθη ἀπὸ τοὺς φύλακας τῆς πόρτας, τοὺς κουμερκιάριδες λεγόμενους· τὶ εἶνε τὸ φορτίον σου; ἄχυρον τοὺς ἀπεκρίθη· καὶ ἐκεῖνοι δοκιμάζοντες μὲ ταῖς σούβλαις, καὶ εὑρίσκοντες μέλι ἀνάμεσα εἰς τὸ ἄχυρον, ἐπιδέξια κεκρυμμένον, ἀνταπεκρίθησαν: ἄλλα μὲν λέγει ὁ Λεύκων, ἄλλα δὲ ὁ τοῦ Λεύκωνος· τὸ ἴδιον εὑρίσκομεν εἰς τοῦ λόγου σου ὅποιος καὶ ἂν εἶσαι· ἂν ἐρευνήσῃς καλὰ τὸ συνειδός σου, ἄλλα λέγεις καὶ ἄλλα πράτεις· καὶ τὸ χειρότερον εἶνε ὅπου, ὄντες ξεκυλισμένοι ἐλεεινῶς εἰς τὰ πάθη τῆς ἀτιμίας καὶ καταβεβυθισμένοι εἰς τὰ βάραθρα τῆς κακίας, ἀλλοίμονον, δὲν τὸ γνωρίζομεν, οὔτε ἐννοοῦμεν εἰς τί ἀθλίαν κατάστασιν ἤλθομεν, ὅπου σχεδὸν μήτε θάνατον, μήτε ἀνάστασιν, μήτε κρίσιν, καὶ ἀνταπόδωσιν συλλογιζόμεθα, διὰ νὰ μαλάξῃ τὴν σκληρότητα τῆς καρδίας μας, μήτε βάνομεν εἰς τὸν νοῦν μας παντελῶς τὸν ἀπαραλόγιστον καὶ ἀπροσωπόληπτον καὶ φοβερὸν ἐκεῖνον κριτήν, ὅπου ὅσοι εὑρεθοῦν ἀμετανόητοι καὶ ἀδιόρθωτοι ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἐπιφανεῖ, τῷ αἰωνίῳ καὶ ἀφεγγεῖ πυρὶ καταδικασθήσονται. Ἐδίωξαν βλέπω μερικοὶ ἀπὸ τὴν καρδίαν τους κάθε ἀγαθόν, καὶ ἐξέκλιναν ὁλότελα εἰς τὸ κακὸν καὶ εἰς τὴν ἁμαρτίαν ὥσπερ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Νῶε, διὰ τοὺς ὁποίους ἦλθεν ὁ κατακλυσμός, καὶ μήτε κριτήριον Θεοῦ συλλογίζονται, καθὼς εἴπαμεν, μήτε τιμωρίας κολάσεως, διὰ νὰ τοὺς ἀπαλύνῃ τὴν σκληρὰν καὶ ἀμάλακτόν τους καρδίαν ὡσὰν τὸν ἀδάμαντα μήτε τοὺς φοβίζει ἐκείνη ἡ φοβερὰ ἀπόφασις τοῦ Θεοῦ, ὅπου θέλει τοὺς ξεχωρίσει ὥσπερ τὰ ἐρίφια ἀπὸ τῶν προβάτων, νὰ τοὺς πέμψῃ εἰς τὸ σκότος τοῦ ᾅδου, εἰς τὰς φλόγας τοῦ ἀσβέστου πυρός, λέγωντας τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἀπόφασιν, ὅπερ μὴ γένοιτο εἰς τὴν ποίμνην ταύτην Χριστὲ βασιλεῦ, ἀπέχεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ προδόται, οἱ συκοφάνται, οἱ ἐχθρικοί, οἱ πόρνοι, οἱ βάσκανοι καὶ πανοῦργοι. Ἐκεῖ ξεσκεπάζονται αἱ ἔχθραι καὶ ἐπιβουλαὶ τῆς καρδίας ἑκάστου, ἐκείνου, λέγω ὁποῦ κρύπτει εἰς τὰ σπλάγχνα του, ὥσπερ τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἀπέξω φαίνονται ἀνθρωπόμορφοι, σκεπάζοντες τὴν ἀγριότητα τῶν λεόντων μὲ τὰ ἐνδύματα τῶν προβάτων. Εἰπέτε μοι ἄνθρωποι· τίς ἔχυσε τὸ αἷμά του νὰ σᾶς γλυτώσῃ ἀπὸ τὰς βασάνους καὶ τιμωρίας τοῦ ᾅδου; ποῖος ἐφονεύθη καὶ ἔλαβε θάνατον καταφρονεμένον διὰ λόγου μας, ὁ διάβολος ἢ ὁ Θεός; καὶ ἐγὼ βέβαια τὸ ἠξεύρω ὅλοι τὸ ὁμολογεῖτε, ὁ Θεός· ἀμὴ διατὶ φαίνεσθε ἐνάντιοι καὶ πολέμιοι τοῦ Θεοῦ; φυλάττοντες μῖσος καὶ ἔχθραν εἰς τὴν καρδίαν σας κατὰ τοῦ πλησίον καὶ ἀδελφοῦ σας; ὁ Θεὸς λέγει εἰς τὸ Εὐαγγέλιον: Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ὁ Ἀπόστολος λέγει· Ἐν τούτῳ πεπλήρωται ἅπας ὁ νόμος ἐν τῷ ἀγαπᾶσθαι ἀλλήλους· ὅλος ὁ νόμος, λέγει, καὶ οἱ προφῆται κρέμανται εἰς τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης, ὅλοι περὶ τῆς ἀγάπης διδάσκουσιν, ὅλοι περὶ εἰρήνης. Ὁ Ἰεζεκιὴλ λέγει, ἀναστήσω αὐτοῖς φυτὸν εἰρήνης. Ὁ Χριστὸς ἡ αὐτοαγάπη λέγει· ἐντούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Παῦλος ὁ μέγας ἀπόστολος καὶ τῆς Ἐκκλησίας νυμφαγωγὸς ἀλλαχοῦ λέγει· τὰ τῆς εἰρήνης διώκετε, καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους· καὶ πάλιν· ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω οὐδέν εἰμι· καὶ γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον· καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, καὶ ἂν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἂν παραδῶ τὸ σῶμά μου, ἵνα καυθήσομαι ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω οὐδέν εἰμι. Ἀκοῦτε τί λέγει ὁ Ἀπόστολος· ἀνίσως λέγει, καὶ ἔχω τόσην πίστιν, ὅπου νὰ μετατοπίζω βουνά, καὶ νὰ δώσω τὰ ἔχη μου ἐλεημοσύνην· καὶ νὰ δώσω τὸ σῶμά μου νὰ καῇ, καὶ νὰ μὴν ἔχω τὴν ἀγάπην, ὅλα τὰ ἔχω χαμένα· τώρα πῶς τόσην αὐθάδειαν ἐκαταφρονήσατε καὶ νόμον καὶ προφήτας; πῶς ἐκαταπατήσατε καὶ τὸ εὐαγγέλιον καὶ τοὺς ἀποστόλους ὁποῦ διδάσκουν περὶ ἀγάπης καὶ δὲν τὰ ἀκοῦτε; πῶς κάμνετε εὐκολώτερα τὰ ἔργα τοῦ ἐχθροῦ σας, τὰ ὁποῖα σᾶς κρημνίζουν εἰς τὰ σκότη τοῦ ᾅδου; παρὰ τοῦ Θεοῦ ὁποῦ σᾶς ἀνεβάζει εἰς τοὺς οὐρανούς; εἰς ἐκεῖνα τὰ ἀγαθά, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Καὶ κἂν δὲν σᾶς ἑρμηνεύουν τὰ ἄψυχα κτίσματα, διὰ νὰ γίνεσθε συμπαθεῖς καὶ φιλανθρωπότεροι; δὲν βλέπετε τὸν ἥλιον, ὁποῦ μήτε ψυχὴν ἔχει, μήτε αἴσθησιν, καὶ δείχνει τοιαύτην ἀγάπην ὅπου ἀεὶ καὶ πάντοτε φιλιώνεται μὲ τὴν σελήνην καὶ μὲ ὅλα τὰ ἄστρα, διὰ νὰ ἐλέγξῃ καὶ νὰ κατηγορήσῃ τὴν σκληρότητα καὶ μισανθρωπίαν τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἔγιναν ἀσυμπαθεῖς ὡσὰν τὰ θηρία, ἄσπλαγχνοι ὡσὰν οἱ λύκοι, πονηροὶ ὡσὰν σὶ ἀλώπεκες, καὶ ἐχθρικοὶ ὡσὰν τὰς καμήλους, ὁποῦ φυλάττουν τὴν ἔχθραν ἕως θανάτου; Δὲν κοιτάζετε ἄνθρωποι τὸν ἥλιον, ὁ ὁποῖος εἶνε γεμάτος ἀπὸ φῶς, καὶ δὲν ὑποφέρει νὰ τὸ ἔχῃ μοναχός του, ἀλλὰ στοχαζόμενος τὴν σελήνην ὅπου δὲν ἔχει ἰδικόν της φῶς, τῆς δανείζει αὐτὸς ἀπὸ τὸ ἰδικόν του καὶ γίνεται μεταδοτικός; ὦ μιαρὰ γνώμη καὶ ἄσπλαγχνος, καὶ πῶς δὲν ἐντρέπεσαι τὰ ἀναίσθητα κτίσματα; ὁ ἥλιος ὅπου μήτε ψυχὴν ἔχει, μήτε κόλασιν φοβᾶται διὰ τὴν ἔχθραν, καὶ ὅμως δείχνει ἀγάπην εἰς τὸ φεγγάρι καὶ τοῦ δανείζει ἀπὸ τὸ φῶς του διὰ νὰ φανῇ σπλαγχνικός· καὶ οἱ ἄνθρωποι ὅπου καὶ ψυχὴν λογικὴν ἔχουν, καὶ κόλασιν ἐλπίζουν διὰ τὴν διαβολικὴν ἔχθραν ὁποῦ τρέφουν μέσα εἰς τὴν καρδίαν τους, δὲν σπλαγχνίζονται τοὺς ἀδελφούς τους, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἐκατέβη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἔγινεν ἄνθρωπος, ἐταπεινώθη ἕως θανάτου, ἔχυσε τὸ πανάγιόν του Αἷμα ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν διὰ νὰ ἐξαγοράσῃ καὶ νὰ λυτρώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν δεινὴν τυραννίαν τοῦ σατανικοῦ κοσμοκράτορος. Δὲν σπλαγχνίζονται, δὲν λυποῦνται, ἀλλ' ἱδρώνουν, κοπιάζουν, τεχνεύονται μὲ κάθε λογῆς τρόπον διὰ νὰ προδώσουν τὸν ἀδελφόν τους, τὸν γείτονά τους. Πόσαις νύκταις δὲν κοιμοῦνται, ἀλλ' ἀπερνοῦν ἄγρυπνοι συλλογιζόμενοι πῶς νὰ ἀφανίσουν τὸν ἀδελφόν τους; πῶς νὰ φανοῦν ἄλλοι προδόται ὡσὰν ὁ Ἰούδας, διὰ νὰ προδώσουν ἄλλον Χριστόν; Καὶ αἱ ἄλλαις αἱ ἁμαρτίαις ἂν τύχῃ ἔχουν μικρὰν ἡδονήν, ἤγουν ὀλίγην ἀπόλαυσιν καὶ γλυκύτητα, διότι ἡ κλεψία ἀγκαλὰ κακὴ καὶ ὀλέθριος εἶνε, ὅμως φέρνει ὀλίγην χαρὰν εἰς τὸν κλέπτην, διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἄσπρων ὅπου ἐπῆρεν. Ἡ πορνεία ἀγκαλὰ καὶ νὰ εἶνε αἰσχρὰ καὶ πρόξενος τῆς αἰωνίου κολάσεως, ὅμως ἐδῶ πρὸς ὥρας φέρνει ὀλίγην γλυκύτητα καὶ ἡδονήν, καθὼς λέγει ὁ Σολομών, ὕστερον δὲ χολῆς πικροτέρας εὑρίσκεται, καὶ ἠκονισμένη μᾶλλον διστόμου μαχαίρας. Ἀμὴ ἡ ἔχθρα εἰπέτε μου, ποίαν φέρει χαρὰν εἰς τὸν ἄνθρωπον; ποίαν ἡδονὴν ὁ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ποῦ τοῦ τρώγει τὰ σπλάγχνα, ὁποῦ τοῦ τήκει, καθὼς λέγει ὁ ποιητής, καὶ τοῦ φθείρει τὰ ὄμματα καὶ τὴν καρδίαν, καὶ εἰς τὸ φοβερὸν τοῦ Θεοῦ κριτήριον θέλει ἀκούσει ἐλεεινῶς ἐκείνην τὴν ὀργιστικὴν ἀπόφασιν τοῦ Κυρίου· δήσαντες αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας, βάλετε αὐτὸν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων· ὢ ποῖος φόβος τότε καὶ τρόμος θέλει λάβει τοὺς ταλαιπώρους ἁμαρτωλούς, τοὺς ἐχθρικοὺς καὶ μισανθρώπους, τοὺς προδότας καὶ συκοφάντας, τοὺς πονηροὺς καὶ ἐπιβούλους, τοὺς πόρνους καὶ ἀσελγεῖς, ὁποῦ φθείρουσι τὸν τίμιον γάμον· ταῖς μοιχαλίδαις καὶ πόρναις τῶν γυναικῶν, ὁποῦ μιαίνουσι τὴν κοίτην τῶν ἀνδρῶν τους· καὶ φθείρουσι τὴν τιμὴν καὶ σεμνότητα τοῦ ἀνδρὸς καὶ τοῦ τιμίου γάμου· Καὶ ἐκείνη εἶνε ἡ μεγαλητέρα καταδίκη καὶ τιμωρία τους, ὁποῦ νὰ χωρισθοῦν ἀπὸ τὸ καθαρώτατον πρόσωπον τοῦ Θεοῦ· ὅπου εἶνε ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων, ὅπου εἶνε ὁ χορτασμὸς ὁ ἀκόρεστος τῶν ἁγίων, καθὼς λέγει ὁ προφήτης, χορτασθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναί μοι τὴν δόξαν σου· τοῦτο εἶνε τὸ ἔσχατον τῆς κολάσεως ὅπου ὑστεροῦνται ἐκείνην τὴν θείαν λαμπρότητα, καὶ δὲν βλέπουν τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ.

Ἕως πότε ἔχθραι καὶ ἐπιβουλαί, χριστιανοί μου ἀδελφοί, διατὶ τὰ ἔργα τοῦ σκότους εἰς τοὺς χριστιανούς; ἕως πότε κατακόπτεσθε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καθὼς τὰ σύννεφα ἀπὸ τοὺς μεγάλους ἀνέμους; καὶ δὲν σᾶς τύπτουν τὰ κέντρα τῆς συνειδήσεως μέσα εἰς τὴν καρδίαν, διὰ νὰ φιλιωθῆτε μίαν φοράν, καὶ νὰ λάβετε τὴν θείαν ὁμόνοιαν, καθὼς προστάζει τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἀπόστολος, ὅπου εἶσθε μέλη καὶ σῶμα Χριστοῦ; διατὶ ἀγαπᾷ νὰ εἶνε ἀφιλίωτος καὶ μοναχός του καθένας ὅπου εἶνε ἰδιώματα τῶν θηρίων; Κυττάξετε, τέκνα μου ἐν Κυρίῳ, κυττάξετε παρακαλῶ εἰς τὸν οὐρανόν, πῶς τὸν στολίζουν τὰ ἄστρα, μὲ τὸ νὰ εἶνε πολλὰ ἀνταμωμένα καὶ εἰρηνικά, καὶ ἂν ἔπεφταν τὰ ἄλλα καὶ νὰ ἀπόμενεν ἕνα μοναχόν, πόσην βλάβην καὶ ἀσχημάδα ἤθελε πάρει ὁ οὐρανός, ὅπου ἤθελε γίνῃ μαῦρος καὶ σκοτεινός. Κυττάξετε εἰς τὰς σάλπιγγας καὶ εἰς τὰ ἄλλα ὄργανα καὶ λαλήματα ὅπου ἔχουν συνήθειαν οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ ἔνδοξοι τοῦ αἰῶνος τούτου νὰ μεταχειρίζωνται εἰς τὰς ἐκστρατείας καὶ τὰ σεφέρια, εἰς τὰ συμπόσια καὶ ταῖς χαραῖς, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀνίσως καὶ ἤθελαν παύσει τὰ ἄλλα, καὶ νὰ λαλήσῃ ἕνα μοναχόν, τίποτας μελῳδίαν καὶ νοστιμάδα δὲν ἔκαμνεν, ἀλλὰ ἤθελεν εἶσθε ἡ φωνὴ ἀνωφέλευτος καὶ ἀχρεία· ἀμὴ ὅταν συμφωνήσουν ὅλα ἀντάμα, καὶ εὐγάλουν ὁμοῦ μίαν μελῳδικὴν ἁρμονίαν, πόσην εὐφροσύνην, πόσην χαρὰν ἤθελαν δώσει εἰς τοὺς ἀκροατάς; πόσην ἡδονήν, πόσην γλυκύτητα, πόσην τέρψιν καὶ ἀγαλλίασιν ἤθελαν εὐγάλει ὅλαις ἐκείναις ἡ ἀνταμωμέναις φωναῖς, τώρα στοχάζεσθε ἂν εἶσθε λογικοὶ ἄνθρωποι, ὅπου ὄχι μόνον διὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ ὅπου σᾶς νουθετεῖ διὰ τὸ ἰδικόν σας καλόν, νὰ φύγετε τὴν κόλασιν καὶ νὰ συγκληρονομήσητε τὴν οὐράνιόν του βασιλείαν, ὄχι μοναχὰ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἔχητε ὁμόνοιαν καὶ εἰρήνην ἀναμεσόν σας, καὶ νὰ βοηθῆτε ἕνας τὸν ἄλλον μὲ τὸν νόμον τῆς φιλίας καὶ θείας ἀγάπης, ἀλλ' ὅτι ἔχετε καὶ νοῦν γνωστικόν, καὶ βλέπετε τὰ ἄψυχα πράγματα ὅπου φιλιώνονται καὶ εἰρηνεύουν· καὶ μὲ τὴν ἀντάμωσίν τους κάμνουν μεγάλην ὠφέλειαν καὶ ἀνάμεσόν τους καὶ εἰς τὸν κόσμον· καὶ τί νὰ λέγω τὰ κατὰ μέρος; πρόβατα χωριζόμενα τὰ τρώγουν οἱ λύκοι καὶ τὰ θηρία· καὶ ἀνταμωνόμενα φυλάττονται ἄβλαβα·

Στρατεύματα καὶ ἀσκέρια ὁπόταν χωρισθοῦν, φονεύονται ἀπὸ τοὺς πολεμίους καὶ ὅλοι γίνονται σκλάβοι· ἀλλὰ ὁπόταν εἶνε ἀνταμωμένοι, καὶ αὐτοὶ φυλάττονται, καὶ τοὺς ἐχθροὺς τοὺς νικοῦν, καὶ ὕστερα ἀπὸ τὸν πόλεμον γυρίζοντες εἰς τὸν βασιλέα, τοὺς χαρίζει διὰ τὴν νίκην καὶ ἀνδραγαθίαν χαρίσματα μεγάλα καὶ δῶρα βασιλικά. Διὰ τοῦτο καὶ σεῖς, ἀκροαταί μου εὐσεβεῖς, καὶ ποίμνιόν μου ἀξιοπόθητον, νικῶντες τὰς δυνάμεις καὶ τέχνας τοῦ πονηροῦ διαβόλου, καὶ καταπατῶντες ταῖς ἐχθρικαῖς του πανουργίαις μὲ τὸ νὰ κόψετε τὰς ἔχθρας καὶ τὸ μῖσος, ὅσοι ἐνέχεσθε εἰς αὐτὸ τὸ πάθος, μὲ τὸ νὰ διώξετε τὰς ἐπιβουλὰς καὶ προδοσίας, καὶ νὰ φιλιωθῆτε ὡς μέλη καὶ τέκνα τοῦ παμβασιλέως Χριστοῦ καὶ νὰ πάρητε τὴν ὁμόνοιαν καὶ εἰρήνην τὴν βασίλισσαν καὶ τὸ κεφάλαιον ὅλων τῶν ἀρετῶν· καὶ τότε βλέποντάς σας ὁ ἐπουράνιος Βασιλεύς, θέλει σᾶς χαρίσει, καὶ τὰ ἐγκόσμια καὶ ὑπερκόσμια ἀγαθά του, ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν τῇ αὐτοῦ φιλανθρωπίᾳ καὶ χάριτι. Ἀμήν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΑΒΒΑ ΜΟΝΑΧΟΥ ΦΙΛΟΘΕΪΤΟΥ

ΜΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΠΕΡΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 211)

α΄.) Τὸ λίαν πολύτιμον, ὡς μὴ ἀποκτώμενον, οὔτε διὰ κόπου πολλοῦ ἢ χρόνου μακροῦ, ἀλλὰ δωρούμενον ὑπὸ τῆς εὐεργέτιδος φύσεως, ἥτις ἐστὶν ἡ εὐφωνία· β΄.) καὶ τοῦτο δὲ λίαν πολύτιμον, ἡ Μουσικὴ τέχνη. γ.΄) τὸ καὶ ἱκανῶς ἔξοχον, ἡ ἑλληνικὴ παιδεία, ὅπως ὁ ψάλλων γινώσκει ἃ ψάλλει καὶ ἀναγινώσκει· δ.΄) δὲ καὶ τελευταῖον εἶναι ἡ χρηστὴ συμπεριφορὰ καὶ ἠθικὴ διαγωγὴ τοῦ ἱεροψάλτου, ὅπως καὶ τὰ ἤθη αὐτοῦ ἀνταποκρίνωνται πρὸς τὴν ἱερότητα τῆς τέχνης. Ταῦτα δὲ πάντα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον δέον, ἵνα περικοσμῶσι τὸν κοσμήτορα τῶν ἱερῶν τελετῶν καὶ τῶν σεμνῶν ἀκολουθιῶν.

Ἆρα ἔχων τις τηλικαῦτα προσόντα, πῶς πρέπει ν' ἀνταμειφθῇ; πῶς πρέπει νὰ ἐκτιμηθῇ; Δυστυχῶς ὅμως παρ' ἡμῖν συμβαίνει ὅλως τὸ ἐναντίον· διότι οἱ μὲν ἐπιστήμονες, τεχνῖται καὶ χρηστοήθεις ἱεροψάλται, ἀπρεπῶς παρορῶνται καὶ ὑπὸ τῶν ἀμαθῶν ἀποδοκιμάζονται καὶ συκοφαντοῦνται καὶ προπηλακίζονται, ἐνῷ οἱ ἀμαθεῖς καὶ χαμερπεῖς κόλακες, ὡς μὴ ὤφειλε, προτιμῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἕνεκα τούτου δὲ περιφρονούμενοι οἱ τοιοῦτοι καὶ μὴ ὑποστηριζόμενοι ὑπὸ τῆς τε Ἀρχῆς καὶ Ἐκκλησίας, ἀφήνουσι τὴν περιφανῆ ταύτην τέχνην εἰς τὴν τύχην της, ἥτις ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἐξουδενοῦται καὶ παραλύει.

Προσέτι δὲ ἐνῷ περὶ τῆς διαδόσεως τῶν διαφόρων βιβλίων διδακτικῶν τε καὶ μὴ καὶ Περιοδικῶν, γίνεται τόση φροντὶς καὶ προσπάθεια, ὅπως τυπῶνται καθ' ἑκάστην καὶ κυκλοφορῶσι πρὸς διδασκαλίαν καὶ ὠφέλειαν τῆς κοινωνίας, τοὐναντίον περὶ ἀνατυπώσεως καὶ διαδόσεως τῶν ἐξαντληθέντων Μουσικῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων παλαιῶν τε καὶ νεωτέρων διδασκάλων, οὐδε-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

μία γίνεται φροντίς. Εἷς λόγος μόνον ἀκούεται περὶ τούτων, ὅτι δὲν εὑρίσκονται πλέον, ἐξηντλήθησαν! Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἐὰν ἤθελον εὑρεθῇ τινες φιλόμουσοι ἢ ἑταιρία τις ν' ἀναλάβωσι τὴν προσπάθειαν, ὅπως ἀνατυπώσωσι (*) τὸν ἀνεκτίμητον τοῦτον θησαυρὸν τῶν πατέρων μας, τὰ μουσικὰ βιβλία αὐτῶν· δηλονότι τὰ Ἐγκόλπια τοῦ ἀειμνήστου Θ. Φωκαέως, τὸ Ἀναστασιματάριον τοῦ Ἰωάν. Πρωτοψάλτου, τὸ Εἱρμολόγιον, τὰ Δοξαστάρια Κωντίνου Πρωτ. καὶ Νικολάου Πρωτ. Σμύρνης ὁμοῦ καὶ τὰς Ἀνθολογίας αὐτῶν καὶ τῶν τριῶν τόμων, πρὸς διάσωσιν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησιασ. Μουσικῆς. Ἄλλως θέλει κινδυνεύσει ἡ ἡμετέρα Μουσικὴ πολεμουμένη ὥσπερ καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν, ὑπὸ ἐσωτερικῶν τε καὶ ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν.

Τὴν εὐκαιρίαν δὲ ταύτην καὶ τὴν ἔλλειψιν (Μουσικῶν βιβλίων παλαιῶν διδασκάλων) εὑρόντες τινὲς εὐρωπαΐζοντες, ἐξέδωκαν ἴδιά των ἔργα Μουσικῆς, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ μίγμα εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἑλληνικῆς Μουσικῆς, καὶ ὅλως ξένα καὶ ἀμέτοχα τοῦ ἡμετέρου Ἐκκλησιαστικοῦ σεμνοῦ ὕφους· δι' ὧν ἐκμεταλευόμενοι τὴν περίστασιν, εὑρίσκοντες δὲ καὶ πλουσίους ὑποστηρικτὰς εἰς τὴν ἔκδοσίν των, ἐξαπατῶσι τοὺς ἀρχαρίους, ἀποστέλλοντες αὐτοῖς ἐκ τῶν βιβλίων τούτων. Καὶ τοιουτοτρόπως ἀντὶ νὰ καλλιεργῆται καὶ διαδίδηται ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Βυζαντινὴ Μουσική, περιφρονεῖται καὶ βαθμηδὸν τίθεται εἰς ἀχρηστίαν.

Ἂς ἀνανήψωμεν λοιπὸν ἐκ τοῦ ληθάργου τῆς ἀμελείας καὶ τῆς ἀδιαφορίας πρὸς τὴν πατρῴαν ταύτην κληρονομίαν, καὶ ἑπομένως κατανοήσωμεν τὴν ἁμαρτίαν, τῆς ὁποίας εἴμεθα ἔνοχοι δυστυχῶς ἡμεῖς αὐτοί, ἐξιλεοῦντες τοιουτοτρόπως τὴν καθυβρισθεῖσαν θείαν ταύτην τέχνην, διὰ τῆς ὑπὲρ αὐτῆς προσπαθείας

(*) Σημ. Εὐτυχῶς ἀπὸ τοῦ 1930 καὶ ἐντεῦθεν ἔγινε κάποια προσπάθεια καὶ συναγωνισμὸς ἀνατυπώσεως πολλῶν μαθημάτων μουσικῶν παλαιῶν τε καὶ νεωτέρων διδασκάλων. Καὶ ἐν πρώτοις ἐξέδωκεν εἰς τύπον ὁ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Νεκτάριος Μοναχὸς Ἱεροψάλτης (1931) πολυσέλιδον ἐγκόλπιον τῆς Λειτουργίας ὑπὸ τὸν τίτλον « Μουσικὸς Θησαυρός » , ἔξοχον ἔργον πλουσιώτατον περιέχον ἀφθονίαν σπουδαίων Μουσικῶν μαθημάτων παλαιῶν τε καὶ νεωτέρων διδασκάλων, Χερουβικά, Ἄξιόν ἐστιν, Κοινωνικὰ καὶ ἄλλα πολλὰ ψαλλόμενα ἐν τῇ Λειτουργίᾳ. Μετ' αὐτὸν ἀνέλαβε τὴν ἀνατύπωσιν ἐπίσης πολλῶν μαθημάτων ἐκ τῶν ἀνθολογιῶν τῶν ἀειμνήστων παλαιῶν διδασκάλων τῆς νυχθημέρου ἀκολουθίας Ἑσπερινοῦ, Ὄρθρου, καὶ Λειτουργίας εἰς ὀκτὼ τόμους, πλουσιωτάτην συλλογὴν ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων μαθημάτων, ὁ Σύλλογος τῶν Θεολόγων τῆς « Ζωῆς». Ὁ διάσημος μουσικοδιδάσκαλος Ἐμ. Φαρλέκας ἐξέδωκεν ὡσαύτως τὸ Τριῴδιον, τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα καὶ τὸ Πεντηκοστάριον, ἀνασκευὴν τῶν Δοξασταρίων ἰδιομέλων τῶν παλαιῶν διδασκάλων εἰς ὕφος Ἐκκλησιαστικὸν Βυζαντινὸν καὶ εἰς ῥυθμὸν τετράσημον στιχηραρικόν.

Καὶ ἄλλοι τινὲς ἐξέδωκαν μουσικὰ μαθήματα Ἐκκλησιαστικά. Νῦν δὲ (1940) ἀνέλαβε τὴν ἀνατύπωσιν τοῦ Ἐγκολπίου τοῦ Ὄρθρου, ὁ ὡς ἄνω Ὁσιώτ. Νεκτάριος μοναχὸς Ἱεροψάλτης.

καὶ πατριωτικοῦ ζήλου, ἀφίνοντες δὲ εἰς τὴν λήθην τὸ παρελθόν, ἀποθώμεθα τὰ ἔργα τοῦ ἀλλοτρίου σκότους καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ ἐθνικοῦ φωτός, ὅπως ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοὶ ὑπερασπισταὶ τῶν πατρῴων, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι.

Ἂς φαντασθῇ ἕκαστος ἐξ ἡμῶν, πόσον ἤθελεν εἶσθαι ὠφέλιμον, τερπνὸν καὶ εὐχάριστον καὶ μεθ' ὁπόσης τῆς ἐθνικῆς ὑπερηφανείας ἠθέλαμεν βλέπει συμβαδίζουσαν μετὰ τῆς ἑλληνικῆς ποιήσεως καὶ τὴν ἑλληνικὴν Μουσικήν. Ἀρκεῖ νὰ ῥίψωμεν ἐνδιαφερόντως ἑταστικὸν βλέμμα ἐπὶ τῶν διαφόρων μελοποιημένων ποιημάτων, σχολικῶν ᾀσμάτων καὶ λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν ὕμνων, καὶ τότε θέλομεν πεισθεῖ, ὅτι οὐδόλως ἁρμόζει τὸ ἑλληνικὸν κείμενον ἐπὶ τῶν ξενοφώνων συλλαβῶν τῶν φθόγγων τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς do, re, mi, fa, sol, la, si, do.

Δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἄραγε ἀπειράκις προτιμώτερον, ἂν αὐταὶ ἀντικαθίσταντο διὰ τῶν συλλαβῶν τῶν ἑλληνικῶν φθόγγων Νη, Πα, Βου, Γα, Δι, Κε, Ζω, Νη, τὸ ὁποῖον καὶ μόνον ἀρκεῖ νὰ καταδείξῃ τῶν ἑλληνικὴν τῆς ἡμετέρας Μουσικῆς φύσιν; Τοῦτο δὲ ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ἁρμοδίων ὅπως θεσπισθῇ.

Εἶναι δὲ ὅλως παράλογον τὸ νὰ βλέπῃ τις τὴν ἑλληνικὴν ποίησιν, τὸ ἐθνικὸν ᾆσμα καὶ τὸν ἱερὸν ὕμνον, διὰ χαρακτήρων ὅλως ξενικῶν καὶ ὀνομαστῶν πάντῃ τῷ Ἕλληνι ἀκαταλήπτων, καὶ νὰ γράφηται καὶ νὰ ἀπαγγέλληται καὶ διὰ προφορᾶς οὐδαμῶς ἑλληνικῆς νὰ προφέρηται, καὶ δι' ὕφους οὐδόλως ἑλληνικοῦ νὰ ψάλληται! Ἄξιον δὲ ἀπορίας εἶναι τῇ ἀληθείᾳ πῶς ἀνέχονται οἱ ἁρμόδιοι ὁμογενεῖς οἵτινες λίαν ἀξιεπαίνως ὑπὲρ παντὸς ὅ,τι ἑλληνικόν, τοσοῦτον προθύμως ἀγωνίζονται, καὶ ὑπὲρ παντὸς ὅ,τι ἐθνικόν, τοσοῦτον. εὐγενῶς ὑπερασπίζονται, πῶς ἀνέχονται λέγω, τὴν ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς ἐκπαιδευτηρίοις κατὰ προτίμησιν διδασκαλίαν τῆς ξένης ταύτης μουσικῆς, ἐνῷ οὐδόλως ἀγνοοῦσιν ὅτι ἔχομεν καὶ ἡμεῖς ἐθνικὴν Μουσικὴν ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις λαμπροτέραν ἐκείνης, δυναμένην νὰ παραστήσῃ πᾶν οἱονδήποτε μέλος, ἀσυγκρίτως βέλτιον ἐκείνης.

Ταῦτα δὲ λέγων, οὐδόλως ἐννοῶ βεβαίως ν' ἀρθῇ ὅλως ἐκ τῶν ἑλληνικῶν ἐκπαιδευτηρίων ἡ εὐρωπαϊκὴ μουσική· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ἐπάναγκες εἶναι καὶ ταύτης ἡ ἐκμάθησις, ἀλλ' ὅπως ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις προηγεῖται ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, οὕτω καὶ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Μουσικῆς πρέπει νὰ προηγῆται ἡ ἑλληνικὴ Μουσική, ἡ δὲ εὐρωπαϊκὴ ὡς καὶ ἡ γλῶσσα νὰ κατέχωσι τὴν δευτέραν θέσιν.

Ὅπως λοιπὸν ἀνακτήσωμεν τὴν πατρῴαν ταύτην κληρονομίαν, καὶ ἀνυψώσωμεν αὐτὴν εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς δόξαν, ἀνάγκη νὰ κινήσωμεν πάντα λίθον προσπαθείας, πρὸς ἀναμόρφωσιν καὶ ἀΐδιον κλέος αὐτῆς. Καὶ ὥσπερ τῆς ἄλλης παιδείας (τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων) τοσαῦται καὶ τηλικαῦται προσπάθειαι καταβάλλονται, οὕτω καὶ ὑπὲρ τῆς Μουσικῆς ἡμῶν, ἥτις ἀποτελεῖ καὶ αὕτη ἓν μέρος τῆς παιδείας, καθι-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

στῶσα τοὺς σπουδαστὰς αὐτῆς τελείους, ἐξευγενίζουσα τὴν ψυχὴν καὶ διαπλάττουσα τὴν καρδίαν αὐτῶν. Εἶναι δὲ ἐντροπὴ καὶ αἶσχος εἰς ἡμᾶς τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων, παραλαβόντας παρ' ἐκείνων διαδοχικῶς τὴν τιμαλφῆ ταύτην παρακαταθήκην τόσον δεδοξασμένην, τόσον κλεϊζομένην, τόσον λελαμπρυσμένην, ὅσον οὐδὲν ἄλλο ἔθνος, νὰ καταστήσωμεν αὐτὴν ἄδοξον, ἄμορφον, μὴ ἔχουσαν εἶδος μηδὲ κάλλος καὶ οὕτω νὰ φανῶμεν τόσον ἀγνώμονες υἱοὶ πρὸς τοὺς ἐνδόξους πατέρας ἡμῶν, οἵτινες μετὰ τοσούτων καὶ τηλικούτων κόπων ἐκλέϊσαν καὶ κατεκάλλυναν τὴν λαμπρὰν ταύτην νύμφην, ἥτις καλεῖται Μοῦσα καὶ νὰ προτιμῶμεν ὥσπερ οἱ Ἑβραῖοι τὰ κρόμυα καὶ τὰ σκόροδα τῆς Αἰγύπτου, περιφρονοῦντες τὸ οὐράνιον ἐκεῖνο Μάννα, ὅπερ ἀπέστειλεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς οὐρανόθεν· καὶ φανέντες ἀχάριστοι πρὸς αὐτὸν ὅστις ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη τοσοῦτον φιλοστόργως ἔτρεφεν αὐτούς. Οὕτω καὶ ἡμεῖς ἀντὶ τῆς θεοσδότου ταύτης δωρεᾶς ἣν οἱ Πατέρες ἡμῶν (ὥσπερ ὁ Μωϋσῆς τὰς πλάκας τοῖς Ἑβραίοις) παρέδωκαν εἰς ἡμᾶς, ἵνα διαδοχικῶς ταύτην φυλάξωμεν, νὰ προτιμῶμεν λέγω ἀντ' αὐτῆς τὴν εὐρωπαϊκὴν μουσικήν, ἥτις καὶ πᾶσα ἄλλη εἶναι ἀποκυήματα καὶ κλάδοι τῆς ἡμετέρας Μουσικῆς.

Ἂς ἐγερθῶμεν λοιπὸν ὦ φιλόμουσοι παῖδες καὶ ἀπόγονοι τῶν Ἑλλήνων! ὥσπερ οἱ Ἑβραῖοι ἀμυνόμενοι ἐπί τόσα ἔτη ὅπως ἀνακτήσωσι τὴν αἰχμαλωτισθεῖσαν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης καὶ εἰσάξωσι ταύτην ἐν τῷ ναῷ πρὸς δόξαν τοῦ ἔθνους αὐτῶν καὶ λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς ὡς ἀληθεῖς Χριστεπώνυμοι Ἰσραηλῖται ἀνθιστάμενοι ἐναντίον παντὸς ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ ἐχθροῦ, κινοῦντος λίθον κατὰ τῆς ἡμετέρας λαμπρᾶς ταύτης Κιβωτοῦ, αἴροντες αὐτὴν καὶ τοποθετοῦντες ὥσπερ ἐκεῖνοι τὴν Κιβωτὸν (Παραλειπομ. Βασιλ. Ἰούδ. Α.΄ ις.΄) εἰς λαμπρὸν καὶ ὑψηλὸν τόπον, ἀποκαθιστῶντες αὐτὴν εἰς τὴν προτέραν της εὔκλειαν, πρὸς δόξαν τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ λατρείαν τοῦ Ποιητοῦ καὶ Πλάστου Θεοῦ ἡμῶν.

Τοιουτοτρόπως λοιπὸν διὰ τῆς δραστηρίας ἐνεργείας τῶν ἁρμοδίων θέλομεν ἀναστήσει τὴν ἀπονεναρκωμένην καὶ ἐκπεσοῦσαν Μουσικὴν ἡμῶν, ἀποκαθιστῶντες αὐτὴν εἰς τὴν ἀρχαίαν της δόξαν.

Φροντίζοντες διὰ τῶν ἁρμοδίων ὅπως διορίζωνται ἐν τοῖς σχολείοις οἱ καλλίτεροι τῶν διδασκάλων, διδάσκοντες τοὺς παῖδας ἡμῶν σὺν τοῖς ἄλλοις ἑλληνικοῖς μαθήμασι καὶ τὴν Μουσικὴν τέχνην. Διότι δὲν εἶναι ὀρθὸν καὶ εὔλογον τό, ὅτι ἡ μὲν ᾠδικὴ νὰ διδάσκηται ἐν τοῖς ᾠδείοις καὶ σχολαῖς τακτικώτερα, ἡ δὲ Μουσικὴ, ἥτις εἶναι βελτιωτέρα καὶ πλουσιωτέρα τῆς ᾠδικῆς νὰ κατέχῃ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ δευτερεύουσαν θέσιν· διότι ἄλλο εἶναι ᾠδικὴ καὶ ἄλλο Μουσική· ἕκαστον ἔχει ἰδιαίτερα ἰδιώματα ἐν τῇ ἀπαγγελίᾳ, ἐν τῇ ἀγωγῇ τοῦ χρόνου κ.λ.π., οἱ δὲ διδασκόμενοι ἀνατρέχοντες νοερῶς εἰς τὴν προγενεστέραν γενεάν, καὶ βλέποντες τὸν ζῆλον καὶ τὴν προσπάθειαν τῶν ἀειμνήστων Πατέρων μας, ἐπιδίδονται μετὰ περισσοτέρας ἐπιμελείας εἰς τὰ διδασκόμενα, μιμούμενοι ὅσον τὸ δυνατὸν ἐκείνους, διότι κατὰ τὸ εὐαγγελικὸν λόγιον «ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ, ἵνα γένηται ὥσπερ ὁ Διδάσκαλος αὐτοῦ.» Οὕτω δὲ ποιοῦντες θέλομεν ἔχει πρῶτον τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον τὴν εὐχὴν τῶν Πατέρων ἡμῶν, ὡς υἱοὶ εὐγνώμονες εὐγνωμονοῦντες πρὸς αὐτούς, οἵτινες ὡς εἶπον, τόσον ἐμόχθησαν, ἵνα μᾶς ἀφήσωσι τοιαύτην καὶ τηλικαύτην κληρονομίαν. Εἴθε ἡ μικρά, ἀδύνατος καὶ ταπεινή μου φωνὴ αὕτη ἠχήσῃ εἰς τὰ ὦτα τῶν ἁρμοδίων, πρὸς ἐνέργειαν καὶ βελτίωσιν τῆς περιφρονηθείσης ταύτης θείας τέχνης, ὅπως ἀναστηθῇ ἐκ τῆς ναρκωτικῆς ταύτης καταπτώσεως, καὶ ἀνακτῶσα τὰς προτέρας ζωτικὰς δυνάμεις αὐτῆς ἀνατείλῃ ὡς ὄρθρος, ἀνατείνουσα τὰς λαμπρὰς ἀκτίνας αὐτῆς, καὶ διαυγάσῃ πάντας ἡμᾶς, πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔπαινον τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἡμῶν. Γένοιτο.

ΤΕΛΟΣ

Σημ. Ἐκ παραδρομῆς παρελείψαμεν τὸ προηγούμενον χειρόγραφον, τὸ ὁποῖον ἔχει θέσιν πρὸ τοῦ ἐπιλόγου καὶ τὸ ὁποῖον θὰ δημοσιευθῇ σὺν Θεῷ εἰς τὸ ἑπόμενον τεῦχος.

ΕΚ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΑΘΑΝ. ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ (†1940)

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ

Ἐκ τοῦ Λαυρ. Κώδικος Ω 111

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 289)

Ἀναγκαῖόν ἐστι τὸ βιάζεσθαι καὶ κρατεῖν γαστρὸς μάλιστα τοῖς Θεῷ δουλεύειν ἐθέλουσι· καὶ γάρ ἐστι τὸ συμμέτρως ἐσθίειν· τὸ δὲ ἀμέτρως ἔοικε τὸ ἐν ὅλκῃ διὰ φόρτῳ πολλῷ· ὃς ταύτην ὑπὸ τῶν κυμάτων εὐχερῶς ποιεῖ καταβαπτίζεσθαι· τὸ γὰρ σῶμα τροφῆς δέεται οὐ τρυφῆς, ὀλιγοδείας οὐ πλησμονῆς, αὐταρκείας καὶ οὐ πολυτελείας· αἱ γὰρ συμμετρίαι τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ὠφελοῦσιν· αἱ δὲ ἀμετρίαι τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα διαφθείρουσιν.

— Ἐλοιδόρησας εὐλόγησον, ἐπλεονέκτησας ἀπόδος, ἐμεθύσθης νήστευσον· ἐπόρνευσας δάκρυσον, στέναξον ἐκ βάθους καὶ ἀπόκοψον τοῦ ἁμαρτάνειν, νέκρωσον τὴν σάρκα καὶ κατάτηξον τὸ σῶμα τῇ κακουχίᾳ προσευχόμενος ἀδιαλείπτως· ἠλαζονεύσω ταπεινώθητι· ἐφθόνησας παρακάλεσον, ἐξάγγειλον ἅπαντά σου τὰ ἁμαρτήματα ἀφ' οὗ μέμνησαι πρὸς ἱερέαν πιστὸν καὶ εὐλαβῆ καὶ ἀκτήμονα, καὶ φύλασσε τὰς ἐντολὰς ἃς ἐνετείλατό σοι ὁ Θεὸς καὶ σῴζει.

— Ὁ κρατῶν γαστρὸς ἐλαττοῖ τὰ πάθη· ὁ δὲ ἡττώμενος καὶ βρώμασι αὔξει τὰς ἡδονάς· αὐτὸς καὶ ὁ μεθύων ἄφρων καὶ ἄνους γίνεται· ὥσπερ γὰρ ξύλα πολλὰ μεγάλην ἐκφέρουν φλόγα, οὕτω καὶ πλῆθος βρωμάτων· καὶ τὸ μετατρέφειν ἐπιθυμίαν ἢ τῶν βρωμάτων πολυτέλεια· λαιμὸν μὲν τέρπει, τρέφει δὲ σκώληκας· ἐκ τοῦ πολλοῦ κόρου καὶ ἡ ῥεῦσις ἐκ τῶν αἰδοίων σου. Ἀλλὰ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τὸ ἐνοικοῦν ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ τῷ φθειρομένῳ ὑπὸ τῆς μέθης λυπεῖται· καὶ μὴ φέρον τὴν δυσωδίαν ἀναχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ καὶ εἰσέρχεται τὸ πονηρὸν πνεῦμα. Ὥσπερ γὰρ ὁ καπνὸς διώκει τὰς μελίσσας, οὕτω καὶ ὁ γαστρίμαργος καὶ ὁ μέθυσος διώκει τὴν χάριν τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Κρεῖττον οὖν ἐστι παραδραμεῖν τὰ καρυκεύματα τῆς γαστρὸς καὶ ὀλίγῃ τροφῇ τὸν χρόνον διανύσαι τὸ σῶμα ἡμῶν, ἢ ἐκδιῶξαι τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐξ ἡμῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΔΕΚΑΕΤΗΡΙΔΩΝ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΝ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

Εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τὰς διαφόρους ἀρχαίας μονάς, τοὺς σταθμοὺς αὐτοὺς τοῦ προγονικοῦ ἡμῶν κλέους, ὑπάρχουσιν εἰσέτι ὑπολείμματα Ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων τῶν πρώτων δεκαετηρίδων μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς τυπογραφίας σπανίως αὐτοτελῆ, τὸ πλεῖστον σπαράγματα ἀρχαίων βιβλίων, τὰ ὁποῖα ἀτυχῶς ἄλλα μὲν φθείρονται σὺν τῷ χρόνῳ προϊόντι, ἄλλα δὲ ἀγοράζονται ἀντὶ εὐτελεστάτης τιμῆς ὑπὸ ἀρχαιοκαπήλων.

Μία ἀπὸ τὰς ἀρχαίας αὐτὰς Μονὰς εἶναι καὶ ἡ ἐπὶ τῆς Πίνδου Ἱερὰ Μονὴ Ρεντίνης τῆς Ἐπαρχίας Καρδίτσης, κτῖσμα τοῦ ΙΕ΄ αἰῶνος (*) ἥτις ἐτιμᾶτο εἰς μνήμην τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἀλλὰ πρὸ διακοσίων περίπου ἐτῶν τιμᾶται καὶ εἰς μνήμην τοῦ ἁγίου Βασιλείου (οὐχὶ τοῦ μεγάλου ἀλλὰ τοῦ πρεσβυτέρου Ἀγκύρας), τοῦ ὁποίου ἀποθησαυρίζει καὶ τὴν τιμίαν Κάραν (**)

Ἄγνωστον εἶναι ἀπὸ πότε ἡ μονὴ συμπανηγυρίζει μετὰ τῆς μνήμης τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Βασιλείου πρεσβυτέρου Ἀγκύρας τῇ 22ᾳ Μαρτίου. Ἡ μονὴ ἔχει περικαλλέστατον ναὸν Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ μετὰ τρούλλου ἁγιογραφημένον μὲ δύο παρεκκλήσια καὶ ταῦτα ἁγιογραφημένα, τοῦ μὲν κειμένου ἐν τῷ ἀριστερῷ μέρει τοῦ νάρθηκος τιμωμένου εἰς μνήμην τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, τοῦ δὲ ἐν τῷ δεξιῷ τιμωμένου εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. Ἐκτὸς τῶν παρεκκλησίων τούτων ὑπάρχει καὶ ἕτερον κεκρυμμένον παρεκκλήσιον καμαροσκέπαστον ἐν τῷ μέσῳ μιᾶς ἐκ τῶν δύο πτερύγων τῶν σῳζομένων κελλίων, ἁγιογραφημένον ἐπίσης μὲ ὡραῖον χρυσοποίκιλτον τέμπλεον ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ὑπὸ δὲ τὸ παρεκκλήσιον τοῦτο ὑπάρχει θολωτὴ κρύπτη εἰς ἣν κατέρχεταί τις διά τινος καταπακτῆς, ἔνθα ἀπεκρύπτοντο τὰ τιμαλφῆ. Ὁμοίως ἑτέρα κρύπτη, ἥτις ἴσως ἐχρησίμευεν ὡς ὀστεοφυλάκιον, λόγῳ τῶν ἐκεῖ σῳζομένων κρανίων, ὑπάρχει καὶ ὑπὸ τὸ ἐν τῷ ἀριστερῷ μέρει τοῦ νάρθηκος κείμενον παρεκκλήσιον, εἰς ἣν ὅμως κατέρχεταί τις διὰ τινος μικρᾶς κλίμακος ἀπὸ τὸν κυρίως ναόν.

Ἡ Μονὴ αὕτη ἦτο ἐκ τῶν εὐπορωτέρων ἔχουσα καὶ μετόχιον ἐν Μόσχᾳ τῆς Ῥωσσίας, ἐξ οὗ καὶ μέχρι σήμερον ὀνομάζεται τὸ «Ῥωσσικόν». Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ Β΄ ἐν ἔτει 1852 δι' ἐγγράφου του ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβυν τῆς Ρωσσίας ἄδειαν, ἵνα συμφώνως τῷ οὐκαζίῳ τοῦ Τσάρου Ἀλεξίου ἐπιτραπῇ ἡ εἰς τὴν Ρωσσίαν εἴσοδος τριῶν μοναχῶν τῆς Μονῆς Ρεντίνης. (*)

Ἡ Μονὴ περιεγράφη ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανοῦ ἀρχαιολόγου Daniel Quinn ἐν τῇ πραγματείᾳ του «Χριστιανικαὶ ἐπιγραφαὶ ἐν τῇ Πινδικῇ χώρᾳ» δημοσιευθείσῃ ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἁρμονία» Ἀθηνῶν τὸ ἔτος 1902 ἐν σελίδι 62, ὑπὸ τοῦ Ἱεροκήρυκος Ἰωακεὶμ Σπετσιέρη εἰς τὸ δελτίον τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας καὶ ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Ἰεζεκιὴλ εἰς τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν ἔργον του «Αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ τῆς Πίνδου».

Ἤδη ἡ Μονὴ Ρεντίνης ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν ἦτο ἔρημος στερουμένη περιουσίας καὶ σήμερον μόλις συντηρεῖται παραμένοντος ἐκεῖ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἀβραὰμ Ρούσκα Λαυριώτου, προνοίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιήλ, ὅστις ἀνεκαίνισε τὴν Μονήν.

Εἰς τὴν Μονὴν ταύτην εὕρομεν διάφορα σπαράγματα ἀρχαίων μηναίων, Εὐαγγελίων καὶ ἄλλων λειτουργικῶν βιβλίων, ὅπου εἰς ταῦτα συνυπῆρχε καὶ ἕνας τόμος καλῶς δεδεμένος διὰ δέρματος καὶ σανίδων ἐμπεριέχων τὰ δύο μηναῖα Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου. (**)

Ἡ προμετωπὶς ἑκάστου τούτων φέρει ὡραίαν χαλκογραφίαν παριστῶσαν δύο κίονας ἄνευ ραβδώσεων, οἵτινες ἀπολήγουσιν εἰς τὴν κορυφὴν εἰς δύο μεγάλα κάνιστρα μὲ ἄνθη, ἐν ᾧ ἀμφότεροι οἱ κίονες στεφανούμενοι κυκλικῶς ὑπὸ σειρᾶς ἀνθέων, ὑποβαστάζουσιν ἐν τῷ μέσῳ ἕνα ἀρχαϊκὸν ἀγγεῖον εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὁποίου ὑπάρχουσι στάχυες.

Μετὰ τὴν ὡραίαν τῆς προμετωπίδος χαλκογραφίαν, δημοσιεύεται καὶ ἑτέρα χαλκογραφία μὲ τὴν Σταύρωσιν τοῦ Σωτῆρος ἐν τῷ μέσῳ, καὶ πέριξ τὰ διάφορα περιστατικὰ τοῦ βίου τοῦ Κυρίου, Ἀνάστασιν, Ἀνάληψιν κ.τ.λ. καὶ εἰς τὰ δύο μηναῖα Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου. Δικαίως δὲ ὁ προλογίζων τὸ ἔργον Ἀντώνιος Εἴπαρχος ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Διονύσιον, ἀ-

(*) Πρβλ. Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Ἰεζεκιὴλ. «Αἱ ἐπὶ τῆς Πίνδου ἱεραὶ μοναί», ἀνατύπωσις ἐκ τῆς «Θεολογίας». Ἀθῆναι 1929, σελ. 19.

(**) Ἀκολουθίαν νεωτέραν τοῦ ἁγίου Βασιλείου πρεσβυτέρου Ἀγκύρας ἐξέδοτο μετὰ προλεγομένων ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιὴλ εὑρεθεῖσαν ἐν παλαιῷ χειρογράφῳ ἐν τῇ μονῇ. Ἀθῆναι 1932.

(*) Πρβλ. Καλλινίκου Δελικάνη Μητροπολίτου Κυζίκου «Πατριαρχικὰ ἔγγραφα» τ. Β΄ ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1905, σελ. 125.

(**) Μηναῖα καλοῦνται τὰ λειτουργικὰ ἐκεῖνα βιβλία, δώδεκα τὸν ἀριθμὸν κατὰ τοὺς δώδεκα μῆνας, τὰ ὁποῖα περιέχουσι τὰς ἀκολουθίας καὶ συντόμους ἀφηγήσεις τοῦ βίου ἢ τοῦ μαρτυρίου ἑκάστου ἁγίου. Τὰ μηναῖα προηγουμένως ἐκαλοῦντο μηνολόγια καὶ περιεῖχον τὴν ἐξιστόρησιν τοῦ βίου τῶν ἁγίων καὶ τῶν μαρτύρων, οἵτινες ἀνεγινώσκοντο, ὅταν ἡ ἐπέτειος αὐτῶν ἑωρτάζετο συμφώνως τῷ 47ῳ κανόνι τῆς ἐν Καρθαγένει Συνόδου τοῦ 397. Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως προϊόντι ἀναπτυσσομένης τῆς ὑμνολογίας, οἱ διάφοροι σχετικοὶ πρὸς ἕνα ἅγιον ὕμνοι, ἐπεσυνάπτοντο εἰς τὸ μηνολόγιον καὶ οὕτω προέκυψαν τὰ σημερινὰ μηναῖα. Ἡ ἐκτύπωσις τῶν μηναίων ἐγένετο τὸ πρῶτον κατὰ τὸν ΙΣΤ΄ αἰῶνα ἐν Βενετίᾳ μέχρι τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ὁπότε ἐτυπώθησαν καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐν Ἀθήναις.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ναγράφει ἐπαινῶν τὸν ἐκδότην Ἀνδρέαν Σπινέλον διὰ τὰς ὡραίας χαλκογραφίας. «...χαλκουργίαν οἵαν οὐδεὶς ἄλλος τῶν πρότερον παρεσκεύασεν....» Ὄντως δὲ αἱ χαλκογραφίαι αὗται, εἶναι ἐξεχούσης τέχνης. Ἤδη ὁ τόμος οὗτος μετὰ δύο ἄλλων ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἷς περιέχει Εὐαγγέλιον συγχρόνου Ἐνετικῆς ἐκδόσεως, ἀπόκεινται εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν δωρηθέντες ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιήλ.

Ἐνῶ δὲ αἱ ἐκδόσεις τῶν μηναίων τῶν νεωτέρων χρόνων ἐπιγράφονται «μηναῖον τάδε μηνός...», τὰ προκείμενα φέρουσι τὸν τίτλονν μὲ ἀρχαῖα Βυζαντινὰ ἐρυθρὰ γράμματα «ΣΤΙΧΗΡΑ ΨΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΗΝΙ ΙΟΥΛΙΩ», μετὰ δὲ τὸν τίτλον τοῦτον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐξωφύλλου ἀναγράφεται, «χάριτι τῆς ἐκλαμπροτάτης Ἀρχῆς τῶν Ἐνετῶν συγχωρηθείσῃ κυρίῳ Ἀνδρέᾳ Σπινέλῳ μονεταρίῳ τῆς Γερουσίας τῶν Ἐνετῶν δι' ἐτῶν κ' ἵνα μηδεὶς τολμήσῃ τὰ μηναῖα τυπῶσαι, μήτε ἄλλοθι τυπωθέντα πωλῆσαι ἐν τοῖς χωρίοις ταυτησὶ τῆς Ἀρχῆς, εἰ δὲ μὴ δώσει δίκην ᾗ συνέχεται ἐν τῇ χάριτι». Δὲν ἀναγράφει δὲ ἡ προμετωπὶς ἔτος ἐκδόσεως. Εἰς τὸ τέλος ὅμως τοῦ μηνὸς Ἰουλίου ἀναγράφεται τὸ ἑξῆς. «Ἐτυπώθη Ἐνετίησι τὸ παρὸν μηναῖον παρὰ Βαρθολομαίῳ τῷ Ἰαννίνῳ ἀναλώμασι καὶ ἐπιμελείᾳ κυρίου Ἀνδρέα τοῦ Σπινέλου, ᾧ καὶ παρὰ τῆς ἐκλαμπροτάτης ἀρχῆς τῶν Ἐνετῶν συνεχωρήθη χάρις μέχρι κ' ἐτῶν, ἵνα μηδεὶς ταυτὶ τὰ μηναῖα τολμήσῃ τυπῶσαι, μητ' ἄλλοθι τυπωθέντα πωλῆσαι ἐν τοῖς χωρίοις ταυτησὶ τῆς ἀρχῆς εἰ δὲ μὴ μεγίστην δώσει δίκην· ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ τεσσαρακοστῷ ὀγδόῳ, Ὀκτωβρίου ὀγδόῃ ἱσταμένου. (*)

Εἰς τὸ τέλος δὲ ἀναγράφονται ἐκ τοῦ ἀλφαβήτου τὰ γράμματα, «α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π.» ὕστερον δὲ «ἅπαντά εἰσι τριάδια πλὴν τοῦ ὑστάτου ὃ δυάδιόν ἐστιν». Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὰ γράμματα ἀριθμοῦν τὰ τυπογραφικὰ φύλλα, ἅτινα ἀπετέλεσαν τὸ μηναῖον, καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἄλλη κατὰ φύλλον ἢ κατὰ σελίδα ἀρίθμησις, ἡ ἔννοια δὲ τῶν λέξεων «τριάδια» καὶ «δυάδιον» εἶναι ἡ ἑξῆς. Εἶναι γνωστὸν ὅτι τετράδια καλοῦνται ἐν τῇ παλαιογραφίᾳ τὰ ἀρχαιότατα κυρίως ἐπὶ περγαμηνῆς χειρόγραφα, τὰ δεδιπλωμένα συνήθως εἰς μέγα τέταρτον σχῆμα ἴσου πλάτους καὶ ὕψους. Τὰ τεύχη ἅτινα συνίστανται ἐξ ὀκτὼ φύλλων, ἤτοι τεσσάρων δεδιπλωμένων διφύλλων, ἀποτελοῦσι τὴν τετράδα ἢ τὸ κοινῶς λεγόμενον τετράδιον. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος τῶν φύλλων

(*) Ἦτο συνήθεια τότε οἱ ἐκδόται νὰ λαμβάνωσι προηγουμένως προνόμιον παρὰ τῆς Ἐνετικῆς Ἀρχῆς, ἵνα εἰς ὡρισμένην σειρὰν ἐτῶν μὴ ἐπιτρέπηται ἡ ἀνατύπωσις ἀλλὰ μηδὲ ἡ κυκλοφορία βιβλίων ἀλλαχοῦ τυπωθέντων. Τοιαῦτα προνόμια πλὴν τῆς Ἐνετικῆς Ἀρχῆς ἔδιδε καὶ ὁ Πάπας Ρώμης, ὡς ἀναγράφει ἡ κατὰ τὸ 1526 πρώτη ἔκδοσις τῆς Θείας Λειτουργίας Χρυσοστόμου, Βασιλείου καὶ Προηγιασμένων, ἥτις εἰς τὸ τέλος ἀναγράφει «Εἴ τις εἰς ἑνιαυτοὺς δέκα ἐντυποῦν τολμήσει τὰς Θείας Λειτουργίας ἢ ἀλλοθεν ἐντετυπωμένας ὠνίας ἔχει ἐκ τοῦ προνομίου τοῦ μακαριωτάτου ἄκρου Ἀρχιερέως Κλήμεντος τοῦ Ζ', ζημιωθήσεται».

προετιμᾶτο ἐν πᾶσι τοῖς σχήμασι τῶν βιβλίων καὶ κατὰ τὸν μεσαίωνα. Ἐν τούτοις εὕρηνται καὶ τεύχη τριῶν διφύλλων δεδιπλωμένων εἰς ἓξ καὶ οὕτω ἀποτελούντων τριάδιον ὡς καὶ δύο διφύλλων δεδιπλωμένων εἰς τέσσαρα οὕτω ἀποτελούντων δυάδιον ὡς ἐν προκειμένῳ, ὅπου ὁλόκληρον τὸν τόμον ἀποτελοῦσι τοιαῦτα τεύχη ἐκ τριαδίων καὶ δυαδίων. Τοῦτο διότι εὑρισκομένης εἰσέτι εἰς τὰ σπάργανα τῆς τυπογραφίας, δὲν εἶχον ἐφευρεθῆ τὰ νεώτερα μηχανήματα, δι' ὧν ἐκτυποῦνται τὰ τυπογραφικὰ λεγόμενα φύλλα δεκαεξασέλιδα καὶ πλέον.

Ὁ τόμος μετὰ τὴν προμετωπίδα ἐμπεριέχει ἐγκωμιαστικὸν πρόλογον (*) διὰ τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Διονύσιον τὸν Β'. ὑπὸ Ἀντωνίου Εἰπάρχου. Ὁ Εἴπαρχος προσαγορεύων τὸν Πατριάρχην ἐκθέτει τὴν δυστυχίαν καὶ κατάπτωσιν τοῦ γένους, ἀλλ' ἡ ἱκανότης τοῦ Πατριάρχου Διονυσίου τὴν ὁποίαν ἐπληροφορήθησαν. «...ἦκε γὰρ ἡ φήμη τῶν ἀρετῶν Σου καὶ πρὸς ἡμᾶς...» ὑπὸ τοῦ Αἰδεσίμου Ἐπισκόπου Καισαρείας Μητροφάνους θὰ ἐπιφέρῃ βελτίωσιν εἰς τὴν κατάστασιν αὐτήν. Διὰ τὴν βελτίωσιν δὲ ταύτην ἦτο ἀνάγκη νὰ τυπωθῶσιν Ἐκκλησιαστικὰ βιβλία καὶ νὰ σταλῶσι διδάσκαλοι εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ ὑποδούλου γένους. Ταῦτα σκεπτόμενος καὶ ὁ ἐν τῇ Γερουσίᾳ τῶν Ἐνετῶν ἐπιφανὴ κατέχων θέσιν Ἱερώνυμος ὁ Κορνήλιος, ἐπὶ μακρὸν χρόνον διατρίψας ἐν Κρήτῃ καὶ γνωρίσας τὰ Ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν πράγματα, προὐτρέψατο τὸν θεοσεβῆ καὶ σεμνότατον ἄνδρα Ἀνδρέαν τὸν Σπινέλον μονεταριον τῆς Γερουσίας τῶν Ἐνετῶν, ἵνα τυπώσῃ πρὸς ὠφέλειαν τοῦ γένους τὰ μηναῖα ταῦτα. Καὶ ὄντως ὁ φιλογενὴς Ἀνδρέας Σπινέλος δεξάμενος ἀσμένως τὰς συμβουλάς, οὐ μόνον τὴν χαλκουργίαν παρεσκεύασεν οἵαν οὐδεὶς ἄλλος τῶν πρότερον, ἀλλὰ καὶ χάρτας ἐξεῦρε τῶν λευκοτάτων καὶ κατὰ τέχνην ἀκριβῆ πεποιημένων οὐκ ἐφείσατο δὲ καὶ δαπάνης. Ἔλαβε δὲ καὶ συναντιλήπτορα τὸν εὐλαβῆ τοῦ Ναυπλίου Πρωτοπαπᾶ Νικόλαον τὸν Μαλαξόν, ὅστις διαφθαρέντων τῶν πρωτοτύπων ἐπηνωρθώσατο πάντα. Οὐδεὶς δὲ ἀγνοεῖ ὁποῖον ἔσονται κέρδος πρὸς ἄμιλλαν οἱ βίοι τῶν ἁγίων καὶ ἐγκώμια ἀναγινωσκόμενα καὶ ψαλλόμενα. Ἐν τέλει δὲ εὔχεται ἵνα ὁ πάντας οἰκτείρων Θεός, δώσῃ πέρας εἰς τὰ ἀτυχήματα τῶν Ἑλλήνων, σώζει δὲ τὴν ἀκεραιότητα τοῦ Πατριάρχου ἐν βαθεῖ καὶ πίονι γήρᾳ. Τοιουτοτρόπως τελειώνει ὁ ἐγκωμιαστικὸς πρὸς τὸν Πατριάρχην Διονύσιον πρόλογος, ὅστις ἐπὶ λέξει ἔχει ὡς ἑξῆς : «ΤΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΑΡΧΙΕΡΕΙ ΚΥΡΙΩ ΔΙΟΝΥΣΙΩ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως, τῷ κηδεμόνι καὶ ἀντιλήπτορι τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους, Ἀντώνιος ὁ Εἴπαρχος ἐν Κυρίῳ χαίρειν».

Ἔξεστι παντὶ τῷ σωφρονεῖν βουλομένῳ, Θεσπέσιε Πάτερ, ἀναβιβάσαν-

(*) Εἶναι περίεργον ὅτι ὁ πρόλογος δημοσεύεται εἰς τὸν τόμον τοῦ μηνὸς Ἰουλίου τῆς πρώτης ἐκδόσεως 1548 καὶ εἰς τὸν τόμον τῆς δευτέρας ἐκδόσεως τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1558 ἀντὶ ὁ πρόλογος νὰ δημοσιεύεται εἰς τὸν τόμον τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ὅστις εἶναι ὁ πρῶτος μὴν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, ὅπως δημοσιεύεται διαφορετικὸς πρόλογος ὑπὸ Ἰωάννου Μινδονίου διὰ τὸν ἴδιον Πατριάρχην εἰς τὸν τόμον τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1566.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τι τὸν λογισμὸν εἴς τινα περιωπὴν ἄνω τῆς ψυχῆς ὑψηλοτάτην, περισκέψασθαι τὰ περὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον, ὁπόσων εἰσὶ θορύβων μεστά, ὁπόσης κουφότητος καὶ μεταβολῆς καὶ ἀπιστίας· εἶτα ὀρθῷ κανόνι χρησαμένῳ τῷ λόγῳ, κρίναι τὰς ὕλας τοῦ βίου· καὶ τέλος αἱρεῖσθαι μὴ τὴν μηδὲν ὑγιὲς καὶ στάσιμον ἔχουσαν, ἀλλὰ τὴν ἀληθῆ καὶ βελτίονα. Ταύτης δὲ μὴ ἀφίστασθαι μέχρις ἂν τὸν πλοῦν διανύσαντι ξύμπαντα τὸν τοῦ ζῆν, καὶ τὰς ἐνταῦθα κῆρας ἀποφυγόντι πρὸς τὴν ἄνω μακαριότητα γένηται. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἢ τύχης ἐπηρείᾳ, ἢ φθόνου βασκάνου τινὸς δαίμονος, ἢ τυχὸν καὶ διά τι μήνυμα θεῖον, τὸ γένος ἡμῶν μικροῦ δεῖν ἅπαν, τοσοῦτον ἠτύχηκεν, ὡς ἅμα τοῖς ἐκτὸς λεγομένοις ἀγαθοῖς ἐμπεσόν, ἤδη καὶ τῶν τῆς ψυχῆς, οὐ δύναται ῥᾳδίως οὔτε τὸ τῆς διανοίας ὄμμα πτερῶσαι σχεδὸν οὐδείς, οὔτε τὸν λογισμὸν μετεωρῆσαι πρὸς τὴν τοῦ βελτίονος θέαν· ὅθεν συμβαίνει τῶν τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν ἀποτειχισθέντων ἡμῖν, τῷ γηΐνῳ μόνον προσέχειν σώματι, καὶ λοιπὸν ἡμῖν γίνεσθαι τὸν ἀπολαυστικὸν καὶ πρὸς ἡδονὴν ἀποκλίνοντα βίον· ὃς δὴ τὴν ἐσχάτην ἔλαχε τάξιν ἀγχίθυρος ὢν τῷ βοσκηματώδει· ἐντεῦθεν ἔριδες, φθόνοι, ἐπιβουλαί· ἐντεῦθεν φιλαργυρίαι, ἀναισχυντίαι, ἐντεῦθεν τῶν λοιπῶν κακῶν ὁ σωρὸς παντὶ τῷ γένει τῶν Ἑλλήνων. Τί γὰρ ἂν καὶ γένοιτο ἐλεεινότερον ἀνθρώπου ἀμοιρήσαντος τῶν τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν, Παναγιώτατε Δέσποτα; Πῶς οὐ τυφλοὶ τὴν ψυχὴν καὶ λέγοιντο καὶ κατ' ἀλήθειαν εἶεν, πάντες οἱ παιδείας καὶ μαθήσεως ἔρημοι; ὥσπερ γὰρ τὸ φῶς φασι πάντες οἵ γε νῦν ἔχοντες τοῖς ὀφθαλμοῖς τὴν ἀσφάλειαν παρασκευάζει τοῦ καλῶς πορεύεσθαι, οὕτως ἡ μάθησις ἀνθρώπῳ, τοῦ μὴ σφάλλεσθαι καὶ παραπαίειν ἐν τῷ βίῳ· τοῦτο δὲ τὸ τῆς μαθήσεως φῶς, οὐκ ἔστι τῶν φύσει γινομένων, ὥσπερ τὸ τῶν ὀφθαλμῶν, εὐθὺς τεχθέντων ἡμῶν παρὰ τῆς φύσεως χορηγούμενον. Ἀλλ' ἔστι κτητόν· οὐ μέν τοι γε ὤνιον. Ἀλλὰ πόνῳ καὶ χρόνῳ θηρευόμενον καὶ δεξιότητι σοφωτάτων ἀνδρῶν ποδηγετούμενον, καὶ λόγῳ τῷ τῆς ἀληθείας διαδιδόμενον τῇ ψυχῇ· τούτῳ τῷ φωτὶ ζωπυρουμένη ψυχὴ ἀναμιμνήσκεται τῶν ἑαυτῆς ἀγαθῶν καὶ παρασκευάζεται πρὸς τὰς ἀρετάς, εἶτα τούτων ἐγκρατὴς δι' ἀσκήσεων γινομένη, τυγχάνει τῆς ἀληθείας· ἐξῆς δὲ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον βαδίζουσα, οὐδέποτε τοῦ λοιποῦ σφάλλεται· οὕτως ἀνδρεῖοι γινόμεθα· οὕτω δίκαιοι· οὕτω σώφρονες· οὕτω φρόνιμοι· οὕτω θεωρητικοί· τοιούτους ὁ ποιήσας ἡμᾶς κατὰ τὴν ἑαυτοῦ εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν ἐξ ἀρχῆς ἐδημιούργησε. Νυνὶ δὲ τί τοῦτο, θεσπέσιε Πάτερ, τὸ περὶ ἡμᾶς ἀτύχημα; Τῶν ἐκτὸς ἀφῃρέθημεν ἀγαθῶν ἔστω ταῦτα.

Τὰς πόλεις ἀπεβαλόμεθα· τοὺς οἴκους, τὰ κτήματα, τὴν χώραν ἅπασαν, τὴν ἀρχήν. Οὐδὲν θαυμαστόν. Ταῦτα τύχης ἀγαθὰ γίνεσθαι πεφυκότα καὶ ἀπογίνεσθαι. Τίς τὰς τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἐσύλησεν ἕξεις; Τίς τὰς δυνάμεις ἀπώλεσε; Τίς ἀφεῖλε τὸν ὑγιῆ λόγον; Τίς ἀρετήν; Τίς πολιτείας ἐπιστήμην; Τίς δίκης γνῶσιν καὶ νόμων; τίς τὴν ἐπινοίᾳ θείαν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἀνακριθεῖσαν εὐγένειαν ἔσβεσε; Τίς τετύφλωκε τὸν νοῦν; Τίς βαρβάρων ἀγριωτέρους ἐποίησε; Τίς θρεμμάτων ἐλεεινοτέρους; πότερον ἡ τύχη; Καὶ μὴν αὕτη τῶν ψυχικῶν δυνάμεων οὐ δεσπόζει· ἆρ' οὖν ἡ θεία Πρόνοια κατημέλησεν ἡμῶν; Καὶ μὴν αὐτεξουσίους ἐξ ἀρχῆς ἐδημιούργησεν· καὶ τὸ θεῖον οὐ μεταμέλεται·

οἰκοῦν ἦν Ἑλλήνων παῖδες εἱμαρμένην φασίν, αὕτη τὸ γένος ἡμῶν κατηνάγκασεν; ἀλλ' οὐδὲ ταύτην τῶν ἐφ' ἡμῖν ἐφάπτεσθαι λέγουσι. Τίνι γοῦν μέμφεσθαι δεῖ; Τίνας ἡμᾶς ἀδικεῖν ἐροῦμεν; Πάντως οὐδένα· οὔτε βάρβαρον, οὔθ' Ἕλληνα ἐν αἰτίαις ἔχειν εἰκός· οὔτε πολίτην, οὔτε ξένον, οὔτε ἀστόν, οὔτε ἀγροῖκον, οὔτε ἄλλον τινὰ τῶν ἀνθρώπων ἁπάντων· οὐ λῃστήν, οὐ τοιχωρύχον, οὐ λωποδύτην, οὐ κακοῦργον οὐδένα. Ἡμεῖς αὐτοὶ ἐχθροὶ καὶ λῃσταὶ καὶ λωποδύται ἑαυτῶν ἐγενόμεθα· ἡμεῖς τὸν θεῖον σπινθῆρα τὸν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἀνακραθέντα οβεννύομεν· ἡμεῖς τὸν ἀνθρωπισμὸν ἀπωλέσαμεν· ὅταν γὰρ ἑκυτῶν ἀμελῶμεν τί δεῖ προσδοκᾶν ἄλλο; ἢ τὰς μὲν ἀμπέλους δοκοῦμεν μὴ δύνασθαι, μήτε καλόν, μήτε πολὺν οἶσειν οἶνον ἂν μὴ καλῶς ἐπιμεληθῶσι παρὰ τῶν γεωργῶν, ἄνθρωπον δὲ μήτε καλῶς τραφέντα παρὰ τῶν γεννησάντων, μήτε προσηκόντως παρὰ διδασκάλου παιδευθέντα σώζειν δύνασθαι κἂν αὐτήν γε τὴν ἀνθρώπου προσηγορίαν; Γελοῖον τοιοῦτον καὶ πέραν παντὸς ἀτόπου πῶς ὁ μὴ τοῖς ἤθεσιν ἀχθείς, καὶ μὴ μαθὼν μετριότητα ἀλλ' ἁρπάζων καὶ λῃστεύων καὶ διασπῶν καὶ φονεύων, οὐ λύκος ἀλλ' ἄνθρωπος; πῶς ὁ χαίρων ταῖς ἡδοναῖς καὶ λαυροφαγῶν καὶ καθ' ἑκάστην μεθύων, οὐ χοῖρος ἀλλ' ἄνθρωπος; Δεῖ πάντως τὸν καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἐσόμενον ἄνθρωπον, ἐπιμεληθῆναι ἑαυτοῦ καὶ προπαρασκευᾶσαι τὴν ψυχήν· τραφεῖναι δεῖ καλῶς εὐθὺς ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων· παιδευθῆναι· διδαχθῆναι. Ταῦτα μόνα ποιεῖν τὸν ἀληθῆ καὶ τέλειον ἄνθρωπον. Οἱ γονεῖς τοῦ γενέσθαι μόνον ὄντες αἴτιοι, ἂν ἄλλως οὐ φροντίσωσι τῶν τέκνων, ἢ κολοβὰ καὶ ἡμιτελῆ ταῦτα διαμένει ἢ οὐδ' ὅλως τελεσφορεῖται· ἐπιμεληθέντες δὲ καὶ θρέψαντες τὰ σώματα μὲν διασώζουσι, καὶ παῖδας ἔχουσι, ζῶά τινα ὁλόκληρα τῷ σώματι μόνῳ· τί δὲ τὸ ἑξῆς· ἂν φρένας ἔχωσι, διδασκάλοις καὶ σοφοῖς ἀνδράσιν ἐπιτρέπουσι τὰ σφῶν γενήματα.

Οἱ δὲ λαβόντες ἐκτρέφουσι τὴν ψυχὴν αὐτῶν καὶ ῥυθμίζουσι νηπιάζουσαν, καὶ τὸ φῶς τὸ παρὰ ταῖς αὐτῶν ψυχαῖς μετοχετεύουσι ταῖς ἐκείνων· εἶθ', οὕτως ὁλόκληρος ὁ ἄνθρωπος γίνεται ζῶον καὶ τέλειον· μηδενὸς ἐπιδεές, φυτὸν οὐράνιον· θεῖον ὄντως ἀπόσπασμα· οὐ πρηνὲς καὶ χαμαίζηλον ὡς τὰ λοιπὰ τῶν ζώων ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔτυμον τῆς ἐπικλήσεως, ἄνω θεωροῦν· ἐπτερωμένον, ὀξυοπές, περιφερόμενον ἐν τῷ αἰθέρι, ἐποπτεῦον τὰ ἐν τῇ γῇ πάντα παθήματα, καὶ τὰ ἐν ἀνθρώπῳ θεῖα δημιουργήματα· οὐκ ἔτι ζῶον ἔνυλον, ἀλλὰ θεῖον καὶ ἀθάνατον. Τοιουτοτρόπως ἡ Ἑλλὰς ἔφερεν ἄνδρας πάλαι. Νυνὶ δέ, ὦ τῆς ἀφορίας· οὔτε βούλομαι, οὔτ' ἔχω λέγειν· μήτι μετέβαλε τὸ περὶ τὴν Ἑλλάδα κλῖμα; Μὴ ὁ ἀὴρ ἐξήλλακται; μήτι διαφθορεὺς τὸ περιέχον κακῶς διέθηκε τὰ σώματα; Μὴ τὰ ὕδατα; μὴ γένοιτο Πάτερ. Πάντα τὴν αὐτὴν κρᾶσιν, ἣν ἔλαχεν ἐξ ἀρχῆς σώζοι· οἶνον τὸν αὐτὸν ὃν καὶ πρότερον ἡ ἄμπελος ἔφερε πίνουσιν. Ὕδωρ τὸ αὐτὸ βλύζουσιν αἱ πηγαί. Πυροὺς τοὺς αὐτοὺς φέρει τὸν ἥλιον. Ἰχθύων τῶν αὐτῶν καὶ κρεῶν γίνονται πάντες. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σχήματος πάντα μεμένηκεν. Οὐχ' ἵππος, οὐ βοῦς, οὐ κύων, οὐ λύκος, ἄνθρωπος μόνος ὁ τῆς Ἑλλάδος μετέβαλε. Ἄνθρωπος μόνος, ὦ γῆ καὶ ἥλιε, ἀμελήσας ἑαυτοῦ ἄνθρωπος καὶ τραπεὶς τῆς λεωφόρου, ὡς τὸ πλανώμενον ὀρειβατεῖ πρόβατον.

Ἀλλὰ πρὸς τί ταῦτα εἴποι τις ἄν, ὦ Δέσποτα; Εἰ καὶ δεινὸν τὸ κα-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

κὸν τοῦτο δοκεῖ καὶ μέγα, ὥσπερ δὴ καὶ ἐστίν. Ἀλλ' ὅμως εὐδιόρθωτον ἐν τῷ παρόντι, καὶ ὀλίγων δεῖται πρὸς τὴν ἀποκατάστασιν, σοῦ γε λαχόντος ἡνιοχεῖν τοὺς ἱεροὺς τῆς Ἐκκλησίας οἴακας. Ἦκε γὰρ ἡ φήμη τῶν ἀρετῶν σου καὶ πρὸς ἡμᾶς. Φανερὸν κατέστησε τοῦ βίου σου τὸ ἀνεπίληπτον πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ πιστοῖς Μητροφάνης ὁ Αἰδέσιμος Καισαρείας Ἐπίσκοπος ἐξ ὧν ὑπελάβομεν δύνασθαί σε μόνῳ τῷ λόγῳ παρακαλέσαι πρὸς ἀρετὴν ἅπαντας. Καὶ τοὺς μὲν νωθεῖς καὶ ἀμελοῦντας, ἐγεῖραι καὶ παροτρύναι, τοὺς δὲ μὴ βουλομένους ἀναγκάσαι· τοῖς μὴ πειθομένοις ἐπιτιμῆσαι οἷς οἶδας τρόποις. Δύνασαι διδασκάλους μεταπέμψασθαι· βιβλία χορηγῆσαι· ἔξεις ἕτοιμα πάντα Θεοῦ συναιρουμένου· ἔξεις τοὺς ὑπακούοντας εὐχερῶς ὁσημέραι. Εὐδαιμονήσει πάλιν τὸ Γένος ἡμῶν ἐπὶ σοῦ. Ταῦτα λογιζόμενος ὁ παρ' ἡμῖν ἐπιφανέστατος Ἱερώνυμος ὁ Κορνήλιος ἀνὴρ τῶν πρωτευόντων ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖ ταύτῃ Γερουσίᾳ τῶν Ἑνετῶν φιλέλλην μάλιστα καὶ φιλάνθρωπος ὤν, χρόνον διατρίψας ἐν Κρήτῃ μακρόν, καὶ πεῖραν λαβὼν ἱκανὴν τῆς παρ' ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἔγνω συμβουλεῦσαι Ἀνδρέᾳ τῷ Σπινέλῃ, ἀνδρὶ σεμνοτάτῳ καὶ θεοσεβεῖ ἐντυπῶσαι πρὸς ὠφέλειαν τοῦ γένους ἡμῶν, τὰ μηναῖα ταὐτί, καινοῖς τισι τύποις καὶ γλαφυροῖς χαρακτῆρσι, δεξιῶς εἰργασμένοις καὶ καλλίστοις ἰδεῖν. Ὃς δὴ τὴν συμβουλίαν ἀσμένως δεξάμενος, οὐ μόνον τὴν χαλκουργίαν οἵαν οὐδεὶς ἄλλος τῶν πρότερον παρεσκεύασεν, ἀλλὰ πρὸς τούτοις καὶ χάρτας ἐξεῦρε τῶν λευκοτάτων καὶ κατὰ τέχνην ἀκριβῆ πεποιημένων, πρὸς ἐξαρκοῦσαν τῶν βιβλίων διαμονήν. Ἔτι δὲ πόνων οὐκ ἐφείσατο· οὔτε δαπάνης· λαβὼν ἐπὶ πᾶσι συλλήπτορα καὶ τὸν εὐλαβῆ τοῦ Ναυπλίου Πρωτοπαπᾶ Νικόλαον τὸν Μαλαξόν, ἄνδρα θεοσεβῆ καὶ πεπαιδευμένον, ὅστις διαφθαρέντων τῶν πρωτοτύπων, ἐπηνωρθώσατο πάντα καὶ εἰς τὸ ὑγιέστατον ἀποκατέστησε. Τὴν μὲν οὖν ὠφέλειαν ὅσην χορηγήσει τὰ ψυχωφελῆ ταυτὶ βιβλία οὐδεὶς ἀγνοεῖ ἐμοί τε περιττὸν ἔδοξε γράφειν, ὁποῖον ἔσονται κέντρον πρὸς ἀμιλλαν, τοῖς αἰδεσιμωτάτοις ἐπισκόποις τε καὶ ἡγουμένοις καὶ πρεσβυτέροις καὶ παντὶ τῷ χριστωνύμῳ λαῷ, οἱ βίοι τῶν ἁγίων καὶ τὰ ἐγκώμια ἀναγινωσκόμενα καὶ ψαλλόμενα, ὧν ταῖς εὐχαῖς Θεὸς ὁ πάντας οἰκτείρων δῴη γε πέρας τοῖς ἀτυχήμασι τῶν Ἑλλήνων· Σὺ δὲ τὴν ἀκεραιότητα σώζοι ἐν βαθεῖ καὶ πίονι γήρᾳ εὐσεβῶς διοικοῦσαν τὸ ἑαυτοῦ ποίμνιον. Ἔρρωσο.

Μετὰ τὸν ὡς ἄνω πρόλογον δημοσιεύεται τὸ ἑξῆς τετράστιχον τοῦ Ἰωάννου Χίου :

Ὕμνους ἀενάων χαρίτων τό δε μέρμερον ἔθνος
Σοὶ πάτερ ἡμιθέων ἀϊδίους παρέχει·
Ἄσμενος ἀλλὰ δέκευ καὶ ῥώννυθι λείψανα θεῖε
Ἡμετέρης γενεῆς πρόγχυ ἀπολλυμένης.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δηλοῦται ὅτι τὸ μηναῖον τοῦτο τοῦ Ἰουλίου μηνός, ἐτυπώθη ἐν ταῖς κλειναῖς Ἐνετίαις τὸ ἔτος 1548 εἰς τὰς 8 Ὀκτωβρίου εἰς τὸ τυπογραφεῖον Βαρθολομαίου Ἰαννίνου ἀναλώμασι καὶ ἐπιμελείᾳ Ἀνδρέᾳ Σπινέλῃ, ὅστις ἔλαβε προνόμιον παρὰ τῆς Ἐνετικῆς ἀρχῆς, ἵνα τυπώσῃ τοῦτο καὶ ἐπὶ 20 ἔτη οὐδεὶς ἄλλος νὰ δύναται νὰ ἀνατυπώσῃ αὐτό. Ἀλλὰ καὶ ἂν

τυπωθῇ ἀλλαχοῦ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πωλήσῃ τοῦτο εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Ἐνετικῆς Δημοκρατίας, ἄλλως μεγίστην θὰ δώσῃ δίκην.

Ἐκ τῶν ἐν τοῖς προλεγομένοις ἀναφερομένων ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἦτο Διονύσιος ὁ Β΄. πατριαρχεύσας ἐν Κωνσταντινουπόλει τὰ ἔτη 1545—1555. Ὁ δὲ Καισαρείας Μητροφάνης γεννηθεὶς ἐν Πικριδίοις (Χάσκιοϊ) τοῦ Κερατίου κόλπου κατήγετο ἐκ Βουλγάρων. Μετὰ τὰ πρῶτα γράμματα ἐκάρη μοναχὸς ἐν ἁγίῳ Ὄρει καὶ εἰς Ἀρχιμανδρίτην προχειρισθεὶς ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ Α΄. προκατόχου Διονυσίου τοῦ Β΄. διωρίσθη ἐφημέριος τῆς γενετείρας του καὶ εἶτα τοῦ Πατριαρχικοῦ ναοῦ μεθ' ὃ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Διονυσίου τοῦ Β΄. προήχθη εἰς Μητροπολίτην Καισαρείας καὶ ἀπεστάλη εἰς Κέρκυραν, Βενετίαν καὶ Ῥώμην πρὸς ἐξέτασιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τῆς τε Δυτικῆς καὶ Προτεσταντικῆς Ἐκκλησίας περὶ ὧν ἐνδιεφέρετο τὸ Πατριαρχεῖον. Ἐπανελθὼν ἐξελέγη Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης (1565—1572) καὶ τὸ δεύτερον (1579—1585), ὅτε καὶ ἀπέθανε τῇ 9ῃ Αὐγούστου, συντελέσας εἰς ἵδρυσιν βιβλιοθηκῶν καὶ ὑποστηρίξας τὴν παιδείαν. (*)

Ὁ δὲ προλογίζων Ἀντώνιος Εἴπαρχος εἶναι ὁ μνημονευόμενος καὶ παρὰ Φαβρικίῳ (XI, 535), ὡς «διδάσκαλος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Σχολῆς, ἀνὴρ ἐλλόγιμος, φιλόπονος καὶ φιλομαθής, εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, πεπαιδευμένος τήν τε θύραθεν φιλοσοφίαν καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς ἱερὰν Θεολογίαν». Οἱ ὡς φροντισταὶ τῆς ἐκδόσεως ἀναφερόμενοι, οἵτινες καὶ τὰ κακῶς ἔχοντα ἐν τοῖς χειρογράφοις ἐπηνωρθώσαντο, Γρηγόριός τε καὶ Νικόλαος Μαλαξοί, εἶναι Ἕλληνες λόγιοι τοῦ ΙΣΤ΄. αἰῶνος γεννηθέντες ἐν Ναυπλίῳ. Καὶ τοῦ μὲν Γρηγορίου εἶναι ἄγνωστον τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, τοῦ δὲ Νικολάου ὑπολογίζεται ὅτι συμπίπτει μὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΣΤ΄. αἰῶνος. Ἐξεπαιδεύθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, υἱὸς ὢν τοῦ ἱερέως Σταυρακίου διετέλεσε Πρωτοπαπᾶς Ναυπλίου, συνέθεσε δὲ πολλὰ Ἐκκλησιαστικὰ τροπάρια καὶ κανόνας, τινὰς τῶν ὁποίων ἀπεδοκίμασεν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ὡς καταχωρηθέντας ἐν τοῖς μηναίοις ἄνευ Ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας, (**) ἐκτὸς δὲ τῶν ἄλλων ἀκολουθιῶν καὶ τοιαύτην εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως Μητροφάνην, ὅστις βεβαίως δὲν εἶναι ὁ ἡμέτερος Μητροφάνης κ. λ. π. Κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1539 κατάληψιν τοῦ Ναυπλίου ὑπὸ τῶν Τούρκων ἠκολούθησε τοὺς Βενετούς, ἐγκατασταθεὶς τὸ πρῶτον ἐν Βενετίᾳ καὶ κατόπιν ἐν Κρήτῃ καὶ Ζακύνθῳ. Κατὰ τὴν ἐν Βενετίᾳ διαμονήν του διετέλεσεν ἐφημέριος τῆς ἐκεῖ Ἑλληνικῆς Κοινότητος ἀπὸ τοῦ 1553 μέχρι τοῦ 1572 συντελέσας εἰς τὴν ταχυτέραν καὶ ὅσον ἔνεστι μεγαλοπρεπεστέραν ἀνέγερσιν τοῦ αὐτόθι ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Ἀπέθανε περὶ τὸ ἔτος 1594 (***).

(*) Πρβλ. Μ. Ι. Γεδεὼν «Πατριαρχικοὶ Πίνακες», Κωνσταντινούπολις, σελ. 104 καὶ ἑξ. 515 καὶ ἑξ.

(**) (Ἴδε ὑποσημείωσιν μηναίου 6 Δεκεμβρίου ἑορτῇ ἁγίου Νικολάου)

(***) Πρβλ. Κ. Ν. Σάθα «Νεοελληνικὴ φιλολογία». Ἀθῆναι (1868) σελ. 184 Γ. Ι. Ζαβούρα «Νέα Ἑλλὰς ἢ «Ἑλληνικὸν Θέατρον» Ἀθῆναι, (1872), σελ. 487 καὶ ἑξῆς.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Ὁ Β΄. τόμος ἐπιγραφόμενος καλλιτεχνικοῖς ἐρυθροῖς Βυζαντινοῖς γράμμασι «ΣΤΙΧΗΡΑ ΨΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΗΝΙ ΑΥΓΟΥΣΤΩ», φέρει τὰς ἰδίας δύο χαλκογραφίας καὶ εἰς τὴν προμετωπίδα ἀναγράφει ἀπαραλλάκτως «Ἐτυπώθη Ἐνετίησι....», φέρει δὲ τὴν χρονολογίαν 1549 Αὐγούστου 20, ἤτοι ὁ μὴν Αὔγουστος ἐτυπώθη ἓν ἔτος μετὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ μηνὸς Ἰουλίου. Μετὰ τὴν προμετωπίδα δημοσιεύονται ἐγκωμιαστικοὶ ἰαμβικοὶ στίχοι πρὸς τὸν Πατριάρχην Διονύσιον ὑπὸ Ἰαννοῦ Μινδονίου οἱ ἑξῆς:

Ἰαννὸς ὁ Μινδόνιος τῷ ἁγιωτάτῳ Ἀρχιερεῖ Κωνσταντινουπόλεως
κυρίῳ Διονυσίῳ εὖ πράττειν.
Ἑλλαδικῶν χαρίτων τὸ κλέος, βαρὺς ὤλεσεν αἰὼν
Βαρβαρικοῖς δαμάσας ἤθεσιν ἀγλαΐην.
Λείψανα δ᾽ ἐκ μελέτης οἷα ποτ᾽ ἐστί
Σοί γε φέρω θείης ἔκγονε φυταλιῆς,
Ὧν γὰρ ἐπιχθόνιος μέγας ἑρμῆς φῦλα κυδαίνεις
Ἑλλάδος ἡγαθέης δαίμονι τρυχομένης·
Μούσας γὰρ ἐλάσας ὅ γε βαρὺς βάρβαρον ἔθνος
Οἰκίζει ὅλοὸν πίστει καὶ σοφίῃ·
Σοὶ δ᾽ οὖν παλλὰς ἔδωκε νόον καὶ ἀτέρμονα κύκλον
Ἣ θέα καὶ γνῶσιν βάρβαρον ἐξελάαν·
Καὶ γὰρ ἀφ᾽ ἑσπερίων κλεινὸν μένος ἑρμεοδώρου
Ἀτθίδος ἢ Σπάρτης εἴκελον ἡμιθέοις
Κέκληκας φιλέων ὡς σὸν παῖδ᾽ ἱεροφάντα
Μουσῶν Ἑλλαδικῶν χ᾽ ἑσπερίων τρόφιμον·
Ῥήτορα δ᾽ ἐξαπέφηνας, ἀφ᾽ ἑρμοῦ ἔξοχον ἄνδρα
Οὔνομα καὶ πινυτὴν δεξάμενον σοφίην·
Ὃ παρὰ φοιτήσας σοὶ τάδε γράμματα πέμπω
Καὶ βίβλον ἡμεδαπῶν βάρβιτον ἱερέων,
Ἢ ἐνιχαλκετύποι πλεῖστον πόνον ἐξεμόγησαν
Καρποὺς πιερίδων ἀποκαθιστάμενοι
Εἵνεκεν ὧν, εὔχου ἀρχὸν μέγαν οὐρανιώνων
Εὐτυχίην πλείστην, ἑσπερίοις διδόναι
Χ᾽ ἡμᾶς ἀενάοις μούσας ῥαντίσμασι ῥαίνειν
θείου καὶ ἁγίων οὔνομα μελπομένους.

Εἰς τὸ τέλος ἀμφοτέρων τῶν μηναίων ὑπάρχει κύκλος ἐγγεγραμμένος εἰς τετράγωνον καὶ ἐντὸς τοῦ κύκλου γριφῶδες σύμπλεγμα ἐκ γραμμάτων ἐμφαινόντων πιθανῶς κατὰ τὴν γνώμην μας τὸ ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐκδότου Ἀνδρέα Σπινέλη.

Περιεγράψαμεν ἤδη ἀνωτέρω τὸν τόμον τὸν ἐμπεριέχοντα τὰ μηναῖα Ἰουλίου ἐκδόσεως 1548 καὶ Αὐγούστου 1549. Συνεχίσαντες τὴν ἀνίχνευσιν εἰς τὰς ἀπροσπελάστους κονιορτιθεῖς κρύπτας τῆς μονῆς εὕρομεν καὶ δευτέραν ἔκδοσιν τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1558 καὶ Σεπτεμβρίου 1566 ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐκδότου Ἀνδρέα Σπινέλη. Ἡ χρονικὴ διαφορὰ τῶν ὀκτὼ ἐτῶν μεταξὺ τῶν ἐκδόσεων Αὐγούστου καὶ Σεπτεμβρίου εἶναι μία ἔνδειξις τῶν τυπογραφικῶν δυσκολιῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἐνῷ δὲ τὰ ἀνωτέρω περιγραφέντα ἔχουσι τὸν ἐγκωμιαστικὸν πρόλογον εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Διονύσιον τὸν Β΄. ὑπὸ Ἀντωνίου Εἰπάρχου, ἤδη ὁ ἴδιος πρόλογος δημοσιεύεται ἐν τῷ μηναίῳ Αὐγούστου τῆς νέας ἐκδόσεως ἀπαραλλάκτως καὶ μὲ τὴν ἰδίαν χαλκογραφίαν τῆς Σταυρώσεως ἐνῷ ἡ χαλκογραφία τῆς προμετωπίδος εἶναι ἐντελῶς διαφορετική. Εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ἀναγράφεται τὸ ἑξῆς: «Τὸ παρὸν μηναῖον ἐτυπώθη ἐν Βενετίαις ἐν οἰκίᾳ Ἀνδρέου τοῦ Σπινέλη, χρηματοποιοῦ τῆς λαμπροτάτης ἀρχῆς τῶν Βενετῶν, ὃς κατοικεῖ ἐν τῇ ἐνορίᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰουλιανοῦ πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, ἔχων σημεῖον ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ αὐτοῦ στέμμα ἱστορισμένον, ἐπιμελείᾳ δὲ Γρηγορίου τοῦ Μκλαξοῦ ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ᾳφνη΄ ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ιβ΄». Τὸ σημεῖον τοῦτο τοῦ ἐργοστασίου ἤτοι τὸ στέμμα ἐκτυποῦται κάτωθεν τῆς σελίδος.

Τὸ μηναῖον τῆς δευτέρας ἐκδόσεως τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου προλογίζει ὁ Ἰαννὸς ὁ Μινδόνιος δι᾽ ἐγκωμίου του πρὸς τὸν ἴδιον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Διονύσιον.

Ὁ Μινδόνιος ἐγκωμιάζων τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Διονύσιον παραλληλίζει τὴν ποιμαντορίαν αὐτοῦ μὲ τὴν τοῦ Πατριάρχου Ἰακὼβ βόσκοντος τὰ πολυπληθῆ αὐτοῦ ποίμνια τὴν αὐτὴν ἔχοντος πρόνοιαν διὰ τὸ λογικὸν ποίμνιον ἣν περ εἶχε καὶ οὗτος διὰ τὸ ποίμνιον τῶν προβάτων. Καὶ ἐπαινεῖ κατόπιν τὸν πρωτοπαπᾶν τοῦ Ναυπλίου διορθωτὴν Ν. Μαλαξὸν καθὼς καὶ τοὺς φιλογενεῖς Ἕλληνας τῆς Ἐνετίας, οἵτινες δαπανῶσι διὰ τὴν ἐκτύπωσιν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων διὰ τὴν ὠφέλειαν τοῦ Γένους. Παρακαλεῖ δὲ τὸν Πατριάρχην νὰ δεχθῇ τὴν ἀφιέρωσιν, περιβάλλων οὕτω τὸ ἔργον μὲ τὴν Πατριαρχικὴν αἴγλην. Ὁ πρόλογος ἐπὶ λέξει ἔχει οὕτως:

Τῷ Παναγιωτάτῳ Ἀρχιερεῖ Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ κυρίῳ Διονυσίῳ, Ἰωάννης ὁ Μινδόνιος, ἐν Κυρίῳ χαίρειν.

«Τὸν διδάσκαλον οὐδὲν ἐπαχθῶς χρὴ ποιεῖν τῶν εἰς σωτηρίαν τῶν μαθητῶν συντεινόντων· εἰ γὰρ ὁ μακάριος Ἰακὼβ νυκτὸς καὶ ἡμέρας κατεκόπτετο εἰς τὴν τῶν ποιμνίων φυλακήν, πολλῷ μᾶλλον τὸν τὰς ψυχὰς ἐμπεπιστευμένον κἂν ἐπίμοχθρον ἔργον ᾖ, κἂν εὐτελές, πάντα δεῖ ποιεῖν πρὸς ἓν ὁρῶντα μόνον τὴν σωτηρίαν τῶν μαθητευομένων, καὶ τὴν ἐκεῖθεν δόξαν γινομένην τῷ Θεῷ. Οὕτω δὴ καὶ Σέ, Θειότατε Πάτερ, οὔτε πόνος, οὔτε ἄλλο τι διάζει παρεκβῆναι τῆς συνεχοῦς πρὸς τὸ ποίμνιόν σου μερίμνης, ὃ καὶ οἱ ἐνθάδε διατρίβοντες εἰδότες σωτηρίας ἕνεκεν τῶν ἡμετέρων τυποῦντες ταυτασὶ τὰς βίβλους τῇ Σῇ παναγιότητι, αἳ καὶ χαρακτῆρος οὐκ ἐνδεοῦς καὶ διορθώσεως οὐ χρῄζουσι, κάλλιστος γάρ ἐστι καὶ ὀρθώτατος πάντων τῶν τύπων ὅ γε παρών, ἔχει γὰρ ἐπιστάτας ἄνδρας σοφίᾳ καὶ ἀρετῇ τοὺς ἄλλους ὑπερέχοντας καὶ Νικόλαον τὸν Μαλαξὸν πρωτοπαπᾶν Ναυπλίου, ὅστις πάσῃ ἐπιμελείᾳ αὐτὰς

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ἐν Κρήτῃ διώρθωκε καὶ πρὸς τούτοις τοὺς πρώτους τῶν εὐγενῶν, οἳ καὶ δαπάνης καὶ πόνων οὐ φειδόμενοι ὁσημέραι τὸ ἡμέτερον εὐεργετοῦσι Γένος. Ἵνα γοῦν λαμπροτέρα διαφανῇ ἡ τούτων προθυμία καὶ ἵνα ταδὶ τὰ μηναῖα μειζόνως λάμψωσι δέχου, παναγιώτατε πάτερ, καὶ κήρυττε τῇ Οἰκουμένῃ, σοὶ γὰρ ὡς πρωτίστῳ τῶν Χριστιανῶν Ἀρχιερεῖ προσφέρομεν: Ἔρρωσο.

Εἰς τὸ τέλος τὸ μηναῖον τοῦτο τοῦ Σεπτεμβρίου ἔχει τὸ σῆμα τοῦ τυπογράφου. Ἐντὸς ὀρθογωνίου πλαισίου ὑπάρχει θυρεὸς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου εἰκονίζεται τὸ συνώνυμον ζῶον πρὸς τὸ ὄνομα τοῦ τυπογράφου Ἰκτὶς (κουνάβι), κάτωθεν δὲ τὰ γράμματα «τύποις Κουνάδου», χαμηλότερον δὲ ἀναγράφεται τὸ παρὸν μηναῖον ἐτυπώθη ἐν Βενετίαις νεωστί, μετ' ἐπιμελείας Γρηγορίου τοῦ Μαλαξοῦ, αἰτήσει κυρίου Ἰακώβου τοῦ Λεογκίνου, ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ,αφξς' ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ κζ.'

Οὕτω, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω, περαίνοντες τὴν περιγραφήν, ἥ τε πρώτη καὶ δευτέρα ἔκδοσις τῶν μηναίων ὁλοκλήρου βεβαίως τοῦ κύκλου τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀνεξαρτήτως ἂν ἡμεῖς εὕρωμεν μόνον τῶν ὡς ἄνω μηνῶν, εἶναι ἀπὸ ἐπόψεως μὲν τυπογραφικῆς καὶ τεχνικῆς ἐν γένει ἀρίστη, ἀπὸ ἐπόψεως δὲ ποιότητος χάρτου «ἐξεῦρε τῶν λευκοτάτων τοὺς χάρτας καὶ κατὰ τέχνην ἀκριβῆ πεποιημένους...», καὶ ἐν γένει ἐμφανίσεως οὐ αἱ τυχοῦσαι, καίτοι ἀμφότεραι αἱ ἐκδόσεις ἀνάγονται εἰς τὰς πρώτας δεκαετηρίδας μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς τυπογραφίας.

Λουκιανὸς Ν. Δεπούντης

Πρωτοσύγκελλος

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ῥεντίνης Καρδίτσης κατὰ Φεβρουάριον τοῦ ἔτους 1941

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ

Ἤτοι συμβουλὴ πνευματικὴ διεξοδικὴ καὶ πάνυ ὠφέλιμος, εἰς κάθε μοναχὸν εὐλαβῆ καὶ ταπεινόφρονα ἐν Κοινοβίῳ διάγοντα, καὶ ἐν ὑποταγῇ κατὰ Θεόν.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 211)

Περὶ Ὁράσεως

Εἶπεν εἷς σοφός, ὅτι ἐκ τοῦ ὁρᾶν, τίκτεται τὸ ἐρᾶν, ἤτοι ὅταν βλέπῃ τις κανὲν πρᾶγμα ὅπου τοῦ ἀρέσει, τότε ἔνδοθεν κινεῖται εἰς ἐπιθυμίαν καὶ ἀπόλαυσιν τοῦ ὁρωμένου. Διὰ τοῦτο ἀγαπητὲ ἀδελφὲ πρόσεχε ἀκριβῶς νὰ μὴ βλέπῃς οὐδέποτε εὔμορφα πρόσωπα γυναικῶν ἢ παίδων ἀγενείων, ἢ καὶ ὅταν συνομιλῇς ἀκόμη νὰ βλέπῃς κάτω εἰς τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήφθης, διότι λέγουσιν οἱ ἅγιοι Πατέρες, ὅτι ὁ Μοναχὸς ὀφείλει πάντοτε νὰ βλέπῃ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν εἰς τὴν γῆν, καὶ διὰ τοῦ νοὸς εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐπίσης ὅταν ὑπάγῃς εἰς ξένον οἶκον ἢ εἰς κελλίον, νὰ μὴ περιεργάζεσαι, τὰ ἐκεῖ εὑρισκόμενα πράγματα, μήτε ὅταν πηγαίνῃς εἰς χωρίον ἢ πόλιν, νὰ βλέπῃς χοροὺς ἢ τραγούδια, ἢ ἄλλα ἄτοπα πράγματα, καθότι ὅταν ἐπιστρέψῃς θὰ πολεμῆσαι ὑπὸ τῶν δαιμόνων διὰ τῆς φαντασίας ἐν τῷ κελλίῳ σου. Ἐπίσης νὰ προσέχῃς πολύ, νὰ μὴ περιεργάζεσαι τὰ εὔμορφα πρόσωπα γυναικῶν καὶ παιδίων, ἀλλὰ καὶ οἱαδήποτε ἄλλα πρόσωπα ἐμπαθῶς, διότι λέγει ὁ Κύριος, « Ὁ ἐμβλέψας γυναικὶ πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτήν». Οὐαὶ τοῖς ἀπροσέκτοις, ψυχικὸς θάνατος εἰσέρχεται. Ἀκόμη καὶ εἰς τὰ ζῶα νὰ μὴ παρατηρῇς ὅταν συνευρίσκωνται, διὰ νὰ μὴ πληγώσῃς τὴν ψυχήν σου. Ὅταν ἐργάζεσαι καὶ ὑπηρετῇς, πρόσεχε νὰ μὴ ξεγυμνώνεσαι πολύ, ἀλλὰ νὰ φορῇς τὸ ζωστικόν σου. Ἐπίσης νὰ μὴ γυμνώνῃς κανὲν μέλος τοῦ σώματός σου, ἄνευ μεγάλης ἀνάγκης ἔμπροσθεν ἄλλων ἀνθρώπων, Οὔτε νὰ βλέπῃς καὶ σὺ ξένην γύμνωσιν, μηδὲ ἀκόμη καὶ τὸ σῶμά σου γυμνόν, ἄνευ ἀνάγκης, καὶ ὅταν ἀλλάζῃς φορέματα, μὴ περιεργάζου μηδέποτε τὰ κρυφία σου μέλη, καὶ ὅταν ἐξέρχεσαι πρὸς χρείαν, εὐσχημόνως καὶ μετὰ συστολῆς εὐλαβούμενος τὸν φυλάσσοντά σε Ἄγγελον, καθὼς λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίματος, ὅτι καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ὀφείλει ὁ Μοναχὸς διανοητικῶς νὰ λέγῃ τὴν εὐχήν. Διότι εἶπεν εἷς ἅγιος, ὅτι σώφρων καὶ καθαρὸς λέγεται ἐκεῖνος ὅστις δὲν ἁμαρτάνει, εἴτε διὰ τοῦ νοός, εἴτε διὰ τοῦ σώματος κατὰ μόνας εὑρισκόμενος. Ὅταν εὑρίσκεσαι ἐν τῇ τραπέζῃ, νὰ μὴ περιεργάζεσαι, ποῖαι εἶναι αἱ μεγαλείτεραι μερίδες καὶ καλλίτεραι, μήτε νὰ ἁπλώνῃς τὴν χεῖρά σου ἔμπροσθεν τοῦ ἄλλου, παρὰ ὅταν εὐλογήσῃ ὁ Ἱερεὺς τὰ παρατιθέμενα, νὰ τρώγῃς εὐσχημόνως, βλέπων ἔμπροσθέν σου, εὐχόμενος νοερῶς, καὶ ἀκούων τὴν ἀνάγνωσιν, εὐχαριστῶν τὸν Πανάγαθον Θεὸν διὰ τὰ πλούσια δῶρα ὅπου δίδει. Νὰ μὴ πιστεύῃς τὰ ὄνειρα ὅπου βλέπῃς εἰς τὸν ὕπνον σου, κἂν νὰ ἀληθεύσουν, διότι εἶναι ἐκ τῶν δαιμόνων, παρὰ ὅπως λέγῃ ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος, ὅταν βλέπῃς, ὅτι πίπτεις εἰς κρημνούς, ἢ ποταμούς, εἴτε εἰς ἄλλα τρομακτικὰ ὄνειρα, τότε νὰ διορθώνῃς τὴν ἄσκησίν σου κατὰ Χριστόν. Νὰ μὴν ὑπακούῃς εἰς ψυχοβλαβεῖς καὶ κακὰς συμβουλάς. Νὰ φυλάττῃς τὴν ἀκοήν σου ἀπὸ καταλαλιὰς καὶ κατακρίσεις, ἀπὸ γέλωτας καὶ αἰσχρολογίας, ἀπὸ φλυαρίας καὶ ἀργολογίας. Μὴ γίνεσαι ὠτακουστὴς πηγαίνων κρυφίως καὶ ἀκούεις μυστικὰς καὶ ξένας ὁμιλίας. Οὔτε νὰ βλέπῃς χοροὺς καὶ τραγούδια, καὶ ἕτερα σατανικὰ ἄσματα καὶ θέατρα καὶ παραστάσεις μίμων. Μὴ γίνεσαι παρήκοος εἰς ἐκείνους ὅπου κατὰ Θεὸν σὲ προστάζουν, δούλευε προθύμως καὶ πιστῶς τὸ διακόνημά σου καὶ ὑπηρεσίαν, ὅπου διωρίσθης, καὶ μὴ ποιεῖς καταχρήσεις, ἵνα μὴ κατακριθῇς. Γενοῦ ὑπήκοος τοῖς πᾶσιν, ὅπου καλῶς σὲ συμβουλεύουν, καὶ μὴν ἀπειθεῖς, ἐὰν θέλῃς νὰ σωθῇς. Μὴ συνάζεις ἀρώματα καὶ θέτεις ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ σου μυρωδικά, διότι εἶναι πορνικὰ καὶ γυναικώδη.

Περὶ σιωπῆς καὶ πολυλογίας

Ἀνὴρ γλωσσώδης καὶ πολύλογος,

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐκ τῆς πολυλογίας, οὐκ ἐκφεύξεις τῆς ἁμαρτίας. Διὰ τοῦτο καὶ σὺ ἀγαπητέ, ἐὰν θέλῃς, νὰ σωθῇς, φεῦγε τὴν πολυλογίαν καὶ ἀγάπα τὴν διακριτικὴν σιωπήν, καὶ τότε μόνον νὰ ὁμιλῇς ὅταν εἶναι ἀνάγκη, καὶ ἡ χρεία τὸ καλεῖ, καθότι ἐὰν θέσῃς εἰς τὸ ἕνα μέρος τῆς ζυγαριᾶς τὴν σιωπὴν καὶ εἰς τὸ ἄλλο μέρος πάσας τὰς ἀρετάς, ἡ σιωπὴ ὑπερβαίνει ταύτας. Διὸ λέγει ὁ ἀδελφόθεος Ἰάκωβος, ὅστις δὲν δύναται νὰ κρατήσῃ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, οὐδὲ τὰ ἄλλα πάθη του δύναται νὰ νικήσῃ.

Περὶ ψεύδους καὶ κατακρίσεως.

Πρόσεχε καλῶς νὰ μὴν εἰπῇς οὐδέποτε ψεῦδος, διότι εἶναι ἐκ τοῦ διαβόλου. Ὁ δὲ Κύριος ἀφανίζει πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος. Πολυμήχανος εἶναι καὶ πολύτροπος ὁ ψεύστης, μεῖζον τῆς πληγῆς ταύτης δὲν εἶναι, καὶ μεγαλείτερον ὄνειδος δὲν ὑπάρχει, ἀπὸ πάντας βδελυκτὸς εἶναι καὶ περίγελως ὁ ψεύστης, διὸ ἂς προσέχωμεν νὰ μὴν ὁμιλῶμεν ψεύδη. Μὴ κατακρίνῃς οὐδένα, μὴ καταρασθῇς μηδὲ καταλαλήσῃς. Νὰ μὴν αἰσχρολογῇς, μηδὲ ἀργολογῇς μὲ κανένα, νὰ μὴν ἐλέγχῃς, μηδὲ ὀνειδίσῃς τινά, μήτε διὰ τὴν πίστιν αὐτοῦ, μηδὲ διὰ τὰς κακὰς πράξεις, μήτε διὰ τὴν ἀμέλειαν αὐτοῦ, ἢ καὶ ἀνευλάβειαν. Μὴ ἀναθεματίσῃς ἢ βλασφημήσῃς τινά, μήτε ἄνθρωπον, μήτε ζῶον, μήτε ἄλλο πρᾶγμα, εἴτε θνητόν, εἴτε ἀναίσθητον. Φεῦγε τοὺς γέλωτας καὶ τὴν παρρησίαν, διότι λέγουσιν οἱ θεῖοι Πατέρες, ὅτι γέλως καὶ παρρησία, θανατώνουσι τὸν μοναχόν, παρὰ γενοῦ ὡς ξένος καὶ πτωχός. Ἐὰν παραβιασθῇς εἰς γέλωτας, θὲς τὴν χεῖρά σου τῷ στόματι, ἵνα μὴ φαίνωνται οἱ ὀδόντες σου, καὶ περὶ πλέον γέλως ἁμαρτία μεγάλη εἶναι, φησὶ γὰρ ὁ Κύριος, «οὐαὶ οἱ γελῶντες νῦν ὅτι κλαύσουσι».

Περὶ διαίτης

Ἀγαπητέ, μὴν ἀπατᾶσαι εἰς χορτασμὸν κοιλίας, ὁ γὰρ τὴν κοιλίαν χορταίνων, πίπτει εὐκόλως εἰς πορνείαν. Τρώγε τόσον, ὅσον διὰ νὰ ζῇς, καὶ μὴ ζῇς ἵνα τρώγῃς. Νήστευε ἑκουσίως, ἵνα μὴ νηστεύσῃς ἀκουσίως. Νὰ ἀκολουθῇς τὴν κοινὴν τράπεζαν τοῦ Κοινοβίου, καὶ μὴ κάμνῃς τὸ θέλημά σου ἄνευ εὐλογίας τοῦ Καθηγουμένου, ἢ τοῦ Γέροντός σου, ἐκτὸς ἀσθενείας. Μὴ λαθροφαγήσῃς, ὅτι πορνείας ἐπιτίμιον ἔχει. Οἶνον περὶ πλέον μὴ πίνῃς, ἐὰν θέλῃς νὰ σωθῇς καὶ νὰ σωφρονῇς. Ὅταν φάγῃς καὶ πίῃς, μὴ πολυλογῇς, διότι ἁμαρτάνεις καὶ δὲν τὸ ἐννοεῖς. Μὴ γίνεσαι προπέτης, καὶ κόπτεις τὸν λόγον τοῦ ἑτέρου, διότι θεωρεῖσαι ἀνόητος. Ἐὰν εἶσαι ἔξω τῆς Μονῆς, ἢ εἰς Μετόχιον, ἢ εἰς ἄλλο μέρος φύλαττε τὴν τάξιν τοῦ Κοινοβίου. Φυλάττου νὰ μὴ κρεοφαγῇς· ἡ κρεοφαγία εἶναι τῶν κοσμικῶν καὶ ὑπανδρευμένων. Καθὼς γὰρ ὁ νόμιμος κωλύεται εἰς τοὺς μοναχοὺς ὑπὸ τοῦ νόμου, οὕτω καὶ ἡ κρεοφαγία κωλύεται τοῖς μοναχοῖς.

Περὶ συναναστροφῆς

Ὅταν ἀποσταλῇς εἰς ὑπηρεσίαν ἔξω τῆς Μονῆς παρὰ τοῦ Καθηγουμένου, ἢ τοῦ Γέροντός σου, φύλαττε ἀκριβῶς τὴν τάξιν τοῦ Κοινοβίου,

ἢ τοῦ ἀσκητηρίου σου, τόσον εἰς τὰ φαγητὰ καὶ ποτά, ὅσον καὶ εἰς τὸν κανόνα καὶ ἀκολουθίαν σου. Μὴ κάμνῃς καταχρήσεις, διὰ νὰ μὴ χάσῃς τὸν μισθὸν τῆς ὑπακοῆς. Μὴ μεταχειρίζεσαι καθρέπτας καὶ καλλωπίζεσαι εἰς τὸ πρόσωπον καὶ εἰς λαμπρὰ φορέματα, γυναικῶδές γάρ ἐστι. Ὅταν ἔχῃς πληγήν, μὴ μεταχειρίζεσαι χαρτία ὅπου εἶναι γεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἢ τῆς Παναγίας, ἢ τινος ἄλλου ἁγίου, ὅτι ἁμαρτία ἐστὶ καὶ περιφρόνησις. Πρόσεχε καλῶς, νὰ μὴ κάμνῃς χειρονομίας εἰς ξένα σώματα, ἄνευ μεγάλης ἀνάγκης, καὶ τότε μὲ φόβον Θεοῦ. Συστέλλου καὶ συμμάζευε τὴν χεῖρά σου νὰ μὴν ἐγγίσῃς, ἢ ψηλαφίσῃς ξένον μέλος, μήτε φανερόν, μήτε κρυπτόν, εἴτε νέου, εἴτε γέροντος, οὐδὲ τὰ κρύφιά σου μέλη, ἄνευ μεγάλης ἀνάγκης, καὶ μάλιστα ὅταν πυροῦται ἡ σάρξ σου καὶ ἀγριεύει, διότι φονεύεις τὴν ψυχήν σου. Ἐν μιᾷ κλίνῃ μετὰ ἄλλου προσώπου, μὴ συγκοιμηθῇς, μηδὲ συσκεπασθῇς κἂν ἀδελφός σου ὑπάρχει κατὰ σάρκα. Μὴ συμφάγῃς μετὰ γυναικὸς ἢ παιδίου ἀγενείου, κἂν μήτηρ σου ἢ ἀδελφή σου, ἢ ἀδελφός σου, διότι λέγει ὁ ἅγιος Ἐφραὶμ ὅτι, κάλλιον νὰ συμφάγῃς μετὰ τοῦ διαβόλου, παρὰ μετὰ γυναικὸς ἢ παιδίου ἀγενείου, ἵνα μὴ εἰς πορνείαν πέσῃς, διότι ὁ σατανᾶς φέρει τὰ παιδιὰ εἰς τὴν ἔρημον, ἵνα ἀπολέσῃ τοὺς θέλοντας εὐσεβῶς ζῆσαι. Ἐὰν εὑρεθῇς ἐν λέμβῳ, μὴ συγκοιμηθῇς μετ' ἄλλων, παρὰ ἂν καιρὸς καλὸς καὶ τρόπος εἶναι, ἔξελθε ἔξω, εἰδὲ ἄλλως κοιμήσου καθήμενος (νόει ἃ λέγω καὶ μὴ κατηγόρει· ἃ εἶδον γράφω). Ἄνευ ἀνάγκης νὰ μὴν ἱππεύσῃς εἰς ζῶον. Μετὰ γυναικός, παιδίου νὰ μὴ συνεργάζεσαι ἢ ἔχῃς φιλίαν, εἰδὲ καὶ τύχῃ ἀνάγκη νὰ συνομιλήσῃς, τότε νεῦσον τὸ βλέμμα σου κάτω, καὶ συντόμως παῦσον. Νὰ μὴ μεταχειρίζεσαι ὅπλα παντελῶς, εἴτε μικρὰ εἴτε μεγάλα, καὶ γὰρ κωλύονται τοῖς Μοναχοῖς ὑπὸ τοῦ θείου Νόμου.

Περὶ ὕπνου καὶ προσευχῆς

Ὅταν ἀναπέσῃς νὰ κοιμηθῇς, μὴ ἐξάξῃς τὸ ζωστικόν σου, μηδὲ τὴν ζώνην σου, ἀλλὰ σφράγισον τὸ σῶμά σου, διὰ τοῦ σημείου τοῦ τιμίου Σταυροῦ, καὶ κοιμήσου εὐσχημόνως, μήτε ἀνάσκελα, μήτε προύμητα, ἀλλ' ἐπὶ τὴν δεξιὰν πλευράν, μελετῶν καὶ τὴν εὐχὴν τό, «Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν». Ἐν τῇ κλίνῃ σου μὴ στρώσῃς μαλακὰ στρώματα, διὰ νὰ μὴ κοιμᾶσαι πολύ, καὶ χαυνώσῃ τὸ σῶμα, καὶ πυρωθῇ ἡ σάρξ σου εἰς ῥεῦσιν. Ὁ δὲ ὕπνος σου νὰ εἶναι ἓξ ὧραι τὸ ἡμερονύκτιον κατὰ τὸν ἅγιον Βαρσανούφιον. Ἐὰν ἔχῃς ἰδιαιτέραν φιλίαν μὲ κανένα πρόσωπον καὶ σκανδαλίζονται οἱ ἀδελφοί σου ἀπόκοψον τὴν φιλίαν ταύτην, διὰ νὰ μὴ γίνεσαι αἰτία καὶ ἁμαρτάνουν οὗτοι. Ἐὰν εὑρίσκεσαι εἰς ὑπηρεσίαν ἔξω τῆς Μονῆς, καὶ βλέπῃς ὅτι κινδυνεύεις εἰς κανὲν σαρκικὸν πάθος, φεῦγε εἰς τὴν μετάνοιάν σου, πρὶν συλληφθῇς ἐν παγίδι τοῦ σατανᾶ, καὶ ὁ Ἡγούμενος θὰ σὲ οἰκονομήσῃ διὰ νὰ σωθῇς. Ὁπόταν δὲν ἐργάζεσαι, μὴ κάθησαι ἀργός, διότι ἡ ἀργία βλάπτει τὸν μοναχόν, περισσότερον τῶν δαιμόνων, ἀλλ' ἀνάγνωθι πατερικὰ βιβλία, βίους καὶ λόγους θείων Πατέρων, διὰ νὰ φω-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τίζεται ὁ νοῦς σου καὶ ἡ ψυχή. Ὥσπερ γὰρ τοῦ κήπου τὰ φυτὰ ἄνευ ὕδατος ξηραίνονται, οὕτω καὶ ὁ μοναχὸς ἄνευ μελέτης καὶ ἀναγνώσεως ψυχωφελῶν βιβλίων, ψυχραίνεται ἡ προθυμία του πρὸς ἀρετάς, καὶ μένει ἄκαρπος. Πρόσεχε ὅμως ἀγαπητέ, νὰ μὴ ζητῇς δι' ἀνάγνωσιν φιλοσοφικὰ βιβλία καὶ σκοτεινά, μήτε ἐφημερίδας καὶ μυθιστορήματα, ἢ ἄλλα ἀνωφελῆ, ἐκ γὰρ τούτων οὐ μόνον δὲν ὠφελεῖσαι ἀλλὰ καὶ βλάπτεσαι. (Ἀκολουθεῖ)

ΚΔ΄. ΟΙΚΟΙ

Εἰς τὸν Πρωτομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ καὶ Ἀρχιδιάκονον

ΣΤΕΦΑΝΟΝ

(Σταλέντες παρὰ τῆς Ἱ. Μονῆς Κωνσταμονίτου, ἁγίου Ὄρους)

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ΄. Τῇ Ὑπερμάχῳ

Τῶν Ἀποστόλων τὸν λαμπρὸν ἀρχιδιάκονον, καὶ ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ τὸν Πρωτομάρτυρα, κατὰ χρέος εὐφημοῦμέν σε Πρωτομάρτυς. Ὡς οὖν ἔχων παῤῥησίαν πρὸς τὸν Κύριον, ἐκ παντοίων ἡμᾶς ῥῦσαι περιστάσεων, τοὺς βοῶντάς σοι· Χαῖρε Πρώταθλε Στέφανε.

Ἅγιε ἔνδοξε ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ Στέφανε, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν (ἐκ γ΄.)

Ἄγγελόν σε ὡς ἄλλον, καὶ Ἀπόστολον μέγαν κηρυττόμενος Στέφανε θεῖε, (ἐκ. γ΄.) καὶ γὰρ ἐν τῷ σταδίῳ ἑστώς, ἐν μορφῇ φαιδρᾷ ἀγγελικῇ ἔλαμψας· διὸ καὶ ἡμεῖς ἅπαντες λαμπρᾷ σοι φωνῇ βοῶμεν ταῦτα.

Χαῖρε, δι' οὗ ἡ εὐσέβεια λάμπει· χαῖρε, δι' οὗ ἡ δυσσέβεια ἤρθη.

Χαῖρε, Ἀποστόλων ἡ θεία παράκλησις· χαῖρε, τῶν χηρῶν καὶ ἀπόρων ἀνάκλησις.

Χαῖρε, ὕψος τῶν δογμάτων τῶν ὀρθῶν στάθμη ἀκριβής· χαῖρε, βάθος θεωρίας θεολογίας ὑψηλῆς.

Χαῖρε, ὅτι ἐφάνης ἀληθὴς ὑπηρέτης· χαῖρε, ὅτι ἐδείχθης τοῦ Θεοῦ Λόγου μύστης.

Χαῖρε, λαμπτὴρ φωτίζων ὑφήλιον, χαῖρε, φωστὴρ καὶ θεῖον κειμήλιον.

Χαῖρε, δι' οὗ στερεοῦται ἡ πίστις· χαῖρε, δι' οὗ χαίρει ἅπασα κτίσις.

Χαῖρε Πρώταθλε Στέφανε

Βλέπων ὁ θεῖος μύστης, τῶν ἑβραίων τοὺς δήμους, Ἑλλήνων Φαρισαίων τὰ στίφη, εἰς Χριστὸν βλασφημοῦντα δεινῶς, ζήλου θείου πλησθεὶς τὴν ψυχὴν ἔκραζε· Χριστός ἐστι Θεὸς ἀληθὴς ἄναρχος, ᾧ ἔνθους ψάλλω.

Ἀλληλούϊα.

Γνῶσιν θείαν ἐξ ὕψους, καὶ σοφίαν ἀρίστην, ὁ Στέφανος πλουτισθεὶς ἐνδόξως, ἀπεφίμου λαοὺς δεινούς· οἳ καὶ τῇ σοφίᾳ τῇ αὐτοῦ ἅπαντες, ἀντειπεῖν οὐδόλως ἴσχυον, ἡμεῖς δὲ οἱ πιστοὶ βοῶμεν αὐτῷ ταῦτα.

Χαῖρε, βουλῆς τῆς ἀῤῥήτου μύστης· χαῖρε, ὁρμῆς ἀσεβούντων ῥύστης.

Χαῖρε, διακόνων Χριστοῦ ὁ πρωτάριθμος· χαῖρε, τῶν μαρτύρων αὐτοῦ ὁ πρωτόαθλος.

Χαῖρε, κλῖμαξ χρυσοστόλιστε καὶ ὁδὸς πρὸς οὐρανόν· χαῖρε, γέφυρα ἀνάγουσα τοὺς πιστοὺς πρὸς τὸν Θεόν.

Χαῖρε, διδασκάλου ὁ θελητάριος ἔρως· χαῖρε, πρὸς θεομάχους τὸ πρωτήριον βέλος.

Χαῖρε, Χριστοῦ διάκονε κάλλιστε· χαῖρε, μαρτύρων πάντων ὦ πρώτιστε.

Χαῖρε, σοφοὺς ὑπερβαίνων ἐν φύσει· χαῖρε, λαοὺς ἐκδιδάσκων ἐν γνώσει.

Χαῖρε Πρώταθλε Στέφανε.

Δύναμιν τὴν ἐξ ὕψους ἐνδεδυμένος παμμάκαρ, ἐχθρῶν τὰς παρατάξεις καθεῖλες· πιστοῖς δὲ ἐδωρήσω ἰσχύν, καὶ χαρὰν ὑπέρλαμπρον Χριστοῦ ἄληκτον, ὡς κήρυξ διαυγὴς τῆς ἀληθείας, ἐν τῷ ψάλλειν οὕτως.

Ἀλληλούϊα.

Ἔχοντα θείαν χάριν οἱ Ἀπόστολοι πάντες, ἐψήφισάν σε διάκονον πρῶτον, καὶ τοῦ πλήθους παντὸς προμηθῆ, ὅπως τῇ δοθείσῃ σοι χάριτι, προσνέμῃς σοφῶς ἅπασι τὰς χρείας καὶ ἀκούεις ταῦτα.

Χαῖρε, πυρσὸς ἀληθοῦς σοφίας· χαῖρε, βυθὸς τῆς Θεοῦ προνοίας.

Χαῖρε, τοῦ αἰσθητοῦ ἡλίου λαμπρότερος· χαῖρε, τοῦ νοητοῦ ἡλίου τὸ κάτοπτρον.

Χαῖρε, μύστα ἀποῤῥήτων τῶν τοῦ Θεοῦ θεωριῶν· χαῖρε, ῥύστα τῶν ἐν σκότει πεπλανημένων ἀσεβῶν.

Χαῖρε, ὁ τῶν χηρῶν ἐπικουρίαν ποιήσας· χαῖρε, ὁ τῶν πτωχῶν κηδεμονίαν ἐνδείξας.

Χαῖρε, τοῦ Θεοῦ εὐῶδες κειμήλιον· χαῖρε, τοῦ Χριστοῦ ἀρνίον πειθήνιον.

Χαῖρε, μαρτύρων λαμπρὰ ὁδηγία· χαῖρε, νοσούντων φαιδρὰ θεραπεία.

Χαῖρε Πρώταθλε Στέφανε

Ζάλην ἔνδοθεν σχόντες, ἀσεβούντων τὰ πλήθη, ἠπόρουν τῇ τοῦ Στεφάνου σοφίᾳ, ὅθεν ὑπερζέσαντες θυμῷ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν κατ' αὐτοῦ ἔβρυχον· διὸ καὶ λίθους αὐτὸν ἀφειδῶς ἔβαλον, ἐπιβοῶντα.

Ἀλληλούϊα

Ἤκουσαν Ἰουδαῖοι, τοῦ Στεφάνου τῆς θείας καὶ Πνεύματος πλήρους σοφίας, καὶ τοῖς λόγοις τούτου καὶ σοφοῖς ῥήμασιν, οἷς πρὸς αὐτοὺς ἐλάλει βροντοφώνως, οὐκ ἠδύναντο ἀντιστῆναι ὅλως, ὅθεν οἱ πιστοὶ ἐβόων.

Χαῖρε, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ὁ μύστης· χαῖρε, ἀμνοῦ Θεοῦ Λόγου κήρυξ.

Χαῖρε, τῶν ἀνόμων ἐχθρῶν ἀμυντήριον· χαῖρε εὐσεβούντων πιστῶν τὸ προπύργιον.

Χαῖρε, ὅτι ὅλος ἤστραψας εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς· χαῖρε, ὅτι ὅλος ἔλαμψας ὡς ἀστὴρ ἀνατολῆς.

Χαῖρε, δευτέρων φώτων πρωτοφώτιστον φάος· χαῖρε, Πατρὸς ἀνάρχου θεωρὸς φωτοφόρος.

Χαῖρε, Χριστὸν φῶς ἐκ φωτὸς δεξόμενος· χαῖρε, Χριστὸν ἐν φωτὶ θεασάμενος.

Χαῖρε, δι' οὗ τὸν Πατέρα ὑμνοῦμεν· χαῖρε, δι' οὗ τὸν Χριστὸν προσκυνοῦμεν.

Χαῖρε Πρώταθλε Στέφανε.

Θείαν θέαν θεόπτα, θεωρήσας ἀῤῥήτως, ἀθέατον Θεοῦ θεωρίαν, ἠξιώθης ἰδεῖν τὸν Χριστόν, δεξιόθεν τοῦ Πατρὸς συγκαθήμενον· διὸ φαιδρῷ προσώπῳ ἀγαλλόμενος αὐτῷ ἐβόας

Ἀλληλούϊα.

Ἰδὸν ἄπειρα πλήθη, τοῦ Στεφάνου τὴν χάριν, ὡς παρὰ τοῦ Θεοῦ ἠ-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ξιώθη, ποιεῖν τέρατα ἐν τῷ λαῷ· ὅθεν μὴ δυνάμενοι τι εἰπεῖν, ἔμειναν κωφοὶ δίκην ἀλάλων· ἀλλ᾽ ἡμεῖς πρὸς αὐτὸν ἐκβοῶμεν.

Χαῖρε, παθῶν κοινωνὲ Δεσπότου· χαῖρε, φῶς θεωρῶν φωτοδότου.

Χαῖρε, Ἀποστόλων τὸ θεῖον ἀγλάϊσμα· χαῖρε, τῶν μαρτύρων τὸ ἔνθεον ἄγαλμα.

Χαῖρε, ἔχθιστον τὸν ἄσπονδον καταργήσας κραταιῶς· χαῖρε, ἄχρονον Υἱὸν Θεοῦ κατιδὼν σωματικῶς.

Χαῖρε, βροτοὺς ἁρπάσας ἐκ βυθοῦ ἀπωλείας· χαῖρε, πολλοὺς ἑλκύσας πρὸς ζωὴν αἰωνίαν.

Χαῖρε, πικροῦ θανάτου ἀνώτερε· χαῖρε, ἐχθροῦ δολίου ὑπέρτερε.

Χαῖρε, ποθῶν τὸν Χριστὸν ὡς Δεσπότην· χαῖρε, βροτῶν ὁδηγὲ τῶν ἐν σκότει.

Χαῖρε Πρώταθλε Στέφανε.

Κήρυκά σε εἰδότες τῆς Χριστοῦ παρουσίας, Ἀπόστολον καὶ λαμπρὸν φωστῆρα, ἐκθειάζομέν σε ὡς σοφόν, καὶ τῆς πίστεως ἀκράδαντον ἔρεισμα, καὶ στύλον εὐσεβείας, ἐκβοῶντα ἐν τῷ ψάλλειν οὕτως.

Ἀλληλούϊα

Λάμψας ὁ ἐκ τῶν κόλπων, μὴ ἐκστὰς τῶν πατρῴων, κατῆλθε πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, ὃν ὁ θεῖος Στέφανος ἰδών, ἐγεγόνει λαμπρὸς μαθητὴς ἄριστος, καὶ μύστης τῶν ἀῤῥήτων αὐτοῦ· διὸ αὐτῷ βοῶμεν.

Χαῖρε, Υἱὲ Πατρὸς προανάρχου· χαῖρε, εἰκὼν Υἱοῦ συνανάρχου.

Χαῖρε, διακόνων τὸ θεῖον ἀπάνθισμα· χαῖρε, πιστευόντων γλυκύτατον ἥδυσμα.

Χαῖρε διὰ τὴν εὐμένειαν ἣν τετύχηκας Χριστοῦ· χαῖρε, διὰ τὴν εὐγένειαν ἣν ἐκτήσω ἐκ Θεοῦ.

Χαῖρε, ὁ παρακλήτωρ πιστευόντων ἁπάντων· χαῖρε, ψυχοκοσμήτωρ τῶν πιστῶς εὐσεβούντων.

Χαῖρε, Χριστοῦ ἰδὼν τὸ σωτήριον· χαῖρε, τρυφῶν αὐτοῦ τὸ ποτήριον.

Χαῖρε, πολλοὺς ἔμφρονας καταστήσας· χαῖρε, δεινοὺς ἄφρονας ἀποδείξας.

Χαῖρε Πρώταθλε Στέφανε.

Μέλλων ὁ Χριστοῦ ῥύστης, Ἀποστόλων ὁ πρῶτος, βαλεῖν εἰς τάξιν τοὺς πεπιστευκότας, ἐξελέξατό σε ὡς σοφὸν ὑπηρέτην, νέμειν χηρῶν τὰ πρόσφορα, τῶν προκρίτων διδαχῇ προσκαρτερούντων, καὶ ψάλλειν.

Ἀλληλούϊα.

Νέους ἔδειξε μύστας, ὁ Σωτὴρ τε καὶ Κτίστης, τοὺς θείους καὶ σοφοὺς Ἀποστόλους, ἀντ᾽ αὐτῶν τῶν κλεινῶν Προφητῶν, ἐν οἷς ὁ θεῖος ἐν αὐτοῖς λάμψας Στέφανος, κήρυξ φαιδρὸς ἐγένετο τῆς χάριτος αὐτοῦ, ᾧ βοῶμεν.

Χαῖρε, τὸ ἄνθος τῶν Ἀποστόλων· χαῖρε, ὁ πρῶτος τῶν διακόνων.

Χαῖρε, διαυγὴς μαργαρίτης καὶ ἔκλαμπρος· χαῖρε, ὡς ἀστὴρ φαεινὸς καὶ ὑπέρλαμπρος.

Χαῖρε, μέσον τῶν λαῶν ἑστὼς Χριστὸν εἶδες ἐν Πατρί· χαῖρε, μέσον δήμων ἑστηκὼς Θεοῦ εἶδε τὴν αὐγήν.

Χαῖρε, παρανομούντων καταργῶν τὰς ἐπάρσεις, χαῖρε, τῶν πιστευόντων ἐπισκέπων ἐπαύλεις.

Χαῖρε, βροντὴ ἠχοῦσα τὰ πέρατα· χαῖρε, φωνὴ βροντῶσα διδάγματα.

Χαῖρε, Θεὸν ὡς βροτὸν θεωρήσας· χαῖρε, Χριστὸν Θεοῦ Λόγον βροντήσας.

Χαῖρε Πρώταθλε Στέφανε.

Ξένον θαῦμα κατεῖδον, συνεδρίου οἱ πάντες, ὡσεὶ πρόσωπον καὶ γὰρ

Ἀγγέλου, τὸ σὸν πρόσωπον εἶδον σοφέ, πλῆρες δόξης ἀπαστράπτον καὶ χάριτος· διὰ τοῦτο καὶ τούτων αἰσχυνθέντων, σὺ ἔψαλλες ἀπαύστως.

Ἀλληλούϊα

Ὅλος ὢν ἐν τοῖς ἄνω, φιλευσπλάγχνως κατῆλθεν, ἐν γῇ ὁ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς Λόγος, ὃν ὁ Στέφανος λαμπρᾷ φωνῇ, ἀνεκήρυξε τοῖς ἔθνεσιν ἅπασι, Θεὸν καὶ ἐκ Παρθένου σαρκωθέντα, δι᾽ ἡμᾶς τοὺς βοῶντας.

Χαῖρε, ὀφθαλμὲ τοῦ Θεοῦ Λόγου· χαῖρε, θεωρὲ Πατρὸς ἀνάρχου.

Χαῖρε, ὑπειδὺς τὸν γνόφον τὸν ἄδυτον· χαῖρε, ὀφθαλμοῖς ἰδὼν τὸν Προάναρχον.

Χαῖρε, γνῶσιν ὑπεράγνωστον μυηθεὶς παρὰ Θεοῦ· Χαῖρε, σύνεσιν ἀσύγκριτον εἰληφὼς παρὰ Χριστοῦ.

Χαῖρε, ὁ τὴν Τριάδα θεωρήσας ἀμέσως· χαῖρε, ὁ τὸν Πατέρα προσκυνήσας ἀμέμπτως.

Χαῖρε, ποιῶν θαυμάσια ἔνδοξε· χαῖρε, τελῶν τεράστια μέγιστα.

Χαῖρε, Θεὸν βροτωθέντα κηρύξας· χαῖρε, Χριστὸν σαρκωθέντα ἐνδείξας.

Χαῖρε Πρώταθλε Στέφανε.

Πῶς ἐξείπω Στεφάνου παῤῥησίαν ἣν εὗρε, πρὸς Θεοῦ καὶ Πατρὸς προανάρχου, ἐξ οὗ χάριν σοφίας λαβών, Ἰουδαίους πάντας τομῶς κατήσχυνε, πιστοὺς δὲ ἐβεβαίωσε βοᾶν καὶ ψάλλειν ἐν ὕμνοις.

Ἀλληλούϊα

Ῥήτωρ ὄντως πυρίπνους, πνευματέμφορος ὤφθης, Χριστοῦ τὴν παρουσίαν κηρύττων, ἐν φωνῇ λιγυρᾷ καὶ λαμπρᾷ, κατελθόντος ὄντως ἐπὶ γῆς Στέφανε, διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, διό σοι βοῶμεν ταῦτα.

Χαῖρε, τερπνὴ θεωρίας λύρα· χαῖρε, χρυσῇ Παραδείσου θύρα.

Χαῖρε, τῇ μορφῇ ἀπαστράπτων ὡς Ἄγγελος· χαῖρε, τῇ ἀρχῇ τῶν μαρτύρων ὁ ἔξαρχος.

Χαῖρε, σχέσιν ἣν ὑπέδειξας εὐκρινῆ πρὸς τὸν Θεὸν· χαῖρε, χάριν ἣν ἐπλούτησας εὐκλεῆ παρὰ Χριστοῦ.

Χαῖρε, ὁ ὑψιπέτης μύστης θεολογίας· χαῖρε, ὁ τῆς ἀγάπης γνώμων καὶ ὁμονοίας.

Χαῖρε, σταθμὸς εἰρήνης κατάλληλος· χαῖρε, θεσμὸς τῆς πίστεως ἄῤῥηκτος.

Χαῖρε, στοργὴ Ἀποστόλων ἁπάντων· χαῖρε, στολὴ καὶ ῥυθμὸς τῶν μαρτύρων.

Χαῖρε Πρώταθλε Στέφανε.

Σῶσαι θέλων τὸν κόσμον, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνάρχου Πατρός, ἐπὶ τῆς γῆς ἀποῤῥήτως κατελθών, συνῆξε μαθητάς, σὺν οἷς καὶ σὲ ὡς τῆς πίστεως ζηλωτὴν Στέφανε, καὶ κήρυκα ὑπέρλαμπρον ἐκλέξας, διεγείρει κράζειν.

Ἀλληλούϊα.

Τεῖχος τῶν διακόνων καὶ ἀρχὴ τούτων ὤφθης, ὡς πάντων τῶν λοιπῶν ἀσυγκρίτως, ἐν ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ προέχων, Ἀπόστολε Χριστοῦ Στέφανε, καὶ τὸ αἷμα γὰρ τὸ σὸν λαμπρῶς ἐκχέας, ὑπὲρ αὐτοῦ ἀκούεις.

Χαῖρε, ὁ στύλος τῆς εὐσεβείας· χαῖρε ἡ ῥύψις τῆς ἀνομίας.

Χαῖρε, θεωρὲ οὐρανίων ἐλλάμψεων· χαῖρε, ἀρχηγὲ τῶν μαρτύρων καὶ κάτοπτρον.

Χαῖρε, σὺ γὰρ ἐπεστήριξας τὴν μαθητείαν τοῦ Χριστοῦ· χαῖρε σὺ γὰρ ἐπεβόησας ἰδεῖν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Χαῖρε, τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ δημηγόρος· χαῖρε, τῆς πανολβίου δόξης ὁ θεηγόρος.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

Χαῖρε, πρηστὴρ βαλὼν τοὺς κακόφρονας· χαῖρε, ἀστὴρ φωτίζων τοὺς ἔμφρονας.

Χαῖρε, ἑρμηνεῦ τῶν Θεοῦ ἀποῤῥήτων· χαῖρε, καταγγελεῦ τῶν Χριστοῦ μυστηρίων.

Χαῖρε Πρώταθλε Στέφανε.

Ὑμνος ἅπας ἡττᾶται τοῦ Στεφάνου τοῖς λόγοις, λαμπρῶς τε καὶ πανσόφως βοῶντος, οὐρανοὺς ἀνεωγμένους ἰδεῖν, καὶ Χριστὸν καθήμενον ὡσεὶ ἄνακτα Πατρὸς δεξιοκάθεδρον· ᾧ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς ἐπεβόα οὕτως.

Ἀλληλούϊα

Φωτοφόρον λαμπάδα, σὲ ἐπέγνωμεν πάντες ἀστράψαντα μορφὴ ὡς Ἀγγέλου, ἱερώτατε Στέφανε, καὶ ὁδηγῶν πρὸς γνῶσιν θεϊκὴν ἅπαντας, ὑμνεῖν Χριστὸν συνάναρχον Πατρί, καὶ ἐκβοῶντας ταῦτα.

Χαῖρε, τὸ στέφος τῆς καρτερίας· χαῖρε, τὸ ἄνθος τῆς ἀφθαρσίας,

Χαῖρε, κληρουχίας Θεοῦ ὁ διάδοχος· χαῖρε, παρουσίας Χριστοῦ ὁ λαμπρόφωνος.

Χαῖρε, ὅτι καθυπέδειξας τῆς αὐγῆς τὸν φωτισμόν· Χαῖρε, ὅτι ἐβεβαίωσας τὸν Χριστὸν ἀληθινόν.

Χαῖρε, παμβασιλέως τοῦ Χριστοῦ στρατιῶτα· χαῖρε, λαμπροῦ ἀστέρος φαεσφόρε καὶ μύστα.

Χαῖρε, φωστὴρ φωστήρων ὑπέρλαμπρος· χαῖρε, ἀστὴρ φωτίζων ὡς ἥλιος.

Χαῖρε, τρυφῆς νῦν τρυφῶν ἀφθαρσίας· χαῖρε, ζωῆς ἧς ἐπέτυχες θείας.

Χαῖρε Πρώταθλε Στέφανε.

Χάριν δοῦναι θελήσας τοῖς ἀνθρώποις ὁ Πλάστης, κατῆλθεν ἐν τῇ γῇ καὶ συνῴκει, Ἀποστόλοις μύστης ἑαυτοῦ, ὃν καὶ ὁ θεῖος καὶ κλεινὸς Στέφανος, ἐκφώνως ἀνεκήρυξε Θεὸν ἐν Πατρὶ ὄντα ψάλλων.

Ἀλληλούϊα.

Ψάλλοντές σου τὸν ὕμνον, εὐφημοῦμέν σε πάντες, ὡς ἄγαλμα Θεοῦ θεοφόρε· ἐν σοὶ γὰρ ἐνοικήσας ὁ Χριστός, ὁ συνέχων πάντα τῇ χειρὶ Στέφανε, ἡγίασεν, ἐδόξασεν, ἐδίδαξε βοᾶν σοι πάντας.

Χαῖρε, πηγὴ τῆς Θεοῦ σοφίας· χαῖρε, αὐγὴ μυστικῆς ἡμέρας.

Χαῖρε, θησαυρὲ τεραστίων ἀκένωτε· χαῖρε, αὐτουργὲ θαυμασίων ἐξαίσιε.

Χαῖρε, πρόοδος μαρτύρων τε καὶ εὐθὺς ὑπογραμμός· χαῖρε, καύχημα ὑπέρλαμπρον διακόνων εὐλαβῶν.

Χαῖρε, τῆς εὐσεβείας ὁ ἀκράδαντος πύργος· χαῖρε, τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ θεῖος στύλος.

Χαῖρε, δι' οὗ ἠμβλύνθη δυσσέβεια· χαῖρε, δι' οὗ ἐπήρθη εὐσέβεια.

Χαῖρε, πιστῶν εὐσεβῶν σωτηρία· χαῖρε, ἐχθρῶν ἀσεβῶν τιμωρία.

Χαῖρε Πρώταθλε Στέφανε.

Ἅγιε ἔνδοξε Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ Στέφανε πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν (ἐκ γ΄.)

Ὦ λαμπρὲ Χριστοῦ μύστα, θεηγόρε παμμάκαρ, ὁ κήρυξ τῆς Θεοῦ ἐποπτείας (ἐκ γ΄.) δεδεγμένος ἡμῶν τὰς εὐχάς, ἀπὸ πάσης βῦσαι συμφορᾶς, Στέφανε, καὶ τῆς μελλούσης λύτρωσαι κολάσεως, τοὺς μελῳδοῦντας.

Ἀλληλούϊα.

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ΄.

Τὸν Πρωτομάρτυρα Χριστοῦ καὶ δοῦλον γνήσιον, τὸν δι' ἀγάπην τὴν αὐτοῦ τὸ αἷμα χέαντα, καὶ ἀρχέτυπον τοῖς μάρτυσι γεγονότα, ἀνυμνήσωμεν ἐν κρότοις θεῖον Στέφανον, ὡς

Ἀπόστολον αὐτοῦ καὶ μέγαν κήρυκα ἀνακράζοντες.

Χαῖρε Πρώταθλε Στέφανε.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΙ ΕΝ ΤΩ ΙΕΡΩ ΚΑΗΡΩ

Ἡ τελευταία εἰκοσαετία καινοτομίας τινὰς ἐπέφερεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος περὶ τὴν διοίκησιν τοῦ Ἱεροῦ κλήρου, αἵτινες μέχρι τότε ἠγνοοῦντο.

Ἦτο τοῖς πᾶσι γνωστὸν ὅτι μεταξὺ τῶν ἐγγάμων κληρικῶν προΐστατο ὁ Οἰκονόμος καὶ καθ' ὅλον τὸ ἑκατονταετὲς περίπου διάστημα τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος οὐδαμοῦ ἀνεφάνη ἀνώτερον ἀξίωμα ἐν τῷ κοσμικῷ κλήρῳ. Καὶ ὄχι μόνον ἡ Ἐκκλησία ἀλλὰ καὶ ἡ Πολιτεία εἶχε τὸ ἀξίωμα τοῦ Οἰκονόμου ἀναγνωρίσει ὡς τὸ ἀνώτερον. Τοῦτο ῥητῶς δηλοῦται ἐν τῇ καταρτίσει τῶν ἐπισκοπικῶν Δικαστηρίων. Ἐπανειλημμένως Βασ. Διατάγματα περὶ τῶν μελῶν τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου ἀναγράφουσιν ὡς μέλη αὐτοῦ τοὺς ἀξιωματικοὺς ἱερεῖς, ὡς τοὺς ὀνομάζει, πρῶτον τὸν Οἰκονόμον, ἔπονται δὲ ὁ Σακελλάριος, ὁ Χαρτοφύλαξ καὶ ὁ Πρωτέκδικος καὶ ἀναπληρωματικοὺς τοὺς Σκευοφύλακας Σακελλίονα, Ὑπομνηματογράφον καὶ Ἱερομνήμονα. Ἐκ τούτων δὲ διορίζεται καὶ ὁ ἀνακριτής· (πρβλ. Συλλογὴ ἐγκυκλίων Ἱερᾶς Συνόδου Στ. Γιαννοπούλου. Ἀθῆναι 1901, σελ. 173, 174, 175). Ἀλλὰ καὶ ἡ μεγάλη Ἐκκλησία ἔχει καθορίσει τὴν ἀνωτερότητα τοῦ τίτλου τοῦ Οἰκονόμου διὰ τῆς ἀπὸ 2ας Σεπτεμβρίου 1880 ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καθ' ἣν «κατὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν τάξιν, τὸ ἀξίωμα τοῦ Οἰκονόμου εἶναι ἀνώτερον τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου, ἑπομένως ἐκεῖνος προηγεῖται τούτου», (πρβλ. Μιχ. Θεοτοκᾶ, Νομολογία Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν Κωνσταντινουπόλει 1897 σελ. 448). Ἐν τούτοις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν καθιερώθη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος νέος τίτλος ὁ τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου, ἄγνωστος ἕως τότε, ὡς τίτλος ἀνώτερος τοῦ ἀξιώματος τοῦ Οἰκονόμου. Οὗτοι δὲ οἱ τιτλοφορηθέντες Πρωτοπρεσβύτεροι ἐγένοντο καὶ Σταυροφόροι, δηλ. ἐδόθη αὐτοῖς δικαίωμα νὰ φέρωσιν ἱεροπρακτοῦντες ἐπὶ τοῦ στήθους Σταυρόν. Τοῦτο εἶναι νέα καινοτομία, διότι μέχρι τότε ἐγκόλπιον Σταυρὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, ἔφερον μόνον οἱ Ἀρχιμανδρῖται. Τὸ ὡς δικαίωμα δὲ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἐν ἀρχῇ νομισθὲν τῆς ἀπονομῆς τοῦ τίτλου τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου καὶ τοῦ ἐγκολπίου Σταυροῦ εἰς ἐγγάμους ἱερεῖς, μετεδόθη καὶ εἰς τοὺς Μητροπολίτας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες καὶ οὗτοι ὠνόμασαν Οἰκονόμους Πρωτοπρεσβυτέρους, οὓς καὶ Σταυροφόρους κατέστησαν. Ἐν τούτοις τὸ ἀξίωμα τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου οὐδαμοῦ ἀπαντᾶται εἰς τὰς γνωστὰς πηγάς. Ἐν τῷ Μεγάλῳ Εὐχολογίῳ (ἐν Βενετίᾳ 1898 σελ. 686), δὲν ἀπαντᾶται ἐν τῷ δεξιῷ χορῷ, ἔνθα πρῶτος εἰς τὴν πρώτην πεντάδα ἀναγράφεται ὁ Μέγας Οἰκονόμος καὶ δεύτερος ὁ Μέγας Σακελλάριος καὶ μόνον εἰς τὸν εὐώνυμον χορὸν ἔνθα ἀναγράφονται τὰ κατώτερα ἀξιώματα ἀναγράφεται, οὐχὶ ὡς πρωτοπρεσβύτερος ἀλλ' ὡς πρωτοπαππᾶς, συνεπῶς πολὺ κατώτερος τοῦ Οἰκονόμου, ὡς καὶ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ῥη-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τῶς ἀπεφάνθη. Καὶ ἐκ τῶν πηγῶν δὲ πληροφορούμεθα ὅτι ὁ Οἰκονόμος « Επιτροπεύει τὴν Ἐπισκοπὴν μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ Ἀρχιερέως μέχρις ἐλεύσεως αὐτοῦ», ἐνῷ ὁ Πρωτοπαπᾶς τὴν μόνην ἣν ἔχει τιμὴν «μεταλαμβάνει πρῶτος ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως». (Σύνταγμα τῶν ἱερῶν Κανόνων Ράλλη καὶ Ποτλῆ τ. 5 Ἀθῆναι 1855 σελ. 535—36). Ἐφ' ὅσον λοιπὸν τὸν ἀπόντα Ἀρχιερέα ἐπιτροπεύει ὁ Οἰκονόμος, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἀνώτερος τούτου ὁ Πρωτοπρεσβύτερος, ὅστις ἀναγράφεται οὐχὶ ἐν τῷ δεξιῷ ἀλλ' ἐν τῷ εὐωνύμῳ χορῷ τῶν κατωτέρων ἀξιωμάτων, ἤτις τιτλοφορία ἄλλωστε οὐδαμοῦ εἰς τὰς ἀρχαίας πηγὰς ἀπαντᾶται μὲ τὸ ὄνομα αὐτό.

Εἰς μίαν δὲ δίκην καθαιρεθέντος ἱερομονάχου τῆς ἱερᾶς μονῆς Πεντέλης, ὁ ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καθηγητὴς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου μακαρίτης Ἰωάννης Εὐταξίας διὰ μακρᾶς γνωμοδοτήσεώς του ἐζήτησε τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς ἱερᾶς Συνόδου ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου σὺν ἄλλοις καὶ διότι τὰς ἀνακρίσεις διεξήγαγεν ἱερεὺς μὴ φέρων ἕνα ἐκ τῶν ἀξιωμάτων τῶν ὡς ἀνωτέρων θεωρουμένων Οἰκονόμου, Σακελλαρίου, Χαρτοφύλακος, Πρωτεκδίκου, Σκευοφύλακος, Σακελλίονος, Ὑπομνηματογράφου καὶ ἱερομνήμονος, ἀλλὰ φέρων τὸ κατώτερον ἀξίωμα τοῦ εὐωνύμου χοροῦ Πρωτοπαππᾶ. Ἡ ἀντίθετος δὲ γνωμοδότησις τοῦ ἀοιδίμου Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου Δ. Τζιβανοπούλου ἔσωσε τὴν ὑπόθεσιν. Τοιουτοτρόπως τότε τὰ ὀφφίκια τῶν ἱερέων ἐπισημοποιηθέντα διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων εἶχον καὶ οὐσιαστικὴν σημασίαν ἐφ' ὅσον ὁ μὴ ὀφφικιοῦχος ἱερεὺς δὲν ἠδύνατο νὰ διορισθῇ οὔτε ἀνακριτὴς οὔτε μέλος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου, ὅπερ οἱ νεώτεροι νόμοι κατήργησαν. Σήμερον ἡ μόνη διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἱερέων ὀφφικιούχων καὶ μή, εἶναι μόνον τὸ προβάδισμα καὶ τὸ ἐπιγονάτιον.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο διὰ τὰ σήματα τοῦ ἀγάμου καὶ ἐγγάμου κλήρου ἀπαντᾶται διάφορος συνήθεια ἐν ταῖς ἐπὶ μέρους Ἑλληνικαῖς Ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις. Εἰς χωρία τῆς Μακεδονίας τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐδέσσης, διαμείνας ἐπὶ διετίαν περίπου ὡς στρατιωτικὸς ἱερεὺς ἐπαγγελόμενος τὸν διδάσκαλον εἰς τοὺς Βουλγαροφώνους παῖδας κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον, εἶδον εἰς μερικὰ χωρία καὶ Ἑλληνόφωνα καὶ Βουλγαρόφωνα τοὺς ἐγγάμους ἱερεῖς φέροντας κατὰ κανόνα εἰς ὅλας τὰς ἱεροπραξίας ἐπανοκαλύμμαυχον ἄνευ ἐγκολπίου Σταυροῦ, τὸ ἴδιον δὲ ἐσυνηθίζετο καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ. Οἱ εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Κοινότητας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφημερεύοντες ἔγγαμοι ἱερεῖς φέρουσι ἐπανοκαλύμμαυχον καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους Σταυρόν. Μοὶ ἔλεγε πρὸ πολλῶν ἐτῶν, συναντηθέντες ἐν Τεργέστῃ, ὁ μακαρίτης Μέγας Ἀρχιμανδρίτης τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου καὶ ἱερατικὸς Προϊστάμενος ἐν Λονδίνῳ Κωνσταντῖνος Παγώνης, ὅτι εἰς τὴν ἐκεῖ γενομένην κηδείαν τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Τουρκίας Κωνσταντίνου Ἀνθοπούλου Πασᾶ, μετέσχε καὶ ὁ πολυμαθὴς Μέγας Οἰκονόμος τοῦ Οἰκονομικοῦ θρόνου μακαρίτης Κωνσταντῖνος Καλλίνικος ἐφημέριος ἐν Μαγχεστρίᾳ, ὅστις ἔγγαμος τυγχάνων, ἐνεφανίσθη μὲ ἐπανοκαλύμμαυχον καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους Σταυρόν· ὅταν δὲ τὸν ἠρώτησε διατὶ φέρει τὰ σήματα τοῦ ἀγάμου Κλήρου τοῦ ἀπήντησεν «ἵνα μὴ φαίνωμαι κατώτερος ἀπὸ Σᾶς.» Πάντως καλὸν εἶναι νὰ παγιωθῇ μία ὁμοιόμορφος τάξις.

Καὶ ἄλλην καινοτομίαν ἠκούσαμεν ἐν Ἀθήναις ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς. Ὁ διάκονος ἢ ὁ ἱερεὺς συνήθως ἐμνημόνευεν «Ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν δεῖνα»· ἀντὶ τῆς αἰωνοβίου αὐτῆς τάξεως ἤδη, ὄχι εἰς ὅλους τοὺς ναούς, ἀκούομεν « Ὑπὲρ τοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπου.....». Εἶναι ὅμως γνωστὸν ὅτι τὸ μνημόσυνον τοῦτο ἀνήκει μόνον εἰς τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων καὶ εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Σινᾶ, διότι ἀμφότεροί εἰσιν Ἀρχιεπίσκοποι καὶ συνάμα Ἡγούμενοι εἰς μοναχικὰς Ἀδελφότητας, ἐξ οὗ καὶ Πατέρες τιτλοφοροῦνται.

Καλὸν λοιπὸν εἶναι νὰ ἐπανέλθῃ ἡ ἀρχαία τῆς Ἐκκλησίας τάξις.

Ἐν Καρδίτσῃ

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος ΙΕΖΕΚΙΗΛ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΑΥΤΗΣ

(Ἐκ τοῦ Λαυρ. κώδ. λ. 34 φυλ. 78)

Κατὰ τὸν μεσαίωνα ἡ ἐπαρχία τῆς νήσου Κύπρου ἔχουσα πόλεις δέκα τρεῖς ἥτις ὑπὸ κοσουλαρίων ἐποιμαίνετο τουτέστι βουλευτῶν. Αἱ δὲ πόλεις αὗται ἔχουσιν ὀνόματα ταῦτα· α'. Κωνσταντία, μητρόπολις πρωτόθρονος· τὰ Μάσια, Κίτιον, Ἀμαθοῦς, Κέρβια, Πάφος, Ἀρσινόη, Σολανία, Λάπιθος, Κυρία, Κυθέρεια, Τριμιθοῦς, Καρπάσι, Λευκάδα, Νεάπολις, κείμεναι ἐν τῷ παμφυλίῳ κόλπῳ. Πρὸ δὲ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς βασιλείας τῶν Ρωμαίων, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως, ἦσαν τοπαρχίαι πέντε ἦγουν βασιλέως ἑλλήνων. Οὗτος ὁ κόλπος ὁ περιρρέων τῆδε τῇ νήσῳ καὶ διακείμενος πάντοθεν ὡς ἐν λιμένι, (πέλαγος ἐστὶ κιρνώμενον κατ' ἐνιαυτὸν ἄπαξ ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ πελάγει τῆς οἰκουμένης τὸ περικυκλοῦν πᾶσαν τὴν γῆν.) Ἔστι δὲ αὕτη ἡ νῆσος περίφημος καὶ ἡ γῆ αὐτῆς εὔκαρπος καὶ εὐτοκὴς οὖσα διὰ τὴν εὔκρατον τάξιν τοῦ ἀέρος τὴν ἀδιαλείπτως προσομιλοῦσαν· ἔνιοι δέ φασι διὰ τὸ ἀνατολικώτερον κεῖσθαι αὐτῆς τὴν θέσιν λαχοῦσαν τῆς γῆς· καὶ διὰ τὸ ἀποσπᾶν ἀνατολικώτερον κῦμα, καὶ τὸν ἀρτικώτερον τόπον πόρρω ἀπέχεσθαι ἀπ' αὐτῆς. Ἐκλήθη δὲ Κύπρος διὰ τὸ εἶνε αὐτὴν περὶ τῷ οἴκῳ τῆς Ἀφροδίτης, ἡ Κύπρις ὠνομάζετο· ἡ δὲ θέσις αὐτῆς καὶ ἡ στοιχείωσις αὐτῆς οὕτω λαχοῦσα. Παρὰ δὲ τῶν παλαιῶν, ἡ Ἀφροδίτη Κύπρος ὠνομάζετο. Ἡ θέσις δὲ αὐτῆς κεῖται ὡς βύρσα ταύρου ἠπλωμένη κατὰ τὸ σχῆμα· ὁπότε ἀφαιρεθῇ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ φανῇ ὁ τόπος τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ποδῶν καὶ τῆς οὐρᾶς· ὡς δὲ οἱ σοφοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐφυσιολόγησαν πᾶσαν τὴν γῆν καὶ μερισμὸν αὐτῇ ἐπιθέντες τὸ κατὰ τόπον πόλιν καὶ χώραν τῆς οἰκουμένης στοιχεῖον ὑποκεῖσθαι, κατὰ τὴν διαίρεσιν τῶν δώδεκα ζωδίων τοῦ οὐρανοῦ, τὴν καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀπομοιροῦσαν· ἐτέθη δὲ καὶ αὐτὴ ἡ νῆσος κατὰ τὸ λαχὸν αὐτῆς στοιχεῖον τοῦ ταύρου· ὅτι ὁ ταῦρος οἰκητήριον ὑπῆρχεν Ἀφροδίτης καὶ θῆλυ ζῶον καὶ ὁ κύριος αὐτοῦ τοῦ οἴκου θῆλυ ἐστὶ φημὶ τὴν Ἀφροδίτην διὰ τὸ πληθύνεσθαι ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ τὸ θῆλυ γένος, διὰ τὸ ἑνὸς ἄρρενος γεννομένου δέκα θηλείας γεννᾶσθαι· ἀλλὰ καὶ σκληροὶ τῇ γνώμῃ, καὶ ἀπειθεῖς, καὶ δυσνόητοι μὴ ὑποκλινόμενοι τὸν ἐν συνέσει καὶ πραότητι αὐτοὺς προσομιλοῦντα, ἀλλὰ κατὰ τὸ τῶν ταύρων τραχεῖς καὶ δυσπειθέστατοι· καὶ εἰ μὴ ἐν μάστιγι καὶ ἀπειλῇ οὐδόλως αὐτοὶ ἐσχήκασιν αὐτοπροαιρέτῳ γνώμῃ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

τοῦ καλοῦ· ἄσπλαγχνοι δὲ καὶ ἀσύγκριτοι πρὸς τοὺς ὁμοφύλους καὶ οἰκείους· ψεύσται καὶ ὀμόται, καὶ διὰ τῆς ἀδικίας πλεῖστοι ἐφιέμενοι· καὶ οὕτω πάσχοντες διὰ τὸ κεῖσθαι αὐτοὺς τῷ στοιχείῳ τοῦ ταύρου· ἀλλὰ καὶ ἡ σκληρότης ἔκγονός ἐστι τῆς ὠμότητος· καὶ διὰ τὸ εἶναι θερμοὺς καὶ ξηροὺς τοὺς ἐπιχεομένους ἀέρας, ἐπὶ πλεῖστον ξηραίνονται αὐτῶν τὰ σώματα καὶ ξηραινόμενοι οὐ ῥᾳδίως δέχονται τῶν περὶ τὰς αἰσθήσεις ἐνεργημάτων. Διότι οὐκ ἐκτυποῦται τὸ ἐκτύπωμα ἐν τῷ ξηρῷ ἀλλ' οὐδὲ ἐν τῷ ὑγρῷ ἐστι τὸ δεκτικὸν τῆς ἐκτυπώσεως φαίνεσθαι· ἢ τὸ διὰ τῆς εὐκρασίας ἐνεργητικόν· τὸ μήτε δηλ. ὂν ἄγαν ξηρόν, οἷον λίθῳ· μήτε ὡς ἄγαν ὑγρὸν οἷον ὕδατι· ἀλλ' εἰς τὸ δι' ἀμφοτέρων συγκεκραμένον φημὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ ὡς ἐν τῷ πηλῷ καὶ ἐν τῷ κηρῷ θεάσασθαι. Ἐπὶ τούτοις γὰρ τὰ ἐκτυπώματα φαίνεσθαι πέφηκε· διὰ τοῦτο οἱ ξηρᾶς ἔχοντες τὰς κράσεις καὶ ἄγαν ὑγρὰς οὐ συναντιλαμβάνονται τῶν ἐνεργημάτων, ἀλλ' οὐδὲ αἱ ἀρεταὶ δύνανται συστῆναι ἄμεμπτοι, καὶ αἱ πρακτικαὶ ἐνέργειαι τοῦ ἐγκεφάλου ἀμβλυνομένου ὡς ἀπὸ ξηρότητος ἢ τῆς ἄγαν ὑγρότητος· εὐκράτως δὲ ἐχούσης τῆς διαθέσεως τοῦ ἀνθρώπου πάντα καλῶς ἐνεργεῖσθαι δοκεῖ. Ἐν ἑτέροις δὲ βιβλίοις τῶν περὶ τὸν Γαληνὸν περὶ εἰδῶν καὶ Ἀριστοτέλους φυσιολογικῶν περὶ οὐσίας γῆς καὶ λίθων καὶ μετάλλων εὑρέσεις, εὑρέθη περὶ τὴν νῆσον Κύπρον ὅτι ὄρος μέγα καὶ ὑψηλὸν ὑπὲρ πάντων τῶν βουνῶν αὐτῆς, τρόοδος καλούμενον, εἰς ὃ πολλὰ καὶ διάφορα εἴδη βοτανῶν τῆς ἰατρικῆς τέχνης χρήσιμα εὑρίσκονται. Ὁμοίως δὲ καὶ περὶ μετάλλων γῆς γέγραπται ἐν τῷ περὶ λίθων διάφορα Ἀριστοτέλους ὅτι χρυσίου μετάλλων ὄρος ἡ Βούκαρα· ἔχει δὲ διαφορὰς μετάλλων ἐν ἑτέροις ὄρεσι σίδηρον, ὕαλον καὶ πᾶσαν ἄλλην ὕλην τιμίαν. (Ἀκολουθεῖ)

ΕΚ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΑΘΑΝ. ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ (†1940)

ΑΝΑΛΕΚΤΑ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ

—Καθηλωθεὶς ὁ Κύριος ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ἔδωκεν ἀνέφικτον παράδειγμα τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀρχῶν του, ἀποδείξας οὕτως ὅτι δὲν ἦτο θεωρητικός τις μόνον διδάσκαλος τοῦ ὁποίου ἡ διδασκαλία εἶναι ἀνεφάρμοστος, ἀλλ' ὅτι ἦτο ὁ διὰ τοῦ ζῶντος παραδείγματος ἐπισφραγίζων ταύτην. Ἐδίδασκε τὴν ὑπομονὴν καὶ ὑπομένει ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐμπτυσμοὺς καὶ ῥαπίσματα. Ἐδίδασκε τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ φροντίζει περὶ τῆς Παναγίας Μητρός του καὶ εἰς χεῖρας τοῦ Πατρὸς παραδίδει τὸ πνεῦμα. Ἐδίδασκε τὴν συγγνώμην πρὸς πάντα εἰλικρινῶς μετανοοῦντα καὶ ἐν μέσῳ τῶν ὀδυνῶν τοῦ σταυροῦ συγχωρεῖ τὸν κατὰ τὴν ἐσχάτην ὥραν μετανοοῦντα ληστήν. Ἐδίδασκεν ὅτι πάντα τοῦ κόσμου τὰ ἀγαθὰ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν πρέπει τις νὰ θυσιάζῃ πρὸ τῶν ἀρχῶν του, πρὸ τοῦ καθήκοντος, πρὸ τοῦ κοινωνικοῦ ἀγαθοῦ καὶ αὐτὸς οὗτος πίπτει χάριν τούτων ἐξιλαστήριον θῦμα. Δὲν κατέρχεται τοῦ σταυροῦ ἀλλὰ μένει ἐκεῖ διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ μεγαλύτερον θαῦμα, νὰ εὐχηθῇ ὑπὲρ τῶν ὑβριστῶν του. Οὐδέποτε πράγματι ἡ Θεότης ἀπεκαλύφθη μεγαλοπρεπέστερον ἢ κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τῆς ταπεινώσεως καὶ ἀγάπης. Τὸν πιστὸν τοῦτον τῶν ἀρχῶν του στρατιώτην, τὸ ἀνέφικτον πρότυπον ὑπομονῆς ἂς ἔχωμεν πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν. Ὁ Κύριος ἐβάστασε τὸν Σταυρόν του, ἂς εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ βαστάσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸν σταυρόν μας. Καὶ ἡμεῖς εἶναι ἐνδεχόμενον εἰς τὸν βίον μας νὰ εὕρωμεν ἀπογοητεύσεις καὶ ἀδικίας, παρεξηγήσεις καὶ πικρίας κτλ. μὴ δειλιάσωμεν μὴ καμφθῶμεν. Εὔορκοι τῆς ἰδέας στρατιῶται, ἀτρόμητοι τοῦ καθήκοντος τηρηταί, ἂς προχωρῶμεν πλήρεις αὐταπαρνήσεως καὶ πεποιθήσεως πρὸς τὴν μέλλουσαν νίκην καὶ ἂς ἔχωμεν πάντοτε ὡς πρότυπον Ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος καὶ τοῦ σταυροῦ τὸ μαρτύριον ὑπέστη χάριν τῆς ἰδέας καὶ ἂς ἔχωμεν πάντοτε ὑπ' ὄψει ὅτι ἐκείνους μόνον ἀναγνωρίζει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὡς ὀπαδούς, οἱ ὁποῖοι τὰ πάντα εἶναι πρόθυμοι νὰ θυσιάσουν πρὸ τῆς φωνῆς τῆς συνηδήσεως καὶ τῆς τιμῆς»· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω...» εἰς στιγμὰς δυστυχίας καὶ θλίψεως ἂς μὴ λησμονῶμεν ὅτι δὲν εἴμεθα οἱ πρῶτοι οἱ ὁποῖοι ὑποφέρομεν· μὴ λησμονῶμεν ὅτι αὐτὸς ὁ Θεάνθρωπος ἐκ τῆς γῆς δὲν διέφυγε τὴν διαβολὴν καὶ τὸ μῖσος, τὴν ἀδικίαν καὶ τὸν θάνατον· πίνει ὁλόκληρον τὸ πικρὸν ποτήριον μέχρι τρυγὸς καὶ ἀνέχεται κολάφους καὶ ἐμπτυσμούς, ἐμπαιγμοὺς καὶ ὕβρεις καὶ προσφέρεται ὄξος καὶ χολὴ εἰς Ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου προσφέρει τὴν σάρκα καὶ τὸ αἷμά του.

—Ἴδε ἔφθασε ταλαίπωρη ψυχὴ ὁ ἀπόστολος ὁ ἐρχόμενος ὀπίσω μας. Τί καθήμεθα ἐν ἀμελείᾳ; ἀποδημία ἐστὶν αἰώνιος, μὴ ἔχουσα πάλιν ἐπάνοδον, καὶ σὺ ῥαθυμεῖς;

—Ὁ θάνατος ἐπέρχεται ἢ πολὺ γρήγορα ἢ πολὺ ἀργά· ἢ κλείει τις τὰ ὄμματα πρὸ τοῦ νὰ ἴδῃ τὸν σκοπόν του κατορθούμενον ἢ ἀπέρχεται εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς ἀφ' οὗ τὸν ἴδῃ ναυαγήσαντα ἢ ἐπιτυχόντα πρὸς στιγμὴν καὶ καταστραφέντα διὰ παντὸς ὅπερ εἶνε τὸ αὐτὸ καί τι χειρότερον. Διὰ τοῦτο ὁ Σολομὼν μακαρίζει τοὺς τεθνεῶτας πλειότερον παρὰ τοὺς ζωντανούς.

—Ἔπρεπε πάντοτε νὰ ἐνθυμούμεθα τὸ πῦρ τῆς αἰωνίου κολάσεως, διότι ἡ κόλασις μᾶς ἔδωκε πρὸς ἀνάμνησίν της τὸ πῦρ τῶν παθῶν ὅπερ εἶνε μικρὸν μέρος τοῦ αἰωνίου πυρὸς τῆς γεέννης· ἡ φλὸξ π. χ. τοῦ ἔρωτος εἶνε πυρὰ καὶ εἰκὼν καὶ τύπος τοῦ αἰωνίου πυρὸς τῆς κολάσεως· τὸ πῦρ τοῦτο μᾶς καίει τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν κατὰ τὴν νεότητα ἡμῶν καὶ οὐδεμία δρόσος δύναται νὰ τὸ σβέσῃ εἰ μὴ ἡ τῆς προσευχῆς καὶ ἐγκρατείας.

—Ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἡ κολακεία ὑπεδύθη τὸ πρόσωπον τῆς φιλίας αὕτη δὲ ἐξ ἀνάγκης παριστᾷ βωβὸν πρόσωπον εἰς τὸ δρᾶμα τοῦ βίου· ὁ φίλος ἀναγκάζεται νὰ σιωπᾷ μὴ δυνάμενος νὰ ἀμιλλᾶται πρὸς τὸν κόλακα. Ἐνώπιον τῆς κακίας ταπεινοῖ τὸ βλέμμα ἡ δυστυχὴς ἀρετή, διότι ἡ ἀντίζηλος αὐτῆς κακία ματαιοῖ πάντας τοὺς ὑπολογισμούς της.

—Πᾶσαν σωματικὴν κάκωσιν δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ ὑπομείνῃ, π. χ. τὴν πεῖναν, τὸ ψῦχος, τὴν ὀδύνην καὶ τὴν ἔνδειαν· ἀλλ' ἡ ἔνδεια τῆς καρδίας; ὦ! αὕτη μαραίνει τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν.

— Αἱ ὧραι τοῦ βίου περνοῦν τόσον γρήγορα ὅσον καὶ αἱ ὧραι τοῦ ἡμερονυκτίου καὶ ὁ μοναχὸς ὅστις δὲν τὰς μετρεῖ θὰ εἰπῇ ὅτι εἶναι ἀμελὴς εἰς τὰ χρέη του.

— Πάσχων νὰ ἐγκαρτερῇ τις εἶναι εὐδαίμων· δὲν τὸ δέχομαι, ἔλεγέ τις, ἀλλὰ τὸ ὑποφέρω.

— Πᾶσα χώρα εἶναι διὰ τοὺς χριστιανοὺς πατρίς, καὶ ἑκάστη πατρὶς ὡς χώρα ξένη. Περιβάλλονται διὰ σαρκὸς ἀλλὰ ζῶσιν ἀνεξαρτήτως τῶν ῥοπῶν τῆς σαρκὸς· ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς ἀλλ' ἡ κατοικία των εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς· Ὑπακούουν εἰς τοὺς νόμους τῆς χώρας ἔνθα διαμένουσι καὶ ποιοῦντες τὸ ἀγαθὸν καταδικάζονται ὡς κακοῦργοι, τὴν δὲ ποινὴν ἀποτίνουν μετὰ χαρᾶς ἐποικοδο-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

μοῦντες τὴν ἐσωτερικὴν αὐτοῦ ζωήν. Ἡ ψυχὴ ζῇ ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ δὲν εἶναι σῶμα, οὕτω καὶ οἱ χριστιανοὶ ζοῦν ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου. Ἡ ψυχὴ ἀγαπᾷ τὸ ἴδιον σῶμα καὶ αὐτὰ τὰ πονοῦντα καὶ καταθλίβοντα αὐτὴν μέλη, οἱ δὲ χριστιανοὶ ἀγαπῶσι τοὺς μισοῦντας αὐτούς. Ὡς ἡ ψυχὴ βελτιοῦται διὰ τῆς στερήσεως καὶ νηφαλιότητος, οὕτω καὶ οἱ χριστιανοὶ αὐξάνουσι καὶ πληθύνονται ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ταῖς ὀδύναις καὶ καταδιώξεσιν (Μαρκίων ὁ φιλόσοφος παρὰ Ἰωάννῃ Σκαλτσούνη σελ. 480—481). (Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

Η ΡΟΖΑ ΤΟΥ ΤΑΝΝΑΝΒΟΥΡΓΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ

Η ΡΟΖΑ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΤΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 280)

Πρὶν ἔλθῃ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός της ἡ Ῥόζα ἐφρόντισε νὰ πλυθῇ μὲ σαπώνιον, διὰ νὰ ἀφαιρέσῃ ἐκ τοῦ προσώπου της τὸ μελαχροινὸν χρῶμα ὅπερ ἤλλαζε τὴν μορφήν της, ἔλαβε τὸν λύχνον, τὸν ἐξήγαγε τοῦ σκοτεινοῦ φανοῦ, καὶ ἐπαρουσίασεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ πατρός της τοὺς γλυκεῖς καὶ χαρίεντας αὐτῆς χαρακτῆρας. Πώποτε δὲν τῷ ἐφάνη τόσον ὡραία ἢ εἰς τὴν φυσικὴν κατάστασίν της ἐλθοῦσα Ῥόζα. Ἡ λευκότης τοῦ προσώπου της ηὔξανεν ἔτι μᾶλλον ἕνεκα τοῦ ῥοδοχρόου τῶν παρειῶν της χρώματος· ἐνόμιζέ τις ὅτι ἔβλεπε κρίνον καθαρὸν καὶ λάμποντα εἰς τὰς ἀκτῖνας τῆς αὐγῆς, ἢ κάλλιον ἀνταναklῶντα εἰς τὴν λάμψιν ῥόδου εὑρισκομένου παρ' αὐτῷ. Ἡ βοστρυχώδης ξανθὴ κόμη της ἀνεπέτα πέριξ τῆς κεφαλῆς της. Τὰ δάκρυα ἔστιλβον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της, καὶ ἀγγελικὸν μειδίαμα ὡράϊζε τὴν θελκτικὴν αὐτῆς μορφήν.

«Ῥόζα, σὺ εἶσαι! ἀνέκραξεν ὁ Ἐδελβέρτης ἐκτὸς ἑαυτοῦ γενόμενος εἰς τὴν ἀναγνώρισίν της, καὶ ἡ χρυσῆ ἅλυσος κατέπεσεν ἐκ τῶν χειρῶν του. Σὺ Ῥόζα, εἰς τοῦτον τὸν τόπον. Ὦ! ἐλθέ, ἐλθέ, εἰς τὰς ἀγκάλας μου. Καὶ οἱ φοβεροὶ οὗτοι τῆς εἱρκτῆς μου τοῖχοι, καὶ οἱ βαρεῖς λίθοι αὐτῶν ἂν καταπέσωσιν ἐπ' ἐμοῦ οὐδόλως θέλουσι μὲ φοβίσει διότι σφίγγω σὲ ἐπὶ τῆς καρδίας μου». Ἐναγκαλιζόμενος εἰς τὰς ἀγκάλας του τὴν Ῥόζαν κατέβρεχε τὸ πρόσωπόν της μὲ τὰ δάκρυά του. Καὶ αὕτη ἐπίσης ἔκλαιεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἀνηρτημένη ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ πατρός της, καὶ ἀνεφώνει· «Πάτερ μου! ὦ κάλλιστε τῶν πατέρων». Ταύτην καὶ μόνην ἠδυνήθη νὰ προφέρῃ τὴν ἔκφρασιν, ὅτε ὁ Ἐδελβέρτης ὑπολαβὼν ἔλεγε τῇ Ῥόζᾳ· «Εἰπέ μοι ἐντοσούτῳ, προσφιλής μοι θύγατερ, εἰπέ μοι πῶς εὑρίσκεσαι ἐνταῦθα; ἀποκάλυψόν μοι τὸ μυστήριον τοῦτο; ὁποία σκληρὰ τύχη ἠδυνήθη ἵνα ἐξευτελίσῃ μέχρι τοσούτου βαθμοῦ τὴν Ῥόζαν μου; νὰ ῥίψῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἀθλίαν θέσιν ὑπηρετρίας, καὶ ὑπηρετρίας μάλιστα παρὰ τῷ τελευταίῳ ὑπηρέτῃ τοῦ φρουρίου τούτου;» Ἡ Ῥόζα διηγήθη εἰς τὸν ἱππότην πατέρα της ἅπαν τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀπὸ τούτου ἀποχωρήσεώς της· τὴν φιλικὴν ὑποδοχὴν ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τὴν εἰς τὸ δάσος κατοικίαν τοῦ τιμίου ἀνθρακέως· τὰς ἀνησυχίας, ἃς ἐδοκίμασε περὶ τῆς τύχης τοῦ πατρός της· τὴν ἐπελθοῦσαν εἰς αὐτὴν ἰδέαν τοῦ νὰ ἐνδυθῇ ὡς ἀνθρακὶς ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δεσμοφύλακος, ὅπως πλησιάσῃ πρὸς αὐτὸν τὸν πατέρα της· καὶ τὸν βαθμὸν τῆς θλιβερᾶς ἀνυπομονησίας, μεθ' ἧς περιέμενε τὴν εὐτυχῆ στιγμὴν τῆς μετ' αὐτοῦ ἑνώσεώς της. «Τώρα πλέον, ἐξηκολούθησεν, ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τῶν δεήσεών μου, ἐδέχθη τὰς

πρὸς αὐτὸν διακαεστέρας εὐχάς μου· μοὶ ἔχορήγησε τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ βλέπω σὲ τὸν πατέρα μου, μεθ' οὗ συχνάκις νὰ ὁμιλῶ. Ὦ προσφιλέστατε τῶν πατέρων. Μοὶ ἐπέτρεψεν ἐπίσης νὰ σᾶς προμηθεύω ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καλλιτέραν τροφήν, καὶ νὰ σᾶς ὑπηρετῶ πολυτρόπως. Ὦ! εἶμαι ἡ εὐτυχεστέρα τῶν θυγατέρων. Καθ' ὅλον τὸν βίον μου θέλω ὑμνεῖ καὶ εὐγνωμονεῖ τὸν ὕψιστον Θεόν».

Εἰς ταῦτα ὁ Ἐδελβέρτης ὑψώσας εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς πλήρεις δακρύων ὀφθαλμούς του· φεῦ! ἀνέκραξεν, ὄχι, ὄχι, σὺ μὲν Ῥόζα δὲν εἶσαι ἡ εὐτυχεστέρα, ἀλλὰ βεβαίως ἡ καλλιτέρα τῶν θυγατέρων. Ἐγὼ δὲ εἶμαι ἤδη ὁ εὐτυχέστερος τῶν πατέρων. Ποσάκις δὲν ἐλεεινολόγησα τὴν λίαν θλιβεράν μου θέσιν, παρατηρῶν μετὰ λύπης τὰ δεσμεύοντα τὸς χεῖράς μου δεσμά. Ἀλλ' ἤδη, ὦ πολυεύσπλαγχνε Θεέ μου! εὐλογῶ τὴν ὑπὲρ ἐμοῦ πρόνοιάν Σου, ἐὰν δὲν συνέβαινε τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο, δὲν ἤθελον δυνηθῇ νὰ γνωρίσω τὴν καρδίαν τῆς θυγατρός μου. Ὅτε ὁ αὐτοκράτωρ μὲ ἐτίμησε διὰ τῆς χρυσῆς ταύτης ἁλύσου, ἤμην ἔμπλεως εὐτυχίας· ἀλλ' ἤδη ὅτε εἰμὶ βεβαρημένος μὲ τὸ βάρος τῶν δεσμῶν μου τῶν προξενούντων εἰς τὸν πληγωμένον βραχίονά μου δριμεῖς πόνους, τυγχάνω ἀπειράκις εὐτυχέστερος· ὄχι, δὲν αἰσθάνομαι πλέον τοὺς πόνους μου. Ἅπαντες, ναί, ἅπαντες οἱ θησαυροὶ τοῦ κόσμου δὲν ἤθελον δυνηθῇ νὰ κλονίσωσι τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι ἤδη εὐδαιμονίαν σφίγγων εἰς τὰς ἀγκάλας μου, σὲ τὴν φιλτάτην μου Ῥόζαν.

Ὁ Ἐδελβέρτης ῥίπτων βλέμμα περιφρονήσεως ἐπὶ τῆς ἁλύσου τῆς εἰσέτι καμαὶ κειμένης, ἐξηκολούθησε λέγων· τί εἶναι ὁ χρυσὸς ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς εἰρήνης, τὴν ὁποίαν αὕτη παρέχει; Δὲν εἶμαι ὅμως ἄδικος καὶ πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς χρυσῆς ταύτης ἁλύσου κρεμάμενον παράσημον τοῦτο, ἐπανέλαβε λαμβάνων αὐτὸ πάλιν κάτωθεν, διότι ἔχει μεγάλην ἀξίαν, ὄχι διότι ἐγένετο ἐκ τοῦ καθαρωτέρου χρυσοῦ, ἀλλὰ διότι τὰ ἐπ' αὐτοῦ ἐγκεχαραγμένα ἐμβλήματα καὶ τὰ ὡραῖα ἀξιώματα ἐβεβαιώθησαν ἐφ' ἡμᾶς ὡς αἱ πολυτιμότεραι ἀλήθειαι. Ναί, θύγατέρ μου, τὴν στιγμὴν ταύτην ἐπραγματοποιήθησαν ἐν ἡμῖν ταῦτα· ὁ ὀφθαλμὸς τῆς θείας προνοίας ἠγρύπνησεν ἐπὶ σοῦ. Ὁ Θεὸς σὲ διεφύλαξε μέχρι τοῦ νῦν καὶ αὐτὸς σὲ ἐπανέφερεν ἀγαθὴν καὶ ἀθῶαν εἰς τὰς ἀγκάλας μου. Ὁ Θεὸς διὰ τοῦ παντόπτου αὐτοῦ βλέμματος εἰσδύων τὸ πάχος τῶν τειχῶν τῆς φυλακῆς μου μὲ ἔβλεπεν ἐν αὐτῇ καὶ ἀνεκούφιζε τὰς δυστυχίας μου. Προητοίμασε δὲ μάλιστα δι' ἀμφοτέρους ἡμᾶς εἰς τὸ βάθος τῆς τρομερᾶς ταύτης φυλακῆς τὰς στιγμὰς ταύτας τῆς οὐρανίου εὐτυχίας μας. Ὅθεν τοῦ Θεοῦ ὄντος μεθ' ἡμῶν, ὁ Κιουνερῖκος δὲν δύναται νὰ ἦναι καθ' ἡμῶν, ἄλλως τε δὲ οὗτος ὑπῆρξε τὸ μόνον ὄργανον τοῦ νὰ προετοιμάσῃ τὴν εὐδαιμονίαν, ἣν ἀπολαμβάνω τὴν στιγμὴν ταύτην. Κατὰ δὲ τὴν γραφὴν τὴν ἑτέρωθεν τοῦ παρασήμου, «ἡ σωτηρία ἐν τῷ σταυρῷ» ὁ Θεὸς διὰ τῶν παθημάτων ὁδηγεῖ ἡμᾶς εἰς τὰς καθαρωτάτας μακαριότητας· Τοῦτο αἰσθάνομαι ἤδη, τοῦτο δοκιμάζω βαθέως σήμερον. Καὶ ὁ Κιουνερῖκος διανυκτερεύων εἰς τρυφὰς καὶ χορεὺς ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ, συλλογιζόμενος ἐμὲ κατ' ἐκείνας τὰς στιγμάς, μὲ νομίζει τὸν δυστυχέστατον τῶν ἀνθρώπων· καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἐν ταῖς στιγμαῖς τῶν εὐθύμων τόνων τῶν μουσικῶν ὀργάνων καὶ τῶν ἡδονικῶν ᾀσμάτων ἀντηχούντων ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός, καὶ διερχομένων μέχρι τοῦ βάθους καὶ αὐτῆς τῆς φυλακῆς μου, δὲν ἐπεθύμουν γὰ μεταβάλω καὶ συγκρί-

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

νω τὴν τύχην μου πρὸς τὴν ἐκείνου. Ἐν τῇ σκοτεινῇ καὶ ἀφανεῖ ταύτῃ φυλακῇ μου διάγων μὲ μόνον τὸν ἄρτον καὶ τὸ ὕδωρ, τυγχάνω πολὺ πλέον εὐτυχέστερος ἐκείνου, κυλιομένου εἰς τὰ λαμπρὰ δωμάτια τοῦ φρουρίου του, ἐντρυφῶντος εἰς προγεύσεις ἡδέων οἴνων κιρνωμένων ἐντὸς κεχρυσωμένων ποτηρίων, καὶ γευομένου πολυάρτυτα βρώματα προσφερόμενα ἐντὸς ἀργυρῶν τριβλίων. Τίνα δεσμὰ δύνανται νὰ δευσμεύωσι τὴν ψυχὴν καὶ νὰ ἐμποδίζωσιν αὐτὴν τοῦ νὰ ἀποταθῇ ἐλευθέρως πρὸς τὸν Θεόν, καὶ νὰ ζητῇ καὶ εὕρῃ παρ' αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν τῆς ἡμέρας τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν; Ὦ Ῥόζα μου, εἶναι πρὸς σὲ εὐτύχημα τὸ νὰ μανθάνῃς νέα ἔτι καὶ γνωρίζῃς τὰς δυστυχίας καὶ τὰς ταλαιπωρίας· εἶναι πολὺ πλέον εὐάρεστον νὰ ἀφιερώσῃς σὺ εἰς τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ἐν τῇ φυλακῇ πάσχοντος πατρός σου τὰς ὥρας ταύτας τῆς νυκτός, ἃς ἄλλοι διανύουσιν ἐν ταῖς ἡδοναῖς, ἐν τοῖς παιγνιδίοις καὶ ἐν τοῖς χοροῖς. Αἱ θλίψεις σὲ ἀποσπῶσιν ἐκ τοῦ κινδύνου τοῦ κακοῦ, καὶ σὲ διδάσκουσιν ἐνωρὶς νὰ γνωρίζῃς τὴν ὡραιότητα τῆς ἀρετῆς. Ὦ Ῥόζα, Ῥόζα! μένε ἀείποτε ἀγαθή· ἀφιερώθητι πρὸς τὸν Θεόν· ἀκολούθει πάσας αὐτοῦ τὰς ἐντολὰς τόσον πιστῶς ὅσον φυλάττεις τὴν τετάρτην ἐντολήν, μένε πιστὴ εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν ἀρετήν· ἀπόφευγε τὴν ἁμαρτίαν· πίστευε εἰς τὸν ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου σταυρωθέντα Ἰησοῦν Χριστόν, καταφρόνει τὰς ἀπατηλὰς καὶ ματαίας ἡδονὰς τοῦ κόσμου τούτου· ὑπέφερε τὰ δεινά του μεθ' ὑπομονῆς· καὶ τότε θέλεις εἶσθαι εὐτυχεστέρα τῶν καθημένων ἐπὶ τοῦ πρώτου τῆς Εὐρώπης θρόνου.

Ἡ Ῥόζα βαθέως συγκεκινημένη, ἠσπάσθη τὴν χεῖρα τοῦ πατρός της, καὶ σβύσασα τὸν λύχνον της ἔσπευσε ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς φυλακῆς, διότι ἡ σάλπιγξ τοῦ φύλακος εἶχε πρὸ ὀλίγου σαλπίσει τὸ ἐγερτήριον τῶν φρουρῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Η ΡΟΖΑ ΑΝΑΚΟΥΦΙΖΕΙ ΤΗΝ ΔΥΣΤΥΧΙΑΝ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΤΗΣ

Ἡ Ῥόζα μεταβληθεῖσα πάλιν ὡς νέα ἀνθρακὶς μὲ χροιὰν βεβαμμένην, παρεκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν μὲ τὴν σύζυγον τοῦ φύλακος καὶ τὰ δύο αὐτῆς τέκνα προγευματίζουσαι· ἐν τῇ ὥρᾳ δὲ ταύτῃ ὁ ἱππότης Κιουνερίκος εἰσῆλθεν αἴφνης εἰς τὸ δωμάτιόν των μὲ βῆμα ὁρμητικὸν καὶ ἐσπευσμένον· ἡ Ῥόζα ἐν τῇ ἀπροσδοκήτῳ ἐμφανίσει αὐτοῦ κατελήφθη ὑπὸ τρόμου, καθ' ὅσον ἀφ' ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ φύλακος ποτὲ ὁ ὁ ἱππότης δὲν ἐπάτησε τὸν πόδα του εἰς τὴν κατοικί[α] τοῦ φύλακος, ὥστε οὐδὲν ἄλλο ἠδύνατο αὕτη νὰ ὑποπτεύσῃ ἢ ὅτι ἐπροδόθη. Δὲν θὰ φυλάττῃς πλέον σὺ τὴν θύραν τοῦ φρουρίου, ἀνέκραξεν ὁ Κιουνερῖκος μὲ τόνον προστακτικόν· τέσσαρες ἐκ τῶν πολεμιστῶν μου ἐπεφορτίσθησαν νὰ φρουρῶσιν αὐτήν. Ἀμφότεραι δὲ σεῖς ἀπέλθετε ἀμέσως εἰς τὸ μαγειρεῖον ἵνα ἐργασθῆτε, διότι σήμερον καὶ αὔριον εἰς τὴν τράπεζάν μου ἔχω πολλοὺς συσσίτους προσκεκλημένους. Μ' ὅλον ὅτι ἡ Ῥόζα, ἀκούσασα τούτους τοὺς λόγους τοῦ ἱππότου, ἀπέβαλε τὴν ὁποίαν συνέλαβεν ἰδέαν τῆς προδοσίας, καὶ συνῆλθε μικρὸν εἰς ἑαυτήν, μ' ὅλα ταῦτα ὁ τρόμος κατεκυρίευσεν αὐτήν, ὃν οὗτος ὁ ἱππότης παρατηρήσας, ἀπέδωκεν εἰς τὸ πρὸς αὐτὸν βαθὺ σέβας της, τὸ ὁποῖον ἡ παρουσία του τῇ ἐνέπνεεν.

(Ἀκολουθεῖ)

Διαδόσατε τὴν «Ἁγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ "ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ,,

ΤΟΥ Ε΄. ΕΤΟΥΣ 1940-41

Α΄. Ἀκολουθίαι

1) Τῶν ἁγίων Ὀνουφρίου τοῦ Αἰγυπ. καὶ Πέτρου τοῦ Ἀθων. σελ. 7
2) Τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου β΄. τεῦχος » 5
3) » » Μιχαὴλ τοῦ Μαλεΐνου » 223
4) » » Φιλοθέου τοῦ ἁγιορείτου (κα΄. Ὀκτωβρίου) » 290

Β΄. Βίοι ἁγίων

1) Τοῦ ἁγίου Ὀνουφρίου τοῦ Αἰγυπτίου » 23
2) » » Πέτρου τοῦ Ἀθωνίτου » 35
3) » » Ἀρτεμίου καὶ τὰ θαύματα αὐτοῦ » 85
4) » » Μιχαὴλ τοῦ Μαλεΐνου » 231
5) » » Φιλοθέου τοῦ Ἁγιορείτου » 310
6) Διήγησις περὶ τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Νικολάου » 67
7) Περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ πασᾶ (ἁγίου Δανιὴλ) » 113

Γ΄. ΚΔ΄. Θεῖκοι

1) Τοῦ ἁγίου Πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου » 352

Δ΄. Κανόνες

1) Παρακλητικὸς εἰς τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον » 82

Ε΄. Θαύματα

1) Θαύματα τῆς Θεοτόκου σελ. » 99
2) » ἁγίου Νικολάου ἀνέκδοτα » 186, 256, 320

ΣΤ΄. Χρησμοί

1) Προφητεία Μωϋσέως τοῦ αἰθίοπος » 108
2) Ἡ ὀπτασία τοῦ Δανιὴλ » 117
3) Περὶ τοῦ ἀντιχρίστου » 164
4) Λόγος περὶ τοῦ θρυλλουμένου Βασιλέως » 198
5) Διάφοροι χρησμοὶ » 200

Ζ΄. Διάφορα

1) Ἰωσὴφ πρώην Τυρνόβου
— Ἐκ τῶν συγγραμμάτων σελ. 73, 190, 263, 328
2) † Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιὴλ
— Ἐγκώμιον εἰς τὸν προφήτην Ἰεζεκιὴλ » 244
— Καινοτομίαι ἐν τῷ ἱερῷ Κλήρῳ » 357
3) Λουκιανοῦ Δεπούντη Ἀρχιμ.
— Ἐπιμνημόσυνος προσφώνησις » 212
— Προϊόντα τῶν πρώτων δεκαετηρίδων κλπ. » 338

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

4) **Ἀθανασίου Λαυριώτου** († 1940)
— Ἰατρικὴ βιβλιοθήκη Μ. Λαύρας σελ. 57, 172, **221**
— Ἀποφθέγματα φιλοσοφικὰ » 195, 278, 289, 337
— Περὶ τῆς νήσου Κύπρου
— Ἀνάλεκτα τῆς φυλακῆς
5) **Παντελεήμονος μοναχοῦ Γέροντος** Λαυριώτου
— Περὶ Παρθενίας » 163
— » Τοῦ ἀντιχρίστου » 164
— » Ἀναστάσεως » 165
— Ἱππολύτου, περὶ τῶν 70 Ἀποστόλων » 217
— Ἀποφθέγματα περὶ ἀγάπης » 262
— Ἐρωταπόκρισις » 263
6) **Σάββα μοναχοῦ Φιλοθεΐτου**
— Μία πραγματεία περὶ Μουσικῆς (συνέχεια) σελ. 62, 185, 236, 333
— Ἐπίκαιρα » 268, 286
7) **Ἰωάννου Σπαθάρη** Καθηγητοῦ
— Ἀναμνήσεις ἐκ τῆς ζωῆς καὶ τῆς τέχνης τοῦ ἁγίου Ὄρους σελ. 3, 159, 241, 283
— Οὗτοι ἐν ἅρμασι κλπ. σελ. 179
— Ἐὰν ὁ Θεὸς μεθ' ἡμῶν, οὐδεὶς καθ' ἡμῶν » 111
— Ἐπὶ τῇ ἀδοκήτῳ Ἐθνικῇ ἀπωλείᾳ » 209
8) **Σ. Σ.**
— Ἡ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει » 1
— Τοῦ ἁγίου Ὄρους εἰκὼν ἄνευ εἰκόνος » 50, 174, 248, 314
9) **Χαραλάμπους μοναχοῦ** Διονυσιάτου
— Παραίνεσις πρὸς εὐλαβῆ μοναχὸν » 71, 168, 213, **348**

Η'. Διηγήματα

— Ἡ Ῥόζα τοῦ Ταννανβούργου » 75, 156, 201, 279

Θ'. Μεμονωμένα

1) Ὁ δρόμος πρὸς τὴν εὐτυχίαν (κριτικὴ Σ. Νακάκου) » 58
2) Εὐχὴ ἐπὶ ἔθνους ἐπιδρομῇ » 65
3) Παράγγελμα Μεγ. Βασιλείου πρὸς ἱερέα β'. τεῦχος » 1
4) Ἑρμηνεία Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας Β'. Τιμ. » 124
5) Βενιαμὶν μοναχὸς » 152
6) Εὐχὴ ἐπὶ ἐπιδρομῇ ἐθνῶν » 153
7) Μεγαλυνάρια εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα Γεώργιον » 272
8) Εἰκὼν τῶν ἁγίων Ὀνουφρίου καὶ Πέτρου » 6
9) » Σάββα μοναχοῦ Φιλοθεΐτου » 63
10) » Βενιαμὶν καὶ Συμεὼν τῶν μοναχῶν » 151
11) » Μαξίμου ἱερομ. Καρακαλλινοῦ († 1940) » 156
12) » Ἰωάννου Σπαθάρη Καθηγητοῦ » 162
13) » Ἰωάννου Μεταξᾶ » 210
14) Χρονικὰ τοῦ ἁγίου Ὄρους » 155
15) Ἐκκλησις » 220
16) Διάφοροι δηλώσεις » 77, 158, 208, 280

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Πρὸς τὸν ἅγιον Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Ἰεζεκιὴλ καὶ τοὺς κάτωθι ὁσίους Πατέρας καὶ λοιποὺς ἐπιστήμονας, τοὺς τιμήσαντας τὸ περιοδικόν μας διὰ τῆς συνεργασίας των, τοὺς γράψαντας ἢ ἀντιγράψαντας ἐξ ἀρχαίων Κωδίκων καὶ ἀποστείλαντας ὕλην, εὐχαριστοῦμεν θερμῶς.

Α.' τοὺς γράψαντας

1) † Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιὴλ
2) Ἀρχιμ. Λουκιανὸν Δεπούντην
3) Γέροντα Παντελεήμονα μοναχὸν βιβλιοφύλακα Λαύρας ἅγ. Ὄρος
4) » Βασίλειον Καρακαλλινὸν
5) Σάββαν Φιλοθεΐτην μοναχὸν
6) Ἰωάννην Σπαθάρην Καθηγητὴν Γυμνασίου Βόλου.
7) Σάββαν Νανᾶκον Θεολόγον ἱεροκήρυκα.

Β.' τοὺς ἀντιγράψαντας

1) Ἱ. Μονὴν Γρηγορίου ἅγιον Ὄρος
2) » » Κωνσταμονίτου » »
3) Γέροντα Παντελεήμονα μοναχόν, βιβλιοφύλακα Λαύρας, ἅγ. Ὄρος.
4) » Βασίλειον Καρακαλλινὸν
5) Χαράλαμπον μοναχὸν Διονυσιάτην
6) Γέροντα Βενιαμὶν μοναχὸν τοῦ ἁγίου Συμεὼν Μ. Λαύρας.
7) Ἀδελφότητα Χαλδαίζων ἁγιογράφων ἐν Νέᾳ Σκήτῃ ἅγ. Ὄρος
8) Νικόλαον Γκουντόπουλον Ἀνθ)ρχον ἐν ἀποστρατείᾳ.

Γ.' τοὺς βοηθήσαντας

1) Ἰω. Σπαθάρην Καθηγητὴν Γυμνασίου Βόλου.
2) Σάββαν Νανᾶκον Θεολόγον—ἱεροκήρυκα Βόλου.
3) Νικόλαον Γκουντόπουλον Ἀνθ)ρχον ἐν ἀποστρατείᾳ.

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΣ

Κανὼν Παρακλητικὸς εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον ἐπὶ προσδοκίᾳ πολέμου. Δύο ἐκδόσεις, τιμὴ δραχ. 5

Οἱ δύο παρακλητικοὶ κανόνες πρὸς τὴν Θεοτόκον καὶ ἡ δέησις ἐν καιρῷ πολέμου μετὰ τῆς εὐχῆς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀθηνῶν, τιμὴ δραχ. 5

Τὸ Μέγα ἀπόδειπνον, τιμὴ δραχ. 5

Σωτηρία ὀρθοδόξου χριστιανοῦ, βιβλίον χρήσιμον, περιέχον τὸ Μέγα ἀπόδειπνον, τὸ Συνοδικὸν τῆς Ὀρθοδοξίας, τὸν Μέγαν Κανόνα, τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον μετὰ ἀποδείπνου, τὸν Κανόνα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, τὸν Κανόνα τῆς Ἀναστάσεως, τοὺς οἴκους τοῦ τιμίου Σταυροῦ, τὴν ἀκολουθίαν τῆς θείας Μεταλήψεως καὶ τὴν Εὐχαριστίαν. Τιμᾶται πανόδετον δραχ. 25 ἄδετον δραχ. 15 ἐλεύθερον ταχυδρ. τελῶν,

Ζητήσατέ τα Σωτ. Σχοινᾶν, Κυρᾶ 47 Βόλον.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

Οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, οἱ καθυστεροῦντες τὴν περυσινὴν συνδρομὴν ἢ καὶ παλαιωτέρας, ὅπως ἐμβάσωσιν ἡμῖν αὐτὴν διὰ ταχ. ἐπιταγῆς, καθόσον διὰ τῆς μακρᾶς καθυστερήσεως αὐτῆς, δυσκολεύουσι τὸ ἔργον τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης».

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

Εἰς πρώτην ἔκδοσιν, ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς φιλολογίας κ. Τιμολέοντος Χρ. Ζήση καὶ Λουκιανοῦ Ν. Δεπούντη Ἀρχιμ., Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος, τὰ ἀνέκδοτα ἔργα τοῦ **Βικεντίου Δαμοδοῦ**. Α΄. «Σύνοψις ἠθικῆς φιλοσοφίας» μετὰ προλόγου ὑπὸ τοῦ ἁγίου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Ἰεζεκιὴλ τοῦ ἀπὸ Βελανιδιᾶς, μετὰ εἰσαγωγῆς καὶ σημειώσεων ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν.

Λουκιανοῦ Δεπούντη «Ἡ ἐκ τῆς Πίνδου ἱερὰ Μονὴ Σπηλιᾶς». Ἀθῆναι 1940.

Τοῦ αὐτοῦ, Βικεντίου Δαμοδοῦ, «Ἀνέκδοτος Δογματική». (Περιγραφὴ Βατοπαιδινοῦ Κώδικος) Ἀθῆναι 1940.

Τοῦ αὐτοῦ, «Δύο πατριωτικοὶ λόγοι». Ἀθῆναι 1941.

Τοῦ αὐτοῦ, «Προϊόντα τῶν πρώτων δεκαετηρίδων μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς τυπογραφίας». Βόλος 1941.

Ἰεζεκιὴλ Μητροπ. Θεσσαλιώτιδος, κ. λ. π., «Νηστεία ἐν τῇ Πεντηκοστῇ». Ἀθῆναι 1941.

Γεωργίου Παυλίδου «Ρήγας ὁ Βελεστινλῆς».

Ὅλα τὰ ἀνωτέρω ζητήσατέ τα παρὰ τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει Θεσσαλιώτιδος. Καρδίτσαν.

Οἱ ζητοῦντες τεύχη τοῦ περιοδικοῦ μεμονωμένα, δέον νὰ ἀποστέλλωσιν ἡμῖν δρ. 15 εἰς γραμματόσημα, ἄλλως δὲν θὰ ἀποστέλλωνται.

Ἡ Διεύθυνσις

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΧΑΛΔΑΙΖΩΝ ΕΝ ΝΕΑ ΣΚΗΤΗ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ἀναλαμβάνει τὴν ἱστόρησιν γνησίων Βυζαντινῶν ἁγίων εἰκόνων οἱουδήποτε μεγέθους μὲ τιμὰς συγκαταβατικὰς καὶ ἐγγυᾶται διὰ τὴν πλήρη καλλιτεχνικὴν ἐμφάνισιν ἀπὸ πάσης ἐπόψεως.

Ἐτιμήθη μὲ δύο βραβεῖα ἀπὸ τὰς ἐκθέσεις Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ ἐδέξατο ἄπειρα συγχαρητήρια διὰ τὰς καλάς του ἐργασίας.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΥΣΕΒΕΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Ἐπειδὴ ἡ πλειονότης τῶν συνδρομητῶν μας, ἐξακολουθῇ νὰ μὴ ἀποστέλλῃ τὴν συνδρομήν της εἰς τὸ περιοδικόν μας, μὲ ὅλας τὰς θερμὰς παρακλήσεις, ἃς κάμωμεν εἰς ἕκαστον φύλλον, ἀλλὰ καὶ δι' ἰδιαιτέρας προσωπικῆς ὑπομνήσεως τόσον εἰς τὰ ἡγουμενοσυμβούλια τῶν Ἱ. Μονῶν, ὅσον καὶ εἰς τοὺς κατὰ τόπους Σεβ. Μητροπολίτας καὶ λοιπὰ ἄτομα, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὴν δημοσιευομένην «Ἔκκλησιν», παρακαλοῦνται οἱ ἀδελφοὶ χριστιανοὶ καὶ αἱ Ἱ. Μοναί, ὅσοι καὶ ὅσαι λαμβάνουσι τὸ φύλλον καὶ ἀναγνωρίζουσι τὴν χρησιμότητα αὐτοῦ, ὅπως ἀποστείλουν ἡμῖν χρηματικὴν ἐνίσχυσιν οἱουδήποτε ποσοῦ, ἀναπληροῦντες οἱονεὶ κατὰ τὸ δυνατὸν τοὺς καθυστεροῦντας.

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς «Ἐκκλήσεως» θὰ ἐννοήσῃ πᾶς τις ὅτι ἔχομεν ἀποκομίσει σημαντικὴν ζημίαν ἀπὸ τὰ τέσσαρα ἔτη τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης».

Ἀναμένομεν λοιπὸν ἀπὸ τὰς Ἱερὰς Μονάς, Ἐκκλησιαστικοὺς Ὀργανισμοὺς καὶ ἀπὸ ἀδελφοὺς χριστιανοὺς τοὺς ἀναγνωρίζοντας τὴν χρησιμότητα τοῦ περιοδικοῦ τούτου, ὅπως ἀποστείλωσιν ἡμῖν σχετικὴν ἐνίσχυσιν.

Τὰ ὀνόματα τῶν ἀποστελλόντων θὰ δημοσιεύωνται, ἐκτὸς ὅταν δηλώσωσιν ὅτι θέλουν νὰ μείνουν ἐν τῷ κρυπτῷ, ὁπότε θὰ δημοσιεύωνται ὡς ἄγνωστοι, πρὸς γνῶσιν αὐτῶν.

Πρὸς μεγαλυτέραν διάδοσιν τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» καὶ δι' ἐκείνους, οἵτινες ἐγγραφόμενοι θὰ ἤθελον ὅλην τὴν σειρὰν αὐτῆς, παρέχομεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ α΄. ἔτους καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 7, (ἐξαντληθέντων τῶν ἀριθμῶν 1—6) ἀντὶ 50 δραχ. τὸ ἔτος. Ἀπὸ τὸν α΄. τόμον ὁλόκληρον ὑπάρχουν εἰσέτι ὀλίγα σώματα, τὰ ὁποῖα διαθέτομεν πρὸς δραχ. 250 ἕκαστον δεδεμένα. ΕΥΚΑΙΡΙΑ!

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» λογίζεται εὐτυχὴς διότι, κατώρθωσε νὰ φθάσῃ αἰσίως εἰς τὸ τέρμα τοῦ ε.΄ ἔτους. Καὶ τὸ κατώρθωσε μὲ ὅλας τὰς δυσκολίας τοῦ πολέμου, τοὺς διαρκεῖς συναγερμοὺς καὶ βομβαρδισμοὺς τῆς πόλεώς μας, μὲ ὅλην τὴν οἰκονομίαν τοῦ χάρτου, ἣν μᾶς ὑπέβαλε τὸ Ὑπουργεῖον Τύπου καὶ Τουρισμοῦ καὶ μὲ ὅλην τὴν ἔλλειψιν τοῦ προσωπικοῦ τὸ ὁποῖον εἶχε στρατευθῆ.

Τὸ κατόρθωμα τοῦτο ὠφείλεται εἰς τὸν Θεὸν καὶ μόνον. Αὐτὸς δὲ Ὅστις μᾶς ἔφερε καὶ τὴν λῆξιν τοῦ ε.΄ ἔτους, Αὐτὸς θὰ μᾶς ἐνδυναμώσῃ νὰ συνεχίσωμεν τὸ ἔργον ἀπροσκόπτως καὶ ἡ διακοπὴ τοῦ ἔργου, πάλιν θὰ εἶναι θέλημα ἰδικόν Του.

Διὰ ταῦτα παρακαλοῦμεν θερμῶς τοὺς προσφιλεῖς συνδρομητὰς ὅπως σὺν τῇ ἀνανεώσει τῆς ἐγγραφῆς, ἀποστείλωσιν ἡμῖν τὴν λήξασαν ἢ καὶ προηγουμένην ὀφειλομένην συνδρομήν, ἵνα βαδίζωμεν ἀπροσκόπτως. Μὲ ὅλην τὴν εἰς τὸ τριπλάσιον καὶ πλέον ὕψωσιν τῆς τιμῆς τοῦ χάρτου, ἡ συνδρομὴ παραμένει ἡ ἰδία τῶν 75 δραχ. τὸ ἔτος.

Ὁ κατάλογος τῶν ὀνομάτων τῶν ὀφειλόντων τὰς συνδρομὰς των ἀπὸ τὸ α.΄ ἕως τὸ γ.΄ ἔτος καὶ τὰ ὁποῖα ἐδημοσιεύσαμεν πολλάκις ὡς ὑπόμνησιν, δὲν θὰ δημοσιευθῇ πλέον. Τὸ ποσὸν τῶν καθυστερουμένων αὐτῶν συνδρομῶν, προερχόμενον πρὸ παντὸς ἀπὸ μονὰς πάσης τῆς Ἑλλάδος πλὴν τῶν μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἀνέρχεται εἰς δραχ. 75 χιλιάδας περίπου. Ὅσοι λοιπὸν ἐξ αὐτῶν ἔχουν τὴν καλὴν θέλησιν καὶ αἰσθάνονται τὸ λίαν ἀκανθῶδες ἔργον τῆς «Ἁγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» ἂς μᾶς ἀποστείλουν ὅ,τι θέλουν ὅλα ἢ ὀλιγώτερα ἐγγραφόμενοι συγχρόνως διὰ τὸ ς.΄ ἔτος.

Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς πάντας

Ἡ Διεύθυνσις

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Athos Library
Αγιορειτική Βιβλιοθήκη